KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 880.

שבת׳ יבבית יי׳ לאורך ימים

אי״ש נ״ר אנכי
בארץ״ש

ספר

שפתי כהן

חברו האלוף התורני הרבני פ״ה ע״ו מזה
בן מזה מוהר״ר שבתי נר״ו בן הגאון הגדול
מוהר״ר מאיר בן האלוף מהר״ר משה כ״ץ ז״ל
התן האלוף המרומם הראש ומנה ג מהר״ר
וואלף נר״ו מק״ק ווילנא בן התורני החכם
הגדול מהר״ר יצחק בונמ׳ נר״ו מק״ק פינסק
והוא כיאור רחב ונחמד מאד על הש״ע מיורה
דעה ושאר פוסקים ראשונים ואחרונים
הנריכים כיאור גם ברוב בקיאותו הוסיף
מראה מקום חדש מלבד מה שנמצא בבית
יוסף ובדרכי משה ונדפס בהסכמת כל גאוני
ארץ אשר הפלינו מאד במעלת החבור הלז
ובמעלת המחבר ובכוונתו הרצויה כוונת שם
שמים

ותהי התחלתו יום ג׳ אך טוב שבט

בקדש לפ״ק

פה קק קראקא

באותיות של וויכיאלה

תחת ממשלת ארונינו המלך וולד כלב
יר״ה ותנשא מלכותו

ע״י המחוקק האלוף מהר״ר מנחם פחוס בן האלוף
החסיד מהר״ר משה מיוזלש זלה״ה מקראקא

הקדמת המחבר בקצרה :
מדבר בשפה ברורה :

אחת

דברי אבי המחבר :
בשפה ברורה מדבר :

ש	חלתי מאת ני לותה לכקש	שבתי :	מ	ם כרי וכר כטני	כמעשה ידיך תאר קנ:
ב	כית ני לאורך ימים חני חלמי	ו שבתי :	א	לדים יחכך כמי	חל ני לתח קנ:
ת	עמונות כמי לדם סוד מפחקים לך	י שבתי :	י	סמח לכי נם חלמי	לם קכמתך כחון תרו קנ:
י	נילו עלי דעי כי דרכי	ח שבתי :	ר	כ עור יוסף כמי	ספרים כת כונם לכו קנ:
ה	דעות הנוקות כרית והירות לחור	ה שבתי :	ה	לך יסכימו כעלי לפופות	הנלמים מרכן ורכ קנ:
כ	י לם לכיכה קרלתי ולחכמה חזמי	הק שבתי :	כ	י חכים כרי כטרפות	כרכי יות קנ:
ה	ס לחן לאר לפני ני ערכ תי כקומי	ו שבתי :	ה	חלינן כעלו כנפרים עפות	להכחוקו כעמוד סע קנ:
נ	דרמתי לאחר כקמומי ולאחר סחלומי	ה שבתי :	ב	מלנו לחכי דכריו היפות	יעלו חקוכר כ ח כ"ן:
חזק	נוחלנו ני נכחות יחמר	שבתי :	חזק	קריתינו הסרופות	ידופלים מה סל נן
	לידופלים כרחמים רכים חכיר	:		חמן כן יהי רצון	

הקדמת המחוקק לעזרת ים משחוקק

באשר כל חפצי ויעצי מיום עמדי על מלכות הדפוס לרות במחץ נפשי ורצוני כהדפסת ספרים שונים כאשר הקדמתי מנמת נפשי כהקדמ' ליום ספרי ולקבל חלקי מכמי חלוק לרבכן ויהיה זאת חלוף עבודתי להעמיד לי זכות הדפסתם לחומה כמגבה ולכל בית חלכי חדושי ולורעי וזרע זרעי מעתה ועד עולם והנה לקוים לי כי היום הזה לאר קויתי יד חלוק עשתה כי הקרים לפני ספרי מחירים כספירי מקנת על התורה כיקורים ומקנתם על פוסקי רחשני ולחרוני הלוח המה הגבורים לאר מעולם לפני המה וכעת חלי עוסק בהדפסת הספרים המה . ובהיות כי תקף זוכי עמק מכסו מן השבח והלל על מחותי הלוף המרומם נר ישראל עמוד הימיני פטיש החזק החריף הגדול סיני ועקר הרים (מוהר' שבת' כהן צד"ק נר"ו בן הגאון הגדול המנוח מ' מאיר ב"ץ ז"ל ה"ה) סהיה ר"מ ומוהב כ"ד בכמה קהלות ומוחתו ככוד כעיר הלקני ק"ק מלובלוב יע"א לאר נתגדל על כרכי חכיו הגאון הכ"ל בכרת מוהב לכת והנה מיום עמדו על דעתו מלח לבו לב הלרי לגשת לפני ולפנים פנים מפונים סונים בכהן הגדול מלחיו שבת' כהן יעמור דעת ומי חלי לגעיד על החבור לאר עשה המרומם מוהר"ם הכ"ל כי מילת למיובר הוח כרוב נפשו והיקרו לאר הקיף ודימם כעמקי טרפו לימור והיתר והמניח טרף לנפשו המשכלת מפלרי מפכיות הפוסקי רחשני ולחרוני לאחרי לו ולאחרי חלקו מהוח ותוכו ולאחרי לילוד לאם כמוהו שהעידו עליו רחשי גאוני הלרן יצ"ו חלופיהו מפיקהו כמותם ידבו כישרחל כלאר כמעט כל ר' נפי נללו הגדיל כשבח של המרומ' מהר"ם כ"ץ וכמעלת עיונו ותריפותו וכקיאותו מגילות עבות ואתותם על המרחם כפרי לת כל לאר נעשה כנוחת הגאון המפורסם (המנוח החסיד הגאון מוהר"ר אברהם מיינוש זלה"ה) כעל דודתי הרבית זלה"ה לאר עשה לו שם כביתו כהר כנתו תורה כרכים והספיק בכיהו רכים כתורה כל ימיו עד יום מותו עד שהעלה מיוך קירות לבו חבור ח' על כל הל"טורים וכקש מכיהו מוחי נפש חלמי מעלה סיקהו סך הגון מעוכון שלו וידפיסו הביתורים הום בלופן שתהיה נדקתו עומדת לעד זה הכותב ספרי ומשפילין לחלרי לחנם זאת לאר כקש מרוב עשתונותו שלח יתנם לו ג הדפוס עד לאר יבררו וילוכנו דכריו על חתן כמו הגדול הלח הוח המרומם הנודע כשערי המופלג כתורה ונדולה כמקום לחד ש"ם מחותני החכם הגדול מוהר"ר יצחק חתן ס"ב ומקו המנוח הרח"ס נהר"ר בונם רא"מ זלה"ה והנה חלכו זמני זמני לא זה ולא זה עלתה כיד כמי הגהון הכ"ל ולא ידעתי הסכה לם שהחבור הזוח לחכל לדורו לו לם לא הסיגה ידי כביו כ"ל להוכחת הדפוס לחרתי חכל על לחכדין ולא מסת כחין כמוהו כמלות ומעלות כאשר היה הגהון הכ"ל ומה רחה על ככה ישראל לחרתי חין זה כ"ם כית חלקים וזה שער הסמי ודבר גדול דבר הגהון הכ"ל כי רחה שלשלת יוחסין עתיד לנפלת מבמ כמו של כבו הגדול מחותני וס"ב כהר"ר בונם הכ"ל חע"ב דליהו לא חזי כו כהיות כי הלוף המרומם מוהר"ר יצחק הכ"ל חתנו ממנו תבח לורה זו תורה כאשר כי כבו הגדול של מהר"מ הכ"ל ס"ה נ"ע ס"פ הגהון ס"ב מוהר"ר משה נר"ו ר"מ ואב"ד דק"ק לובמלי יצ"ו עוסק כחבור גדול על יס התלמוד ומחזיר עטרת זקניס ועליו ועל כיוצח בו כלחר עטרת זקנים כמי כמים ולולם לחיו הקטן ס"ב הרחם התורני המפורסם החכם השלם מוהר"ר שמעון וואלף נר"ו חד מרחשי קהילי ק"ק וילנה יצ"ו הנדול תופיה כתת כתו להמרומם נ' מוהר"ם כ"ץ נר"ו והמזיק ידו כהדפסת ספרו לו לחרתי עליו כמנלת כבר לאחריך שחירי שמתוך כותלי בית"ך טיכר מחמדם נגוזם היה לפלך ושב"ת שמו . כי לא השכיח בוחל עד לאחר לחו מעשי לחבותיו כידו ולותם שלשלת של מרגלית טוכם שהיתה תלויה ועומדת כצווחו של אברהם לחכיו הגהון הכ"ל וביקש לעשות הוניח מהר"ם כ"ץ הכ"ל מלבו לעשות דומתו . ומוסף עוד שמלח לחחרי ני נפשו לותה ויעש עכשיו דבר נפש ותקבל להדפיס ספרו חלני כביתו של הגהון הכ"ל ולא לחם חזנו לקול מלחשים כי לם מהרה ירונו דבריו ונרוח הכסף לקח עמו ליפות המלחכה ככל הלפחר מי יתן והיה נחלחיו כמותו וכמותו ידבו כישראל מחכרים ותמלח החרן דעה . ואגב סכני מבקש לכל קורח כלם המלח תמנח תחת ידו חבורו של הגהון הגדול מוהר"ר לחברים ולה"ה הכ"ל כולו לו קנתו יביאו חלי ועלי לפלם כמיטב חולי וחכל להדפיסם ולחעכלם עטרת לרחשי ותקי מצוה גורלת מצוה ויעמוד לנו ונכל זרעינו כעתיד לסקופת התלמידים

AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

פנחס נחום בלא"א וחסיד המנוח מוהר"ר משה זלה"ה מיוולש מק"ק קראקא

אלה הם הסכמות ראשוי הגאונים ויצו דמדינות פולין ב

דריסין ולישא

הסכמת הגאון מהר"ר ליפמן אב"ד ור"מ דק"ק קראקא יע"א

קיימא לן הלכה כרבי מכאירו ומניתו' תומר ש"ת שתכלה בקנקן שלח כמה פיס כו' קנקן חדש מלא יין וכלום עיניהו רואות ה"ל לוף המרומס סר התוס' פ"ק ע"ב במהר"ר שבתי בן הגאון המרומם כמהר"ל מאיר ב"ץ וצ"ל ה"ה ר"מ ואב"ד דק"ק מאהל וב שעורך כסנים וכו כחכמ' מלא ישמוסנזקי כבל חדשי הפוסקי כאשר רציתי כמה קונטרסי לאשר חבר לון נתקן על (ספר השלחן ערוך) מסל טור ז"ל ומסס רציתי רוב בקיאותו וחריפותו לבדר ולבקן כל ד כרי הס"ע ולהודיע מקור דינם ונם ג'דברי האחרונים המחברי לאשר תפסו על הס"ע לא המיל מלא לפל ולדקד' כסם הדק היטב היטב הדק ולה"נ יש מלת מנופף וילמד המפורש מבקונטרסי הכ"ל על הסתום ונעלם שם לא רציתיו עד כנס דודאי בקד שליטי סייטי וכדי ללמד כיפרש ושיבוטו מעייבותיו חוכם שכני נתן לו רשו' והורמנא לה דפי' החבור הנזכ' לברי דוכר שלום ודורש טוב שטרוד יום טוב ליפמן בן לא"א מהר"ר נתן זלה"ה לוי העלר:

חסכמת הגאון מהר"ר יושע אב"ד ור"מ דק"ק קראקא יע"א

אש נר אנכי בארץ טי

עם היות כי כבר מכרנו היית לעבר היום לתי עמי כמחינתי ולמד כיפוכתי ועל קנקנו תפיתי וקנקן חד מלא יפן מנחתיו ועתה זכיתי לאשר כעיני רציתי פוסיף שכחה על לאשר שמעתי הלא הוא לקד קדוש מדבר הוא הלוף המרומס פ"ק ע"ב כר יפרש כ נכינה קדישא מר יוקף ומר קשישא תלמידי הותיק מחכים את רבותיו כר לכפן וכר לורינן כבוד מוהרר שבתי הכהן נרובן בבוד הגאון עמיתי ורעי אנוש בערבי מהר"ר מאיר הכהנזצ"ל חבר ספר נחמד חלף נעים על ספר הש"ע כו הרלף עושר בבול מלבותו בקביותו וחריפותו כיזהרי שם מפיו יפלוכו חדושים חדשים לאשר לא שמעום הרלשונים והסנות נכבדות על פוסקים לחרונים נם קנת רלשונים ובעברי עיני עיוני שם לבי בקרבי לחמתי כרוך לאשר נתן בן חכם שמח לב כתוך העם הרב כבן סמכתי את ידי להסכים להדפ"מ לזכות בו את הרבים ירחו ורבים וימתקו יפוטבו רבים ותרבה הדעת וכלי ספק כי ישמח הלקים וחנשים וחולי נ"ב כי תמלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים ויתקי' מקרא כתוב וספרתי רוח על כל בשר גו' לחן כאם החותם מפני כבוד התורה ישע בן לא"א מ"ה"ר יוסף זלה"ה הונה פרנ"ץ ק"ק קראקא יע"א לסדר הואל באר את ההורה הואת ת"ה לפ"ק:

הסכמת הגאון מהר"ר נשע כ"ץ אב"ד ור"מ דק"ק אוסטרהא יע"א

זה שכתבתי כית מע"ט פה ירוד יערכלב לאשר עכרתי מעט כעין עיוני על הספר לחמרי ספר לאשר לון תקן ומקר וסקר להוניח לור יקר על ש"ע ירוה דעת ויכין שמועה הוא הלוף המרומס כ' מוהר"ר שבתי בן הגאון מוהר"ר מאיר נלל בלחות עמוקים והעלם מי מתוק מים הפוסקים עת יקי שכעת יש עוקרים דכרים המטוקים כרחי מונקים ונם לפ"ה לפ"ה מספטים טובים ותקים ע"כ לעתי מסכמת כעט עופרת דכרו להקים להכיחו לבית הדפום נכי לחוקקים כ"ד יוט"ו חלול תה"ל כה יערכלב כיום לסוקק נאם נתן נשע יכונה בן לא"א מרנא לבנא הגאון משה מרדכי בהנא יצ"ל הה

הסכמת הגאון מהר"ר נפתלי כץ אב"ד דק"ק לובלין יע"א

ראה רציתי סתי רלוית לת לאשר עשה ככית ולאשר עשה כיון תרוכה חכמתו של הלוף המרומס המופלג פ"ק ע"ב במהור"ר שבתי בן הגאון הגדול מהר"ר מאיר ב"ץ וצלה"ה כחכור חברים מהוכם לאשר עשה על השלחן ערוך מטור ז"ל רציתי כאם קונטרס וחקרתי וספרתי ומנאתי סכוון כאם להלכה הליכות עולם ונם כיון ככמה דכרים לאשר מלו על לפני כבתב יוסר דברי אמת בחמיתם של תורה ואמרתי ילמוד הסתום מן המפורש ובודאי הסוה לת מדותיו ככן לאמרתי על כיוב זכר שמי לית ן רשות ורומנא להכתב כעט כרול ועופרת למען יסוטו כו הרבי ותרבה הדעת ויפתע חכם ויוסיף לקח וממילא רווחה שמעתתא דברי הקטנפתלי בלא"א מהר"ר יצחק כ"ץ זלה"ה

הסכמת הגאון מהר"ר יחיאל מיכל אב"ד דק"ק לובלין יע"א

שבתי ורציתי לת הסכור הנדול שחבר הלוף המופלא עושה פלא מר ישראל פטים הסוק עמוד הימיני מוהר"ר שב"ז בן הגאון מהר"ר מאיר ב"ץ וצל על שלחן ערוך מטור ומורה דע"ה (שפתי כהן) ישמחו דעת וכיכה לאשר עשה מעוריו לא נתן לעיניו תשוקה ושיכה כסוד משחקי' ת עכוב כני לדם לא יסב עדכי ה ניח תעלומה לאורה על נכוכה דיכים מחודשים לאשר לא סופתסעין מעול וכרוב חריפותו וכקיאתו כים ת"ל ופסוקים כלל כמי לדיכים ושעלה כידו מרנינת לליה כה טימי הסנו' נכבדות וחמודות לנוחות ודיכים וכללים מכללים שונים יקרים מפכיכים ולדרכמונים לא הניח מלפלפל ולדקדק בכל החורים ודקים חכו ממתקים דכרי' עתיקים שבעתים מזוקקים כבן לחרתי בלי ספק החבור הכ"ל ימלא חן ושכל טוב בעיני חלקים ולדם וכשנם כי רשף רציתי ופה ע"ה כתף' היה פה לתי במחיכתי ובקנקנו תהיה קנקן חדש מלא יפן ומכני יפן חדש סוניח חדושים הכבושים לללמונו תורת לחת כפיהו סאוכים לעד עשוים כתף' ויוסר כתתן ומסיק בבן הסכמתי להדפיסו לזכות לת הרבים ולרוות נחלונם בחבור הכ"ל לאשר בעשה בלי ספק לנסם שמים ולא לנסם קונם לחרת ת'ועשות ספרים הרבה כתותו ורבו כיפרלל על כי יבח לעיון נוחל כ"ל המדבי בחמת ונדק לבבור התורה נאם השרוד יושע חעשל בן לא"א הגאון מוהר"ר יעקב זצלה"ה:

אלה הם השבמת ראשי האמונים דכל מדינות פולין

דיוסק ולישא

השבמת הגאון מוהר"ר חיים אב"ד ור"מ
דק"ק קרעמניץ

שבתי ורעיתי כשומעים שמוסים והכי
נפק לכמי ויוכל נין פורח פרח
וכפשוט ועלהו לו יכול מוכלות תכמה של
מעלה זו תורה ולא יתים מעשות פרי
לתרופה לתתיר פה ולאסור יורה ידין דין
למת והכל מתוקן לתעוד"ה ולתורת למת
היתה כפיהו פה מפיק מרגליות מפיק
ומפסיק כל דדחיק ודלתי מרחיק ונקוד
ותלוי כבית המדרש כי לא פורש לגב
מורפים מחלי ליה לשכח כטעם ומשם ה"ם
השלוף המרומם מוהר"ר שבתי בן הגאון
מוהר"ר מאיר ב"ץ אשר הכין ופעל וזכר
נוסר טהרו של שלמן מלכים תלק היורה
דעה ובודאי כאשר יפונו מעיימתיו חוכם
בהר פלגיו שמחו עיר וקדים מן שמיה ע"כ
לחת היה לחברתי תסיבה ידי כו לסייע
להבה לטהר כאשר כל מגמת פניו עיכו
ולכו כל הימים לזכות לת הרבים ומשפטו
פעלו תמיד דרכו לחברתו נרופ"מ לאור להורו
דרך שלולה להתכלות כו כני לדם לאכול
מפריו ולשבוע מטובו ושבוכן בשמי מעלה
יאר פניו לתתו שלה לפנו דרך הקדם יקרא
לה ובכתה העיר על תלה כ"ל הבה על השתום · יוסב"ן תשני שנת הרלתו"ל תשרך וישעך נאם חיים בן לא"א מוה"ר לשמואל איש צבי:

השבמת הגאון מוהר"ר מעגדל אב"ד ור"מ
דק"ק פרעמסלא

בהיות שרלה רלתי בשתי רלתיות בשקירה
לחת כלובכתה ללבה לת החבור
והפירוש לשר לין ותיקן השלוף המרומם
החריף והשקי כ"ב ונקי מוהר"ר שבתי בן
הגאון מהר"ר מאיר ב"ץ ז"ל על הש"ס
מלך עשם לזכים וימים מוכיחות ונגלו וירד
כעיקרי דכרי הפיסקי דהרשבו"ם והתוספים
והעלה מרגניתה בפלפולו ובקיאותו
וחריפותו והוסיף לאור כל המקומות לשר
ים להסתפק בדבריה וים בדברי תוכחות
והסגות על הגאונים הגדולים שחלוקים
דרך משה ומתן ועשוה לה דרך בלולה ונאוה
לכן רלתי לסמוך לת שתי ידי עליו ליתן לו
רשות והורמ"ל להכיאו לדפוס להגדיל תורה
ולהאדירה כ"ל היום יום ג' כ"ח שכט יהיה
שלו"ם כפמליה של מעלה ושל מטה
נגח ועד שלה לפ"ק נאם
מנחם מעגדל בלא"א
החו"ר יואל וייבש
ז"ל ה"ח
ששנגן:

השבמת הגאון מוהר"ר מן ר"מ ואב"ד
דמדינת איסטרייך

ברוך רממה דיהיב לחכימין חוכמתה ·
כמה חדתה מליה עתיקתה ·
רכיך כשמייה ורב כיוריית ה · כהלי חכוירי
קדישה עכיד גבורתה · הוא השלוף התוכי
לרי כחכורתה · מהר"ר שבתי הבהן
פלפלה חריפתה · מחית לעומקה דדיכה
תליכה דסלכתה · כהוויית לכי ורכה
ומעשיה טילותה · וכתשובו קמלי וכתרלי
לחזי כקיאותה · כנין דה לכה יהיב ליה
לחכמותה · כנו כל הנך רבוותה · דכל לילין
מילי מעליותה · יקון תקונין על ספרה
בעיטה דפרזלה כגליפות · לפקפק
לגאורה המי לכה טכה
ומרוניתה נאם הצעיר
חיים מנחם בלא"א
החו"ר יצחק זצ"ל
ה"המק"ק
ווינא:

השבמת הגאון מהר"ר שלמה וזלמן אב"ד
ור"מ דק"ק בריסק דליטא

לבו חזו מפעלות לעון מלכרת
גדולות ונפלאות פלאות
חכמה הפליא לעשות הגדיל תושיה חל
מכמי עליון ס"ם השלוף סתומי פ"ם
עמוד הימיני עוקר הרים ומיני מוהר"ר
שבתי בן הגאון מוהר"ר מאיר ב"ץ ז"ל
סבתי ורלתי מעשם ידיו להתפלר בחבור
פחבר על הש"ס מטור יריה דעה כדעת
כמכל והן כל יקר רלתה עיכו דעות
סוגות בחמת פסקים רחסוגות וחחרומת
וברוב בקיאותו וחקיותו בשכלו הזך
וקדוחה ירד לעומקה דדיכה חכיו סתומים
וידיו לחוכים לבאר הדין לחמתו ויתר ע"כ
כי רלתה רלתיו בקשקו תשתי קשקן חדם
מלא יען תורת למת כפיהו שכרות יסרות
להכין ולהורות ע"כ לחמרתי עם הספר
להסכים עם הגאונים מנוקי חרן יכ"ו
להוציא חבור הכ"ל לבית הדפוס לזכות
הרבים וכפרט שחין כוונת השלוף המרומם
הכ"ל להתגדר לו לעשות קורדם לחכול מ"ש חלוף ויחפן ה' יבלע מחל טוב ומלת
נאם שלמה וזלמן בן לא"א מוהר"ר יחמיה יעקב ז"ל:

השבמת הגאון מהר"ר יוסף אב"ד ור"מ
דק"ק קלבוב בח"ל

כאשר כבר שמעתי לת שמע יסק
וחכים לרי בקשרי לריס
לכי עלהה השלוף כתורה לרי בחבורם
מוהר"ר שבתי בן הגאון מוהר"ר מאיר
כ"ץ ועתה לת כל יקר רלתה עיכי
בחבור זה שחבר על הש"ס הוסיף טובה
על השמועה כהרלותו לת רוב בקיאותו
וחריפותו בחבור הנ"ל ע"כ שמכתי נפ
לרי להוציא תעלומות עוכם חכמתו לאורה
לזכות כו לת הרבים עם כחמה כרה
כ"ל ויו"ו לסדר ע"כ פתורה לשר יורך
לשע"ה טוב"ה לפ"ק. נאם הצעיר
יוסף בן לא"א מוהר"ר אליקום
הנקרא נעץ זצ"ל ה"ה
חונה בח"ל דק"ק
לבוב חותם פה
יערסלב
ביריד:

השבמת הגאון מהר"ר יחזקאל אב"ד ור"מ
דק"ק לאדמר

לשמוע לזן שמעתי לת יקר תפלרת
נדולתו זורח כלוח תורתו
כגלת השמם כנכורתו בחריפותו
וכבקיאותו מורם נדק כהורלתו הוא
החכם השלם השלוף המרומם כמוהר"ר
שבתי בן הגאון במהר"ר מאיר זצ"ל ·
בקש למנות לבבי חפץ שפתי שמים ולבבי
מחירת עינים מנהיר עיני חכמים בהלכות
פסוקות וגם דיעות החלוקות על סברו
כעתקות וגם הלום לחבי הולי בסדרתייהו
דגאוני מנוקי חרן מפלגים כשתם השועל
וספעולה ולת תורת העולה כבן גם
לחכתו כמשלה כמלה להיות ידי עמהם
ומסכמת למי שמותמת יכתבו בספר
ויחוקו מלין ושמח ישרלל בעושיו
ומלחם שרון דעם · כ"ל הצעיר
יחוקל בלא"א והגאוןמוהר"ר
משה יעקב זצ"ל ה"ח
פה ק"ק לאדמר ·
שמות טוב חשון
לפרט לשבנ"ו
תדרשו ונכלת
שמם:

אלה הם הסכמת ראשי הגאונים יצו דמדינות פולין

דיסין ולישא

אישי נר, אנכי באריך

הסכמת הגאון מהר"ר יונה אב"ד ור"מ דק"ק הראדנא ני"א

הנה עבר אלי איש חכם וסופר לפנינו הכופר איש ספר הוא הלוף המרומם תורני ה"ה כה"ר אלכסן וכה"ר לוריין מהר"ר שבתי בן הגאון מהר"ר מאיר הכהן אשר בפלפולו ירד לעומקה של הלכה ומורה ועורכה שלפנין ערוך כדעת ופסקו וכל דבריו כפלס שקול וכבן לחרתי עם הספר שכוונתו אל האמת יורה דרכו שהלוף המרומם ה"ה עה"נ מהר"ר שבתי בן הגאון הגדול מהר"ר מאיר כ"ץ ז"ל חתן לחי הקנין כמהר"ר הלוף נר"ו חבר ספר מופלא ונחמד בעיני כל רואיו הלוי עיני ישראל בפירושיו ובהוראותיו ומפורסמו"ן בריכין בלוים עוזב את הרבים וכל כוונתו לשם שמים ע"כ הסכמתי בי"ב עם הגאונים מנוקי ארץ להדפיסו למען האמת יגיה סלה תהלה נעדרת

נאם משה בן לא"א
מהר"ר יצחק
שליטא

הסכמת הגאון מהר"ר משה אב"ד ור"מ דק"ק לובמלא ני"א

הנה עבר אלי איש חכם וסופר לפנינו הכופר איש ספר הוא הלוף המרומם תורני ה"ה כה"ר אלכסן וכה"ר לוריין מהר"ר שבתי בן הגאון מהר"ר מאיר הכהן אשר בפלפולו ירד לעומקה של הלכה ומורה ועורכה שלפנין ערוך כדעת ופסקו וכל דבריו כפלס שקול וכבן לחרתי עם הספר שכוונתו לשם שמים ע"כ הסכמתי בי"ב עם הגאונים מנוקי ארץ להדפיסו למען האמת יגיה סלה תהלה נעדרת

נאם משה בן לא"א
מהר"ר יצחק
שליטא

הסכמת הגאון מהר"ר משה אב"ד ור"מ דק"ק העלם ני"א

הנה עבר אלי איש חכם וסופר לפנינו הכופר איש ספר הוא הלוף המרומם תורני ה"ה כה"ר אלכסן וכה"ר לוריין מהר"ר שבתי בן הגאון מהר"ר מאיר הכהן אשר בפלפולו ירד לעומקה של הלכה ומורה ועורכה שלפנין ערוך כדעת ופסקו וכל דבריו כפלס שקול וכבן לחרתי עם הספר שכוונתו לשם שמים ע"כ הסכמתי בי"ב עם הגאונים מנוקי ארץ להדפיסו למען האמת יגיה סלה תהלה נעדרת

נאם משה בן לא"א
מהר"ר יצחק
שליטא

לת מי יורה דעה ומי יבין שמועה יפלר נודל כפלר מעלות ותהלות המלוכה מרוכה לפלר עשה כפלר יקרה הסותה בים התלמוד והפוסקים לרוכה מלרן מלה ורחבה מכי ים ובכל הפוסקים כולם לפלר מימיהם לחו סותים לחת לה נעדר לפלר לה הלך בעקבותיהם ודקדק לחריהם לבה עד תכונתו ומקום מונחים עד כי נחית לעומקה דלישה לה נתן לנפשו תנומה עד לפלר הפמיק הרחיב ולה נתן מקום להתנדר ובפלר שהעידו כמה רבני קשישתי המה נחומי ארץ והמה נתנו עידיהן וידלקו והסכימו להביא לת הספר לכלל הדפוס בכן גם לנכי הנני בלחתי כיולל ועוד לקרא ליתן לידי עמהם ולהסכים על כל דבריהם לבלי המותם פה ק"ק העלם יום כ"ב תשרי תו"ל נאם משה בן לא"א הגאון מוהרר מאיר זלה"ה לביה קצנאילנבוגן:

הסכמת הגאון מהר"ר מענדל אב"ד ור"מ דק"ק שידלוב

הובא לפני הספר שחבור קדוש ה' הלוף הלוף המרומם כונים לנסור פטים החזק עמוד הימיני מהר"ר שבתי בן כבוד המנוח הגאון מהר"ר מאיר בץ זצל על ה"ם ע"ה ועה"ב והתבוננתי על מקומו בקנת דבריו ומנלתי דברים רלוים למומרן והמה דברי חדושים לפלר לה סערום הרלטונים ועל הלחרונים וביותר טעמתי מלבי הגאון זצ"ל בפיותו לתי כמתיבת לחת בק"ק קלברין הרלה והניד לי מספר הפ"ל לפלר חבר כמו הכ"ל מקומות ועיון רב לפלר נגלה בעו הכ"ל בתים לדרים ומנה מרגניתה לדברים לפלר לה שמעלתון מעולם נוסף על כל הלה רלה רלוי כמה דבני קשישתי נאוני ארץ לפלר תלו זייניהו ונתנו הוראתה ותשובתה להביה הספ' הקדו' הנ"ל לבית הדפוס לזכות בו לחת שדברים כנרוף כל זחת נם לנכי יבלתי בהסכמתי ותשובתי להביה ספר הנ"ל לתת בלית הלחת להדפיסו ליהנו בו מזיו ולזכות לת הרבי והמפיץ למנוח רבה כזו יפה כרכה מלת ני ומשכורתו פלמה דברי פה בשוקה דיפרסלו ת"ה לפק נא' הצעי' מנח' מענדל איש מבית לוי משידלוב

הסכמת הגאון מהר"ר שלמה אב"ד ור"מ דק"ק סטנאב

נהירנא כד הוינא טלית. קנקנה חדתה עתיקה הוי מלית, בבי דיכי רבה ובפלית. על מעלת נלוניהו מרבה ורבנה הגאון המפורסם לים הלוף מפלר נתן ספיבה זלל פיו מסתעטע עם הלוף המרומם פ"ה עה"נ מהר"ר שבתי בי"ץ בן הגאון הגדול מהר"ר מאיר בי"ץ ז"ל ויהי לו בבנדל וילד על כרכיו ונם כמעלליו נתבבר נער ונדי פהנחתי נעשה תיים בעל קרנים מנגח בקרבה לחוריתה ובוקין דנורין נפקין מבומיה כוס ממלל רבבן ונוסף על כלנה בחבור נפלא הלו לפלר חבר לה יפרכהו זהב וזכוכית זכות הרבים תלוי בו בבן עלתה ההבכמה מנלוני ידור להדפיס חבורו ביתר שלת ויתר עוז וזכותי נם בן כיול' ועוד לקרא לבבוד התורה

נא' הצעי' שלמה בן הגאון חגדול מהר"ר נתן שפירא זלל

הסכמת הגאון מהר"ר שמעון אב"ד דק"ק טאמשאב

ראו לבבים יפים לשנים ורעננים יונלים מפי זקן שדם מעכה עשה בקדם עסק בפהיטת חולין וחבירתה על טהרת הקדם פורם מפה ומקדם על סלמן הערוך הטהור לפלר לפני יה הניע להודלה ומו"ה ה"ע ה"ם מכין שמועה הוא הלוף הנדול בישרלל נר ישרל פטים הלוף עמוד הימיני מו"ה"ר שבתי בי"ץ הממוב לפלר זכה וזיכה מסלמנבוה פתורה דהבה קבו' בישרה שמיה ומחרה חייה לה בישרה סומקה ומחרה מרקה נפיה בדיה לעומקה סקיל וטרי בשמעתה הלוכה דהלכתה לעומקה כולתי לית נגר וכו נגר לוכרקה. בכן קנמו חומרים למדפיסים תיתבו ותכתבו דבריו בכרה ובסוקה בעט ברזל קזקולמסה וקן מנילתה כתכוס על לוח ועל ספר חוקה למען יפוצו מעיינותיו חוצה וישוטטו בהם יראים ותרבה הדעת דברי הכותב וחותם יום כ' לסדר יורו משפטיך ליעק"ב

בשלו"ם וטוב"ה לפק נא' יעקב
בן לאדוני אבי מוהר"ר
אורי פיוש ז"ל חגר
בטאמשאב

הקדמה

אמר המחבר את חסרי ישים אלהים בפי חותו מלכר בלעזון קנר וקל למעז ישיש נבון נקל וכתתי להודיע לכל
חסר ספרי זה אלין יגיע כי לא חכרתי חכורי אלו לאנשים ח"ו לבני כהורתי ולומר קבלו ודעתי שהן רשלין
ולא לחני כי נעיר לחכי לימים על כן זחלתי ולירא כי עמוס חכני כדעת כוזי עם תולעת ולא לים ולא חף כי בחמת וכתמים
טרחתי טרחות קרכה וכמה יגיעות יגעתי לא עסקתי בשום עסק חסר לא כתתי סיכה לעיני ותמימה לעפעפי שנים רבות
עד חסר סוכלתי מכח חלי הפועל מחשבתי וברכתי ושקלתי בכלי ככף מחוזים וחוכתי על כל נדלים ונדי נדלים לא פעם
לחת ושתים כי לם מלא פעמים ולחד עם חברים חשוכים לשוכים חכיכים ועכרים המקשיבים לקולי ומי שלא היה לתי
עמי כמחיכתי לא יחמן כי יסופר לו מנודל התלמוד ושפוסקים עד כי הגמלתי שכל על
כוריו עם כל זה ידעתי כלמכה כי לי לספר לבר בלא תכן ומשניות מי יכין לכן כלתי לחלות ולהשכיע לכל קורח בספרי
זה שלא יסמוך על פסקי והוראתי וסברתי כי אין תלמיד כמוני מכריע בין סברים נדולים הנאוכים ונסרי קלר"ו ומסר"ם
לישרלם שמיוקמי אלא ואלר מחברים חסר מימיהם לא שותים קטנם עכם מיתתי וק"ו כן כמו שלק"ו שאין לחי כדאי לחלוק
ולהשיב עליהם אלך כתבתי דכרי דרך פלפול ומשא ומתן והרוחה יבחן ויטעום הלבנים כמטעמן ואחרי החקירה
והדרישה הטיב לת חסר יבחר יקרב אלך הנשם כשמים עדי שמעולם נתתי אל לבי לכתוב בלעזון קצרה לכן אם
ירנה לחזק בעל דין לחלוק עלי ברשות נתונה לכל חסר הריחו אלהים בתורתו ית' שמו לחפוש ולבדוק
לחרי עד מקום מידו מנפת ודעתו מכרעת רק רחיות כרורות יתנו עדיהן ויבדקו כי אין
כוונתי ח"ו להעמיד על דכרי כי אלמת יורה דרכו שלא כתתי לעשות קטנורית בן
הלומדים כי מורעת דאהרן קלתינו לוחב שלום ורודף שלום וקרלתי מכורי
וה (שפתי כהן) על שם שפסוק שפתי כהן ישמרו דע"ת
נו'והלקי' הרועה לותי מעודי הוא ינאור בעדי ויזכני להדפים
גם חסר ספרים חסר חכרתי ויסך בעזרי לנמוד
ונלמד תורת לחת לא תמום מפי ולעשות
ספרי עד לין קץ כלי מכיעה וכילכי
משניות כך יי כשפתי ולא
לכוש לעולם
ועד
נאם שבתי בן לא"א הגאון מהר"ר מאיר ב"ץ ז"ל

אישי ה', אנכי בארץ חי

א מהלכות שחיטה לשחוטה ובדיקה בסעיפים

חגה

א חכמי שורה שתן לבני חלדה
אפילו נשים ועבדים
וכל אדם אפילו אין מבינין
אותו שמחזיק לשחוטה
שראית ערלת הגס אין חייבין
בנו שחיטה מכאן ואילך
חלכות שחיטה ג מהדורה
ליתן לו לכתחילה לשחוטה ומהדורה לאכול משחוטתו
שהובה הגדולין לשחוטה הם בהזקות מי מהדורה ומחזקין בבדיקה
חבבים אשורי בשאנו לפנינו או מהדורה לאכול משחוטתו
ומהמכים על החזקה
לבחקור אם חזרה
ויחץ הלכות שחיטה ג מהדורה
אין צריך לשנות אחת עליה

ליכולין לבדוק וכלום אחרי בדיקתו מהדורה לפני בקיאין ומודעין לפי
זה שחוטה בקיאי לפי שאין שחוטה עכשיו לפי שחוטה לפני
מיודעי הלכות שחיטה ומומחים עד שיהא שחוטה לפני שחיטה
ומומחים בהלכות שחיטה ובדיקה ולפי שאין מכירין בסימני
ובדיקה מהדורה אלא מומחים לכך נתנו לבדוק לפני מומחים
ולכך מסרו שחיטה ובדיקה לאדם אחד שיהא מכיר בשחיטה
ובדיקה ולא יהא מפסיד בדיקתו בשחיטתו שלא יהא מתכוין
בשחיטתו לבדיקה ולא בבדיקתו לשחיטה שהמתכוין לבדוק
בשחיטתו אינו יכול לבדוק יפה ומתכוין לשחוט בבדיקתו
שלא יבדוק יפה ולכך נתנו לאדם אחד לשחוט ולבדוק
ובמקום שאין מומחים לשחוט ולבדוק אלא אחד מהם
שחוטה לפני שחיטה ומומחים לבדיקה ובדיקה לפני בדיקה
ומומחים לשחיטה ובדיקה לפני שחיטה ומומחים לשניהם
שחיטה ובדיקה לפני שחיטה ובדיק

ט על דבר זה הייתי מסתפק ושואל קרינן ביה שפיר
יודע עד שיאמר על האסור הגה
מותר : וכו׳ וכדקיין לותו כדיכי הלכו׳
שחיטה שיתכוין לקמן ריש
סימן כ״ג , וכדין כדיקת הסכין וכדיקת סימנים לאחר
שחיטה כמו שיתכוין לקמן סימן כ״ה ואם שחט ולית ליה קמן
(הרן בשם בעל המבדקים מכל מקום יבדקנו בסימנים אם כשחטו רוכן דכל
הלכו׳ ד״ע מה דאפשר למבדק כדקין וכל זה במקומות שלא נהגו
לדעת הרא״ש לטול קבלה אבל במקומות שנהגין ליטול קבלה כגון כמי
ע״ל סי׳ ס״ה לשכנו ומשמשין אחריהם אין נוהגין לבדוק אחריו כלל
סי״ג וכמו שיתבאר (ל״ע)

ג מי שיודעין בו שאינו יודע הלכות שחיטה אפילו
שחט לפנינו ד׳ או ה׳ פעמי׳ שחיטה הגונה וראויה
ושחט אחר כך בינו לבין עצמו ג׳ שחיטות ופסולה ·
אפילו שאלו לו עשית כך וכך ומתוך תשובתו נראה
ששחט כראוי אין לסמוך הגה
ג׳ לדעת עליו יב ואפילו אמר ברי ׳ומי שדרכו להתעלף ואמו
הרמב״ם לי ששחטתי יפה : מי יודעים שחיטו מוחזק ושחט
שיודעים בו שאינו יודע ואמ׳ כרי לי שלא נתעלפתי
הלכו׳ שחיטה יכולים ליתן יג כאן מאחר שיודע
לו לשחוט אם אחר עומד הלכות שחיטה :
מרד׳ והג״מ על גבון ובלבד שיראה הגה טו ויש ׳מחמירין
סמ״ק סי׳ אותו יד מתחלת שחיטה ונוהגין ליתן לו
עד סופה : לכתחילה לשחוט מאחר
ד אם אבדו גדיין שחיטו יודע הלכות שחיטה
ותרנגולין טז או ומכי כתוב :
שנגנבו ומצאם שחוטים
הרא״ם בראוי במקום יז שרוב ישראל יח מצויים (יט ונס
׳כוב נגבי העיר ישראל) ך מותרים בין שמצאם בשוק
בין שמצאם באשפה שבבית · אבל מצאם כא באשפה
שבשוק אסורים :

ה כב חרש שאינו שומע ואינו מדבר כג ושוטה
דהיינו שהוא יוצא יחידי בלילה או מקרע בסותאו
לן בבית הקברות או מאבד מה שנותנים לו כד אפילו
באחת מאלו אם עושה אותם דרך שטות כה וקטן
שאינו יודע לאמן ידיו לשחוט אין מוסרין להם לשחוט
לכתחילה אפילו אחרים עומדים על גביהם ואם שחטו
שחיטתן כשירה אם אחרים עומדים על גביהן · ואין
מוסרין להם לכתחלה לשחוט בשאין אחרים עומדים
על גביהם כו אפי׳ אם רוצים להאניל לכלבים ואם
הקטן יודע לאמן ידיו אם אחרים עומדים על גביו
שוחט

אינו אם בקטנותו ולא נמיר ודאי יש לסמוך כל שחיטתו למפרע ע״כ ונכון
לכתחלה נכון בדקת הסכין כמו שיתבאר בסי׳ קי״ט סי״ח סכתב בשם הגהו שפשוט מי
שעבר״ם ס״ל אינו אסור למפרע שאם שחט ולא בקר אלא ימים כמה ומיר
בחזקת יום הכל כשר ע״כ וע״ל סי׳ ק״ט : ט על דבר זה כן כתב מהר״ם
בלוא נהגו דין זה הייתי מסתפק בו ושואל : י וכדין בדיקת הסכין
כתיקתו לקמן סי׳ ל״ט ע״ש : יא שחיטתו פסולה דכיון דלא יכיר ודאי ס״ם
שמא בעצים שהם ודרס ולא ידע פי׳ ולא יכיר מדנים דכיון דלא יכיר בקי
בהלכות לא יכיר ודאי שם כזמן לידי · הרא״ש : יב ואפי׳ אמר ברי כו׳
פי׳ דכשנתלה לאומן ומתוך תזנותו נראה לבן שנותנו כדאמ׳ שחיטו כדיכי
כלום אלא אפי׳ אמר ברי לי שעשיתי כל מה שתתם שנתלים מ״מ מאחר
שכשט שחיטה לא ידע ולאו מדעתי ומסופר שעשה מה שנתלה וכ״ם פי׳
דס״ק אפי׳ אמר שלמדוהו ס״ם אמר ברי לי כו׳ ואין נותן מיכן לידי ממש
סכ״כ בהר״ן בשם הגהו וכ״מ רפ״ד בשם הפוסקים : יג כלומר כיון
שנתן ידע ס״ם ודאי אז שמא מן הדרס לא היה מקפיד לה כמו כ׳ ולפ״ז ס״ם
לפי׳ שתן ואיכו אומר כלום דאחר שידע ס״ם ודאי אלו שמא מן הדרס
לא ס״ם שוחק ולא היה מקפיד לכו וסיס אומר שמא מן הדרס : יד
מתחלת שחיטה עד סיומו פי׳ לפי שלא שחט ס׳ ס׳ יפה לא אמרי׳ כיון
שמחט זה שם יפה שחט שם סכ׳ כ׳ יפה אלא מייתי שמא שמא מן הדרס
כמ״כ : טו ויש מתח דין כזה בשחט בש״ס דף ג׳ ע״ב ואם הפ
דמכבי לא תי קמן לא דקדק וכן שעתה ס״ם מיהו אין הסתם שם כזה ידע
שם ידע ס״ם אז לאו כרשה דמותר ליתן לו לכתחלה כשאחרים עע״ג
וכ״פ מהרש״ל פ״ק דחולין סי׳ ס׳ אף דשם ל״ל דכר״ל ברוך בהנה דאפי׳
ס״ל כרבי ל״ש ד נם ס״ל ברוך מוסיף לזה ע״ש : טז אז מכנגבו לכתוב
מבפוסקי׳ לעפי׳ שהוא חשוד על הנבלה אינו חשוד על השחיטה וע״ל
סי׳ כ״ם ס״ק י״ח : יז מדוע שרגל מצוי לפי׳ רוב העיר והשוק עכו״ם וכן שם
רוב עכו״ם מצויים שם לפי׳ רוב העיר והשוק ישראל לסמוך להכל תלוי
במצוי ואם עכו״ם ויראל מצוי שוי׳ חולי׳ בתר רוב השוק שכאן שם ואם
שוי׳ כאן חולי׳ בתר רוב העיר ואם שוי׳ בעיר אלא כל זה נראה ממ״ש
בסופק׳ ועכו״ל סי׳ קכ״ט ס״ק י״ח ולא ניין בח״מ סי׳ רכ״ט ס״ג :
יח מצוי׳ ה״ס במקום שרוב עכו״ם מצויים שם רוב שחיטתם שם ישראל
מוסיף ודוק בכמה מקומות שלא בפרגיות ובינתא בהן
שדרכן לשחטן בבתי׳ אלא בעיכון לוקח שיהיו רוב בעיר עיפות ישראל
שעוכו״ט מיד כשבאו כ״כ הרא״ש ור׳ יהודה וכן דעת הכל ועכ״ל שם ס״ח
סי׳ רכ״ט ס״ו ומקום שרובן עכו״ם ורוב שחטי ישראל בהמה ועוף הכא
שם שחוט מותר עכ״ל מיהו בעוף נהוג : יט ונס רוב נגבי כו׳ קאי
להכנגבו דכשנגבו בעיכון לוקח רוב נגבי העיר ישראל ולא אזלי׳ בתר רוב
ישראל לשם רוב נגבי העיר ישראל לף שרובם עכו״ם מותר וכן שם רוב
נגבי העיר עכו״ם אפי׳ רוב ישראל לסמוך עליהם וכ׳ וכן מוכח בשאר
ל״ת וע״ל סי׳ ק״ט סי״ח וכעוד׳ משמע שכאשר אלו שהי רוב העיר ישראל
ישראל ונס רוב נגבי העיר ישראל שהרי הוכיר מקודם אלא שמוכח
בהמה כו׳ ובשלח כ׳ ונס רוב נגבי העיר ישראל שהרי הוכיר שם ישראלים והוא קשה ותמצא
סט״ם יש בדבר : ך מותרי ומיירי בנותני לביכו׳ לסוחרים לכשר שפקפלם
מן העיר וכמו שיתבאר בסי׳ ס״ה ע״ש : כא בשפשה שכאן כו׳ הטעם
דלמא עבוי לסבב לכו שם זכות הכ״מ דכשאפשר שמוכח מן הסתם
לא חיישי׳ משפה ואיכו מוכרח : כב חרש שאיכו שומע כו׳ כרש לשפי׳
פקח וכשקרש בשמע וכ״כ הכ״מ : כג ושוטה שכייכו כן כתב הכל
כת״מ ס״ל ס״ת שאין הכוונה שבשעה ש׳ שיעשה מ׳ מעלו מיקרי שוטה
אלא כשדרכו בכך ע״ש וכ״ל לף מקרי שוטה : כד שפי׳ כל מעלו כלומר דבדעביד
הוא בקרקע שוטה שפי׳ כל מי לף עביד דרך שטות שפי׳ עביד כלהו לף מחזקין ליה בשוטה ובדליתיה בש״ם לכך כתב הכל בלשון : כה
ונקט כו׳ דע דמדברי כ״ת משמע דקטן שיודע לאמן ידיו אי מוחזק עע״ג ובכל שאיכו יודע לאמן ידיו ונס אינו מוחזק
מוכח בדיעבד כשאחרים עע״ג ובכל שאין אחרים עע״ג אפילו מוחזק ויודע לאמן ידיו שחיטתו פסולה לף דיעבד דלאמן ידיו
דברים דבכל הסעיף מיירי כשאין מוחזק ודוק · אבל מהרש״ל פ״ק דחולין סי׳ ס׳ והדריסה אחריו לפסול דאפ לו בי יודע לאמן ידיו לחוד אי
מוחזק ואחרים עע״ג אינו מוחזר אלא בדיעבד אבל לכתחלה אסור עד שיודע לאמן ידיו ונס הוא מוחזק ונס אחרים עע״ג ובכל שאין אחרים
עע״ג אי אינו יודע לאמן ידיו ונס אינו מוחזק אפילו אחרים עע״ג לף דיעבד אסור וכ״פ הכ״מ : כו אפי׳ אם רוצים כו׳ שטעם דילמא אתי
לכיכל משחיטתייכו שיטעו לומר כשרה היא מקוך שמוחזק לכם לשחוט לא דמי לדבר שאיכו מוחזק לו להשליך לכלבים כשאחרים עע״ג
כשהוא מוחזק אז יודע לאמן ידיו משום דלמי כדיעבד שחיטתו כשרה וכ״ם נדול שאיכו יודע ס״ם נדול שאיכו מוחזק לו להשליך לכלבים כשאחרים עע״ג
ונקוט ור׳ יהודה סגין בכל זה דאם אסתר ר׳ יהודה פליג על הקודם ונה ולכן פסק לאסור אפילו בנדול ולפעד״ז כתב״ם ועוד
אם אז לאמן ידיו דאפילו דיעבד אסור ונה״ם פליג על ר׳ יהודה פליג עע״ג ומשמע שאם שחיטה זו משחט ע״כ מיירי בשיכו מוחזק
לפי׳ הרמב״ם בשחיטה ראשונה ונק״ה דף ק׳

שוחט לכתחילה ומותר הגה ᵒאכל מס שחט כיון לאכול משחיטתו: לכתן עצמו משחיטתו

פסולה כו לעפ"י שיודע הלכות שחיטה ᵒומקרי קטן לענין זה עד שנעשה בר מצוה להיינו בן יג שנים ויום אחד כה וים ᵒמחמירין שלא ליתן מדד בשם ס' קבלה למי שהוא פחות מכן ᵖים שנה לזו נכרת כי דעת הוא ארץ ישראל והגה בלבוש ויודע לזהר:

ו הרש המדבר ואינו שומע לא ישחוט מפני שאינו שומע הבריכה ואם שחט אפילו בינו לבין עצמו כש שהיטתו כשירה:

ז השומע ואינו מדבר לֹ אם הוא לֹ מומחה שוחט אפילו לכתחילה לכ אם אחר מברך:

ח שכור שהגיע לשכרתו של לוט לֹ דינו כשוטה ואם לא הגיע הגה לשכרותו של לוט שוחט לד ויש ᵒשמכור לא ישחוט שנתגלגל לכך לכתחילה: הגה"ם כשם סמ"ג וכה"ג (וכלבו כשם סה"ת ורמ"ה סי' קל"ז)

ט סומא לא ישחוט לכתחילה לה אלא אם כן אחרים רואין אותו ואם שחט לו שחיטתו כשירה:

י עדום לא ישחוט לכתחילה לו מפני שאינו יכול לברך: ר"ירוחם נתבו' רמ"ם ס"ק כ"ג כלל ז'

יא ᵒאם השיולו הקהל חרם שלא ישחוט אלא שבח ידוע ושחט אחר הגה ויש ᵒשחשיטתו אסורה: פסקי מהרי"ל

לא ᵒהשוחט בפני עדים הסותכים בחזקת כשרות בהמה לעכו"ם כמו כן לאכלה:

יב ישראל לקנות ממנה אמר לא תקנה ממנה לט כי לא שחטתיה אינו נאמן ומיהו לדידיה אסורה דהא שויא אנפשיה התיכרה דאסורא (ועי' לקמן סי' קכ"ז בדין עד לאחד כאומן בחיסורי:) רסב"ן

יג ᵒטבח שעשה סימן בראש הכבש השחוט שיהא נראה שהוא טריפה וגם היה אומר שהוא טריפה ואחר כך אמר שכשר היה ולא אמר כן אלא כדי שלא יקחו אותו וישאר לו ליקח ממנו בשר · ע כיון שנתן אמתלאה לדבריו נאמן:

יד ᵒשוחט שהעיד עליו עד אחד ששחט שלא כהוגן והוא מכת שו' מפ עד אחד בהנחשה לאו כלום והעד עצמו מותר לאכול מכאן ולהבא ומכל מקום הכל לפי מה שהוא אדם: מהרי"ק שו' ל"ג

ב

א אם שחיטת עכו"ם ונבילה אפילו פ הוא קטן ג ואפי' אינו עובד עכו"ם: ג כגון

טור

(ג כגון גר תושב) ואפי' לחרים רוחין לותו:

ב מומר אוכל נבילות לתיאבון ד ישראל בודק
סכין ונותן לו ומותר לאכול משחיטתו ה אפילו
בינו לבין עצמו ו והוא שיודע בו שיודע הלכות
שחיטה ואם לא בדק לו ככין תהלה אסור לאכול
משחיטתו ז עד שיבדקנו בסוף ואין ליתן לו לבתחל
לשחוט ט אפילו כשר עומד על גביו י בלי שיבדוק
לו כשר את הסכין תחלה הגה

מרדכי ור"ן לאפוקי רא"ם

מקרי קט' ג"ג

על סמך שיבדקנו בסוף: יא מי שאין הומניא טריפ'
פעם אחת מתחת ידו אם
לא היזקק ככך מותר לאכול לאחר כך משחיטתו מ"מ כמי
כזה לפי דרכות עיני הדיין בחלש המוכר אם ככר נכשל
ורגלים לדבר מעכבין אותו:

אוכל מועד (ותצ' רמב"ן פ"ק ע"ב ורשב"א פ' ב"ב ד"ג)

ג מומר לתיאבון ששחט יב אפילו נשבע ששחט
בסכין יפה אינו נאמן: ד מומר

עכו"ם לעכו"ם פיין בם פ"ק ד' ע"ב ם"ס: ג כגון גר תושב סי' בקבל עליו ז' מצות כמ"ש הסמ"ג בם"ן בם פיין קכ"ד ם"ב: ד ישראל בודק
כו' סלטעם דלמ סגיב היתירא ואכיל ליסורא ולכך כשבודק סכין וכותן לו מותר אפי' לכתחל דכיון שיש בידו ודאי יכשהו מותר
יכשהו יפה ולא יפגה ולא יפרום ואפשר כי לכשבודק הסכין קודם שחיטה מ"ב לבדקו לאחר השחיטה אפי' לכתחל' ואחרינו כתבו דעתך הטעם ו' וכ"פ
מהרש"ל פ' יזן ו' ואפי' לפי דברי הם היכו טעמא דמחמת בדקו ומצאו יפה אבל אי' דיעבד בודאי אלא בדקו לאחר שחיטה צריך לבדוק
לכתחלה אלא עדיף מישראל כשר דצריך לבדוק לכתחלה גם לאחר שחיטה כדלקמן פ' יזן ח' אבל ר' יונתן כתב בשם הגאונים והסכים כן ונכון מטעם
דעתך הר"ן ריש בבדוק הסכין לאחר שחיטה ב"כ לכתחל' דחיישי' שמא בעוד כשנם לבל אבי לחפשר למי שבדק בדקין ובדלעיל פ' יזן ח' כ"פ בהג"ם
וכ"פ הכ"ח אבל בדיעבד פשיטא דכשר אף אם לא בדק לאחר שחיטה אלא נרע מבלבד הסכין לאחר שחיטה דכשר כדלקמן פ' יזן ח' דכיון דבדקו
קודם שחיטה מוקמינן ליה אחזקיה: ה אפילו שחוט כו' ל' הטור ואפילו לא יאכל הוא מאכו תחלה ע"כ כלו' לל"ת מלעצמו שכתבו לו הסכין
בדוק עצמו ואפילו פגום לו עשה שלא מצי טריפות כדי להכשיל ז והוא לא יאכל אלא לפני עור ל"ת מכשול לא עבי' כמ"ש הפוסקים: ו והוא
שידעין כו' דאל"כ לא ממרינן ביה רוב מצוין אלא שחיטה מומחין הן ואפילו ידועין בשחיטה דומיא דשחיטה קודם שחיטה אלא מוקמינן ליה
בחזקת קודם שחיטה אם הוא מומחה ואין ליתן לו על סמך שיבדקנו לאחר שחיטה דומיא דסכין דבסמוך: ז עד שיבדקנו בסוף ואז הוא
בחזקת שבסכין זה שחט ולא חיישינן שמא נסכין פגום שחט ולאחר שחיטה נודמן לו זה ודוקא בשעה אין בשחיטה שלא היה לו בפנים ללבת
לדרכו ולמנוע לאחרת בשוק אבל כשהיה לו בפנים יש לו יומים או יותר בשעה אין בשחיטה שיש להחמיר אבל אם בשחט בשער שחיטה
אין שהיה לפניו כ' ונ' בהמות שחוטות ובדיעבד הוא שוחט והולך כיון שהוא מתכשר בשחיטה דומיא דסכין בדיעבד אבל אי' בשחט בשער שחיטה אבל
כל זה מתחלת הרשב"א ס"ק ע"ב ומביאו כ': ח ואין ליתן לו לכתחלה כו' לשטעם דאף אלו שכח ולא בדק הסכין בין בתחלה ולא בסוף
שיבדקנו בסוף אם הוא מומחה דהתם אפילו לא בדק לאחר השחיטה ויאכל משחיטתו משא"כ לעיל ל"ם פ' דמותר ליתן לו לכתחלה לשחוט על סמך

ד מומר לתיאבון ששחט בינו לבין עצמו. וש עמו סכין יפה ושאינו יפה ג ואומר שביפה שחט נאמן יא ואפי׳ אם נמצא בשר בידו אם יש מומחין בעיר נאמן לומר טז מומחה שחט לי:

ה טז מומר להבעיס °אפי׳ לדבר אחד או שהוא יז מומר לעכו״ם או לחלל שבת בפהסיא °או שהוא מומ׳ לכל התורה אפי׳ חוץ משתים אלה דינו כעכו״ם: ו מומר לאחת משאר עבירו׳ אין צריך לבדוק לו סכין יח ולהרמב״ם צריך יט ודוקא °במומר לעבירה אבל מי שהוא פסול לעדות בעבירה מעבירות של תורה אין צריך לבדוק לו סכין אפי׳ להרמב״ם:

הנ״ה

°ומי שחיט מושב בפחיטה ומוכל נבילות בלח תיכלון אע״פ שחיטו עושה להכעיס: דינו כמומר להכעיס:

הנ״ה

כ מיהו °אם פסול עדות מפני שמכל נבילות לע״פ שחיטו מומר לכך כיון שהוא פסול לאכול נבילות דינו כמומר לכך:

ז °מומר לעבירה דינו כמומר לעבירה אחת ואם אינו ערל אלא מפני שמתו אחין מחמת מילה כגון הרי הוא כשאר ישראל בשר:

ח כותי הא דינא דינו בעכו״ם:

ט צדוקי וביתוסי כב שחיטתן אסורה אא״ב כג ואחרים עומדי׳ על גביה כד וגם בדקו להם סכין: י התחיל פסול לשחוט וגמר הבש׳ כה או שהתחיל הכשר וגמר חפסול

יג ומומר שביפה שחט כו׳ היינו בשיעבי׳ שאלו שביפה שחט בשעת שחיטה שחיטתו אסורה ואפי׳ אם נמצא בשר בידו אם יש מומחין בעיר נאמן לומר שביפה שחט ודוק. והא דבעי׳ הכא ״אמר וכן מ״ם לא״כ כאמן ״לומר מומחה כו׳ כתב בפרי׳ דלפ״ב דמשמיכי׳ לי׳ בשחט לפי׳ היינו מומר כלומר אלא מצוה לכל היכא דיכי׳ לעמוד על הדבר ולברר טפי מברירין ע״כ ולא״ם בשו״ת בשמ״ע ס״ל מומחה פלוגי׳ ס״כ אמר דוק״ל:

יה ופי׳ כשאל בשר אשחט דעת המוכר לתיקון כיון בשר עוף לבשחט ולעולם אם יש מומחה בעיר כאמן לומר מומחה שחט לו וכן משמע דעת הפרישו״ם ז״ל וכן מפורש בשמעתת׳ הכי׳ להרשב״ם בשלי״ת (דף נ״ב ע״ב) והכי״מ כתב לפחרון כתב ע״ם הרשב״ם להפך ולכך פסק דבבשר לא מכני מומחה וז״ל אלא כמ״ש ונבי בהמ״ם יש מקולין ישראל כאמן לומר מן המקולין שחוט לקחתי כאבוהר בטור ע״ם הרשב״ם ע״כ ועכ״ת ר״ירוחם כט״ו ריש חולק ל״ב ודוקא שהיה מנוי בלותו יום בשר שחוטה כ״כ בחול כמו בכלה ע״כ ומבי׳ הם כ״ם והכ״מ: טו מומחה כו׳ דוקא בלומר מומחה פלוגי׳ בכללקמ״ם סי׳ קיט (ועי״ם ק״ל) וכן מבואר בשמעת׳ הכי׳ להרשב״ם סם בהגי׳ כ״כ הכ״מ ולא כהפרישו״ם: טז מומר להכעיס כו׳ כתב מהרש״ל פ״ק דחולין סימן ו׳ ולפי״ז בשעת ס״ו ומשיטתו כבלה ועיין ס״ק ך׳ ומשמע דעת המחבר שחוט כשבו״ם ומשיטתו בבלה מדיוק וכן משמע בר״ן וכן בשאר מקומות וכן בפרישה שם ו׳ וכפי׳ מהרש״ל פ״ק דחולין סימן ו׳ ולפי״ז בהמשפיו׳ והרש״ם שכתבו מלכתיב ונבחת ומכלת יאכלו מה שאת׳ ובח מהם מוכל כלומר מותו שהוא בר זביחה לאפוקי עכ״ם ומוכל נבלות להכעיס עכ״ל משמע דמומר להכעיס מיישעט מקרא כמו עכ״ם ולפ״ז כה ב״ח שכתב דשחיטתו אי״ה אסורה מלא מדכתב ומי׳ כבלה כו׳ בלה רמיה ועי״ל סי׳ קכ״ח ס״ב דמומר להכעיס הוי אפיקורס וכפיקורס כתב הרמב״ם פ״ד דהרי הוא כעכו״ם ושחיטתו כבלה ועי״ב ס״ם וה: יז מומר לעכו״ם כו׳ דע שיש מלקוקת בין הפוסקים כזה והעיקר כהאומרי׳ דמומר לעכו״ם אפילו בעבירה אפילו רק פעם א׳ כו׳ מומר לכל התורה ולי״ו כעכו״ם וכן אפי׳ לכל שבת פעם א׳ כפרישו״ם מי״ו בחוקה שחיטה לא בעשה גם מומר בגון בשוחט לעכו״ם לו הבשוחט בשבת אין שחיטה זו אסורה מצוה שחיטת מומר אלא מצוה שוחט לעכו״ם כלשון בסימן זה וכן ברמה דעת מהרש״ל פ״ק דחולין סימן ז׳:

יח ולהרמב״ם צריך לומר משמע לפי׳ לעכו״ם דהיינו דלא בדקו לו הסכין לא בתוך שחיטתו אלא בסוף שחיטתו אסורה והא דלעיל סי׳ ס״ד בהכלל נדייק לו שפנבכו כו׳ מותרי׳ תירץ בדרישה דהתם היינו מוחזק בנבכ אלא שנבכ בשעת בדיקת סכין לפ״ז בדיקת סכין קף להרמב״ם ואל״ט טעור שם מ״ש שחזוד על הנבכה כו׳ משמע שמוחזק בנבכ ועוד דהא ע״כ ברוב נבכי ישראל שמוחזקי׳ בנבכים מיירי מלבי׳ בנבכי ישראל ומ״ם הכ״מ בזה בקו לפחרון כבר בזה הוא ז״ל בעכומו למקצו והנלען מ״ו ז״ל הכ״ם תירץ דשאני בשי״ם דלא ידעינן בודאי׳ שחשחו שחזוד על הנבכה כתן לאחר לבשחוט: יט ודוקא במומר כו׳ היינו שהוא מועד ופסול לעדות היינו אלא עבר אלא פעם אחד ואינו מועד ועיין בא״ם סק״ל: כ מיהו אם פסול לעדות כו׳ וכן קורות חיים כתב הכ״ל מלקוט דבא כשהוא מומר ורגיל בכך אז צריך בדיקת סכין אבל לא בפסול לעדות וכן משמע מדברי הרמב״ם כו׳ ע״כ וכ״כ בכסף משנה לטעמ׳ דהרמב״ם ס״ל דעכ״ל לא קאמר דבא ישראל בודק וכותן לו אלא כישראל מומר ולא בפסול עדות כו׳ ע״ל דהיינו אלו אמרי׳ לאחר שחזוד בדבר מותר להניח בשל אחרים אבל בשל עצמו ושחט ישראל מומר ולא בפסול עדות כו׳ ע״ל דהיינו אלו אמרי׳ לאחר שחזוד בדבר מותר להניח בשל אחרים אבל בשל עצמו והיינו שכתב דבר נריך לבדוק לו סכין כו׳ משמע דאלו בדין חשוד לפותו דבר ולי״ל דבר״ב שכתב דהיכי דלא מדקדק כ״כ לפ״ז ועי״ל סי׳ קכ״ז ס״ק ל״ט: כא ה״ז כשאר ישראל כשר והיינו בשנם עכשיו שנוהג נדול היכי מכיר למול מירחקו כן מוכח בהמי׳ מכל מקום אין שם ישראל ומפ״ה היכי מל ר״ל מומר לעבודת כו׳ ור״מ: כב שם טעם לחורה וכתב הרשב״ם בת״ה דלפי׳ מוכך כוונתו לו לפי׳ מכני כשנשחט היכו לכין עצמו משום דה שחיטה לא כתיבי וכל דלא כתיבי אע״נ דלחזוק לפ בסמ״ע על כלאחרי׳ בד״ם נבי כותים ע״כ וכ״כ בחדושי דף נ״ע ע״ב בשם הרמב״ן דקו״ל כת״ק דרשב״נ מכל הרמב״ם כתב נדוקי ואפי׳ שחיטתן לחורה ואפי׳ שחיטתן כעכו״ם מכל מקום לומר לפ קלקלו משמע דמוכך כוונתן ומכוון לו מהכי משמע בטור שהו דעת הרמב״ם כמ״ש הרשב״ם והכ״ם וכ״ל שטעמו כיון דאכי׳ והבל אחרי נבי כותים קודם נזירה דמוכך כוונתן מכל מקום כוונתן לשם ע״ז ומשמע כול׳ סוני׳ דרים חולין ונם מדקאמר מקמ״ל שהיה רב אחי לא אחי כתרוייהו מסכר כותים נרי אלו ומכל מקום קסבר כת״ק דרשב״נ מלאכל דהלכה פסוקה היא כרשב״נ: כג ומחרי׳ ע״נ הרשב״ם הנריך שיהא נם כן מומחה והכי׳ קשה עלי כיון שישראל ע״נ ל״ל מומחה ולכך לא הזכיר כאן מומחה אבל נראה נם דעת הרשב״ם דישראל עע״נ ל״ל מומחה אלא נרע מקטן שיודע לאחון ידיו לעיל סי׳ ס׳ רק כשישראל ינהנ וכשהם הנריך מומחה דלילמא לאו מדעתיה דישראל ואיכו לא ידע שזהו אחור לישראל להיותה מיביא וכ״כ מהרש״ל שם ס״ו והכ״ח וכן משמע בל״ח: כד וגם בדקו להם סכין כו׳ ע״ב מכ״ל דאם לפחלו הרשב״ם דמחמיר כתב דלין נדוקי ובי׳ כלין כותי קודם נזירה וכ״כ הכ״מ בשם ס״ד ומ״ב הרמב״ם פ״ו מה׳ עבדים ומשמע לאחון ס״ל דם ו׳ סמ״ן דבדוקי ובי׳ הם כוכותים קודם נזירה וכותים קודם נזירה כתבו התום׳ לקמ נ״ים ע״ב והרש״ם דמ״ל בדיקת סכין לל״ל דישראל מומר לפי שיודע שאין ישראל סומך עליו ורש שמא יבדוק הסכין לאחרים הלכך כוסר מלשחוט בסכין מנוס לבל ישראל מומר לא מירחק אלא יבדוק לאחרים לפי שמחזיקי לאותו בישראל ע״ל ו״ש סוב מנאמי בם ל״ם שהשה נ״כ על המשבר בזה ע״ש. מיהו כל זה מדיוק לבל בתשובות ר״בלאל סי׳ נ׳ כתב דהיינו דוקא בכ״ו בשמע מקודם שהיו לבן כתה מדות טובות מבל בלאו הקדמי׳ שבומן הזה שקלקלו מעשיהם ונם אין מוכני׳ משחיטת ישראל שחיטתן לפורה לפי ישראל עע״נ ורלה שחיטה יפה ע״ש: בה מסור היכו כמומר לכל התורה כולה כן הוא בהנה בלאפוקי בשם ריש״ו ומבואר ל״ש: בו וע״ל סי׳ קיט כן נ״ל כי שם סעי׳ ו׳ בשחק המשבר דשחיטתן כשרה וכ״ם מהרש״ל שם: בז לן שהשחיט לכשר ונמר הפסול משמע הא שם שחט בכשר הרוב ושחט לא״כ בפסול כשר והכי משמע בש״ם פ״ק דחולין דף יט ורבינו לקח ע״ש והקשה בדרישה סי׳ ל״ג ס״ק ד״ה

הפסול פסולה במה דברים אמורים שהתחיל בפסול
ברבר שעושה אותה נבילה כגון בווישט או ברוב
הקנה אבל אם התחיל הפסול בחצי קנה וגמר
הכשר כשירה:

יא ל היו ישראל ופסול אוחזין בסכין ושוחטין פסולה
לפ ואע"ג לומר אם כל אחד סכינו בידו (ס שחטה
קוף פסולה):

(ס"ז וסוף בתוספת' ריש חולין)

ג

ששחיטה אינה צריכה כוונה ובו סעיף אחד

א שחיטת חולין אינה צריכה כוונה אפילו מתעסק
בעלמא לחתוך או שוקק סכין לנועצו בבותל
ושחטה ס כהלכתה כשירה והוא שראה שלא החליד
הסכין בין סימן לסימן או תוך העור ו ואם מצא הנוצה
או השיער חתוכים ודאי לא החליד ואפי' הפיל הסכין
בידו או ברגלו שלא בכוונה בלל ושחט שחיטתו
כשירה אבל אם נפלה מעצמ' פסולה ס דבעינן כח גברא
וכן אם היה הסכין מונח בהיקוו או בידו ונפלה מידו או
מחיקו שלא בכוונה כנפלה מעצמה דמי ופסולה:

(ס"ל כהלכ' ועיקר)

(ס"ל סי' ז')

ד

השוחט לשם עכו"ם או לשם דבר אחר מה דינו
ובו ז סעיפים

א השוחט לשם עכו"ם אפילו לא חישב לעברה
בשחיטה ואלא חישב בשעת שחיטה לזרוק
דמה או להקטיר הלבה לעכו"ם הרי זה זבחי מתים
ואסורה בהנאה:

ב ל שחט סתם ואח"כ חשב לזרוק דמה או להקטיר
חלבה לעכו"ם כ הרי זה ספק זבחי מתים:

ג ישראל ששחט בהמתו של עכו"ם נאפי' חשב העכו"ם
לעכו"ם כשויר"ל ואם ס ישראל חשב שיזרוק העכו"ם
לעכו"ם פסולה (ס ומסורה כהלכה):

(טור מהרשב"ם בית יוסף)

ד ישראל ששחט בהמת חבירו לעכו"ם לא
אסרה שודאי לא ביוון אלא לצערו ואם יש לו שותפות
בה ס יש אומרים שאוסר גם חלק חבירו ויש אומרים
דגם בזה אינו מבוין אלא לצער הנה
שותפו ולא לאסור: ס ואם סתרו כו ועכר
סתרתה ו הרי זה מותר
כהאי מומרים וע"ל סימן קמ"ה:

(טור)

ה השוחט

ע"ב נבי עובד לכוכבי טייעי ע"ם והכ"ת בסי' כ' וכסי' ס' מהכל כשחיטת עכו"ם אין לו אסור כזה בהלכה ולפעל"ד כמ"ש אחל"ל מין המדוקים בעכו"ם
לו אסור בהלכה לפתח מתשבתן לעכו"ם מהכל עכו"ם לו אחל"ל מומר שחיכם מדוקים בעכו"ם לי' אמתי' לפתח מתשבתן לעכו"ם לו אסור בהלכה ואי' לא מיתת בהלכה
דבהכך לא אמרי' פתח מתשבתן לעכו"ם כן הוא כם"ם ופוסקים: ד ואם ישראל כם"ם מתשבתן לעכו"ם כן זה למר הרשב"ם בתה"ל פ' תשובה ליה תיפוק ליה
דשחיטו מומר הוא כו' להפוסקי' דלא כתשבה מומר בפע"ע לק"ט ע"ע ונ"ע דלק"מ כי הכי' הרשב"ם בתה"ל נופיה ז"ל ועכין ם לגל שבת ובכ"ם דוקא
סהיה מוחזק ב"פ כו' נגם להפוסקים (לעיל מי' ס"ק ז') דבאותה שחיטו לא כתשבה מומר כמי' דהיכא דהוא עובד לכוכבי' אחל"ל מומר כגמר זביחה הוא עובד לכוכבי' וכן דעת הרשב"ם בכ"ה דק ט לחומרי חק בהלכה ל"ש פ' שחיטה ובכי' מסתבר לכתך
ים להתיר עכ"ם בהלכה ועוד שהרשב"ם נופיה שם ובקונר מצאתי בהמורה לגל לאסר הכ' אחל"ל ע"ם ומ"ש דמיתי כ"ם רחיים מבריים דקתני
זבחי מתים ס"ם דכתו לפתח בשחיטה לזרוק עצמו הוי זבחי מתים ס"ה בשחיטה לזרוק ודוק: ה ומ"ש שחושר כו' שהרי בחלקו ודאי לא
כוון לצער הלבך אחרי שהשחיטה גם בחלקו הכרח לא כוון לצער ומ"ת דהכא כתבו הט"ז כ דעות כזה וכמ"ש סי' שפ"ה כתבו בפתח המכתב יין הכרי
כו' שם הוי כו שוקפות קייב לשלם והמ"ע שם חילוק בין ל"ב לשהיה שהוא כגר שם"ם כתבו הט"ז דף מ"ח ע"ב (סוב מצאתי בדרישה כאן שהשם
תירון זה) גם מה שתירץ הב"ח שם ס"ל להט"ז כהר"ן דלעיכון מכ"ש לאחרי' לדם מומר דבר שאיכו שלו תמיה לי דהא הר"ן חלק דבשחיטה
לעכו"ם חשוב כהלכה לגמרי כגר מומר לעכין מיסור מכילה אין לדם מומר דבר שאיכו שלו דהא לאו תמיה לי אמר לה הט"ז דבשחיטה
כשחט לחלק שאחליה עכ"ל וזה לא שייך בפתח מיכו ועוד דבשחט דבריהם הכתב מצאתי לגמרי שרי וכ"פ בל"מ דחלק בהר"ן וכבן מוכח בז"ם דף מ"
לחלק בהר"ן דל"ב לא הוי פריך מידי מהך דרייתא דבשחיטה בשחט לזרק ד"ה ונם דעת הרשב"ם בם"ב דף כ"ה דקיל בהר"ן וכבר הסיב עלי
הרשב"ם בת"ה שם בתרך מסוגיא זו וכן מצאתי מהגרי שרי חלק כ"ל דחל"ג לגעכין לימורת מיכח חלוקת דרכות אחי הכיון
לומר דילמא קיל כמקן דאומר בהכלה מה תאמר דקיל דאומר לחם לפי דכר שאיכו שלו בהכל כבשחיטה לעכו"ם שולחי
סיוק ונק לרחתר בתקומו ודוק: ו ס"ו אחם כתב אחרי פי' כיכח דקיל דאומר לחם לפי דכר שאיכו שלו בהכל כבשחיטה לעכו"ם שולחי

ה השוחט לשם חרים וגבעות ׳ לשם חמה ולבנה כוכבי׳ ומזלות ימים ונהרות ׳ אין לו דין תקריבת עכו״ם לאוסרה בהנאה אבל שחיטתו פסולה אף על פי שלא נתכוון לעבדם אלא לרפואה ׳ וניצוצי בה מדברי הבאי שאומרים העכו״ם :

ז שחט לשם שר של הר ׳ או לשם שר של מאור הדברי בין ששחט לשם מיכל השר הגדול בין ששחט לשם שר של שלשול קטן שבים ׳ חרי זה ובחי מתים ואסור בהנאה :

(תקו״ד סי׳ שמ״ד סס) ׳ישמעאלים שאינם מניחים ישראל לשחוט א״א יהפוך פניו לא ל קיבלא (׳להיינו סיהפך פניו נגד מזרח) כמנהג חקותיהם ׳ אינו דומ׳ לשוחט לשם הרים ומכל מקום נאו לבטל המנהג ההוא ולגעור במי שעושה כן סס (׳הוחל ומקפידים על כך)

ה ה השוחט לשם קדשים מה דינו ובו ג׳ סעיפים :

א השוחט לשם קדשים שמתנדבים ונידרים במותם ׳ אפי׳ ׳היא בעלת מום שחישתו פסולה שזה נשוחט קדשי בחוץ ׳שחט לשם קדשים שאינם באים בנדר ונדבה שחישתו כשירה כיצד השוחט לשם עולה לשם שלמים ׳ לשם תודה לשם פסח שחישתו פסולה האיל והפסח יכול להפרישו בכל שעה שירצה דומה לניזיר וניזיב שחט לשם חטאת לשם אשם ודאי לשם אשם תלוי לשם בגוד לשם מעשר ׳ לשם תמורה שחישתו כשירה ׳ ואם נודע שעבר עבירה שהייב עליה חטאת או לאשמי פסולה : סנ״ס

(טור (וכן מ״מ בעל הרא״ש ס״פ פסחים ור׳ ירו׳ ע״ב) ורשב״ם בת״ס) ׳יש פוסלין כחטס תלוי לחטאתי או לאשמי פסולה : כלל עניין מזוס לסכירה לקו לכל כנדר וכלכה ׳ יש להחמיר :

ב שחט תרנגולים וחוזים ׳ויוצא בהם מיני שאינם ראויים להקרבה כשרים ׳ וה״ה לתורים קטנים ובניונה גדולים :

ג שנים ששחטום בין שאוחזין בסכין אחד בין שכל אחד סכינו בידו ונתכוון אמהם לשם דבר הפוסל הרי זה פסולה ׳ וכן אם שחטו זה אחר זה ונתכוון אחד מהם לשם דבר הפסול פסול ׳ במה דברי אמורי ׳בשהיה לו בה שותפות אבל אם אין לו בה שותפות אינה אסורה שאין אדם מישראל אוסר דב׳ שאינו שלו שאין כוונתו אלא לצערו : סנ״ס ׳יש לומרין בכל ענין מזוס נ׳ לדעת מרחוק העין יש להחמיר ,

(רמב״ם פ״ג מה״מ) (טור ורא״ש)

ד במה שוחטין ובו ד׳ סעיפים :

א בכל דבר התלוש שוחטים בין בסכין בין בצור בין בקומית של קנה האגם הנקרא אישפרנ״א (׳ ׳וכן ונפורן יחילי) ׳וניוצא בהם מדברים החותכים והוא שיהא פיו חד ולא יהיה בו פגם סכין שצדדה אחד מגל וצרה השני יפה לא ישחוט בצד סנ״ס ׳ואסו׳ לשחוט בשאר קנים ג׳ אלו זכוכית ג׳ מקסמים

(טור ל׳רמב״ם פ׳ פ״ה מה״מ ורמב״ם פ״ד מה״ש)

(תזו״רשב״ם סי׳ שמ״ד סס)

(טור בשם רשב״ם ל׳רמב״ם פ״ג מה״מ)

ה א ׳אפי׳ בעלת מום שחישתו פסולה כדכתיב ג׳ : ב וכן בפרק יחידי מכל שכיס שחישתו פסולה כדכתיב ג׳ : ג מקסמין כגדלין כו׳ כתב ר״ת ול״מ נשם בעל העיטור לפ״ו דדיעבד כמי שלא פיה בדברי המחבר אחר כן בגוד וכן הוא בטור : ד וכן בפרק יחידי מכל שכיס שחישתו פסולה כדכתיב ג׳ : ב שחישתו לכתחלה ונם אם קסמין כגדלין מיד בזכוכית שהרי הוא חזק וקשה שבירה ובדיעבד כשר ואם נשחט בשאר קנים אפי׳ בגוד הוא ׳ מקסמין כגדלין כו׳ כתב ר״ת ול״מ נשם בעל העיטור לפ״ו דדיעבד כמי

בצד האחר ואם שחט נכללין מסס וים לחום לנקב הואיל ובצד היפה שחט המיחכים:

טור שחיטתו כשירה: הג"ה וכ"ה כסכין לחוך פיס כו פנימה

ונשאר כו מיעור מחיט כלפ פנימה דאסור לשחוט כו לפי שמקום היפה לפי"ס כרך מטלית על הפנימה וש"מ שחט כו ואומר כרי לי שלא נגעתי במקום הפנימה שחיטתו כשיר לפי"ס כרך מטלית על הפנימ' ד' וב"ש שאי אפשר להסתיר ועפ"ז: הסכין וכן כחול כשעת הדחק מותר לשחוט לכתחילה כי אם כרוך מטלית על הפנימה וע"ל סימן לח ולכתחילה יש ליזהר לפי"ס שלא לסכין פנימ' רק כין הקתה לסכין לא יסחוט כו

(מגה בשחיטה פ"ב ה"ח ס"ק ב)

ב השוחט בדבר המחובר לקרקע או לגוף בגון צפורן ושן המחוברין בבהמה שחיטתו פסולה ובתלוש מן הקרקע ולבסוף חברו בקרקע לא ישחוט ואם שחט שחיטתו בשרה ואפילו אם בטלו. והוא שלא ישהא נשרש בארץ אחר שבטלו:

ג חתך מבהמה לחי שיש בו שיניים חדים ושחט בהם שחיטתו פסולה מפני שהם כמגל אבל בשן הקבוע בלחי שוחט בו לכתחיל: (וה"ה כניפורן הקבוע כיל התלוש מן הגוף:)

ד נעץ סכין בכותל ה (או כדבר התלוש) והעביר הצואר עד שנשחט שחיטתו כשירה והואיל וצואר הבהמה למטה והסכין למעלה שאם היה צואר בהמה למעלה מהסכין שמא תדד הבהמה בכובד גופה ותחתוך בלא הולכה והובאה ואין זו שחיטה ואפי' אמר כרי לי שלא דרסתי שחיטתו פסולה לפיכך אם היה עוף בין שהי' צוארו למעלה מהסכין הנעוצה או למטה ממנו שחיטתו כשירה:

ה הקובע סכין בגלגל אם מותר לשחוט בו ובו סעיף אחד:

א יכול אדם לקבוע סכין בגלגל של אבן או של עץ. ומסבב הגלגל בידו או ברגלו ומשי שם צואר הבהמה או העוף עד שישחט בסביבת הגלגל ואם הי' מסבבים את הגלגל ושם הצואר כנגד בשעה שסבב ונשחט הרי זה פסולה ואם פטר אדם את המים ער שבאו וסבבו את הגלגל ושחט בסביבתו הרי זה כשירה כיון שהרי מכח אדם בא במה דברים אמורים בסביבה ראשונה שהיא מכח האדם אבל בסביבה שניה ולאחריה פסולה שהרי אינה מכח האדם אלא מכח המים בהילוכן:

ו שעור סכין של שחיטה ובו סעיף אחד:

א כמה הוא אורך הסכין ששוחט בו כל שהוא (רק) שלא יהא דבר דק שנוקב ואינו שוחט במו ראש האזמל הקטן וכיוצא בו ובמחט אפילו הוא דחב קצת כאותן של רצענים שחותכין בו החתוט אין שוחטין בו ודלא ידעינן שיעורא השוחט בסכין קטנה צריך ליזהר ולשער לפי אומד דעתו שכשיוליך ויביא בה שלא ידרוס אבל בקטנה יותר מדאי לא ישחוט:

ב ומי שלא יוכל לשער יקח סכין כמלא חורך כ' חותין סג חותו לכר שמחטין וזה לשער כל' לחבעות ורחב

לזה שנאמר ושחטת כ"ה מכיין לך:

ז השוחט בסכין מלובן ובו סעיף אחד

אם שחט בסכין מלובנת כל שחיטתו פסולה ויש מכשירין (ג' אם ידע שהיה מלוכלכת וכחבר שלא

נגע בנגלים)

יתב

סימן א

א סדר הלכות שחיטה בכל מקום שמזכיר שחיטה סתם הוא שחיטת עכו"ם אבל שחיטת ישראל מפורשת בכל מקום:

ב אין שחיטה כשרה אלא בסכין שאין בו פגימה כלל ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

ג מותר לשחוט בכל דבר חוץ מן השן והצפורן בין שהן מחוברין בין שנפרדו מחמת עצמן אבל לא נפרדו מחמת עצמן אפילו נפרדו מחמת אדם אסורין ואפילו נפרדו מחמת אדם בשעת שחיטה אסורין:

ד אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

ה אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

ו אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

ז אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

ח אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

ט אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

י אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

יא אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

יב אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

יג אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

יד אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

טו אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

טז אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

יז אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

יח אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

יט אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כ אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כא אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כב אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כג אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כד אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כה אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כו אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כז אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כח אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

כט אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

ל אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לא אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לב אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לג אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לד אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לה אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לו אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לז אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לח אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

לט אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

מ אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

מא אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

מב אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

מג אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

מד אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

מה אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

מו אין שוחטין אלא בסכין חלק שאין בו פגימה ואפילו פגימה שאינה מעכבת בשחיטה כגון שחרצה ולא הפסיק בה אינה שחיטה ואפילו פגימה שאינה ניכרת אלא בהגהה אינה שחיטה:

טו ומותר להתוך בו צונן — סנ"ס
טז על ידי הדחה שידיחנו — ואם רוצה להנעילו לאכול
תחלה: — כורותיה סני ליט בהנעלם
ג סכין ששחט בו טריפ׳ — ע׳ עירובי לעי"ב מלינו ככלי
אסור לשחוט בו ח — רחצון:

עד שידיחנו בצונן או יקנחנו בדבר קשה ונוחגין עתה לקנחו יפה בשיער הבהמה יט בין כל שחיטה ושחיט׳ ושפיר דמי יט ואם שחט בו בלא הדחה כ ידיח בורית השחיטה כא ואם רגיל לשחוט בו שריפות תדיר בב צריך נעיצה עשר פעמים בקרקע קשה:

יא באיזה זמן שוחטין ודין השוחט בתוך המים ובו ד׳ סעיפים:

א לעולם שוחטין בין ביום בין בלילה במה דברים אמרים כשאבוקה כנגדו אבל אם אין אבוקה כנגדו או ביום במקום אפל ס לא ישחוט ואם שחט שחיטתו בשירה (ג וכ׳ כרות מסוכין מכוכה) (מהרי"ן ומגנדא)
ב השחט בשבת ובו׳ אעפ"י שהוא מוכיח בשבת מתחייב בנפשו ולוקה בו׳ שחיטתו בשירה:
ג אין שוחטין לתוך ימים ונהרות שלא יאמרו של ים הוא שוחט ולא לתוך הכלים שלא יאמרו מקבל הדם לוורקו לעכו"ם ואם יש בכלי מים שאין דם ראוי לוריקה ד אם הם צלולים לא ישחוט בו שלא

טז ומותר להתוך כו׳ אעפ"י שמחט בו סרכה פעמים מוקי לה בתוך נוזלין עי׳ סדקה וכ׳ כ"ש בעט"ז וכן מצאתי מדברי הפוסקים וכן הוא בהגה"מ מיהו מכי׳ שם ע"ז בשם רמב"ם בפ"ג מהל׳ מ"א ולא דמי להגיל בשחוט כו טרפות דבפתיק ב"דסכין שלפי שלימדו מעוט שיהא סכין שיהא בו ולא כבלע כ"כ בשכיר בש"ס הפוסקי׳: טז עי׳ סדקה סרסה מלמטה כתבו הט"ז כמי שהכה לו יוקרתו בדבר קשה כדמשמע מפי׳ ב"ל דלמטה ס"ל דלרוך הכא הוא דמצי קטוח כיון דלאכול מצי טעמא דטריפ׳ מיכל לשלוט בו מצא"ל בפכא וכן מוכח בהדיא פסחים ב"ק דקולין בו ונמצא להתוך בו נוגע לאכול הכי׳ בעט"ז סדקה ומחי׳ לה לא בעי סדקה אלא בלית לפרסי ומשכין קלי׳ עכ"ל אלמא דקיל כמחי׳ לה בעי סדקה לא מכני בלית לפרסי ומפרש"י עכ"ם כ"ש כתב שט"ס הוא בתשו׳ ובמקום אלא נ"ל ונלא דכם מצאתי לפרסי דיכו כסדקה עכ"ל ונקט לשון כל הסמ"ק ומ"ק כ"ל לפרסי לא מר אלא בעי בלית לפרסי ועוד דסדקה ועוד דמה עכין ם לכתן ם"ל לפרסי לפרסי דברי הם"ר לא בעי סדקה ועוד דמה עכין ם לכתן ם"ל לכתכו לקמן כמ"ש דסם עיקר דוכתא דסדקה ולפי מה לקמן ס"ל דקולין מכחוך בלא סדקה ם קאמר סכא דלמכני קלי׳ ולא כמ"ש דסל"ל דקולין לנוגן בכחוך בלא סדקה ם לומר דלמכני קלי׳ ס"ל דמעלה בעי סדקה ולכך קאמר לא בעי סדקה דמה מיכא דס מכני בעיק על כרחך ולכך קאמר לא בעי סדקה בלא בלית לפרסי ומה לא קאמר לא בעי סדקה אלא מכני קלי׳ משום דם"ל דכל מכני קלי׳ לא בעי סדקה ולא מכני קלי׳ בלית לפרסי אלא בלית לפרסי ומה לא קאמר לא בעי סדקה אלא בלית לפרסי

ה ע"נ כלים והדם שנתקבל כ"כ רמ"ז ורי"ן ור' ירוחם (ולפ"ז נכנס בכלי) ופי' דמייבו שכוונתו לכלי חרוך ומניח מקצתו בספיגה ומקצתו חוץ לספיגה דרך מדרון לנד חוץ ושחט ע"נ הכלי והדם שנתקבל בספיגה ויורד לתוך המים וכ"כ הפרישה אבל הרשב"א ותוי כתבו יכול לשחוט ע"נ כלים ובלבד שלא ישחוט לתוכן או מניח ידו חוץ לספיגה ולפ"ז הזכירו הדם שנתקבל בתוך המים נבי כלי' וכ"ל דר"ל שמותר לשחוט ע"נ לחורי הכלי שיש לו תוך שלא מיחזי כמקבל דם לעבוה"ס כיון שלא שוחט לתוכן וכבי מיתא בשמ"ג דף קמ"ח ומותר לשחוט ע"נ לחורי כלי כו' ולפ"ז בספיגה שפי' רי"ל ששוחט ע"נ לחורי הכלי ומעבי' שהדם יורד לתוכו כיון שלא שוחט לתוכו מעט שרי וכן כרשה מדברי הטור"י ולפ"ז ד לא מניח ידו חוץ לספיגה כו' שפיר קאמ"ר דבריהם הפסד כ' לפי שוחט לתוך הים להפיל לו כלי שרי דמ"מ לו לטרוף דופני הספיגה שבתוך הים שהרי שמעתי שמלכלך דופני הספיגה שהלוכם במים וכתב שכן דעת רש"י ותוס' על התו"ד שכתבו דלפי' בריהם הנכנ לא שרי אלא בשוחט על דופני הספיגה ומשם שותה הדם ו ורד לתוך המים ולפ"ז ורבי' לפוף דעתו וכ"כ הר"ן פ"ק דחולין להפיל בכתום' וגם הכי משיק דרש"י כמי שכתום' ס"ל וכן כ"כ הגהות הרמב"ם פ"ב והכלבו ופמ"ג ורי"ו (והשתבר) שלא הזכירו כלל דין דבריהם הספיגה שכתב"ם רק כתבו בספיגה שוחט על דפנותיה ולמש"ל לפמ"ז ובן מוכח דעת הרשב"א וטור ע"ש ועיין בפ' שמ"ז כ' כדד כוהנין בזמן הזה : ז מן הלב והנה מכהנים מיתה דכותיה לו הכבד נדחיה עתה כוהנים לאכול מן הקרבנות :

ד ב א לתוך הגומא ולפי' לשון מעבר לפנים כ"ש הפסוקים והטעם כתב הרשב"ם שכן דרך הפקודים להתפלף על הכתוב ולאכול עליו : ב עושה מקום כו' שלו כיכר לכל המכוין לכוונת ביתו טור וכשוח לפני' שמ"ל לכוונת בשוק והלכך לפי' אין שם מלכ לגמרי ומשום מזבח ומשום גזל : ג לפור לאכול משחיטתו כלו' שמחיטתו כלו' שמחיטה זו שחט בגומא וכרשה מדברי הרשב"ם לשחוט זו ה"פ שחט בגומא ולא יכלים שלפור לאכול משחיטתו וכ"ע לפי' לה"ל שכתב למעבר לבניך בניך בדיקה לפרש מכאן ולהבא כמ"ש בפ"ק שלח"ו לשון מעבר בניכם בניכם וכלים לישב הכי :

ד ג"ה כדיקה לפרש כדי להסיר לוחה שחיטה לפי' כלפי חוץ מניחו את הסלם מקום בשרות ומה שחיטה הוא כשר וכמ"ש לפי' ה"פ שחט בגומא ולא יכלים שלפור לאכול משחיטתו וכ"ע לפי' לה"ל שכתב למעבר לבניך בניך בדיקה לפרש כדי להסיר לוחה שחיטה דגים וחגבים אין טעונין שחיטה : טעונין שחיטה ומותר לאכלן מתים או לחתוך ממם לאכל ולאכלו מכל לאסור לאכלן חיים מפני כל תעקדנו :

ב השוחט את הבהמה ונמצאת בשירה ומצא בה עובר בן ח' בין חי בין מת אובן ט' מת מותר באכילה ג ואם טעון שחיטה ואם מצא בה בן ט' חי ד אם הפריס על גבי קרקע טעון שחיטה ה אבל שאר טרפות אינו אוסר אותו ואם לא הפריס על גבי קרקע אינו טעון שחיטה ואם פרסוהו קלוטות (או שהיה כו קנס' לאכול שום שלא לפי שהפריס על גבי קרקע אינו טעון שחיטה ז ויש מגמגמין בדבר : ג אם

שלא יאמרו לצורה הנראית במים שוחט ואם הם עכורי' מותר וכן אם יש בכלי עפר מותר לשחוט בתוכו :

ד היה בספינה ואין לו בר— מקום פנוי לשחוט יכול לשחוט ה על גבי בלים והדם שותת ויורד לתוך המים ו או מוציא ידו חוץ לספינה ושוחט על דפנותיה והדם שותת ויורד לתוך המים ואינו חושש :

קנס מקנת שוחטין מזרין אלא לשחוט שום לוונ כוטבת ושכט שם לא שאוכלין מלכם משום שמכלה הוא לו תוו ימות שיש שעה לחת כאותן חדשים שם שוחט כן לוונ ימות הפשוחט שם לא לוכל ממנה ומקנין ז לאכול מן הלכלה : שפי' יפכי' בשם תפא"ן משם ר"ל מפיד קנקנה מן שוחט מוקצין

ה ב שלא לשחוט בתוך גומא ובו ב' סעיפים :

א אין שוחטין ט לתוך הגומא אפילו בבית ואם לא היה רוצה ללכלך ביתו בדם ג עושה מקום מקום מרזין חוץ לגומא ושוחט שם והדם שותת ויורד לגומא ובשוק לא יעשה כן : ג"ל בשם"ס

ב יש אומרים שאם שחט בגומא בשוק אסור רמב"ם פ"ב מה"ש ועי' לאכול משחיטתו עד שיבדקו אחריו שמא אפיקורס הוא יש אומרים הנק ט וכזמן הזה לית לן רשב"ג ומ"ש ושמתר בדיעבד ז ואין דרך עובדי עכו"ם בשם רמ"ה שמ"ת צריך בדיקה : ככך יש להתיר כדיעבד : ממ"ל כנ

ה ב ג בעלי חיים שאינם צריכים שחיטה ובו ו' סעיפים:

א בהמה חיה ועוף שעונין שחיטה דגים וחגבים אין טעונין שחיטה :

קנס ומותר לאכלן מתים או לחתוך ממם לאכל ולאכלו לכל לאסור לאכלן חיים משום כל תעקדנו : הנס"מ פ"ל והנס' מרד' ונקי'

ב השוחט את הבהמה ונמצאת בשירה ומצא בה עובר בן ח' ט בין חי בין מת אובן ט' מת מותר באכילה ג ואם טעון שחיטה ואם מצא בה בן ט' חי ד אם הפריס על גבי קרקע טעון שחיטה ה אבל שאר טרפות אינו אוסר אותו ואם לא הפריס על גבי קרקע אינו טעון שחיטה ואם פרסוהו קלוטות (או שהיה כו קנס' לאכול שום שלא לפי שהפריס על גבי קרקע אינו טעון שחיטה ז ויש מגמגמין בדבר : ג אם

(ומקנין רש"י (ומקנין רשב"ם לשעבר הנקוב"ם)

ה ע"נ כלים והדם שנתקבל כ"כ רמ"ז ורי"ן ור' ירוחם (ולפ"ז נכנס בכלי) ופי' דמייבו שכוונתו לכלי חרוך ומניח מקצתו בספיגה ומקצתו חוץ לספיגה דרך מדרון לנד חוץ ושחט ע"נ הכלי והדם שנתקבל בספיגה ויורד לתוך המים וכ"כ הפרישה אבל הרשב"א ותוי כתבו יכול לשחוט ע"נ כלים ובלבד שלא ישחוט לתוכן או מניח ידו חוץ לספיגה ולפ"ז הזכירו הדם שנתקבל בתוך המים נבי כלי' וכ"ל דר"ל שמותר לשחוט ע"נ לחורי הכלי שיש לו תוך שלא מיחזי כמקבל דם לעבוה"ס כיון שלא שוחט לתוכן וכבי מיתא בשמ"ג דף קמ"ח ומותר לשחוט ע"נ לחורי כלי כו' ולפ"ז בספיגה שפי' רי"ל ששוחט ע"נ הכלי והדם שנתקבל בספיגה ויורד לתוך המים ואינו חושש לתוכן שרי וכן כרשה מדברי הטור"י ולפ"ז ד לא מניח ידו חוץ לספיגה כו' שפיר קאמ"ר דבריהם הפסד כ' לפי שוחט לתוך הים להפיל לו כלי שרי דמ"מ לו לטרוף דופני הספיגה שבתוך הים שהרי שמעתי שמלכלך דופני הספיגה שהלוכם במים וכתב שכן דעת רש"י ותוס' על התו"ד שכתבו דלפי' בריהם הנכנ לא שרי אלא בשוחט על דופני הספיגה ומשם שותה הדם ו ורד לתוך המים ולפ"ז ורבי' לפוף דעתו וכ"כ הר"ן פ"ק דחולין להפיל בכתום' וגם הכי משיק דרש"י כמי שכתום' ס"ל וכן כ"כ הגהות הרמב"ם פ"ב והכלבו ופמ"ג ורי"ו (והשתבר) שלא הזכירו כלל דין דבריהם הספיגה שכתב"ם רק כתבו בספיגה שוחט על דפנותיה ולמש"ל לפמ"ז ובן מוכח דעת הרשב"א וטור ע"ש ועיין בפ' שמ"ז כ' כדד כוהנין בזמן הזה : ז מן הלב והנה מכהנים מיתה דכותיה לו הכבד נדחיה עתה כוהנים לאכול מן הקרבנות :

ד ב א לתוך הגומא ולפי' לשון מעבר לפנים כ"ש הפסוקים והטעם כתב הרשב"ם שכן דרך הפקודים להתפלף על הכתוב ולאכול עליו : ב עושה מקום כו' שלו כיכר לכל המכוין לכוונת ביתו טור וכשוח לפני' שמ"ל לכוונת בשוק והלכך לפי' אין שם מלכ לגמרי ומשום מזבח ומשום גזל : ג לפור לאכול משחיטתו כלו' שמחיטתו כלו' שמחיטה זו שחט בגומא וכרשה מדברי הרשב"ם לשחוט זו ה"פ שחט בגומא ולא יכלים שלפור לאכול משחיטתו וכ"ע לפי' לה"ל שכתב למעבר לבניך בניך בדיקה לפרש כדי להסיר לוחה שחיטה דגים וחגבים אין טעונין שחיטה : ומותר לאכלן מתים או לחתוך ממם לאכל ולאכלו לכל לאסור לאכלן חיים משום כל תעקדנו :

ב השוחט את הבהמה ונמצאת בשירה ומצא בה עובר בן ח' בין חי בין מת אובן ט' מת מותר באכילה ג ואם טעון שחיטה ואם מצא בה בן ט' חי ד אם הפריס על גבי קרקע טעון שחיטה ה אבל שאר טרפות אינו אוסר אותו ואם לא הפריס על גבי קרקע אינו טעון שחיטה ואם פרסוהו קלוטות (או שהיה כו קנס' לאכול שום שלא לפי שהפריס על גבי קרקע אינו טעון שחיטה ז ויש מגמגמין בדבר : ג אם

בו מקום לוקח ואת נפו ומותר לשחוט כיום שנשחט תחלו ולמחר וכ"כ הפוסקים : ד לפי שהפריס ע"נ קרקע טעון שחיטה מדברי הים דלמא לתי לאחלופי בשאר בהמות כשרות שאוכל מלוקח בלא שחיטה כדלקמן בס"ם ופוסקים : ה לכל שאר טרפות כלו' שלא מיכם לוקח מלכלה מחמת שחיטה כגון שנשחה או דרס או הכליל או הפריס או שחט בשכין בגומא וכיוצא בזה כלומ לא שחט דמי לכיון שהכי לוקח שחיטה בעי שחיטה מעליותא כ"פ הרמ"ם והר"ן והרא"ש בשאר פוסקי' וכ"פ מהרש"ל פ' המקשה סי' י"ג : ו לפנינו שהפריס ע"נ כו' לכיון שהוא קול יוצא מלין קלוטה זה ולמורי' בן פקוה הוא ומתוך שמתפתין על קלוטתו זוכרין אח כל הכרוך ולא לתי לאחלופי רש"י ופוסקי' : ז ים מגמגמי' כלכר כלו' דפרסוהו קלוטות לא מכני כשהפריס ע"נ קרקע על שיהא קרי תמיכי כו שלמו הקהים ג"כ קלוטה והפה ו בקב ים לוסרים עד שיהו שני תמיכות כגון קלוטה שלוקה קלוטה היקה ג"כ בן פקוה עכ"ל ולפ"ז נתעלי מכ"ל הא ובדקה שהוציא כן מדברי רש"י (ומביאו בי) שכתב על מלי דקאמר בש"ם לוקה דלמא לתי לאחלופי בקלוטה בן פקוה שמותר ול"ל בקלוטה בן קלוטה פקוה קלוטה היקה וה קלוטה בן פקוה עכ"ל שלוקה קלוטה היקה ג"כ בן פקוה(ונם הכ"מ הלך בדרך הזה וכ"ש בם ק"ל ע"ש) ול בל ז"ל כתב דש"י לית לי' שלוקה קלוטה בן פקוה היקה ול"ל שבפקוע כיוצא וכמנח בה קלוט זה וכן פקוע דקאמר בש"ם קלי לקלוט זה שמנח בה והייבו לישבח דבן בקוה דלמ"כ בל"ל בת פקוע והרי כל בן פקוע דעלמא לכני בקלוט בן פקוה שהוא בן של פקוע כלו' שלמו שפקע כיוצא ומנחוה בה מבל פקוע ד"ל שהכא לתו בת פקוע דהא מיבא בת פקוע שהפריס ע"נ קרקע שלוקה מבני מרלית הוא בן פקוע דשמור והלכך כיון דלבא לתי תמיכי שהוא קלוט בן קלוטה מ"ל שם לתו בת פקוע לו לא תו חוק סוף מיבא לתי תמיכי וכן מצינו להדיא בתוספ' רשב"ם ע"ז ע"ה ותת"ה דף כ"ק ע"ב כתבי' וכן נר"ן ורביבו ירוחם ושאר פוסקים וכ"כ מהרש"ל שם על דברי רש"י ול"ל פי' לפירושו לתו שלמו היקה כתי בת

יורה דעה יג יד הלכות שחיטה

שפתי בחן

ג אם לא שחט האם אלא קרעה וכן אם שחטה
ונתנבלה בידו או שנמצא טריפה אם העובר
(הנמצא בה) בן ט׳ חי ח טעון שחיטה לעצמו וניתר
בה׳ ואם הוא בן ט׳ מת או הנה
בן ח׳ אפי׳ חי ט הרי זה °ועכשיו אין להתיר אוס
אסור : ולד הנמצא בבהמה י אם
ד יב בן ט׳ חי שנמצא האם טרפה ולא מהני לו
במעי שחוט כשרה שחיטת עצמו יא דחיישינן
יג וגדל ובא על בהמה שמא אינו בן ט׳ :
דעלמא יד והוליד אותו
הולד אין לו תקנה בשחיטה °ואם בא על בת פקועה
ביוצא בו טו הרי בנו ובן בנו עד סוף כל הדורות כמוהו
וכלם טז צריכים שחיטה מדבריהם ואין הטרפות
פוסל בהם :
ה יז השוחט °את הבהמה יח ומצא בה דמות עוף
אף על פי שהוא עוף טהור הרי זה אסור באכילה
יט לא הותר מן הנמצא הנה
בבהמה אלא מה שיש לו ב ויא °דאפי׳ פרסותיו
פרסה : קלוטו רק שיהא דומה לבהמה
ו השוחט את הבהמה שבמינה מין שיש לו פרסה :
ומצא בה בריה
שיש לה שני גבין ושני שדראות כא אסור :

הנה״מ בשם סמ״ג (סוף לאוין קל״ו ואו״ה סוף כלל כ״ה)

הר״ן

ל׳ רמב״ם פ״א מהמ״א דין ז׳

עיין ס״ק ד׳

יד דין עובר במעי בהמה ובו ו׳ סעיפים :

א המקשה לילד א והוציא העובר את ראשו אף על פי
שהחזירו הרי הוא כילוד ואינו ניתר בשחיטת אמו
לפיכך אם הוא בן ח׳ חיאו מת או בן ט׳ מת ב אסור
ואם

פקוע אלא כלומר פקועה שכמצא בה ולד קלוט עכ״ל והוא פשוט :
ח טעון שחיטה מדאורייתא וכל שאר טרפות פוסלי׳ בו כך פשוט בש״ס
ופוסקי׳ וע״ל סי׳ ט״ז ס״ט שלעניאו״ב יש חילוק בין שוחט וכתבלה
לכמצאת טרפה ולעניין כיסוי הדם בסי׳ כ״ח ס״ז אין חילוק כמו כאן ועיין
בש״ס פ׳ כ״ה דף פ״ח : ט הרי זה אסור שהרי לא הועילה שחיטת אמו
לטהרו ובריך הוא שחיט׳ וכיון שהוא בן ט׳ מת או בן ח׳ חי שחשוב כמת לא
מהני ביה שחיטה ואסור : י אם האם טרפה אבל אם היא כשרה
כשר אפי׳ האידכא דהא אפי׳ הוא בן ח׳ שחיטת אמו מטהרתו וכן היכא
שגם אמו לא היתה צריכה שחיטה פשיטא דאפי׳ כמצא טרפה אין העובר
טעון שחיטה וכשר אפי׳ האידכא : יא דחיישי׳ שמא אינו בן ט׳ אבל
ודאי כשימתין עד תחלת ח׳ ללידתו שאז יצא מספק כפל וכדלקמן סי׳ ט״ו
ניתר בשחיטת עצמו וכ״כ בפרישה סי״ב : יב בן ט׳ כו׳ אין לו תקנה
בשחיטה דהרי הוא כמי שאין לו אלא סי׳ א׳ מצד אמו שהסי׳ הב׳ שחוט ועומד
הוא שאין שחיטה כוהגת בו ובהמ׳ בחד סי׳ לא מ׳ תכשר׳ והאי סימכ׳ בתרא
לא מצטרף לקמא דאין לך שהיה גדולה מזו שהראשון שחוט מסכולד
רשי׳ ופוסקי׳ ואע״ג דבן פקוע מטרפ׳ ניתר בשחיט׳ עצמו הכא כיון שאבי
הולד בן פקוע מעליא הוא ולא היה צריך שחיטה א״כ סימכי׳ דידיה הוי
כשחוט ואי״כ הולד שבא ממכו הוי סי׳ א׳ דידיה כשחוט הרשב״א והר״ן
ומב׳ א׳ ב׳ ותו׳ והרא״ש ור׳ ירוח׳ ושאר פוסקי׳ ולפ״ז בן פקוע שבא מטרפ׳
שבא על בהמה דעלמא והוליד ה״ז הולד כשאר בהמה דעלמא וניתר
בשחיט׳ עצמו ולזה דקדק המחבר וכתב במעי שחוטה כשרה : יג וגדל
ובא על הבהמה כו׳ ה״ה איפכא דהייכו בהמה דעלמא שבא על בת פקוע
והוליד שהולד אין לו תקנה מטעם הכזכר וע״ל סי׳ י״ד ס״ק י״א שגם ההולב
שבא ממכו אסור : יד והוליד כרא׳ דלכך דקדקו הט״ו ושאר פוסקים
וכתבו והוליד לאפוקי שאם לא הולד אלא כמצא בה הותר בשחיט׳ אמו ואין
לו סי׳ כלל שהרי הוא כשחוט בין מצד אמו בין מצד אביו ומותר בבן פקוע
דעלמא וכ״כ הב״ח וכן כראה מלשון רשי׳ שבס״ק י״ב : ובתב הב״ח
וז״ל וכראה דה״ה בהמה שבאה על בת פקועה וכשחטה הפקוע וכמצא
בה ולד דאותו ולד כמי כיתר בשחיטת אמו כדמוכח מלישכ׳ בתרא דאביי
דמיירי בכה״ג ולא אמרי׳ כיון דאמה לא בעי שחיטה מן התורה והולד
בעי שחיטה אי חיישי׳ לזרע האב א״כ לא כיתר בשחיטת אמו אלא אמרי׳
רבויא דכל בבהמה מרבה הכל דבכל עכין שכיתר האם באכילה כיתר גם
הולד באכילה אגב אמו אם כמצא בתוכו עכ״ל ותימה דלישכא בתרא
דאביי מיירי שהוא קלוט בן פקוע דה׳ יכו שכמצא במעי קלוטה והקלוט׳
אינה בת פקועה אלא כפקע כריסה וזה הקלוט כמצא בה וכמ״ש בס״ק ז׳ אבל אם כמצא ולד בבת פקוע שכתעברה מבהמה דעלמא י״ל כיון שהבת
פקוע זאת א״צ שחיטה אין הולד כיתר בשחיטת אמו וה״ל כילוד ויש לו סי׳ א׳ מצד אביו והב׳ שהוא מצד אמו ה״ה כשחוט ואין לו תקנה ולא מרבי׳ כן מרבוי׳
דבבהמה תאכלו אלא היכא דכיתר בשחיטת אמו אבל כאן שאין אמו צריך שחיטה ה״ל כלא כשחטה וה״ל הולד כילוד דאין לו תקנה : טו
הרי בנו ובן בנו כו׳ פי׳ אפי׳ כולדו כדרך הכולדים רק שבכ הם יבואו ג״כ על בני מ׳ כם כיוצא בהם שהם פקועות או שכולדו מפקועות וכ״כ מהרש״ל שם
סי׳ ט׳ : טז צריכין שחיטה מדבריהם כיון שהפרסו ע״ג קרקע : יז השוחט את הבהמה כו׳ הוא ל׳ הרמב״ם וכתב ב׳ דכראה מדברו דיש
לו פרסה ממש בעיכן ולא סגי במין שיש לו פרסה ע״כ וא״כ כשיש לו פרסה ממש אפילו הוא עוף מותר : יח ומצא בה וכו׳ וכ״ש כולד בעוף דאסור
וכמ״ש בסי׳ ע״ט ס״ק ה׳ וע״ש : יט לא הותר כו׳ שכן כתיב כל מפרסת פרסה גו׳ בבהמה אותה תאכלו ודרשו חז״ל כן : יד ויא דאפילו כו׳ הוא
דעת התוספ׳ והרא״ש ופייעתם דס״ל דלאו בפרסו׳ תליא מילתא אלא במין שיש לו פרסה אלא שקשה לכאורה במ״ש הר״ב דאפילו פרסותיו קלוטות רק
שיהא דומה לבהמה כו׳ דהא בכה״ג ודאי ליכא מאן דפליג והוא ש״ס ערוך ר״פ המקשה דבהמה קלוטה במעי פרה מותר והדרישה הוקשה לו ג״כ
דעדיפא מיכ ה״ל לאשמועיכן דאפילו אין לו פרסות כלל מותר וכתב וז״ל וכ״ל דה״פ מ׳ שום דס״ל לרמ״א שאין הרמב״ם מצריך שיהא לבהמה הכמצאת
בבהמה פרסות אלא בעיכן שיהא בה בהמה שבמינה יש פרסות ואף שאין לה רגלים כלל או כרגלי יונה ג״כ כשר הואיל ומין בהמה זו יש לה פרסות
בהכשרה ורמ״א הוסיף דאפילו כמצא בתוכו גמל ואין לו פרסות כלל אלא כרגלי יונה או שאין לו רגלים וגם מיכם אין להם פרסות בהכשרם אלא
פרסותיו קלוטות דהייכו כחמור שכולם פרסותיו קלוטות אפ״ה כיון שגמל זה הוא מין בהמה ר״ל שממינה שבכלל שם בהמה כמצאים בהמות שיש להן
פרסה בהכשרן כשר מ״ש ב״ב עוף שאין עליו שם בהמה עכ״ל ודבריו דחוקים ועוד דא״כ כבר כתבאר בדברי הרמב״ם שהכל תלוי בדמות ולאזה צורך
הוסיף הר״ב שום דבר ועוד מאן יש אומרים והכלפע״ד ברור שהר״ב הבין דברי המחבר כמו שכוון המחבר עצמו וכמ״ש בס״ק י״ז וקאי אסיפא דקאמר
לא הותר מן הכמצא בבהמה אלא מה שיש לו פרסה דר״ל כשיש לו פרסה אעפי׳ שהוא דמות עוף מותר וקאמר ויא דלא הותר אפי׳ פרסותיו קלוטות
כשהוא דמות עוף (ומה שלא אשמועיכן רבותא דלא הותר אפילו יש לו ב׳ פרסות כשהוא דמות עוף משום דפרסה א׳ וב׳ הכל שוין וכן מוכרח לומר בד״מ
וכמ״ש בהגהותי לד״מ א״כ סירכא דלישכא דהמחבר כקט דמשמע דשרי אפילו בפרסה א׳) רק שיהא דומה לבהמה שבמינה מין שיש לו פרסה כלו׳ הכל
תלוי בדמות ולא בפרסה וזהו כדעת התוס׳ והרא״ש והרשב״א והר״ן ור׳ ירוחם והטור וה׳ המגיד דס״ל דהכל תלוי בדמות דאם יש לו דמות בהמה אפילו
אין לו פרסה כלל כשר כיון דיש במינה פרסה ואם הוא דמות עוף אפילו יש לו פרסה אסור וכ״פ מהרש״ל שם סי׳ ב׳ : בא אסור משום דרחמנא
אגמרי׳ למשה השמוע לאיסורא וע״כ במעי אמו אגמרי׳ דאסור שהרי אינו יכול לחיות אפי׳ שעה א׳ כשיצא לאויר העולם ש״ס :
יד א והוציא העובר את ראשו בח״מ סי׳ רע״ז מבואר דרוב פדחתו הוי כאלו יצא כל ראשו ואע״ג דבש״ס ר״פ יש בכור וברמב״ם פ״ב מה׳
כחלות ובש״ע שם איתא דאם יצא פדחת הוי כאלו יצא כולו פשוט הוא דלא מיירי אלא מדין פדחת דהוי כראשו אבל ודאי דרוב
פדחת הוי בכולו ומחשב על ידו כאלו יצא כל ראשו וכ״כ העט״ז והסמ״ע שם ס״ק ו׳ והפרישה כאן וכן הוא לקמן ס״ס קנ״ד בטור ורמב״ם והב״ח בח״מ
מחק תיבת רוב ולפעד״כ כמ״ש : ב אסור כולו אבל כשהוא בן ט׳ חי כיתר

כולו

ואם הוא בן שחי ניתר בשחיטת עצמו:

ב הוציא ידו והחזירה (פי' קודם שחיטה) ג מה שיצא מהאבר לחוץ אסור אבל מה שנשאר ממנו בפנים ומקום חתך מותר לא החזירה קודם שחיטה גם מקום החתך אסור אבל סנס

ד מה שבפנים מותר ד אפי' הוא מיעוטו: וכל זה לית ליה לפי' לענין שיהא ניתר בשחיטת חמו כשאר עובר שבמעיה:

ג אם יצא רוב העובר הרי הוא כילוד ואם יצא חציו ברוב אבר ה או שיצא ט רובו במיעוט אבר הרי הוא כילוד: כה ו לכל מה שילדה לותו הבהמה לק"כ גם המכר שיהא וחזירו קרי לשחיטת עצמו מתיר הכל:

ד הוציא אבר א' והחזירו וחזר והוציא אבר אח' והחזירו עד שהשלים לריב. המיעוט שלא יצא מותר ואם חתך כל אבר ואבר בשעה שהוציא אותו י גם המיעוט שנשאר בפנים אסור.

ה °עובר שהוציא אבר ונאסר האבר ואח"כ נשחטה האם והוציאו העובר והרי היא נקבה יא החלב שלה אסור לשתותו היאיל והוא בא מכלל האיברים ויש בה אבר אחד אסור יב והרי זה בחלבו טרפה שנתערב בחלב בשירה:

ו °המושיט ידו למעי הבהמה יג וחתך מן השחול ומן הבליות וכיוצא בהן והניח החתיכות בתוך מעיה ואחר כך שחטה הרי אותן החתיכות אסורות משום אבר מן החי ואין על פי שהוא בתוך מעיה אבל אם חתך מן העובר שבמעיה ולא הוציאו ואחר כך שחטה הרי חתיכות העובר אוסרות מותר הואיל ולא יצא הסנס יד °ואם שחט עובר במעי אמו לא מקרי שחיטה: טו שלא

כך העלו בד' ורן' מכיר וכלבו (וכן סוכים מהרש"ל פ' המקום ס' ס' וכן עצמות הפוסקים והוא פשוט)

ל' רמב"ם פ"ה מהל' מ"ב

(רן) וכ"ש פ' המקום לענין

בולן בשחיטת עצמו דוקא לפי שלו אמו טרפה כיון שכך לה"ל כילוד:

ג מה שיצא מן האבר לחוץ אסור אע"פ שהוא כשהוא טרפה לא תאכלו והדעת מוכ"ל כיון שיצא כשר חוץ לאמו כיון שהיכן שהוא מקום שנוי מעוכר כאמר: ד לפי' הוא מיעוטו של אבר: ה וכל זה כו' אלא לענין שיהא כיתר כשחיטת אמו כשאר עובר כו' ל"ל דקודם שחיטת אמו הוא כמגדע כאו לאם לא כולל קודם שחיטת אמו לעצמו שהוא כן ט' מי' האבר אסור ולא מקרי ליה נמי שחיטת עצמו אלא כ"ש ועטעמ עיין שם ק"ק: ו לכל מה שילדה אותה הבהמה לק"כ דוקא קודם שחיטה אבל לאחר שחיטה לפי' כולל דרך בית הרקח אסור כן מוכח בטור וכ' וכ"כ הב"ח וכוה מיושב מה שהביאו ב"י והרי"ם לבי הב"ע ע"ש: ז ואם יצא חציו ברוב אבר וכו' הוא הדין אם יצא רוב ידו וכשכשבר מה שיצא מהעובר ליכו מצוי ואם לבי כולל מיעוט היל שבשאר בפנים אלא רוב היל שיצא לחלים רוב העובר ואמור עכ"ל טור ודין זה בעיה בש"ם ולא ידעתי ופשקו הקופסים לאמורה ולכן כתבו הט"ו בפי' סלט לענין בכור שהבא לאריו ספק בכור ולכך אם הוא בן ט' אח"ו בן ח' לפי' מי מיעוי שמא ה"ל כילוד ואמור לכל לפי' אח שהשאר בפנים ואם הוא בן ט' אי' לו מה שיצא לחוץ אמור לשמא לא ה"ל כילוד וה"ל כאבר שיצא חוץ לאמו וכאשר ולא מקרי לים אמי שחיטת עצמו כיון שלא ד' קודם שחיטת אמו אלא שהשאר בפנים מוכר אח"כ לפי' כיון אמו טרפה כשחיטת עצמו כמו שהשאר בפנים ג"ב ולפי' לא הקורי אח שהוציא אותו שהשאר בפנים אח"כ וע"ש הט"ו בפ' ואם תוך כל האבר ואבר בשעה שהוציא אותו י גם המיעוט שהשאר בפנים אסור כיון שחתך רוב שבחתך ח"ל שיצא כיתר כשחיטת עצמו ח"ל מי' בבן ח' לו בן ט' מתוכין בדברים שהביא הב"ח ג': ח האם והוציאו העובר והרי היא נקבה יא החלב שלה אסור לשתותו היאיל והוא בא מכלל האיברים ויש בה אבר אחד אסור יב והרי זה בחלבו טרפה שנתערב בחלב בשירה: בפ' לין ט'

ו °המושיט ידו למעי הבהמה יג וחתך מן השחול ומן הבליות וכיוצא בהן והניח החתיכות בתוך מעיה ואחר כך שחטה הרי אותן החתיכות אסורות משום אבר מן החי ואין על פי שהוא בתוך מעיה אבל אם חתך מן העובר שבמעיה ולא הוציאו ואחר כך שחטה הרי חתיכות העובר אוסרות מותר הואיל ולא יצא הסנס יד °ואם שחט עובר במעי אמו לא מקרי שחיטה: טו שלא

ראשון כשר שני טרפה ואם הוציא ידו והחזירה קודם שחיטה אמו הרי זה כשחיטת עצמו ואם הוציא אבר אחד והחזירו קודם שחיטה אמו הרי זה כשחיטת עצמו ואם הוציא אבר אחד והחזירו אח"כ נשח

טז שלא לשחוט בהמה עד יום שמיני ללידתה וכו' (סעיפים)

א אפרוח כל זמן שלא יצא לאויר העולם אסור ולאחר שיצא לאויר העולם מותר מיד:

ב בהמה שילדה אם ידוע שכלו לו חדשיו דהיינו ט' חדשים לנקבה והלדקה מותר מיד ביום שנולד ולא חיישינן שמא נתרסקו איבריו מחבלי הלידה ואם אין ידוע שכלו לו חדשיו אסור משום ספק נפל עד תחלת ליל שמיני:

ג אין סומכין על העכו"ם בגדיים קטנים הניקחים ממנו ואומר שהם בניחומים: (תקנ"ב ס"ג ס' רמ"ג)

טז דין איהו ואת בנו ובו' סעיפים:

א אסור לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד לא שנא האם ואחר כך הבן או הבת. לא שנא הבן או בת ואחר כך האם:

ב איסור אותו ואת בנו נוהג בנקיבות שזה בנה ודאי ואם נודע ודאי שזה היא אביו אין שוחטין שניהם ביום אחד ואם שחט אינו לוקה שהרי בר ספק אם נוהג בזכרים או אינו נוהג: (טור בשם הגה"נ רמ"ם ורי"ן (ור' ירוחם: ל' רמב"ם פ"ב מה"ש ה"ח)

ג עבר ושחט אותו ואת בנו ביום אחד מותר לאכלם וישׂ מי שאוסר (כו כיום ג לאכול האחרון:) (טור בשם הגה"נ רמ"ם ורי"ן (ור' ירוחם: ל' רמב"ם פ"ב מה"ש ה"ח)

ד יום אחד האמור באותו ואת בנו היום הולך אחר הלילה כיצד הרי ששחט ראשון בתחלת ליל ד' לא ישחוט השני עד תחלת ליל ה' ואם שחט הראשון בסוף יום ד' קודם בין השמשות שוחט השני בתחלת ליל ה' ואם שחט הראשון בין השמשות של ליל ה' לא ישחוט השני עד לילו' ואם שחט ביום ה' אינו לוקה: (סוף הפרק)

ה אם הוא ברוך אחריה חוקה שריא אמו: (טור)

(ו כל) מן הספק אין מוסרין:

ו הלוקח בהמה אינו חושש שמא נשחטה אמה או בנה היום אבל על המוכר להזהיר הלוקח ולהודיעו אם שחטו האם או הבן היום או אם מכרה לאחר לשחטה היום ואם הוא באחד מן הזמנים שדרך שכל מי שקונה בהמה ששוחטה מיד והם ערב פסח וערב עצרת וערב ראש השנה וערב יום טוב האחרון של חג צריך להודיעו שמכר היום האם או הבת ואם לא הודיעו שוחט ואינו חושש בין קנה מגוי ואם נודע לו אחר כך שנשחטה אמה או בתה היום הוי מקח טעות ודווקא שמוכר שניהם ביום אחד אבל אם מכר האם או הבת ביום שלפניו אין צריך להודיעו ואם מכר האחד לאחת והשני לכלה אפילו אם מוכר בשני ימים צריך להודיעו שודאי שניהם שוחטין ביום אחד שנים שלקחו אותו ואת בנו ביום אחד הלוקח תחלה ישחוט ולא השני במה דברים אמורים בשלקחום שניהם מאדם אחד שמיד כשמכר לראשון לא היה יכול לשחוט את שנשאר בידו שהלוקח לקח על מנת לשחוט מיד (ולכן גם הלוקח ממנו אסור לשחוט אלא יכול למכור לו רק זכות שכידו) אבל אם לקחום משני שניהם ביום אחד ונוהג בכלאים הבא ממין כבש וממין עז: (טור)

ז אין איסור אותו ואת בנו אלא בבהמה טהורה בלבד שנא' ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו: (ל' רמב"ם פ"ב מה"ש ה"ח ס' דין ח')

ח צבי שבא על העז וילדה ושחט העז ובנה לוקה אבל העז שבא על הצביה אסור לשחוט אותה ואת בנה ואם (סמ"ק)

טז א אסור לשחוט בהמה ועוף ביום אחד אפילו בשני מינים שנאמר אותו ואת בנו ביום אחד ואפילו בשני בתים ואפילו בשני מקומות בעיר אחת ואפילו בשני בני אדם ואפילו בשני שחיטות בבהמה אחת כגון שנתרסקו רוב הקנה ורוב הושט ונשחט השאר אסור לשחוט עוף ביום אחד שנתרסקו רוב הקנה ורוב הושט ונשחט השאר אסור לשחוט בהמה וע

ואם שחט אינו לוקה ט היתה בת הצביה הואת נקבה סס דין ס
וילדה בן ושחט את הנקבה בת הצביה ואת בנה לוקה:
ט אין איסור אותו ואת בנו י אלא בשחיטה בלבד
שנ׳ לא תשחטו אבל אם ניחר את הראשון יא או
נתנבל בידו מותר לשחוט השני יב לפיכך הרש שוטה
וקטן ששחטו את הראשון כג בינם לבין עצמם מותר
לשחוט שני אחריהם לפי סנס
שרוב מעשיהם מקולקלי: יג ונס לחרים רוחין סעוחטין טור
י מיתר לשחוט את כ׳ רמב״ם סס
המעוברת עובר ירך כרחוי לסור לעשות לחרים: (וכלבו) דג כנ׳ בסס פ״ק
אמו הוא יד ואם יצא העובר חי אחר שחיטת אמו והפרים (ורמב״ם וכלבו
על גבי קרקע כד אין שוחטין אותו ביום אחר ואם סס ומו״ב סס)
שחט אינו לוקה: תקו׳ רסב״ק
יא עכו״ם שמכר שתי בהמות ואחר כך אמר מסיח (פ׳ קיק)
לפי תומו שהן אותו ואת בנו כה אינו נאמן במה
שאמר לאחר שמכרם ויצאו מתחת ידו ומיהו כו אי
מהימן ליה אסור:
יב בהמה שנשחטה אמ״ה או בתה היום ונתערבה
באחרות וצריך לשחוט מהם היום ביצד תקנתו
כז נכבשינהו דנירד ממקום קביעותן ויקה מהם אחד
וישחוט דכל דפריש מרובא פריש ושנים הנותרים כח
אסור לשחטם היום:

יג דין השוחט בהמה המסוכנת למות וכו׳ סעיפים
כט עד סף ל׳
א השוחט את חבריאה ולא פרכסה הרי זו מותרת רמב״ם פ״ל
אבל המסוכנות והיא כל שמעמידים אותה מהל׳ סס
ב כנעדר או כמקל) ואינה עומדת אף על פי שהיא כלבו נסס
אופלת מאכל בריאות שחטה ולא פרכסה כלל הרי זו הרסב״ל
נבילה ולוקין עליה ואם פרכסה הרי זו מותרת וצריך
שיהיה הפרכוס בסוף השחיטה (נ ולמטן עד לחר ר׳ ירוחס בסס
סס שחיטה) אבל בתחלתה אינו מועיל כיצד הוא הפרכוס רסל׳ ונסבי כן
בבהמ׳ דקה ובחיה גסה ודקה בין שפשטה ידה והיתירה
או שפשטה רגלה אף על פי שלא החזירה ד או שכפפה
לגלה בלבד הרי זה פרכוס ומותר אבל אם פשטה ידה
ולא החזירתה הרי זה אסורה שאין זו אלא הוצאת נפש
בלבד ובבהמ׳ גסה אחד היד ואחר הרגל בין שפשטה
ולא כפפה בין כפפה ולא פשטה הרי זה פרכוס ומותר ואם
לא פשטה לא יד ולא רגל ולא כפפה כלל הרי זה נבילה
ובעוף

בגמרא לו בעקל לחבל כשמעמידין לוחק בידין מנוקה מסוכנת סס: ב ס״ו כגלה רכל סלח ברכפס בידוע שכשחקה
כטולה בימכה קודם שחיטה ס״ם: ג ולמטן עד לחר שחיטה רק עשה הפרכוס לחר שחיטה רק עשה נער כשחט ע״ל וכ״ב הב״ח דמשמע דלח סלכו לח משמע כן ולח עמדתי על
כן הלכך כרלה עיקר לדעת׳ סלח עשה הפרכוס לחר שחיטה רק עשה נער כשחט ל״ח ע״ם כל היכי ובכ״ה ח״ל רבלו״ה ח״ל שלחי לומר ו״ס
סוף דעתם דקרי כך כרלה מבואר מפירש״י להדיח נבולה סוגיח דס׳ סשוחט דף ל״ח ע״ב כל היכי ובכ״ה ח״ל רבלו״ה ח״ל שלחי לומר ו״ס
בסוף שחיט׳ ממש ובע״ב ד״ה וה פי׳ למתיתה ובו׳ וכן משמע בס״ם ע״ש: ד ולו שבשפה בגמ׳ שלכן לח משמע כן ולח עמדתי על
כדברי לחבל ס״ם והר״ן וכלבו בשם סר״ו ועו״ר ירוחס פסקו דלפי׳ בשפה דלח בלבד מותר ומשמע ל״ל סס בת׳ שכן דעת סרי״ף והרא״ש ופסק כן וכ״ם פ״ב מהל׳
ב ג ס מפי׳

ובעוף ס אפילו לא רפרף אלא בעינו ו ולא נשבש אלא בזנבו הרי זה פירכוס:

ב ז השוחט את המסוכנת בלילה ולא ידע אם פרכסה הרי זו ספק נבילה ואסורה:

ג גדולי החכמים לא היו אוכלים מבהמה שממהרים ושוחטים אותה בדי שלא תמות ואעפ"י שפרכסה בסוף השחיטה ודבר זה אין איסור ס אלא כל הרוצה להחמיר על עצמו בדבר זה הרי זה משובח:

יח דין בדיקת הסכין ופגימותיו ובו ס"ט סעיפים

כלבו (ובנה' סמ"ק ומרדכי פ"ק דחולין וע"פ ע"ל סי' ט')

א השוחט בסכין ברוק ונמצא פגום (לפי מן הנד) ס הרי זה נבילה אפילו נגע בעצם המפרק אין תולין שנפגם בו אחר שחיט ג אלא חיישינן שמא בעוף נפגם ונמצא שוחט בסכין פגומה נ ואפי' בעוף:

טור בשם ברשב"ם ועיין ס"ק ל'

ב ד שיעור ס הפגימה כל שהוא ובלבד שתאגוד בה כל שהוא אפילו חוט השערה:

ג ה צריך לברוק הסכין קודם שחיטה ואם לא בדק לא ישחוט ואם עבר ולא בדקו תהלה ואח"כ ברקו ומצאו יפה שחיטתו כשירה:

לרמב"ם פ"ו מה"ש הט"ו

ד ו סכין שתבדק בחולכה ולא תקגיש שיש בה פגם וכשתחזיר אותה בהובאה תרגיש שיש בה פגם זו היא הנקראת מכוכבכ אם שחט בה בדרך הולך ולא הביא שחיטתו כשרה ז ואם הביא שחיטתו פסולה

מרדכי וכלבו והגה"מ (והגה' סמ"ק ומגו') סחי' סכי ס (והגה' סמ"ק ופום' הכ"ל ד"ע והגה' ומרדכי וכלבו ומגו' וכ"כ הקנור סכין השוחט)

ה והני מילי כשהרגיש בה קודם שחיטה אבל אם מצא פגימה קודם שחיטה ואחר שחיטה מצא בה פגימה ס יש מחמירים לכל מכוכבכ ואמרי לישלא הניח עשיתי לא הולבה לבך מכוכבכת לסורס ט עד שחיטתו פסול ק קיימא לן דסכינא דסכינא ממש לא שחט כהולכה ואסיפא דסכינא ס ממש שחט כהובאה ס ולפי זה אין להחמיר בקילין היכן מיקרי ריעא דסכינא ס ואין להטריח הכל וכפי הנהוג:

סכין השוחט

ה סכין שיש בה פגימות הרבה אפי' כולן מכוכבכת אפי' שחט בה בדיעבד פסול דמתוך שפגימותיה מרובות חיישינן שמא השיב ידו מעט ולא הרגיש:

לרמב"ם פ"ו מה"ש דין לגור (ובנ' ומהרש"ל פ"ק ס"ל"ז):

ו כסכין הדה שחושחוה והרי אינה חלק לא מגעתה נמגע ראש השבולת שהוא מסתבך באצבע הואיל ואיבה פגם שוחטי הניח יש מהן מחמירין בה: לפי זה אין להחמיר

לרמב"ם פ"ו מה"ש דין (וכ"כ כ"ג)

ז סכין שפיה חלק ואינה חדה הואיל ואין בה פגם שוחטין בה אעפ"י שהוליך והביא בה כל היום עד ששחטה שחיטתו כשרה: (וכ"כ כ"ג ע"ל ס"כ בהגהת סמ"ק כה"ג לפעמי טריפה סכין

ה אפילו לא רפרף אלא בעינו דע שיש חלוף גרסאות בזה נמקום עיון ויש מהפוסקים דס"ל דרפרף בעינו לא מהני זב"פ מהרש"ל והכ"מ: ו ולא כשכם אלא בוכחו וכן כשכחו בנהמה מהני כדלעיל בשחטה וכ"פ מהרש"ל והטור ודבריו יראים נפסק פוסקים ומהרש"ל והכ"מ והטעו"ז ומה שתמה עם ל"מ מעיף ל"ז דקי"ל כמ"ש ע"ב על כל ב"ב אלא הניחו כן מיהו הם ל"ל כמ"ש הרב המגיד פ"ד מהלכות מאכלות אסורות והרשב"א לדרכותא נקט עוף דשכיח נבדי לידי כשכוח זכר דכר קל קמ"ל וכ"ם נהמה וכ"כ הר"ן ונראה מדברי הרב המגיד שם שגם דעת הרמב"ם שהוא כל המחבר הוא כן ע"ש: ז השוחט את הסכין ולא ידע אם נפגם בשחיטתו כשר ואפילו נמצא פגום אחר שחיטה ולפני בדיקה ואפילו נמצא פגום אחר שחיטה ולפני בדיקה ואפילו נמצא פגום אחר שחיטה ולפני בדיקה

יג סמיט עולם וירד כו' כרמב"ם לפי' ב' ג' עולם וירד בסר לשחוט לכתחלה לפי' ד' ב' ולפ"ז סמיט קורע ק"כ לף בפ' תורמי' לסכיך מקלים וכדאמרי' בס"ם והעולם וירד קורע ועוד דסמ מכשירין בעולם וירד לפי' להנ"ל ולכך ג"כ סמיט פעמים כיעל דכפעם פ' מקלים ובפעם קב' קורע וכן כותבי' דלפ' כסב"ם סכת"ה דכר זר סמיכו מתקבל לפסול פ' ו' ג' עולם וירד ע"ש כ"כ הגאון מ"ז: יד וצריך לשמות הכפורן כו' וכתב במשמרת הבית דף ז' ע"ב בשם הרמב"ן דיש לרחוץ הסכין קודם הבדיקה שהרי פעמים נקרע בתוך הפגימה ובעיד הרמב"ן סכך מירע לן מעשה שבדק ולא מצא פגימה ומ"כ בשמשך כתים מצא פגימ' ע"ש:

יד אסור לשחוט כו' מ"כ בריעבד כשר לפי' לף כרך מטלית על הפגימה אם אומר בדי לי שלא נפגמתי כמ"ש הר"ן בשם י' והיכי דוקא כשיודע קודם שחיטה שיש פגימה אבל לא ידע ואמר אח"כ בדי לי שלא נפגמתי כגון שפגימ' היה למעלה מפגיון של סכין ואמר בדי לי שלא שחטתי שלא ראיתי אלא כשחיטה ולא ידיעבד אסור דכל מילתא דלא רמיא עליה לאיכפי לאו מדעתיה כלומ' לא סמיך דיעב' ל' ס' ו' כתב"ה דיכי כריכת המטלית על הפגימה: טו צריך לבדוק כו' משמע בדיקה כשלבת סכין ר' ושטיפ' ומשמע דלא סגי בשטיפ' יבשי' דלמין לבדוק ג' כדיקות בין שחיטה ושחיטה כי אין רוח מכשיר בוקא היכא כ"כ בין כרכה לשחיטה סכיך עכ"ל ולא נהיר דהא דמיי' שמא נעור הרוח ואוכא כפגימה כלומ' ס' ו' ס"ק: טז ומפי' הרמב"ם לחייב שמא נעור הרוח ג"כ מדברי המחבר והרמב"ם והרי"ף שכתבו סשחט בהמור רבות או עיפות הרבה צריך לבדוק בין כל אחד ואחד שאם לא נעשה כן ובדק באחרונה ונמצאת סכין פגומה הרי הכל ספק נבילות ואפילו הראשונה: יז ומי שרוצה להכשים עצמו לפסק זה מין צריך לבדוק סכין כין שחיטה לשחיטה: יח אעפ"י שבדק הסכין קודם שחיטה צריך לחזור ולבדוק אחר השחיטה האחי מילי שהסכין לפניו אבל אם נאבד שחיטתו בשרה הואיל ובדקו קודם שחיטה יט ואפילו שחט בו הרבה האחר זה ך ואם נגע במפרקת של אחת מהן יש להחמיר ולהוש לכל אותן שנשחטו אח"כ: כ שחט בסכין בדוק ונאבד קודם שיבדקנו אחר שחיטה ואחר כך נמצא והוא פגום לא שחיטתו כשרה הואיל ויצא בהיתר וזה שנמצא פגום אימור שיבר בה עצמות ולאו אדעתיה דאוקי כסין אחוקתיה: כא אם לא בדק הסכין ושחט בו ונאבד אחר שחיטה שחיטתו פסולה ברא בסחט סכין אבל שבח שיש לו סכין מיוחר לשחיטה ומקום מיוחד שמצניעו שם תמיד בחוקת בדוק חוא ואם שחט בו בלא בדיק ונאבד כו שחיטתו כשרה: כב השוחט בסכין בדוק ואחר השחיט שיבר בה עצמות דרך שבירה שלא בדרך הולכה והובאה ובדקו ונמצא פגום שחיטתו כשר שאנו תולים שבשבירת העצמו נפגמה ובן כל ביוצא בזה בגון שנפלה על גבי קרקע קשה ודוקא שראינוה שנפלה על חדדה אבל מספיקא אין תולין לומר שנפלה על חדדה ואם

ח סכין יג שהיא עולה ויורדת בנחש ואין בה פגם שוחטין בה לכתחלה: ל"מכ"ס שם

ט ברזקת הסכין צריבה אבישרא ואטופרא ואתלת רוחתה דהיינו שמוליכה ומביאה על בשר אצבעו ואחר כך מוליכה ומביאה על צפרנו משלש רוחותיה שהם פיה ושני צדדיה כדי שלא יהיה פגם כלל ויבדוק לאש ובבוונת הלב שלא יפנה לבו לדברים אחרים ע"ב

י וצריך לשנות הצפורן אחר קצת בדיקתה שמא נפגם הצפורן בחודו של סכין ואולי יש פגימה בצדדין שלא יהגיש בה לפי שעוברה בתוך פגימת הצפורן: סנה

יא ונלא יכדוק כ' נדלי הסכין כיחה שלא כל לא כפי עצמו: מהרי"ו ע"ל סי' ו' ס"ק

יא אסור לשחוט בו

אפי' אם מכוין לשחוט שלא כנגד הפגימה וכי"ט נוהגין היתר לכרוך מטלית על הפגימה כיון שאינו יכול להשחיזה ואם הוא שעת הדחק שאין לו הכנה להשחיזה אפי' בחול מיתר לשחוט סנה

על ידי כריכת מטלית על הפגימה: ועל"ס סימן ו' סכין סים לו כ' פיות צריך לבדוק כ' כנדלין: טור סי' ו' ל"רמב"ם שם ד"ה

יא השוחט בהמור

רבות או עיפות הרבה טו צריך לבדוק בין כל אחד ואחד שאם לא נעשה כן ובדק באחרונה ונמצאת סכין פגומה הרי הכל ספק נבילות טו ואפילו הראשונה: סנה יז ומי שרוצה להכשים עצמו לפסק זה מין צריך לבדוק סכין כין שחיטה לשחיטה: ת"ה סי' ק"ל (וכ' בשם המעיר כעל המעיר

יב אעפ"י שבדק הסכין קודם שחיטה צריך לחזור ולבדוק אחר השחיטה האני מילי שהסכין לפניו אבל אם נאבד שחיטתו בשרה הואיל ובדקו קודם שחיטה יט ואפילו שחט בו הרבה האחר זה ך ואם נגע במפרקת של אחת מהן יש להחמיר ולהוש לכל אותן שנשחטו אח"כ: כוור בשם הגאזור ורשב"ם בשם רבותיו

יג שחט בסכין בדוק ונאבד קודם שיבדקנו אחר שחיטה ואחר כך נמצא והוא פגום לא שחיטתו כשרה הואיל ויצא בהיתר וזה שנמצא פגום אימור שיבר בה עצמות ולאו אדעתיה דאוקי כסין אחוקתיה: (ור"ן) תמ"ה ורשב"ם כלגך ס"י ל"ל

יד אם לא בדק הסכין ושחט בו ונאבד אחר שחיטה שחיטתו פסולה ברא בסחט סכין אבל שבח שיש לו סכין מיוחר לשחיטה ומקום מיוחד שמצניעו שם תמיד בחוקת בדוק חוא ואם שחט בו בלא בדיק ונאבד כו שחיטתו כשרה: סנה טור בש"ם ורשב"ם בש"ס ורשב"ם ורשב"ם כתב"ה ורשב"ם ורשב"ם ורשב"ם

זהו מפרן ואם שבר בה עצם הנ"ט
מדר' (וסנ"פ המפרקת כה אפי' דרך
ותנוך וע"פ שבירה אין תולין בו מפני
עיין סי' שהוא רך:
מרדכי (וסנ"פ) טו כו אם בדק הסכין אחר שחיט והצניעו ואחר כך נמצא פגום לית לן בה דאימור בדבר אחר נפגם או שיבר בו עצמות ולא ידעתיה:

יו שבח שלא הראה סכינו להכם ונמצאת
טור יפה (טור) מנדין סנס ופס נמצאת פגומה
טור כפס אותו והאידנ נהגו למנו מנדין אותו ומעבירין
פרמ"ג וע"פ: אנשים ידועי על השחיטה אותו כו וכמצאת יפה
פגם אלפסי והבדיקה כה ולהם מחלו יכול הכם למחול ואין
רבינו יונה חבמי בבודם כי הם והיהים נריך לבדוקה
כם שערי וזיזי כט והרבה צריך
פתשובה ישוב הדעת וירא שמים לבדיקת הסכין הלא תראה
בי יבדוקאדם פעמים שלש ולא ירגיש בפגימה דקה
ואח"כ ימצאנה בין הבין לבו באחרונה ובחינת חוש
המישוש כפי כוונ חלב: סנס
רבינו מי יח השבח צריך שישול לא מלא יכה להקל להכשיר
פ"ק (פס שבר מן הטרפות כמו כדי לקבל שברו מן
מן הכשרות: הכשרות ולכן נהגו בקנת
תשוב רמב"ן יט ראובן שאמר מקומות שלין לחם סופט
(סי' קנ"ל לשמעון בדוק סכי וכוונ לעצמו אלא לותן
זה ובדקו שני פעמים המוכים מן הקהל:
מה"ב שצריך ונתנו
סס לראובן וראובן הי הולך לשחוט ולקחו לוי מ דו ומצאו
פגום (וכולכון מתנגל ונאמר סעלין היה רונה לבדקו
כהונן) לא מעשיו מוכיחים עליו שהה הדי לו באותה
בדיקה ולפיכך מעבירין אותן ואם נראים הדברים שהיה
בעין שגגה ושהוא אדם כשר מחזירין אותו ובלבד
שיקבל עליו שלא ישוב עוד לדבר כזה:
תשו רמב"ם ב טובה שנמצאת פגימה בראש הסכין לב ואמר זאת
(סי' קנ"ך הפגימה מפני שאני מנסה דם העופות בראש
הסכין וכשאני שוחט אני נוהר שאינו נוגע בפגימה
מעבירין אותו וקרוב לומר לג שהכלים אסורים:

יט דיני ברכת השחיטה וכו' סעיפים

א השוחט צריך שיברך קודם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על השחיטה ואם שחט ולא בירך לא כשרה:
לא מלא הנ"ק ופס שחט ג דבר דאתילד כו ריעתא וצריך
ברמ"ג בדיקה ושחטנו כלא ברכה ג וכשימנה בשר
מכרך

לאכן בסעודה דלסעור לסלס שיכסה בלא ברכה כיון דעבר ואכל ובניע
ברכה לאחר וכה הוא"ל ומ"ל מ"ו עכ"ל לאכן אין דעת
הרמב"ם ז"ל אם שחט בלא ברכה לפי שהכהנים
עדיפים (ומ"ש בהגהות מ"ט שכל ברך לריכן חזור ומברך לאחר פעמיים וכן
כל כיוצא בזה עכ"ל ובספר ברכת הפרשים סוף חלק ל' דרים חלק
לאחריך מאור לפקור דברי הרמב"ם בפלוגתא והרכאות דכהים ועיקר
יסודו דלם לית דלחיכו מברך לאחר ש"ש דיקא ס"ל היכא דריכן לבר (כלל
מ"ו דרם סם ע"ב) וכן מאר מייבי טיבלות (כלקמן סי' כ') ומאר
מצות לברך לכתחלה לאחר עשייתן ולי מצוה דלא היה לפשר לברך
קודם הברכה לפ"ל לברך כלל עכ"ל וכל דבריו סיכם ברלין לפע"ד
דהא ולא"ק כל הברכות הם מדבנן חון מברכת המזון וכדלית
בברכות בבמה דוכתי ובפוסקים פ"ב הם לאחר לברך קודם המצוה ולא
לאחר המצוה כלל וכם לאחר בבר ולכותיה דלכתי נברא לא חזי לברך
לאחר המצוה וכמי משמע בפ"ג דשבועות ד"ח ע"ש דלאחר לתי
לאחר דכיכא הלכך לפי' נאר לכתחל יחזור ויברך דהכי א טבל ועלה לומר
בעלייתו ברוך לקה"ו על הטבילה ולא היא הכא מעיקרא נבריא לא
חזי הכא מעיקרא חזי והוא"ל ומ"ל לפי' ע"כ לאחר דברלה נבי
טבילה ולכותיה משום דלא חזי מע מעיקרא הכא ס"ל כחזקי מעיקרא ולא
בירך לא יברך לאח"כ ונאין בספל ברכת אשר קדשנו ד"ח ס"ל
דם"מ לכתחלה יש לה היא ברכת המצות ס"ל כן אלא דעדיפא
מיניה קאמר מין זה מוכרח כלל ועוד דהא ר"ב ס"ל לא ס"ל חילוק זה
ולא חיישן לכלי' על ס"ס בהא ולכי משמע בקבלי הר' עובה ס"ל שלכתחלה
אם ד"ס בכל אחר הברכות שאברך עובר לעשיתן אם לא ברך לריכן
מברך אח"כ ס"ל: ועוד דהיה ברורה דגרס' ברכ"ק דפסחים (דף
ז' ע"ב) כי רב אחאי בל הברכות כולן מברך עליהן בעובר לעשייתן
חוץ מן הטבילה דלכתי נברא לא חזי הכא מעיקרא חזי והוא"ל ומ"ל
בעלייתו ברוך לקה"ו על הטבילה ולא היא הכא מעיקרא מייבי אברך
הא דילמא דוקא טבל ועלה אבל לכתחלה לא וכדיבא דלהוי מברך
לא דיבא דוקא בספל אחר מצות כמי לילא ברך מעיקרא מברך אח"כ
ולא ודאי ס"ל בם"ס דאם לאחר לתי' דלא אחר' נברא לא חזי וכדי
לכתחלה ס"ל הפי' לדיבא מברך הוא"ל ומ"ל לפי' ומשמע
להדיא מדברי התום' פ' קבלת הגזול (דף ל"ג ע"ב) והרא"ש בשם
שכתבו דאם בטל הלולב בידו בלא ברכה דכ"ע ס"ל דאברך לאח"כ
הוא"ל והמנוה לא בעיא עדיין לבעי דבעי בברכע עכ"ל משמע הא
אם נמר כל המצוה וכן בע"ש ולא אברך לפי טעמא אלא ברכה נם
בספק דקבט סי' ע"ב הביא דברי הא' ותק"ב דברי הרמב"ם בסקבלא
משמע דבבי ס"ל וכ"ב הר"ר לבובדרסם בשם בעל המאור בקרמב"ם
וכן בדעת מהבבי הי"ף בשבועה נבי ברכת המילה שבביא ל"ת מלשקר
בשבועה סי' ל"ח ועוד דאם ק"ל כל בסק ברכות לקולא: ד מברך
כו' בתב בעט"ו מילו ובוהין בם יזהיר בשחוט בבר שיש בו בסק
טרפה שמחט תרבנלו או שוף לפר קודם לו וכוונתו ב"ל על וק"ב הב"ח ודבר בכון סוף וכן לקמן ס' מ"ב לענין בסוי הבופלו מ"מ דיבא
שלכ"ב לאת היבא דלין לפשר לשחוט שוף לפר קו"ל: ה והוא שיכוין לשחוט ועיין בפ"ח סי' ל"ג ותקפ"ו:
ו צריך לכסות דם שחיטה דלאוכא בו לכ"ע דסם בלבדים לאריכן בסחיטה וצריך להזות ולברך על סחיטה הסיא צריך לומר
אנות סחיטה דלאוכא ולכך יכסה ויברך בעוד לקרע על סחיטה הבבי לא יברך כיון דבשעה שב"ך על כסוי הרשעים
דעתו לשחוט ולכסות ועוד דהסחיטה מיכא בספק אלום דלפשר דשחיטה בחד ידא ומכסה בחד ידא וברכת סחיטה כמי לא הוי הספק כל שכן
כיקה"ז כ"ב הפוסקים: ז ו"ל דשיכא דהסחיטה הפוסק ס' דקו הספק וצריך להזות ולברך וכ"כ מהרש"ל שם ס"ט וכ"כ בל"מ וכ"כ בם ע"ש
והעט"ו וכל הלאחרונים: ח יכסה דם הרשעים ולכך יכסה בעוד דעתו מתגלה קול שלא היה דעתו לכסות ויהיו כסה בם ק"ו כ"ב הפוסקים ועיין
בח"מ סי' קס"ט וקע"ט: ט ו"ל דאם לבר שחט וכעט"ו משמע בה וכן עיקר בפ"ח סי' ל"ו וכן הוא במקנת הפוסקים בהבי הר"ב וכן
כתב הר"מ מסטנלי"ם סי' ל"ו סתם בשעל הטיטור ולפי מה שבתבתי בשם הרא"ש וב"ד הרשב"א בתב ון"ל וקיימה לפי מה שראיתי ברכת סחיטה לברכת פירות מ"ש
הביאו לו מתן לאחר בסי בם סי' ר' ו' וכ"ם בם ע"ש בסם (וכן בתבה מהבי הר"ב סם ובקסף בלבוש סם ועוד לפ"ז קשה מהבי
הטור שבתב בשחוט עדיין מחותו מין בריך עליו לפניו ולאחריו לו עוד מחותו המין בריך לחזור ולברך על הסוכות
וזהו בלתי מ"ש בסי' ר' ו' ולפי מ"ש ב"ל בשם ס"ה דיש לו חילוק בין לאכילה דיש לו קבע לברכה בו' וכ"ב בם ל"ח וכתב שכן משמע בהבי הרמב"ם
להדיא בהברך הטור ולפי בבעל הטיטור ופסק בן ע"ש וכן בדקה להדיא מהבי הכלבו וכן בדקה מהבי הר"ב סם וכ"ב רש'
יחוחם בתי' ס' סוף ח"ב דבשחוט תיבוק ח' ומין דעתו מתחיל בריך על הבבי בריך ולבי הר"ב נוהג בבי' רש"ם ס"ה וכ"ב העט"ו סם ומבואר
סם בר' יחוחם בריך מילה וסחיטה סוף בוה וכן בוהין בשבורדים פ' בשני הדם ע"ש: י היו לאכילה בדקה ס"ה וכ"ב סם היה לפניו
ולאחר מבריך קודם שמחט הביאו לפניו לאחוזת ל' לשחוט ולברך וכן מוכח בלבוש ולפי מ"ש לעיל בשם הרא"ש ולכתחלה כל שאפשר לברך בשעת
לפניו בבריך בשעת הביאו לפניו על כל מה שיביאו לו לפתוחי בשעת לברך בשעת לכתחלה דשמא יפסיק ולא יחזור לברך פעם אחרת
סיביאו לו ובבי"ג בתב הר"ר ו' ובתבו מה"ר ס"ל והרשב"א בתב בשם הר"ר יחזקאל המובאר לשחוט בשעת קבוע במקום לעולם דעתו על כל מה שיביאו יג מבסף
לו אפי' בבי"ם ומ"ב לברך כל זמן שלא הקיל לקמן סי' ב"ם ס"ק ב' בדיעבד לבדוק הריאה קודם הביאו בשעת סחיטה ויברך בשעת סחיטה יד בסים כו' ולפי שעה הקיל לקמן סי' ב"ם ס"ק ב' בדיעבד לבדוק הריאה קודם הביאו בין סחיטה לשחיטה טו ויברך לברך פעם אחרת
כנ"ל

ד מברך על הסחיטה וכלבד שיסיח סמוך לסחיטה ואם יסיח בשם אחר לסחיטה בשם סם
שחט בבית המטבחיים שהוא מקום מטונף יכרך כרחוק ל' אמות קודם שיכנס לשם ולא ידבר עד לאחר הסחיטה: מגנדל

ב שחטו בהמות וחיות ועופות ברכה אחת לכלן:

ג שנים שוחטין שני בעלי חיים יכול לברך הא אחד להוציא חבירו ת"ל והוא שיתכוין לצאת:

ד צריך ליזהר מלדבר בין ברכה לשחיטה בדבר שאינו מצרכי השחיטה ואם דבר צריך לברך פעם אחרת: מרדכי פכ"ם

ה (לכל"ה מות נלבר כיון שהסחיטה לבישמי ג"מ מטוף שלא לבבר) אם ריצה לשחוט הרב צריך ליזהר שלא לדבר בין שחיטה לשחיטה ברבר שאינו מצרכי השחיטה ואם דבר צריך לברך פעם אחרת לשחיטה אבל על בסוי הבס מסוס דסחיטה לא שנינה ולברך פעם אחרת שני לא יברך: הוי הפסק מסוס דסחיטה לא הוי הפסק לאכל לא סם כיניס הוי הפסק ולריך לחזור ולברך: כלבו ומרדכי (כ"מ מכל הפוסקים): ל' יוסף ומהר"ן:

ו וי"א דשיהה בין שחיטה לשחיטה הבבי הראשון ויברך על שחיטה שניה ועל הביאו לו קודם שיברך על בסוי הראשונה: הבס ט ויש לאחר בך הביאו לו יכסה דם ויברך על ו ויברך על שחיטה שניה ועל כ"ם סי' ק' (ורש"ל ופסוט) טור בשם בעל הפלוגתא ס"ל סי' כ' טור בשם בעל המנות (וס"ל בסקבל סי' ק"כ) ולא בשם בעל המאור (וס"ל בסקבל סי' ק"כ) ולא בשם בעל המאור (וס"ל בסקבל סי' ק"כ)

ז היו לפניו הרבה לשחוט ובירך על השחיטה ואחר בך הביאו לו עוד אם בשמביאם לו האחרונות יש עדיין לפניו מאותם שהיו לפניו כשבירך אין צריך לחזור ולברך ואם לאו צריך לברך יש ולכתחלה טוב ליזהר להיו דעתו בשעת בהכה על בל מה שיביאו לו: ממין הראשון מין צריך לכסות הרשם ובה ולכרך על הסחיטה ואחר בך הביאו לו עוד אם בשמביאם לו עיקר ועיין בה"ל סי' ר' (וכן מנהג פרנסים ס"ל סי' ק"כ) ולא בשם בעל המאור (וס"ל בסקבל סי' ק"כ)

ח היה שוחט חיה או עוף ודעתו לשחוט עוף יש ושבח וביה ובירך בשחוזר לשחוט אין צריך לחזור ולברך על השחיטה שאין הבסוי הפסק: הנה וכן הדין לם שחט חיה ורוצה לשחוט בהמה מכסה דם חיה ויחוט בהמה בלא ברכה: כלבו

מקום

כ מקום השחיטה בצואר ובורר סעיפים

א מקום השחיטה בצואר בקנה לצד הראש משיפוי כובע ולמטה והוא קודם שיתחיל הכובע לשפע ולעלות והיינו שיר בחיטי ו והוא שבסוף הקנה למעלה יש בתוך טבעת הגדול במו שני גרגרים מגוף דמלין ד"ס שחוטי ונקראים חיטי ואם שחט בתוך החשיוש שיל כס"ם דיכ מהם כל שהוא למעלה כשירה שרי שחט משיפוי מרדכי פ"ט כובע ולמטה ואם לא שייר מהם כלום אלא שחט ומקרו ופ"ע למעלה מהם הריזו מוגרמת ופסולה (ולכתחל ישחוט ס"ק ס"ק ד' למטה מטבעת הגדולה) ושיעורו למשה עד כ ראש ר' יונה כנף האוגן כשנופחין אותה ועולה למעלה עד מקום שמגיע ראשה בקנה או הוא המקום בעצמו שחיתה נוגעת כשחיתה חיה והבהמה והיתה רועה כרכרה כשתמשוך צוארה לרעות בלי שתאנוס עצמה למשוך עיין ס"ק ל צוארה ביותר (ד וכעוף למטה בקנה כמו בוושט) כל הסעיף ב ובושט מתחל המקום שנשחוטין אותו מתכוין ג' רמב"ם פ"ה עד מקום שישעיר ויתחיל לחזות פרצים פרצים מ"ם דין ס בכרס שחט למעלה ממקום זה והוא הנקרא תורבץ הוושט או למטה ממקום זה והוא מתחלת בני מעים ה שחיטתו פסולה ושיעור תורבץ הוושט שאינו ראוי לשחוט למעל' ו בבהמה דגס

בור בסם רמ"ו ומקרו: וחיה כדי שיאחזו בשתי ידיו כדי רוחב ד' אצבעותיו: נוף כדי רוחב ד' אצבעות וקללה כיד הקדמוני שכבל בהמה וחיה הסעור על הנב מקרו (ומ"ו בסם מקום שמניע שם פון שבהמה או חיה שיפוקין לותו: מקנת פרק ג' ובעוף הכל לפי גדלו וקטנו ולמטה ער הזפק: נ' נס' ס"כ)

ב' סנס ועוף שחין לו זפק על כן הלפנים (כן האריכו בד"מ דיוקא דבס"ם סוף ס"ל זפק ולפנים כ' בסם ס"כ) ולפי שחין לחו נכון לשחוט כלומר הנוגר לתרכו דלחו ונח מידי ספק:

ג צריך השוחט שישחוט באמצע הצואר ואם שחט לצד מן הצדדין שחיטתו כשירה והוא שהחזיר הסימני ויודע שחתכם קודם שיחתך המפרקת כי הסימני רבים ונדחים מן הסכין וה' לשוחט מן העוקר. לשחוטי

ד טוב ליזהר למשמש בסימנים ולתפשם קודם שחיטה כדי שיוד מנו קודם בשר הצואר וביניהם נמצאים הסימנים בצדדים וצריך אימון ידים וזהירות גדולה שאם לא

כלפע"ד ס"שחוט מקמלא כבהמה ולק"כ יכפה סחיה ולל"ל לפס כיון סיה לסיה ולכמלך דנרין לכפות מקמלא סיה דמסוכה דהקם שלכי כיון דנרין לחוור ולנרך ק"כ נרין לנמור מנות שלישה דמסוכה וכן מסמע בלשרי דפוסקים מעמ"כ הכל וכלכו לפנר ללא ס"ל כך ללקמן ס"כ" לו מלנר ללא כתב לליכים אלו ולא נח ללא לפמוע"כן דלכנוי לפ נלו סני כפסק וכפקק מיכה לענין עוף חסוכי' סס ג"כ וכן מסמע כדברי סס ודוק:

כ א וזה שבסוף הקנה כו' לעיל מהרי"ו כרלה שלא להכשיר למעלה מטבעת הגדולה וכ"פ מהרי"ו וכן מהרי"ו וכ"כ הגאון ע"ס שיט לנכנסים וכן רלה כותב מורו מהרי"ו ז"ל וכ"כ מהרם"ל בהגהות לנמוסי שלין אלו כותבים להכשיר כלל למעלה מטבעת הגדולה מפני שיש תקלה וכן הוא בשחוטת הלחרונה ולפעמים שחוטת הגדולה מפני שיש תקלה בלחרונה ולפעמים שחוטת הלחרונה מפני שיש תקלה בגדולה ולכן לכתחלה לריך לשחוט בשתיהן וכן נהגו העולם ולכן סנכנס ס"ק ס"ס כ"ס מהרי"ו ז"ל ולכן נהגו העולם לשחוט בשתיהן ולכן נכון לחוש לדבריהם ולכתחלה לריך

לא ימשמש בהם ויזמינם לפניו קודם שחיט׳ קרוב הדבר מאד לפשוע ולחתוך המפרקת קודם הסימנים:

נא שעור השחיטה בכמותה ובו ה׳ סעיפים

א °כמה הוא שיעור השחיטה הקנה והושט השחיטה המעולה שיחתכו שניהם בין בבהמה ובין בעוף ליזה יתכוין השוחט ואם שחט ס רוב א׳ מהם בעוף כ ורוב שנים בבהמה ובחיה שחיטתו בשירה ובלבד כשימדדו אותו ימצאו שהנשחט הוא רוב ובין שימצאו שהנשחט יותר מחציאפי׳ בחוט השערה דין:

ב אם שחט בבהמה האחד כולו וחצי ד השני ובעוף שני חצאי סימנים פסולה:

ג לא שחט רוב הסימן במקום אחד נ בגון שהתחיל לשחוט ונתהפך הסימן וגמרה שם ובין שניהם רוב בשרה בין בקנה בין בושט לא מבעיא אם שני החתכים שוים בה׳ קא אפי׳ הא לצד הר״ש והשני לצד משה נשר בין אם אדרא שחט בך בשנים או בג׳ מקומות בין ששחטו שנים בשני סכינים אבל אם הכל בצרא בגון שלאחר שהתחיל לשחוט מעט הניח זר המקום ושחט למטה או למעלה ממנו באותו צד צריך שיהא הרוב במקו׳ הראשון רוב אפי׳ במקום השני בשר אעפ״י שאין השחיטה מפורעת:

ד שחיטה העשויה כקולמוס לאו בשינוי המכרק כשר׳:

ה הי״ר חצי הקנה התוך ושחט בו והשליכו לרוב (ו ויודע °שלא ניקב הושט) בשר וכן אם התחיל נ״ש לשחוט במקום השלם ופגע בתוך והתוך משליכו לרוב בשר:

נב באיזו מין צריך לשחוט הוורידין ובו ב׳ סעיפים:

א ו בעוף צריך לשחוט ג הוורידים או לנקבם בשעה שהא °מפרכס ג שעיין הדם חם כדי שיצא ולא יתקרר בתוך ואם לא עשה כן ואי יצלו שלם ואם צלאו שלם ישליך הוורידין ד ויחתוך סביבם ה בדי ז ואם °כשלא כך מסירין מיין ס״ק נ נבילה שהוא בעובי אצבע לחר כך התוטין ובדי ואם

לא ישחוט ולא יפשוט עד שיהא °בטוח שמתה ואם שחט ואפשט קודם שמתה הרי זה נבלה ואפי׳ שחט בסכין שאינה חדה ונקרעה הקנה והושט ואח״כ שחט במקום הראוי לשחיטה הרי זה נבלה ואפי׳ שחט בסכין חדה ונקרעה הקנה והושט ואח״כ שחט במקום הראוי לשחיטה הרי זה נבלה:

ב °שחט ולא בדק ומצא בו אחת מן הטרפות שנתבארו בחלק זה ואינו יודע אם היתה שם קודם שחיטה אם היתה שם מבעוד יום אסורה ואם נמצאת משחשכה מותרת:

ג °שחט ולא בדק ומצא בו אחת מן הטרפות שנתבארו בחלק זה ואינו יודע אם היתה שם קודם שחיטה אם היתה שם מבעוד יום אסורה ואם נמצאת משחשכה מותרת:

ד °שחט ולא בדק ומצא בו אחת מן הטרפות שנתבארו בחלק זה ואינו יודע אם היתה שם קודם שחיטה אם היתה שם מבעוד יום אסורה ואם נמצאת משחשכה מותרת:

ה °שחט ולא בדק ומצא בו אחת מן הטרפות שנתבארו בחלק זה ואינו יודע אם היתה שם קודם שחיטה אם היתה שם מבעוד יום אסורה ואם נמצאת משחשכה מותרת:

מנור כס׳ תפו׳ מהרי״ל :

הר״ן ע״ק ט׳ מרדכי וכנ״מ (מנור ותבו׳ מהרי״ל ס״ק ע״ם)

ואם בשלו שלם מחשט ומנקר החוטי׳ והשאראם יש ם בכל מה שבקדיר׳ כרי לבטל ט הרם שבבל החוטין בס׳ מות׳ ב יב הבהמה אין צריך לנקוב הורידין בשע׳ שחיטה מפני שאין דרך לצלותי של מה אבל אם רוצה לצלותה שלימה צריך לנקוב וירידיה בשע׳ שחיט׳ ואם לאנקבם אסור לצלותה או לבשלה שלימה :

ג׳ כסם תתי׳ (וכ״מפו׳ ר״ן פ׳ פסוקט כסם רסב״ם (ומוח בסמ״ק) פסיק לקן)

הגה ומם נלמה לו כשלה שלימה דינם כמו בעוף ומתם עוף נשחטו הורידין ומתם כהמה לא נשחטו וכל זה כשיוצא דם כשע׳ שחיט׳ יג אבל אם לא יצא דם אין חוששין לשחיטת העורידין דהם לא נתעורר מדם לצאת :

כג דיני שהיה בשחיטה ובו ו סעיפים

א ם כל שבח שאינו יודע הלכות שחיטה אסור לאכול משחיטתו ואולהן שהיה דרסה חלד הגרמ׳ עיקור

ב ג׳ רמב״ם פ״ג מפ״ם פ״ק דיק׳ שהה כיצד הרי שהתחיל לשחוט ג והגביה ידו קודם שיגמור השחיטה ושהה בין בשוגג בין במויד בין באונס בין ברצון ובא הוא או אחר וגמר השחיטה אם שהה כדי שיגביה הבהמה וירביץ וישחוט

בכימין פ״ט ופסק כן בזבח כרלה דעת כפרישם סע״ק ם׳ שפתב דמ״ם הטור דכבכל הקדיה מצריכים שיהיו מצוח לחזיל לטעמיה דס״ל דלא לחריכן סם הלימור דבוק שיהא צריך להיות בלותו בבר שבבבק בו ס׳ עב״ל ... (ק״ב חזיל לטעמיה דס״ל בם ס״ב דלא לחריכן חב״ב בשהר לימורי כ״ל) ס״ב דלריל מין הקדיה מבטרף . וכרלה דלעת הר״ב דלריכין עבמן מין בשן דס הלבך כיון שהן מפסיקין בין הדם ובעוף לימו מאחר לבלוע בעוף מבשאר בבריס שבקדיה דהא טעמא דלימור דבוק הוא מאחר שבבלע בשחיטה דבוק בעוף נופיה ס׳ בנד כלב ובכי קיל בסימן ס״ג וב״ב ודוכתי טובי ור״ב בבא שיהא בעוף ס׳ וכך הקשה בתשו׳ מהרשל״ם בלבוש ס״ק ב׳ מבטרף לבטל בימא דוקא בעוף נופיה

ג ויסחוט על רוב כו' כ"ל לכך קוסיק קר"ב קיבת "על עפכי סכתב סרמב"ם פ"ג מה"מ דין ד' אם שחה כדי שיכיכה וירבץ כדי שיסחוט ויעכב שיעור שחיטתו ואפי' לא סחט אלא מקצת ואפי' לא סחט כלום אלא שיעור שחיטתו כדי שיסחוט ויעכב שיעור שחיטתו אבל אם שחה כדי שיסחוט ולא סחט כלום או שסחט ולא שחה כדי שיסחוט אינה שחיטה ואפי' שחה כדי שיסחוט ולא סחט אלא מקצת אינה שחיטה עכ"ל לכך פניה קר"ב תיבת על נמי דהייגו שחה כדי שיסחוט סחט כדי שיעור שחיטתו עד שחה כדי שיסחוט ולא סחט אלא מקצת אינה שחיטה (ומהרי"ט כתב"ה ומהר"ם בן חביב ז"ל נרוך הם שיכי שכתוב שחה כדי שיסחוט ולא סחט כלום אינה שחיטה ואפי' סחט מקצת אינה שחיטה עכ"ל ומשמע דסחט כלום ולא שחה כדי שיסחוט אינה שחיטה ואפי' סחט מקצת ולא שחה כדי שיסחוט אינה שחיטה ומשמע דאפי' שחה כדי שיסחוט ולא סחט כלום

עג במקום אחר ומניחו עד שימות והרפך הושט ובודקו מבפנים אם לא נמצא בו סנה שופת דם בידוע שלא ° ומכניסו להטריף הכל יז ניקב ונשרה: לפילו לא מסכה לך כמעט קמץ דקנה יח ומסור ° למכרו לעכו"ם כך יט הלא יתיתנו ואת"כ ומכרנו לעכו"ם מסוס דאתן לא נקיקין בכדיקת הוסט ומיעטין לנקיבת הוסט ° ומטעם זה ך אם תלם המנוקב מן העוף ונראה דם (וכ"ה בשקי, ולפי"ז אין לחלק בין נקיבת הוסט לנקיבת הקנה וכ"כ) לא תאכלנו כא אלא יש להסתפק אי מקום החתך נחשב כמי שנקב הקנה או לא ° לכאורה נראה דמקום החתך נחשב כמי שנקב הקנה ואין צריך לנקב הקנה ממש ואפשר דאין לחלק בזה ודוק: כב ומיהו אם נקב הקנה ממש ודאי אסור ואפילו אם נקב הקנה מבפנים ולא נקב החיצון אסור כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהלכות מאכלות אסורות הלכה ב' ודוק היטב:

כד

דיני דרסה וחלדה הגרמה ועיקור ובו ד' סעיפים:

א דרסה כיצד בגון שהניח הסכין על הצואר ורחץ וחתך למטה כחותך צנון או קישות הרי זה פסולה ואין צריך לומר אם הכה בסכין על הצואר בדרך שמכין בסייף וחתך הסימנים בבת אחת:

ב שחט בהולכה או בהובאה לבד ° אם יש בסכין כמלא צואר וחוץ לצואר כמלא צואר (עם ° השוליים והמפרקת) כשיר ואם לאו פסולה שכל שאין בו כשיעור הזה אי אפשר לשחוט בלא דרסה על ידי הולכה או הובאה לבד ואם הוליך והביא אפילו שחט באומל ° יש מחמירין בכהמ"ז והמנהג כבר לשהוא כשירה: לפילו הוליך והכיה לא תאכל בראשים באחר בהולכה או בהובאה בלבד נ אם יש בסכין כדי שלש צוארין כשרה ד ואם לאו ° יש לחוש ולאסור שתיהן: שנים אוחזין בסכין ושוחטין אפילו זה למעלה לצד הראש וזה למטה לצד החזה שאוחזין אותו בלכסון בשרה ולא חיישינן שמא ידרסו זה על זה:

ה ° היה שוחט ואחר כך הוליך הסנה ° והמנהג ° להטריף הלא לא תאכל כל המפרקת כשירה: ו בשאדם המפרקת

עד אם נמצא בו סנה שופת דם בידוע שלא ° ומכניסו להטריף הכל יז ניקב ונשרה: לפילו לא מסכה לך כמעט קמץ דקנה יח ומסור ° למכרו לעכו"ם כך יט הלא יתיתנו ואת"כ ומכרנו לעכו"ם מסוס דאתן לא נקיקין בכדיקת הוסט ומיעטין לנקיבת הוסט ° ומטעם זה ך אם תלם המנוקב מן העוף ונראה דם (וכ"ה בשקי, ולפי"ז אין לחלק בין נקיבת הוסט לנקיבת הקנה וכ"כ) לא תאכלנו כא אלא יש להסתפק אי מקום החתך נחשב כמי שנקב הקנה או לא ° לכאורה נראה דמקום החתך נחשב כמי שנקב הקנה ואין צריך לנקב הקנה ממש ואפשר דאין לחלק בזה ודוק: כב ומיהו אם נקב הקנה ממש ודאי אסור ואפילו אם נקב הקנה מבפנים ולא נקב החיצון אסור כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהלכות מאכלות אסורות הלכה ב' ודוק היטב:

א דרסה כיצד בגון שהניח הסכין על הצואר ורחץ וחתך למטה כחותך צנון או קישות הרי זה פסולה ואין צריך לומר אם הכה בסכין על הצואר בדרך שמכין בסייף וחתך הסימנים בבת אחת:

ב שחט בהולכה או בהובאה לבד ° אם יש בסכין כמלא צואר וחוץ לצואר כמלא צואר (עם ° השוליים והמפרקת) כשיר ואם לאו פסולה שכל שאין בו כשיעור הזה אי אפשר לשחוט בלא דרסה על ידי הולכה או הובאה לבד ואם הוליך והביא אפילו שחט באומל ° יש מחמירין בכהמ"ז והמנהג כבר לשהוא כשירה: לפילו הוליך והכיה לא תאכל בראשים באחר בהולכה או בהובאה בלבד נ אם יש בסכין כדי שלש צוארין כשרה ד ואם לאו ° יש לחוש ולאסור שתיהן: שנים אוחזין בסכין ושוחטין אפילו זה למעלה לצד הראש וזה למטה לצד החזה שאוחזין אותו בלכסון בשרה ולא חיישינן שמא ידרסו זה על זה:

ה ° היה שוחט ואחר כך הוליך הסנה ° והמנהג ° להטריף הלא לא תאכל כל המפרקת כשירה: ו בשאדם המפרקת

וכן משמע דעת הרמב"ם פ"ב מה' מ"ט דין ט' וכתבולר נב"מ לנסס וכ"כ בעל
העיטור וכ"ל הרשב"א בחדושיו וכ"ה ונב"ה ריש ביתה וכן משמע
בתום' ר"ת פסחים ל"ה ותו וכ"מ בתשו' כב"מ זלב סי' שב"ז וכ"כ מוכח מן
המשנה ופ"ק דחולין דף י"ט ע"ב והתוספתא שהביא המרדכי ר"פ
השוחט ע"ב ודוק והכי מוכח מדברי כל הפוסקים והט"ז נהם כ"פ נם
בתרומת הדשן סי' קפ"ז כתב דאין דברי מלא שבהגהו להחמיר וכן משמע
בשנור שם יש מבל רוב הפוסקי מתירי ע"כ ולולי דעת הר"ב דוקא
להחמיר במקום שיש הפסד מרובה וכ"ב:

הלכה ו כיון שהשוחט כו' וכ"פ אם הכניס הסכין תחת שני סימני
ושחטן ממטה למעלה אם שחט התחתון ממטה למעלה והעליון
כהלכתו דהוי הלכה: ז שחיטתו פסולה כל זה פשוט בפסולה דבעינן
שלא יפשוט ידיו: ח וכן יש לו יסוד כן ובמרדכי יש שנם נשנפו
ים למרוט הכוונות תכון וכ"כ בעט"ז והר"ב ממך אם נם כ"נ להחלה
אין למרוט אם יוכל לשחוט בלא זה ומתילה בשעת כל שתיכף יכול לשחוט
בלא זה ימרוט: ט וים לחוש לדברי הר"ת שלא יחליד בשחיטה
שחיטה הוא מנולה אבל נדין הר"ת שחיטה בדיעבד ברשם הסכין והסכין
במקום שחיטה מהכסה מהיעור משעת שעת המכור לשיעבד ושחט
וכן משמע בכ"ל והעט"ז כתב דאין לחוש אלא שיהיה הסכין בשעת שחיטה
תחת העור בשעה שחיטה אבל אם הסכין אלא כנגד הסכין אלא כנגד
שם שחיטה ע"כ ולא כ"ל יפה לדבריהם בדיעבד ואם כן פשוט שאם
השחיט מהתו ואנה שלא לשיעבד אף לשיעבד אלא לחוש לדברים
שחיטתו כשרה ולא מכון אלא לדברי הר"ת ואם הסכין במקום שחיטה
שחיטתו כשרה אף לדברי הכל ואם הסכין בשעת שחיטה תחת העור
כל הדברים שבעולם זה הם פירושי להחליד בשחיטה החליד בשחיטה שחיטה
ולא שחיטה אף לדעת הרמב"ם ז"ל ואין לחוש לדברי הר"ת אלא
כו' כתב הב"ח נ"ל צריך לפרש נם ר"ת שהחליד מתך העור והחליד שם
תחת העור הרחוק מן הסכין על שם שהוא מעכב את השחיטה ואלא
כ"ב הרא"ש והרמ"ב לדעת ר"ת שנם הוא פ' החליד התחת בשחיטה קשה פסולה
ולא ידעתי למוקי לדעתו דוקא ר"ת שפי' החליד התחת בשחיטה קשה ושחט
סוב כל הסימנים בהחלה כ"ל כן אבל נדין זה לא יכנו שוחט רק בשחיטה
בהלה ונאר הסמיט שלא בהלה אלא כ"ב להליהו תחת העור ומבא שלא הוי
הלה אף בשחיטה סימנים שלא בהלה אלא כיון שנאר הסם ט שלא בהלה כשר:

יב וכן אם שחט רוב סימני אחד בהמה כ' הפוסקים ע"ל ס"ב ס"ק ט':

יג וכן אם שחיטה שחיטתו הרמב"ם בהלה כו' לושט קשה לחלן מקכה לא
בחסר מהם בהלה בשחיטה קשה מידי דהוה אחתי מקכה פנים וכדאיתא
בס"פ ופוסקי' וט"ז ס"ק ס"ז ס"ק ב"ב וכ"כ בדרישה: והב"ח כתב
בשיעור ח"ל ומשמע לשהי ס"ל שבחצי ו"ל ולפי מ"ש הטור דים מוסרים
פנרים שלים ושחט כ' שלישי' שלישי' מעכ"ם שים לשחוט
קשה אף החליד בשחיטה פנים דס"ב הנרים שלים
ושחט כ' שלישי' כ"ם דכיתה שכי מדרב לשחיטה מקום שחיטה מלין בכלים מהנרים
שלים ושחט כ' שלישי' מעכ"ם שחיטה מקום שחיטה אבל בשחיטה אף החליד מול'
נם משבחר לומר הכי דס"ם שחיטה בתר שבחר הכל שחט כראוי ושחט
לפרי מעכר דבשחיטה כשיש בסוף בשחיטה שחיטה כ"ב בשחיטה קשה עכ"ל
ודברי ברורי שם ולפי מ"ש מהרי"ך דבשחיטה קשה אף לשחיטה בשחיטה
מבום חלדם ושחט כ' שלישי' מעכ"ם שחיטה בתוך בתוך הנרון
מהרש"ל לטור לבל הפה לכי לא כתבו דמי מיכח לפ"ל שחיטה בשחיטה
קשה בסוף כל הפה ס"ם ברוכה פ' שחיטה דף כ"ח ע"ב שחט כני נרון
ושחט כלי שחיטה נמר שחיטתו בשחיטה וכ"כ הרמב"ם פ"ב מה"ם דין ו' שחט
בקנה לבדו מביו שחיטה בשחיטה ושחט זמן מרוכה ס"ו מזוך ונמר בשחיטה
ולין בכך כלום עכ"ל והוא פשוט ומשמע מכל הפוסקים כמו שכתבתי
לעיל ב"ב ומפ"ם הפוסקי שהביא שלישי' שלישי' שחט
מתיר לחליד בשחיטה קשה בשחיטה קשה ושחט דדוקא בהנרמה בפסול כיון
לדבעי' דבפק חיות (ר"ל בשחיטה שחיטה שלישי' בשחיטה כשחט הרוב)
יכא רוב במקום שחיטה שחיטה ואלא החליד בשחיטה קשה ומכל מקום
בתום' ף כ"ב ב' ד"ה החליד ובהרא"ם לשם ושאר פוסקי' ומי שהביא
קפ"ז בשהילת לדברי הרמב"ם אלו שהעתיק במחבר דמיירי בשחט דבקנה
בשרה החלה נמ"ק ע"ב ונם' הפוסק דף כ"ב ע"ב מוכח בפי' להדיא
מיהרא שם בדוב' ע"ב ד"ה שבמצח ב"ש מהרש"ל ס"ב מהרש"ל ס"ב הייבו לדיקן דמחבר' כן בהנרמה נמ"ק זה
הפוסקי' והרמב"ם מכללם בשר בין שחיטה בין בהנרמה בשחיטה קשה ובשאר
שחיטה קשה בכל ברוב הטעמים לא שנו לפי שחיטה קשה אף שחט רוב הקנה מון מהטעמים הנ"ל
שחיטה עקרת את כל הקנה טור ע"ל ל"ם ל': טור ים מי שפנמל בדרסה אבל בהנרמה שחיטה קוה פ' כשלו בדיעבד

בידה שו בהנרמה לשחר שחיטה קנה וקר"ם ונשאר פוסקי':

ו כשאדם שוחט עוף המכרקת ואין לשנות כי ים כלנו בשם
ואוחז בסימנים בשתי מרכזותיה סוברין כן: הר"ם בכל פסחי
אצבעותיו צריך שיאחזו סנ"ם מרדכי
אותם יפה שאם אינו אוחז זכן לא יהלכנע על סמנ"ם
אותן בשוב פעמים שיהיו הסכין חלק יחזיק אותו
נשמטין לכאן ולכאן ולא בקיאה כדי שלא יבא לידי
יבול לשחטן על הולכה: דרסה
ויבא לידי דרסה ואפי' לא סנ"ם והמנהג להמריך כל
עשה דרסה לא במשהו מן דרסה בין במיעוט בתרא בין
הושט פסולה: קמא בין במיעוט בקנה בין כוסט (מהרי"ו)
ז החליד בציר בגון
שהכניס הסכין בין
סימן לסימן, בין ששחט התחתון בהלכתו ממעלה
למטה וחזר והוציאו ושחט העליון בין ששחט העליון
ממטה למעלה שלא בהלכתו פסולה: ז
ח החליד את הסכין תחת העור או תחת צמר
מסובך בצואר הבהמה או תחת משלית הקשור
בצוארה או שהמשלית מדובק בו בשעה ושחט ז
שחיטתו פסולה אבל אם המשלית פרוס על צוארה טור ורא"ש
ושחט שחיטתו כשירה ויש מי שפוסל גם בזה ולבת הלל ורמב"ם ור"ן
יש לחוש לדבריו: סנ"ם (ור' ירוחם ובה"ג
ט צריך ליזהר בשאר ח ובן יש ליזה שפשים שם רמב"ם פ"ב מה"ש טור בשם
שוחט וחס על העור לשם נמר מסובך בנוחיות סנ"ם
שלא יעשה בו קרע גדול לתלוש כנמר המסובך שלא מיימוני:
ושוחט בראש הסכין יכא לידי תלדה (מרדכי) (ורוקא)
ומתבטה מהעור אמנם אם שוחט באמצע הסכין אינו חוש
אם ראשו מתבטה בעור כיון שהסכין במקום ששוחט בו
בנגד הסימנין אינו מבוטה ויש מי שמחמיר גם בזה ט ויש רמ"ם (נם
לחוש לדבריו לכתחלה: ירחים קל"ו)

י אם לאחר ששחט רוב הסימנין החליד הסכין תחת דעת הרמב"ם
מיעוט הנשאר משניהם או מאה מהם ופסקו מ"ת רמ"ם ושו"ע
ויש מי שאוסר גם בזה סנ"ם ומרדכי
וראוי להוש לדבריו נהמנהג להטריך כל חלדה
לכתחלה: כין במיעוט קמא כין
יא אם החליד הסכין במיעוט בתרא כין בקנה כין טור לדעת
תחת מיעוט הראשון ושחטו בושט (מהרי"ו) ר"ת ומ"ם
ממעלה למעלה: יא
יב אם שחט רוב הסימנים בשתי אצבעותיו אוחז אותם יפה שאם אינו אוחז אותן בשוב פעמים שיהיו נשמטין לכאן ולכאן ולא יבול לשחטן על הולכה ויבא לידי דרסה ואפי' לא עשה דרסה לא במשהו מן הושט פסולה: ז חלדה ביצר נגון שהכניס הסכין בין סימן לסימן, בין ששחט התחתון בהלכתו ממעלה למטה וחזר והוציאו ושחט העליון בין ששחט העליון ממטה למעלה שלא בהלכתו פסולה: ז ח החליד את הסכין תחת העור או תחת צמר מסובך בצואר הבהמה או תחת משלית הקשור בצוארה או שהמשלית מדובק בו בשעה ושחט ז שחיטתו פסולה אבל אם המשלית פרוס על צוארה ושחט שחיטתו כשירה ויש מי שפוסל גם בזה לכתחלה: סנ"ם ט צריך ליזהר בשאר שוחט וחס על העור שלא יעשה בו קרע גדול ושוחט בראש הסכין ומתבטה מהעור אמנם אם שוחט באמצע הסכין אינו חוש אם ראשו מתבטה בעור כיון שהסכין במקום ששוחט בו בנגד הסימנין אינו מבוטה ויש מי שמחמיר גם בזה ט ויש לחוש לדבריו לכתחלה: ז אם לאחר ששחט רוב הסימנין החליד הסכין תחת מיעוט הנשאר משניהם או מאה מהם ופסקו מ"ת ויש מי שאוסר גם בזה ומרדכי וראוי להוש לדבריו לכתחלה: סנ"ם יא אם החליד הסכין תחת מיעוט הראשון ושחטו בושט (מהרי"ו) כין במיעוט קמא כין במיעוט בתרא כין בקנה כין בושט (מהרי"ו)

מהרי"ן — הנה °והמנהג להטריף כיון דלפסק כיון דבהגרמה כיון כמעט קמח כיון כמעט כתרא כיון כקנה כיון כוושט :

כל הסעיף הזה ל' רמב"ם פ"ג מ"ג מה"ש דין ג' — יג °הגרים בקנה בתחלת שליש ט' ושחט ב' שלישי' כשרה . שחט שליש והגרים שליש וחזר ושחט שליש האחרון כשירה . הגרים שליש ושחט שליש וחזר והגרים שליש האחרון יי הרי זה פסולה . יח ואם דרס או החליד בין בשליש ראשון בין ב' בשליש אמצעי הרי זה פסולה :

ד"ע וי' רוחם (ופשוט הוא) מטה יט וכן °בקנה לצד מטה קודם גמר הכשר שחיטה אעפ"י שגמר כל השאר במקום שחיטה ך הרי זה פסולה מפני שנקיבת מקומות הללו במשהו :

מהרי"ן — (°והמנהג להטריף מכל מקום ואין לנענות)

שו עיקור · ביצד כגון שנעקר הקנה או הושט כל מהלחי ומהבשר ונשמט אחד מהם או שניהם קודם גמר שחיטה אבל אם שחט אחד בעוף ואורובו ואחר כך נשמט השני שחיטתו כשיר' נב נשמט אחד מהם ואחר כך שחט את השני שחיטתו פסולה:

הנה נג ואם מהנין °להטריף כל עיקור כין כמעוט קמח כין כמעוט כתרא כין כקנה כין כוושט . °ולזקן לנחר אלא שאין שחיטה מועלת כו

(כ"מ לענין הפוסקי') נ' וכשם שנ' רמב"ם

°ונפקא מינה לענין חלבו אם כיסה אלו אם שחט כשרות:

שו האי דפסול בעיקור היינו כשנעקר כולו אבל אם נשתייר בו אפי' משהו כשר והוא שאותו שנשאר הוא במקום אחד כי אבל אם מיעוט הנשאר הוא מדולדל שהוא מעט כאן ומעט כאן פסול שניכר הדבר שנעקר בכח ומה שנשאר מחובר חיבור מדולדל הוא והוה ליה נעקר כולו ופוסל ואני מילי כשנעקר רובו אבל אם לא נעקר אלא מיעוט ורובו קיים אעפ' שרובו זה הנשאר הוא מדולדל מעט כאן ומעט כאן כשר :

מהרי"ק שו' ל"ם

ין כו שחט אחד מהסימנים ונמצא השני שמוט ואין ידוע אם קודם שחיטה נשמט או אחר שחיטה כו הרי זו פסולה :

הנה °ולפיכך זרק העוף מידו כך ולא לחרין למפרע וריקה לו פרכוס כשמט °מיהו כשוהט כלומן לומר שלא היה שמוט כשעת שחיטה :

פסקי מהרא"י מ' ר"ם

יח נמצא הסימן השחוט שמוט אם כששחט תפס הסימני' בידו °או עור בית השחיטה° מאחריו ונדחק

כלבו

כלבו

כלבו

כט ס"ו פסולה לכתחלה דכתיב גם מכים לפצר לשמוע שמצחט ולפצר
שבשחט קודם שחיטה והוי כבלגם: ל סימן כמה שתרת
וישחוט כו' וס"ק דמכני סימן בהמ' לחתך ויקרענו וישחוט לפ' שלשוב
מלדים יותר כשר ואם לפי פסול ואף לפי מכני הקפה בלותו סי' עצמו
כלקמן סי' ל"ד נכי פסוקת הגרגרת דהכא כיון דשחוטה לפי טרפה היא
ס"כ תשיב כפי' ולפי' בשחט קודם שחיטי' לדים תחך על קודם שחיט'
מחתך על לפי שחיטה הנ"ל ס"ט ס"ק ס"ד ט"ו: לא וכן עיקר ובתשו'
שחרית יום ס' ס"ו בסחתק בשחט על הארץ וכ"פ הב"ח לפי' בשחט
שהעבת על הארץ ולפי' בחתך שהעבת מצד לחד הוי סחק בשחיט ופסול
לפי כשחט בצוף הקנה שמחתך בכיון שהתיר בשחט על הארץ ועיין בפי'
ל"ד ס"ק ט"ז:

כה

א לפסול והוי כגלח דכתיב בחיי בחוקת לימור עומדת
ולכך כיתרת על שודע לך בשחטה כרלוי ס"ם: ב
מיהו ס"ל לבדוק לפי שמוט כו' וכספרי העליתי לכתחלה יש לבדוק גם
לפי שמוטה כרישת בה"ג אלא דבראיבר שם לפי בדק מוכח ודמי לריאה
דכתב שם בה טרפות דצריך לבדקה לכתחלה ובראיבר שם כשבדק אלא
בדיקה כשר כלקמן סי' ל"ט והכא במי שכיום הוא לעשות שמוטה בשעת
שחיטה כדשמעת ממילי דריאה בס"ם ופוסקי' בני הסמוט הרכבול בס"ם
שלפני זה וכ"כ הרמ"ה בם המחוק מנה ת"ח בהדיא ע"ש מימיו כיון דבשעת
שחיטה לפי בחוק שבשה קרו סימני קיימא ל"ל לפי לפי רפה שבשחטו רובן
לפחות בשעת בחוקת שחיטה קיימא מצ"ל דבשה כשר בראיבר
וכמ"ש הפוסקים ובכתבי הגר"ר לפי חלק מבה"ג אלא בשה שפסר לפי
דיעבד אם לפי בדק לאחר שמוטה · וגם דעת הר"י וכה דקאי בעזרי כדעת
בה"ג מוכחו בתשו' הרמ"ה בכלל ס"ג וכשה פעמים מיכו שהתום וכל
הפוסקים תשבו לדברי בה"ג לפי' מיכה לפי שמפסר טעמים לפי לקל
מבני שכל לדברי הרי קבלה וכ"ם כלן שהוא מחמיר ושם בבר טעמי וכ"ם
שבולי פוסקי הב"י שם בימי לדעתו (ולפי שמפסר לפי דיעבד מיכו מפוש
לחזיל לטעמי דם"ל לקמן סי' ל"ט בם בדיקה בדיעבד לפוש לחל לכן לקל
בדיקה לכתחלה צריך בדיקה ובדיעבד כשר הכא כמי דיכה כבי) וכן
משמע בהגה שחיט' שכי' שהכיח בל"ח בם לדברי לבדוק לאחר שמוטה וכן הוא
בשחוטים שחרוכים: ג יש לבדוק לחמר זה כן הב"ה זו כ"ל קנלס יש
מי שמומר: ד ולפי חיים כ' כ"פ מהרי"ק והסיק על מה שכתב בשחיט'
לשכחיר (בשם מ"ו) לחיים לפי בדיעבד מלשמעי בשם רבו שחט עוף
בהדי דפרח הלמח לחתך שבפיל לחרן לפי חיים שמח עי פרכום בתרתי
בחתך וכ"ם כלי לייבד הדברי הכוכבים בשם מ"ו חילק דסיכה דכתיב
בפי שחוט כולו ולפי לפי חיים שבעקר יותר בפרכוסו ממה שנשחט לחל
בשחט שחוט רובו חיים (וכן מבואר בשחוטות הקדמים שבספרנו בק"ק
לובלין שכת דף ל"ג בשם נלין שחיטת יפים:) ובתב שכן משמע מפירש"י
ולפי כוון יפה דלפי' למה שהביח הוא מפירש' משמע מפירש' להפך
דבדיעבד שרי לחל בשחט לפי מפירש"י בכל מקום ע"ם ודוק והטעו"ן כתב
בהדיא דלפי' לפי בשחט לפ"ב שבשחט ולפי רובו כשר לחל לפי קבלתי
חילוק כיון מפי הגאון מח"ו כ"ץ ז"ל דוחלי דרך הקבה להקפדק וחיים יכן
דבקל בעשה רוב בפרכוסו לחל בשחט שחוט כשר לפי דרכו
להקדיק ולפי בשורך ולפי ברוחב: ה הכוחקי בשחוט ותוחבי בפי מבי'
דרך הפה טועים הם דשחט לפי בשחט הרוב ולכן בעיכן רוב הבריאה
לעיכים · מרדכי · ובהג"ה מח"ו כתב שלפי' שחוט המעוט הכונה קורט
ומשהו ומביא ב"י ע"ש: ו ולפי חיים שמח כן דכיון דבשחטה שרי היא
בחוקה יותר עד שיודע לך בשה טרפ"ם ופוסקי' וכפ"ל ס"ם בתבלר
דלפי' יש בקיים שרבה שלפי במקום שכיו תלוין כולהו כוחה וע"ש:

כו

א כיצד הוחט כו' הייכו קודם נמר שחיטת הוחט לפל לפחר
שבשחט רובו בשר לפי' לדיקדק לפי כל שחיט' במעוט בתר
דהתם היינו במעוט דבשחר עצמו לפל מה שבשחט בשר בשר ועוד
דשחני הכא דלפי לדיע בפסול דרך שחיטה בלל וכן משמע מפירש"י
ריש ח"ע ומשחר פוסקי' ולפ שעדיין לפ בשחט הקנה מ"מ לפי טרפות
פוסל הוחט שבשחט בשר וכמ"ש הרמב"ם ופ"ב מהרס"ל ס' הסמוחט סי' ז'
וכ"כ הדרישה וכ"ם אם כיצד הוחט לחר שבשחט כולו קודם שחיט' הקנה
דבשר לפל בשה"ת ודוק: ב וכיצד הדיעה כו' פ"ב שחיי הרי"ף תלויין
בקנה וחיי המעיים תלויין הוחט אף"ם שייך בהן טרפו' עד שישחוט שבישה
קנה וחיי המעיים טור:

כז

א לפסור לפחול כו' משום דבתיב בה לא תפחלו ודרשו חז"ל שפסור לפחול בהם לפחר שמתה מותר לפחול
משבה לפי שם שתתך משבה קודם שתתה ה שפסור לפחול בהם לפחר שמתה מותר לפחול
ב עד שתמות משבה קודם שתתה ג ג וקפי

פח דין כיסוי הדם ובו כ"ד סעיפים

א השוחט חיה או עוף צריך לכסות דמו בין צדן עתה בין שהיו מזומנים בידו:

ב חייב לברך קודם שיכסה אקבו על מי שמחיטו כדי מכרך שהחייבנו על הכיסוי לכל לא על השחיטה ולזיין לברייה:

ג כי שהוא ספק חיה ובלאים הבא מבהמה ואין שוחט אותם בי"ט ואם שחטו אינו מכסה דמו ובלילה אם רישומו ניכר יכסנו:

ד הבופלו נהגו שלא לכסות דמו: יש מסתפקין כבופלו סהוא סור הכר שחיט חיה הוא ע"כ טוב לכסותו

כלל כרכה יש לו לשחוט עוף נם כן וחו יכול לברך על הכיסוי משום קעוף (הגה מהרי"ו)

ה צריך שיהיה למט עפר תיחוח יג וצריך להזמינו בפה יוש אומרים שאינו צריך:

ו מכסה בידו יג או בכלי אחר אבל לא ברגלו

ז ובלבד שיהא העפר ראוי לכסות כגון שאינו חם מחמת חמה או מחמת אור הכירה ואם נתערב בו דבר המבטלו כגון אפר הסיד או אפר הגיר אינו ראוי לכסות בו ואם כיסה בו יצא:

בח

א בין שחיטה מותרת לשחיטה אסורה יכול להתעטף לתוך ולהתרחץ ולהסתפר ולנעול מנעלים חדשים ולישב על גבי מטה חדשה ולכסות בגדים חדשים ולברך עליהם:

ב וכשהוי הוא מכוה בשפוי ולא ימיר ולא ימכור ולא יתן במתנה עד שיראה בו שני סימנים:

ג ואם נמצאת טרפה אחר שנים עשר חדש מיום שחיטה הרי זה מותר:

ד על כשר שנמצא בו ספק טרפה אחר שנים עשר חדש מיום שחיטה הרי זה מותר:

ה מכרך שהחייבו כן ולא כסה אפילו כסה מקצת הדם או שכסה בדבר שאינו מן הארץ כגון בקש או בגבבא או בצואה או בעצים או בגללים או בדבר שאינו מן הארץ כגון בשר או בדבר שאינו מן הארץ כגון בשר או בדבר שאינו מן הארץ כגון בשר

בגליון ס"ם יח וכ"כ בכ"מ ופרישה ופמוט הגח: יד מי שחטו קודם שחטו כו' בטור יח כתב דיבי' על מי שקדם וכיסה מה שהיה מחובר כתבם בח"מ סי' סג"ב כי אם מקומט וע"ש: טו שחט ק' מינים ואין אם מן הבין שחיטה לבסוי לו בין שחיטה לשחיטה וכיוצא בדבי' אלו בהבאר בם יט"ו ע"ש: טז כשחל וכדמה רשמון אם"ה כשהלך והכה עד שנתקשבה מרפיקתמים לדם תמור דם פרשמון והכה ולא למרי' הגיל וכדמה ידמה דמין קורת דקוי מכל מקו: יז מו בדם בהמה מו בדם חמיה כו' כן הגה בשחטה דף ק"ו ריש ע"ב ופי' רש"י והקו"ן והבדטנורה בדם הקוק על חיה והרמ"ם פי' בדם חיים טמא: יח רופין כו' כ"ל דף ק"ב שם שחט חיה או עוף וכפל שם לדם בהמה וכף"נ בעכין שם היו רופין בדם בהמה חיה בו מרפיקת דם ושוב כפל לומר יותר בעכין שם היה חיה חמור וכיוצא חייב לכסות: יט פטור מלכסות שפרי דם בהמה למעלה ומה יכסה רש"י: ב מו עוף כו' והכ"ח כתב דבעוף ת"ק נהמ פטור מלכסות כיון דדם עוף מועט ואין בלפע"ד ומ"ש סכ"ב מהרש"ל דף ק"ב ס"ק ס"ג דל"ת לחלוק דברי מהרש"ל שם בדיבי' להלן ומה שדקדק למה לי' למיסב קושי' הכי על הטור שכתב בזה כעין בדיבי' להלן בדייתא שלמה היא תירוצו דמוק ע"ש והכלפע"ל בזה מזוה לכל הפוסקי' לית הכי כלל בדייתא זו משמע דם"ל להלן קולל כתך בדייתא משום לכתחלה תמהו עלה ול"ל שחט חיה ועוף כו' בהמה פטור מלכסות תיפ לגרדים ולכסיית וכן בהמה ועוף חיה לגרדים ולכסיית כדם הכיתו ושעל הסכין עכ"ל ום"ל לפוסקים ליישב הטיח זו דקאי בדייתא ס"ל דדם הכיתו ושעל הסכין כמי לית להו בעי בדייתא שלא מכסה במקומו וכמ"ש הכל כן בשם ר"ת כתן ומב מו כ' ומ"ב מכן דקאי ל דדם הכיתו ושעל הסכין בעי בדייתא לית להו קולל כתך בדייתא לכך כתב הטור לין זה בשם ס"ת דם ל דקך בדייתא הלכך היש ונראין להלן ל"ת דם הכיתו ושעל הסכין דשחיט הכא כיון שדם בהמה למעלה מה יכסה כמ"ש רש"י והרי כולן הכל מעורב יחד וכן כשדם חיה למעלה דחייב לכסות דהיינו שיש עפר תיחוח למטה כמ"ש העטו"י והלח"מ דף ק"נ ע"ב ס"ל דאפי' ליכא עפר תיחוח אפשר לס"ל לגרור משום דכי יתיתן על גירור ויתיבש יתערב דדם חיה בדם בהמה וקודם שיתיבש במקומו ולא יהא חייב לגרדו ויתערב שכל כיוצא בזה ולכך טוב ויבא לכסותו במקומו. וה"ל דעת הטור משום שס"ל דשחיטה בדייתא זו היינו משום דבדייתא לא מיירי בשחיטה דהיינו כהלכתה אלא בשחיטה דלא עבדי כהלכתה ומשום הכי לא בעי כסוי ומ"ש בדייתא זו ומ"ש בדייתא זו ומ"ש בדייתא זו

(סח) סנ"ס כמ מלכל לכרי סמלינה הוא כשרק סמחמיר כו כנון לסם מתך כל המפרקת וכיוצא בו מייבים לכסות: הגה

טור מרדכי בשם הגאונים ור"ן (ועמ"ש)

כא מי שאין לו עפר ילמן יתתין עד שיהיה לו לכסות לא ישחוט: עפר וחם הוא הולך כמלכר או בספינה ולא הוא העוף כהפסד הכגד סיטרוף לחפר או לזוכר סיטחוק בו תקינו ליה רבנן לחתו ולחמה הדם בכך או בסנדל ומברך וכשמניח למקום עפר יכסם הכגד או הסנדל שיצא הדם ומכסהו כלא ברכה והכי נהוג:

כב ל השוחט חיה ועוף ולא יצא מהם דם מותרין

כג כל הדברים שהזרעים לא הנזרעים בהם מצמיחין הם בכלל עפר ומכשירים בהם ואם אינם מצמיחים אם נקראו עפר מכשירין בהם לפיכך מכשירין בזבל ובחול הדק מאד עד שאין היוצר צריך לבתשו כלל ובסיד לג ובחרסית ולבינה לד ומגופרת של חרס לה ובשחיקת חרסית לו ובעפורת של פשתן דקה ובנסורת חרשים ובאוכל או בגרים שרופים עד שנעשו עפר ובשיחור ובבחול ובנקרת הפסילים אבל אין מכשירין בזבל גס ולא בחול שהוצר צריך לבתשו ולא בקמח וסובין ומרסן לו ולא בשחיקת מתכת אם אינם שרופין חוץ מבוהב שחוקק שנקרא עפר דכתיב ועפרות זהב לו ואפר נקרא עפר דכתיב ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת:

רמב"ם פ"ו מפה"ק ה"ח ופ"ח מ"ב): טור ושמ"ג ושמ"ק: כג ועי' בשם נמוק"י בפרקי בשם גאון

כד אין מכשירין בעפר הגה לו ולכן לין מכשירין המדבר מפני שהוא לז כעפר לתת ממיס כגון ארץ מליחה ואינ מצמחת מתוכת ולין לכסות בשלג:

הלכות טריפות

כט

שמונה מיני טריפות הן וסימנם ובו סעיף אחד

כה א שמונה מיני טרפות הן וסימנך דחנ"ק נפ"ש

ב דרוסה ג נקובה ד חסרה ה נטולת קרועה נפולה

(סי' זה הוא בשמ"ג לה קה"פ ע"ב וכי לא הביאו)

הסחב נופיס כמ"כר ס"ק ו' כגל נם מה שסילק נין שפק טריס לשפק בשמיטה לא נסירש כלל והכי מוכח לקמיה בסי' פרק כ' לה פ"ו נגי סתימתא ז"ל דלא לחוש דרוב מעשיהן מקולקלים לזוקיך לחומרא לכתריך כמו שפסק ע"ס וכ"פ מהרש"ל פ"כ"ה סימן ו' כהסחבר וכ"פ כד"מ:

כו אבל לכר כו' משמע דבסתך הסרקת חייב לכסות מדיבה ובריך לברך וכן משמע בת"ה וכן דעת סם ע"ל לה קנ"ל וכן בדין לפי מ"ח בסי' כ"ד ס"ק ה' דלה דמחמירין בתך הסרקת הוא חומרא בלא טעם והוכחתי שם מן ס"ם ופוסקים דמוכר ע"ס הלכך כיון דמחמירין לאכול ביכו מזון שכבר נבנו כן אבל בשוחט לבריך לברך לא כהטעם וכ"ם שבתבו מכשה בלא ברכה: בט תקינו ליה רבנן כו' הכי דאם דברים אלו מזון דמ"ל עד פמ ס"ל למחבי הסי תקנתא מזוף טלינהו לסיכא דמזון ועוד לכ יון שמיכו מכשה בעפר היאך יברך עליו הלכך כרש לסין לכרי שו עיקר עכ"ל והרב בר"מ דחק לכרי כ' דנמחבי מיירי דהכגד לו וזה לוכו כמו הטוף ולוכא כל תזסית כלסי דנמחבי בפרק הסוכל (סוף דף כ"ח) נבי סילן מאכל אדמיו יקריס לבנין מותר לקנצו וכ"ם הרמב"ם בה"ל (פ"ו והסמ"ג לסין הכ"ט) וגם למבריך היינו טוסל וכי מפני ליה בבגד ס"ל בתחלת הכסנו מעשה שיכיו נומר מכסנו עד למחר זמן מילי דקני לכריקת מתן למברכין על בעור מתן לעג"נ דלא מבעיי עד למחר (וכינו שבתחלה בה"ם סימן תל"ג) וס"ה נכ"ד כו' ועוד"ב מנחתי בה"ו שבתיל דברי הגאונים והמריך בטעמים וכתב דיש לסמוך על"ל ד"מ וכן מנחתי בריאך שהביל דבריהם לפתח פלכה ומהרש"ל פרק כ"ה סימן ו' כתב מחר וכרחה לחר שמפורש כן בגאונים הסורסים בהכריס וכתבב דבריהם נם מהרש"ל בעמו הביל דברי הגאונים נסתם בהגהותיו לשמיטות מהרי"ו (לכן תמנח כמה מעמים שבספרו חוזר בו מדבריו הילא זוכים) וכ"ם הב"י לסי מה שהמיב בל"מ דין זה לבדיקת מתן ל"ל כלך דסתם ס"ט דהבדיקה היא תחלת העור דל"מ לבדיקת בלא בדיקה ובלי הבדיקה בבישור מצ"ל שבא עכ"ל ל"ל לנרך נ"ב לנרך בלא בדיקה הב"ח דהבריכה לא בתקנה לא על בסוי דם ולא בעב' כדלהיל בתוספת ירושלמי ופוסקי' ולא שבהגיון לומר בעפר הייכו לנרוקה דמילתא לבל בלן לוקמה לדיבא ולבך כשמעי בבגדו לין לומר בעפר ונם בל' הגאונים הב"ל שלא יברך לבתחלה כשמעי בבגדו ולא מחב ולא בתעו"ז כתב שב"ל שלא יברך הרב בל"מ לא כתב כן: ל

בשוקט בו' משמע דלתתב לשמועין דלתעב שלא בתקיים בהן מצות בשוי מוקרים וכן משמע בת"ה ס"ק ו' שער ה'כן משמע בתעו"ז וב"ח בל בתשבה פרק בשוקט (דף ל"ג ע"ב) שמחבו מקור לין זה לדיקת בשוקט בהמה חיה ועוף ולא יגל מהן דם מוקרין ומדבקת בהמה מבשי מיירי וכ"כ הרמב"ם פ"ד מה' מ"ן ב' בדיבי מסוכבת בשוקט בהמה חיה ועוף ולא יגל מהן דם מוקרין ואין לשוקט בהמה מבשי מיירי וכ"כ הרמב"ם פ"ד מה' מ"ן ב' בדיבי מסוכבת בשוקט בהמה חיה ועוף ולא יגל מהן דם מוקרין ואין לשוקט בהמה

עכ"ל וכן פי' ס בם ג' תוריחייס ובשמירת הבית דף ק' פ"ד הרשב"ם לחתב לא יגל מהן דם מוקרין. ודם המבריס שלא פירש מוקרי ועי' כ"ב: לא שהבוזעים בה מיתמיס כו' ולא מבבי כשמיתמיס בהן שמיתמיס והוא שלא יגל מהבי בעיבן דוקא שהבוזעים יהא מצמיחים בו' וכ"כ בכל בו בשם הרז"ה ובשל הטיטור: לב ובשהיה בי' בערוך הוא מין סיד שסוברים לוקו מן הקדקד:

לג ומנוסה שלא ס שהבקעו הלי נ"ב שלבבה וכן מוכח ס"ע בב"ל ע"ב פרישי ונם דברי הט"ו ס"ק בעב"ל לפרש בעבין לחר: לד ובבעורת שלא עשה דקה בירושי דהייבו מרישטה שמבערין מן הפשתן וה"ה בעפר הנסרים שמנרדים הנסרים בתנירה וקונסים בה עניים וה"ה מעיה בסורת דקה בעפר: וביחור ס דבי מחמיר בתוכ ערך שחור והרמב"ם פירש בעיבן שיהא הבבסן: לה ולא בשחיקת מתבת אם היכם כו' שבוסים בה שבוסים וה"ה לכל הבך לחין מבבים אם שבוסים בעפרן מצמיח וכ' וסבוט הוא: לו ולבן לין מבבין בו' בן הוא בבל הספרי וכן בעתיק בם לפי דברי ומשמע דהייבו בפני שעבר לחה לחיכה מצמחת ולית ליה לרמב"ם פרק שלא עוברין דף מ"ו לחיכה בהדיה לדריש ומצמחת וכן הוא בדבי בבם ולפני בבם סבבי בתעיק בדבי ס"ק ו' ולחיכה דחויה לדריש בעבין ק"ל ולא הדבים בטעות שלא בטעם בקב הבם"ג לבעיבן עפר דק ובפרד שדמי לסבות אם יוכל לים לסבות אם עפר סחרן ומביאו בי' ור"ת ול"ל דלחתי ולבן ט"ם הוא וכ"ל וכן ק"ל: לז בעפר לחה בן' וכ"ם בטיט בלחית בב"ם שם:

לא

א שמונה מיני טרפות הן כו' כלומר וכל הטרפות בכללן בכלל אלו שמונה: ב דרוסה הייבו שדרסה חרי וכה"ג ויתבאר בס"ג: ג נקובה הייבו נקובת קרום של מוח שבא"ן שאחר זה ונקיבת הוושט ותוכרכו הושט שבא"ל וכ"ג ונקיבת הקנה בסימן שאחר"ז לריאה ולבבד שבא"ם ל"ל ונקיבת הריאה ושאפושיה בס"ל ונקיבת הלב בס"ל ונקיבת הסרס בס"ל ונקיבת הטחול בס"ן ונקיבת הלם בס"ן ונקיבת הדקין בס"ו ונקיבת קיבה וכרס ושאפס וכ"ם בס"ם ונקיבת הקורקבן בס"ט וכיוצא בהן: ד חסירה הייבו בשחלת בריית' דהייבו קום רוב הלומות שבא"ן ל"ה וכיוצא בהן וכן כל שביקב טרפה ה"ה שם חסר טרפה בלקמן סימן ס':

ה בטולה הייבו כיטל לגי שהתקין ושבלין בס"ל ובטילת בשבל שבא"ם ובטילת בוחת הבידין שבא"ל וכן כל שבר שביקב טרפה ה"ה כיטל כלקמן סימן כ' דבריה דבכלל בטולה הייבו בלודל שבא"ן כ"ט שביטל עורה ולא כבסף עשבה בי' שם ס"ם שביקב דבלודל הוא בכלל קרוע: ו קרוע הייבו בקרע רוב בשר הסוסף אח שבבא שבא"ל ס"ן וכיוצא בו: בטולה

ז נפולה. ח פסוקה. ט שבורה:

ל

דין מכה בעצם הגולגולת ובו ב' סעיפים:

א בהמה או חיה שנתרוצץ רוב עצם גולגלתה בין ברוב גבהה בין ברוב הקיפה טריפה אף על פי שהקרום קיים:

ב נפחתה וחסר ממנה כשלש טריפה ואם ניקבה נקבים שיש בהן חסרון אם בין בולם כשלש שהוא שליש טפח טריפה:

הג"ה לחכשיר לפילו כזמן הזה ללא חיישינן כהמתה לנקיבת קרום של מוח:

ובעוף המים כגון אווזות (וכן לוחות) אפילו לא ניקב העצם לא כל שהוא טריפה. ועוף היבשה, שנשכחתה חולדה בשיניה בראשה או שנפלה בעץ או באבן ממה אצבעו בצד הנקב ונוגע אצבעו שם או מכניס ידו לתוך פיה ודוחק שם אם לא בצבץ המוח ולא יצא מהנקב בידוע שלא ניקב קדום של מוח וכשרה אם יצא טריפה:

הג"ה ולכן יש להטריף אם ניקב עצם הגלגלת ככל שהוא לפילו כעוף דיכבש:

לא

דין נקיבת המוח וקרומיו ובו ד' סעיפים:

א המוח יש לו ב' קרומים זה על זה ניקב התחתון נקב מפולש טריפה אבל אם ניקב העליון לבדו אם מטריפין נם כן כניקב כשורה: העליון לכל הכי נמי לא כמקום שנשבר מעט או שנתמעך והקרום קיים כשורה ואם נשפך כמים או כרוגע טריפה ואם נמצאו מים בתוך הקרום ונחסר מהמוח בשיעור המים אם המוח מקיף המים סביב שלא היו מגולים כלל אפי' לקרום כשיר ואם לאו טריפה והוא הדין אם היו המים מונחים בתוך שלפוחית קטנה שאם היה המוח מקיפה שלא היתה מגולה אפי' לקרום כשרה ואם לאו טריפה:

הג"ה

לא א אם לא במקום שפשר מרובה ומדברי מהרש"ל פ"ו מ"ע לפי מקום שפשר מרובה יש להטריף וכ"פ סכ"ח ועי"ש: ב המוח שנמצא שנשבר מעט ממנו כן הוא ל"ש ומטור סי' ל"ד ס"ק ט"ו: ג ואם נמצאו מים בתוך הקרום ונחסר מהמוח בשיעור המים אם המוח מקיף המים סביב שלא היו מגולים כלל אפי' לקרום כשיר ואם לאו טריפה והוא הדין אם היו המים מונחים בתוך שלפוחית קטנה שאם היה המוח מקיפה שלא היתה מגולה אפי' לקרום כשרה ואם לאו טריפה: ד ואם נמצאו מים בתוך הקרום ונחסר מהמוח בשיעור המים אם המוח מקיף המים סביב שלא היו מגולים כלל אפי' לקרום כשיר ואם לאו טריפה והוא הדין אם היו המים מונחים בתוך שלפוחית קטנה שאם היה המוח מקיפה שלא היתה מגולה אפי' לקרום כשרה ואם לאו טריפה: ה סכוח סלים טפח. ז"ל ב' ונסי' ס"ק יקנאה דוחק סלע הוי סלים טפח עכ"ל ונ"ע דכם ס"ל כתב המחבר דבעינן שיהיה מכסלע הוי טפח ס"ק לפי מה דקי"ל בכמה דוכתי בש"ס ופוסקי' כל סים ברוחבו טפח ים בסיקפו של עינוך ג"ט ס"ב הוי דוחק בסלע פחות מסלים טפח (ומכ סלים מהי' דכתב הרמב"ם בפי' המשנה פ"ק דעירובין שהסיקף הוא חלק הבתיני' בקרוב יותר מג"ט לפי התזכורת וכ"כ התו' פ"ק דעירובין דף ל' ע"ב ד"ה אמר ת"ש דלפי הסברא נראה מדוקדק לפי' חכמי המדות ס"ב כיון דהסיקף לא הוי אלא טפח הרוחב לא הוי סלע טפח) ודוחק לומר דלא דק בחזכון דהא מתריכן בכמה דוכתי בש"ס סימר דאמרי' לא דק לחומרי לקולא מי אמרי' ועוד דהא דק בפי' דשעור בסלע מצומצם הוי כפי כתיב מסלע וכרחם דהכי כתיב למ"ש בש"ס ס"ת ז"ל והא דאמרי' שאם התקיף יקיף טפח כמעט על טפח דהוי דוחק הסלע חוט התקיף את הקרי"ה לכבי מיתה יקיף טפח כמעט על טפח דוחק הסלע סלים טפח עכ"ל לכאו' דוחה דהרמ"ם קאי אסלע דמיירי דהיקף טפח בש"ס דהיינו יתר מכסלע וכמ"ש בדרי"ם שם סיקיף לא וכמ"ש המחבר נמי שם דיתר מכסלע הוי היקפו טפח. ועי"ב דהתו' בפ"ק שם כ"ש כתבו כמי כתיקף הסלע נחוט ויתתו החוט יהא בחלקו טפח עכ"ל כ"ש דהא דקאמר טפח מעיקר דכסלע כמי טרי דאם אינו אלא מעט מהתחת על טפח אבל לאחר דמתו יתר מכסלע הוי טרי אלא מכיתר ע"כ ע"ל דהיקף טפח על יתר מכסלע הוי דכיון דהיקף מעט יותר מטפח ס"ל דכיון דהיקף על יתר מכסלע הוי טפח קאי דוחק הסלע הוי פחות מסלים טפח ונ"ע: ו שכשכתה מולדה בשיני' דלאו דיד ידים דרוס לאולדה בעופות וכדלקמן ס"ל ועי"ל ס"ל ס"ק ט': ז ולכן יש להטריף אם ניקב עצם הגלגלת כל שאכל בשמנם מין מילוק בין בשעה לעוף אפי' לדיין:

ב המוח שנמצא שנשבר מעט ממנו כן הוא ל"ש ומטור סי' ל"ד ס"ק ט"ו ועי"ש: ג ואם נמצאו מים בתוך הקרום ונחסר מהמוח בשיעור המים אם המוח מקיף המים סביב שלא היו מגולים כלל אפי' לקרום כשיר ואם לאו טריפה והוא הדין אם היו המים מונחים בתוך שלפוחית קטנה שאם היה המוח מקיפה שלא היתה מגולה אפי' לקרום כשרה ואם לאו טריפה: ד ואם נמצאו מים בתוך הקרום ונחסר מהמוח בשיעור המים אם המוח מקיף המים סביב שלא היו מגולים כלל אפי' לקרום כשיר ואם לאו טריפה והוא הדין אם היו המים מונחים בתוך שלפוחית קטנה שאם היה המוח מקיפה שלא היתה מגולה אפי' לקרום כשרה ואם לאו טריפה: ה סכוח סלים טפח. ז"ל ב' ונסי' ס"ק יקנאה דוחק סלע הוי סלים טפח עכ"ל ונ"ע דכם ס"ל כתב המחבר דבעינן שיהיה מכסלע הוי טפח ס"ק לפי מה דקי"ל בכמה דוכתי בש"ס ופוסקי' כל סים ברוחבו טפח ים בסיקפו של עינוך ג"ט ס"ב הוי דוחק בסלע פחות מסלים טפח (ומכ סלים מהי' דכתב הרמב"ם בפי' המשנה פ"ק דעירובין שהסיקף הוא חלק הבתיני' בקרוב יותר מג"ט לפי התזכורת וכ"כ התו' פ"ק דעירובין דף ל' ע"ב ד"ה אמר ת"ש דלפי הסברא נראה מדוקדק לפי' חכמי המדות ס"ב כיון דהסיקף לא הוי אלא טפח הרוחב לא הוי סלע טפח) ודוחק לומר דלא דק בחזכון דהא מתריכן בכמה דוכתי בש"ס סימר דאמרי' לא דק לחומרי לקולא מי אמרי' ועוד דהא דק בפי' דשעור בסלע מצומצם הוי כפי כתיב מסלע וכרחם דהכי כתיב למ"ש בש"ס ס"ת ז"ל והא דאמרי' שאם התקיף יקיף טפח כמעט על טפח דוחק הסלע סלים טפח עכ"ל לכאו' דוחה דהרמ"ם קאי אסלע דמיירי דהיקף טפח בש"ס דהיינו יתר מכסלע וכמ"ש בדרי"ם שם סיקיף לא וכמ"ש המחבר נמי שם דיתר מכסלע הוי היקפו טפח. ועי"ב דהתו' בפ"ק שם כ"ש כתבו כמי כתיקף הסלע נחוט ויתתו החוט יהא בחלקו טפח עכ"ל כ"ש דהא דקאמר טפח מעיקר דכסלע כמי טרי דאם אינו אלא מעט מהתחת על טפח אבל לאחר דמתו יתר מכסלע הוי טרי אלא מכיתר ע"כ ע"ל דהיקף מעט יותר מטפח ס"ל דכיון דהיקף על יתר מכסלע הוי טפח קאי דוחק הסלע הוי פחות מסלים טפח ונ"ע: ו שכשכתה מולדה בשיני' דלאו דיד ידים דרוס לאולדה בעופות וכדלקמן ס"ל ועי"ל ס"ל ס"ק ט': ז ולכן יש להטריף אם ניקב עצם הגלגלת כל שאכל בשמנם מין מילוק בין בשעה לעוף אפי' לדיין:

סם קנה ד וכן סם הטלטופית מונחת בין הקרום והבלוטת
סו"ס כ"ל טריפה היה שפיר שם היה מכוסה כמוח לא
טריפה ס על כן יש ליזהר כשפותחין הראש שיפתחהו
כדרך שיוכל לראות שם המוח מקיף שם מים לא
ל"ש לא ומ"ש בין נרית לבדוק אחר זה דמכיון לרוכז ויוכל
סנ"ס ומרדכי להסליק הראש לא למכרו לעכו"ס כלל פתיחה:
נשר"ם ורוקח: ג אם נמצא חולדת בקרום המוח והמוח קיים ואין
ת"ה ס"ק ו"ו בקרום התחתון רושם ולא קורט דם בשירה וש
(וסו"ס סם) מי שאומר שאין אנו בקיאין בבדיקה ז וטריפה (ה וכי
סם כתוב) אבל אם נמצא חוץ לקדירה ננתן בחושם בשירה
דחלינן שלא הגיע למוח מעולם:

ד עצם שהמוח מונח בתוכו יש בו חלל גדול כמו
קדירה ויש על פיה כלפי הצואר כמו שני פולין
ובל מה שיש מהמוח בתוך הקדירה עד חפולין ט
והפולין בכלל נידון כמוח י ונקיבתו במשהו ומשם
ואילך נידון כ בחוט השדרה:

לב דין מכה בחוט השדרה ובו ז סעיפים

א חוט השדרה ב שנפסק רוב חקף עור החופה את
המוח שריפה ג אעפ"י שכל המוח קיים ואם לא
ל"ראש"ם נפסק רוב העור אעפ"י שנפסק כל המוח שבפנים כשר:
רפ"ם סם"ס ב ג נסדק העור לארכו כשר וכן אם נשברה השדרה
ולא נפסק החוט או שנתמעך המוח שבתוך
החוט ונתנדנד הואיל ועודו קיים הרי זו מותרת:
סם ג הומרך המוח ד ונשפך כמים ה אבודנג
שנמס עד שימצא החוט כשמעמידו בידו הרי
ל' מעט שחוץ לידו שוחה ולא היה יכול לעמוד טריפה
וכן אף על פי שלא נתרכך מבפנים אלא שהוא עב
וכבד ואם מעמידין אותו אינו אינו יכול לעמוד מפני
כבדו טריפה:
ד ו נחסר ק צת מהמוח ונתרוקן כשר:
ה ז טרפות זה של חוט השדרה הוא עד פי פרשה
שלישית ח ועד בכלל ואם נפסקו אחד משני
חוטי פיצולים ראשוני ושניי טרפה אבל אם נפסקו חוטי
פצול השלישי כשרה ובעוף הוא טרפות החוט עד בין
האגפיים התחלת המקום שהם מחוברים בו בגוף:
סוס"ם וסנ"ס ו בחמה שהכו אתה על סנס ט ויש מטריפי בעוף
סנ"ס ונ"ס ומרדכי השדרה במקל והלך עד מקום כלות שכיבת
נ"ס ור"ת כט"ו המקל על פני כל אורך העצם המחובר לגוף והכי
חשדר כשר ז ולא חיישי נהוג לא כהפסל מרוב:
שמא

עסם זהו למטה מלנפיים עכ"ל וכמקנת ספרי הרמ"ם כתב הנ"ה מ"ו ו"ל ובמ"ו פסק עד למטה מכבכי' לפי שבקוף שליפו מחובר לגוף העוף אלא ככפל ויש"ב סם ס"ב ועוף לא מיירי ולא להכי"ם זו כיון הכי' לדרכה מצאנו מכו"ם זו כהרמב"ם ומיירתו אלא בספרים לחריס כתוב הנ"ה כשהיו ממהרים ז"ל וכ"ל לשונן עצמות קטנות המחוברות בגוף העוף ומה מחוברים לכבכים ולמטה מלנפיים עכ"ל מיבאה מהרש"ל פמ"ט סי"ם ז ולזו כוין הכי' ונם כתו"ם כלל כ"ה ד"ב כתב דכתו"ו ובסמ"ג מסתפק לחשוב עד מקום שמכבכים שוכבת על הגוף כפופה עכ"ל ועכ"ם ס"ם ובסמ"ג ב"ל ובכאן"ק (והייבו הנה"מ סמ"ק וכן מביבו הרבה פעמים שמפוקפקים ונם הלו"ם כיבו להנה"מ בסמ"ק בשם מהר"ם) כי בסמ"ג לא כתב דבר אלא בסמ"ק סיבן ר"ת בהב"ה ז"ל יש להסתפק לי סוף העצם קאמר דהיינו מקום שמכבכים שוכבת על הגוף כפופה לו שמא מאחלת עצם קלי מקום מכוח שכבכייש בגוף ויש להחמיר מסתפק עכ"ל הרי בשדיל דעת הסמ"ק כהרמב"ם והלו"ם הסום דעת הת"ה לדעתו וכן כתב כל"מ שדעת הלו"ם והלי"ם כהרמב"ם והכ"ם הכין להנ"ם בשם הת"ה ולכן סבירא להכין שדעת הלו"ם כשם הת"ה והסמ"ג לדעתו קוט כשדרים הוא למטה מעצמות קטנות המחוברי לכבכים ומ"ו סתם לחלוק על הר"ב ולא מוכח לדיל לסו דעתו שהרי הוא עצמו כתב שדעת הסמ"ק כהרמב"ם וכבר הוכחתי שזהו דעת הלו"ם כשם הת"ה והסמ"ק והכי כוין להנ"ם כתב שמעתי לפר' שהרי"ם לא מיירי בחלוקו עצם קטן שתחת לגוף שמכוב מעצמות קטנות וכמו שכתבו מהרש"ל שם ושאר מחרוכים מלא ר"ל לחלוק עצמות קטנות המחוברים בגוף העוף ואין בגוף אלא עצם אחד מכובב ומשם נך העוף כמי דתם ריבו שיוכו שמוט' לחלוק עצם כי הוא מוכפשם על הריאה עכ"ל וכן משמע עוד מדבריו לעתיין שם והוא כתוב שם שכתב ומשם נך העוף כמי דתם ריבו שיוכו שמוט' לחלוק עצם כי הוא מוכפשם על הריאה עכ"ל וכן משמע עוד מדבריו לעתיין שם והוא כתוב

ולא קיימין שמא בפסק הסוט כו' דכיון שהלך שמקל על פני כל אורך השדרה מי לשער שיכם בכם:

וכן

א וכן אם לא הגיע כו' שכתתה הכתה לא הכה ע"פ תורף
כל השדרה: יב אבל אם כולע בכפלה חוששין שמא אם
כפילתה בפסק חוט השדרה ולכך נזדרזו רבותינו שפסיקת חוט השדרה
מצוי עם כפילתה עב"ל טור ומע"ב דבכפולה בלאו הכי חוששין כלקמן
סימן כ"ח ול דבכפולה בעלמא הוי ספק כשהלב ה לממות וכלא יתקע
התם אבל הכא כיון שנזדרזו רבותינו לפסוק לחומרא ובריך לעולם
בדיקה ולדידן שפיר אכן בקיאין בבדיקה לסמוך לעולם וכאן שיתבאר
בסימן כ"ח:

לג

א כיצד לחי התחתון כשרה ביכו כיצד לכתחלה מצוה
עיקור סימנים וכלשון ש"ך סי' כ"ד סט"ו וט"ז:

ב עד המרפק והלשון עיקבטור פ"ק סי' כ"ג: ג להרמב"ם
טריפה וכן טעם לכל שהלחי העליון כבוי כבעלי קיים לכתחלה פי
הקנה שלא תכבה כו' כשיוצרוס הקר מהלום לריאה ויקרר לותה ויתוק
מהלום ממי יכבה לריאה: ד ושט כו' ל"ל טרפ"ם
פ"ג מ"ם ל"ל שם כשברה מפרקת ורוב כשר עשה לו שכחינת מנכה
כלו שכשפסק רוב הקנה לו שכיקה הושט כבל שהוא במקום הריאה
לשם ושט הרי זה כבלה מחיים עכ"ל ומשמע בסדיני מלבי"ו לפקיבת
הושט הוי כבלה מחיים לפי לו קודם שכשחטה וכן משמע לפקיבת המחבר
שכן פ"ע כשברה הסוחט לק ל"ל ע"כ פריך לקמן דמ"ל כיון דיכא לממה מחיים
דלמו טרפות אלו מפורות קתני ום מהן כבלות (כלומר פקיבת הושט
ופסוקת הנירנרת ברובו כבלה) וים מהן טרפות ולישנא כמי לפסוק
דשמע ניסטרף כבלה ומשני כי קתני כבלה לפי משמע מחיים לשמעת
מחיים לפי קתני שלמה לפקיבת הושט ופסוקת הנירנרת לפי הוי כבלה
מחיים שלפי לפי שחטה לפ"ג דשחט במקום שחיטה כשחיטה
קליכן בסו ומע"ב דמשמע שהם דשחט במקום שחיטה דרכה לפי משמע בשחיטה
מ"מ משמע שהם שלפי דיכא להוי שחיטה דפ"ם לפקיבת הושט ופסוקת
הנירנרת לפי הוי כבלה מחיים קושטא קושטא ובן משמע מפרש לשם וכן
משמע בסמ"ג שכתב לפקיבת הושט טרפה וע"כ מיירי מחיים לפי הוי
שלפי טרפה לשון הרמב"ם ז"ל דלעיל הרי"ף ז"ל ה"ה לפרוך לק כ"ו ע"ב ע"ש
דפסוקת הנירנרת ברובו שלפי לפי הוי שלפי טרפה מחיים לרכה לכרעין כל"ל
וע"ש ל"ל ס"ק ג': ה מן תורבץ הושט כו' כבלה שלפי
לפי משכחת לה שלפי שהחיצון אדום מקום לפקיבת תורבץ הושט כבלה שלפי כ"ם ופום ק'
משמע טרפה בלשון הוי לפוי לכן משמע מהרמב"ם שהכתבי שם ק"ק
שלפני זה וכן כשאמרם הפ' טרפות בפ' לפ מכח שם כבלה ומכח
פקיבת תורבץ הושט מכלל שלפי כבלה הוי ונם המפקר יגמון שמה בב"ח
על הרמב"ם שכתב בפ"ג דשחט בתורבץ הושט כבלה דבלא תורבץ הושט
שכיקה טרפה הוא ולפי לפ שכתבתי דזולי לפי הוי ס"ל שלפי טרפה
בתורבץ כפלה בשחיטה ומיון לך בכילה נדולה מזה מ"מ מכולהו שריעתו
פקיבת תורבץ הושט לפי הוי שלפי טרפה וכמו כתב לפוי בכלה ומע"ב
דרוך הט"ו בכמה מקומות לפכתוב טריפה כמו לפוי בכלה היינו מ"ש טרפ' הוי מכל טרפה ודלי בכלה לפי הוי ומב"ם שהמפקר מעמיד
בב"ח דקדק בזה שם כמה בפקיבת בין טריפה לבכלה לפי בזמן הזה וכ"ע: ו ומפי' ב' נבו זה שלפי כבנד זה ול"ל לפקיבת בק"ם ע"ש דפיקה
זה שלפי כבנד זה כפר דקיבת מיכח כיים ופקיבת קלי מכל ושט כיון דמוכלין ומשקין מדיר שם ונם פיל מבשמת פעמים שהבקיבים מתכוונים זה
בב נד זה ומוי בפיקה ממש ם"ם: ז ומכל זה לפי מיירי כו' מפי' לפי כיקה רק הבפיקה כו' ס"ל ממ"ם בשמוך דפיקה מ"מן כשרה דמשמע מ"ון מכן
סכיקה בין מבפיקה כיון מיכח כשרה עלה קלי הול מכל שם יש לחוש דפיקה עלי שכיקה עלי קיון לו מחט שפיכ לפי
בייקה רק מבפיקה לחוד טרפה דפיקה כיון שמא כיקה נם החיצון ושט מיון לו נדיקה מכשרון מכל כשכיקה רק החיצון שכתבת לפי שפיר' דכשר עלי בדיק'
מבפיקה ומכלקמן סעיף ז' ו"ם הר"ב דפיקה כיון שמא כיקה ושט מיון לו בדיקה מכחון מעמיד הפ מבפיקה יש לו בדיקה וכפוכח מבתו' והרמ"ם שמפש
הוכיח הר"ב דין זה מ"ם וכן מעמיד בד"א ובכ"ע בעמ"ם הר"ב שלפי"ל כיקה רק החיצון טרפה ר"ל דאפ"ל כיקה רק החיצון טרפה ולבן
בכבש בדוקים לייש בד"א הר"ב כוה ומכאן פשוט כמ"ם ומיון להקשו"ל דהכי בס"כ"ב וכן כשוף מעיף מ' כתב הר"ב לפפ כשפש
מחמת קיון לו מחט לדידן לפי בדיקיון בכך בקיבת פשוט טרפה בכל מכין ולפ מבכי בדיקה מבפיקה ע"ל לדקוק כבפיקה עלי מחט לו קיון בחקום שלפכי
ידוע הוא דפ"ם בקיון בבדיקה לפ מבפיקה ובכי מיירי בם פ"ם כ"ב וכפ"ם פ"ח וכן בם ל"ל ס"ם לחבל לפ מחט בושט מבחין בחקום ידוע
מבכי בדיקת הושט מבד פניס לפי נרע מבית הכוסות שכיקה מבד פניס בחקום בשרה לפקלקמ' ס"מ וסיכח דמשמע מחט בחלל הבוף טרפה דפ"ם
שמא כיקבו ס' מהלכרים שבקובלן בחפסו ומיון לבן כדיקה בב"ח שכתב הכוסות בחוה במקום ידוע יש לו בדיק' וה"ם
ושמא פ"ם הם דכת' המחבר בסעיף ז' לפעבין בקב כמי אין לושט בדיקה מבחון שלפי מבפיקה ונכי כ"ם בקב המחט שכמשמ בחלל הבוף מיירי
שמא כיקב ס' מהקרומות שבקובלן בחפסו וטרפה ולפי מבכי בדיקה ובמן בקב דלפי לו בקב מפסו יש בדיקה לושט מבפיקה לפי הוי ולפי בלפ מיירי
שבקב בחקום ידוע (וכפ"ק ל' יבחלר דכיכח דבוחר מלובלך בדם מיחנב להמחבר חקום ידוע ולבר"ב חקו שלפיכן ידוע ע"פ) וכ"פ הב"ח דכשבקב
בחקום ידוע חבבי לושט בדיקה מבפיקה חפי' לדידן שלפי כיכח שבחוחר מלובלך לפ מיירי חקו ידוע: ח לבבל שם יש לחוש כו' ל"ל ס"ם כיכח דידוע
שבקב על קיון שלפי רק יש לחוש שבקב על קיון טרפה ובן משמע בפוסקים דשבקב על קיון טרפה ובן משמע בפוסקים דשבקב על קיון שלפי רק יש לחוש
ש ושם כתחלפה כו' כתב מהרש"ל דם דשרמ"ם סופר בשמיים חלוחים מ' שכיכם לבבים פי' בכולו חרוס חו נכולו לבן לבבל בחקנת לית לן בה ושם
כתחלפה כרוכה ע"ע ע"ב ומל"ל דשרמ"ם שכתב לבבל בכולו לקוי לין מחקיים עלי הבבי משמע דוקא כולו שלפי לפ מקנתו מיהו כרוכו ס"ל כבולו
כמו בכל הקורס ב"ח: י וכ"ם שם יש לו ב' וסטי' ו' ב' קבים כו' בטעם מפורש בתשובת הרש"ל בכל יפר בכטול דמי וס"ל כפילו בטלו מ"מ משמעים חו
הקבים ובב"ם סט"ו בם מ"ם לשם במנחו ב' בכדים דטרפה שם ט"ו ע"ם:

ט אם עוף הוא בודק הקנה מבחוץ ואח"כ מהפך הושט ובודקו מבפנים ואם בהמה היא אין לה תקנה:

סנס

ז ולעניין נקב נמי אין לושט בריקה מבחוץ אלא מבפנים:

יג ולדין לחין אמר בקילין כבדיקה חלף עוף חין לו תקנ

ח עוף הבא לפניו וצוארו מלוכלך בדם יג איחושטין לספק דרוסה לברוק כל החלל יל אבל חושטין לספק נקובה טו לברוק מקום המלוכלך:

ע"ל סי' כו

חג"מ פמ"ט נסס מ"ז

טז יש אומרין כל עוף לו כשאה לנותרו מלוכלך כדם לחייבו בקיכת הושט וחין לחו בקילין וכן המנהג:

הגהמי' פרשב"ם ום"ש

ט נמצא קוץ בושט סז לארבו או לרחבו ואינו חחוב בו כשירה (יז אם עליו קורט דם מבחוץ) יח אבל אם הוא חחוב בו אסורה יט אפילו אין שם קורט דם כ דחיישינן שמא ניקב הושט והברי ונתרפא ואינו ניכר:

רמ"ן ורמ"ם (והג"א נסס פמ"ת)

הגה כא ויש מכשירין אם אין קורט דם מבחוץ לא חיישי' שמא הכריח וכן נהגו להקל כעירנו כחותן חוותן שמלעיטין לעפות מהן סומן שיש תקנה כעיר לבדוק לאחר נקיכת הושט עסוס לשכיח יותר מטרכות הריאה. ונהגו להקל כישב לו קון כושט כב אם אינו נקוב משני נדיים לו אחין קורט דם כחוון ויש להקל כזה הרבה כי הוא חיסור דאורייתא כג ויותר היה טוב שלא לבדוק כלל ולסמוך לרוכח שלבדוק

לא מחזקינן ריעות לאכול קודי והלבך כל כמה דליכו תחוב בו לא חיישי' שמא הכריח וכן נהגו להקל כל כמה דליכו תחוב בו אם לא דאמרי' שמא הכריח ואפי' ליכו דרך הכנסתו ולא יצא מדעתי' דרוסה כתיב ט"ו לוקה ק"נ וכאו"א סס: יז אם אין עליו קורט דם מבחוץ אף על פי שיש בו דם מבפנים הרי זה מותר ואפי' הכנסת ס"ג מה"ט. וה"ה ג"ע דנס בהנסמ"ה לא מכרע לי' דלא כתיב בה קורט דם מבחוץ ודלמי כיקה הכי נמי דלא כתיב בה קורט דם מבחוץ ודלמי כיקה הכי נמי דלא כתיב בה קורט דם מבחוץ ודלמי כיקה כחוש וכן שכרסה לנסס כדפום אכל קסה לפ"ז דלא כתיב בה קורט דם מבחוץ ודלמי כיקה הכי נמי דלא כתיב בה קורט דם מבחוץ ודלמי כיקה כחוש ודוק ועק"ל דכיש ק"ל מבחוץ ודלמי חיישי' כן ול"ל דאפי' כלל לפי' לעיל דפסק

מרכה ואין לסקל להעיקר כדעת המחבר ומיהו לפי מה שכתבנו לעיל בסעיף ק"ל לפי מכתבים טריפה כשקורע קרוב כו' וכ"כ יותר היה טוב להם שלא לכתוב כלל ולסמוך לרופא אבשם מקיל כשמצא תחוב בושט להדי שם היכי דקוב מכוי נדלין ואין ק"ל כמותן דזהו קולא יותר גדולה ויש בין ודאי לספק דיסור דרוב הפוסקים ס"ל כהמחבר לפי' היכא דליכא ק"ל לא מכשרינן ולא מכשרים טריפה וכ"פ מהרש"ל פמ"ס סי' ל' אכל דשתי קר"ב דזה וזה לא יכשר ואם שכבים היום מכשירים להורו שעליהם כמכו הכוונה להלעיט כל דעתו כיון דשכיח יותר מיהו רכות הריאה ס"ב אין למוך לרוב ענייך בדיקה וכללקש"ר ס"ל טעני ריאה והיכא דכמצא סקון תחוב בושט כדין מוסכם להמחב' וכמ"ש בם ק"ס וכן משמע לפי"ה בד"מ כדפי' וכן נעשה לא הכשיר אלא לדברי המחבר' וכן הכ"ג נוהג בכרובים' על המכשיר שעלעיהם הפוותיהם ע"ש. ובתשו' מהר"מ מלובלין ס"ל כ"ש בכנו שעשו שקקה לכדוק הושטות ואח"כ מירט שפשליכו הריאה אלא בדקו הושטות כשר כדיעבד ע"ש כפתיך:

לד

א גרגרת שנפסק רובו חללה שרובן שקכה עב מלמעלה ולכך המחר אין אלא קרוב לה ואינה קרוב לה לסרוס עד שיפסוק רוב הקנה ועוב' רובן הקכה אין כאן למעלה מזה פי' למעלה מן הסימה הראוי לשחיטה כמי שאין כאן כלום ואין לומר דכיון דגרגרת ברוב והא לעיל בסי' כ"ל סט"ו ועוד שנפקו לפי' דכי דפסוק הגרגרת ברוב והא לעיל בסי' כ"ל סט"ו ועוד שנפקו לפי' לא כשאר אלא מעוטו מחובר במקום שאר כשר אלא כיון שאין כעקר שם טרפה אלא מחמת שאין לו לכל הכח שהקנקול בגוף הסימן ברובו מ"ם טרפה: ג הרי זה לסרוס הרמב"ם ולהרא"ש אם נפסק הגרגרת ברובו ולא כשחטה לא הוי אלא טרפה מחיים וכשכשחטה הוי כמו לה וז"ל כמ"ש בסי' ל"ג ס"ק ל"ב: ד הכלך מצערי לוקה ברוב רוחב הקנה ז"ל הרשב"ם ורבי"ם אם אין שעור לקדיר ויתר מחצי רוחב צנול כי הקנה כשרה וכלשמריכן נבי עוף מקל"ו ומכיון ע"פ הקנה אם נופלת רוב קנה טרפה ואם לאו כשרה אלמא לפי' בעוף אם ומעט מזלין לרוב כי הקנה כ"ם בכמה רחיות גדול עכ"ל ומ"ש הר"ב ולפי אם אין מחלר בכמוך כן ר"ל מ"ש בסעיף אלא כיון שכיב הקנה כן אם נשאר לרוב חללה ואם יש בהן חסרון מצטרפין לרוב חללה ואם יש בהן חסרון מצטרפין לכך כמצא שעור פי' אחת ורוב כ"כ בד"מ בהלי ובן כ"כ הרמ"ך ס"ג ועב"כ כ"ל לסרוב דל"ל רוקב חללה הקנה על עוף אבל זהו דקוק מאד ואין כ"ל אלא מ"מ בכל עוף ובהמה בקנה דיליה קאמר ועוד אעל הרשב"ם מ"מ בכל הקנה קאמר ועוד דהרשב"ם כתב שם כן מאחרי' (דף נ"ל ע"ב) עד כמה הקנה דליה בהמה ועוד לפי' ברוב חלל הקנה לעוף מ"מ אלא לפי' יקשין שעור לפי' עוף כשאר ורבנו לפרש ואם כאן לא לסקום אלא ולפי' ברוב חלל הקנה לבהמה מ"מ ולעיל מה שהקשה הר"ב ונלפי מה שיתבאר בסמוך כן"ל מ"ש לפמ"ש דודאי שעור לסר ועוד מרוב היקף הגרגרת דבהמה גדול דבר המורגש לחוש הרחוק שהרי הוא עב' ויותר נדול מגרגרת לעוף וכמ"ש הרשי"ם והרא"ש ובהר"ן ושאר פוסקי לעוף דיליה כגרגרת דיליה כפי' כ"ע וברוב היקף הגרגרת לפי' אלא כמ"ש מפרשי' לרוב אלא כשאין ע"מ לחלק כוס) וכיום יש כמה וכמה לעוסות כוס בעין אלא תחבוש יחד יהא כפסק רוב הגרגרת אבל בשאין גומי' בארך הקנה כוס ..... מ"ש שהרועה היה נדע מכשהקה בעוף ז' דפי' לא פשיטא לא משמע לן רוב היקף הגרגרת לא מעטרפין לרוב חללה אלא נדע מחוברי יחד ובודאי לא מעטרפין ואפי' בבהמה ואפי' למעלה ומטה כשר (ועיין בכסף משנה פ"ג מה"ש דין כ"ג ה"ב היקף כ"קנים שיש בהן חסרון לא שייך בירוש אלא בשיש בהן חסרון עומדין בהלכך לו בחמשה הגרגרת דשאין עומדין בהיקף הגרגרת פ"ט דמעטרפי לרוחב ודאי לא נדע מכקני שאין בהן חסרון ולא בפקה לן בשאין עומדין בהלכך לו בחמשה הגרגרת דשאין עומדין בהיקף הגרגרת פ"ט דמעטרפי לרוחב ודאי לא נדע מכקני שאין בהן חסרון ולא בפקה לן מ"מ כשיש בהן חסרון אלא ודאי מה דמעטרפי כקנים שיש בהן חסרון לכלי סר שיהיו כשאין בהן חסרון אלא מקיפי רוב הקנה וכ"כ לק"מ דלעיל ברוב מי פחות מכלי סר וכמ"ש וכמ"ש מפי קנת מפי רש"י (דף מ"ט ע"ב) ד"ה לפמ"ש כיון כן ע"ל ונבי כקנים כמי כלי סר לפי' ע"ש ע"ש בהן חסרון בהן חסרון טרפה כיון שאין עושין בהיקף הגרגרת דאף מאם כפסקה אם מחברת יחד אבל היש בהן חסרון בהן בהלכך הקנה וכלפי' אלא שייך בירוק רובו דאם אין עושין בהיקף והלכך בי מטרפי כקנים שיש בהן חסרון ע"כ לא מטעם כפסק לתיב עלה אלא מטעם דהוי כמחסרה והלכך מצטרפי לפי שעור בחסרה דהיינו כלי סר והוא יותר מרוב חלל הקנה וכלי סר כמו שכתבתי מוכח מדברי ר' יונתן שכתב וז"ל יש שכתב שאם הוא עוף גם יש בקנה דיליה כלי סר משערינן בו כלי סר כמו שכתבתי וכ"כ כמהמה ו"מ דעוף אין אלא כלי סר כמו שכתבתי בכלי סר ורמשון כרלה ע"ש ל"ל ומכיון ג' ומדכתב דעוף אין אלא כלי סר לפי שעת מאם חוכם דעוף גדול וכ"ם שהוא יותר מרוב היקף גרגרת דיליה ואפ"ה כתב שרשמון כרלה ע"ש כלי סר לפי שעת מאם חוכם דעוף גדול וכ"ם שהוא יותר מרוב היקף בהלכך לו בחמשה הגרגרת דשאין עומדין בהיקף והלכך בי מטרפי כקנים שיש בהן חסרון אלא ודאי כקנים שאין בהן חסרון לא מייר

ו ואם יש בהם חסרון מצטרפין לכאיסר שאם יש כאיסר בנקבים עם חשלם שבניהם אסורה °והוא שחנקבים סמוכין כל כך שאין בין נקב לנקב כמלא נקב אבל אם יש ביניהם יותר משיעור זה אין מה שביניהם מצטרף :

ד ז בעוף אם ניקב בנפה חותך המקום המנוקב בנפה ומשימו על פי חלל הנקב אם יש בו כדי לחפות רוב הנקב אסורה : °יש אומרים שאם נפחתה כמו דלת שלא ניטל הפחת אלא בדלת על פי הארובה כיון שהדלת סותם הנקב צריך שיהא הפחת גדול כדי שיבנס ויצא בו איסר ; דהיינו יותר מכאיסר :

סנה
ואם נחסרה נרנרת של עוף °לא מצטרפין כמו בנקבים בנפה ט ולא מצטרפין הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו לפי ערך השיעור שמן בהמה כאיסר
(רשב"ם ורא"ם ור"יונה)

ח °יש אומרים שאם ניקבה נקב מפולש משני צדדיה אעפ"י שאין בנקב אלא נדי שיבנס בו איסר לרחבו דהיינו כעובי איסר אסורה :

ז נטרקה כולה לארב אעפ"י שלא חסר ממנה כלום אסורה יא ואם נשאר ממנה כל שהוא יב למעלה ולמטה במקום הראוי לשחיטה כשירה °מפני שכל מה שהצואר נמשך הסרק סוגר והולך הילכך הדר חלים :

ח ניקבה יג למטה ממקום שחיטה טו במשחו טז ריפה :

ט מצא גרגרת שנפסקה או חסר ואינו יודע אם נעשת מחיים (טו) °יוכל לתלות שמחמת שחיטה כעשה שחיטה כשני מקומות) פוסקה במקום אחר ורואה אם הם שוים כשירה ואם לאו אסורה ואין מדמין יג לא מ זה לזה

סנה
ואמ אין בקיאין בכדיק וים להטריף בכל ענין וכל

לחוליא או מבר חוליא לבר חוליא אבל לא מחוליא לבר חוליא ולא מבר חוליא לחוליא

דין וכן יפסיק מפרקי

שרף ורעכ"ס רמ"י ורמ"ך ורכ"ו ור' ה מוסף כת' שכן משמע רוב הפוסקים (וכן דעת רמ"ן) ורעכ"ס ורשב"ם ורא"ם ור"ן ורי"ו

ג רמ"י

ט רמ"י

י רעכ"ס

טרפה ואם אין כאן חסרון שיעורין כרוכא עכ"ל ולכן פ"ל דאם פ"ק ואם כיוצא בזה היקפה אז הדין כך אפילו יש כאיסר בנקבים כו' טרפה אפילו אפילו שלשים מקומות רוצה לומר אפילו קנה בקנים בהיקף ונם קנה בקנה לפי שאפשר כשים מרכה בקנים שמשערין כאיסר אפילו יקיפו מעט מעט הקנים ואם אין כאן חסרון אז אפילו טרפה בהיקף מעט מעט אפילו בעיניו היקפו הקנים כרוכא וכך פשיטא לרבי המאסר וק"ל : ן ואם יש כאן חסרון כו' אפילו יש כאיסר בנקבים עם חשלם שבניהם כו' עדכתב נבי בקנים יש כאן חסרון אפילו יש כאיסר בנקבים עם חשלם שבניהם כו' נלע כתב נבי כאן בקנים אפילו יש כאיסר בנקבים עם חשלם שבניהם מצטרף לרוחב מכלל דס"ל דבאין כאן חסרון אין חשלם מצטרף לפי' אין כאן בקב לנקב כשלא בקב ונם משמע מדברי המחבר שאין מילוק כ"ן בהמה לעוף לענין היקוף חשלם אלא יש כאן חסרון לפי' בבהמה מצטרף חשלם לכאיסר כשאין כאן בקב לנקב כשלא בקב וכאשאין כאן חסרון לפי' בעוף אין חשלם מצטרף להיקף רוב הנרנרת לדידיה וכן הוכחתי בספרי שוחו דעת רמ"י ורעכ"ס ורמ"ך ורשב"ם ורא"ם ור"יונה : ו בעוף אם היקפו כו' אפילו יש כאן חסרון כשיעור כאיסר בנקבים בהמה כאיסר ובעוף לכל כח הנרנרת לדידיה כאיסר ואם כשער לפי ערך שיעור איסר בבהמה פ"ל היקפו קטן מאד שעור חסרונו בבהמה ג"כ חשלם שבניהם יהיה כוח חומר' גדולם שעור חסרונו דבשבטרח ג"כ חשלם שבניהם יהיה כוח חומר' גדולם שלכך שעורו כאם חופה כו' אבל בעופות שאין כאן חסרון בבהמה לבעיכן שיהא עופות בהיקף הנרנרת אין מילוק כין בבהמה לעוף לענין שיהא חשלם אלא יש כאן חסרון לפי' בבהמה מצטרף חשלם לכאיסר כשאין כאן בקב לנקב כאלא בקב וכאשאין כאן חסרון לפי' בעוף אין חשלם מצטרף להיקף הנרנרת לדידיה כ"כרמ"ך ור' ירוחם : ח ומשמע ע"כ אלא בקב היקפו כו' משמע דאף חשלם שבניהם מצטרף כשאין בין בקב לנקב כאלא בקב אפילו דוקא בבעופות יש כאן חסרון לפי' בבהמה מצטרף חשלם שבניהם כו' ומ"ש ק"ו ומצטרף לעוף לעולם אלא יש כאן חסרון לפי' קטנו לפי' גדלו כו' בבקב בבהמה כ"ש מודו שמצטרף כאן חסרון כאיסר לפי שבשבטרח גדול כו' ולא מצטרף כאיסר בבהמה כ"ש בבקב בבהמה כ"ש מודו שמצטרף כאן חסרון כאיסר לפי שבשבטרח גדול כו' ונמצא חשלם בבקב יהיה קטן מאד שעור חסרונו וכמו שבקבתי בס"ק ז' אבל בחסרון כאיסר לעולם מצטרף לפי גדלו והקטן לפי קטנו ומצטרף כדברי הרמ"ך דס"ל בכל מקום מצטרף לפי גדלו כו' בבהמה לגלגולת כאיסר ובעוף בבהמה כ"ש ומ"ש בס"ק ז' בבהמה בעינן שיעור כאיסר בכל מקום (ומיירי בעוף דיכשה ובקנה ובמצח חשלם בבהמה טרפה ואין כאן חסרון אלא בעוף שיעור כאיסר בבקב גדול כ"כ לפי ערך השיעור אלא בבהמה טרפה ואין כאן חסרון):

יא °אם היקפו בקב מפולש כו' משמע דאפילו בקב מפולש אם היקפו בקנים אפילו בקנים עבים כדלמה בעוף אין בבהמה אלא בקב מפולש ממש ולא בקנים עבים כלל משמע דא

ונמצא לפי דברי כתב מיכן ואם יש עור קטן כזה להקיש עליו בדיקה: יט כשיעור שהוא מעובי עולי ס"ב שהבא הקטן לבדוק בפומבו שיעור עולי שלא כנגד נקב ונשאר כ"כ בין ובין בם"ס כ"ג ס"ק ט': ך הלכה למשה מסיני ואין לבבל שהוא המורה הגדול שיהא מכוון לריאה: כא ואם לבבל היכן המורה שבבבל שהוא בקיא בעובי דבר ככבד ולבל שמעובי הקטנים שבריאה יקראו דיבים בפי' ס"ג ונסתפק הקטנים שבריאה יקראו דיבים בפי' ל"ו נסתפק ו': כב רבינו לפיות בן בקבים דקים כו' וכתב הגי' ואני שמעתי בשעת שמועתן הבקבים הם פיות שבשפתות ולא בקבים כיבנו ע"כ ומבילו ד"ם ואיכו לומד שמיעה לריאה שכן ראיתי בעיבי שהוא בשום ולבבל לא ים בקבים אלא בפיות שבשפתות טרפה:

לה א ריאה שבקבה כו' עיקר טרפות בקבים בריאה יתבאר לקמן ד"ם ל"ו ס"ק ב: ב וכקילתא בעיבוי דורדא כמו שכתב מן קטן דורד ע"ש בקלישתו ולחזקה רבי: ג אז משמאל מצוע דלפי שיכל לבימין לי תסרס את שבשמאל טרפה וכן משמע מכל הפוסקים ומכי משמע כמו להריש מדברי הפוסקים נבי מלאכת מורדא ע"ש והוא משום נפי כל דלא כשב' קורקבים דמכשיר שם: ד אז מסיק שבים שיעור כו' וס"ס כמו ל' בשמאל ג' בימין סוי חלוף וטרפה ובפ"ב ס"ק ס"ב מפרשים: ה כל הקבקים חלוף ומסרס ל' פמ"ס ס"ל שבשיר כל אלו החלופים ולית מאריך אלא בחלוף שהזכירו סמ"ג והוא שם ופוסקים וחלוף שהזמינו למעלה והחזרת למטה שהזכיר בדברי המחרוכים וכ"פ סב"ק בפסק מרוכה ע"ש: ו אז אם שתים בי' לפי' חיכה עומדות זו אצל זו: ז אז אם חסרה כו' וכתב בל"ש משמע בלשון דאם הוא בחזקה מעלה אל הדם לאחר שחיקה טרפה עכ"ל והוא מבואר כן בלשון שבחלוף בפ"ק ט':

ח אז שיהיה מקומה שלרכה לעמוד למשה מן הפנימית ויש לה מרוץ ובשבועתים בריאה הסרין מכוון כנד החיצון אבל הוא לחזוק לומה ובנה כנגד הלב ובבית הלב אבל אם הסרין החוץ מעט כנד הלומה או למטה לומה כשרה עכ"ל מהרי"ו שם הובא בל"מ ואין פירושו כשמיטות המחרוכים ומהרש"ל פמ"ס ס"ל כתב מה בכך שהסרין החוץ מין זה אבל הוא מבוד מעובה של ישראל ויש לבעל המנהג ע"כ: ט וכן אם שיכה מעוקרת וזורקה כו' ל"ל להעבור סי' אלף קי"ג אם יש לסרין בחוץ מעלה לומה בשיכוך דורדע טרפה ואם היא גדולה יוקר מדלי כלומה בשמוכה לומה אז שיכתה הולרת שיש לכל ורדע לו שפתוחה מעלה שם בשם שה טרפ"ל מעור ר"ל מזרקה הרגיל בה ול"ב בשפיר מזכוכה ומדודא בלומה ולא ענולה יש להטריפה עכ"ל ומכילתו כ' ומהרש"ל שם סי' ל"ח ומדברי הגי' פמ"ס דקס"ו ע"ש והמרדכי בבי שביעות לכל חו' בריאה הבי שיש לה כראה ואם שיכתו הולרת בעבין שלא לו דק נדולה כמ' מעשר מוכות טרפה וכ"כ בשנודה והרשב"ם בחידושיו שם וכ"כ מהרש"ל בבדיקות שלו שמ"ב בשם ס' יש זקן אחד שהיה גדולה שלילו כאו הלומה בשיכתה טרפה על ימין טרפה וכן משמע בשפוכי מהרש"ל פמ"ס סי' ל"ג שבתה ואם היא גדולה יותר מדלי טרפה ומלשון נתן שיעור אלמא כל שבשיכתה גדלותה טרפה וב"ב בשעהרש"ל שבתה אם היא הולרת טרפה מיהו ברישי הרשב"ם בנדרים משמע מלשון שבחלוף דאפילו בשיכתה גדולה כ"כ כתובת הלומה וכן בשיכתה הולרת שבתה אם היא גדולה כ"כ טרפה דהוי כמו שפרה הולרת דזה מונח הוא ולא ורדע וכ"כ בשעהרש"ל ובשיכתה בשובי מבעבי לבעלם משעבי לבעלי מבעבי בין בבשר בין בבשר וכן מסיק בד"מ ובכ"מ מהרש"ל שם סי' ל"ב דלא כים שבשיכתו הבשר בשיכתו ב' מ"ו נבי שבי מעיים שיעשים מקומה שם לבשר בין בשר לשם שהוא מבעבי לא מחלקי בין דקה לבשר למשר שהוא בקרא שהוא ל"ה בבשר: יא אפילו ים בו פלק בי בשהוא שבשיכתה בשר וכ"כ בד"מ: יב ואם שבשיר כו' שמשמיע ליה ים לשם שהוא ל"ל לשם שהוא ל"ב ורזקות וכן משמע מהגהות הר"ן ס"ק: יג הולבי לחר שיהא גדולה ואם היא לשיכה הלומה שהוא טרפה משמע דה"ם בשבשיכתה בין טרפה וכן בבי ב"מ בשם בדיקות שבשיכתו בשם שבשיכתה הלומה שהוא ים בו בשר על שבשיכתה תהיה שבשיכתה משמע שם בדברי הר"ן שבשיכתה וים בד"מ שם ובכור בא משמע לי שבוה והכשרתי לפי שבשיכתו לשיכה הלומה בשר"ל שבשיכתה שם בדברי הר"ן שבשיכתה תוהר לשיכה בשבשיכתה בוה ע"ש: יד ואם לא בשיכתו לה ים כו' ומהרש"ל שם פשק לאחר בין שבשיכתה שם ב' בשים לא ים בו בשר ואם לא בשיכתו לה ים מ"ו ואיכה מוכחת בתובו ואין

הגה מהרי"ו סי' יוסף

ולפ"ז כשמניחין לותה כתוכה חוזר וניתח ממכה כשמוסרין הריאה טרפה וכל אלו הדינין לית להו כמקומו שמוסרין להטריף בשני ורבות אלו לית להו ורלה בלל אבל במקומות שמכשירין נם כל אלו החילוקים הם בזרים לית מסר מקנת מן הורדע וים לבדוק בלומת לובלומת וים מנד שמחל לם כמנה התיכה החסירים ים לומרים לכשר ד כי כן נמלא לפעמי בנדיים וטלאים כף ובן ים מכשירין לם לה תוחר ורד בשורש שלה כעובי לנבע. לעני שאין לה תוחר ורד ברחשה רק שלה תהה הפוכה ולה שיתה מקומה כך וכל אלו הדברים ים להקל מלאחר דרבים מכשירים בכל ענין:

ל' רמב"ם פ"ח מה"ט ג

°בתוספו האונות במניעם אם היתה האונה היתירה בצד האונות או מלפני הריאה שהיא לעומת הלב מותרת ואם היתה על גבה שהוא לעומת הצלעות הרי זו טריפה והוא שתהיה בעלה הנה

טור בשם רבינו יונה פ"ו

של הדם אחר שנפחוה אבל °יש מחמירין לחסו כל יתרת אם היא פתוחה מזה בשירה: שאינ' כדרי לחוני וכן מהנין במקנת מקומות לחסור

מהרי"ו(וב"י בשם מ"כ)

יתרת לחפילו מקומה ואין מחלקין בין מקומה בין מבנה °אלא לם הוא עומד כדרי לחוני בו וכשמוסרין לותו נוטה לקומה כשר כל זמן נוטה לנבה טריפה וכמדימת אלו המכהנ להכשיר יתרת מקומה בה ואין לשנות מהכהנ:

בה מעם ה'טור' בן וכ"ה בתשו' ד

°נמלאת אונה יתירה בטוף שיפולי האומה בו בשירה: (זוה מקרי כדרי לחוני(כ"י)

תוס' ומרדכי והגה"מ וע"ש

ה °אונה של ימין הסמוכה לגרגרת במצר החזר אצל הצואר ממש התחתונה שהיא עליונה הסמוכה

ולבן אין לנהוג כן במקום שנהגו לשחוט בב' ורדום עכ"ל ולפ"ז אם לחתכו שיהיו יתרת מקומה לפת בורד מכשירי כן במנחג ב' ורדות כן לת כמנחם כלל ואולי לף מבה"מ לת הביא עלין אלא לפי מה שכתבו מהרי"ן ים לה תוחר ורד עם ומשמר מהרי"ם שכתבתי כם ט"ז ופמ"ג ולפי' מודה למאי דפרי' ובן לפי' ליכה עומדת במקום ואין לה תוחר ורד עם ים לה כים בשני שנמלא הרי ביכר שנתי זרדות הן ומרפה וכן משמע מהרי"ם שכתבתי כם ט"ז וש"ך דאפי אם אין לה תוחר ורד כלל לף ליכ

כז כטרפת לפם וכ"ה לפי' יתר מט"ד וכ"כ מהרי"ן: כח מפני שדרכה ליפצל מפני דוחק החזה: כט אבל לא שמאלית וכ"פ מהרי"ל סס ם כ"ט ומביאו מהכ"י וכ"פ בד"מ וכ"כ הר"ן דהכי נוקטינן: ל ויש מי שאומר דדוקא למעלה מחציה אבל למטה מחציה טריפה: מהרי"ן בהגה בד"מ: לא אבל אם סס סוס בצוה כו' וכתב בהגה' מהרי"ן סס יש בכל ד' ס' טרפה ומהרש"ל סס כתב ולפי דעתי שיכול בעמצע לפעל סס סוס בעמצע יפה דעוף שיכה לצדי ואין זכן מיכיס דשופרי שופרי כי סוף אחד מן העכוביי' בזה זאת מלבו עכ"ל וכ"כ הפ"מ: לב כמין פלס מנטרף להכשיר כמו שיתבאר בסעיף ס"ג: לג אבל לא להטריף אלא כשנמצא בד' שמאל ג' לוזות ושלשה לא הוי לוזות ומצטרפי דאפי' נראים אחת מנטרפי להכשיר ולא להטריף כגון אם יש בד' שמאל לוזה ונ' שלקי' לשתי' ושלקי' לשתי' להכשיר ושלשתי' להטריף כשלקין להטריף: לוזה שנתפצלה וים לה סורס ר' כעובי הלכבע לד' לוזה נאכלת אלא לאחת ולא שלקי יתרת אלא לאחת אם יש לו נוזרת לוזה אבל אם נמצא על גבי הריאה מקום גבוה רחב למטה ועב למעלה לא אחינו חד כראשו נקרא בגושית ובשירה. וכן אם נמצא לוזה על גבי הריאה ונומא תחתיה וכשנופחין הריאה כל הלוזה נופלת לתוך הנומא ואם לאחר הריאה לאעפ"י שאינה בכנסת תוך הנומא אלא כשמניחים ידיו כנחת עליה כשירה לחין זה יתרת אלא פיצול הריאה ומחבר הים לו נומא תחתיו לנוח בו לינועת ידיו להתברך כשאר יתרת וכשירה ולחין להכשיר פצול כזה רק מפני דהפצול נוטה על הנומא לו אבל מקצת הפצול נוטה למטה ומופו להתברך וטריפה. לד אם נמצא לא יתרת כגד קרין הוודאי דינו כמו פצול בנומא לט ולחין למשוך לזה רק בשעת הדחק שהפסד מרובה:

ו איתת מ' מאונות שהיא מ פחותה מבעלה הדס אחד שנפחזה הוה ליה חסרה ושריפה:

ז חסרה אחד מן מאונות חימין מן הורדא משלמת (הגהות ומיי' פ"ט ושאר פוסקים)

(ים חולקים לחיוב משלמת והכי נקוט)

ח ריאה שאין לה חתוכי דאוכי טריפה סדק כמרא הפרש ביניהם כשעור עלה הדס בין בעיקרן בין באמצען בין בסופן בשירה: אם יש מכשירין כסיכר לו סדק כל שהו (רמ"ה) (והעתי' ותום' ומהר"ן ורא"ש וטור ור' יונה ותשבץ ומרדכי בשם ה"נ ור"ת ונ"ל ורבינ"ם) תעפ"ל

הסמוכה לצואר אם ימצא על גבה כו כטרפא דאסא כשירה כח מפני שכן דרכה ליפצל ודוקא ימנית אבל לא שמאלית ך ויש מי סנה שאומר דדוקא למעלה סח למכשירין יתרת כדרי מחציה אבל למטה מחציה לחולי מ"מ כעין סלא יהיו טריפה: יותר לוזות בשמאל מכימין כגון סיסיו ל' כשמאל ונ' כימין

לא אבל סס סוס בצוה כבל ד' ג' לו ל' לוזות ושומדות כולם כדרי לחולי כשר וחס נראים כלוזה אחת לא כמין סדק מנטרף להכשיר לא אבל לא להטריף לחין מוסמין בסדקין להטריף. לוזה שנתפצלה וים לה סורס ר' כעובי לכבע לד' לוזה נאכלת אלא לאחת ולא שלקי יתרת אלא לאחת אם יש לו נוזרת לוזה אבל אם נמצא על גבי הריאה מקום גבוה רחב למטה ועב למעלה לא אחינו חד כראשו נקרא בגושית ובשירה. וכן אם נמצא לוזה על גבי הריאה ונומא תחתיה וכשנופחין הריאה כל הלוזה נופלת לתוך הנומא ואם לאחר הריאה לאעפ"י שאינה בכנסת תוך הנומא אלא כשמניחים ידיו כנחת עליה כשירה לחין זה יתרת אלא פיצול הריאה ומחבר הים לו נומא תחתיו לנוח בו לינועת ידיו להתברך כשאר יתרת וכשירה ולחין להכשיר פצול כזה רק מפני דהפצול נוטה על הנומא לו אבל מקצת הפצול נוטה למטה ומופו להתברך וטריפה. לח אם נמצא לא יתרת כגד קרין הוודאי דינו כמו פצול בנומא לט ולחין למשוך לזה רק בשעת הדחק שהפסד מרובה:

ו איתת מ' מאונות שהיא מ פחותה מבעלה הדס אחד שנפחזה הוה ליה חסרה ושריפה:

ז חסרה אחד מן מאונות חימין מן הורדא משלמת (הגהות ומיי' פ"ט ושאר פוסקים)

(ים חולקים לחיוב משלמת והכי נקוט)

ח ריאה שאין לה חתוכי דאוכי טריפה סדק כמרא הפרש ביניהם כשעור עלה הדס בין בעיקרן בין באמצען בין בסופן בשירה: אם יש מכשירין כסיכר לו סדק כל שהו (רמ"ה) (והעתי' ותום' ומהר"ן ורא"ש וטור ור' יונה ותשבץ ומרדכי בשם ה"נ ור"ת ונ"ל ורבינ"ם) תעפ"ל

מרובה כן נ"ל וכן הוא בעמ"ו ונ"ל ל"ת ונ"ל דלשלמי פיצול שהחתיכי נומא לעמעמ לנומא מעמ שלם סיס מפצל הנומא לא סיס יתרת כלל שלם מתפצל מהרי"ל אלא בשאר הנומא החתיכי נומא ונומא החתיכי כמ"ש פיצול ונומא החתיכי לפי' ולבן כשר אבל בשאר יתרת מלי מהכי הנכתב הקודם לי מהרי' כל יתר כבטול דמי ולבן כ"ל דאין לסמוך אזה בעמ"ו ומ"מ המיקל לא הפסיד שהרי כמה גאוני מכשירי יתרת מקצת ע"כ: מ פחות מכעלה הלום ע"כ ס"ק ז': מא מאונות חימין וכבי אבל אם חסר בשמאל לא אם חסר בשמאל ודיל כשמאל ודיל בשמאל ע"ש: מב קורדום מעמ ולא כן כתב הבי' והפרישה והב"ח דעעמ פלוגתא דהראש ס ומייתי אזלי לעעמ דאמרי יתרת מקצת שמא מקצ' דאוכי חדא מילתא היא ודעת ס יעתה דעעמ יהו אזלי דיתר מקצ' מרפא עכ"ל ונ"ל דק לא כוונ מקצ' דמשלמת להמחבר ס ייעתה ונ"ל דהר"ב לכתוב דסכי כהוגן כדעת ס ייעתה דעעמ נמי

לפי על פי שלישו כטרפה לאסור ויש להמוך עליהם לפי
עטרת הפסד מרובה להטריף. מה התוכה התחתונה על
ימין דרכה להיות עבה ותרוכה מחוכה החיצונית גם היא
יותר נבוה מעל שמאל ואם היא דקוקה כחוטה לגמרי רק
שברירה היכר שיהיו שלו במקום שרצוי להיות התוכה מיקרי
היכר וכשירה והוא הדין אם מכר אם שיתן לאחר שמכר
ש"ך כשם התוכה קנסת לפי לו היכר עד שיתפזרו הרגיל להיות כחוכה
מהרש"ך אם נמצא אם שיתפזרו במקום שרגיל להיות תוכה מיקרי היכר
וכל שו הדברים בדקין ומשערין לאחר שנתבשו הריאה משום
בכלי כשם הבשר הריאה נפוחה: מ"ו יש לבנדגי וטלפים
מהר"ם לתן להטריף אם לא נמצאו חוטות לפי שלא היכר ודקן כלל
דהכי רבית שיטו ותורתיהו דבקטנות לית להו וכשמתגדלים
נדלי חוטות כהדיוטו:

מעשה בא לידו כוס ט אם בצר אחר של הריאה חסרה אונה אחת אלא
שבסוף האומה שבאותו הצד היתה בליטה גרולה
כמו אונה אעפ"י שדרך האונות להיות סמוכות זו לזו ובאן
האומה מפסקת ביניהם בשיריה:

הגה מ"ו יש מהגין להטריף בכי האי גוונא כי כל מה
שלמטה מן הסורדל מקרי שלא כדרך דל כן ומהגין
כמדינות אלו:

ל' מכ"ם ו אין כל הדברים האלו אמורים אלא בבהמה והיה
הי' מ"ם אבל העוף אין לו חיתוך אונות בבהמה ואם ימצא
אין לו מנין ידוע:

לך במה מיני טרפות בריאה ובו ז סעיפים:

טור בם רמבם א הריאה יש לה שני קרומים זיקבו זה בלא זה או ג' זה
שלא כנגד זה בשרה עד שינקבו שניה זה כנגד זה
הגה ויש מטריפי' בניקבו זה שלא כנגד זה וכ"ו נהוג:

ב אפי' נגלר קרום העליון הגה מיהו אם במנ' נ כופעם
כולו כשרה ג אלא על מקום ניקוב העליון
שצריכה בדיקה: להטריף ד כי
הוי בקרוס על מקום מכה

בדיקות ג יש לומרים שם נפתו סריפה וקרום מחמת
הנפיחה טריפה:

ד ניקבה ועלה בו קרום ו ונסתם טריפה:

ל' רמב"ם ה ראיה שנשמע ז הברה בשנופחין אותה אם ניכר
ת"ו מ"ם המקום שממנו נשמע ה הברה מושיבין עליו רוק או
תבן וכיוצא בו אם נתגרר בידוע שהיא נקובה וטריפה
ואם לא ניכר המקו' מושיבין אותה ז במים ח פושרין
ונופחין אותה אם בצבץ המים טריפה ואם לאו בידוע
שקרום התחתון בלבד ניקב והרוח מהלך בין

מה התוכה התחתונה כו' ומשרש"ל שם מולק לכל זה ז"ל ומפי מורי
דשום שיטה"ל ועיין ליהוכיח שדבוקה התוכה מה בכך אם ב' דבוקין זה וה"ש
שמולה דדמי לח ופת' ולפ"ז אכלל מוכחת שם לח בסיכר שדק והיכר
היינו שלא יועיל שם שמורי שבוקי המיוחדין שיש לכל
לוב' לחוב שמפון בפני עצמו וה"ר רואין לאחר שמפשכו שם כדרכן
ובקונטרס מכאן מפי' לפי' בלא שדק ושוב מפקפק בן בנלוין בשם שרש"ל לפ
בהיר לפ שמורי המוחזקין שכך קבלו כדפי' שב"ל ומולי שרש"ל לפ קשה'
שלא בשבל המוח לבדוק אכל בשרי' הריאה כתקוב שלא שב אומו לבדוק וכ"ב
שבשר להכשיר עד שיתפזרו לפי שלא מטעמא דדמי לחתיכת שלא
מטעם אסר וכיון דיש שיתפזרו שיש לחוש שלא בשבי מטעמא שלא
דשרוב בשבדגן וכ"כ שרש"ם בשם ה' דבדבי שרש"ל בן שמורי לדוקק בב'
חוטות אכל לפ בחוטה לבדוקה כולה ע"ם וסיימו דכתב שר"ב עד שיתפזרו
הרגיל להיות בחוטה וכן בדברי שרש"ל שהוכח כל"ת והר"ן ל"ה שבי
חוטות שבדבוקו' חד כו' שם ים לפן ב' שיתפזרו כו' ולפש"ם לשרוב
ועכשו דקשמרי שרש"ל והר"ב נמי בכש"ג הוה דכל שר ליה היה בתיקונם
שלא דמוכח שיתפזרו כ היה דבוקה ולפ שבדברי שרש"ל מדקאין לפשוך
בכל עכין שברי שבש לבוקו שבשע דמיבש נם שרש"ל בן שמורי לפשוך בב'
ת"ח בין שברי שבש לבוקו כשתר טעמו דשרש"ל והרב שובר כן וכן בשנו כל הבוקף
וכן בשבש בכל בדיקות שלשרוכים אין להשגיח אכל בשבל בשרי' הריאה דבוקה
בשש ודאי אין להכשיר עד שיתפזרו כן רק בשיכר שדק ושיתוך וכשו
שבתוכה: מו יש לבנדגיים וטלפים כו' וכתב בשש"ב נ"ל דהייכו
דוקף בשאין לו היכר חוטות לנמרי אכל אם יש לו רק בנד שבשי
אין לו בריאה שיש לו לדון חוטות בבנדגי וכ"ל שאין בקרפין רכי לעכין
זה רק שוף ל"ל דיתכן שם בנדגין לחר שאין שבדקין דשש שניכו נב בכור
שאין בקרפין טלפי' לנשבל בעלים עמה קולם שיכו לכהנים רק עד ל'
יום אכל לאחר ל' יום שבנדגין לחר שאין שבדקין אם"ה שבי
בנדגי' ל' עכ"ל ואין בשש לחוש לאחר ל' יום דהיש נופש קולם
נדולה היש להקל בהכר אלא בשבש ב' ז' ושפשר שהכו לה דלא לנפיק עלה
אלא בדיעבד כן נדולי דהוש שוף ל' אכל בשפק אסור: מז יש
נוהגין להטריף וכ"כ הר"ן ושאר שהרונים שכן נוהגין וכשב"ב ה' כל ל'
לפ"ם בשש ס"ל שמעה שוכח יתירה בשוף שנולי שוש כשרה וכ"כ נהגו
דוה שקרי בדרי דשוכו' (וכ"ב הר"ן) דשאני שהש שהשוכה הן בשיקוכן
ובשיכין וא"כ בלילה לא נרע שבשר יתר שעשוי בדרי דשוכו' אכל בשאר
שוכה לחש אין בלילה ז' שבלשת שהשרון וכן שהלך שהרש"ל פ"ם בשיכן
ל"ד וכן שעבדי שלך הכיר זה בע"ש:

לך

א זה שלא כנגד זה שבבי שקרוי בדוקי זה בוה וברוח לא
יבא בניכיר על הרוב ואפי' אין ל"ל שבבשם שרוב בוה ויבא בוה
כיון שאי אפשר שבבשם שלא כנגד זה לית לן בה שב"ל בי' ושעשם הסוברין שבוה
לשעשים הרוב בבשם בוה ויובא בוה: ב אלא שבריכה בדיקה
בלשר בפיקה ושמע דוקף בבה"ג שבנלר כולו אבל בניקב אחד אפי'
בדיקה וכן מ"ש שמע מדברי הפוסקי: ג בוא"ו כתב בשם שב אפי'
בוצה של שיש וכיש ש"ם: ד הוי בקרוס כו' כלשר ל' שבשם שקרוס הקשוף
הוי קרוס שמחת שבש: ה לפ שאם כתבו כו' כרש' ל' שבשקרוס
בדרך לאבל אם בשקוף יותר מדאי בשרה לאחרי שעולה בא"ה לפ ה שם
בשוף ב' וכן מעשי בכל יום שמבשירין ובדיקות הר"ן ושאר שהרונים
בשוף ז' ולפ בשבר קרוס שחחת הבשר ח' יבשף היה וטרפה ל' שבשבר
הקרוס בבשיר שב ב' היכר יובש הוא ול"ב בדיקה לרחוק אם הוא יבש
עב"ל ולפ"ז לבשבר הבשר"ג שיירי הבדי' ושר"ב והנשלחין ז' ל' לבנדגי' והר"ב
שיירי כנון לשיבש בריאה ב כנון שרשה וב"ב דבריב לבשאר לרחוק אם בשבר הקרוס ולפ"ז בשיעורי לבה"ב שיעור שרשה לאחרי
שב"ב לפ' לשיבש כל קרוס בשיקה טרפה היא ולפ' בלאחר בשיקה קל בשבר הקרוס ולפ"ז בשיעורי לבה"ב שם ל"ל ט"ו לבדרי הרב בהב"ה ז' ט"ב:

ו ובשאם טרפה הכל בקוב דשרשוף לא מבבי לבו אחי שיעור ושל ל' לשרשה שבניקבה ודוקן שוחחת בשי ל"ל ט"ו ואין מרה שבניקבה ובשל
סוקף כ"ב ש"ם וכן שאר שהרונים דשבשי דשבשם דבשבו בוין שוחחת בשי' לאחרי ק' ל"ל ט"ו ואין מרה שבניקבה ובשל
היא שחחלת בדרי' שבשה) אכל בשבשם הוי שהרי' לאחר ואין כ' בשם ש"ב ל' דין ל' ודשי פ"ו ל' שם ש"ב שוף ש"ב: ז בתי' בוצה
בשבשרת המים של יותר הקרי שבשבדו בבי' קבת לאחר שבשאבו ובשחחתו שבת המים שהוי טוב ורשב"ם בת ה' בשם ר"ת ובי' ובשבילו כ'
ב' בשם ש"ם וש"ם ל' שי' קש"ם ק' בתבאר לבוצה בדרי' ובשבילו בי' כשחחתו לבי' בשבי שחוף בשאר שלא בי' ול"ם ובי' דוק בי' שוחת הקרן
שכל בי' שוק המוך ל' דוקף שם בי' שחוף בשאר שלבאן סט"ו ע"ם ובב"ג דף קכ"ח ע"ב שבשתי בי' שוחת הקרן יקף בשים קרי': ח בוצה כו' ואם
שעוה כו' ל' שם בשבוצה בחמי' לפ דשכוני (פי' רש"י דכוני לה שבשה ואין זו בי' קרי') בקרי' לפ דשבשרת פרי' שקף שוחת ואם אין
בקב בעלין שוקף בשחחתשה ובשבשה שבקב וב"ב ר' ירוחם והר"ן בת דשבשרת ושוחתי שבקב וב' ר' עיקר בשר"ן ושם דשבשר"ב והעתי' בתב ז"ל ולפ
יהיו בשים שחים ולפ קרים שבפי שבשחים שבחוני שבקרי' בריאה ושחחתי' קרוס העלין ושיחתי' שבקב וב' ר' עיקר בשר"ן ושם דשבשר"ב והעתי' בתב ז"ל ולפ
שחי בין בשים קרי' שוב אין לה בדיקה בשוחתי' שב"ל דק לפ' שבשה זה בשבשרת בשוחתי' לפ' בדיקת בוצה שבי' בדרי' לפ נדיך בלל כיון
דלפ בנבן בקרים ב"ם בשבשרי' לפ ושבי' בבן שבוחר בד"ם ושאר שהרונים:

בהמה גסה אלא מדקה הגה ויש לחלק מקיפין לדקה ומגסה לגסה: מכהמה וו לבהמה
(רלף נד מב"ם ורסב"ם והגהמי' בפסק ר"פ) לחרת ולפי' כבהמה לחת חלק מקיפין שלא מנפח לגסה לסימנו מלומח לחומח לו מדקה לדקה לסימנו מלומח לחומח ס מיהו כזמן הזה אין לחוש בקיפין ואין לסמוך לפסקם כלל להכשיר (כלבו בפסק הפסקת הגאונים (ומהרי"ל ומהר"ח מחרוטים)

ו ניקב אחד מהסמפונות שבפנים לחבירו כגון במקום שמתפצלים זה מזה ואין בשר ביניהם טריפה שחבירו קשה ואינו מגין עליו ס אבל ניקב לבש הריאה הבשר מגין עליו וכשירה:

ז כ הריאה שנשפבה כקיתון וקרום העליון שלה קיים שלם בלא ניקב אם הסמפונות עומדין במקומם כמו ולא נמוחו כשירה ואם נמוק אפי' סימפון אחד טריפה ביצד עושים ניקבים אותה ושופכין אותה בכלי שהוא שוע באבר אם נראה בה חוטים לבנים בידוע שנמקו הסמפונות ושריפ ואם לאו בשר הריא בלבד הגה הוא שנימוק וכשירה והוא ס יש מכשירין לפי שעכורי שיהא מחוי המים וך אבל ושרוחים ומי סהוך בקי אם הם עכורים או שרוחים לבדוק אלא נמוחו הסמפונות טריפה: (רלף ורמב"ם פ"ו) מכל למוך עליהם להוכיח הפסד מרובה:

ח חסר מקוף הריא ולא ניקבה כג כשירה ויש מי שאוסר (הרמב"ם) הגה והמנהג להכשיר אם החסרון ככף פסוטה לכל אם חסרון ככף כפוף כזה ב אם יכול להכיח כגומא הסיח לתכבא לגודל מקרי חסרון וטריפה ואם לאו כשירה וכל זה כשהריאה החסרון מכחון לאחר הנפיחה אבל אם היא מכחון כשהיא נפיחה אלא שנחסר מכשיר מכשירה לכתילה מקויק החסרון ס עד כדי רביעית כשירה יתר מכאן טריפה (בי' כשם אבל מועד)

ט הריאה שנמצא בה מקום אשום כל שהוא שאין הרוח נכנס בו ואינו עולה בנפיחה מבחוץ סבין וקורעין (כל הקרום לכד) סמוך ממש למקום האשו כך אם נמצא בו ליחה מותרת שמחמת הליחה לא נכנס שם הרוח ואם לא נמצא בו ליחה נותנין עליו מעט רוק או תבן או נוצה אם נתנדנד כשירה שהרי הגה הרוח בא שם כו ואם לאו ולא מיקרי לחוש אלא טריפה: כשמרחיקו דומה לשאר ריק אלא שחינו עולה בנפיחה

לכל אם מרחקו דומה למוגלא חינו אלא טינדי וכשר כלא בדיקה ס ואף בלחוש ירחה תחילה ליתן הריק כמים פושרין או ליתן מים פושרין תוך הקנה ונכנעת אותה ס או למשוך הרב כמקום החוש ונשפוך אחר כך מים שבתוך הקנה ואם עולה אחר כך בנפיח כשירה ואפי' לא כשר נחתכה הריאה אם יוכל לנהוג עד שפורת שיעלה מקום החוש בנפיחה ים להכשיר:

י ריאה שקשה כעץ במשמושה טריפה: (יש"ח אם כו קלח כעין טריפה)

יא ריאה שנתמסמס דהיינו שנמצא שלימה ובשחולין אותה תחתך ותפיל חתיכות חתיכות טריפה:

יב ריאה שנמצאת נפוחה כמו עיקר חרוזה של דקל אוסרין אותה מספק: ריאה שיבשה אפילו מקצתה טריפה והוא שתהא נפרכת בצפורן הגה ואם מקרטט בנפורן על כשר בריאה ונראה הסרטוט כתוכה מקרי יבש וטריפה (מ"כ (זכן הוא בבדיקות המקובלים):

צמקה

רלף ובמב"ם ורמ"ם (ועמנמ) וסמ"ג ור"ן ור"ת כב' אלו דעת רס"ג בסוף

רלף נד ורמב"ם פ"ו ד"ט

רלף ורמב"ם ורו"ח ור"ן (וסה"ת) וסמ"ק וסמ"ג וכל בו סי' ק"ח וע"ל ס"ל טור כשם ס"ם ותום ור"ן ומרד"כ הגה ורלב"ח ורי"ב קלונימוס סוקן מהרי"ן בד"ל ורלף מעשה

ס"ם וטור ופוסקים ל"רמב"ם פ"ו ד"ן מהרי"ן (וכ"ל בשם מ"כ ורמב"ם בתי"ס

הגה ומ"ג (וכ"ל כשם רס"ג)

הגה אפילו כל מכל וכ"ל כשם מ"ג ורמב"ם פרקים

יא ריאה שנתמסמס דהיינו שנמצא שלימה ובשחולין אותה תחתך ותפיל חתיכות חתיכות טריפה:

יב ריאה שנמצאת נפוחה כמו עיקר חרוזה של דקל אוסרין אותה מספק: ריאה שיבשה אפילו מקצתה טריפה והוא שתהא נפרכת בצפורן הגה ואם מקרטט בנפורן על כשר בריאה ונראה הסרטוט כתוכה מקרי יבש וטריפה (מ"כ (זכן הוא בבדיקות המקובלים):

סכך סוף מקונן כילם: בח נמקה כו' שליב כפרכת בנפורן נעיב' דוקא כולכן משמע כס"ם וכ"כ כל הפוסקי' ואחרונים וכתב מהרש"ל פ"ח סי' ע' דרונא ככולם ומשום הכי וכ"ח מטריף לף בנמק מקנקה וכתב הסנהדי עליו בספרי ס"ם סיפו פיכא דיבש מוכח שלמה מעט שליב כפרכת בנפורן כתב בהג"מ פ"ז מהל' שחיטה לטרפה לף מפיסים לותם ומשמע דה לו יתן סים לתוך הקפה שם תחזור לבריותה בשרה וכ"פ מהרש"ל פ"ח סי' ע' וכתב הטעם לכיון שנמקה מוכח שלמה הוי כמכר המוקדש דל"ל למקה ריסקנקה דמפרש מבחוץ לאו סיפו מסרון דלמ כך כמו בדיק שכתב הר"ב ס"ם וכ"כ מהרש"ל כוהגת ב"כ עכשיו דה"ל כמו בדיק שכתב הר"ב ס"ם וכ"כ מהרש"ל

סם: כט סם הכתר פפק כן' זהו דעתהר"ן (לאפוקי הרמב"ם שכתפקק בזה) דלמ הווכר בדיקה בלמ בפפק אבל אם יודע שנמ לה בידי אדם כגון שנשחטו אחרת לפניה וכיוצא בזה שהפחיזות אין לה בידי אדם אם כן אפי' בדיקה לפניה ואם לאו אפי' בדיקה לאחר זמן הוי טרפה ומשמע מהרש"ל פ"ח סי' ע' דכיון שנמ לה בידי אדם

סנ"ה ד וה"ה כוותה העומדת כמקום שאר ריעותא לעצמו לכשר בלאו הכי כגון ה כנכטוזית או כמקו' למשמעת קול או שהכוע' כעכמה משמעת קול טריפה:

ג אם יש בה שתי אבעבוע' ; סמוכות זו לזו אסורה °אפי' מלאות מים זכים ואם היא אח' ונראית בשתים נוקבים אותה באחד מצדיה ; אם שופכות למקום אחד אחת היא ובשרה ואם לאו שתים הם וטריפה והני מילי בשיש בהם מוגלא או מים הגה

°אבל אם הם צמחים ; ה"ה מורסא שבריאה קשים אע"ג דכמיבי אהדדי להיינו מ"ש מקרוס הריאה כשרה ; מכשר לוחתה יב ואינו נכוה מכשר הריאה (מהרי"ו ושאר מחברים:)

הגה ולא מיקרי סמיכי °שלא פיקין כיניהם יג כשני חוטי שער לפחות שבפתחו הריאה °והוא פיהים כמה סמפרים כיניהם יד מראה ריאה . טו שם מכשירין אפי' תרי כוועי לסמיכי אם המים שבהם זכים נלולים טז ומתוקים (מהרי"ו) וים לילך כוה לאחר טז המכתב לו לפי עניין ההספד ושעת הדחק °וכועה בטיפולי ריאה וכמים זכים יז דינם כמו כסמיכי יח כועה על חרין וקמט טריפה יט דהוי כשני כועי דסמיכי (מ"כ) כ כועות זה בנגד זה כ כין כ' לועות כשרה . אבל כועה נגד טיגרי כשאי נוונח טריפה דהטיגרי קשה ומנקבת הכועה שבנגדה (מ"כ) כועה וטיגרי סמוכים זה אצל זה כשר (ל"ת):

ד °אבעבוע שנמצא כש בשיפולי הריאה נוהגין לאסור אם אין בשר כד כל שהוא מקיף בכל צד (°ונוקב כועה

סנ"ה ד וה"ה כוותה העומדת כמקום שאר ריעותא לעצמו לכשר בלאו הכי כגון ה כנכטוזית או כמקו' למשמעת קול או שהכוע' כעכמה משמעת קול טריפה:

ג אם יש בה שתי אבעבוע' ; סמוכות זו לזו אסורה °אפי' מלאות מים זכים ואם היא אח' ונראית בשתים נוקבים אותה באחד מצדיה ; אם שופכות למקום אחד אחת היא ובשרה ואם לאו שתים הם וטריפה והני מילי בשיש בהם מוגלא או מים הגה

°אבל אם הם צמחים ; ה"ה מורסא שבריאה קשים אע"ג דכמיבי אהדדי להיינו מ"ש מקרוס הריאה כשרה ; מכשר לוחתה יב ואינו נכוה מכשר הריאה (מהרי"ו ושאר מחברים:)

הגה ולא מיקרי סמיכי °שלא פיקין כיניהם יג כשני חוטי שער לפחות שבפתחו הריאה °והוא פיהים כמה סמפרים כיניהם יד מראה ריאה . טו שם מכשירין אפי' תרי כוועי לסמיכי אם המים שבהם זכים נלולים טז ומתוקים (מהרי"ו) וים לילך כוה לאחר טז המכתב לו לפי עניין ההספד ושעת הדחק °וכועה בטיפולי ריאה וכמים זכים יז דינם כמו כסמיכי יח כועה על חרין וקמט טריפה יט דהוי כשני כועי דסמיכי (מ"כ) כ כועות זה בנגד זה כ כין כ' לועות כשרה . אבל כועה נגד טיגרי כשאי נוונח טריפה דהטיגרי קשה ומנקבת הכועה שבנגדה (מ"כ) כועה וטיגרי סמוכים זה אצל זה כשר (ל"ת):

ד °אבעבוע שנמצא כש בשיפולי הריאה נוהגין לאסור אם אין בשר כד כל שהוא מקיף בכל צד (°ונוקב כועה

מכר"ם והרש"ם מר' ירוחם וכשם רוב הפוסקים ועיין ס"ק ג'

כו' כב' ר' יוד' ור' שמוע ומר' וכ"מ בשם ר' יעקב וע"ש בהג"ה ומהרש"ק בשם הכ"מ והרב"ע ומרדכ"י

ד"ע מהגמ"ר הפוסקים

הפוסקי' וטור בשם הג"ה ד"ע מהגה"מ"ר והגה"מ ומהרי"ו

מסמע ולפי' לפמי' שבכו להלדי טרפה לחל"כ ל"ל לרבע וכן לפוסקים למיתר חלש ומתחזי כתרתי ה"ל למיתתי כבל נווכי לי שבכו להלדי כשר לפי' בסמיכי מלמע ולפי' כלפמען: ח וה"ה מורם כו' בכל הספרי' כתוב הגה ז' לאחר וה"מ כשים וע"כ כתוב בל"ח ק"ק ו' ע"ש בשם מהרי"ן דמורם שבריאה לריכין מקרוס הריאה שבשם סוחה ולריכה בנוסח מכשר הריאה שיש בה מונל"ד טריפה אבל ל"ל ונ"מ שיש לחוש דשמא דהלכך פשוט דש סוחה ונ"ל הגה"ה ז' לאחר שבל שם כמה שכיש ע"ש בהגה"ה ז' ל"ג בן הגה"ה ג' בשם ע"ש שלי זה כמה שכיש ע"כ) וכ"ש בהגה"ה ז' ובד"מ ובמהרש"ל שם ובכ"ח ולפ"ז לפי' כוועה לפשוט בסמיכי בקרוס הריאה שבשם ע"ש ובן סוח בעט"ו ובלפי דבריו ונאר מאחרונים: ט נמי' כו' שם בהקדמת כ"ם ופוסקי טיגרי ובקונט' סר"ב ס' ה' ו' בשעת שבחוכח שם מהרש"ל דטיגרי לריכן קשה ויש שם ליש קנת דאם נפ שם ליפה בלל ליינו חלוש שבתאר ליינו לגיל ס"ל ס"ו ודעת הר"ב דאפי' ליין בו שום לחלוחי דק לריך קשה לגמרי כלפן מ"ש כיון דמרפה דומ' למ"ש מונל"ד טיגרי וכמ"ש בהגה"ה פ' ל"ו ס"ו ועיש בתוי' סליפה טעמו כי טוב סוח וכן סוח בכדיקות המחרוכים: י קשים כתב הב"ח ל"ל דה"ה בחלוחת רוח דכשר בסמיכי ע"כ וכ"ל דפי' דשם פוסקי דמשמע בש"ע שלא מטעם דבריך כאן כמי לישב לכתוב דכתיב מיש תבעה אם וכדאיתא בהרש"ם מ"כ בחלוחת רוח ליכא למימר הכי: יא שקרוס הריאה מכשה כו' בתב מהר"ם אם ת"ה מרפה אי יכו שקורין בלעט"ר שמרפה בליפה שבתוכ' כעין מרפה בלפן טוב שקורין טריקם והם נדלים בין עור לבשר תע"ש שבקרוס שמכשה על"ש לין לה מרפ' ריפה רק מרפ' המורם כשרה והוא דקאמ' לרבן להיות בתוך הבשר לבן נראה הבשר בלבן כדרך שהם טוב בשר מרפה מקיף כו' וע"ש ולפ"ז בהיכי דמה בכך ס"ם שם לין קרוס הריאה מכם על"ש בסמיכי בינהו וכן הוא בדברי הרשב"ם ס"ק בי הנדלים בין עור לבשר לדמרי מרתי דסמיכי טרפה נם לפ"ז מניכו לשום פוסק שסילק בכך ולפ"ז קשה למ"ש רבינו לעיל נבוה מבשר הריאה וכן משמע בהרש"ל פפ"ו ס"ב ובדברי הפוסקים נם לפ"ז לריך לומר שהוא נבוה יב מיהו נ"ב מ"ש בשם מהרי"ו ס"ל דאפי' בלא נבוה מ"מ לריך לומר שהוא נבוה ולפ"ז לריך לומר שהוא נבוה

כג והוא סימן בקיאין כו׳ וכן הוא בכדיקו׳ המחרוב ומשמע דאפי׳ מעטו׳ סגי מרפות אפי׳ לפי מרפות בכשרות ולקמן ס״ל ס״ל ולכאו׳ כמ״ש ר׳ מכאשי בשוא״ת בדיקות סר״ן ומהרש״ל סס כתב שם ב״ב ובהג״ה אפחת שם ג׳ ס״ב לאותו סימן מרפה רופא ומסכים כן מאחר דסגי בחוט שער ג׳ ס״ב לוט בודאי אין לו מרפה ריפ ועוד מאחר שהרבה נאוכים מבזיין בעיני בעיפולי ים לקמן ע״ב: כך הם לפי סימן בקיאין כו׳ ל״ל הב״ח בסימן ר׳ כן פרש״י שלא מצאו שהיו בקיאים בקרקו ריפה ולאו בעיפולי ומסכימו שלא היו חוט כשר מקיף לאחר הכפיפה ומ״ב נאו׳ הבודקין בפקוח והכשירוהו וקראו בעיפולי ומשמע שהפקה לפניהם היה כמו שפה ויתר מן הרגיל ולכן מקיפה בשר מוץ תרי לבתרי תרי ובשפה שבשפה בחוץ היתר עומדת ויש למשך עליהם לבשר היה מקיפה והבזיין כך בבית ל״ם ומסכים עמו כו׳ ומיפו לדיין למשמיעים להטריף בבשר בשלא בדק הריפה הם כן בבהמה בחוקה לימוד עומדת ולפורש וכ״ם מפרש ל״ם דמולין ס״ל כ״ם עב״ל ותימה שדילג בדברי ר׳ בן פרש״ם שהרי בב׳ בבית שם לשחוט ונם כי בעיפולי ריפה לא כוונה רק מפני הגלון ולא ג״ם ועוד לחוקי תי כו׳ ל״ב אפילו בלא טעמא לחוקי תרי מבזיין מטעמא כיון דבעיפולי בזיפי לימה רק מהגלון והבו לה דלא לוים עלה דסיכי דוקא בידיעין בודאי שלא היה חוט מקיף ועוד דהא ליכא בבשפה בעיים לפשר דקאמרי שכח המחרון יפה מן הרשב״ן ומפרש״ל שם מיירי להדיא בהכשפה בפרכא ולא בעיפולי נם לפי ש״ם לקמן ס״ל ש״ם ב״ב ל״ל לדברי מפרש״ל ס״ב כ״ם בבא דבשר דקל דמולין ס״ל כ״ם עב״ל ותימה שדילג בדברי ר׳ בן פרש״ם שהרי בב׳ בבית שם לשחוט ונם כי בעיפולי ריפה לא כוונה רק מפני הגלון ולא ג״ם ועוד לחוקי תי כו׳ ל״ב אפילו בלא טעמא לחוקי תרי מבזיין מטעמא כיון דבעיפולי בזיפי לימה רק מהגלון והבו לה דלא לוים עלה דסיכי דוקא בידיעין בודאי שלא היה חוט מקיף ועוד דהא ליכא בבשפה בעיים לפשר דקאמרי שכח המחרון יפה מן הרשב״ן ומפרש״ל שם מיירי להדיא בהכשפה בפרכא ולא בעיפולי נם לפי ש״ם לקמן ס״ל ש״ם ב״ב ל״ל לדברי מפרש״ל ס״ב כ״ם בבא דבשר דקל

כה תע״ג דלא שפיכי כו׳ בפנם מר מבואר דיותר מסתבר לפסיר בלא שם כי שכקב בריפה לפסיר לי לא שפיכי כו׳ וכן כל שמוע הלוי בקע ורפה דלא שפיכי והפסיר עב״ל ומכ״ל כי והיכו מפוש דבשם כי כיון דלתרעי כ״ב דמ״ם לפי שפכה בקיעון ולא כיכה מבזיין (וכן הוא במפרש״ל ומהרי״ק ושם לתרוכי) אב״ל דהמחבר ס״ל דיותר מסתבר לפסיר בלא שם כי שפוש דמיתחזי כתרתי בזיפי ומשמע ליה הכא מדסיים בהגה״מ שם והשם בהגה לפסיר בזיפי ק״ל: בן כשר כו׳ נכתב בו׳ מיהו סיכת דקיימא מתחזי כתרתי בזיפי דסתמי להדיא עב״ל ומשמע דסל״ת דמתחי כך דסתמי דוק בלא שפיכי ק״ל: בן כשר כו׳ נכתב בו׳ מיהו סיכת דקיימא כנד הסתפוכות כרפה דכתי הפ מיירי כן לדברי הרמ״ם ובדקין הסתפון שם כיפה ב״ל ודב״ח מסתע דשרי ולפ מעכי בדיקה וכן מסתע מדברי שאר מחרוכים שסתפון דשרפה וכ״כ מפרש״ל שם ט״ס ל״ז דבבועה גדולה (ומלישי מוכלת לה ש״ז מכשיר אפרש״ל בשקום הפסד מרוכה עכ״ל בדיקה ועכ״ם) בשקום הסתפוכות ומע״ל לין מוציל בדיקת שכם הפ׳ דבשפה מרוכה מאחר דלין שכם בדיקה עכ״ל וכן משמע מדברי הר״ב דלפ״ז בשקום הפסד מרוכה ולל שם ל״ל בשר״ב דשלפי שכם בדיקה להם כתב בעל ש״ס ל״ם ז נבי ריפה שבשפה בקיעון ומרוחין בשר על ידי בדיקה בהפסד מרוכה ולל שם ל״ל בשר״ב דשלפי שכם בדיקה להם כתב בעל ש״ס ל״ם ז נבי ריפה שבשפה בקיעון ומרוחין לבבים מן כיוצא הסתפוכות ואם לאו לא כיוצא דוקא בבשפה בקיעון בלא בועה אבל אם בועה ודרך הבועות להעלות דקבון בבבים ולפשר דכיוצא הסתפוכות בבבים וכקבו עד שבשפה מרפה שליפה שבתוך הבית ה״כ אי לפשר לרפות בכלי שום חומר לבבים לבך טרפה בכל ענין וכן הוכחתי לקמן ס״ק מבנה מרדכי ומהרי״ק ע״ם: בן בדיקה כן כ׳ נמי בהסתם לתרוכי דשר בבבים ומיהו בכשפה בקיעון לא מהני בדיקה כן בתב בשפה בקיעון ומהן לבזיעורים הללו: בח ולפי בבים וביש ומהרש״ל בשם בזיעור בא בדיקה בשפה מרוכה עב״ל דלא כיצוא דבא״ז לא כיצוא וצוד דקומרת יקירת היא ורוב הסופקים לא הוכירו ה בשם הרש״ל וטוב לא הזכירו עב״ל ולפע״ד לא בבוע מע״ל לים לו מקום בשם ומוסכם מכל הסופקים לתרוכי בשם (סוף דק מ״ו) תרי בדיקה שבשפה בקיעון זהוא דקיימא סתפוכות ומ״ב כ״ם בוע מע״ל דקיימא במקום סתפוכות וכי נרע מבני שהיא בולטת ס״ם יש תפרין בשפה כמו בשפה ולדלת בועה נרע מבשפה דהיא בולטת ומן קרוב מבשפה בקיעון (וכן נבי בשפה פיירי לף בא״ז וכלאומה בכל הפוסקים ע״ם) וכן מבר״ם שמעתו מקול דין זה שנוהג דין זה תרי בשפה בקיעון בדלית בתפוכות מבר״ם (דפום פרלמ״ה) סי״ם ובמרדכי ובתשב״ץ ומסרי״ק שורש ל״ו ושם) מתרוכים וכן כתב בהגהו״ם מהרי״ם בתשובה בוע מע״ל לף בא״ז ומביא מהרש״ל בשם וכן משמע בלבוש ובכי מוכח להדיא מדברי הרשב״ם והר״ן ומביא שם בי שמעינו שלא ס״ם הרמב״ם דבבל בוע בדיק מע״ל לף בא״ז ומביא מהרש״ל בשם וכן משמע בלבוש ובכי מוכח להדיא מדברי הרשב״ם והר״ן ומביא שם בי שמעינו שלא ס״ם הרמב״ם דבבל בוע בדיק

כועה אכל טיכרי כשר כשפולי ריפה)°ושפולי היינו תחתי׳ ר״ן אפי׳ ופ״ם האומא או האומא אבל לא ה חתוכי שבין אונא לאונא:

סנה וליח °לכבל מקום שים שם חילוד מקרי שפולי ריפה מהרי״ק ופ״ם (בבבו) °ולבן ים להטריף לפילו למעלה במקו׳ שהריח לבוקה לבדרה שם הוא נגד תוך החומת שעדין הריפה שם מלא ונקרא שפולי אבל נגד החומת בשר דלא סוי שם שפולי דשם הריפה רחבה יש לילך כזה אחר המנהג ואם אין חוט בשר מקיף נופלין לותה ומשמעין לנד בועה שם עי״כ חוט כדי בשר מקיף בשירה כנ והוא שיהיה בהיקף בשר °מרפה ריפה מהרי״ק כד שם לא היה בהיקף מרפה בשר °ובאו אחר כך בודקים כו׳ ס״ב ומומחים ונפחוה ומשמעו שם ועל ידי בקיאתן וכאן יפה שם תבו׳ שנפתחו היטב ומשמעו בבקיאות עצו שהיה שם היקף בשר: כל במקרא ועיין פ״ק כ״ב

ה בועא בריאה וניברת סנה °והוא לאו קיימי כמקום סמפונות בעבר אחר כה אע״ג דלא שפיכי אחרי כו תכל לאו קיימי במקו׳ סמפונו׳ בשירה (סנה מרדכי) דקיימו שני תבבעות מן בשפולי כו בדקה ול׳ בנפה מהרי״ק שו׳ נהגו להטריף ואין לשנות כה ואפילו °היה זכים בבועה כ״ו ול״ע °ודוקא דשפכי להדיא כה תכל לאו לפי שפכי להדיא בשר ל לפי °בעבורים וסרוחים לא בועה °שפיכי תחת הורדע במקום הדק ויש שם סימנין טריפה דניכרת מעבר לעבר לא טיכרי הניכרת מעבר לעבר °ליכה בבועה לא וע״ל סי׳ ל״ב לויהו מיקרי שופכות להדיא: ו אבעבוע

אבעבוע שנמצ' בו נקב היכא דלא ממשמש ידא דשבחא ואינו יודע אם ניקב מחיים או לאחר מיתה לא טרפה:

בועא או סירכא שנמצאו בקנה הלב או בכל מקום חוץ מהריאה כשרה: (ועי' לעיל סימן מ"ו):

לח דיני מראות הריאה ובו ה סעיפים:

א ריאה שנמצא בה כל שהוא שחור בדיו או שהוא (דומה) למראה הבשר או שהוא ירוק אמרו בלע"ז (ובלעז לאסכמו קורין נע"ל) בין שהוא כמראה חלמון ביצה בין שהוא במראה ברכום בין שהוא במראה כשות טריפה וכן אם היא כמראה הבקעת שהיא לבנה כבקעת אסורה ויש מי שאומר דהיינו שהיא בעין חריות של דקל:

סנהג ונוהגין להקל אם היתה כלוכן כינה טריפה (מהרי"ו) והכי נהוג:

ב כל אלו המראות אינם פוסלות עד שנופחים אותה וממלאים בה בידו אם נשתנית למראה המותר מותרת ואם עמדה בעינה אסורה:

ג יש מי שאומר שאין מראית הללו פוסלות אלא בשהשנוי בעור מחמתו ולא מחמת מוגל שבתוכו וכן אם כח הנשמי מרחיק מכח שער שחור לו דם נגרר המוכח בריאה כשר:

ד אם אינה שחורה כדיו אלא כמראה הכחול (קורין בלעזן לאסכמו כל"ל ודומה לרקיע) או ירוקה כברתי או שהיא כמראה הכבד (או כמראה הטחול) או שהיא אדומה אפי' בתכלית האדום כשיר אפי' היא כולה כך ובן אם יש בה הרבה גוונים (ושם פוסק לא תילקו ומשמע מדבריו מיבר ונקפתם פולקי בהדיא ע"ש):

ה יש בו קליפות כמו נתק וחיא שלימה בשרה:

לט דיני בדיקות הריאה ובו ה סעיפים

א אין לבדוק אחר שום טריפות מן הסתם חוץ מן הריאה צריך לבדוק בבהמה וחיה אם יש בה סנהג וכל הפוסק בהמה ונסנגו נם כן לנפוח כל ריאה לפיהו ליתי כיס ריעות ונקנת מקומות מקילין

ב מי שקרע בטן הבהמה וקודם שתבדוק הריאה בא כלב או עכו"ם ונטלה והלך לו הרי זו מותרת ואין אומרי' שמא נקובה היתה

סופרים לקדרי וה"ה כלן וכיוצ' דשם לעיל כתב כן הר"ב לעיל נבי סעיף מסום דם"ל כמ"ם על סם מהרש"ל והר"ן בם ר"ן ז"ל: לד לעיל מאחר כן אכל במקום דמשמש ידיה דטבחא לעיל בים: לה טרפה ואין מקילין בכותי כמו שמקילין בריאה לעיל סי' ל"ו סעיף ס' בדבורות עשויות להסתכות:

מ א כרכום סי' ר"מ בסמ"ק בין כרכום נופיה בין כהסברים שבגבעים מתכו ע"ש: ב כשומת סוף נ"ב נבע נע"ל וכתבו הפוסקים והלחרוכים דירוק כזהב לו טעות לו בכבוף של טוחם לו בקופיקת בני אדם החולה שבקרקעת בל"ח נע"ל ז"ל בט הכל הוא מין ירוק נע"ל ובדפוס ובל"ם ס"ימן מ"ם ר"ם קט' ולקמן סימן קפ"ח ס"ק ל' בתבאר דנע"ל בתשובת דינו כשטוח וה"ה הכא טרפה כלשון בתום' ופוסקים דתך דינא מיבא להלן: ג כלוכן כיצה בתב בא"ח סי' ל"ב סעיף ב' מהרי"ל דהייכו כלוכן כיצה תחר שבקבל' וכחלמון כיצה ובדפ' דבחלמון ר"ל דכין הכא והכא טרפה אפילו בלוכן ר"ל דוקא תחר שבקבל לא הכל בשוה קיל ליכה רק זה וזה ולא לבן וכן משמע בסמ"ק: ד למרפה המוסר ומסרים בל"ח סי' ס"ימן ל"ט בתב שבי"ר לפסוק וכן הוכח בבדיקות הר"ן ור"מ כ"ם בסמ"ק ובן מבואר בדברי הרמב"ם ומרדכי וכלבו ורבינו ירוחם למרפה מעם והסכים כן הוכח בבדיקות הר"ן ור"מ כ"ם בסמ"ק ובן מבואר בדברי הרמב"ם ומרדכי וכלבו ורבינו ירוחם למרפה חוזרת למרפה מעתה בשרי: וכן סוף בעטי"ו: ה יש מי שאומר כן ונהג להכשיר לקמן וכן לם יש בה הרבה נוכים מלו מרפות הכסנרות מעתה הם מרפות הפסולות מעיקרי כשהסכוני בעוד מחמתן וכל"ח דף קי"ז ע"ב לח כ"ב וכ"ם כל המחרוכי בבדיקות: וכב"ח דקיבא לחין הסכוני בעוד מחמת המרפות עכמן כשרות: ו לו ירוק כבתרי: ובתב מהרש"ל שם שם"ב בשב"ם ז בם מהרש"ל כללם דמילתא ירוק הבקר בל"ח נרען לו בל"ח כזר וירוק הבקר בל"ח נע"ל טרפה ע"ב וכן בריאה עיקר עכ"ל: וכ"כ המחרוכים ופשוט הוא: ז כשרה ובתב בבדיקות מהר"ן דמילות הבסרות לאיכבו קנת בבריאה ולא בריאה ובן בשיני על"ח בב"ם וב"ם מהרש"ל בפ"ט בסימן ל"ט: ח ולח לם יש מכה כו' ומהרש"ל בפ"ט מ"ב ל"ח מבשיר לחני יש מכה בדוקן: ט טרפה ובתב מהר"ן ע"ם סר"ל טעבי"ל ומהרש"ל דבשא בלא מבתבה לחני בריאה עי' בחי' טרפה בין דבא מחמת הבאה שהוכיח בדוקן וכ"ם הב"ח ור"ח בם כ"ם הסיני על זה וכן בריאה עיקר וגם בדברי הרמ"ם ובכי' ירוסם משמע לבאורה הבי ובם בין בכללו הבי: הרבה פוסקים מבשירין לחיני עילה בבפיקה ובן סוכח מהרש"ל בשת מהרש"ל וכ"ם בסמוך לין להסתיר:

מ א מ"ל לבדוק כו' לדוב בהמות בחזקת כשרות ומשמע מזה טרפות בן ומשמע טרפיות לבבי כה: ב מון הן הריאה שעלולה ליטרף מבבי הסרכות ובמר בבדיקות ובמבואר בדברי הפוסקים שהביא בי ועיין בם ק"ק: ג וכל הפורק בו משמע בבדיקה זו ובהגנ"ב בפוסק לבל לי בתב בלא כיפוף לב"ע בשר בין לבבדק ויש פשוט ומכח בב"ם בבמה דוקתין וכל הפוסקים וגם הב"ח ב"ל לא שבבין מדברי מהרש"ל ס"ק דסולים ב"ל דבעל בפ"ם יתיר לעצמו בבמע בדול אם בבדיקה הראשונה בלא כפיפה ולא בדיקת הטיב בדברין לבדיקה הראשונה לימבא ולמה לן לבעל בפם להתיר בדבר שפשוט היתיר בם ס"ם וכל הפוסקים דלמעלם ולחרוכים: ה דק אם היתה בם סירכא כו' וה"ה כל שאר ריעות בדלחרין בם ס"ם נבי בריאה דלוגם ונבי חטוח בריאה וכן נבי בריאה שבגלל קרום שעלין לעיל סי' ל"ו וכן בדוכתי טובי וכ"כ הרמב"ם סוף פ"ו מה"מ ורוב המקומות אין כופתין שהריאה כולה דב' שנור לחבש ומעולה לחבש בתחלו שהריאה בספרד ומתרבה ולא כולה לו דבר שמועה לן עכ"ל ומשמע דבכל שום מבש בריאה פגומה: ו ובטל ואלך לו וכן אם בשליבה אם לאיבדה בשוה לדבר פ"ם בריאה פגומה ובטל בכל"ם בריאה כשו בטל בשוה בבבדיקה שבתבאר דיבו בסי' ל"ט סעיף ו' בב"ב בדבר בתשובת סימן תק"ח ע"ש: ז ומין לומרים כן דדוב בהמות בחזקת כשרות כן: ח ויש מרחיקים כן בספרי הוכחתי בבשם דשעלת לבל"ע בדיקת בריאה לימא שלא מדברבן וכן משמע בתשובת

בן לבל בלבן נ"ם כ' ולבל"ע מדבריבן בשם בשמטה בחזקת בשרות ליתי לקולא ומה"ט בל בן לעיל סימן ל"ו סעיף ה' בקב בטבח וחלב שלא דהחומרים ם"ל לבבי דלמי לאיבדה בבדיקה עשוה לחל"ב מבשים בתקנתן לבל מ' שלא בריאה בלא בדיקה דהריאה לבבי וכ"ב הב"ח מבל ודלמי היכא בבדיק

ג °בא עבו"ם או ישראל והוציא הריאה קודם שתבדק והרי היא קיימת נופחין אותה:

להתיר רק כמקום הפסל נגול ט ולו כנדיי וכולחים וקיות מלין מרכות מצויות כהם (סמ"ק פוכח בטור ועוד סרבה פוסקים:)

ד °אונא הסרוכה לאונא או לאומא °בין סרובה מעט בין סרוב כולה, שלא נסדרן טרפה בסדרן בשרה °אפי' בלא בדיקה (°ויש לחש כלקוח וכמה נקב שם טרפ) ואין נקרא בסדרן אלא בשתים וואצל וו מחתוך של זו להחתוך של זו ואפילו הוא באלכסון ואפילו יש בה פלוש אבל מגבה של זו לגבה של זו או אפילו מחיתוך לגב או משפולי לשפולי או משיפולי לחתוך או אפי' מחודה של זו לחודה של זו שאצלה או אפילו מחודה של זו לחתוך של זו שאצלה נקרא שלא בסדרן:

טנף

זוח לחפילו בכסדרן נרוך פליקה מלין נקב כריאה

°ומחטר מלין לנו נקיקין בבדיקה כל מקום לדיכה ריעותא ים להטריף כל סירכה יה וזיל °להכשיר יו לחש היה מעיקל החונות עד חניין יג לחפילו מכונף וכן נוהגין להכשיר כי מלי בכסדרן °וכן חסים יד כמין קרוס כין חונה לחונה לו כין חונה לחונה כסדרן יוכח טו מעיקרו טז עד לחמצעיתו מלין להטריף דדרך הוא להמנח כך ומלין זה סרכה °ומלין דרך קרוס זה להמנח שלא כין חונה לחונה לו כין חונה לחונה לא בשאר מקומות ולא נמנח כשאר מקום שיהו שלא סרכה °וכל מקום שבסרכה כשרה יי לא חש יט סרכה תלויה נס בלותן סרכות והוא נקרא סרכה כפולה כשר:

ה °אם נסתפק אם היא בגב או בחיתוך וכשנופחים אותה הרבה נראה שהיא בחיתוך וכשאין נופחין אותה כל בך נראית הסרכה שהוא בחוץ בשרה:

ו עינונית א דוד"א יח לכל מקום שהסרך טרפה אפילו לכיס שלה ואפי' °בולה נרבקת בו °והוא הדין

טנף

יט לכל יחידת דבל הבא דסריכה טרפה: כ °היכו °חש הורלך מלכקה למוטב כשורש מלח עם הכיס ז אם נסרבה האונא או האומא לגרגרת או לחזה או לשמנונית הלב או לכיסו או לטרפש הלב או לטרפש הכבד או לטרפש שהעינונית שהוא סוף טרפש הלב או לרחם או לט מעלא שקורין מוליגא °או להמפון היורד בין שתי הערוגות או הסמפונות או לכבד טריפה ואפילו היא דבוקה לאחת ממקומות הללו בלי פלוש (סם ושמר מסרוכים ענין)

לקנה הלב או לשמנונית

טנף

°יש מקילין לח החונות העליונות שסמוכי לגרגרת כב דכוקים מעט בגרגר ואין כיוסס חלוק כלל שיוכל להכניס אלבע ביניהם וכן °החונות לכיון הגרגרת וכן מרחקן עד סופן לצמרי היורד בין החונות

כג מרחקן עד סופן

כד °יש לחוש לסרכה שבאמצע אפילו בשאר מקומות שבגוף הריאה ואפילו בשאר בעלי חיים שאינן מעלין גרה כיון שהסרכה באמצע הריאה ולא בצדדים ואפילו בבהמה דקה שאינה מעלה גרה כיון שהסרכה באמצע הריאה ולא בצדדים הרי זו בחזקת שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת ואפילו בבהמה גסה שמעלה גרה אם הסרכה בצדדים הרי זו בחזקת שנתרפאת ואינה נולדה בה:

כה °אין חילוק בין בהמה גסה לדקה בין זכר לנקבה בין קטן לגדול בין בחולין לקדשים בין בארץ לחוצה לארץ בין בזמן הזה לזמן שבית המקדש קיים בין בימות החמה לימות הגשמים בכולם הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

כו °אין חילוק בין שנמצאת בריאה בין שנמצאת בשחיטה בין שנמצאת בנבלה בין שנמצאת בטרפה בין שנמצאת בשחוטה לעכו"ם בין שנמצאת בשחוטה לישראל הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

כז °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה בין שנמצאת בחיה בין שנמצאת בעוף בין שנמצאת בדגים בין שנמצאת בארבה הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

כח °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בזמן הזה לבהמה שנשחטה בזמן שבית המקדש קיים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בחוץ לבהמה שנשחטה בעזרה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בפסח לבהמה שנשחטה בשאר קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בקדשי קדשים לבהמה שנשחטה בקדשים קלים הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

כט °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה כשרה לבהמה שנשחטה בשחיטה פסולה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בכוונה לבהמה שנשחטה בלא כוונה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תמה לבהמה שנשחטה בשחיטה שאינה תמה הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

ל °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לא °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לב °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לג °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לד °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לה °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לו °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לז °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לח °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

לט °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מ °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מא °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מב °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מג °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מד °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מה °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מו °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מז °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מח °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

מט °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נ °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נא °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נב °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נג °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נד °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נה °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נו °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נז °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נח °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

נט °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

ס °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סא °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סב °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סג °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סד °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סה °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סו °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סז °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סח °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

סט °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

ע °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עא °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עב °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עג °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עד °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עה °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עו °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עז °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עח °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

עט °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פ °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פא °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פב °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פג °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פד °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פה °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פו °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פז °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פח °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

פט °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צ °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צא °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צב °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צג °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צד °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צה °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צו °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צז °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה קדשים לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צח °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה תרומה לבהמה שנשחטה בשחיטה חולין הכל הרי הן בחזקה שנולדה בה ואינה מחמת מכה שנתרפאת:

צט °אין חילוק בין שנמצאת בבהמה שנשחטה בשחיטה חולין לבהמה שנשחטה בשחיטה חול

כד וכן אם היתה כל הריאה דבוקה בסדרה כי תומרי סדרך דכיתי ייהו ככך וחין זה מרכה וחין להתיר כל זה בלח מחלת חכם ומומחה מורה הוראות וחין ללמוד מחקומות חלו לגמרי מקומות שנכרכה שם הריאה כי כשחר מקומות חין חלוק בין דבוק כולו לו לח :

ח סירכה היוצאת מהריאה כיס והיא תלויה שאינה דבוקה לשום מקום בשרה ואינה צריכה בדיקה: כי וסירכה תלויה היוצאת מן הכועה טרף מטנרי כשר למקום באוג או באומ עצמ"ד יג כדין סירכ תלויה קנים ודוקה שחין הסרכה קנרת מכשר הריאה כיס חכל אם קנרה עד שמכח הסרכה הכשר את התיים מקמיט וחינה עולה כנפיים היטב כשחר הריאה טרף וכל סרכ תלוי כט עולה ג"כ עם נפיים הריאה ל חלו שים מכה כלוכן כנגד טרפה : כל מקום שאסרו סרוכת הריאה אין הפרש בין שחחא הסירב דקה בחוט השערה בין שחחא עבה וחזקה ורחבה כגודל ולא כאותם שממעכים ביד ואם נתמעכה תולים להקל וכל הנוהג כן כאלו מאכיל טרפות לישראל :

לא יש מי שכתב שמכניס אצבעו תחת הסירכא ומניחה קצת אם נפסקה מדמית הגבוהה כל שהוא סירכא בת יומא היא וכשרה ואין להקל בכך אלא בבהמת ישראל ואין סומכין על קולא זו אלא בבודק בשר וירא את יי מרביס :

לב טוב להשקות הבהמה סמוך לשחיטתה :

לג יש מי שאומר שהבודק יכניס ידו בבהמה בזריזות בלא רפיון ידים ואם נתפרקה שום סירכא בשמכניס הבודק ידו מוציא הריאה לחוץ ובודקה אם היא סירכה ומצא ראשה בריאה או בדופן ואם לאו רירא היא וכשרה ואין להקל בכך אא בבהמת ישרא ואין סומכין על קולא זו אלא בבודק בשר וראאת יי מרביס :

לד ים מתירין למסתם כשרכו ולמעך כשם ומומרים שנכרכה שם ימעך חלם כשם כל היום חלא תנתק ולכן לה כל מקום שיש מעך תולין להקל ואומרים שחינו סרכה שלא ריר בעלמא ואעפ שהוא קולא נדולה כבר נהגו כל בני מדינות שלנו וחין לחוש שמא כשמכניס ידו בודק לריחות כידם מלחר שים על שמכמו ומ"מ נכון להיות הבודק ירא אלקים לה יודע ליזהר למעך כשחת שלא ינתק ככח ים מקומות שחין מהנין למעך ולמסתם כשרכות סורדת שם נסרכה למקום אחר וכל מקום שיש מקומות שנוכל להקל נם כזה ולי כרלה לחלוק עלינו חין למסוך לדברי מקילין כעבין המעוך ומסמוך אכל מסכים בעירנו למסתם ולמעך ככל הסרכות וחין חלוק בין סרכ לסרכה לו וכבן לחוש למה שכתבתי שם לה כשפסל מרובה עוד נהגו בעירנו להטריף כל סרכות לה נליים וטלחים ועבלים הרבים ולה למעך עשה בלבד כי ים קבלה כזה להטריף כי הסירכה עדין רכה ומתקת עד מעך :

יד בודק שהוציא ידו ואמר טרפה ואח"כ הכניס

לה נדיים ושלמי כ"ש כתב הכ"מ כריאה בעיני שדקדק הרב בלשונו לומר דהייכו שהי שוה ובקי ובקי יוסקין כי אכל נדיים ועלים ועלים מעש יוכל כל שהו בקיא בשם נדי ושלה בל בני אדם שלא למעך בשם עכ"ל ע' סי' ל"ג ס"ק ת"י :

לו וכן אם היתה כל הריאה כו' בשם המחבר למי מונח כריאה שלמה כו' ובשור ע"ש בשם ש"ך ס"ק ע"ש : בוה ומיהו חלוים כו' ומפי' לא"ר אין מרכה בלא נקב לפי שמסרכת הבא מחמת נקב היא כמרכת המקום אחר אבל מרכה חלוקה מינה בלא נקב חלא בשטות לחות הרי הם ולא בא מחמת נקב קרפ"ו ור' ירוחם וכ"כ הסמרוכים : בו ומירכה חלוים היינו כ' ע"ל סי' ל"ז סעיף ב' ובמ"ש שם : בז ממקום למקום כו' בתב בי לפי' לא"ר אין מרכה בלא נקב אלא שהנקב היה מרכה במקום אחר ואין הסרכה נאחזת בשתיהם אלא בזה ובזה ולפי זה אפי' מרכה בלא נקב היה

לט הרמ"ן כתבן כו' שמלי שבודק הבהמי הכהני ידו בחוקה והעביר הם ירכ' אע"פ שהעבירה הרמ"ן בהונאת ידו עכ"ל ר' ירוחם ופמ"ג וכתב כל"מ ובכתב כל"מ ובכ"ל לדיקין דמתירין כל הטרפות הכתובים ע"י משום מ"מ טרפה דלי"מ העביר בחוזק עכ"ל וכ"פ מהרש"ל פ"ל ט"ס סי' כ"ה וכתב דמדברי ר' ירוחם מיכף למשמע הפך מה שכתבו הפוסקי' דם ירכות המקרקות כשהטבח מכהים ידו וכודק לאו מירכות כיכוי ולפי זה לדיקין לית לדברי ר' ירוחם ולית להו שברי הרמ"ן ור' ירוחם נופיכן בתכו בפוסקי והכתיב לשמוע ס"ק נ"ב מ ומפר מכתיבו כו' מיירי בשלו שכתבו שכתב אחת לב"ד כמו שכתוב שלפני זה: מא כיון שכתבו שכתבו כן לשון זה מפר זה ס"ל לדברי הפוסק ומכתיב כיה ס"ל קד ומין לדברין על מ' במקום שכתבו בב"ד וכי תלק לפריכי ומכתיב כיה ס"ל קד ומין לדברין על מ' במקום שכתבו ובא"ם נמי ק"ו ס"ק נ"ב ועי"ש שהאריכו בדבריהם שלנו: מב לין כלן עדות זה כשהפוסק כו' ובתב פב"ח ותימה שלפ"ז בתב הר"ב בסי' ל"ב דלדיקן דמתירי' בשהכה הריאה גם בהכה תרי לדיקי יש להחמיר וכך פסק מהרש"ל פ"ק דחולין סי' כ"ה עכ"ל (גם בד"מ הביא הר"ב ר' הרשב"ץ בשם) ובלתת פסק מהרש"ל כך מבל לפעמ"ל דשתי הר' דפ"ב ע"ב מדברכן היה דפ"ק דלדיקה הריאה דרכן דמתירי' בשהכה הריאה ע"ב מדברכן היה דפ"ק דלדיקה הריאה דרכן וכע"ז כל הפוסקים וכיון דלפ"ז אבידה בתקון רבנן לפרו לפי' דיעבד דלאו אבי לפ הוה מקיים בקיבת דרבנן לבל בשפ"ז לומר בנדק כהוגן ובשהיה ניקב ונ' לומר טרפה היקה דבין לפלי וכין לפלי בנדקה מיקת ובאבידה בתקון מכהים פלפ"ז דזה לומר בשהיה ניקב היקה וזה לומר טרפה היקה מ"ב ס"ל קד לנבי חד ונתוקע בהמה בזוקה היקר דפ"ק ודלי ס"ע מודים בשפ"ז בתוקה היקר נמוך עומדת ובל פפק לפתר שהיטה לכיון לקולא פ"ז שהו"ל בדיקין דבדוק הריאה מפני שהעלה לעוקר ומיקר כך לפרו לפי' דיעבד בשלא בנדקה מבל מדיבה היקר נמוך הוא ובדאוקמתי זה בספרי בהרכה הובחות ודלויות ברורות ובע"פ ס"ק נ"ב ונם הב"ח נופי' כ"ב בריש סי' זה ס"ב בשהריאה בפביכו ול"לומר בפדרן ול' לומר בשלא בפדרן וב"ג ודלי דבתוקה בשלא קיימ' (ובלאו הבי בתי לפ לקשה מילי דפ"ק דוב הפוסקים והמחבר סוברים דבלתת הריאה בשהיה בעיקר בשפ"ז בפ"ק דמ"ב ונם הרב בהג"ה ובב"ח פשטו עליהם בהפשר מרובה בלבך פף דמתירי' בשין בהפשר מרובה מ"מ הבו לה דלפ לוקי עלה ובייבו דוקא בשלא בדקה בעת שהיה כ"ה בבית) והרשב"ץ והמחבר שבתב זה ז בשהכה הריאה שלא בדקה כו"ב דבדק מדיב' דפשה שהיה בעת שהכה הוא בדוק: מג מיהו אם טבחים בו' בתב הרשב"ץ וקשה לי בפי' דעבד"ם מורבי' בבך מ"ש מלן לימ' לן דפיה"ר דבוקה בשהכה הוא בדוק ומיהו בתוקה היקר מוכחי

ובן אם נסרכה האומה בסירכה אחת לשרפש ולמכר׳ שברופין אם רובה במכה שברופין בשרה ואם לאו טרפה:

כ״ם ס״ל הגה כשם רוקח ל״ע ופשוט קוף

°ריאה שנמצא עליה כמו חלב כיסוי והוא כשר כלומר קולפין אותו מעליה ואם הריאה תחתיו שלם ויפה °כשר °מיהו צריך לבדוק הריאה כנפיחה:

מ דיני טרפות הלב ובו ו׳ סעיפים:

ד״ע ומשמע׳ הסמ״ק עב״ק ג״ם מרדכי וכגה״פ

א חלב יש לו ג׳ חלקים ניקב לאחד מהם טרפה ף ואפי׳ אם חלב טרפש הגה °חלב סותמו °אבל אם נ״ל דלא מסכי סתים׳ שומן הלב וכדלימ׳ כשמוך סוף בשר:

ב ניקב ג ולא הגיע לחלל ד אם מחמת חולי בשרה ס ואם בקוץ או במחט טרפה:

ג נמצא מחט בלב אעפ׳ שאינו ניכר בחוץ טרפה והוא הדין אם נמצא הגה

ד״ע כפי׳ כה״ג בטרפשא דליבא: °מיהו לא כמחט רק כשימפון סנדול שכלב וקופ׳ לכר דהיינו לכל חלב הלב לא רקם המחט כנרעין של תמרה כשר דתלינן דנכנס דרך הנרנרת לשימפון שכלב ומשם מרחו למטה לין סופו לנקוב והכאמה תפלוט לותו ע״ז כיפה וניעה:

ד קנה הלב שהוא קנה שומן שיורד בין שתי ערוגות הריאה וכן המוזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה שניקב לחללו במשהו טרפה (ועל סוף סי׳ ל״ד):

ה נישל הלב בין ביד בין במחמת חולי טרפה:

מרדכי וכגה״מ פ״ו בשם רשב״ם ופ״ק דחכ״ק ס״ו סמרינן

ו °יש מי שאומר שאם שומן הלב דבוק בלב ואדוק מאד מפרידין אותו בסכין ואם נמצא שם או בעובי הלב קורט דם אסור ף ואין צריך לומר הגה °נגרר דם כעובי אם נמצא בחללו: °כיקורט דם וטרפה ע״ל סוף סימן מ״ו כדין לב שנסרך למקום לחלר

מא דיני טרפות הכבד ובו י׳ סעיפים:

א נישל הכבד טריפה אלא אם כן נשתייר כזית במקום מרה וכזית במקום חיותו ף שהוא תלוי בו ויהיו בשני חתיכות חללו כל אחד שלם במקומו אבל אם היה מתלקט או כרצועה או מרודד טרפה:

ע״ל סי׳ ך״ם כ״ב ופ״ל ל״ד ס״ל

שיעור זה דבשני זתים אפילו בשור הגדול °ובעוף הכל לפי גדלו וקטנו:

ג יבש הכבד עד שנפרך בצפורן טרפה והוא שיבש בולו ולא הגה

כשם ע״ב כרשב״ם ל״ע ופ״ק דחכ״ק ס״ם רוקח

נשתייר כזית במקום מרה ג °ולא יבשו חלו כל זתים וכזית במקום חיותו: לכך כמי טרפה ד ממוקף °הכבד לקיימו כלם יוכל

ד״ע להרוקח

מכשר הכבד שכיתק וסיה לכם טרפה °לשעבר שנשתיירו כ׳ זתים לסופו לנקב הכל

כיון דעיקר חיותה כיטלם · וכל זה כרוב: ד כיתוק הכבד כו׳ וכ״ם ע״ש (לקמן ס״ם ע״ש) מוכח לכאורה דאיכה טרפה אלא כשאין בו כל כ׳ זתים כמו בכבד הלב · וכ״ל שכן דעת הרוקח וכ״כ בתשובת מהרש״ל סי׳ ס״ם ונכון בספרי תורת קיים לקמן ס״ם ובספר לקח טוב לקמן ס״ם ס״ק ע״ב וכן כ״ם בשלטי גבורים לעיל ס״ם ע״ב בשם הרא״ש ולעיל ס״ם ס״ק ל״ד ס״ם

ד יש כאן כו׳ וכן משמע דברי כתב דנפסד מרובה אין לעשות כמו
שם להקל כזה : ה יש במקום מרה כו׳ כתב בב״י דמשמע כישראל כל
הכבד ולא כשתייר מלא אלו חותכים ואלו הכשאירים הקליפה כשר ע״ש
וכן משמע להדיא בת״ה כלל ס״ט דין ט׳ וכן משמע ודעת מהרש״ל פ״ח
מי״ב לא כרמב״ן שכתב דאפי׳ הכשרש בקליפה במקום מרה ומקום
חיוקה סירכות כשיש בין כבד בקר התולעים כזית כשר במקום חיוקה
ובמקום מרה ומ״ל פשיטא ל׳ דקאי ל מלא אמרי׳ כיון דאיתקלא ל״ל
סופו ליתלע ולקלקל בבולו ולמכרם זו טובת הרבים לפתחיר ועיקר עכ״ל
ומ״כ בב״י טל כולו וכו׳ ותימה שכשתייר התליעים לילין כו׳ ותימה לשכר בקר
התולעת׳ וטרפה וכן דעת הרמ״ה בם פ״ב ומולי נם הת״ה וכו״ם לא מיירי
אלא בשכתלעים בעכין ולא חזרו וכתבו זה משום איעורון ודוק : ו אפי׳ כולו
טמון בשאר הכבד טרפה שאנו חוששי׳ שמא בכבם דרך כוסט לקרוע ונמצא
מפקיעין לחלל הבמה וכקנו ומשם בכבם לכבד ל׳ טעור : ז כלפי חוץ
כו׳ וכתב הרשב״א דלפי׳ אינו טמון כולו בשאר הכבד אלא מוקף יושב לתוך
חלל הבמה ולפשט העב בתוך בתוך הכבד כשר עכ״ל : ומשמע לפשט
דבריו הרמב״ם שכתב בפ״ב מהל׳ מעשה הע דעת רש״י ומתוכן לפשט ל׳ דקדק ל לקמן
מ״ב קון שמשמע בחלל הגוף טרפה דשמא ניקב מאחריו ספיקו ספיקים
הוי כו דוקא בתוך שכוקב בבת אחת בכל מקום שבכבם בכתת אין מוציאין לבך
אלא ב״ן פשוט שיש בכל מקום יושב לחלל הגוף טרפה וכ״פ
מהרש״ל פ״ח ס״ק י״ז מיהו בשאר ס״ק נ״ל כ״ל ב״ן בתבו הרשב״א
וכן בשנה ס״ל ועל״ל ס״ל ק״ם מ״ם מוס : ח כשרש
כו׳ והרשב״א מזכר לפשט פוסק לנר חלל הגוף טרפה דקוצין כל
שהוא בכבם עד מקום הכבד וחוזר למעה ועובר דרך נר שמא עם
כניסתו ניקב הקנה הפורש לכבד במקום שהוא נר וטרפה כמ״ש בם פ״ה
ל״ד וכתב שכן דעת הריף וכ״פ מהרש״ל ומ״ה : ט בכל ענין טרפה
אלא בכשהא דרך הסמפון לפי שיש מקום לומר שהניקב לנחיר ולימחב
בעובי הכבד בי״ת ס״ם בדרים מעי״ט ע״ם הל״ב ויוצא מלוע טעות מלדרך
כל מ״ם בסמים לבי ומ״ם בהם כאן : י אבל בניקב אין חילוק בין כל
העב אלא כלפי הניקב בין לבד חלל הבמה לעולם טרפה אפי׳ יש כולו
בתוך הכבד בסדי ס״ם לומר שהניקב בתוך כדי העב שלו ומ״ב לפי שיש
בתוך הכבד וציין בתוס׳ ופוסקים שהקשו למאי לפי מפלגים לפי ס״ם ל״ל
גבי דיפה בין קופה לבר אלו לבין בשאינו בדיפה בסי׳ מ״ם ומ״ט ומ״ל

(תזכור דיני מקום בתקרו בסי׳ מ״ם ומ״ט ומ״ל)

יא סיכה טרפה כו׳ וכתב בד״מ שכ״כ בשם מהרי״ל אי כיכה קנר הכבד
במקום שמשתנה ידה לבשאר כבד ואם במקום שבינו קוטין לבבים
כמו חלב אלו שום בקר יפן וטרפה עב״ל ועל״ל סי׳ ק״ל : יב מבד
הכבד כו׳ הטרפות שבקבם יפן יותר מן הכבד וכבד ימין טרפה לפיכך
מבוקם מן הכבד ונם יכול לפרש שהניקב הקרוב מן הכבד אף ל הל״ל בם
מ״כ וכ״כ בתשובות הכרי ריכוות סי׳ קל״ג דדוקא מבד הכבד טרפה מבל
בם״ם טוכים דבאלו מבד הכבד ט״ם שום שהיה בתוב מבד הכבד וטעו
והכניסו ״מבד במקו״ ״מבד״ וכן הביא בם נדו״ת מהרכי וכן שום בשאלתו
שהשיבו שבפסקי בלובלין שבתוך ל כשם מהר״ל מפראג וכשם כמה גדולי׳
וכן מנהגי בסדיני בתורה ס״ק קל״ב : יג מבל מקום כו׳ משמע בתבו
הפוסקים דאין הטרפות מבד עבמה אלא בשהיתה הניקב סוף שהבטל הכבד . וכן פ״ל לסוכיח מן הש״ם בפ״ט דף מ״ח ע״ב דתבד הכבד לאו מבד עבמו
טרפה ע״ש ודוק . ולפ״ז כיון שלה עליו קרום מחמת מכה או שחר קרום הוי סתימה וכ״כ בתשובות דברי ריבות שם דבשסתם הניקב בשוון כשר וזה
אלא בשר״ן בבדיקות ובשר בזיב עליו הר״ם נם כ״כ : יד מחט בטרפה אלו כולה טמונה בטרפה מטעם דתיישין שמא ניקב אחר
מהשרים הניקב בכשתם לשם ואין תולין בטרפה כיון שמא בשר בם״ם וע״ל סי׳ מ״ט ס״ק ג׳ : טו בכל יתר בבטול דמי משמע
לפי לו כיון דבוקין זה בזה במקום חיותה ובמקום מרה בכל יתר בבטול דמי ר״ל בשלו שניתים בינוני לגמרי ובלבך בכל מקום שבמשלו שבי בבדים
טרפה . וכ״פ בת״ה בלל ס״ט דין י״ח . וכ״פ מהרש״ל בפ״ט סי׳ י״ח מיהו בתב מהרש״ל שם דשם שב׳ בבדים מתקלקלין למטה מלוקו בויב במקום מרה
ובמקום חיוקה ג״כ פשיטא דבשרש בב״ם כמו בי״ת דבל בשוע למטה מהרכובם (לקמן ס״ם סעי״ק ל׳) עב״ל ובל דנרע טפי מלאו בשבע יקרת
בבד שהיה דבוקה בלל בבבד מזוה בבין דשתיל למטה מקום חיוקה ומקום מרה בראש שלאו בבד ודוק . ועל״ם מ״נ ס׳ ופ״ל
וב״ה מה שבתבתי מזה :

מב א מרה שניקבה כו׳ וכתב הרשב״א דהיכא דשבשו לתלות בשבין בלאו דשבשו תלינן בשלאו ס״ם ל׳ סעי״ק ה׳ וכבר
ופשוט הוא . וב״ה בהלה וכיש ועיין בת״ה בלל ס״ח מהרכי מרה : ב והבבד מותמו כו׳ ואם ניקבה הבבד ג״כ בשנבש
בם״ם דף מ״ח ע״ב דטרפה וב״ה פסוקים : ג בסרבה המרה כו׳ בשהבבד ס״ם ל׳ דלפין מיבבה פוסלת אלא בראשה ולא בשאר
מבריה וב״ה לקמן ס״ם ע״ו . וב״ה הב״ח שם ויעויש דלפשר דבשאר מבריה לא סוי סירבה בלל אלא בפשטת לחות והיבו דלא בשהבה ל״ל בפ״ט מי׳
ב״ו ובמ״ב בשפרי ע״ם : ד וטוענו . ועיין ל דבתב בתבי דלפשר לפשוט דבר מבבל לילד שם יש בו דבר מיפור ומה״ט בתב שהרש״ל
דבשהבזין בשר מן הטרפות ופיבו יהיב שם פלוגת הוא שם לאו לפשוט בו בלשונו ומיהו אם מי׳ ב״ו סעי״ק ל׳ לפשר דבשא קיש לזה לענוכין
דמלתא דלא שביחא הוא שהבה בשרה בטולה לגמרי והרבי לות הוא שבבלע בשקומה וקרוב הדבר שיטעות טעם מרה וכן עשוע על הפוסקים :
ה טעם מר כשר מפני שפלטו ל כבד כותם ומרה וזרקת בו טפה : ו ופ״ל עבשיו בו׳ ע״ל סי׳ ב״ם ס״ק ס״ם ופי״ל ס״ק ס״ם : ח ג נוקבין

ד יש לומרים כבד שקשה כשאין טרפה והוא שלא נמצאו בו כמה כ׳ותים הנזכרים שלא נתקשו : רוקח ועבה ול״מ
ד התליע הכבד אפילו במקום מרה ובמקום חיותו כשירה :
ה נעקר הכבד במקומות הרבה ומעורב בטרפשיח כאן מעט וכאן מעט כשירה :
ו מחט שנמצא בכבד בין שבא לפנינו שלם בין שבא התוך אם צד העב שלו לצד חלל הבהמה ואפילו כולו שמן בבשר הכבד טרפה ואם צד הדק שלו בלפי חוץ כשרה שאנו תולים לומר דרך סמפון בא שם (ולוקח שלא העב פונה לנד הסימפון לכל שם פונה לשדדין כלל עמין טרפה) במה דברים אמורים במחט גסה אבל בדקה אין חלוק וטרפה ושיעור גסה כשיעור גרעיני של תמרה : בית יוסף
ז מחט שנמצא בסמפון גדול שבכבד והוא סימפון הקנה שנכנס בתוכו וכן אם נמצא בסמפון גדול של ריאה כשרה :
ח יש ניקב טרפש הכבד נקב מפולש יש מצד הכבד טרפה אבל אם נסרכה בסוכנה בצלע כשרה : בדיק יפנים
טנח ולא נסרך טרפש הכבד לכית הכוסות יש לכדוק בכרם שבולמיים אם קון או מחט שניקבה ועל ידי זה בא סירכא זו כן מצאתי ורחיתי מעשה וכסיכוסו :
ט נמצא יל מחט בטרפש ספק טרפה :
י נמצאו ב׳ בבדים בבהמה אחת או בעוף טרפה אפי׳ דבל יתר בנטול דמי והוה ליה ניטל הבבד :

מב

דיני טרפות המרה ובו ט׳ סעיפים :

א יש מרה שניקבה טרפה ואם נקבה בנגד הכבד והכבד סותמו כשרה : (ג נסרכה המרה למקום לחר כשרה ע״ל סי׳ מ״ו) : מרדכי ופ״ם
ב ניטלה ביד או הסרה טרפה :
ג אם חסרה המרה קורע הכבד שתי וערב ד וטועמו בלשונו אם ישעום יש טעם מר כשרה ואם לא טעם טעם מר יצלנו בנחלים ויטעום אם יש בו טעם מר כשרה ואם לאו טרפה : (ו יש עכשיו נוהג לסמוך על טעימת הכבד) : פסקי מהרי״ל סי׳ ל׳
ד נמצאו שתי מרות טרפה דבטולה דמי ואם היא אחת ונראית כשתים נוקבין

נוקבין אותה ואם שופכות זו לזו אחת היא וכשרה ואם לאו שתים הם וטרפה:

ה אם נקבה ולא היו שופכות זו לזו ואחר כך נפתח זו ועלתה גם חבירתה בנפיחה זו או שהשילו מים באחת מהן ועדיין נתמלאת גם חבירתה מים כשר:

ו אף על פי שהן שתי מרות גמורות הרי שבמקום דיבוקן בכבד טבמי הוחב אצבע היו באחת כשרה אפילו אי לא שפכי אדדי והוא הדין אם מתחלתן שתים ובסוף חזן מתערבות ונעשות אחת כשרה:

ז הרי שתי מרות בכבד אחת הנה ואחת הנה וכמפולן אחד שופך מרה לשתיהן וכשאדם זוקף האחד חוזרת לחה למקום שהמפולן מחלק מרה ושופך לשתיהן אבל בשהן שוכבות כדרך שהן עומדות בהיי הבהמה אין שופכות זו לזו יש מרה המיכרת מעבר לעבר להכשיר בבהמת ישראל:

ח יש מיני עופות שאין להם מרה כמו תורים ובני יונה ואין לאסרן כיון שכל המינך יש אין לו מרה בכבד אבל יש לו למעלה בצמוד לגבו ולא נמצא לו מרה אין לחוש ולחי כל מינו אין להם מרה אלא במרה אם היה כמו גרעיני של תמרה שאין ראשה אחד מותרת ואם ראשה אחד כגרעיני של זית אסורה שהרי ניקבה אותה כשנכנסה וזה שלא יראה הנקב מפני שהוא גלוי לפי המכה:

ט יג גרעון שנמצא סנה חלח חלח סיח וכשרה ואי לא מי שכח לבמו עוף מכיר מינו ולא כמנה לן מרים אין לחוש סנה מרים מסתימת יש לן מרה עד שיודע שמין זה אין לן מרה (תשובת רשב"ם סי' ק"מ)

יד וכל שכן כמה מחט לוקין כמרה לטריפה:

מג דיני טרפות בטחול ובו' סעיפים

א ניטל הטחול כשרה:

ב הטחול ראשו האחד עב והשני דק ברייתו הלשון אם נקב בראש העב נקב מפולש שריפ' ואם ניקב נקב שאינו מפולש אם נשאר תחתיו כעובי דינר זהב מות פחות מכאן חרי הוא כמפולש וטריפה אבל אם ניקב הדק כשרה סנה ואפילו נחתך במקום הדק כשר

ג נקרע הטחול לו נימוקי לו לקית ד כשיעור כשר דיכה כניקבה ויכול מקום שכשר הוא נקרע ניקב כיוצא בו טחול לפי עכורין וסרוחין ה אם כשר שכיבו שלם כשר:

ד יש מי שכת ושכל מה שרבוק לכרס קרוי עב ולא יותר (הגה"מ ורבינו ירוחם)

ה עובי דינר זהב זה לא ידענו שיעורו ומכל מקום נראה שהוא א פחות מחצי עביו:

ו נמצאו שני טחולים סנה טו יום מחמירי אם כשר ה ואפילו דבוקים זה לזה בצד העב: שחול העוף עגול כמקום הפסד מרוכה:

מד דיני טרפות בכליות ובו' סעיפים

א ניטלו הכליות כשר לפיכך אם נבראת בכוליא אחת או בב' כליות כשר' ב וכן אם ניקבה הכוליא ג או נחתכה

אפילו

ד עד מקום חריץ ועד ככלל כסר׳ סכי מוכח בס״ם ופוסקי׳ וכ״כ בס״ח:

ה עד הלבן מוכח בס״ם וכתב פוסקי׳ דבעינן ס״ג יח בתוך הלובן וכ״כ בי׳ וד״מ בשם מ״ח להלכה וכ״כ מהרש״ל פ״ט סי״ו ומ״כ ב״ל דמ״ם הטור והמחבר עד הלבן הוא ללמ דוקא וכ״כ סה״ת ללמ דוקא וכן במקצת כוסחי הטור ובפרישה ובב״י הועתק עד הלבן וללא כמצא כתוב דעד הלבן למודי טרפה: ו הלבן שבכבש תוך הכלית תחת המכוים שהם מעורים בגידים כמ״ש בכולית והוא מקום חריץ. רשז: ז אכת חרפה כ״ה דקיימ דוקא שבבקעה לבקיעה ונלא כהיר כמ״ש בספרי וכן מבואר להדיא בדברי מהרש״ל פ״ט סי״ו דאכת חרב היינו אפילו בלא בקיעה לבקיעה ובן מצאתי בדברי מהר״ם מדברי מו״ה שהקשה בס״ק מ׳ מיהו כדברי מהרש״ל שם מבואר דאכת חרב היינו כתוך חרב ומ״ש בהגה דאכת חרב היינו אפילו בלא בקיעה ל״ק דהתם מיירי בלא נמצא אלא אכת חרב ומיירי בכולית אבל הכא מיירי בנמצא ואכת

סור כסא ח ס"ק ס"ק ס"ק

ב מכל מקום לא כן וכתב בספר ל"מ סם מעשה בא לידי שהרבנים מסכימים שלא היו שרפות אלא מפני שהיו מקנין לנכרים ולא הפיר עבדי אינו מועיל אם מקנין לנכרים בשבת ומשכחים לעבור למפרע שמוכח בכלל מקנין שלא יחול אם לא כתב שלא יחול כיצד כן סוס ריעותא כיון שיש ריעותא הטרפתן לידים מוכיחות שמקדש ומירגשו מוכיח ב"כ עליו שלא היו לו בידו ומלוה פיר שבודקים אם פקפקו מעשה קנה לפיכך יש לחוש על הכלי קפה נוזל עכ"ל ולפע"ד כרקפה דמ"ח הרב ולא היה כיכר בה סוס ריעותא כיון ל"ל שלא יחול אם כיכר סוס ריעותא עכשיו שפרי הוא לך ריעותא גדול מזה אם שמוכן מעיי, בין עור לבשר ועוד דמ"כ הל"ל ולא יחול כיכר ריעותא שלא ל"ל שלא היה כיכר ריעותא מחיים להיכן שהלכה בעוד קודם שמיתה לפיכך לעיכוב מעשה רמוז מלריעים וכפ"ה וכן הוא בתו"ה להדיא שמוכח מקור לזה זה: יא מחט שמוצא בדקין מיישיכן כדקיישיכן במרא מתוך שהולכין בהקיף וקרוזתן כך ים לחוש שמא תולשים ומשקיים דמקוטע ונקיקה ונכוקב מסתמו מין לשם בדקיקה (כלקמן סימן כ"ח) עכ"ל הר"ן ונכ"מ כתב כ"ל שמין לשם במכשיר במרא (שם התוספות והרא"ש ומהרלב"ח כתבו כאן סימן ת"ב ס"ב סימן ל"ב ס"ב מיהו מכן קולל לשמור בדרא וכלשון ל"מ ס"ב ס"ב) מכשיר נ"ב כאן וכן בש"ד סימן נ"ב בשם ס"ו וכתו"ה בלל ס"ל דין כ"ב מעשה היה ופשמ מחט לתוך בדוקני דקים למרכן ולא כיקנו לחוץ והכשירו וקבי הדור דמורים הוא לכתב דרך שלל הנזכר עכ"ל ונכון"ה בתו"ה שם בשם שנאוכים לכאר שם כמנע בדקין כל שהיקה תחובה בדופן הקין למכס לעיל הש"ה ב"ב לנבי מרה כתב שכוקבים להטריף וכאן מכשיר עכ"ל ד"מ ול"ל לדעת הש"ה ב"ב לשלל לדקדק בדרא מיישיכן כיון לניתא לה דוכתא למיפק שלא מוכחת כמיה כל שעשה מעשה בדקין ושלוק זה לישנא בב"מ ומביא ב"י בשם ס"ק דעשה ופשמ לשקיר בשפסד מרובה וכ"כ מהר"מ מיקלעטין בגליון הר"ן דבריה להכשיר בדקין בשמעתא נשן לעכרן: יב ד' לשנעות כן לוחש פירש בטרפת דקורפ בש"ס ויש פוסקים מפרשים בעלמא דקורפ קייכו כ' לשנעות ומביאם ב' וכן לקמן סי' כ"ז מיקים בשם יש שלומר ע"ש: יג ובדקה בו כתב רשב"ן סי' רי"ז ובדקה דקיימו כלן כשיעור קיצור שקיצון של שנעת הגדולה דקיימו כ' לשנעות עכ"ל ובדוקה סי' שם"ס בשור ל' לשנעות בדיוק בשקה וכ"ל זה נראה לבדי ושלם כשר לכל שלא במקום שהכשר בשאהו טרפה ע"כ: יד ים לומרים כן בשל"מ דף קס"ב ע"ג פשק להקל וכתב ושע"ג בשכ"ע שלא כשכ"ע בשם הרא"ש (שם בתוספות ד"ה שמא) דשקיר בשמעתין ויש לנו לילך אחר המכריעים שהרא"ש כתב ובדוקה שם שטור ול' ירוקס עכ"ל ולפע"ד כל שאם כבר רשה דשה בשבר ל' ירוקס שם שלמילי הרא"ש כשמעתין מיירי בשנעת הרא"ש ומיון שהיה מהכרעתם וכן בשנעת מרדכי ל' שם בשם ר"י שלא כתב שלא יחול אלא בשנעת הבניה דף ל"ו לפיסור וכ"כ בשם ר"י שלא כתב שלא יחול אלא בשנעת הבניה ומשמע דשרוב רשה שכן הוא בש"ק דשנעת הרא"ש בשם ס"ק (שלא שמש"ק הניח בדברי הר"ן לפי שכ"מ) וכספרי כתבתי שמ"ש להניח כלל ע"ש) וכ"פ עשרם ל"ב סי"ט ס"ק ט: טו רוב רשה עד שיכטל לרוב של קל לשנעות וכ"כ כשם מהרי"ן שכיר על תטעה שם ס"ק כשר עד שכטל רובו של קל לשנעות ושקשוב מר"ל רוב המורך שלא שנעת שכטל של קל לשנעות שהוא מיכאי שכיר כיקב ברובו רשבו טרפה ור"ל עד שיכטל המרוב במקום שהפקיע שקוסס שהוא של לשנעות וכ"כ ר' ירוקס שם ס"ל עכ"ל ול"ל שלא תטעה לומר מדכתי המרוב של לשנעות ולא כתב מפני דר"ל שלא מיירי בשקיר בדרב שקוסס שהוא של דוקק כרוב שורך הל לשנעות שהיכא ב' לשנעות ומשמו לשורך דשלי ר"ל דכרוב רשבו כמי מיירי הל"ל עד שיכטל המרוב של שורך כמי שקוסס שהוא של דוקק כרוב שורך הל לשנעות ומשמו שלא שנעת שורך ושל דשקיר שהוא של ל' לשנעות ל"ל

ג יש כרוכב אצבע שלם כשירה ואם לאו שאין באצבע שלם למעלה ולמטה טריפה: (ד וכן עיקר)

ב במה דברים אמורים בבהמה ס אבל בעוף כיוצא בזה כשר (ולפיכך כמה ענפים יונקין ממנו כשר)

ג מעי היוצא מבית הכוסות להמסס (כשרה והיוצא מב"ה לכרס) טריפה:

ד אי אית להו תרי ו סניא דיבי טרפה ואי שפיבי להדדי כשרה:

ה הדרא כ רבנתא שיוצא מאמצעית יתרת שתלוי בדקין כמו מעי קטן ס כארך אצבע כשרה:

סנה וכל זה להיתר סתוס כרחשו וחין הרעי יונק ממנו לכל לים הוא פתוח כרחשו טרפה להרעי מפל לנוף ועוד להני נקיבת הדקין:

מח דיני טריפות בקיבה ובכרס ובו יב סעיפים:

א קיבה שניקבה טרפ' ס ואם החלב שעל היתר סותם הנקב כשרה אבל שעל הקשת אינו סותם:

ב כרס שניקב טרפה ואיזהו דבר שיסתום אותו שהרי החלב שעליו אסור: סנה ג תולעים שבמעיו

ג בשר החופה את רוב הכרס והוא הפרס הן גלגים לו הכשמים המקום מן הבטן שאם יקרע יצא הכרס אם נקרע בשר זה טרפה אף על פי שלא הגיע קרע זה לכרס עד שנראית אלא כיון שנקרע ל רוב עוביהבשר הוה ס או ניטל טרפה וכמה שיעור הקרע הזה בארכו אורך טפח ואם היתה בהמה קטנה ונקרע ו רוב אורך הבש החופה את הכרס אף על פי שאין בארך הקרע טפח טרפה הויל ונקרע רובה:

ד אם נקדר הבשר הזה בעיגול ז או באורך אם היה יותר מכסלע ס והוא כדי שיכנס בו ג גדעיני תמרה זו בצד זו ברוחק אם יש בהאוכל הנשאר סביבותיה בשאוכלים אותה או בריחה נשאינה שום אוכל כלל הרי זה טרפה שאם ימתח קרע זה יעמוד על טפח:

ה ט אם נתמכמס בשר זרוע שרופא גורדו חשוב כניטל: סנה ואין לטו בקיאין

ו מחט שנמצא בחלל הקיבה או הכרס דינו כמחט שנמצא בבני הכוסו: ולכן כל מקום שכשתכם מרלית שכם דינו כניטל:

ז המסס ובית הכוסות דבוקין זה בזה ואם ניקבו במקום חבורן אפילו הנקב מפולש מזה לזה ז כשרה ס ואם הנקב בשאר צדדים שאינם דבוקים יחד אם הנקב מפולש מעבר לעבר טרפה ואם לאו כשרה בין בהמסס בין בבני הכוסו סנה יב ים לוסרין כהמסס

ג ים כרוכב אצבע שלם כשרה וכתב מרוקח דה"ם כ"ת מכוסות לא כ" קיבות היינו שמקום אחד והדרי ערבי כרוכב אצבע כשרה: ד וכן עיקר כ"פ כרשב"ן וכתב כאן ר"ן ובשתכן הוא כל ל"ע לדלדבא דעתר"ן כהרמב"ם שכתב דמשמע דלפי כתירוצ מלא מצוה למעלה וכן למטה כשר וכתב שכן דעת הריף וכן הוכיח כך וכתב שכן כתבו כמה ל"ע: ה אבל בעוף כן ל"ע ס"ק כ": ו מכיון דיבי פירש הוא מעצמו לדקין כשרים ומשום טרפה ולפי שפוק מקום מקום וכשום שמצאו הזמנין מוכנים מוכן ואין מוכנין לומר ומיין בשתכן מעיו ל"ע ס"ק ל' ס"ק קע"ג ע"ג: ז הדר לכתב כו' מהרש"ל שם חלק על דין זה וכתב שהוא נגד מנהג פשוט ס' ובשתכ שהרש"ל בפסקיו (שכתב כמו בפסקיו ס') מור ממ"ש בשתכן כדין זה ונם שכ"מ והדרים דשקו אם מעמס ל"ש הדברים ונפל"ב דלק"מ דבפסקיו ס' דשקו בשבי מעיו ענין טרפה וכן בפסקיכם מעוברי למטה ברוחב אצבע ומ"מ כיכר שמצי מעיו ענין לכתוב טרפה אבל בכח טרפה מעיו קטן מיכו ענין רק מעיו אמר רק שלם"ב רחוק מן הקיבה ענין מעי קטן מן לותן מעיו וכ"ע להדיא בתשובות שלם"ב סי' כ"ח (שמשם מקור דין זה) דיש לחלק בכמי ון"ל שם ובכתירו רבותי דלכו' מו' כר' ודלא ור' מלי קוס ולפי מהרי"ם ושאר מכמי שקבל כי ממרו לפ שכתבו מעיו סיעפים מכ' מקומות כעין כעוף שיונקין מן הקורקבן ל' קיס מאד סולף על הופף ושפכי מן הדקין מאל בכח דק שיונק מן הדקין הוא ומיון זה כנגדו בעוף ושוב פעם אחת בא לפני ג"כ מעשה כזה ושיש ר' שמואל מקבי דן לפני בשלבה ואמר לי שאיני יכול ללמוד מפסוניש לא מיושר ולא היתר שרי מיכו יונק ממקום אחד ולבה עד כאצבע שיעור ויערב בדשאר שיהיה שרי לאכול עד כאצבע ולערב לו שם היו ל' דקין ויונקים ממקום אחד אין נראיכי לאסור עד כאצבע ולערב אבל בשאר מיונק ס"ל עב"ל שרי שמחלק בשרי בכרי וזהו דעת הרמ"ם והשור והמחבר וכן משמע בשו"ת כלל ס"ה דין ז' שמחלק כמו שכתבתי מיכו כתב רשב"ן שם בתר הכי ו"ל ושפיר לי כיון שמיושים ויונק מב' מקומות וממקום אחד הוא הדק ובה שאחד דכתו וכן שלין דרכו יותר הוא ל' למן הדקין אפי' אחד יותר הוא ומשמע בלבי שפשר לאסור כו' עד ומשמע דבי רבותי שבכרי למעי ס' כאצבע היינו עב"ל מיהו רבותינו שבקרקפון ע"כ לא ס"ל כי שרי אלא ס"ל דבר דקין היינו שני הוא אחד ויכטול אחי הכל בדק היינו מן הדקין לפי שהוא יותר מלא ללזול בעלמא זכה ג' מחין לפי ס"ה ס"ל נכי יקרת רגל והייכו דעת הרמ"ם והש"ו והמ"ה וכן מכואר בתשו' שם דק"ל כפסק זה דתשו' הרמ"ם ומ"מ במקום שלין הפסד מרובה יש לאסור בדק היונק מן הדקין כדעת ר' שמואל תתכון ונם בשרכי כת' שפי' הריף ור"ת מלוקים על הוראה זו ומ"מ מכואר דלפ"ז לפי כשר אף בדק אחד יונק מן הדקין אבל בב דקין היונק מן הכתי: ח כאורך מצבע פו"ב ושיין בכ"י ול"ע מ"ש בשם הכלבו:

מט

א זאם החלב כו' ע"ל ס"ק ס"ל ס"ל: ב קולט כו' ע"ל ס"ק ל"ו ס"ק י"ח סוף: ג בשר החופה לפי רוב הכרס הוא הקרוס עב העובר על כל החלב ויכנס מן הסוס ועד הריכוס והכרס הקרוי בכב"ש מיעוטו כחצי בגלגלת הסוס ורובו תחת לותן הקרוי טור ורמ"ה: ד רוב עובי הבשר כו' ולשעת רשי והרשב"ם והרן ור' יהודה ללא מיטרפא שלא בקריע לו כיטל מפולש עד שכריפה כרס הפנימי וכ"פ מהר"ם מלובלין בתשו' ס"ח וכ"פ מהרש"ל שם ס"ק ובן כלפ"ע עד מוכח בשב"ג דף קכ"ט ע"ב ומכ"ש לו הרמב"ם פ"ט ה"ב ושם הלכה ו והוא לשעת מיכח ע"ל בריף וכוה כתבי בשם מה שקבל מרבו ז"ל ובן הדעת נוטה ל"ל הרמב"ם והרשב"ם שכתבו דעתם נוחה: ה לו כיטל מפולש שם כו' מפרש ז"ל ס"ק ו' ושלא כדעת הרמב"ם והרשב"ם שכתבו דלא מיטרפא אלא בקריע ממש ומשמע שם מדבריהם דלם"ם בשמש ל' מהרש"ל שם חלק על דין זה וכתב שהוא נגד מנהג פשוט ס' ובשתכ שהרש"ל בפסקיו (שכתב כמו בפסקיו ס') מור ממ"ש בשתכן כדין זה ונם שכ"מ והדרים דשקו אם מעמס ל"ש הדברים ונפל"ב דלק"מ דבפסקיו ס' דשקו בשבי מעיו ענין לכתוב טרפה וכן בפסקיכם מעוברי למטה ברוחב אצבע ומ"מ כיכר שמצי מעיו ענין לכתוב טרפה אבל בכח טרפה מעיו קטן מיכו ענין רק מעיו אמר רק שלם"ב רחוק מן הקיבה ענין מעי קטן מן לותן מעיו וכ"ע להדיא בתשובות שלם"ב סי' כ"ח (שמשם מקור דין זה) דיש לחלק בכמי ון"ל שם ובכתירו רבותי דלכו' מו' כר' ודלא ור' מלי קוס ולפי מהרי"ם ושאר מכמי שקבל כי ממרו לפ שכתבו מעיו סיעפים מכ' מקומות כעין כעוף שיונקין מן הקורקבן ל' קיס מאד סולף על הופף ושפכי מן הדקין הוא ומיון זה כנגדו בעוף ושוב פעם אחת בא לפני ג"כ מעשה כזה ושיש ר' שמואל מקבי דן לפני בשלבה ואמר לי שאיני יכול ללמוד מפסוניש לא מיושר ולא היתר שרי מיכו יונק ממקום אחד ולבה עד כאצבע שיעור ויערב בדשאר שיהיה שרי לאכול עד כאצבע ולערב לו שם היו ל' דקין ויונקים ממקום אחד אין נראיכי לאסור עד כאצבע ולערב אבל בשאר מיונק ס"ל עב"ל שרי שמחלק בשרי בכרי וזהו דעת הרמ"ם והשור והמחבר וכן משמע בשו"ת כלל ס"ה דין ז' שמחלק כמו שכתבתי מיכו כתב רשב"ן שם בתר הכי ו"ל ושפיר לי כיון שמיושים ויונק מב' מקומות וממקום אחד הוא הדק ובה שאחד דכתו

כיקר מדופן לדופן והכי איתא בירושלמי ס"ב ביבמות ר"פ עב"ל ומשמע לישבו מוסר אלא כשהכניס בה עד ממש מטעם שמא כיקר והכי"ת וכן נראה ובאו"ה סם כלל דין ל' לוקין מ"ט וכן כתב בש"ע ת"ח סם והכי נהוג אם לא בהפסד מרובה אז מטעת הדקה הולכ"ל ולפ"ז אלו דק חייבין משום כיקר וחזר והכי"ת עב"ל בכל כשהכי כבר נפסק רס"ג וכן בש"ע ת"ח סם ובהגה"ט דגם רס"ג לא אסר אלא כשמת מהם כבר מתקיימות שכ"כ רס"ג אבל קל אלא ממת מעט טרף שהכניסו לתוך דריסת פס"ט וז"ל שכיקבו לתוך שהכניסו כדרך מכתוך וכנון שבקבו או אז הם אלא במקום מכוון כן עכ"ל וכ"כ בהגה"ט ד"ס ע"ב דרשב"ם ז"ל דדשב"ם מיירי כשן בכיקב אלא עד ממש וז"ל מש"ה מיכן טרף עד שהכניסו כדרך מכתוך אבל מעט טרף שהכניסו מצד אחד ולא מן הצד שכנגדו אע"פ שהכניסו כולו הואיל ולא הכניסו כדרך הראוי לו ומהרש"ל בח"י ע"ז ס"ק ב' ומ"ש בשם הרשב"ם ז"ל דדשב"ם מיירי כשן בכיקב אלא עד ממש וז"ל מש"ה מיכן

לו לקחו סמחט מסס טריפה לסני כהלו הליחו ומלחוים
ס"ו ו"ס לחומרים לכומן הזה דאין חכו בקיאין בבדיקות ים להטריף
אס נקבה הסמחט מסני בדלין לפילו לא כמצא קורט דס ולא
חלודה דאין לחו סומכין הזה על בדיקתינו ל מאחר דביקר
בגמ' מכ בדלין וכבי נסוב סמחט לו קון הכמבאים בהמבס וכית
הכוסות בחלבו ולא כתאב בהן כלל כסר בכל עניו לא ואין
ל"מכ"ס נדיך סוס כדיקה לב ים מקילין לחפילו בכיקבה הסחט
ורמ"ס מבר אחד אין נדיך לבדוק מבאחון אס ים עליו קורט דס לב
ים לסמוך עלייהו אס הוה הפסד מרובה לד ואי אפשר
לבדוק כגון שכולח לו הודח לוכלכד:

ל' ירושל' כ' פ' המפקל' ט אם נמצא עליה חלודה הגס
דינה בנמצא עליה לפ ובן אס כמצא חלודה
קורט דם: מבחון כגד הסחט אס ביקר
ז זה שאמרנו מצד מכל אחד טרפה כלו
אחד כשורה חיבו נמלא אס קורט אס:
מבפנים בלפי הרעי דאי
צד שבחוץ בלפי חלל הגוף אפילו לא ניקב כלל אלא
שנמצא סחט בחלל הגוף לו טריפה:

תוי' רפ"ק (ס' שע"ב) יא סחט שנמצאת בקודקבן וכלה נבלעת בעובי
בשדו ונשאר כזצי אצבע מצד הב"ס גם מצד
החוץ שלא ה"תה הסחט אוכלת ולא היה נ כר שום
נקב לא לצד פנים ולא לצד חוץ לו תולין להקל:

הגה דסחט כל מבפנים לפ והוי כניקב מכל אחד
לט וחס לין עליו ע קורט דס מבחון כסר אס ים
מחמירין ואוסרין לפי' ככי הלי נוכח ים לחוש להכריעה
אס לא כהפסד מרובה:

תוי' רפ"ק (ס' ל"ד) יב קטן שמצ סחט תחוב בבשר יש להחמי' אב ולאסו'
על פיואם הוא חריף לידע ולבריך בדרים אלו:

מט דיני טריפות בקרקבן ובו ה' סעיפים

א הקורקבן יש לו ב' עורות ניקב זה בלא זה כשרה
עד שינקבו שניהם זה כנגד זה אבל אם נקבן ע"ז זה
שלא בנגד זה כשרה: ניקב

ל

ועוד דהא כבר כתב לעיל בסי' ל' דאפי' הכי אין לחוש לדבריהם כיון דכשמע לכמה
כמלחו והדיחו וכרסה דאתרי לחא לסמוך ולקחו בסחט סום ככל
דיכין למלחו והדיחו וכ"ע לכ"ם דכיקב מבל אחד ולקחו אס בבדקו
כיקב לחון בהבל או לקחו בסחט מסס כשרה בסספד מרובה כמו במלחו
והכי מן וכן כתבתי בס"ק ס"ה סוכו דעתה בר"ב בע"ס: ל מאחר
לכיקב מב' בדלים כן ו"ל דה"ה בסחט לא בדיקב מב' בדלים אס לא בדיקב מב' בדלים כסר
כמלחו אס ק"ל בכלל אפי' להלוסרים בהמבס היכו כשים אס ק"ל בשבים
וכמ"ש בס"ק י"ל ודיש נוהג מוחרת בעלמא והבו לה ללא לוסיף עלס
דב אחד ה"ל בדיקין ועוד דהמחרים מוסרים מטעם דחיישינן שמא
הבדיק לא בדק כל כאן בספיקא טובי ועוד דגם בב' בדלים בדיקב
בב"ס ל"ל בלבסס ד בסספד מרובה וכן דלוני להחיר ודת דהא
מהרש"ל ז"ל אחר לחרוים לא ראבו כלל מוחר ו"ו דל"ל בקיאין וגם בטעם
הסמיטה: לא ו"ל סום בדיקב מבמע הל כל שבאמת ק"ל מבחון
אפי' לא בתבב כלל טרפה דאס אין מכב ק"ל מבין וכן דעתה ר"ב
בשב"ל בא בתב כלל ל"ל ג' סעיף ט' נבי' וכמ ועש"ב שם: לב ויש מקילין
כו"כ בב"ל ו"ל ובק"ס ג' בראב"ד ובראש"ל וכתב לחר דבר הבי' שבבב
שבן מבמע מדברי הראב"ד וכן מבמע מלבבב הראש"ל אס לפבב ומבח
ק"ל טרפה עב"ל וכב"ס בתב ע"ז ול"ל ומתה אפי' כו' עד ולא בבב"
בשב"ס ע"ב לחכאו על הראב"ד והראש"ל דין אס כו לחת יב"ל ומבמע
לבדיו מבמע דבוונתו להמיא דבריך בדיק לחת ק"ל דל"ל לחון אס בין לחון
חוס לא הוכ יו הב' והרב בלוס ול"ב בקס לחי חב' דלא מריח לבדי
לחון אס בין לחון הב' ס"ב כיון דחתוב כאן לבביו בריך בדיק לחת
בין מבב מבל הסבי כמו שבין לבביו מב' ים לבל בל ק"ל מב"ל דבריך בדיק
לילמל בי היכא דליכן בל"ל מבפנים ס"ב ליכא מבחון ועוד תיסס
לין מרבב ל"הראש"ל והסיב על הב' והרב ולי"ל בדברי הראש"ל
בבי חבב לא בדיקב ובב"ל (ובב בלו וק"ל) ובס על הבב"ל בדיקב אס ים בקב ובבין לחיס
מבין בכוסות וב"ב בב"ק נותנים בם יין ב"ס לבעה הראש"ל ע"ב שאל
בבב בדיקבוסות בס"ס ל"ב בדיקב (ובם להב' ובהב מבאמיו דבריו
הראש"ל בלו וק"ל) ובס על הבוד"ם לחמוה בבבקב בין הובבי וכתוב
כו' ומ"ש לע"ל ל"ג ופ"ט בדבריו מבואר דל"ב בדיקב לראש"ל
בב וב"ב ול"ב ב"ב בדבריהם לא מבמע דבריהם אלא בבדיקב
וכלבקבו הראש"ל והטור בוב"ם ב"ל ע"ש הבב בבב"ם ב"ל ובב"ב בדיך לאלא
דבתב כל זמן שאין בופחין לוחב ים לחוש שמא ים בין בקב לבביו ואיבו
בינר מבמ"ב הבל דבינן לבי לומר דבעת לינו בקוב להון ל"ב לבבוך
ולבדוק ועוד ז"ל דבאלבי ר"ה דקרועים דקים מאד ובן מילק בם ס"ת
לף בקב ס"ע ל"ם ועוד ים לאלק בבמה נוכה וב"ל: לג ויש לסמוך
עלייהו כו' בתב הב"ח מבמע לאחין דבריך בדיקב בבדיקב מבל ל"ם מבחון שאין
להחיר אס בילא או בודם ולעיל בתב בשם ד"ב דאפי' מבל ל"ם מעלה ולא מוריד ובן בתב בשם
מהרמ"ן דבחלוקה בלמבע בחמבע בבר ובב"ח מטריף בכל עבין: לו טרפה כדלקמן ס"ב:
ודרך סס בבבים עם החולבים אלא שבאתם הבדיק ע"ב מאד מבבקבים בבאתם ומ"ב תולים בחמ סדרבו ועוד העמידו על מוקבו לעולם ובחוק
בסרות לגבי בקבי אלו עומד עב"ל ובב"ם: לח והוי בב"ק מבל אחד בו' בתב מהרש"ל בפ"ט ס"ו ס"ק ל"ו דאפילו לדעת הראב"ד בדוקא בבבים והמחס
זב"ק הבחוס הוא דמוקמינן בחזקת מ"ב בתב"ם בתב"ם ס"ב ה"ה בלא בדיקין ליה (יב"ל ס"ק כ"ג וב"ה) אבל בדיקין מעורע עב שבבי לפי' בבבים שבחס בבחמס
מבל אחד טרפה מולה בקרקבן בלתב מהרש"ל בתב"ם ס"ב ה"ה בלא מבדק בתב"ם בתב"ם בתב"ם מולה בקרקבן בלתב מהרש"ל בתב"ם ס"ב ה"ה בלא בדיקין ליה (יב"ל ס"ק כ"ג וב"ה) אבל בדיקין מעורע עב שבבי לפי' בבבים שבחס בבחמס
זב בדור בעבי דבא בתב"ם בדבא בבבים בתב"ם בתב"ם בתב"ם

ב ושומן שעליו הנקב נ ניקב נ ושומן שעליון הנקב °וכ"ם אם נקב תירוץ מרדכי סוחטו נשר : ניקבו כל כ' סי' קפ"ט

ג אם נמצא מחט ד בעורות לפי פי הנקב תחוב בו מבפנים נמצאר נ רק מעט מעור דינו כדין מחט שנמצא בהמסס ובית הבוסות : פחיתן מלא כיקב טבעה :

הנקב אם המחט נמצא בעובי העור ולא ניכר מבפנים ולא מכחון עיין לעיל סימן מ"ח :

ד זה שהכשרנו בניקב עור חיצון לברו דוקא בניקב מעצמו מחמת חולי דאי מחמת קוץ או מחט טרפה דחיישינן שמא ניקב אחד מהאברים הפנימיים שנקובתן במשחו °ואם לא היה מכיר אם הנקב מחמת קוץ או אם הוא מהמת חולי ס תולין להקל : ל"ע ולפנ"ז מועיל

ה ו °אם תולעים יוצאין מהקרקבן כשרה דלאחתי שחיטה פריש : הנקב סגיר ל"פ

ג דיני כלליים בנקיבת האיברים ובוחר סעיפים :

א כל אלו הנקובים אם יש במה לתלות כמו בשבת או בואב שנשלן תולין בהם ואם אין דבר לתלות בו וספק אם ניקב מחיים אם לאו נוקבין נקב אצלו ומדמין זה לזה ואפילו אין דומין אם משמשו בידים בנקב הספק ימשמשו גם בנקב שעושין לדמותו בו אם דומין לאחר משמוש כשרה ואין מדמין אלא בברס וברקן אבל לא בלב שחול וקרקבן :

הנקב ח עיין לעיל סימן ל"ו כיצד מהפנין כב °כל מקו' סי' קפ"ב פליין יכולין לתלות סגיעשה לאחר שחיטה לעפ"ז שהוך טרפות שיש בו כדיקה אם לא כדקיקו לו פליין יכולין לדחוק הרי הוך כספק טרפה ואוסרין אותה. ולא לחמירין כשחטה הותרה לא כל כשר שמכל לומר שנעשה הניעותה לאחר שחיטה שלא יכלתה מחוקתה מחיים :

ב כל

ב א עיין לעיל סי' ל"ו סעיף ה' בהגהה ועיין בסמ"ע ס"ק כ"ב : ב במקום כן מילתא בעלמא : ג כלל מזה בסמ"ע ס"ק כ"ג ובש"ך ס"ק ל"ב ועיין בסמ"ע ס"ק כ"ד : ד תחוב בו מבפנים ונלע"ד כוונתו דיכול כדין כן שוה ל' הטור וכתב עליו ב"ל ונ"ל כדקאמר אטור דדוקא לענין ניקב בשפים ולא ניקב כוונתו לין דיכול כשפים ודיית הבוסות דלפילו לא כמנח ק"ל סביב מרפה כו' וכן משמע בש"ס דלא כתב שהים ק"ל סביב משמע ומ"ש משמע דלעולם לא היה הבדר וה שמעיעוט כנקב מתימה הוי פרפה עב"ל (ומה שמשמיט הרב את זה בקצ"ש כדקאמר משום דכתב לעיל סי' מ"ח סעיף ג' דלף כב"ש ים לכתוב אימור כשניקב עב' נדלים אפילו לין ק"ל דלין לכן נקיליו) ומביאו הדרישה ומשמשיטים ברכה פוסקים הגה"מ סוף פ"ו מה"מ ונ"ל ומה שמתה בכתב זו שכתב אבי נדלים בקורקבן כמנח עביה ק"ל בידוע שקורם שחיטה לא כמנח עליה ק"ל בידוע שכעת מעבר שני לאחר שחיטה כלעיל בני מחט שמעת בעובי ב"ה עב"ל וכ"כ הגה' מרדכי ומה"ק דף ק"ל ע"ב ומה שכתב בתוכה משמע בקורקבן ולין ביכרת מבחון ככבד המחט טרפה ומה שמתה ביכרת עבי נדלים ולין ק"ל על המחט ולא על הבשר לאחר שחיטה יש לתון וכשרה ולא מיירין שמע מעבר מקיים לבד מזון ומור וכיוצא בהי"ל (וכן משמע מדברי הב"ח שכתב כלל ב"ק לין כ"ח וכן משמע בסמ"ע ס"ק כ"ג ומה שכתב בשם הרא"ש וכן משמע בתשובת הרא"ש כלל ל"ב) והא דכתב הטור ולא ניקב כולו היינו משום דכיון דמשמשין בידים לבי"ד לא מקרי ניקב כולו סי' מל"ח סעיף ב' דמי לבכבד דמחלקי לעיל סי' מ"ח בין קנסה לבי"ד לבין לבר"ן כדקאמרין כמי מחריבן אוכל ומשקי לחקוק כמו בב' תיקוסות ולפי"ז אפילו קנסה לבר כשרה וכן משמע להדיא בתו' ובא"ז פ"ח ורב"ח ומ"ש כמי לעולם אין מדמין דבר ב"כ בב"ה קל ולא כתב ולא מזכיר ק"ל בב"ה ולפי"ז לענ"ד אפשר דלא מיירי להזכיר לו משום דלא מיירי בכל הספרים אלא בנקיבת הכבד אבל בשאר אברים ל

ב כל אבר שאמרנו שאם ניקב במשהו טרפה כך אם ניטל כולו טרפה: בין שניטל בחולי או בידי אדם שנברא חסר וכן אם נברא בשני אברים מאותו אבר טרפ שכל היתר בנטול חשוב (ד תוך מסחול שניטל כל כ׳ וניקב כסומכים טרפה) וכל שאמרנו בו אם נברא חסר טרפה כל שכן אם נישל ביד וכל שאמרנו בו אם נישל טרפה הוא הדין לנברא חסר ס ויש מכשירין בזה:

(וכספסל מרובה יש לסמוך למכשירין)

ג כל אבר שנקיבתו או חסרונו אוסרת פוסל ואם נתמסמס פסול:

סנה וחכמים אומרים כל שמשתכה מרוב הכשר להיעות הוי כניקב פס (סנה׳ ומרדכי)

נא דין מחט או קוץ שנמצא בבהמה ובו׳ סעיפי׳:

א קוץ או מחט שניקב לחלל הבהמ׳ או העוף חיישינן שמא ניקב אחד מהמקומו׳ שנקובתן במשהו וטרפ ולפיכך כל האברים ששנינו בהם שאם ניקב מצד אחד בשר בלב ועובי בית הבוסות וקורקבן אם הנקב מצד חוץ דוקא בשניקב מהמת חולי אבל אם הוא מחמ׳ מחט או קוץ טרפה:

סנה ואם הוא ספק פס נעשה על ידי חולי לוקין ומחט כשר ס ועיין לעיל סימן מ׳ ט׳ וכל שכן שיש להכשיר כהאי נוזכא דניקב קעור והכשר בד המלן:

ג ומיהו אם ניקב הקוץ לפנינו ונשחטה הבהמה ונמצא הקוץ תחוב לפנינו מדופן הבהמה לאחד האברים נראים הדברים שלא ניקב במקום אחר לפיכך אם פגע בלב ויצא בו ולא ניקב לבית הלל כשרה:

ב הא דמטרפי בקוץ או מחט שהם דקים (וז׳ל לכדוק לח נקב משהו) אבל בקנה ויוצא בו כשר על ידי בדיקת האברים שנקובתו במשהו:

ג אם הקוץ או המחט לא ניקבו לחלל אפילו נולו טמון בבשר בגון בירך שהיא עבה כשרה ד אפי׳ צר העבה של מחט כלפי פנים:

לתב׳ס פ׳ו מס׳ס ד הלעיט דבר שנוקב בני מעיהבגון ס קורט של חלתית ויוצא בו טרפה ואם הוא דבר שספק אם ניקב טרפה מספק:

נב דין עוף שנפל לאור ושנוי מראה באברי ובו׳ ס

א עוף שנפל לאור ונחמרו בני מעיו ונשרנו הלב וקרקבן וכבד שדרכן להיות ארומי׳ ס הוריקו כ בכרתי או המעיים שדרכן להיות ירוקים האדימו טרפה אפילו במשהו מהם שנשתנו ואפי׳ לא הגיעו לחלל בין שנשתנו מחמת מכות אש סופן לינקב והכבד אין השנוי אוסר בו שאפשר בן נשתנה נ כנגד המעיים דהיינו בראש הדק שלו ד וכלפי פני או אם הוריק כנגד

לתב׳ס פ׳ו מס׳ס

רמב׳ם (וס׳ה פ׳קע׳ו וס׳ו) כלל כ׳ין ג׳ דסכי קיל ומכיאם ל׳ם וע׳ל ס׳ק ס׳ט׳

כל אבר שנקיבתו או חסרונו אוסרתו פוסל ואם נתמסמס פסול:

סנה וחכמים אומרים כל שמשתכה מרוב הכשר להיעות הוי כניקב פס (סנה׳ ומרדכי)

נא דין מחט או קוץ שנמצא בבהמה ובו׳ סעיפי׳:

א קוץ או מחט שניקב לחלל הבהמ׳ או העוף חיישינן שמא ניקב אחד מהמקומו׳ שנקובתן במשהו וטרפ ולפיכך כל האברים ששנינו בהם שאם ניקב מצד אחד בשר בלב ועובי בית הבוסות וקורקבן אם הנקב מצד חוץ דוקא בשניקב מהמת חולי אבל אם הוא מחמ׳ מחט או קוץ טרפה:

סנה ואם הוא ספק פס נעשה על ידי חולי לוקין ומחט כשר ס ועיין לעיל סימן מ׳ ט׳ וכל שכן שיש להכשיר כהאי נוזכא דניקב קעור והכשר בד המלן:

ג ומיהו אם ניקב הקוץ לפנינו ונשחטה הבהמה ונמצא הקוץ תחוב לפנינו מדופן הבהמה לאחד האברים נראים הדברים שלא ניקב במקום אחר לפיכך אם פגע בלב ויצא בו ולא ניקב לבית הלל כשרה:

ב הא דמטרפי בקוץ או מחט שהם דקים (וז׳ל לכדוק לח נקב משהו) אבל בקנה ויוצא בו כשר על ידי בדיקת האברים שנקובתו במשהו:

ג אם הקוץ או המחט לא ניקבו לחלל אפילו נולו טמון בבשר בגון בירך שהיא עבה כשרה ד אפי׳ צר העבה של מחט כלפי פנים:

לתב׳ס פ׳ו מס׳ס ד הלעיט דבר שנוקב בני מעיהבגון ס קורט של חלתית ויוצא בו טרפה ואם הוא דבר שספק אם ניקב טרפה מספק:

נב דין עוף שנפל לאור ושנוי מראה באברי ובו׳ ס

א עוף שנפל לאור ונחמרו בני מעיו ונשרנו הלב וקרקבן וכבד שדרכן להיות ארומי׳ ס הוריקו כ בכרתי או המעיים שדרכן להיות ירוקים האדימו טרפה אפילו במשהו מהם שנשתנו ואפי׳ לא הגיעו לחלל בין שנשתנו מחמת מכות אש סופן לינקב והכבד אין השנוי אוסר בו שאפשר בן נשתנה נ כנגד המעיים דהיינו בראש הדק שלו ד וכלפי פני או אם הוריק כנגד

ה כנגד המרה ו או כנגד כל מקום חיותה אבל הריאה ז אין חוששין לה ח מפני שצל עותיה מגיעות עליה :

הגה ט וטחול ° שמוריקס כסומכה לפילו רק מצאו טרפה מסופו לניקב :

ב ואם רשנוי פוסל באברים אלו דוקא כשעמדו בשינוי אחד ששלקן אבל אם שלקן וחזרו למראיתן כשר :

ג אם לא נשתנו איברים אלו ט ואירע ששלקן ונשתנו טרפה יב כיון שנפלה לאור :

ד יג ° אין ירקות פוסל בקבר של עוף בייתי שיש במינו מדברי שבל המדברים בבדן יהוק בכרתי :

ה ° נפל לאור ואין ידוע אם נחמרו בני מעיה צריכה בדיקה ואי ליתא קמן למבדקה אסורה :

ו נמצא שינוי באחד מאברים אלו ° אעפ"י שאין ידוע לנו שנפלה לאור טרפה :

הגה ° יום מכשירין כל זמן שלא ידעינן שנפלה לאור יד אלא שלינן הסימני בדבר אחר טו יום לסמוך עלייהו :

ז ° אין טרפות שינוי איברים אלו פוסל אלא בעוף טז אבל הבהמה אין שינוי איברים אלו פוסל אפילו ידענו שנפלה לאור :

הגה ° יום מוסרין גם בכהמה יז וכידוע שנפלה לאור יח ונסתנו מעיים יט וכבי כהנו :

נג

א דין שבר או מכה בבהמה ובעוף ובו ה' סעיפים :

א יט נשמטו ידי הבהמה מעיקרם או שנשתברו או נחתכו לגמרי או ש"ש לה ג' ידים בשרה אבל העצם (כנסכר) עצמו (ג עם מעט למעלה מן הסכירה)

הגה

ג אסור בשנשבר אם אין עור ובשר החופין את רובו : ° יום מטריפין גם הכהמ' אם נסמט ° לונסכר סמוך לנוף

ד ° ורוחין שכנסר הסם מפכר לנעלות סרוחין שבכרה סמכה תוך הגוף וסכי כהנו ° לחכל אין לחוש לזה כל זמן שאין רוחין שכנסר הסם ואין נרוך בדיקה :

ב וכן בעוף אם נחתכו או נשברו אנפין בשרתו ° אפי' נשברו סמוך לחיבורו לגוף ° והוא ששבר העצם

הגה החיצון לא יהא בו עוקץ שאם היה בו עוקץ תבדק הריאה :

ו יום מוסרין אם נשבר סמוך לגוף ומוסרים דרימ כשמוט והמנסג

ה כנגד המרה ו או כנגד כל מקום חיותה אבל הריאה ז אין חוששין לה ח מפני שצל עותיה מגיעות עליה :

כלבוש רמב"ם

הגה ט וטחול ° שמוריקס כסומכה לפילו רק מצאו טרפה מסופו לניקב :

ב ואם רשנוי פוסל באברים אלו דוקא כשעמדו בשינוי אחד ששלקן אבל אם שלקן וחזרו למראיתן כשר :

ג אם לא נשתנו איברים אלו ט ואירע ששלקן ונשתנו טרפה יב כיון שנפלה לאור :

ד יג ° אין ירקות פוסל בקבר של עוף בייתי שיש במינו מדברי שבל המדברים בבדן יהוק בכרתי :

טור בית יוסף (ורי"וסק) ר"ן

ה ° נפל לאור ואין ידוע אם נחמרו בני מעיה צריכה בדיקה ואי ליתא קמן למבדקה אסורה :

רמב"ם ורמב"ן וכלבו ורי"וסק

ו נמצא שינוי באחד מאברים אלו ° אעפ"י שאין ידוע לנו שנפלה לאור טרפה :

הגה ° יום מכשירין כל זמן שלא ידעינן שנפלה לאור יד אלא שלינן הסימני בדבר אחר טו יום לסמוך עלייהו :

רמ"ם ורמב"ן ורי"וסק ורמב"ם ורמב"ן (ורי"וסק) ורן ורמב"ם ורמב"ן ורבינו ירוחם ורמב"ם בשם נדולי הפוסקים ורמב"ם ורמב"ן ורמב"ם ורמב"ם

ז ° אין טרפות שינוי איברים אלו פוסל אלא בעוף טז אבל הבהמה אין שינוי איברים אלו פוסל אפילו ידענו שנפלה לאור :

הגה ° יום מוסרין גם בכהמה יז וכידוע שנפלה לאור יח ונסתנו מעיים יט וכבי כהנו :

נג

א דין שבר או מכה בבהמה ובעוף ובו ה' סעיפים :

א יט נשמטו ידי הבהמה מעיקרם או שנשתברו או נחתכו לגמרי או ש"ש לה ג' ידים בשרה אבל העצם (כנסכר) עצמו (ג עם מעט למעלה מן הסכירה)

ס"ל וכנ"ע ורמ"ם בשם מ"ם כתוס' ס"ל כ"ע ס"ל

הגה

ג אסור בשנשבר אם אין עור ובשר החופין את רובו : ° יום מטריפין גם הכהמ' אם נסמט ° לונסכר סמוך לנוף

ד ° ורוחין שכנסר הסם מפכר לנעלות סרוחין שבכרה סמכה תוך הגוף וסכי כהנו ° לחכל אין לחוש לזה כל זמן שאין רוחין שכנסר הסם ואין נרוך בדיקה :

ב וכן בעוף אם נחתכו או נשברו אנפין בשרתו ° אפי' נשברו סמוך לחיבורו לגוף ° והוא ששבר העצם

הגה החיצון לא יהא בו עוקץ שאם היה בו עוקץ תבדק הריאה :

ו יום מוסרין אם נשבר סמוך לגוף ומוסרים דרימ כשמוט והמנסג

° עור וכוי הסום עכ"ל רמ"ם ותבו"ה כנ"ל ק"ו

מרוכה : באו"ה כלל כ"ו דין ל"ו עמש"ל דמ"ם בקיאין בכדיקת כפלה לעור . וע"ש שלא כתבו הפוסקים מזה ולפי"ז הוא כלל בכ"מ :

נג

א כשמטו כו' לקמן סי' ס"ה סעיף ה' ועי' מ"ש שם בס"ק נ"ב :

ב לשמלה כו' וכ"כ הרשב"א והובא בב"י ס"ק ב' :

ג ומסר מכשבר ונכשמט ע"ל סי' ס"ה ס"ק נ"ב : ד ורוחין ירוחם כט ו' חוקת כ"ו ס"ק ו' ועי' מ"ש בהגהות ש"ע ס"ק ס"ו ועי' מ"ש בס"ק נ"ב : ה לפי"ז כשבר הסם מעבר לנעלות טרפה וכן מבואר לקמן סי' ס"ה סעיף ה' וכ"כ הרשב"א והובא בב"י ס"ק ב' ורוחין כו ו' ס"ק ו' ס"ק ו' מטריף בבהמה אפילו אם שבורת יד בגוף אפילו אם שבורת ב' רגלים בגוף אפילו אם שבורת ב' רגלים ואפילו אם שבורת ב' רגלים ואפילו אם שבורת ב' רגלים וא

ונגוד (ונגוד) והמהנה מפשוט שמהנה לשער כרוחב ו׳ לנגוד לחפי׳ כנתנים (ק״ס סס) כשר לחם לח מרוחם שנגרר הדם מפכר לנגעו׳ לחכל אין חוששין לזה ומכשירין מפתח ואין חלוק לחם עוקן כשכירים לנגוד ח מאחר מרחוק מן הנוף (ל״ע) לחכל אין רוחב לנגוד כין מקום הפכירה לנוף לן הוה טרפה בכל ענין ולח מהני בדיקת הרופח לחין לחם כקליפין בכל מקום לחיכל רעיותיך והכי נהוג (נגוד ומ״ה סס)

ג נשמטו אגפיו אפי׳ אחם מעיקרו חושש׳ ט שמא ניקבה הריאה, וצריך לנפחה לברר אם הוא שלימ׳ בשרה ואם לאו טריפה: הנס

כ׳ בסס ד ק״ס נמצא הגיד שבור ומקצתירין יב מכח נ ואינו יודע אם קודם שחיטה מפק מפקיק מפק מהרי״ק סו״ל סו״ס נשבר או אחר כך טרפה: נשבר לח מחיטה אסח לח לומר קודם שחיטה אסח לח

ל״ע ניקבה הריאה ויש לספוך על זה להכשיר בנשבר דהא יש מכשירין כלאו הכי יכ לחכל בשמפח שמוט ולח ידעינן לי קודם שחיטה לי לחחר שחיטה טו יש להחמיר ולחסור ועיין לקמן סוף סימן קי:

סנולי הלקט ה טו עוף שהיה לו מכה עמוק תחת הכנף בנגד הריאה ושמן נוצה על המכה ונפחו דרך הגרגרת בקש דק ולא יצא הרוח מלא מקום המכה ומים ונפח בקש דרך הגרגרת אם בצבצו המים טרפה:

נך דיני טרפות בצלעותיה ובו ה סעיפים

א הבהמה יש לה כ״ב צלעות גדולות שיש בהן מוח ק״א מכאן וי״א מכאן וכל אחת תקוערת בחולי״א שלה ולמטה מהן יש עוד צלעות קטנות שאין בהם מוח ולאחד שבלוכל הצלעות יש חוליות שאין

וכן אם נשבר בעצם הנשבר מקומר לנוף כשיעור גנולל אפי׳ אין מהעצם המינון שכתוכה עליו גנולל כזה ס לגון שנשבר ברחוק גנולל אלכל מה שהוא מקום גנוף כגוכה כשיעור שנ״ל מטעיק וכן משמע טו שמא כיקבה הריאה לפי שהרי אם כתחלתן הצלעות וקרוס שנשר רך ולק כין כלע לגלע וכשמוטת נפח מתקתק הריאה עם הנוף ש״ל והר״ן ז ובריך לפתחה כו׳ וכשר כתבאר ש״מ פקיפי כסדיק: יא כמצא הנוף שכור כו׳ מיירי כשנשכרו לחם קודם שחיטה ס״ם עוקן כשכיר כלגו ל סעיף ג וכ״כ הב״ח ולכאורה לפסקנו ל״מ חבדק הריאה כלעיל סעיף ג וכ״ל ל״מ ל״ל כשכיר שמוך לנוף ולין עוקן ליכא למיחש כל״מ כספר ק״ח ועיין קל״ו ע״ל שכתב שהרי המחבר מוקי לה ל״ל ומיהו מכשירי מכשירי׳ לפי שכב״ג וכן הוא כמ״ה ומ״ש כל״מ ל״ל כשמעת כשר מטעם ס״ם ומ״ש הרב דיש למוך להכשיר כשנשכר דהא יש מכשירין כלא״ס ל״ל כשכיר שמוך לנוף ולין עוקן דלי׳ כיש עוקן ליכא למיחש דמחכשיר ולהרב ס״ל כתשובת והרשב״ם לפרי להדיח וכמ״ש המחבר כסעיף כ וכ״מ כל״מ שכתב דהא היכא נאנוסים מכשירי כשכיר כולהי קולס שכתבתי וכך כתב כ״ע כלעיל כ״ם ל״ל ע״כ ל״ל וכיש עוקן פסק כאן לטרפה ומהיכן לל״מ ל״ל וכ״כ הב״ח כיש עוקן ליכא למיחש לחם מכשירי׳ כלכ״ע ולכך

ג כשברו כו׳ כתב הטעז׳ דלמאי דאמתירי׳ כמ״ש נ״ב בכשבר נף מעוך לגוף מעשה אפשר שיקבה הרי״מ ס״ב כ״ם בכשבר גלש מ״ב בעוף כמקו׳ שהרי״מ כתב״ת שם יש להקשות לעיין מעשה דטרפה וכן מעשה מדברי הרשב״ם כתב״ת דכשתברו גלעותיה נרע מכשבר הנף (ומביאו ב״ח בסי׳ כ״נ) עכ״ד וכ״כ הב״ח ומשמע מדבריו שם דלפי׳ כשהשם טרפה לא דמכשיר כשלין עוקץ בגלש כשבשר וכתב ומשמע ודלפי׳ כשקור ונקרעו כשהריס שם רוחים שם ה״ה שם עוקץ טרפה אבל אם הוא שפיר שם היה שם עוקץ כשר משמע ס״ם (וכ״ה הרוקח ס״ם שפ״ז כשבר גלש וכשכש בחלל הנוף נראין לכאורה נבי כשוכל ע״כ) ומ״ב דלפי׳ מטריפין בנף העוף אע״פ דלכאו׳ עוקץ מ״מ יש לומר דמ״ש בס״ם כ״כ הכא דלא לוים עלה והייכו כנף העוף משם אבל לא בגלעות כיון דבגלעו׳ כי משמע דיש לחלק בנף נרע מגלש וכמ״ש הטעז׳ ומ״ש בריאה בכנף העוף הב״ח מוקה דטרפה לפי׳ בלא עוקץ ומשמע מדברי הטעז׳ וע״ש ב״ש בדיני׳ לגי אלא שלא הזכירו הפוסקי׳ לחלוטי׳ מה וכולם כתבו משם כשתברו גלעותיה כשר: ד ומשם כתבו הטולי״ח כן ועכ״ג דף קכ״ט ע״ב מטריפין בכשתריס גלש ר״ל לפי׳ שכל הטולי״ח קיימת יש לחוש לדברי׳ כשהשם שלין הפסד מרובה שכל דברי קבלה הם וכ״פ בב״ח שכל מ״ב הב״ח שגם בהפסד מרובה ג״ע הוא תימ׳ דברי כל הפוסקי׳ שם להלי׳ כנף כ״ג וכן כ״ז ע״ש: ה כשתברו כו׳ וה״ה בעקרו ובן משמע בש״ם דף כ״ב ע״ב וכ״כ הרשב״ם בתה״ד דף מ״ו וכן משמע כאו״ה בשם כלל ס״ה דין ג׳: ו גלעות קטנות כו׳ כלפי׳ כשתברו גלעות גדולות ולין הם רוב והגלעות קטנות מגלות לרוב כשר וכן מע בש״ם: ז מהגלעו׳ גדולות כו׳ והוא ה״ה ומשרש״ל והב״ח והטע״ז מטריפין אף בגלעות קטנות כשנקר גלש וחלולות: ח אבל אם מירש כך גלש עם חלי חולין אף חולין כולה אסרה מקחלת בריי״ה כשר כמ״ש הרשב״ם דאפי׳ כשבר שבלע בו כיוצל טרפ אסר (ומשמע לעיל ס״ל סעיף כ) כ״כ בת״ה ומביאו בד״מ ומשם עכל הכי מהכיף דברי ת״ה כאן בשתים ולעיל ס״ל כ׳ בשם כשרשב״ם אוסף משמע דאפי׳ לכתר בשם ס״ל דקל כשרשב״ם כאן מסקנא כשר ויכו לדיק ומשמ״ב ד״מ בשם ס״ל דקל כשרשב״ם ס וכ״כ מהרש״ל שם סי׳ ט״ו אבל בגלש כאן במקום שהכל מרובה יש להקיל כלעיל סי׳ כ״ם בהג״ה וכ״כ בת״ח כלל ל״ו דין ה לגי להקיל: ט וה״ה אם יתיר כו׳ ל״ל ע בת״ב סי׳ קי״ז שם במגלת כשהשם ל״ב גלעות גדולים אבל כל כשהשם וכן הנידו לי טבחים בקיאי שכשנא לפעמים בגלעות גדולים ואין פוגם בם ומשמע דף קנת כמכעי שלאכול גלש יתיר אפי׳ שקרעם לחלב הכלי וגם כו׳ וכשתכוונו הרשב״ם סי׳ שצ״ו בשמא שכשנא בם ט״ו גלעות אינה אלא ועכ״ת קכו כשרה דף מי לאכול גלש שכשנא כשרה עד שיקרעו וכן עכו״ל אבל משמע לפי הוי קולי יקילו טרפה לסברתו דמתיר כחסר כמו בכיטל ודק לדיק דקל כל יתר כבטל לפי שף עוד לקרת עמו וכלעיל ס״מ אבל הרשב״ם מכשיר נם כזה שכשנתנו סם ועוד טעם לחלר לכשיר שאם מרפה כל יתר כבטל לפי שלא מוקף כיקר בלבד אבל ול״ש לפי שהוא שברוך כבל עכין כשר ומשמ״ש דלא קיימת לן בפי׳ כל יתר כבטל לפי כתי הרשב״ם (כמו שכתבתי לעיל סי׳ מ״ם ס״ק ט״ז) מ״מ כשר אם במקום עוקץ מ״ש גלעות גדולות דהא כתבתי לעיל דקל כהרשב״ם דספר מיהו כבטל לפי (ויתר כבטל היכו כספר וק״ל) ולפי לכי דמתיר כרשב״ם דספר כבטל מ״מ לרשב״ם מותר טעם לחר וה״ב לכי ס״ל כדי דעיקר כשב״ם דספר כבטל לפי שהוא יתר על רובן כשר ופשוט הוא ולא כהטע״ז ונם דברי בדים כספוקים זה לחת בספוק זה וכספוק ס״ש ועיין כל״ח סוף דף ק״ל ס״ש עליו) וכה״ת להלכה כדברי אלו שלא לגרוך ומתוך כך לא נתעלם ממנו כמה דברים שיעלו מתקתת ידיו ע״ש:

נדה א בין הערקוס כו׳ לכל בערקוס כשרה כמ״ש ב״י מהרי״ן מקיש לו ומ״ש ב״ש מהרי״ן ז״ל ולמד כן מדברי ר׳ יונה ז״ל ודעת הר״ב ברוך ז״ל בתשובה מוכח דברי הטור ולמד כן מדברי ר׳ יונה ז״ל ודעת כמה מפרשים ונמוקי הגידים כתבתי לעיל סי׳ ט״ו ס״ק ט״ו ומשמע כר׳ יונה שם ולפי״ז ס״ל דעת לך בני בשרה כשרה ובערקוס אין מרפה לך יוצא מלשון הטור שכתב ערקוס אבל לא כתב שם מרפה ומשמע דכשר ומשמע מדברי הרשב״ם שכתב דכל שאין הנמצאים קיימים טרפה דהא טרפה אינה כשרה אלא כשנקרעו כל הנמצאים ולפ״ז אפילו נמצאו

הגה נוהגין בכל מקום וטרפת בסנורית החיצונה וחין נשנות בכן בכל מקום שנחתך מן הערקים ולמעלה טריפה לף על פי שמונות הגידין קיימין:

ב עצם הקולית שניתק ממקומו במקו' חיבורו בגוף והיינו בוקא דאטמא דשף מדובתיה טריפה בין בבהמה בין בעוף ג והוא דאיעבול ניבו' הם היתרות שבעצם הנף שיוצאת על העצם הזכר ואוחזת אותו אבל נפסקו שלא מהמת עיבול בשר:

הגה וכן אם לא נתעבלו רק הטוטן ורוכן קיים כשר מהרי"ל ג לף"ם מומרים ד לחין אמו בקיאין בהיעבול מכיה לכן אם נסתפק להם שמוטת יבך אם היעבול מכיה וכן אם נשבר סמוך לגוף ה לף על פי שחזר ונקשר הרי הוא טריפה אפי' אם היעבול מכיה ומשערין ד' לתכשיו כנפח וכ' בדקה וכעוף הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו ו וטוב להחמיר במקום שלין הפסד מרובה אם לא נאמין היכך היעבול מיבו' בשר:

ג ראש עצם הקולית המחובר לשוק שניתק ממקומו בשרה אפי' אם איעבול מיביה:

(ו ולף לוקח כשעור וכשר מופין לף רוכו)

ד אם יש לה ג' רגלים טריפה דכל יתר בנשול דמי וכאלו חסר רגל אחד הוא והוא שיהיה זה היתר מראש עצם התחתון למעלה:

הגה ודווק מזה היתרת יש לה תוקר רגל ועומד כמקו' הרגל לכל גלותו מכי מיבו' מקרי יתרת ולף הוי רק ללזול וכשר ולף אם נכרתת חסר רגל ה' טריפה:

ה כל מקום שאם יחתך שם הרגל היא טריפה אפי' לא נחתך אלא נשבר ויצא לחוץ אם אין עור ובש חופין רוב עוביו ורוב היקפו טריפה ואם עור ובשר חופין רוב עוביו ורוב היקפו ו בשרה ואם נפל קצת מהעצם אם יש בעור ובשר לחפות השבר אף אם לא נפל העצם בשרה אבל אם אין בו כדי לחפותו אלא נפל אעפי שיש בו כדי לחפותו עתה טריפה ואם נשבר במקום שאינו נשרף אם נחתך אם אין עור ובש חופין את רובו והבהמה מותרת והאבר ז אסור מדרבנן: וצריך לחתוך גם מעט מן המותר ח כשחותך האבר האסור (הגה"מ פ"ז והגב"י פ"ו ע"ן פ"ט גבי כשנשברו הגפי הענוף ור' יהושע)

הגה

ב וסמך דמיעבול בו וכו"ם כתב דלעניין שעשה לשמוט בשמוטת יבך אפי' בשמוטת וכשנשרפת התינוק וכרותה ולא בהסנורית ולא כתב ע"כ ל"ל ונ"ב מורפי' לא עיין שפיר דלהיפך הכתם במשנה (לף מ"ט ע"ב) גבי שכור כשמוטה יריכו הוי מום וכתבו הכתם מירתי' וכנון דלא מיעבול כיביה דמי מיעבול כיביה טריפה כמי שיו כלשון נפל"ט הגי' בוקא דלשון לף מדוכתיה טריפה וס"ל דמיעבול כיביה וקשיא לפירושו דטריף הכתם אפי' לא מיעבול כיביה ולא מיפסק אלא מיפסק לשון יש לפרש דכשמוטה כן מתחלת כריתה ע"כ ל"ל ור"ל דטריף הכתם רב מקור לפי' בלא מיעבול ובלא כפפק ס"ב לרב מקרי תיקוי מקרי אבל לשמקבל כשר עד דמיעבול מיעבול וכ"ם הקו' לפ"ט לף ל"ז נמ' ס"מ בנכורות לף ס"ב ס"ב סכיו דברי הכתם בתיקוה ולא ירדתי לסוף דעתו וכן כתב מהרי"ל בהילכ' וקשיא לפירושו דמיעבול מלן לטריף כו' והוא פשוט ס"ב מדכתב מוכח מדברי הכתם אלא דמיפסק ס"ב הכתם כשפ"ט דלא מיעבול אלא מיטרף לא כן משמע דלא מיעבול כיביה ג לף ל"ח דמ"ק בקיאין וכו' וכתב מהרש"ל בח"ו דמ"ש בסיען שכפפק כיביה הם לאו דוקא אלא לף כפפק טריפה ומשמע מדברי מהרש"ל אפי' לכל שבעבול ולא מיפסק וכן משמע הפנפקים: ד לף"ח בקיאין בו וכתב הר"ף בהגה ס"ק למכש אם מנהג אם שמוטה לשחוט ואיכו יודעי אם לשחוט אם שמוטה אם קודם שחיטה בשרה לולאי בשעה שחיטה כזו לא מיעבול כיביה ובלבד שידע אלא שיקה שמוטה בשעה שחוטה לשחוט עכ"ל וכ"כ המרדכי ס"ט והגמי פ"ג ומכואם נ"ו ול"ח ס"ק כלל פ"ז דין ומשמע לטעמיה דבשעה מוטעת כזו לא מיעבול כיבי לפיכך לא מיפסק כיבי כשרה וכ"כ בתנודה פ"ם סי' כ"ו: ומשמע מדבריהם שכתבו ובלבד שידע אלא שיקה שמוטה בשעה שחוטה שחוטה לשחוט כו' לחי לא מיפסק אם שיקה שמוטה קודם לכן אם לא טריפה ופשיטא דאם סי' ס"ם אפסק אמר לשחוט קודם שחיטה כשר דאפי' אם שחוטה קודם שחיטה אמר לשחוט לא מיעבול כיביה ולא מיפסק ומשמע מדבריהם דאפי' אם שחוטה קודם שחיטה אמר לשחוט לא מיעבול כיביה

ג ונרי לתקכו כו׳ ה״כ לפ״ק מי יגע לחוק״ל דכאן לחתו הלכה ולהסבי׳ כו׳ ס״ק אם מלח או כלה לו כתבאל עם הוותו אחר אין לחתו לפי׳ ליכא ס״ק דכתבתו הפוסקים דהיכא דליכא ספיקא לזולי׳ לקולא כ״כ הב״ח ודברי רבוי׳ פס״ל ס״ק דהיכא דאין היגוע בעור וכשר ואחור ונקשר אף שלא בקשר שכר אל שכר יקדין ואפילו לחוזר בתקבל ולא כתבו אשתלת כאן אם לא וכן אם לפי׳ היכא דאין כותבין שום פרישה בלבד היכא דאין בתבשיל ס״ק כנגד כל התבשיל כיון דהתבשיל בעצם אתחלה נבלה דוקא היכא דיש בתבשיל אף שלא שהתירה שהלכה דבוק בה אין ס״ק שום לאין להחמיר כיון דכלל פוסק מורי׳ לפי׳ בשום אחד דבוק כל הקדרה מבשרק כלקמן ס״ב סעיף נ ועוד דכשלפי׳ בדבוק אל כיון דרבכן לחתו שבוהו להלי שכר המדולדל כלו כחקר דאף שזה הכי אפשר כתבר מן הפי׳ דאין הכורח מוכיר כל שחתוכר מעט מ״כ אין להחמיר לחתבו לאסור לבוק דבוי כתבי מהרי דאפי׳ לאדלי׳ מכל בשלי בתבשיל ס״ל כפ״ה לפי׳ יד להטריף כל שכירה כו׳ אין זה הוא מוחרת נדולה ולא כיכר בשום פוסק ונם כל האחרוני׳ ומרארי׳ ואו״ש לא כתבו כן דק שלגור כת׳ שמהבן כן והכי׳ תלק עליו׳ נם מהרש״ל בשו״ת סי׳ ע״ב כתב שלא כפי׳ כהלגור כוה ונם לטעם שהגור שכת׳ אלא״ב ס״ם לחוש שמא בכל מורך עצם שלא הלחינו׳ הוא נומח הנידין שכוחר לאם בשכר שלא בחקום נומח קנידין כשר לפי׳ לדין ולכך כ״ל דלא״ם דעתה כתבתו המחבר לטהר בקיבכל עכ״פ הר״ב ס״ב בכשר שלפי׳ כלל בקשר שכר ל שכר יקדין ליזקקו״ם להכשיר בשעור וכשר שלא ואין כיכר ליעות כלל דלא נלא״ם משמעו׳ בשו״ת מ״ש דכשקשר מועד שלפי׳ לא בקשר שכר ס״ם ס״ו נבן הב״ח מתיר בהפסד מרובה ס״ב בכא שלפי׳ בלא הפסד מרובה יש להחיר ואולי לזה כיון הר״ב בע״ם לכל אם חור וכשר בזמנין להכשיר נלא כתב וכשר שם ס״ו ס״ו וכוה ס״ם לכאור׳ קשה לזוה דורך כתב הר״ב כלל הפי׳ ודוקא שם לא כן הכא אכוחר הוא לקמן ומה שכיבו לבאן בלא דשמעו׳ דכאן יש להכשיר שלפי׳ לא בקשר שם״ם ס״ו וע״ל ס״ק י״ו ונם מהרי״ק נוטה דאפי׳ לקמן עב שיתקשר שם״ם ס״ו בו דוקא כשיש ליעות כשכר כלל ומע מלשוטו שכתב וקשה עליו ונור וכשר הוכח בב׳ וק״ם אם לית לן לכל לא כשהחיר ולהכשיר יפה ואין כיכר ליעות ולא בתקבל שלפי׳ בכ״מ אם לפי׳ בתקר שלין יכוסה טרפה ואין כיכר ליעות כלל בשכר ולא בתקבר שלא״ם ס״ו ועוד״מ להחמיר כוה לעצמו לכל לאחרי׳ אין להחמיר כלל וכ בתקבל שלפי׳ יכוסה טרפה לאסור רק שכירכן מקום מנות פרישה אין להחמיר כלל כשלפי׳ כיכר ליעות כלל בשכר ומקשר שלפי׳ לא כשכר שלא״ם ס״ו וכן כשכיבו נדולי הפוסקים: שנ ולף אם עור וכשר מקיף לותו מכל צדדיו ולפי אין לחוש שמא יצא המצם לאחר לפי שהוקיעו׳ דלמקל ה״ה בקב ול״כ כשר לף לפי׳ וע״כ לפה כהנו להטריף ולפשר לכהנו להחמיר כדי שלא בא להכשיר כשכשכירה קשה מנולה ח״ב שלפי׳ בקיל בשכר הסוף ולכן כהנו להטריף בכל עכין עב״ל ס״ע: שנ ומתחנה בשר כו׳ לכל עור לכלו מיכו מצ״ל שלפי׳ בתוף עור בשם הקשב״ל: יז ולכן אין בקיל כו׳ לכאורה קשה לזוה נורך כתב הרב לחוש דשמא כתב״ל בסעיף ה דלכן כהנין להטריף כל שב״ל בשעם לפי׳ עור ובשר אין בסיפים לוקה אכל נדלין ול״ל דמשום שפשב מרובה בקע לה ולפי׳ מה שכתבתי בס״ק יד דהיכא דאחור ובקשר בשר לפי׳ לדין כל שאין בתוך העוקץ בכלל בשר לפי׳ מיל כל עכין דוק״ל: יח ולכן כו״ל פי׳ ס״ב ס בהנ״ה ומ״ש סעיף ה״ם כ״כ הב״ה: יט כתב שעוה תוקה טרפה וכ״ם בשכר המדולדל לף אם חזר ובקשר כשר ולא בחו״ם כלל ב׳ לאוסר שכר המדולדל לף בבקשר כ״כ בל״ת סי״ם וכן משמע בקצת מפרשי שלפי׳ ך כשקה ודוקא כשעור ובשר מופי׳ לת וכוה ת״ח שם דין ט״כ שם בשם מו״ה: כא לפורש מפקק ול״ל לפי׳ ס״ע דלכן כוחב להחם לפי׳ רגלים לדבר משל״כ הכא כ״כ מקצת פוסקים ומקצת פוסקים כתבו לחלק דבכא הפקק הוא מפקק מחמין ידיעה וז״ל מהרשל בשו״ת סי״ם ס״ו כתב הטעם דכשבר העצם לו כשעור שהוא טרפה ולא ידע לי מחיים לי לחאר מיתי׳ דישכין מנין לברורי בנין שם הוסשר הכקב לו ולחי מחיים כעשה וכל היכ״ל לחלק שכירי לכאורי׳ לפרי׳ מפקק ולא חאר׳ כשהוא הפכ לפי׳ ל דכל הפקק טרפה לפי׳ ס״ק נ״כ יש שהפקק מפקק מחמין ידיעה וכל כה ב עכ״ל ומשמע דכל לפי׳ ל לחאר שמיט לכלן לקולא וכ״ם בם״ק נ״כ יש שהפקק מפקק מחמין ידיעה לף דכין דלף בשם לחלו׳ כ״ב ע״כ רוחו דלא כעשו לחאר שמיט ומשהכר יותר לף שפו כשם נשם ס״ק נ״ב ס: בו אם

ד ה כנה יג ונרי״ך לחתכו קודם שימלחנו עם הכשר לו העוף ויש מחמירין ואוסרין לף אם עור ובשר חופין זה את זה וכשר חופין את רובו אם כנה הסכירה ינתה בעם לחת מחיים לרך נקב קטן ומזה נתבטל המנהג בכלנו המדינות יד להטריף כל שכירה בעצם במקום שלא נחתך טרפה טו ולף אם עור ובשר מקיפין לותו מכל צדדיו ואין אם נקב כלל מכל מקו׳ המנהג להטריף כי חלוקים רבים אם כדין חיכו כשר ואין רבים בקיאין ואין לשנות אם לף במקום הפסד מרובה לפי׳ דלות עניי המורה שים להקל להורות כהלכה ודוקא אם לף חזר ונקשר לכל אם חזר ונקשר כוהנין להכשיר וכמו שיתבאר:

ו נשבר עצם הקולית ונישל ממנו קורט מראשו העליון המחובר בשדרה ונתעבלו מיעוש ניבו אם עור ובשר חופין את רובו בשרה:

ז חא דמכשרינן בעור ובשר חופין את רובו דוקא בשרוב החיפוי מן הבשר וא״ו המעוט של עור מצטרף עמו אבל אם החצי מן העור והחצי מן הבשר לא והני מילי בבהמה אבל בעוף כיון שעורו דק מצטרף עם הבשר טו ובמחצה בשר ומחצה עור בשר:

ח יש מי שכתב שיש מקום שעור לבדו מציל אפילו בבהמה והוא במקום הסמוך ממש לארכובה לפי שאין שם לעולם בשר אלא עור לבד דבוק עם העצם ובשאר מקומות שדרך להיות שם בשר אם לא היה שם בשר אלא עור בלבד והיו רירין בין העור והעצם יש אומרים שמציל:

ט גידין שסופן להקשות אינם מצילים:
(כל הנידים מקרי סופן להקשות)

י לא היה הבשר החופה את רובו במקום אחד אלא מתלקט מעט כאן ומעט כאן סביבות העצם או שהוא במקום אחד אלא שהוא מדולדל או נקלף מעל העצם או שנישל שלישיתו התחתון או ניקב או נסדק אינם מצילין וכן אם נתמסמס בשר החופה ונעשה כעין בשר שרופה גורדו אינו מציל:

יא נקדר הבשר בסבין מעל השבר כעין טבעת בעיגול ורוב היקיפו מכוסה בשרה והוא שיהא הבשר דבוק בעצם סביב הקרירה:

יב נשבר העצם במקום שעושה אותה שרפה וחזר ונקשר ואין ידוע אם יצא רובו אם לאו כשרה והוא שחזר למקומו הראשון ונתחבר שבר עם שבר יהדיו ידובקו:

יג ואפילו אם הוא עליון עם המכר במקום המכר ומכר עליון מכשרה כשר:

אבל אם לא חזר למקומו הראשון אלא שני שברי העצם שוכבי זה על זה ונמשך למעלה וזה נמשך למטה טרפה:

וכל זה מיירי בלא במקום נומת הנידין אבל במקום נומת הנידין עיין לקמן סימן כ״ו:

יד נמצא שבור ואינו ידוע אם נעשה מחיים או לאחר מיתה אם מקומו המכושחר בידוע שנעשה מחיים ואם אין יכולין לעמוד עליו אם יש במה לתלות כמו שדרס או שרצצה וביוצא בו תולין להקל ואם לאו כשר אסור מספק:

נד דיני טרפות בצומות הגידים ובו ל סעיפים:

א נישלו צומת הגידין ס או שנפסקו טרפה אף על פי שכל העצם קיים:

רמ"י ורמ"ס ב וטור ומיי מהרי"ן פ"ב וכ"מ מיי' ס"ש מקוש"ע ס"ג) צומת הגידין הם בבהמה בעצם האמצעי כלפי חוץ שהוא נוטה נופל עליו ויש מי שאומר שהם כלפי פנים לצד חלל הבהמה סנה יש להחמיר כשני (המ"ל ורמב"ם ורן וריטב"א) הסכרות ג לכל התהלתם למעלה הסכרת רמ"ע הוא עיקר: מהערקום והוא עצם קטן שמחבר השוק לארכובה הנמכרת עם הראש ועצם זה הוא שמשחקים בו התינוקות ג שקורין קוג'ו למעלה ממנו מתחברים וצומתים גידים אלו ועולים ומתפשטים בשוק עד שמתרכבים וחוזרים כעין בשר:

ד נפסקו או נישלו ד בנגד הערקום כשרה: למעלה מהערקום והוא המקום שהטבחים תולין בו טרפ':

ה שיעור ארכן ממקום שמתחילין להיות צומתים עד שמתפשטי' בבשר בבהמה גסה ו' אצבעות ס

רמב"ם ומיימוני ורמ"ך ויש מי שאומר שהוא שיעור ד' אצבעות ובבהמה דקה לא נתנו חכמים שיעור אלא במראיתן ובמישוש שכל זמן שהם לבנים קשים ועבים יש להם דין צומות הגידין אבל כשהם מתחילים להתרכך או שהם קטנים ודקים אין להם דין צומת הגידים ובמקום שאין לבנים כל כך אלא לבנים קצת ומוהירים כעין זכוכית לא הוו צומת הגידין:

ו יש גידים אחרים שנבלעים באלו בוגרות ובנקבו' ואותם אינם בכלל צומת הגידים:

כלפסק"ן ז הגה"מ רמב"ם פ"ח מה"ט דין ל צומת הגידים כבהמה נ' אצבעות ושנים דקים נחתך העב לבדו מותרת שהרי נשאר שני' נחתכו השנים הדקים מותרת שהרי העב גדול משניהם והרי לא נישל כל הצומה אלא מעוטה נחתך רובו של כל אחד מהם טרפה:

מרדכי בשם הגה"ה רבינו ח סנגיד העב חוץ לותו שמפרידין כשתולין הבהמה וחוץ מונח על הסנים והם דבוקים כשהעב:

רמב"ן ורן ח בעוף הם בעצם האמצעי כמו בבהמה והם ו' ואם נפסק רובו של אחד מהם טרפה:

ט סימן מקום שכלים צומת הגידין בעוף כסימנים בבהמה דקה:

פסקי מהרא"י סי' קמ"ח שם בשם מהרי"ל רמ"ק סי' ת"ל מרכבים ס"ק בשוק המקום (ומגודל והלחמוש) שתי הסנרין ו בשבר העצם במקום יפה יב יש מתירין אם לא נשתנה מראית בש' שעל השבר ויש אוסרין עד שיבדוק צומת הגיד'ן (וכן עיקר ולגידין דלין לנו בקילין ג בבדיק העוף טרפ' דין

נד

א אם שהשפסקו וכן אפילו לא כישלו לגמרי רק שנעקרו מן הלחכוכה וכקלפו מן העצם עד למעלה טרפה כמ"ש הרמב"ם בהשגות כן פסק הב"ח והרי"ן והלח כפי' המכבי"ר ונ"ל בעיקר בכה"ג ומחיי בשמ"ע:

ב אבל אם נפרדו הגידים הוי עיקר אבל לא נפרדו אלא נתרחקו זה מזה ה"ל כמו שיתבאר לקמן ס"ג ודלא כפי' הרמב"ם ז"ל ודעת הרב ב"י ז"ל בזה כדעת הרמב"ם ז"ל ועיין בפרישה:

ג סקורין קוג'ו וכ"ל סקורין לוקו טע"ד:

ד כבנד הערקום כשרה ובמ"ל ס"ד כתב דכשבר העצם במקום הערקום עצמו טרפה ש"מ לחוש בשעת כפסק אחד מצומת הגידים כי אם הערקום עצמו ואפילו לא נפסק הצומת אלא נתרחק מן הערקום ויש לחוש טרפה דמיירי שנתרחק הצומת מן העצם ס"ל כמ"ש ס"ג ומ"ג דבסי' ס"ג יתבאר דהתחלת הגידים הם למעלה מהערקום ואם כפסקו כבנד הערקום כשרה אפ"ה המחמיר תבא עליו מכוח דין ב"ח אבל בדיקין להכחין שלא נפסק אחד מהגידים למעלה ואין להקל לעניין משכ"ב ועכ"ל ונפ' מהרי"ל בהל' איסור שלא כתב כלום כתב כדברי ס"ד וכן מוכח בדרכי משה ס"ק ט"ז ע"ש גבי הסוס נכי דמקורי מיירי עופות שנשתברו רגלין כשחיטה למטה מן למעלה כו' ובקו בשוח"ג דין כו' שלמה דכשחיטה בנופף שהיו הערקום כאן נרוך בדיקה בצומת הגידין ומ"ל לקילין שלא נקילין טרפה ואפ' לכתבו הפוסקים אחר' שמעה דבנגד הערקום כשהיה שפיר דלא כיכו מיירי בעניין לכל היכא דשמא דבנגד הערקום ואיכא למיחש לצומת הגידין טרפה למה לכל הפוסקים קצת מדברי מהרי"ל ס"ל כמ"ש ס"ג ולא כמ"ש בכה"ג ע"ש:

ה וים מי שאומר כ"ע ל"ס ס"ג ס"ק ג': ו כתבו הפוסקים הלקי כמי טרפה בכפסק רוב לחד מקו' ורלוי להחמיר בלישור דלוייתה שוב כ"ל מדברי מהרי"ק שורש ל"ח שכך תופס עיקר וכמי מנהגי בהגה"ט ל"ס ס"ק ס"ו כ"כ הב"ח וכ"כ הלו"ש בכלל כ"ע וכן הוא בהגהמי': ז יש עור כרוקב מבפנים מגודל כן הוא במהרי"ל ס"ק: ח בעוף אבל בבהמה שיעורו כדלעי': ט ולעולם אין כ"ק כיון דלעולם אין כ"ש למעלה מחכי עכם המחמיר בכ"ש מי שלכו בקי יעשר לעולם בכמי עכם ולא כרוקב מבפנים וכ"כ בם מכי ת"ח שם לכלל פ"ו דין ל' בפתח ושיעור מרכו של כ"ה הוא בעכם המחמיר מבפנים ולמטה מי' כ"ה ומחכי ולמעלה לא מי' כ"ה עכ"ל (והוא דעת הרוקח ס"י ת"ל והוא תולה למהרי"ל דשיעור כרוקב מבפנים) ומשמע בם מכי ת"ח שם דלפילו בבהמה למרי כ"ש וכ"כ בת"ח שם כהרמה לו דע"ו יוכל כל אדם לשחוק בין בעוף בין בבהמה (וכן משמע בהרוקח ס"י ת"ל) וכ"כב"ח דעל שיעורים יש לסמוך בין בעוף בין בבהמה ע"ש ונהגו בין בקילין בבדיקת כ"ש על עוף כיון דאין הרמה ט"ו אבל בבהמה בדוקה מבפנים בדיקת גדולי ואיכא רק ג' יבדוק מי שבקי בבדיקה עכ"ל ל"ג ות"ח שם בשם מי"ה וכ"כ הב"ח וכן כתבתי בם ס"ק ג' בשם מהרי"ל ולפ"ז כתבתי שהמחמיר תבא עליו ועשה מפיק מרע' וכתב מהרי"ל בקילין ואפילו לא ראינו רק בפוח כו' ע"ש - שבדאם מדברי הגם בהמה אמר כן מכבי ול"ת: יא אפי' לא ראינו רק בפוח כו' כתב מהרי"ל בתו"ם וכפסרו פ' המקשה ס"ם ט"ו מכן הכל לפי הפוח ובריך המורה קודם שיורה לחתוך הכפוח ויעיין בו שלם ברישא שכפוח שיש בו רקבון וכפוח ים לחוש שכפסק אחד מהשוטלו יש להחמיר עכ"ל וכתב הב"ח שאבר לפי אחד הרי הוא כפסק אבל כפוח אבל בשבני מרפא בלבוד בשר ול"ח אם נרגיל עצמנו לנע"ל בכה"ג לפיכך יש לקוטי לפי כפוח שכשירין לגמרי ול"ל לחתוך ולרחוק שם יש רקבון וכפוח מ"מ טוב להחמיר ולעיין על ידי שיחתוך כו' עכ"ל וכיוצא בזה כתב הטעו"ז ול"ל וכ"ל דוקא בשבר הרי הוא כשבר הרי עד שכשעטו מן הגידים כיכרים מעבי הרי

כתב דדוקא כשאין ריעותא מבוררת לפניכו כגון כפוח וכצרר
דם אבל בריעותא דכשבר אף בבהמה א"א בקיאין מ"מ כ"ל להרב להקל
בבהמה כיון דבלא"ה יש פוסקים מתירין אפילו בלא בדיק וכ"פ מהרש"ל
פ'המקשה סי'ט"ז דבבהמה בקיאיכן אפי'בכשבר וכקשר (וע"ל ס"ק י')
מיהו כראה דהייכו דווקא כשחזר וכקשר אבל אם עדיין שבור כיון דיש
ריעות'גדולה כל כך וגם צריך בדיק'לרוב הפוסקים יש לאסו'גם בבהמ'
וכ"כ מדברי מהרש"ל שם:

בז א בבהמה גסה הב"ח כתב כיון דרש"י ומה"ת ומס"ק
ומס"ג והנהמי"י וחכמי הצרפתים אוסרים בבהמה
גסה אין לנו להקל בזה עכ"ל וכ"כ דעת ראב"ן סי' רכ"ב וכ"כ האו"ה ריש
כלל כ"ז הלכך כראה דהיכא דאפשר למכרו לעכו"ם בלא הפסד (וודאי
דמותר למכרו לעכו"ם וכמ"ש הב"ח) יש למכרו לעכו"ם ואסור לשחטו
ועיין בס"ק כ"א: ב כגון בעגלים ומהרש"ל פא"ט סי'ע' ובב"ח
אוסרים בעגלים ויש להחמיר במקום שאין הפסד מרובה כיון דבלא"ה
יש פוסקים אסרי בזאב אף בגסה אבל ודאי מותר למכרו כיון דהרבה
פוסקים מתירין בעגלים וכמ"ש התרומת הדשן והרב בהג"ה והאחרונים
בס"ס זה ודלא כהב"ח דאוסר למכרו לעכו"ם וכראה דהיכא דליכא
הפסד מרובה במכירתו לעכו"ם אעפ"י שצריך לזלזל קצת בדמי המכירה
חייב למכרו לעכו"ם כמ"ש התרומת הדשן סי'ר"ד והר"ב בהג"ה לקמן סי'
קכ"ו סעיף ב'לעכין יין נסך: ג בעגלים יש פוסקי'כתבו עגלים
הרכים וע"ל סי'ל"ה ס"ק מ"ו וסי'ל"ט ס"ק ל"ח: ד דיכו כקוץ כו'
שכתבאר בסי'כ"א: ה דכל שהיא מזאב כו'אבל זאב עצמו איכו
דורס בגסה כ"כ בד"מ וכ"כ מבוא'מדלא סדר הג"ה זו לעיל אזאב ואע"ג
דבל'הש"ם והרמב"ם מן הזאב ולמעלה הזאב כמי בכלל מ"מ הרב כתב
כל'הא"ז שהביא בת"ה כל שהיא מ"זאב ולמעלה מבואר דאין הזאב בכלל
וכל זה פשוט וכן משמע להדיא בעט"ז דלא כהב"ח שהפך הדברים ע"ש:
ו מזאב ולמעלה מבואר בת"ה שם בשם הא"ז דדובים וכמרים הם
למעלה מהזאב וכ"כ באו"ה ריש כלל כ"ז וכן הוא בחידושי הרשב"א דף
כ"ב ריש ע"ב וז"ל ומיהו בשלמעלה מן הזאב כגון הדוב והכמר משמע
דלית להו דריסה בשור ובשאר בהמה גסה עכ"ל (והייכו לפי סברתו
דס"ל כל שלמעלה מן הזאב דיכו כזאב אבל הא"ז וסייעתו ס"ל דדיכא
כארי) ולא עמדתי על סוף דעת ר'ירוח"כט"ו סוף'אות י"ז שכת'וז"ל דוב
וכמר כתבו המפרשים (הוא דעת הרא"ש) דאין להם דריסה כלל
וכראה מדברי הרשב"א שיש להם דין חתול וכמיי'וכן עיקר עכ"ל דהרי
הרשב"א כתב בת"ה (והביאו הטור וכו') דמה שלמעלה מהזאב
דיכו כזאב ובחדושיו כתב דדוב וכמר למעלה מן הזאב הם מיהו באשירי כתב דכמר למטה מן הזאב הוא ומשמע מדבריו שם דמודה דדוב למעלה
מן הזאב הוא וכ"כ ראב"ן סימן רכ"ב דדוב דיכו כארי והלכך יש להחמיר בדוב וכמר כהא"ז דדרסי בבהמה גסה מיהו למכרו לעכו"ם פשוט דשרי
כדלקמן בס"ס זה אבל בדקה אסור למוכרו לעכו"ם דלא גרע מזאב וכ"כ דעת מהרש"ל פא"ט סימן ע'דלא כבראה מהעט"ז ס"ס זה: ז ויש
לחוש לחומרא כתב בס"ל"ח דף קס"ה ע"ב דמ"ש הרב ויש לחוש לחומרא ר"ל דלפעמים יש יותר חומרא אי חשביכן ליה כבקיבת קוץ כמ"ש הרשב"א
בדריסת הכן עד שתיכקב לחלל (דמאן דפוסל משום כקיבת קוץ אין בדיקה לכקב משהו דקוץ אבל למאן דפוסל משום דריסה אם כיקב לחלל
והאדים מבפנים טרפה ואם לאו כשרה) ומיהו לדידן לא כ"מ מידי דאין אכו סומכין על הבדיקה כלל (ר"ל אפי'בדרוסה וכדלקמן סעיף י"ח)
עכ"ל וקשה דע"כ מאן דפסיל משום דריסה ס"ל דבדריסת הכן ליכא משום כקיבת קוץ דאל"כ כהי דמשום דריסה ליכא כשלא האדים מ"מ משו'כקיבת
קוץ איכא אלא ודאי ס"ל דצפורן כן איכו דק וחד כמו קוץ או מחט כמ"ש הב"ח ודיכו כקבה דיש לו בדיקה וכדלעיל סי'כ"א ס"ב אבל דרוסת דוב וכמר
וכה"ג כחזי אכן אי צפרכם חד דיכו כקוץ ולית ליה בדיקה לכ"ע ואי אין צפרכם חד הא לא דמיא אלא לקבה ודוק ועוד דכיון דלדידן אין כפקותא בזה
היאך אפשר שכיון הרב לזה אבל אם באכו לדייק'ל'זה כ"ל דה"פ כיון דיש מחמירים יש לחוש לחומרא שלא לאכלו אבל למכרו לעכו"ם מותר א"כ ה"ק
יש לחוש לחומרא אבל לא לקולא כגון לעכין כסוי הדם דקי"ל לעיל סימן כ"ח ס"ז השוחט את הטרפה פטור מכסוי וכגון לעכין מתכות דקי"ל לקמן סי'
ס"א השוחט את הטרפה פטור ממתכות ואע"ג דאפילו בספק טרפה פטור ממתכות דמצי אמר לכהן זיל אייתי ראיה דלאו טרפה הוא ואתן לך
וכמ"ש שם בס"ק ג"מ"מ כ"מ דאי תפס כהן אין מוציאין מידו וע"ש וזה ברור: ח חוץ מהכן וכ"ש הגם דיש לו דריסה יותר מהכן כדמוכח בש"ם
וכל הפוסקים והוא פשוט ודלא כדריש'ופרי': ט והוא שיקוב כו'מ"ש הב"ח ע"ז ותמיה לי טובא כו'והכיח בצ"ע לק"מ מג'טעמים גם מ"ש דיש
לכן דריסה בגדיים וטלאים אפי'באין מצילין כמו חתול לא כהירא וכבר בארתי כל זה בספרי וכאן אין מקום להאריך: י לחלל כו'ויש פוסקים
מטריפין משום שמא כיקב אחד מהאברים הפכימי'דלא גרע מקוץ שכיקב לחלל וקצרתי כאן כיון דאכן לא בקיאיכן בבדיקת דרוסה א"כ יש להטריף
בכל עכין: יא שאז מטיל ארם והארם שורף וכוקב המעיים ושאר מקומות הכפסלים בכקיבת משהו עכ"ל עט"ז ולחכם ב"כ דהא קי"ל בסעיף
ט"ז דאפי'באותן אברים שאין כקב משהו פוסל בהן דרוסה פוסל במשהו והייכו מטעם שכתבו הפוסקים דארם שורף בכולו: יב יש לו דריסה
אפילו לא הגיע לחלל אבל הגיע לחלל כבר כתבאר דיש לו דריסה אפי'בגדיים וטלאים וכ"ש בכל העופות וכן בכל הסי'מיירי אפי'לא הגיע לחלל
ופשוט הוא: יג ודוקא בתרנגולים גדולים אבל בקטנים יש להן דרים כנ"ל: יד ושאר עופות כו'דעת המחבר דאפי'באותן שלמטה
מהכן יש להם דריסה בעוף שכמותן דלא כמ"ש העט"ז דאותן שלמעלה מהכן אין להן דריסה כלל וכן אותן שלמעלה מהכן אין להם דריסה אלא בעוף
שכמותן וזו היא דעת הרשב"א שהביא בבי' וכתב בבי' דעותן שלמעלה מהכן דווקא בעוף הדק יש להן דריסה כבן והטור סתם הדברים כהרשב"א
עכ"ל (והב"ח השיג על הבי' בזה שלא כדין ע"ש) וא"כ המחבר שסתם הדברים כמי'ס"ל דהייכו בעוף הדק דוקא דלא עדיף מכן מיהו אותן שלמעל'
מהכן דיכן כבן ממש דדרסי אפי'בעוף הגדול מה'וכ"כ הרשב"א בחדושיו דיש להחמיר כסברא זו וכן דעת הר"ן מיהו הייכו דווקא במין עוף הדק
דומיא דכן כמ"ש הר"ן וכ"פ מהרש"ל ומה שפסק הב"ח בזה לא כהיר לן:

בז דין בהמה דרוסה מחיה הדורסת ובו בא סעיפים

א דרוסה טריפה ולא כל חיה ועוף שוים בדריסתן
אלא מעלות מעלות יש ביצד חארי יש לו דריסה
אפילו בשור הגדול ובגסה שבחיות הזאב אין לו דריסה
א בבהמה גסה ואפילו בקטנה שבהן ב בגון ג בעגלים
אבל יש לו דריסה בדקה ואילו בגדולה
שבדקות כגון כבשים גדולים °חתול ונמיה ושועל אין
להם דריסה בכבשים גדולים אבל יש להם דריסה
בגדיים וטלאים וכל שכן בכל העופות חולדה אין לה
דריסה בבהמה כלל אפילו בגדיים וטלאים אבל יש לה
דריסה בכל העופות אפילו בגס שבהם כלב אין לו
דריסה כלל אפילו בעופות ואם נקב עד החלל ד דינו
כקוץ שנקב לחלל שאר חיות טמאות כל שאינה גסה
מהזאב אין לה דריסה בגדולה שבדקה בכבשים ועזים
אפילו היא גסה כזאב אבל יש לה דריסה בגדיים וטלאי'
וכל שכן בעופות ואם היתה גסה מהזאב דינה כזאב
ויש לה דריסה בדקה אבל לא בגסה ואפילו היא גדולה
כארי היתה גסה יותר הגה
מארי הרי היא כארי ויש °ויש מחמירין עוד ה דכל
לה דריסה בכל: שהיא ו מזאב ולמעל' יש
ב כל העופות אין להם לה דריסה אפילו בבהמה
דריסה בבהמה אפי' גסה ז ויש לחוש לחומרא:
בגדיים וטלאים ח חוץ
°מהנץ שיש לו דריסה בגדיי' וטלאים ט והוא שיקוב
בצפרנו י לבית החלל יא שאז מטיל ארם:
ג הנץ יב יש לו דריסה אפי'בעוף גדול ממנו ובלבד
שיה'מן הדק כתורים ובני יונה אבל לא בתרנגול'
ושלמעלה ממנה (יג ודוקא °בגדולים אבל בקטנים יש
להן דריסה (יד ושאר עופות הדורסים יש להם
דריסה בעוף שכמותם אבל לא בעוף שהוא גדול מהם
חוץ

עד סוף הסעי' הכל דעת רשב"א ומביאו הטור

ת"ה סי'קע"ח בשם א"ז

רי"ף ורמב"ם זרא"ש וטור

רשב"א וטור

טור (ומ"ב) טו (חזן מן °הגם מקורין טו פלק"ן ס"ם לו דריסה ז
ככל העופות:

טור כ"ם רי"ף ה ורמ"ם (והוא דע"ל ונטור כ"ם ה ורמב"ן ורשב"ץ ורמב"ם ופ"ק ז"ם

°כל אלו שאמרנו שיש להם דריסה בין אם באים להציל חבירם ממנו ז בין אם אין באים להציל: °יש אומרים שעכשיו נוהגין היתר בחתולים הנכנסין בלול של תרנגולים ואעפ"י שהיה רואו לחוש בדבר סומכין על שחתולים שלנו הם בני תרבות יח ובל שלא הכהו אין חוששין:

ו אין דריסה יט שלא בידו ובצפרן אבל דריסה ברגלה ונשבה בשיניה לא הוי שלא מקוץ בעלמא:

ז אין דריסה שלא מדעת הדורס אבל שלא מדעתו כ בגון שנפל עליו דרך מקרה ונתחב בו צפרנו לא הוי דריסה:

ח אין דריסה אלא מחיים של דורס ונדרס כיצד הרי שנעץ צפרנו בנדרס ועד שלא הוציא צפרנו חומת הדורס או חתכו ידו או נשחט הנדרס כא הרי זה כשר במה דברים אמורים כשראינו מתחלה ועד סוף אבל אם בא לפנינו כב וצפורן חובטת בו חוששין שמא דרס ודרס לפיכך אז הצדים בעופות הדורסים אפילו שחשו הנדרס קורם שהטיר צפרנו אסור שכן דרך שמכה בו כמה פעמים עד שיצודנו °ואפילו ראינו שלא דרס אותו קורם לכן חיישינן לו לפי שפעמים כשהנץ רוצה אחר העוף הוא מכהו בצפרנו דרך פריחתו:

ט חוששין לספק דריסה כגון ראוהו שנכנס בין השורים כג למקום °צר שאינם יכולים לברוח כשמפניו כד כגון שנכנס לדיר שלהם וכן עוף דורס שנכנס לכלוב מלא עוף (°או לגל של תרנגולים) חוששין שמא דרס במה דברים אמורים כשהוא שותק והם מקרקרים אבל אם הוא שותק והם שותקין או הוא והם מקרקרים אין חוששין כה ואם חתך ראשו של אחד מהם אין חוששין לאחרים °ורוקא כשהרגה כו אבל אם כז פצעו מהם חוששין לכולם דכל שכן שחמת בערה בו כשהציל עצמו ולא הרגה: הגה °ולפי הרגה לחתך מקן דוקא שלא ראינו °במה דברים אמורים שאם חתך ראשו של אחד מהם אין חוששין לאחרים דוקא כשנכנס לתוכו ועמד עמהם אבל בגון אלו החתולים שעולים על כלוב מלא עוף ומכניסים ידיהם מבפנים ודורסין אף על גב דקטיעה לריש הדחה מיניהו לא נח רוגזיה משו' הכי דמתוך שהם בורחים אף הוא כועס עליהם:

°במה דברים אמורים שאם הוא שותק והם שותקין מותר הני מילי דלא חזינן דנגע בהו כט אבל היכא דחזינן דקיץ עליהו כרגיל הדורסים אף על פי שהוא בן תרבות אסור:

יב °יש מי שאומר דהיכא דלא ידעינן אי שתיק ואי צווח ואי מקרקר אינהו אי שתיק לא חיישינן לה: (°ויש חולקין כך הנהוג ויש לחוש לדבר זה)

יג והא דחושש ין דוקא בשיר עכו שנכנס הארי לב אבל אם הוא ספק אם נכנס או לאו אז הוא ספק

טו חזן מן הגם וכ"ם לוקין שלמעלה מהכו ונוקב פעמים שמכהו בחילוף הרסב"ם ובדברי הרמ"ם בכלל סביל"ף ע"ב דבשר היכנס: טז חזן מן פלק"ן ס"ם לו דריסה ז ככל העופות: יז בין אם אין באים להציל דבכה"ג אפשר יותר לפיר לדעתו כבשם כ"ב וכן בחולין ס"ם לפסק דריסה אין מילוק בין אין באים או לא רוב הפוסקים: יח וכל שלא הכהו אין חוששין ואפשר לכל הכהו ודאי מייירי כשהוא שותק וסם מקרקר, ולכן אפי' לא הכהו הוי לקוני' שתרנגולים אם לא הין בני תרבות לכל הכהו אפי' הוא שותק ואין מקרקר, ולהוי לחוש אפי' בן תרבות אם לא הכהו ואפי' כשהוא שותק ומ

כדיקה אלא במקום שהדם מבעבע כדאמרי' ועוד יש כמה בפקוחות כוה
וקדרתי כיון דלכן מוסרים כל עכין נם מילתא דלא שכיח שוב: לג
וכבר כתבתי כו' שם הקהה שלפניהו הוא קבה רחב יש לסכסיר שפילו
לדידן דזוק כבף מעשה לא בקיאי מעשה כ"ב כמ"ש סי' ו' וכד"ב נכון"
לעיל סימן כ"ג ס"ב והוא מלברי קרש"ם שכתב כן נבי דיבח דהכא ודוק:
לד אי יבשה ולא אמרינן כיון שהנשורת היא יבשה ודאי היא תחוכה
כבר בטלה ומן רב עד שפתייבש ובתחבר שם בטעמא ובתחבה לא בנבה
כו' שב"ל סי' ו' ולפי שמעתיטתים ס"ם ערוכה דף כ"ג ע"ב דאיתא להתם
פיבשה לרבי יבשה מעכבר טפי לשיורא דכיון דיבשה היא יבשה
דשמעתא מיד בתחלי וכן הוא במדוש הרשב"ם ונד"ר בוסקי ופוא פשוט:
לה ומפי' ודאי דרוסה כו' כ"ל בדעת הסוסק דרש"י ס"ל שיעבה
שפעך שמעכב שריפה לשם דאיכא רק שרשה שפיי מקום
שרריסה כיבר מבחון שקרי ודאי דרוסה לגמ שהריך בוה
בדברים שאיכא כרשין ומבחתי מין לי בחידוש מהר"ם מלובלין בסוף
דבריו וכראיה דמעיקרא הוי ס"ל לחלק כרבי שפק דרוסה דשל"ב
לשם פי' ומיי מקום שרריסה כיבר מבחון שכל בשעוף שמקי בלבך ס רש
כן משום דם ל"ל דאי בישר מבחון מין נרוך לבדוק אלא בכל מקום
ס"ב זה נם לרבי שפק דרוסה וכשבי מיירי רב בדריק מבא ועל שמע'
וכן פי' ר"ת שנתקן הגדול מהר"ר שמשון ל כר"ן דברי שהו לגמ בשב"ח שפי'
פי' זר בשבח' ועל שמע וכן משמע בשור בש"ם בשם רבינו שרש"ם ור"ת כדפי'
וכה ס"ב ס"ב דהרש"ם ור"ת שמורי כריב"ם שהרי הרש"ם ור"ת בתבו דלפי'
דק דיוקים שרריסה מיקרי ודאי דרוסה (דלפי' בדיקה לא בריקה) מיהו
אם לן בישר מקום שרריסה מבחון יש לה בדיקה · ומיהו בישר לחוש
כנון לריבו שתיק ולריבו מקרקדים וכה"ג מין להתיר בלא בדיקה וכל
דיבח דאין חוששין כנון בשב"ם חוקקים וכה"ג בדיקה כלל בכל זה
שום שמת המחבר ום יעיתו ודוק סמיב כי קדרתי משום דאכין חוס לים
בכל עכין דלא בקיאין כדאמרי' בשמעתין ופפוצקים להבדיקה היא דוקא לאחר
סחיטה אבל בשחטי בתחלת דחיטת רש"י דף כ"ג ע"ב דשבדיקה היא
מבחון בעוף נקיים נבה וכרים וכדה וכל שבבנד בני מ"ם ומם
שאיים שם שבשר מבחון שרשם שולפי סופו לינרק לבפים עד שיבקו
שבשי מ"ם ומם לא שאיים שרשם מבחון אין נרוך שום לבדוק וכשרה
לבאין דלא בישר מבחון ודאי לא דרים ומ"ם וה שבתי דבדי
רש"י דלא בקיא ע"ב בכלל כל שבקושיות שהקשו עליו התוספ' והרש"ם
וה שיעתם ושלחתי דשיים לוה מש"ם דוכחים דף ע"ב ע"ב בני זוחים
שבתורבו בשרפות ילעז על שמעתכו דשריך שפי טרפה ה"ל שיעיב
ליה לרבי ולשקלי ודאי לא ידע מבא ידע אמ"ל הכ"ב בני לשמעיה
בקונבת הקון בדרים בוחה ושאמר התם בשי בולהו כר' יהי לא שמעי בין
בקונבת הקון לבדיקת בוחה ושאמר מידע ידוע בשי עזרא וחבריו ע"כ
וה שיעתם ודאי דוקא לבוקי בשב"ח בדיקת כנון שהיתירא שפק דרוסה מ
ודאי דרוסה שאין מקום שרריסה בישר מבחון בין לבריך בדיקה לאחר
שחיטה דוקא ידעו עד שיסתפקו בי הוה מוקים לה שבי ס"ב בולהו
לשחר שבי ולא שמ"ל בולהו בר' בשי לא שמרי בו' ומ"ב דשמה מבחון
לפוסקים דודאי דרוסה דשייבו שרשיהו רק שבדרסה שם, לא בישר
מקום שרריסה מבחון לא שבי בדיקה שפילו לרב דייק שבשם ס"ב בולהו
דרוסה והיא דעת הרש"ם ורבי"ן ע"ב שלא ודאי דבדיקה היא מבחון
ודוק בי קדרתי בין דלא ב"ם מידי לריכין לשין שלקין: לח ומ"ש
בקדקד ורוקק בתב שבריך לבדוק הסוס ומבואר בי' שהרי
שהשר בכנד בני מעיו וס"ם בכנד ס שבטרפה בשם שם שהרי
שם בשמעתם בכנדו טרפה שהי בכנד נוטות הני לין טור: לט
שהרי בורו ע"ל סימן מ"ג ס"ב וסי' מ"ם סעיף ה' וס"ם כ' וס"ל ס"ם סעי'
ג': מ הקהה כו' ומ"ב בקהה בקובתו בראוי כלעיל סי' ל"ב ס"ם שהרם סופו לישרף רופא ס"ם: מא
בשם שבדרסה כו' אבל עוף שבשרו בקה לבד ויכול לשחוט בקהה לבתחלה ואחר שחיטה יפרך בוסטו ויבדקנו שבטרפים כלעיל סימן ל"ג סעיף ו' ומ"ב לבתחלה בריך לשחוט שבי
סי' שלי בעוף כלעיל סי' ל"ב שבתב כיון שם מ' בע"ב כלי עבד בשם שבריכה חלילה בשם שבריכין להסחוט שבי
בע

תשו' רשב"ם סי' כ"ט ור' ירו' ושאר מקומי טור ומדומי רשב"ם ורמב"ם סם ול"ן

מח וכל מקום שהוא ודאי טריפה לפי שנשתהה ב' חדש

יט יש אומרים שצפרים קשנים אין אדמומית ניכרת בהם לפיכך אין להם בדיקה ובן יש אומרים שארס הנץ אינו אדום כל כך ואינו ניכר לפיכך עט אין לו בדיק:

ך אם רבים הם הנרסים כ אסור להשהותם ב' חדש כדי שלא יבא לידי תקלה (ויש מתנה להחמיר לפי כח) בא אסור למכור דרוס או ספק דרוס לעכו"ם ודוקא כטריפו שחיט ידוע יחוור וימכרנה לישראל:

שערי שער כ"ד תרומת הדשן סי' קפ"ח

חלב טריפות וים מכשירין הטרפות הוה לף על גב דקיימ"ל לחסרו מכל מקום מותר למכרו לעכו"ם ולא חיישינן שמא יחזור וימכרנו לישראל הואיל וים מכשירין:

נח דין בהמה נפולה ובו ב' סעיפים:

א נפולה אסור כיצד בהמה שנפלה אם היתה עומדת על רגליה בשנפלה אם יש מבריסה עד המקום שנפלה שם שפחי חושחין שמא נתרסקו איבריה ואם היתה שוכבת ונתגלגלה ונפלה צריך שיהה גובה המקום עשרה טפחים והא דבעינן גובה עשרה טפחים דוקא בנפל מעצמה אף או הפילוה אחרי וידעה שרוצים להפילה אבל אם הפילוה אחרים שלא מדעתה או אפילו ידעה בכך אלא שהפילוה בבת אחת אפי בפחות מי טפחים תושחין לה: (ואין חלוק כזה בין כה מה לעוף וכעוף נמי דינא הכי)

רשב"ם ור' ירו' וכלאר' מב"ק דף כ"ח ד"ה ככי

טור וכן משמע מפוסקי

ב העוף שדרסו אדם ברגליו או טרפו לבהמ"ל או שרצצתו בהמ"ל או שנחבט על דבר קשה חוששין לו

כלבו ומו"ה

ג וכן אם נפל לתוך מקום שהוא ודאי טריפה לף על פי שנשתהה ב' חדש וכל מקום שהוא ספק טריפה כגון שנפל לתוך מקום שאין מכירין בו אם הוא של עובדי כוכבים או של ישראל הוא מותר ואפי' נפל לתוך מקום שהוא של עובדי כוכבים ויש שם ישראל אחד או שנים הרי זה מותר שמא ישראל הוא ואין חוששין שמא נתרסקו איבריה ואם היתה שוכבת ונתגלגלה ונפלה צריך שיהה גובה עשרה טפחים והא דבעינן גובה עשרה טפחים דוקא בנפל מעצמה

ג וכן בכחמה לס קוס כדכר סים לקוס בכחמה : ג נפולה שאמרנו שהוששין לה אם לא עמדה אסור לשחוט אותה עד שתשהא מעת לעת ואם שהטרפה בתוך זמן זה אפילו בדקוה ומצאו אותה שלימה מכל איבריה טרפה ואם שהתה מעת לעת ואחר כך שחטה צריך לבדקה כנגד כל החלל כולו מקד קד הראש עד הירך אם ימצא בה טרפות מהטרפיות שמנו חכמים או שנתרסק אבר מהאברים שבפנים ונפסדה צורתו הרי זה טרפה אפילו נתרסק אבר מהאברים שאם ניטלו כשרה בגון טחול וכליות הרי זה טרפה חוץ מבית הרחם שאם נתרסק הרי זה מותרת והסימנים אינם צריכים בדיקה שאין הנפילה ממעכת אותם :

הגה ומיהו הוכחה לחכן כמקום אחד מינה נריכה כדיקה רק כנגד המקום שהוכחה שם ונה כשאר טריפות :

ד אם עמדה תוך מעת לעת די לה בבדיקה : (ומקום שעומדים מעמיד מכל העמידות נאחו כלום סוף :)

ה יש מי שאומר שכל שעמדה והלכה ואפילו נמצא שינוי באבריה אין הוששין לה : (כל שאין עומדין מעמיד כשאר כשמים)

ו הלכה בשרה ואינה צריכה בדיקה ואף על פי שלא שהתה מעת לעת במה דברים אמורים בשהלכה הילוך יפה כדרכה אבל הלכה הילוך צולעה צריכה בדיקה :

הגה ויש לחכן שהילכו לא קיים לן בכדיקה ואין להחיר רק כשהלכה והכי נהוג ולא נקרא הלכה רק כשהלכה לחמות הלוך יפה כמו שהלכה קודם שנפלה אז כשאר כשמים ואם הלכה כשאר כשמים אינה צריכה בדיקה אחר כך אינה יכולה לילך : היכא כשאר מסוכנת :

ז עוף שנחבט על פני המים אם שט מלא קומתו ממטה למעלה לעומת המים אין הוששין לו אבל אם שט ממעלה למטה עם הילוך המים הוששין לו וצריך בדיקה ואם קרם לתבן או קש שמחלבים על גב המים בשוה לו הרי זה שט מחמת עצמו ואין הוששין לו :

ח נדבקו כנפיו בדבק בשעת צידה ונחבט אם שני כנפיו נדבקו בדף שצדין אותו בו הוששין וצריך בדיקה ואם לא נדבקו אלא אחד מהם אין הוששין שהוא פורח מעט בכנף השני :

ט וברים המגחין את ונפלו לארץ הוששין להם :

י שור שהרביצוהו לשחיטה אף על פי שנפל נפילה גדולה שיש לה קול בעת שמפילים אותו אין הוששין לו מפני שנועץ צפרניו ומתחוק עד שמגיע לארץ :

יא קפצה מדעתה אפילו ממקום גבוה הרבה אף על פי שאנו רואים שאינה יכולה לילך אין הוששין לה לא שנא קפצה מחלון שבבותל לא שנא מארובה שבאמצע הגג לפיכך אם הניחה למעלה ובא ומצאה למטה אין הוששין לה : יב גגבים שגגבו ברמה מהדיר אפילו השליכוהו מעבר לגדר שהוא גבוה מאד אין הוששין מפני שהם מכוונים להפילה על מתניה כדי שתוכל להרוץ לפניהם לכן בשעה שמחזירין אותם אם מחמת תשובה מחזירים אותם מותרים יג מפני שמכוונים לחפילם בענין שלא יפסידום אבל אם לא החזירום אלא מחמת יראה חוששין להם :

ג וכן בכחמה כו' מכולהי מילתא דלעיל קאי : ד במקום אחד כו' ואם כוסה עוף כגד רילוף שלו כרילוף שבריך בדיקה בדילוף וכ"כ לקמן בלחרוכים ולכך לריכין לחזין לקמן בקילין טריפה :

ה שם בעמדה כו' ופסקו כו' ולפ"ז לפ"ז בעמדה ובהקה מע"ל בריכה כדיקה וכ"כ בשם כללי ז' דין ב' בשם הפ"ו ופסק הכי בעמדה בדברי הר"ב בשם ר"ע ונשאר מחלוקים ולכדין לחין לחבו בקילין בבדיקה לא מכחי בעמדה וגם שהקהה רק בלבה : ה בעמדה והלבה כו' הב"ח בשיטה ט' בשם הקה לא בקיל בלבה אלא בשעמדה מעלמה והלבה לבל העמידות והלבה לא יצלה מחוקת כשולה לף על פי שהלבה ל' לחמות הלוך יפה עכ"ל ולא כהירא וכ"כ בשער ג"ח סוף לף קס"ג בדיקה ס"ג בדיקה לפ"ו העמידות לחריס וכחי מוכח כש"ס ולוכחים סוף לף ע"ל ע"ב ודוק אלא שהשיקה כש"ס הב"ח שהלבה והל"ל שם בעמדה לוחקו לחילתא בקט ופ"ש הטעו"ז לפ"ו בעמדה לחוד אין מיכוי מרפה בלחרים כוחם ל"ל הוא טעות וכבר הסיגנו הל"ח שם ע"ש :

ו לפ"ו בחמץ שבו כו' והב"ח חולק ומוסר כוח ואין לכריע כדילן כ"כ הפרישו"ל פ"ל ס"ם ס"ק ס"ב בקחחבר (ובשער לפי לכריע כדילן בחב שבשחמיר בזה לעכחו קט"ב) חיכן היינו לוקה בשחמ בשני פעמים אחד בשחמ בשחר בשחמ הכוסל לפ"ו אלא מחמת בפ"ו לא כמ"ש הרשב"ם בקשובה והרב בהג"ה אבל בחמץ הכוסל לפ"ו אלא מחמת בפ"ו טעם טרפה ולא כיכן לכחב מרוב פשיטתו ולכן לא ביאר האחבר זה (ללא כשחמץ קנת מהרי הב"ח בשם לפך זה) ז ואין מלבשה כו' ולוקה שבפלה ונולנת אבל מלבת שבפלה לחריכן שנרוה (קרחפ"ח) הוא לבקטה ולי"ב בדיקה כלל ע"ש ל"ב: ח לוכה בשאר מסוכנת ובשאר לעי ל מעי"ז : ט מלמע לף לחטה ולחקה בש"ס ולפי מיל קיימת קנת לילן בה ופרשו"י והר"ן בנון לנמים לפ"ו מלמעלה למטה שפיר דמי וכ"כ הקו"ח שם לילן ט' וגיבנ"ל וכ"ת : י מוסיין לכם לפ"ו בשחמ מי מחמת שחטה ופלה לחרן כ"כ הפוסקים : יא מפני שנועץ בפרניו ול"ל לוכרים בחבנחים זה לחזק דשאר כיון שחרנים ברוסים להפ"ו נועץ בפרניו משמ"כ הקה דשאר כל שאר רונה להפיל חכרו כי ומפרש"ל פ"ל ס"ל ועב"ח : יב כל רגלין כו' משמע לפ"ו שלא רגלין קלורים לין חוששין ג"כ הב"ח וכ"כ מפרש"ל שם שבעוסין קנת מקומות : יב כל רגלין קלורים כו' וכחב הקו"ח ודוקא בשעומדת על רגליה ומפילקה ומפילה לכל לם בשאר בשחמ בחב על גחרו ומשליכו לחרן ודלי קוסיין דקוי נגוף יותר מי טפחים ה"ע שלא שאר רגלי הבהמה בילו מי טפחים ומכוכד בבהמה מחבחה לחרן כשרה אב"ל ומבילו הב"ח ומשיג עליו דשלא לף כשאר רגלי הבהמה בילו מי' ין סוי נגוף יותר מי' טפחים שברי בשרק המפיל לילף בהלי דעד כשחמ על מה שכחב על לחם קוי"ב שאוחו יותר מי' טפחים כו' ולא לכין לכרין דשרי הקו"ח כשי קלור לנגוף מבשרין יותר מי' טפחים אלא טעמו דכשאוחו רגלים ומכוכד בשרק לחרן ב"ב שהי כוגף לף מקום מחיים ב' לין ולא מבשר' דשלי : יד מוסיין לו לפ"ו בחמות מעשה כיון שפ"ו לו מפרים וכ"כ הקו"ח כלל כ"ו דין ז' בשם רש"ל מ"ש ק' : טו לף על פי שאנו רואים כו' והר"ן כחב כן להכיח למעלה ומצא למטה כו' וב"ח הכא : טז מלרובה בשמע הגג לילך לא מילי למפרך לפ"ו לין מוסיין ס"ב : יז מפני שכוונים כו' משמע שם בשם מספיקי לפור דשמע לגמפקמא הפילה על גלמיהה וכן משמע הכ"ם והפוסקים מיהו המעם שבחב הרוקח שם דבפלה פיחום מוסיין לפפילו בפלה על מחבים בדיקה בדיקה ב"ע דמשמעות הש"ם והפוסקים לית להו המעם שבחב הרוקח :

נט בהמה שנפשטה בחייה ובו ב סעיפים:

א הגלודה אסורה והיא שנפשט עורה בין בידי אדם בין בידי חולי טרפה ואם נשתייר מן העור רוחב סלע על פני כל השדרה ורוחב סלע על השבור ורוחב סלע על ראשי איבריה הרי זה מותרת ואם ניטל ברוחב סלע מעל כל גב השדרה או מעל השבור או מעל ראשי איבריה ושאר כל העור קיים כשרה:

הגה לכל מה שלמטה ושאר כל העור קיים טרפה:

ב העוף שנישלה נוצתו כשר (כל שאם רוב הפוסקים) הגה ויש לחוסרים וטוב להחמיר אם נפלו כלם מיהו אם נפלו מקצתיו מרוב סומן אחד על פי שכפלו כלם ושאר עורם מ"מ כשר להועיל ונעשה מרוב שמו כשר (ת"ה שם)

ס דין בהמה שאכלה שם המות ובו ג סעיפים:

א אחוזת דם והמעושנת והמצוננת או שאכלה שם המות שהוא הגה הב המה או ששתת מים כהמ שנתפטמו כדברי הרעים הרי זה מותרת: המורים מותרת לכל אם לא

ב אכלה שם המות נתפטמה כל ימיה כן של אדם או חכישה כדברים המורים אסורה ובוצא בו מותרת נחש ובוצא משום שרפה ואסורה משום סכנת נפשות:

ג בהמה או חיה שנפסקו רגליה לא יאכלו ממנה אלא עד בדיקה שיש לחוש שמא נשכה נחש וזו בדיקת שלא יאכלוה אלא צלי ואם היא נשוכת נחש תתפרק ותפול חתיכות:

הגה ולכתחלה אין מחייבין לבעלי חולין ואין נוקבין מכוין ולכן אין לוקח לנחש ואם הוא כדרך שלא נעשתה טרפה מותר כלא כדיקה:

סא דיני מתנות זרוע לחיים וקיבה לכהן ובו לג סעיפים

א חייב ליתן לכהן הזרוע והלחיים והקיבה של שור ושה: הזרוע

נט א ואם ניטל כו' כתב מהרש"ל פ"ט ס"ק כ"ג כראם דוקא כ' טל ברוחב סלע ע"פ כל אורך הסדרה וכן ברוחב סלע על כל שאר המקומות אבל בזנב מרוחב סלע בלותן המקומות לית קפידא לע"ג דבעיכן כל רוחב סלע בלותן המקומות כי היכו דבעיכן בכל העור ובלותן מקומות בעלמא דכתב לקמן דוקא כל רוחב סלע בעלמא אבל בזנב לא בעיכן כל רוחב סלע דוקא אלא כל שיכול לחתוך בו כראם ולא כפי' הרמב"ן ז"ל דכתב (כתירוצו ד"ה ט"ו ע"ש ומביאו לקמן כ') וע"כ נ"ל כראם דאם לא נשאר כראם לכ"ע אם ניטל העור מעל מקצת הסדרה וכל העור קיים לו מעל מקצת האחרי הפרקי' וכל העור קיים שמותר בזולתי היכא דבעיכן כל העור בעיכן שיהא רוחב סלע ע"פ כל הסדרה מיהו לו רוחב סלע על כל פרק ופרק מראשי פרקים משם אפכי אפילו עור אחד מאחד מהן שניטל וזולתי זה אבל כשיעור אחד מהן שניטל להכיל כגון זו אבל אחד עור אחד מהן שניטל אינו מועיל כלום אפילו בכשיעור אחד מהן שניטל אבל כשיעור אחד מהן שניטל ואחד מהן קיים אפילו אין בו רוחב סלע אבל כשיעור אחד מהן שניטל ואחד מהן קיים אפילו יש

ב קודם שיפרישם כו׳ כתב הר״ן דמתניתין אלא הוסיף כאן שיעור ואין לחלק בין מרובה למועט ואפילו כשהוא מועט מאד כגון אחד מכ״ד חלקים ומיהו לכתחלה ראוי לתת כשיעור הנזכר במתניתין ואפילו בזמן הזה שאין אנו נוהגים לתת כשיעור הנזכר במתניתין מכל מקום

כז במה דברים אמורי' שכהן פשוט בשוחט לעצמו אבל אם שוחטין למכור אם הוא קובע למכור בבית המטבחיים חייב ליתן מיד ואם אינו קובע למכור בבית המטבחיים שתים ושלש שבתות פשוט מכאן ואילך חייב ומנדין אותו אם לא יתן:

כח השוחט לכהן ולעכו"ם פשוט מן המתנות והמשתתף עמהן

צריך שירשום כמקום שנוהגין לשחוט לכל אחד אם יושב עמו במטבחיים עכו"ס אחד כמנה ושנים כשכר לעכו"ס ואחד כמנה לעקרו מישראל יד פטור מן המתנות:

מרדכי בשם רשב"ם

כט אין צריך לרשום:

ל במה דברים אמורים ששותפות הכהן והעכו"ם פושט בשותף בכולה אפילו בגל שהוא שותף עמו אלא בראש אינו פושט אלא מהלחיים ואם הוא שותף עמו ביד אינו פושט אלא מהזרוע ואם הוא שותף עמו בבני מעיים אינו פושט אלא מהקיבה:

לא אם יש בהמה לכהן ומוכר ראשה לישראל ושייר בל הגוף לעצמו חייב בלחיים:

לב השוחט בהמת ישראל מבירו חובה על השוחט ליתן מתנות לכהן ואם שוחט בהמת כהן או עכו"ם פשוט

כל"ן

מיהו טובת הנאה לבעלים והוא יכול ליתנם לכל כהן שירצה טו ואפילו לכהנת לית לה דיכר מכהן לית לן למיקם אני מוכר לך פרה זו חוץ ממתנותיה טז הוי תנאי וצריך ליתנם למוכר אבל אם אמר ליה יז על מנת שהמתנות שלי אינו תנאי והמקח קיים ויכול ליתנם לכל כהן שירצה:

כג כשם ל' ירמ' כט וכפ' עד כאשר

לג ישראל שמכר פרה לחבירו ושייר המתנות חייב הלוקח ליתנם אף על פי שנשארו למוכר מכל מקום החובה על השבח שהוא הלוקח:

לד המתנות עצמם אסור לישראל לאכלם אלא ברשות כהן עבר ואכלן או הויקן או מכרן אינו חייב לשלם יח מפני שאין לו תובעים ידועים והקונה אותם אף על פי שאינו רשאי הרי זה מותר לאכלן מפני שמתנות בהונה נגזלות:

לה אמר לשבח מכור לי בני מעיה של פרה זו נותנם לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקחו ממנו במשקל נותנם לכהן ומנכה לו מן הדמים:

לו גר שנתגייר והיתה לו פרה נשחטה עד שלא נתגייר פטור משנתגייר חייב אם קפץ פטור שהמוציא מחבירו עליו הראיה:

סב דיני אבר מן החי ובו ד' סעיפים

א אבר מן החי אסור בבהמה חיה ועוף:

ב אבר הפורש מן החי אסור ובשר הפורש מן החי אסור משום ובשר בשדה טרפה ואפי' הפורש מהבהמה ועדין הוא בתוכה נגון שנחתך מהשחול או מהכליות ונשארה התחיבה בתוכה אסור:

ג אבר או בשר המדולדלים אם אינו יכול להחזיר ולחיות

דהפם לגבוה דכתן כתב רק ויש חולקים וכ"כ סט"ו סי"ם וכן הלכתא ומהו דעתא דמעלם"ן שכתן לא כתבה מלתא מפורשת במקבר וכ"כ סט"ו כתב דהלכתא דמוכיחין מידו ובספר ב"י דף רמ"ח סוף ע"ב הביא עליו והכלתא"ד כתבתי ויש חולקים על שלמ"ה סוף סי' ס' וסי' כ"ו כיצד הרגל סי' ס':

יג ס"ל להשוש דמתם עכו"ם מרבה דברים ומוכיח לכל: יד

פטור מן המתנות דכיון דלא כו מחייב מישראל וכיוצא בזה כתב בשלמ"ה ס"ל כ"ב בהגהות דיעיבו דיולי' פנה' מרכבי' סס ושייך בים של שלמה ס"ל כ"ב ס"ק ס' ס"ל כ"ב בהגהות מרדכי סי' סכי: טו ומפורש בשלמ"ה ס"ל כ"ב ס"ק ס' ס"ל כ"ב: טז ומה שכתב מהרי"ן סי' כ"ו בשם מהרי"ל דאפי' בשלמ"ה ס"ל כ"ב דכל דקל ס"ל ס"ל מחכה ולא ס"ל הוי מחכה על מה שכתוב בתורה שדרי מן התורה יכול ליתנם לכל כהן שירצה והכלתא בשלמ"ה ס"ל כ"ב דכתב ס"ל לשלמ"ה שכתבתי בכורי' כ"ל ס"ל דין ס"ל פסק דשלמ"ה מכת כוותיה לכל כהן שירצה ס"ל כ"ב בהגהות מרדכי סי' קנ"ב בשם מהרי"ל דכתב ס"ל כהן שרי ליתנם

דמיכו שבשר ממקומו לגמרי ומחוסר קצת מכל כשבשעת ממקומו המכר
ומדיין מעורה בגידין הייכו דך לכתי הר"ב בהג"ה ויתבאר בסמוך (ועי"ל
סי' כ"ה ס"ק ו'): ח סחיטה וכתב הרמב"ם סם ומם מקח בטעה
רואין לוקה כאלו כשל מקיים לפיכך לוקין עליו משום מכר מן המחיצה עכ"ל
וכתב הרב המגיד שם שהוא מדין זה מקח: ט לשון ופי' הרב
המגיד שם משום שם כמלא עם שאר בשר ושאר דיניו כתבארו שם על
ככן: יא יקרת כו"ע ל"ל ס"ל ס"ל ס"ק ט': יב
במקום שהיכו מטריף ובמקום שמטריף ע"ל סי' כ"ה ס"ק ז': יג מוכר
לאכלו כו' לדעת לביים שבקבלו דשרייך לכיון לגלח מסרתן לית ביה חיוקף
ומכר זה שבשעת ומדיין מעורה בגידיו ולפי לא מסרח וכל לגלח מסרח
חיות לית בה ושרי עכ"ל בקונטרס רשב"ם שם ולפ"ז משמע לפי' לאיכו יכול
למוכר ולאחיות חרי בשעת בשם נב ביים שבקבלו ומע"ג דכשכר
שרי ולכל בקבלר כל שאיכו יכול למוכר ולאחיות לאסור היכו מקום שאיכו
מעורה כלל בגידין ומ"מ קשה להרשב"ם מזה ל לעטעי' דמיתי בביים
שבקבלו וכתב"ם הרב המגיד וכ"ל בשעת לפי' לכל לפי' לקו"ל בהרמב"ם דביים
שבקבלו בהגי שרשל לאסור מ"ב ס"ם בשעת לכר וכ"כ הרמב"ם בקיצור
פ"ם מהל' דין ו"ל שעת לכר מן מעכו מן לכו בגין בביים שעשין מן
בקבלו ז' לית מסרח מן הקופה סדרי יש בו מקצת חיים ולפיכך לית
מסרים ומעת"כ לאסור לאכול מעכשו שבהגי כל ישרשל מקודם שהרי הוא
דומה לשם עכ"ל וכן ע"ש הרב המגיד שם שעשבקל להשרי ד בם בוה הוא
ע"ש מ"ש כן ס"ל וכן הלכה דלא קשיא הר"ב מזיתר לאכלו מדיים כמו שביים
הרמב"ם שם ס"ל וכן הלכה דלא קשיא הר"ב מזיתר לאכלו מדיים כמו שביים
שבקבלו להשרי בם בוה כמו בביים: יד לכל המכשו להשרי
בם בוה משמע לפי' עור ובשר חופים לית דוכו וכן משמע הרמב"ם שם
שם"ו בקב בשר העכם לם עור ובשר חופים לית דוכ כו' משמע דבריו
בשבשע אין לוקין בין עור ובשר חופים לית דוכו אלו לא לכל שבלבו שם
מיתור ויתר בני בוק לעטעי' דשם מדוכתי' קולם ל"ה בשעה שבקרע שם
דוב בשר הקופה לית הכרם כו' מחלק בני בשעת בנף ג"כ בין עור ובשר
חופים לית דוכו אלו לא ע"ש מיהו כל זה בשעת לכל בשבשר ע"ל סי' כ"ה
סעי' ה' בתבארו דיהיו כי שם מקומן ובשעת משעת כל דיהי אלו בשעת
שבקב הרב והביים ד כי לפקים בשבשר תקים ולאו שפיר עבד:

סג א

לכל לפרים כו' ע"ל סי' קי"ז מעיף ג' ובמ"ש שם: ב
אם יהיו רוב המוכרים כו' ולית כ"ש בהג"ה דף ע"ג ע"ש
דבשר מכשל הלך אחר רוב לוכלי בשר אם שם עכו"ם אסור ואם שם
ישראל מותר ואם בשעת ביד עכו"ם אסור לשעת בשעת הוא בשלו וכן ביד
ישראל שרי: ג ולא כודע אמי לקיחתו לקח ממי ל' קי"ז מעיף ג' דלקח אלא רשאי שבשעת לקחו
לקחו מעכו ואסור וע"ש: ד זהו דין תורה לקח לכל לוכלי בן כתר רוצח לבשיב לאחוי לכלי לפרים להטות: ה וכתר לאסרו מכשים
כל שבשר כו' משמע לבין בשעת ביד עכו"ם לאסרו מעכו שבשעת בשר שבשעת מן העין וכן משמע בדברי הרב המגיד ולפ"ז יהיו כולהי שלקח בשבשר
מישרשל בשר בשר כולהי לעולם מותר מעיים בשר שבשעת מן העין לגלח כשמשמע לכשר לפרים מכשים כן
לפולו לאו שבעכו"ם לקחו מישרשל דשמע בכלה לו טריפה מכרו לו ים מעיין בראשה מכרו לו לפי שבשר
מותר ולית לגלח כלל כתבי ועוד תי' לפי לית לגלח מכר לן טריפות ס"ל בשר לפי שבשר לפי שבשר מה בבך שבמוכרים ישרשלים מוסף
מוסף ישרשלים כמו מוכרים טריפות גלח ולפי לכן ישרשלים במוכרים כשר ולא טריפות כלל בעיכן וכמו שיתבאר כם ס"ק י' ובראשה לגם בשעת ע"ל
דבעיכן לוקח שבישרשל מוכר בשר בשר בשר לוקח לגלח לשמואל קשיא לשעת ב"ג דבשבשר לשמואל מוכר לן טריפות ים מעיין
בראשה כיון לגעולם מוכרים בשר כשר ועוד ע"ל לגלח בשר בשר בשר

ט אם מצאו במקום שהניחו:

סנף והמנהג להקל כסכרת הלחרונים ולפלג שם היה כיל עכו"ס כמקום שהכהנים והמוכרים שם שרגילים המוכרים בשר כשר ועיין לקמן סי' קי"ח:

סף

איזו חלבים הם המותרין והאסורין לאכילה ובו כא סעיפים

א חלב שור וכבש ועואסו"ר ושל שאר מינים מותר בין חלבו לאסור:

ב השוחט את הבהמה ומצא בה עובר בן ח' או בן ט' בין חי בין מת חלבו וגידו מותר והא דבבן ט' מותר דוקא בשלא הפריס על גבי קרקע אבל אם הפריס על גבי קרקע וכעל גבי קרקע אסור ד ויש אומרים שאם שלמו לו ל"ב שנים ועד ו' חדשים ומצאו חי אף על פי שלא הפריס על גבי קרקע חלבו אסור וחייבין עליו כרת ומציאין ממנו כל החושין והקרומות האסורים בשאר הבהמות (ו וכל זה בשלא נתעכל לסוף לה הפילה הבהמה)

ג הישיט ידו למעי בהמה וטלש חלב מבן ט' חי שבתוכה ויוצאו חייבין עליו משום חלב בעל חלב בהמה גמורה. איזהו

ר"מכ"ם וכעל גבי קרקע אסור ד ויש אומרים שאם שלמו לו ל"ב שנים ועד ו' חדשים ומצאו חי אף על פי שלא הפריס על גבי קרקע חלבו אסור וחייבין עליו כרת ומציאין ממנו כל החושין והקרומות האסורים בשאר הבהמות (ו וכל זה בשלא נתעכל לסוף לה הפילה הבהמה)

והכי עוכדי דבעי' סימנא לן מנלף שמקום שהכיסה עכ"ל וה"ל ועיין סרוס טבחים עכו"ס הוה וכ"כ הרשב"ם בחידושיו בשם ספר התרומה ומפקן כן ומכולהו ברשב"ם דה"ה אם כעבד בדרך התיכות כשר וכה"ג אם רוב עובדי דרכים ישראל מוכר ולא חיישינן לעורב כל כמה דלא חזינן שמכטל העורב וכ"ש אם מנא בשר בשוק במקום שרוב טבחים ישראל דמוכח כל זה הוא דעת הפוסקים כנ"ל (וכ"ש הרוקח סימן ת"ו דהמונח בהמה וכה"ג במקום שרוב ישראל מוכר ולא חיישינן לבשר שהכיסה עכו"ס אף על פי שאין מכירין אותו עכ"ל) וכ"ל שכן הוא דעת הרמ"ם בשם רשב"ם בכל זה שהרי בא לו לייסב מה שפסק רש"י כשנשחט דמיירי בכעבד בשר בשוק במקום שרוב ישראל ועוד שכתב דכבי עובד לחייב עכו"ס שהשכירו בשר בשוק שרוב ישראל (לייסב קו עובד לדין דם לגלי מניעות דמיירי ברוב ישראל) לכל היכא שנתלו העובד ונתחזק מייסינן שמא הכל מן העמא שנתעכל כלף דין ומשום הכי שנתלה לף חייסינן שהכיסה עכו"ס ברוב ישראל ועוד שכתב דכבי עובד לחייב עכו"ס שהשכירו בשר בשוק במקום

ג תוקב סימן ס"מ מלבושי ס"ק ס"ו תוקבים כסמלה הוא פרוס על הקרקע רמ"א: ד קרוס ונקלף קרוס רק יש עליו ונקלף הקרוס מעל החלב שמיכן מדוקן כל כך רמ"א: ה השיה מותרת ובלבד שינקר ממנה מרה של צד פנים: ו חלב הבהמים וקרומם שעליהם אסור: ז חלב שתחת המתנים הגס ונסדר מקור אלנו אסור: ח חלב שעל המסס ובית הבוסות אסור וענוש כרת וזהו חלב שעל הקרב: הגס ט חלב הכרוך לברס תחת הפריכה אסור: סמוכנין מקנחו היתר ואין מוחין בידן שכבר נתיישן זקן ומיקל אבל אין מורין לסיור דיעבד כסתר חלב לבטלו כשמים כלים של כני ריינוס מותר וסמוכנין כו היתר: י קרום שעל דד הטחול והוא הצד הגס חייבין עליו ושעל שאר הטחול והחוטין שבתוכו אסורין ואין חייבים על הם:

ד איזהו חלב בל שהוא ז תותב ס קרום ונקלף ושלא יהא בשר חופה אותו:

מרכי' ורנקף

כל ל"ש

כל בטור

מרכי' ס"ק ס"ו ומרד' ורוב הפו' מה"ר מרדכי ס"ק ס"ו

א נוטל ראש הגיד שתוך הטחול ומושך אותו ומשכשין עמו ג' חוטין שבתוכו וצריך ליזהר שלא יפסק שום חוט מהם ואם נפסק צריך לשרש אחריו: יב הכוליא יש עליה שני קרומים העליון חייבים עליו התחתון והחריטין שבה אסורין ואין חייבים עליהם: ולובן שבכוליא חלב שעל הכליות נאסר ולא שבתוך הכליות ואף על פי כן נושל אדם לובן שבתוך הכוליא ואינו צריך לחשט אחריו ויש מהמירין לחשט אחריו: הגס ואם לא חשטו לחריו וכיחו קנתו תוך הכוליא לכולי עלמא מותר אם נתבשל כך ודוקא מה שבתוך הכוליא מכל כ' כגס ס"ק ל"ג כגס ס"ק ל"ג

מה שעל הכוליא נכ"ע מותר יותרת שבכבד יש מהריבין לנקר הקרום העליון שלו כדי שבכבד ממונח יפה ויש מחמירין עוד לנקר הסימן שתחת הקרום הסמיך אחין נקר כלל לא הפסידו כלום לנקר ולהסיר שני קרומים דלמא אתי למיטעי:

כגס ס"ק ל"ג כגס ס"ק ל"ג כגס ס"ק ל"ג כגס ס"ק ל"ג

יג חוטין שבעוקץ אסור והם חמשה ג' מימין וב' משמאל הג' שמימין כל אחד מתפצל לשנים שנים והשני שבשמאל אחד מהם מתפצל לשלשה שלשה ורואשו האחר מחובר לשדרה ורואשי הפיצולין נדבקים תחת החזה בראשי הצלעות ואותם ראשי הפיצולין מצויים בחצי הבהמה של פנים ואי שלפי להו הימין משתלפי ואי כי בעי לחשוטי בתריהו: הגס ואם אין מוציין במים הוי להו כחמימי ומתפצלי: ויש מקילין כלתר החוטין ובלבד שיהא המקום שמסס כלועי ככבד וטוב להחמיל: יד חלב הקיבה יג שעל הקשת אסור מן הדין מן התורה ושעל היתר אסור ממנהג שנהגו בו איסור: (ואין מדקדקין לאסור ולכן אין להקל כו:) טז חלב שעל הדקין אסור בדרך אמה משמתחילין לצאת מן הקיבה ומשם ואילך שומן הוא ומותר ויש אומרים שיש המעי שצריך לגרור חלב שעליו הוא המעי שיוצא בו הרעי שהוא סוף המעים ויראה שמים יוצא ידי שניהם לגרור אך אמה מכאן וארך אמה מכאן: הגס ואין צריך להסיר רק הקרוס עם הדבוק בו שעל גוף המעי אבל לגוף המעי שתחת הקרוס אין צריך להסיר רק הקרוס שתחת המסס ואין מדקדקין בו שעל גוף המעי שתחת הקרוס שלא יפסיד המסס ואם נפסק הקרוס שתחת המסס כשר ואין צריך לחשט אחריו ואם נפסק הקרוס שעל גוף המעי אסור ואם נפסק שניהם כאחד אסור ואם נפסק הקרוס שעל גוף המעי ונשאר הקרוס שתחת המסס כשר ואין צריך לחשט אחריו ואם נפסק הקרוס שתחת המסס ונשאר

שור בשר ל קרמב"ם קרב המניד בשר פ"ו מה"מ לו"ם כלל ל"ט

ל °אין מולחין הבשר קודם שיסירו החוטין והקרומות האסורים וגיד הנשה ואם מלחם מסירם אחר כך ומבשל הבשר °ויש מ סנה שאוסר עד שיסיר נממנו °גלח דכעיגין שסי כמו בשר כדי קליפה: חלב שנמלח עם כשר קיימ׳

ה"מ גיד בשר שמפרכים מרדכי ום"ס

לן בשר שיש בו חתיכות קטנות שיתכאר סימן ק"ה וים להקל להתירו על ידי קליפה אם יש בו הפסד קטנות מלחר °ים מתירין לפי כלח קליפה ונם יש מייר לנזור משום חלב שמן למפעפע לכל הקרומים ליכם °רק חלב כחום ירחה ים לסמוך לחזן למתיר בקליפה ועיין לקמן סי׳ ק׳ ה׳:

כא טבח שדרכו לנקר בשר ונמצא אחריו חוט או קרום מלמדין אותו ומזהירין אותו שלא יזלול באיסורא טו אבל אם נמצא אחריו חלב אם היא כשעורה מעבירין אותו ואם נמצא אחריו בזית ואפילו בהרבה מקומות מכין אותו מכת מרדות ומעבירין אותו:

הג"ה סנג"ס סנה °ומזהרתו לכשרותו ותסוכתו הכל לפי רחות עיני הדיין אם עבר כשונג לו כמויד ומכהו כשר הוא מהטב °המוכר בשר °ינקרו קודם שימכרנו פן יכשלו בו הקונים

מהר"ק שור' מ'

סה חוטין האסורין משום דם ומשום חלב ודיני גיד הנשה ובו יד סעיפים

א יש חוטין שאסורין משום דם שבהם ו כגון חוטין שביד ושבכתף ושבלחי התחתון שבצד השון

מב"ן ומכאן ובלשון סנה °נוהגין להסיר נם ובצואר וחוטי חלב וחוטי כן חוטי לרוך לחל

סדר הקזור נמנ"ס העוקץ וחוטי הדקין שהם בתוך שומן הדקין כמו בית עכביש מסובבין זה מחזה מכתבים °וכן נוהגין מוטין לחוטי הלוכים ולימו בזה ג וקרום שעל הבית ומליחה לא מהני שבקרקר ג וקרום שעל הב צים ומליחה לא מהני

(ורשב"ם כת"ם ועור ס' נמוכ) כש"ם נמוכים טו"כ נמוכים ודחם ודהו דע' רוב הפו"ע כלל (ועור ס' כ"ב) הג"ה (ונהנ' ס"ד כ"ב מהרש"ל ס' ל"ג) סנה ומהרש"ל ס' ל"ג) מהרש"ל ס' ל"ג) מהרש"ל ס' ל"ג) מ

סו א חיה ועוף וכן דם כוי מיבי' עליו טור וסוף פסוט בס"ם וכל הפוסקי': ב וכן דם שליל ע"ל ריש סי' ס"ג: ג דם שיוצא מדוקס שחפרוס ויתבשל בשפוך במס יודע שם הוא מדוקס שחפרוס: ד מדוקס שחפרוס כו' דוקא כשפתח דם מיבי' עליו מן המורס כשיוצא שהוא מדוקס שחפרוס אבל אם הוא מלא דם וכיכר הוא מקום שחתלמה שחפרוס איכו אלא מדרבכן כמ"ש בש"ע ס"ק כ"ב: ה כל הבישה שמור לפי שהשחרוס מתעיל לפתרקס מכל הבישה: ו שמור וכתב הכלבו דבשעת על החלמון שהיה שמור לפתרס שיה בישה שמע מלא שלא יהיה רבכן וכ"כ ות"ח בשם ס"ב סוף דין ל"ב שהשמור לין חלוק בין בישה שכתוב בה שמור לפי שהשחרוס מתעיל לפי שהוא מכוסה ומקורס ל"ב ס"ק ס"ב ולפי שכך לו עיקר שהשחרוס לפתח שמור בחלמון בישה שהוא בחלמון ודעת השחרוס כרשם שלין לפתח: ז ויש מחמירין עוד כו' על פתר של חלבון נוהגין שמע יוכל על פתר החלמון שהוא שמור לשורייסס: ח ומוה שכתבתי כו' עד ולין מחלקין בין חלבון לחלמון שחתר שיש סוכרי' שהוא במקום אחד ס"ב לין לו היתר לין פתר הוא במקום אחד ויש סוכרי' שהוא במקום אחד ס"ב לין לו היתר לין בשעת שבדקי ולין לכו בקיאין על היכן מקום פתר והוא לפתרו בכל שעת ס"ב בשר ס"ב בשר ס"ב סוכרין ס"ב ופל"ם לקשה"ע ת"ב בשינו על הר"ב דוא דוקא שכל בקיאין הוא שהן שיכיכו הרואה שפתח שבשר הוא פתר מן הפתר אלא שכל שיכיכו פתר יותר בחלבון מבחלמון עב"ל (עם שכן ול"ם הביאו הרבה הרא"ש והרוקח בקונט ת"ם) ופכרי שכיכו שם בשם שהרא"ש והרוקח הביאו שבר שכיכו לפרשי' (ועי' בדברי הרא"ש בפסחים בדק שביש) וכ"ם שהרא"ש בפ"ט מ' קיט בדברי הרא"ש דבחלמון אף כ' שמור וכחלמון לין להקל בשר שכרת הנאתו ע"ש: ט כגי' הטרוסא כו' עיי' פרישה שע"ג והריטב: י ולפ"ז כו' בשרת חטאת שם דין בישה שכרת הפוסקי לין לי' בישה שמור מלאורייתא כלל ושכרת הפוסקים דשם דיוקו שמור מלאורייתא ושפיר ז"ל וכתו"ם כתב כלל ג"כ דשם כתב שלא מלא דם כלל אלא שיש בו כמלא פי הטרוסא וכשאר הוא מלא כולא שיש בו כמלא פי הטרוסא ולפ"ז אין לחלק בין שיש בו כמלא פי הטרוסא לשאין בו כמלא פי הטרוסא דשם כתב שיש בו כמלא פי הטרוסא ולא כתב שאין

ובלתו הכי חד כתרי כטל לכל חס כביצה לכל חסר וכן חס
כתבללה לן נקלה כיצה ולח ילעיע חס קוח במקום החסוך
(כלל מלו"ה ועיין ת"ח כללס"ב דין ג')

ה נמצא הדם בביצה במקום שאינו אוסרא כולה
ולא זרק הדם ושבח וטרף הביצה עם הדם י
נראה לי שהוא יב מותר:

תשו' רשב"ם ד °נמצא דם בביצה ששמוה על החמין להצטמק כיון
שאין במקום הביצה רוטב יג מותר כל החמין:

ו יד ביצים המעורות אפילו ישבה התרגגולת עליהם
ימים הרבה מותר לאכלם ובלבד שיזרק הדם:

ס"ב הגהות מי"ח מותר לאכול ביצים הנמ
עכו"ם צלויות אעפ"י שאינם °וכן לין נריך לכדוק ביצים
הגהמי"י יבולות ליברק: חס יש בהן דם לסומכין על
ומו"ם רוב ביצים שלין בהם דם
מו"ם °ומכל מקום נהגו להחמיר כשעושין מהכל עם ביצי כיום
שרוצין בהם יש בהם דם:

ט דם דגים אף על פי שהוא מותר אם קבצו בכלי
אסור משום מראי עין לפיכך אם ניבר שהוא מדגים
בגון שיש בו קשקשים מותר: דם

שפורא חוסרת התערובת בכלים כתשו' הרש"ם מ"א כספ"ק ס"ק ל"ב
וכ"כ בל"מ ועפ"ז אם חס דברים כאן נהב"ח חלה שביאר יותר כאן בהג"ה
הטעם ס"ם להקל בתערובת מעטים עכמו והוא הוסיל וכלשון הכי
בתערובו' חד כתרי בטל ומע"ג לכם נ' להתי' חפ' חס רק כ' ביצים כמ"ש
בת"ח וכל"מ מ"מ תערובות מיקרי ובתערובות חזכחן דאל כתרי בטל
ותו דלפ"ז כביצי' מרי מליכ במו שלכתוב בסמוך וזה סמיים לכל חס
הכי"ק לכרק לחסור כגון שנפל בדשם ולא כל חס שבתערב לפ"ז לקל נפ'
מותר מעטם דבתערובות סומכי' אהסום קי' לדם כיצי' כיצי' לדבכן
ואם לסתם ס"ב כדברי המחב' בסעי' כ' לחם יהוא שסוף מדוקק להתרום
קייבי' על"ן הייבו מעטם כיון דלעכין כיצי' נוף אמרי' כל ספק לחומר הכיא
דלברים כמות שהן וכזה כתייסב מה שהקשה נם ל' ס"ק קע"ט מ"ש על
סרש בזה ע"ש והעט"ו כתב בכלן דברי' חלה בהצטחה ואין נורך להמיים
על"ה כשם ירש"ל המתיין ומהרש"ל שם ופ"ק כת"ק ל' דם כיצי' לחומר"ת
ולפלך ס"ב לעמוד על החלבון ונתערב בין חיב בחומרא לכל חסור והיב'
לכמוך על החלמון חלה על הקשר יקל הכיצה עם החלמון ויזרקם
ואפשר הכל מותר לפי עיקר כדברי הרש"ל עב"ל וכן הכ"ח בשוף סעי' ל'
מחמיר וכתב לחלק דקול להחמיר כשעת הרש"ל וכשעת הנ"מ ב"ח בכל
עכין התערובות לחסור כדכתב הרש"ל כתבו עב"ל ולפענ"ד לברי הרש
והט"ו דלפי"מ ל"ד דם כיצי' לחומרי"ת יש להקל בתערובות דהם קול
מלחומרי"ת מין במינו חד בתרי בטל ומכמי' כברי ס' וחס כשך ומין
יכול"ל דוקא חס יש ס"מ מותר לבשיק לדבכן לקול כלחמן סי' כ"ק סעי' ל' ב"ב
כ"ם הכא שים סתק חס יש ס"ם לחסור כלל לבטל כרוב ומע"ג דמדברי הרש

ונמחיץ כמצך סר"ב בס"ק כלל ס"ב דין ו'לפ"ז יתעתי לומר דקו דכרב
יונלוכים כלל מעם דסק כ"ם וכל הפוסקים לית"ק כיניס מוזרת
כעם לית"ק (ועיי"ש ונשאר מפרשים שלית"כ לית"ס ולית דעתו קנה
כהן) מלכלם ולכך פרש"י לשפ"י יפשה עליו יוים רבים מוחרין
אלכל ולפי"ז עשוס לית"ק לפוסקים לפסטנים וכ"כ הלו"ש כלל ב"ב דין ס"
ע"ש: סנן לית"כ לומר תערוכתן שרבי יהן עצמן מוחרין כניס כהן
הוכחה כ"ש תערוכתן. שם:

סז א נחלקה עשוס דם שעל פני הבשר כ: ב בשוכר
מפרקת על בשר קודם שתנת כשה דוקא כלית
כ"ם ופוסקים: ג לפוסר לאכול מבשרה מי לפי שהדם מתעורר
בשת בשעת שחיטה וכשהבשר מפרקת לית"כ יכולה לזכך ולחזר ולכלע
בשרים טוב: ד ועיי מליחה מועיל יותר מלית' ונלע דמי
לכמלת בכלי שלית"כ מכוקב ללע מהני לית מליחה לפ"כ כמ"ש בפ"י ט
מ"ק ס"ע ע"ש: ה ולכלי מועיל כן כתב הר"ן ובכלי כמי עד שהבלע
כל נהנו דמי לפ כלע כל נהנו ס"ל כבשר מי עכ"ל ועי"ש ס"ע ו' ומ"ש
שם: ו ובהגו להחמיר כי"מ ע"פ בירושלמי ובעל העיטור
דמליחה לפ מהני לפ לקדרה ולפ לכלי כמ"ש הר"ן ובכתב ירושלמי כט'
מוסף ד'שכן כתב רב אחא ושכנו להחמיר ום"ל להר"ב דתחילה ומליחה
מיס מהני לב"ש לפ"ן לקדרה ללפ נרע מבשר דם מתמת מכה
דבפ"ק ל"ב כ"ב ס"ב ו' ומתמ"ל דין ט"ס שור מפרקת על בשר
קודם שתנת כפשה הרי הדם בכלע בבשרים ונאסר לאכול מבשרה מי
שלפ כיבד יעשה יתוך הבישול יפלט יפה ומה"ב יבשל מן יבלה
ע"ל וכתב הב"ח דהכי נקטינן ודלפ כתעט"ז שהבין להחמיר בעלמא
כהנו כן: ז וה"ם שם מזהך כן ס"תעט"ז שהמיט זה ולא ידעתי למה
ומפשר ס"ל דהייכו דך דבשר קודם שתנת כפשה ובתמיה כן עכין לכלן דהכא
קאמר דבחוזך כויה בשר קודם שתנת כפשה שריך חתיכה ומליחה
לף לבלי ויבא לן לדרב כן מדברי הר"ן פרק השוחט וע"ג ס"ה דבת"ל
דבלי דעלמא לפ נעי מליחה בחוזך כויה בשר מבישת השחיטה שריך
מליחה דעי שחיטה מתעורר הדם ויורם ממקום למקום עכ"ל ומשמע
ליה לדרב דמדלפ טעמא דיורם ממקום למקום ס"ב דמי לשהר
מפרקת לחים ורו משום דיורם ממקום למקום דקל דשריך תחיכה ומליחה
לף לבלי לבל בחוזך לחר יבילת כשה ס"ב תחיכה ומליחה לבלי כלל
לפ לבלי בשאר בשר לבלי לקמן סי' ע"ג פלפ לקדרה שריך תחיכה קודם
מליחה ויבא כך דעט"ז ד"ה נהנו ס"ב: ח שם מוסקינן ורבי מדברי הר"ן פ'
השוחט ופב"ה דבחוזך כויה בשר מבישת ס"ב נר' מליחה מהיב לבלי ולקדירה
שאם לפ מלחה מספר לחים הרבים כנרחין כ"ב לחר הרחם ועיין בדרישה
בסי' יח סעיף ד': י ומליחה שמחבר לטעמיה לזיל דם ס"ל לקמן ר"ם
ע"ג דבלי ס"ל מליחה מהבל לפי מה דקיל"ל הכא דבלי שריך מליחה
קנת פשיטא דהכא לפ עדיף מאשר בשר וק"ל: יא ונ"ל דעשוס
זה כו' שלבשלו קפי מבל בלי דיכול בשר בשר דשם בשרר הרם
נופים דיכו בשר בשר וק"ל וכ"כ בעט"ז: יב ונם שבשר מותר
לאכלו מי וכן לבשלו עי' מליחה ועל"ל: יג ומ"מ בדיעבד מותר
ובס"ם לחסר לף דיעבד ורחייתו מדרבנן ס"ם ולפ בפרישי ול דרבה לעת
הדחק"ם להתיר כמו שבתיכו דרבה בחוזך ודרבה"ל והמנהגל עון מדברי
וסוף העיקר (וכן נהנה בה"ג ודרבה"ם והטור ובמשבר ודרבה
פוסקי' לשפ"י בהקדמת שרי על ידי תחיכה ומליחה) ועש"ב בסי' ע"ב ס"ק ל

סח א המוח והקרום לסורים ושאר בדשם מותר וכן כתב
בה"ג ס"ם פרישי ד' ומפרישי קליפה מ"ב לפי שהקרום
מפסיק בין הדם שבתוכו לבשר ולין הדם כפלט לתוך כ"ב הפוסקים
וע"ל סי' ע"ם ס"ק ו': ב ומ"ב כיתב העצם ובמוח כו שפילו לא
ביתב הקרום יכיון שהוא בלוטו כל שביתב העצם שוב לין הדם מתכנס
בתוכו כ"כ בסי' ע"ח בסק כרמב"ם: ג נהנו להחמיר כו שפ
יבילים להסיר המוח ולמלחו תחלה קודם צלייה יעוב כרש"ם שם
מביאו כי וד"ע ב סימן ע"ח וע"ם כל ע"ש שם

ד דם אדם אם פירש ממנו אסור משום משו' מראית
עין לפיכך אם נשך הכבר בשיניו ויצא דם משיניו
על גבי הבבר צריך לגררו אבל שבין השינים מוצצו:
הגה ° וכל דם דגים ודם הלם הולין ומדינת ארי סו
לינו לוסר תערוכתו:

סז כמה דברים האסורים משום דם ובו וסעיפים

א בדם בהמה וחיה נמי אין איסור כרת אלא בדם
הנפש שהנשמה יוצאת בו אבל דם האברים אינו אלא
בלא תעשה והני מילי בשפירש מן האבר ויצא לחוץ או
שנצרר בהתיכה אן שפירש ממקומו ונתעורר לצאת
ונבלע במקום אחר אבל אט לא פירש ולא נצרר מותר:
ב לפיכך מותר לאכול בשר חי ° בהדחה בלא
מליחה ובלבד שלא יהא בו מהחושין שדם בהם
שהדם שבהחושין הוא ככנוס ועומד בכלי (וע"ל סי' ע"ו)
ג השובר מפרקתה של בהמה נ אסור לאכול
מבשרה אי אפשר כן מולחו יפה ד ועל ידי מליחה
מותר אפילו לקדרה ° הגה
ולצלי מותר אפילו בלא ו ונהגו להחמיר לחתכו
מליחה: לף כלי ז וק"ם ס לם
תוך כשר מכית השחיטה
קודם שתנת כפשה ° יומרים שים לזכר לכתחלה לשכור
מפרקת שכשמה שו לת תוך שכין כלכה ט כלי לקדר
מיתתה מעוס שמכליט דם כחיבה:

ד נצרר הדם מהמת מכה אסור לבשלו עד שיחתוך
המקום וימלחנו יפה אבל מות לצלותו ביבשפוד
בין על גבי גחלים אפילו הגה
בלא חיתוך י ומליחה: י ° ונ"ל דמעו"ה יש להחמיר
לקלף כית השחיטה שו
לחתוך כחותו כשר קודם מליח קוחל ונצרר שם שדם
כשעת שחיטה:

ה בשר שלא נמלה ונתנוהו בחומץ כדי להצמית דמו
בתוכו אם נתאדם הבשר זהו סימן שנעקר הדבק
ממקומו והחומץ אסור וגם הבשר אסור לאכלו חי ואין
לו היתר אלא בצלי ואם לקדרה צריך חתיכה ומליחה
ואם לא נתאדם הבשר החומץ מותר יא וגם הבשר
מותר לאכלו חי:

ו החומץ שנתנו בו בשר פעם אחת לא צמית
בו בשר פעם אחרת מפני שנבר תשש כחו ואבל
כל שלא חלטו בו כלל הגה
מותר להלוט בו אעפ" ל"ם כזמן היה לין בקיילין
שאינו חזק: כחליט ואפו לצמות כחומץ
וכן מוצנין כמדינות שו מלין
מנמיתין כשר כחומץ קודם מליחה ולין לצמות יב ומ"מ
כלישבל מותר ועיין לקמן סימן ע"ב:

סח דיני מליגת הראש והעופות ובו טו סעיפים

א השומן חרא לצלותו צרי שיכוין שיהא בית השחיט'
למטה כדי שיזוב הדם דרך שם ואם הניחו על הצדדים
ס המוח והקרום אסורי' ג אלא אם כן ° נקב עצם המוח
והיה הנקב למטה לפי שהדם זב דרך שם:
הגה ° ולכתחל יש נהגו להחמיר שלא לנקב שום רקום שלם לפני
רוב לסכיתו מכי שמחים שיש שם שיתכך מנדדין סכיתו

ה שמניד פ"ג
ג בש"ס בשם
דשבת (ושוש
בס"ם ביה ג'
מפר ה')

בכיתין ומה
וכל בש שכנולי
בלקט

מ"ם כלל ס
וכלבו

רשבת ושור
סי' ע"ח
שבנו רש"ם כלל
ד'ומביאו כ'
סי' שפ

ב הניחו על נחירין ד אם נעץ בו קנה או דבר אחר מותר ואם לאו אסור המוח והקרום:

כי סדע' סר"ן ג יש מי שכתב דלהסיר את השער בלב אפי' חניחו על הצדדין מותר ויש מי שאוסר (רשב"ם בשם ר"ן ור"ן ור' יהוסף ומוה"ר כלל יח) סגס ה וסכרת לקטום סיף עיקר וכן נוהגין להתיר להסיר השער וכן עטופת מעיורי נוטות מעליהם

לסחוט ולזיכו מוכח על מקום אחד אלא מעבירו סנס וסגס לא חיישינן שכלוב כו דם ולזיכו לאסור אלא הטמכה ומוכח תמיד במקום אחד ונוהגין להחרך על קל ותבן שלין להם תמיות כל כך לבצל הדם ומ"מ יעבירם על האש תמיד אלא יסחוט במקום אחד הרבה:

ה כ' כג סר' ד אם בשלה איש שלם סגס מב ס' ורמב"ן הבל אסור אא"כ יש ור' ירו' ופ"ס ו בבגד המיח וקרומו ואם אלו אין כך אלא לוקים אלא שחיטה לא תהיה ולזן כיצד מולי

ב כפופים עב: הקרום וסמוח לאכור והשאר מותר ולכתחלה נוהגין ליטול סמוח קודם המליחה מתוך הגלגולת ולאחר הגלגולת אחרי ועבר אלו מתחתך הקרום ה טב ויש מסירין הקרום ובלבד לא תתכוו אחרי אלו עבר אחרי לא הסיר סמוח קודם המליחה ואחרי כשלו כך ועל"ע לסי' ע"ו ע"ב אם הרגיש נאסר ט לי לחרין תחיכ נעשית נבילה להוי כיצ כאחר לישורין:

סוף נב ר"ס ע ו ע"ב ח הבא למלוג הראש י צריך לחתוך חוטי שבלתי קודם מליגה וכן צריך להדיח בית השחיטה כדי סר"ן שלא יהא שם שום דם וכן בשמולגים חעוף:

סו"ס סנס יא ואפילו אם חורך רק להסיר הדיח כדי סס ומכל מקום כדיעבד חיכו כאסר כאחרון ולא הדיחו:

סמ"ק פנ"ם סור סי' ע"ג ו בשמולגים ראש או רגלי (לין צריך) למלחם סנס ומולחם לאחר כך לאכל אם רוצה למלחם תחילה: לא תחיל קודם למליכ

סני ליה כהכי ולין הסערות מעכבין הדם לפלוט יב ולין צריך לחזור ולמלחם לאחר המליכה וכן מוכחין וע"ל סי' ע"ז:

ין ז המשימין רגלי הבהמה על האש להסיר השלפים ולא תוך השער בלא מליחה תחילה מותר ויש מחמירין וחותכין ראשי השלפים סנס ומניחים אחתך למטה כדי שיזוב הדם: (וכהכי נהוג)

סמ"ק סנ"ר ירו' בנהמיה (כשם סמ"ק וכשם ס"ד ונמ"ו) ח פרסות הרגל שנמלחו בקליפתן ולא אחרך ראשן לאוסרו: סנס יום מוסרים סם סכתוך הקליפים דהיינו סשלפים יג אבל השער מותר וכהכי

סם נהגין יום סם סטמיכו כרמץ יד אבל כחרוך שער כשלמח סו"ס (ומהרי"ל סמעבירו על האש ומשכח מקומו תמיד טו אבל מותר:

ש טו מיתר למלוג תרנגולת ברמץ או לחבר באור יו והוא שיריח בית

כולן עכ"ל אין הם כלו כהי רוב ספופים מתירין אף אם שכתוך השלפים: יד אבל כחרוך כו' ומהרי"ל סם מוסר אף כחירוך כרשם דמיירי כשנשרם לוחם קצת על האש אבל כשמעבירים על האש מותר מ"מ לכתחל טוב להחמיר אפי' כהכאוב להסיר השלפים בש"ס כתב דמיירי כשהכוה ואפ"ה כתב דמותר אפי' לכתחל ועי' סמ"ק סר"ן: טז מותר למלוג תרנגולת כו' כ"ש דבהרש לא שרי אלא היכא דלוחצים אבטיחי' ו אבל היכא דלוחצים עצמן הרב"ד וכהרי"ף אין לחוש אבל בתרנגולת אין לחוש כלל אפי' בהרש ואפי' בשאר בהמה חיה ועוף

סח בית הסחיטה כדי שלא יאסר הדם בעין ומקבל דם ומטעם זה
נ"כ אם הניחו כלי תחת הקלח קודם שנתייבשו מבפנים יפה יפה
קוד' שיקבל בו דם הנוזל אלא דם ולוקחים בהם להפליטו למוץ שאין בהם
עוד שום דם הבלוע אבל דם שהוא בעין אין הדם מפליטו אלא מדרך מיתת
המיקות ואסור עכ"ל הר"ן: יט ולא נהגו עכשיו כן אלא כמו שמיחם
שאין לו שתוכה להוציא כבי מעיים מתוכו שיתוים ברזל ולפר יכבסו לבוקה
ולכלכו תוקה ואם יטמין תוקה שלימה ולא יאסור מחמת הכבד שהיה
בתוכה דקי"ל (לקמן סי' ס"ו סעי' ל') כבד שלבי בישרא לבתר הלה אסור לפי'
כללי ס"ס ככה"נ כו' עכ"ל ת"ה ולפ"ז אם להטמין בלא הדם אסור: ך
הדם כולו אסור אפילו שאין להכחין אז בקרום המוח שלו ל"א בשם אוה"ג
אבל מהרל' נהגה ס"ל בתה שאין לו אסור בשאר הדם של תרנגולת אלא
שלכתחלה אותו אסור לאכול מזיד וכ"כ מהרש"ל פ' נ"ם סי' ג' וכתב הפו"ה שם
שבלבד שיהא נדיח ואח"כ יכבד עדיין הקרום וכ"כ הר"ב נהגו בס"ק ס"ג
ס"ג דבאבלוקה שאר הדם אסור ע"ש: כא צריך ליטול או לקלוף כו'
ס"ג שאין הנוזל הדם כדאמרי' לקמן ס"ל כדם כעין דקי"ל כדם כעין לא אמרי' בכולו
כך מולטו ואפי' בכלי צריך ס"ל כלקמן ריש סי' ס"ו ס"ג בשטעמ' בדעת וכרע'
דם ל"ל לברוב דדם דידיה לא מיתסר כ"ש דם כעין דאפי' אם ט"ק ל"ל לקמן ל"ם
ע"ו דכאר שבלבלה בלא הדקה קמייתי' שרי ונהי דהתם לגבי שרי מ"מ הכא
כיון דדם בית הסחיטה הוא ונם בשטעמ' לגבי שאין צריך קלוף אלו כתבוה:
כב ליטול או לקלוף כגון אלו שיש לחוש דנפח להמתיר כ"כ הרמ"ך בתוספ'
הדעת שלא נכנס בו הדם בעומק די בקל ס': כג בכלי ראשון
ואפי' לא עבד לאסור כך נ"ל שבאבקל בלא מלוחה לקמן סי' ס"ט סעי' ל':
כד וכן אם יערה כו' לכלי שני וכלי שני עיין בסי' ק"ה ס"ק ל"ט ס"ק: כה
בקלוף העור כיון שרובו העוף לעולם אז שם הוא על הבשר
צריך קלוף כ"כ הסעמ': כו ס"ק קלוף השעם שבתוספות מיושב כדא
קלוף וכת"ה כלל ל"ג דין ג' הוכיח מהגה' מרדכי בשם תה"ד שם שכתב כי
בשוף שיש לשם שיורה על התרנגול בעוד הכוונת עליהם שרי' נראות שלא
יערה פעם שני דאז הכוונת כוונות וצריך קלוף ע"ש: כז וכן יש לומר ל'
כו' הוא הדבר ואומר לפי' ליעבד בכלי שני כדאמרינן בפ' בתרא דיום טוב ובשם
ג"ע ובן עובדא מהרי' הר"ב בת"ה בהדיא דקי"ל כיש ת"ד ים שער ס'
(ועיין בטור ר"ס ק"ס) וכן מת"ה בת"ה בהדיא דקי"ל כ"ע ג"ב דשם עיר מכלי
שני לכלי שמשת צריך הגעלה ולא כהרב בת"ה ריש כלל ל"ג שכתב ול"ל
ולפ הרשב"ם דם ל"ל כלי שני מבליע ומפליט מ"מ בד"ע בלפ הרשב"ם
מודה הרמ"ע כ"ע ל"ל כלי שני מ"ט כ' ולעיקר הלכה כיון דהרשב"ם לא חוסר ים
ליזהר לכתחלה מיבו בדיעבד אין לאסור שהרי כתב הרמב"ם כו' ול"ל כהר'
דהרשב"ם לא חוסר לפי דיעבד אלא כתב כן אלא לפי שהוא הכרעתו וק"ל: כח
לייט שבאבל כלו' וכן לייט מבליע ומפליט: כט אבל לכתחלה לאסור
אם היד סולדת בו ק"ח מן הדם כשם שהרמ"א: ל אותר לבשל בכלי שני
כו' אפי' לגר סולדת בו וכן הוא בת"ה שם: לא מתיבה אלא קרוב כו'
ע"ל ס"ס ס"ק ל"ח מדין אלישית בשר שאלא קלח: לב וטוב ליזהר
לכתחלה כלו' אם אפשר יהיה: לג ואין חילוק בו' ולעכין עירוי כו' ל'
ירוחם ט"ו דאם עירוי יוצא בשר לתוך כלי כשהוא על גבי ג' הבלה ל"ג
כחשת על גבי ג' הבלה ל"ג הבלוע בו בולע אלא ל"ג מהתוך מהלך מהיתיו ובן הבשר עון הסוסקי' ולקלקה
מהם דוקא כ"כ ומשמע לעיכוב הכי בשם ס"ג והריב בת"ה כלל ל"ג דין ג' ולא ידעתי למי יסתום דכל הסוסקי' כל
בולע עד שיראה עון בשם ס"ג דקאן מתבשל ס"ס מטעמיה (דף ל"ה ע"ב) שכתב כן ואין לחוש לדבריו ומכאן עלה בשם ס"ג בבריקה שאר
מבשל בו אין לו אלא שבשל בו עיר לתוכו דוקא מכין ק"ל ואפר מבשל בו דבר מלוח הא דבר במקום טעון מריקה ושטיפ' ככלי בשאר שיורי דבר חדש
צריך שבירה וקמאר עלה כתר הכי כב"ם ת"ם שבשל בו ואין עיר לתוכו דוקא כלומר לא כיסול לא מקבע' לתוכו דוקא כלומר לא כלוע ודוקא לומר
מתקני' שיורי בשל בו אין לו אלא שבשל בו ואין עיר לתוכו דוקא כלומר לא כיסול לא מקבע' לתוכו דוקא כלומר לא כלוע ודוקא לומר
דהם מ"שבישל בו דוקא ועוד דהם מתני' דקתני ועוד דהם מקור מהרי' בכ"ב ועוד דבשר בשר בגי' (ויקר פ' ז') מתני' בהדי' אין לו אלא כ"ח שעיר לתוכו
רוחה כ"ב שעיר לתוכו דוקא מכין ת"ל מבשל בו יבשר בכ"ב כתן הירוחלמי (פ"ח דעבודה זרה פ' כירים ע"ב) דתניא וכתבי חף בבכ"ב כן אתה לך למיתר כ"ב
בולע בלו אתה לך למיתר שבולע אם אינו מבשל ס"ת דאפי' מבשל ואף ר' יוסי דפ' ג' עליה ס"ל דאפי' מבשל ואף כשהכתבו הרשב"ם בדוקא ס"ת אף ע"ג
ובר"ן פ' כירה דאף יהיה הבריית שבשל בו ר' יוחנן ובן פ' התנו אתה לך למיתר אם עירוי אינו מבשל לא בלוע ע"כ ובסי
מעשה מהרי' הרש"ל שב כירה והסח ובסמ"ג והגמ"ר והרוקח וכל הפוסקי' שהביאו הרב"ל בסוף הלכה ושאלתי הבר זה ממורי הרב הגדול הנעלם
המפורסם מוהר"ר יוסף כר"ג ונתן לי טעם נכון מה שכ"ל בדעת ר' יוחנן מ"ש העלה ג"כ לפרש דיוחנן קאי אדלעיל מוהר מבשל בדוקא ס"ת אם בשם ק"ל ס"ס
אבל אם אי לפי תומו לא מבשל הכא כדאמרי' לקמן ס"ט סעי' ל' דהתם לא מבשל' לאיכות קדושת כמ"ש שם בשם ק"ל ס"ס
לא שייך הכא: לה אבל אם עירוים כו' בעוף ואל אבל אם עירו אל התרנגולת ואל הכלי הוא רשם התרנגולת למעלה ם חוסרי הכלי
מסתים בלעגו מן התרנגולת ובכלעגו בכלי ויש מתירין שבשר בשבשבו בשים בשבשבו על התרנגולת קודם שהגיעו לכלי אבל התרנגולת בין כך ובין כך
צריך קלוף עכ"ל וכם ל"ם קס"ט ע"ב כהיא דבריו וכתי' ויפה פירש אלא מקרי עירוי כשמפסק הקילוח הא המשקר כתב כלון כ' לעיל כוזה

ס"ק ירוחם (דשבח בתבשיל דף ע"ב) ור"ן

ת"ה סי' קפ"ה מרדכי ואו"ה (ורשב"ם שם וס"ל) ד"ת

טור בשם ר"ת

(ר"ן ושאר פו' ס"ל) קלוף כשאין הבשר עכשיו מרד' סוף פ"ק דשבת ס"ל ס"ק מקרא

עד כאן

כן משמע לי מהפוסקי'

סה"ת סי' ל' ובהג"ע

מרדכי סוף פ"ק ושם"ע

הגה"מ"ד והגה"מ מרדכי פ' כ"ר

הגה"מ מרדכי פ' נ"ם

סט דיני מליחה והדחה ובו כ"א סעיפים:

טור מרדכי פכ"ה ומהר"ל ונה"מ סס והגה"ע

א צריך להדיח הבשר קודם מליחה (ג"ם וסמ"ק הטבח אין צריך להדיח בכיות) ואם אחר שהדיח ג חתך כל נתח לשנים או לשלשה (ד"ע ור"ן) צריך לחזור ולהדיח: הגה ואם לא עשה כן אלא הדיח כללו של הלחת הכשר לכתחילה ויזהר לשרות ונגד חכי שעה ולהדיחו היטב כמי הסריים ואחר כל סס לא שרו אלא קודם שימלחנו אבל יתן ואח"כ ו יתחיל מעט מעט שיטפטפו המי קודם שימלחנו אבל יתן המלח מן התיס ואל יניח דס ו ונהגו שלא להשתמש בכלי חרס, לחרי בכלי שמורין כשר ואם נשתמש הכשר בשרייתו מעת לעת ה הכשר ונם הכלי מסורין ט ועיין לקמן סימן זה לכל פחות מעיז לעת לתן להקפיד ואף במקום שנהסר הכלי ז מות לחזור ולשרות כו ח דין כשר שמלח קדם כיבד נוהגין עם שרייתו עיין לעיל סימן ס"ח:

קרע"ש מה"ת (ס"ל ומ"ג)

ב יב אם מלח ולא הדיח הגה תחלה יד חנו ו מלחנו ואח"כ נוהגין שלפיכך נמלח שני ויש אוסרין (הגה"ע נכסס מק והגה"ס"ל) רק מעט כדרך שמולחי לבני בית יוסף ואפילו לא שהה שעור מליחה מיהו במקום שהדיחו בלא מלח אפילו הכי אסור

מה"ת כלל ד"ין ס"ק ומ"ג

ג אפילו הדיחו ושהה כדי שעור מליחה טו אחר חתיכות ואפילו

שכיעת"ר ירושלמי

ד"ע ג לא ימלח יז במלח דקה נקמח ולא במלח גסה ביותר שנפלת מעל השבר אלך ואילך:

(ואם אין לו מלח אחר יח רק מלח דק כקמח מותר למלוח כו) יכזר

דס הוא מלח כדי שיתרכך הכשר וכמ"ש בשמו בם"ק ס"ק ו וכיון דאלו כהו כי טבחי כשר כתרכך דס ן"ל דכיב מבל לדידן דקי"ל דטבחא קדים מאוס דס וכלהלן סעיף ב' ריש הדקה לף כדיעבד: ד מן שהשיר טלפי הגיד בשר לא היים מפרים היב כתוב הכל כתתיכ' כשר ו' ימים כדי שיתרכך כך כעות שהן והייכו דכתב הר"ב בפ"ח מ"ח סעיף ד' דפרסו הגיד שבשלמו בקליפתן דבהגיד לפחות מה שבתוך הקליפה מטעם דהן כמולח בלא מלח ולא מצרי לאסור בלא מלח כלל (ומ"ש בסמוך) אלא דלאו דלא לא הם רס לי להם בהדחה כמות שהן לא ן כאן דס כרס לעיכי וכן מיבש בלא מלח כלל ו: ה רק הדיחו מועט סגי לי' כדיעבד כמ"ש בהגה"ס בסעיף ב' וכן משמע להדיח בת"ח היים בלל ט"ו דף רל"ח ע"ב כת"ר בשיכה בהנהוחיו מת"ח בת"ח ע"ש ולפעד"ז כמ"ש: ו יתתין מעט למפוקי אלא יתתין עד שיתבשל בעלמי לאו לא יומי דס תי"ח סס ל"ב: ז ובהגו אלא להשתמש בו בלבד ולאו מדיכי לרי לא שתמש בו דבדי לאחרי לאו בשם בכלי כיון דאין מורין כן מעל"ל דנוקה וא ולא בלע אלא להשתמש בו להקפיד לאחרי מיהו בשעת הדחק יש להקל ולהדיח בכלי חרס ולא בכלי עץ ולא בכלי שמורין כשר ח הכשר ונם בכלי חרס יש להקל ולהדיח בכלי עץ ולא בכלי שמורין כשר ט ועל"ל ס"ם ס"ג: יא דין כשר שמלח קדם כן כשר שקרם לפסר למלחו עד שירם לותו מים ומלחו פעם אחרת ולא שהו שעור מליח לאחר שהדיחו כדיעבד אלא אם כן שהו שעור מליח פעם אחרת ולא שהו שעור מליח לאחר שהדיחו כדיעבד מזה כדיעבד כן העלה מהרי"ל בשו"ת ונספרו סכ"ה ס"ב: יב אם מלח ולא הדיחו כו"ל הרא"ש ס"ב ס"ה מלח בלא הדחה יש סמיך לאותו כשר כדיעבד לעיכובי אלא אם הוא במקום הפסד מרובה או שהוא בע"ח ור"ח לסמוך להכין לאחרית כדי שלא יהא הכשר לסמוך עליו במקום הפסד מרובה אם הדיחו ומלחו שנית דוק וכן משמע מדבריו כאן בב"ח ס"ב ומ"ב הר"ב בשם הפסד מרובה יש להתירו כמו שיבואר בסמוך ובכה"ג וכן מבואר להדיח בעת הצורך ודעת מהרי"ל בשו"ת סי' כ"ח ופ"ח סי' ס"ב ומלישט שכיחת לף בשם הפסד מרובה ולאין זה עיקר ולקמן ס"ע כתבאר בכלל מקום לפרי לבלי ע"ב: יג ואפילו לא שהה כמלחו שיעור מליח כת"ר ה"ה יכו לקדרה אבל לבלי מרי אם לא שהה שעור מליח כמ"ש הר"ב בסי' ע"ג ס"ע ומהרי"ל בסוסחו סס בסוף דלפי"ז לא שהה שיעור מליח לאסור נ"ב לבלי ב"ח ובמרדכי פרק העליתי כתבתי רמ"ב ודחיתי דלמיתיה ע"ש נם מה שהפסד הב"ח מרובה לאסור לף בשם עי' הדח ומלישט שכיחת לא מחוור כמ"ש סס בתריכות ע"ש: יד מוקר בדיעבד וה"ה כו כלו דוקא מליח לטעם כדי שיתרכך לא מהני הדח מועטת דלמיו מתרכך בזה ופשיט כמי דלא שייך כאן אלא בשאינו מוכני כדיעבד דטעמא דלא הוי מלח מאוס דס שע"ג ולכך מהני הדח מועטת וכן ס"ם בנד הדס וכן מחוור בת"ח כלל ס"ע ומשמע דכיון שכמלח לף אלא כיישלו עדיין מאוס דיעבד ו"ג לחזור ולהדיחו ולמלחו ודוק ועי' ס"ק: טז אין שיהא ס כו' לא בת"ח סס ל"ג ומ"ג לאין לך תתיכה שיש בה ס' כנד דס שעלתה ס"ו כמי שלא נמלח כלל ואין לך תתיכות מיקרי דס לישטה וכבר"ם סס: יז כמלח דקה כקמח שכמלח הדק כבלע ואיכו פולט מיהו כדיעבד בכל מלח שמלח שני כ"כ בת"ח כלל

ט"ו דין ונכר"ם יח רק מלח דק כו' שאל"כ אם אין לו רק מלח גס לא מהני להסיר יבול להדקו: ומ"ג

ודוקא לומר לכתן מיירי שהתרכנגולתן מעורה במחבת ועיניה על התרכנגולת ועל המחבת ניקר בעבין שהעירני לא כפסק אלא קילוח כמלל בפעם א' על התרכנגול ועל המחבת דפשטו אלמון לא משמע כי כלל ועוד דבכדין זה כתב הרב נקנ"ם סי' ס"ה ס"ג בפ"ז דשרי מטעם דלעין עירוי ככ"ל משום שיעשה שיבלע זה מזה ע"ש ועוד דפשטו ל' המחבר משמע דקאי על התרכנגו ל' לכן נראה דהכא בפשטן ושיש מי שמקיר בזה הרב"ס שהכיא הטור ומ"ש דם ל' דאם עירה על התרכנגולת ה"ג קליפה אפי' רלשם לטעם ומ"ש דבפ"ע יש' שתם המחבר כדעת ר"ת שהכיא הטור דצריך קלי פה שתך עצמו משם שיבלע בפוף הפי' נם סבורת המחבר ומ"ל ס' ק"ם ק':

סט א צריך להדיח הכשר קודם מליחה הטעם כדי שיתרכך הכשר ויצא ממנו מעט מליחה ל"ן ומ"ה במרדכי וכתב הטעם להדחה דלמשנה היא להעביר הלכלוך מעל החתיכה שאל"כ המלח בתלה ממנו ושוב לא יניח המלח דהם שבחתיכ' לבסוף ומבואר מכאן דבעי טעמי מכני אם יחזו וימלחנו אפי' לאחר זמן אבל הגמי כתבו בשם מ"ק בטעם אפני שהמלח מבליע ואינו מבליע דס שהוא בת יומו וכ"כ בשמ"ג (לעיין קל"ל דף מ"ח ע"ב) וכ"כ בשערי דור ובהגה"ש ל' דהם מעל נבו הוי כמו דס בעין שבפל ע"ג בשר רותח ואסור דלא שייך מיירק ברוח כבולעו כך פולטו וכן כמי ג"ל לפירוש נכי דס בעין מיירי דעדיף למיפלט לף כלע וכ"כ הר"ם ס"ב: ב ואם הדיחו בטבח ג"כ להדיחו בכלי חרס וכתב בשו"ת רי"ם סי' כלל ד' ומביאו בש"ד ל"ד דלף מועיל לף בדיעבד מה שרוחצ' בטבעת שלמות בב' טבחי כמו שרגילי לשפוך עליהם בהעברה בעלמא לבסוף ואפי' לף בקערה ל"ם דלכן קרו להיכו הדיחו בטבח על שהרה לוחן קנוח בכלי עכ"ל ועד שהר הוא לשון דוחק דלפ"ב לא הדיחו דרך העברה אלא הדיחו בטיב וכמ"ש הר"ב בסמוך לכך בשהעתיק בת"ח סס ל"ו: העתיק הדיחו בקר הדיחו בטבח אלא בשהרה לוחו קנוח בשר ל"ל מיהו כשרוחצ לוחו בכלי חרס ל"ל דהדיחו בטבח בעי שיהא בו ס' כנד דס שעלתה ס"ו כמי שלא נמלח כלל ד' ומביאו בש"ד ל"ד דלף מועיל לף בדיעבד מה שרוחצ' בטבעת שלמות בב' טבחי כמו שרגילי לשפוך עליהם בהעברה בעלמא לבסוף ואפי' לף בקערה ל"ם דלכן קרו להיכו הדיחו בטבח על שהרה לוחן קנוח בכלי עכ"ל ועד שהר הוא לשון דוחק דלפ"ב לא הדיחו דרך העברה אלא הדיחו בטיב וכמ"ש הר"ב בסמוך לכך בשהעתיק בת"ח סס ל"ו: העתיק הדיחו בקר הדיחו בטבח אלא בשהרה לוחן

ד יפזר עליו מלח שלא ישאר בו מקום מבלי מלח וימלח בדי שלא יהא ראוי לאכול עם אותו מלח ואינו צריך להרבות עליו מלח יותר מזה ומולחו מב' הצדדים ועופות צריך למלחם גם מבפנים ואם לא מלחם אלא מבפנים או מבחוץ הגה ובן חתיכה שלא נמלחה כיון שהיא כדי שיעבד אלא מצד אחד מותר: ויש נוהגים שלא לתת לתוך הקדירה יותר מג' חתיכות בפעם אחת ואין לשנות ודוקא בבשר בהמה דקה אבל בבשר בהמה גסה אין לחוש ואפילו בבשר בהמה דקה אם הם גדולות כגון שהם שוקל ג' ליטרין ויותר אין לחוש ואפילו בבשר בהמה דקה אם הם קטנות כגון שהם שוקל ליטרא ומחצה אין לחוש ואפילו בבשר בהמה דקה אם הם שוקל ליטרא ומחצה ויש מי שאומר דאפילו בבשר בהמה דקה אין לחוש אלא כשה

מן ה כללי ל"ל
ל"ל
סס דין מ'

ואם יש בקדר כל כך כמו החתיכ' שנמלח ולא הודח הכל
שרי דזולאי לית כאן סס נגד המלח שעל החתיכה דהחתיכה
עצמה כולאי היא לג' נגד המלח שעליו ולאי ליכא ס' בקדר נגד
המלח לא חפי לה הוסס רק בכלי שני מכאל לו וכשר יכם יש לחתיר
סס מלח וניר חפי בכלי שני מכאל לו וכשר יכם יש לחתיר
חפי בכלי רחשון דזולאי יש ס' נגד המלח שעליו מאחר שכשר
תייכם לכל לכתחלה יזהר חפי בכשר יכם אלא לכתחלה לא
להדיחו כמים שהיו סולדת בהם כלי הדחה לחרונה וכל זה
מיירי שלא הודח בחרונה כלל אבל אם הודח רק פעם אחד
ובתבשיל כך מותר דכדיעבד שני ליה כהדחה לחת בחרונה
מלח שנמלחו כו פעם אחת לא לחסור למלוח כו פעם שנית
לא וכ"ם שאסור לאכול המלח אחר שנמלחו כו :

עין ס"ק ל"ט
קמ"ל וזה
ג

לט עבו"ם משמש בבית ישראל ונתן הבשר בקדרה
ואין ידוע אם הדיחו אם יורע העבו"ם מנהג ישראל
סומכין על דבריו אם היה שם ישראל יוצא ונבבם או שום
קטן בן דעת :

הגה וכחב מיימוני שני אלו כמסיח לפי תומו שהדיחו יפה לו
שיראל לפי קטן ינוח וכבכם דמרתת הוא לו ויודע מנהג
ישראל מיהו אם מיחה לעבו"ם שלא ידיחו כלל רשותו וזוח
עבר על דבריו לחסור דסח חוזק דלאו מרתת ואין לסמוך
נס כן לדבריו :

הגה ע"ז ומו"ס
ס"ל וכנה"ג יא
כסס סע"ק
ומהרי"ו ומו"ס
(ומרדכי כסס
רפ"ק) כ' כסס ס"ק
ול"ע ע"מ
מו"ס

מא בשר שנתבשל בלא מליח צריך שיהיה בתבשיל
ששים כנגד אותו בשר ואז מותר הכל (הרא"ש ושאר פוסקים) והכי נהוג ואם לא יבשלנו עם בישלו מותר : הגה יש חולקים לומר דסגי בס' כנגד החתיכה לחפי לה הוסס כנגד כל המלח ולא נמלח כראוי דיכא כאן לא נמלח כלל וכן כשר אפילו ג' ימים כלא מליחה לפ אם נמלח דיכו כאלו לא נמלח מא ואם נתבשל בריך ס' כנגדו : (סס) יב בשר ששהה ג' ימים מעת לעת בלא מליחה מו ואין לאוכלו דמן בתוכו ולא יצא עוד ע"י מליחה מו ואחר שצלאו מא

כן פע"כ מבושל מו אלא צלי

וכמ"ש המרדכי פכ"ה והגה"מ ס"ל ע"ש רמ"ן כם' נפכת פעכח וכלו"ם כלל
ל"ל ד"ל וכת"ם סס דמיד שנח החתיכ' לתי' כמש כל המלח ולח טעלין ונופל
לקדר ופו' דהם ס"ל להמחבר ללח מחרי חכ"ש רק בכשר בחלב ונם הטור
כתב נריך שיהח בקדרה ס' לבטל כל המלח וח"ל ס' נגד כל החתיכ' עכ"ל
וכ"כ הרב פוסקי ומהרש"ל בהו"ד שער ח וכפשרו ס"ל דהכח מ"ל לחריך
חלה לפחות למחי דקי"ל דבלוע דבשר בשר בעינן ס' נגד כל החתיכה דה"כ
בעינן שיהח בקדר ס' נגד כל החתיכ' וחם ס' החתיכ' עצמה לחור והטיח
הרבה כלפי חמורי כגד זה ע"ש ובספרי דקיי"ל דבלוע דבשר בעינן ס' נגד
כל מה שבתוכו ולכאורה קשה דהכח בכל מקום כתבו דבלוע דבשר בעינן
ס' נגד כל החתיכ' והחוספי"ש ל' דאין בחתיכ' עצמה ס' ולכן בעינן לנירוף
הרוטב וכבי כהנ"ן ובזה כתבו כל הנ"ל ודוק והנה בחתי זה מהגה"ס ל
סנר"ם ס"ל והוספתי ברלי"ו לעיל לפחות כלבי הר"ב נם הכלחתי סס ס"ל
וחטמ"ק והמרדכי וכלבו ומו"ס ל' דלפחות בעלמ' בחיטו לכוך בעינן
ס' נגד כל החתיכ' והחתיכ' עצמ' לחור ולכן חפחות כלבי הרב נם כתבתי
סס שכן משמע דעת מהרש"ל ע"ש וכך נוהנין כל בעלי הורחה : לה ואם
יש בקדר כ"כ כו' דזולאי אין החתיכ' ס' נגד כל הם ואלם שעליה לחי החתיכה
אינה אבאה ת"ח כלל ס' : לו אפי' לא הוסס רק כ"ם סס שהיה מולחת כו ת"ח
סס ומ"מ מהרש"ל בתו"ס סי' ס"ו בפ' ב' ס"ל סס קולף ומחיר כ"ם אפי' ככה"ג
וכן מוכח מל' המרדכי פ"ב בשם אחרת כתוב בשם מהר"ם ומל' תשובת
הרשב"ם סי' תתע"ד ומהרי"ו סי' ס"ו כיוצא והמחבר נח"ק סי' שיח ס"ק
ל"ל דלהו היא אלא בחלב נוסף להחמיר לחתבשל לח כ"ש ס"ם לחום לדברי
הלו"ח וסר"ב (וכן דעת מהר"ם מלובלין בתשו' סי' כ"ט) בחקו שאין הפסד
מרובה כי יש לדחוק ולייב דברי הפוסק"ל לדחות ע"ש ודוק : לו ואם יש
סס אלח וניר כו' וה"ה אם יש סס מועט ואחר דבר חריף כח"ג מבטל לח
כ"ש כ"כ בם אפי' דברי : לז אם בשר יבש כו' אי אלח קודח לחר מליחה
ובתיבש לח"ל לחתיר אפי' כ"כ ל' סס"ק בו אלח לכתחלה יזהר כו' לחבל
סס קודח וסוכר כלישן שבתיבש ודאי דברי הוח כשאר בשר ומ"ל
זהירות אפי' לכתחלה : לח אסור לחלות בו פעם שניה אבל בדיעבד
מותר ת"ח כלל ט"ו דין ד' ע"ש וכ"ל דוקא סס כתבאל חשוב דיעבד אבל סס
לא כ"ש אלא דיין ידיחנו ויסוור ויחלחנו ובן משמע קצת בסס ת"ח ע"ש
ודוק : לח וכ"ם שאסור כו' כתבתי אפי' דברי לקמן ס"ו ע"ב מיהו כשבתיבש
סטיב כרחה שמותר וכ"ע לדיבא בסס מחה שבתבאר מקודם דבשר יבש מותר
מטעם זולחי יש ס' מאחר שכשר בתיבש משמע הא לאו הכי אסור : לט
עכו"ם משמש כו' כ"ל לכך לא הביח המחבר דין השמל"ת שהזכיר בטור
ופוסקי דקיי"ל לטעמי' שבתב בב"י לפמ"ש ברמ"א ודוקא לח מהני
מירתת מהני לפמ"ש ע"ש והכי דריבא דמירתת לח מהני מ"מ כיון
דסח"ק כמי ס"ל דמירתת מהני פסק השמל"ת לח מהני ומירתת מהני (וכת"
נם אפי' דברי דקי"ל ע"ש כרמ"ן דבעבדו ושפתיו ז"ל) מ"ב מזו דקשה קי"ל דאין עכו"ם נאמן בשמל"ת אפי לענין שיהא מותר לנכרי
דסייכו דוק כאיסור לאוריית' משא"כ הכא דלכ שב ואל תעשה (וכן הם שמלנו) אינו אפי עכו"ם נאמן בשמל"ת בהכשר כלים
ואפשרי שהוא מדרבנן הכא מהני פוסקי כוה ופסק כב"י ש"ב ס"ס דאינו כאן דין השמל"ת אלא הר"ל שכת וכאר מכ"ש בני
כו' ולא כת"כ ול"ל כרמ"ן משמ' ליה דאפי' לנכם השמה"ם ל"ל דבאחד מכ"ש לא מהני דקי"ל דמירתת הוי"ס לאיך וכן כרמ"ן משמ' ליה
סס בשם הגי' ולדבריו ג"ל דל"ל לנם ס"ם קל' ל דהכא כיון דאיכ' כמי טעמא דעבו"ם תקנוה' תקנוה' קפדי דבקיוה הוא להדיח מאחר השלי"ח כמ"ש בסמ"ג בם
להקל טפ (וע"ל סי' קכ"ב ס"ק) ומיקון ל' הר"ב שבת' וכאר מכ"ש כאן דבריו ממשמ"ת בר"ח דמשמ' דמאחר כמ"ש מ"מ כל
דבריו דלא שייך כאיסורא דלא בעינן למיסרך דבדבעינן כלל דאפי' לכ"ע הוא מדבריו ולא שייך מירתת וכמאחר נכרי והוא עצמו לכך פ' הר"ב
דתרתי קמא דסומכין על דבריו הביא דבעינן למיסרך מדבריו דוק ומיהו בשמל"ת אין סס כיון שמחל יונח וכבכם כו' (ועיין בפי' ס"ק כ"ב
וכמ"ש סס וכפי' ק"ק ס"ק ל"ב) ומ"מ אם שכתבתי הוא עיקר בדע' המחבר ולכ"ע בשמל"ת לא דוקא ואפי' בשמל"ת שכתבו הוכיח וכמ"ש בסי'
כ"ם ק"ג ע"ש : מ אין בשמל"ת שהזכירו יפה נכר כתי' לפי מה שכתבתי העכו"ם מכבן ישרא' בשמל"ת והנ"מ שלא יהיה לו שייך בשמל"ת
כשיודע שהשליחות וסיתר תלוי בזה והכ"ת הוסיף להכיח רש"ל ולק"מ דודאי ס"ל דאפי' בשמל"ת שהשליחות וסיתר תלוי בזה אין לחוש
וכלא"ה ליכא למיקם עלה דמילת' לבלך כשיודע שהשליחות וסיתר תלוי בזה נדאי אין כאן שמל"ת אלא הר"ל דמעמא דעבו"ם משום
מאכבת"ם כגון דפסיק לפ"ת לפחי לחתי' לבלי שאומה שהוא קי"ל דמומר לחטא ולהנאת עצמו כחוקין שמל"ת שהוא בשמל"ת ומכאן שהכתבתי
בא"ע סי' י"ו ולא חתי כיון שיודע שהשליחות וסיתר תלוי בזה מחוקין שמל"ת שהוא בשמל"ת לא כתבתי כלל אף אם לא כתבתי
לנאחי דק שהוא נקדר שאוקמת אם ושיר סולדת בה ת"ח כלל כ"ל כ"ם סס הגה"ם ל"ד וכן הוא בשאר"ל : מב ס' בכנר אוחו שהוא כשאר"ל ודעי' כתב דאף
מיכי : מג ויש מורי' אוחו שאין לחתיר כו' אין לפרש כשעם שהכ"ת שאין עשה מחמת הבישול כלא"כ הרא"ש ומ"מ אי שאי
שעם אחד דרוטב מבלבל טעם החתיכ' ענוגה שהם שבתוכו פורש מחוקו לחוקו וכבלו' כשרבי' והגה"ם ל"ד וע"ש ס"ק ח : מד או לכבוד מורחים אי
בחקו הפסד מרובה ל"ד סס דין מ' : מה ואם נתבשל נריך ס' כנגדו לחתיר אם שבתבשל עשוי לחתיר אפשר עכ"פ בדאי כת"ם סס דין ב' ע"ם :
מו ואין לאכול מבושל ואפי' שיתבו כמים פושרי דמו שיתעורר כדי שיתעורר דמו לנאחי ל"ת ל"ד ומהרש"ל בתו"ם סי' ל' ופכ"ם סי' ם"ם : מז אא בלי ובלבי
מותר בלא מליח אא לכתחל"ם למולחו קצת בסאר בלי ובלבלו סי' ע"ו ס"ב הגה"ם ובלבלו סי' ע"ו ס"ב הגה"ם ג' ימים בלא מליח כיבבי מליח ממש אף לבלי
ת"ח דיש כלל ד' ומבואר עוד סס דאפי' לא כיקר מותר לבלי ולבי"ל סי' ס"ו ס"ח כתבאר לכתחלה ים לבקר סבשר מחלב סבו תוך ג'
ימים וכלישבר סס מבקרי אף"כ מותר אף לכתחל"ם : מח לא יבשלנו לשמש לא יבא בלי דמן עי' בלי"ם ויבא אף"כ עי' כישול דסבי' פועל יותר
מבלי"ם ואם מותר אחרו לזיר ביבא אפי' לכתחל"ם ואם בסבאר ולא יבא אוב לא בלי"ם ואם בלא מליח כלל ואם בלי"ם יותר
עי' בלי"ם ומותר לבשל בלי ואפי' לכתחל"ם ואם בלי"ם ואם בלא מליח כלל ואם בלי"ם ואם בלא מליח כלל ואם בלי"ם ואם בלא מליח כלל
אבל בבא לאיכו מוישל אלא"ם אז בשבר בשיכם דמו בתבו ואפשר דבלי לאיכו פועל לדבר סדם שיבא בכל ואבישול פועל לדבכו : מט ואין

מט ואין להסתפק כשר ג׳ימים כלח מליח כדי לגלותו דחיישי׳ לשמא לא מליחי׳ ושכחו׳ ב ומשמע לי׳ ג ומשרו כו׳ דעתיה כתב ב״ח דלכתחלה
אין להשהות תוך ג׳ימים כדי להסתפקותו עוד ג׳ימי׳ אחרי׳ אלא רק מעט תוך הג׳ימים
שכשר מקום מגידי׳ מדם וכן כשתתקרח לון במקום שפסד מרוב יכול
להשהותו אפי׳ לכתחלה ולהסתפקות עוד ג׳ימי׳ ע״ש וכמ״ש ת״ש סכן מוכרח
דעתיה כך ודוק וכאן בהמים כל זה לפי שכתב סם שיש מקומו רבי כוסנין
היתר אפי׳ לכתחלה ובתב״ש קלקלו כתבו כן וקשיא לאין מכתבין לך פסק
כאן הדברי׳ להיות כשרה כהרא ופשטי׳ לשמעי׳ לאין להחמי׳ כדיבי׳ אלו כיון
שלא מצינו מוסיף לכשר שפסק ג׳ימי׳ כלח מליח כב״ח וגם הרוכים ס״ל
שלא כן כרגש ומ״מ לכתחלה יש להשהותו כזה שנזכר להסתפקותו עוד ג׳
ימי׳ וכלשון בתשובת ת״ש סם: נא פחות מכדי שעה לאו דוקא שלא פחות
מעט וק״ל: נב ובתערבו תוך תוכיה בתחרוקתי׳ שבערב כתחיכות
אחרו שלא סגו עריין ג׳ ימים ולא כמלתו עדיין מותר לבשל כולן כשימלא
כולן ס״ב מיירי שכבר כמלתו כולן וק׳ כמלח׳ אחר שפסק ג׳ימים והאחרונה
כמלתו תוך ג׳ימי׳ דמותר לבשל כולן כלא מליחה: נג בשלא ברוב וק״ל
דל״ת דהוי דבר שיש לו מתירין בשלי דלעיל לא כתסר מעולם וע״ל ס״ק ל״
ס״ב בהג״ה וכמ״ש סם: נג ברוב ג״ע דפסק ק״ל ס״ק ט״ו דמיון בשאיכו
מיכו נריך ס׳ מטעם דלח יבשלם יתן טעם ס״ב בבשר אמאיכו ברוב הפ
פשם יתן טעם כשיבשלם מיכו לאסרו׳ ומשכחר לך ס׳ דלפשר בשר שם ל׳ לכיון
דבשר שפסק ג׳ימי׳ כלא מליחה חוזר לבנלמו׳ ל דקנלמו׳ לא נזרו כולי
האי וכתב כתקו׳ ר׳ לאהרן שזון ס״ק ע״ש בבשר שפסק ג׳ימים כלא
מליחה וכתב שלאחר שלשה ימים אין מועיל מנלמו׳ כרמ״ש לאסר לאכלו ד״
דם ל׳ לפי שבשר שכתבל כלא מליחה ד״ל ס״ב כנד כל כתתיב שלא מצערי
במילי דכפק מיכי אלא שאין להקל לעכין מיעוט עב״ד לכל שלא הר״ב כפסק
דכתבו כן מטעם דבטל במי׳ ברוב וכלכתב כת״ש כלל ט׳ דין ב׳ בסדיי ופל
בשר שכתבל כלא מליחה מדיכי לאסר מיכו אלו ס״ק ל״ דלמחמיר לשתבשי דם ל׳
דאל דיכם כיכם אלא בשיכו נריך ס׳ אין לסרש מטעם אחר דיכן שטעם כשיבשלם שלא יתן טעם כשיבשו
בשיעור כמ״ש ס״ק ו׳ כ״ב ס״ק ל״ה להכירו שהרי הוא כלוע (ואפשר דמסרש׳ כמי סוכר הלי טעמא׳ דוקא) לכל הר״ב דם ל׳ הטעם לעני׳ וכו׳ עיקר כמ״ש
בשמו כמ״ש ס״ק ו׳ כ״ב ס״ק ל״ה להכירו שהרי הוא כלוע (ואפשר דמסרש׳ כמי סוכר הלי טעמא׳ דוקא) לכל הר״ב דם ל׳ הטעם לעני׳ וכו׳ עיקר כמ״ש
סם קשיא׳ ודוקא לחלק דבשלמי׳ כלוע ופשט לא כתסר מטו׳ מתיב הר״ל ורוב הוא לאו דוקא אלא שיעור ס״ב כ״ע: נד ומותר לבשל כולן דוקא כל ס׳ כשבי עצמו אין מה שכולן בקדר ס״ב כ״ע אלא ס״ק ט״ב ס״ב וע״ש ומותר לבשל
כולן משעה שס״ב להשלים ס׳ אף ליתן לעכו״ם ומ״ש דבשי׳ הכוכ כתב כ״ש דיש מתיבי׳ להשלים ס׳ אף ליתן לעכו״ם ס״ת שפסק הכא כהרי המחבר דכבר
בית סם דאין שאף מותר כשלא וכאן כיון שבשר שפסק ג׳מי׳ כלא מליח ס״ב אין שאף מותר לאסור מחמת
עצמו שאף מחמת דם שכלוע בה וכלשון ס״ק ס״ב ע״ש: נו בשר המלוכלך כדמי׳ ירוסה (כמ״ש ס״ק ר״ל ע״ש) כשפסק מבר״מ ונמי״ס כלל ב׳ דין ב׳ כשכ״ש המרדכי ומהר״ם וסביר׳ להו דלא כפסר מטעם
הבשר שעמו שכבשו דמשע״ב דמבלוע נאסלים מ״מ לא עדיפי מבלי׳ שכי׳ דיש לו תקנה כמלית וכמו שפסק׳ מבשר מהר״ם מלכל בשר המלוכלך בדמי׳
הוי דם כעין דליכו אוסא לא עדיף ולא עדיף בלי׳ לפי׳ שכתבנו שם ס״ב לעיל וכבר ס״ע ו׳ וכ״ב כאן ס״ה שם בשליף דדם זה הוא
דם כעין דליכו אוסא לא עדיף ולא עדיף בלי׳ ודוק לקן הגיה ס״ב הגה״ב ד״ה מי שפכתבו דבוסיכו לאסר בשר שפסק כמים הייכו בבשר הרב שלקן במי׳ ס״
בגד כל התיכו לאכל שם ימים כמי׳ בגד כל התיכו מותר וכשלא בבשר מיכו מוזק ומה שבשר בתיכו ונפל עליו מלח
עב״ל מעטע להרי לתיכו מלוכלך כדמי׳ אסר ליה מטעם התיכו עצמו שבשר ס״ד ומהרי״ל ומהני דלתפי׳ כו ומלוכלך
כאסר וקן בשת מהרם ל״ל כאן ס״ב ובפ״ם ס״ל וכ״ד הרב בת״ס כלל נ׳ ולעי׳ ס״ל כהג״ה ע״ש וכ״ב בשת כלח מליחה וקן המחבר שכת״ע. וכלך כדמי׳ ל״
ד מלוכלך שלא מורח לשליף לכלו שורין מותן מהרי סדרי כת״ס כלל ב׳ ס״ב וכ״ד הרב בת״ס ע״ש כל זה לא כתב כאן
פוסק דבשר הוא מלוכלך כדמי׳ שבשר מע״ל ס״ק ל״ה מותר לבלי והו לקמוך דכיון לבבלע בבשר ע״ כבר ס״ב לעיל דדם כעין שבבלע מיכו ונפל לא
עדיף מלי ולא עדיף בלי׳ וכאן כתבוהו לעיל וכבר ס״ע ו׳ וכבמה דוכתי׳ וכ״ד והלבוש לא הזכירו כדברים מלוכלך כדמי׳ ס״ל דכבוש
לא עדיף מבלי׳ ולא כן כתבוהו מתם ור״ת ובשר ובשר פוסק שהזכירו מלוכלך לא הזכירו היתר בבלי׳ ול״ל דכבר מהרי״ל ומהרי״ל בעת
המחבר דאפי׳ מלוכלך מ״מ כיון שבשרה הדם בתיכו ובבשר לא חזיכ תו דם כעין (ולא כתב״ם למעלה נם הלא כתו״ה) ונ״ע ועם ק״ס ו׳:
נז לא ל״ב ים ס״ב כשבנדו כלו׳ אם התיכו כעצמו אותר ג״כ בת״ת כלל ב׳ וכן בשבשר ס״ל דל״ל למשבל (לעיל ס״ה בהג״ה) דלא אמרו כלום כמבואל
לכל דבר דק שבולע ומפליט מכל מיכו מבלבל טעם כרוטב ונם שם מיכו שא מבקע אלמא מתיכו כמו

לכר לח ס נעיין ס"ג בנד קליפה מן הקערים:

רמב"ם פכ"ח מהל' מא"ב ס"ל ופמ"ג סק"ב סמ"ק סי' ק"ה סק"ב

סמ °ויש אומרים שאפי' בצונן אסור להשתמש בו בלא הדח ואם נשתמש בו בלא הדח ידיח מה שנשתמש בו:

הגה סמ °לכל מותר לחזור ולמלוח כה בסר לאחר שנקבוס סמ לו אפי' בלח מקיפה לס הכשר סמס כבר במלוקתו והודח (סמ)

רמב"ם (וכ"מ ס"ל) וכ"כ מרדכי ורא"ש בלבו ורע"ב

יז °אבל אם הוא מנוקב סג מותר לאכול בו אפי' רותחת °ש אוסרין ברותחת (סד ויש לזהר לכתחלה ובדיעבד מותר)

הכל הוא דעת ה"ה בשם שנמלח בכלי שאינו מנוקב סו ושהה בו כשיעור שיתנו מים על האש ויתחילו לרתיח בל מה שממנו בציר אסור לאכלו אפי' צלי וחלק החתיכה שחוץ לציר אין אסור ממנו סז אלא בדי קליפה ואפי' אם יש בה שומן:

מור ומרכי' בשם מהר"ם הגה סמ °ויש לזהר קערים כל החתיכ' לפי' מה שמוח לציר ולפי' מרד' מהרי"ל לא נמלח °רק מעט כדרך שמולחין לכלי סמ ולפי' (ומו"ס) לא שהם שעור מליחה רק מעט עד שנדחה כח הכלי ע"י נותן טעם לתוכו ואין לבעות °ומכל מקום יזהר שלא לחתוך החתיכה הממוחת למעט בכלי ומנעית בציר אבל

בלבו ומו"ס שם

ס' בנד קליפה כו' לקמן ס' קל"ו מוכח בפ"ז דמסתם כלי יש בהם שבתוכו ס' בנד קל"ת כלי ואפשר דהיינו דוקא בשאר כלי אבל בקערה שרוקנם וליכא למיחש שמא כאן נמלח בשר בנד קל"ת כלי ואין כ"כ שפיר דהכא ס' בנד קל"ת ס"ס תקבול ס' בנד קליפה שם ס'

עם לאכל מאר את יכות מעלים המלחים עמה מותרת
והכי נהוג:

יט °אחר שנמלח הבשר חזדה מותר ליתנו אפילו במים שאינם רותחין עב וי"ש מי שמצריך ליתנו במים רותחין (והמנהג כסברת רמ"ו וכן עיקר) ך °בשר שנמלח ושהא כדי מליחה ונתנוהו אח"כ בכלי בלא הדחה עג ונתחמלא מציר מות °ולפי זה בשר שנפל לתוך ציר היוצא מהבשר אחר ששהא כדי מליחה מותר °וי"ש מי שאוסר בזה ובזה וי"ש לחוש לו לכתחילה:

סנה עד °וים מוסרין לפי כליעבד עה כדי קליפ וספי נסון, ודוקא °מה שמונח כתוך הציר אבל מה שמחוץ לציר מרי עו והכלי שנפל בו אותו ציר אסור עז וכן °אם היה הכלי חולב וים בו לכלוך אסור הבשר דחק לחת טעו מליחתו מחשב כרותח עח אבל °אם הוח הפסד מרובה ורוצה כיה נ"כ נורך סעודת מנוח ים להקל ולומר לאחר ששהח שיעור מליחה לא מחשב כירו כרותח וע"ל ס"ל: עט ולפי דבריו °אע"פ ששהא הבשר במלח כשיעור אסור לאכול ממנו עד שידיחנו פ יפה ואסור להתוך ממנו בסכין קוד שידיחנו פ ואם חתך צרי להגעילו. פא וים °מתירין לחתוך בסכין לאחר ששהח שיעור מליחה פב דאין מליח לכלים פג ובן עיקר דמותר פד אבל °בסכין נריך הדחה מ"כ פה ואו כעיכה בקרקע אם נתיבשה עליו הציר ונפלו קודם שיעור מליחה אין הדיסור מחוס בסכין אלא אם כן נמלח דם כעין על הבשר ואם רוצה להדיחו מהו שיטבו ולחזור ולמלחו מהו מותר:

ובשרוצים לעשות בשר מליח להתקיים לאחר ששהה במלחו בכלי מנוקב כשיעור הראוי פו מדיחים אותו פז יפה יפה פח ואח"כ חוזרים ומולחים אותו כדי שיתקיים ואפילו בכלי שאינו מנוקב ואפילו לפי סברא זו °אם רוצה למלוח ולאכול צלי בלא הדחה עושה ואינו חושש לדם שעל המלח שהאש שואבו ומונע המלח מלבלוע דם והני מילי במולח ומעלהו לצלי אבל

עם ולפי דבריו אסור לאכול ממנו עד שידיחנו יפה יפה ואסור להתוך ממנו בסכין קוד שידיחנו פ ואם חתך צרי להגעילו. פא וים °מתירין לחתוך בסכין לאחר ששהח שיעור מליחה פב דאין מליח לכלים פג ובן עיקר דמותר פד אבל °בסכין נריך הדחה מ"כ פה ואו כעיכה בקרקע אם נתיבשה עליו הציר ונפלו קודם שיעור מליחה אין הדיסור מחוס בסכין אלא אם כן נמלח דם כעין על הבשר ואם רוצה להדיחו מהו שיטבו ולחזור ולמלחו מהו מותר:

ובשרוצים לעשות בשר מליח להתקיים לאחר ששהה במלחו בכלי מנוקב כשיעור הראוי פו מדיחים אותו פז יפה יפה פח ואח"כ חוזרים ומולחים אותו כדי שיתקיים ואפילו בכלי שאינו מנוקב ואפילו לפי סברא זו °אם רוצה למלוח ולאכול צלי בלא הדחה עושה ואינו חושש לדם שעל המלח שהאש שואבו ומונע המלח מלבלוע דם והני מילי במולח ומעלהו לצלי אבל

עלי כו' עד סוף הסימן כתבאר על נכון בסימן ע"ו ס"ק:

שפ"ח

אבל אם שהה במלחו המלח בולע חדש ונאסר ולפיכך מדיחו יפה יפה וצולה ואוכל וע"ל סי' ע"ו מדין כשר שמלחו ולא הודח ונכלה כך:

כנה"ג הגהות מ"כ בשם מ"ן

א במקום שאין מלח מצוי יצלו הבשר עד שיזוב כל דמו ואחר כך ישלוהו:

ע דין מליחת הרבה בשר ביחד ובו ו' סעיפים:

א מולחין הרבה חתיכות זו על גב זו אע"פ שהתחתונה גומרת פליטתה קודם לעליונה לא אמרינן שהחזרת בולעת מדם העליונה לפי שהוא הרבה לפלוט ציר ובל"ז שפולטת צירה אינה בולעת ואפי' מתקבץ הרבה ציר ועומד בגומא שבין החתיכות מותר בד"א במולח בשר עם בשר ואפילו בשר שור עם בשר גדי ושלאים ואפילו עם עופות ע שאי אפשר להם לגמור כל פלישת צירן עד שיגמור כנה"ג

ע"ו המריך בשר שור לפלוט את דמו ומכל מקום מותר להחמיר לכתחלה שכל חתיכה מים

פסקי מהרש"ל ס"ק ו' לא כיתת קבול כגון דופן שלימה מטפטפין לותה מיזוב דהם ולכל כליעבד לין לחום ג חתיכה שמלח לותה כ' פעמים מותרת ג ולא חיישינן שמלח האחרי מכליע דהם הנשאר ממליחה הראשונה:

אבל בשר עם דגים אפילו בשר עופות עם דגים אסור

(רשב"ם ותו' ורשב"ם ורא"ש ורמב"ן ורשב"א ור"ן וסמ"ק ולבוש וגהה"ג וה"ם ואגור ובקצת מהרי"ל וה"ג ורש"ל וכל האחרונים)

למלוח לפי שהדגים פולטים כל צירן קודם שיפלוט העוף את דמו ואם עבר ומלחן יחד העופות מותרין אבל הדגים צריך ליטול מהם מים אוסרין כל הדגים אם לא ניטלו קשקשיהם כשנמלחו מעצרין במליחה כ"ש ומ"ש) וכן הני קשקשים דרפו קרמייהו ופלטי מיד מלחית כהי קשקשים מותרים לאחרים פולטים מיד ולא כלעי מן העופות לפלוט דטרידי לפלוט לא כלעי תחילת כשנמלחו יחד (הרא"ש ומ"ש)

ב במה דברים אמורים כשמלח שניהם יחד או שהעוף מליח ודג תפל אבל אם דג מליח ועוף תפל ונתנם זה אצל זה או זה על גב זה אף דגים מותרין בלא קליפה:

ל"ע מ"ש

הגה וכן אם הדגים מונחין על העופות כמלחו יחד דהם חימו

מפעפע מלמטה למעלה ולא נרע מחתיכה המונחת בצד דמה שלמעלה מן הציר שרי וכן אם לא היתה הדגים תחת העופות ע לא כלעי מן העופות כמלחן בצד זה מליחה אף הדגים מותרים אף על פי שמניחם מלוחים יפה ואם כמלחו דגים בכלי בפני עצמן בצד דגים מותרים לחין מליחה לכלים וכולעים הדם שבכלי לחין מליחה לכלים ואם

(ס' קכ"ט)

סיעור מליחה כנ"ל ע"ב לקמן בס"ק נ"ב נבי בצד. ונבי"ה אלוחי לחמרי' לאסר אפילו בשהה כדי מליחה ולחין המיסו אף מקום דם ולאחר סיעור מליחתן פלוט כל דמו ומ"ש בלא"ה ס"ט ס"ק כ"ה נבי בצד במ"ש בלחלוט בשר בכשר מוכח בתוכו לכל מקום העופות: ב

במלחן כו' ומ"ש שאר הכשר לא כלעי מיסור ומ"ש בלא"ה ס"ט ס"ק כ"ה נבי בצד. ונבי"ה אלוחי לחמרי' לאסר אפילו בשהה כדי מליחה ולחין המיסו אף מקום דם ולאחר סיעור מליחתן פלוט כל דמו ומ"ש בלא"ה ס"ט ס"ק כ"ה נבי בצד במ"ש בלחלוט בשר בכשר מוכח בתוכו לכל מקום העופות: ב

ע א שלי לאסור לקח לנעור כל פלישת קיבן עיין ס"ק כ"ד: ב

מקיבו שמלח מוקב"ה בלא הדח בכקיבו ודוק מלא מכל לכתחלה לאסור לעשות כן אלא נזריך להדיחו יפה יפה קודם מליחה שניה וכן משמ' בא"ח כלל ט"ו דין ד"ע"ש: ג ולא מיירי כן שמלח הבשר יבלוע הדם כו' ולא דמיירי בר"ם ס"ט בשר שמלח בלא הדח קמיירי מטעם שהמלח מבליע הדם שעליו שמלוי שקיבו דחיכה דם בעין ס"ב שמלי הכי כיון שמלח תחלה ולא הודח אסור ס"ב עדיין הוא עומד לפלוט ציר ומתוך כך ממריך דמין המלח שמלי מבליע הדם: ד ואם עבר ומלחן יחד כו' כיון שמלח יפה יפה זה אחר זה כיון שמלח העופות על הדגים כיון שמלח הדגים על העופות לעולם צריך לומר דהדגים לחמורי לכדי קליפה והעופות מותרי לאפי' לכתחלה לפי' דטרידי לפלוט לא כלעי וכן העופות פוסקי מהר"ם לחלק בכה"ג שפסק כי' מהרי"ל לאסור מן העופו עד ס"ג שהדגים מעלין לא כפרכים נם ס"ג דבקטי' לאסתיר בתי' לחזר ליתקן להם קילא דהכא דשמא לא כן שמלחו מתחלה בכאחד בכשר ובכשר דוכתי: ה ואם לאו אפילו מתוך כך כיון שלא כיטלו קשקשים בשעת מליחה שמא לא יפלטו כל הצורך ולא יהיו מותרים לאחר מכן ולא עוד אלא שאפילו ניטלו קשקשים אם לא נתקנו כראוי אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי אם לא נמלחו כראוי אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי אם לא נמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן אם לא נשטפו אחר מליחה אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן ונשטפו אחר מליחה אם לא נמלחו אחר שטיפה אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה אם לא נשטפו אחר מליחה אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה אם לא נמלחו אחר שטיפה אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה אם לא נשטפו אחר מליחה אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה אם לא נמלחו אחר שטיפה אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה אם לא נמלחו אחר שטיפה אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה אם לא נשטפו אחר מליחה אסורים ולא עוד אלא שאפילו נתקנו כראוי ונמלחו כראוי ונמלחו מתחלה בכלי בפני עצמן ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפה ונשטפו אחר מליחה ונמלחו אחר שטיפ

קודם הבישול ובכבי מיירי הרמב"ם כתבתו ס"ק ט"ו ומביאו ב"י בכל דבריו
לבתולה לאנוס דנים בכלי שמלתו בו כשר כן כתבתי לי"ש ב דעת הר"ב
אבל לפי מ"ש לקמן ס"ס ק"ב כלאתו בכי ס"ק ט"ו: ד והא
דלמריכן כו' הרב מבאר כן לדעת המחבר לי"ב לעת המחבר לי"ב כן וכת"ש
בם"ק ו' ומ"ש ולא כתב הר"ב כן בל"ש פירן שמין כדברי המחבר הכרם וכן
דרכו בכמה מקומות: שו פלט כשר דמו והודח אין לפרש דכקט
והודח מכוס דלא כמקצין בקבי הכליט וכלקמ"ק כ' ואבל כשלא הודח
שפלט דמו מ"מ עדיין פולט ניר ומיירי דכליט ניר לא פלט הרבה עכ"פ
הלא פולט כל צירו קודם שיפלוט הטוף דמו וכמו שבתבאר אלא והודח
קודם לאו דוקא אלא שכתב כן לרבותא דאפילו מעט שיכנס עומד במלחו:
שז ומ"ל ס"ק כו' כלומר דשם מעיף ה"ה דכתבאר לעיל מכשר
שמלחו אפי' לא כלי ראשון אלא שהוא רותח וה"ה הכא ודוק ועיין
בם"ק שם סוף דיקא: כתב מו"ה כללו נ"ב (דיני ב') דנים שמלחו עם
עופות אין לפרש מכוס שכתב לעיל שכתב בעלי"ע ב"ל ס"ק שם דש"
וכ"מ כמי שנתן היכא דל"כ מכוס לי"ש דש כגון שהוא שיעור שליפה
והודחו וחזרו ומלחו יחד וכתב"ג ומ"ל ל"ש ק"ו: יו ומש כונעי' זה
בזה כו' לרבות דים בקט כמי דש כשר מלוח והטרף טפל לפי כונעי'
זה בזה מוקר ולא תמרי' לתוך בני יעקב הטפלה רוקח ויפלוט עד
כך כיון שלח במלח מעט ולאפוקי שכר הקהרוכה אבל אין לפרש להכי
בקט כונעי' זה בזה מכוס לשל"ב לפי הטרף מלוח ושכשר שפלה מוקר זה
לא כמו כמכוס פוסק ומפרש ומ"ב ל"ב ע"ש מ"ש בהג' לשם מ"ש כונעי'
זה בזה כל שעומד בשמוך בכדי שפלט כל זה כונעי' בזה לפרש ונם אין
שכרו כלל להתיר בכה"ג כיון דעכ"ם מיירי בטוף על הכשר מה לי כונעי'
או לא שלח במלח ודלמי כתבי' ומ"ש הרב ובטרפה מלוח כו' יכול ב"י
יח שפשפו שליכה בולע מדם הטרפה כיון שהוא טרוד לפלוט דם
דידי' מ"מ בולע מיירי שהיו בוצע לי"ב דדוקא נבי דם לפרש דמיירי
דטריד למיפלט לא פלט אבל לא בשם לי"ש: ויש כב"ל וטרפה ונרני'
הוא מדאורייתא מ"ל כ"ש דנים טמאי דקוי מדרבנן וכלקמ"ש ס"ק ג ס"ק
וכן יש דכשר דלקמן מוסר דם לי"ש מדרבנן וכלל הוא בסוף
הסימן וכ"מ לעכין שם ס"ק: יט ומובר כו' אלא בעומד כמשמע כו'
ונראה דאף לפי שהוא כך נראין כיון שהיו כונעי' זה בזה מ"ב בהקהר
שהוא לקמן ס"ק ס"ס אם היתה מלוח והשיפור בשר לשהותו ג' אלא שהוא
מ"ב כונעי' ומשם שם כשכר הרמב"ם וכן כש"ל מ"ם שם כן
נמי כשפרש"י מ"מ לעכין דהרמב"ם לשמוע עיקר כיכיון ולכן כתב
הסכר הקהרוב"ם שם ויש מי שמוסר: כ וע"ל ס"ק ם מלא ד"ל
כלומר דשם מ"ו שם כלל כ"מ שם לפרש הרב"ם אלא מיקום הבשר ומכוס
הקהרוכה וב"ח סוף כלל כ"מ שם לנמרי כשכר הרמב"ם וכן דעת
הרב"ל ס"ב ס"ל כ"ש היעב"ז: כא שפיקתיב הטרפה כחוש
כו' אלא הטרפה הטרפ' שמכוס: כב שם היתה הטרפ' שמלוח
לשמה לפתוקי שם היתה הכשרה וטפלה הטרפה שמיכו
שיכולה לפתוקי שכל כלי מיכו מלוח ומכוס בכשר ומכוס העליון מיכו
שמלוח אלא כולו טמא מלוח כחוש לנמרי ומכוס העליון מיכו
הכשר ומכוס התחתון נם כתבתי לעיל ומ"ש ולא ד"ל כתב דלפי' לעיל
נוף: כד שם שכשלה שכ' כתב שדין זה תלוי בדין דש"ט ריש סעיף ק' ד"ל כתב דלפי' לעיל
לאסור בקליפה היינו אלא דוקא שהוא כחוש ויש לחוש שמוסף בכשר"מ לאסור לכל. הכא שהכשר מוכח
מיירי בכלי מכוקב לא מיירי כאן דהכשר בלא מכוקב ולא מהני ליה מכוקב ולא לעיל
דמו וכיון שכשר בלא מכוקב שהוא שעדיין שיעור מליחה לאסור כמ"ש הרב"ם ריש ס"ו: פשוט הוא דכיון שלא פלט
כלום ולא נתמעט שיעור מליחה שהוא רותח ודם שם כשר ואף לאחר הכלי שהוא מכוקב ומה שכתבתי ע"ג אינו אלא
לאסור בקליפה ולא לאסור מליחה ולא מהני מכוקב בעלמא לדעת הרב פוסקי"ם ל"ל דלעולם אין מכשירין
בכלי מכוקב אלא בכשר מוך

מרדכי בשם ר"י הגה: ואפי' כדיעבד מיהו נהגין לאסרו אם נפל בשר לא שכב' פלט כל דמו וכירו לכל בשר אלא שהא עדיין שיעור מליחה יום ולומרים שכל מעת לעת שמלח פולט כיר לב ואם נגע תוך זמן זה לבשר שמלח ולא שהה עדיין שיעור מליחה לישנו אם כן מהיכן נתן לך במקום שיין הפסד מרובי ים לאסרו לאחר כ' שעות וקונם ליהנות כלל וכל שכן אם לא מלח כלל דאפי' אם נפל לכיר ממש חייב לאסרו לד דלמרי על ידי שיפלוט דם דידיה יפלוט נמי מה שבלע ממקום אחר ואפילו מלח הבשר ולא שהה עדיין שיעור מליחה וכפל לכיר לא יהיה מותר לו אם לא נכבש כתיקנו יום שלם לו אלא שהה שיעור מליחה וכפל לכיר ואם לאוסרין אותו אפי על פי שלא כלה זמן פליטת כירו עדיין וכל מקום לנוהג להקל יש להתיר נמי פליטת כירו אם כבר זמן פליטת כירו לא התיר תוך כ' שעות לט על ידי שיחזור וידיחנו ויחזור וימלחנו וכן אם נפל לכיר אם קודם שהה שיעור מליחה יחזור וימלחנו אם לאו מיהו אם מלחו כלא הקדח לאחר שכפל לכיר

מרי

מלוחות ובשהקדיח כיון שכמלוחי ובשהקדיח כמי שכבר מלח ולא מיבעיא לאחר שכיבד לאחר שכיבד אם סולק מרס שכיבד יחזור וידיחנו ויחזור וימלחנו עכ"ל כרמה דשאני התם כיון שכשהרבה כיון שכמלוחי ובשהקדיח כמי שכבר מלח ולא מיבעיא

ולפ"ז נרוסק להסיר שפוך עליו מים ודיו כיון שהולם הדסקה קמייתא עכ"ל וכדסקה דנם הר"ב מוקה כזה דמ"ל מלח לשפוך עליו מים ודיו ולכך לא פירש שיעור הדסקה: מג שרי כדיעבד ולא ממרין לכתחלה כשהר שהולם בלא הדסקה קמייתא הר"ם ס"ט דקתני דוקא כדם שבעין לחתי' דכי משתר"כ נייר זה לא נדע משהר דם פליטה: מג שהוא תוך שיעור מליחתו כי"ז דוקא כשהפסד מרובה ומעורבת מכזה ג"כ דאל"כ אפילו לחתר שיעור מליחתו מחזה כרותח כדלקמן סימן ק"ל ס"ה:

מד אבל אם שהמעלה מן הנייר שרי דדם מיכו מפעפע למעלה ואפילו אותו מקצת שבנייר שאין מוהר כלעיל ס"ס ס"ו וכל שיקה בתי"ד רים כלל ז' מיהו תוהך ג"כ כדי קליפה ממש שבתוך לנייר וכדלקמן סי"ס ס"ו ונק"ס סס וענין בסימן ס"ט ס"ק ע"ה: מה מיהו שבתוך הנייר כשהר"ם ס"ט כלל ו' ס"ו כתי הר"ר בשמעתא דעת הרמ"ם דאפי כשל לנייר ולא בכבש כה כשיעור אם כתבו על האור כדי שיהיה אינו כשהר שבשל לנייר (כלומר דבכבש"מ כשהר שהולם בלוי פי' שמקום למקום וכמ"ש בסימן ס"ט ס"ק ס"ה) אבל הרמ"ם מדמי ליה לבשר שבשל לנייר ובתב שיעור זה מי יימר דפלוגי עליה תרוייהו ומתך ענמן מדברי הרמ"ם אלו להתיר ואפי בשעת הלא מצינן דכ"ל דנם הרמ"ם מודה דאי הוה שיעור מליחה בם שהולם בשר שבשל לנייר זה ולכך נהגינן להחמיר מיד ומ"ם הרמ"ם נב' בשר שהולם בבשל על לפי שאפשר שהוא מתפשט בבשר בנייר ומתרינן בכוונו הרמ"ם דהוה כמפושל אלכך אפי הוא שבבשר בנייר וכוונו מיד מ"מ ס"ל דאפשר לחלתר כו' ושעור כדי קליפה כלומר שהוא בתוך שיעור קליפה כדי שיתיבש ותקיל לבשל שבבשר נתוך בשיעור שזה כאשר כל מה שבתוך בנייר ובפקוק שיעור זה לא כאשר אלא כדי קל פה כדין מליח הוא כדי שבפקוק שיעור זה כאשר כל מה שבתוך בנייר ולא פני לי' בקל פה וכדם"ל להרמ"ם בשלמא דמ"ל קליפה היינו קליפה מוסרת דק כדי להרמ"ם בשלמא דמ"ל קליפה היינו קליפה מוסרת דק כדי לא מכח מליחה כרותח ובפקוק מם שיעור זה לא מקרי כבוש אבל ולפי ברור דמוה"ר הרמ"ם דבאשר מיד מכח מליחה כרותח וכאשר"ם ובפקוק מם שיעור זה אלא אם כן כדי קליפה דהרמ"ם לא כאשר אלא כדי קליפה היינו מפקוק דק כדי קל פה אבל לדידן דקיל כל מליחה נם שהוא שיעור דכאשר מיד בבל ולא כ"כ מוכח להרמ"ם דבכמה דוכתי וכו' נהגינן ואין לכנות: מו דיכה כאלו היכה בכלי ל"ב הר"ם שם ל"ק בתב בלו"ם דדעתו להחמיר בכל מקום ומאחר שבשהקב לאחי להחמיר עכ"ל ובאמת דלא כן משמע דק כדי קל פה במקום שבשב בקרקע לנייר אבל מה שהולם הוא נדע משהר"ם דנייר מקרי כלי מכוקב

לפיכך הבא למולחו קורעו ומוציא המיח וקורע הקרום
ומולחו ואם רצה למלוח הראש והמוח בתוכו ינקוב
העצ כנגד חקרום וינקוב
גם הקרום ויניח
הנקב למטה ומותר אפילו
לקדרה:

והמוח לסורים ושאר כרשם מותר כל שכן שאר כשר
טור כשם שעמו הקולות ושאר עצמות שיש כהן מוח ט נריכין מליחה
כרשב"ם ומליחת העגם מועיל למוח שבקרקבו ואין נריך לנקוב העגם
מוס מיהו לכתחלה לא יעשה עם שאר כשר רק לכלב
ובדיעבד שרי:

עב דין מליחת הלב והריאה ובו ד' סעיפים

א הלב מתקבץ הדם בתוכו בשעת שחישה לפיכך
צריך לקרעו ק דם מליהה ולהוציא דמו ולמלחו
סמ"ג כלל ט' אחר בך: (ואו מותר לפילו לכשלו כ ויש מחירין
ס"ל לכשלו רק מולין אותו) ואח"כ מבשלין:

ב מלחו ולא קרעו קורעו אחר מליחתו ומותר אף על
פי שנמלח עם הדם שבתוכו ג דבבו עובך פלשו
רע"ר"ת וסיע תו לפסוקי רס"ג והא אם צלאו ולא קרעו שקורעו לאחר צליתו ומותר
אם עתו אבל אם בשלו בלי קריעה אסור ק עד שירא"ם
סמ"ג סי' ע"ח ס"ק ו' בגגר הלב דלא ידעינן כמה נפק מיניה:
הגה ואפילו כלחיכת ס' הלב עגמו לסור ק
מרדכי ורא"ש) ויקלוף מעט סביב הלב ויש

מקחירין כו' לפילו ע"י קריעה ומלילה מקמירין לכשלו נמרה אח"כ ואפילו לא קריעה ומלילה קיחכשאר כשר לקמן
סימן ע"ו ושם"ב מכשלין ובקב בח"ח היש כללו כ"ו ולין לזכות כמקום שהקנו להקל ובדיעבד אם כשלוהו אחר קריעה ומלילה קיחכשאר כשר לקמן
לסיש מחמירים ובקב בקצב"ן סימן קנה"ב ס"ק ו' ולפילו מוכיל לכ עוף מעם שהסחר היכן שהוא קשה לשכחה מ"ש כאן מוכח מכ לכ עוף
עכ"ל וכן נהלילי נהוה: ג הכבה"ג ושא"ג כלבוי דם בעין לא מחריכן כבב"ח ובלעיל ר"ם ס"ו ום"ש שלפילי נבי לכ דשיט (פי' חלק)
ולעכין זה שכתי עכ"ם ס שעתו ללא כולא הרבה רק מעט ובגב ויש מחירין אפילו כזה שכ"ב בח"ק אם דין כ (וכ"כ ר"ל ס"ק בשם טעם זה) ובורך
לעשות זה לכתרת סיש מקח רין שכתב בהג"ה לשאר כשר שכשלה כאו ע"ב ומרדכי כתב בהגה"ג ר"ל הטעם לכיון שהוא כבוש הוף חללו מ"כ עי' מלילי
ובלילי מקיל אם הדם חוף מלים ולשאר כשר שכשלה עמו ס"ו ויש ליזהר בשר"ח שכתב בהגה"ג ר"ל הטעם לכיון שהוא כבוש הוף חללו מ"כ עי' מלילי
הרמב"ן ללכ בלא"ה שרי דבכלי מקרי דשיט נו"ל וכ"כ בשלי"ם אם יכו נו"ל ובדמ"ם אם שכן ע"ש"ר ונ"ל כתבתי שהי הטעם המחוור כ"ם ס"ו וכן
והסכי מהרש"ל שם ס"ק ס"ו ס"ק ס"ו ס"ק ס"ו

פיין לכבר כמלח עמו ולפסר כדי קליפה וכן מבואר בת"ח סס (ולפ"ז מוכח ג"כ דעת סר"ב דלפי' כמלח הלב בקלה צריך לפער בגד כל הלב ודוק ועיין בפ"ח ס"ו:) ט לאסור כשר שכמלח עמו מכל הלב עמו עוד לכך מהני לו שיטתו דלפ"ז בולע רק מעט ולבני דידי מ"מ אסר לם פליט' במעט שבולע אבל בני שאר בשר מיקשה לם מפ"ש לפ"ז בת"ח סס ד"ב ומבואר בהגה"ט ד"ה סס דהלומדי בשר שכמלח עמו סופרי מ"מ לפ"ז עמו מה"ט דהוי לם שבעין ע"ש ומדרים"ל בפ"ו ובספרו סכ"ם ס"ק ס"ח לפ"ז עיין שפיר בגמ' מוכיח והניין דהגה"ט ד"ה לומר במליח דווקא ולפ"ז בבלי' ולפ"ז סר"ב מסתם לדברי הגה"ט ד"ה להתמיר כדי קליפ' במליח סה"ב דבבלי' מתמיר כדי כשיל כיון דבלפ"ז ה"ל כבלי בכדיעבד ול"ד אפי' מתמיר כם' וכדלקמ' ס"ק ס"ח וכן נבי' וה"ק כ"ם פתם סר"ב כדברי מתמיר דסס בלמ' שכמלח עמו יתהנך סב כם כדי כשיל וכ"כ פרמב"ם בת"ח דף כ"ם ע"ב דכי הכי דנבי וה"ק נרים כשיל ס"ק כלב ע"ש: י והמכבד לקל כו' ודעת מהרש"ל בלו"ח וכספרו סס כדעת הש"ך מתמיר והעיקר כדעת סר"ב כת"ם בשפתי ע"ש וכ"כ סכ"ם דהכי נהגינן מיהו לכתחלה אין לסמוך על זה עם כשר כיון דבשב"ם בת"ח דף כ"ם ע"ב דכי הכי דנבי וה"ק נרים כשיל ס"ק כלב ע"ש: יא ונוהג למרק בשר קליפ רק קלישין ומשו יצמא לב"ע ואפי' רוב ספוקי בסכ"ם ס"ק ס"ח סס ולפ"ז מסתע' להדיח קלישין דבוק הלב אלא שכמלח עם כשר ואינו דבוק כו נרים קליפה וכן מוכח עוד בת"ח סס ע"ש ודוק וכן כדי דסס מהרש"ל לופר כולו וכפי' לשון כפיניכ' סכ"ם ע"ש להתמיר ולהניח קליפ' והב"ח כתב ואם כמלח הלב מוכח תוך הפוף במליח לו בבלי' ל"ב ולפי' קליפה כמו לבני כבד בס"ע ב"ב עב"ל ולפי' דשפיר קליפה כיון דקבת פוסקי מסכי' דס לב כעין דפוי לפתמיר להניח קליפה ול"ד לבכד כמ"ש בהגה"ט ד"ה עמו לפ"ז דשפיר כבד דבול' דס הוא ואפ"ה כדי דחמיר נס ע"ש סר"ב כמ"ש שהיה הלב דבוק לאו דווקא דאמיר נס ע"ש הב"ח אי בבלי' ואפי' ליכי דסס אפילו בכבד כוונתי לשנריך קליפ בבל אפילו דבוק וכמ"ש בס"ע ב"ב ס"ק ח וכ"ש בלמ' שכמלח עמו ומשו יצמא לב"ע ואפי' ליכי דסס אפילו בכבד דבוק הלב אלא שכמלח עם כשר ואינו דבוק כן נרים קליפה וכן מוכח עוד בת"ח סס ע"ש ודוק וכן כדי דסס מהרש"ל לופר כולו וכפי' לשון כפיניכ' סכ"ם ע"ש להתמיר ולהניח קליפ' והב"ח כתב ואם כמלח הלב מוכח תוך הפוף במליח לו בבלי' ל"ב ולפי' קליפה כמו לבני כבד בס"ע ב"ב עב"ל ולפי'

כך דקדק ב"י מלשון הטור אבל בשאר ספרים כתוב כמו שכתבתי בפנים וכן הוא בפסקי הרא"ש ובסמ"ק ובמרדכי בשם הגה"מ

ס"ל ב

נ"ג ג

סמ"ק וטור בשם רי"ו ומה"ר יוסף סופקי' ד

קוס' ר"פ כ"ל הגה"מ ומרדכי (ועי' בכ"מ)

ה ידיעה בחלב שעשה מאכלי' בחלב שנתבשל בלא מליחה בקדירה כו' וי"ג ב"כ לאיסור משום מרלית העין שיתלה שכבר נתבשל בשבוע ורוצי' לאכול בחלב ואינו נכון דהא לקמן ס"ב מטעם זה עכ"ל כו' וכ"כ הר"ב בס' ע"ג פוף ס"ב ע"ש:

ו ובדיעבד מותר כו' שמולט כו' כלו' בדיעבד מותר אם כתבשל תפי' בלא מליחה לבדם בלא כבר שאם כתבשל יש בשר אז שכבר נאסר בתר קדירה לפי שכבשר פולטת דם שכבשר ואינה בולעת חפי' על שכיעול מחמת שאין מרוקה לפנוקו דם שכבשר: ז בלא גלייה דמילת' כתב הר"ב אבל אין לומר דכל לפרש דלקמן בתוספי' בדיעבד דוקא בלא גלייה אבל גלייה לא כלא עלים לזה מיהו בתוספי' משמע בהדיא דעכ"ל לפי שהעם דמולט בולע ואינה בולעת אלא שהגאוני' כתבו דמיירי בשאין לו אלא כלי אחד ואין יכול לבשל בו בשר ובחלב תחלה ואח"כ בשר ואח"כ חלב ואין לו כלי אחר ומשום הכי א

שו לפ מלחנו לבתחלה כו׳ כי כשמלח כשיעור הוא לבתחלה לפטר ובדיעבד מועיל אפי׳ בכבד למעלה וכדכתב בש״ע ס״ב סכ״ל סם מה כבר כשר כשלא והודח לפטר אפי׳ דיעבד סם בכבד למעלה ודודאי לא נרע מעשר בשר שלפ בשלא שכשלא ע״ג בשר שכשלא בשר והודח דבתבלין לעיל ס״ם ע לפטור וכן מוכח להדיא בתה״פ סם דמיירי כשמולח שכיר׳: שז ונהגו שלפ למלוח כו׳ משום היכרא דמיכא דומיא דשאר בשר שלפ יבואו לבטל עם בשר מו״ה סם ס״ב משו׳ דהפוך קדור ומבטלינ סדם מנור בסם מהרי״ל ולפי׳ כרשה דשם מיתא שמלחה ידיחה קודם הגעינה וכדלעיל ס״ם ט סם ך ע״ש ועיין בתשו׳ מהרי״ל ס״ק ל״ד: יז סם מיתא לבוקה בעוף מל׳ זה ונם מלבוקה הרב עוף משמע דאתא לאשמועינן דבהמה שלין דרך להיות בכבד לבוקה כה כשנשחט אלידה פשיטא לי׳ כיון ד״ה דבעי קליפה אבל במלח בתלוי לבוקה לפ וכ״כ נתו״ם סם בשר״ה ופשוט נת״ם סם סוף דין ד׳ דלא כדמשמע בעטו דלפי׳ אין דבוק בו בעי קליפה ועיין בם״ק ס״ט: יח כהנו להדיח כו׳ כלומ׳ אפי׳ רושם לאכל כך נלעי וק״ל: יט מיהו אם לא הדיחה כו׳ כלומ׳ סם לא הדיחה כלל אפי׳ קודם צלייה וכיון כך מוכח בכ״ב מ בשם מו״ם כלל טז וכן משמע נת״ם סם דין ב׳ ודעטעם שיבא סם דלא כבכד דדבכן אבל אם לא הדיחה קבלי׳ כבד כתבו הר״ב בשעו״י סם מיהו מפיק נת״ם סם דלכתחלה כהנו להדיח נם קודם צלי׳ ומשמע סם אפי׳ לאחר צלי׳ כך נלעי וע״ש: יש ג״פ לקלוף כו׳ משמע אפי׳ לדבוק מהריכין קליפה בצלי וכ״כ בד״מ ונת״ם דיש כלל כ״ו בשם מו״ה: ך ולהיו אלה מוחרת בצלי׳ וסיים נת״ם סם ולכן אם לא קלפוה וכתבזל כך אין לחוש כלל עכ״ל וכ״ל לפי׳ קליפה מ״ל לאחר הבישול משל״ה נבי לב לעילי ע״ב וש״ם ס״ק ח׳:

בא ואם הוא מבושל בריך ס׳ בנגד הכבד כו׳ משמע דאם הכבד בפם הדברי דבכל נוונ דלפיה ס׳ בנד הכבד הכל שרי דם ל לקמן סי׳ ק״ב ס״ק ל״ב ש״ך סק״ב דאין בכבד בחלב ולא בשאר מיסורין וע״ל סי׳ ע״ב ס״ק ט״ו: כב מיהו הכבד עצמה אסורה משמע דברי מל״ב ע״ל משמע לפי׳ כחלב קודם מקודם כשיש ס׳ משמע דאם מליה לפיה לפיה דבשר בכחלב׳ שהרי ס דבוק בעוף וכן משמע להדי בם מכמי ק״ק כלל ל״ד ג׳ וכ״כ הב״ח לאפסק כ״ע בעיקר דין זה לפי שהרב נת״ק שם כתב שכ״ל לפתיר הכבד אפי׳ לא כחלב מקודם כשיש ס׳ משמע דבשר שכשלא בלא מליחה לאסור אפי׳ יש ס׳ נופל׳ חומרת בעלמא הוא וכלעיל ס״ם ט ס״ק ל״ו וכלכך נבי כבד דכלא״ה רוב הפוסקי׳ הסכימו דאין הכבד כאסר אין להחמיר אע״ג דש שכתב לפ כ אבל מצאתי שכתב ר׳ יהוסף

במו״ן לפי׳ ליכא ס׳ כנד הכבד מ״מ הכבד לאו כמו נבי לב עכ״ל ואין לנו מדברי׳ כי כשלא דעבי׳ לב ברע״ן ע״ב ר׳ יהוסף כתי״ם ו״ן (לוח ק) לא כמצא דבר ולדבריהם כתב לבש שמשמע׳ בכל הכבד כיון שלפ ס יולע׳ כמה דש יפה מאכו לעשו׳ שהכבד מוקר כמ״ש סלפיכו כלאחר דומי׳ לבב שכשלו בלא קרוש שמשמע׳ בכל הלב לעשו׳ שהלב מוקר כמ״ש בדיבי הלב ע״ל מלא שכתב לבש בסוף הלוות דתרבנולת שכשלם עם הכבד שלא הכבד לאסור ותרבנולת מוקר׳ כי יש בה עתר מם עב״ל ומ״ש לומר שהרב כוון לזה שהרי העתיק העתיק לשונו כמו נבי לב ועוד דע״כ לריך לומר שהרב מ״ל דהכבד מוקרת שכשלטת ולא״נ בולע בלא ב״ל דם ל לריך דבבלי שאפי׳ שכשלטת התרבנולת וחוזר ובולע בכבד ונם ס״ל כתוס׳ דפ״כ שהמתי נם ק״ק שהכבד נ״ם דבש בכבד (מיהו אפשר דלא ס״ל כרש״ו שהתרבנולת יש בה קו״ל כוותי׳) ונם ס״ל לריך לומר דלא אמרי׳ דם מיבדק שריק מעטם דכבד ע״ג כ״ש הכי נם ס״ב נם בשה שמשמע מדברי רש״ו התרבנולת יש בה קו״ל כוותי׳) ונם ס״ל לריך לומר דלא אמרי׳ דם מיבדק שריק מלא בכבד ע״ג כ״ש שריק מצא כחלב התרבנולת לא שריק לא עדיף מחלב יש נומות בכשר לא אמרי׳ מיבדק שריק ובא״ם נם ס״ם ע״ם כשר בנד״מ ומשר תוספתי ופ״ב אין רואים לדין דהכא ופ״ע: בג וכמצא בו לב לכאורה היה נלשה מדכתב הר״ב ״וכמצא בו וכן מדקדוק לשונו ובעיבון מן העוף בלא החלוי לחיורי אפי׳ כשלו דבוק הלב מן הכבד בעוף ואפ״ה לריכו מעטרף בחלוי לבטל בם וכתבתב מהרים״ל וכך הבין הב״ח פ״ו מכל פשטה לדיבור כתבזל שכתב הר״ב לא משמע הכי אלא משמע דהוי כבישה כל ביחד וכן משמע בחו״ם בלל ל״ד ופ״ח ובלל כ״ו ל״ב אלא מזכירו בם דבעי׳ ס מן העוף בלא החלוי וכן משמע מדברי הר״ב לקמן סי׳ ע״ז וכמו שיתבאר שם בם״ד וכן בכבד הכמצא בשטה דלא כתב הכא כלל ל״ב אלא מזכירו בם ס״ם ע״ש דיש לה דין בישול לקדרה בין לקולא בין לחומרא והייכו דאם ס בשטה דלא הכל אלא בהתיכה שהתיכה דבוק בה וכמו שכתבאר שם דבעי׳ ס מן העוף בלא החלוי וכן משמע מדברי הר״ב לקמן סי׳ ע״ז וכמו שיתבאר שם בם״ד וכן בכבד הכמצא בשטה דלא כתב הכא כלל ל״ב אלא מזכירו ב

תנור ומו"ס כלל ל' כסס הרוקח

הגה יש שנהגו ג שלא לבשל הכליו ג לו כיני זכר (מו"ס סס) לפי לאחר שניקר אותן מהן לחית בהן רוב וכן יעבד לחזקום ד ומותר למלוח כל אלו עם שאר בשר לאפי' פים כשם רוב שם ה וכלבד שהמירו הקרומים והחלב עמהם:

עה דין מליחת המעיים ובו ג סעיפים:

א אין מחזיקין דם בבני מעיים ו בגון בכרס ובקיבה

ג וברקין ובחלוחלית בלא שומן שעליהן לפיכך אם בשלם בקדרה בלא מליחה מותר ג אלא אם כן אסמיק

הגה וכ"ם שם כמלאו ככלי שניהו מנוקב ד לחותרין ה

מיהו לכתחלה נריכים מליחה ככלי מנוקב ולחתיכה תחילה כשאר בשר: ויש חולקים בכרס ואומרים דמחזיקין כה שם ו ולפי' נדיעבד לחשוב בכרס וכית הכוסות כשאר בשר:

מור בס"ד כסב"ש

אבל שומן שעליהם דינו כשאר בשר לפיכך כשמולחים החלוחלת ושאר מעיים ז אין מולחים אותם בצד מעבר המאכל אלא בצד

מו"ס בס"ד כסב"ש

החיצון ששם שומן דבוק: ויש מלח החלוחלת מצד פנים ולא מצד חוץ הוי כאלו

מו"ס שם כ"ם פ"ו

לא נמלחה כלל. ח ואם נתבשלה כך טרפה ט שם עליה שומן מבחוץ ואם לא נתבשלה עדיין ינחזור וימלחנה מבחוץ ומותרת כבים המנוקבים בעופות לאחר שניטה שם לא נמר חלבון שלשם רק החלמון לבד נריכים מליחה כשאר בשר ומותר למלחן עם בשר ואם נמר לא החלבון לפיליו היה קשה הקליפה עליו כמו שהיה נמכרת בשוק נוהגין למלחה לא יזהר שלא למלחה עם בשר מיהו בדיעבד אין לחוש וכל שומן לפיליו של עופות דינו כשאר בשר לענין מליחה וקלוי:

ב בני מעיים בלא שומן שעליהם אעפ"י שאין מחזיקין בהם דם ג מותר הגה ויש אוסרין למלחם עם בשר: ג שומן הכנת שעל הדקין וכבי נוזנין לכתחלה מלאה חושים דקים וכן עכב מותר: מלאי דם ולפיכך יש אוסרי אותה לקדרה אפי' על ידי חתיכה ומליחה ועכשיו נוהגין היתר ואותם חושין דם כשאר דם בקי בהם מותרין ונפשלי היטב עד שלא ישאר אחר מהם (כל הסעיף טור בשם רשב"ם):

עו דין בשר לצלי ובו ו סעיפים

א ו הצלי אין צריך מליחה ג לפי שהאש שואב חדם

בקדרה ואין כיכר וכטל ל"ב כיון שהתם נוף חומרת בעלמא הוא ים לקמן כיון ד"ם הא דאמרי כם כגד בשומן וכבי לא בעינן ם כגד כל המלוחלת לפי שהאיסור דבוק בה וכ"ם אלא ודאי כיון דעיכרו רוחות לית בהו למרחות העין וכודאי הוא מעט מועיל רמוי לקמן כוה כיון דאסור דבוק בלא"ה חומרת הוא וכ"ם מדברת ל"ב כ"ם ב"ו כה ב"ע: ט אם יש עליה שומן מבחוץ פ"ו אלא יהוא שם ה שם שומן כדי לאסור אבל אין לאסור בדיעבד מעטם שם"ם לבקדה אלא יטהר בה שומן: י יחזור וימלחנה כ"ב בם יעכבי ת"ח שם ובת"ח שם כשים כתב יחזור וידיחנו וימלחנו: יא ומותרת למאחר שניכו מנוקב כ"ב כלם אין לחמותו לבשר אחר שכמלח אבד ה' עב"ל ת"ח שם כשם מו"ם ור"ל דכשה אפילו לאחר יב שעות שרי לחזור ולמלחו משם"ם ו ובן אפילו לאחר מ' ים ם"ם ו בם ט ע' דפליטת ניר היא מע"ל וק"ל: יב ומותר למלחן עם בשר כו' עד מיהו בדיעבד אין לחוש ודעת מהרש"ל בשם ובכ"ה מי' כ' כרשה לאסור אף בדיעבד בין שבשאר המלחן לבד אף בם המלחן בין שהקליפה קשה אף ע"פ שהאריך ודברין ככוכים וכ"פ שכ"ח: יג מותר למלחם עם בשר משום דניר מלחן לבד אף בם המלחן בין שהקליפה קשה אף ע"פ שהאריך ודברין ככוכים וכ"פ שכ"ח: יג מותר למלחם עם בשר משום דניר מלחן לבד אף בם המלחן בין שהקליפה קשה אף ע"פ שהאריך ודברין ככוכים וכ"פ שכ"ח: יג מותר למלחם עם בשר משום

עז דין מליחה ובו א סעיף

א הצלי מ"ל מליחה לפי שהאש מסיר ממנו ג"כ ל' כטור ומשמע דם"ל שפיר דאפילו מבושל מותר לכתחלה משום דם בעין מעלין לפי שהאש מוציא כל הדם שבתוכו וכ"כ הרש"ל בשלהי ומביאו כ' ועיין ם"ק ט: ב לפי שהאש מוציא כו' ל' הרש"ל ל"ש אם כבלה יפה מבחוץ

אלא אפילו לא כבלה יפה ולא כבלה כל הדם לחוץ אלו הן כי אם שיעשה לחוץ
כור מיושב ב שחיב לי ויושיבנה סריס ואם שכשלה בתוכו קוץ דם הלבריס
שלא פירש ולא תפיב כפירש אם שהולך בתוכו אבל זה תבל
(והברי הטעה) כזה מבואר ע"ש) וכתב הלדרים על דברי הרמ"א אלו
ולו ולד למה שכתבתי לעיל ס"ס דם שכשרר בתוכו שפי' שמקומו
ובתעורר לבלות וכשלא במקום אחר אפור דשלחי התם שחייב בתעורר
לבלות וכו' דם שפי' משל"כ כאן אלא בתעורר לבלות דק מתחת התם הלבך
אחרי כל מה שבא אלינו כח התם לומר שמקומו הוציאו לבחרי ובפל לפי
עכ"ל והברין תמוה דהתם הרמ"א אפי' שם שכשל בתוכו קאמר ולא הניא
כפי' ובחתיכים לתרץ בקיצור דשלחי הכי לולא שחייב פ' כין דלא שחייב
שמקום למקום ואלו יש ט"ם בהברין: ג אבל אם דם אחר שכשף על
אלו כו' לטעור על שלו שחל התם וכתב"ק כלל ט' ל"ב כתב בשם או"ש
דדם כפל דם גלול ובשין על הבשר ובלאו הך בלא הדם שרשף ללא אחרי
ככ"ם או לגב דפליט דם לידי כו' נבי דם בשין שכפל על אלין שמקום אחר
עכ"ל ולפשר שטעם זה בשמיט המחבר שחל התם ב"ח לומר דא"ש
שטור שחל התם הוא לאו דוקא דהתם ב דם כפלים אלו ואחר הך
בלאו הך: ד אפילו לאחו דם שכשלין בקל שתהא נבר
ובדלקמן ס"ג ס"ב כשין שכוח על התם כתם לתוך תם דמו בתם"ש בת"ם
כלל ב' ל"ד: ה ולאו דוקא כדי טיל"ו והו לדעת הט"ו ובפי"ק
ס"ם מ"ב לדיקן דבשני לאחור אלו כמליח בדם בם' בשו שבתבאר
בדוכתי טוב כ"ם בכללי וכ"ב הר"ב לקמן ס"ק תם וכ' מהרם"ל בשו"ם
ובתכם סי' כ"ה וכ' כ"ב שלחרוני וכוח פשוט ואם שלח הניח הרב כאן מדי
אלו המחבר סייבו שמתך טעמו אם ב"ח בתחה דוקא דבשניין לאחר
במליחה ובלי' בם ומליחה בשעת זה לא כתב המחבר אלא לפשוט מבלי
על הטעות שבתעת ק' למחבר כשוויים לתמוה: ו ובשלו בלא
שלחם המחבר לא תיירי בשין שלח מליח שקודם המליח שלא תיירי בשלח
שלחר המליח דאיתר בשמולחו ובולחו מיד ובשין לחוץ לדם שעל השלח
שלחם שוחב ומוכב המלח מלבוע הדם ודין שלחם שקודם המליח כתבו
הר"ב בשמוך ועיין בם"ק ס': ז לפיכך שלייה יפה קודם שלי' ואם
לא שלייו קודם בלי כבשר ע' שלח לשלוך בלייה בי' ועיין בם"ק ט"ו: ח
ולא דבלי בעי שלחם תחלה כלומר דבלל בלי בעי שלח תחל' שבוש שם בעין
שעלין ודוק: ט מיהו אם לא שלייו ולא מלחו בלל כו' שטעם בוה דבוחו שחל ב' ל"ח וכ"ם הט"ו בשם ס' ופע"ג דאם שלח בעין בשל
עלין ולא שמריכן שאחם שוחבו ואפי' בתי חם ב דם בעין בין שלא הוחם ולא במלח אחם מב"ח שלח שלח שלח
לבלי וכן לשלרה אפילו לא אחם שעור מליחה ובשלו ב"ם ט"ם ב' והיכו שטעמא לכין שלא הוחם המלח מבליח דם בעין שעלין וס"ב כיון דאם
דם בעין ולא שלייו ולא מלחו כלל אין אחם שוחבו לו לכין שלא אחם שוחבו ואפ"ם אחם לא הוחם ובמלח ואחם שעור
מליח שמריכן שאחם מבליחו ואוב יכול ס' בל ס' לבעי דם בעין שבשלא לא אחר כן בשב"ם אבל אם לא הוחם ובמלח ולא אחם שעור מליח
אע"ג דאחלח הבליח דם בעין שעלין ואחם ט לא אחבי לי' מליח' שבי לשלרה מ"א לא בשלא בחוחן נעם לא בשלא שרבה ויוכל עי' בלי' אם ב"ב דשוכח
שחבח בה"ג אם שיוכל עי' בלי' ולא עי' מליח' בנין בשר שאחה ב' מים בלא מליח בשי' ס"ם ב' ובשר שבשר אע"ג בא ס' לדעת המחבר אם שט"ו ושלר
אוחם קי' ב' טוב מיהו ולאי בשם בעין אעפ שחבח ע"ג בשר מליח שחבוב בי"ח אפור לאכלי כשמעטא מדברי הר"ב ס"ם ע"ש ועיין בפ"ם ט"
ס"ב ובא"ם ום: וא"ם אם שמלחו בלא הדם שלחם ובשלך מיהר לאפור לשלרה אפי' לבלי דאם שלח בלל ב' ל"ב מ"ב לאחי דמוכר
לבלוחו ועוד דאם שלח חאה אומרו לבלי בשלא עי' מליח' בלבלוחו שלא מעשה שכתב בדים הבני"ם דשמכבו לאחר אם שלחם שבשר בחכב
בשבוד אשה שכי כתב כאן לשון לשיעבד ח"ם מעשה לבשלחה בעי' דם שלח מליח' בלבלוחו לבשי בקו ובלאו הך בלא הדם שמליח': וא"ם
אם שהם כ"ב קודם שבלאו לאפור בשר בשלר שעשה דשלחה שבליחן בדם בעין שבלין ולבן לפילו אם מדים שלר שמליח שאפור ולפילו אם שלייו
לשר הבלי"ם ב"ב דבשל עבין לאפור ובשי שוכח לאחי"כ שלח"ם בלל ב' ל"ב ובוח"ם בלל ב' ל"ד ובוח פשוט וא"ם שמבשר שבא אם שהם בשלחו
שלבא בולא ובאפר ולא שלייך מדיהן יפה קודם בלי"ם מ"י שהולך שחלה ולח"ב בשלא ובא"ם הוזרכתי לבשלבו רק שפשי
שבשעטא שלשלו בל דיבים אלו שבשלב הר"ב ובקיצור ובשלב"ל אם לא הדיחו ולא מלחו בלל אם שלחם שחלה ובלאו הך שלבא ובא"ם
לשלרה מן הדם שיהא בלין בשעת בלי"ם ובשאר עלין ועל המלח שדרך שעולחין לוחו בשבוד ובוח חוחם ושוכב שמשלח מלבוע דם בל"ם בשלחו
ובלאו מיד אבל אם שהם בשלחו בבר בלא שלח ובשאר לפי שדרך שדם שלי"ם קודם שיבלבו עב"ל בדלה שבלא הודם שמחלח
ובשלא שרי שח"ם עי' שדם שלי' לשלי שלא שלחו שבלין שבשאר ושבין לשר ב' שלח"ם שוכב שלי' שלח ולא שם ב"ם מוכר
לאכלו ולא"ם להדיחו מן הדם שיהא בשעת בלי"ם בל"ם ב' ל"ם ובשלא שבלין שבשאר ושבין לשר ב' שלח"ם שוכב שלי' שלח ולא שם ב"ם מוכר
לאכלו ולא"ם להדיחו מן הדם שיהא בשעת בלי"ם בל"ם ב' ל"ם ובשלא שבלין שבשאר ושבין לשר ב' שלח"ם שוכב שלי' שלח ולא שם ב"ם מוכר
זה בין לוושה כו' בלל לשלי לאכל בל זה בין בשר ובין לוושה ויוכלה שחלולי שלא"ם שהם בשן פורש מדבון לדופן ב"ם בכב"ם: יא ובלאו שלח
יהו שלוח' בבניים לו בשאר בשר בו לשדרי קלבי בבניים שפי' לייבשר לאפור ובשאר לבשחל לאפור ובשאר לבשחל בשי שלאכל: יב בלא שלייה לו
שבשלח ולא שהם שיעור שלייו ובדיבשר אין לאחוז שפי' לבשבו בל שעת הבלי' ב"ם בלל ט' ל"ם בשם ס"ם: יג רק שיבלבו החלה בו לבלוחו מבשל
דאלאם לבשלו לא"כ לאחוז שלי' לאו אם לא יבלבו כדי שיהי' לאחילה בשאר שם שלא בלא רוצה לבלבלו כך בלל שלא
שבשלא מעט שרי דאם שבשאר בתוכו הוי שם הלברים שלא שי' ואוקר אבל הלו"ם בתב לאחר שלא לבלבלו כך לאו"ם לא בלל בדבו ולא בלי' שיהא
ומשמע בהו"ם סוף בלל ב' לאוקר שלבלוחו שלי שלייתו כדי שיהא בל שלייתו בל שבדבו שוב ל"ם:
יד דהייבו שלייתו בל"כ בהו"ם שם ומשמע דאו יבא בשר בל דמו ובשי שלח בשר בטור ם"ם ם"ט באקום שלין שלא יבלא הבשר עד
שלי שלייתו ואחר כך יבשלוהו עד שלין לשלוהו מבשל דבשי שלייתו זב בל דמו וב"ח בשבי ב"ם ועוד בילר הב"ח דעת שאר אחרי"ן ם"ם
והייבו דלא שאחרם ל' בהו"ם ובפ"ב סי' ע"ב דאוסר בשי שלייתו ע"ש: טו דבל בלי שרוק שדם בלי"ם בלל ב' ל"ח בשם שלנוד ם
דשם בשלא בלא שלייה אחר שלייתו שלא שלבלי שלשא פעמים ואוח שלנוד ל"ם ב' ובתב שם שבן מבל מהגבלי ב' בהו"ם בלל ב' ל"ח ובתב דבבי
בשוב שלבא ומשמע שם שלנוד ואפו"ם דם"ם שם בשלא ולא שהם אין שלי' שהם שלא שרוק שדם בלי"ם אחר שלייתו ב"ם בשם שלנוד ל

הדם שבו מעצמו ג אבל אם דם אחר נשף על הצלי ד
אפילו אותו דם הוא צונן לא אמרינן שראש שואבו ה
ואוסר ממנו כדי נשילה:

ב רצה למלוח צלי ולאכלו בלא הדח עושה ואין לו קפה
לדם שעל המלח ויש מי שאומר דהני מילי בשמולחו קנס ו ולא כלי כעי קדח תפיל ויש לומרי לכריך
וצולהו מיד אבל אם שהה במלח המלח בולע ונאסר תפיל ויש לומרי לכריך נסכן קנת מליחה תחלה
ולפיכך מריחו יפה קודם והמכבה להדיחו תחלה ונם
צלייה: למלחו קנת כאסר נתחב

בשפוד ובולהו מיד קודם שיתמלח המלח דס ט מיהו אם לא הדיחו ולא מלחו כלל או מלחו כלא הדיחה תחלה ובלה כך
מות וכלבד שלא שהה כך במליחתו כלא הדיח שעה מליחתו
לאכל אם שהה כל כך קודם שבלאו לאסור ואין לחלוק ככל זה
בין לוושת ושאר עופות החלולים ו ובלבד שלא יהיו מלוחי
בבני לאו בשאר בשר לאכל אם הם מלוחי דיכם כבשול ונריכים
מליחה תחילה כמו לקדרה ונהגו להחמיר כשנולין בשר ז
בלא מליח שלא להפך הספוד תמיד כדי שיוכל הדם וכדיעבד
אין לאוסר ואין לחלוק ככל זה בין אם רוצה לאכלו כך בלי
רוצה לבשלו לאחר כך ג רק שיהא רחוי לאכילה ד דהייבו בחבי בלייתו ה טו דכל בלי בריך הדחה
לאחר בלייתו מאוס דם הלבוק בו וכן מהנין לבתחילה מיהו אם לא הדיחו ולא מלחו בשלו כך אפילו לאחר המליחה לאפילו הכי אוסר ולא
חייסינן לשם ומלח שעלין דמורח מסאב בחיב: לא

ג טז לא נקב הורידי בשעת שחיטה אסור לאכלו אפי' צלי עד שיחתך אבר אבר ויצלה יו רצה לאכול ממנו בשר חי אסור עד שיחתוך וימלח °ואם נקב הבשר מחוטי דם אוכל אפי' בלא מליחה חי יח או צלי ואפי' בולו באחד יט ויש שהחמירו שלא לאכלו בולו כאחד אפילו בצלי כ אלא לאחר חתיכת הורידין:

טור בשם רשב"ם ד"ה קדעתך

ד יש מי שאוסר לחתוך בסכין צלי שאצל האש שלא נמלח כל מגשאינו נצלה כל צרכו מפני דם שנבלע בסכין כא ויש °מי שאוסר השפוד שצלו בו בשר בלא מליחה °ויש מי שהורה שאסור להשהו הצלי על השפוד כב לאחר שהוסר מן האש לאחר שפסק הבשר מלוב שמא יחזור הבשר החם ויבלע ממנו °ויש מתירין בכל זה וכן המנהג להתיר (כג ועו °מהרין לכתחילה ומתירין בדיעבד)

טור בשם רש"י ורשב"ם ורמב"ן ורמ"ה ורשב"ץ מהרי"ק סי' נ"ג ס"ק ל"ג ומהרי"ו כלל ל"ג

ה צלי שלא נמלח וחתכו על גבי כבר כד אף על פי שיש בכבר מ"ח אדום מותר אם נצלה עד כדי שיהא ראוי לאכילה °לריב בני אדם:

רשב"ם סם

ו °לה יש מי שלייתו וכ"ה שהמוכל כלח כבר נמי צלי) כה בשר שצולין בלא מליחה אין נותנין כלי תחתיו לקבל שמנונית הנוטף ממנו עד שיצלה עד שיהא ראוי לאכילה על ידי צליה זו:

עד דין עופות שנמלאו בשר שלא נמלח ובו סעיף א'

א עופות או גדיים שממלאים אותם בשר שלא נמלח לצלי מותר אפילו פיהם למעלה ואפי' °אם נמלח החיצון כמו שבולע דם המילואים כך פולטו:

תוס' ר"פ כ"ב ורא"ש פ"ב ומרדכי וטור

סנה

ג וכ"ש סם כמלח הפנימי ולא

ומהרש"ל כתב ° חלק עליו וכתב דלעולם א"צ מלח מחוץ לחוץ הכלי ולפי דעתי אין מלמלו לבו לחלוק על הגדולים הקדמונים בסכין בשלמא בלי רליה ברורה בפרט לקחל: טז לא נקב הורידי בשעת שחיטה כו' בכר כתבתי כל זה בי' ובילקו בסי' כ"ב ס"ק: יז רצה לאכול מבשר חי אסור כו' ממ"ב בשם תשובת מהר"י מינץ דמותר לאכול בשר חי אם נמלח קודם צלייתו אבל אם נמלח אחר צלייתו אסור ומ"מ נראה דאפילו בשר חי

עדיין טיעור מליח קל דאסור וכמ"ש הר"ב סס ונס מיהרש"ל כתב כן בכתב
דוקתי: ג עד שימלח החיצון לבדו ופנימי לבדו והפנימי לבדו ופי' וה"ה אפי'
אבל אם לאחר שמילאו המליחה כל מ' כתבי ערמו דאל"כ הוי כשר שכשכשל בלח הדחה מקרוב
מלח החיצון ד אינו מפליט מאסור וכלעיל סי' ס"ט ס"ו וכן פי' באחרונים: ד מיכן מפליט דס
דם שבפנימי: מכתבי' דלא"ל לחקיכה עבה שכתבה בסי' ס"ט ס"ק ט"ו דמוקר דהכא מין
מכתבי' כתשב כתקיכה מ' עם החיצון וק"ל ולפי' אם שכתבה בסי' ס"ט ס"ל
דלף דיעבד אסור אם לא מלח מוויים ומעופות מכבר ומכחון וכתבלו
ה"כ נרוך למלוח לכתחלה החיצון מבכרים ומכחון והפנימי מכל נדדינו
ולהדיוק קטיב ומלמותם ובלח"ה אמו לקדר אפי' לדיעבד כ"כ בהחרוכי:
ה וכל זה מיירי שלין במולייתא זו רק כשר אבל מעשע מדברי הר"ב
דדוקא כשר לבדו מותר אבל אם יש בנים עם כשר אפי' עם כשר
אבל כמלח דיכו כבנים לבשר וכן משמע מדברי הסו"ה והחרוכי' דלין
אסמיק "אנן זשתא לא בקיאינן במילתא ובכל גיונא יש חילוק בזה וכן מסיק בם ס' בפירוש ולא כמהרש"ל דם"ל דכמלוי בנים
לאסור אבל אם נמלח ושהא כדי מל חה ואחר כך הודח עם כשר אבל כמלח הוי הכל כמלוי כשר לפיכך בקדירה וכבי מעיים
מיתר בכל גונא: מדברי הר"ב דאם יש ס' כמולייתן כנד סאיסור שנמולייתן הכל מותר שכשר
סנס "והווקא לטבל בכעך לאסור לכל מותר למשוש בשמן או בקדירה כתמן הוי כמלוי כשר אבל כמלח לפיכך זה מעכב
בשיר כשר אבל נמלח לפיכך זה מעכב לפליטה ג
"ופשטו לפי שיש לו כל דין כיסול בקדירה כיון לקולף כיון לחומר: מדר"כ "
בשם רש"י ומהרש"ל ומו"ש כלל ט"ו

עש סימני בהמה וחיה טהורה ובו ג סעיפים:

א ס סימני בהמה וחיה נתפרשו בתורה והם שני סימני מעלת גרה ופרסותיה סדוקות וכל בהמה וחיה רש"י כל שכי שאין לה שניים בלחי העליון ולא ניבים "שהם חלתלי בשר בעין שניים בולטים בחניכים ב "ויש אומרי' שניבין ורמב"ם וטור הם שני שיניים למעלה אחד מבאן ואחד מבאן בקצות הלסתות בירוע שהא טהורה והוא שיביר בין גמל שאין כן סימן לו ניבין עד שיגדיל וכל שמעלת גרה הא אמפרסת פרסה חוץ מגמל וארנבת ושפן שהם מעלה גרה ואינם מפרסי' פרסה ולהם אין להוש שיש להם שניים למעלה או ניבין לפיכך המוצא במרבר בהמ"ז ואינו מכיר הופרסותיה חתוכות שהרי אינו יכול לברוק בהם יברוק אם אין לו שניים ולא ניבין למעלה בידוע שהיא טהורה והוא שיביר בן גמל וכל שמפרסת פרסה מעלת גרה חוץ מחזיר לפיכך מצא בהמה שפיה חתוך שהרי אינו יכול לברוק בו יברוק ברגליה אם פרסותיה סדוקות בידוע שהא טהורה והוא שיביר חזיר יש לה קרניים יצא מספק הזיר וטהורה ואין בהמ"ז טמאה שבשרה שתחת העוקץ שלה הולך שתי וערב לאיזה צד שיחתכו אותו אלא הערוד לפיבך המוצא בהמה שפיה ופרסותיה חתוכים שהרי אינו יכול לברוק בהם יברוק בבשר שתחת כנפי העוקץ אחר שישחטנה אם הולך שתי וערב טהורה והיא שיביר עירוד:
(כשר מלח ג מסור לאכלו מן התורה)

ב ד טמאה שילדה במין טהורה אף על פי שיש לה כל סימני טהרה אסורה ה וטהורה שילדה במין טמאה מותרת אעפ"י שיש לה כל סימני טמאה ודוקא שילדתו בפנינו אבל אם הניחה מעוברת ואחר כך מצא מין טמאה הולך אחריה ויונק אותה אסור אעפ"י שברוך אחרים ויונק אותה שמא מן הטמאה נולד ונברך אחר הטהורה:

ג ו הנולד מן הטריפה מותר: פ בין

ולקדר אסור ג עד שימלח החיצון לבדו ופנימי לבדו אבל אם לאחר שמילאו מלח החיצון ד אינו מפליט דם שבפנימי: ולא החיצון "לבדי למרן מסאיב כדם מן החיצון וחיצו נבלע בפנימי: הגה "וכל זה בדיעבד אבל לכתחלה יש לעשות סוס מוליייתא רק לא סס נמלחו

סניסס ה וכל זה מיירי שלין במולייתא זו רק כשר אבל כשר
"אבל אם יש בם סס כנים הנקרסים דיכו כלו נתבשל בקדירה ; סנס ס"ד בשם
ואפי' בדיעבד יש לחסרו אם לא נמלחו אם נמלח סניסס כשר שלא נמלח מהרי"ט ומו"ס
ולא הולח שנמלח עם כשר שנמלח והולח מותר בדיעבד אבל וכבימן ומה
לכתחל לאסו לנמלו כשר שנמלח עם כשר שלא נמלח ואפי' הולח:

עח שלא לדבק בצק בבשר שלא נמלח ובו ס"ג סעיפים א

א ס הטופל בצק בעוף שלא נמלח אף על גב דבש"ס מפליג בין סמדי לשאר קימחי ובין אסמיק ללא אסמיק "אנן זשתא לא בקיאינן במילתא ובכל גיונא יש סכולי לקט לאסור אבל אם נמלח ושהא כדי מל חה ואחר כך הודח מיתר בכל גונא: וכ"כ לעת"ך ורמ"ס מו"ס כללט'
סנס "והווקא לטבל בכעך לאסור לכל מותר למשוש בשמן או בקדירה כתמן הוי כמלוי כשר אבל כמלח לפיכך זה מעכב לפליטה ג מדר"כ "
"ופשטו לפי שיש לו כל דין כיסול בקדירה כיון לקולף כיון לחומר: בשם רש"י ומהרש"ל ומו"ש כלל ט"ו

עט סימני בהמה וחיה טהורה ובו ג סעיפים:

א ס סימני בהמה וחיה נתפרשו בתורה והם שני סימני מעלת גרה ופרסותיה סדוקות וכל בהמה וחיה רש"י כל שכי שאין לה שניים בלחי העליון ולא ניבים "שהם חלתלי בשר בעין שניים בולטים בחניכים ב "ויש אומרי' שניבין ורמב"ם וטור הם שני שיניים למעלה אחד מבאן ואחד מבאן בקצות הלסתות בירוע שהא טהורה והוא שיביר בין גמל שאין לו ניבין עד שיגדיל וכל שמעלת גרה הא אמפרסת פרסה חוץ מגמל וארנבת ושפן שהם מעלה גרה ואינם מפרסי' פרסה ולהם אין להוש שיש להם שניים למעלה או ניבין לפיכך המוצא במרבר בהמ"ז ואינו מכיר הופרסותיה חתוכות שהרי אינו יכול לברוק בהם יברוק אם אין לו שניים ולא ניבין למעלה בידוע שהיא טהורה והוא שיביר בן גמל וכל שמפרסת פרסה מעלת גרה חוץ מחזיר לפיכך מצא בהמה שפיה חתוך שהרי אינו יכול לברוק בו יברוק ברגליה אם פרסותיה סדוקות בידוע שהא טהורה והוא שיביר חזיר יש לה קרניים יצא מספק הזיר וטהורה ואין בהמ"ז טמאה שבשרה שתחת העוקץ שלה הולך שתי וערב לאיזה צד שיחתכו אותו אלא הערוד לפיבך המוצא בהמה שפיה ופרסותיה חתוכים שהרי אינו יכול לברוק בהם יברוק בבשר שתחת כנפי העוקץ אחר שישחטנה אם הולך שתי וערב טהורה והיא שיביר עירוד:
(כשר מלח ג מסור לאכלו מן התורה)

ב ד טמאה שילדה במין טהורה אף על פי שיש לה כל סימני טהרה אסורה ה וטהורה שילדה במין טמאה מותרת אעפ"י שיש לה כל סימני טמאה ודוקא שילדתו בפנינו אבל אם הניחה מעוברת ואחר כך מצא מין טמאה הולך אחריה ויונק אותה אסור אעפ"י שברוך אחרים ויונק אותה שמא מן הטמאה נולד ונברך אחר הטהורה:

ג ו הנולד מן הטריפה מותר: פ בין

רמב"ם פ"ב מהל' מא"ס ה"ב ורי"ף פ' אעפ"י (ועי' ס"ק ט"ו) סס
(ועי' סעיף ה' ד"ה ואפי' בדיעבד) סס
מיכו לסור מן התור' (עב"ח)

פ דין חיה טהורה ובהמה טמאה

א חיה טהורה חלבה מותר ודמה טעון ביסוי וחכמים נהגו כסימנים מפי השמועה בקרנותיה ס אם הם מפוצלת כ ודאי חיה טהורה היא ואם אינם מפוצלת צריך שיהיו בהם ג סימנים כרוכות והדורות וחרוקות והוא ד מיבלעו חירקיהו ואם חסר מאלו ה השלשה סימנים חלבה אסור:

ב ב"ר א במין שאינו מכירו אבל ו מיני חיה האמורים בתורה אם חיה מכיר מהם אפילו לא מצא לו קרנים חלבו מותר ודמן טעון כיסוי:

סמ ג שור הבר מן בהמה חוא:

ד הקרש אף על פי שאין לו אלא קר ואחד הרי הוא חיה:

סמ ה כל שיסתפק לך אם חוא מין חיה או מין בהמה חלבו אסור ד ואין לוקין עליו ומכסין את דמו:

סמ ו כלאים חבא מבהמ' טהורה עם חיה טהורה הוא הנקרא כוי חלבו אסור ואין לוקין עליו ומכסין את דמו:

פא שכל היוצא מן הטמא טמא (וכרים היונקים מן החי והם מותרים) ובו ט סעיפים

א ס חלב בהמה וחיה טמאה או טרפה וצירה ומי רגליה אסורים כבשרה ב ויש מ שמתיר במי רגלים ג אבל מי רגלים של אדם לדברי הכל מותרים

ב ד גבינות שנעשו מחלב בהמה ונמצא טרפה אם הוא טרפות שאי אפשר (שלא אירע לה אלא עתה) כגון ניקב קרום של מוח ויוצא בו מותרת דאמרינן השתא הוא דנטרפה ז אבל אם ידוע שקודם שחלבו נטרפה כגון יתרת אבר שנטרפת בו או הוגלד פי המכה שבירוע ששלשו ימים קודם השחיטה היה כל הגבינות שנעשו מחלבה אסורות: סנס ח מיהו כהונלד פי המכה מין לאסור רק כנעשה ממנה תוך ג' ימים לכל היותר מעת שנעשה מחלבה קודם לזה שרי

סמ ז ומנהגינו (ומקרים כתב ד"ל כל מ"ט ומנהג) כל מ"ט ומנהג

סמ ח לכל כיתרת לו שאר טרפות הכתוב מן הכתוב ט אם שנעשה ממנה מעולם לאסור:

סמ ט ואם היתה בעדר עם בהמות אחרות ונתערב חלבה עם חלב האחרות הולכי בו אחר שיעור ששים: סנס י ואם יש בהמות בעדר ז ולא ידעינן כודאי מחלב מן הטרפה היתה אית מחלב

פא א

א סם שמנונית כרוכות והדורות והרוקות עיין פי' שלדברים אלו נקי ולפי שאין לכהן מלה מה שקוראין בפי' קנדלא"ן במסורת וכלקמן סי' פ"ג נכי שיכי קינוף קנדקי: ב ולפי שיש טהורה היא כלומר כשהיא מעלה נרה ומפרסת פרסה ולפי טהורה היא לפי שיש טהורות לאין שיעור מפולטות מהם שהיא טהורה וכן מצולפד בראב"ס פ"ג מ"ט דין: ג שור הבר מין בהמה הוא עשוי כלפי לי סמ"ק ה"ג ו"ל ו"ם מסתפקין בכופלי שכול שור הבר שמא חיה הוא ע"כ שוב לכסותו כלפי ברכה ע"כ ל"ל ג"כ לשם שלא הניח כאן כלום מיהו משום שמא מקצה לא יעשה דעתיקי דקתני דלאו כפוי הוא הוא: ד ולקין עליו שאין לוקין אלא על לאו הבא בגלל עשה ואין כאן עשה ולא ל"ת שאין לוקין עליו שאין מספק ומכסין את דמו בלא ברכה וכן כפ"ק ו' ע"ב שאין כ"ח ם נ"ב וכמ"ש שם:

פא א

א חלב בהמה וחיה טמאה וטרפה וצירן ומי רגליהן כדלקמן סי' פ"ג ס"ב ומולט ס"ג הוא כדברי הכל ע"ל ובראב"ס כתב כן: ג מלבד רגלים דלדם כן כתוב לעיל דכשהן מזוד (וכלעיל סי' ע"ט בהג"ה) אף"ה מי רגלים דידי מותר ומשמע מדבר המחבר דמי רגלים דלדם אף לכתחלה מותר מלבד במדקדק שם שכתב דוקא בדיעבד אם כשלו לקדרה אז לחולה שאין בו סכנה מותר הא לאו הכי לא ע"ש וכן משמע דעת ס' ת"ח כלל ס"ס ב' וכרמ"ה לעיל סעיף ז' דלקמן אף לכתחלה מותר ולכתחלה מותר לכתחלה מותר כמי רגלים מיהו כל שיש בו כרשה לכתחלה לכתחלה אסור מלבד במקום שנהגו להקל ולולי שם מחבר לא הקילו אלא בדיעבד: ד נבינות שנעשו כו' עד סוף סעיף כתוב ולע"ל כי לא המחבר בכלל סעיף זה הוא מדברי טעות וכו' דמלכתחלה כל הגבינות שנעשו מחלבה לפעולת אסור אפילו שנעשו תוך ג' ימים וכדברי הרמב"ם והר"ן לכל היותר ג' ימים אם מחזקת הרוב עם מחזקת הרוב לא לומר סמוך לחזקה ממש כטרפה הכל לאסור לעתיד עכ"ל (וכן פי' המחכרוכים דברי הטור מיהו כ"ל שמין בן לעשות ס"ס ע"ס ודוק) וכ"כ מהרקטובי דבר ברור לפסק הלכה וכן נראין לפרש דברי כאן ס"ס קודם שחלבה הוא לחזקה דוקא וכ"ם פסרים בשור כתוב קול שכשחטו תדע דהבטרפה מי' סי' כתירו מטעם ס"ס משמע דכולהי טירפה לאסור דוקא בביקר קרום של מוח ולהכי לריכה לאיכא לאמר סמוך לשחיטה משמע כאשם הוא לשלשין בתר רובא ולאחר עשר הסתם לן שחלבו לכשחטו לכשנרה היה לפלוני סמוך שחטה (ועיין בם ק"ט) דדוב בהמה לכשנרה מן הסכנה כ"כ כתוב בפסקי ד"ם המכה וכהונלד פי המכה סי' כן כנון שחטו שהיתה בעדר עם בהמות אחרות ונתערב חלבה עם חלב האחרות הולכי בו אחר שיעור ששים

ונתבטל ברוב כדלקמן ס"ק ע"ב ולפ"ז בכנה"ג דדיש ול"ל לפי"ם ס"ק ד' כתב ט
טרפה גריך ס"ק ס"ב לבטלה ולפ"ז בני דם לפי"ם בבנים נדולים וקטנים
והכא לבטל ביבה מיב מפני שיש לחוש שמא זו וכולן פנין אחת ס"ב מפני
שיש כרי הוסיפו ס"ב בעזר וכתבו שבתקבר שם לבטל הכא לפי שיש בשר
מלב יש מן הטרפה וכאן יש מן הכשרות והלכך אמרינן מן הסתם כולן
שוות וזה ברור לפי הכדרים שם לפי דבריו דף עז ע"ב שדימון דין זה לפי
ס"ו: ח אמרינן מסתם כו לשלח ואמרינן מסתם הוא מדברכן ומ"מ ביש
חד בתרי בטיל מ"ל לקולא ואמרינן מסתם דהוי ס כו"ת ס שם וכאי אמרי
לק ס"ב ס"ב נבי מן כמיכו שהוא מדברכן ולא ידעינו שם יש שוות:
ח אבל שם בשעה"כ שהוא בכלל הנבילות אפי' בדיעבד אפי' שלא עשו
מכל שאר בשרי עבירה נבילות וטרפות אלא שהתירו הכתוב בחולין
בלבד וכן מבואר בת"ק שם: ט ומ"ש המחבר ושם כתבתי עי' בי"ד
כו' כבר העיר כל המפרשים שזו לשון הטור ולפי"ז יש לפרש מה שכתב
בשעה"כ בתבו כן בשם רש"י וכמו שיתבאר בסמוך וכן משמע דעת המחבר
בכי' אלא להתירו' מטעם ס"ם מכן מתירין אלא מה שכתבתי קודם ג' אי'
דקוי"ם ס"ם שפיר טרפה מן לא משום דבכדרבה ס"ב ובכתבו אלו מטעים מספיק
שם ס"ק בקיצור ובכללות סי' ל"ט ופ"ל טרפ שאל לא טרפה אלא
קודם ג' ימים מבל מה שבחלב תוך ג' ימים כיון אלא ס"ק ובהשב"ש
ובו"ן דמוסרי בם רבי' ימים שפיר מיקרי ס"ם כל זה הוכחתי בספרי
וכן הוא דעת הב"י בהדי"ב ס"ם אבל הר"ב כרמה שהביאו המחבר מטעם
ס"ם מתירי אפי' תוך ג' ימים והבין שכן דעת הב"י וכ"כ להתיר מדברי
בת"ק מוסף כלל ע"ב ונלכן התיר ג"כ בעקום הפסד מרובה אף מה שבתוך
ג' ימים ולפי' יראתי לסוף דעתו ועוד שהרי הרמ"ה והטור הם מהמתירין
מטעם ס"ם ומשמע מדברי הרמ"ה פ"ט והטור ס"ס ס"ל כ"ש סעיף ג'
דאין ס"ס מחות מג' ימים ע"ש וכן הגה הרמ"א פ"ק דחולין והלו"ה שם
כתבו בשם המרדכי דבשיר כל מה שבחלב תוך ג' ימים אסור לאין ס"ס
מחות מג' ימים עכ"ל והמרדכי כתב בפ"ק ס"ט דיש להתיר מטעם ס"ם
בהרמ"ה חלב ולפי' נראה דלא הזכירו המתירי' מטעם ס"ם דמה שתוך
ג' ימים אסור משום דזה מעט וכן בהרוקח סי' שפ"ו כתב ע"ש ר"ת וכן הוא
בשערי דמשמ"ק והגה"מ וכ"כ הלו"ה שם בשם מל"ו ומרדכי ור"ת וכן הוא
בפ"ו של מהרי"ל דף ג"ט ע"ב וכן הוא בלבושי מהרי"ל בהגה"ט ד' ונלעו"ד
מי"ל דאין ס"ס מחות מג' ימים ע"ש וכן הגה בלבושי שם שבתוך ג' ימים אסור לאכול
בכה

ובולע לינק ופירש כ יכולים להחזירו כ ואם יש סכנ׳
כב מחזירים אפי׳ אחר כמה ימים ובתוך כ׳ חדש אפילו
פירש מתוך בוריו חרש הגה
או יותר מותר לחזור ולינק כג ועיין בחכן העזר ס׳ ל׳ג
רמ״ס פ״נ ע׳ סוף כ׳ חדש: אם חלם העיכו עולה למכין
מהמ״ל ס״ה חלב נכרית כחלב ישראלית
ר״ן פ״ח כג ומכל מקו׳ לא יניקו תמוק מן הנכרי לא חלם כישראלית
בשם רשב״ם חלב נכרית מטמטם הלב ומוליד לו טבע רע כד וכן לא
מנה מהרי״ט תאכל סמיכת אפילו ישראלית דברים האסורים כה וכן
התיוק כעניו כי כל זה מזיק לו בזקנותו:

ח דבש דבורים מותר ואעפ׳ שגופה׳ בורי׳ מעורבי׳
בו וכשמפרישין הדבש מהם מחממין ומרתיחין
אותן עמהם מותר כו משום דהוי נותן טעם לפגם:
רמב״ם ור״ת ט דבש צרעין וגיזין מותר ויש מי שאוסר (רמ״ם ומכ׳)
הגה וחין לחנ צרכין לחוש לו כי חינו מנוי כיניהו כלל:
מהרי״ט בהגה ס״ל (וכן מ״כ
בי׳ על שמן)

פב סימני עוף טהור ובו ח סעיפים

ג׳ רמב״ם פ״ח מהא״ס הל׳ ה א סימני עוף טהור לא נתפרש מן התורה אלא מנת
מינים טמאים בלבד ושאר מיני העוף מותרים
והמינים האסורים כ׳ האמורים בתורה:

סמ ב כל מי שהוא בקי באותם מינים ובשמותיהם הרי
זה אוכל כל עוף שאינו מהם ואינו צריך בדיקה
ועוף טהור נאכל במסורת והוא שיהיה דבר פשוט באותו
מקום שזה עוף טהור ונאמן צייד לומר עוף זה הציד
לי ר׳ הצייד ג והוא שיוחזק אותו צייד שהוא בקי במיני
הטמאים האמורי׳ בתורה ובשמותיהם מי שאינו מכירי׳
ואינו יודע שמותיהם בודק בסימנים כל עוף נ שהוא
דורס ואוכל בידוע שהוא ממינים הטמאים ואם אינו
יודע אם דורס אם לאו אם כשמעמידים אותו על חוט
חולק את רגליו ב׳ אצבעותיו לכאן וב׳ אצבעותיו לכאן
ל׳ מהכר או שקולט מן האויר ואוכל בידוע שהוא דורס ואם
ידוע שאינו דורס ד יש ג׳ סימני טהרה ה אצבע יתירה
זפק וקורקבנו נקלף ביד לאפוקי אם אינו נקלף אלא
בסכין היה חזק ומדובק והניחו בשמש ונתרפה ונקלף
ביד הרי זה סימן טהרה אעפ׳ שיש לו ג׳ סימנים אלו אין
רמב״ם פ״ט מהא״ס הל׳ט לאכלו לפי שאנו חוששין שמא הוא דורס ו אבל אם כן
יש להם מסורת שמסרו להם אבותיהם שהוא טהור:

ד״ה ושור ופוקי כב כתל סמ״ק מו״ס כלל כ״ג ול׳ רוקח ג יש אומרים שכל עוף שחרטומו רחב ז וכף רגלו
דחבה בשל אווז הגה
בידוע שאינו דורס ומותר יש אומרים סימן לסמוך
באבילה ח אם יש לו ג׳ חלפי׳ על זה ט וחין לחכול
סימנים בגופו: סמס עוף שלא כמסור שקבלו
ד מי שהוא ממקום כו מהוף טהו׳ וכן מהגן
שנוהגין איסור בעוף וחין לסמוך:
רמ״ם ושור א׳ מפני שאין להם מסורת והלך למקום שיש להם בו
מסור׳ יבול לאכלו במקו׳ שהלך שם ואפי׳ דעתו לחזור
אם

ב יכולין להחזירו ויכול לינק עד ל׳ יום שכי׳ מסוס כיון דפי׳ מתחלתו
סוי כלפי כללו: בא ואם יש סכנה כו׳ אכל אם הוא מולה
סמ״ג בו סכנה מסור להחזירו מעצמו סמ״ג בו מלמד מיסור דרבנן וכ״מ
ברא כתב ס״ם קכ״ד דנם ליסורי דרבנן לחומרא למולה סמ״ג בו סכנה
כדרך הכתוב ועמ״ש שם ולעכין להחזירו קטן שהוא לגדול וכמו שכתבתי
בח״מ סי׳ שמ״ג דאסור להאכיל בידים לקטן אפי׳ לדברים האסורי׳ מדרבנן
פ״ם: בב מחזירין אפילו אחר כמה ימים אפי׳ אפי׳ מתוך בורי׳
כמה ימים מחזירין אותו כדם בדבר וברש״י אפי׳ סמוך סוב מין בו סכנה
צריך לפרש מותו מיד ולעיכו דאסור לינק ל׳ יום שכתים ללא הותר להחזיר
אלא אחשו סכנה: בב ועיין בח״ע כו׳ ובספר אפי׳ דבדי רים
דף כ׳ כתב כפשיטות ואם כתעברה סכנה כתעברה להניק: בב
ומ״מ לא יניקו כו׳ ע״ל סימן קכ״ד: בג וכן לא תאכל סמיכת אפי׳
ישראלית כו׳ כלו׳ אעפ׳ שאסור לה בלא״ה לאכול דברים האסורים מ״מ
גם בשביל התיוק לא תאכל וכ״מ אם היא קולה בעבי׳ שבי׳ לאכול לה
דברים האסורים לא יתן הלא התיוק לינק ממנה אלא יסכיר לו מיכף
אחרת ישראלית: בג וכן התיוק בשבת מדרבנן מין לחי מנוה לאפרושי ושאו
האוכל דברים האסורי׳ מדרבנן מין לחי מנוה לאפרושי ושאו שבתאכל
בע״ח סי׳ שמ״ג ה״ג ואיכו מדיוק אלא מ״ש אפי׳ בשבת אפי׳ שמזיק לו בזקנותו
שמטמטם הלב וגורם לו טבע רע: בה מסוס דסוי
כתב ל׳ כלומר שגופו מרכבים ענינו תונמין שהשבת וכתב ס״ם מותר וכללך
סימן ק״נ וע״ש:

פב א

עוף זה סתיר לי רבי שמואל אכל לי׳ כתוכן לומ׳ עוף
זה סתיר לי ר׳ מכס כי׳ כב ס״ם פא ס״ט סוף ק״ם
ס״נ ונכתב מהרש״ל שם סי׳ קט״ו ומ״ת תל״ח שם מעיד על עוף שמקובל סוף
שטעור כתוכן ובפרט כתילכת סמיכת לכו ניכר ללא מסורת ע״כ: ב
והוא שיחזק אותו בידו כלומר רבו בידו: ג סהוא דורס ואוכל
פי׳ שכועין נפרכי ובעלי טיים ודורסין וכעין דרוסת שכן ושאר עופות
לעג ל סי׳ כ״ג סר״ן והרב המגיד בשם הירושל״ם ובלשה שם שכן דעתם
וכ״כ הרמ״ם בספר בלא הכיח לף ס״ם ע״ב נם הרמב״ם במאמר שכיח
שם לא הם ב עליו כוה וכ״כ מהקכתי׳ וכ״כ דעתו כאן שלא כתב שום
כי׳ אלא ודאי משום שסתך עניכו לאסתם דרישא שהוכרה למעלה ס״ם
וכ״ם מהרש״ל שם סי׳ קל״ד ופי׳ דורס ואוכל אינו אוכל אפי׳ אם דורס כדי
לאכול אפילו אם אוכל מחיים ולא כתעטו שסתם כר״ת ופייתה שדורס
ואוכל קיימו שדורס העוף ואוכלו מקיים: ד יש ג׳ סימני טהרה
כו׳ כלומ׳ שים כם ס״ם ופוסקים ג׳ סימני טהרה ומדיכת שרי בג׳ סימני הללו
אפילו אינו ידוע שם דורס אם לאו וכן אם יש ג׳ סימנים אלו כשידוע שאינו
דורס ולעיתים נקלף בפופקי׳ כריך שיהא אותו סימן שקורקבנו נקלף כאחד
כל זה כדברי הפוסקים והמחבר קיצר בדבר ולפ כתב אלא ג׳ סימנים
ם אלו טהרה ואפ״ה אם אינו נקלף אלא בסכין חזק ומדובק ואפי׳ דורס אם
לא יהיה שמא הוא דורס ולא כתב אלא ג׳ סימנים אלו משום דסתם
ג׳ סימנים טהרה סתם אפילו אם אינו נקלף אלא בסכין חזק ומדובק:
ה אצבע יתירה פירש״י אצבע שלמעלה והר״ן פי׳ האצבע
שלאחריו גדולה ויתירה מחברותיה קרוי אצבע יתירה: ו אם יש
להם מסורת וכרלה לאם יש להם מסורת שהם ג׳ לבדוק אחר שום סימן
אלו ואפי׳ אי אפשר להם יש להם מסורת שהם ג׳ לסמוך על המסורת
וקבלה בטעות הוא וכ״כ מהרש״ל שם סימן קט״ו וכ״כ הטעם שלא כתב שם
אלו יהיו שום דורס אלא כשידוע שאין לו אלא ג׳ סימנים אלו כשידוע שאין
שידוע שאין לו זפק ולא אצבע יתירה ולא קורקבנו נקלף אחת כמסורת
דהא יכול לה יהיו סהוא טהור רק שאינו להכיר כל אלו ל׳ עופות וכיון
שיש מסורת ודאי שקבלום רבותינו שאלו מהם ל׳ עופות והכלל כאן
דאחתר כן דאף ג׳ סימני לא אמרי׳ כל כמה דלא ידעי׳ שום דאחתר אלו
אבל אם יש מסורת אומרי׳ כל חזקיה דדרם ודיין זה אחת לכל

הטעות אפי׳ לאחת דבר דאף לכל הטעות אם יהיו יודעי׳ שום דורס לעצמו אין לו סימן כלל בגופו יכול להיות שהוא טהור אם אכיר כ״ל עופות
וכיון שיש מסורת הוי כאכיר וכיכו דכתב מהרש״ל והטעם דקאי אשום חזיק דדרם ודוק הטע ועיין בם ס״ק ט׳: ז וכף רגלו
דחבה מסתמא הוי כעין חוטמו דקאי אשום חזיק דדרם ודוק: ח אם יש לו ג׳ סימנים בגופו ואפי׳ ל
אם אחת לעולם אי אפשר שלא יהיו ג׳ סימנים לאחד שום אחר אלא דורס ואין לו אלא ג׳ סימנים אלו ואפי׳ הכי יכיו
לו זפק כעורת אחר וצפרנים ולא יהא מעוכה בקורקבנו אבל אין לו לדקדק כקטטותו דמ״מ ודאי אין לו אלא ג׳ סימנים אלו ואפי׳ הכי יכיו כעורת אחר וצפרנים ולא יהא מעוכה בקורקבנו אבל אין לו לדקדק כקטטותו דמ״מ ודאי אין לו אלא ג׳ סימנים אלו ואפי׳ הכי יכיו כעורת אחר וצפרנים ולא יהא מעוכה בקורקבנו אבל אין לו לדקדק כקטטותו דמ״מ ודאי אין לו אלא ג׳ סימנים אלו ואפי׳ הכי יכיו
ולעצ״ד אין לסקל כ״כ: ט ואין לאכול סוס עוף אלא כמסור כו׳ ואפי׳ כאלו מסורים כאו״ם סם מוד כתב כאו״ם
סם לאף כאמורת כאי׳ ג׳ סימנים והוף תשוה כיכ אלו אינו סוס סימן מוסר כל כמה דלא מ׳ יכין דדרם וכרש שמטעם
זה הסמיט סר״ב זה שכתב הוא״ה: י יכול לאכלו במקום שהלך שם ואפי׳ דקאי לכותבין עלי׳ חומרי מקום שיכא ואומרי מקום שהלך לשם

ואם יצא ממקום שיש להם מסורת והלך למקום שאין רוב מקום להם מסורת מותר לאכלו:

ה אם שאר מקומות שאין להם מסורת יכולין לאכלו על כמך מקו' שיש להם מסורת יש מי שאוסר וש מי שמתיר והרוצה לחוש לדברי האוסר:

רמב"ם ורא"ש וטור

פג

דין סימני דגים ודגים מלוחים ובו ה סעיפים:

א סימני דגים מפורשים בתורה הנה כל שיש לו סנפיר וקשקשת שהוא סנפיר הוא ששט בו וקשקשת חזק הקליפות הקבועות בו. ואפילו אין לו אלא סנפיר א וקשקשת א מותר ואפילו אין לו עתה ועתיד לגדלם לאחר זמן או שהיה לו בעודו במים והשירן מד בעלותו ליבשה מותר:

רמב"ם פ"ה מ"ב טור וש"ע סי' פג סעי' א

ב יש מיני דגים שקשקשתם דקים מאד ואינם נכרים ואם כרכוהו בבגד או נתנו אותו בכלי מלא מים ונמצאו קשקשים מותרים:

ג כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר ושיש לו סנפיר ואין לו קשקשת לפיכך מצא חתיכת דג שיש לו קשקשת אין צריך לחזור אחר סנפיר מצא לו סנפיר לא יאכלנו עד שידע שיש לו קשקשת:

ד מצא חתיכות דגים ויש באותן מהן קשקשת ואם החתיכות מתאימות בולן מותרות הוקה מדג אחר באו ואם אינן מתאימות את שנמצאו בהן קשקשת מותרו והשאר אסורות אפילו כולן מלוחות ביחד:

ה ציר דגים שמאיס אינו אלא מדרבנן לפיכך מותר לקנות מהגוים דגים מלוחים שהורים אף על פי שמונחים

רמב"ם וטור

בשר"י מה שאין מוכלין מותן ליום בשבת לא מבעי' שהוא מוקצה אלא אפי' בשבת לא תצרכו קבלה אלא קבלו בו ביום מלכתחילה רצוי לכתחילה כ"כ הרמ"ה:

א יש מי שאומר וים מי שמתיר כו' לא מצאתי מקלוקת בזה בפירושם שמתיר מה שאין מוכלין מותן ליום בשבת לא מבעי' שהוא מוקצה אלא אפי' בשבת לא תצרכו קבלה אלא קבלו בו ביום מלכתחילה רצוי לכתחילה כ"כ הרמ"ה והרשב"ם כתב בתשובה ולא היו כאכלין במקצת מקומות ובמקצת מקומות אין מאכלין ורמ"י שתמה על המקצת מקומות שפשטו בהן היתר שאלא קבלו כן מלכתחילה הרשב"ם מכחישי מכחי' בשם לא היו נוהגין היתר ואפשר לתותן שכהגו בה היתר אלא מותר מותרי שמי מכחי' שמות טמאים קדמוי לאלו במקצת שבהגו כו' היתר וכן כתבו בשם הרשב"ם ודעת המחבר שהרשב"ם תולק על הר"מ ולפ"ז דלפי מקלוקת בזה כתבו הרשב"ם מיירי במקומו שלא קבלו כן היתר אבל מ"מ לא כהגו בו היתר וקדירין ליכא ורשב"ם מיירי להדי במקומות שבהגו כו' היתר וכן כתבו הרשב"ם בשם הגאונים שמקומות שהיו מקבלים עליהם שלא לאכול דגים שאין להם קשקשת אין רשאין לחזור בהם ומ"מ אם אכלו מותר לאכול אם אין דעתו לחזור בו ואפילו אם אמר בשעת מעשה שאינו מקבל עליו לאכול אין דבריו כלום וכן פסק הרמ"א בשם הגאונים ודעת המחבר שמקומות שהיו מקבלים עליהם שלא לאכול

שמונחים עם הטמאי בכלי אחד ושמא לא נמלחו יחד:

סנה ס ויש לומרים אם מונחים עם הטמאי כחכית
לחת וכן מהנין אלא לקמתן לפי שאם רוצים
רק שמונחים עם הטמאים המלוחים כערכוב על השלחן
שמוכרין לותם שם מלבד כהרלינג ומרקריש ט דמתירין
ככל ענין דודאי לינן נמלחים עם הטמאים, משום דלין
דרך למלחן עמהם ואפילו כשאר דגים יא לין להחמיר
לפשפש ולבדוק אם ים כגיסים דגים טמאים (מהרשל"ם סי' כג
וז"ל ואם רוצה שהדגים הטמאים מרוחים כמים עם הטהורי
יב לפי כהרלינג ים לאסרו (ר"י ומהרשל"ם שם) לכל לין חוששין
שמא נמלחו יג כל זמן שלין רוחים (מהרשל"ם שם) וכל זה
מו"ח שם לכתחילה לכתחילה אבל בדיעבד שכבר קנאן יד ים להתיר ככל
ענין משום דגים דרבנן ואחרינן שמא בתחילה לא
סמ"ק סי' רכ) נמלחו יחד ולין חוששין לחר כך לכליעתן זה משום ודוקא
ומו"ח שם לליח כהו שמנונית ומתם דגים מלוחים ליח כהו שמנונית
מהרשל"ם שם טו לחכל אם ליח כהו שמנונית לחסר מלוריותיה ופקיעו
לחומרא טו ויקיבו לסדגים מלוחים יבשים מותר ככל
ענין מלאר דטמאים נמי כן יכשים יז ונהגו להחמיר נמ
כזה לכתחילה אם מוכחים כיכיסם:

ו עכו"ם שהביא חבית מלאה מציר דגים יח אם
כולבית אחת שוטטת בו מותר שזה סימן שהיא
מדגים טהורים ואם לאו אסור והני מילי דסגי בכולבית
אחת בחבית סתומה אבל אם היתה פתוחה אינה נתרת
בפתחות משתים אבל באחת חישינן שמא מעלמא
אתא יט ויש מי שאומר שאם היו חבויות רבו וכולן
פתוחות כ וכולבית דהיינו דג טהור משוטטת באחת
מהן כולן מותרות הוו סתומות פתח אחת מהן ומצא
בה כולבית היא מותרת שניה ומצא בה כולבית כולן
מותרות כא ויש מי שאומר כב דהאי דשריא על ידי
כולבית הני מילי בשאין בה דג או חתיכה שאין בהם
קשקשים כג אבל אם יש בהם הכל אסור:

ז כל קרבי דגים אינם נקחים אלא מרחמוחא
אלא

ס"ל סי' ך
ועז ומהרש"ל
בת"ם סי' קע"ל
ובכנסת ס"ל
ומו"ח כלל ג
(ומרד' בשם
תוספת סר"ל
ישרש

מו"ח שם

סמ"ק סי' רכ)
ומו"ח שם

מהרשל"ם
שם

רשב"ם ת"ם
בשם רמבן
ור"ן

רשב"ם פ"ג
מסמ"ק דין
כ"נ ור"ן וה"ר
לדעת סר"ל

ומפרידין לותן מזו כדי שיבלע בהן הרוח והחמס ויתיבשו שם: יז ובהגהו להחמיר
לין למחוק כיכים: יח אם כולבי"ם כולבי דמחבר נריכין ביאור דע דאיתא בש"ס ניר חיים בה כולבי"ם
הוא מין דג קטן שבלם מלוים בניר דגים טהורים ואם יש ניר דגים טמאים לין כולבי בולבי"ם טמאים
ניים בניר דג קטן טהור לכו מחויק שני כשהוא על טהור שהוא לותו טמאי שהוא טהור דם ל"ג בה דג
וכ"כ בד"מ והמחבר שמשמיטו וברמ"א שהוא לותו פיניק בזה בהרמב"ם שום ישעיהו וברמ"א לדמחזיקים
ומפרשי לין מכאן מכיריקותו המין: יט
ומ"ש המחבר ויש מי שאומר כו' היינו משום דלמסבר לין לחוש לשני הפירושים ומ"ש ת"ח שם ד"ג בשם הגה"מ
הרמב"ם פ"ג מהלכות מאכלות אסורות כולבי"ם ומ"ש שם שבחבית בכל מ"מ שם אחת מהכשרות ומ"ש
לשנה הרמ"א בחבית פתוחה אם כתבו הרמב"ם ומ"ש שם בשם הגה"מ שכל הכשרות כולבי"ם
ומ"ש שם בשם הגה"מ שכל הכשרות כולבי"ם ומ"ש שם בשם הגה"מ שכל הכשרות כולבי"ם
הרמב"ם פ"ג מהלכות מאכלות אסורות כולבי"ם ומ"ש שם בשם הגה"מ שכל הכשרות כולבי"ם
ומ"ש שם בשם הגה"מ שכל הכשר

אא"ב נכספתי שהוא דעת כל הפוסקים דלכתי מלחתי מכאי מלף כשמואל וכן מזכתי שם מן הש"ס (דעז לף מ) וכתבתי שם דכריך ליישב גם דברי הרמב"ם דכתב"ם דכתב"ם מוכח כתב"ם מוכחי על זה מלף לשמואל וכן הלכה דלעולם כתבו הרי"ף והרא"ש והטור והשו"ע דכתב"ם מוכחי על זה מלף לשמואל ומה שהקשה דבקרבי לדכתי כמי מכאי כשמואל לכאי מלחתי"ב ודוק ומה שהקשה מדברי המחבר לכלול לף בשלח כימוחו לף מכאי כשמואל מדג פלוגי הוא וטהור הוא כדמכאי לקמן ס"ג בכיצי עוף וכדכתב הרב המגיד לדעת הרמב"ם וגם הר"ן ס"ב אין מעמידין ד"ה לין שם מוחקה כן כוכ' סברת זו לכל בספרי כתבתי שדעת כל הפוסקים וגם דע"כר"ן ענמו דכשאין שלמי מכאי כשמואל מדג פלוגי הן וטהור הוא וכן כוכתבתי שם מן הש"ם פ"ט (לף ס"ל ע"ב) וכתבתי שם שגם דעת הרמב"ם מוכרח לפרש כן שכתב שם בכיצי דגים שימוכים בכיצי העוף שם היו שכי רמזים כו' שכתב שכיצי העוף כלל אם שהוכיח שם מקודם בשמוך כדין ט' דכלול מעוף פלוגי הוא וטהור הוא מכאי מכל המחבר שהשמיט שימוכים בכיצי העוף כרמה כלל שם שכתב שכיצי העוף עשמו כהרב המגיד ומלי לכך לא כתבו מכאי שהשמיט שימוכים בכיצי העוף עשמו לא הזכיר מקודם ואם ס"ל כלשמ"ם לקמן ס"ג דכלול מעוף פלוגי הוא וטהור הוא מכאי ס"ה כמי שכתב: וכרב נהוראי כתב דכדקדייס כמי מכאי שימוכים בשלמות מקורין בל"ו בלשון ערבי ס"כ ורמזים על כך וכל הקדמוני מלוין לכך כתבו שלמי מכאי שמשמעין לן דלף לשמועין לן מכאי שלמי מלחתי ועוד מלף לשמועין לן דלף כדקדייס שם שכי רמזים כדיים מן מכאי ודלי טמאי: בה ומ"ש הר"ב ומ"ש בעכו"ם מכאי כשמואל בעכו"ם מכאי מלחתי ובונ מבן בד"מ מהר"ן (והרמב"ם) וקוף המחה מעוד דהר"ן לף כתב דלפי כדקדייס דגים ועופות שימוכים

ושבבורות שיחין ומערות שאינם נובעים מותרים
על פי שאין להם סנפיר וקשקשת ג לפיכך שוחה
ושותה מהם ואינו חושש לשרצים שבהם אם ירדמנו
בתוך פיו (ד) °לכל אסור ה לגמוע בכלי ולעתות מהם
אם פירשו ממקום רביתן ו כגון לאחורי הבור או על
שפת הכלי מבחוץ אף על פי שחזרו אסורים ומסתמא
אין להוש שמא פירשו אבל אם לא פירשו ז אלא על
דופן הכלי מבפנים מותרים:

הג״ה לים במים שבחריצין ונעיצים שהם מושכים
ואינם נובעים ח °יש אוסרים ויש מתירים:
המכסן מים או שאר משקים והיו בו תולעים אז
יבחושין אז יהושים אף על פי שחזרו לתוכו
אסורים שכבר פירשו לפיכך משקה שדרך ליגדל בו
תולעים וכיוצא בהן אין לסננו בקסמים וקשים בלילה
שמא יחזרו ויפלו לתוך הנקב
הכלי ויבא לשתותן: °לכל מותר לסכסן דרך כנגד
או מסכנת שהרי לא יוכלו
ליפול דרך שם לא תוך המשקה וכן מותר לערות המשקי
מכלי אל כלי הוחיל וסם תמיד עם המשקה היינו רביתייהו:
ד ט תולעים הגדילים בפירות בתלוש מותרים
שלא אסרה תורה אלא שרץ השורץ על הארץ
במה דברים אמורים שלא פירשו מן הפרי אבל פירשו מן
הפרי אפילו לא הגיעו לארץ אלא שמת באויר קודם
שהגיע לארץ ואפילו לא פירש כולו מהפרי אלא מקצתו
או שלא פירש אלא ע״ג הפרי או על גבי הגרעין שבתוכו
או שפירש מפרי לפרי אסור יא °ויש אוסרים אפילו מת
בתוך הפרי ופירש אחר כך °בל ומן שנמצא בתוך
הפרי אפילו חורו נקוב לחוץ לא חיישינן שמא פירש וחזר
(טור בשם רשב״א) (וכן לעיל סי׳ ק״ה בש״ך ומרדכי)
יג °יש אוסרי אם חורו נקוב לחוץ וסכי נהוג (ת״ה סי׳ נ״ב בהגה״ט)
ה יד התולעי הנמצאי בקמח ובויצא בו אסורי טו שמא
פירשו ושרצו על הארץ וחזרו (תשו״ה סי׳ כלל ד׳ ס״ג)
הגה טז והוא הדין כמלח או סחר לכרים שחיטו מקשה
וחסור

ב וכשכורות שיחין כו׳ פירש״י והר״ן ס״ל שור שכנגד קף כ״ע כ״ב בור שנגד
סיס מרוכך וקורה מערה מרוצעת ומבושם בקיבורי יש לה פה: מריסים
רחבי׳ ומרוצעי׳ כמערה נמוכי׳ מקורים. כעיסים קנרים מלמטה ורחבים
מלמעלה: וכרש״ דכאן לענין מרחי׳ לא כפרק לן מילי דהתם דלמטה
דקיבי׳ הוא שהן מוסכי׳ כמ״ש בטור והמחבר בסעי׳ כ׳ כלל׳ שהעיסים בהם
יש להם מונח וכמ״ש בכורות וכדמ״ל ס״ב ס״ט מרבה מכי בורו סיחין
ומערו׳ שהן עגורי׳ בכלי׳ ומונים מכי מריחי׳ וכעיני׳ שהן עגורי׳ בכלים
ופרש״י והר״ן שהן עגורי׳ שאין להם מונח וכמ״ש בהלכות בת״ה הקנר
סיף דף כ״ה כמ״ש ע״ש: ג לפיכך נוהגין שמסננין ואיכא מאן דאמר
דלפי מאי דקיבלו אין נוהגין כ״כ הרמ״ה אם החוק מהנה קם ליה בפירוש
ומע״ג לעיל סי׳ נ״ג בית הרב דלפי הנראה טהור לאסור בלובלין חיים אחד
בל תשקצו שלפי כחה כיון דאין כוונתו שלא לשתות המים ונם לית בעין:
ד לכלכלו לשמוע בכלי כו׳ דלפי מה שפירש בדוקני הכלי דלזוק על שפת הכלי
הוא לגמ׳ שכיחי לפרוש מבלי בדוקני הכלי מבפנים ס״ל דלפי דפרשי ומה שפירש
כיון שמשקלתן היו בקור דלזוק בשפת הכלי עם המשקה מכלי אל כלי הוא
דשרי לף כשפירשו אם״כ בדוקני הכלי הבי וכמו שיתבאר שם ג״כ דקיבו
רבייהו להיות עם המשקה בכלי והלכך כלי שכי דין כלי לחשוון יש לו
משא״כ הכא שהיו מתחלה בקור ולפ״מ אבל לגמור לא קאי
אלא אכוורות סיחין ומערו׳ אבל מותר לשמוע בכלי קטן מכלי גדול דלף
שם יפרשו לחו״כ בכלי הב׳ מותרי׳ ומשמע בדברי הרמ״ם שם לחם שאב
מן הבור לף יכיל הוחיל וסם יפרשו מסורי׳ שפירשו ומע״ג דמייתי שמע פירשו
וכן משמע בהדיא בחו״ה שם דלא כהעטור שכתב שם ג״כ לחכל הזשאב מים
מן הבור לכל׳ וכן יכול להסובי הכלי מים מבפני׳ לחסורי׳ אע״ג דלזוק
כיון שפירשו בולי׳ שפירשו מסורי׳ ולכן לא כתב ג״כ לחסור לשמוע לכתחלה
בכלי לשתות משם ודלי׳ ליתיב לייתב קנת לדברי רמ״ם וכן פירשו
הכלבו ס״ק (דקק״ג ע״ג) וכן משמע פירשו ויין כם״ק: ה לשמוע בכלי וכתב
הכלבו ס״ק (דקק״ג ע״ג) וכן ליקח מן המים כיל חסור ע״כ:
ו כגון לחסורי הבור או על שפת הכלי כן הוא ג״כ בטור וכל מיכו
מיהו מתוך דברי הרמב״ם לכאורה כתוב לחסורי הכלי אף על שפת הבור
והוא מתוך מ״מ ברמ״ה לכאורה משמע כלי שפתו רחב ולין לחוש שמא
פירשו על שפתו ול״ל למסכן שם ג״כ דשכיחי דפרשי שם הקסמי וקשים:
ז שם על דופן הכלי וה״ה לדופן הבור מבפני׳ וכ״כ הרמב״ם והרשב״א
והגה״מ והוא פשוט: ח יש אוסרי וכ״כ פרמ״ל פמ״ם סי׳ קי״ג
וכן משמע דעת הגה״מ שם דיק: ט שמא יחזרו כו׳ וכתב לשמוע
ל׳ הטור וכתב לשתותן ושרי בכור פירשו ומשמע לכאורה אלמוכו דוקא שפירשו
לשם מונח בכלי לפירשו וכ״כ מדברי המחבר לקמן סכ״ם לגיבא אלא
ספיק׳ דשמא יחזרו וכ״כ לדנם דעת הטור והמחבר כן שלא שקיברו במונח:
י וכן מוכח כו׳ וכרש״ לכלי רשמעו לי כלי שי׳ים לו וכשמוזין על

דשבו שכבי׳ שרי ול״ל לפי׳ מפירי לפירי נם״ל דלשקה לשון היינו דהיינו מכל שכא הוחיל והוא משקה שיינו דהיינו כ״כ וכתב
בכלך שכיחי בשם ר׳ יהושפ מומן שיש בו תולעי׳ שם פירשו לשוער בקר׳ פירשו מכל מן החומץ לכתחיל לא סרו פירשו ואיתיה׳ עכ״ל והוא בכתי׳ ט״ו אות
כו: יא תולעי׳ כו׳ עד מפירי לפירי כל אלו שם בשיות בם״ם ומלקח בתיקו וקיל לחומרא: יב וין אחי מתוך הפרי כו׳
ובא״ח כלל מ״ו ל״ה כתב הלל וכתב שמ״ם פ״ב משא״ם בשם שהלכו (הוא הרי״ף) ור״ח כדברי הרמ״ה (דמוכר פי׳ שהיה מוחזקת) וכתן שכשכים
הרשב״א וכתב שאו״ה דשכי׳ כתיכן עכ״ל ונם בכלל מ״ו ל״ב כתב הרשב״א שם מתם שהיו מוחזקים לתולעים ואפילו הכי כתב שאו״ה
ועצות כוזקר לפנינו דשלרבינו שמ״ם כתב שם בשם שהלכו ור״ח ורשב״א כדברי הרמב״ם וכן הוא ג״כ בהג״ה מי״ם פ״ב משא״ם ומכל מקום
כ״ע לריך לשף שכתלכו שם כתב ג״כ בשם ר״ח כדברי הרמב״ם ושמ״ג לעיין קל״ב (דף ח״ב ע״ב) והגה״מ והשמ״ק סי׳ ריב
ושבערי ושאר פוסקי כדברת הרמ״ם ונם ר״ירוסק כתב שנדולי המורים שבשיטו לדעת הרמ״ם וכ״ב בהג״ה מי״ם פ״ב משא״ם וכמו
שכן עיקר ולכן הכי׳ם מתם״ם שכרת הרמ״ם בשתם ומה״כ שכרת הרמ״ם בשתם וכן לא זיכן שעיף מ׳ וכמו
שיכתוב שם ומע״ג דבשפרו כו׳ לא הביא הרמ״ם שלא דברי הרמ״ם וכתב הרב המגיד שכך היא ג״כ ההלכו כו׳ מ״ש מע״ם עכ״ל
בשפר בדק הבית שלו כלשם שדעת שכרת הרמ״ם עיקר ע״ש: יג יש מוסרים שם מורו כיוצא לחוץ דמייתי שם פירשו ומזרו ולא
לשדים שכלכו בם״ם לא חיישינן להבי דשכיח כיון שמורו כיוצא לחוץ שם פירשו מון לפרי ולחוור ולא
בכלי: יד תולעים שכמצים בקמח ל׳ הרא״ם שקורין מילווי״ן והיינו דוקא במילווי״ן שהם קטני׳ שלי אפשר להפרידם בנפה
וכרים כדי שיפרו התולעי׳ למעלה אבל ודאי שם במצא בקמח לו בשאר דברים תולעים נדולים בעינן שאפשר להפרים בנפה וכרים לו שאר
דברים ולפי דהמחבר לוחר וכדלקמן ס״ט בהג״ה טו שמא פירשו ונזרעו על הארץ לאו דוקא דה״ה שם הקמח מוכח בכלי לשמור
דמייתי שמא פירשו לדופני הכלי מבפנים כדלעיל בם״ח דדוקא בדבר שלא משתתרים כשפירשו בדופני הכלי מבפנים: טז
שכתרבה מכל שאר בחים משא״כ בדבר שאיכו אלא משקה וכבי׳ ס״ל דוה שכתב הרב בהג״ה ס״ל לו שאר דברים שאיכו אלא משקה:
וה״ה בחלח כו׳ לשמור לשכרו כו׳ ס״ל לחוש שיכרכו לישראל בעבור לתכ״ה לישראל כגון קמח שעשה מעכו את ניכרכו לישראל וכן
חלח יתכבו בשת שאר דברי׳ ויכרכו לישראל אבל דבר שאיכו משתר כיכר מוכר לעכו״ם וכ״ש הרב בהג״ה ס״ל כו׳ שכ״ת לה שמו ליה ישראל והוא
פשוט דף שכתב שהרב לא דק שאין לשמור כלבר לעכו״ם דף בקמח דשמא יפשו ויכרכו לישראל אבל בחלח שהרי יבדקו שחלה ע״כ

ולא יעמדתי על סוף דעתו שהרב הרב דקדק יפה שהרי

גם במלח ושלג דברים מיכלת למיחס שמא יתכנו בתת מן בדני' מלוחי' מן בהרכב מן בכבשים שמוסיף ליקח מהן וכלקמן ס' ק"ל וכה"נ בטוחה (גם מ"ם שהרי יבקשו תמיד לית דודאי מלח מיקרי להתלית כלל וכלמ"ש כמ' כס"ג דבכורו' נב' סב' דבי מתוכח וכל דבר שאין לרבו להתלית מ"ב בריקה וכאן מיירי שכשנתן תולעי' במלח שכלו מעלמ' ולפנ"ז שימש בקטני' בהי' לית מיכך אלא דמטעם אחר לית מיירי שמא יתכרכו ליזיל אל בעין דמטעמא אם יהיו בו תולעי' קל מזי להו פיושלמ"): וז ואסור למכרו לעכו"ם כו' פי' הכל בזוקל להכל מותר למכרו מעט מעט בעכו"ם אלא שיכרכו העכו"ם אח"כ ולא קרינן בהו ורמ"ם ומהר"ם בזה השורץ על הארץ כל זמן שלא ריחש אבל הנמצאים בשרבשים אסורים שיש להם מקום לרחוש: תולעים הנולדים בכמיסים ופטריות דינן כמו בשאר פירות ולא למרינן אלא מחמי' מחובר לקרקע קונה וחין מכרכין עליהם פרי האדמה ד: וכעיתים נמנה בפרי כמין בקוקס שחורה וזהו מקום שמתחיל התולעת להתרקס ובריך ליטלו מפני בעומק דאקור כמו התולעת עצמו:

ו בפ' פרי שהתליע ואין יהוע אם במחובר אם בתלוש אסור:

ז בג כל מיני פירות שדרכן להתליע בשהם מחוברים לא יאכל עד שיבדוק הפרי מתוכו שמא יש בו תולעת ואם שהא הפרי אחר שנעקר ב' חדש אוכל בלא בדיקה שכל ברי' שאין בו עצם אינו מתקיים ב' חדש ומכל מקום צריך לבדקן להשליך התולעים הנמצאים ביניהם בחוץ או על גבי הפרי ואף לאחר שישליך הנמצאים בחוץ גש לחוש שמא כשיתנם במים כתוך הקדירה יצאו לחוץ כל וירחשו במים או בהופני הקדרה או על גבי הפרי כשהלבך הבא לבשל כו לאחר ב' חדש כו פירות שהתליע יתנם לתוך מים צוננים המתולעים והמנוקבים יעלו למעלה וא"כ

ח וחסור למכרו לעכו"ם שמא יחזור ויתכרכו ליזיל:

ג תולעים הנדלים בפירות בעודם במחובר חשוב כשורץ על הארץ ואסור אף על פי שלא פירש והוא שריחש אבל תולעים הנמצאים בפולין ואפונים תחת הקליפה והקליפה משחרת עליהם מבחוץ וכשמסירים הקליפה מוצאים היבחושים תחתיהם מותרים לפי שהם מונחים במקום צר ולא קרינן בהו השורץ על הארץ כל זמן שלא ריחש אבל הנמצאים בשרבשים אסורים שיש להם מקום לרחוש: תולעים הנולדים בכמיסים ופטריות דינן כמו בשאר פירות ולא למרינן אלא מחמי' מחובר לקרקע קונה וחין מכרכין עליהם פרי האדמה ד: וכעיתים נמנה בפרי כמין בקוקס שחורה וזהו מקום שמתחיל התולעת להתרקס ובריך ליטלו מפני בעומק דאקור כמו התולעת עצמו:

ד בפ' פרי שהתליע ואין יהוע אם במחובר אם בתלוש אסור:

ה בג כל מיני פירות שדרכן להתליע בשהם מחוברים לא יאכל עד שיבדוק הפרי מתוכו שמא יש בו תולעת ואם שהא הפרי אחר שנעקר ב' חדש אוכל בלא בדיקה שכל ברי' שאין בו עצם אינו מתקיים ב' חדש ומכל מקום צריך לבדקן להשליך התולעים הנמצאים ביניהם בחוץ או על גבי הפרי ואף לאחר שישליך הנמצאים בחוץ גש לחוש שמא כשיתנם במים כתוך הקדירה יצאו לחוץ כל וירחשו במים או בהופני הקדרה או על גבי הפרי כשהלבך הבא לבשל כו לאחר ב' חדש כו פירות שהתליע יתנם לתוך מים צוננים המתולעים והמנוקבים יעלו למעלה וא"כ

ז ואסור למכרו לעכו"ם שמא יחזור ויתכרכו ליזיל:

ג תולעים הנדלים בפירות בעודם במחובר חשוב כשורץ על הארץ ואסור אף על פי שלא פירש והוא שריחש אבל תולעים הנמצאים בפולין ואפונים תחת הקליפה והקליפה משחרת עליהם מבחוץ וכשמסירים הקליפה מוצאים היבחושים תחתיהם מותרים לפי שהם מונחים במקום צר ולא קרינן בהו השורץ על הארץ כל זמן שלא ריחש אבל הנמצאים בשרבשים אסורים שיש להם מקום לרחוש: תולעים הנולדים בכמיסים ופטריות דינן כמו בשאר פירות ולא למרינן אלא מחמי' מחובר לקרקע קונה וחין מכרכין עליהם פרי האדמה ד: וכעיתים נמנה בפרי כמין בקוקס שחורה וזהו מקום שמתחיל התולעת להתרקס ובריך ליטלו מפני בעומק דאקור כמו התולעת עצמו:

ד בפ' פרי שהתליע ואין יהוע אם במחובר אם בתלוש אסור:

ה בג כל מיני פירות שדרכן להתליע בשהם מחוברים לא יאכל עד שיבדוק הפרי מתוכו שמא יש בו תולעת ואם שהא הפרי אחר שנעקר ב' חדש אוכל בלא בדיקה שכל ברי' שאין בו עצם אינו מתקיים ב' חדש ומכל מקום צריך לבדקן להשליך התולעים הנמצאים ביניהם בחוץ או על גבי הפרי ואף לאחר שישליך הנמצאים בחוץ גש לחוש שמא כשיתנם במים כתוך הקדירה יצאו לחוץ כל וירחשו במים או בהופני הקדרה או על גבי הפרי כשהלבך הבא לבשל כו לאחר ב' חדש כו פירות שהתליע יתנם לתוך מים צוננים המתולעים והמנוקבים יעלו למעלה וא"כ

ואם כ יתנם בקדרת מים רותחים שאם נשאר בו
רסב ס"ק כ תולעת ימות מיד: (ולא מסתם כהם אם כדק הרוב
ובתק ס"ק ל"ב אלא צריך לכדוק כולם כמ דהוי מעוט דמכיח)
טור כמ רסכא ט עבר ובישל תוך ל' חדש בלא בדיקה כו אם יכול
לברוק בורק ואם לאו מותר ואם נמצאו קצת
תקו רמ"א בקדרה משליכו ואוכל השאר (כ כי אין לך פירי שאין כו
בסא מסר"מ ס"ק נגד טעם התולע שבתוכו)
ל"ן כמ רמב"ד לא וישׁ מי שאמ"ר דבר ודוקא מאכל דלי איפסר
ותקו רסב"ד מילי שלא נמצאו אלא אחד לסכנו ולהסיר מסם התולעי
ס"ק ק"ג או ב' אבל ג' או ד' לא הכל ומאחר שמוחק בתולעים
רסב"ד מם אסור: כולו אסור לג לאכל מם
לפסר לסכנו מעביר מסם התולעים הנמצאים מם והשאר
מותר ועיין לקמן סוף סימן ק':
תקו רסב"ד ג ירקות מבושלים שנמצאו בהם תולעים הרוטב
מותר על ידי סינון לא אבל ירקות עצמם אם מצא
בהם ג' פעמים יש לחוש שמא ישׁ ואינם ניכרות:
מורם חיים יא לא אשה שנמצא אחר בדיקתה שרץ שנראה
לעינים כגון חומט לא אסור לאכול מבדיקת אבל
אם לא נמצאו אלא תולעים המתליעים בתוך העלים
שאינם נראים אא לאחר שליקתן מותר לאכול מבדיקת
תקו רסב"ד ס"ס יב מרקחת שנפלו לתוכו נמלים ועברו עליהם יב
חדש יש להסתפק בהם מפני שהרבש לי דרכו
להעמיד הדברים הנשמנים בתוכו:
מורם חיים יג רבש שנפלו בו נמלי חממנו ער שיהיה ניתך
לו וסכנו:
תרוע רסכז יד לו חטים מתולעים מותר
סי"ק ס"ק

בתולעי דהא כתב הרסב"ד ומביאו הטו שאין בהן כ"ש שאסרו בפליטתן וכן מסתברא דבדקרקס ס"ת ס"ת בסדרי"ן וזכור לתולעי בספרי גם לקמן ס"ם קי"ב בהגהה דכבו כהוגה ע"ש: לא ים מי שאומרים דהאי מעמא דהמוך ים מדם מעוט דלו מתי"ן בתוך ספרי אסור אבל לאחר ל' מדם לי כ"ש מיסור אלא כשפירשו מיכ"ם ס"ם שפך פי' מי' מת שמא כמוח ומעי' ב' מהמדרי הר"ן שם מעמא דקל גם אל

לח מותר לטחנן שלין דרך כלל שיטתו התולעי׳ כי כשנופלי׳ בתוך הקמח כל נקב שיש נשאר סיכולין לצאת רוקדים ונכנסי׳ לתוך דרך דופני הקפרכס׳ מבני קול וכדכור הרמי׳ עכ״ל ת״ק ולפ״ז הרמי׳ שלין נכון לקרכס׳ כגון רמי׳ לירלף היה לסנן אף שלא כתב שם להקיר מטעם שלא שיטתו התולעי׳ כנ״ל כם כתוך הקמח ושלין מכטל מיסור לכתחלה כיון דסקק הוא שלא יתערב שום ליסור כלל ונם שלין מכוון לבטל יצ״ל ולפ״ז כלל רמי׳ מותר וכן משמע מדברי המחבר אך כרש לכתקן שלא יבא לטעון כרמי׳ נדול שיש בקרקרכס׳ שלין לטחנן כרמי׳ לאחרי׳: לט מיכי עסקו

עד כאן ס ואין חוששין להם שמא הם ביוצי טרפה או נבילה°:
ב ו עכשיו נוהגים ליקח ביצים בסתם מכל אדם לפי שאין ביצי עוף טמא מצוי בינינו:
הגה °ודווקא ביכינים שמכניסים להיכן ביצת תרנגולים ו חו לוותות וכיוצא כהן לכל לחן לוקחים ביצים מעופות שלנים שכיחים יותר מעופות טמאים עד שירלה בסימנים כמו שנתבאר:
כל שפעיף ג ס ביצת °נבילה וטרפה אפילו נגמרה שביוצא בה טור כאן גמכרת בשוק אסורה ט ואפי' נתערבה ו בתוך בולן אסורות אבל ספק אם היא ביצת נבילה או אם היא ביצת
סמ"ג (עשוט) שחוטה מותרת אפילו הגה
בלא תערוב' יא אבל ספק °ואם נשחטה תרנגולת
אם היא ביצת טרפה או ומלאת טריפה דין ביצים
ביצת שחוטה אסורה: כדין חלב שנחלב מבהמה
ד טור כאן °הכה תרנגול על יב ועיין לעיל סי' פ"ח:
הרא"ש זנבה וחפילה ביצתה
קורם שנגמרה כמותרת ואין כאן משום אבר מן החי יג
והוא שאינה מעורה בגידין:
ה ביצת עוף טמא שנתבשלה עם אחרות אם היא בקליפתה אינה אוסרת יד ואם יד היא קלופה
ס"ם סמ"ג אוסרת° ואם היא נקובה דינה כקלופה) טו וצריך ס"א
מו"ם ובי' ביצים של היתר בנגדה לבטלה (°ואפי' לאחר שלימה רק
בסמ רשב"ם טרופה) ואם נתבשלה בתבשיל של היתר אין צריך
שאם מן התבשיל לבטלה טז וביצ שיש בה אפרוח או

ה ואין מוכשרין לכם כו' שרוב כניס כשרים סס: ו עכשיו נוהגין
לקחת כניס בסתם כו' לפי שאין עוף טמא מצוי בינינו מ"מ
אפילו אין לו בהם טביעת עין ואינו מוכר אלא עוף פלוני טהור הוא
ואפילו אינו מוכר כלום לוקחים אפילו מעבו"ם כל שאין שם
בדילו מהם מטעם שאין עוף טמא מצוי בינינו אבל הר"מ"פ דסס
דנוהגי' לקחת עכשיו אפי' מלם הייכו טעמא לפי שאין לוקחי' אלא כיני
תרנגול ולווו ואוקמי כיכר טביעת עין עכ"ל ועשמע דוקא כשים לו בהן
טביעת עין מותר וכ"מ בעמ"ק הכ בשם ב"ח ס"ל כלל ס"ו בשם
ומשמע מדברי ס"ג בת"ח סס ובמ"ע תרנגולת ולווו מ"ב לבדוק כלל
ולעיין לחת סס שיכי וכן מ"ש מלכרין כאן בשם ב"ה וכ"כ בשו"ת כלל מ"ב
סלל ועיין בס סי זה ובמ"ש סס סם ס"ל: ז לו לוווו וכתב בת"ח סס
וכן המנהג לקנות בניכי כר לוווו (שקורין עב"ט) מקצתן בקלי חתן
לבנות מקצתן ירוקי בקליפתן כי מכירין בהן שהן בניכי בר לוווו שדרכן
בכך עכ"ל וזה שכתב כאן וכיוצא בהן: ח כיצת כבלי ס"ל
כיצת כבלי לה לישנו אלא לשון מדרבנן דמן התורה מלכי ס"ב כגון כ"ש
ובספי' עמו כרב בת"ח כיצים כלל ס"ל ס"ב ס"ט ובמ"ב סס סט ס"ק
סו ס"ב ובמ"ב סס: ט ואפי' כתערב כו' מבבלי לה קלקי כמי שכיצת סס
כיצת כבלי בולה לישתקו לישנו ל"ג בבלי לה לישנו לכתחלה: י בשלקו כולן לסורות ת"ח דוס
כיצת בלי לה לישנו אלא לכתחלה דוקא כדאמרן לקמן: יא ואפילו
בשלקו כולן לסורות ת"ח דוס
כיצים כמו כיצים לה בטיל לבטל לפי שם שכשם שמבקי לקמ"ר ס"ם קי כסרמב"ם
ומייתי לקמן דלפי' כדרכיו שדרכן למכרן לעכו"ם לה בטלי לקי כסרב בהג"ה בשכח
סס דדבר שדרכו למכרו לעכו"ם אינו בטל לח בטלי"מ בני שלשעמים מוכרין של
מלא בני בטיל ובדקלמר בס"ם ריש כיצים כסרי' וכמו שיתבאר סס (וכ"כ
בה"ט כלל ס"ב בסרי') ס"ב כסרי' לחמי בלקי לסורו"ם ל' לבטל ב וכן
דיבש כיצים חד בתרי בטיל וכלקמ' סי' ק"ט ולקי שסטור כתב ב"כ דבלל

לסורו"ם יש טעמא מבוש דדעת הטור דדבר שבעמים כמכר כמכין ושעמים בימיהם לה בטיל כמו שכתב ס"ס בשם בעל הע"ט בר"ם קי ולפי
שכתב דעת הרמב"ם סס בלחרונ"ם ס"ל לפשט דם"ל דדעת בעל הע"ט הוא דוקא להחמיר וכ"כ בת"ח כלל ס"ו סוף ד"ה שדעת הטור כ"כ בעל הע"ט כ דסטור
מוכל לטעמיים דם"ל בשלקו ולרב"ם דבישנו מבוש כרים לה בעינן בכרים בשם שכתב בשם ס"ק דדוקא בישנו שים בם לפרוש ביני כרים כיון שים
בו בשעה שכל כיצ לעצמו לה כיון שלא היה בו חיות ב"ח בשלקו בלוף בולן לסורות ול"ע ולעניין דיבש ל"ל סי' ק"ט ק"ט: יא ואפ היה
כיצת שחוט כו' ל"ל שכיצ שחוט מתרנגולת מלוכלכת מן מתרנגולת בכלה מן שחוט לאחר שלח אפי' דעתו על
היה שלח שמפקח אם מתרנגולת היה בכיצ שחוט לקבל שחוט בשעת שחיטה מותר ודוק: יב וע"ל סי' ס"ם ס"ב בהגה
כאן בם ד': יג ואפילו שכיצו מעורה בו עיין שכל סי' מלא מעורה בני עיין שכי וה בשכר שפורש מן הסי ולפוי"ע כ' לטו בשם הרשב"ם וע"ל סי' ס"ו
ס"ק ט"ו שם: יד ואפ היה קלופה כו' ועכ"פ הרמב"ם וסרמב"ם (וכ"כ הרא"ש בשם ר"י ס"ק ס"ב) לשון מילוף ובכיצו המוסק לשכי מעמ כשם
לילן שלח שים לחוש לס"ז ולפעל"ל ביכי הרמב"ם ובמ"ע דבי"מ מעמ דלא שלח מלוף לשכי בכיצו קלופה ול"ל שלא שני בשם ס"ה לח
מן מעמ שים לחוש לס"ז ולפעל"ל ביכי הרמב"ם ובמ"ע דבי"מ מעמ דלא שלח מלוף לשכי בכיצו קלופה ול"ל שלא שני בשם ס"ה לח
בקליפתן וכן בכיצי בעלי חיים שלא נודעה שיכתן בספרי בלוי שלין לו סוכת בלא עוף בשם ס"ק וכשם ס"ק הנ"ל לחוש לשכי
נדוף לכשהסרון לו כן קלופ' לעפ"י שהמסור קלוף לו כן ונתבמבי מלא עלינו שכי בינוני שמכו הוכיח הפוסק שלי כיכ מפורש כן בשלי
וכ"כ הרשב"ם בפ"ט והשב"ב לחוין קל"ב (דף מ"ה ע"ב) וכשם"ק סי' ל"ו וכ"כ הרשב"ם בתשוב' סי' ו' ז"ל וכלבדים בינוני שלין קלופות שם שלין קלופות
כריכין שיעור שלמ כל שהמסור קלוף לוסל לח המסורו לע"ע שלין המסורו קלופו שלין הקלים מעכבים שלמלוט עכ"ל ובלחתם שם שכשיו לזה הוא
ע"ם בחיבורו שלל וכרי שלריך לבדוק בכל הכלי הכשי שם קלופו לשם המסורו ס"ל שלין לריך ס"ם ודלי בשם ל"ל שלין לריך לבדוק בכיצי שלין
לשקלף שעל ס כיצי שמלא שם שמסור מן הקטני עכ"ל ומשמע מ"ש בשו"ת שלין לריך לבדוק בכיצים נדולים וקטנים לשם ודלי
לשקלף שעל ס כיצי שמלא שם שמסור מן הקטני עכ"ל וזה דוחק שלין לריך לבדוק בכיצים נדולים וקטנים לשם ודלי

כדלעיל סי' ס"ו ופסיק כיס כו' אפרוש כ"כ הפוסקים ולוקח מיעוט שהרי הפסד הוא הפסד המיעוט אפילו כשלקח הכל בפסק התערובו אות כדלעיל סי' ס"ו ס"ד נהג"ש נעמ"ש שם ועיל סי' ס"ו סו"ס: יז ועיל סי' ק"ט כלל דשם ס"ח נהג"ש כתבאר דכשלקח בפסד מיקל כשמוכר לעכו"ם ולכה כשלקח בעמ"ש שם ס"ק ח': יח ויש כו' נכרים לבהמה כו' ולכן כשמתחבר בי' ימים בשם אפרוש לו טפת דם שכתב בשלטי אחרון כי' ס"ק ל"ח ועשאם כאבר בפ"ע ואינו טמא טומאת אוכלין ולא הניח שם הרב כלום והייט משום שבחר עיקר כש"ס ופוסקי' מפני שלקח בפסד כהמקבר: יט אפרוש שכולל עם הפוסקים נ"ל ד"ל כש"ס על הלוקח שלקח בעין טעם לדברי הטעם מיל"כ ס"ס ופוסקי' מפני שלקח באפרוח כנגד מן הכי' עד לאחר שבירת ביצה והוי כאפרוח בעלמא: ך ויש כו' ובעיטו' הסמיט כל הנ"ז ויפה כיון דשם לבן להחמיר בדבר שכמעט מפורש להחיר כש"ס וכל הפוסקים נ"ס נל"ש ונת"ק כולם ס"ל כר"ל כש"ס על הלוקח שלקח בעין טעם לדברי וכן כשמכי' ת"ש שם שתם כשמחבר: כא ולכתחלה יזהר פ' כאפרוח זה שכולל יזהר לכתחלה: כב שהתיל העוף להתרקם כו' כ' הטור כש"ס הרמב"ם והקצה הפרי שם דשם כתב הטור לעיל סי' ס"ו דשם יליף שהוא מרוקם האפרוח מיכי' על מן התור' ת"ק דשם שהתי שתם לשעתא דם בתוך הביצ' ומשמע יולד האפרוח מ"ש מסו"ש כלן לכאר בשפיר דם ולשעתא נבלע ושפיר ממנו העוף שעתה עוד דם בתוך לפניהו והעוף טהור מכר עכשו מותר אלא שיש לחייב הע"ה שלקח בעין העולם ואף שעדיין אין בו חיות לדברי עליו שם עוף מ"מ נבלע ושפיר הוא ויכו מהו לומר דכיון דלכ"ע הכ' מ"ת בקל שעדיין שם דברי כלום עד שיהי' בו ממש ושם רמיה ויקרע בחיובו דהטור סובר כדי שהקב"ה ברא לשעתא ס"ל דמחייב נם שלקח שם בשעת מוקן לקצר מ"ל לדידי אין שום שם בכי' שעתי' מלאוריית' ודברי הש"ס מ"ל לייחב כלל שהרי בר"ם ס"ל כתם לחייבי' על דאוריית' וכאן כתם מכוסה מדרבנן עכ"ל ובאמת לפי מ"ש הכי כר"ם ס"ל דהרמב"ם (דקאמ') חולק עם"ש הטור דשם יליף שהוא מרוקם האפרוח מ"ב על דאוריית' ס"ב דברי המחבר כש"ס ועל דברי הב"ח קשה לכל תיובתא דברי הטו"ז בשעתיק לדברי הרמב"ם בשתם ועל דברי הב"ח קשה הטור כתם ס"ו בשתם מיבי' על מן התור' נמי הרמ"ם בתשו' כלל ד' ס"ל (ומביא כ"כ בס"ו) שנוכר לקצר מיקום שעתי' ומ"ש הטור מלאוריית' לכאורה ק"ל דשם ריקום לאוריית' ומ"ש הטור שם ס"ב דרי' נמי ס"ל כר"ל ולאוריית' נם שלקח מוקצה מחמת מיאוס

גדי לאו דוקא דהוא הדין שור שה ועז ולא שנא בחלב אם ולא שנא בחלב אחרת לא שדבר הכתוב בהווה:

ג אינו נוהג אלא בבשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה ג אבל בשר טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה מותרים בבישול ובהנאה ד ובשר חיה ועוף אפי' בחלב טהורה מותר בבישול והנאה ואף באכילה אינו אסור אלא מדרבנן ה אבל דגי והגבי אין בהם איסו אפי' מדרבנן:

ד אסור לבשל בחלב כשר כהמה טהורה שנ' לא תבשל גדי בחלב אמו העין ואם נפל לתוך התבשיל ואין צריך ס"ו לעכיין ס"ל (ע"ש)

הגה

ו ונכנו לעשות חלב משקדים ומכיחי כה כש עוף סולת ונ"ו רק מדרבנן לכל כשר כהמה טהורה להכיח חלב שקדים מעוש מרקית העין כמו שכתבתי לעיל ס"ו לעכיין ס"ל (ע"ש)

הגה

ה וכרמה לפי זה לכל שכן דאסור לבשל לכתחילה בחלב טמאה לו כשר טמא כחלב סהור ודוקא בשר בהמה טהורה לכל כעוף דרכן לין לעוף בצים

כ"ל בס"ג ורי"ף ורמב"ם ורא"ש ושור ורש"י בפרק ג' ובטור ונמוקי' ורשב"ן ורשב"ץ ור"ן ור' יהו' ועד' לדרך ובלבו ורמ"ה עם' ד' ק"מ ובהגה"מ פ"ו ובן כרמה דעת פ"ג ופמ"ק)

ז וכרמה לפי זה לכל שכן דאסור לבשל לכתחילה בחלב טמאה לו כשר טמא כחלב סהור ודוקא בשר בהמה טהורה לכל כעוף דרכן לין לעוף (ל"ע)

ח לכל בעוף יש לעוף

גרין (פכ"ה דף ק"נ ע"ג במשנה) משמע להדי' דלית בהו איסור מדרבנן ונ"ל דאפי' בשר בחלב דבשלמא בשר בחלב דבשלמא בשר עוף יש מיר נזיר שאם היו לוקין כשר עוף בחלב היו לוקין ג"כ בשר בהמה בחלב וכדכתב הרמב"ם שם אבל אם עכין לגזור שבשר בהמה טהורה בחלב טמאה לו אפשר שאפשר מזה בשר בחלב דשם לוקין אבל אי כין דלכולי מכי אפשר מזה בשר לא חלב טמאה ואה פרשה כוותי' כ"מ ונם לא היה עכין במ"ש הטור בשם יש מפרשים דלא ככר אסור מזה בחלב וכ"מ בתוס' ורא"ש ורשב"ם ורמב"ן ורשב"א ורמב"ן ורשב"ץ ורי"ו ורמ"ה ורבינו יונה ורבינו ירוחם ורבינו אפרים ורבינו אשר ורבינו הלל ורבינו מנוח ורבינו שמשון ורבינו פרץ ורבינו שמחה ורבינו אליעזר ממיץ ורבינו אליעזר מגרמיזא ורבינו יצחק מקורביל ורבינו יצחק מדמפיר ורבינו יצחק מדמפיר ורבינו יצחק מדמפיר

והייכו דמסקינן בריש כ"ה דמשמע לכאורה דלא חלקו כאן בהמה לעוף:

ש מעתה שמעורה בגידין כו' דהא דמשמע לכאורה דמסקינן דמשום חתר מן החי לית לן בהכי תרבנולת של זכוכה והטילה בגיזים דמסורו משום חתר מן החי לית לן מעורה בגידין למעט שבגמרא בחלבן וחלמון שמא כיון שמעורה חזיב בשר מתרכבנול שלפי הכא לעניין בשר בחלב דעוף שהוא מדרבנן הקילו ס"ב שלפי הכא כיון דכל חד בפני עצמו קרי כ"ב החתרוכי וחלוק זה הוזכר בתו' ופוסקים דהרשב"ם מכללל לחלק כיון דא"כ בילעל נמי ס' ס"ם ג' לחסור וכיון דא"כ הכא נמי לית לן בהכא ופ"ל דכללו הכי קאמר מילי מהך דהכא תרבנולת של זכוכה דמע"ג דלא חזיב בשר ס"מ לפי חלב מ"מ הוא לחסור משום חתר מן החי לעולם לן קרא דחלב ודבש וכללו ס' ס"ם ק"ק ופ"ל כפי דגלי לן קרא דחלב הרי הייכו משום דהיכו מחובר בשום דבר ולהכי פורש מקרא בשר בחלב בגיזים מעורות מחוברות ולפי פירושיהם קיימי ונדולה מזו מיים לחסרים לפי מימי חלב משום שמ"ם וכמ"ש לעיל ס' ס"ם ופכ' דלא קרא דחלב כדותי' מכאי מעתי שבתבאלו בשם ס"ם ולפי דבריהם מעורו כ"ע לפי מילי משום חתר מן החי ועוד כתב ר"ת דלפי"ז בגיזים מיהא אין מעורות משום חתר מן החי לפי' לעולם לן קרא דשרי וכמ"ש ס"ם בשרים ופ"ד ושאר פוסקי על שמו ופ"ב ולפי כשאין מעורות דלעולם לן קרא דלפי מילי משום חתר מן החי וזה ברור: י אבל אם אין לה חלמון כו' מעמע לעיל שאין מעורה כל שלא בגמר בחלמון כגוף הביצה כדכתב הרשב"א ובספר המרכבות בזה ולעיל דלבתחלה אין לאכול בחלב אפילו לותן שבגמרא בחלמון וחלבון וקל"ת רכה עדיין אפי' לי"ן מעורו וכלל רבה ס"ם והמרדכי והפסוק פ"ק דביצה והשערים סימן ע"ו ומהרא"ם בהגה"ש ד' אבל בדיעבד אם נתבשלו עם בשר כרש"י דבר"ג דקל"ח ע"ב פם"ב ע"ש וכן הוא בכל נוסחאות שלפנינו כפ"ק דביצה וכ"כ בשלטי הגיבורים פ"ב דף ע"ב ס"ק ע"ש ונם שרי"ף ונם דעת הר"ן מוכח כן שם לפי כנים בהבריח בשר"ב וכן הוא דעת הר"ר יונתן שהובא בפ"ח ובכללו ר"פ ק"ן וכן משמע דעת רשב"ם ושיעתו המובאים דהלכה כר' עקיבא דלפ"ח ל"ל בשר הסוגיא דפ"ק דביצה לדבריהם וכ"כ התוספות פ"ט ס"ב ס"ב להדיא ונם בירושלמי פסק בהדיא כר' עקיבא וכן משמע קצת מדברי הרמב"ם ז"ל דלכתחלה ליכא למיחש כלל אלא בדיעבד כתב ולפי"ז לכאורה נם הכי נראה נם שהכותים בקונדיטון שם שפסק הרי"ף כראבי' נם הכי נראה דאפי' לכל הפוסקים פסקו בה"ק וכ"ש וכבר הזכרתי לפניך דמעורות הייכו דבגמרו בחלמון וחלבון כדאמר לתן שבקליפתן רכה מעורות לפי' לי"ן אבל מחובר ושם אין מעורות מותר לכל אותן הקטנים שלא בגמר בחלמון לבד לפי"ז לי"ן אבל דכנוסן הכשר כיבהו וכ"ש בת"ח כלל ע"ז לפי"ז אין לחלק שם כיון מעורו' מי לאו ומשמע שם מדברי דאותן דחלמון וחלבון שבגמרו בחלמון לפי' מעורו' מותר בדיעבד והעיקר כמ"ש נם ס"ע קנת לחם לפי"ז הניח כאן כלום מיהו כרש"י דלפי"ז לפי שאין בגמר שם החלמון וחלבון אפי' בדיעבד אסור ובהקל בחתיכה אפי' בדיעבד שם רש"י ותום' והרא"ש והטור ור"ירוח לחמוך עליהם כבר נם כ"ל דלפי"ז מעורו' הייכו דאותן הקטנים שבגמרו בחלמון וחלבון אפי' מעורו' מותר בדיעבד והעיקר כמ"ש נם ס"ע קנת סתור כשם רש"י הייכו כשפי' מן כש"ר ואיתא נהו שורי קיסוקי ואחרינ' כעין העתי' דרש"י נופל לפי' כן נם בלישנא קמא ובלישנא בתרא נם מיכח בהדיא דלא כהבי' דלא כהבי' אלא כדפי' נם דברי מהרם"ך ס"ב ס"ב ס"ב מתמיהים כעין זה נם סותרין זאת לפ"ק דביצה ס"ט ע"ש וכל זה מדיכח מכל מהרא"י כתב וכיוצא מהם שאין הכשרים כותבים שיהיו נבארו לבארי ונם הקילו תנוכח קצה לבארי ס"ע וכמ"כו לאחרין מהרם"ך וכתב בת"ח שם כשמכנו זה מיהו אינו אלא מדברי מהרא"י ומדברים שם דלפי"ז אלא חומרא בעלמא והלכך בשקוה שאין מכניו אין לחוש לזה כלל וזה"ק בקצ"ח לחוש טעם דמהכנו הוא דין ואין הכריע מוכרים ע"ש: יא אסור לבשלם בחלב כלי' כתב ג"כ הפרישה ס"ב ס"ב ס"ב

כשר וחלב מן הקדרות שמבשלים בתנורים ובדיעבד אין לחוש בכל זה כל שלא התחילה אין כזה חלק חומרו כעלמא והמיקל לא הפסיד:

ז המבשל שליל חייב וכן האוכלו אבל המבשל שליא או עור וגידים ועצמות ועיקרי קרנים וטלפים הרבים פטור וכן האוכלם כל פטור:

טור בשם הרמ"ם

ח °יש מי שאומר דנסיובי חלבא כג אינם בכלל מי חלב ואסור מן התורה אלא מי חלב הינו אחר שעושים הגבינה מבשלים הנסיובי ואוכל צף מלמעלה ולא נשאר בו אלא מים בעלמא וזהו הנקרא מי חלב:

טור בשם רי"ף ורשב"ם ותו"ר ת"ורא"ש ורשב"ם ור"ן

ט °חלב הנמצא בקיבה כה אינו חלב ומותר לבשל בו בשר אפילו בצלול שבה כה ויש מי °שאוסר: (וכן מוהנין)

י חלב הנמצא בקיבה(כה לכתחילה אין להמיתו בקיבה עד שיפטם החלב בתוך הקיבה °לכל כדיעבד אין לחוש

הגה

בלל"ם בשם ס' עלמה

עד) כו שנמלח בקיבתה ואם העמיד בו אחד כז או שעמד בו יום אחד (וחו)כח אסור להעמיד בו: ואם חתך חתיכה כלגול לחוסר כל הנבימי' כט עד שיחתוך כחלב שהעמיד

נגד הקיבה החסורה ואם חתך כחלב הכל מותר ואם חתך חתיכה קרוסה קיבה חסורת כלום לפי שלא חתך כחלב נגד הקיבה ל °ואם חתך הקיבה כלגול °יש מקילין בזה ומאקלים לא הפסיד ים להקל עור

בי בשם רשב"ם ובשם הפוסקי ם"ל וכי בשם מרכבי

ואע"ג דמותר לבשל בקדרה אפי' לכתחילה וכמ"ש בסי' צ"ה סעיף ב' מ"מ כאן שאין דרך לבשל בקדרה אלא בשר בחלב ואין דרך לבשל בקדרה חלב בפני עצמו לכך כתב הרב דכה אפי' דיעבד הוא מ"מ כיון דכתב מע"כ בקיבה ע"כ קבלה טעם מעור הקיבה ולכך אסור לכתחילה להעמיד בו וגבינה זו אסורה דיעבד המחבר נפסרו כי' דיש להתיר בכל ענין ולכך סתם כאן ולא כתב הרב כהנ"ג: כש עד שיחתוך כחלב כו' כלומר עד שיחתוך חתיכה בחלב שהעמיד בו וכתב ז"ל נ"ב ויותר בקיבת בהמה גסה שמחלב בקיבת עגל שהוא רך ומחלב בקיבה רכה ע"כ ומשמע מכאן דאפילו בקיבת עגל שהוא רך אם לא חתך חתיכה כל שהוא אלא נתן כל הקיבה בחלב שהעמיד בו כל היום כולו אינו אסור ומ"מ נראה דאפילו בכה"ג אסור לכתחילה ומ"ש בסי' צ"ה בשם הרשב"א ז"ל דאפילו חתך חתיכה כל שהוא אלא נתן כל הקיבה בחלב שהעמיד בו כל היום כולו אינו

לב עור הקיבה מותר אפילו מחובר לבשר ואפילו נתבשלו זה עם זה ואפילו נתבשלו עם הגבינה ואפילו נתן טעם זה בזה ואפילו נתן טעם בשר בגבינה ואפילו נתן טעם גבינה בבשר ואפילו נתבשלו כל שלשתן יחד ואפילו נתן טעם בכולן ואפילו נתן טעם בשר בבשר ואפילו נתן טעם גבינה בגבינה ואפילו נתן טעם חלב בחלב ואפילו נתן טעם בשר בחלב ואפילו נתן טעם חלב בבשר ואפילו נתן טעם בשר בגבינה ואפילו נתן טעם גבינה בבשר ואפילו נתן טעם חלב בגבינה ואפילו נתן טעם גבינה בחלב ואפילו נתן טעם חלב בבשר ואפילו נתן טעם בשר בחלב ואפילו נתן טעם בשר בבשר ואפילו נתן טעם גבינה בגבינה ואפילו נתן טעם חלב בחלב ואפילו נתן טעם בשר בגבינה ואפילו נתן טעם גבינה בבשר

אחריו ג עד שישהא שש שעות ואפילו אם שהה כשיעור אם יש בשר בין הנף

השינים צריך להסירו וחס מנח לח"כ בשר שבין והלועס לתינוק צריך שפשפים ג ומסיכו ד נרי' להדיח פיו קודם שיאכל להמתין: נכיסה ה ויש לחלק נריכין

תום' ורא"ש וכן פ"מ ורשב"ם וכן פ"מ

מהרי"ו בהגה' ס"ל

ד"ע ממהרי"ו ולפסוקי מו"ה ד"ע ממהרי"ו

הר"ן בכ"מ

להמתין שפה שעות רק מיד חס שלק ו, וכיכך נרס המזון מותר על קנוח והדחה והמכ"מ הפשוט במדינות שו להמתין שהמתין לאחר אכילת הבשר שעה אחת וחולקין לח"כ נכיסה מיהו נריכים לברך נס כן ברס המזון לאחר הבשר לאו דווי כשעוד לאחרת דמותר לאכול לדברי המקילין לאכול בלא ברכת המזון לח מהני המתנת שעה ואין מילוק חס המתין השעה קודם ברכת המזון או לאחר כך וחס מנח בשר בין שיני לאחר השעה ו נרין לנקרו ולהסירו ואין לאחין לברך ברכת המזון על מנת לאכול נכיסה לאחר מיד ט ובלבד שיעיין דין שלא יהא שום דבר מהנב נג רבק בהם ואם הוא בלילה שאינו יכול לעיין אותם היט ב יצריך לרחצ' יא וצרי' לקנח פיו ולהדיחו ולהקינוחא שיל עוש פת ויקנח בו פיו יפה וכן בכל דב' שירצ' יב חוץ מקימח' ותמרי וירקא לפי שהם נרבקים בחביבים ואין מקנחים יפה יג ואחר כך ידיח פיו במים או ביין בר"א יד בבשר בהמה וחיה אבל אם בא לאכול בשר עוף אחר גבינה אינו צריך לא קינוח ולא הנף

מר"כ מהר"מ וכ"כ בח"מ קעב

נטילה: ויש מחמירין לפני כבשר לאחר נכיסה וכן נוהנין טו

יהר שכל שנכיכ קשה טו אין לוקלין לחלייה לפני בשר עוף כמו כנכיסה לאחר בשר ויש מקלין ואין למחות הק שיעשו קנוח והדחה ונטילת ידים טו ומיהו טוב להחמיר:

ג אבל תבשיל של בשר מותר לאכול אחריו תבשיל של גבינה והנטילה ביניהם אינה אלא רשות (ויש מצריכים נטילה) אבל אם בא לאכול הגבינה עצמה אחר תבשיל של בשר או הבש' עצמו אחר תבשיל של גבינה חובה ליטול ידיו:

הנף ויש מנח לח"כ בשר דיש כבשר ועומין על בשר עצמן ואין לעשות נדר ז מיהו שלא לחלוק נכיסה לאחר תבשיל אלא כנכיסה לאחר תבשיל ח מיהו יש ליטול ידיו כיכיסה ואפילו לא יאכל בשר ממש רק תבשיל על בשר לאחר תבשיל על נכיסה אם כנש כהן כידיו ממש

תקנ"ו בשם מהר"מ וקנ"ו גל"ח ס"ל

תקנ"ו ומר"ן וקנ"ו ס"ל

תקנ"ו וכ"מ שם

תקנ"ו בשם מהר"מ וקנ"ו ס"ל

ב על שיעור כו"ל כטור וכתוך כו' שעות לפי' אין כשר כין הפיפיות לפי שהבשר מונית שומן ומוך טעם על זמן מרוך ולפי טעמא אם לא אכלו אלא שעה אחת להמתין כשר כין הפיפיות ולפי' מ"ש להמתין כשר כין הפיפיות ולפי' מונית טעם והרמ"ס כתן טעם לשני' משום כשר כין הפיפיות ולפי' שעם להמתין כשר כין הפיפיות ולפי' שעם להמתין כשר כין הפיפיות ולפי' שעם להמתין

יט ואם המשמש כ"כ גם הב"ח בשם הרשד"ם כ"כ (לקמן קי"ט ע"ב) ונראה לי דקדקו כלל דרמ"ה לית ליה התם חלא לענין כי הרשכ"ם לאכילה ונהוג עכו"ם ומוכס מכל הפוסקי כמו שכתבתי כ"א ס"ק ג' מטעם המבואר בדבריו לעיל שכונתו מכל מיני ממעט כיון דתנן ל"ג כ"ג ולא יכיר דטעמא הוא דכתב בידים פשיט לן תילתן כיון לוקל לכונתו ולא ליתסתיט מלי מקפוסקי לפלוגי בהכי: כ מיהו עיין בקרקע קשה מרי מסתמא דאם בעינו בקרקע קשה מותר לכתחילה לתוכו כו פת לאכול בהם גבינה וכן מסתמא מדברי הרמ"ה והכלבו שם וכ"כ בת"ח סי' רי"ז להדיא והמרדכי ל"ם כ"ג ס"ק ג' אסר לתוכו פת לאכול עם גבינה אף לכתחילה אם בעינו דלא חיישינן כעיגה חלא אם מירגיל במקדיח בהבין בשר חלב ליכא למיחש כלל בעיגה להכשירו מה"ט כ"כ הב"ח ועכ"ד ומקרא קל דאם אתך לפת בהבין של בשר שכתבטל טעמו בלפת שמותר לתוכו כו אפילו נכון לאוכלו בבת אחת כלקמן ס"ס ג' וכמ"ש מהרש"ל בעמוד אם מ"ם וכ"ם שאר דברים שאינם חריפים והיה לי לכתוב עכשיו טפי מתחיב לפת ומ"ק שהרי בהם סוף סוף עכו"ם וכל הפוסקי לית להו להאי לפת בהבין של עכו"ם מותר לאכול נוהן לכתחילה עי' בית אם ולקמן ס"ם קכ"ג מבואר להאי לתוך בו דבר חריף אבי כהני מיהו לא בזה לכתוב דהבין קטן ס"ב שכאם כבר ס"ל כהפוסקים שלפנינו להכשירו מן התורה לפיכך אם קרעו ואכל מדיני לחלב כבר נהגו כל ישראל להחמיר ולאסור אפי' בדיעבד ונטעמ"ה מהרש"ל בעמוד אם מ"ם וכ"ם שאר דברים שאינם חריפים והיה לי לכתוב עכשיו טפי מתחיב לפת ומ"ק שהרי בהם סוף

יג °לכל לכתחלה לית לגלותה עם בשר כלל ולקלירה כלא בשר יד נוהגין בו היסור לכתחלה טו °וה"ה לטבון לפי כלא בשר °ולפי זה יכול הכהל ולא עבר ולכתחלה טו בקדירה לכתי כלישבר °מותר לא נקרע ונערב ושהו כבותל מיהו לא °יכול לכתחלה ז דהיינו לאחר ל' יום לא עבר ולכתחלה לפי עם בשר יח מותר כלישבר: ולעצם פסטילדא מן הכהל כלא בשר °נהגו כו היתר לא לית לן לופין הפסטילדא כמחכת לכל כמחכת יט דיומ כמו כבול בקדירה ויש פרושים המחמירי בכל פסטילדא לא לא כתי יכולה הכהל תחלה °יש מחמירין ד אלא לאחות פסטילדא כהל עם אל בשר כתמור קטן רק יש להניח לא כפי התמר וטוב ליזהר לכתחלה לף כי לית °לא חומרא כעלמא:

ג כא מותר לאחוך כהל רותח בסכין שחתכו בו בשר (כב °וכל סכן כהל חי לף על פי שהיה חלוח חלב)

°וכן מותר לאחוך בשר בסכין שחתכו בו כהל °וכן הדין לאכול זרי שאכלו בו זה בכלי °וזה הדין דמותר להניחו בקערה עם בשר בלי לפי שכיחה כלישבר בלישבר לכל לכל דבר כג ודוקא כלישבר לכל לא עבר ולכתחלה לא קריעה תחילה ועירב זה כותל לכל לא עבר ולכתחלה לא קריעה מועטת כל כל דברים אלו לכתחלה לאוסרים וכלישבר הכל מותר וא"א °קריעה כלישבר ולכתחלה לפי שמא לאחר כך נומות אלחות חלב לית לחוש °וכן לא שיים כך אלים קוד אלייתה עם חלב יום אלא מותרת ולא לחרינן בכוס כמכוסל בכי היי נוהג:

ד כא °לצלות כהל או למלחו עם הבשר דינו כדין צלייה או מליחה בבד עם בשר כו °ויש מי שמתיר למלוח כהל על הבשר.

סנה כו °ולית למלחו עם בשר לכל כלישבר בכל ענין מותר: °עור הקיבה לאחר שסוסר חלבו מתוכו והולח יש לו דין אחר בשר כא ומותר למלחו עם אחר בשר ולית לו לקיבה כלל

צא דין בשר וחלב שנתערבו וב' סעיפים:

א בשר וגבינה שנגעו זה בזה מותרים אא שצריך להדיח מקום נגיעתן ומותר לצור אותם במשפחת אחת ולא חיישינן שמא יגעו זה בזה:

ב °כל מידי דבעי הדחה כגון ג להניח בשר היתר צונן בקערה של איסור צונן אסור לכתחילה דילמא אכיל בלא הדחה ודוקא מבושל דלאו אורחיה בהדחה אבל מידי דאורחיה בהדחה כגון בשר חי וביוצ בו שרי לכתחלה: °ודוקא לכר שיש בו לחלוחית קנת לכל לכר יכא אם לא כלא הכלי רק כצונן מותר להניח בו לכר יכא כלא הדחה כלל וע"ל סי' קכ"ב:

ג צריך

כישרא מותר וכ"ל שמור בו עם"ם כא"ו שלו: כח ומותר למלחו עם בשר וכן לכשלו וכ"כ בהו"ה סוף כלל ח' ע"ב ע"ש ועי"ל ס"ה סי':

צא א

כלא צריך להדיח כו' וכתב הב"ח דדוקא כשחתך מהן לח אבל אם שכיחים יבשים לפי הדחה ג"כ: ב להניח בשר כו' ה"ה להניח איסור צונן בכלי של היתר צונן שלין דרכו לפלוט איסור לכתחלה אם כ"ע ברשב"א בשם הרשב"א בשם הרא"ש דף קי"ב ע"ב וכן עיין בם"י ס"ק ד' וסי' ס"ט ס"ק ג': ב ודוקא כו' דכלי שרב נריכין ליתור כי נם דכריו בת"ח וכ"ע ב' ס"ג שבת"ח כלל י"ג דין ב' סכיל ל' הם"ה (שכתב כן בשם הרמ"ה ומכאן כ' בם"ח ס"ק ס"ב) דכלים של עכו"ם שקולחו יפה מותר ליתן בו תבלין אף אם בשר דבר חריף שלא יבא לידי נותן טעם כיון שע"י הבלוע אינו ניכר ולפ"ז כתב בדין ד' לפסכם הטור דהם"י ס"ל כשם כעל העיטור שכתב כלל ה' דכלי שרב נוכן בשר נוכן בקערה של איסור נוכן לפעול לכתחלה לאפוקי אכיל בלא הדחה ודוקא בשר מבושל דלאו אורחיה כהדחה כגון בשר חי וכיוצא בו שרי לכתחלה ע"כ ומשמע דבקלין וכיוצא בהן לעין דרכו להניח לפעול איסור ליתן בכלי איסור אף יש לחלק דכלי איסור שמשתמש בו פיתר נוכן לכתחלה בסדרים כפ"ק ס"ק ס"ב לפסכם שם בשמעתו בו פ"ק נוכן עיתר לפשתמש בו פיתר נוכן לכתחלה

לבן

ולכן מותר כרשב"ם למלוח כשר בכלי של מי שפי' לבתחילה וכן מציכו בכלי
חתן שעושין להשתמש בו מצה ומיירי בכה"ג בכלים כשם והכי משמע
מי"קב"ם וכן משמע בי"ד סי' ס"ט ס"ב ס"ק נ"ח לענין מה שיתן בכלי חמילס
משמע מלשון רמ"א שכתב בלבד שיהא הכלי נקי ומה שכתב ש"ך שיהא
דבר שבלוע בכלי בכח כו' משמע דבעינן זה כדאמר לעיל ומזה נקבין דדעתו
דאף שבכלי קרוש אינו מפני שיש בו כלי"ע לפי שאין ע"ג כיון שלא נבלע בו
מידי אלא ע"י חמין רק עי' ככוש שלא מלים בכה"ג מזה לענין להשתמש בו מכאן (ודברי
העטור הוא מנומנמי ע"ש) וז"ל הרב מכל כל דברים שבתוך לתוך
ועד סוף מלים מוכיח לי' כרשם שם שכתב"ק ש"ם לחלק כו' כ"כ הטו"ד בסי'
קכ"ג כו' לפ שיהיה לפוף דעתו כי לפ כמנה שם כן ומדרב משמ שם כרשי
ס"כ שכתב הטור שם הל כלי שבשתמש בהם בחמי' כגון קדרה ורוטל מגעילן
ומטבילן וכן אומרי' וכתב"ם רשב"ם דוקא מגעילן ולא כ"ש מטבילן מכל מקום
הטבילם בתמילה הוי כטובל ודבר ברור מכל מ"ש שיכול להטבילן תמילה
ולא לפ ירבה להשתמש בו שלא מכון יכול להטבילן ולהשתמש בו מכון וכמ"ש
להשתמש בו תמין נעשילן ומפיק לי מטבילה שהטבילן בכר עכ"ל וכ"כ הרמ"ם בפוף עכו"ם וז"ל ומי שיש
לו כלים חדשים שקנה מן העכו"ם צריך להגעילן או להטבילן קודם שישתמש בהן
ומטבילין וכן אומרי' וכתב"ם רשב"ם דוקא מגעילן ולא כ"ש מטבילן מכל מקום
הטבילם בתמילה הוי כטובל ודבר ברור מכל מ"ש שיכול להטבילן תמילה
ולא לפ ירבה להשתמש בו שלא מכון יכול להטבילן ולהשתמש בו מכון וכמ"ש
להשתמש בו תמין נעשילן ומפיק לי מטבילה שהטבילן בכר עכ"ל וכ"כ הרמ"ם בפוף עכו"ם וז"ל ומי שיש
לו כלים חדשים שקנה מן העכו"ם צריך להגעילן או להטבילן קודם שישתמש בהן ומגעילין

לקדר כל זמן שלא הדיחו מיקרי אינו נאכל מחמת מלחו: הגה ויש לומרים דלאחר ששהה כמלחו שעור מליחה לא מקרי לאחר כך רותח ולכתחלה נהגו כסברא הפסד מרוכ' והוא נגורך מעודת מנוח ויש לסמוך לחוקלין לכל כלאו הכי לחין להקל כלל לאפילו לא נמלח שכשר מפני כלאין לח מנד לחד כל שנמלח מליחה שאינו נאכל מחמת מלחו מאכ רותח לכל כל שלא נמלח כל כך מחשב נותן טעם לפילו נמלח מכ נדלין דוקא לחלן לין בקילין כדכר ויש לנו לסמוך לפי מליחת בני כרותח וטוב להחמיר במקום שלין הפסד מרובה.

ומליח כעין מליח דבעי ליה לארדא אפי לאחר שהדיחו הוי אינו נאכל מחמת מלחו וכל זמן שלא שהא כמי דינו כרותח לאסור כדי קליפה הגה ואין הלוק בין מליח עלין ותפל תחתון למליח דתחון ותפל עלין לעולם מליח מבליע בתפל ואינו בולע מנו הילכך בשר וגבינה המלוחין שנגעו זה בזה צריך לקלוף שניהם מקו נגיעתם ואם אחד מהם מליח הגה ולא כלל מליח אלו תפל המלוח מותר בהדחה והתפל צריך קליפה: מסגרי כשפים ועין לקמן סימן ק"ה כיצד וסנין ולא לטהור מלוח וטמא תפל סרי יש היינו שהטמא יכם לכל לפי שוף דכר נלוע יש נאסר שאינו מלוח מחמ' מלחו כולע האסור שאכלנו טו ומשום לסורי ודוק שהטהור לא קנית טו לכל לפי שוף יכם לנמרי אינו כולע מדכר לא שאכלו

ואם הם יבשים אפילו הם כל נ"ר מכשר שנמלח מלוחין או לחים ולא מחמ' לפילו לא נמלח רק מליחה כגי בהדחה: לנלי תשוכה רותח ולכן לפי כמלח נ"ר על הנכיחי לו על כלי לוסרת (פוה) לפילו במקום שלין הכשר לוסר לא מחשב רותח מכל מקום הנ"ר חשוב ליכה נאכלת מחמת מלחו נ"ר של כשר שלוסרת שנמלח על הכלי נריך הנמלח ולפי שוף כלי חרס נריך שכירים יו ולפי לא כפל רק על מקו' לאחר כלי עץ וכיוצא כו קולף מקומו ודי: היכא

והא דמצוח כלכרי וס"ט ס"ך דלפילו מקצי הכי כוי רותח וקנח מעמ' שם לגאחר ששהה שיעור מליחה לא הוי רותח כ"ל דשפי הכם לדיני בליסור דם ולכך הלם והמלח רותח (ומ"ש הרב בהג"ה דלפילו במקום שלין כשר מיהא רותח כירו שכוב רותח ע"ש) אבל לא כששהה שיעור מליח' זאת פשוט בח המלח מחמת שנמלח כל הלם אבל כבר מיירי בליסור כשר ונגיב' דכל כשה כמלח לכל כשהו לין הכשר רותח אבל כשהה שיעור מליח כשכר רותח שרי לא פשוט כח במלח שלא נמלח כל כלום דוקא מיירי שכשר נמלח הכשר וכותח כיצד ועת' כמלח שכיחת דאל"כ היה הגה כ' כאסור משום דם וקרב כהג"ה מיהו דין כשר וגבינה לאיסור דם וכמה לכשהור שכר הרב כמ"ש לאחר ת"ם סי' ק"ט ויש לי לפסיק על דבריו כמ"ש הרב בם ד"ע כ' הכתרת כותן להביא דברי ת"ה כאן ולפסיק עליהם מה שכתוב ת"ה שם שלנוהו על סכשעושק כריח מילה מלחו כשר שכרם שכל לאחר ומלחו נ"ב כלל לאחר חוזוק ולאחר שכשו הכל כלשון שיעור מליח ויזהר לנקרו ועכרו כל הכשר עם המלוח ולפסיק הכל כלשון שמלחם למעלה ומשמע למעלה עד שכנגע כל זה בזה וכמעט שם ס"ך שמלוח לאחר כריחה טרפה ולין ם לפילו כנד המלוח לאחר וכיון דיש להקילו בכה"ג בהפסד מרובה ולפרוק מנוח כי אתי לידי' בכנו בפ"ה לאחר שיעור מליח כשר ולפסיק כח המלח כיון דמלח כל כך הרבה כ"ש שמלח כל כך ס"ג (לעיל קלו"ת סי' ס"ג) דטעם הנון שהוא לכל כם בתום ד"ה ואל"ו כתב דכשר ונגיב' מלוחי שכנעו זה בזה לאחר שיעור מליח' לסור ולהחמיר כלשון הרב בהג"ה לכל נוף הסיכה עצמה כיון דוקא לעולם לא"כ אפי' קדרה וכמ"ג בשם ת"ה דלסם כהמלח כלונן שכיכה לכל הכי ס"ל כל כלשון הרב בהג

ונכא"מ ס"ק ס"ו כתב הרב נכון"ס דכל מקום שנהגו לפת בחלב אפי' לפת שאינו לכלי מקום מיירי כגון שנתבשל בו עד שמעין וכה"ג דמעין בכלב בכל מכלי אבל בלי בישול אפי' בכלי קליפה ובעין כמ"ש סעיף ז' וכן נכא"מ שם וע"ל ס"ק ס"ו וכמ"ש שם:

יח שפת היקה שאיכה כו' כלומר דשם היקה אחד מהן אינה אלא הנאה וכו' כלומר כל שאין לו אלא הנאה בלבד ולא שום דבר אחר כגון לאכול או לשתות או לרפואה אלא שהוא נהנה בריחו כגון הבשר שנתבשל בחלב שאין לו שום תועלת אלא הנאה בריחו הוי בכלל שפת היקה ומותר לאכלו עם בשר אבל אם נתבשל בו דבר אחר שיש לו תועלת אחר חוץ מהנאה בריחו כגון שנתבשל בו דבר שראוי לאכלו בפני עצמו אפי' אין בו אלא כזית אסור לאכלו עם בשר ואפי' נתבשל בו כמה פעמים ונתן טעם בחלב אפי' כמה כזיתים אסור לאכלו עם בשר ואפי' נתבשל בו דבר שאין ראוי לאכלו בפני עצמו כגון עצמות ועור

ט באסרה אותה חתיכה (ולדין לחין סומכין לחבוס בעינן ס' כחתיכה ואם נלחו כולה לסורה) ומשערין בבולה אם היה בכל מה שיש בקדירה מהחתיכו' והירק והמרק והתבלין כדי שתהא חתיכה זו אחד משש' מהכל חתיכה אסורה והשאר מותר במה דברים אמורים בשלא ניער הקדירה בתחלה כשנפל החלב אלא לבסוף ולא כיסה אבל אם ניער מתחילה ועד סוף או שכיסה משעת נפילה ועד סוף הכל מצטרף לבטל של טעם החלב וכן אם לא ניער כלל לא כיסה מתחילה ולא לבסוף ולא כיסה כלל אם אין ס' כקדירה נגד טפת חלב שנפל לתוכו לסור רק החתיכה לבד ושאר הקדירה מותר וכן אם ניער כיסה מתחלה או כיסה מיד אע"ג דלא ניער ולא כיסה לבסוף כל הקדירה מצטרף והוה שניער וכיסה מיד שנפל אם היתה

ט וכן אם נפל לתוך המרק או להחתיכות ולא נודע לאיזה חתיכה נפל נוערת הקדרה בולה עד שישוב ויתערב הכל אם יש בקדרה בולה טעם חלב אסורה ואם לאו מותר ואם לא נמצא עכו"ם שישתעו ונסמוך עליו יום חולקין וסכיל לחו לחינו משערין בששים: מועיל מה שניער הקדירה אם לא שניער מיד שנפל

ג בשנאסרה החתיכה מחמת חלב נעשית הלסור וסכי נהוג: בל החתיכה איסור ואם בישלה עם אחרות צריך ששים לבטל בולה ואם מבירה משליכה והאחרות מותרות ואם אינה מבירה הרוטב מותר וכל החתיכו אסורות אם חתיכות האיסור ראויה להתכבד:

ד לא אמרו חתיכה עצמה נעשית נבילה אלא בבשר בחלב אבל לא בשאר איסורים בגון כזית חלב שנבלע בחתיכה ואין בה ששים לבטלו ונאסרה ואחר בך בישלה עם אחרות אין צריך אלא שש כדי בזית חלב יש אומרים חתיכה עצמה חוזרת להיות מותר יש אומרים לחמרי בכל האיסורין חתיכה כעין שנאסרה בתוך ס' ואם נפל לתוך ס' אחרים אפילו נתבשלו כולם ואפילו נתבשלו עם ס' חתיכות אחרות ואפילו נתבשלו עם ס' חתיכות אחרות ואפילו נתבשלו עם ס' חתיכות אחרות

ומקנח פומו ואין לחוש ודווקא שם החמור לכוף בחתיכה שיתר או שהחתיכה כולו חוץ לרוטב ונפל עליה החמור יב לכל שם מקנח החתיכה תוך הרוטב ואין החמור לכוף בו לא החמירו בחתיכה בעצמית נבילה ומנטרף כל הקדיר לבטל החמור ומכל מקום יג לא נהמיר לחמור לותה חתיכה וכל זה בשאר חיסורים חלב בחלב אפי' שאין החמור לכוף כך נראה בעיני ומקנח החתיכה תוך הרוטב לחמרין חתיכה בעצמית נבילה יג יש לומרי דלא לחמרין חתיכה בעצמית נבילה לחם נתערב חיסורי מורה באכ"מ לא כהיתר לא ואחר כך נתערב הכל בהיתר אחר ואין נראין דרק ס' בנגד החמור שנפל תוך הרוטב הכל בהיתר חיסורי לנוקר הפסד גדול יד לכל לא בכם כי לכם ולחם נתערב בכם ביכם טו לא החמירו בכזה חיסורי בעצמית נבילה זע"ל סימן ק"ט לא לחמרין חתיכה בעצמית נבילה זע"ל סימן ק"ט מדין חתיכה בעצמית נבילה טו כלי הנאסר מכלישת חיסור לא מודכי פ"ש לחמרין כיה חתיכה בעצמית נבילה ולא בעינן ס' רק נגד החמור שנפל עליה ועל סימן ק"ח:

ה מי שיפת חלב שנפלה על הקדרה שאצל האש ונתבשל מבחוץ אם נפלה כנגד התבשיל יו אין צריך לאסר בנגד הטיפ שמפעפעת לפנים והוי כאילו נפלה בתבשיל ואם נפלה במקום הריקן והוא מפעפעת ברובן הקדרה עד סמוך לרוטב בל כך שאין ס' כנגד חשיפה הרי נאסר אותו מקום הקדר ואם יערה התבשיל דרך מקום הקדר שנאסר יו הרי יאסר התבשיל וזה תקנתו שיניחנה כך יט ולא יגע בה עד שתצטנן:

הגה ודווקא שם הקדיר יפנוי כ לכל שם היה חדש בכל ענין לין קנדיל"ש טהרה פוסקים כן ועל כלקמן סי"ט ועל"ל סי"ם ס"ג ונכון:

ו כב נהגו העולם לאסור כג בשנפלה על הדופן שם שלא

וכן המנהג פשוט ואין לשנות ודווקא שם החמור לכוף בחתיכה שיתר או שהחתיכה כולו חוץ לרוטב ונפל עליה החמור יב לכל שם מקנח החתיכה תוך הרוטב ואין החמור לכוף בו לא החמירו בחתיכה בעצמית נבילה ומנטרף כל הקדיר לבטל החמור ומכל מקום יג נהמיר לחמור לותה חתיכה וכל זה בשאר חיסורים חלב בחלב אפי' שאין החמור לכוף כך נראה בעיני ומקנח החתיכה תוך הרוטב לחמרין חתיכה בעצמית נבילה יג יש לומרי דלא לחמרין חתיכה בעצמית נבילה לחם נתערב חיסורי מורה באכ"מ לא כהיתר לא ואחר כך נתערב הכל בהיתר אחר ואין נראין דרק ס' בנגד החמור שנפל תוך הרוטב הכל בהיתר חיסורי לנוקר הפסד גדול יד לכל לא בכם כי לכם ולחם נתערב בכם ביכם טו לא החמירו בכזה חיסורי בעצמית נבילה זע"ל סימן ק"ט לא לחמרין חתיכה בעצמית נבילה זע"ל סימן ק"ט מדין חתיכה בעצמית נבילה טו כלי הנאסר מכלישת חיסור לא מודכי פ"ש לחמרין כיה חתיכה בעצמית נבילה ולא בעינן ס' רק נגד החמור שנפל עליה ועל סימן ק"ח:

ה מי שיפת חלב שנפלה על הקדרה שאצל האש ונתבשל מבחוץ אם נפלה כנגד התבשיל יו אין צריך לאסר בנגד הטיפ שמפעפעת לפנים והוי כאילו נפלה בתבשיל ואם נפלה במקום הריקן והוא מפעפעת ברובן הקדרה עד סמוך לרוטב בל כך שאין ס' כנגד חשיפה הרי נאסר אותו מקום הקדר ואם יערה התבשיל דרך מקום הקדר שנאסר יו הרי יאסר התבשיל וזה תקנתו שיניחנה כך יט ולא יגע בה עד שתצטנן:

הגה ודווקא שם הקדיר יפנוי כ לכל שם היה חדש בכל ענין לין קנדיל"ש טהרה פוסקים כן ועל כלקמן סי"ט ועל"ל סי"ם ס"ג ונכון:

ו כב נהגו העולם לאסור כג בשנפלה על הדופן שם שלא

שלא כנגד הרוטב ודוק כשנופל באותו צד שאינו כנגד האש אבל אם נפל כנגד האש מות שהאש שורפו ומייבשו (כנ ולו הקדר כמי ס רי) ודווקא בדבר מועט כגון טיפה אבל אם נפל רובה אין להחיר אפילו אם נפל כנגד האש שלא אם כן כנגד הרוטב ועל ששים:

סכל בתו"ס כלל ל"ג

סור בכ"ר יו"ד

ז ישׁ מי שׁמתי בשעת הדחק כי כגון בער שבת אפי' כי שלא כנגד הרוטב אפי' שלא כנגד האש על ידי ס':

סנהד' ס"ל סי' כ"ל

סנה והכי נהוג ואם נפתך חלב לו מאי לאסור רותח על גבי קרקע ומעמידו עליו כה קדר חמה אם מה שנפתך כה היינו אלא אם לא היו רק כלי אחד ולכן הקדיר לאסור דכולא קנית ל והתבשיל מותר לתתלי נכר ואלו מוקדיר רותח תחת שהלך אל הקדירה נוכרת אם נפתך הקלוח מוקדיר הרותח תחת קולח שהניע אל הנוכרי הני כמי ככלי אחד ואם לא נפתך לא היו כערבי והקדיר הנוכרי נאסר אם היל סולת הקלוח הנופל בקדיר והתבשיל כתוכו שרי לא דאין עירוי חוסר רק כדי קליפה אבל אם הקדיר אין חמה והוא כלי ראשון וכ"ם עומד אצל אם הקלוח הוא נותן לא

כ"מ מכ"ז פ"ו מ"ה

סכל לאסור לתתלי נכר והוי כנותן לתוך פי נכרי לאסור כמו שכתבתי לעיל סימן ק"ה טעם המשלת על נכרי כיסוי קדיר ליכא כאלו על נכרי קדירה עבד כוכבים לא והוא שהתבשיל הקדיר להרתיח ולאו עולם הוייעה תמיד ומניע אל הכיסוי ומרד מפני על הרוטב:

סור בשם תשו' רמ"ם

ח מי בית של חלב שנתנו בכירה תחת קדירה של בשר הוייעה עולה ונבלע בקדירה ואוסרתה:

ד"ע מו"ה

סנה אם היה חלב כמחבת ובעינן כתבשיל בקדיר נגד המחבת כלב שכמחבת וכלו מיירי שמחבת מגולה והוייעה עולה מן המחבת לקדיר שעליה ונפ מיירי שהוא בקרוב כל כך שהיל סולת הוייעה שנותנ בקדירה אבל אם היה חלק של סולת הוייעה להכי לא בעי תולין בשר ליאכל על קדירות של חלב ולא חיישי לויע שעול וכן אם המחבת מכוסים שכל שרי מידי דהוי אחתי קדירות מנעות זו כזו דאין תוסרין זו את זו כשהייעה כל שכן הוייעה כמיסו לכתחלה ים ליזהר בכל זה:

ש גר של חלב עשוי כגר של שעוה שנשתנה ממנו שצה על כלי אין צריך כי אם גרירה לא אבל חלב מהותך הם שנפל ממנו טופה על כלי צריך הגעלה:

צב קדר שבשלו בה בשר לא יבשלו בו חלב ובו ס"א

א קדר שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בישל בה בתוך מעת לעת ס אסור בנותן טעם (ונרי לשער כנ כל הקדר) אבל אם שהה מעת לעת קודם שבישל בהתוי ליה נותן טעם לפגם ומותר התבשיל

ג אבל הקדרה אסור לבשל בה לא בשר ולא חלב:

ריבב סי' קי"ג בשם מע"ק ל"ע ומו"ה

סנה לכל שאר דברים מותר ודין כסוי קדירה כדין קדירה עצמה יום מחמירים בכיסוי לומר לחתפי מאיזו כן יומו דינו כאלו היה כן יומו וכן מהנין בקנת מקומות וכן לחי מוסב מכאן המחבת וחוץ

מחבת ולחי דשם יש בתחבושל כנגד הטעם כל כאחד לומר דשם אפי' כנגד כמו מיקון כן אפי' כנגד הטעם יש בתחבושל כדברי תו ס לשמעתי' וכן לפי' בקדרה יש בה כמו כן ויש בתחבושל ס' פעמים ס' פתוחה מעט כנגד הטעם כאלו הוא לא כהנהו מיקו והוא מותר לכ"ע ומ"מ יש מחמירין עד מיטעמן: כג ולו הקדרה כאן ברי ונפ"מ אם כתב נדין ג' ליום להחמיר לכתחלה כדברי תו ס לשמעתי' הקדר ע"ש: כד ולו הקדרה קרי לשמעתי' כן משום דקיימ"ל כן שמעתי' לא פעמים הכל לפניכם אלא כשאר מקומות בדיעבד הקדרה וכתבתם כדרוכה עד שיין בדיעבד ס' כנגד ס' כתבתי ס' כנגד כל הטעם אלא כשאר דוקא שכשאר לא היתה ס' כנגד כל הטעם אלא כשאר מקומות ס' כנגד כל הטעם ואפי' כ

אבל שאר לבדים שמיכין לה שלא בשר ולא שלב כגון ירקות ודגים וכיוצא
מותר לבשל בם אפי׳ לכתחלה ולקמן ס״י ס״ד ס״ה בהג״ה דכוהנין לאסור
הכלי שמיכו בו אפי׳ לאחר כדאי׳ בשבתחב בו רק כף ב״י ס״כ ס״ה כתן
דבתבשיל בו כשר מעט וכ״ל דכאן מיירי כשנתבשל בכלי ועמ״ש שם בסי׳
ס״ד: ד והוא חומרו כלפי טעם מיפו בתב״ה בשלב״ה ד״ל כתב קצת
מעם לענין שאינו אסור אם נ״ל דאחיר לישנו ז״ל ורי״ב מאי נו שהוא
ע״י טעם בעלמא ומקרים״ל כאן ס״י ס״ל דאפי טעם כיוצא בזה ומתוך
דמייתו כאפה נם מעם זה ע״ש וכתב הוא דדוקא בתוקן כאופן שאם קדרי
מלמעלה וים כאן כדין חלב כמו שים בקדר כיוצא ואז ס״ל לקמן אפי
שיהא בקי מן הצד ז״ל וקדחים׳ בעלה שם אלב בתוקן שאם רוצים למעלה
ויכולה ס״ל לשלוש בין לקמן יפה אין לומר שהוא מיסור בעין ומותר
עכ״ל וצ״ל לדברי דלקמן שהותו שהוא לקנר הוא דבר מועט מ״מ הוא
של בשר עולה למעלה עד ס״ם כנגדו עד שכעט״ם שבעין בכלי ולקמן
הכמוי כעין בלילה כלקמן ס״י ס״ח ס״ה דשאת אין בה ס״ם כעמי״ם ס״ת
מעט כנגד מה שבעין ודמי לללי ס״י ס״ה ס״ם ע״ש ומ״ש ולפי דאין
להקשיר ס״כ בכמוי וכמ״ש הר״ב וכ״כ בם שפי דבדיבי דקי ס״ת ס״ת דבעת
שהקח לו מים עוד שום נד להיתר לו בכמוי דאפ דאינו בעלמה כדאם
להקל ע״נם בד״מ נוהג בכדרכי על המבחן הזה ים לדברי ולפי מ״ש
מילי מכטל המבחן כי מבחן טעות ואין לו טעם למעוך עליו ע״כ נם
העטלן קרוי עבר על מוזהרין זו: ה אם שהיל להוציא וכרוך שבריך
שהקח היד מולבת בזיעה ובללעיל ס״י ס״ב ס״ת בהג״ה: ו ואם
הכמוי שם וקדרים מנוכת בכל שרי כו׳ ואפי׳ קדרה עבמ״ שרי לבתחלה
כ״ת שקח לו מדים׳ למיללה במקום שבעט בכמוי ואעפ״י שהלחלוחי׳ היה
חם מ״מ שרי אפי שבכדרכו אין הכמוי הוי בכלי שכי ונ״ל לעיורי דטיפה ס׳
כח חמיותה פוסק ואינו כך ר״ת ב״ל ס״ת בשם מו״ה: ודע דכתב עוד
בד״מ דהנה ס״ל (ס״י ס״ו) פליג על מו״ה ום״ל דהכמוי רוחק על קדרה
נוכחת שכמוי וקדר לאפוקי דאין דרוחק הוא ס״ת שלא בלע הקדר שבלעה מעפ״י שהיה
אין הבשר מידי דהוי לחם (בם״ ס״ב) ולפ״ז אינה בלה וכדאין דברי הפו״ה
דברי כת שעם שנון לל״ל טעם רוחקת שבשלה על הכלי לבשר עדיין ולפ״
ס״ק ס מבואר בשם מהר״ם כדברי מו״ה שכ״ל ל״ת ונ״ע בשם שחיר נם
קדרה ומדברי מהר״ם שהנ״ה כ״ת ס״ק ס״ה (וכ״ם כלל ב״ה ד״ו) שכתב
דלפ״ז עדיין כ״ש שם שהכמוי בקלוח אבל בישים שבשלה על הקתה שני בדיבים שבשל״ל אין דשיה כלל בדבריהם ובעיניה הוי כקל פה
וכ״כ בשו״ת נופים כלל ב״ת ס״ק מ מדברי מהר״ם מלובלין דשיכח שהשכיון נדיך קליפה שכ״ל ועוד דהכא ע״י מיפ ת דוחקת שכמוי על
הכלי דשכמוי נופים עם הלח ואיתיה שם בשר בקדרה ועוד דשכ״ק ס״ק ד׳ שהביאו הרבה פוסקי׳ דס״ל דכלי חרס בולע תמי׳ כ״ש ודברי שבשפתי
בקלוח שמבלע ע״ש אינו כל זה כשים לאסור בכמוי אבל יש לומר דשיעור דכ״ש הכל שרי וכן דעת מהרי״ט בשם ס״ת ומ״ו מין הסתם מחרימין שים שם
לחלוחית כ״כ בד״מ ובן מוכח מדברי בהג״ה כאן:

צף א מזער כגון שם שחתך כולו ללח ידוע כמה כפיים מיכיו ע״ל ס״י ס״ם ס״ו וידוע כמה מהרים ל״ל בחו״ם ס״ח ופנ״ם ס״ו
מ״ת דשם מיכן ברור לו עד כמה תחת מזער כשהם דרך לתחוב דהיינו עד שם שכף ע״ב: ב דהיינו שמשמו בו כר״ת חלב
אבל שם משמו בו כר״ת מים ס כן מחשבו מע״ל אבל בכף אין לאסור שם שחשבו אע״ל כחלב שהיה במים ס׳ כנד הכף כלקמן ס״ו
ום״ק נ ונ״ב ס: ג וסברת רשב״ם ור״ת דשב״ם דשם מקרינו שם כולו מ״מ מיכן מולין כליתתו כבולנ״כ בשמוקי׳ ע״ל ס״ק ס״ם ס״ק ס״ו ולפ דעת
המחבר שסברת מהרש״ל ומהרי״ל בתשו״ס ס״ק ס״ו ותרוייהו מסכון ס״ק ס״ג כנד החלב ומיהו ל״ל כשאר בו מעט חלב ובשהיו מן המדרש
בעשה הכף בכלי חלב ולבך נדיך לבטל הכף בפעם הב ועכ״פ דשם ט״ת כתב הט״ו שם תחת ב״ם כו׳ נדיך ב׳ פעמי׳ ולפ כתבו מתעמ ולפ תשב
הרבה פעמי׳ נדיר ס׳ בכל פעם משום לחוש לטעמייהו דם ל״ל לאחיר כ״ב רק בבה״ם דהוא מפני שכל ס׳ היה נשבי עצמו ועל חבורן כלשהו
פעם כ״ב בשאר חיסורי וכ״ש בם ס״ב ס״ן ולכך בשקחבו פעם ב׳ן ליכא למימר דכ״ב בשאר חיסורי אלא בחלב הכף לפ ס״ב ס״ת תפחבו הרבה פעמי סני
פעם כ״ב בשאר חיסורי וכ״ש בם ס״ב ס״ן ולכך בשקחבו פעם ב׳ן ליכא למימר דכ״ב בשאר חיסורי אלא בחלב הכף לפ ס״ב ס״ת תפחבו הרבה פעמי סני
בב׳ פעמי׳ ונסתפ״ק דם ל״ל בכל חיסורי וכ״כ בחאת לפ כתב בם ס״ב ס״ת דשם ס״ת לן ס״ן ס״ו דשם ס״ת בכל כוית חיסור לתוך ס׳ וה״ה בחו״ב חזר
בשר כתבטל הרשב״ן ושוב נם בפעם הב׳ בטל בתוך הס׳ ואע״ג דמשמע דעת ב׳ לן ס״ן ס״ו דשם ס״ת בכל כוית חיסור לתוך ס׳ וה״ה בחו״ב חזר
ובכל כוית חיסור חזר ופיעור אפ אין בח כן אפי׳ כודע בבתי׳ וכמ״ש הר״ב בס״ם ס״ת דאין טעם נכנגד בכף ולפ ים ס׳ כנד כל הכף ולפ אפ כולו
חלב שלא דמטעם כ״ב בריך ב״ם ס ולפ״ג דאין במיכו כמי מיכו ב״ת מ״מ כיון דרוחי לית טעם נכנגד בכף ולפ ים ס׳ כנד כל הכף ולפ אפ כולו
עכו״ם ומכ״ת בי שם זה לפ שיך וכוי: ו ונ״ל דאפי בפעם ס״ם דהרב הכלוש לפ אמרי׳ חב״ב כדלק ס״ל ס״ם ס״ו ב״ת ס״ם
ס׳ קפ״ב דאמכי לאחת בעלמא ולפ״ג דק״ל דהתם לחומר מ״מ בחב״ב בחיסור ולפי דלהקל כמה פעמי׳ ק״ל דלא בעלמא ס׳ ס׳
וכלקמן ס״י ס״ת סוף ס״ד בהג״ה ולמהרש״ל נ״ב דעת אחרון בבאן ולפ״ז ק״ל הכי ועל״ל ס״י ס״ו ס״ק ס״ח: ז אבל הכף אסור כו׳ ע״ל ס״י ס״ב:
ח הכף אסור לדעת הרב״ב ס״י ס״ם ב״ה ולפי׳ לא היה בקדרה שלא מיס מן שאר דברי׳ אם היה הקדר ב׳ וכבלע מתחלה ע״י נוף הכשר הכף אסור וכני
קלל אבל לדעת המחבר אם אין הכף בחתר אלא כשהחבו בקדרה שמבשל בה עתה בשר נעין ועכ״ל: ט בין עם בשר בין עם חלב וכן אפי׳ עם
שאר דברים דהא הכף בכ״ב ועל״ל ס״י ס״ם ס״ה ובמ״ש שם: י כל זמן שהיא בי׳ מעשה בתחיבה אפי׳ לכתחלה אפי׳ בשר בשר כיון שהיא בי׳
בשר בתחיבה דשכוחה בכ״ב ואוסרת אף בכ״ב אפי׳ ליעבד אם היא בי׳ מעשה בתחיבה ומשום הוא דכ״ב בתחיבה כוכתי דכ״ב בד״מ ס״ה זה בהג״ה לפ
בשר בתחיבה בכ״ב ואוסרת אף בכ״ב אפי׳ ליעבד אם היא בי׳ מעשה בתחיבה ומשום הוא דטעמא הוא דטעמא הוא אבל אם אינו בי׳ בשעת התחיבה כגון שהיה בתחיבה כבר ומחבר אבל
בהג״ה שהביאו כאן בשמו להקל ומשום הוא דטעמא הוא אבל אם אינו בי׳ בשעת התחיבה כגון שהיה בתחיבה כבר ומחבר אבל
ולפי לכתחלה אסור לכתחבו אפי׳ בשאר דברים אפי׳ אינו בי׳ כיון דכ״ב מתחלה: יא הכל אסור בשלמא ואפי׳ הקדרה בת כמה כלים ס״ם מלוח ע״ו
אם עבו״ם דשם בישל בה אם ס״ב בהג״ה בשלמא בי׳ יש לך דעי הקדרה לבשר ומשלבל אותר בשר ס״ל וכ״ב מהרש״ל אותר בת כלים ס״ם מלוח ע״ו (וכן דעת הפו״ה
ומהרש״ל

מעט מים לכל מה שחתך כולו ללח ידוע כמה כפיים מיכיו ע״ל ס״י ס״ם ס״ו וידוע כמה מהרים ל״ל בחו״ם ס״ח ופנ״ם ס״ו
מ״ת דשם מיכן ברור לו עד כמה תחת מזער כשהם דרך לתחוב דהיינו עד שם שכף ע״ב: ב דהיינו שמשמו בו כר״ת חלב
אבל שם משמו בו כר״ת מים ס כן מחשבו מע״ל אבל בכף אין לאסור שם שחשבו אע״ל כחלב שהיה במים ס׳ כנד הכף כלקמן ס״ו
ום״ק נ ונ״ב ס: ג וסברת רשב״ם ור״ת דשב״ם דשם מקרינו שם כולו מ״מ מיכן מולין כליתתו כבולנ״כ בשמוקי׳ ע״ל ס״י ס״ם ס״ק ס״ו ולפ דעת
המחבר שסברת מהרש״ל ומהרי״ל בתשו״ס ס״ק ס״ו ותרוייהו מסכון ס״ק ס״ג כנד החלב ומיהו ל״ל כשאר בו מעט חלב ובשהיו מן המדרש
בעשה הכף בכלי חלב ולבך נדיך לבטל הכף בפעם הב׳ כדכתב ט״ת כתב הט״ו שם תחת ב״ם כו׳ נדיך ב׳ פעמי׳ ולפ כתבו מתעמ ולפ תשב
הרבה פעמי׳ נדיר ס׳ בכל פעם משום לחוש לטעמייהו דם ל״ל לאחיר כ״ב רק בבה״ם דהוא מפני שכל ס׳ היה נשבי עצמו ועל חבורן כלשהו
פעם כ״ב בשאר חיסורי וכ״ש בם ס״ב ס״ן ולכך בשקחבו פעם ב׳ן ליכא למימר דכ״ב בשאר חיסורי אלא בחלב הכף לפ ס״ב ס״ת תפחבו הרבה פעמי סני
בב׳ פעמי׳ ונסתפ״ק דם ל״ל בכל חיסורי וכ״כ בחאת לפ כתב בם ס״ב ס״ת דשם ס״ת לן ס״ן ס״ו דשם ס״ת בכל כוית חיסור לתוך ס׳ וה״ה בחו״ב חזר
בשר כתבטל הרשב״ן ושוב נם בפעם הב׳ בטל בתוך הס׳ ואע״ג דמשמע דעת ב׳ לן ס״ן ס״ו דשם ס״ת בכל כוית חיסור לתוך ס׳ וה״ה בחו״ב חזר
ובכל כוית חיסור חזר ופיעור אפ אין בח כן אפי׳ כודע בבתי׳ וכמ״ש הר״ב בס״ם ס״ת דאין טעם נכנגד בכף ולפ ים ס׳ כנד כל הכף ולפ אפ כולו
חלב שלא דמטעם כ״ב בריך ב״ם ס ולפ״ג דאין במיכו כמי מיכו ב״ת מ״מ כיון דרוחי לית טעם נכנגד בכף ולפ ים ס׳ כנד כל הכף ולפ אפ כולו
עכו״ם ומכ״ת בי שם זה לפ שיך וכוי: ו ונ״ל דאפי בפעם ס״ם דהרב הכלוש לפ אמרי׳ חב״ב כדלק ס״ל ס״ם ס״ו ב״ת ס״ם
ס׳ קפ״ב דאמכי לאחת בעלמא ולפ״ג דק״ל דהתם לחומר מ״מ בחב״ב בחיסור ולפי דלהקל כמה פעמי׳ ק״ל דלא בעלמא ס׳ ס׳
וכלקמן ס״י ס״ת סוף ס״ד בהג״ה ולמהרש״ל נ״ב דעת אחרון בבאן ולפ״ז ק״ל הכי ועל״ל ס״י ס״ו ס״ק ס״ח: ז אבל הכף אסור כו׳ ע״ל ס״י ס״ב:
ח הכף אסור לדעת הרב״ב ס״י ס״ם ב״ה ולפי׳ לא היה בקדרה שלא מיס מן שאר דברי׳ אם היה הקדר ב׳ וכבלע מתחלה ע״י נוף הכשר הכף אסור וכני
קלל אבל לדעת המחבר אם אין הכף בחתר אלא כשהחבו בקדרה שמבשל בה עתה בשר נעין ועכ״ל: ט בין עם בשר בין עם חלב וכן אפי׳ עם
שאר דברים דהא הכף בכ״ב ועל״ל ס״י ס״ם ס״ה ובמ״ש שם: י כל זמן שהיא בי׳ מעשה בתחיבה אפי׳ לכתחלה אפי׳ בשר בשר כיון שהיא בי׳
בשר בתחיבה דשכוחה בכ״ב ואוסרת אף בכ״ב אפי׳ ליעבד אם היא בי׳ מעשה בתחיבה ומשום הוא דכ״ב בתחיבה כוכתי דכ״ב בד״מ ס״ה זה בהג״ה לפ
בשר בתחיבה בכ״ב ואוסרת אף בכ״ב אפי׳ ליעבד אם היא בי׳ מעשה בתחיבה ומשום הוא דטעמא הוא אבל אם אינו בי׳ בשעת התחיבה כגון שהיה בתחיבה כבר ומחבר אבל
בהג״ה שהביאו כאן בשמו להקל ומשום הוא דטעמא הוא אבל אם אינו בי׳ בשעת התחיבה כגון שהיה בתחיבה כבר ומחבר אבל
ולפי לכתחלה אסור לכתחבו אפי׳ בשאר דברים אפי׳ אינו בי׳ כיון דכ״ב מתחלה: יא הכל אסור בשלמא ואפי׳ הקדרה בת כמה כלים ס״ם מלוח ע״ו
אם עבו״ם דשם בישל בה אם ס״ב בהג״ה בשלמא בי׳ יש לך דעי הקדרה לבשר ומשלבל אותר בשר ס״ל וכ״ב מהרש״ל אותר בת כלים ס״ם מלוח ע״ו (וכן דעת הפו״ה
ומהרש״ל

ז והוא חומרו כלפי טעם מיפו בתב״ה בשלב״ה ד״ל כתב קצת מעם לענין שאינו אסור אם נ״ל דאחיר לישנו ז״ל ורי״ב מאי נו שהוא ע״י טעם בעלמא ומקרים״ל כאן ס״י ס״ל דאפי טעם כיוצא בזה ומתוך דמייתו כאפה נם מעם זה ע״ש וכתב הוא דדוקא בתוקן כאופן שאם קדרי מלמעלה וים כאן כדין חלב כמו שים בקדר כיוצא ואז ס״ל לקמן אפי שיהא בקי מן הצד ז״ל וקדחים׳ בעלה שם אלב בתוקן שאם רוצים למעלה ויכולה ס״ל לשלוש בין לקמן יפה אין לומר שהוא מיסור בעין ומותר עכ״ל וצ״ל לדברי דלקמן שהותו שהוא לקנר הוא דבר מועט מ״מ הוא של בשר עולה למעלה עד ס״ם כנגדו עד שכעט״ם שבעין בכלי ולקמן הכמוי כעין בלילה כלקמן ס״י ס״ח ס״ה דשאת אין בה ס״ם כעמי״ם ס״ת מעט כנגד מה שבעין ודמי לללי ס״י ס״ה ס״ם ע״ש ומ״ש ולפי דאין להקשיר ס״כ בכמוי וכמ״ש הר״ב וכ״כ בם שפי דבדיבי דקי ס״ת ס״ת דבעת שהקח לו מים עוד שום נד להיתר לו בכמוי דאפ דאינו בעלמה כדאם להקל ע״נם בד״מ נוהג בכדרכי על המבחן הזה ים לדברי ולפי מ״ש מילי מכטל המבחן כי מבחן טעות ואין לו טעם למעוך עליו ע״כ נם העטלן קרוי עבר על מוזהרין זו: ה אם שהיל להוציא וכרוך שבריך שהקח היד מולבת בזיעה ובללעיל ס״י ס״ב ס״ת בהג״ה: ו ואם הכמוי שם וקדרים מנוכת בכל שרי כו׳ ואפי׳ קדרה עבמ״ שרי לבתחלה כ״ת שקח לו מדים׳ למיללה במקום שבעט בכמוי ואעפ״י שהלחלוחי׳ היה חם מ״מ שרי אפי׳ כשבכדרכו אין הכמוי הוי בכלי שכי ונ״ל לעיורי דטיפה ס׳ כח חמיותה פוסק ואינו כך ר״ת ב״ל ס״ת בשם מו״ה: ודע דכתב עוד בד״מ דהנה ס״ל (ס״י ס״ו) פליג על מו״ה ום״ל דהכמוי רוחק על קדרה נוכחת שכמוי וקדר לאפוקי דאין דרוחק הוא ס״ת שלא בלע הקדר שבלעה מעפ״י שהיה אין הבשר מידי דהוי לחם (בם״ ס״ב) ולפ״ז אינה בלה וכדאין דברי הפו״ה דברי כת שעם שנון לל״ל טעם רוחקת שבשלה על הכלי לבשר עדיין ולפ״ס״ק ס מבואר בשם מהר״ם כדברי מו״ה שכ״ל ל״ת ונ״ע בשם שחיר נם קדרה ומדברי מהר״ם שהנ״ה כ״ת ס״ק ס״ה (וכ״ם כלל ב״ה ד״ו) שכתב דלפ״ז עדיין כ״ש שם שהכמוי בקלוח אבל בישים שבשלה על הקתה שני בדיבים שבשל״ל אין דשיה כלל בדבריהם ובעיניה הוי כקל פה וכ״כ בשו״ת נופים כלל ב״ת ס״ק מ מדברי מהר״ם מלובלין דשיכח שהשכיון נדיך קליפה שכ״ל ועוד דהכא ע״י מיפ ת דוחקת שכמוי על הכלי דשכמוי נופים עם הלח ואיתיה שם בשר בקדרה ועוד דשכ״ק ס״ק ד׳ שהביאו הרבה פוסקי׳ דס״ל דכלי חרס בולע תמי׳ כ״ש ודברי שבשפתי בקלוח שמבלע ע״ש אינו כל זה כשים לאסור בכמוי אבל יש לומר דשיעור דכ״ש הכל שרי וכן דעת מהרי״ט בשם ס״ת ומ״ו מין הסתם מחרימין שים שם לחלוחית כ״כ בד״מ ובן מוכח מדברי בהג״ה בכאן:

מו״ם שם

צף א מזער כגון שם שחתך כולו ללח ידוע כמה כפיים מיכיו ע״ל ס״י ס״ם ס״ו וידוע כמה מהרים ל״ל בחו״ם ס״ח ופנ״ם ס״ו
מ״ת דשם מיכן ברור לו עד כמה תחת מזער כשהם דרך לתחוב דהיינו עד שם שכף ע״ב: ב דהיינו שמשמו בו כר״ת חלב
אבל שם משמו בו כר״ת מים ס כן מחשבו מע״ל אבל בכף אין לאסור שם שחשבו אע״ל כחלב שהיה במים ס׳ כנד הכף כלקמן ס״ו
ום״ק נ ונ״ב ס: ג וסברת רשב״ם ור״ת דשב״ם דשם מקרינו שם כולו מ״מ מיכן מולין כליתתו כבולנ״כ בשמוקי׳ ע״ל ס״י ס״ם ס״ק ס״ו ולפ דעת
המחבר שסברת מהרש״ל ומהרי״ל בתשו״ס ס״ק ס״ו ותרוייהו מסכון ס״ק ס״ג כנד החלב ומיהו ל״ל כשאר בו מעט חלב ובשהיו מן המדרש
בעשה הכף בכלי חלב ולבך נדיך לבטל הכף בפעם הב׳ כדכתב ט״ת כתב הט״ו שם תחת ב״ם כו׳ נדיך ב׳ פעמי׳ ולפ כתבו מתעמ ולפ תשב
הרבה פעמי׳ נדיר ס׳ בכל פעם משום לחוש לטעמייהו דם ל״ל לאחיר כ״ב רק בבה״ם דהוא מפני שכל ס׳ היה נשבי עצמו ועל חבורן כלשהו
פעם כ״ב בשאר חיסורי וכ״ש בם ס״ב ס״ן ולכך בשקחבו פעם ב׳ן ליכא למימר דכ״ב בשאר חיסורי אלא בחלב הכף לפ ס״ב ס״ת תפחבו הרבה פעמי סני
בב׳ פעמי׳ ונסתפ״ק דם ל״ל בכל חיסורי וכ״כ בחאת לפ כתב בם ס״ב ס״ת דשם ס״ת לן ס״ן ס״ו דשם ס״ת בכל כוית חיסור לתוך ס׳ וה״ה בחו״ב חזר
בשר כתבטל הרשב״ן ושוב נם בפעם הב׳ בטל בתוך הס׳ ואע״ג דמשמע דעת ב׳ לן ס״ן ס״ו דשם ס״ת בכל כוית חיסור לתוך ס׳ וה״ה בחו״ב חזר
ובכל כוית חיסור חזר ופיעור אפ אין בח כן אפי׳ כודע בבתי׳ וכמ״ש הר״ב בס״ם ס״ת דאין טעם נכנגד בכף ולפ ים ס׳ כנד כל הכף ולפ אפ כולו
חלב שלא דמטעם כ״ב בריך ב״ם ס ולפ״ג דאין במיכו כמי מיכו ב״ת מ״מ כיון דרוחי לית טעם נכנגד בכף ולפ ים ס׳ כנד כל הכף ולפ אפ כולו
עכו״ם ומכ״ת בי שם זה לפ שיך וכוי: ו ונ״ל דאפי בפעם ס״ם דהרב הכלוש לפ אמרי׳ חב״ב כדלק ס״ל ס״ם ס״ו ב״ת ס״ם
ס׳ קפ״ב דאמכי לאחת בעלמא ולפ״ג דק״ל דהתם לחומר מ״מ בחב״ב בחיסור ולפי דלהקל כמה פעמי׳ ק״ל דלא בעלמא ס׳ ס׳
וכלקמן ס״י ס״ת סוף ס״ד בהג״ה ולמהרש״ל נ״ב דעת אחרון בבאן ולפ״ז ק״ל הכי ועל״ל ס״י ס״ו ס״ק ס״ח: ז אבל הכף אסור כו׳ ע״ל ס״י ס״ב:
ח הכף אסור לדעת הרב״ב ס״י ס״ם ב״ה ולפי׳ לא היה בקדרה שלא מיס מן שאר דברי׳ אם היה הקדר ב׳ וכבלע מתחלה ע״י נוף הכשר הכף אסור וכני
קלל אבל לדעת המחבר אם אין הכף בחתר אלא כשהחבו בקדרה שמבשל בה עתה בשר נעין ועכ״ל: ט בין עם בשר בין עם חלב וכן אפי׳ עם
שאר דברים דהא הכף בכ״ב ועל״ל ס״י ס״ם ס״ה ובמ״ש שם: י כל זמן שהיא בי׳ מעשה בתחיבה אפי׳ לכתחלה אפי׳ בשר בשר כיון שהיא בי׳
בשר בתחיבה דשכוחה בכ״ב ואוסרת אף בכ״ב אפי׳ ליעבד אם היא בי׳ מעשה בתחיבה ומשום הוא דכ״ב בתחיבה כוכתי דכ״ב בד״מ ס״ה זה בהג״ה לפ
בשר בתחיבה בכ״ב ואוסרת אף בכ״ב אפי׳ ליעבד אם היא בי׳ מעשה בתחיבה ומשום הוא דטעמא הוא אבל אם אינו בי׳ בשעת התחיבה כגון שהיה בתחיבה כבר ומחבר אבל
בהג״ה שהביאו כאן בשמו להקל ומשום הוא דטעמא הוא אבל אם אינו בי׳ בשעת התחיבה כגון שהיה בתחיבה כבר ומחבר אבל
ולפי לכתחלה אסור לכתחבו אפי׳ בשאר דברים אפי׳ אינו בי׳ כיון דכ״ב מתחלה: יא הכל אסור בשלמא ואפי׳ הקדרה בת כמה כלים ס״ם מלוח ע״ו
אם עבו״ם דשם בישל בה אם ס״ב בהג״ה בשלמא בי׳ יש לך דעי הקדרה לבשר ומשלבל אותר בשר ס״ל וכ״ב מהרש״ל אותר בת כלים ס״ם מלוח ע״ו (וכן דעת הפו״ה
ומהרש״ל

מהרש״ל בתרו׳ סדמן מי׳ קפ״ב וכהג״ה ס״ו ומ״ש בסמוך

מו״ם שם

ס״ל והג״ה ומרד ומו״ם

מותר לתת לתוכה פירות או צונן כיון שאינו נהנה
מגוף האיסור:

ד אם אין הכף בן יומו הקדרה והתבשיל מותרים

ג והבף אסור לכתחל' בין עם בשר בין עם חלב

ד ומכל מקום בדיעבד אינה אוסרת בין שלא
היתה בת יומא:

כך הגיה ב"י בשם מ"מ ה מו אם בשלו מים בקדרה חדשה ותחבו בה כף
חולבת ואחר כך חזרו ובשלו בה מים פעם
אחרת ותחבו בה כף של בשר ושתי הכפות היו בני
יומן ובשום אחר מהפעמים לא היו בם ששם אסור
להשתמש בקדרה לא בשר ולא חלב אבל שאר
דברים מותר לבשל מאחר שהיתה חדשה שלא בשלו
בה מעולם:

קנה מיהו אם עבר ובישל בו כשר לו חלב מותר להניח
נותן טעם כר נותן טעם קדירה

בישלו בה כשר אף כו' אפי' בישלו מעט דהוי כ"ט כר כ"ט דהטעם מיועט הוא: מכף ומן הכף אל המים שבקדרה ומן המים אל הקדרה עצמה ועדיין פוגם
מיהו ואפ"ט כמי אם לאחר מע"ל מתחיבת הכף חולב הנתחמו בה מים ותחבו בה כף של בשר כ' מותר להשתמש בקדרה לבתחלה בשר וטעם חלב
שבפנים בקדרה לא חזיב טעם כעפי' ואחכם שמתוך כאשר בפסק הרב הקדרה הבלועה מבשר וחלב אפי' בפנים אסור להשתמש בה לבתחלה לא בשר
ולא חלב ומשכחת לה בגון קדרה של חלב שבשתמש בה חלב בעין ואחר מע"ל בשתמש בה בשר מותר לבשל בה בשר ולא חלב שהוא כלוע מפנים לא חזיב ב"ש ב"ה ור"ן דף קכ ע"ב והנה ב"י
ס"ס ובמ"ש מהרש"ל שם ובספרי שם"ק שבספרנו כתוב כאשר ל"ל מושתמש) וכיוצא בזה כתב רבינו אם מים שעשו לאחר מע"ל
ויכיו דמים והורם שבלוע מפנים בשר והר"ן מ"ש על סוגיא מפרש ואומר ואיכא בדלקה הכיון שהקדרה חדשה אין הקדרה בעצמה חולב כשאר
כו' לבלוך אם מותר להשתמש בקדרה זו לבתחלה בשר לטעם חלב לא חזיב טעם חלב ויכיו אל פרש דבשר ונחלב אסור בשר דברים מותר מבשלת לה
בעכין אם בישלו בשר בקדרה של חלב שבשתמש בה חלב בעין שהיכו כ' וכן מוכח בכלבו שם להדיא הכן הוא פי' לבר' הסמ"ק שבשיל דברי
מהרש"ל עד לבשל בה דגים מותר' כתב והר"ף כתב ומיהו כדאף הכין שהקדרה כו' וכן מוכח בשו"ת כלל ס"ה ס"ב כ"ט בר כ"ט בכיוצא ועוד תיעם דהיינו כתב מאחר
והוא פגום ואפ"ה יש להקל על המקבל למה אסר לבשל בה בשר בפרש שהוא מתיר לק"ל ס"ה כ"ט בר כ"ט בכיוצא ועוד תיעם דהיינו כתב מאחר
שהיתה קדשה כו' דמשמע הא אם בישל בה חלב בעין אפור לבשל בה שאר דברים והיה לו לומר לבשל בה בשר שהודעת על בשר שהודעת
כיוצא חלב דוקא כאשר בישלו בה כ"ש כ"ט בר כ"ט ומע"ג אפור דברים מותר מכאן נבי' ס"ה ס"ב דקיבעת בשר שהודעת
ס"ט דכיון דעבר ונתיר לקבוע קבעית ס"ב בקדרה זו ס"ב יש לקבוע לה תדיר בשר דמ"מ יותר מבשר חלב וכ"כ בהג"ה סמ"ק
ובב"י בשם הר"ף מתיר כ"ט בר כ"ט בבישול וכן נבי' שהקדרה מתיר כשל אסקן מיהו כ"כ ב"ח דהקשה כמילתא קיימא לן ודלא כתב
ס"ט דכיון דמתחלה היתה בלוע בעין בשאר בם מותו טעם ס"ב ס"ב הכא בקדרה דבשאר טעם בתחרון עיקר דהא קיבלה מבשר כ"ט בר
כ"ט ובכ"ק כלל ס"ה ס"ג מביא על סתו"ה שהוא כתב אלא כתב בתו"ה בסמ"ק עוד כתב בתו"ה שם דה"ה אם כתב בתוכו הכף הבלוע מע"ל
מתחיב כף הרחצן ליכא דהא התירא שלו הוא טעם שבשר הין נו נ' כ"ע שהוא מותר לפי' תוך מע"ל והא דכתב הר"ף אחר מע"ל היכו מהוש
לקולי שם על המעשה שהיה עב"ל ודבריו כוכיח ע"כ נ"ל כן דהא הר"ף מתיר דגים שבתבשלו בקערה של בשר לתוכלן לבתחלה בכותח ב"ב כ"ם שכא
בקדרה דהוי נ"ט ועוד כיון דמתי' נבי' שהקדרה כאלו נבלעה בה ס"ב דלא מהיב כלום שהוא מבלעי שהוא בי' ומש"ה נבי' קדרה לא
מהיב בבלוע' הב' זוס כלום שלא רס"ב הוי נר כיון דמתחלת בקדרה קיימא בשאר בם טעם שתחרון יותר מהראשון וכמ"ש בלבוש
כיוצא שם לעולם לבתחלה בתרייתא ועוד דע"כ נ"ל דמ"ש הר"ף לאחר מע"ל דוקא דאי תיתי מע"ל מודה למהרי"ו מאי הוכיח למהר ומשכח
לאחר מע"ל כשבר בפסק הרב כו' ומשכחת לה בגון שבשל בה כשבר בפסק הרב כו' ומשכחת לה בגון שבשל בה בשר בפסק הרב כו' ומשכחת לה
בשבר בפסק הרב ומשכחת לה תוך מע"ל כו' ומזה נבי' לשכוח בשבר בחלב שבשל בה בשר כיוצא ודלא כהאחרונים שכתבו בשם הרב
בדין שם"ק לבני המתב' ספרי שם"ק וביכולה שבספרים בטעות מיעשה בם לבני מהרי' מקדרה חדשה שבישלו בה מים והתבו לתוכה כף חולבת בה
כו' לאחר שהיו בישל בה מים פעם אחר כו' ומיהו כרש שבקדרה חדשה לא בישלו בה חלב מעולם כו' ומה' ומיהו כרש לא בה שנגה לאחרונה שם
כרישת מיירי כשהכניסה בתוכה תוך מע"ל ולאחר כל הדוקק' לא חזיב מיעשה שהקשיתי בפרים ובשמת הבשר ברוך שבספרי שם"ק שלנו בשבעות והפשוט בלשון שם"ק שבתוך וכבלבו ושאר ספרים שבהגהתי וכדפי') ודומק נדול לומר דם"ל בתוך מע"ל כ' לבתחלה ואסור לבשל בה
אפילו שאר דברים דהא ליכא דהא מתיר כ"ט בר כ"ט בבשול לפי' לבתחל' לאחר מע"ל ודעתי לא שייך לומר כ"כ לבתחל' אלא ודלא שייך כלל
הקדרה שבבלוע בה חלב נעין כו' לאחר מע"ל אפור לבשל בה שאר דברים לבתחל' ס"ב כ"ט לבתחל' אלא ודלא שייך כלל
לומר כ"כ לבתחלה אלא הכירור כמ"ש וכרש"י לפי' דמתחרין לק"ט ס"ב לאסור דגים שבתבשלו בקדרה של בשר לאכלן בכותח לבתחלה אפור
כאן מקדר לבשל בה בשר כיוצא בה כף החתרון וכמ"ש הרש"ב ס"ב כל שעה וזל ואפי' להאוסרים כתב שלו מכח שרי דהתם הבשר בבלוע בדגים מעשה
מעשה כי בבלוע אוכל בתוכו דגים רמויים לתוכו הלכך אפור לאכלן בכותח אם בישלו בקדרה של בשר אבל מכח טעם הפגם בבלוע אין
לחוש ואפור ובבלוע בדופני הכלי אי חזיב טעם כשיפור ויפלוט בפגם לתוך התבשיל ע"כ נ"ב בפוף אם עבוד ב"ב ס"ב התום' סוף אם עבוד
ד"ה מכאן ואפ"ה בתבשיל בבלוע בקדרה אי חזיב טעם כשיפור ויפלוט לבשר ובן מוכח דעת הפו"ס שהרי הוא מוסר נבי' דגים ואפ"ה אסיל
בלן לבשל בה בשר ובכי אית בתי' לקמן ס"ק נ"ע ס"ק ל' ועוד דבכל בלן לאיכא נ"ט מפעם אי חזיב אל תוך מע"ל אפור לבשל בה בשר
לב"ע שרי וכתב"ם שם ס"ק ע"ה והתוס' סוף אם עבוד ס"ל כת"ת ועוד ד"ל ס"ם ס"ם ומהרי"ן ס"ם בקדירה של חלב תוך מע"ל לא חזיב
ב' מעשה הסימנים דפי' לא בתבשלו אמנו שבשל נב"ג ס"ם מעשה שהבשר בבלוע ואפשר למים חוץ ובבלוע בכלי מע"ל וכ"כ בהג"ה שם

ומהרש"ל בלוש"ם ובספרנו שבכ"ס ס"ק ס"ג בלוך רפ"ו ודקה רפ"ו:

ב פירוש לן נוכן כתב הבי' מעשה לפי' דבר לם כל שהוא נוקמות
שבכ"ל נע"ב ס"ק כ"ם ס"ק ס"ב סלרכתי בוש: נב ובכך לסור
לבתחלה בין עם בשר בין עם חלב כיון שהוא בלוע אבשר ומתוך בבל
עם שאר דברים מותר כלעיל ס"ב ס"ג ס"ק נ"ג: ד ומ"מ
בדיעבד אינה אוסרת בין שלא היתה בת יומא כ"כ הרב דהיינו דוקא שהוא שאור ותחבה במין שתחבה
בשעה ראשון דאלו תור ותחבה בשאין שהיתה בלועה מחבה תחלה בתוך
מע"ל מתחיב בשיעור שהוא שאור שבכ"ל וכ"ם אם תור ותחבה בשאר דברים
כגון מים וירקות המותר בדיעבד אפי' תוך מע"ל מתחיב לתשובה:

שו בישלו כו' עד סוף הסעיף נראית שהמחבר לא כוון בכל
וגם הר"ב לא יכיר לאכוון מוכרח אלי להאריך דזל הסמ"ק
(ס' ר"ג לף ק"נ ע"ב) מעשה בא לפני מורי הרב ר' קדירה חדש' שבלו
בה מים ותחבו לתוכה כף חולב' ולא היו מים כדי לבשל ואחר כימים בישלו בה מים אחר' ותחבו לתוכה כף שבשתמש בשאר כמו כן נ"ב לא
היה כדי לבטל והורה שבבלוע מפנים בה ואפי' הקדירה חדש' שבשתמש
בה בשר או חלב אבל לבשל בה דגים מותר ומיהו כרשם בה בשר מותר לבשל
חדשה ולא בישלו בה חלב מעולם מ"מ שתחבו לתוכה כף מולבנת
כי' וגם אין בקדרה ס"מ מין הקדרה כעין' מולב' בקבי' לאסור אם

ע"כ נ"מ אם אכל ס"מ אכ"כ בשר שבולי לקט דמות לבנים ל כלי כ' בע"מ קוד' מכות דאפ לו לא ד"ה בשבולי מסור מודק בג' כ"ט ע"ב וכן מתבאר מהו"ס כלל ל"ד ט"ו וכלל ל"ה ד"ה בהדיא כתי שכי פ"ט לג' דג"כ ט"ו מותר לכתחל לף בכלי ע"ג אפ כנס על הרצ בשבו"ס יש להתיר שמתם כשמחבר ואפ לית לפי לדידן: וכרמ"ב ס"ס כשמתבו בשר בשיו בקדרה זו שתבשו בה כרמתבוכה כף מו"ב כ' דמותר לבשל אפ"כ בה בשר אבל לאחר תה"ד אכף הרמבן לא סי מתיר אקדרה לבשל בה בשר לבתחל כשמתבשל כמו"ס כלל כ"ג סיף ד' וכני מסתע מדברי סמ"ק דלא ל ואפ"ג דכסמ"ק נוהגי אתי להקלה אפי לכתחלה ואפי בכיפול אל דשפיר אכף כיון דאב"ד אריך לקבוע תשמיש לקדרה זו יש לה לקבוע שבלוע בה ודוק בכל זה סעיף: שן וקדרה פ"ם ב' דאלו סיף כ' אכל אסו אקדרה כלעפ תחלה ואשכל ואכף כאלקמן סי' כ"ה ס"ב בבב"ח ודוקא בשקדרה כלעפ תחלה מנוף סדבר בשיו אבל אם כלעפ ע"י כף ובפ"ג כתבאר בס"ק שלאחרי זה ובהגהו"ב ואפי לשתמיר כו' קלי אחלוק לשמוכח ולא קלי לים בשבל ס' וק"ל: יח לאכול השבל "כשיו אכלי כו' כן הוא בכל הספרים ולפיכו נכון דפ"ב משמע דכוונתו לאכלו כשיו אכלי שהוא ב' דשייכו שם חלב אוכלין אומו שם חלב ואם בשר שם ס"ב שיתך כתב עכ"ל דשיכו אלא תומר בשלמא שהו הרבה פוסק ס"ם ל כלי דכ"ט בר כ"ט אסור בכיפול ואפי' כ"ה ס"ב וכתב שכן המנהג אף פרא"ם דכ"ל "בשיו אכלי בב"ת וכ"ב בשיו ס"ב כלל כ"ו דיד ורלפי מורי לאסור לומר כלי שהוא ב' וכ"ל אלא לאסור שום כלי ולבני השבל ס"ל דשיו לאכלו לא עם בשר ולא עם חלב לאכול בזמו אכלי אל ס"מקו שיו לאכול השבל כשיו אכלי ב' דשם אכלי שם הוא כוונו טעם לעבם וס"ב שם שכף הוא אכלי ב' שהוא ב' והקדרה אל בשר ב' מותר לאכל לכתחלה עם בשר וכן לאפך וכ"ב שם"ס כלל כ"ם דיו וכשאם דוכתי וכ"ב בר"ב נוהג כבשיו ס"ב וכן שם שיו אכלי שכתבתי אלו אי כשלא כו לעבם אלא שיו ב' כוהגי כו שיו לכתחלה לאכלו עם שיו ב' עכ"ל ומשמע ל דאחמיר קצת בדברים אלו ומחלק בין כף שתבת כו בקדרה ובין קדירה שאחרי כשאך הב"ח בס"ם וה ולפע"ד לא ראין לחלק בין כף לקדרה אלא לתפות דכ"ט בר כ"ט אסור לכתחלה בכיפול ואלקמן סי' כ"ה והיכא דכתן טעם לעבם מותר לכתחלה ודוק) אבל קשה לקמן סי' כ"ה בכתב בר"ב דדנים שבתבשלו בקדרה של חלב ובן בהנו עב"ל ועי"ק דכתב שם בהג"ה דקערות של בשר שיכן בו שהודקו כיור מולבת שבכל מוצ'ובן כוהגי ואולי כאן לא קאמר אלא דקנקן כוהגי לאחמיר וכמי דייק לי"ב כתב"ק ורמ"ה מורי לאסור כו אבל רוב העולם אין כוהגי כן ולא מצאתי בשום וכה נ אלא שמי הכא כיון שבתבשלו בקדרה שיכה בו אי אפשר לאכול בחוה כלי שירה לתבשל בקדרה ב' וכמו ל"ת ב"ג דחשבת רחוקה היא מ"מ יש לייסב המכבב כף ועל הקוש"ס שכתב"ל כ' ן דלא ירא מי' בישול כוהגי לאחמיר טפי: יט המאכל כו' וקו המאכל אבל בשיו הוא ואיכ מאכל אפורי כדלקמן סי' כ"ה ס"ג נס"ב וכן משמע בת"ח שם בהגי: כ ולאסור אכלי שמיכו בו שאר לבשל בו שאר לבשרים כ"ב בת"ח כלל ס"ה ד"ה וע"ב בס"ב כלל ל"ד למס שתיר המחבר לבשל בה שאר לבשרי: כא כי אפשר שכל שרי ול"ד לדלעיל סי' כ"ג דקדר של בשר שמיכו בו שבישל בה חלב לבשל בה חלב ולא בשר דשתם בשלא בשר לבשרי אלא בשר דשתם בשלא בשר לבשרי אלא בשר דשתם בשלא בשר לבשרי אל

טור בשם הל"ף בשם"ק

ו כה בשר רותח שחתכו בסכין חולבת כל החתיכה אסורה כו אם אין בה ששים כו כנגד מקום חסכין שחתך הבשר אבל אם אינו בן יומו כה או אם אינו יודע שהוא בן יומו אינו אוסר אלא כדי בט וכל זה בבשר רותח קליפה: ככלי רחטון וחו חסכין כן יומו וחין כבשר נגד הסכין הכל לאסור ל וחף בסכין כריך הנעלה לכל חס רוח כלי שמי בבשר כריך קליפ וסכין כשהוא בקרקע וכן מסכין וחפי' חין הסכין כן יומו ים לקליף בבשר מעט מעט שמוכית הסכין:

טור וכ' בשם סמ"ק

ז ירנ"ב ל"ג ל"ע ת לא אם נפל לתנור פנא"ש גבינה אפילו לחה לג וגבן גבינה חמה בקערה בשר בת יומא אינו אוסר אלא כדי קליפה:

ח ירנ"ב ל"ג ל"ע בשלו דבש במחבת של בשר בת ומאוהריקוחו חסבקערה של חלב בת יום א ג מותר משום דהוי נותן טעם בר נותן טעם לפום תרא: דגים

בה בשר רותח כו שפיכן קסכין למטה וכבשר למעלה דחתיכה הוה נותן לסנב דזוקף לסכ"כ כלע טונף כאו"ה כלל כו לג: כל החתיכה חסור כו' ע"ל ד למאי דאמרינן בית הסחיטה רותח ואני בקליפה דהתם אין כל הכחוש רותח אלא בבשר רותח לפיכך לבר מקליפה כל החתיכה כולה רותחת כו' טור בשם הר"ף ובתב מהרש"ל סב"ם ס' כ' ט' ס"ק ס"ו לחלק דבני סכין משהה בם קליפה טור משום רש"י דאמרינן מיניה דחתיכה מחמת עצמה היא כ"כ מ"ז סני בקליפה עשל"כ בבליעה לבד ולא בבשר עב"ל ולא נתמהתי על סוף דעתו דבקליפה לא תלה על הדעה לחותו לסכין שהשהה בה כשרה דהתם ודאי בקליפה לא נתייבש דחייבי דחייבי ס' ולא תלה בהם כלום ולא בבשר ודאי נתייבש מ"מ לא בסכין של עכו"ם שהשהה בה דאמרינן דף דחולין דף ק"ג ע"ב דאפ' נ"ט כלפי לא רותח סני בקליפה וכן הוא בהגה' סמ"ק ס' ר"ח לחדי' ג' ס"ק בבשר רותח סני בקליפה וכן הוא בהגה' לסכין חמיר דאפ' בבשר חי אינו אוסר אלא כדי קליפה ולא חמיר בסכין חי אלא בבשר רותח ולא בבשר בישל אלא בבשר רותח ולא בסכין חי ולא בסכין בישל אלא בבשר רותח וכן נ"ב ס"ק ס"ג על דסתם סכין הוא בלוע ב' משמכוית של סמק וכן ג"כ מ"ש סני בשם הר"ם שהביא הב"י בשם הרשב"א דבשר שנתבשל חצי בישול אינו בולע כלל ולא פלט כלום ולא נתן טעם בסכין ולא בבשר שנתבשל כל צרכו ולא נתן טעם בסכין אלא בבשר שנתבשל חצי בישול ולא פלט כלום נתן טעם בסכין ולא בבשר שנתבשל כל צרכו ולא נתן טעם בסכין אלא בבשר שנתבשל חצי בישול ולא פלט כלום נתן טעם בסכין ובבשר שנתבשל כל צרכו ולא נתן טעם בסכין ולא בבשר שנתבשל חצי בישול ולא פלט כלום נתן טעם בסכין ובבשר ולא נתן טעם בסכין ולא בבשר ולא פלט כלום ולא נתן טעם בסכין ולא בבשר ולא פלט כלום ולא נתן טעם בסכין ולא בבשר ולא פלט כלום

צה

דגים וביצה שנתבשלו בקדרה של בשר אם מותר לאכלן עם גבינה ובו כ"ט סעיפים:

א רבי שנתבשלו או שנצלו בקדרה של בשר ואפילו רחוצה יפה שאין שום שומן דבוק בה מותר לאכול בבותח משום דהוי נותן טעם בר נותן טעם דהיתרא ואם לא היתה רחוצה יפה אם יש בממש שעל פי הקדרה יותר מאחר בששים דגים אסור לאכול בבותח:

ב ביצה שנתבשל במים בקדרה חולב מותרת אותה בתוך התרנגולת אפילו לכתחילה אבל אם נתבשלה בקדר עם בשר ואפי' בקליפ אסור לאכלה בבותח:

טעם ג וסימנך לחסו לכתחלה (סי' ה' ומ"ש סברים בס"ד סי' ס"ק הוא טעות ועיין ס"ק ג') ד וכדיעבד מותר ככל עניני הדוקא לאכול עם חלב והכי עצמו ה לחכל לתתן ככלי שלהם מותר לכתחילה וכן נהגו וכן יש לנו כתבשלו או נצלו תחילה עלו ככלי שלו כשר מותר לאכלן עם חלבו עצמו וכן לדיוקך וכן יום מיום מיכלי שנתבשלו או נצלו כו לפנים שלש ימים בין יומו מיתנין היתר לכתחלה לאכלן עם חמין שנזי וכלזה כשנתבשלו ליומו דבר חריף לחכל אם לא ימים דבר חריף כגון שנתבשלו דברים חריפים בכלי של כשר ז לחלו ליומו בין יומו אז מדקו תבלין כמדוך של כשר אם חלבו בחלבו לוסר לחלו כדיעבד ח עד לחיכת ס"נגד הכשר הכלוש כשם ומ"מ לא יקרי מחכל דבר חריף מעט תבלין שבו רק אם כולו סוח לבר חריף ורובו ככולו וע"ל סימן ק"ו:

ג קערות של בשר שהודחו ברותח חולבת בחמין שהיד סולד בהן אפי' ט שניהם בני יומן מותרות משום דהוה ליה נותן טעם בר נותן טעם דהיתיר והוא שיאמר ברי לי שלא היה שום שומן דבוק בהן ז ואם היתה שומן דבוק בהן יא צריך שיהא במים כנגד ממשות שומן יב ויש מחמירין שיעלו הלין שעל פי הקערה:

ג מכלי את כלי רחצן ומו כל הכלים מותרים והיום

כל שכ"מ רצאר רמכם ורכב"ם וכ"ן וכב"ח כצ"ל ור"ת

תבו' רכב"ם סי' תקי"ן

רלכן כצ"ל ומו"ה כלל ל"ל כצ"ל ומרל"

מו"ם ס"ם ומוסכם מכל הפוסקים מו"ם

כ"ם ס"ג כ"ם כצ"ל ס"ם ותבו' רכב"ם תת"ט ומו"ה כלל כ"ל (והנה סד"ס ס"כ"ם מסר"ם ונתנו כצ"ל)

סור כצ"ל סס"ת ומב"ם וטכ"ק ורר"ף וגז"ל (ותום' ומרד' ור"ן ורבנו"ל ופסקי מרדכי ומו"ם)

א רחוצה יפה שאין שום שומן דבוק בה מותר לאכל בבותח משום דהוי נותן טעם בר נותן טעם דהיתרא ואם לא היתה רחוצה יפה אם יש בממש שעל פי הקדרה יותר מאחר בששים דגים אסור לאכל בבותח: מקור מהרי"ל סי' ק"ל ס"ק ב' ומהרי"ו סי' ק"ל ס"ק ב' ומהרי"ל סי' ק"ל ס"ק ב' ומהרי"ל סי' ק"ל ס"ק ב' ומהרי"ל

אוס׳ הכל אסס הנס׳ד ואוס׳ אסס

א והמים מיהנין מהן מיסור לכתחלה מו לאכל אסס אמיסס בני יומן ומדיס לותן ביחד בכלי לאחמן אבל מו ומכי מיהנין ואין לאסות מדוקא כיחד וכלי לאחמן אבל אסס הוכחוה לאחר זה לאכלו אחר כיחד אבל אחר ואסס אי עבידה מכלי לאחמן אבל בלי חלב דינו כלי לאחמן ואוסר אסס היה כן יומו אבל אסס עבידה מיס ראיתי אסיהן על כשר ולא על חלב אבל אסס על כשר ואל חלב כיחד ולפי׳ סומן דכוק בסס הכלי שרי ט דלאחר שהי בכלי לאחמן ממס אי עבידה אסס אהכלים אמעבדה עליהם ובלעו זה מזה ואסס כמלא קערה על חולבת כיון בלי בשר לא חייסיהן אמת הודחו כיחד כדרך אחרים

ד יראה לי שאם נתנו אפר במי חמין שבודחה קודם שהניחו הקדרות בתוכה אף על פי ש שומן רבוק בהן מותר דעל ידי האפר הוא נותן טעם לפגם :

ח כ אין מניחין כלי שיש בו כותח אצל כלי שיש בו מלח אבל מותר להניחו אצל כלי שיש בו חומץ :

סנה ולוקח אסס הכלים מנולים ולפי׳ סכי אס עכר וכתבו כיחד מותר ולא חייסיהן אמת כפל אל המלח :

ו כא מותר ליתן בתוך תיבת כד של בשר אצל של חלב: סנה כב וים מחמירין לכתחלה וטוב ליזהר לכתחלה כמקום שמניחו נריך :

ז כג מלח הנתון בקערה של בשר מותר ליתנו בחלב וים מחמיר נס כזה תבת עליו כרכה כי יש מחמירין לכתחלה :

צך דין מאכל חריף שנחתך בסכין של בשר ובו ה׳ס

מהר״ם וב״י לפרישב״ס סס״ת וסמ״ג ויחב״ד ורש״ס

א צנון ס או סילקא שחתכם בסכין ג של בשר בן יומו ג או שאינו מקונח אסר לאכלם בחלב ד עד שישהו ממקו׳ החתך כדי נטילת מקום שהוא כעובי אצבע ס או שיטעמו ולא יהא בו טעם בשר שאז מותר בהדחה: ויש

מיהו מאכל לפי שעתידו ומבליט כלי קליפה שכ״ל ונס סרב בת״ס שם כתב שלא כתנו לתקל בזה ויש להחמיר במקום הצורך מרובה ומלו״ה דמותר לבשל בהן בקיו מיהו מכשל דלמא לבלוטעי דם ל״ל דעתידו מיהו מכשל ולא מבליט ומבליע לפי כלי קליפה כולא בלי קליפה קודם שמבשלו ומבשלו בלבדו לפחות מכשל כלי קליפה ברמה כמ״ש מיהו היכא דשכח ולפי׳ יש להתיר מטעם כ״ט בר כ״ט ומכשל מלבדי מרדכי ל״ל לכל היכא דהוי בלי על מיהו לא שייך כיס כ״ט בר כ״ט ברמ״ה לפי׳ כאי לאסור דאפי׳ מכשל כולי האי לא מבליט מן בכלי ומבליע לבלי ולפי׳ גם בכלים של בשר וחלב שלא מכשלו ושלא יכלו ג״ע לי בימי כיון דהכא כ״ב חזר ואוסר אפי׳ כיון שמעורה עליו כל מעט אין בימי דעתידו לא מכשל כולי האי ויש להחמיר בכשלו במקום שיון הפסד מרובה כי ברמה כיון דאכשל מכשיר אפי׳ בכי שול ומכי מעורה בהגה ס״ד כיסכים שבדפוסו מקום טעות בלבד שכת שוב״ה (פ״ל ג״ל) לפין מילוף ע״ש ך ילפה לי כו׳ דין זה לא כמלא בשום פוסק ולא שום מ׳ מלפלרובי׳ הזכירוהו גם בכ״ל לא הזכירו ומדרכ׳ משמע מדברי הפוסקי׳ דלפין שום תקנה להגעיל כלי בי אם לא שיש בשום ס״ג בלי מכלי ומכי מוכח בימי ס״ב ס״ג (קי ק׳) סוף ל״ה בשקדם ואחר״כ בשם לבוש״ר מפרים דלמר דלא לחיי׳ ר׳ מכ״ם רק בכ״ב כיכף מה שנתקה התורה להגעיל כלי מדין בי והילך יבשירו ודוקא נדולה ולא מין בשים כבנדן ושים כאפרי כו׳ ולפי׳ ומן ה׳ס אי אפשר שיש בכולן כלי ומעט לימור שכפלט מן הירוה חוזר וכללע בתוכו ומנעגע לכן שכיח ולותן מעט לימור בטל בם בשים עכ״ל ואם לימת בלא התורה לא נאסר לעולם אלא להגעיל כל מד כדיבים ולפי׳ מבשל שמים שמרים ילפרו דלפר נ״ע : כ מין מכשירין כו׳ השמש דבשלא מכוסה כלפי שני בעין ולא בעיל ומיבשין שמא יפלא בו בשר אחר בתוך ליתי לאסור ביטול בם : כא מותר ליקו׳ כו׳ דמ״ד שהר יבול מים לזה מבשל״ם בם ולא מסיק לרבינו אפשר אלא יבול מן ה בזמן בשלא ויקו מעט לבשל : כב וים מחמירין בשלא דוקא בשלו כמו בם ה ומכי לפי׳ בהגה״ם בהגה״ש : כג אלא בכשלו כו׳ אין משמש מבשל לפני כ״ט בר כ״ט דהא אלא דבר חריף הוא ומבשל לים בעין וכמ״ש הרב בהגה״ם ס״ג והמחבר ס״ג ס״ג נבי מבלין אלא השמש לפין כמ לאכול בו משמש אבל בלבלמן פי׳ ס״ג ולפי׳ בקערה של לאסור מותר

צך א סילקא הוא תרדין : ב שלא בשר בי מחמיר בשלא מקונח ובקי בודאי דאנן ומן לקח ודוקא דמכיר בלבו מכין נוף משמש שכבו ומכי כמו מכיר לאסור בעין אלכך ל״ל לבשר כ״ט בר כ״ט דלעיל סי׳ כ״ה דמותר : ג אם מכיר בי ומכי מקונח דמשמש דמשכוכי קרוס על מכיו וע״ל ס״ק כ״ו : ד עד שיטעול כו׳ דבשר הלוסר מבשל מחמיר ומיהו לוסר ויקר מכלי כשיהא : ה אם מ כו׳ דטעם מבשר מבוהר בס״ם ובשלי׳ וטור ורשב״ם מיהו הוכיחו בספרי מן הס״ם דלכתחלה אסור לשלוח בכוחה ע״ז טעמא ובכתבי משמע דעת הרמב״ם ובסמ״ג וסמ״ק ומרדכי ובשר מבשרים שלא הוכירו בהיתר משמע ס״ם ומכי בחמ״ם ס״ם דלא כדמשמע מדברי הרמ״ם וטור והרשב״ם ומהמחבר דלפי׳ לכתחלה אסור מיהו ודאי לי טעמא דלי טעם מבשר בלבד אסור דבודאי אין טעם בקדירה זו כלל אלא בהדיא כס״ם ופוסקים והוא פשוט וכן משמע במרדכי ומ״ח סם ומיהו דלא הניח הרב בלן בלוסר אם״ם המחבר מי יטעמכו כו׳ בהגהות בריש סי׳ כ״ב ונ״ם מאחר דמבשר מבשר טעמא דדוקא לטעמא עכו״ם לא בהגין לסעוך אלו ומיהו דיעבד אפשר לטעמא דלעיל וכמ״ש בעיל סי׳ נ״ח ס״ק ה׳ (והא דלא הניח לבתחלה אין לסמוך לטעמא זה מאחר שהוא מחלוקת בין הפוסקים ומכו בכלל ע״ם לא לסמוך אלא בשעת הדחק

יג) כ' לפסוק כולו משמע דליכא ליה הקפה) דלא כפשטא דמתניתין לגמרי
שם דמשמע מכאי משמע דס"ל דלפי' דיעבד לית מתכילן לטעמיה, ועדיין
וכאן סכת לקמן ס' ק' ולית ועמ"ש סס: ו דס"ל לפי' כו' ודוק
עקוכם משום דחורפי' דנכון מקליף ליה ומשני ליה לעכם כמו קודם של
שלמים לק' קיד ס' וכן דעת כל המחבר' וכן מוכיח ומשמ' דלמין מילוק
כין כ' לפי' כ' ונכוכין למשמיר בכל מילי, כמו כ' ולפי כמ"ש סם לפי
דכרי דף ס' ע"כ דבשר כי יש לכקל בכדי כטילה מיכו ודלמי בשאר
דכרי, שפיר מריפי' דין מכין כשאר כלים שפס מיכו כ' ודוק כקי מוקר
כדעתא מכל הפוסקי דלמ"ל מכוכ' ולמחבר': ז צריך ס' כנגד מס שכנש
כשכין ומס לפי שם כי כם כנגד שכטילה משו דפי' כשכין ודע שיש לו לטול
ס"כ מיירי כשמקו שכנש כשכין סוף פחות מכדי כטילה: ח כנגד
מס שכנש כשכין שיכו כשידוע שכירוע עד כמס כנש שכל מן המתם דרך
למתוך ככל המכין ועי"ש מ"ל ס' ק' ס' ק' כ': ט צריך לשער ס' כנגד כל
הנמוח שכתוך כשפר כדי כטילה שיכו דוקא כשהכוכן קטן
מהכשין אומרין הכשין לפיכו שכוכל לשער כו לכל כשהכשין קטן
מהכוכן ודוק לפיכו פשיט' דמ"ש לפי' כנגד הכשין שיכו כשכין של
עכו"ם או של מיכו לרידן דקי"ל כל כשל פילורי ס"כ כל מקיף ומקיף
ס"כ כדי כטילה ס"כ כשהתכו דף קי צריך לשער כנגד כל הנמוח אף שהוא
יותר מהשכין ודוק שיכו ודלמי סיכא שכיעלו נמוח שלם שהתך כשכין של
עכו"ם אז של מיכו כיון דלמין לפשר יותר מכדי כטילה אפי' כתכ"ם,
כנגד הפטילה שרי וכן משמע מדכרי הרב ת"ח שם ל"ב וכלן כקב"ה ודוק
פשוט לדשרי ונעטוף כת"ל שם שהתכו כשכין ג"כ ס"כ ודלמי' כנגד כל הנמוח
לפי' לפי שהכו דף קי עב"ל ודוק תמוה דכיון לפי ס"כ דף הפטילה ליפני
עם כנגד הפטילה ולולי כוון למ"ש מהר"ם מלובלין בתשו' סי' ס"ב דשרי
דשהתלם לפי ס"כ דף הפטילה מ"מ כשהותכו בתכ"ל כשיעור הנמוח
פטילה דהוי מותר הפטילה שיפו דכוף שם מיכו הנמוח עמו ס"כ כנגד הפטילה
עכ"ל אבל נם זה מיכו דכיון דלמין הפטילה שמו עכשו ונם מיכו מיפור
ניכר ומוכרל ונם מיכו כשאר דף כדי כטילה לפי שיש לומר כמי כיש מיפור
כדוק ודוק ודלמ"ל לל"ל לכל מיפו דכוף שכתי ס"כ ול"ל וכשם דוכתי וכן
כשהתי נם ס"כ ס"ק ס' כשם יש פוסקי' דלפי' אפי' מהר"ם ס"כ דף כשהתיכה
עומדת כשבי עכשו אבל נם כשהי תתיכה ס"כ ולפי שהפוסקי דלפי ס"כ
ס"ל מודי דלפי שם ס"כ ככה"ג מיפו דכוף ב"פ הב"ח נם ס"כ ס"ג דשם כמלא
פעוף עם קורדין שיש כטילה ושם כתכ"ל מ"כ צריך ס' כתכ"ל כנגד
כטילה ולפי שיש לומר כעוף נופל ס' כנגד כטילה ואף שהוא דעת הרב ז"ל ודלמי כדי כין כשכין של עכו"ם לשער
של עכו"ם כוכנין לכתחלה לשער כולו וכשיעור שכתכ"ל כין כשכין של עכו"ם ס"ל לשער
דף כדי כטילה: יא פירש של הנכרי שקיבל עליו שלא יתיר אלא כפי שיראה לו
ואם יש ספק כו' כיון שכל הקהל מקפידין על זה שלא יתיר אלא כפי שיראה לו
לא מהני לי' שיאמר לו שהתיר כפי שיראה לו ס"ל לרמ"א ס"ס כאיסורא
אסור ועי' ש"ך סי' קי"ג ס"ק ל"ג: יב ואם נתערב בשר בחלב ונתבשלו
יחד אפי' נתערב כאיסורא ס"ס כאיסורא אסור ועי' ש"ך סי' ק"ג ס"ק ל"ג: יב
ואם נתערב בשר בחלב ונתבשלו

יורה דעה צו צז צח הלכות בשר בחלב שפתי כהן

צו

על עכו"ם נתבטלו בפחדי° הנחתכי' לחר כך מליק נאסרין
כי כבר נתבטל טעם הסכין ברפ"ק דחולין ולכן כולם מותרי' וכל
כיוצ' בזה ולכן לוקחין בקנ' מקומו הכרוב מקורין קומפע"ט
לע"ג דפרום ואתוך° ויש מקומות שמחמירין בזה ואין לנזנות
המנהג לכל אחר דברי' שליח חריפין° כגון תפוחי' או לפתות
יבשי' וכדומ' כוסבנין כסן סיתר כמו כלימוני"ם ואין להחמי' כלל:
ה חתך קישואים בסכין של בשר מותר לאכלם בחלב
כף בגרירה בלבד שיגרור מקום החתך ואם חתך
בן כב לפת אפי' גריר אינו צריך אא הדה בעלמ' ולא עור
אא אפי' צנון כג שחתך אחר הלפת שרי בהדה כמו הלפת
לפי ששעם הלפת משונה ומבטל טעם הנפלט מהסכין:
פמ"ג הגה °ודוקא לפת שטעמו משונה לכל ירק אז לחם ושאר
פס דבריהם לא °ואפי' כלפת אין להתיר לכתחי' תוך נמנו רק
פעם אחת לכל לא הרבה פעמים אם לא שחתך כל פעם
לפת בין חתיכת נמנו לנמנו:

צד שלא ללוש עיסה בחלב ובו ג סעיפים

א אין לשון עיסה בחלב שמא יבא לאכלה עם הבשר
ואם לש כל הפת אסור ו אפי' לאכלו לבדו° ואם
רשי ול רמב"ם היה דבר מועט כדי אכילה בבת אחת° או ששינה צורת
פ"ט הפת שתהא ניכרת שלא יאכל בה בשר מותר. כיוצא בו
אין אופין פת בתנור ששחו באליה ואם אפאו דינו כעיסה
שנילושה בחלב:
מרדכי בהגה ס"ל הגה °ולכן מהגין ללוש פת עם חלב כחב הסכותו נם כשומן
לכבוד שבת כי כל זה מחשב כדבר מועט נם כי מורתן
נ"י בשם הגה מסונה משאר פת וכ"ש בלאל"ן או בפשט"ל דמותרין ב°ולין
מרדכי לחפות סוס פת עם בלאל"ן או בפשט"ל כתמר דחייסינן
שמא יזוב מן השומן אל הפת ואם זכתתיו דיו כלונילום
עמו ומהגין לסוס הטפ"ל בפי התנור ואפילו הוא במחבת
מהגין להחמיר לכתחלה:
ב תנור ששחו באליה אין אופין בו פת עד שיסיקנו
מבפנים עד שיתלבן ואפילו אם הוא של בוביא אין
לו היתירא על ידי היסק מבחוץ:
ג רמב"ם בשם סמ' פת שאפאן עם הצלי נ ודגים שצלאן בתנור א'
מור בשם סמ' עם הבשר ד אסור לאכלם בחלב °והני מילי בתנור
סמנות קטן אבל בתנור גדול המחזיק שנים עשר ס עשרונים
הגה מרדכי ופיו פתוח מותר °ואם הצלי מכוסה וכן פשט"ל א
והגה מיימוני שמכוסה הנקב שבו מותר אפילו בתנור צר:
(ועיין לקמן סימן ק"י כיצד מוציאין)

צה דין אסור שנתערב בהיתר ואופן ביטולו ובו ט"ס

א ו איסור שנתערב בהיתר מין בשאינו מינו
כגון

וכן משמע מדברי שאר פוסקים אפילו רמ"ן כתב בתשובה נפ"ג וכפוף עכו"ס דאפילו נכר טעמו מותר וכ"ש דמיירי בנכר שאין בו טעם אלא שהוא בעין ויש נפ"ק:

ב יטעמנו נו"כ ונריך שלא יהא ספוקי מכיון עליו נכר פסק לעכו"ס דלמא קפיל (פי' כתתום מותר) מאכיון עליו כאסל"ת דוק ותקפיל מאכיון דאפילו מיכו אסר לא הוי אלא ספק שלא יפסיד מזונותיו וכתבאר לך דכאן מיירי בעכו"ס שמיכו קפילא ולכך נריך שלא יהא ספוקי מכיון עליו ומ"מ קשיא לי כיון דפסק כתם ב"ג דמיין בשמיכו מיכו דאסור מלאורייתא כל שכן דמותר טעם ס"ב אין יפיה עכו"ס בשאין בתם לת דאפילו ס"ם ערוכה פ"ה בגמ' גרוגין בתר (דף קיל) דאין עכו"ס אסיפ"ת בשאין בתם לת ס"ת ערוכה פ"ה בגמ' גרוגין (סוף עמ' כ) ותפ"ש שאר מיירי דרמ"ס ושאר פוסקים משמע ג"כ דמשכיכין לעכו"ס דאפילו קפילא בתם לת מ"מ לפסור דמיירי דרמ"ס ום"ת דמיין בשמיכו מיכו מן התורה בטל ברוב אבל המתכ' קש"ו וכן קש"ל ברמב"ם אבל פוסק דמיין בשמיכו מיכו מותר אפילו מן התור' עד ס"ו שהרבים קונים ממנו וכתב הלל דקפילא שאני לן דכתב הרא"ש ז"ל ומ"ש הרמב"ם ז"ל ומ"ש

ו אבל אם נתערב בשאינו מינו ונשפך בעין שאין יכולין
לעמוד עליו לשערו אפי׳ נודע שהיה רובו היתר אסור׳
ז ואם נתערב במינו ובשאינו מינו ונשפך בעין שאינו
יכולין לעמוד עליו לשערו ונודע שה רובו היתר ממינו
רואין את שאינו מינו כאילו אינו והשאר מינו רבה עליו
ומבטלו׃

ג במה דברים אמורים בשנשפך אבל אי אסור שנתערב
בהיתר ט והוא לפנינו ואי אפשר לעמוד על
שיעורו אעפ״י שהוא מאיסורים של דבריהם אסור׃

ד י איסור שנתבשל עם היתר אפי׳ מבירו והוא שלם
וזרקו יא צריך ס׳ כנגד כל האיסור מפני שאין אנו
יודעים כמה יצא ממנו לפיכך המבשל בקדרת איסור
שהיא בת יומא או תוחב כף של איסור בהיתר צריך ס׳
כנגד כל הקדרה וכנגד כל מה שת חב מהנף שאין אנו
יודעין כמה בלעו יב בין
שהם של חרס או עץ או
מתכת׃ ויש מי שהחמיר
בכף של מתכת להצריך
ס׳ כנגד כולו אפ״ו לא
הכניס אלא מקצת משום
דחם מקצתו חם כולו׃

סנף
מרדכי פ״ב
בשם רי ומו״ס
כללי

סי״ף

טו ומהנין כסברת ה״לחוש׳ לכל היסור שמכטלי׳ כס׳
אם מכירו צריך להסיקו אפי׳ לכתר כתבטל
סנף׳ מרדכי טעמו כס׳ טו ולכן אם נפל חלב לתוך התבשיל ונתבטל
ומו״ס כללי׳ ג טעמו כס׳ צריך ליתן אם מים נוכחים וטרם יחלב
ולנוף למעלה על המים וימירו אפי׳ אחר לאפשר להסירו
מו״ס כללי׳ ד הוי כאלו מכירו וצריך להסירו אפי׳ היסור שנתבטל בקדירה
דין ג והסירוהו אפי׳ אחר לאפשר לאחרית צריך לחזור ולבטלו כס׳
נגד כולו וכן לעולם אחד אם נפל לקדירה הרתוכה כ׳ טעמי׳
לין צריך רק אפי׳ אחד כנגדו וע״ל סימן צ״ד׃

ה אם ידוע כמה הוא האיסור כגון כף חדשה יז או
שאינה בת יומא שניער בר״ ובלעה בוית חלב
ואחר

ס״ם מתחל׳ אין לה בתבלע״ם קשה׳ הנין כל׳ תי׳ דטעם כעיקר לחורייתא והכין בשתיקו לחומר ע״כ ואפי׳ כפל חלב לתבשיל אל כשר עוף לחיי מילוק עכ״ל
ור״ל לחין מילוק לחוש לטעמי׳ שכל׳ כללי ד״ו דכשר עוף בחלב הוי לחורייתא ולחין מילוק בין כשר עוף לבשר בהמה לכל עכ״ל וכ״כ בבהמה דוכא
מכל למאי דקי״ל כר״ם פ׳ דכשר עוף בחלב כרבכן ס״ט ותולין כמן להקל והם כרורי׃ ח ואם כתערב במינו ובשאינו מ״ם הוי כחתיכ׳ נ״ט בתין זה דהטור
כשם הרשב״ם הנ״ל דין זה ממאי דלמאי דלחין אין מינו רבה עליו ומבטלו למאן דאית ליה אין במינו לא בט ל עכ״ל (ועי״ל
סי׳ קל״ד ס״ק ל״ד) ולפ״ז אם כלל לאחת במינו לאו כל״ט בשאינו מינו ומ״ל לכלך למאי דלחין אין מינו רבה עליו ומבטלו למאן דלית ליה אין במינו לא בט ל עכ״ל
שאינו מינו כאלו אינו סוף סוף השתא ל״ט בשאינו מינו ומ״ל לכלך למאי דלחין אין מינו רבה עליו ומבטלו למאן דלית ליה אין במינו לא בט ל עכ״ל
פכ״ה סי׳ מ״ו ובדין הרבינו עי׳ ע״ש וס״ל הכ״ה פ״ה קשה דמ״מ אכין להמ״ל היתר כיון דל״ל בים טעם כבין לחלק בינים ודוק וכ״ל דנם הרשב״ם
והכמבי׳ לחלוק לא לחמרו שם אינו אלא לחתיר אינו ולחפוק׳ לחם כיון דהשתא כפל בחינו אינו אלא ס״ם ס״ל לחורייתא שם אינו כחלב אינו
והשתא אינו רבה עליו ומבטלו ובזה ל״ל דלריך ליזהר ל״ל ואינו רבה עליו דהל״ל ואינו אלא ס״ם דשתא אינו כחלב אינו רבה עליו׃ ט והוא לבהינו ומ״ש לעמוד עליו כו׳ הוא ס״ל דלין מקנו ס״ם בקיאין מקנו ס״ם בקיאין מקנו ס״ם לא לאחין מקנו ס״ם ולעין
כאה איסור כפת אי כי לחו הוי מילוק׳ על הרבים דלפ״ם אין תולין להקל כדקי״ל נבי כחל לעיל סי׳ כ׳ והטעם כתבו הפ״ם דקפק פתלוי בחסרון ידיע׳
לא מיקרי קפק דלע שוט׳ הוא זה מצא״כ ברים דלפ״ם קפק מכח שבשתפשור ק״ל מ״ז דכרבר שם ל״ם לעמוד עליו אי חולי לקולין כו׳ כל הילוק׳ כפק
וכל מ׳ לעצר כאה שברת בעיניו ולפיכך בחו מכמי׳ לפסוק מילתין בכל כאה שם אינו רבה עליו אלא בחקרלי בעלמ׳ לכון שבשתף וכה״ג חולי לקולין כ׳ ׃ י
איסור כו לפ״ם איסור לרבכן וכמ״ש כם ק״ם בלבבי זה׃ יא צריך ס׳ כנגד כל הקדר פי׳ ק״ל לחטו שהתבשל שבקדל׳ לחין מה שבתוך הכלי ס׳ כנגד הכלי
ועיין בפי׳ ק״ם ק׳׃ יב בין שם של חרס כו כלו׳ ולפחוקי שבדרבה״ל ד״ם ל לבעין לפפרישי לחיסו׳ עי׳ הגיה״ט לין
מצערי׳ בכולו אלא לומר לומר יפה כאה יפה מאכו אלא אין חילוק׃ יג לכל עי׳ רתיח׳ מליח כו׳ ובתב בת״ק דיש כלי ס״ם בשם חו״ם דה״ם שם
כאחר הכלי עי׳ שיהו׳ ס״ג לבשר רק כדי קליפ׳ לכל שם כאחר עי׳ בהיר כנד כולו ועיין בפי׳ ס״ט ס״ק ס״ם ובפי׳ ס״ו ס״ה בהג״ה ובפ״ה ס״ם
ס״ם׃ יד כלי דוקא בכלי אבל בדבה אחר אפי׳ כלי כולו בלע״ל ס״ק ס״ם ופי׳ ק״ם ס״ט׃ טו ומהנין כסברת הרשב״ם ובתו שהתבלע
בר״ם ס״ק ל״ה ס״ם׃ טז ולכן אם נפל חלב כו׳ ונתבטל טעמו כם כ׳ אפי׳ לכתחי׳ לכיכה ס״ל אלא מהני בתיתי מיים ס״ק ל״ב בת״ם כלל ס״ם דין בהגיה
וכ״ה בחו״ם כלל ב׳ סוף דין בשם דלתן וכן כל הפוסקי׳ לא הזכירו ס״ת אלא בתיתי מיים נוכחי׳ לכיכה ס״ל אלא אי כיין לכיכה ס״ל אעפ״ל שבוקין מיים
נוכחים מ״מ אחתלה בפלטו טעם היסור וטעמ׳ לא בטיל בשם אפי׳ אחתלה אל״כ ולא עדיף מלבו כפל חתיכת היסור לעצמו שאכירו ודוקי שלא
וזרקי צריך ס׳ כנגד כולו וכדתכתו סט״ו וכל הפוסקי׳ דלא כתבו ס״ת אפי׳ אחתלה אלא להתיר בדיעבד על חתיכת מיים נוכחים חתילו לכיכה ס״ל ועי׳ ל
ס״ק ל׳׃ יז אם שתיכה בי׳ ס׳ שיים של נשר ואיכה כי׳ שביער כם כוים חלב לכיכה למיער לכ״ב כיין שהבלוע שבה בוקן טעם לנשף

ואחר כך ניער בה קדרה של בשר אין צריך אלא לבטל הכזית שבלועה (ולח לחמרין נכי כלי חתיכה נעשית נכילה ו לחי לח נייר לעתר סנוף העץ או מקבת לו חרם יעשה כנלה לכל יומא משערינן בבולה (דכל סבלע נעשה לחיסור ולח ידעינן כמה בלע:

יש מי שאומר יש שגם בזו אין צריך אלא ס לבטל הבזי ו שבלועה

סנף והסברת רחשונה עיקר יש כמו שנתבאר לעיל נבי טיפת חלב שנפלה על הקדירה כ וים שחין מחלקין בין כף יש לחדם רק בין כלי חרס לשחר כלים ולחומרים שבכלי חרס יש לחסר להפריד החיסור ע הנעלה לחמרינן הכלי נעשה נכילה לכל לח בשחר כלים וטוב לחוש לחומרת וע ל סימן נ כ:

ז כה כחצי זית של איסור שנתערב בהית צריך ששים חצאי זית היתר לבטלו:

ז ביצה ש ש בה אפרוח או טפת דם שנתבשלה עם אחרות צריך ששים ואחת כנ לבטל פליטתה:

ת כו כחל מתבטל בחשעה וחמשים:

הנף כח כל ס החיסורים המונחים כזמן הזה כולם מתבטלי בששים כו חלבד חמץ בפסח ויין בפך כאשר נתבאר בהלכות יסס וכלבד שהחיסור לחינו מינו טעם בקדירה כן לחבל לח קונח טעם בחיסור קדירה והוח לחסור מנד עצמו כן לחפילו בחלף לח בטל כל זמן שמרגישין טעמו כח ולכן מלח ותבלין וכרכום כח דעבידי לטעמיח כיט לח לחסורי מחמת עצמן לין בטלים בס ע ל סוף סימן ק כ:

ט קדירה ששיב בה נ ט זתים והיתר בה שני זתים חחד חחר של דם וחחר של חלב לבל א מצטרף עם הנ ט של היתר לבטל חבירו לח וכן נ ט זתים של היתר שנפל בהם בזית חלב ובקדרה חחרת היו ששים של היתר ונפל

מה שכתוב בס"ח כ"ן בפ"ר כתב"ן הוא טעות דהנוי מי שגגת סוף ר"ן כב' כתב"ן חבל כאן לב"ש לא כ"ש

טור (והוא פשוט) מו"ם כ"כ"ם (ופשוט בפו עיין ם"ק כ"ו)

טור ותבזי רש"ם כלל כ' ת"כ

מי שנפל לתוך תבשיל שיש בו ס' כנגד הבשר ס' כנגד הכזית חלב לבני חכלי לח חמרינן חכ"ש נכי כלי חתיכה נעשית נכילה ו לחי לח נייר לעתר סנוף העץ או מקבת לו חרם יעשה כנלה לכל חכ"ש כיער בכף חם"ש חלב פשיט לחמוחר בדיעבד שהבשר כט"ל לכל כף יש כ"ל בזה וכ' שכיער בה כזית חלב חו מיחב וכעשה הכלוש בה כנילה בין שכיער חם"ש בה קדרה של בשר חו של חלב חו של שאר בשרים נריך ס לבטל לל מה שכתוב מכחן בקדרה לל ידעי כמה כלב לכל חי ידע כן כמה בשר לל הוה נריך לבשר לל כנד הבשר והחלב כנון שם כיער בה כזית של בשר וחל"ש בזיתו כזית חלב ס"ל שם ס כנד הב' זתים:

ין שפילו שם כיער בו חיסור חלל כתב זה בס"ח נב' כף ישן מבשע דם ל' לחף שאר חיסורי חכ"ש נכלי ישן מיהו קייבו דוקח בחקום שיש בפך לבל בפסח חרי בשאר חיסורי בכלי ישן כדחמרינן בת"ח כלל ב"ח ל"ב ע"ב: יח סנף נזו כו' דם ל' לנבי דבר הבלוש לח חמרל חכ"ש: יט כמו שכתבחר לעיל ס"ל כ"ם ס"ו ע"ש ס: כ וים שיש מחלקין כו' שם שברסם בשן בב"ע רשב"ם בתי"ט בשם ברחב"ד הוח טעות דברחב"ם בשם ברחש"ד לל כתב כן חלל דבכלי"ם לשם שכשר בהגעל חפ"ל ידע יין כמה כלוש ס"כ בשער כנד כולו חלל לפי חומדן דעשה מלי לבפיק חיבה וכמ"ש בשם ס"ק יב לבל לל מ יירי בכלי חרס כ"כ חלל בים מחלקין בזוח ס"ת בת"ח ים בלל ס"ה בשם המרדכי דבתב דבבשר ים לל הגעל לל חמרינן ים חכ"ש בין לחפשר להפריד לחיבו חשם ע"י הגעל ומ"מ ברחה דדוק בכלי ישן לחמר שכ חבל בכלי חדש חפי' שלל חרם חפי' ולחי ם יהוה על הדעת שנוף החרס יעשה כנילה לבן דעת ברוב ל' בחו"ם ובספרים ב"ב ס"ל וכן הכ"מ בריש על הרי"ף בזוב בש"ס בכלי חרס חדש ב"ב ס"ו ומ"ש ברחה לבי יסכ"ם להסתיר כחותן הסופרים ומשמר מבלבל דס"ל שפי' בדבר שים לו לחיתר בהגעל ולחמר דם ס בשעה הבלוש בה כ"ב חבל בשעה שמרוכה וכב"ג יש לסקל בסופים ק"ל לבטל עין ומשכחת לל בחרי כ"ב ובלבי חרס כו כ"ב יכיכו כשבלוש חיסור חבל כל חרס חדש חשר בלוש בו חבל לל חמרינן דכל חבל בלוש בו חיסור כמי שנתבשל בו ומ"ש ברחה כוונה בזה:

בא דבבלי חרס כו כ"ב יכיכו כשבלוש חיסור חבל כל חרס חדש חשר בלוש בו חבל לל חמרינן דכל חבל בלוש בו חיסור כמי שנתבשל בו ומ"ש ברחה כוונה בזה:

בב בחני זית כו לקמן לל חני ג' חלב חלח לומר של חקור חן חסין לוקין

בג עלין: כג לבטל פליטת לחתוקי לבטל פ"ח ע"ש ס"ק ועל ס"ק ס"ב מביח לחו חמ"ב בריח כשים בה חתרוג וכ' לקמן ס"ק ועל ס"ק ס"ב ועיין ס"ק ו כתב לחרי דיכי חבל לל על בכון ועל ס"ק ס"ק כד בחל על ס"ק כתב לחרי דיכי חבל כו שם חקוחם: כה כל החיסורי כו שם בקוחם בין של בשר בין של חלב חו של בשר בחלב חו של חלב בחלב חו של בשר בחלב חו של חלב בחלב חו של בשר בחלב חו של חלב בח

ונפל לתוכו בוית של דם נ ונתערבו בשוגג מותר:
(וכל שכן °כב' אתים לחד של נכרים וכשר לכל ק'
מבטל חבירו:

צט דין אם העצמות מצטרפין לבטל איסור ושלא לבטל איסור לבתחלה ובו ז סעיפים:

פור בסס ר' סמסגן ורפ"ם וכ"ל פרסב"פ

א °חתיכת נבילה שיש בה בשר ועצמות שנפלה לקדירת היתר ו עצמות האיסור מצטרפים עם ההיתר לבטל האיסור ואין צריך לומר שעצמות החית' מצטרפין עם ההיתר

פנ"פ מפ"כב"ל בסס סו"

הגה אבל המוח שבעצמות כ ויש °מחמירין שלא לצרף עצמות האיסור עם האיסור ונוף הקדר אינה מצטרפ' לא עם האיסור ולא עם ההיתר: לבטל וכמקום שפסד' לסמוך למקילין ומתירי' ג כיכן עיקר:

ב במה דברים אמורים שעצמות האיסור מצטרפים עם ההיתר כשנפלה חתיכת הנבלה לקדר ההיתר בשהיא חיה אבל אם נתבשלה ואח"כ נפלה לקדירת היתר עצמות שבה מצטרפים עם האיסור לפי שבלעו מבשר הנבלה בשנתבשלה בבד':

פרשב"פ (פ' ע"ל)

ג °בשאר איסורים חוץ מבשר בחלב ד חתיכה הבלועה מאיסור מצטרפת לבטל האיסור:

הגה ו ואין נוהגין כן כי קיימא לן כל איסורי מתיכת נבילה כלעיל סימן נ"כ:

ד משערים ברוטב ובקיפה ובחתיכות ומשערים הה תר והאיסור כמו שבא לפנינו ז ואעפ"י שהיה בהיתר יותר מתחלה ונתמעט בבישולו ונבלע בקדרה

פור בסס פרשב"פ

וחני °מילי במין בשאינו מינו אבל אם הוא מין במינו משערים גם במר' שבלעה הקדרה ועומד בדופני הקדרה ומשערים זה באומר יפה נראין אותו באלו הוא בעין אבל מה שבלה ואבד מחמת האור אינו מצטרף שזה בלה לגמרי:

ה ז אין מבטלין איסור לכתחילה ח ואפילו נפל לתוך היתר שאין בו שיעור לבטלו אין מוסיפין עליו

פור בב"מ ורשב"ם בסס רשב"ם סוף"ל פ"ק דחולין

היתר כדי לבטלו עבר ובטלו או שריבה עליו ט אסור °למבטל עצמו אם בשוגג מותר ואם במזיד י אם הוא שלו יא ובן למי שנתבטל בשבילו (יב

פו"פ כללי כ"ל

הגה ולסוריס נמכרו גם כן ליזהר לחזר אחר שלא יהנו ממתם ודוקא שנתערב יבש ביבש אבל לח בלח יג למחן לחמר שאין לומרים כן מתיכה נעשית כבילה

פרשב"פ ופ"ן מ"ק ל"ל

ולשאר כל אדם מותרי כלעיל סימן נ"כ יד אבל °חתיכה שנבלעה מיסור לא מסמי שנתוסף

אם בשוגג מותר וה"ה דוקא בשאר איסורים לפרש"י ז"ל אמרי' חכ"ב בשוגג אסור אפ"ה ריבה עליו ס' בכגב כל מה שנעשה בבילה והרב"ח כ' דם ל"ל חכ"ב בשאר איסורים אבל בדם שנתערב יבש ביבש כו': ו אפור למבטל שנתבטל כו' וכב"ל ואע"ג דאם לא היה שם שלו ונם לא בקשו לבטלו בשבילו ונם לא היה שלו לא מהני מעשיו פרש"י ע"כ: יא וכן למי שבקשו לבטלו בשבילו דהיינו לשמו אפי' לשמיר לעבד ס' אין לעבד שיבטלנו בלבך קבסי' לי' כ': יב ואסור למכרו לישראל לפי' ע"ג דהאיסור שנתן היה מותר בהנאה מ"מ היה אסור לעבד בלבך נריך לתכו לאחר בשכם עכ"ל מו"ם סס ולי' כרשה דדוקא שהיה ישראל נוקף מהעכו"ם אסור לאחרו לאכור ל' דוקא דאסור לאחר בשכם ומעשה יג ולמ"ד שאין מועילים בו שכ"ב נוקף הכי בשאר איסורים בשפסד מרובה וכלעיל סי' נ"ב ס"ד בשב"ם: יד אבל מתיכת שבלעה איסור כו' דהא אמרי' שכ"ב. לכאורה קשיא מה שכתב ב"ח ד"ל דלא אמרי' שכ"ב בשאר איסורים מ"מ מתיכה שבלעה איסור וניתוסף עליהם היתר אסור בהנאה כשאירת באיסור וכמ"ש רשב"ם והמחבר לק' סי' ר"ם ק' שהאיסור שבה אינו בטל אלא ברוב כנגד כל מה שבה ריש ק עליו בשוגג כנגד כל מה שבה בלח בלח לפ"ד שכ"ב וכן אמרי' שכ"ב בח בלח בלח מיבש אבל מתיכה שבלעה איסור

לפי ריב"ב על ג' נגד כל אחת וכ' הסמ"ק עצמה לפנים כדלקמן מ"ק ע"ב: ומ"מ מה שכתב כאן בשם ת"ה ורשב"ם ורא"ש ור"ת ס"ל כמ"ש בסמ"ק כל שכן לדעת הרמב"ם ס"ל כן מדלא חילק בין איסור לכתחלה לדיעבד ועוד דבפ"ק דע"ז מוכח כן מדקאמר שם ר' יוחנן לא שנו אלא שלא נתן לתוכו אבל נתן לתוכו אסור ואפילו בדיעבד ואפילו בשאר איסורין ולא חילק בין לכתחלה לדיעבד ועוד דבפ"ק דחולין

מפרשי כאן ס"ק ג' ט"ז

כ מוז ומעור וכו' אסור לא אכל מין במינו לא אכל מין בשאינו מינו לא אכל לח לח אבל יבש יבש כא לא אכל מודע כיצד תלב אכל לא אכל לח לח כא לא מודע כיצד תלב אכל לא אכל לח לח כא לא מודע כיצד תלב אכל לא אכל לח לח כא לא

ח וכל בשאר מותר אם יש בו ס׳ כנגד שמנו כו׳ וקשה דהיכי סמיך אם הרב כהכי סט״ו וכן בת״ח כלל ע״ה
הסומן כו׳ וקשה דהיכי סמיך אם הרב כהכי סט״ו וכן בת״ח כלל ע״ה
התעתיק כאשם ל״ה ס״ו וכן בעשר זהב ופי׳ היכו מלא לעשת פט״ו דם ל״ל
ללא תמריצין מכ״ב בשאר איסורים וכן לא תמרי בשיעור ב׳ ס׳ ע״ב ועי״ג נכאשם דוכתי דלאף
כשאר איסורי בשיעור דבוק בריך ס׳ כנגד בל בשתיכי שאשם איסור דבוק בם
אם אין כתיכי שנאשם ס׳ לבטל איסור ס״ב ס״ך ירך שכתבשל עם בידו
אין בשאר מותר כיון דאין ירך עצמו ס׳ כנגד שאינו עד שיהא בשאר
ס׳ כנגד כל בירך ומדרב יהודה בסוף כיסודו דין זה דאיסור דבוק מעלי דתנן
ירך שכתבשל כל ג״ם אם יש בהם בכ״ט לאסור בלאו״ן ס״ל ס״ב וכשנה
ס״ל אם וכשנמוד מכ״ם ס׳ קכ״ח ושאר פוסקים וכ״ל דשאר עצמו מלבטל
ס״ע ב׳ וע״ג ודוקתי טובא ושל דכתב הרבי הט״ו בשתיכי אינו אלא שאשם
לדחוק ולפרש דירך שכתבשל עם בידו דקשה ס׳ היינו שכתבשל הנידל מתוך
אין ירך עם הירך בל קדרה ואורחא דמילתא נקט: ט ואם כיוצא
כו׳ לשאר ס״ם שאין בו טעם התורה לאסרו וע״ל ס״ם ס״ם: י אסור
הכל ס״ל כהש״ך ס״ל להתיר ע״ז פ״ו: יא ג׳ תולעים כו׳ דשאר שכתבלו
ג׳ חוזקו ס״ם אם עוד ואין בירורו ועיין בס״ד ס״ו ס״ו ס״ל כלהלן:

קא א אסור בהנאה כו׳ מכואר בס״ם בעבדו ס״ק ע״ל ס״ב
לשיטתי הפלה בנון ב׳ נפ וכן ב׳ אם הן אם ל׳ אוסרין
תתעתיק ס״ב כאשם אפילו בשלף וכן שוה פוסקים ועיין בר״ן אם ועיין
פ״ק ס״ם פ״ו מותר לשכרן לבבו״ם חוץ מדמי מיסור שכאשם שכאשלו
לקמן ס״ק ס״ב: ב ואם הוא אסור כו׳ דאף ל״ל בטלה כרוב
הוא שדרכן ואפשר דדרכן להקל ודוקא אפשר אם הגיד אף ל״ל אבל אם הוא
ודאי אף ל״ל אם הוא אפשר בשאר בטלקמן פ״ק ס״ט ועי״ש:

ג ובשר בחלב כיון דבל אחד בפני עצמו ס״ס ועי׳ שכורן יש כאיסרו
חמור הבל לה ואתכנ״ף: ד אין לה דין אף ל״ל בהטעם כתבו
אם ס״ם ואף בשכתבו אם ואין שאר פוסקים שזכרו אם אין האשאר בבלע
בשם חזינ אף ל״ל: ה ואפילו אחתיכה שלה נאלחה בטילה עד ס״ם ל״ד
ועי״ש אם: ו בשאחתיכה שלה נאלחה בטילה בשאר קלישי בשתיכה נאם ל״ק
(לקמן ס״ע ב׳) וגל וכ״ע דאאלחה בשאר קלישי כ״ע שתיכה שעשה
אף אסור מדבר אחר וע״ב אפי׳ בשאלחה בשאר קלישי ע״ל ואף אשאם
בשר ואף ל״ל ועי״ש אם שהוציאו כן הרב אחיפוסו״ל אחתיכי רק שתיכה
פ״ב ריש דף נ״ז כתבו בשם הרא״ש דבקלישי וכ״ב ל״ל אמריבן אם בשאין
דף אחד הוי אף ל״ל והא דאיתי דאשאר אחיכי אשאם בשאלחה
פ״ב ס׳ אלף ל״ל והבלבו ס״ם ק״ל נפ אלא אחתיכה ושאר אחיפוסו לאשאין
בקלישי אמריבן דאף ל״ל אע״ל בשאר אחיכי ע״ל בשאין אמריבן אם ל״ב בשתי
אחיכי וכאן אחיכי אשאר אחיכי אעל בשאם פ״ב ס׳ אלף ל״ל ואחיכי
ירוק בשאר אחיכי ס״ם ס״ל דבקלישי אמריבן ל״ל בשאין ואחיכי
בשאין אחיכי אמריבן ל״ל אמריבן ל״ל בשאין אחיכי אמריבן ל״ל
ל״ל

דוקא בעודם שלימים אבל אם נחתכו או נתרסקו עד שנאבדה צורתן בטלי דתו לא חשיבי ואפי' אם נתרסקו לאחר שנתערבו עם ההיתר (יד ולפי"ז לאחר ממלא התערובות) מו והוא שנתרסקו שלא במתכוין לבטל האיסור אבל אם נתכוין לכך אסור למרסק אם הוא שלו וכן למי שנתרסק בשבילו (מז ודין חילוק כיוצא בזה כמיני לו סלא כמינה):

ספופקים ולפפו' מ"ש ז אם נחתכה חתיכה אחת אין תולין לומר של איסור נחתך ומתבשל ויהיו כולן מותרות אלא אותה שנחתכה בלבד מותרת ממה נפשך אם היא של איסור אף כולן מותרות ואם אינה של איסור חריא היא מותרת ואפי' נחתכו רובן אין תולין לומר שהאיסור מחרוב שנחתכו אלא כל הנחתכות מותרות והשלימות אסורות

פנפפ"ם פ"ם (וכנ"ם ר"פ פ"ט כנס פ"ו) ח קורקבן שנמצא נקוב ונתערבה אותה תרנגולת עם אחרות ט מדמין שומן שבקורקבן לשומן התרנגולת של מקום חיבור הקורקבן אם דומים לגמרי מכשירים האחרות: (וכן כל כיוצא בזה)

תרומת הדשן סי' קע"ט ראש בבש שנמצא טריפה ולא נודע מאיזה בבש הוא והקפו הראש לצוארו של אחד מהבבשי ונמצאו החתיכות דומות ומכוונות יפה יש לסמוך על זה להתיר האחרות:

קב דין דבר שיש לו מתירין ובו ד' סעיפים

א כל דבר שיש לו מתירין כגון ביצה שנולדה ביום טוב שראוים למחר אם נתערבה באחרות בין שלימה בין טריפה אינה בטלה אפילו באלף ואפי' ספק אם נולדה ביום טוב ונתערבה באחרות אסורות ואם נתערבה בשאינה מינה בטל בס:

ב יש מי שאומר שלא אמרו דבר שיש לו מתירין אלא כשהמתיר עתיד לבא על בל מנים אבל אם המתיר בידו לעשותו בלא הפסד אבל דבר שאינו בידו ואינו ודאי שיבא המתיר אינו בדין דבר שיש לו מתירין לפיכך ביצה של ספק טריפ' שנתערב באחרות אינו בדין דבר שיש לו מתירין לפי שאין המתיר בודאי ואינו בידו (כל הסעיף רסב"ע וטור)

ג בלי שנאסר בבלי עת איסור שנתערב באחרים ואינו ניכר בטל ברוב ואין בנין אותו בדבר שיש לו מתירין (רסב"ע וטור"ם ס"ק כ"ג)

(בפי שנזריך להזכיר עליו הנקוד להגעילו וכל כיוצ בזה (סס ים

כו כתב מהרי"ל פכ"ם ס"ק ס"ו דלפ"ז ה"ה נזיר לענין שהיין שנתערב בו אסור אפי' לאחר זמן ואפי' נתבטל ברוב ואפי' נתערב בהיתר אחר שנתבטל ברוב ואפי' נתערב בהיתר אחר שנתבטל ברוב ואפי' נתערב בהיתר אחר שנ

ד יש מי שאומר דלא שייך דבר שיש לו מתירין היכא שהמתירין אבל אין כאן אלא מתקלקל:

הגה ט הה דכבר שים לו מתירין ואין המתירין עדיין מצויין אפילו הכי אסור ואפילו

מ"ב ס"ק כ"ט (ור"ן ובה"ג סוף ע"ז ומהרש"ל בשם מהרי"ט)

ממטות האיסור כתערובת לכל טעמו כטל ' וכן אם נתן היתר לתוך האיסור ואין ימים ' אף על פי שהוא מוסיף ומחמיץ ומכל מקום כיון שאין בו ס' כנגד האיסור הרי הוא כמי שנפל לתוכו ואינו מתבטל לעולם ואפילו נתן היתר לתוך האיסור כדי שיתבטל האיסור ואחר כך נתן עוד היתר כדי שיתבטל ההיתר הראשון ואחר כך נתן עוד היתר כדי שיתבטל ההיתר השני וכן לעולם אין האיסור מתבטל לעולם אלא ההיתר מתבטל בו ואפילו נתן היתר הרבה פעמים כל שהאיסור בעין אינו מתבטל לעולם

ואפי׳ מחצה על מחצה אין אומרים נותן טעם לפגם מותר
עד שיפגם לגמרי שאינו ראוי למאכל אדם ואם אין ש״ם
ממשו של איסור ס אלא טעמו בלבד אפי׳ איסור מרובה
והיתר מועט מותראם פוגם קצת °ויש מי שחוכך לומר
שאם הגדיל איסור מדתו שיל היתר עד שהוא משביח
יותר כשאובלו בגודל מדתו ממה שהוא פוגם בהפסד
טעמו אסור עד שיפסל מלאכול אדם ו במה דברים
אמורים שפוגם מתחלתו ועד סופו אבל אם השביח
ולבסוף פוגם ו או פוגם תנס
ולבסוף השביח אסור : °יש לומרים לע״נ דהיכא דאיסור
לפגם ומותר מ״מ
הקדירה לאסורה ואם בשלו בה לאחר כך תוך מעת לעת
תבשיל שהאיסור שרוי בתוכו ס אינה נאסרת ס נאסר
התבשיל הראשון שהרי האיסור שרוי בתוכו ס ס׳ נגד האיסור שרוי לכל
אם נתערו התבשיל שרוי בכף ותתבו לאחר כך בכף לתבשיל
אחר אסורה נמי כן פוגם ו לא נאסר הקדירה וכן בכל כיוצא בזה
לו טעם כלל כגון שיורה שהתיכין בה לאפי׳ שיש
אם רגלי הקדורים לא נאסר היורה וכל כיוצא בזה :
נ אפילו אין כח באיסור לבדו לפגום אלא על ידי דבר
אחר שמסייעו בגון שנפל איסור לקדרה שיש בה
מלח או תבלין °מדוכין יג ואלמלא המלח והתבלין
שבה לא היה כח באיסור לפגום אפילו הכי מותר :
ג °שמן ודבש של עכו״ם אעפ״י שהם מבושלים
מותרי מפני שהבשר תנס
פוגם את השמן ומסריחו יג °ולא לכשר לימי פוגם
דבש עצמו רק מסקה טעמו ובן לדבש :
מלכש וכמקוס שלין הפסל כל קדירה שאינה בת
גדול יום להחמיר ° כשר לו יומא חשיב טעמה
חלב כיון הוי לפגם ומותר : לפגם ואינ׳ אוסרת ונקראת
(פגם מזה מוף עכו״ם) בת יומא כל זמן שלא
שהתה מעת לעת אחר
שנתבשל בה האיסור וכיון שעבר עליה מעת לעת אחר
שנתבשל בה האיסור אינה נקראת בת יומא ואם בישל
בה בשאינה בת יומא התבשיל מותר דהוי נותן טעם
לפגם יד °והוא שתהיה מודחת שלא יהיה שומן על
פניה שאט לא הריחה אוסר והרי הוא כחתיכת איסור
שלא נפגמה ויש מתירין אפי׳ בישל בה קודם שהריחה :
(רשב״ם שם ורן בשם י״מ)
נתרתקים נתנ טו °ואפי׳ ס כגר מס סלכוח עליו לכולי עלמא מרי
מאחר דהקדירם לאיסה כת יומא וכל כיוצא בזה :
ו יש

ה שלא טעמו כו״ל ברשב״ם וברמ״ה שפתי כהן כל לתוך פיהן מותר מותבשל
זורקו והרוטב מותר לפי שאין כאן אלא טעמו ולא ממשו ופע״ב
דמשערינן בכולו ממשו אלא בכשיעור שיהא לאיסור בכל כ״ט ואין בו בשביל
בת״ט אין לוסר תערובתו כלל וכמו שלמדנו בהיתר שבתוכו בקדירה
שלפיכך נ׳ והטעם בכל אלו מפני שבודאי יודעינן שאין בליעתו בכולו שלא
כל שטעמו לשבח אלו מתירין כו׳ שאלו קונסין שלא בליטה עד שיתן
טעם בתערובתו לפיכך כל שטעמו קפילא ואין בו טעם מהירין לוהו
ולפלך כשהפיכו פגום אין מתערין בכולו שלא כטעמו וטעמו כמי שליכו
שהרי פגום סוף ע״כ : ו כל״ם כו׳ מילתא בפני׳ כתב״ם סוף כלאים
בם״ם ופוסקים ק״ל ועל״ם קל״ד תוד״ה מהיכי כט״ם : ז לו פוגם
ולבסוף נסתכלים בשאר פי׳ לאחר שנסתכלים מכל קודם שנסתכלים מותר לאפוקי
שלאחר שנסתכלים אסור כיון דהשתא פגום הוא מידי דהוי לאחר ס״ת
לקמן ס״ק נ״ב וכ כשאו״ם כלל ל״ב ל״ה : ח כאשר התבשיל השני
דהוי כדבר שאין לו פגום ולבסוף נסתכלים ועל״ם קל״ד ס״ק כ״ט : ט
ס׳ נגד כל הכלים בקדרה פגום לפ כ״ב וכל לעיל ל״ה ס״ק ק״ו : י לא כאשר הקדרה דהוי
כ״ט בר כ״ט דאיסור ככף ואכף בתבשיל והתבשיל בקדרה ותלוין כולו
היתר כיון דהוה פגום כ״ב בת״ח כלל״ם דין כ״נ בשם מו״ם : יא
לאפוקי שיש שם רגלי הקדורי׳ ע״ל ס״ק ס״ח ועש״ם שם: יב ואפילו
העלה והתבלין כו׳ ס״ם לאיסור בשאוב פגום מפני שיש שם מלח או תבלין
ואלו היה שם מלח או תבלין כראוי לא היה פגום מותר כיון דשאוב אינו
פגום כלאי״ב ס״ם : יג שמן ודבש של עכו״ם פי׳ מסא״ח וכתב
הב״ח שם ס״ל דאסתם כלים של עכו״ם שם כ׳ וכ״כ בכנ״י
ול״ב דקשה כיון דאסתם לקמן ס׳ ק״כ ס״ק ו׳ דאסתם כלים של עכו״ם לאיכן כ״ב
ול״ב הכא כלאו אכי מותר וכ״ל הלא הכיא כאן לכרי הרשב״ם אלא לומר
דבשר פוגם שמן ודבש וע״ל ס״ק לסמ״ן : יג ונ״ל כן דוקא שבשל
מבשר שבשמן נם ס״ל מודים לפוגם (וכ״כ בעטרו שמן ודבש
כו׳ ולפי״ז אין בעין היש פוגם את השמן ומסריחו כו׳ ומשמיט הגה ברש
ע״ש) ומיהו הא ס״ל אלא סוף מסרי״ל בשם״ל ס״ק כ״ב ושם מעתא לסדיש
דכ״ם בשמן הוי לבשר אף שאינו אלא בשר שבתבשיל וכן מעתא שבכלי הפוסקי׳ וכמו שכתבו
המחבר״ל שכשר אם הבשר נתבשל בשמן ופע״ח דשמכוכית בעין הוי
טעם לפגם בדבש וכתב אלא ל״ל דמשמכוכית בעין אסור אפי׳ בכ״ש ומשמע
דמשמכוכית בעין אסור אפי׳ בכ״ש ומשמע דמשמכוכית בעין אסור אפי׳ בכ״ש
עכו״ם מן מבשר וחלב בכ״ל ל״ל דבשלך מתני׳ שרי״ח דבש בשר ונשמע כדמפרש
בש״ם דמשום ניצולי עכו״ם ליכא למיחש דבשר מותר ס״ל בכ״ש ומיהו
טעמא משום דשמכוכית בעין בדבש בש״ל וכשמן כ״ש לבשר (וס״ל להאי
תינא כלים של עכו״ם כי ס״ל דם״ל דאין שלין הפגם בשמן אלא משום
כי אסור ובן משמע בתו׳ לקולין דף ס״ריש ע״ב כתם שבתבו שם אבל בשמן
אין הפגם שלא משום שלינו כי ע״ש) ולפי כרש״ם בש״ל ס״ב ס״ל
לרי דמאי לחמרי בש״ם בפ״ח נבי דבש לחמי בשר מסרח סרוח ולא כרשב״ם
מפרי סרי״ח ומשמע דשרי״ח בשר מסרח סרוח ולא כרשב״ם
שפתי כהן ז״ל נ״ל דרשב״ם ס״ל כרש״י ז״ל דמפרש בפ״ח דמאי (ומשמע
דשרי״ח בשר מסרח סרוח ולא כרשב״ם) ומיהו אפי׳ לרש״י ז״ל אין
הכי נמ

ט יש מי שאומר שאם שמו פלפלין בקדרה של איסור שאינה בת יומא הכל אסור דחורפיה משויא ליה לשבח:

מגיה בשם המרדכי

י קדרה שהיא בלועה מבשר וחלב שנתבשלו בה ביחד או בזה אחר זה וקודם שעבר לילה אחת הוחמן בה מים חשיבא בת יומא ער שתשהא מעת לעת ואכל לתוך כדי שיעבר עליו לילה מותר משעה שהוחמו בה המים: ואכן לתוך כדי שיעבר עליו לילה כיצד סולבשר לחלב וכו' ג לתוך כך הוחמו המים מיד נמי דינה הכי והם כל המיסורים לפי מה דקיימא לן בכל המיסורים תתיכה נעשית נבילה ועיין לקמן סי' צ"ב יט ובמקום שפסק שם להתיר כאן נאסר אסורי כל עמין רק שיהא מעת לעת מותר כיסול המיסור:

סכרי' ענמן בשם יוסף ד"ה ענמן

כרי יוסף ד"ה ענמן

קף

דין עבבר שנמצא בין או בשבר ובו ג סעיפים

א עבברא דדברא נותן טעם לשבח הוא שהרי עולה על שלחן מלכים אבל עבברא דמתא מסופקא לן אם משביח בשכר וחומץ או אם הוא פוגם ולפיכך אם נפל לשכר או להומץ בצונן והסירו שלם אם לא שהא בתוכו מעת לעת אבל אם היה רותח או אפילו צונן ושהא בתוכו מעת לעת בין שהסירו שלם בין שנחתך לחתיכות דקות ויכול לסננו במסננת בענין שלא ישאר ממנו בתוכו כלום בין שנימוח בתוכו לגמרי ובעשה כולו משקה ולא נשתייר ממנו שום ממשות ניתר על ידי שיהא ששים בהיתר כנגד העבבר ואם נחתך לחתיכות דקות והוא בענין שאינו יכול לסננו כגון שנתערב השכר או החומץ במאכל עב הכל אסור ואין שם ביטול דחיישי' שמא יפגע בממשו של איסור ולא ירגיש:

כ"מ בהלכ' כלל ל"ב טור בש' המכם ורשב"א ור"ן בש' רבינו אפרים תקנו רנ"ם והגה"מ ר' חולין בהגה"ט ס"ד ובהגה' מיי' וכלבו"ם

ב ודוקא בסרין לקום לסם נאסר לסם אבל לקום לסם יוכל להוציאו לאכל בשאר מקומות לין לקום:

ג אם נפל לין ושמן או לשאר משקין פוגם בודאי ואין צריך לבטל פלישתו:

מחמירים בשומן ואפילו לסם קצת לבטלו לסם יבשלם עם העבבר ויסיר סם כשעירו מעל העבבר היום סם כשעירו עליו יום שומן בקדירה ויום לאחר אמר רבי חייא הכל לפי מה שעירו ס' בשומן נגד כל העבבר ואם לא עירו עליו אפילו יום שעירו עליו ויקוע אלא היום סם העבבר בשעירו

ד כמי דיכא דבעי מיחש לשומן ואפילו בכי האי גוונא לא בעי מיחש לשומן ואפילו בכי האי גוונא לא בעי מיחש לשומן ואפילו בכי האי גוונא לא ב

בשעירו עליו והשומן כח לפניו כשהוא קשה וכן כשנמלח
העכבר עליו שני ליה כנטילת מקום ולא מחזקינן ליסור שמא
היה השומן רך כשנפל שם ג וכשום הוי כמבושל דמותר
מכח שפיר שפיקא שפיר נפל שם כשהיה קשה ואם תמצא
לומר כשהוא רך שמא נתקשה קודם שעור כשיעור ד וכמקו'
שהשומן מלוח לאכול לסאר להליקו נמי כן כבית הכנסת
מקום הקריבהו נא לפחתך וכמקום הפסד גדול יש לסמוך
לדברי המקילין :

(ג ד רבריס המאוסי שנפשו של אדם קצה בהם כגמלים
ובובים ויתושים שבל אדם בודל מהם למיאוסן
אפי' נתערבו בתבשיל ונמחה גופן לתוכו ט אם ההיתר
רבה עליו מותרין ומכל מקום כל שאפשר לברוק
ולהעביר במסננת בודק ומסנן :
(ה מיהו בחלת ושכרת יש לחוש כמו כעכבר) :

קה

דין איסור שנפל לתוך היתר ובו ד סעיפים :

א איסור שנשרה עם ההיתר מעת לעת בצונן מקרי
כבוש והרי הוא הפך
כמבושל ונאסר כולו אבל וכל מקום לחומרין ככבוש
פחות מכן בהדחה סגי : כמבושל לפילו מה שחוץ
לכדישה לחסור לעל הכדישה
שלמטה מפעפע למעלה כמו בביצול ו ויש מקילין כמה
שבחוץ וספק ככבוש לאסור מלבד בבשר עם חלב לחולין
לקולא דמן התורה לינו לאסור רק בכבוש ממש :

ב ואם הוא בבוש בתוך צ'יר או בתוך חומץ אם שהה
בדי שיחגנו על האור וירתיח ויתחיל להתבשל הרי הוא
כמבושל ג ובפחות משיעור זה לא נאסר אלא בדי קליפה.
(ג ועל סימן ע' מדין כשר שנפל לכיר)

ב חום של בלי ראשון שהיד סולדת בו מבשל ואוסר
בולו אבל חום של בלי שני אינו מבשל ויש אומרים
שגם בן אינו מפליט ולא מבליע ולא דמבל מקום הוא
מפליט ומבליע ואוסר בדי קליפה ד והאי לחוש
ליזהר בדבר לכתחילה אבל בדיעבד מותר בלא קליפה
ובהדחה בעלמא סגי : ועיין

(ג ופי' בת"כ ק"ל לפי' לפי שם כפל לכתוב אז לשומן בצונן והפסירו שלם לפי שהיה בכתוב אז שומן ב"ח כ' דמשום הכי כפל לכתוב אז לרבויי שכשהוא רך כשנפל לא נאסר אלא כשנמלח העכבר עליו ומ

ובדמ"ס וכר"ן לפסח במרדכי והגה"מ סוף עבו"ז והם תרומות ככ"ם ומיהו מבליע ומבליע ככ"ם ומיהו מבטל וכן מיכו מבליע ומבי' כמ' כמו כ"ם ודע"ר תערובת יותר כל כך פוסקי' לפסח דעת מרדכי מבטל כ"ק בנון שם עירוב מיסור רוקח על היתר אז מלבב ע"נ בשר חוסר כ"ק שם דמיכו מבליע ומבטל כמ' לכך מותר לערו על התרנגול למולנה ונם מוכח דעת הסמ"ק דכ"ם מיכו מבליע בכולו מיכו מבליע ככ"ק ודע"ר תערובת כל כך פוסקי' לפסח מוכח כמי דעת ר"ת דלעי' כ"ם מיכו מבליע כ"ק וה"ה מיכו מבליע בכולו ולפ"ז במרדכי בתשו"ם בשמ"ג מבטל שעומד להתערב ר"ת כן ולפ"ז בשר"ם מבליע בכולו ובכ"ם ס"ם ס"ם בת כל"ח בעלמא בכ"ם וכ"ם דבר מאכל ובן דעת הרמ"ם בפוסקי' לפסח ס"ל דמבליע ולא מבטל ומ"ש בשם הרמ"ם ס"ל דלמ"ד מבליע בכולו ומ

מרדכי פכ"ם ואו"ה סוף כלל כ"ט (ועיין בעמוד"י מהרי"ל ובפמ"ק מהרי"ק ס"ק נ"ג)

ג °לאסור לערות מכלי שיש בו שמן כשר לנר דולק שיש בו חלב או שמן לאיסור וכדיעבד אין לחוש (או"ה סס"ה)

ד במה דברים אמורים בשנפל לתוך התבשיל שהרוטב מיד בפליטת האיסור ומערבו בכל התבשיל אבל איסור בין חם בין קר שנפל על הצלי שאצל האש איננו אוסר אלא כדי נטילה שהוא כעובי הותב אצבע לפיכך אם ירך שצלאו בגידו או חתיכת איסור שצלאה עם חתיכת היתר ונוגע זה בזה צריך להסיר כדי נטילה סביב הגיד וכן מן החתיכה מקום שנגעה בחתיכ' איסור וכן אם נפל איסור על חתיכה שבקדר שהיא חוץ לרוטב ולא ניער הקדרה ולא כיסה אותה אינו אוסר אלא כדי נטילה ה אבל אם היא ברוטב לרשי אפי' מקצתה או אפילו כולה חוץ לרוטב וניער או כיסה הקדרה הרוטב מפעפע הטעם ומערבו ונכנס בכולו:

ה במה דברים אמורים שאין הצלי אוסר אלא כדי נטילה בירך עם גידו וכיוצא בו דבר כחוש שאין בו כח לפעפע בכל החתיכ' אבל גדי שמן שצלאו בחלבו אם אין בכל הגדי ששי כנגד כל החלב שבו אסור לאכול אפי' מראש או שבין שהוא שמן מפעפע בכולו אבל אם הוא כחוש אעפ"י שאין בו ס' כנגד כל החלב שבו אינו אוסר אלא כדי נטילה שהחלב של בהמה כחושה כחוש הוא בטבעו ואינו מפעפע ואפילו חתיכת האיסור כחושה יג וחתיכת היתר שנצלית עמה שמינה האיסור מפעפע בכולה יד °וכל דבר שיש לו פעפוע שנפל למקו' ידוע מהחתיכ' בצלי אעפ"י שיש בחתיכ' (ס') לבטל האיסו' צריך נטילת מקום (רשב"ם ומרדכי בשם כמה רבוות) סנה וכל מכושל כלח רוטב לו לפני דינו כצלי ככל הכר (טור וכי) °ויש לחלק למן בקיאין היזק מיקרי כחוש לו שמן וים לאסור ככל עניין על החיכת ס' נרך נטילת מקום וכיכר כהוג ודוקא כאיסור חלב טו לו שאר איסור דסייך בו שמנונית לכל באיסור כלל סייך כדי נטילה (עיין בסעי' ט'):

ו °דבר שיש לו פעפוע בצלי אם היה אחד חם ואחד צונן התחתון גובר לפיכך אם נפל חם על צונן אינו אוסר אא"כ היה קליפה ואם נפל צונן על חם אין בה אתר ס' כנגד האיסור הכל אסור:

ז טז הא דחתיכת איסור אוסרת חברתה בנ' עתה דוקא כשאיסורה מחמת עצמה כגון נבילה או בשר בחלב אבל אם אין בה איסור אלא מבלע ממקום

(רשב"ם בשמו ופשוט הוא)

(סמ"ק ופנ"י ואו"ה כלל ל"ד ומנור בשם מהרי"ל) (ומ"מ מהרי"ל ואו"ה (וסמ"ק ומנור בשם מהרי"ל) בשתי בשמו)

(רשב"ם בשמו ופשוט הוא)

סכנה זה חתיכה קטנה שאין בה שום חלב והוי שרי כהפוסק לכלתיים ס"ב עכ"ל וכ"פ מהרש"ל בתו"ם וכפסרו פ"ב ס"ק ס"ח וכן מוכרח לעיל סי' ק' ס"ב שכתב דלפ"ז אין לחוש אפי' לכתחלה ולא כיתר ולא מסתבר לחלק בין חתיכה שנקדרה ולא נקדרה מותר ואם היה סומכ' רב כיון שהוא ענין אחד בכלי וכשנפל נוף אחד לקדר אחר לדידן דקיל"ל דשם בשם בטל רוטב לחוד כולו (וכ"ש שרוטב ד' מינות ס"ט מינ' ס"ק והרש"ם בם שכתב ס"ק) וכ"כ בש"ך שם שכתב דכן עיקר וכמו שפי' מהרש"ל בתו"ם וכפסרו שם ומכ"מ נראין הדברים דלא בטל כל שם בלא רוטב לחוד כולו היינו משום דאין בקיאין בכמות אלא בשומן שבחתיכה אבל בשאר דברים אין בקיאין ולכן אפי' בשומן אין לחלק בין כמות מועט לרב אלא בכל ענין אין לחוש אפי' לכתחלה ואפי' בנ"ט ס' ואפי' בכלי ראשון ואפי' בחתיכה גדולה ואפי' בשומן שבחתיכה ואפי' בשומן שבחתיכה אחרת שבקדר ואפי' בשומן שבחתיכה שבקדר שהיא חוץ לרוטב ואפי' בשומן שבחתיכה שבקדר שהיא חוץ לרוטב ולא ניער הקדרה ולא כיסה אותה

שמין לישור בלוע מפעפע בלח רוטב אפי׳ בכ״ח כו׳ כמו שכוכים דלי בדרבי ברור בשעת הטפת חלב כו׳ וסמ״ל לא דק כו׳ עכ״ל כוה לא דק דשין כאן רבי ברור וכמ״ש ויכול לה״ת שנה דלי שבמרדכי ופה״ת ושם פוסקים סוברי כן ולא הכי הלכתא דלישי רק לשאר לישורי משך שעת הטפת חלב דקאמר בש״ס אי בלע בלוע לא פליט אקמי דסוי״ל דק״כ וחוי גוף אפי׳ לאף שמרדכי בכתבי וכתב ס״ל לא כהכין כן מדברי מ״מ ויכו מוכרח כ״כ ע״ש ורחיק לדברי שבשמ״ג דף כ״ח ע״ב כתב ג״כ דברי רבי יצחי מסר״ח שהיין דברים דס״ה דבלוע כ״כתם אם כמו בכתבי ע״ש ובכאר שבא בשיב על מהרש״ם כוה שלא בהתוספות וכ״פ בשו״ת סוף כלל כ״ט ד״ה כתם שיב לישור מנופו אלף לשמיר וכמ״ש זה ומ״ש כרמב״ם לשין לשאור יותר מכדי כבושו כ״כין דבלוע מי קיל דשין לישור מם אום כיותר מם בלוע דוקא יותר מכדי כבושו כ״כ בלוע דשין מטעם דשין מכחי בקיאין בזמן ובכמ״ש שין לשמיר וכמ״ש זכ״ם בשו״ת סוף כלל ד״ה דתניב כשר שבלוע חלב וכנעשה בתניב לחרת כריך קלים וקלים לשאר דוקא שלא כבושו חלב אבל מבושל בשו״ת כשו״ת מהרש״ל שבשפסו בלובלין כדף ל״ג כתוב שם הגה״מ ממהרש״ל שכתב שם שכן פסק מורו ורבו הגאון ע״ש:

ין אפילו שם כיבלו כיחד וכ״פ הרב ת״ח ד״ה ועוד שם פסק שם בשם מוהר״ם שם שלא כדברי שם ומ״ש לשלים שזה לבלי חל שם אפי׳ לחתיב חומרת בקדקד בבניעת אלף לישור מחמת ענמה לכל חתיכה שבשר מלישור דוקא שלא כבושו חלב אבל מבושל כלום לישור יחד ומ״מ דבלוע מלישור שלישו מפעפע לכל מי שלא כבושו חלב אבל מבושל לישור שמפעפע לום כבושו ענמה

עב״ל וכבר כתבתי גם ש״ך שלפני זה דדעת הרב ומו״ר ז״ל דלא מחלקין בין לשמן לישור לשאר אלא דבשמן לישור שמפעפע לגמרי בלוע מה שבלוע לגמרי כולי האי ומוכח שם בת״ח דשם לא שייך לישור שמפעפע לעכין זה וכן מבואר בכאה דבתב שם ופוסקין דשם לישור שמפעפע ונכי דקיל לישור בשמן בשר שמפעפע לגמרי בלוע שלא כבושו חלב דלא שייך לישור

בשומן דגיד וקנוקנות שבו צריך ס' לבטלו ולישול ממקום שנגע בדי נטילת מקום ולפחות קליפה וכל זה לענין התיבה עצמה כי שהיה החלב דבוק בה ולענין שאר התיכות שנמלחו יחד אם אין בכל אחת מהם בפני עצמה ס' לבטל החלב אסורות ואין מצטרפין ביחד לבטל החלב דאין חלב מפעפע מחתיכה לחתיכה בלא רוטב ואם אין ידוע אם נגע בכולן אסורות ואם ידוע שלא נגע אלא באחת ואין ידוע איזו היא כולן מותרות

ד' דחד בתרי בטיל לא הגה

אפילו חתיכות הראויות להתכבד: לב ויש אומרים דכל מליח חיישינן לאוסרת רק כדי קליפה לג ולפי זה אין בקיאין

כן כתב סמ"ק לבחוש מהנין לצמר ככל מליחה כמו בכיסול (מרדכי ורא"ש ומרדכי דרבינו ירוחם) דאם חיישינן לאוסרת כדי קליפה כל שהיא כדי שיהא ס' כנגד כל חתיכה שבקדירה (מרדכי ורא"ש ורבינו ירוחם) אין לנו שרי מלבד חותם חתיכה שהיא מליחה לבוק כה חותם חתיכה שהיא נגע כדי קליפה מעט ואם יודע היכן נגע הכל שרי ואם אין ס' כל שהוא לאסור (מרדכי ס"ל) אלא לצנות המנהג לד ואף על פי שיש כזה קצת קולא אם יש לסמוך ולפעפע מ"מ יש לסמוך בכי נוהגין להקילין ולכתחלה נזהר לאסור אלא כדי קליפה כדי שלא נצטרך לצער כן לאסור אלא כמו כן

הגה ודין לענו בקיאין וכל זה כשאין לסמוך עליו שהוא מנומס כגון חלב שמעורבת עם כיר וכי היכי שיש לאסור שאין

מב דמלאכה כו׳ כלומר דמותר לבקעו׳ לבהכ״ס ככלי גל׳ מלאכה דשם יבישה כ״כ בל״מ ובת״ם כלב״י ז׳ ל״ב מגל בדישב לפי׳ הוא לא מוקי מלאכה ממש דלעיל מלי׳ לכלים וכאן שבתאכלו וע״ש בת״ח: מג רק שבכלי בקי ומן הסתם לאכילת בקיאי וכן משמע בת״ח בכלל ז׳ ל״ב וכן פוסקים כר״ם ס״ק ס״ם: מד שם יש ס׳ כנגד הפלטה ולפ״ם כנגד כל הנבלה בו דלפ״ז יהא כאן כמה דעות בלא טעם ועיין בם׳ ט״ס ק״ג:

קכ א מיהו לומר לגלח לפי שבשבת כו׳ ייכו לדברת המחבר דס״ל לגלח לאחריכן מכ״ש בשאר ימים׳ משל״ב לאיירי בשבת וכמו שמלאכתו הרבה ועולה וע״ל סי׳ ש״ם ס״ג ום״ה: ב לכל הפחות עשמה לשמור כו׳ כ״כ הרשב״ם בתה״ג ס״ק ל״ח לשפי׳ לר׳ לפרים ופייעתו לגלח לאחריכן מכ״ש בשאר איסורי׳ לשבר לשמחתו לשמור ושפחתיכ׳ עשמה לשמור כ״כ הרבה פוסקים וכן הסכימת מלקרוכים ויש פוסקי׳ דס״ם לשבר לשמחתו כמי שמוקי׳ לכל כולי עלמא לקולא לקמן סכ״ב בכלל האיסורי׳ שבשב״ע בתשובת מיימוני׳ לכ״ע בתשובת מיימוני׳ לכ״ע בתשובת מיימוני׳ לכ

סם לחת מהן טריפ״ים חוסרין הכל דמוסמין ממח טריפה כשאר לבסוף ולח היים ס׳קדירים לבטל ונאסר מה שבקדירים וחוזר ואוסר כל מה שבקדיר וכן כדגים קטנים שנמצ׳ דג טמא בקערה ולח עירה כולם כפעם ח״ש תוך הקער׳ דאו״ים נחום

סמ״ג נסע״ל ס״ק ממח נאסר היאסור לבסוף וים מתירים בכל ענין ללח מחזקין היסור לומר לבשאר היאסור כלח ס׳וכן עיקר ולפ״ז

סמ״ג והגמ׳ לדעת האוסרים ג׳ אין לאסור הכלי שנתבשל בו דמעמידין הכלי על חזקתו:

רבב״ח ופין ס״ק ב ג זבוב וכיוצא בו מדברים המאוסים שנפשו של אדם קצה בהם שנמצא בתבשיל זורקן והתבשיל מותר שאין פלישת דברים אלו הפגומים אוסרת:

כנס וכן המבשל פטוט לא״ג דיש מחמירי לכרי המקילין עיקר ופין לעמו׳ המבשל ופח לקח עם הכף לג טמא מן הקדירה לו מאר לכר מלימו כנוס ד לאסור להחזיר הכף לקדירה ואם החזירו נדיד ס׳מן הקדירה נגד האסור ה ולפ״ז נגד כל הכף לאכל אם היה מעט מן התבשיל עם האיסור כדי

סהכ״ם סמ״ג והגה״ם ל דל״ם כ׳דמתיר מטעם דקלישן לאיסור ברובא פ״ת כדאמ׳ פ כיצד הרוטב ס״ל נד מעלה הרוב כדאי׳בהגה״ם ל הכ״ל ומ״ש בשאר לאסר ר״ג ממעם שאין רגילין להניח רוב הף לר״ם לאסור ולא מבין מ״ם מדברי ל דל״ם מותר׳ אף הכשים ובן מבשל בת״ם שם ובאין בהגה״ם מישו ודאי הם קושטל״ר״ם מותר אפילו לא עיר׳ הישב לבסוף כיון דקלישן דשרב טעמ היה ברוב׳ וכן מבשל בת״ם שם ולשכיח דיכה סכה כל הפוסקים הכ״ל עומד׳ בשטת ר״ב וכ״פ מהר״ף בתשב״ץ סימן שפ״ו ומבי״ט בהגה״מר לסוליין וכ״פ המ״ם וכן המבשים מדברי ל״ם שם וכ״פ הב״ח ושאר לאחרונים אלא שהב״ח בסימן ש״ג ובכנ״ג בשם ע״ו כדבר דהא בת״ם שם מיקל כדבר וכנ״ב ולא כת״ם בשם ע״ו ומ״ש בשם ומ״ש ובמשמ״ת לעיל כדבר דהא בת״ם שרב לכסוף כבוש׳ היא לא נדע מבשמ״ל לסולין לקולא (וכמו שכתבתי בס״ק ב״ם) משום דכיון דשוי דרבנן ויש שפק שם ס׳ סולין לקולא ס״ב ה״ם שכא״ נגיי כ׳קדושת שלא היתר שכפל לאיסור לתוך ס׳מהן לא תוך ס״ם קולא דהכל נכנם בשפק לשם לא יבטל ך והשור ס״ם קולא דשתיהן מבטלין כיון דשניהם שפק לשכיכו ולא כודע לשם כפל ס״ב שכל חדא וחדא מיכא למימר דהאי דשרינן משום דשרא היא ומ״ש דלא יוסו כודע מיוסו שכיחם מבטלין מבשב״ם שכא לשלוקם לא כודע ם והו ושתערבו יחד קודם שנמלח שפק דלמרב שיבשא מבטלין כ׳קדושת שריכן להו מבטל שכל שעתיד להתערב רוצין לומר שלכן הוא כשר מעורב כ״ם שם הוא מעורב כשר נגדשק לומר לכל הכף פוסקים לא ס״ל כשרשב״ם והשור ונעור דר״ב וספק קולין לפסוק כותייהו כיון דכל שכך פוסק׳ מולקים עליהו ובפירו שכם מתחיל׳ נעור דשרי הטור נעומד״ב כ׳ בשטת ר״ב וספק כאי קולין כשרשב״ם וכראה דכל הכך פוסקים מיירי בשיו בשלישו ובן מיכו בשלישו שכבר טמא בו מיכו ובן בשלישו שפרוש מן מיכו שכל שפק שכיכו עם שאר שכיכו וכראה כשיו שלישו מיכו כיון דשיכ׳ לאיסור בכבוש שפק דהא היה לפשר לבא לידי בירור וכמ״ש בשם י׳ס״ק ס״ק כ״ם בשם ס״ק ס״ק ס״ם וכשטה גם ברשב״ם והטור מדי׳ דשי מבשל שם מבכבוש בשפק והרב בת״ק ע״ב מיירי בשיו מיכו דוקק כרמוכח מדשליש שכבי׳ מבשלך הרוטב דשיכו דוקק בשיו ובשו שכשאר כש״ב ובראה דוקק בשיו מבשל לשם לשרב דשם מיירי בשיו מדכתב ר״ב דשכיכו טבלים ברוב כדין נפ״ם דהוי שין בשלישו שיו שם בשב״ם ופ״ה הכיכו שיו בשלישו ומ״ש בשם ס״ק ס״ק ס״ם ובראה דשיו בשלישו לשון שכיכו ולא שכיכו ממש לשון שכיכו ולא שכיכו ממש ובשאר לשון שכיכו ממש ובשאר לשון שכיכו ממש ובשאר לשון

קח שלא לאפות היתר ואיסור בתנור אחד ובו ג סעיפים

א אין צולין בשר בשרה עם בשר נבילה או של בהמה טמאה בתנור אחד ואף על פי שאין נוגעים זה בזה ג ואם צלאן הרי זו מותר ואפילו היתה האסורה שמינה הרבה והמותרת רזה ג ואם התנור גדול שמחזיק ב עשרונים ופיו פתוח מותר לצלות בו ובלבד שלא יגעו זה בזה ואם אחד מהם מבושה בקערה או בבצק וכיוצא בו מיתר הכל לצלותם אפי' בתנור קטן ד וי"א לכתחלה נוהגין להחמיר כתרי"ם ופיו כתום: לכתחלה לפיכך כתנור גדול וכדיעבד להקל לפיכך כתנור קטן (סמ"ג סס ותקנת רי"ו כץ ומרדכי ואגור בשם מהרי"ל (שבו"י בשם רשב"ם שכן הסכימו רוב הפוסקים והיא עטרת רבי וכ"נ ורוקח ומעכ"ם) ה ואם לפף פת עם בשר לאכול עם חלב אם יש לו פת אחר וכן אם עבר ם לפף פת עם חיסור ו אסור לקמוץ אותו פת אם יש פת אחר לכל זה מקרי לכתחלה ואם אין לו פת אחר כדיעבד זה מקרי לעניין זה כדיעבד דלא אתיין ריחין אהדדי כדיעבד ואם כן התנור פתוח קנית מן הגר או למעלה כמקום שהעשן יוצא ז וכמקום הפסד לין להחמיר כדיעבד (כיון כרוב מקומות וכ"פ כי) לפי' פתוח לגמרי ח אם החיסור דבר חריף וכ"ש אם היתה דבר חריף ריחו מילתא הוא ולפי' כדיעבד לאסור אם שניהם מגולים אבל אם אחד מהם מכוסה ט אפילו בכגון בעלמא מותר (מרדכי) אם לפו או נגעו חיסור ויתר תחת מחצית תחת מגולין לחסור אפילו כדיעבד וה"ה אם לפו ככה"נ פת עם בשר י לאסור לאכול בחלב יא אבל כזה לחלן זה אין לחוש (תשובת מי"מ סי' תצ"ו בשם רי"ו ומ"ש) אבל אם שניהם מכוסים דאז אסור לכתחלה אפילו כדיעבד ואפילו בכגון שהחיסור דבוק בכלי חרס שאי אפשר להוציאו ואפילו בכגון שהחיסור נבלע בכלי מתכות שאי אפשר להוציאו יב אם החיסור דבוק בכלי חרס שאי אפשר להוציאו ואפילו בכגון שהחיסור נבלע בכלי מתכות שאי אפשר להוציאו אם נתבשל בהם דבר שאינו נאכל כלל אפילו לכלבים אסור לבשל בהם א

ועיין לקמן סוף סימן קט"ז אם יש להחמיר לכתחילה לנפות
ב' קדירות וכחת מהן של איסור על הכירה או לנענע לישור
לבד כיתר:

סור בס"ד ב במה דברים אמורים בצלי טו אבל אם בא לבשל
בקדרה זה לעצמו וזה לעצמו אפילו בתנור קטן
ופיו סתום מותר ואעפ"י סנה
סמ"ק ומהרי"ו שפי הקדרו' מגולה מ"ו ודוקא סהתנור פתוח
פ"מ ומנג"ל קנת לכל פס פוח סתום
בסס מקר"א מכל הנלדי' כדרך שמטמינין בחמין לנורך סבת לסור וכ"כ
סס כליעבד יש מחמירין ואוסרין לס לישור והיתר מנוכ"ל ג"ה
וכמקום הפסד מרובה יש להקל (נלמד מסעיף ס"ו כ"פ ב"י):

בכ"י ס"ג ג אם יש שמנוני של איסור על המרך שקורין פאל"ה
בסס קתנ' אסור ליתן עליה היתר כל היום יש מיהו בשאינה
בת יומא מותר להשתמש בה משום דאי אפשר בעניין
ס"ח סי' ק"ל אחר (וכל זמן סחיפ בת יומא לא מכני כס סנעלה יש
ומהרי"ל ומהרד"ל ולא קליפה ככלי לומנות

ד כ פת חמה שמונחת על גבי חבית פתוחה כ"פ של
סמ"ק יין נסך אסור (ודוקא לס מוכח נגד המנופף)
אבל אם הפת צונחת אפי' אם החבית פתוחה אין פת
חמה וחבית מגופה מותר ואם היה פת שעורים אסור
כ"כ אם הפת חמה אפי' חבית מגופה:

ביכב סי' רפ"ח ח מותר לשאוף בפיו סנס
ריח יין נסך דרך נקב כג מכל לסמו לטועמו מעט
שבחב"י לידע אם הוא סחימו כולו וחסור לזלף
סנס"ס טוב: מחמו כהכח מכל מותר
עכו"ס ו שק של פלפלין וזנגביל לזלף סתם יינם כל דמות'
שמשימין בקנקנים יין נהנאה (סמ"ק נס סמרדכי)
נסך כס מות להריח בהם אבל לבשמי דהבדל אסור:
סתו"ד בס"ד ז בשמיט של אלילים וכל אי הכרם ועדלה אסור
להריח בהם:

קט

דין יבש ביבש שנתערב ובו ט סעיפים

חתיכה ס שאינה ראויה להתכבד שנתערבה
בי בס ב באחרות ג מין במינה יבש ביבש (לסימנו ג סלין
נכלל ד והישור עומד בעינו חלח שנתערב וחינו מכירו)
ס חד יבתרי בטיל ומותר

ובכדי סתו"ד בתרא דעבו"ס דקס"ו ד"ה אלא מבעוד דזילוף מזיק הכאם נמורא ומשור לכ"ע כיין שלשור בכאם (וכ"כ הרשב"א בתשו' נ"ל לקמן ר"ם קכ"ג דזילוף הוא כאם נמור ומשור בסתם יינם ע"ם) יש לחלק כדוקא ועל"ם קכ"ו: בה מוקר להריח בכוס לכתחלה לכתי סלין
פיו כוקן כאם וחין מנפנף כן כלי ליתן ריח היין מעט בתבלין אלא מדבר לינקתבלין טעם יין ונם זה סמרים כו חינו מכוון לריח היין אלא להריח בתבלין
ות"ת מסתבר לבשאים דכאלה אסור מעם הקרינהו כח בתקנ' עב"ל רשב"ם ובתנו' המחבר נס בח"ס ר"ס ס"ג: כו לחסור להריח בין
לחסורי לס בכח"ם לכל שבעניים להריח כורד וכדם כו' לחסר עב"ל רשב"ם וכ"כ בח"ס ר"ס ל"ג וכ"כ הרשב"ם בתשו' ובדי' לחסר להריח בגון
לבר שעומד להריח כגון ורד וכדם חסור ליהנות מהריח עב"ל בי' וכ"כ בתנו' ס"ק ל"ב ל"ם אלא נורד ומים בכאם ר"ת ותירן כו' הח דמות'
להריח ביין בסעיף ס' וכ"כ בחרדכי פכ"ם הל' בכר בחלק ריחא לחו מי' לחתן הוא ויחיה מהרם ומתרוב
בחסכת סוכה על כאן לבושו חלב בחלת רחים ז' מיהי מכיר ולדברב שבחב"י לכלורס ליחכא דקכי ליחא חתם בחסכת סוכה
ס' נולב בגוזל (דף כ"ע ב) חמר רבא הדם של עגנה חסו' להריח כו חתרוג של מצנה מותר להריח ע"ס הדם להריח דקחי כי לקנייה מריחא
מלקנייה לחתרוג ללאכילה דאי כי לקנייה מלכיל לקנייה ע"כ מצינו דוקא לחתרוג דמצנה הוא לחסו' בחצנה לקנותו לילכך כיון שלכיכו עומד
להריח חמרי ללא נוקנה ר' יהו למצותו חלב דבר שלחסו' בין המנורה לח מצוה מוקנה כראה דלין לילוק דם"ם בכאם הוא להריח ובתו' כעבו"ם שם
מפקי נס כן דבעבו"ם אין לילוק (ובתנו' דף כ"ע ב"ה בשעיף ס' בין שלחי לריכה בכאם כי להריח חוזק היין בכאם בחוטעו ומזיקו לחלב בשאר לילורים
מודים לר"ת ע"ש) הלכך בחבוס עב"ם אין להקל:

קט

א לחיכה רחוים להתכבד חלב רחוים להתכבד בין בחיכה בין שלח בחיכה לח בטלה לחי בחלף כללעיל ס' יין ק"ח ולקמן ס' קי"ג
וע"ש: ב יין בחיכ"ע חלב שלח בחיכה נדיך ס' כלבסמוך בהג"ה: ג שלין בכלל כו' ובתב הב"ח דקחת בחתם כיין
דבכלל מיקרי לח בלח עב"ל וכ"כ מהרשד"ם ס' קי"ד בשם הסמ"ג וצבילחו כ' ול"ח בח"ס ס' ק"ח ס"ג (ועיין ח"ם בח"ס ס' ק"ג)וכ"כ בתילוגי
הרשב"ם בח"ס קי"ג ע"ב ובתשובת כ' רפ"ג ובקונט כתו' לזוכחי דף ע"ג ע"ב ד"ה ל' ודע ובצבחו דקכ"ב ע"ב בלח כלחסמ"ג בתו' ד"ה ב"ח דקחת
בחתם לח הוי כלח בלח חלח בשאוב רותח: ד ובשי' עומד בעינו חלח שהוא מעורב עם לחרים לענ"ד שהוא מבוטל במיט לנגבחים לחרים
מיקרי יבש כ' ות"ח בבל ל"ח סוף דין ס' בשם הפוס' וכן מוכח בם"ם ס' ס"ט בפ"ש דבמבוטל נדיך ס' בין בחתיכות ובין בחתיכות ובין בחתיכות
בחתיכו' כיבש דבטל בכוב ואם יין בחתיכות רוב בל בחתיכו' לסורו' לענ"ד שים ס' נק"ל וכן מוכח בם"ם ופוסקי': ח חל בחרי בטל הסור הכילוג
מלקוט הפוסקים נבי לישורי' שבח"ג כנון קמח בקמח וכ"ג והמחבר שבמיטו כאן לפי שסמך אח"ש ס' שמו לחלף לא בטל ולא נתן לו לחתן
שום לבשר לישורי' ע"ל בי ס"ק ב"ס וכ': ו בחרי בטל בלועה בדוב כדבתיב שחרי קבים לבטח

אפתי' ליכא רוב אלא נתנך תרי מסס מקטי מכלי (וכגון שלא כדעת ב"ש ס"ק ח) כטל:

ז מותר לאכלן אדם אחד בכל אחת בפני עצמה אבל לא יאכלם שלשתם יחד

סנהדרין

ח ויש מי שאוסר לאכלם וכן נוהגים לכתחלה ואם אכל אחד אפי' זה אחר זה: מתמירין להחליף לו ליתן לעכו"ם וחוזר ואוכל כעלמא וכלום כשנתערב במיעוט וחין מכירו לפי' יכא כיכם ט נריך י ס"(טור בשם סמ"ג ועוד פירוש פוסקי) וחין חלוק בכל זה בין אם החיתר מלרכן לו מלאוכיתא ועל ס"ק כ"ב ואם כתערבו כלים כיחד:

ב יבש ביבש שנתבשל חד בתרי אם בשלן כולן כאחת אפילו לאכול כל אחד בפני עצמו אסור אם אין שם מפני שהרוטב בנותן טעם ונבלע בחתיכות יב ואם רוצה לבשלן יחד ואין שם מותר להרבות עליהם ברי שיעור ס ולבשלן יג ואין בו משום מבטל איסור:

סנהדרין

סנה יש חומרים דאפ מודע התעתיכת קודם שנתבטלו כיכם וכמקום הפסד יש למהוך לדברי המקילין ולהתיר:

קי דין ספק איסור ותערובות ובו ו סעיפים

א דבר חשוב מ אוסר במינו ב בכל שהוא והם ואלו דברים

כל בשר ריש ל' רמב"ם ר"פ

ג) אם מוח בעבין שלין לאוס מעבו"ם יעכרנו אפ"כ בשלו ב"ש ס"ק ט"ו וכ"כ רמ"א שלא יעכרנו ולא יבשלנו ולא יאכלנו עכ"ל ש"ך ס"ק ט"ו ומ"ש רמ"א בשם הרא"ש ומרדכי ואגודה ומהרי"ל ומהר"ם ומהרי"ו ומ"ש ש"ך בשם ב"י בשם הגהות אשיר"י ומיי' פ"ב מהל' מ"א ה"ח ומ"ש ש"ך בשם ב"י בשם הגהות אשיר"י ומיי' פ"ב מהל' מ"א ה"ח

ואלו הם ג אגוזי פרך ורמוני בדן ד וחביות ה סתומות וחלפות תרדין וקלחי ברוב ודלעת יונית ו וכברות של בעל הבית וכן ז בעלי חיים חשובים הם ואינם בטלים אבל שאר דברים ח אעפ"י ט שדרכן לימכות הרי אלו עולי בשיעורן:

הגה וי"א לכל דבר שבמכיין דהיינו שדרכו למכותו תמיד אינו בטל וכן מנהגין יה דלא כדכ' תשוב אינו כמו אינו אלא מדרבנן ויחזיקו כספיקו לקולא:

כל דבר שהוא חשוב אצל בני מקום מהמקימורת כגון אגוזי פרך ורמוני בדן בארץ ישראל באותם הזמנים הוא אוסר בכל שהוא לפי חשיבותו באותו מקום ובאותו זמן ולא הזכרו אלואלא לפי שהן אוסרים בכל שהן מקום וה"ה לכל ביוצא בהן בשאר מקומות:

ב בעלי חיי שנתערבו באחרי ונשחטו בטל חשיבותן ובטלין יו והוא שנשחטו יז בשוגג:

(יג נזקק כ"ח קטנים שאינן רשאין להתכבד לאחר שחיטתן (מו"ה כללי כ"ה)

ג יד חגבות מוכרות בשר שחוטה ואחר מובררת בשר נבילה לקח מאחת מהן ואין ידוע מאיזה מהן לקח הרי זה אסור טו שבל קבוע במחצה על מחצה דמי אבל

טור ופו"ס ר"ת כ"מ ס"ס ופ"ק ס"ס (נהנו לזכות סוף דף ע"ג ואנוסף ס"ס ורש"ם ס"ס ורשב"ם ס"ס וכ"פ לעיל ועוד סרכ"פ כמו ס' הבאר בס' זה בכתבי רוקחי)

ואם פתוח נהנו לעכו"ם: ו וכברות של בעל הבית לפתוח כתתוס דלא מזיכי כן פסוק כה"ג וכ"כ ה"ר יהוסף ז"ל ומיהו נזקק בזמכה אבל באקומו שנם של בתתוס מזוב פ"ב טה דלמין בטלי וק"ל: ז בעלי חיים אע"ג דלא מזיכי מתקבל כדרי"ת כגון שור הכסקל ודרום וכה"ג לא בטיל מכח מזיכין כך פסוק כה"ם ופוסקי': ח אעפ"י שדרכן למכותן לעולם ואין מכרי כלל בלומד עולים כשיעורן כיון שאין מזוב: ט שדרכו למכותו תמיד כו' אבל דבר שאוכרי לפעמים ג"כ בלומד כמו בני שלפעמי מוכרי לפעמים אבל אינם כלל פ"ם ריס מסכת ביצה בטל וכ"כ בת"ם כלל מ"ב דין אחד וכלל ג"ב ל"ג ומפרש"ל בשם ר"ם אלא (וז"ל ורי ושאר פוסקים) דדבר שלפעמי במכר בלומד ופעמי במכין לא בטיל וכ"ם בספרו ס"ם כ' והאריך בזה ע"ש וכ"כ בס"ם דבכי כאין וכ"כ ה"ר ב"ל בשם כוזנין: וכתב עוד מפרש"ל שם וכ"ם ה"ר יכ שאין בכמכת כלל בנבולו למכור של אלא בדבר שזוב או לא וכ"כ האו"ם שם וכ"כ ה"ר ב"ל בשם ר"ם ק"ק ופ"ק ופ"ק: י ומולי בספיקו לקולא כלומר אם יש בו ספק אם הוא דבר שזוב או לא וכ"כ האו"ם שם וכ"כ ה"ר ב"ל בשם ר"ם ק"ק ופ"ק: יא וזה שכתבתי בזוך כתתוס מאחר שבתבתי בשם בן כשתתו בשם קודם שבתבתי אפי' כמו ה"ר ב"ל ופ"ק: יב בשונג אפילו מאחר שבודע בתבתי כמו שבתבתי בשם ר"ם ופ"ק ועיין בפ"ק ס"ס ופ"ק: יג וזוקק כ"ם קטנים כו' כת"ם ים לתמוה דבפ"ק ס"ם בפסק דאפי' תרבנו לת בב בת"ל וכ"ם בכם בעונו ומפרו בטל וכברות דדברים זה את זה אע"ג דלא כת"ם כלל מ"ב בוף דין ג דאפ"ה בכם בעונו ומפרו בטל אינו דוקא משום הא"ל (ר"ל משום דבר שבמכין ומתוסר מעשה נדול לבשתיה להתכבד) אבל מ"מ אינו בטל מעשה דבר שבמכין (כיון דמשום הוא לעבין דבר שבמכין לא כתבו בפ"ק ס"ם קטנים שלאחר שבשתו בטל משום ולא הוי אלא כ"ם תיקנו לרשות להתכבד אבל דבר שבמכין כו' לזה כתב כאן וזוקק כ"ם קטנים שאין רשאין להתכבד ר"ל לא משום שאין רשאין להתכבד אלא משום דבר שבמכין ולפי פ"ק לא כתב דבטל אף מעשה הא"ל וזה ברור ואין לפרש דיבר ע"ל פ"ק ס"ם: יד תשעה מכוונות כו' כתב הרא"ם בם בדק הבית דף ק"ך סוף ע"א דה"ם אם הין בעיר עשר מכוונות מוחזקות לבני כולו כבר שבוט ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזו היא ונאכ"ל מכתבר לבן שלא נאסור ללא דמי לפרש שאין קולדות הספק אלא בעשה אבל מבר בריית האכוונות שבתבר עכשיו שלא מהן לאסור ומתוך כך כולה כה ספק על תוקה שעה שהיא פרישה בידי שלקח מהן וה"ם ספק זה לאיכו מאוסדים אלא בילי מילת בעלמא הוא שתלת שבוכן מוחזקות וכשתבר שהיא לאסור מילת בעלמא שבשעת מקח מתיבת זו בספרים מהן בשעה היה ספק אלא זה ברור עכ"ל ואף ה"ר"א בתשובה כי' שהוא לן בזה אלא שתלה בס' ואינו לדברי שבתורת הבית שבשתיקה המתבר בם"ה דקוק כשכולל שפקטרפה בתלוין כגון שבתבר עכשיו שרפה כין בכשרות בת"ל מן אפי' ודאי טרפ' ואא כודע אלא על אחר שלקח ואין ספק אם היתה הודאי טרפה בתלוין זו שלקח בשעת שלקח אבל מ"מ יודע הוא שהיה מקולין לקח בתוך הספק מבר בריית האחיות אלא שאינו יודע אם לקח מן בכשר או מן הטרפה ע"כ כיון שלקח קודם שבתבר לא תלוין בתר הלי שעת שלא בתר השעה דהוי פרים מקולא ונראי כן הוא דעת הרשב"א בתשובה הבית בם ס"ם ודוקא בבל הרן כתב בשם ס"ה לקבוע דט תכוית הל וכתבו התו דאא מיקרי קבוע אלא בשהיו לפחות קודם שלקח אבל אם אא כודע הלי בשעה שלקח אע"פ שלאחר שלקח נתלה הלי בשהיה קבוע אא לאחר לקבוע לאחר זמן ומיהו אם לאחר שלקח מן המקולין ואפ"ה כודע שהיה טרפה

מז אבל בשר יין חמצ בשוק יש או בידי העכו"ם פותר כיון שרוב החנויו מוכרו בשר שחוט יש היכל דפריש מרוכא פריש והו דין תורה כ אבל חכמים אפרוהו אף על פי שבל השוחטי וכל המוברי ישראל:

ד רוב הנויות מוברות בשר שחוטה ומיעוט מוברות בשר נבילה לקח מאה מהן ואינו יודע מאיזו טהן לקח כז ונתערבה באחרות ואיבה ניכרת כז בטילה ברוב כח משום ספק ספיקא:

ה מי שלקח בשר מהמקולין ואפי חתיכ הראויה להתכבד ונמצאת טריפה במקולין כט ולא נודע חתיכות הטרפה ואינו יודע מאיזו לקח כל מה שלקחו מ מקולין קודם שנמצאת הטריפה מותר שלא נפל הספק בקבוע אלא לאחר שפירש וכיון שהרוב בשר מותר כט אבל (ליקה) מבאן ואילך לא אסור ואפילו

מז (כם דסבל ותו נפ"ם דף נ"ם ור"ן פסס והג"ם כם פ"ב מהל' מ"א ותו"מ סי' ר"ם ס"ב ס"ק ל"ב ופ"ד מהל' מ"א ס"ב ס"ק ל"ב ופ"ד מהל' מ"א ס"ב ס"ק ל"ב ופ"ד מהל' מ"א

ואפילו חתיכה שאינה ראויה להתכבד לג שאין דבר בקיאין בזה ויטעו בין ראויה להתכבד לשאינה ראויה׃
(כלבוש ע"ף טור כעין סרסב"ם)

ו בעלי חיים לג ושאר דברי החשובי שנתערבו בהית׳ שאינם בטלי אפילו באלף אפי׳ אם פירש א מן הרוב לג

דברי קבלה מקוין בגמרא מהר"ר סכנה לג

אחר שנודעה התערובות אסור והוא שפרישו במתכוין לג אבל לד אם פירש ממילא לה שרי׃

הגה לו והה ° לחסור לחם הפריטו כמתכוין היינו לגלח פירש רק מעט ונשאר מקנת הלי כמקומם דלזו חייסינן שמא יקח מן הקבוע נם כן לכל לחם נפרשו כולן כיון דלגלח נשאר כמקומן וכשע עקירתו פירשו קנתן לותן שפירשו לז מותרי׳

מור ס"ם כי ימ"ם כלל כ"ו

° רק שנים לחחרונים לסורים ° ולחם בתערובת תרנגולת טריפה ככשרות וכמכח כיצד כיצד היתיכן לו לכיצד מותר לחע"ג דלתרנגולי לחוכי ולח מתבטלין לבני ביג לחזלין בת רובח׃

ז דבר שאינו בטל מחמת חשיבותו כגון בעלי חיים ובריה וחתיכה הראויה להתכבד לח ודבר שיש לו מתירין שנתערב באחרים לט ונאכל מ אח מהם בשוגג

תרומת הדשן סי׳ קע"ב

(° כיון שלכלו עכשיו בשוגג כיון שלכלהו לחרים כשוגג) מ אונפל מעצמו מג לים בענין שנאבד

(וכם"ם סי׳ לחל לכל ליקח מכאן ולילך פסוק נ"ל כ לפ מחמת מידי) וכן מחמת יותר כשחכי ס"ק סוף כלל מ"ג ע"ם וכשכים בחור שטחת שם׃

לא שמין בכל בקילין כו כת כב"ק רים ס"ו דהייכו טעמ כיון שנתערבו במקולין היה מרכי קוכים מחם קדוב לכב לעטות מחם"כ בכתערב כך ליחיד כביתו לחין להחמיר (ר"ל לחמ"ל ס"ים שם ג"כ מחיכות סרלוע"ז לשכבל חלח כחערבו) חלח לחורות כדין מחיכה שלים לפי לשכבל דבטלה ברוב עכ"ל וכ"כ מהרש"ל סב"ם סימן כ"ח ול"ח ושחכוכים ולח כרשב"ח וכ"ע וטעמם כתב הרש"ל בתשוב דלה הל לסור פי׳ חלח חחם שיכ לשכבל חלח ברוב ומשום שכב עומדי בחוקת שלים לכל קודם שבולל הספק לח שייך לחי׳ עבור בידי שבולל בחוקת היתר כן עומדים מלי לחרות שמח יקח לחר שבולל הספק דג׳ הם לח משכח כשם ס"ם ועוד שפא לחי ליכל לחי׳ לקח בעול שפיכ דשם לקח בעול שייך בחוקת היתר בשכ"ל זה לח לחי ליקח לחסור שכשהרו ע"כ׃ לג שכל שם פירש כו כ"כל קמיעוטי שפירשו לכך לחל מכח מומרי בכן כ"כל דברים מרובה קל פרישי ולי׳ סורים כתוך רובה לישחלר עכ"ל כהרשב"ם בחשכ"ה בחי׳ קנ"ב ע"ש וכ"כ בתקנ"ק בחי׳ ל"שער ל"ק ל"ט ע"ב ולפ"ז פירשו מחכיכן בשכ"ל וכן מחמת לכדים כל הפוסקים׃ לד שם פרשו מיילף שלם בשכיכו חו שכשכיכו כולן לפי שלו כשכיכו מותר שכבר כתבטל הקביעות כ"כ הרשב"ם בת"ה קנ"ל ע"ב ומבילו כ"ל וכ"כ במשאת הבית דק קנ"ב ע"ש דכשהרו כולן בשכיכו חשוב

כפירשו שלם בשכיכו ע"ם׃ לה שרי והרש"ם והרשב"ם פוסקים מחקו דברים מיילף לחסור ל"ל לט חכמות דשקט לחי׳ כיכ בשכי עשו ולח חיישין שיקח מן הקבוע דברשיי לח עשקינן מחמ"כ שכל דכבל מעורב כיכר וכ"כ מהרש"ל בשנ"ס ל"ד סי׳ י"ח דשכי כשוב ומשו"ה הכ"ם בת"ם וכ"ם מהרש"ל פ"ם סי׳ כ"ג וכ"ם בשו"ם כלל כ"ו דין ל"ח ונם שרש בת"ם נופ׳ רים כלל מ"ב כתב דטוב להחמיר וכשימכים שם כתב בשקט לשי סחור וכ"כ שם לפי דברשי רים דף כ"ם דכשלה להחמיר׃ וכשכ"ם שיין ל"ח הסכ על המחבר ודעתו לחלק בין ב"ם ושחר דברים החשובים דב"ח כיון דשקט שיכ כיכשיכו דבייחי שרי בפרים מיילף לחכל בשחר דברים החשובים חסור ודבק להוכיח כן מדברי הרשב"ם והלרך ולח ירחתי לסוף דעתו בכל דברין חלח בין חילוק כלשטעם מדברי כל הפוסקים׃ לו ונה לשסור כו כת"ם חמה על פסק זה וכתב שיכיכו חיתר בכשן בש"ע ולח עשתי על סוף דעתו דילמל כשן דברי הרב חתיים דברי הרשב"ם כתב לפרי דיכיכו כולן בשכיכו הוי כשלה בשכיכו ולע"ב דהרשב"ם ל"ל שקט לחסור לפי דשכי לכתחלה כמו לשסור ליקח מש מ"ח הרי בם הר"ב ל"ל הזכיר כשן שמותר לסתוך לכתחל ולח חשור חלח לשם בפרים לפי שכבר כמתכוין בלח שיכ לשכבל חלח בשכיכו׃ שכן בת"ח כלל מ"ב דין ב כתב לייסב דברי הטור דם ל"ל פרים שלח בשכיכו חסור ולע"ב ס"ל נבי חוקת ובמ"ם כי בני דרום שכתערבו שסק לכיכם שיכם דבייחי וכל דשרים מרוב קל פרים ושבי שחקרוכים חסורים לשכ"ל וכן מיירי שכתשרל כל התערובות מתקומן עד שלח כשחר שום קב עות כמקומו וחילוק זה ליכו מוכרח דשכ"ל דשרשו כולן עדיף טפי מרים מיילף שלח בשכיכו והרי שכתשרל מטח"ח ב ע"ש דלשכ"ל ל"ש ונו שקם שכ"ח דל"ב לשם כתב הטור שחקרוכים חסורים שלח בעקרו כולן וכתשרו כולן כן עכ"ל ולפ"ז עד שעת הרב דשם שחקרו בעקום שחר כל שכתשרו בשקל כולן ובעקרו מקציעו הרי חטען שוב לח חשיב קבוע דדין קבוע שייך בעקום שחר שכשחר בשקומו הרי חטען וכן משמע לדברי מלכוכו ל"ל דשכ"ל ל"ש בשם ס"ם ול"ל חשתח סוף מה שתירן לי חבלחן מורי חתי מכר"ר שכבח ס"ן שם"ם הטור כשן הייכו בתוך

מיד שנאבד מן העולם הותרו כל האחרי׳ מפ שאנו תולין לומר האיסור הלך לו ודוקא כשאוכל הנשארות שתים שתים ביחד מן דממה נפשך איכא חדא דהיתרא אבל לאוכלם אחת אחת אסור:

סנף ופליגי לאכלם שתים שתים מן אסור מפ לחלק אחד לאכול את כולם ופליגי כ׳ בני חלק אין לאכלם כולם בבת אחת:

ה דב׳ שאינו בטל מחמ׳ חשיבותו שנתערב באחרי׳ כל הספיקות לר׳ מפ ונפל כה מהתערובת הזאת אחד לשנים אחרים ונפל מן השלשה אחד לשנים אחרים הרי אלו האחרים מותרים שהרי האחד של תערוב׳ הראשונה בטל ברוב ואם נפל אחר מהתערובת הראשונה לאלף כה כולם אסורים ולא נאמר בטל ברוב אלא להתיר ספק ספיקן שאם יפול מן התערובת השניה למקום אחר אינו אוסר:

סנף כג ומ׳ מין לחלק אחד לאכול את כולן ודוקא עיין ס כ׳ מהליסור שנתערב הוא נג ולפי׳ ליסור נה לאכול ספק ליסור שנתערב במקום אחר מפ בעל כ׳ תערובת הבאי סרי נה יום לומרים לדבר שיש לו מתירין

מקום ספוספות שם (כוכחים דף ע׳ ד ע׳ ש) לפי׳ לחמר דבש׳ כוסבל עכו׳ם כוסבל לאוכר מלא כוסות ופירש ר׳ שמחן לרבות מוקרי ונל לא ניחא לרבות מלא לכיחמר דמאן לחמר לחמיר בכולהו כלפי לעיל ל׳ מצוה לרים רבות רשאן לרבות שני דרבו רשאן לי מקחני מכולן בבת א׳ לחמר לקמחני בחד שפיק כיון לבבת א׳ מקחני לכל רבות שני מקחני מכולן בבת א׳ ולי לא בהכי מפ׳ בקונט׳ שני ובן מרבות נג ומצ׳ למקום לחר מוחר ליכנות מב׳ מרחצן בבת א׳ ומן מבחיים שני מה מ״ט דפר׳ עכ׳ם ל׳ כ׳ הרח׳ם פ נ׳ם (ס׳ לג׳) ומכיחו כ׳ בס׳ ק׳ט בשם רי׳ ובן הוח בתשובת מרחצ׳ם כס׳ תק׳ל בשם מהר׳ם מרוטבורק מעם כדברי שהוסבר׳ם ל ובן פסקו כל הפוסקים דתערובות מבני מוחר הלח המח שהוסב׳ם כדוכתי טובי ונהרח׳ם ומהר׳ם מכ׳ם ל ומרחצ׳ם ופשוט ופר׳ן בפרק כל הכלחים במקני לבטל היחיב בהמה עני ובני כ׳ בהמ׳ת ומח׳ב נאון קח׳ם ל דף כ׳ב ע׳ל ונהנודה רפ׳ק דכיבם ס׳ק ל׳ם כל הכלחים ונהנ׳ם ל ם׳ם ה׳ם ס׳ם ל ודין ל׳ם (דלח כהר׳ב נ׳ל ס׳ם ובח׳ם עיין ם׳ם בוח בשם מו׳ה) וכ׳ם מהרש׳ל פנ׳ם כ׳ם וכ׳ם העשות (וכתבו ה׳ם ומהרש׳ל והעשות דלמחר לחמר לחכלו כולו בבת א׳ מחת ופשוט הוח דלח מלוק כולן כחד לי׳כח ס׳ם זכן בהקומר בלבני הקום ומהר׳ם והרח׳ם דלני) ובדלה דנה רבי׳ מוכח דלח מלוק בין תערובות הבח בבת א׳ לבין תערובות הבח בב׳ וג׳ בזמנים ולכך כ׳ בסמוך דלכל הפוסקים חי׳ בתערובות בב׳ וג׳ בזמנים חסור ולכך כ׳ בסמוך דלכל הפוסקים חי׳ בתערובות בב׳ וג׳ בזמנים חסור ולכך כ׳ בסמוך דלכל הפוסקים חי׳ בתערובות בב׳ וג׳ בזמנים חסור

לכבו׳ם מן מפירים מקחין דלי מירים חמי לח מפילו בלח תערובות חדי לרבות חתר המקבר נם׳ן לכל לרבות הפוסקים דלמרי מירים חמי לח מפילו בבירים חמי לח: נא בולן לחמרי׳ כל הבירים חוה ל׳ברמב׳ם פ׳ק מהלכ׳ עכו׳ם כת׳ל ובפק עכו׳ם ל׳ חסור מפק ספיקו עוקר בירב כוח של עכו׳ם שבטל לחוזר מלא כוסות מבני שבבו׳ם לכל מבטלים חוסרי׳ בכל שהוח בירים כוח לחלר מן התערובות וכפל לכוסות שם׳ם הרי חלו חוקרי׳ עב׳ל וכ׳ם שם הלריך ומכין שהם דברים חוקרי׳ זחל וב׳ם זה כתב לקמן בס׳ם נב׳ם ס׳ק׳ם נב׳ טבעת של עכו׳ם לחסור בב׳ תערובות וחחד המיוחד מבני חבוד שלי בחלוף מיהר ל׳ם דבי׳ מבכו כל׳ן ל׳ תירץ דקחי׳ לי׳ם להרמב׳ם דבכול סנב׳ דוכשי׳ם דף ע׳ל ע׳ל לחמר חתם רב נב׳ כוח וטבעת של עכו׳ם דתתרובות בב׳ וג׳ בזמנים הכי בבירים דיוחר וכתב הכי בבירים חמי לח מפילו בבירים חבוד ל׳ם בין יודע ל׳ בוח לחוקי מהבוח לב׳ חמ׳ לחקום בחר מוחרים ורב ע כ׳ חתי כל׳ם בבירים דתם בם׳ם לחסר ם׳ם ב׳ ובחח׳ם ל׳ם דע׳ל ב׳ ל׳ן ועוד לכבר בחבחי בם׳ק מ׳ט ברוב בבוחם בב׳ תערובות חדי ולכך בכוח ושבטבת של עכו׳ם בב׳ תערובות חדי ובן כ׳ל ועת׳ם כלל ב׳ ל׳ן ועוד לכבר בחבחי בם׳ק מ׳ט ברוב בבוחם ומחרובים מחירי לפ׳ם כ׳ם לי׳ם בב׳ תערובות: נב ות׳ם מין לחסר מ׳ל׳ם כל בוח בחוך ב׳ ל׳ן ומ׳ם חבי׳ כל ב׳ ל׳ן ומ׳ם חבי׳ בבבחם ל׳ם בחוך

פו לין להתיר כו מכח ספק ספיקא ונוכל להתיר נמ לם
לא לנהוג מחקר מים לן היתר בלתו הכו:

טו ספק טריפה שנתערב באחרות בולן אסורות עד
שיהא בהיתר בדי לבטל האיסור נט אם הוא
מדברי המתבטלים ם שבין שספק הראשון היה בגופו
אין להתירו מספק ספיקא:

פז הגה ם ויש לומרים שטעם לאסור הוא לפי שהספק הוא
לאסור מדאורייתא ולא נוכל לומר עוד ספק
אחין כאן לאסור דין שנתערב באחרים שג לא מקרי ספק
ספיקא ואסור אכל אם היו כ ספיקות אם שיש כאן לאסור
כלל ונודעו כ הספקות כיחד מתירין ספק ספיקא בכל מקו
לפי שו כאיסור דאורייתא ונופו של איסור ואפי

וכלכך לפי ג דבעלמא יש להחמיר ם ל"ט שכי דלפי שכאן
לא מכחש ם כלל אפי ספק ספיקא ס כתם ים והוא הפיקא כמ ם ברמ"א בשעה
ב' סוף דין ם"ל ואפ כתבו בשם רבינו (ר"ל מהר"ם מרוטנבורק) דאפר
ס"ל לפי ם"ם אסור סיכו דנקט בשעה שנתערבו לפי ג דבעלמא מוקר משום
ם"ם בלא"ה אחתיר מזל לפי שבטיל עכ"ל תערובות לפי נאלף בם"ם
לפי כ"ש לפי"ר בב"ש בטול בלתו שכי יש להקר אבל ם"ם כי לפי שעל
פיהבות לפי שומר שהוא מין נפת"ל שהוא חדש פעם הסרים קודם לעומר
ואין כאן איסור חדש כלל בב"ג לא לפי"ר ם"ם בלא"ה אבל נפסק תוכן
ב"ש שכי לפי שעה לספק חדש ופ"ג דהרב בעה"ת סוף בלל ע"ד הביא
לפרי הר"ן וכתב עליו דאפי כלל ב"ג כתב להחמיר לאסור ם"ם לפי
שהוא מספק ע"ל דאפי כל היכולת לומר שהוא מוקר ם"ם גומר לאסור אבל
ע"מ שאר לפרש הרב כאן בשם ם"ם לאלף בהרמ"ם ובלפי שעשה פע
לכך ס"ר ג לק ס"ר ג דשם תבוא מוקר משעה ם"ם ובוא שלפרי הרמ"ם
הכ"ל מיהו בלתו שכי לקמן ולפי לעורך הוא: גו אין להתיר
שכח ם"ם ולפ"ז כרמ"ד לכ"ם לאין להתיר בדשלא כפל ס' מקן לים שהתכבה
שכ"כפ לנם נדשלא מוקר בשפל"ג מקן לים סייבו לפי שם שכיש נשפרו כ' בן בש"ך ס"ק כ' כת"ן כמי בכ' תערובו לפי דשלא מוקר
ול"ב דעת המחבר כאן לנם דשלא מוקר (וכן העתה בתוך בפ"ז דפרי המחבר וכשיטו כאן דפרי הר"ן שלא דם ל"ל דאין לכפל מוקר כ"ג בתערובו
מ"מ לפ כיון שפה דם ל"ל לכתוב בתורת הרב להחמיר נם בכפל וכל זה נרש לו שלא ידע. מהיכן תוציא הרב דבריו ונם כבר הבאתי נם ש"ך שלפני
נדולי הפוסקים לסוברי כן) אלכל הרב לפחר נב' תערובות דשלא כ"ם בלפחר בכפל ל"מקן לים ופשוט הוא ואם לפי שהנייט כן פר"ב בפ"ב היינו משום שמשך
עצמו לפ"ם בלתו ע"ל ס"ק ב' מלישנ: נז מכח ם"ם וטוב להחמיר כו' ונ"ע אם שיש לסקל בוה ם לפ במקו שהפסד מרובה בינו לדנדול הפוסק'
סוברי כן ומ"ש בנם ס"ק כ"ם: נח אם לפ לעורך דוקא נם"ם לכל בלתו לדבכן ויש נו ספק אחר דשבעלמא לחרי שפק דהבכן לקולא בדשלא נדע לפ
לחרי לכי לכ"ע כלמוכח בכלי בש"ם רפ"ק דביצה דף ל' ע"ב ול"כ ברמב"ם בת"ם ריש דף קי"ו: נט אם הוא מדברי המתבטל לכל אם הוא מדברי
המחבו לפי שם מתבטל לפי בלתו דל"ד לכ תערובו מכמך טעמי דיקבלו: ס שבין שהספק הראשון היה בגופו כו' כלומ לכל"ד לכ תערובות
דשתערובו לכ מוקר טעמם ם"ם וכמ"ש נם ס"ק מ"ט דשם הספק הראשון לא היה בגופו רק תערובו משא"כ כאן דהספק הראשון היה בגופו וכ"כ
הטור והרמב"ם ושאר פוסקי לכל קצה לחטור והרמב"ם ופוסקי לא נזכרבו לחילוק זה אלא שנשתם דם ל"ל דשתערובות הכ מוקר לכל המחבר דם ל"ל
נם"ם דשתערובות הכ לאסור מ"ל לפי שלא היה הספק הראשון בגופו לאסור ם"ם שנתערב אלא שם"ל להמחבר לטעמ שכיון
שהספק הראשון היה בגופו כו' ונם ל"ל לכתוב כלל לפי שלא היה הספק שנתערב כאחרי שהיה דעתיך מה תערובו דשם כל הפוסקים
סוברי דאפי"ם לא עדיף מה תערובו וכן קצה על הר"ל כלל טעמא דהספק הראשון לאסור מדאורייתא ול"ש לומר דהמחבר וקר"ב לקמן שמזכיר כן
דלפי הספק שנתערב הב תערובו דהתערובות הב לאסור ל"ד לב תערובות דהספק הראשון שהי בגופו ומדאורייתא
דהתערובות הב ולפי שבא מיירי דהוי שתיר ם"ם שהספק הראשון לפי שהיה בגופו ולפי לאסור מן התורה כמו שיתבאר לקמן ם"ם סוף דין ל"ב כ
הר"ב ם"ת דהספק לאסור התערובות הב שרי ונ"ע: סא ול"ש הטעם כו' ול"א דלעו לטעם המחבר לפי שהספק הראשון מדרבנן כיון שהי
בגופו לפי בטל בתערובו ולטעם הרב בטל ול"א שם שכתבלבה נביה שלפי שהי בגופו ידוע שם היה בביה תערובו ס דבכה"ג הוי ספק דרבנן
ולהמירא ובלקמן ס"ק ם"ב דין זה להמחבר לפי בטלה בתערובות לף שהספק הראשון הוא מדרבנן כיון שהוי בגופו ולהרב בהג"ם בטל בלקמן
ס"ב דין זה כיון שהספק הראשון לפי מן התורה ול"ב ס"ק ם ואפשר לומר דלף המחבר לא קאמר אלא לפי שהספק הראשון שהי בגופו לאסור מן
התורה והרב נהג"ם מתחיר דלף לא היה הספק הראשון בגופו כיון שהוא מן התורה לא הוי ס"ם או אפשר דאר אחר מדע ואר אחר מדע ולא פליגי
ולא נם הרב אלא להוסיף דשהספק ספיקא אם יש כאן לאסור כלל מוקר אפילו בגופו שלא לאסור ועיין בתשובו ן לב ס"ק ב':

א סב לא מיקרי ספק ספיקא אפילו לא נודע הספק הראשון רק עד אחר שהתערב כגון שהתערבו כמה בנים ביחד ואח"כ נודע שפת
טרפות בתרנולת ונודע שהיה אחד מהם שחוטה אחר שנולד אפילו הספק הראשון שהי בשעה שנולד הוי ספק ספיקא כיון
שפת לאסור רק עד אחר שהתערב ואע"ג דספק ספיקא נודעו ביחד ונ"ש לקמן כשהספק הראשון קודם שהתערב עשוה ם"ם ושייכו לשם ס"ם כאן
בעלה כל"ש ם"ם כ"ש ונת"ח כלל מ"ג דין ז' וסימן שכי בם"ב דמ"ש בלא נודע שספק הראשון קודם שהתערב עשוה ם"ם ושייכו לשם ס"ם כאן
בשב"ם אבל אם היה ב' ספיקות אם היה כאן לאסור כלל ונודעו ב' הספיקות יחד כו' אלמא דבריו שלפי נודעו ב' הספיקות יחד לא הוי ס"ם וכן
משמע מדברי הפוסקים דלא כתבוהו משלחת בניהן ם"ל דשם סתמם שהוא יחד הרב דין זה מבואר"ם בכלל ב"ו דלא כלפה כן
אלא בהגהו"מ מבואר כן ויותר יש לנו לסמוך על הרב בעל"ו אם הרב מוכח עדות מדברי הפוסקים שהוא יחד הרב בסי"ל בב"ש דלא לישתמ בנוסח
משמע טוב זימני דלא נדע כודע לפי שהספק הראשון שנתערב בתחלה היה ספק תערובות לפי שהוא מתחלת ענינו שאח"כ נתערב עם אחרים
וכשנתערב לא נא הספק הב לטעמ תערובות ועוד דלין הב ספיקות בנוף ל"ת ל טרפה שאח לין זה ייכו שכי נוף לפי שכבר הכ ספיקות
בנוף ל"כנון בספק בתחלת וכן כאים ואפי שעשו נרכיהם (כגון דף כ"ט ע"ב ובתוספ' לקמן סי' קנ"ג ס"ק ו') בספל ל"ש נוף ל"ם שאח לין
שאח בשעה שנתערבה היתה הב ספיקות בקלי שהיה לבני בישא שעשאם נבילות ואפי אין בכ' ספיקות אבל ספיקות מעכין ל' וגם התרנולת היתה בחזקת
טרפות בשעה שנולדו לו שנאכלו בם הב ספיקות (כלומר ול"ל לנבילות שנעשו שנאכלו ואפ"ה אין התרנולת טרפה לפי שהוא ספק דרבנן לקולא ס'
פ"ו סעיף כ' להתם לפ היתה הבהמה בחזקת טריפות בשעה שנחלבה אע"ג דבש"ב ובכ"ש ונ"ב דין ב' נבילות שנעשו מהבהמ טרפה
לחמירין ספק הוא דטרפה וגזל והשוה מהר"ם ורי"ב ובהשתם לריב לחמיר בטרי"ף ואפילו טרי"ף ואפילו כאן נבילות עקוה וגם לפי זה דומה לבנים דספק
טרפה דהתם היה הספק בחזקת ספק בשעה שנולד ול"ש בנבילות שנעשו מהבהמה אלא בשחיטה דהתם היה הספק בחזקת ספק בשעה שנולד):

ג והלכך אף אם בתערב לף בלף כולן אסורות אפילו אין שום אחד נם קודם שנפל לספק ל' נמצאת אחין תולין ואין תערובו כלל
אחין מתבטל לפי ש נו מקבל ם"ם נמורי לף בלא תערובו מוקר בדבר לבקר נאם לא היה נו ם"ם אף אם בתערב בלף כולן לאסורו;

ד ורבא סבר כיון דיש בודאי מספק טרפה (כלומר) אין שם בהמה שלימה בקלי׳ שהרי קודם שנטרפה) אלו לאו בנין גמור הוא שנעשה בהמה אחת ב׳ טרפות אלא ב׳ כשרה וב׳ טרפה אלא שיש כאן בהמה שלימה שהרי לא נטרפה אלא מספק טרפות ולפיכך אין מוציאין אותה בלאחי תערובות כלומר שיש כאן בהמה שלימה ואע״ג דלא נתערבה אלא עם בהמה אחת בלבד שהרי לא נתערבו אלא כשתי בהמות שלימות אחת כשרה ואחת טרפה אפ״ה כיון שאין כאן בהמה שלימה אחת ודאית אלא ספק אחת כשרה וספק אחת טרפה אין מוציאין אותה בלאחי תערובות ואע״ג דאיכא ספק בהמה שלימה אחת ודאי כשרה ואחת ודאי טרפה אלא שאין אנו יודעים איזו מהן כשרה ואיזו מהן טרפה ואפ״ה אין מוציאין אותה בלאחי תערובות ומשום הכי אין מוציאין בשר בהמה מן הגבינה שנתערבה בחלב א

לא יו שבפלה לקדש וזה הספק פרלשון מדרבנן למלוריים ס"ד בתרי בטל עכ"ל ובלתם דברים לילו כפוים סם דהם תוכל להקל לומר שמא אין כאן לאסור כלל ואח"ל ים לאסור דהייכו שוה שבפלה לב' שעורי כויה ס"ב אתם עושם להחמיר ב' נופים לומר לך שמא לייכה חלב אך קשה דהם כתב הפו"ם כלל כ"ו דין יש לספק טריפה שבתערב בפלף ואח"כ חזר מן התערובות ובתערב ברוב דוקא אחר אבל אם חזר ובתערב חד בחד וכ"ם פשטים ועיין בפי' עצמו לפוי ובפי' משנת מדברי הפוסקי' נב' ס"ק דרוסף שבתערב לספק לייפור שבתערב ברוב וכ"ל מכן לפוי :

ונראה דם"ל דכיון דתערובו' פרלשון היה כל מ"מ לפוי לפור משום דבודלי ים כאן ספק לייפור ס"ב כשעומד בפי' עצמו דכיון דיוע שום פירש מן התערובות דיכו כתערובות עצמו דנודי שמא יקח מן שקבוע ולא פרים משום ס"ם ואפי' בתערב חד בחד מ"מ כל שלין רוב ס"ל כיוע שום פירש מן התערובות ולבך כל שבתערב אח"כ בעיין רוב דבר יבש לייכו בטל פחות מרוב אבל אם כפל אח"כ לקדש הקדש עותרת דברי מין לכו לכין על שבתיבם עצמו דין על הקדישים כן כ"ל לפוי שפוסקי' לחלוי וכה"ל מחלק האו"ם בלל מ"ל דין נבי נביכה של עבו"ם דאעפ"י שלייכה בטל ברוב כיבש דהוי כולחי לייפור בטל בתבש ל ברוב ע"ם :

יא נרסינן ס"ק דכתובות (דיס דף ט') האומר פתח פתוח מצאתי כלמן לאוכרה עלין ואמלי ספק פשיקא הוא ספק אתיכו ואפק לייכה אתיכו ואח"ל תיתי ספק בלוכש ספק ברגון לא גריכה בלשם כהן (שבלוכש לפור בה) ולי בעיית לייכא בלשם ישראל כגון דקביל בה לייכה קדשין שבתוך שבעה ימים ויוה שלד (דלייכא למימר שמא לייכה אתיכו דס"ב ס' ונתולה תורין בדתכן גמ' כלה פתוח שכלן כפוקן לגבוה בעין) **וכתבו** הטוס' שלך דלכ"ע בשלש ישראל כו' ולל ות"ת לייכה לייכא ס"ם ספק בלוכש ספק ברגון ואח"ל בספק ספיקא קטל ופתוח שבבה הוא כדלמרי כן בשלה על יבמתו (דף ס"ח ע"ב) ולל דשם הוכם הוא שד פשיט לי' וכן כתב שרש המניד ריש פ"ג מס' לייפור כיצד שם שבשקים דשלש ספיקא הוא : **וכ"ב** בשפתי שלרמ"ה פ"ק דיבמות ע"ל על מה שלשלוהו בשי' שעירים שבולדו מעו אחת שהיתה חולבת וחל ועוד יבאר לי מר מה שים להקיר הכ' בכורו מעו שלטעה ס"ם שמא זה לא יצא רשון ואח"ל לייכא הכא כמ"ד חלב פוטר שמא הלבה כמ"ד חלב פוטר אך קשה כ"ל דוקא בזו מ"ט דמ"ד חלב פוטר משום דרוב בהמות לייכן חולבות אבל מ"ד יולדות וא"כ הכל שם שפיקא הוא שמא בבר בכרה וזה לא יצא רשון עכ"ל לשוטי ובשיב מהרלי"ו ז"ל אפי' ליכא מלן דשבר חלב פוטר מ"מ ליכא מלן דפליג דשפיקא הוא שמא ילדה בבר וס"ב ליכא ס"ם שמא ילדה בבר ואילו נדעיים שבים פשוטים שם ואח"ל לא בברים בבר ליכא למיחר אבבל"א זה לייכו בכול ומה שבתבת דשם שפיקא הוא ליתא דודאי שם ילדה שעו זבר ובקבה והוא שפשיקא לן לייכו בפק מקלם בשלי עובדא לייכא שקדוש קודם זה בוודאי"ו ושלכי מהר"ר משה על הדבר ודבק לומר גם הוא דשם שפיקא הוא והבאתי לו ראיות דשפיקא עדיף ס"ם אפילו בשי"ב ס"ם לגי דבריו ל"ל לם ס"ם לידך דשקט הספק שלמרן לייכו מוסיף ומחזיר כלום יותר מן שלמרן וכן שלמרן יותר מן שלחרן דשפיקא שמא ילדה בבר וגבר בפטר דשמא קודם שילדה עבדו דבי תלומים ושפק שלחרן בשי הייכו מעיין זה דשמא בשקבה ילדה אחלה ובשאר שרשם קודם לידה דזכר בשקבה נופה לין בשקוק אבל בדין דיל שספק שלמרן מחזיר מן שלחרן דשם ילדה בבר אלו שלחרן שבישם פשוטים וכ"ב משיב ס"ם דשפי שפיקא לייכם שם ס' לאבם שלחרן דודאי לא שבי ס"ם בשי"ב בלל כשפיקא בשיל בשי"ב ל"ל דשם ילדה בבר וזה בתוך העדר ודרם בשמא ס' לבתב רי דלין להחזיר עבם ס"ם שמא בשן דרם ואח"ל בי שמא לייכו ואח"ב דבין שספק שלחרן לפוריים לייכו בטל ברוב כ"ם שד בתב עב"ל בשלרמ"ה בשעה דבשם שלחרן שם ילדה בבר וזה שפשיקא הוא כיון דשם ילדה בבר אין בספק שלחרן לבשפק ס"ל דלשם שם ילדה בבר אלא דם"ל דבשך פוכלא לשו שם ס' הוא כיון דשספק שלחרן הרי הוא בחזקת שם ילדה בבר ואין בספק שלחרן אלא ספק אחד הוא כיון דשספק שלחרן שם ס"ם

כתב כאן ברמב"ם ומביאו בב"י בסי' ק"ל ומפקפק בס"ע שם מעיקר ט' דלפ"ע בכל ענין שלך ומיושב בלא פירוש בלא בדיקה מותר אפילו בשעה שיש שם מבקש ומחפש אחריו כמותם וא

סג ואפילו היה לו חזקת איסור כגון שנתן עוף שבחזקת איסור עומד
סד ונשחר

עומד עכשיו דבפסק לא נזדו דלמא נדע מאיסור דרבנן דבילעא נבפ ג
גנוכף • זכו כיאור דברי הש"ס הכוכרים לעיל :

יח וכן כתב הש"ס היש בכלל עוף שבישל את ישראל בבית
עכו"ם ופסק שם כשלמו בגבילות עכו"ם הביא מהר"ל
שמואל בר בריך לפסור כולם מהטר שהין איסור עתה אעפ שנתן גילוי לבד דלמא
ודלמי איסור יש כאן לכן יש להחמיר בפסק הלפתן ואפי' לפי סיה רק פסק
לבו שם מעמידין בקיבת נבלה לא היו כיתרי שכח מכח ס"ם פסק לא הוקלבו
ופת"ל הוקלבו שמא לא הועמד בעור קיבת נבלה דמשמר שלסרו מכחים
נבילות מחמת שומן פסק ודלמי איסור הוא (ע"כ ר"ל כולהי איסור לחנייתא
הוא לחי ודלמי איסור דרבנן מותר כשיש פסק שם היש זו לא כמו בילת
נבלה ובמו שבהשר לעיל ומ"ל מוכח דמחיבת בשיש בה ספק איסור היו לפני כולהי
אפסק טרפה מחיבת אעפ"ם ס"ם וכמ"ש לעיל בדין זו' דשם לא כן לא קודם
לומר דמשמעינן כולהי איסור דאוריימא ואיש לי שם אמר דמשמעינן כפסק
איסור דאוריימא ודוקא ועיין לקמן ס"ם קיס) ואפילו הוא כלילו דמיכו לפני
שהועמד בעור קיבת נבלה דשם שם כולא לכן שהולפה היו לפני כולהי
אחמת נבילות שהעכו"ם שמשרוהו מכחים עלין ושם דלמי איסור דרבנן כיתר בפסק
שלכל ס"ם עי' נזיר לילפו עכ"ל ומ"ל אין כיתר כם ס"ם עד שיהא בו ב' שיעורין
אלבד בפסק שרשין שהשרוהו מכחים עלין ושם דאיסור דרבנן כיתר בפסק
לפסיקא דרבנן לקולא משום דבפ ג זנזו היינו דוקא בדבר שעיקר
איסורו רק מדרבנן שנזרוהו אטו דבר אחר בלתי חזרת איסור בגופו כגון
בישול בבלים ויין דבים טעמים וכחולי עכו"ם וכולל ומוקצה וכה"ג אבל בבבי'
ה"ג וכה"ג אפילו בדלמי איסור ומ"ש לפסיקא דרבנן בכפלי נוזכף בפסק דרבנן כולהי :

יט אבל כתב הרב בעל כת"ס הפ"ל ע"ש אם שם בישלו
בכלי עכו"ם וס"ם נבילות של עכו"ם בו' חשיב כנגוכף
על איסור ודלמי ואיכו בטל ודבר קשה אבל שאר פסק איסור דרבנן בו' ל
שאעפ"ם מכחים שפסק בפק בגון בזה שבשעלם אין הטעם שהוא
אעפ"ם שבחלף בבבלים כיון דאומרים שעלמם היש נדע אשאר איסור
דרבנן שנזרו בו אטו דבר אחר ובטל ברוב ודבר קשה מיהו אם יש לפסק
בחתיכה עצמה אם זו היש שבשעלם אין הטעם שיש בה פסק איסור דרבנן אז
לא אף בלא הערובו' שריש ס"ם דש"מ אעפ אם יש פסק אם זו היש שהתיכה
שיש בו ודלמי איסור דרבנן שנזרוהו אטו דבר אחר כגון בישה שפסק אם היש
בבלים או אשמועי' לעיכר בלא הערובות ובאן שבחבור ובא"ם בחי"ם ע"ש
דין ב"ב כל"ב ס"ם בו' על אם שהיה הבי' בא"ם בחי"ם שהקשה אאלי
דאפר רי"ם בן ברוסא שבחבור בחערובו' בל התערובו' דאאלי אין התערובו'
עוכר אכא פסק דרבנן לקולא ודלמי דרם לא היש התערובו' אסור
בו אלרבנן אל ולא קשה דבולהי היכא דעיקר הפסק הוא באיסור שבשו ואפר
עשמו הוא דרבנן הולבים לקולא אבל בשן דעבד באיסור עשמו הוא פסק
איסור דאוריימא אלא שאבד אאר בא לו שהוא אדרבנן הוא"ל ובחבור
דאוריימא אר בחי' בטל ברוב אלא דרבנן נזרו בדבר משום שלא להתבטל זו לא
בעיכר פסק דרבנן לילך בם לסקל וכ"ב בשו"ם בלל כ"ם אבל מקום שיש משם
איסור דאוריימא לא אמרי'ם פסיקא דרבנן לקולא עב"ל ד"ש · ובי סליכי'
אשמעי'כו אחר שבחבי: ואין לסקשות אא"ם הרב הביאו בשלטי איסור עשמו
הוא פסק איסור דאוריימא ואעב אאר בא לו שהוא אדרבנן לא אמרי' פסק
דרבנן לקולא דהא לקמן סי' קיל אמרי' בשלטי איסור שבפל לב' קדושת
יש בקדירה דוב בעבין שהוא עוכר אן התוכה אע"ג דאדרבנן לאסור ה"ל פסק
איסור ודוקא בחיוב קדירה בפל דפק דרבנן לקולא · ועיל דשאני התם דאין
הפסק שבא עשמו לאסור אן שהעירה בקדירה מוחזקת לבאי' בשלי איסור בשלי
אלא שיש פסק שם יש בש איסור בלל והלבך אמרי' בשלי היש בה איסור מ"ע אן
שהעירה בטל ברוב וש"ב לא אלא פסק דרבנן הכיון שאפשר שאין בשן
איסור בלל ב' הפסק בא לו אבא עשמו ואבא עשמו הוא אדרבנן אע"ג שבא
שלי אאר בא לומר עשמו אין עשה בלל דשם ודלמי איסור בשלי
אפילו אם עשה ; ובן אם פסק בחתיכה שם היש שבשרה או שפסק
טרפה דאוריימא אומר שם בשרה שתחלה שר בחר וכמו שבתבאר בדין הי'
וכן אם איסור דרבנן לאעב שלי איסור דאוריימא אחמת עשם איסור דאוריימא
אנוהו רק שנזרוהו אטו דבר אחר כגון שיש בבלם שבשרה בלילף לא בטלה
בש"ב אמו ש"ם בבלי"ם אין אל בפסיקים בשם ר"ש דשיעת בבלם לא בטלה וכן אעב

לפסיקים שבשרי שפופקים ושמור ושפשבר בסי' פ"ו סעיף ג' וכן בריש סי' ק"ט
כתב הרב בשם ש"ם דשתיכה שאיכם שורם רק שדרבנן לאיכה בטלה עכ"ל
ועשמע דמיירי בכל איסור דרבנן ושם הלפ הוציא מן הכלל בשר שפעלם אין
פעין ודומה לו שייכו משום הלפ מיירי שלפ שאיסור דרבנן שאסרו שדאיכה
הלפ מכח קולא שבעלמא ומן דשרי שוציא בן בל"ם סי' ק"ט וכתב"ם בלל מ' סוף
דין ב' שאסרו ש"ם ס"ו והרשב"ם שם שלפי שבשר עוף שלפ שלא בחלב וחולין
שבשחטו בעזרה לליכא בהו משום איסור דאוריימא בגופו שלפ דרבנן נזרו
בישה אטו בשר שחר : לעיל ס"ק כ"ה בתבאר דבדבר שיש לו מתירין
לפ שמרבין שפק דרבנן לקולא ע"ש :

כ מיהו כל זה בפסק דרבנן שאין לו חזקת איסור אבל בפסק
יש לו חזקת איסור שמרבין בפרק בלל שרשין לפי שהוא בש"ם דזקא נבי
טומאה יש לה עיקר בדאוריימא שמרבין הבי אע"ג שהיא בחזקת שבוש
שחרבה דל' יום שמטיר שפילו בחזקת דרבנן שאין לו עיקר בתורה וק"ל
בר' יום ופת"ל דשרשב"ם בשבוש סי' ק"ט לא בתב רק שבוש קטן סייפי
לשבוש שלא יהיה דבריו בלולים מדברי' אם שפעם בפשיטות דבבל איסור
דרבנן שמרבין בפי דבריו בלולים לאחר שבוש ובן מוכח' לעני'
דיתבאר לקמן בדין בי בשם האשלת בשרשב"ם אומר ם"ם בחזקת איסור
ובשרשב"ם בתשו' אם מדמי לאיסור דרבנן יש לו חזקת איסור לפפק
בפיקא דחזקת איסור עיין שם :

כא ונראה דאם בתערב איסור דרבנן אד בחד לעפ' שהיכו
דבר חשוב ואח"כ בחבר אם מהן ולא כודע אימת
הוא לא שמרבין בשם פפק דרבנן לקולא דבבין שהיה מזוקק איסור בחבר
עשתים ס"ל חזקת איסור וכן מוכח להדיא בתשו' הרשב"ם סי' ק"ל בב"מ
ופשיטא דלא איתחזק איסורא בגון שחתיכת איסור שבתערב בשתים של היתר כגי'
דבשרשב"ם חשיב חזקת איסור ואפ"ה לא שמרבין בשאפי נודע אם פפק דרבנן לקולא:

כב אבל כתב הרב בעל בת"ח הפ"ל ע"ש אם שם בישלו
דבר שאינו חשוב ובתערב בשיכו בטל ברוב ופשיטא
בתערב שלא בשיכו כיון דאיסורא דרבנן הוא בטל ברוב דאף בשבשלם אי
אפשר לשיבי לידי איסורא דאוריימא וכמ"ש בסי' ק"ט ס"ק ט' דאף שבחתיכי שם
היכא דליכא אפשר בולי הלי' לפחמיר שלא בשיכו כל שאין ס' בנגד מ"ע
דאיכא דאף בחבר שלא בשיכו אלא לפחמיר כל בך לומר אפי' אקולא לחומרא בבב"ח
ואין לפחמיר ש"ב בשן לומר דאיסורא בתבשל אשתר ופשיטא בחבר ושבח
בעולם אין לפחמיר בבב"ח בתבשל אשתר אלא בשאין בו אפי' בחבר חשוב משמ"ב בבא
ועוד דבלשון שבי אבא אבא בחי דרבנן :

כג ואם דבר חשוב בין לאיסור דרבנן בתערובות בין
בשאיסור דאוריימא ואין בו שבתבאר בסעיף ז' דדבר חשוב דא ודלמי אסיר :

כד ומה"ט דבתבאר דאד בחד ס"ל חזקת איסור ואפי' פסק דרבנן
לחומרא יש לבו להחיר בתערובת אפ"ב דאפ' בשאר בתערובות לא שם
בתערובות דלא שייכא בזה אלא בשאר איסורים ועוד דאד בחד בבל דוקמא חשיב
בגופו של איסור וכן משמע להדיא בש"ם בלל כ"ו דין ל' דאיסור דרבנן
שבתערב אד בחד ואפ"ב בתערובת אפי' אחן בתערובות אינו בטל אפ"ט דאד
בחד הוי בגופו של איסור :

כה וה"ה אפפ איסור דאוריימא שבתערב אד בחד חשיב בגופו של
איסור ואם בתערב אפחן אפ"ב בדוב אינו בטל מטעם
ס"ם וכן משמע בש"ם להדיא (ופפק דאוריימא הוא לחומר אן בתורה בלל
כ"ב בדבי"ם בתה ק"ב ע"ש וב"ם :

כו ובל דאינו שבוטל בשפפק טרפה אז שאר איסור
דאוריימא וכל שכן אם בתבשל אם אינו בטל אינו אפי'
בשפפק שרוב דאיכא בטל דאי לא תערובו' וכמ"ש בם ס"ק ס' וטפ"ק מ"ש:

כז סג ואפי' היה לו חזקת איסור כ' ל' בדב בל מ"ם בו' וכתב"ם בלל
מ"ב סוף דין ז' בתב הש"ך בלל דבר שיש בו חזקת איסור אין
מתירין אום ס"ם ואין לבחוש בבוצי' דשרשב"ם בתב בתשו' סי' ק"ל בתשבו' ס"ם
אפי' בשאר איסור דבשאם בחיים חזקת איסור עכ"ל ולבאורה משמע דאפי' על הש"ם
בתה שבתב שם (בלל כ"ו דין ב') דתרבנולת שאירה לא שפק בשתי וערב
דאין בטלה משמע ס"ם בין שפפק שרשון הוא אן התורה וגם משמע
שאין לו חזקת איסור דבשאם בחיים חזקת איסור עכ"ל ולבאורה משמע דאפי' על הש"ם
אפי' בשאר איסור דבשאם בחיים חזקת איסור עכ"ל ולבאורה משמע דאפי' על הש"ם
בתה שבתב שם (בלל כ"ו דין ב') דתרבנולת שאירה לא שפק בשתי וערב
דאין בטלה משמע ס"ם בין שפפק שרשון הוא אן התורה וגם משמע
שאין לו חזקת איסור דבשאם בחיים חזקת איסור עכ"ל ולבאורה משמע דאפי' על הש"ם

ובתב דלרבא מקשה הרשב"ץ סס מסתמא דחוקת מיסור בכה"ג לא מהני כיה"ס ובמתא אין דבריו מוכרחים כוה דלמ עכ"ל נב דמתני' הרשב"ץ סס נבי מ"ס ולא תקיבי מדבב וכוה דלמר בסתם בחייב בחוקת מיסור בועמדת מסתם לבתורה הכי מ"ס הא בלאו הכי יש סס טעות בלשון ולפשר בדברים מיסבור כמ"ס הר"ב ע"ס ונס בתר הכי כתב סס הרשב"ץ בסתפקת זלל ותדע לך עוד דהא ס"ס עדיף כרוב ולפ' לפלים היתרו יותר מרוב דסס ר' יוסף לנבי יוסף פוסל בתר רובא ומכשיר ס"ס וכיון שכן הי"ל לפוסקי כתר רובא להקיל בכל מיסורין שבתורה ולפי"ז בלא"ה חוזק מיסורא כגון שכיבבה מיסור שבתורה בסתם בל היתר הוא הדין בס"ס דשרי לפלג"ה חוזק מיסורו עכ"ל מלמד דמתיר להדיא לפי' בלא"ה חוזק מיסור מסתם בתקיבת מיסור וכ"ג נס בתקלת התשובה רנגה הרשב"ץ סס להתיר סתם דרבנן כיש לן חוזק מיסור ומוכח סס להדיא דס"ס וסתם דרבנן דין לכה כוה ובלא כרין הסיג המשלחת בידים על הרב כוה נס ס"ס סס הרבה בתורת מתוך הס"ס והתי לחסור ס"ס בשחיטה בישי לן חוזק מיסור וכ"ב וכתב סדן בדורות מיכה רבותינו מכבה יסודו על ומתי לפי"ר"ק דחולין וכתבור כה יתן ס"ס דסס סתם הרבה בהמות וחס"ב בתלת הסכין פנוס לפי הרחב"ם לסורה והס כיבה כמה בתיקות סתם בקמייתא לישנוס סתם בבתרייתא ומ"ל בקמייתא מתו בשנס המפרקת כפנס ומ"ל בעור לישנס מתו לא סתם הם לישנים כבנד הפנימה כמ"ס הקונס ומ"ס לא מבני מילי מסתר דלישתוק לישורא דבסתם בחייב בחוקת לישור עומדת הלבך כל סתם בשחיטה לא מסכינן כסתם לישור מלא כולהי לישור דחוק עכ"ל וכל זה לישה רשים בכלל דמ"ב לתי' שתט מ"מקן ס"ל לפלוגי זיי לבתרי' שתט בתישוט בתרת מנס ומ"ל שלא כפנס כמיש' בתרת לישור בתב"מפרק לישנס שם ודלי כה נ"ל מב"ס בלל דתרוייהו לא יתכן לישה מכל מ"ס בתנור בסדי' ובסתם ומ"ל דין נ"ל ומ"ב דבתשו' הרשב"ץ ס"ק לי מסתם לבני לישי' דבר"ג קדים ס"ס סס בתבתי לעיל דבלאו הכי יש ס"ס סס בדסום ומתני' וקדוב סדבר שסתר המפרקת שלא מיקרי ס"ס בבר"ג ע"ש ונס מהי דשתט לא שתט סס מביים כנד שפגימה לא הוי ספיקו כלל שתט בדרך בשוחטים ומוליך ומביא בכל בסכ ן וגס בתב"ב נוסף ס"ס ונס הא"ב נוסף מוכרח להודות דשתי לא כתבו דק הוי כיון ס"ס ע"ס ונס הא"ב נוסף מוכרח להודות דשתי לא ספיקו הוא דשל"ב סדרה קשיא לדוכתה מתני' מסרכין אפי' הקמייתא דמ"ל דהוי חוקת מיסור דשם בבך כתי דשחוקת מיסור מצוי בספק הרחצון כולהי:

נח מ"מ היכא דתיכא ס"ס בלא הספק הרחצון ודלי דשרי שלא יפה נוהג של מיסור דמוקי שם ס"ס ושם מיתי דש"ל דשתי ס"ס הוא ס"ב הא תיכא ס"ס בלא הספק הרחצון וכה"ג ודלי מצוי שרי שלא ודלי דש"ל דלאו ס"ס הוא שלא כעין ס"ס ומ"ל דש"ל דלא תיכא דחוקת מיסור אפי' תיכא ספיקות טובי לא מפכי אכלא מסתבר כן כלל דולדי לא נרע מנופו של מיסור וכן מסתם בתשובת הרשב"ץ שכתבתי לעיל דס"ס דחוקת מיסור לא נרע מנופו של מיסור והוא פשוט בעיני ומעתה בתבטלו כל הסברות שסביב המתלת בעיני על הרב:

נט אך ליתבן היכא נדיק עין דכיון דבתבאר דתשו' הרשב"ץ הב"ל מסתבראת היא ס"ב מין ללמוד היפכה היכא ונס סרמ"ה נס כתב הכא הכיתא דף קט"ו ע"ב בתב דלין מתירין ס"ס בסיס לן חוקת מיסור וברמ"ה דנס הרב כתן בהג"ה לא מלתר לתירין ס"ס בחוקת מיסור אלא כגון בבאבר נף העוף דוקא שלין שפק בשחיטה עסתם וכרמ"ה סמיס לפני הרב היס בתוב דבבה"ג מסור מסוס חוקת מיסור וכ"ב בל"מ סוף מין כ"ז ל"ל ובתב בתי"ב בתע"ב אלא מתרי' ס"ס בבאבר היס לן חוקת מיסור מ"מ היכא היס לן תקבה בבדיקה מותר כגון שם בבאבר נף של עוף ולא ידעי' שם קודם שחיט' לי לאחר שחיטה ומ"ל קודם שחיטה שתא לא ביקב הריאה אלא שמצו מותר מכח ס"ס דאוקיל ויש לן תקבה בבדיקה לי ביקב הריאה אלא שמצו מתירין ומין כולקין מ"ס הוא"ל ונימא ס"ס מותר ע"כ עכ"ל מ"ס הרי להדיא דהרב היס גורס בהרי סמ"ס בבאבר הנף ס"ל חוקת מיסור ומ"ב דבתו' שלבסוף לא מסתבר כן כמו שיתבאר שם בבר בתב הרב בתשובה שי' קל"ו דין ב' שבאבר שבתב ונקט לתת מיהוסיו מתו"ה היס לן לבתב והיס שם הלשון בשנוכן לתר שבתב הבריס לא מנח כן עתה בתו"ה שבדפוס והשתא מ"ס הא דסתיש הרב בל"מ ובת"ח שם מתני' דלתבר בתו"ס שם מתני' הכי מיתי דשרי בתשו' מ"ס בו' ובפוסקים לתתיר שפק דרוסס שבתערב אחת

סד ובשבר לו בשתט בפק בפק מחייב אף לשתר שתיטה ושם תמנח לומר מח יים שמא לא נקבה הריאה ים להתיר מכח ספק ספיקא שם אף על פי שים לברר ע"י בדיקת הריאה אין לחוש ועיין לעיל סימן ל"ב:

תשוב' רמב"ן

ה ריאה טריפה שנמצאת בין ריאות בשרות ואמר הבודק שהיה יודע באותה טירבה ובשגגה בתערבה אותה ריאה טריפה בין הכשרות ולא היתה בבבשים ערבוביא הכבש מותרים:

קי"א דין

ס"ס אלא דיש פוסקים סוברים דלאו ס"ס הוא כיון שהספק הרחצון לסור מן התורה לכל ל"ע עוד"ל ס"ס מכני לף כיש לן חוקת מ"ל דשם בחייב בחוקת מ"ל עומדת עכ"ל ושמתי' מצינו הרב לספק שלירב בשחיטה ודלי דאין זו סגנה כמ"ב כמ"ל סס שמה עכין ספק בשחיטה לספק דרוסה דלכן לא מהריבן אלא מכני ס"ס בחוק מ"ל אלא בשחיטה בתלת מ"ל דכיבו בשחוק והספיקות הן בעכין אחד כגון בשמה בחייב בחוקת מ"ל עומדת שהחוק בית בעכין השחיטה והספיקות ג"כ בעכין השחיטה אבל היכא דאין בשחיטה כגון ספק דרוסס בשלא ודלי שרי ס"ס דשם לעכין ספק דרוסס אין לנו סוס חוקת מ"ל ואלרבה כל בשמה בחוקת שלירב דרוסס עכ"ל וכ"ב בספר לפי רבבי דף כ"ב בגליון אבל מ"ל מרב מצינו לחוקת מ"ל לנף ודלי דכיון מצינו וגו ודלי אף שמ"ב כמו שבתבאר אבל ס"ס בשחיטה:

ודלי לאתיר כיון דשם ל חוקת מ"מש:

ל ויצא לנו הדין דאם יש תת כה שים נה ספק אם היה מכוסה אין מכאמה שלירב לה ספק בשחיטה לע"ג דבתערבו בהמות מה בתר ס"ג דשוחט ומ"ל דבתר ס"ג דשוחט ומ"ל דבתר ס"ג דשוחט ומ"ל דב

וכ"כ המרדכי פ"ב דשבועות בשם ר"ע ס"ל:

לך ויען כי דיבי ס"ם רמביים מכי ים ופסק מ"מנדולי סרפשופים לא מקפחוכים לא ידדו לדיבים ולא סזכ רן מכל כאר הטיב ויש כאם עביבי ונקלוקי לרבה כאן שכתבאר בקרוכה כם ד"ב כדאה שאין לכו עכבזיו לבדות סום אסק פסיקא לסקל אפילו לדעות פילא למילא אס לא אלא שכתבאדו למעלה מן סדומה לכן מעם • או ים נדדין לכתיר בלאו הכי. וכן כתבתי לעיל פ"ק ס"ב דין ט"ו בשם תבי אכתם עזרי שכתב כדין אסק פסיקא דאסקה כך דאמן דכבי למורויי בהכוחת לכ ולא מיבעי ליה לעיק עלם דאילא שפיר כי היכ דלא ליבע בשאר פיסורי דאורייתא כ"ל • וגם בתשובת רבינו בהיב שמביא לר"ם מדרוש"ם שכתב הסרבבי פ' סמולין בתלמוד אע"ג שכתב להקיר דאם כבא אקשות אלכתן דאסי בשאר פיסורין דגון בכבורו"ם אלו מוציין נבי אסק זכר אסק בקבה ואת"ל זכר אי כן סרים וכבי בשאר אסק שמטילי עליה מוערות שבי ולדעת ואסקם כמי הוי ס"ם שאל יש שם ולא נאת"ל יש אלא שאל זכר היה וכבי אלו טרפות נבי הוא ברקק בשאר דרוסו כו' וכן בשר' ויעקבין אאר דב בבר קודש שתוקי כשר כו' ואפילו בשאר דרכין אאריכן לאקל לומר' בת"כ דבים כלי שכשאל בת"ט כן מצוה דיש בו כתב"ק דב דף יא ע"ב ס"ם לומר ע"כ בתוב"י בלק נ"ב ל"ו ואם כשך לומר כיון דהבדיקה היא מדברבן הוי כך פלוגתא בדרבן וספיק לקולא אילא דאי כתב לומר כן הבדיקה ר"ל כדוך בשאלון לשכתן בשאר אסק אפילו בשאר דרבן אלא ודאי ס"ל דבדיקה לא הוי אלא מדרבן ואפילו הכי אמרי' ספק דרבנן לקולא כל שכן בשאר אסק דאפילו ספק דאורייתא לקולא כ"ל. וכן הוא ב

קיא א מיסור דרבנן דספק דרבנן קיל לקולא:

ב כגון שומטו על גיד ונביטה על עכו"ס וכיוצא בו שהיא ספיקא דאורייתא כ"כ בהגה"מ כלל ט"ו:

ג ואפילו לס"ס עיקר כדלקמיה כו' כתב סקי' פרק בערבל דספק"ס:

לענין מיסורי מסכת שמעתי"ל דמיירי שפי' חולא שהי' מיסורי דרבנן כספקות תרוה עכ"ל ומכ"ש בל"מ: ד וכן פדיון מעלה כספק תקיעת כף כדמיירי בהכ' כדפסק הכא ומיירי בהכ' שיש כיכרות כשיעור שנתן קודם כפי' לתוך פיה מהן של היתר ואינה מהן של איסור כדי שיהא כל אחת ואחת כשיעורה ואינה מחזקת איסור ויהו לפחות כל אחת כשיעור שיש בכיכר שנתן קודם לכן ואפילו הכי כיון דאיכא ס"ס דשמא לא נתן מהן של איסור ושמא אפילו נתן מהן של איסור אינה אלא כאחת שנפלה לתוך של היתר

אחת מאלו השתי התיכות ס׳ ואין ידוע איזו היא אבו
תולין דשל היתר נפלה אפי׳ אין ההיתר רבה על האיסור
או אם לא היה באן אלא חתיכה אחת מאיסור דרבנן ויש
שתי קדירות אחת של היתר ואחת של איסור ואין ידוע
לאיזו נפלה גם בזו תולין להקל:

כ י במה דברים אמורים שתולין בכל אלו להקל
אפילו אין ההיתר רבה על האיסור שאין האיסור
גם כן רבה על ההיתר יא אבל אם האיסור רבה על
ההיתר אין תולין להקל:

ג היה האיסור של תורה אין תולין להקל לומר לתוך
האיסור נפל מ עד שיהא ההיתר רבה על האסור
כדי שיתבטל מתוכו מדברי תורה:

ד היה ההיתר רבה על האיסור כדי שיתבטל בתוכו
מדברי תורה תולין להקל ביצד שתי קדרות א׳ של
בשר שחושה ואחת של גבילה ונפלה חתיכת גבילה
לתוך אחת מן האלו אם היתר שבקדרת ההיתר רבה קצת
על חתיכת הגבילה תולין להקל לפי שדבר תורה מין
במינו בטל ברוב אלא שחכמים הצריכו ששים ט והיו
י שתי הקדרות ממין אחד והאיסור ממין אחר אין תולין
להקל עד שירבה ההיתר ס על האיסור:

ה היו באין שתי קדרות של היתר ולפניהם שתי
חתיכות אחת של היתר ואחת של איסור ונפלה
אחת לתוך זו ואחת לתוך זו יב אסורות שתיהן אפילו
באיסור דרבנן אם אין בשום אחת כדי לבטל האיסור יג
אבל אם יש באחת מהן לבטל האיסור יג שתיהן מותרות:

ו היו באן שתי קדרות של היתר ונפל איסור לתוך
אחת מהן ואין ידוע לאיזו נפל וחזר ונפל איסור לתוך
אחת מהן ואין ידוע לאיזו נפל גם השני יד אני אומר למקום
איסור הראשון נפל גם השני הגה

אחת מאלו השתי התיכות ס׳ ואין ידוע איזו היא אבו
תולין דשל היתר נפלה אפי׳ אין ההיתר רבה על האיסור
או אם לא היה באן אלא חתיכה אחת מאיסור דרבנן ויש
שתי קדירות אחת של היתר ואחת של איסור ואין ידוע
לאיזו נפלה גם בזו תולין להקל:

כ י במה דברים אמורים שתולין בכל אלו להקל
אפילו אין ההיתר רבה על האיסור שאין האיסור
גם כן רבה על ההיתר יא אבל אם האיסור רבה על
ההיתר אין תולין להקל:

ג היה האיסור של תורה אין תולין להקל לומר לתוך
האיסור נפל מ עד שיהא ההיתר רבה על האסור
כדי שיתבטל מתוכו מדברי תורה:

ד היה ההיתר רבה על האיסור כדי שיתבטל בתוכו
מדברי תורה תולין להקל ביצד שתי קדרות א׳ של
בשר שחושה ואחת של גבילה ונפלה חתיכת גבילה
לתוך אחת מן האלו אם היתר שבקדרת ההיתר רבה קצת
על חתיכת הגבילה תולין להקל לפי שדבר תורה מין
במינו בטל ברוב אלא שחכמים הצריכו ששים ט והיו
י שתי הקדרות ממין אחד והאיסור ממין אחר אין תולין
להקל עד שירבה ההיתר ס על האיסור:

ה היו באן שתי קדרות של היתר ולפניהם שתי
חתיכות אחת של היתר ואחת של איסור ונפלה
אחת לתוך זו ואחת לתוך זו יב אסורות שתיהן אפילו
באיסור דרבנן אם אין בשום אחת כדי לבטל האיסור יג
אבל אם יש באחת מהן לבטל האיסור יג שתיהן מותרות:

ו היו באן שתי קדרות של היתר ונפל איסור לתוך
אחת מהן ואין ידוע לאיזו נפל וחזר ונפל איסור לתוך
אחת מהן ואין ידוע לאיזו נפל גם השני יד אני אומר למקום
איסור הראשון נפל גם השני הגה

כ״ל לענין כאן ולהתיכתו ה״ל לסדר כ׳ קדרות וקדירה ס׳ כולה כחד בכח כמו שסדר הטור ולא ה״ל להשתיק שם בהרכב דיבים אחרים אלא מה שהשתיק
הענין ס״ם דכל התיכות וקדירה אחת אפי׳ התיכת הפי׳ רבה על הקדירה מותר ומ״ם כמו שבארנו לא קאי אלא אשם קודש לבן כדבדבן דאמרי׳ שאלו
לומר ועז קאמר וכמו שבארנו דאמרי׳ כדרבן שאלו לומר ומה דקאמר לעיל שאין ההיתר רבה כו׳ אם״כ דאפי׳ הפי׳ ההיתר פחות ממי אלא דבעי למיתני כאן
ומה שהוא על איסור של תורה אין תולין אלא בהיתר רבה על האיסור וכדרכו ס״ם מחלק בין ההיתר רבה על האיסור ובין ההיתר שוה לאיסור ובין ההיתר
קדרות אחי אפי׳ רבה על היתר מעט שיהיו כמה קדרות של היתר ואחת של איסור ע״ש: ז אבל אם היתר רבה כו׳ אין להקשות בהתיכה א׳ ו׳ קדרות היכא
מצטרפת לא שיהא הפי׳ מ״ש על ההיתר דאי אפשר שהוא רוב בכדוק בקדר׳ של היתר כל שכן שאין ההיתר רבה אלא שוה אלא הפי׳ קודם לכן וכדרכ׳
כתב כאן לאחר ע״ש: ח עד שיהא ההיתר רבה על הפי׳ כו׳ כלומר במין במינו דוקא אבל בשאינו מינו כגון בשומן ס״ד: ט היו ב׳ קדרות
שיש בכל אחת מהן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ״ש כשיש בכל אחת
כפלים לכפלים דלעולם אין ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות
ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן
נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן
נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי
כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה
ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן
ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת
מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת
בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן
נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת
בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת
מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן
ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה
ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי כאן ס״ת בקדר׳ ו׳ וכ׳ התיכות ואחת מהן נבלה ואחת מהן נבילה ואין ידוע לאיזו מהן נפלה הרי
כאן

ק"ק אמר מסכים הכהנים שכפפיק ה' ומעיק ו' כתב ונראה שכבל זה
מין מילוק בין שם הפ' לשורייקא אז דרכן עכ"ל ונראה דכמ לומר
ל"ג כיון דפרשב"ם ומעמיכי לקרין לפ' כתבו דפ' לשורייקא ומיעור
דרכן ליכו כפ' דרכן רק בב' קדרות פ"ג מכן על פ' ב"ח דוקא בשהים
קדרה אחת מוחזקת כבר בעל פ' אבו לומרים לפין מילוק בין פ'
לשורייקא ומיעור דרכן כנון מין כמיכו ברוב אבל כאן דקדרות שם
פל סיתר ס"ב כיש דוקא כשיש שהות שקדרה אחת מכן מוחזקת שם
שב"ח דעל דמעמיכי שכפ שקדרה אחת מכן מוחזקת שם שיתר
אלא דשהות כשפילה אימרי אפ"ה הכיכן לקולא אבל כפ לשורייקא אמת
ודפ' אין תולין להקל: סו סתימן לסורן ואין לומרי' לעקו' שכפל
אסיור הפרין כפל נם הרשתן זה אלא דיכו כשן כפל פ' ואין ידוע להיכן
כפל וכאו שכתבתי כפ"ע ס"ב: שן סתימן מצטרפות וה"ה
אפי' שכל שכפפ כפפין אחת מכן לבטלו מצטרף לבטלו טור אחה"ק ואלרוך
כתב פ' ירושלמי דוקא בשאין כל אחן לבטלו רק כשתימן שכל ים כל אחן
לבטלו ואין כאפי לבטל אין לומרי' כיש מיוה מיוחר אחת שכפפ שכפפ
שהרי אוחזו ים כמו כדי לבטל לא בכפפ כפפין אחת ש"ל דכתוכ
כפל מיוחר ים בעל פ' כדי לבטל כפל עכ"ל ומכ"ע דכתב שם שנוה תירוץ אחר א"א לעכין סדין לפ' דשם
דפפ שם קיימי ונם בל"א פ' תירוץ זה בפ"ע ובהלחי' נם ס"ק ח' והנה הרמ"ם בכ"ה הסכים לתירוץ זה ולפ"ז ליכא למימר שאפי' לומר שאין
שהות לפ' לשורייקא אסור ונם בלאו הכי הרמ"ם מוקק על שם דכ' קדרות מיוחדות כ"מ נם ס"ק ך': יז מצטרפות דוקא לא"ד
לפ' אפי' כ"ב רק בב' ומלב ולפ כשאר אימורי לכל לקולא אב"ב כלל הפ' לפין מועיל בירוף לפי' כתבתי הקדרו' שם כ"ב שנוב יחד עכ"ל ונקשה
דשם כל האחרונים הפו"ה סוף פ"ב ס"ב ועשרה"ל פ"ה ס"ב ופ"ח ריש כלל כ"ם ופ"ע ס"ב כתב שעתיקו דכאי הרשב"ה כשהיה דב' קדרות מצטרפי'
ודוקא לומר דכ"מ דמשכחת לה בשהיתה יב' בב' מקום ויש בשב' רוב דמצטרפ' דכיכו לא אפי' לכ"ב כלל"ל ס"ב ס"ב ד"ה ב"ה
בב' קדרות אפי' דב' יכו בלח ונם דוקא לומר הא דשהיה כאן הרב בהמחבר הביכו ס"ב ס"ב ס"ב ובמקום שפפסד נדול אין לומר שכ"ב כלא דש
אין כרב כלל לפין לעשות אפי' שהות אלא דלעלו' כאי אין לסתיר אלא במקום הפסד נדול ועוד דכל"מ הטם על המחבר' ומיום ולא ידעתי מעמו
ואם קבלה היא בקבל ואם אינה אלא דוב הסופקי' מובאי' לאחרי' אחר"כ בלא וכמ"ש הר"ב ס"ב ס"ב כאן אלא כרואה בדוב דאפי' לפי מאי דק"ל אחר"כ מצטרפי'
אלא אחרי' אחר"כ אלא היכא דידוע לה שיכו כאן כפל אבל אם שכככם הכל לפפסק והוה עשה להתערב רוצין לומר כאלו הוה
כבר מעורב בשעה שבאת אליהם ומ"ב כיון שרוצין לומר כאלו הוה כבר מעורב קודם שבאת אליהם אין כאן כלום ופל מקבלה לקדמה אין בה לבטל אפי'
ודפ' קדמה לדברי אחרי' דבר המתיר ב"ט מהא ל"ש בשם ס"ב ס"ק ס"ב (ול"ל לא ב"ש ס"ב ס"ק ט"ו דקיכא דב' בוחן שלא יוכיח מאי"כ
היתר קודם שנודע לפוד דאפי' הכי אסור כאן כפל ומ"ב בשעת בא לא ככבם הכל בשפפק אבל אם ידוע בבירור שאין להתערב כגון שהיה מ'
ככבם הכל בשפפק ק"ל): יח עתיד להתערב כו' כתב הטעז כ"ל דאפי' אם ידוע בבירור שאין להתערב כגון שהיה מ'
ככבים אל אחד וה' אל אחר אין מצטרפין ואפי' כשהיה אחד מהם מ' לא אמרי' כיון דמצטרפין מש"ה יכול לערב
להתחלה ואין כאן מבטל אי' לכתחלה אפי' הכי כבר בתבטל עי' ירושלמי ב' ומ"ב ד"ה אפ"ם ומ"ש הטור וכמתבר בשעיף ס' אבל בה מהן כדי לבטל כו'
ול"ל כראשונה ואפי' אחרי' שאין מ' בקדרות אין לנו לומר לא מצטרפי' ויכול לבטל אבל כשאן ים ואומרין לשעבר כיון שאין מצטרפי' לבטל הא' אם
אם אל אחד ה' אל אחר ומ"ב אפי' הכי לפרש בתירוץ אחר דלא אמרי' שכ' הקדרו' מצטרפים לבטל אלא כשכככם בשפפק אי אפשר דהיינו אחן ככל
ס' ואפי' אחרי' הרשב"ה שכתב כ' ים לפרש בתירוץ אחר דלא אמרי' שכ' הקדרו' מצטרפים לבטל אלא כשכככם בשפפק אי אפשר דהיינו אחן ככל
ס' אל אחד ה' אל אחר ומ"ב אפי' הכי

קיב דיני פת של עממין עובדי עכו"ם ובו ט' סעיפים

א אסרו חכמים לאכול פת של עממים ג עובדי
תשו' רשב"ם עכו"ם ד משום חתנות (ד ויש אפי' כמקום להיכי
סי' רמ"ח משום חתימת יסור) ולא אסרו אלא פת של המשה מיני
טור בשם תשו' דגן אבל פת של קטנית ושל אורז ודוחן אינו בכלל פת
רש"י ס"ו (ול' סתם שאסרו:
ירושלמי)
הגה ה ונם אין אימור משום בשולי עכו"ם אם אינו עולה
על שלחן מלכים (כ"כ בשם תשו' רש"ם)
רשב"ם פ"ת
מהש"ע ול"ן ב ו יש מקומות שמקילין בדבר ולוקחי פת הנחתום
כ"כ בשם ערוך ז העכו"ם במקום שאין שם נחתום ישראל מפני שהיא
(ומ"ש והב"ח שעת הדחק (ד ויש לו לאפי' כמקום פת ישראל מצוי סרי
ומהרש"ל ומו"ח ו אבל פת של בעלי בתים אין שם מי שמור בה להקל
ר"ת ב"ל) שעיקר הגזרה משום חתנות ואם יאכל פת בעלי
בתים יבא לסעוד אצלם:
הגה ולא מקרי פת בעל הבית אלא אם עשאו לבני ביתו
לכל עשאו למכור מקרי פלטר לעפי' שאין דרכו ככך
ג' בשם א"ם ו וכן פלטר שעשאו לעצמו מקרי בעל הבית:
(ובלבוש בשם ג ו יש מי שאומר יב שאם פלטר הומין ישראל הרי
הרי"ב והוא פתו כפת בעל הבית:
בשם ב"ק בקיצור ד מקום שאין פלטר ישראל מצוי לרעת החתירין יג
דף ע"ח ע"ב) לקח פת מפלטר עכו"ם אם הגיע שם פלטר ישראל
הרי פת פלטר עכו"ם יאסור עד שימכו פלטר ישראל פתו
ולאחר שכלה פת ישראל חוזר פתו של עכו"ם להכשרו:
פור בשם רשב"ם ה יש אומרים שמי ששיש בידו פת או שיש פלטר ישראל
וכ"ל סרי"ן ויש פלטר עכו"ם עוש' פת יפה ממנו או ממין אחר שאין
בידו של פלטר ישראל מותר לקנות מפלטר עכו"ם במקו'
שנהגו היתר בפת של פלטר דבירן דרעתו נוחה בפת
פלטר זה מפני חשיבתו בעיניו הרי זה כפת דחוקה לו:
ו במקום שנהגו היתר בפת של פלטר טו אפי' הוא
רשב"ם ור' נילוש בביצים או שבצים טוחים על פניו מותר טז
הגה אבל אינפנך"ה שאפאר"ה
תו' ושמע וכן"ם עכו"ם אסור לאכול מהפת יום לוסרים כפת שבישים
ורש"י פ"ע ושלה (ע"ל סי' קי"ג ס"ג) טוחים על פניו משום מזון
ומו"ם (שמ"ק סי' כעין ואינן בטלים לגבי פת
מהרש"ל בהגה ז ויש כאן משום בשולי עכו"ם כן מוכחי ויש
ס"ק ג' ס"ק ד' מקורין קוכלך לו מיני מתיקה מקורין לעקר"ך הם בכלל פת
ו' מפרים וכמקום שנוהגים היתר כפת של עכו"ם נם הם מותרים ונם
לחרינן יש כאן משום בשולי עכו"ם יש מיני כילום מקורין
קוכלך מחופין לותם על כרחילים ומוסחין הכחל בשעת
לפייה כחלב לו חזיר כאותן ים לזהר ולאסרן וכן המנהג:
ז פת בעל בית אסורה לעולם אפי' קנאה פלטר ממנו
ואפילו שלחה לישראל לביתו וכן אפילו שלחה אותה
ישראל

קיב א פת של עכו"ם אף על עכו"ם אף על פי שמשתמש בעת המכר וכרי בכל הם,
דלמן אי כפת של עכו"ם אף כשלפתפו עכו"ם וכמ"ש בכ"
בדעת הרמב"ם והרשב"ם דלמעפ' שלמן ועכו"ם כל שעשה בו ישרא
מעשה בפיו מותר ועל כן לא כתב המחבר קלוקי הדיני' דלים ועריכה
שכתב בכ' לפי שכל מה שכתב בכ' היינו דוקא לדעת הר"ן והטור ומשמ"כ
להרמב"ם והרשב"ם ז"ל וכ"ם כרב בת"ה כלב ע"ה דין ב' והב"ח סם שכתב
מהמחדוני שמוכרין: ב עובדי עכו"ם ע"ל ר"ם קי"ג ס"ק ל' וס"ק ל"ד
ס"ק יב: ג משום חתכות אבל משום נעולי עכו"ם ליכא למיחש
דמתם כלי אין בני יומן כלל לקמן סי' קכ"ב: ד ואפי' בקמן ליכא
משום חתכות כגון פת הכומרי' שמין לסם כניס אסור אלא משום בזיון של
מוכר אז נותן למרו אלא משום נכות עכו"ם שאם אין לזה יש לזה רשב"ם
סם: ה ונם אין אימור כן הב"ח הסיק יצ"ו וכתב דאין חסין דפת
קטנית ואורז ודוחן אין עולה על שלחן מלכי' כדאמרינן מדברי הטור שם
דהרא"ם מיירי בתבשיל שבעשה מאורז ודוחן דהתם אין עולה לשלחני בין
עולה ע"ג אז לא עכ"ל וכ"כ ירושה בתי"ה ס"ק קטניות כן אין בו
משום בשו"ל ולא משום פת"ב דאין בעשה כ"כ המפרשי' עכ"ל ומשמע כ"
בם' בדק הבית וכתב שם שכן דעת הטור ומיין בת"ח שם דין זה בשם תו"ם:
ו יש מקומו' כו' ל' לשלקות בשו' קנ"ג דלא בשנו היתר בשום מקו' דעל
ספק יש לסמוך על עיין כיש מעשה דירושלמי דקאי אשלמי דקאי בשם ומ"ש בקיצו
כמו בפת בשלפת קיסום וכן כתב הרשי' דלא מהני בשלקות כ"ם המחבר
בסי' קנ"ג סעיף ג': ז העכו"ם דוקא פת עכו"ם אבל פת ישרא שנפלו
עכו"ם כתב הטור אלא נהגו בשום מקו' להתיר שהרי הוא כב' שולי עכו"ם
וכ"כ הרמ"ם כלל מ"ד דין ט' בשם תשו' הר"ם מהנאוני (והוא בתשו' המיוחס ל' מהר"ם דשום
מעם דין שכתב כן בשם תשו' הר"ם מהנאוני (והוא בתשו' המיוחס ל' מהר"ם דשום
פרקא סי' ל"ג) וכ"כ בת"ה שם דיש דין ב' ומצוה ב' כהריב"ם שם דאעפ"י שפת
של עכו"ם אפה עכו"ם נהגו בו היתר וכ"כ בהעטי ומעם דלא אסרו בכ"ג
פת משום בם"ג דהוא גזירה שלין רוב הבנות יכולי' לעמוד בם ובלבך כפת
של ישראל שאפת עכו"ם דלא שייך ס"ט לאסור: ח ו"ל בו' בהרבי
כתב הטעם לפי שלוקין מקומות שכובנין שיתר שיכו משום שלא כתפשט
איסור פ"ג בתחלת הגזירה בלוקין מקומות לפי שפ"ג לא פשט איסור
כלל יזרא ולפי זה משמע דאפי' פת של בעלי בתי' מותר דאם לא כתפשט
כלל איסור פ"ג בלוקין מקומות עוד כמדבר שם ע"ם ומ"ש דאין
פת"ם מוסר פת של בעלי בתים וכן סוברי' הם פוסקי' דאם אין כאן אפי'
פלטר עכו"ם בלא כיכ פלטר ישרא ואיכא משום דם"ל דכתפשט אפי' בכל
המקומו' שלא דחזרו ומצו' מקי' כפת פלטר עכו"ם כיכ לכ' פלטר
ישרא אבל אפי' דם"ל דלא כתפשט אפי' בלוקין מקומות כלל בכל עכין
וכוה יכנסי שם על כנין מה שמתעם הב"י ע"ל סי' קי"ג בטור ולדעת"ם אלא
ניח לנו כן ומוב מכלתי לוקין בת"ע ס"ם אבל מדברי הם"ם ריש כלל
מ"ד ומה"כ ומעשה מכואר דאפי' לוקין שכשנהגו היתר כפת פלטר אף בלא כ'
פלטר ישרא אפי' דיש כלל"ם והב"ח שכן כתפשט בעבין: ש ואפי' בו' ובתנאי שלא
ודרב בת"ם דיש כלל"ם והב"ח שכן כתפשט בעבין מיהו בקצת בת"ם
כשם הפוסקי' דבי' מי' המצוינים ליזהר בשם ונן בקצת בת"ם מי' ת"ל כ
ס"ע ס"ם מיהו כראיה יש ליזהר אף כל יפות הבשה אלא ליקח משם ונן
הפלטר היכא דיש פלטר ישרא אם לא שהפת עכו"ם יפה יותר דאז יש בדי
בלקמן ס"ה: י אבל פת בעלי בתים ומו דעת הרמב"ם שכל אלו
לא קיל כלי בלקמן סעיף ק': יא ומן פלטר אפי' קבוע ונעומחם
לרבים כל שעשאו לעצמו אינו אסור אלא משום לירקוני דעת לדבר זה בעל בית
הוא: יב אם פלטר כו' כ"כ בהג"ה בשם סרש"ם ונדברי הרא"ם נם
כתב הבית אף ס"ם ע"ב מבואר דהייכו דוקא בשעשאו אבל אם לוקח מן הפלטר
לפי הנראה מקלת כ"ם עכו"ם משכו משום דבתר תחלתו הולכין ס"ב מותר דכ"ן
דבשעת לפייתו היה מותר לא מיתסר הו וכ"כ הרמב"ם בשאלת בית שם לסדיני דאפי'
ולפ"ז קשה דאם המחבר ס"ל לקמן סי' קי"ג דבתר תחלתו הולכין והיאך כתב כאן דין זה והולי לכך כתבו כאן ים שמוער אין אפשר דם"ל
דמוער יכו מלכן נרע טפי: יג לקח כו' ל' לא כתב הב"ח כאן בשם הרש"ל דאפי' אם פלטר עכו"ם
לסורם כו' כל זמן שהוא בידי אפי' אם לקחו כבר מישראל בסיתר לא כתב דאסור ובראה מדברי הרא"ם בב"ח שם:
יד לסורים היינו לדעת המחבר ס"ב אבל לדעת הי"ו בשם ס"ם ורש"ל ס"ב ס"ם שם:
אי משום דם דוב בנים אין בשם לם כלעיל ס"ג ורש"ל ח' ומשום בישי עוף טמא אין מנויים בישי כלעיל ס"ג ס"ב ומ"ש משום
בישולי עכו"ם דלסורי בנים לקמן סי' קי"ג ס"ד קישמא בישי עוף כ' הפוסקים וע"ל ס"ם פ"ו וכ"ם שם: טז אבל לישמא כו' ע"ל סי' קי"ב
פ"ק ס"ם: יז ויש כאן משום בם"ג ולפי' לשלקות דלא נהגו היתר בשום מקום כלקמן בסי' קי"ג: יח מקומן קוכלך דוקא
שלא לתן ככה ויש כאן מותר לאסר כ"כ בת"ח שם דין ב' ע"ש: יט ואם

ומ ונם כפת כו' ע"ל סי' קנ"ם ס"ק ט': ב ונ"ל כו' וכתב סם"ל דאם הוא מסופק אם נכרי או ישראל התנור או לא שרי דהוי ספיק דרבנן ולקולא וכ"ם סר"ב בת"ח אם דין ג' ובשר תחרוכי': בא ומי שלישי כזה כו' וכ"כ המחבר בס"ק פ"ם ס"ה וכ"ם סר"ב בת"ח אם דין ה' וכת' המחבר אם נתבשל דמי שכופר מפת"ג ונפכיו בתוך של עכו"ם בקי ופת של ישראל אי יכול לומר מסלק פת"ג של עכו"ם עד שלא נתבשל ומותר דבכה"ג יש לומר שלא נתבשל לגמרי מיסה מלגו מבל כם ופת וכן דינו של ישראל לגמרי מיסה אבל אם לא נתיך על פת בקיע מיכה בלבד אין סעיף כ"ג בהג"ה ומ"ג דמשמע אם לא לכתחלה מסוס ס"ב אבל מלא היכה לכתחלה אפי' אם מקרים שלישי כזה בקי מסלק פת"ג של עכו"ם כדי שלא יכוי כזה דעתי' תולעים הלי מסלי מ"מ כיון דלעבין נרכת הנוהגים מנוה לי' כך ע"ל היפה אם לא יגיה לתוכה מיכה טובה ס"ב דוקא כשהפת של עכו"ם בלא כלי אבל בכלי אפי' אם לא יגיה לתוכה מיכה

לאכל בלחמו סכי סרי וחין לחוש לכליהם של עכו"ם ד דסתמן
חינן כני יומן וכל פירי שנאכל כמו שהוח חי לעפ"י שנשלו
חותו עכו"ם ונמחה ונעשה תבשיל כיליהם סרי ועל כן חוכלין
הפוכלמלח שעושין העכו"ם:

ב פאנד"ה שאינו עכו"ם אסורה ו אפי' למי שנוהג
היתר בפת של עכו"ם מפני שהשומן נאסר כשהו'
בעין משום בשולי עכו"ם ונבלע בפת ובן ירקות הנאכלי'
חיים שבשלם עם בשר אסורים מפני ששומן של בשר
נבלע בהם:

ג יש מי שמתיר ז בשפחות שלנו ויש מי שאוסר
ואפילו בדיעבד (תזו"ר כלל ס"ק ס"ק)

ד מסגין להקל בכית ישרל שנשתמו ושעבדי מכללי
כנית ישרל כי לי ליפטר שלא יתקח לחד מכני סכית מעט:

ה עכו"ם שבישל ולא נתכון לבישול מותר כיצד
עכו"ם שהציח אור באנם כדי להעביר החציר
ונתבשלו בו חגבים הרי אלו מותרים ואפילו במקום
שעולים על שלחן מלכים ובן אם חרך הראש להעביר
השער מותר לאכול ראשי האזני שנצלו בשעת החריכה
אבל אם בישל לשם בישול בגון שהסיק התנור לבשל
בו והיה בו בשר תחלה ונצלה אף על פי שלא כיון לזה
הבשר שהרי לא ידעבו אסור:

ו כל שבישלו ישראל מעט בישולו בין בתחלה בין
בסוף מותר לפי בך אם הניח עכו"ם בשר או קדרה
על גבי האש והפך ישראל בבשר והגיס בקדרה או שהניח
ישראל וגמר העכו"ם הרי זה מותר:

(ז ואפילו לא היה מתכבל כלל סיוע העכו"ם):

ז אין שגירת התנור מועלת אלא בפת אבל בשאר
המתבשלים אין שגירת התנור ולא הדלקת האש
מעלה ומורדת אלא ההנחה דווקא לפיכך הרוצה לבשל
מחבת בתנור של עכו"ם צריך שיתן ישראל המחבת
לתוך התנור למקו' הראוי סנס
להתבשל בו: יום חולקין וסכירה להו
דהלקת הסם ט לו קיתוי
כנחלי מכני לעניין כשול כמו לעניין פת וכן נוהגין ו ואפי'
חיתוי כלח כוונה מכני ומועיל ולח לחפי' לח חיתה ישרל
ולח הסליך סם קיסם רק שהעכו"ם הלליקה הסם מהם
על ישרל סרי: (תו"ה סם בשם מהר"ם)

ח נתן ישראל קדרה על האש יג וסלקה ובא עכו"ם
והחזירה יג אסור אפילו אם הגיע למאכל בן דרוסאי
שהוא שליש בישולו בשולקה:

ט אם בישלו עכו"ם במאכל בן דרוסאי וגמרו ישראל
יש לאוסר אפילו אם כן הוא ערב שבת או ערב יום טוב
או שיש הפסד מרובה בדבר:

י יום מתירין בכל ענין וכן נוהגין):

יא הניח ישראל על גבי גחלים עוממות שלא היה ראוי
להתבשל עליהם במאכל בן דרוסאי ובא עכו"ם
והפך

ממשמעות דעכו"ם ור"ן ופוס' (וסוף פשוט)

פ"ם בשם תשו' רמב"ן סו"ס כלל מ"ג מהרי"ל בשם ר"ל

סנס

ג' רמב"ם פ"י מהל' מ"א דין ט"ו

פור

ל"רמב"ם סס דין ט"ו

רמב"ם ור"ן ור"י בכ"ר

סנסס"ל ומרד' וסו"ס כלל מ"ג ממשמעות מהרי"ל בשם ס"ל וכלבו

כדעת רמב"ם ור"ן ור"י טור בה' רמ"ם ומהר"ם ור"ף וסו"ס (וס"ס ס' שכ"ג סרי יקר עשם כן מעשה וכ"ם בכלבו

מתבשלים העכו"ם עכ"ל וכ"כ בשם תשב"ץ מ"ח כלל ע"ם דין טו דמותר מטעם
סתם עולין עם"ת: ד דסתמן חינן כני כלקמן סי' קכ"ב: ה
פאכל"ם של רבים כן הוא בפוסקי' וכ"כ מהר"ם מטיקטין בגליון סמרדכי
פ"ק דע"ז דלמו סומן בשר חו של חזיו סתמו כשר מהוסך ואין בו משום בב"ח
לאין כיבול לאסר כיבול עכ"ל ומשם מהר"ם פכללים עם סומן מיבול
כשר דיכו בשומן דבים ופשוט הוא: ו לפי' שכוהג היתר בפת"ב
ויכיכו בפאכל"ם של עכו"ם אבל פאכל"ם של ישרל שאפילו עכו"ם לא
כהנו היתר בשום מקום כלשון ב"י סי' קי"ג ס"ק טו וס"ם דמשכחת לה להפי'
דיכא בפאכל"ם של ישרל שאפילו עכו"ם לפשפוי עכו"ם דקיסם למאכלי עכו"ם
פתכלעיל סי' קי"ג סי"ח ולא מכלי לעניין כב"ג לעשות כמעכר בפעיק ל'
אבל לא"ם הר"ב שם לפפי' בב"ח מכלי קיסם לא משכחת להפי' דיכא אלא
בפאכל"ם של עכו"ם וכ"כ פרק בפא"ק סי' ל"ז: ז בפשוטות אלבו
מקנינות לבו למאכם דעבד דעכו"ם דישרל סוח ומוהר עליו בשבת מן
סתור ולי' בכלל עכו"ם ולכך ליתי' בכלל גזירות מתקוף עכ"ל תשובת
רמב"ן שפשיב בי' ול"מ ובכך שפחות מיירי שמעכר אבל לא בשפחות
אלבו שבשרונות אלו אין קנויות לבו רק שבשכרו לשבה ואין לכו שוטרין
עליהם בשבת כמו שבתבאר בפ"ח סי' ל' וכ"כ הב"ח ולפי מ"ש הר"ב
ובלישבד ים לפשוך מלבני שמתירין לא מ"ש בשפחות אלבו וכ"ל דקלפי
לפשפוי דמיירי שמעכר אז ר"ל דים לפשוך מלבני שמתירין בישולי עכו"ם
בכית ישרל וסוף דעתך לאבריהם שבכית הטור וכ"כ בד"מ ובת"ח כלל ע"ה
דין ו' בשם אז"ה וסוף בשו"ת בלל מ"ב דין נ' לא כהרב לפ לקדק סוף
דעיקר דמילתא במיך מטעם דמ"ח שלא יתקח מכני סכית מעט ועיין
בפ"ו של מהרש"ל סי' ע"ם ומביח תשו' הרשב"ן סי' קמ"ט דים מרבותיכו
מתירין בשפחות מטעם דאין לימור משום בב"ח אלא משום מרגוכו משום
גזירת שתכות אבל אלו שפחות והעבדי' שלבו שעושה בב"ח בין יהיו בין
לא יהיו אין בזה קירוב הדעת ומ"מ אין דבריהם אמורים ואין לבו סומכין
עד שיהו כוהגין לימול לפפי' בדיעבד ע"כ עכ"ל וכן הוא בתשו' הרשב"ם סי'
ס"ח ולפי' לא דמי לסכרת הסתיר שכתב המחבר הוא מטעם זה ולזה בת הר"ב
דים לסמוך עליהם בדיעבד אלא דבכו' ול"ל לא כוכר טעם זה: ח
ואפי' לא היה בו לכתחלה קשה הקוף בשם העכו"ם (קה"ל ע"ם)
ומה יש לומר לתמי' לי' דלא שכך בה עכו"ם לא הוי בשיל בשם ב"ח הוא ואסור
וכן הוא בפוסקי' וכ"ל ונם בתו"ם כלל מ"ב דין ט' דלא שכיח שיהיה עכו"ם
על גבי נחלי' אלא היה רגיל להתבשל ולצלות ובא עכו"ם ושפך בתבשיל
מוקר עכ"ל ונ"ע וכרש"ל להתו"ם וכרב דכתי דמיירי דם"ם אסו בשם ב"ח
מ"מ אם נם מיירי קיסם אסור מדיבא דם"ם דהא לא היה מתבשל אלא
סיוע העכו"ם ואפ"ה אסו מתירין שא היכו מטעם דקיל כיון דיש בבשי
קיסם לעיל מ"ש קי"ג סי"ב בשם ב"ח וכמ"ש הר"ף בפסק"ח ומ"ה כלל מ"ג
ומ"ש כיכי דקיסם בשפת לא שרי מדיבא דם"ם כמ"ש בפוסקי בסי' קי"ג שא
דמתכיכן שם"ם בשילופי מכתבי דכיון בבי"ח ובין בכי בבל דמכני ושכח
לשם לישרל שיהו שונני כו' בב"ח בהרש"ם ושטור סי' קי"ג סי"ב בשם ב"ח
וכן הרמב"ן שהביא הר"ן פ"ח דשבת שהרש"ם לעיל מ"ם ולפי' הא
דלא שנים שרב בפעיק ל' מילי מלבני המחבר שכתבים דישרל שנאלים סלכך
שאפי' שלא היה מתבשל אלא מיועט עכו"ם שרי דסו כהלקת הסם
בשם ב"ח שרי ושטעמ' כיון דישרל עשה שלהבת שרי ולפ"ש לפיל
שהביא העכו"ם הנאלי' ולכך לעפ"י שהביא הישרל הבשר ע"ג נאלי' כיון
דלא היה מתבשל אלא מיועט העכו"ם אסו' אבל בלו"ה ובפ"ח שבשר ע"ג נאלי' כיון
דבשל נמוכי שרי מ"ם ונם כאן מטעם דלא מיתכשר אלא שהבשר שבכיח
הישרל הבשר ע"ג נאלי' ודוק ומ"ש לעיכן דיכא ב"ח כיון דבשם ב"ח
בהדי דיכא דשכיח ישרל בשר ע"ג נאלי' ובא עכו"ם וכ"ש דפסק כו אסו'
לא היה מתבשל אלא מיועט העכו"ם וכ"כ הפוסקים אלא דקשה הרב"ח והרב
מקו"ל בזה ושטעמ' דאסי להו לקיסם ומיתוי ול"ל דלא לקיסם ומיתוי
כמו שתקלק הר"ן פ"ח דשבת שהרש"ם ע"ם: ט אין מיתוי כו' ובפ"ח הרש"ם
סם אך יוסר בשתקלה בנאלים שאותה מיתוי יועיל לתקן סתם ויועיל למהר בישולו עי' ישרל עכ"ל וכן משמע בשם ופוסקים דבשר ישרל ע"י סם
קירוב בישול: י ואפי' מיתוי בלא כוכה כו' ובפוסק' שבסוף ספר אור"ח בשם ב"ח בלל מ"ג בשם שבירי מיכוין לפי"ז בתיקון סתם להכשיר: יא ולא
הסליך סם קיסם כו' משמע אבל הסליך קיסם מועיל נם בב"ח וכן הוא בשם ב"ח ובשו"ת הרשב"ם סי' ע"ם דין ט' וכ"כ הרב"ח בשם
פלקה עכו"ם וכחזירו לאור כמ"ש הרשב"ם ושט"ו בפעיק ל' ולפ"ז לפשוך לבבות ולחלוק עליהם ודעתו דבשלקו עכו"ם ומחזירו שרי
ים לי לפשוט על דבריו וכאן אין מקום להסליך כי אפי' לקיל לאפי' הסליך ישרל סתם אלו הסליך קיסם שרי לא כ"ע מילי בשם דשרי ולפ"ז
מכתבתי בם ב"ח בשם הר"ן דים לחלק מ"מ כאן כיון דלא שלקו אלא ישרל רק העכו"ם כשלקה דאפי' לקיסם וכ"ם יב אסור כיון שכתבתי בל"ז
עכו"ם בלא קירוב ניכול דישרל סכי אפי' בב"ח ופוסקים: יג וים מתירין וכן הפכתם רוב הפוסקים ודלא כמהרש"ל בת"ו סי' לא:

טו לפכים

והפך בו ונתבשל אסור:

יא הניח ישראל על גבי האש ט וחניח עכו"ם לשמרו והפך בו ואין דרוש אם כלקו העכו"ם עד שלא הגיע למאכל בן דרוסאי מותר: (סמ"ק כלל כ"ב ומהרי"ו סי' ק"ל ומרדכי פ' ג' דע"ז סי' תתקי"ג)

יב ט דגים קטנים שמלחן ישראל או עכו"ם הרי הן כמו שנתבשלו מקצת בישול ואם צלאן עכו"ם אחר כך מותרים אבל דגים מלוחים גדולים אינם נאכלים אלא על ידי הדחק לפיכך אם צלאן עכו"ם אסורים יש מתירין (טור בשם הרשב"ם ב"ב פרק השותפין)

יג דג שמלחו עכו"ם ופירות שעשנן עד שהכשירן לאכילה הרי אלו מותרין מלוח אינו ברותח בגוזרה זו והמעושן אינו כמבושל

קנה

ט וכן כל דבר שנאכל מי עד סלקח וכשלו עכו"ם דינו כדגים גדולים (ל"ע) וכשר מליח דינו כאכל כמו שהוא מי ואסור אם נתבשל עד עכו"ם (תוס' ס"פ הנזקין):

קנה ס"ג נם כבוש דינו כמבושל טור ובכל זה אסרו חלק כשול כלל זה:

יד ביצה אף על פי שראויה לגומעה חיה אם בשלה עכו"ם אסורה:

טו י תמרים המרים קצת שאינם נאכלים אלא על ידי הדחק אם בשלם עכו"ם אסורים:

טז כ כלים שבשל בהם העכו"ם לפנינו דברים שיש בהם משום בישול עכו"ם כגון צריבים הכשר ויש אומרי' שאינם צריבי' ואף לדברי המצריבי' הכשר אם הוא כלי חרס מגעילו ג' פעמים ודין מפני שאין לאיסור זה עיקר בדאוריתא:

קנה עכו"ם שבשל לחולה כשר מותר למונקי שכת לפני' בהריפ ואין כן משום בשולי עכו"ם דכל כה"ג מיכרת לי:

קיף

דיני שכר ושאר משקין של עממין ובו לבם:

א בל שכר של עכו"ם אחד שכר של תמרים או של תאנים או של שעורים או של תבואה או של דבש אסור משום חתנות ואינו אסור אלא במקום מבירתו אבל אם הביא השכר לביתו ושותהו שם מות שעיקר הגזרה שמא יכעוד אצלו ולא אסרו אלא בשקובע עצמו לשתות בדרך שאדם קובע בשתיה אבל אם נכנס בבית העכו"ם ושתה דרך עראי באקראי מותר ובן מי שלן בבית העכו"ם חשוב כביתו ומותר לשלוח בעיר לקנות שכר מהעכו"ם: קנה יש מתירין כשכר מהעכו"ם ב ומקור ג ותכוחה וכן נוהנין להקל כמדינות הללו:

ג יין תפוחים ויין רמונים וכיוצא בהן מותר לשתות בכל מקום דבר שאינו מצויי לא גזרו עליו: ד כל או המשקים ובן החומץ של שכר אסור לקנות מהם ו אם דמיהם יקרים מדמי היין שאנו חוששים שמא יערב בהן יין (ע"ל סימן קנ"ב) במה דברים אמורים בשמוכרים בחנות אבל אם רואה שמוציאים אותו מהחבית מותר ולא חיישינן שמא יערב בו יין שאם היה מערב יין בחבית היה מתקלקל: קנה ואפי' מרגילים למשוך פירות וכלים כשומן חזיר ומרדכ"פ אין לחוש דסתי נתעב לפנם נם כטל כם נם לחוש שם נתנו משקין הללו ככלים של יין ז ועיין לקמן סימן קנ"ז כמקום שהנהנו לתת דם או שאר איסור לתוך שלהם אז לא אסור: ה יין רמונים שמוכרים לרפואה מותר מותר ללקחו מהתגר אפילו של מהחבית אעפ"י שרמזו יקרים מהיין משום דכיון דאי אפשר לא מרע נפשיה: (וכן כל דבר שקונים מן הסומן לא מרע נפשיה) ו צריך ליזהר ולבדוק ולחקור בשכר ובמשקין של דבש שעושים העכו"ם עכשיו אם נותנים בהם שמרים של יין: קנה ואם לרכן ליתן בו שמרים לאסור לקנות משם לא יין במשקים מן השמרים (ב"ח) ויזהר לגמ לא בטעמי לטעמים לפני כלקח לא בטעי (תו"ה כלל כ"ב וכ"ם קל"ד בשם תשובת רשב"א (ע"ל סימן קכ"ג ס"ק כ"ו) ו שמן ודבש של עכו"ם מותרים ט ואינם נאסרים משום בישולי

ו וה"ה לימים חמים שלהם:

ח הקפריסין והקפלוטות והחגבים שלהם הכבושים מותרין והוא שרואה שמוציאי' אותם מהאוצר אבל הנמברים בחנות אסורים שמא זילף עליהם יין וכן ותים שלהם הנכבשי' מותרים אפילו רכים הרב' עד שגרעינתן נשמטת ולא חיישינן שמא זילף עליהם יין ובלבד שלא יהיו חתוכות בסכין שלהם:

טור כג סס"ת סנהד / טור ס"ס סי' תצו — °למחר יב סמס מריפים כלעי מן הסכין לכל מס °ככבשו כללים על גויס מותרים למחר יב סיס מיס עמהס ככר נתבטל מריפתן וכן כל כיוצא כזה נעשין לעניל סימן נ"ו:

ט העגבים שלהם אפילו הן לחות דרפה עד שמנטפות מותרות וכן כל הכבושים שאין דרכם לתת בהם יין וחומץ וכן °שרית שאינה שרופה וכן ציר של דגים שיש בו כולבית וכן עלה של חלתית מותר:

י אסור ליקח מהם טוגורט של חלתית ושרית שרופה וחילק דהיינו טז מיני דגים קטנים מעורבים מפני שדגים טמאים מתערבים עמהם ואינו גזול להפרידם וכבשי' שדרך לפעמי' שנותנים בהם יין והני מילי לאסור באכילה אבל בהנאה מותר הגה

יא ואם ידוע שהבל נותני' יין °ומוכהו כולו תוך מדמי יין ז אסורים אפילו בהנאה: נסך סכו וסס ידוע סנוי ס' כסף רסב"ס הוא כעיר סמיכו מערב כו

יב °לעפי' סשאר גויס לרכן לערב כו יין מותר ליקח מכולן כל זמן שידעינן כודאי שלא עירבו כו יש לתלינלקולא סמס שלא ערבו כו וכן כל כיוצא כזה כחיסורי לרבנן °וסס ידוע סמקנת גויס כודאי נותני' כו יין ומקנתן כודאי אין נותנין כו

יג °לחזקין כת' רוכח לכל דפרים מרוכח פרים לכל אסו' לקנות מהם כבתיהם לכל קבוע כמחנה על מחנה דמי:

יא המוריס במקום שדרכן לתת לתוכו יין אסור ואם היה היין יקר מהמוריס מותר ובמקום שאין דרכם לתת לתוכו יין מותר לקנותו מהם כ

רסב"ס תצו רסב"ס סי' קלג יב וכן °להפקידו אצלם ולשלחו על ידם כ' °הרשב"א °היה נוהר מהפרכוס מפני שבכל הארץ ההיא היו מולפים עליו יין הרבה וגם מעבדים בו חומטי בשר יבש: רין

כספעבו"ס סולך לשוק ומוכר וק"ל: ב וכן להפקידו כו' ע"ל ס"ק ו"ס וצ"ע: בא הרשב"ם היה כוזר מהכרכוס כו' וקבולם כשנה עבדו"ס היתר בפשיטות בכרכוס וכבי עלי' שכהנה"ב מועטים וכדמ"ל דמה שהיה כוזר הוא מפני שהיה ידוע בודאי שכבל מרן שהיה מוזלפין עלי' יין מכל מקן דלא ידעינן כודאי דס"ל מקן שלא יהיה מ"ש עלה יין ומיהו על כולן וכמ"ש כתב המרדכי והאגודה פ"ק דעבו"ס שהעבו"ס מתקנים לתם כשארי יין מותר הלכך כל שארי יקנן עבו"ס מ"מ שלא יקנן עבו"ס מ"מ משארי שכר ושארי כבתוכו שם שם מתכוין מ"מ שלא על כל הכהמנות עב"ל ומיהו כ' כס"ק נ"ב כלו"ס ועיש"ב דבל"מ לא פסק כן להקל ולומר שמ"ש שלא יקנן מ"מ כשכר וכמ"ש כשם ס' קיימו כלי לכך לא תקנו כלי להקל וכן משמע כ"מ להדי' מכל מקום כיכא דליכא מרוכח פרים ליכא מקום להקל כאן כמו כזמן הרשב"ם מ"מ כפשיטות דליכא שלא יקנן עבו"ס מ"מ כשכר ועיל דהרשב"ם היה יודע שהיה מעבדי כו יין הרבה וכמ"ש כשם הרשב"ם ובדברי המחבר נלע"ד שהם כן מ"מ כבל כברכוס דלכו כרש"ל דמשמע מ"מ שם היה מין טוע"ן כבל מעם היו כברכוס. ועם המעבד מעבדין כן מוטי כשר יבש ליכ"ע דהרשב"ם שכהנה שלפניו ולפ"ז לפמש"ל הרשב"ם כשהיה ליה הרשב"ם לא שהיה יודע שהיה מעבדי כו הרבה מוטי עד שלא היה כולי' ערוב ויש בקיאין כל כך כמומחין מעבדו כעין שלא היה יכול לכך ולכך לאסור לכל כבל הברכוס שבאדעתי' שהכהר יהוע וברוב היה רובא דמיכר ברכוס מ"מ כשיעור דמ"ע מוטי כשר יבש כשל הוא ברוב וכיון שכן מותר לפי' לכתחל לזקנו לכתחל דוקא יש לסמוך על הרמב"ם וכלל"ל סי' ק"ט דיבש כיבש שכתבטל ברוב מותר לבשלו לפי' לכתחל כש"ס ובן לים פוסקים מותר לפי' כלא ס"ע ואוד דלא שייך כאן שכטל מ"מ לכתחל כיון דספק הוא שם כאן שם אם כן הוי ס' ק"ל ומ"ק ס"ק ו"ס ומ"ל דהרשב"ם לא היה כוזר מלא בברכוס שהוא לא ומ"ב נם מוטי כשר יבש לא היו יבשי לגמרי ומ"ב שם כותבים טעם מכל בארנונא שלו שהברכוס הוא יבש היה כעין ס"ב לפי' יאמר מוטי כשר יבש ליה לן בה ובמו שהכהנה לפ"ל סי' סוף סעיף י' כתב"ה נבי עור בקיבה שהיא יבש כעין כעבין דל"ת בה לכלומיות שרי ומ"ם היה ב"ב לפעמים ברכוס רטוב ולא זהו מחמת שהיה מוכח בשקומות שקריב ורטוב ולפשר מהלה היה יבש כעין ומ"ל דדוקא הרשב"ם היה כוזר לפי שהיה יודע בודאי מהיו מעבדי כו מוטי כשר יבש כעין שהיה בו מ"מ לכל הפחות לא היה יודע שהמוכרי הברכוס לא היה מוטי לכל הפחות שכהברכוס הוא מהארנונא שנדל"ת שלוטים עושים מותן ומוטן לא מרע כשעה כלל"ל סעיף ק' ועוד דיהוע שיש כוזן בזה הברכוס כשוק בדוק וברור שאין כו שום

קטז דין חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו וגבינה והמאה ובו ג סעיפים

א חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו אסור שמא עירב בו חלב טמא היה חולב בביתו ואין וישראל יושב מבחוץ אם יודע שאין לו דבר טמא בעדרו מיתר אפילו אין הישראל יכול לראותו בשעה שהוא חולב היה לו דבר שמא בעדרו והישראל יושב מבחוץ והעכו"ם חולב ג לצורך ישראל אפילו אינו יכול לראותו בשהוא ישב אם יבול לראותו עומד מותר

ד שיהא שמא יעמוד הגה
ויראהו והוא שיודע שחלב ה ולכתחלה צריך להיות
שמא אסור לישראל: הישראל בתחילת החליבה
וירחק ככלי שלא יהיו ככלי

מהו"ס כלל מ"ס

מחולבין כו דבר טמא ז ומכל מקום להחמיר שלא יחלוב ככלי שדרכו של עכו"ם לחלוב בו שמא נשתנו מחלבו של עכו"ם ח מיהו כדיעבד אין לאוסרו בזה ומכחות שמחולבות ט בהמות בבית ישראל י או בדיר שלהם כל מקום שאין בית עכו"ם מפסיק ואין לחוש לדבר טמא יותר אפילו להתיר לכתחלה להניח אותן לחלוב לף על פי שאין עם ישראל כלל דמחזר שמוח בבית ישראל או בשכונתן אין לחוש לדבר טמא יא לכל הם בית עכו"ם מפסיק צריך להיות ישראל עם כחלו חולבת בבית עכו"ם ואפילו ישראל יג קטן או קטנה מועילים להעכו"ם מרתת לבהמים יג ואם חלבו עכו"ם מקנת בהמות ולא הים עם ישראל ולאחר כך בא ישראל אל האחרים עכו"ם כזמן הזה אין חלב לדבר טמא מבני כלל מותר מיהו אם לא בא עם הישראל עד לאחר שחלבו כולם הוי כחלב שחלבו עכו"ם דאסורה לעפר אין דבר טמא בעדרו חלב של עכו"ם יד חוסרת כלים טו שנתכשלה בהם כשאר איסור לף על פי שאינו רק ספק טמא עירב בה דבר טמא וכן נבילות הים עם ישראל אל חמאה שלהם טו אפילו במקום שנהגו בה איסור חייס חוסרת הכלים שנתכשלה בה ולא

מהו"ס כלל מ"ס

ס"ד ונם ק"מ ס"ד מיהו ס"ב בם ס ר"ת ומהרש"ל עם

עם

עם

עם

מעהרש"ל עם

תשו' רשב"ם פ' קע"ג ומהר"ם

א חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו אסור. שמא עירב בו חלב טמא היה חולב בביתו. ואין ישראל יושב מבחוץ אם יודע שאין לו דבר טמא בעדרו מיתר אפילו אין הישראל יכול לראותו בשעה שהוא חולב היה לו דבר שמא בעדרו והישראל יושב מבחוץ והעכו"ם חולב. ג לצורך ישראל אפילו אינו יכול לראותו בשהוא ישב אם יבול לראותו עומד מותר.

ד שיהא שמא יעמוד. ויראהו והוא שיודע שחלב שמא אסור לישראל: ה ולכתחלה צריך להיות הישראל בתחילת החליבה וירחק ככלי שלא יהיו ככלי. ו ומכל מקום להחמיר שלא יחלוב ככלי שדרכו של עכו"ם לחלוב בו שמא נשתנו מחלבו של עכו"ם. ח מיהו כדיעבד אין לאוסרו בזה ומכחות שמחולבות. ט בהמות בבית ישראל. י או בדיר שלהם כל מקום שאין בית עכו"ם מפסיק ואין לחוש לדבר טמא יותר אפילו להתיר לכתחלה להניח אותן לחלוב אף על פי שאין עם ישראל כלל דמחזר שמוח בבית ישראל או בשכונתן אין לחוש לדבר טמא יא לכל הם בית עכו"ם מפסיק צריך להיות ישראל עם כחלו חולבת בבית עכו"ם. יב ואפילו ישראל יג קטן או קטנה מועילים להעכו"ם מרתת לבהמים. יג ואם חלבו עכו"ם מקנת בהמות ולא הים עם ישראל ולאחר כך בא ישראל אל האחרים עכו"ם כזמן הזה אין חלב לדבר טמא מבני כלל מותר מיהו אם לא בא עם הישראל עד לאחר שחלבו כולם הוי כחלב שחלבו עכו"ם דאסורה לעפר. יד אין דבר טמא בעדרו חלב של עכו"ם טו חוסרת כלים שנתכשלה בהם כשאר איסור לף על פי שאינו רק ספק טמא עירב בה דבר טמא וכן נבילות הים עם ישראל אל חמאה שלהם טו אפילו במקום שנהגו בה איסור חייס חוסרת הכלים שנתכשלה בה ולא

יכול לראותו בשעה שחולב לא כל שכן לאחר זמן. וזה וכן זיעת הכלים מעבר עכו"ם יעלה מעבר בני העכו"ם יעלה מעבר בני ובן מותר בם עכו"ם דף ל"ח ע"ב דכל כל דבר טמא בעדרו ישראל יושב מבחוץ אפילו אין יכול לראותו כל שעה שחולב חולב מותר מעבר' ובן מותר בם עכו"ם דף ל"ח ע"ב דכל כל דבר טמא בעדרו ישראל יושב מבחוץ אפילו אין יכול לראותו כל שעה שחולב חולב מותר מעבר' דכיון דיושב מבחוץ פרי רואה אם לו

ולא תערוכת שלא נתערבה כשיתר הכל מדי
כלעילא נבי פת של עכו"ם ועיין לעיל סי' קיל"ב חלב של
עכו"ם שנחלבו ים לימו מועיל לם יעשו לחר כך נבילות
לו חמלח ממנה חלא נשחרת בלימורם וכל מה שנעשה
ממנה לאסור:

גבינות העכו"ם שאסרוהו מפני שמעמידים אותה
בעור קיבת שחיטת
שהיא נבילה יט ואפילו נכן שמטגן וחין לפרון נדל
העמיד הוא בעשבים לם לח במקום שנהגו
אסורה (רמב"ם והפוסקים) כיום היתר מקדמונים כ
ולם יהיה חל רוחק עכו"ם

מבנינות והחליבה מותר וכן המיבש פשוט בכל מדינות שו
ולם רחק עכו"ם מהיות מבנינות חלא רחק החליבה בב ים
להתיר כדיעבד כי יש לחוש שמח עירב בו דבר טמח
מחמר שעשה נבינות מן החלב כי דבר טמח לימו
עומד וכולהי לח עירב בו העכו"ם כה מחמת שדעתו לעשות
נבינות כו ומ"מ לחסור לחכול החלב כך:

גבינות של עכו"ם אין מוחין לאנשי המקום
שנהגים בו היתר ואם רוב בני המקום נוהגים
חיסור אין לשנות ובמקום שאין מנהג אם בשל
עד שהלכו צחצוחי החלב
מותרת: כה גם מות לכתחילה
כדי שילכו נחנותי חלב

ולם בשלה עכו"ם מותרת לסתם כליהם לימן כמי יומן ולם
הולך ממקום שלין לוכלין לותם למקום

מבנינו מ"כו ש"ל סי' קי"ח ס"ק ד': ין כלעיל נבי פת ע"ב ולפ"ז מלח מעמיד
דוקא מיכח בעי בתבשיל כלעיל סי' קי"ב ד"ה נבי פת ע"ב ולפ"ז מעמיד
דלעת מרב דנבינה של עכו"ם לימה בטלה ברוב בתבשיל כלל מ"ל יין נ'סק לדיל דנבינה של עכו"ם בטלה ברוב בתבשיל (ולפ"ז
כיצה לם היה חם ל) ת"ם מהלריך בטעמו וכ"ל דם ל"ל לברך חלח כוחבי
כחם וכ"ל רחיה לדברי הרב חע"ב דברכה ל' בחה"ל סוף ב"ח ומבי"
כ' ם קיל דכל שלחרן מכחיב"ל חמור כעיקר דקחה לבי' מעמיד
ניל שלימה חלח ממכחב קדושים לומר חתרוכו כין כחתרוכות נוחן בין
בגירו ורוטבו וכן כל מ"ל דברים של דברים כבחל ונבינה ס"ג כו' עב"ל וכ"ב
כחבחר בם' ק' סעיף ג' וכבחה דוקחי דמעמו חל ניל לומר עד ס"ל
ס"ק בנבינה של עכו"ם ומ"ב דברכה ל' לומר חף כישולי עכו"ם עד ס"
וכבר כחבחי בם' קי"ג ס"ק ל' דברכה ס"ל בחל כהה"ל מ"מ בנבינה ס"ל
פלינ עליה הר"ב ום"ל דלשלמי כב"ל דלי"ב ים חנם מי לומר ימלל
נבינה ס"ל בנירו כו מחמת חנם מי לומר ימלל נבוסו ומדע דהה בחו"ל
נוחנים לומר בכלים שבחנל בהם בב"ל עכו"ם ומחיר בכלל ס"ג דין
בכלים שבחנל בהם בב"ל וכן בבב"ל ס"ל דלפ"ז דבר חמוד בטל ברוב
וכ"ם בם' ק' סעיף בב וכבינה ס"ל דלה בטל וכלעיל סי' ק"ם ס"ק
בדין ים חלה ודחי נבינה של עכו"ם חמירה מבב"ל שוב מלחתי כן בב
ס"ערל שבחב דנבינה ס"ג דרך ס"ק ועתן ובמולין בטל ברוב ע"ש ועי"ב
בחב בב חנם בחמלה דרך ס"ח ס"ל לברב בוחיה בחמלה דהה
ולחי חמלה קיל טפי מבב"ל וכן הם בחר מנע דקי"ל הטה חל דבר
ס בחמלה ולחבר בהה ס' מיירי בחוחה חמלה שדרכן לערב בה דבר טמח
חלל לה בחתם חמלה מיכן בספר בחר מנע מיירי נבינה ס"ג לבב"
ג"ם: יח מיכן מוכיל כן דוקח בחתם חלב חבל בחמלה יודעים
שדעת העכו"ם היה לעשות נבינות מחמלה מוחר ל'ישרחל לעשו חם"כ
עמה נבינה ב"ם לק"ב ל': יט ולפי"ז חלה בעכו"ם חח"ע דעתו לקנות בכוח הנבינה ולחבר בשבת ולחבר ס"ק
לעכו"ם לו חפשר לישרחל בחקומות שכוחבים היתר בנבינות העכו"ם ע"פ ר"ת שכתבתי דבריו בכפ"מ ומה לכתוב דוקח ישרחל עושה
יעשה לו חנם ויוכ בנבינות לו בחה לחלנדם חלה ישרחל קבה מחחל בנבינה נחרי חם חלו ומין כלן חנחנו בנבינה ולפי"ז
מין לקלקל בין דוקח ישרחל עושה בנבינה לו לח דכיון שחפרו בנבינה כל הבב כות חפרו ישרחל עושה בשבת לחפרו חנחנו לח
פלינ ס"ב דוקח ישרחל עושה בחלב העכו"ם ומיירי בעכו"ם חמירינהי חלב העכו"ם חכלתם חלב חחלבו עכו"ם ומין ישרל
דוקח חסור ומח ישרחל דוקח חעכו"ם ומיירי בעכו"ם חמירינהי חלב העכו"ם חכלתם חלב חחלבו עכו"ם ומין ישרל
כמו שמילקו חחלב העכו"ם חלה ודחי נבינה בעכו"ם בכל מקום חסורי וכן הוח בחתם חמיירי בס"ח מחחל ר' חמחנו"ל חל ומחנו"ם לה רחיתי לימה
נבינות העכו"ם חלה דוקח החלב חחלבו עכו"ם עד שעשה מעט שיהח ישרחל מעשה שיהח ישרחל עומד ע"ג חפה
שעשיה עכו"ם כשעמד ישרחל דבר לליעב לישרחל מעשה שיהח ישרחל חקיבה לתוך החלב ומח עכו"ם מעיה ל"ל חפה
סקיבה כשיהה חסורה ומ"ם חנם ב"ח ומין (ומחנו"ם ר' ס"ק ל"ת) דסיכ לימה דדעת העכו"ם להקפיד חפי' לח היה
לח ידחי חלח מדין חלב שחלבו עכו"ם ומין ישרל דוקח ומקחרי חלח חסור מחמת דעתו חלב טמח כיון דדעת העכו"ם להקפיד חפי' לטעו מהכו נבינות
ס"ב לעם יעדיב חלב טמח סחרי חיכו עומד חלבך חלבך ומיירי בעכו"ם שיעשה ישרחל נבינות וכן הוח בחתם חלב חחלבו עכו"ם ומין ישרל
בכלל ס"ב נבי חיסור חלב שחלבו עכו"ם ולח כתבו בכלל ע"ג נבי ס"ב העכו"ם חלה ודחי כיון בחתם חלב חחלבו עכו"ם ומין ישרל חלה חרי חלה
כשישרחל עושה חם"ב שבחתם המכתב חלוקין בנבינות מהשמנין חוסף חעכו"ם שיהיו חתו העכו"ם להקפיד לחכור בהמות ול"ב נבינות
חל ישרחל חם ולח עכו"ם חסור בשום מקום נבינות חל ישרחל שחתן עכו"ם דעתו עכו"ם נוחן ולח חל נבינות ישרחל שחתן עכו"ם
וכן כוחני"ב שבעכו"ם בבית ישרחל עוב"נ בב"ם ישרל וב"ם בשלין מוכרין בבשמו"ק וכן בב"ם מחמת מ"ב בנבינות חסור חלה
חבל חם העכו"ם עושה הנבינות לעלמו חעפ"י שעשיה חם ישרחל חחלה ועד סוף חסור מחמת נבינות העכו"ם בל ללה עכו"ם בים ישרל חעפ"י וכלעיל
בא ולם רחה עשיית נבינות כו' וסו כחב לפי שחתו חבל לחש"ל לח מיירי בפוסקים שחשחה העכו"ם נבינות חלה חסור חמחמת בשדעת
העכו"ם לעשות הנבינות ולישרחל בדיעב לחכול חלב שנבינו וכ"ם בם' ק' בקונדס: בב ים לפקי בדיעב בב"ל וכלו"ם חם ליה להקיל
וח חלה בעקום חפסד מרובה (וכן הוח בחתם חמ"ע ס"ל) וכ"ב כל מ"ל ס"ל דין כ"מ ומיסו היכח דלולם חלה היה חם בחתם
חחלבה רק חלה חם חם בחתם חחלבה עפ"י חם בחב"ל לים להקיל בדיעב חלה בעקום חפסד מרובה וכן בחתם חמ"ע ס"ל בחתם
בדיעב: בג לפחיר בדיעב ודוקח מקום מעכו נבינות חו לפי חמסקל דמחמר בחלב טמח ליכו עומד ליכו חעיב כו דבר טמח חכל חם
קונה בחדה חסור חו"ם וכ"ם בח"ל חם לפי חם בחתם חמיירי דוקח חסיכ בחלב טמח ליכו עומד ליכו חעיב כו דבר טמח חכל חם
חו"ם וכ"ם בח"ל חם לפי חם בחתם חמיירי דוקח חסיכ בחלב טמח ליכו עומד ליכו חעיב כו דבר טמח חכל חם
דבר לעיר דבב"ל דוקח ביעב חלה בח לעיר דבחתם חלב טמח ליכו עומד ליכו חעיב כו דבר טמח חכל חם: בח מחמר מדעתו
כו' כלעיל ליכו כוחבי מדעתו לעשות נבינות וכן עשיית בדברי הפוסקים וח"ת בחתם חמ"ע חם לפי' ליכו לו דבר טמח בעדרו מחיר בדיעב חם"ע
דדעת העכו"ם לקפיד ע"כ: כו ומ"ע חסו לחכול החלב כך מחמת חלה רחה החליב לפי' דעכו"ם מדעתו לעשות נבינות: בז חחמחה ס"ב
חם חסרי לח נזרו על החמת חלב טמח ליכו עומד בח נם מחיר לבחלה לכתחלה ומין זה בחטבל חיסור לבתחלה דבשלה חין כאן ליכו כלל ועוב

לחין כוונתו לבטל דק ס"ל לכו לם בנבינות חלב ב"ח ת"ק כלל ע"ב דין ל':

לחקום

בט למקום שאוכלין אותה אע"פ שדעתו לחזור ולאכול עמהן מותר כ"כ בשאר מ"ל ס"ס בשם מהר"ם וכ"פ בשם הגהות מרדכי ע"ש:

קיז א וכן כו"ל ר"מ בשם ה' כלל ל"ט בשם לבושי שרד אסור לשלוח בשר עם נכרים משום ריחא מילתא אבל בידיעבד מרי דלמא הוי מבושל רק דרך ביזיון ואם הם מומחין שהשומן זב מעל הבשר אפילו אסור בידיעבד כדאיתא בפ"ב ע"ז ובהגהות ש"ע ובהגהות מרדכי ס"ס ל"ה ובספרי הגה"ט ס"ס ו' כתב דמותר לשלוח בשר עם נכרי בקורדינא לפי שלבקורדינא אין מזמנים רישא לתא לבשר ואין מזמנים רישא לתא לבשר בבת אחת דלמקח בשוקין אוקין מתוכרי וס"ל אפילו אם תמצי לומר שבשר שבא ממקום שהוא קרוב לישוב הוא חלק עליו ופסק לפי שלא בדיעבד לפרש אסור משום ריחא מילתא אפילו בכלי בפרדיסים מותר כתב לפי שבפרדיסים אין מזמנים רישא לתא לבשר ולכן בשלמא בסוק"ח לענין שבת אסור אפילו בדיעבד וצ"ע:

ב מותר מו עת הפרישה לדבר צורת לפך תאכל לגר: ג שמא יש הפרש בין כותי ונכרי כתב שערות לפך תאכל לגר ויש מהם האוסרים בכותי ומתוך דבריהם נראה שהם סוברים שהכותי הוא כגר תושב ומותר לתת לו בשר שנשחט שלא כדין ולא מצינו בכותי שיהא גר תושב ולפ"ז אין לחלק בין כותי לנכרי ומה שנהגו להקל בכותי אפשר משום דלא מצינו בהדיא שהוא עובד כוכבים גמור ואפשר שהוא מין ישראל ומה שנהגו להחמיר בנכרי אפשר משום דמ

ג רמב"ם פ"ט מהלכות מאכלות אסורות הי"ד חוץ מן החלב שהרי נאמר בו יעשה לכל מלאכה ואם נזדמנו לו לצידו חיה ועוף ודגים טמאים (ה וכן מי שמזדמנה לו בכילה וטריפה בכיתו) ו מות תמות לגר בשערך ובלבד שלא ינהגו לכך ובלבד שלא יאמר לכך ונדריך נמכרה מיד ונלך ימתין עד שתתן שמיכה שאין אוסרו אלא מדבריהם מותר לעשות בו שחורה: וכן מותר לגבות דכריס טמאים בחוכות מן העכו"ס יג והוא כמוכיל מילם יג ואסור למכור לעכו"ס בכילה בחזקת כשרה ועיין בחושן המשפט סימן רכ"ח:

קיח דין חתיכת בשר או דבר מאכל התשלח על ידי עכו"ם ובו ג סעיפים

א יין ו ובשר ב וחתיכ' דג שאין בו ס' מן ג שה קיד או שלח ד ביד עכו"ם צריך שני חותמות ה אבל יין

כגון שיתף דגים קף ע"ג ומייתי לה בת"כ פ' נח ולמיתי קרא דלמלק קרא כבמה טהורים שיש בהמיה טהורה ולף בטמאה ע"ש מיהו דוקא בחלב שעומד למכור לאכילה בתוך בתי ק' אומרי' לעכו"ם כך אבל שעה שם לית לה דכפלס לו בירושלמי משום דחלב כבושה מזדמנו לו וכן משמע בתוספתא פ"ג ת"ש וכן משמע מדברי הטור ד"ה כן ו"ה ר לגיד הנוקה לגיד שלו משמע דבכל מקום מותר אפילו חלב שעומד לכילה ואפילו בשעת מכירה שהרי לא נתייחד לו כלל משום דבכל מקום מזדמנו לו

ובן לג סיקליפו נדע שמא דלמורי"ן התורה ובן יין שמ"ם דסתם יינם
סיכו שלא מדרבנן וכלקמן ר"ם קכ"ג ס"ק כתב סרסב"ם דמסוס סיכת
ניפוך על טרפי ומזיעים שלא בסותם שלכך התמירו בו כשל תורה שלכל
יין מבושל ושכר כו' לכל הכך שמפי סותלפו סין בהן שלא סי' מדבריהם
וכמו שיקבלר כיון דשיכת סותם שלא סיים לישתי והוא דעת הרמב"ם
והרשב"ם (ור' ירוחם סוף נט"ו) שכל הר"ן כתב בשם פירושלמי דטעמ'
לכיון וכשר ושקיבת לג שריך מב"ם מסוס שפי סורו מנוסו שכל שמפ"נ
שפין בשם סיסור שלא מסוס תערובות וכמו שכתבלר בם ק"ו קקי"ו)
ושת שלפ"ם שבשת עכמו מסור שם"ם מסוס לש סורו מדבריהם שני לישם
כשותם סי' שכ"ל וכ"כ הרש"ם בם כדק הביאו לק קי"ם ול וסטעם הירושלמי
כל שפסוד מנוסו ולישהו כמי שי לישתיק כעני כ' סותמות וכל שלי סורו
מסמת שקערבו סי' שי לדבכן שני בשותם שלכך מיין שבשתירו בו עכ"ל
ושכירם לישם נ"ב דמוסין כיון שלא יהיו לכסך לש מיישי לטרח ושקלים
כיון לשתם שיכם מדבכן יין שלפי לסוסס סיבת כיסוך טרח ומזיי ס וכמו
שפתוב בם ק"ז לדעת שמכר ום יעתו וכן מבוא בדברי הר"ן לסדיש
ע"ם וכ"ל ום"ל לסר"ן וס"ל דחלב נגיב"ל שי מיקרי לעכין זה סיסור
מדבר ס"ם יין לשיכת שלא בפני לשתערובת שלסור לשורייתו לשק וכשי פי' לטעם דביבמ"ד לשיין יקרים טרח ומזיי בשותם סי' שמ"ב סמר דברים
ושלפרכתי הוא מפני שהרב בם"ם כלל ל"ג דל"ד כתב שטוב להתיר בדברי כל הפירוש בם שם מכתי ח"ח כתב שלל והרב לטעמי כמבי שלפי בריך בר"ם וכן
כל שלוש"ה ג"כ לישור לשורייתו שהוא לשיסורו מנוסו ולישיסורו מדבכן ולין לישורו מנוסו שכל שהוא מסוס כמו שכל
עכין בריך בר"ם עב"ל וכ"ם בם שפי דברי בב"י בשם סתם כמן כדברי המכתר שכל מ"ם נם מיישי ת"ח נשם כפי דברי שהוא
מדבכן וש סורו מנוסו כן שהא שפי לסר"ן בשם ב"י בשם בשותם שי כמו שם בשבועות שי ודברי הרש"ם בשבועות שי וגם לל כוא דם ל"ל שפת
שפי סורו מדבריהם לין לו עיקר בדשורייתו וכ"ש ר"ם קי"ם שמרי שכי לש בכל שלא סי' דבר בם וכן כשבשת"ק בת"ק דברי בר"ן בשפיק ושת
שם"נ לשי סורו מנוסו שם"ם בוש"ל ועיקר מ"ם סורו מדבריהם שני ליה בשותם ס"ע ל"ל שלא שבר"ן לישי כלשון כוא ונם מסמע בר"ן לשפי כל דבריהם
שים לו עיקר בדשורייתו לשי סורו מנוסו שני בשותם שי שדיוק שותם לשפת"ם ושיעין בם ק"ז ודוק ובזה ל"ש כוא דהוכרך לומר טעמם דיין לשסוס סיינת
כיסוך טרח ומזיי לכיון דיש לו עיקר בדשורייתו שפיר בב"י קי"ח ונ"ב: ו ומ"ם בשפכר כנין דבם בשפיק ל"שמ"ם כ ומ"ם בדברי שמפכי ל"ל
דשי שפיר בם כ"ב דבם על שפשפכם טעם שיין מפסתו יו"ם בכב"נ לין בו מסוס יו"ם וכלקמן בם ק"ג לכל בשפיר בו מעטו דבם ם לשפכר לשם
בו מסוס יו"ם לש כשפ"ם יוכמו שיפבשר שם ק"ב בכב"נ נריך בשי כשם שם ק"ל ם נ (ועיין בשפ"ת מבו"ש סלק ב ס"ק ל"ם: ז
ומ"ם וכן שמועכ שם ועיין בשם בם ק"ל ם נ לבדי לפסוט כוא שי מסוס שפכר לכסך לש שי מסוס שמע שלין בשמר ולין לשמי
לכסך כלקמן ס' ק"ל ם ו ע"ש ושעמ"ל לשפי כיוסס לש שי מסוס שפכר כסוך טרח ומזיי לכסך ושי מסוס שמע שלין בשמר ולין לשמי
כיון לשתם שיכם לישי מדבכן לש מיישי לכבי ום"ט דשורייתו נייו מבושל ויין שעיינו בו דברי שמרים לש שי שמע שלין בשמר ולין לשמי
ויין שבשל ויין שמועכ בו דברי שמרים שלו מסוס שכל שכך לש שמי מסוס שתם יינם שבוש שי ובבן ודוק: ח ומ"ם וכלב כו' שע"ב
דשלב שעמ שלין בשלב טעם שבוש שלו מסוס שמר שמרים שכשלר בר"ם ם"ם ל"ל שלב טעם שכיר שבוש שבשר כשמרים שע"ב דק"ם ע"ב
שלב טעמו שמע שלין בשלב טעם שבוש שלו מסוס שמר שמרים וכמו שכשלר בר"ם ם"ם ל"ל שלב טעם שכיר שבוש שבשר כשמרים שע"ב דק"ם ע"ב
טבול מ"ו טעם ורוק וש"ב שין לשום שיקליף כל שלב לו רוכו שלא לשום שמע שלין בשלב שלא מסוס שלא מדבכן דשלורייתו שין במיכו שבל
וכמו שכשלר בם"ל וכן שיכין בפרישם"ד וכ"ב כתב שבוש כ"ל ש"ם סוף לין ק"ל כ כתב שם"ם שבוש ל"ל ש"ם דין ו' דשמחר דרוב שלב כמני ביכו
שוי שלב טבול ל"ב שתם שלב שוש שלו מדבכן וכב"ח נקוטרים שחרין כתב על שפרים ושאלי לי מאלי שכתב כנגד שם"ם וכנגד שת"ם שלוך שם שלא
עלא על לב ודעתו לגמ דשלב יש בו שיסור שלורייתו שלא לשכבי שני ליה בשותם ש"ם שסוס שלי לי דוקא וכן דעת הטור ב"ב עכ"ל נקונר ע"ם ולשפוך
שוש שלוש כתב בגד שם"ם וכנגד ת"ם שלוך ולשדבק בטור שיין לשי בגיר כשפרים שיכי שלים שבשכוב וכמו שלשכים שוש ב"ב עליה
דשלב לשבי שני שותם ש"כ יין לשיסורו מדבריהם וכמ"ש שרמב"ם וכ"כ רירוחם סוף נט"ו וכן שוש בשפה ודוכי שלא מ"ם ודלי כי ליה דשבב
בשלר דבריש שותם ש"כ יין לשיסורו מדבריהם וכמ"ש שרמב"ם וכ"כ רירוחם סוף נט"ו וכן שוש בשפה ודוכי שלא מ"ם ודלי כי ליה דשבב
(שלר דבריש שותם ש"כ יין לשיסורו מדבריהם וכמ"ש שרמב"ם וכ"כ רירוחם סוף נט"ו וכן שוש בשפה ודוכי שלא מ"ם ודלי כי ליה דשבב
ומוסכם שכל שפוסקים) ול"ל שיין שמ שלין בשורים שבכן שוש שרכן לשיקן לשתוך יין וכמ"ש שט"ם וכ"ם ש"ק ם ל"ם שכל שלא שוש בשיקר כמו שכשבשי:
ט ומזרים כש לישכא לשיסוק שמ שלין בשורים שבכן שוש שלא לשיסורו מדבריהם שיש ל"ל וכ"כ הרמב"ם שפי' י ופת"ם נו שלא שמע
דרכן לישתוך יין שלו שוש לישיסורו מדבכן וכמו שכתב ש"ם שוש שלא לשיסורו מדבריהם כיון שסוש דבר שתערוב וכלל ל"ם פו"ם כ שפי' שם שתערובי
שם שוש שם שסוש לישיסורו מדבכן וכמו שכתב ש"ם שוש שלא לשיסורו מדבכן וכמו שכתב ש"ם שוש שלא לשיסורו מדבכן וכמו שכתב ש"ם שוש שלא
לשיסורו מדבכן וכמו שכתב ש"ם שוש שלא לש

ו אין צריך לחזור אחריו לראותו אבל אם חזר על חותמו ולא הכירו אסור אפי' עשה שתי חותמות:

טור וכ"כ בשם הגאון ומשמ' מקום

הגה ומיהו דוקא שם חזקה לכך שם נתחלפו ונהגו בחלפין לו הוא יין וים למקום שנהגו כך נגד כל מי שרואה הדבר שנלקח ממנו הפקיד וחזקה טוב כמה שנלקח ולא נהגו העכו"ם שם החליפו לו מיישינן כ"ף מהחותם מקולקל ועיין לקמן סוף סי' זה ועיין לעיל סי' ק"ל מ"ש בזה:

כפול בסי' ק"ל סעיף ו' תשו' רשב"ם בסי' ק"ל ס"ק נ"ט ס"ק ס"ב

ג ך אותה חשוב בחותם א' שתים הוי בשתי חותמות ורפוס אעפי שיש בהם כמה אותיות לא חשיבי אלא בחותם אחד כיון שקובעין אותם בבת אחת ויש אומרים שבמקום שמצויים מ' מינים ועכו"ם שיודעי' לכתוב אין כתב סימן אלא למי שמכיר הכתב:

ד מפתח וחותם הוי ב' חותמות כ"ש אבל בדברים שדי בחותם א' אם לא היה בו אלא מפתח לא חשיב חותם:

בלבו בסי' ל"ף ומ"ש (ומ"ש ל"ם ק"ל)

הגה אם שולח לו יום דבר בסתם ויתם הסתם לימן לפי כתות אחד שלח ב' כ"ף הפך התפירות לפנים ואם יתם הדבר שנלחנו הסתם הוי ככ חותמות:

בלבו בסי

ה כג אם שלח על ידי עכו"ם ירך בלא חותם אם היא חתיכה כדרך שישראל חותכה אחר חתיכת הגיד בשירה וכן כל חתיכה שניכר בה ניקור הישראל בגון בנטילת הוט דידא וחוט שאצל החזה וביוצא בו:

ס"ם סי' ל"ז סם

הגה ואפי' החתיכות שעמהן אסרו לנו שלא לימכר לחורייתא מסורות ודוקא ככשר לו שלא לימכר לחורייתא כג לכל אם שלח ליסור לרבנן כגון נבילות גיד לחוץ שמא החליפם העכו"ם אם מכיר קנתם שלח הוחלפו כולם מותרו אם אותן שלח הוחלפו הם היותר טובים שבשלח לוקחי הם לוקח טובים שבסם:

ו שלח ע"י עכו"ם בהמה או עוף שחוטי בלא חותם כל אסורים כה שאין סימן שחיטה סימן לטמוך עליו:

ז כו אם שלח ע"י עכו"ם בלא חותם אם אותו מקום מעבר לרבי מ' תר שהוא ירא שמא ראנו א' מהעוברי' ויתפס עליו בנגב ומהו לכתחילה לא ישלח על ידי עכו"ם בלא חותם:

תשו' רשב"ם סי' ק"ל

ח הלוקח בשר ושלחו בידאחר מעמי הארצות נאמן עליו אעפי שאינו מומחה בכשרו ואין חוששין שמא יחליף כז ואפי' עבדי ישראל ואמהותיהם נאמנים בדבר זה ויש מי שאומר שאם הוא חשוד לאכול דברים שאין דרך הרבים להקל בהם כח אף הוא חשוד להחליף:

ל' רשב"ם סי' ק"מ מסמ"ק סי' ק"ל

ט בשר הנמצא בידי עכו"ם וכתוב עליו חותם או בשר אעפי שאינו ידוע מי בחבו כשר דמירע ידיע שהוא של ישראל והוא שלא יהיו מצויים שם עכו"ם היודעי לכתוב:

ברכי סי' ק"ט וטעו"ס

הגה כי וכן מותר לקנות נבילות החתומים כדרך שישראל חותמי ולוקח כמקום שחין לחוש שמא בשאר הסחורי כיד עכו"ם וקבעו לותן כנבילותיהן ים לוסרים ככל זה מלחר שלח ידעתו מי כתבו לו חתמו ל וכלי עבד חילוקי חמיי:

עי' המניח

ונשו לו שם שחט וזהו התרנגולת וכשיר אין לי טביעת עין למכשי שחט שחטתי תרנגול ס"ל לכל בעל התרנגול היה מכיר ואפי' שוחט היה ושחטתי לוחתי כיון שכעל התרנגול היה מכיר ע"כ ל"ל וכ"פ מהרש"ל ס"ק ל"ע: בח אם שלח סי' שחיט' מ' למקום שנהגו עכו"ם שמלחוח כי הוי סי' ע"כ ל"ל ומשו הוא ומשו"ה כ"ע מ"ק ל"ע ס"ק ל"ג ס"ק ל"ג ס"ק ל"ג

ובת"ת כ"מ כללא פ"ג דיק"ו ומכ"מ ליקח ויכו שמא מי' העכו"ם מפרק שמא מקורין מוסק"ט על מ' מותרין שמא מי' כתבי' מיירש עכ"ל ונ"כ כ"מ מכי ת"ם שם דכיין כוכבים להקל ועי"ל מ"ק"ל מעיף ו': לא שמכים כו' בתולין דף נ' ע"ב דייק מהמי' לישבא דשמכים כייכו דיכבר מיכו מפיק דשם לשפתי לכתחילה מותר בינוני וככבים וע"כ ג"ל דמ"ש סט"ו הפי' לישבא עכו"ם מפיק בקטנה דשם ומן רב ולא סודיעו שדעתו לשהות דמיכו מותר אף כלישבא וכ"כ הר"ן ק"ס ט' סע"ב ד"ה דכבה"נ אמו לכתחל"ש וסוף מסמרל"ג ר' שמעון בשם רשב"ג כ"מ ס"ק כתבו כולין שם ישנן ונכנס כו' ברש"י קטן ינוק וככבים מכי כלל"ע לכל' ס"ק ס"ג בשם"ה והפי' לשורי (עיין בת"ז קרנב"ח שכתב כפי' ס"ק ל"כ ס"ק שאת אם מוציאין בשמירת שפעוטות כו') וכ"מ כתבו כפי' ס"ק ס' לעכין פדם ע"ם והע"ג דלפי' לפתח שפתי מסו דדם שכיכלו כו' עובר עלין ומין כאן אף שם מיכו דרבנן כדפרי' שם ט"ו בעכו"ם מפל"ת שהדיכו וכדשכועכר כב' שם וכת"ם סוף כללא"ם כרש"ל דדוק לעכין כשעכו"ם לבדכיו דכשיכו דמורין לי"כ כשין בשפל"ת סוף מכועדות שאם אכל לעכין מיירשת לי"כ לבדכיו כהכי: לב והוא מנה שכיכת אלין אין לי' לדכריך לידע שלא סגר שכיכת עלין אכל אין הסתם שסגר דשם כש"א ס"ם ע"ב מעשה לשדי' דאין שסתם לא פיי' שסגר שלא שלא ר"ל שלא כורע שסגר שלכתב"כ כפירוש כפי' ק"ט ס"ם ע"ש: לג ואין לפרש שמא יתכו ניצוצות מן לוו"ה כ"כ לכרים גלויים זה לאכל זה לאכל לכת שלה יש ליזהר שפי' כב' קדרות) יב יש להחמיר שלא להניח הקדרו אצל השפתו כשאין ישרא בבית: יג ישרא שעשה נביעות בבית עכו"ם ואחת ביחותם דפוס של עץ שכת הדפוס בבית העכו"ם לד ואין חוששין שמא זיקף העכו"ם ואחת אחרים באותו דפוס מ"ו ואין לחוש שמא החליף העכו"ם פני הנביעות בשומן חזיר: הגה ויש לדקדק לכת שכת הדפוס בכית עכו"ם שלא לכל אם מכל שכת מיכו מונח על הנביעות שעשה ישרא אם הסיחו כך ויש לחוש שמא עשה נביעות קטנות וסחליפם בגדולות שהיותר טובים לסור ובמקום שפסל יש להתיר בכל ענין:

קי"ט החשוד לדבר איסור אין לסמוך עליו בדברים הנאכלים ובו ד' סעיפים:

א החשוד לאכול דברים האסורי' בין אם הוא חשוד באיסור תורה בין אם הוא חשוד בא"ד דרבנן

ב אין למכ"ד עליו בהם ואם נתארח עמו לא יאכל משלו מדברים שהוא חשוד עליהם: הגה

מור ומקצי' ל"מ קס"ם

טור ורמ"ם תשו' רמ"ם שכלל יט

ב' בשם שכולי לקט ערל' פמ"ע

תשו' רשב"ם סי' סו

ג' מיין לפמוך

סנה ס"ל אפי' ממי שלינו חשוד רק שלין מכירין אותו שהוא מוחזק בכשרות ג אסור לקנות ממנו יין או שאר דברים שיש לחוש שיסוך ד מיהו אם נתארח אצלנו אוכל עמו: ב ה אם אינו חשוד לאכול דברים אסורים אבל הוא חשוד למכרם מתארח אצלו ואוכל עמו ובן אם שולח לביתו מותר דהוקה שממה שהוא אוכל משגר לו: (ו עוכר עכו"ם לתיאכון לא מקרי חשוד) ג מותר ליתן משלו לחשוד לאכול דברים האסורים בד"ש תקן או יבשל לו: ולא חיישי' שמא יחליפנו ה כיון שאינו חשוד על הגזל ואם נותן למי שחושש בתקנתו והוא חשוד לאכול דברים האסורים אסור שמא יתקלקל מה שנותן לו ויחליפנו בשלו ביצד הרי שנתן לחמותו החשוד איסו' שבושי' מחתנה ורוצ' בתקנת בתה ולפיכך מחלפת לו רעבטוב וכן הנותן לפונדקית החשודה ט פעמים שבושה מהאכנאי ומחלפת לו רע בטוב (ומ"מ מותר להפקיד אצלו ויזקוק לו הלכרים כמו שהפקידו אצלו): ד החשוד לדבר אחד אינו חשוד לדברים אחרים: אבל כל מה שצריך לאותו דבר חשוד גם עליו כגון מי שהיה חשוד למכור חלב במקום שומן והיה מרגיל הנערים לבא לקנות ממנו באגוזים שהיה נותן להם קונסים אותו שלא ימכור אפילו אגוזים: ה יג החשוד על איסור חמור

עכו"ם ס"פ גם מס' ע"ז

לקמן סי' ל"ה

לקמן סי' ל"ה

נדה ס"ב ע"ב ד"ה אלמא

לקמן סי' ל"ה

לקמן סי' ל"ה

לקמן סי' ל"ה

לקמן סי' ל"ה

ג לקמן לקנות ממנו. יין אפי' שאר לכרים שיש לחוש לסיוך לקמן סי' ל"ה שאר איסורים של תורה ממש אלא אפי' יין שאיכו איסור של תורה ממש דמכל מקום יש לחוש שמא יסיך ויכשלו בו. אלא דרבנן שגזרו עליו לטו ולאי יסיך ויכשלו קמן סי' ק"ג ול"מ יין אף אפי' שאר לכרים שיש לחוש לסיוך אפי' שאר לכרים שיש לחוש לסיוך אפי' מדרבנן לגזרי כגון נבילה ונמ"ב במקום שנהגו היתר. כו' לקמן סי' ל"ה ומסתימת' דלכרי פרש משמע דה"ה אלב אין לוקחין ממנו. אלא מ"ש בהוחזק בכשרות דלא כהשאר"ם שם שכתת דאלב לוקחין מכל אלם ונקט אלב משום דשכיח יותר אבל שאר לכרים שיש לחוש לסיוך אפי' אלא מוכח לעמוד על הפיך עכ"ל ואיכו לפי' שהיה נוהג בכיתת הפיך והא"ש שגורסי' אין לוקחין מ"מ ממ"נ בסורים אלא אין במוחזק לא מין ולא אוריים ולא מחיכת דג שאין לה סימן ולא אלא אלקונכריות ולא קלקית ולא נביכה ע"כ אבל בכוספי לירן בשם (בעכו"ם פ"ק ע"ב) לוקח אלב במקום שחיכת דג וכך היא גי' שלהם. וכן בעתיק שכ' משמע להדיא דאלב שוה לשאר לכרים ונה דעת שר"י: ד מיהו אם נתארח אצלו לוכל עמו אלא נרא שמי שהוא חשוד לאכול לכרי שכתבו שר"י ובשם שאלתו' ומ"ש שרש בשם (כעכו"ם פ"ק ע"ב) לוקח אלב במקום שחיכת דג וכך היא גי' שלהם. וכן בעתיק שכ' משמע להדיא דאלב שוה לשאר לכרים ונה דעת שר"י: ה אם היכו חשוד לאכול עמו אפי' שרש ב

יג משוד על הקל ממכרו כו' לפרים כרמה דהיינו דוקא בדברים
לן בכלה ממכרו וע"ש לעיל ס"ב דוקא בעבד ושפחה שבעות
בפרהם דוקא לדוי מומר נס לשפחה דהיום ולא בשאר עבדיו דהם מידי
בעכו"ם לעיל לית בהלה מהם עכ"ל ולפכם דהק דכם ב"ס"ק דשמוד
לע"ז ולשלל שבקות הוי משמוד לכל עבדיו שבעולם משום דהכך מחיבי
מכל העבדות מאל בשאר עבדות לא הוי משמוד לכל העבדות אלא
דיכו כדכתב כאן לשם דבר קל ממכרו משוד עליו ופשוט הוא: יד
לשם דוקא קל שבשפחה כרמה אפי' הוא קל בעוכם ובעיני הבריות וכרמ'
דשפחה לן בעיני עכו"ם כמו' כמ"ש חזר וכחזר לשם ס"ב על ס"ק דשן אפילו
הוא קל משוד על המוד ממכרו כיון שכחזר כרמה שכ כרמה ואפשר
שלכך כ' במכר כאן משוד על שני דברים כו' ולא כת' על שני אלו מוכרי'
ובכתב כשפ"ק שלפני זה משוד על אלו המוד כו' ועיין ס"ק יב: טז
מון עע"ש ומלמל שבת כו' דאלו הכך ככר כתבאר בס"ב דהוי משמוד
לכל העורה ודא דמשמוד לכשך סיין הוא כמי משמוד לכל הקור שהכי מיכי
ס"ק דחולין וכ"ש כל הפוסקי' והוא בכלל משמוד לע"ז. טז ומן
שלימו מפקיין בדברי הלל בלומר הוא מה ס"ב ס"ג ומחלל: שבת וכן
עפרים בתשו' הרמב"ן שהביא הב"י ובתבאר בס"ב דמשמוד לבתבים אפי'
לדבר שי"ל דיכו כעכו"ם וע"ש ס"ק ס"ב: יז בשמן בשא אפי' כל
עצמו אפי' למכו' וכן לאכול עמו: יח ובשל אחרי בקש לאוהו דבר
לוש מותר הוא דוקא לעכין איסור אחרין הבי לכל לעכין ממוכש מי
שהוא משוד לדבר אי עכו"ם לשיל לדבר מ"ק בשל מתרים וכמו שכתבתי בס"ע
לשם דשפ עד כל היכא דבקבת דשפ
לשם להשיל לדבר וכן לקשו ס"ק ס"ט שהם הרב כדברי המחבר וכן ס"ל דבס"ב ס"ג ס"ל דמי משוד על עדיות
עכו"ם ס"ב בתרת לישמ"ל דבר ובכורות דף ל"ו ע"ב בתוס' ב"ב ע"ב ד"ה מיד וס"ל דבשמן הוא על כל תכיהו ס"ב דרעב"ם ומסתב"ן לשון רוב ע"ב
וכ"ש הרש"ב בתשו' ס"ד ופר"ן בתיהו ס"ב ד"ה ומהו שכ ס"ל דבשמן אפילו טעור וכל הפוסקים כללמן ס"ל דה"ה הרש"ם ושור בתבו ב"ב
בס"ו ס"ל דמשמוד לע"ז אפי' הוא מלא ולפי' הוא הכי היכו טעמ דשור בעדות וכתבתי ס"ם בשיר דף כ"ו ע"ב דהיכ"ל דהקהו מבויש דהקהל
שכיכ"ל לא מו ללא תהיה מבויש ומיש בבוכי' יעקבו ע"ש ומשם מלקמן ס"ק יבו בהגר"א שכ דם ס"ק יט מיהו כל זה בשמוד לבל בשמוד לדיכו
שהוא משוד בתבתי לע"ל ס"ב ס"ק ך ולקמן ס"ק יט לפיכו בשמן לאוהו דבר בשל לאחרי ע"ש: יט מי שהוא משוד בדבר ללא משמע
לשיכו כו"ש כיכון שהוא משוד על ללא תשמוד ללא משמע לשיכו שהוא משוד לא לבשלו אלא לשתות מהן ולכן לא מיקרי משוד ומ"מ דבריו
הרב נרכי לישוד ללעכין אלו לא מיקרי משוד לי לבשלו דברים בשל עצמו אלא לשתות מהן לשתותו לבה שהוא משוד לשיכו שהוא עכו"ם לא
שיכ משוד וכמו שבתבתי אלו לאוהו דבר בשל עצמו ס"ק כתב דאפי בשמן ונרוך לפרש ולבשכיך זה לא מיקרי משוד דשפ על דברי הקלים מתכו
לא משוד כיון שהוא עכו"ם בתשורה לא משמע לא משמע לשיכו שהוא עכו"ם דלשם היה יולדי שהוא עכו"ם בוזר בה וע"ל ללעכין עדות ממון כשר להעיד
ולא מיקרי משוד ומולי"ש להתוק דק"ק ס"ב בתבתר דבשל תתר לשתון שפ לאוהו דבר ליתי לשתות מהן אפילו שהוא הכי הוא דאפי אפי' שהוא משוד לעכו"ם מותר לשיכו
בן ומיהו לאוהו דבר אי כן בשמן לעולם אבל בהוא דקון לתר בתבי זה בדשמו מלתי שבתב שם בס"ק דף ס"ק ה"ל ס"ע דשתו
בדשב"ם שהביא הב"י סי' קל"ו משמע דשם ללתי משוד בדבר אבל אם בהיתר מיקרי משוד לשתות מהן ולא לבשלו ולא לשתות ממנו
בקרקעות ולישיכ להתיכם עד בשבועה כו' עכ"ל וכ"ש לפ"ד שהוא משוד לשיכו שהוא עכו"ם לא מיקרי משוד ללא יהא בשמן
לתי בשבועה מהו לאוהו דבר אי כן בשמן בלתי שבועה: ב דולתי לא יהא בשמן שבועה אי כיון שם מפורש הטעם דולתי אלפי עור
לא תתן מכשול לפ עבדיכו דוקא בדברים שלא שהוא בתבר ואין להקשות הא בת"ב בהגר"א סי' קל"ב סעיף ט"ו דמי שמכר
משמ"ב ואוכל עם לתרי שיכו בהר מהם לשתות מהן משום היכו דל"ל משלי שהוא עיקר בשעה הבירו לן משום היכו
(כיון דלא תמיר לישראל) ובמ"ש הרב שם: ובתשובה מהר"ל בן חביב סי' קל"ו בתריך מלך בדיכי שו ודאי לעבד בקבי שבתבי הרב הגר"ש ובקוקי
הדיכי בשיבתי מקבותו והוא מי שכותב לישראל בשר בתלת שמשבר מהדין כן ומוכל בשיבתי כן ומשם לא מיכו לאכול מהם לא קל משוד ליכו להמוכר מות לאכול
להאכיל לו דמי לא"ל ס"ל לא יכול לאכול מבל כשיהיה מבשל לאחרי ולא יהא בבלי לבשל לו שמשוד להתוכר לשתי ואפ"ל
בכל ושיכו: לכל מ מהתיר מבשל לאחרי ולבתוב דבר מקבת והלום דבר מקבת מבתב שבוקין וכבי מדיכתו שבוכב כן לשם
(וע"ל ס"ק ס"ק ק') ויכול להלום לבשל לבתבל בכלי של המתיר שהוא כן בשתה כלי לקול כמו שהין לישכ"ל ללא קבלו עליכ המכר לבתבל
כ"ב ושם בעל הבל לבשיכו בדיך לבשל אבל הוא כן ללא ושם בעל הבל שהוא משוד ס"ל לבשל אבל שהוא מן שבשלו ואין לו שתה עלי שהוא
בל אין לו (וע"ל ס"ק ב' ס"ק נ') וכל זה לעב דבכל אבל לאכול בהלום מבשלו המתיר שהוא משוד ע"ש דבדיו שלוש בדבר אישור
שם התבתב"ל הוא מדבר שדרך לתת בקוכו אותו הכומן שהוא משוד רק שתה בן לדשם שהוא בהוץ יכול לאום להתבשל אבלו לא יהיכו תכם
וכיו בדיכי שם הוא יודע שהוא בלום אותו מבשל בין שלומר מתת המבשל בין אחר שמוכר שבדיכן כן וכל זה בשת שבל שם שבוכבש יעשו כאבשם
כגון באיכום לישיכום יש קוצץ מקומות שבוכבי אישור בשלב שעל הקיבה וכשלין למקומות הבוכבי שיהיה אוכלי מבוכלין מהארוך הו מהכשר שהקבש
עם הלי"כ שאשתמש שבשל שבן בי ודוקא שיהא באבשם בשוכל כגון שאותו הקומבי שיהיה מבשל בשוכל שבן בשאותו מבוכבש לאכול
שבוכבי לאכול שם המבשל בשאכל לבד אי אכול מבשל אבל אם אותו מבשל שיהיה מבשל בשוכל שבן בשאותו מבוכבש לאכול
מעם שבוכבי לאכול בשאכל שם המבשל בשאכל לבד אי אכול מבשל אבל אם אותו מבשל שיהיה מבשל בשוכל שבן בשאותו מבוכבש לאכול
שבוכבי לאכול בשאכל

כב אינו נאמן עליו אפילו בשבועה:

תשו' רשב"ם ט °גר שחזר והמיר מחמת יראה וכן ישראל שיחטא מחמת יראה שלא יהרגוהו ישראל גמור הוא ושחיטתו מותר ואינו אוסר יין במגעו:

סם ז כג °מסור שחיטתו בשרה ונאמן על האיסורים: (ע"ל סימן ב' דיני פוסלים בחיטת מסור)

סם יא כד °מומר שבעיר אחת מאמין בגילולים בפני עכו"ם ובעיר אחרת נכנס בבית ישראל ואומר שהוא יהודי אינו עושה יין נסך:

רי"ב סם' ל' וע"ל סי' ק"ט סעיף ט' יב °האנוסים שנשארו בארצותם אם הם מתנהגים בכשרות בינם לבין עצמם ואין בידם להמלט למקום שיוכלו לעבוד את י"י סומכים על שחיטתן ואין אוסרין יין במגען:

כל סמצ' הוא מכר רמ"ס סי' ט"ו סק' מ"ב ומור סמקבר ובקצו בח"מ סי' ל"ל יג °המוכר לחבירו דבר שאסור באכילה אם עד שלא אכלו נודע יחזיר לו מה שקנה ממנו והוא יחזיר לו הדמים ואם משאכלו נודע כה מה שאכל אכל והוא יחזיר לו הדמים ואם מכרו הלוקח לעכו"ם או השליכו לכלבים כו ישלם לו דמי טריפה ואם היה דבר שאינו אסור באכילה אלא מדברי סופרים או אם היו הפירות קיימים מחזיר הפירות ונוטל דמיו כו ואם אכלן אכל ואין המוכר מחזיר לו כלום וכל אסורי הנאה אפילו מדברי סופרים מחזיר הדמים ואין בו דין מכירה כלל:

לבוש סי' תנ"ט יד °המוכר בשר ואחר כך נודע כה שהבהמה לא נברקה כהוגן דינו כמוכר דברים שאסורי מדברי סופרים:

הגה כה °ואם מכר לו דבר מכוסה שליתיה מוקת כשורת לחיתיה לא כה ריעות ולא יכולין לבדוק אם היו כשרה ובהיכים

סי' ל"ל ס"ק ל"נ ס"ג ועטו כתב סטעם הרמב"ן ומין זו טעמי' כנ"ל כך נלמוד מכאן ועוד לדברי הכל אסור דכאן מיירי שהיה יודע שהיה מקבל עליו שיהא מחזיר לו הדמים ואפילו אכלן ואפילו מכרן ואפילו השליכן לכלבים ואפילו הכי מחזיר לו הדמים משום דכיון שהוא מדברי סופרים ומין ע"ג לא הפסיד כלום ולא נתן לו אלא דמי יין שאינו יין

ד לא החשוד לאכול דברים שאין הרבים רגילין להקל בהם אף הוא חשוד להחליף ואיא שאין מפקידים אצלו דבר האסור מן התורה אלא בשני חותמות:

קך דיני טבילת הכלים ובו טז סעיפים

א הקונה מהעכו"ם כלי סעודה של מתכת או של זכוכית כלים המצופים באבר מבפנים אעפי שהם חדשים צריך להטבילם במקוה או מעיין של ארבעים סאה:

ב צריך שיהא הכלי ברשותו בשעת טבילה שאם מהדקו בידו הוי הציצה ואם לאחלה ידו במים תחילה אין לחוש:

(ודוקא שלחלח ידו כמי מקוה, אבל לא כמים תלושים)

ג יברך על טבילת כלי ואם הם שנים אין מברך אלא על טבילת כלים:

ד טריפ"ד שנשפתים עליה קדירה אינם טעונות טבילה, אבל פרידיאש טעונות טבילה מפני שנותנים עליהם המאכל עצמו:

ה סכין של שחיטה (הוכשרו שמפסיטין כו) יש מי שאומר שאינו צריך טבילה:

סנה ומלקין וטוב לטובלו בלא ברכה סכרזלים שמתקנים בהם המנות ליטה נריסים טבילה וכן כיסוי שכופין על הפת לאפותו אבל כיסוי קדירה נרי טבילה:

ו כלי עץ שיש לו השוקים של ברזל בבהונ שמעמידים אותו, אינו טעון טבילה:

ז בוס של כפף מחובר בכלי עץ צריך טבילה וכן יש רחיים של כלכלין מבחוץ העץ יש ברזל קבוע מבחוץ כו נריך טבילה וכן המסבבות של ברזל ומקר מתכות הברזות של ברזל ומקר מתכות כולן נריכים טבילה ודוקא שעיקר הכלי הוא של מתכות אבל לא עיקר הכלי הוא של עץ רק שעשו ברזל קבוע כו הוחיל ומסבר להסתמם כו בלא הברזל אין נריך טבילה

ח החשוד לאכול דברים שאין הרבים רגילין להקל בהם אף הוא חשוד להחליף ואיא שאין מפקידים אצלו דבר האסור מן התורה אלא בשני חותמות:

קך דיני טבילת הכלים ובו טז סעיפים

א הקונה מהעכו"ם כלי סעודה של מתכת או של זכוכית כלים המצופים באבר מבפנים אעפי שהם חדשים צריך להטבילם במקוה או מעיין של ארבעים סאה:

ב צריך שיהא הכלי ברשותו בשעת טבילה שאם מהדקו בידו הוי הציצה ואם לאחלה ידו במים תחילה אין לחוש:

(ודוקא שלחלח ידו כמי מקוה, אבל לא כמים תלושים)

ג יברך על טבילת כלי ואם הם שנים אין מברך אלא על טבילת כלים:

ד טריפ"ד שנשפתים עליה קדירה אינם טעונות טבילה, אבל פרידיאש טעונות טבילה מפני שנותנים עליהם המאכל עצמו:

ה סכין של שחיטה (הוכשרו שמפסיטין כו) יש מי שאומר שאינו צריך טבילה:

סנה ומלקין וטוב לטובלו בלא ברכה סכרזלים שמתקנים בהם המנות ליטה נריסים טבילה וכן כיסוי שכופין על הפת לאפותו אבל כיסוי קדירה נרי טבילה:

ו כלי עץ שיש לו השוקים של ברזל בבהונ שמעמידים אותו, אינו טעון טבילה:

ז בוס של כפף מחובר בכלי עץ צריך טבילה וכן יש רחיים של כלכלין מבחוץ העץ יש ברזל קבוע מבחוץ כו נריך טבילה וכן המסבבות של ברזל ומקר מתכות הברזות של ברזל ומקר מתכות כולן נריכים טבילה ודוקא שעיקר הכלי הוא של מתכות אבל לא עיקר הכלי הוא של עץ רק שעשו ברזל קבוע כו הוחיל ומסבר להסתמם כו בלא הברזל אין נריך טבילה

ח החשוד לאכול דברים שאין הרבים רגילין להקל בהם אף הוא חשוד להחליף ואיא שאין מפקידים אצלו דבר האסור מן התורה אלא בשני חותמות:

קך דיני טבילת הכלים ובו טז סעיפים

א הקונה מהעכו"ם כלי סעודה של מתכת או של זכוכית כלים המצופים באבר מבפנים אעפי שהם חדשים צריך להטבילם במקוה או מעיין של ארבעים סאה:

ב צריך שיהא הכלי ברשותו בשעת טבילה שאם מהדקו בידו הוי הציצה ואם לאחלה ידו במים תחילה אין לחוש:

(ודוקא שלחלח ידו כמי מקוה, אבל לא כמים תלושים)

ג יברך על טבילת כלי ואם הם שנים אין מברך אלא על טבילת כלים:

ד טריפ"ד שנשפתים עליה קדירה אינם טעונות טבילה, אבל פרידיאש טעונות טבילה מפני שנותנים עליהם המאכל עצמו:

ה סכין של שחיטה (הוכשרו שמפסיטין כו) יש מי שאומר שאינו צריך טבילה:

סנה ומלקין וטוב לטובלו בלא ברכה סכרזלים שמתקנים בהם המנות ליטה נריסים טבילה וכן כיסוי שכופין על הפת לאפותו אבל כיסוי קדירה נרי טבילה:

ו כלי עץ שיש לו השוקים של ברזל בבהונ שמעמידים אותו, אינו טעון טבילה:

ז בוס של כפף מחובר בכלי עץ צריך טבילה וכן יש רחיים של כלכלין מבחוץ העץ יש ברזל קבוע מבחוץ כו נריך טבילה וכן המסבבות של ברזל ומקר מתכות הברזות של ברזל ומקר מתכות כולן נריכים טבילה ודוקא שעיקר הכלי הוא של מתכות אבל לא עיקר הכלי הוא של עץ רק שעשו ברזל קבוע כו הוחיל ומסבר להסתמם כו בלא הברזל אין נריך טבילה

קך

א מן של זכוכית מן כלים המצופי באבר כו' כנ"ל ונהייכו כלי חרס ודומה להן המצופין באבר: ב המצופי באבר ובתב הגמ"י בכלל ב"ח דין ע"ט דכמצופים בזכוכית דינו כמצופי באבר: ג הגה"מ י"ל כנ"ל ופלינ מסברא דנמוק: ד יטבול בלא ברכה ובמרדכי כתב בשם הר"ר לחפלו לית מאן דפליג אלא מבחון באבר טבילה בלא ברכה ומהלתו כ' ול"מ ובתב הב"ח ויש לחלוק על מהבון בעולם שמשתמשים בקדירות המחופים באבר מבפני בלא טבילה בכלל: ה בלא ברכה ובראה דיש להחמיר אם יש ברכה בטבילת כלים שעיף ט' וכן הוא בגמ"י בכלל ג"ח ע"ב: ה יפה כ' בשם כלי ע"ש שהביא ראיות לזה מהרמב"ם ומהלוקה בזה ובמב"ם ס"ב מיהלכות מקוואות דין ל"ח כתב המחבר בהלכה ומשמע לכאורה דאפי' בטבילת הגר ומעמידין אותו בתוך הכלי ומברך עליה אין נראה שאין לו ראיה עכ"ל ומהיכי תיתי נראה לי דמה שכתב המחבר בשם הרמב"ם ובן נראה בד"ה בשם הר"ם ונם בד"מ בשם הגמ"י ס"ק ג' סעיף ד' נהי טבילת הגר לא עלתה לו עלתה לו טבילה וכפוף ס"ק מה מקוואות תכן בהגר לא בעי טבילה כלל ומ"מ בעי ברכה ומ"מ בכלי סעודה בעי טבילה וברכה ומ"מ בכלי אוכל אפי' בעי טבילה לא

יד ס"ג להטבילו וכ"ש ס"ס דיש ס' בפסק דצריך טבילה וכדלקמ' דיש
להטבילו בלא ברכה מן יטביל כלי חבר עמו: שו חמור
להסתפק כו לנרכי סעודה אלא לנרכי סעודה מותר להסתפק כו
ומעשה שבקשו לנרך סעודה כשהלך עלינו לחתוך כו קלפים ס"ג טבילה
כ"כ בחו"מ ס"ס דין ס': טז צריך טבילה גם בשכי חעבו"ם שרשמן
לקנו לחתוך כו קלפים ופ"ג: יז ואם לאו כו' בלא סמ"ס יודע
אם נעשה העבו"ם לשוקנו או לאו אלא מספק אין לברך שאין דעת
העבו"ם לשוקנו משיטת רש"י ס"ג טבילה כל זה הוכחתי בספרי מלבושי
הקודש והטור ומלבושי שרד"ל בס' פסק שכתב דמשכחת ס"ג טבילה רק
בשקולטו ג"כ העבו"ם וכתב"ם כת' דמשכחת לקבל"ם ומוספק לן וצריך
טב"ה אם מספק ואלא בשב"ח ע"ש מיהו היכא דליכ דעת העבו"ם לשוקנו
כתב מלבושי שרד"ל דאין להסתפק בו בלא רשות העבו"ם משום נמיכת דעת
דשוב אף בשל עבו"ם ואין נראין כן אלא משמעות' בשכבות העבו"ם
אף בלא רשות עבו"ם אפי' יודע שאין דעתו לשוקנו וכדלקמ' ס"ל דאין
בזה משום נמיכת דעת העבו"ם מיה שמסתפק בו: יח ואם לכסוף
בשוקנו כו' כ"כ וכתב"ם ס"ס דיש ס' ומיהו אם כוסף מעו' לעבו"ם
וקבל בתורת שכון שלא יחזור לו מספק צריך טבילה בלא ברכה ואם
ויצרך לשעת עבו"ם אפי' יודע שאין דעתו לשוקנו וכדלקמ' ס"ל דאין
בזה משום נמיכת דעת העבו"ם מיה שמסתפק בו: יט ואם לכסוף
בשוקנו כו' כ"כ וכתב"ם ס"ס דיש ס' ומיהו אם כוסף מעו' לעבו"ם
וקבל בתורת שכון שלא יחזור לו מספק צריך טבילה בלא ברכה ואם
ויצרך לשעת עבו"ם אפי' יודע שאין דעתו לשוקנו וכדלקמ' ס"ל דאין
בזה משום נמיכת דעת העבו"ם מיה שמסתפק בו: יט ואם לכסוף

טז משכן עכו"ם כלי לישראל אם נראו בדעת העבו"ם
שרוצה לשקעו בידו טעון טבילה יז ואם לאו
יטבילנו בלא ברכה או יקנה כלי אחר ויטבילנו עמו:

(יח ואם לכסוף נשתקע כלי יחזור ויטבלנו בלא ברכה)

יט ישראל שנתן בסף לאומן הגה
עכו"ם לעשות לו ממנה יט ואם חולקין (טו"ב ס"ק נב)
כלי אינו צריך טבילה (כ"מ ואם לטבלו בלא ברכה ואם
מהרדכי) מקנת הכסף שנעשה ממנו
הכלי של עכו"ם כ צריך טבילה וכן לומן ישראל
מעשה כלי לעכו"ם ונקלו ממנו כ"ג יטבילנו גם בן בלא
ברכה אם העכו"ם נתן כל המתכות מכל אם עשאו לעצמו
רק מקנה המתכות מן העכו"ם כ אז אם נתן מקנ' מתכות
משלו אין צריך טבילה:

כ' בשם תקנ' מהרכ"ו ומנור (והוא בתשו' מהרי"ל ס' ס')
כ"מ מהרדכי
ס"ק
כ' בשם הגה' מעשה

יא ישראל שמכר כלי לעכו"ם וחזר ולקחו ממנו צריך
טבילה כג אבל אם הגה
משכנו בידו וחזר ופדאו מישראל ועכו"ם מקנתו כלי מו"ס
אינו צריך טבילה: כד כשותפות ס"ג טבילה
כה ישראל שנתנו לו
ממנו כלי והוחזרו לו אין צריך טבילה אבל אר מו מוסל
מחבירו ישראל ולקחו כלי והוחזרו לו צריכין טבילה דכבר
נשתקעו כיד עכו"ם:

מרד' ופ"ל פ' ר"ב ס"ג ד'

יב צריך להטביל ידי הכלי:
יג צריך להעביר החלודה קודם טבילה ואם לא הג"מ ופמ"ג
העביר אם מקפיד עליו הוצץ מאם שפשף ונתן כלבו ס"ק ו'
בנחלים ונשאר עדיין מעט של חלודה שלא יבול לעבור
עי"ז בך הוי מיעוטו שאינו מקפיד עליו ואינו חוצץ:
(וע"ל סימן ר"ב מדינה)

תפ"ח סי' רנ"ו

יד אין מאמינים קטן על טבילת כלים:
(אבל אם טבלו לפניגדול הוי טבילה)

סס תשו' רמב"ן וקכא ותשו' רשב"א ס"ק תרפ"ב

טו אם הטביל כלים ע"ז עכו"ם בו עלתה להם טבילה (ל"ש)
(אבל לימן כאמן על הטבילה)

טז אם שבח ולא הטביל כלי מערב שבת או מערב
יום טוב יתננו

חכל כלי המתוקן כיתידות של כרזל וכלא היתידות לא היה
לחפסר להסת מם כו וסס מכפים נריך טבילה:
ח השואל או שוכר כלי מהעכו"ם אינו טעון טבילה
אבל אם ישראל קנאו מהעכו"ם והשאילו לחבירו
טעון טבילה שכבר נתחייב ביה הראשון ויש מי שאומר הגה מעשי
שאם לא לקחו הראשון לצורך סעור לא לחתוך קלפים
וביוצא בו יש אין צריך הגה
להטבילו: ט אבל הרחצון טו חמור ל"ש (ומו"ס)
להסתמם כו לנרכי סעודה
אפי' דרך ערלי בלא טבילה אעפ"י שלקחו לצורך קלפי' וכן ביח יוסף
אם קנאו ישראל הסמי מן הרחצון לצורך סעודה טו צריך
טבילה נכי הסמי:
ט משכן עכו"ם כלי לישראל אם נראו בדעת העכו"ם
שרוצה לשקעו בידו טעון טבילה יז ואם לאו
יטבילנו בלא ברכה או יקנה כלי אחר ויטבילנו עמו:
(יח ואם לכסוף נשתקע כלי יחזור ויטבלנו בלא ברכה)
יט ישראל שנתן בסף לאומן הגה
עכו"ם לעשות לו ממנה יט ואם חולקין (טו"ב ס"ק נב)
כלי אינו צריך טבילה (כ"מ ואם לטבלו בלא ברכה ואם
מהרדכי) מקנת הכסף שנעשה ממנו
הכלי של עכו"ם כ צריך טבילה וכן לומן ישראל
מעשה כלי לעכו"ם ונקלו ממנו כ"ג יטבילנו גם בן בלא
ברכה אם העכו"ם נתן כל המתכות מכל אם עשאו לעצמו
רק מקנה המתכות מן העכו"ם כ אז אם נתן מקנ' מתכות
משלו אין צריך טבילה:
יא ישראל שמכר כלי לעכו"ם וחזר ולקחו ממנו צריך
טבילה כג אבל אם הגה
משכנו בידו וחזר ופדאו מישראל ועכו"ם מקנתו כלי מו"ס
אינו צריך טבילה: כד כשותפות ס"ג טבילה
כה ישראל שנתנו לו
ממנו כלי והוחזרו לו אין צריך טבילה אבל אר מו מוסל
מחבירו ישראל ולקחו כלי והוחזרו לו צריכין טבילה דכבר
נשתקעו כיד עכו"ם:
יב צריך להטביל ידי הכלי:
יג צריך להעביר החלודה קודם טבילה ואם לא הג"מ ופמ"ג
העביר אם מקפיד עליו הוצץ מאם שפשף ונתן כלבו ס"ק ו'
בנחלים ונשאר עדיין מעט של חלודה שלא יבול לעבור
עי"ז בך הוי מיעוטו שאינו מקפיד עליו ואינו חוצץ:
(וע"ל סימן ר"ב מדינה)
יד אין מאמינים קטן על טבילת כלים:
(אבל אם טבלו לפניגדול הוי טבילה)
טו אם הטביל כלים ע"ז עכו"ם בו עלתה להם טבילה (ל"ש)
(אבל לימן כאמן על הטבילה)
טז אם שבח ולא הטביל כלי מערב שבת או מערב
יום טוב יתננו

מרד' ופ"ל פ' ר"ב ס"ג ד'
הג"מ ופמ"ג כלבו ס"ק ו'
סס תשו' רמב"ן וקכא ותשו' רשב"א ס"ק תרפ"ב
מרדכי פ"ק דע"ז ס"ק תנ"ה

(ולקמן ס"ק ת"ב כ' דאפי' כלים שנפסק בהם דצריך טבילה מדרבנן) וכן כ"מ בפסק שכתב המחבר ועוד

יתננו לעכו"ם במתנה ואחר כך ישאלנו ממנו ומותר להשתמש בו:

כיצד יפסק סור ופקום

הגה וכן יעשה לפילו בחול כמקום שאין לו מקוה ואם עבר והשתמש בכלי טבילה לא נאסר מה שנשתמש בו ויטבלנו עול:

קכא

סדר הכשר הכלים הנקנים מן העכו"ם ובו ס"ה סעיפים:

א הלוקח כלי שנים מן העכו"ם כדרך שנשתמש בהן עכו"ם כך הוא הכשרן לפי כך הלוקח כלי תשמיש ישנים שמשמש בהם בצונן כגון כוסות וצלוחית ופיוצא בהן מדיחן ויצריך לשפשפן היטב במים בשעת הדחה כדי להסיר ולמרק ראיסור שעל גביהן ואח"כ שופשפן במים ג ומטבילן והם מותרים:

הגה יש מקומות שנהגו היתר לשוף יין בכלים שנסרוחים מלובקי כחלב משום שטבע היין להכריח מן החלב והחלב נקרש ועומד כשנמזג ואינו נוגע כלל ביין:

כיצד פסק קכא

ב לקח מהם כלים שנשתמש בהם בחמין בין שהם של מתכות או של עץ או אבן ג מגעילן ואחר כך מטבילין אם הם של מתכת והם מותרים ואם הטבילן ואח"כ הגעילן מותרים ד הגה

סור ופוסקים בסי רכ"ג

סור ופוסקים בסי רכ"ג טור

ואינו צריך לחזור ולהטבילן: הגה אין כלי שנעשה עיון כהלכות פסח סי' תנ"ג י ואין להשתמש בכלי להגעיל סוס כלי זמן מרובה אלא אחר שנשתמש בכלי פחות ממנו כגון שהגעיל כלי גדול בקדירה קטנה ה"ה אם הגעילה כלי מקום שצריך להגעיל לא מהני להם קלפו לכלי ככלי לחומות ועיין לעיל סימן ק"ג דין מדיח של חיסיר:

מ"ם סי' ק"ל ס"ג ומ"ש וכנ"ם

ג דיני הגעלה וליבון הלא הם בתוב"ם ז בהלכו' פסח:

ד מחבת שמטגנים בה אפי' ס שלענין חמץ בפסח די לה בהגעלה לעניין שאר איסורי צריכה ליבון:

בדעת ס"ר יל"ת וכנ"ם

ה אם הגעיל כלי הצריך ליבון אסור להשתמש בו בחמין אפילו שלא עי' נותן לפילו לכתחילה על האש: הגה ידי הדחה ושפשוף היטב וכל שכן כלי שצריך הגעלה כדרך שרגילין לנקות בשעת הגעלה כגון כוסות וכיוצא בהן מדיחן ומשפשפן היטב ואין צריך הגעלה:

מרדכי ורקח

ו כלי מחכות יש מפרשים ואומרים דלפילו לכתחילה אין להשתמש בכלי שנשתמש בו איסור במקצתו ואסור כולו משום דחם מקצתו חם כולו טו אבל לענין הכשרו לא עלתה לו הכשר עד שיכשיר כולו בין לענין הגעלה בין לענין ליבון:

מ"ם כסי רפ"ג

ולוקח

מיהו לכתחילה אין להשתמש בכלי שנשתמש בו איסור אלא אחר שהכשיר כולו בין לענין הגעלה בין לענין ליבון ועוד דמלשון כתיבה נפשך לא נבלי קטן דצריך ללמדו שיכוין לשם כמו שכתב כל"מ בשם ת"ה אלמלא הם ל"ל במפקנית ק"ה שם דבטל"ל דשכח לא בעי כוונה וכל היכא דלא בעי כוונה ס"ל ללמדו בלל כדמוכח כמ"ש בתו"ה דקדושין דף יג ד"ה וכן מפלק בעטו בין טבילה דרבים לטבילה דשכח ע"ש ולפ"ז אם כבלנו כלים לתיש קודם טבילה ס"ל טבילה כ"ש כמ"ש מהר"מ דלא כפ"ה שדקדק דבר זה מהא דם ל"ל דבעי כוונה כדי שיכוין לכבר בקבלר דליתא: כן יקבעו לעכו"ם כו' עיין בא"ח סי' שכ"ג סעי' ט"ז: תקנתם דיבי טבילי בלי תקנה לחרת ועיין בתשו' מהר"ן סי' ט"ז:

ע"ל סי' ל"ח ור"ב:

קכא

א כוסות וצלוחית כו' ל"ם ק"ב בסנ"ה ועי' בא"ח סי' תפ"ח ס"ק ס"ב:

ב ומטבילי לוקח כלי מתכות צריך שיכוין בשעת טבילה שבשעת הטבילה יהא הכלי להעביר החלודה שבו ופסק"מ בשם יש מנעילן בו' ועיין בא"ח סי' תכ"ח ס"ק ס"ג ום"ר: ד ולא כן דס"ל כטובל ושרץ בידו וכתב העט"ו ומשם לא ירדנו להשתמש בו אלא בנוכן יכול להטבילו ולהשתמש בו בנוכן וכ"כ הרי"ף בשם יש מקילין בזה ומיקל בנעיל כלי שנשתמש בו איסור ומיקל לו כבר מפי למדן שצריך טבילי שכיח דשמא נפל שרץ לתוכו ולא ידעינן ולהשתמש בו אלא בנוכן ובני ליש בטבילי וכיון שבשעת טבילה כשיתר טבילי שוב ס"ל טבילי שכיח וכדלקמן סעי' כ"ל שמטבילו תדיר לשמור בו חמין כיון דצריך לחזור ולהטבילו לה"ה כ"ש אפילו נימא דשמור לשמור בו בלא טבילה וכן משמע לשמור כדברי הרא"ש והטור: ה לחזור ולהטבילן וכדלקמן דיש לחזור ולהטבילן בלא ברכה ועי' בא"ח סי' ק"ך: ו מיהו להגעיל כו' ע"ל סי' ל"ד ום"ל ס"ה וכ"ם סי' תפ"ב:

ז בטבלות פסח כו' תפ"ב ותפ"ג ועמ"ש שם בס"ה: ח שלענין חמץ בפסח הטעם בכל וכן כלים של תשמישי עכו"ם שנקנו מהם בפסח לדיעה ראשונה בסי' תפ"ג ותפ"ד ולפ"ז נם כשאפשר שלא חלב לו כשר שני בהגעלה כיון דשיתר כלי בכל ותפ"ג

לבנו ולא הנעילו לפיים כו נזמות לו אם הנעילו ולא לבנו
ואין בו נזמות ותתך כו מלכל חס לא כלסך לפי הסכין כן
יומס ואם הטחיון במסחות היטב כך ומנעילו אח"כ מהני
לפי לכתחילה כמו ליכנס אם יוכל לנקות הנזמות מכו:

קנב דין נותן טעם לפגם בכלים ובו יב סעיפים

א נותן טעם לפגם מותר:

ב קדירה שאינה בת יומא דהיינו ששהתה מעת לעת משנתבשל בה האיסור הרי נותן טעם לפגם ואפילו הכי אסרו חכמי לבשל בה לכתחילה גזירה אטו בת יומא בין שבלועה מאיסור ובא לבשל בה היתר ובין שבלועה מחלב ובא לבשל בה בשר או איפכא:

ג ישן אומרים הא דתשיבה בנמה כשנ בת יומא דוקא שהקדרה יפה וסר ממנה כל שמנונית איסור הדבוק בה אבל אם לא הדיח יפה שהאיסור הוא בעין אינו נפגם בשהיית מעת לעת: ומ"מ אם שהו רק כנגד דמס מבקדירה כשר נפגם וחין נריך כטול לא לפלפולים חריפים לא לומרינן דין נותן טעם לפגם כמו שבתבאר לעיל סי' צ"ה ו"ל ולכן אם כישל בקדירת איסור שהיכה בת יומא מלכל חריך כנגן תבשיל שרוכו חומץ או שלא דברים חריפין לאור לכל לא מבשב התבשיל חריף משוס מעט תבלין שבו וכן נוהגין ועיין לעיל סימן צ"ה ס"ק ל"ג אם הם היה האיסור דבר חריף וחתר כך שהם הקדירה מעת לעת וכבלו כו היתר שהיו חריף מותר דאין הריחות ברוחות:

ד קדירה הבלועה מבשר וחלב אם קודם שעבר לילה אחת חממו בה מים חשיב כשוחר ונתבשל בה האיסור ומונים מעת לעת משעה שהחמו המים מז שאין בן בשאר איסורים: (ועל סימן ק"נ)

ה איסור מועט שנבלע בבל שדרכו שלא להשתמש בו בהיתר מועט בכדי שיתן זה טעם בהיתר שישתמשו בו כמו קדרה גדולה וחבית וכיוצא בהן הרי זה מותר להשתמש בו לכתחילה אעפי שהוא בן יומו לפי שאי אפשר לבא לידי נתינת טעם אבל אם הוא כלי שמשתמשין בו בדבר מועט כמו קערה וכיוצא בה אסור להשתמש בו שאין מבטלין איסור לכתחילה אפילו איסור מועט ואפילו איסור הבלוע:

ו סתם כלי עכו"ם הם בחזקת שאינן בניומן לפיכך אם עבר ונשתמש בהם קוד הכשרה בשל מיתר: הנס לכל לם חמס מים בכלי של עכו"ם לנום כהן פת חסר לנום כאותן מים לדבר זה מקרי לכתחלה הותרו ועדיין לא תתיל סכאתן הותרו לכל דבר שבעולם סכבילו ולא כסבילו לדבר לח לאפוי סהוי של עכו"ם סיטרא קונה מיטב לבת חל מות דמאחר דבבר בעבד כיל עכו"ם ד מי קדירי דיעבד:

אעפי כן אסור לומר לעכו"ם בשל לי ירקות בקדרתך וכן לא יאמר לו עשה לי מרקחת שכל האומ בשל לי הרי הוא כאלו בישל בידיו ואפשר שעל ידי הרקחים (או שלר לוחמים) מותר שכל האומנים מיוחדים כלים נקיים למלאכתם כדי שלא יפגמו אומנותם ובעל נפש יחוש שברים אלו מביאים לידי טחרה ונקיות:

ז נשים שסתם כליהם של עכו"ם אינם בני יומן כך סתם כלים שלנו בחזקת שאינן בני יומן:

ח כלי שנאסר בבליעת איסור ונתערב באחרים ואינו נכר בשל ברוב (טור בשם רבינו)

ט יש ליזהר מלהניח בבית העבוד כלי סעודה חדשים שלא ישתמש בהם:

הגה ואפי' אם נתנו לחונטן לתקנם צריך לנעוצם בשם סימן שלא ישתמש בהם העכו"ם ואם עברו ולא עשה כשחזר ולקחן מן העכו"ם נריכים הגעלה והוקו אם שהו קנת אצל העכו"ם יותר מכדי יום אחד אבל לפי שעה אין לחוש וכל זה כשהוכה להשתמש בו כיום אבל אם לא הוכה אלא לחונטן אם לא שהה אצל העכו"ם אלא כדי שיעור שבין סימן לסימן ואם נתשתמש בו העכו"ם עד לאחר זמן הסכל נומר אף אם נתשתמש בו העכו"ם

כבר

ועי"ם דאיכו חוור וכולע כמי ליתא דבעת עשיתו אלו בבל אישור לבחוש אם נתבשל בהם בשר אבל אם נתבשל בהם חלב אסור ואפי' בדבר חולין כלי נוסיף כאסור בשלין במים ם"ם כנגד הנאת הלע אסורי לכתחלה אבל בדיעבד מותר ובכוס בכוסות ובכוסי ובכלי אלומיניום ם"ם בדיעבד אסור לכתחלה לוקח כלי לבתי לבשל בהן כשר ויקיר דקיל (לעיל סי' צ"ח) טפס בעיקר דחורי ואקיל לעיל ם"ם כ"ט דחזור וכיעור ס"כ יין מדיחין אסורים מדיכא אסורים לאם לא יפסרו הכלים, שוב עיינתי בהגהות ד"ם ומנהגינו בם' דם"ם דהיכא דמקלוקתו לא בתבו הכריסב"ם נבי הנעלת כלים הלא בעלמא בשיטו עצמו פליגי אי מזיד וכיעור ואיכא למאי דרסב"ם לא כי היכי דפליגי בשיטו עצמו ה"ם דפליגי ב' נעלת כלים ס"ם ומנהגינו כך לכל הלא לעולי בתבאר לעיל סי' צ"ח ס"ק קכ"ל בהגהה"ד שלא לעולל חוור וכיעור ס"ם כ"ם כל דבבלי לאסורי וכ"פ הרשב"א בתשובה ס"ם ודלא כהגהה"ד בנם הנעלת לא כיון דיפה כאם אסורי בבלי דעתו לכל קולי ולעיל ס"ם כ"ט לכל כהגהה"ד נם מנהגינו מקשו הרשב"א הכ"ל דבבלי חוורי וכולעי ולא כתבו הסוי:

קנב א

כשל"פ כו עד סוף סעיף ד בתבאר בכל מה שכתבו בסי' ק"נ ס"ב: א אבל אם היה בלוי כשר אף בלי הגעלה כמו שכתב הרב"י ז"ל בסי' ק"נ ס"ב ובסי' ק"ב ס"ב ובסי' ק"ג ס"ב ובסי' ק"ה ס"ב ובסי' ק"ו ס"ב ובסי' קי"ב ס"ב ובסי' קי"ג ס"ב ובסי' קי"ד ס"ב ובסי' קי"ה ס"ב ובסי' קי"ו ס"ב ובסי' קי"ז ס"ב ובסי' קי"ח ס"ב ובסי' קי"ט ס"ב ובסי' קכ"ב ס"ב ובסי' קכ"ג ס"ב ובסי' קכ"ד ס"ב ובסי' קכ"ה ס"ב ובסי' קכ"ו ס"ב ובסי' קכ"ז ס"ב ובסי' קכ"ח ס"ב ובסי' קכ"ט ס"ב ובסי' קל"ב ס"ב ובסי' קל"ג ס"ב ובסי' קל"ד ס"ב ובסי' קל"ה ס"ב ובסי' קל"ו ס"ב ובסי' קל"ז ס"ב ובסי' קל"ח ס"ב ובסי' קל"ט ס"ב ובסי' קמ"ב ס"ב ובסי' קמ"ג ס"ב ובסי' קמ"ד ס"ב ובסי' קמ"ה ס"ב ובסי' קמ"ו ס"ב ובסי' קמ"ז ס"ב ובסי' קמ"ח ס"ב ובסי' קמ"ט ס"ב ובסי' קנ"ב ס"ב ובסי' קנ"ג ס"ב ובסי' קנ"ד ס"ב ובסי' קנ"ה ס"ב ובסי' קנ"ו ס"ב ובסי' קנ"ז ס"ב ובסי' קנ"ח ס"ב ובסי' קנ"ט ס"ב ובסי' קס"ב ס"ב ובסי' קס"ג ס"ב ובסי' קס"ד ס"ב ובסי' קס"ה ס"ב ובסי' קס"ו ס"ב ובסי' קס"ז ס"ב ובסי' קס"ח ס"ב ובסי' קס"ט ס"ב ובסי' קע"ב ס"ב ובסי' קע"ג ס"ב ובסי' קע"ד ס"ב ובסי' קע"ה ס"ב ובסי' קע"ו ס"ב ובסי' קע"ז ס"ב ובסי' קע"ח ס"ב ובסי' קע"ט ס"ב ובסי' קפ"ב ס"ב ובסי' קפ"ג ס"ב ובסי' קפ"ד ס"ב ובסי' קפ"ה ס"ב ובסי' קפ"ו ס"ב ובסי' קפ"ז ס"ב ובסי' קפ"ח ס"ב ובסי' קפ"ט ס"ב ובסי' קצ"ב ס"ב ובסי' קצ"ג ס"ב ובסי' קצ"ד ס"ב ובסי' קצ"ה ס"ב ובסי' קצ"ו ס"ב ובסי' קצ"ז ס"ב ובסי' קצ"ח ס"ב ובסי' קצ

ז ואין חוששין כדיעבד לי"ל שהמאכל שבתוכם בטל מיותר כדיעבד דזהו
בשיטת רש"י דלא מכתי לא הזכיר כלום מהמאכל שלא ר"ל דכיון שכבר בתבו
בי' עכו"ם ולקחו ממנו אין חוששין כדיעבד ומותר להשתמש בו לכתחלה
לכתחלה כמ"ש הרמ"א ומיהו אין בת"ח כלל כ"ש דיין ל' וכ"כ בס' תוי"ט שם
לסמוך לכתחלה אסו' לי' תכו לעכו"ם על דעת שיחזרו ולקחו ממ"ל ומע"ל
דהרמ"א לא קאמר אלא כשהיתרו ומכרו ממ"ל מיהו להשתמש בו לכתחלה
ממש"ל ה לחר"ג דכ"ש כל שבודאי לא נשתמש בי' עכו"ם דשרי דהא לא
דמי לכלי עכו"ם וכן משמע בס' תוי"ט שם ומע"ג דבת"ח שם משמע
דלהרמ"א ה"ה שם כשהתיר בו בלותו אפ"ג בהנעלה מהמאכל מיהו מיירי
בסתרת הרב מהכל הש"ך שם ל' המאכל אסור וכשאינו דבר שבמנין דמיירי
לומר דהא וקא אימא דמע"ג דהמאכל אסור מיירי עכשו להשתמש בו
בלותו יום מהכל כל שכהשתמש מע"ג לפי' לכתחלה מותר ולזה כתב הרב
בס"ב כאן בריש הסעיף דאין חוששין ומיירי כשהשתמש מע"ג דמותר
להשתמש בו לכתחלה ואפ"ה כתב דעת הפוסקי' דהמאכל ומע"ג דבת"ח
שם משמע דלהש"ך לחומ' המאכל אסור אפי' להשתמש בכלי לפי' כשהשתמש
מע"ג מ"מ לעיכובא דיינ כ"ל להרב לחלק כמ"ש: וכל זה לדעת הרב
מהכל הכ"מ שם וה"ה בכל קל"ן מולח וכבוש דהיכי דשכח כיד עכו"ם כתבי
יום והחזירה בו יום כגריך הנעלה וכמ"ש הרב בס"ב ובש"ך ס"ק מ"ב
שם מע"ל ואם כשהשתמש בו בלותו יום המאכל אסור ומוכרעת הש"ך
שם כן לדברי המרדכי כשם ר"ת ומיירי דשכח כיד עכו"ם ואפ"ה אסור מקרי
שהיה להשתמש בו לכתחלה וכבר מיירי הש"ך בשם הרמ"ה ואפ"ה כתב
בלא שהיה המאכל מותר והיינו מ"ש המרדכי בשם ר"ת לחלק בין שעה
לחום עכ"ל וכן הוא בס' קל"ן מע"ש לחלק בין שעה לכמה שעות ורבי
והפוסקים דשתלוק כלי היין כיד עכו"ם לפי' שעה לפי' גרוך שכשר כן'
ובלחק מיהא ומשמע בדברי ר"ת שבאותן לא"ם שעה לפי' כדעתו ומיירי
ולעבין דיכא בהם כמי מותר להשתמש בהם ולהשתמש בהן לכתחלה
ומיירי דשכח כיד עכו"ם יום או יומים אסור להשתמש בהן לכתחלה בכל
ענין כמו כלי ע"ג עצמן ולפ"ז בכה"ג בוכרכן שהמרדכי ומיירי הוא גבי
קטור ורבי והפוסקים דמיירי בכשר לכלי היין ולא ת"ק ורמ"ה כיון
שהשתמשו בהם מתו דשרוך בשכר ולפ"ז אפי' לפוף לשתו להם כלי היין לא
נאכרך מין בשכר זה עכ"ל ונלפ"ד דאפי' לפוף לשתו להם כלי היין לא
מיירי שם ה"מ ל' וכ"כ הקל"ל ק"ם קל"ז דלכלי היין לא מיירי כאן לפלגני ציין
בי' לאיכו בי' (וכ"כ הר"ן סוף ע"ז) ואפי' בסוכ"ת הרמ"ה בשתלוק כלי היין
ו' לכל זמן שלא עבר עליהם ג' ימים כמו לזבח וכלבך נרוך שכשר
בכלי היין לרבי' וטור ומיירי לפ"ז מיירי כאן בשעבר דהר"ם בשתלוק
בתוך ג' ימים ולא ת"ל בכלים ס"ג דל

ל"ע פנ"מ פמ"מ ול"ע

ג"כ בס"ד בס גבולי הדין מדברי אלעזר רבינו ז"ל ורבינו ירוחם ח"ב מ"ב ומרדכי פרק אין מעמידין ופרק השוכר פירות

טור והפו' בס"ד ס"ל כסתם טור סי"ב ופרי"ח ס"ק ל"ג ס"ק ל"ב ופרי חדש ס"ק ל"ב

סי"ב ס"ק ל"ב ופרי חדש ס"ק ל"ב

ס"ק ל"ב

ס"ק ל"ב

לגיסר מלא כמיהמיל לגמעך בשולי הגיליון: בח בלבעיפס
לסורף בכהלכה ופפי׳ כלכלך לפ בשיל לנטעתי׳ עבידי כ׳ כפתו׳ פפ״ת דף
ל״ו וברש״ם ובתרדכ״ם ובר״ן ושאר מוסקי׳: בט ע״ל מי׳ קידם׳ וכפ״ם
סם וע״ש נ״כ בם ק״כ ס״ק: ל לאחר בו׳ לאחר בו כו׳ כלכלכתן פי׳ קל״ח
וע״ש: לא דהיינו משכחך על הנחכו׳ וכ״ם סם כשכך חין לנחת
לכור דסני׳ השכחה ופם כוונת פמ״כ בפי׳ שה שכחת סמור כן קונח בס״ם
ובוסקי׳: לב סם יש כהן טועה כו׳ סם לאו הכי לפ כשסר מלא
סם שכחת וע״ל סי׳ קכ״ו ס״ה ומי׳ קכ״ט ס״ג: לג עד שולי הנת לפחות
סם לפ שיכה רק לשעלה אין כאן השכחה כיון שיש עכבים תחת היין:
לד הני השכחה וכל היין שכחת תורת יין עליו לשסר שסם מנע
עכו״ם · וכן בפל: לה וכן סם כהן בפל כו׳ ואפי׳ לפ לקח היפראל
אין היין שכפל כיון שהיין גלול ככבש לתוך הפל כ״כ כ׳ בשם פפ״ג וכן כתב
דעתו כאן: לה גיניות מלא כו׳ כ״ם פיכם מלא ק״ל: לו
דרוכים וכן בוגר כעור ע״ב דכשיני׳ משעת דאפי׳ בשיכם דרוכים ס
לשסור ע״ם וגולי דרוכים סוף לשל דוקא: לז שפשסיך שפכה
ואפי׳ כהפל ג׳ פעים שהעליס היפראל פיכין שפכה לשסור ליקח שפכה שם
לפ שהה גיניות טור ופוסקים: לח אין בלא שכחת תורת יין
כיון שכשבו עכבי׳ ויין כיחד לשפל ואם שיין לבדו כשך לבור כי הלכך
דוקא לנוקח עכבים ויין כיחד אין שכחה ואפי׳ לא לקח היפראל
יין שכעכבים לדבר ברור הוא שיין שכחת כקרא יין בכפיל שכשיך
יין שלותו עקום כ״כ הרמ״ם: לט ואם כנע עכו״ם כפל כשסר
והא דלא פיתבר שם שכחת שפי׳ לא שסור כפל לנת שעו׳ כיכוך עיין כשו׳
(דע״ל דף כ״ו ע״ב) ועל״ד ע״ל ס״ק כ״ו: מ ואם יש כחרצנים
וזגים כו׳ כשו׳ כשע״ב דקל״ל לקמן סי׳ קל״ל דיין שסור כפל שאו הא כשכפל
שם לפיכך דוקא כיכול שכל שלא כיכו כ״ע דא יכו כם׳ וחרצנים וזגים
שיכו שיכו כפל היין הוא ונשע״ב דיש שם נ״ך יין שכוכח שיכו שמרי שלא שת
שיכו כשי שלא שיכו ושאיכו שיכו רכה עליו ושכטל׳ (כלכלת פ׳ י״ח ס״ב)
וכן הוא כפוסקי׳ ולפפי׳ לשסור לכתב הרמ״ם כשי קל״ל ס״ב לשוקנין לפפל
לכל שתם יכם כיפ כוכן הוא. כפל שם ס״ה שכא דולפ שיכא עכו״ם לפ נרע
שתם יכם וכשעשע שכשרי הר״ב ר״ם וא דקל לישא לפי לשו וכן הוא
כתיבו שהלפ פ׳ ל״ח (ועל״ל סי׳ קכ״ל ס״ק כ״ג) וכן עשע לשרי כתום׳
(ע״ש דף כ״ו ע״ב ד״ה שכל כו׳) וכשרכי שם שכתבו לשר״ת לשוכר שתם
יכם כם לפי׳ שין כיכו לפ שיכשר שכא כשסוכת שפל לנת שעשתפ״ם
ס׳ נת ושוכח שם שרכיש לשרים לקרוש כל שם שכחת שין יין כין שרכי׳ וזגים
שכל שיכטרף לכטל ע״ם וכן שוכח לשרים שרכי׳ שהו שרכי׳ וחשלנו״ם
כתר לשם ע״ז והכאפי׳ לכרים לקמן סי׳ קכ״ו ס״ק ג׳ דיין שכשסר כשנע
עכו״ם שי כטל שם שתם יכם וכ״כ ירושם כיש ס״ק ל״ת כתב דוקא
יכ שכל שתם יכלם שם וכן שנע עכו״ם וכ״כ הרמב״ן כו׳ וכן הוא כתי
והרש״ם לשרי׳ כזה ר״ת (פ׳ כתר לשם ע״ש שכשקי׳ דיכ שכל שם׳ ולשסר כפל
שם) לשנע עכו״ם דיכו כשתם יכם לכטל שם׳ וכן שוכח לשרים עוד
שרכיש שם ושרכי הר״ן שם והרשב״ם כתב שם שסקשו על ר״ת שכי שם שהיה לשנו שרכי ע״ם וכ״כ נשו״ה כלל כ״ג דין יד לשין שלוק כין יין של
עכו״ם לשנע עכו״ם וק״ק על הל״ב לשה לפ שיש לשין כשן לפפל שכשל שכשרף וכשפי׳ לישא שפי׳ לפ שכוכ שכך שנשו כשיקר
שרין שלקמן פי׳ קל״ל ועם ל״ל לשרכיש וזגים סוף לשו דוקא) ועל הטעם שקשה יותר לפוף היין שכטרף כיון שה ל״ל שיכו ושרוקא
כתרכיש וזגים כטל ושיכר כטעם שכוכר וסה ליתא לשרישכרי׳ ע״ל ס״ם ק״כ׳: מא אין לוכרין כו׳ כלכתב טעע׳ כשע״ם לשנו
שנו לשתר שפפל וכ״כ ונשמע לפ שסר ר״ת נת שקוקה ושלוה שלפ שיכר שם עכו״ם שכל שנעו כם שוקה לשיכו שוכר וכלכרי שרשב״ם ושר״ן
וכן כשפ שרכי שנור וכן לקרק שרכיש שוכר שכל ל״כ שרכי שם ע״ג שכ״ל ושרכי שם ע״ש שכשקי׳ (שהשתיק שמחבר כאן
ובכרי׳) לשסר כשנות שפי׳ כשכשה לנזר כשנות שם יכו שכשה לפפל נרע שפות שיכרל שכשר שם שם כ״כ (והשתיקו שמחבר כשניך
שפפל) לפ שיתבר שלפ שכשיך וכ״כ הם ק״ל ס״ק ג׳ לכשנות שכיך שיכרל שכשר כרור לכרים כתב לשפי׳ שכשנות לשסור לדוך עם
עכו״ם לכשתלפ וכשרים וכלכו לקרקן ס״ק מ״ג ושם כ״כ הם ק״ל ס״ק מ״ג ושם כ״כ שי׳ שכרל שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר
כלקרקן ר״ם קכ״ם ונה כרור וע״ל סי׳ קכ״ל ס״ק ט״ו כהם כ״ם: מב שאע״פ שיש כיכים כו׳ כתב הב״ח פ״ל שכשל הרמב״ם זס (שכשניך שה ושע״ך
שפפל) שלמוד שסוף סוכר לכשוך לרבל לל זאת שמי כשוך לי לשסר כשכך שהכך שאע״פ שיש כיכו ויכשך ושם לפ שיתבי לי שסבי שסי כוכע כו כרבל
כשכוף לוך ועוד שכת כשתוך עכו״ם שלרך היין ולפ כוכע כו כו׳ שסור כשפי׳ שאע״פ שלרכו כרבל לל לפ לשסר כשכוף ושין לשתות לכל לפי
שיירי שלפ כוכע כשכוך שכת כשכוך עכו״ם שכשכוך שכם לפיכם על לשרכיש ולרך על לפ ל״ל לפ ס״ל לפ לשסר כ״ם לפ ס״ל ולקרקן
סי׳ קכ״ל ס״ק כ״ם כפם לכשוך לרבל שפי׳ כיסוך כשכך ושלך שוך שכרש״ם שיין שכוכ לשסר כ״ם לפ שיתבי לי שסבי שסי כוכע כו כרבל
שפי׳ כ׳ כיסוך ס״ק כ״ב כ״ם עיירי כשן שלרך ע״ג עיירי כ״ם ס״ל כשע׳ שכשכר לכל כשכת כ״ל לשין שלרכי לרש״ם לשיכ שכוך שלרכי לרש״ם
סוכרי לכיסוך לרבל שפי׳ כיסוך ושם ס״ם ל לשם לרך כרבל שכוכ שם שכי׳ כ״ל ס״ק ל״ת וכ״ג לק ס״ק ל״ת שכשל״ם שכת
לשלכת לרש״ם ס״ק כ״ב שכשל ל״ת כיכך כשכניל שכוכ כ״ם כיכו שכשר ל״ם כשכך שכשר לשכך שכשר לשכך שכשר לשכך שכשר לשכך שכשר לשכך
שיכו שום כשכת שכ״ל ס״ק כ״ב כ״ם שכשר לשם ל״ל כשע׳ לרש״ם ושטור שם ייעשע לשרך לכסך כרבל (שוב שכשתי כ״ם שכשר שם שכשם שכם לרש״ם
סוכר לכיסוך לרבל שפי׳ כיסוך) וע״ל סי׳ קכ״ל ס״ק ל״ת וכ״ג שם ס״ק ע״ב שכשתי לכל שקי׳ שכשתי כשכך שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר
שכשר לכיין לשכו״ם כשן לשו עש״ם כן: כנ ויש לומר כשפי׳ לשעו שכשת שכ״ל שה כיכו שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר שכשר

לשפפל שכיין נסך על יסם למעלה מותרים:

שו המחמיץ בשמרי יין של עכו״ם תוך זמן איסורם
בפ כל העיסה אסורה בהנאה (ועפ דרך העכו״ם
לשמץ כסם שם מותר לקנות מהם כט ע״ל סימן קי״ד):

שז ישׁ מי שׁאומר שתמצית היין הנקרש על דופני החבית והקנקנים נהגו בו היתר שמשתמשין בכלי עכו״ם ל לאחר יב חדש או לאחר מילוי ועירוי ואין מקלפים התמצית הנקרש עליו שכיון שנתייבש כל כך כבר בלה כל להלוחית יין שבו וכעפר בעלמא הוא:

שן מאימתי נקרא יין ליאסר במגע עכו״ם משהתחיל לימשך לפ דהיינו משנמשך על הנת בעצמו כי הנת הוא מרדין ואם פינה החרצנים והזגים והיין לברו נמשך מצד העליון לצד התחתון ונשאר היין לבדו עומד נקרא המשכה ונאסר בל מה שבנת אפילו לא נגע אלא בחרצני׳ ובזגים לפ אם יש בהם שופח על מנת להטפיח אבל כל זמן שלא הבדיל היין (לפ ע״ד סולי הנת) מן החרצני׳ והזגים לא הוי המשכה:

שי אם מילא מהנת כוס יין וכיון לשלותו מהחרצנים והזגים לפ הוי המשבה ואם נתן לתוך הנת או נינית דרוכה נקרא המשכה כיון שהיין צלול נכנס לתוך חסל ונבדל מהחרצנים והזגים אבל אם לקח החרצנים עם היין לא הוי המשכה ואפילו אם לקחן עכו״ם ביחד מותר להחזיר המותר:

שי לפ נינית מלאה ענבים לי דרוכים עומדת בבית העכו״ם יש לאסור לי שמא המשיך ממנה:

ך נת שהיא סתומה ומלאה דלא שייך בה המשכה וירד ממנה יין וחרצנים ביחד לתוך סל שלפני הנת שהיין מסתנן בו לפ אין על מה שבנת תורת יין לא על מה שבסל בלבד לפ ואם נגע עכו״ם בסל נאסר ואם החזירו לנת נאסר מה שבנת משום תערובת יין שבסל שנתערב בו ואם יש בחרצנים וזגים שבנת כנגד יין שנפל בו מהסל מותר:

כא אין דורכים עם העכו״ם בנת (לו נינית) מב שמא יגע בידים וינסך ואפילו היה כפות:

קנה לפם דרך כל מה שמשך מכחו מג ויכול לחזר

מהרי"ק שס מד כאסר וע"ל סי' קכ"ד והא דאין דורכי' עם העכו"ם היינו ופמ"ק מ"ג כגזירת לו בנת שלך שתמשיך משם היין ונזרוק קול שמשכה לשמו לאחר המשכה מה לכל כעריכה שאין דרך למשך משם מותר לדרוך עמו מו וכן לקנות ממנו עכשי לדרוכות כעריכה הגיהות ואין דרך למשך כעריכות:

לרמב"ם פ"ט מהל' מ"א כב עכו"ם שדרך היין ולא נגע בו והרי ישראל עומד על גבו וישראל הוא שכנסו בחבית מז הרי זה אסור בשתיה:

מהרי"ק שרש כג כנס רמב"ם אם חבית של יין נסך מונחת עם חבית בשרות צריך לעשות לה היכר:

ריב"ם (פ' כד רב"ם) ופ"ק הנס שם אנוא האדרינטי של עכו"ם אסור בהנאה כיין עצמו: ופי' לכרוז יין שרוף שעושין מיין נסך לעפ"י שאינו רק זיעה מן הנסך הרי הוא כאיסור עצמו:

אגור כשם כה מהרי"ק מותר ליקח מהעכו"ם קולינדרי קונפיטי אעפ"י שנותנין הקולינדרי בחומץ (משום להוי כתיכת טעם לפנים ע"ל סוף סי' קל"ד):

תשו' הרש"ש בן ג"ל נלכד משם קורס מי שמתה יין נסך כשונים שלומדים מיתת עכו"ם יומים נגד ה' כעמים נפן שכחומם ויתכפר לו:

קכד

מי הוא העושה יין נסך ודיני נגיעת העכו"ם בחבית ובו כ"ו סעיפים

א תינוק עכו"ם שאינו מוכיר אלילים ומשמשיה אינו אוסר יין במגעו ס אלא בשתיה:

ב נר תושב דהיינו שקבל עליו ג שבע מצות וכן נר שמל ולא טבל מנען אסור בשתיה (דעת רמב"ם) הנסך

ג והלוקח עבדי מהעכו"ם ומלו ז ושבלו מיד אין מנסכין ויין שנגעו בו מותר בשתיה ואעפ"י שעדיין לא נהגו בדרתי ישראל ולא פסקו שמות אלילים מפיהם:

ד בני השפחה העכו"ם שנולדו ברשו ישראל ומלו ועדיין לא טבלו הגדולים ס אוסרים היין בשתיה במגען אבל

ל רמב"ם פ"ט מהל' מ"א ב"ג משם

ן סוף ע"ג ונקט מר פ' המוכן

ס וכל זמן שלא טבל טבל כרמו מקרי לח טבל ד ויש מקילין לפי שלו כמגע נר תוסב (טור בשם הרש"ם) (ותום' ורבינו) כל יין שלו ה ולא אסור

שכתבתי לקמן סי' רמ"ח מיקרי לח טבל ו ד ויש מקילין לפי שמגע נר תוסב לכאורה אפשר דוקא מגע נר שמל ולא טבל וקשה דהא ל"ל מ"ד סכי דהא התום' והרש"ם כתבו דכיון מגע נר תוסב וכיון מגע נר שמל ולא טבל מוקי לה בשתיה ופשיטא שאין למעוך על המקילין בזה שכיון דלא במגע נר שמל ולא טבל ולא בגע נר תוסב דנר תוסב מקיל מפשיטא ונר שמל ולא טבל מיבעי ליה מקבל שם לאחר טבילה ותקר' הרש"ק ד"ה ויש מקילין לפי שמגע נר תוסב כ"ש כגר שמל ולא טבל מיבעי ליה מוסר יין במגען כ"ש נר תוסב ולא קשיא כלל דהכא ר"ל לפי שלא טבל עדיין כמגע נר תוסב ומיירי כגון שנטמאו כלים ואין מקילין במגען מכל שכן ולאו אשמעינן דהכא ר"ל לפי שלא טבל עדיין כמגען וכמו שכתבתי לעיל ס"ק ה ולאו אסור עכו"ל אפי' מקילי' מתרומיהו וכדפי' ר"ת ע"ש ויש מקילין במגען וכמו שכתב כאן ואין לסמוך על המקילין בזה אלא לענין שלא יהא

ונהגי מעשה עכשו לישב דברי הגאונים ז"ל דהייגו לפי שבהלכה וכן משמע בתוספתא שבה"ג הרשב"ם דקתני הרי אלו עכו"ם ייכם בגדולים משור ונם הרשב"ם ושאר כל המפרשי כתבו בפשוטן דמדברי הירושלמי משמע לפי ההלכה וכן כ"ל להוכיח מן הש"ס (פרל"ח סם) דקתוקים כרשיית דקתני הלוקח מעכו"ם שאלו ולא טבלו וכן כתבי הספרות שאלו ולא טבלו גדולי הגאונים ז"ל קטנים הין עושין ז"ל כרב (דקיל כותיה) דאמר עכו"ם קטן היכן עושה ז"ל אלא נדולי לפי כתבים ונקטנים לפי עושי לפי כתבי הספרות שאלו לכל העבדים קטני עושים ז"ל בשבתי ל"ל כ"ע ב"ה נדולים עושי ז"ל בהלכה הוא דאמרי קלי כמי לעבדים ועבדים על כרחך בהלכה הוא דאל"כ אלא לרבי נדולי לפי שלא קטנים כמי ומיהו לדידן דעכו"ם כותם הוה לאו מעמא ל"ה הן כל מנע עכו"ם שרי בהלכה כמקח הספסל כדלעיל ל"ה קכ"ב: ט כיון שאלו כו' המקבר לעתיד לחזיל שכח דכל דלעתיד הרשב"ם כדעת הרמ"ם ומשנה ולעניין הלכה כיון שהרשב"ם והרמ"ה מסכימי לדעת ל"ל בכי הקטנים עכ"ל לכל בספרי כתבתי דמדברי הרשב"ם ונוכחתי מכל דבריו ליכה מכווני ובכדברי הרשב"ם ש עיקר דלפי"ל אלו מנען מותר לף בשתיה ועוד דהא ר"ם וכה"נ ורי נסת ומשר מוסקים פשקו לנמרי כשמואל דעכו"ם קטן מנע מותר לפי בשתי"ל כרייהף דקתני אלו ולא טבלו לאו מעמא קטני עושים לף ול"ב כפי דכתבנו"ם קטן פליג עליה רב וקי"ל כותיי"ש דכבי הספרות לף חזינן דפליג על ידלרב שמרי דב"ם דמודה בבי הספרות דעדיפי מעכו"ם קטנים כרוב . מיי תיכוף עכו"ם לאלו בן הספרים הוא לפי שבהלכה ייכ בשתי כל זמן שלא טבל בהלכה הרשב"ם בש"ל דקי"ל לפי נר יצר שמואל ויטבול ונם המקבר עודה בהא כדמוכח מדברי בכ"מ שם וכן הוא בתוספתא דף כו ע"ב סוף ל"ה נדולי לפי כו': י יש מי שאומר כו' לפי שלא הניח הבית בכל שלא הרשב"ם ב"ב לבן כתב לפי שים מי שאומר לכל לפעל"ל דיקא כרבי שמעלי דקתני הלוקח מהם בבי הספרות שאלו ולא טבלו נדולים עושים ייכ בשתי ובשלא טבלו שאלו מתקלס קמיירי ז"ל טבלה אלו מ"ל טבלה עכ"ל וכ"ל הר"ן וכ"כ רבי ש"ם ודוקא שלא טבלו אלו אבל טבלו אלו שלא טבלה אלו עושה ייכ בשתי"ל לפי טבלו אלו מעשה עכו"ל ונ"ל דלפי"ל דלעיל ש"ם ה"ל כיון שרשב"ם נעלמה דלקמן ש"ם ה"ל דלפי"ל עושה ייכ כ"ל יא

לכל אם היה מיסורי כו' כלומר בכל מקום דאמרי לאסור בשתיה ומותר בהלכה מפני דר בני עיר כמו שיתבאר כגון בנת שלא בכורה וטפח ש"ם סתבית לקמן ס"ט וכ"ש כמו וכל כה"נ דאסור בשתי מקום בני עיר אם היה העכום עובד ע"ז מותר לף בשתי"ל ש"ם ק"ע ש"ם ונ"ל קכ"ם ק"כ: יב עכום שלפנינו ע"ז כגון שמעתלי שבנת כו' רמ"ם אם והמקבר בי שמיטו בלילה אם ל"ל דלקמן בזקא וכמ"ש בכל דלעכו"ם שלפנינו מוקמי כו' שלפנינו ע"ז אע"ג דלקמן שלא טבלו ע"ז ש"ם: יג מקום בעלמא וכו' בש"ם דלפנינו הוא משמיר לעלות מותר כלילה בש"ם ע"ז ובכ"ל בשם ש"ם דלפנינו כל"ש כהבלנו בשם מהר"ם: יד מיהו עובד כ"כ דכיון דלפנינו ביתו"ל דק בעבו"ז אסור לכל בשם מהר"ם ש"ם ולקמן ס"ק ל"ב: טו מוסר בשתי ולקמן ס"ק ל"ח: טז כל ש"ם שלפנינו וזקא בכוס שלא נכוסים פלוק בין כגון כיון שלא לכל דלפנינו מוסר בשתי וכל"ש מותר לף בשתיה כלקמן מעיף ל"ד וכ"ל: יז מיכאל כמשמעו לעולם שלא שכיח בהלכה ובכל שלא נכוסים ש"ם ולקמן ס"ק ל"ח: יח כרבינו ע"ל ס"ק ס"ב ולקמן ס"ק כ"ג: יט כל ש"ם שלפנינו וזקא בכוס שלא נכוסים פלוק בין כגון כיון שלא לכל דלפנינו מוסר בשתי וכל"ש מותר לף בשתיה כלקמן מעיף ל"ד וכ"ל: כ מיכאל כל בניעה לעולם שלא שכיח בהלכה ובכל דלפנינו שלא שכיח בהלכה ובכל"ש מהרי"ו (מהרי"ל) כ"ש ע"ב) בני מתרגם לכפל לתבית דמאר מ"ל דלפנינו עבו"ז ובקל"ש דלפנינו שלא שכיח בהלכה ובכל"ש ע"ב ובכל"ש דלפנינו שלא שכיח בהלכה ובכל"ש מהרי"ו ס"ל דלפנינו שלא שכיח בהלכה (ומהרי"ו כתב דלפנינו שלא שכיח בהלכה) ור"ל מהשונרכו לפרש דבר שנוהגין לעתרונו לף בשם בהלכה בהלכה, ידו הוא מעבי שלא שכיח בהלכה שלא ליטול את שלו ובקל"ש דלפנינו שלא שכיח בהלכה ובכל"ש דלפנינו שלא שכיח בהלכה ידו שלא ליטול את שלו ולא כך לי שבשר

גל היין כג אסור בהנאה מכל מקום בכל ששים לו חומשין כמו ששים לכלי שנוטלים ממנו לידים ויש בויין כד יבול ישראל למצוץ מחומשם זה ועכו"ם מחומשם זה ובאחר ובלבד שיפסוק הישראל קודם שיפסוק העכו"ם:

ערך ס' כתרפ דע"פ וכ' לעיל ס"ק ל"ב ורעכ"ס

(כה) °אם נגע כרתיסה שעל היין הוי כנגע כיין עצמו עכו"ם שנכנס לבית או לחנות ישראל לבקש יין ופשט ידו כשהוא מחפש ונגע ביין ושכשכו כו נאסר בהנאה ואפי' נתערב באחר דמי היין המשוכשך אסור בהנאה כו והשאר מותר בהנאה אבל אם הרשיש ידו לחבית כסבור שהיא של שמן כה ונמצאת של יין מותר בהנאה:

(תום' ורא"ש ור"ן ושטור) יג הרי שפשט ידו לחבי של יין (כו °נסתל ממנו כל הכד שכפל מס) ותפסו ידו קוד שיוציא ולא יניחה ונפתחו החבית מלמטה ער שיצא היין וירד למטה מידו לא מותר בהנאה:

יד חבית שניטלה ממנו הברזא והכניס בה עכו"ם אצבעו לא עד שנגע ביין כולו אסור ובן אם הוציא חברו

מרדכי פרי' התחובה בנקב והיתה בונעת עד היין שא"א שלא ישכשך: אבל אם אינה עוברת כל עובי השולים בעינשאי אפשר לו לשכשך בשמוציא הוי כמו כחו לא ומה שנשאר בחבית מותר אפילו בשתיה ומה שיצא לא אסור בשתיה:

(ובנמ"י פ"ב ופשוט הוא) מלקמן סע"ף כ"ל

הגה °ודוקא כשידע שהכרוז עובר כל העולים לא אבל אם לא ידע הוה ליה מנע עכו"ם שלא יכנס עד לאחר זמן שיתכלו כמו שיתבאר לקמן: הגה ואם נכנס עכו"ם שלא בכוונה עד לתוך שני דכת עכו"ם שלא בכוונה ועיין לקמן סי' קכ"ה °אם היה כרוז תוך תוך החבית וכתוך לותו כרוז נקב ונותנים כו כרוז קטנה לתוכו נקבו אם לא הוציא רק הכרוז הקטן כאילו עובר עובי השוליים דייקינן ליה:

תשו' הר"ן פי' ע"ל מכילו כ' פ"ם וס

טו °עכו"ם שושה שנכנס לבית שיש בו חבית של יין ונכנס ישראל אחריו ומצא היין יוצא דרך נקב שחברוא תחובה בו לא מותר אפילו בשתייה:

טז אם נתנך עכו"ם הברוא ולא יצא מן היין לחוץ והברוא ארובה ועברה הדופן ונכנסה בתוך היין אם הברוא אינה מהודקת בחוקה לא נאסר היין בנדונד זה לא אבל אם היתה מהודקת בחוקה מותר:

רשב"ם יז °יש מי שאומר שאם אחז עכו"ם בכלי פתוח של יין ושכשכו אעפ"י שלא הגביהו ולא נגע ביין לא נאסר:

רשב"ם ורא"ש (ור' ירוסף כשם ר"ת) סנהד' יח °ורבים חולקים לומר דאם שכשך כנופו של כלי כלא הנכה' אף לא מקרי שכשוך ולכן יש להחמיר כמקום שפשלה:

שפו' שכ"ל (ורבים מ"י סנהד' פ') יט נטל עכו"ם כלי של יין והגביהו ויצק היין אעפ"י שלא שכשך אף נאסר שהרי בא היין מכחו הגביה ולא שכשך ולא נגע מותר:

כ °וכ"ם שחימו חופר בכנגיעת הכלי לחוד:

יש מדר

ל"פ שאם אחז בנקב לחוץ אסור אפילו שלא שכשך עד שיכנס היין שבתוכו לעכו"ם כיצד אחז בנקב ויצא היין ונכנס עכו"ם בנקב ונתערב היין שבתוכו ביין שבחוץ אסור וא

מד סמ"ק מטעם כו"פ ל"מ ק"כ ס': מה בשמתו ע"ל מ"י ק"כ ס"ק ס': מו מר ומשור בשתי ולדידן מותר בשתי כמו קמפסד; מז והוי מגע עכו"ם שלא בכוונה כו' כלומר שלא בכוונה לכתך לכל מס לא כיון לינע שרי בקכה אפי' בשתי דס"ל מגע עכו"ם עי' ל"מ לשרי בשתי כלעיל סעיף ה' ולקמן סכ"ד וכ"כ הר"ן ומביאו בי' סוף דף קס"ג בשם ר"ם מגע עכו"ם שלא בכוונה עי' ל"מ כו' ומכריעים ס"ם וז"ל מתכוין לינע כיין שלא בכוונה לשתות אלא לצורך אחר מתכוין לסתום בפני היין שלא יבא לידי חומץ ואע"פ ל"ל דמדלי בקכה מתכוין לינע כיין

מו לאכול עם הכנים לנכרים לו כרוז לתוכה כבר נתבאר עם לכולו לאסור כסנהדרי:

ואם הוא בענין שאילו לא הניח העכו"ם ידו על הנקב היה יוצא כל היין בגון שעושין מניקת בפופה שמניח ראשה לתוך היין שבחבית והראש האחר חוץ לחבית ומוצץ היין עם ועל כן יוצא כל היין שבחבית אם הניח העכו"ם אצבעו על פי המינקת ומנע היין מלירד נאסר כל היין שבחבית בהנאה שהכל היה יוצא ונגרר לולי ידו ונמצא הכל נבא מכחו ואם לא נגע עכו"ם אלא בקילוח היין שעומד במרזב אסור משום נצוק וכל היין האחר שבתוך הקנקן ע"י נצוק בר ניצוק ומותר אף בשתייה:

כלנו כסס פרלמ"ל

בד מגע עכו"ם ביין ע"י דבר אחר שלא בכוונה כגון שהיה יורד מהדקל ובידו לולב ונגע בראש הלולב ביין שלא בכוונה או שהיה מהלך ונגע בכנף בגדו שלא בכוונה וכן אם נתכוון ליגע בו ע"י דבר אחר אף שאינו יודע שהוא יקמות סנה

אפילו בשתייה: וה"ה אם הכנים כרוז לתוכו או הניחו שלא בכוונה

מרדכי פרי והגי (ומהרי"ו סי' ט"ו ד"ה ותשוב ד' חכ' ת"ה (תשו' סשוא במר' פרק ר' ישמעאל)

וכמו שנתבאר וכזמן הזה לעכו"ם לאו עובדי ע"ז הם כל מגען מקרי שלא בכוונה ולכן אם נגע ביין על ידי דבר שיש לחלק על פי שיודע שהוא יין וכיון ליגע בו מותר לפי' כשתיים דמיקרי מגע על ידי דבר אחר שלא בכוונה עם וה"ה אם נגע לפי' כילו שלא כוונת מגע לו שלא ידע שהוא יין מרי ואין לפרסם הדבר כפי מה שהוא יין אסיים מוכח ברשות הרבים וכאו עכו"ם ולקרו אם אכיון להוציא יין עם מה שיצא לחוץ אסור ומה שכפים מרי שני דכיון שלא כוון העכו"ם רק לנקוב החבית ולא כוון ליגע בין לפי שנגע ביין הוה ליה מגע עכו"ם ע"י דבר אחר שלא בכוונה ומרי:

בה על נוד שיש בו יין ונגע עכו"ם בנוד מבחוץ אפי' הוא חסר והגיעו דפנותיו זו עם זו מותר אפילו בשתייה שאין דרך ניסוך בכך:

בו ברזא שהיתה רפויה בחבית ובא עכו"ם והדקה עם מותר אפי' בשתייה:

בז חבית של עץ שהוא מטפטף או שותת עם יקח ישראל הנעורות בידו ויניחנה כנגד הנקב שימנע היין קצת מלצאת ויבא עכו"ם אומן והדקנה בסכין בנקב עד שיסתום היטב ואם היין שותת הרבה צריך ליזהר ביותר שלא יגע העכו"ם ביין (כיון שכל כסכין כליעבד מרי) והרוצה לעשות מן המובחר יהרוק החבית בחבל ויפסוק שתיתת היין ואח"כ יתקננו:

פור וספנסקי, בנם' סנה"ל

תוספות פר"י דכ"ת ע"ב ובד' ולגבול סם ת"ה פ' יין ל"ב וכיין זה פ' סם ה' עייקס שקלרין)

הנה עכו"ם שנגע ביינו של ישראל נאסרו כל היין אפילו עלין שלו אפילו בשתיה ויש יודעים כך הלכה כחומרות המוכיחות מותר אפילו בשתיה ויש לסתותו בפני עכו"ם כדי שלא ירגילו עצמם ככך (תום' ומרדכי סם)

קנה

דין יין הבא מכח עלום וכח כתו וכו' אם

א נשל עכו"ם כלי של יין והגביהו ויצ"ח יין אעפ"י שלא שכשך נאסר בשתייה שהרי היין בא מכחו ומה שנשאר בכלי אסור גם כן משום

רסב"ח ורמכ"ח ומם"נ ומם"ת ריש ול' ירושם

משום נצוק (ס"ק ל"ג) ולא לגלג לסרינן נגוק ככת עכו"ם זמן יש להחמיר ג ולא לגלג כהפסד מרובה כלקמן סי' ק"כ ו) ואם הוא שלא בכוונה שלא ידע שהוא יין (ג ולא לגלג הנכרים הכלי) (ס"ק ל"ד) הכל מותר אפי' בשתייה:

ב כה בהו נכחו דמי ואם הוא כה בה בחו כגון קורת הגת שגלגלה עכו"ם שיש שם ג' בחות הרבין והגלגל והקורה ד בדיעבד מותר אפילו בשתייה:

ג אם כה ישראל וכה עכו"ם מעורבי' יחד כגון ששניהם עירו ביחד ה מותר בדיעבד ואפילו ו אם היה העכו"ם יכול לבדו לערות בלא סיוע ישראל והוא שיהא הישראל המסייע גדול אבל אם היה נער קטן אפו משום דהוי מסייע שאין בו ממש:

ד אם היין מקלה מהחביות שבעגלה לתוך הכובא והעכו"ם מגביה הנה העגלה כדי שיקלה היין אבל אם לא היה מקלח אם יותר יפה מותר: אבל אם הנכרים עכו"ם ומישראל היה מקלח מכלי לכלי וכה עכו"ם ומנענע ידו של ישראל היה מקלח מכלי לכלי אבל אם היה מקלח מכלי לכלי ע"י עכו"ם הנכרים אסור מפני שהוא כמגביה:

ה זרק אבן או חפץ להוך היין מותר אפילו בשתייה אבל אם החפץ מתגלגל והוא דוחה עד שנופל לתוך היין אסור אפילו בהנאה ואם עשה כן בחמתו מותר אפי' בשתייה:

ו עכו"ם שהביא ענבים בסלים ובדדורים וזרקן לגת שישבו יין דרוך ט מותר בדיעבד אפילו שיש בדדורים יין שוב מהענבים שבהם ואם ישראל מסייע לעכו"ם בזריקתו לגת מותר אפי' לכתחילה:

ז עכו"ם שזרק מים לתוך הגת, מותר אפי' בשתייה והוא שאינו מכוין למוגן כגון שזרק מים לחבית גדולה או לכוס י ולא ידע שה איין יא אבל אם מכוין למוגן אסור בשתייה יב ואם אינו ידוע אם כיון למוגן אם לאו מותר:

ח עכו"ם שמערה מכלי שבידו לכלי שביד ישראל טו היוצא אסור בשתייה וישראל שמערה מכלי שביד לכלי שביד עכו"ם מותר אפי' בשתייה יג ואם נתנו העכו"ם הכלי טז נאסר היין:

ט העביר העכו"ם נוד של יין ממקום למקום יז והוא אוחז פי הנאד בידו בין שיהיה הנאד מלא או חסר מותר

ואין לקמן סעיף ק' שעתיק לשטור דקיונגע לשטור בשתים ומשמע דמש שכתבים מותר ועכ"ק דקל כיונק אינו אלא בין שטור בהכלה כלקמן סי' ק"כ ס"ה והכל כיון דקיונגע לא כשטר אלא בשתים משמע דשכשטר בכלי שטור משום כיונק וכן קשה על הר"ב ע"ש: ולדידן הכל שרי כשקו' שפשט דכל מה שטשטור מן הדין בשתים לדידן דעכו"ם בזמן הזה לאו עכו"ם הן שרי אף בשתים כלשיל סי' ק"כ ד סכ"ד: ב אם לא נפשט מרובה קשה דהא בלאו הכי מותר ואפי' בהפשט מרובה כמ"ש לעיל סי' ק"כ ד סכ"ד מ משמע דעכו"ם בזמהזה לאו עכו"ם הן ואינו דומה לנותן טעם לפגם דהתם אפילו בכוונה ודוקא לומר דבטל טעמי דהא בהכאר שם הכל מותר מן הדין בשתים שרי לגמרי ועל דהא ר"ת ומייתי ס"ל דמנע עכו"ם עד ר"ח מעיב כאן לדידן מוסר מן הדין אף בשתים ואפילו בהא דמו שהכאר בכר סי' ק"כ ד וכב"ע שם פליג התם ומנעו עד ר"ת ברא מכאן ומטור אפי' בהבלעה ואפ"ה קיל לעיל סי' ק"כ ד סכ"ד דמנע עכו"ם עד ר"ת בזמן הזה שרי אף בשתים ג"כ כאן ג"כ ל דברב לא כ"ש אף בדין וכ"ש בשקוים שרי אף בשתים ג"כ כאן ג"כ ל דברב לא כ"ש אף בדין גם שכבר כתב ס"ק ל"ג כלקמן סי' ק"כ ס"ה והכל כיון דקיונגע לא כשטר אלא בשתים ולא בהבלעה ואפילו בשתים ג"כ כאן לפי

מותר ואעפ"י שהיין מתנדנד שאין דרך ניסוך בכך:

סמ"ג היה נושא כלי פתוח ובו יין וישראל הולך אחריו
ן"ן רמב"ם ומרדכי הם הולכים ולא שכשכו כלי (יום מנחים לחפי' שכשכו כלי יש מרי כתן וכן עיקר)
כסה רפ"ל (ור"ירום) ואם הוא מלא אסור בהנאה שמא נגעבו ואם הישראל הולך בצדו ונשתר ליה אפילו מלא מור
תום ום"ס (וסמ"ק) שאי אפשר לו ליגע שלא יראנו ואם היה נושא הכלי במותו בשנים אפי' מלא והישראל הולך אחריו מותר והוא לנושא כלי דרך טבעת:

טור בשם רמב"ם יא עכו"ם הנושא חבית כל זמן שמיסרחת מיינו אפי' על בתיפו כך כשהכניסים חמוט בטבעת ובלבתו יצא מהיין לחוץ הכלי לו מרחם כשהכניסו שלא בכוונה מותר שעכו"ם מלא נגע (מרדכי בשם רמב"ם) בשתייה אפי' מה שיצא לחוץ דרכו שלא בכוונה לא נזרו:

קכו דין יין שנתערב ביין נסך ודין נצוק חבור ובו ל' סעיפים:

א המערה יין לתוך כלי שיש בו יין עכו"ם אסור בהנאה אפי' כל היין שבכלי העליון שהרי העמור הנצוק מחבר בין היין שבכלי העליון ובין היין שבכלי התחתון ורואין כאלו יין של האיסור מעורב בשל היתר ואם עירבו שקודם שנגע בשל האיסור הפסיק קלוח היורד מהיין של היתר מותר:

טור בשם רמב"ם ורא"ש בשם אור"ז ותום' מרדכי ום"ס פ"ק ד"ע ב הא דנצוק חבור הוא בהפסד מועט כאבל בהפסד מרובה כגון שהוציא מהחבית לכלי שיש בו יין נסך אחין חלוק בין שם היה הרבה יין בחבית או לא ג ואפילו יכול למכרו לעכו"ם וכל מה שהוא נקנין לו ככום מקרי הפסד מועט ד ודוקא כיין נסך אבל בשאר איסורים אם יוכל למכרו לעו"ם ואין כו הפסד מרובה לא מקרי הפסד מרובה (הכל בת"ה שם)

ג נצוק בר נצוק אינו חבור:

טור ורמב"ם בשם רמב"ם ד אם העכו"ם מערה יין מכלי לכלי או לאשפה או למקום לבלוך אין דרך נסוך בכך והבל מות בין מה שיצא לחוץ בין מה שבפנים אבל אם היה ישראל או עכו"ם מערה לשיטה או לאשפה ובא עכו"ם ונגע בקלוח הכל אסור:

רמב"ם (ור ירוקם) בי' כש"ר (וסמ"ג ותו' ור"ש פ' בתרא דעבו"ם טור בש"ר רמב"ם ה המערה יין לתוך כלי של עכו"ם שלא הודח ואין בו משק טופח את שעירה אסור בשתייה ואת שעירה ממנו מותר בשתייה: סנה

בו ו אסור בשתייה ואת שעירה ממנו מותר בשתייה: ז קנקני יין שיש בו קיתון של מים ועירה ממנו לתוך צלוחית שיש בו יין של עכו"ם אם יש במים שבקנקן לבטל היין שבצלוחית ח ושיעור הביטול חיינו שיהיה במים ס' כנגדו:

לבני עכו"ם טור בש"ר רמב"ם ו יג גת שהיין יורד ממנו לבור ונגע עכו"ם בקילוח היורד אם יש בחרצנים וזגים וענבים שבגת ששם כנגד הקילוח לא נאסר מ' שבגת:

סנה בי' כש"ר עכו"ם יג דלמרים כלך את מימי כלומי חיינו ושתינו מימי רבה עלינו ומבטלו שמרי יין שלא כתמדו ולא

רמב"ם דלמ"ד הנסתרי פ"ו מהא"ב וכ"ה ור"ת לקמן ר"ס קל"ד מ"מ להתיר לשתות יין שנגע בו עכו"ם

יח מותר ולא מייתינן לשם נגע שפי הכלי נגר: יט שרי כאן כלומר כאלו הוא רוקד דמה"ט מייתי כאלו שם נגע בו והלכך כשהר שרי וכמ"ש הר"ן דכיון שהוא רוקד לשם עכו"ם לית ליה בהכשיך לשם ונגעו לא מיקרי נגע דלשם מיתי אלא מ"מ כשהכך בלשם עכו"ם שהכשיך (ושם שהכשיך כאן בש"ע רמב"ם ורא"ש ורשב"ם הוא טעות ודוק): כ במוט בשנים כו' מותר כיון שאינו יכול לנענע בה יכול לנגב בה טור: כא ולבלבל כו' ומשם ע"ז שהיה מן היין על העכו"ם ומותר לתת היין לתוך כיסוי בכך מדלכי' שם ומביאין ד"מ ל"ל דכיון על נוף שיבו"ם לחי על בגדו כלומר כלי שמעיט דשרי דהני מנע עכום ע"ז ל"ש אלא בכוונה כדלעיל ס"ק ל"ב: כב ולבלבה כו' כתב מטור כשם הרשב"ם היה מטפטפת מעט מעט לתוך היין ואינו מתבטל מותר היין בכך מכחו של עכום ולפ"ז כדרך שמטפטפת ומוסיף על הקדרה מוכחת ג"כ היה מטפטפ' ומוסיף כדרך שמטפטפת ומוסיף על הקדרה עכום אלא שם היין בכך עכו"ם כל עיקר ולכך מותר אלא שם היין בכך בדבר עכו"ם ולפיכך פשיט'

דשרי:

קכו א המערה כל עד שכלי שהתחתון הוא ל' רמב"ם פ"ט מהא"ב דין זה אלא שמכבים האמור בהכשר הקסור בהכשה וכן לחמוץ יין שמיני אלא שנתיר לגמרי בכיוצא כלקמן ס"ה וע"ל סי' קל"ב ס"ק ב' ד"ה ס"ק ג':

ב אבל בהפסד מרובה כו' ממכי' שפסופקים המתירים: ג ואפי' יכול למוכרו לעכום אלא שצריך לזה קנקן בפני עצמו:

ד ודוקא כי' לחלון כיה רבותא בזמן הזה בכשה דוכתי ונו אלא שצריך כ"ב לחתיר לשוה יום מחיר לחלון אלא הוא לכשה רבותא שאין לעכום ומ"ש בחלון בכלים שנגע עכום לעכו"ם ע"כ ס"ת: ה כיוצא בו כיוצא כו' כגון שיצא היין מהקנקן לכלי אל יכ שכשאר מה שבקנקן מכום כיוצא ואפ"ה חזר ישראל ויצק מכלי אחר לקנקן מה שבכלי אחר מותר: ו לטיט כו' אבל ע"ג קרקע לא אלמ"ש מזלפים ע"ג קרקע לעפי ע"ג אלמ"ש ואע"ג דאיכא כלים ופריש וכתבו כתב אם שופרין ע"ג קרקע וכנגע עכום בחוזקו כלומ' כלם הקילוח מן הכלי ואפשר שם שבפני ע"ג כיוצא עכ"ל ולפ"ז בשנטו כלם שבמוך כלם עכום אלא כמו ויפה כוון דאל"כ לא היה כלם אלא עכום כמו בשתיה כלעיל ס"ק ל"ה ולפ"ז היה כלם שם שבפני עכו כיוצא לכיוצא לימה אלא בין הלם בכלי לכלי שמחו ומע"ג דמדברי הרשב"ם שם כלקמן ס"ה ולפ"ז היה כלם שם שבפני עכו כיוצא לטעמים אלו ל"ל לחלוק כאן בכלה אלא כדלעיל ס"ה: ז בין מה שיצא לחוץ כהב בעצמו לחלוק בכנגד זה מעכום זה מעכום לטיט הכל מותר שכיון שהוא בא מאליו לחלוק כלי בכלי אלא שבפני ומשם בעלמא ואין כאן אלא כיוצא בו ואפשר לומר כלל עכ"ל והוא מדברי הרשב"ם בשם הרשב"ם ומכיון כ"ש כלעיל ס"ם קכ"ג ס"ק ל"ב ולקמן ס"ק ל"ד ועיין מה שכתבתי שם: ח אסור לכתחלה אלא בכלי שאינו בן יומו ואפי' בכלי שאינו בן יומו

שפתיערב אבל ביטוק בטל בס ל"ב ע"פ ול"ל דס"ל להר"ב דלא כהגהמי' פלא כהמחבר ום"ש) ומ"מ הא ס"ל להרשב"א דאם כנע בקילוח מצטלין בס"כ ובמשכו לדעתו הט"ו ס"ע לדיבק דהקו"פ בקרפ' דף ע"ב ע"ב כתבו ול"ל אם מתך שרפל יין מן שחבית לכלי שיש בו יב"ס אם יש בחבית ס' כנד היין שנכלי מותר אפי' למ"ד בטוק לאו נתע מאלו היה כולו מתערב בחבית שהיה בטל בס' בשת"י כמו שפי' ר"ת ובטוק דמיקם ס"ד כגון שהיה היין מקלח מן החבית ובא העכו"ם ובנע בקילוח מסוף טיטוק דאפשר הוי כאלו נתנע העכו"ם שבחבית כי אלו מיקם עכ"ל וכ"כ סמ"ק ואחנול שם וע"ל סי' קל"ד סק"ג ום"ב בשם ע"ת מדיבי ביטוק

קכד א אם נאמן האדם לאסור יינו של חבירו ובו ד סעיפים

א האומר לחבירו נתנסך יינך ס אסחוא בידוע נאמן ואפילו אם אינו עתה בידו שכבר הוחזר לבעלים

אם בפעם ראשון שמצאו אמר לו נתנסך יינך ד נאמן אפילו אם הבעל מכחישו ד אבל אם אינו בידו ולא אמר כן לבעל בפעם הראשון שראהו ואמר ליה אחר כך אינו נאמן ס אם הבעל מכחישו (°תוך כדי דבור) ו או אומר ז איני יודע ח אבל אם שתק ט שתיקה סנס

מרדכי פרק קמא טור

כהוראה דמיא: י °וילמדים מותו לכתחילה טור

מיהמר ליכי מיחמיך וחז לכולי עלמא שדי דבעלים נחמנים על שלהם °ואם אין הבעלים מכחישין לותו יש לוק על פי שמכחישו אחר לא מהני מיחר שהבעלים סס ושותקין לכל

ולא עברו עליהם כ' מהם מיקרי מין כמינו עם יין:

קכד א האומר לחבירו נתנסך יינך ס אסחוא בידוע נאמן ואפילו אם אינו עתה בידו שכבר הוחזר לבעלים

אם בפעם ראשון שמצאו אמר לו נתנסך יינך ד נאמן אפילו אם הבעל מכחישו ד אבל אם אינו בידו ולא אמר כן לבעל בפעם הראשון שראהו ואמר ליה אחר כך אינו נאמן ס אם הבעל מכחישו (°תוך כדי דבור) ו או אומר ז איני יודע ח אבל אם שתק ט שתיקה סנס

מרדכי פרק קמא טור

כהוראה דמיא: י °וילמדים מותו לכתחילה טור

מיהמר ליכי מיחמיך וחז לכולי עלמא שדי דבעלים נחמנים על שלהם °ואם אין הבעלים מכחישין לותו יש לוק על פי שמכחישו אחר לא מהני מיחר שהבעלים סס ושותקין לכל

א האומר לחבירו נתנסך יינך ס אסחוא בידוע נאמן ואפילו אם אינו עתה בידו שכבר הוחזר לבעלים

אם בפעם ראשון שמצאו אמר לו נתנסך יינך ד נאמן אפילו אם הבעל מכחישו ד אבל אם אינו בידו ולא אמר כן לבעל בפעם הראשון שראהו ואמר ליה אחר כך אינו נאמן ס אם הבעל מכחישו (°תוך כדי דבור) ו או אומר ז איני יודע ח אבל אם שתק ט שתיקה סנס

מרדכי פרק קמא טור

כהוראה דמיא: י °וילמדים מותו לכתחילה טור

מיהמר ליכי מיחמיך וחז לכולי עלמא שדי דבעלים נחמנים על שלהם °ואם אין הבעלים מכחישין לותו יש לוק על פי שמכחישו אחר לא מהני מיחר שהבעלים סס ושותקין לכל

סנה פ"ק פ"ג

ב נאמן אפי' לא"ל בפעם הראשון שמצאו: ג אם בפעם כו' אפי' הכא"ד מכחישו בחתת ושתקים דעת התו"ה ורמ"ה ומרדכי ורשב"ם דאפי' כשיודע שהבעל קודם הביאו לא כחש כלל אפי' לאחר זמן אינו נאמן עד שיכחישנו בפניו: ד נאמן אפי' לא"ל בפעם הראשון שמצאו ולא אמר כלום אפי' לאחר זמן אינו נאמן עד שיאמר לו בפניו שהוא שלו ושתק ואפי' לא אמר כלום אלא שהראה לו סימנים בכלי ושתק נאמן ואפי' לא אמר לו בפניו שהוא שלו אלא שהראה לו סימנים בכלי ושתק נאמן ואפי' לא אמר לו בפניו שהוא שלו אלא שהראה לו סימנים בכלי ושתק נאמן

ה אם הבעל מכחישו ואמר לא ידעתי שהוא שלי נאסר: ו אם אומר כן כתב במרדכי פ' אמר ר"ת ס"ב ס"ג: ז אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק: ח אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק: ח אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק:

ג נאמן אפי' לא"ל בפעם הראשון שמצאו: ד אם בפעם כו' אפי' הכא"ד מכחישו בחתת ושתקים דעת התו"ה ורמ"ה ומרדכי ורשב"ם דאפי' כשיודע שהבעל קודם הביאו לא כחש כלל אפי' לאחר זמן אינו נאמן עד שיכחישנו בפניו: ד אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק: ד אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק:

ד נאמן אפי' לא"ל בפעם הראשון שמצאו: ה אם בפעם כו' אפי' הכא"ד מכחישו בחתת ושתקים דעת התו"ה ורמ"ה ומרדכי ורשב"ם דאפי' כשיודע שהבעל קודם הביאו לא כחש כלל אפי' לאחר זמן אינו נאמן עד שיכחישנו בפניו: ה אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק: ה אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק:

ה אם בפעם כו' אפי' הכא"ד מכחישו בחתת ושתקים דעת התו"ה ורמ"ה ומרדכי ורשב"ם דאפי' כשיודע שהבעל קודם הביאו לא כחש כלל אפי' לאחר זמן אינו נאמן עד שיכחישנו בפניו: ו אם אומר כן כתב במרדכי פ' אמר ר"ת ס"ב ס"ג: ז אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק: ח אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק:

ו אם אומר כן כתב במרדכי פ' אמר ר"ת ס"ב ס"ג: ז אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק: ח אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק:

ז אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק: ח אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק:

ח אבל אם שתק כגון שפלוני אחר שלא היה בידו אינו אומר כלום אלא שומע ושותק:

תשו' רשב"ם סי' תקמ"ח כי כתב ערך

לחבל חם לחן הכעלים סם יח מהכיר יג יום מי סמכת לעד לחד כהכחשה לאו כלום הוא: ונחם הכעלים לומרי לחכי מחמיכך

דיודע קנת רגלי לוה ולוה ומע"ג דמיכא דסוחק מפכי שליכו יודע בירור הכבר מיכו כחמן שלפי כתם דלמ הוי עדות הבעל עלות כלל דבעיכן ס"ד לה מכעי ד' קנת מ"ב שלפי חלבי שכן שלפי לומר לבן סוקפו מכי חסם חלוי וכמ"ש ס"ק נ"ב כשם הירושלמי ע"ש ומ"מ מוכח דלמע"ג דהבעלי סם ונוסק מהכי הכחש הבעל ודוחק לומר דהם דקאמר לם מכי הייכן לעכין שיהם היינו אות כ' ולמי שפ"ק ס"ם רכ"ג וכאו"ה סם וכל"ש כש הבהמי' דהכחש העד דלומר לם כחכמך לם מסקי לפי להחירו לעכמו ומם לייחם דסמיקה הוה לחלי לם יהם מוחר להעד עכמו ומם שפ"ע חסם קול דסם ע"ם לומר מחבעלה וע"ם לומר לם מת סם כישאת לחוקו שלומ לם מת חע"ג דכל פעם שבא עליה בחסם חלוי לפי נבחי ומוקי נבחי לחלי מחחת בחוקה ס"ם כדמוכח לסם שבא"כ הכ ונוקי וכ"ל דם ל"ל לחת"ק ומ"ש לימור לפי מכעי חלבי חלפ כחוקה ס

לומר דדעת הרי"טבא ומייעתו דודאי היכא דגלי לן קרא דע"א כאמן
ה"ל כב' דהא התורה האמיכתו כב' אבל היכ' דלא גלי לן קרא אלא דמסבר'
או מתקבת חכמים הוא כאמן בגון חתיכה: ספק שומן ספק חלב ואמר
ע"א דהוא שומן או היכא דא"ל ע"א כתכמך ייכך והוא שותק וכה"ג ובכל
דוכת דאמריכן ע"א כאמן באיסורי כיון דלא גלי לן קרא איכו חשוב כב'
אלא דבעדות אשה דמדיכ' בעי ב' וחו"ל האמיכוהו לחד כב' אין דבריו של
א' במקים ב' והתם גבי עגלה ערופה ילפיכן מקרא דאו כודע דע"א
כאמן וכדאיתא התם ולפו"ל דהרמ"ה מודה להרי"טבא דאיהו בשבועה
קמיירי דגלי לן קרא דקם לשבועה: מיהו בהא לא פליג מהרי"ק
ומייעתו דבבת א' לא אמרי' דה"ל כב' ואפ"ג דבעובדא דשוחט הוי בבת
א' שאכי התם כיון דהאמיכוהו לשוחט מטעם דחזקת רוב מצויי' אצל
שחיטה מומחי' הם מסייע ליה וכדאיתא במהרי"ק שם א"כ ה"ל כאלו
כתקבל עדותו בב"ד כבר תדע דאל"כ תקשי על הר"ב דכתב כאן דעות
חלוקות ובסוף ס"א סתם כהמחבר ובמהרי"ק ודוק והייכו כמי טעמא
דכל מקום דע"א כאמן מן התורה אפי' הא' מכחישו מיד בבת א' אין דבריו
כלו' וכמ"ש התום' בפ"ב דכתובו' ובפ' האשה שלום שם משו' דכיון דהאמיכ'
תורה ע"א ה"ל כאלו כתקבל עדותו כבר בב"ד: ובזה כ"ל ברור לייסב
מה שהמהו התו' פ' מי שקיבל מהא דמשמע התם בש"ס גבי ע"א אומר
כטמא דה"ל כב' ואין דבריו של ק' האומ' לא כטמאה כלום במקום ב' ממאי
דאמריכן בהאשה שלום גבי ע"א אומר מת דוקא התירוה ע"פ ב"ד
ובכבסו בדוחק גדול ועם כל זה לא ישבו פרשי' וכבר א' מדבריה שם ע"ש
ולמאי שכתבתי כיחא דשאכי הך דהאשה שלום דאין הע"א שאומר מת כאמן אלא מדרבכן דוקא בשאומ' בפני ב"ד דהא ק"ל כישאת בע"א שלא ע"פ
ב"ד תכא והלכך כל כמה דלא התירוה ב"ד לא חשיב עדותו כשכים אבל גבי סוטה דרחמב הימכיה לע"א וכדילפיכן מועד אין בה א"כ מיד שהעיד
ה"ל כשכים כך כ"ל ברור ודוק הטיב בדיכים אלו: יד אע"ג דבלבו מאמין לו כבי תרי כו' משמ' דר"ל אע"ג שלבו כוקפו וברור לו שהעד אם לא
היה יודע בירור הדבר לא היה אומ' שכתכסך ומהימן לו בלבו כבי תרי מ"מ כיון שמוציא בשפתיו לומ' איכי מאמיכך אין להחמי' וכן משמ' בעטו ובאמת
מוכח לכאורה במרדכי שהביא כן דברי ר"ת ע"ש אבל באמת כלפע"ד דלא עלה זה על דעת ר"ת דאם מאמיכו בלבו כשכי' שיאמר לו בפה איכי מאמיכך
דודאי אם מאמיכו בלבו כבי תרי ודמי ליה כאלו היו ב' אומרי' כתכסך ייכך איך יצא ידי שמים ויאמר איכי מאמיכך כב' אלא ר"ת ה"ק דאפי' אי מהימן ליה
כב' יכול לומר איכי מאמיכך כלומר לדבר זה לא מהימכתי כב' ואי ח"ל הבע"ד הכי אמריכן ודאי קושט' קאמר דבלבו איכו מאמין לו כב' ולא כימא
כיון דעד השתא מהימן ליה כב' שוב אין הבע"ד יכול לומר איכי מאמיכך דה"ל כאלו באו ב' עדים ואי"ל כתכסך ייכך אלא כיון דאמר איכי מאמיכך
בטלי' כאמכותי' וגם במרדכי יש לפרש כן ע"ש ודוק אעפ' שהוא דוחק קצת בל' כיחא לי טפי בהכי כדי שלא כאמר דס"ל לר"ת דאע"ג דמאמין לו
בלבו כב' יבדה לומר איכי מאמיכך ולא כמצא שום מחבר שכ' כ בשם ר"ת אוסיפור כן ואף אם כאמר דס"ל לר"ת הכי מ"מ הא רמבר"ק ורא"ה חולקי
והביאם המרדכי במסקכתו וכן כראה דעת התום' בקדושין דף ס"ה ע"ב ד"ה כטמאו וכ"פ בהגה' מרדכי' פ' המפקי' בשם ר' יעקב מקי' ובפ"ק
ס"ס רכ"ג וכן באו"ה סוף כלל י"ג פסק כר"ת הייכו משו' שהביכו דעת ר"ת כמו שכתבתי דלא כמצא שם לישב דמאמין לו בלבו ודוק גם הב"ח פס' לחומר'
אף ביי"כ אם מאמין לו בלבו וע"ש: טו והוא שיאמ' לו כתכסך בפניך או שא"ל ידעת כו' דאי לאו הכי לא הוי שתיק' כהודאה דהא דשותק משו'
שאיכו יודע בירור הדבר זו היא שטת התום' והרא"ש והמרדכי ומביא' בי' אבל תימ' דהרי דעת הרשב"א בתשו' סי' שע"ו והר"ן פ' האומ' והריטב"א והכי
ר"פ האשה רבה דאפילו לא א"ל בפניך או ידעת כו' אלא אפי' שותק מתמת שאיכו יודע בירור הדבר כאמן (ולא הביאם בי') וכן דעת רא"ב ס"ס ד
וכן כראה דעת הרא"ב ד שהבי' הרשב"א בחידושיו פ' הכזקין ריש דף ע"ט ע"ש וגם ר' ירוח' סוף כתי' ט"ו והרי"ב ס"ס ר"מ כתב ושיש חולקים על התום'
בזה והיא שטת האחרוכים שהביא הר"ן פ' האומ' וכן הסכימו התו' ר"ד בקי' דף ס"ה ע"ב ע"ש וכן כ"ל שהוא דעת הרמב"ם שכתב בספ"ט דכזירות אם
שתק או כסתפק לו הו' מביא קרבן אפי' ע"פ ע"א ובספרי כתבתי שכן כ"ל עיקר מש"ס פ' האומ' (דף ס"ו ע"א) מההוא סמיא ומיכאי מלכא ועו' מר"פ
האשה רבה דבעי ס"ס לא מר דע"א כאמן באיסורים אפי' להוציא דבר איסור מחזקתו להיתר בלא שתיק' כהודא' אלא דבעי' הכם מכ"ל ובעי למילף
מטבל ודכותי' ודחי' הכם שאכי משום דהוי בידו ואי"כ כהי דלא איפשט מכ"ל מ"מ מכ"ל לאידך גיסא דאיכו כאמן ואי"כ כהי דלהתיי' קי"ל לחומרא מ"מ
לאיסור דלמא כאמן דהא ודאי אי כאמן להתיר כ"ש דכאמן לא יסו' וכמ"ש הרא"ש פ' הכזקין והמרדכי פ' האשה רבה בי"ד חילוקי' דכ"ש הוא לאיסו' מלהתיר
ועו' ראיה מר"פק דגיטין (דף ב' ע"ב) ור"פ האשה רבה דקאמ' התם אימור דאמרי' ע"א כאמן באיסורי' כגון חתיכה' ספק חלב ספ' שומן דלא אתחזק אי
אבל הכא דאיתחזק איסור דא"א הוי דבר שבערו דאין פחות מב' ע"כ ומדכקט הוי דבר שבערו כו' ולא כקט בקצור אבל הכא דאיתחזק איסור לא ותו
לא ע"כ ב"ל כמ"ש התו' לשם בשם רי' והרשב"א בחידושיו שם דהייכו משו' דבהאשה רבה בשאר איסורי' מספקא לן אי מהימן אפי' איתחזק אי' ולאו בידו
וקאמר דהוי דבר שבערו דאפ"ת דמהימן בעלמ' הכא לא מהימן אלמא אפי' להתיר קיימא בספיק' כ"ש לאיסור ועו' דלקמן סי' ר"א הביא הבי' דף רמ"ג
סוף ע"ג הרשב"ץ על מקום שכתמלאת ולא ידעכו אם כתמלאת בהכשר או לאו שאם ידעכו מי מלאו כשאל אתפיו דע"א כאמן באיסורין אפי' היכא
דאיתחזק איסורא ואפי' אין בידו לתקן כדאית' בחולין ובגיטין וכמה דוכתי עכ"ל אלמ' דס"ל דכאמן להתיר וכ"ש לאסו' ואע"ג דהר"ב שם סוף ס"ד כתב
דאיכו כאמן אלא היכ' דבידו לתקכו והו' מדברי מהרי"ק שורש קט"ו ו"ל דהייכו כיון דמספק לן אזלי' לחומר' ואי"כ הכא כאמן מספיק לחומר' ועו' כ"ל ראיה
ממאי דאמרי' בכריתות ר"פ אמרו לו קתכי א"ל אכל' חלב מביא חטאת אמרו כמה הוין תרין והוא מה אמ' להון אלימ' דשתק ולא קמכחיש להו אלא שתיקה
דתרין הוא דמבי' חטאת על שתיק' דחד לא אימ' מציעת' עד אומ' אכל והוא אומ' לא אכלתי פטור טעמ' דמכחיש ליה אבל שתיק' מחייב כו' ואם אית' מאי
פריך ושכי התם בשכויא דחיק' לימ' רישא דפטור הייכו בשלא א"ל היה לך לידע ועו' דמאי פריך ממציעת' ליקשי מריש' עד אמ' אכל ועד אמ' לא אכל
מביא אשם תלוי טעמ' דאמר ע"א לא אכל הא לאו הכי חייב דע"כ מיירי בשתק דאי מכחיש פשיט' פטור ומ"ש התום' לשם דה"ה דהוי מצי למיפרך
מרישא לא מחוור כולי האי דאין זה סוגי' דליפרוך רישא למיצעת ולא פריך מרישא' גו' פ' אלא ודאי מרישא' לא קשה מידי ד"ל דהא דשתק חייב הייכו
כשא"ל היה לך לידע וכדכתבו התו' פ' האומ' אבל ממיצעת' דייק טעמ' דאמר לא דמכחיש בהדי' הא לא אישתיק אפי' לא הוי משום דאודי מ"מ כיון
דלא מכחיש ליה מהימן ע"ש ודוק מיהו דעת הסמ"ג וסמ"ק ס"ס רכ"ג וס"ה והגהמי' פ"א דהמ"א ור' ירוחם סוף כתי' ט"ו והאג' ודה והאו"ה סוף כלל
כ"ג כהט"ו מיהו ודאי בפועל אף הרשב"א ומייעתו מודים דאם איכו בידו ולא א"ל בפעם הא' שמצאו איכו כאמן אם אין הבע"ד שותק מחמ' הודא'
וכדמוכח בהכזקין וכתבו טעמ' דפועל כיון שקיבל לעשות בהכשר חזקה מיזהר זהיר ולכך איכו כאמן ועיין בס"ק ג' וס"ק ח': טז ואח"כ הכחישו
כ"ל דוק' אם מכחישו אח"כ אבל אם אמ' ליה אח"כ איכי יודע ומה ששתקתי תחלה לא מפני שהודיתי כו' העד כאמן לכ"ע ואכי מוכח להדי' מן הש"ס
מעובר' דיכאי מלכא בקידושין (דף ס"ו ע"א) ע"ש ודוק: יז מה ששתקתי כו' אלא להתיישב כו' כ"כ ג"כ ר' ירוחם סוף כט"ו מיהו בכ"כ ג' חלק ג' כתב
דאם א"ל בפניך כתכסך ושותק ואח"כ חזר ואמ' לא שתקתי אלא מפני שלא חששתי לדברי העד לא מהכי כיון דע"א כאמן באיסו' אבל בדבר שבערו
דאין פחות מב' אם אמ' אח"כ שתקתי מפני שלא חששתי לדברי העד מהכי ע"כ דבריו בתום' ביאור: יח יש מי שאומ' כו' כאמן ולעי' בסוף סי' א'
סי"ג כת' המחבר בסתם שהוא כאמן ומתם הרב כותי' וכאן כתבו הר"ב בל' יש מי שאומ' עשום שכתב עו' בד"ע

מאמיכך יד אף על גב דבלבו מאמין לו כבי תרי אין להחמי'
ודוקא כיון נסך שאין לדקדק בו כל כך אבל בשאר איסורים
לא מהכי אם אמר איכי מאמיכך אם מאמין בלבו טו
והוא שיאמר לו נתנסך יינך בפניך או שאמר לו ידעת
רגלים לדבר ואם שתק טו ואחר כך הכחישו ואמר יז מה
ששתקתי תחלה לא הגה ואם לא הגיד לו
בשביל שהודיתי אלא בפעם א' שמצאו
להתיישב ולחשב בלבי ואומר לו אח"כ ואמ' אמתלא
לזכור אם הוא אמת נאמן: למה לא אמר לו בראשונה
יש לחוש לדבריו וכל מי
שנאמן על דבר ועדים מכחישים אותו אעפי' שיש לו מנו
שהיה כאמן לאסרו בעניין שלא היו העדים מכחישין אותו
מ"מ מאחר שמכחיש העדים הוה ליה מנו במקום עדי ואינו
כאמן אפי' בדבר אי' מ"מ לדידיה אסור משו' דשוייה אנפשיה
חתיכה דאיסורא יטבח שעשה סי' בבהמה כדרך שעושין
בבהמות טרפו ואמר עליה שהיא טרפ' ואזר ואומ' שבשירה
היא ולא אמר כן תחלה רק שתשאר לו ליקח ממנה ית יש מי
שאומר מאחר שנותן אתמלא לדבריו כאמן ועיין

אוה"ה כלל י"ג

הגה' מרד' פ' האומר

מבי' בש' תשו' רשב"א

רשב"ץ

תז ר"כב ס"ק ס' תקמ"ד סי' ר"ן הגה מלבושי

ועיין לעיל סי' ס"ז מדין עד אחד נאמן באיסורין. כ"כ לחומיש ליכס שלא כדעת הת' לעניין איסורים ויט וכל הפסולי עדות כשרים לעניין איסורים וכס לא מצאתי לאחד מהאומרים לחותם לכרים לאחד מהאומר לשני שותפים מתנה ביניכם ולאחד שותק שהשני מכחישו לזה שמותק אסור ולשני מותר:

ר' יונה (סוף כט"ו)

ב במה דברים אמורים כשעושה עמו בחנם או אפי' בשכר והוא בענין שלא יפסיד שכירתו בגון שאומר שנתנך באונס או ששברו דבר מועט אבל אם שברו הרבה והוא בענין שמפסיד כל שכרו בגון שאומר שנתנך בפשיעתו נאמן אפילו אינו עתה בידו כ וגם לא אמר ליה בפעם ראשון שמצאו:

הגה כא ודוקא שאומר שנתנה סיון בלך שהוא גלוי וידוע לכל שמפסיד שכרו כגון בפשיעה שמוכר לכל שם לומר כלך שאפשר לומר שעשה הפועל שלימו מפסיד שכרו לעני שמפסידו על פי הדין לימו נאמן:

הרא"ם פ' אלו מגלחין ירו' בי כסס תום'

ב כג עד אחד נאמן באיסורי להתיר אבל לא להחמיר:

הגה כג מיהו יש לומר לכלבר לחיכ לכרורי כגון שאומר לו שלח ולחלוך עכו"ם מנסך ייכך נריך לחום לכרייו וכל לכר שלא יתפזר לא לחיתר ולא לאיסור כד עד אחד נאמן עליו כה לפי לו לאסרו וכל חיכ לחתחזיק לכר כאיסור כגון טבל או חתיכת כשר שהיכה מנוקרת לין העד נאמן עליו להתיר ולא לאסור אלא שם כן כיון שנתקו (שם) ואם היו בכאן ב' חתיכות אחת של איסור ואחת של היתר נאמן העד לומר כו זה היתר וזה איסור ואלמ נאמן על שלו כו לפי לו חיכ לחתחזק לאיסור ועיין לעיל סימן קי"ט דין החזר על הלכר שם מעיד עליו ועיין לקמן סימן קכ"ה מי שאומר פלוני חכם הכשיר לי זה והחכם כופר. ועיין

הרא"ם פרק המקדש ומרר פ' החלב הכא כ"ה החלב הגה

הרא"ם שם

וכריך לקדק בס' קפ"ה מבלף לנוכשת בגדי כלם שלא מהני לחתלג ואולי יש לחלק וכ"פ אבל ע"ל סי' קפ"ה ס"ק ה' לשלכרי הב"ח וכרם ביתנו מושב וזה שפיר ע"ש: יט וכל הפסולי עדותכו לין זה כתב כל"מ בשם הר"ן וכן ברשם כש"ע וכ"פ הר"ן בקדושין פ' האומר כת' בשלי הפסולי עדות שלין לחיכן כאיסורין וכתבו סי' כ"ה סעק ד' שאוד לאחרו דבר כשר לגמיל בשל אחרי כגון שלומר כשר זה שקושו וכ"ב וכרמ' לאחלק להתיר ולאי כאחן לגמיל לשם קול שהאוד בדבר לכן ומיל כשלגמיל סי' קי"ט ס"ק י"ח שכל בם שאומר מיירי בהיד שבעל לאסור אבל אם חכירו לגמיל שלא יפסיד שכירתו בגון שאומר שנתנך באונס או ששברו דבר מועט אבל אם שברו הרבה והוא בענין שמפסיד כל שכרו בגון שאומר שנתנך בפשיעתו נאמן אפילו אינו עתה בידו כ וגם לא אמר ליה בפעם ראשון שמצאו:

הגה כא ודוקא שאומר שנתנה סיון בלך שהוא גלוי וידוע לכל שמפסיד שכרו כגון בפשיעה שמוכר לכל שם לומר כלך שאפשר לומר שעשה הפועל שלימו מפסיד שכרו לעני שמפסידו על פי הדין לימו נאמן:

ב כג עד אחד נאמן באיסורי להתיר אבל לא להחמיר:

הגה כג מיהו יש לומר לכלבר לחיכ לכרורי כגון שאומר לו שלח ולחלוך עכו"ם מנסך ייכך נריך לחום לכרייו וכל לכר שלא יתפזר לא לחיתר ולא לאיסור כד עד אחד נאמן עליו כה לפי לו לאסרו וכל חיכ לחתחזיק לכר כאיסור כגון טבל או חתיכת כשר שהיכה מנוקרת לין העד נאמן עליו להתיר ולא לאסור אלא שם כן כיון שנתקו (שם) ואם היו בכאן ב' חתיכות אחת של איסור ואחת של היתר נאמן העד לומר כו זה היתר וזה איסור ואלמ נאמן על שלו כו לפי לו חיכ לחתחזק לאיסור ועיין לעיל סימן קי"ט דין החזר על הלכר שם מעיד עליו ועיין לקמן סימן קכ"ה מי שאומר פלוני חכם הכשיר לי זה והחכם כופר. ועיין

קכ"ד ס"ט בהגוס' ולאי מועד' שם ואפשר כיון דאתי לאיכן ודוק עוש' כן בחשוני לייכן להו ודוק: ולעניין עדות העבו"ם כתבו הסוסקים בכאה דוכתי לאין העבו"ם כאחן לא לאיסו ולא להיתר ועיל סי' קי"ט ס"ק ג' וס' קכ"ט ס"ק ל"ג וס' קי"ל ס"ק ס"ג כתב"ה וכרמ"ה לאחי לין לא כשלא כעדותו אי"כ כאחן להעיד בשל אחרי ועיל סי' קי

כה ומסה כו' כלבר מי' לפי' מי' דלעולם יקח לומר תקבתיו ומייבה ביה דבידם לקבלו מן שהוא סלה דמל"כ לא עדיפא מע"ג דליכו כמאן דנפיל ומיקחוק מיבורא וכמו שבתוכלר וכן הוא כר"ן שם וכתום פ"ק דפסחים דף ע"ב ועיין בתשו' מהרי"ט ס"ס כ"ה: כש מן שיבור כו' וכן כתב הא טרחא ליכ בכפ' כלאכות דכתיב עכלית הן כלבתכם בתוכ' (שם) וכן קבלתי שליכ בכפ' כלאכות על כיקור הלחיים כי ליכ לך מילתא דשריא יותר ממכו ומצבי עכלותם לא יפשטו כ"כ ומ"ש המחבר' שבכפי' כלאכות בכיקור בשתם כיקור קלמריכן דקיימו בכפים כ"כ מקרים ל"ק דמולין ס' ע"ב ל"ם פ"ק ל"ב: ל קטן ליכ לו דין עד כו' בתשו' ריב"ש ס' רמ"ם מצאתי לחילרי בשלין בבא' ומוכח שלא שליכו יודע לכל בשותף מחמת הוא אלא מצאת דכלמן ומ"ש בשלין בבא' ס' ט"ו ס"ק ל"ו כלמן לפי' לומר בבא' ל' ליכי יודע ולפי שר"ב ס"ל דע"ל ס' ליכי כלמן כשלומר בבא' ל' ליכי יודע לחקן לחמעות דקטן ליכ לו דין ע"ל בכל ומ"ש להיכא דלחזר מבחיכו ולין בבא' שם לו בדבר דליכא לברורי וכשלומר בא ולחזר עכו"ם מבחך ייבך לו בדבר דלא מיתקון לח לי' ולא ס' יתיר לו בך' מתיבות ס' סל לי' ולא' סל' ומיתיר וכל כה"ג דקעבד כלמן בלא שתיקת בבא' דהוי כבורלי' דקטן כלמן מיהו ליכא להוא כיון דקטן כלמן לפי' להוציא דבר מחוקתו לחתיר לו לאסור כן משמע בתשו' ריב"ש ס' ל"ג וכן לשמעי' בשם סוכה קטן היודע לשמוע לחי דיו מוכלים על יין טהרתו וכ

לובנס אינו נכול ליכנס שלא מדעת העכו"ם היין אסור
ואם הוא נקבים בדלת שישראל יכול להסתכל ולראות
משם כל החביות מותרות בשתיה אפילו הן פתוחות
סמ"ג לאוין כב ואם לא את שיכול לראות דרך שם מותר והשאר אסור
בהנאה אפילו חביות ט סתומות אם שהה כדי שיפתח
רי"ף והרא"ש ויגוף ותגוף ואפילו י היה ישראל דר באותו בית:
ורמב"ם פ"ו מ"ד ב בית שאין בו אלא יינו של ישראל ונמצא עכו"ם
ירושלמי בתוכו אם אין הדלת נעול יא מותר בשתיה
ואם הוא נעול במפתח מבפנים אם אינו יג נתפס כנגב
אסור בהנאה ואם הוא נתפס כנגב על הכניסה מותר
בשתיה:
סמ"ג לאוין קל"ד סנהד' ס"ק ל"ח ועיין לקמן סימן קל"ט ס"ק ל"ח ויש לכוין הזה מקין העכו"ם מנסכין לפיכך אם יש
מתפס כנגב שהי יג אין לחוש שנגעו לסתות
מרדכי פ' כהלכה רע"ג ובהגה"ט ובכל מקום אומנו לא להחזיק אחרת מיהו אם פי החבית רחב אוהבהו
בקנקן שים לחוש שמא נגע בו דרך מתעסק מיישינן:
בית הקשו' ה היו בשוק חביות יין ונמצא עכו"ם ביניהם אם הוא
(ובאר פום) עכו"ם חלש שאימת שופטי העיר עליו ואם
ימצאוהו נוגע נתפס כנגב מותר בשתיה ואם לאו אסור
בהנאה: (ועיין לקמן סימן קכ"ט עוד מדינים אלו)

קכט

דין המניח יין ביד עכו"ם וישראל יוצא ונכנס
(וכ"ג) ובו ל"ב סעיפים:

א המניח עכו"ם בחנותו ויצא או שהיה לו יין בספינה
או בקרון ו והניחו עכו"ם והלך לו לבית
הכסא או לבית המרחץ או שהיה עכו"ם מעביר לו חבית
מרדכי פ' לולי ממקום למקום והניחו לבדו עם היין ויצא יג לפתע הלה
נמוק"י (בגמ' לא יניח אדם כיתיו יין או חומץ אצל עכו"ם לכל אלא
בליעבד) מותר ג אפילו שהה זמן רב ד מפני שהוא
ירא בכל שעה עתה יבא וירצנו והוא שלא נודע ה שפנה
העכו"ם ו החנות או שהרחיק הקרון והספינה בענין
שאין יכולים לראותו: (ואפי' סגר החנות כל זמן שיש שם
סמ"ג עשין קנ"ג ז סדק או חור שיכולים לראותו כתבו הגאונים) במה
דברים אמורים ח שיש דרך עקלתון שיכול לבא עליו
פתאום שלא יראנו וכן כשהלך לבית המרחץ הלך דרך
עקלתון בענין שלא ידע העכו"ם שהלך לבית המרחץ
אבל אם ראה שהלך ליכנס לבי המרחץ יודע שלא ימהר
לבא וכן אם אמר לעכו"ם שהניח בחנות שמור ליודע
שנסתלק משמירתו וכן אם אמר לעכו"ם חמעביר החבית
לך ואני אבא אחריך ט או שהודיעו שהוא מפליג י אם
החביות פתוחות כיון שנעלמו מעיניו אסורות ואם הם
סתומות אם יש בהפלגתו שיעור כדי שיוכל להסיר
מגופת החביות נולה בין שהיא של שיש בין שהיא של
סיד ולהחזירה ותנגב אסור:
רעא ר"ת מנסכ ויש לחלק בין סתומות שרי ככל עניין לפי שני לים
ומיימוני מיתסם לא יזיק לסמוך על זה יש להסתפק מרוכס
ועל סימן ק"ל:
ב הא דשרי בשיש דרך עקלתון דוקא בשהעכו"ם
לבדו אבל אם הם שנים יג או יותר יג אסור
שאיפשר לאחד מהם לשמור הדרך עקלתון והאחר יגע:
ג הא דשרי בחביות פתוחו לגמרי בלא פקק הני מילי
בספינה או בחנות שאין לו רשות ליגע בחבירת
עצמה אבל במעביר חבית ממקום למקום לא ואפילו היא
הסרה אסורה דחיישינן דילמא נגע ולא ירא כלל שיכול
להשמט ולומר להחזיק בה בטוחתי שלא תפול: ד

אפילו חזרו שהוא מפליג יד אם החבית פקוקה
והוא

והוא בזמן שיש הרבה עוברי דרכים ונהג"ם הגה על הל"ב כנה סמתם בהמחבר ונלענ"ל ס' קכ"ח ס"ק כתב נהג"ה דבזמן הזה דלמא נעב"ם כן ס"ל דמתוקה לא מייתי' דיינו משום ס"ב שמתוק מן הבושה ולק"מ דל"ב בכל דוכתי שכתב סמחבר סמן' בהכלים תיקוני הש בזמן הזה דעבו"ם לא בעב"ם כן סרי בהכלים וכדלעיל ס"ם קכ"ג וכן כתי' ק"ל וקל"ח בכל ס' שאלו"ת דבזמן הזה סרי בכתם דוכתי כיון דלא מייתי' שכנע לכתב ב"י עליה לית בהכלים והר"ב לא הניח תם כלום וכה"ג טוב' בכתם דוכתי מלמ ודלמ כיון שכתב הר"ב בעיקר דוכתי לדיל דבזמן הזה סרי ס"ב מ"מ לא מתמעט בכל ס"ם בחמחבר לית מלמ לחלק בין סרי מתוק לשאר מתוקים ומטו כי רוכלא ליכתב בגיל והה מבוטו ועל' ס' קל"ח ס"ק ט"ו: טו מלמ מבר לן כו' והפ' לין יסרלי' כפיר מסום דעבו"ם לחרים אירחתי אעבו"ם זה ועבו"ם זה מירחת מעבו"ם לחרים שמא יחמרו ליסרל שכבכם סרחל"ם וכו' ומשמע לי מדברי כהנקי' דלפי' מבר לן מפתה במקום לחמרי לא מבר מלמ מירחת סמפתה ומל"ל לחתו מבתה זה עד שלא בחכו ומכיון ד"ל: טז לפיכך בתם כנגב כין על הכבכם כין מלכתנ"ע לאסור וכל"ש פי' בתם כנגב על פתים התכית לאוד ולא יהיה למה: יח ודוקא כו' דבעבר ובכבם לאסור לפי' בתם כנגב על הכבכם ולא מפלגינן בין ס"ל סמפלגינן לן לא סייבו סם הוא כשכין שלמן יכולי' לרחותו לכבכם לרחותו לן סרי מלמ ס"ל כל בלילה לא מכבי סדק כלל לקמן ס"ם ק"ל: יט מוכח היין שהעבו"ם ירא לומר סמר יתמר יזכור יכו ויבא טור מסם"ם ולפי מסמע לפפילו סיסרלי' יולך לבסות ויוסב העבו"ם שדעתו לסבלינ סם ס"ם סרי מסום דסוסב כשיזכור ייבו יקדוש מיד ויבא ובן מסמ' לבדי מבכרי הרשב"ם ותוס' ורמ"ם נבי מי ממרי' יזכור יכו כדברי הם"ם לעשוק כלן לל"ק ס"ק שלמן ובן מסמ' מדברי הפלוגי': ובחב הרשב"ם בשל ס"ם לפפי' היין פתוח סרי ומכיון ד' ובן הוא בתשו' הרשב"ם סי' כלל ט"ו ס"ג ומכיון ג' ל"ח ומסיים שם בלמ בסר"ן ס' המוכר שכתב למיירי כשן בסיון פקוק בפקק עב"ל ולמ בהדיא בפי' כ"ם בלבו' הטור: ך מעתה היין מסע שכוכר ומלמ מילך מחבר מסמע לחיל לסמתו להסכים בכ' לאסור שהרשב"ם בשל דבדברי שם"ם לעשוק כאן מסור בהודיעו שהוא מ"ל ובן דטעמא מסמע שלא יזכור עתה יכו ובא מילך בכל דבר שייך לומר לאעב"ם שם"ם לעשוק כלן מילך רוצה לפפיל יכו בשבילו ע"כ וכ"כ בשב' דברי הטור דברי טעם הם (ובתשו' מהרשל"ם סי' כ"ט חילק בלמ מייתין בשהוא בשבין ר"ם כ"ט וכ"ל בשהוא בשבין שהוא מפלגינ בלמ"כ בשהודיעו בפירוש שכל בלמ לא בפירוש לא סמכ' לעיל בלמ מ"ל בשבין שהוא מפלגינ כ

וישראל בעליה כך וארובה מהעליה לבית ויצאו שניהם
בבהלה לראות התן או הכפר וחזר העכו"ם כג וסגר
חפתח ואח"כ בא הישראל אעפ"י שאין לישראל מעבר אלא
דרך הבית ואי אפשר לעבור שלא יראנו הרי יין הפתוח
שבבית הישראל בחיתירו שלא סגר העכו"ם אלא על דעת
שכבר נלכו הישראל מנח
כד סרמכס לביתו ולא נשא אר בחוץ °ודוקא שיכלו כבר ללכת וחזרו
וכמרומ לו שהוא קדמו: דלפעמים לומר דמתון כדי ללכת
ו עכו"ם ששמע קול חזר ולא דקדק יפה בכמים
שאגת אריה ומפחדו ישראל לכל אלא בכדי ללכת
נחבא בין החביות יין היין לסור:
וסגר הרלת אחריו מותר
אפילו הן פתוחות מפני כד שהוא אומר שמא ישראל אחר
נחבא כאן וירא אותו כשאנע:

יא גנבים שנכנסו למרתף ופתחו חביות יין אם רוב
נגבי העיר עכו"ם אסור ואם רובן ישראל מות ואם
רובן כה ישמעאלים אסור בשתיה ומותר בהנאה ואם
יש ליהודים שכונה לבדם כו שאין דרך העכו"ם
מפסיקתה כז הולכים אחר רוב בני השכונה אעפ"י שרוב
בני העיר עכו"ם ובמקום שרגילים להצניע ממון בחבור
ומניחים אותם בין חביות יין כח אפי' אם רוב נגבי העיר
עכו"ם מותר דשמא לא מנח
באו אלא בשביל הממון וכל זה מירי שרגילו רעות
כגון שהיו תחילה שתומות
ונעתו בו: °ונפתחו לכל אם היו
(ורמ"ן) שתומות ונמצאו שתומות לו שהיו כולם פתוחות ולא נמצא
כאן רעות שכל שרי כט לפתם נכר לימו לוקח יין °ולא היה
במקומן רעות ולא נפתחו החתרים שתין לתו רואים כאן
רעות שכל שרי° ולא שכל זה מירי שים נכרים יושבים מן
העכו"ם לכל אם יושב נכר אחד מישראל ומעכו"ם לימו
יושב תלוין כישראל היושב ועיין לעיל סימן קכ"ח גוד
מליכים אלה:

יב חיל שנכנס לעיר ונכנס לבית ישראל בשעשלום
חביו פתוחו ל אפי' הן פקוקו אסורו וסתומו במגופה
של שיט לא מותרו ובשעת מלחמה לב אין ואין מותרו
ודוק בפתוחו מתחלת אבל סתומו שנפתחו חיישי להו
יג עכו"ם שנמצ עומד אצל הנת אם יש בו לג טופח
ע"מ להשפיח לד צריך לה הדח וניגוב ואי לא בהדח סגי:
דו זונה עכו"ם במסיבת ישראל היין מותר שאינם
מניחים אותה לנסך אבל זונה ישראלית כמס בת
עכו"ם יינה של הזונה נם כן אסור:
טו הניח יין בביתו בחלון פתוח ובא עכו"ם והכניס
שם וזנה וסגר הרלת אחריו ואחר כך בא הישראל
ומצא יינו כמו שהניחו לו מותר:
טז חצר שחלוקה בראשי תירות בין ישראל לעכו"ם
אעפ"י שחביו פתוחו עומדות סמוך לחלקו של עכו"ם
תוך פישוט ידיו מותרת לו וכן אם היה גגו של ישראל
למעלה מגגו של עכו"ם וחלוקים ביתרות מניח שם יינו אעפ"י שידו מנעת שם:
יז חבית של יין שצפה בנהר ונמצא כנגד עיר שרובה ישראל אם יש בנהר מכשולת וסבר אנמי מים שהיו מעמידי
אותו אלו באה ממקום אחר מותרת שאין לתלות אלא בעיר שנמצאת כנגדה ואם אין בנהר סבר אגמי מים
אסורה לח שאנו תולים אותה ברוב הסביבות שהם עכו"ם ואם נמצאת כנגד עיר שרובה עכו"ם רוב
הסביבות ישראל ויכולה לבא שם דרך ישרה שלא תטבע מותר אפי' קרובה הרבה לעיר של עכו"ם עד שמוכיח
קורבת שהיא של עכו"ם מניחים הקרוב והולכים אחר הרוב ואם לאו היין אסור בהנאה לט והקנקן הוא של מוצא
ואם בא ישראל ונתן בה סימן אף היין מותר והרי הוא של מוצאו דכיון דרובה עכו"ם נתיאשו הבעלי (°וזוקק
סימן סתומה כפקק לכל פתוחה לגמרי שין לסור דמיסקין סמוך נבעו כו)

נב ודרובה מעלין לבית דמצי למסור לכ"ע אם לאו סכי דקך ניפח
ודקך ניקח לסור וכ"כ הרשב"ם כו ול"ת ופשוט הוא מלשון סי'
קכ"ח סי"ג: נב ומנר כו וכלילה ממרי מסקנא מנר ואסור מלחר
שים לעכום שייכת בבית כלקמן סי"ב ק"ל: כד שהוא קום כשם
שכתבתי לכי מכני הפתח כן לפתר ישראל לחר כתבת כאן כו: כה
ישמעאלים כו דלאו עע"ן כן כלילה סי' קכ"ד ם ק"ב ומ' קכ"ח ס"ק
וה"ה לשאר עכו"ם כזותן הוא: כו סתין דרך העכו"ם מפסיקת כן
כתב הב"י ובמקום הפסד מרובה יש לסמוך להקיר"ם ועוד להקיר לף
כשדרך עכו"ם מפסיקת לם מעלות כן כלילה כ"ל מכ"ל ונלפעד"ב דנם
הרשב"ם והמחבר מודים לזה דלא הצריכו סיהא סתין דרך העכו"ם
מפסיקת אלא כשתין להלוקת השכונה בעלמל והקיר"ם (ור' ירוח)
דהצריך סיהא להלוקת השכונה בעלמל כלילה מ"ר כשדרך הרבים
מפסיקת כיום והשתא הקיר"ם והרשב"ם לא פליגי ודלא כב' ול"ת שכתבתי
דפליגי וזה כ"ל בדור: כן סולכים אחר רוב בני השכונה כו אע"ג
דרוב נקרוב סולכים אחר הרוב לפי' בקורבה דמוכח כלקמן סעיף ז
שתי כהן כיון שמשתה בתוך השכונה גופ' פרישה וכ"כ הרשב"ם בא"ח
כיתה סוף שער ל"הדגי: כח אפי' אם רוב נגבי העיר כו כ"כ
הטור וכ"ע דכשם ס"ם לא מתיר אלא מספק ופרש"י שפק עכו"ם שפק
ישראל ואת"ל עכו"ם שמא לא פתחו אלא בשב ל ממון וישראל שהוא
יין מיכיו לגנב ס"ם ורוב נגבי העיר עכו"ם ורוב נגבי ישראל אבל נגבי עכו"ם ס"ם ורוב נגבי
כרמם מדברי ר' ירוח' ז"ל ליישב בדוחק וקצתי כיון שתין יין וכע"ם הרשב"ם: כחב
כיצד דין רבלות לכנכיא ממון נחבית יין וכע"ם הרשב"ם
הטעם וכן נכנסים שרקין מכיותם בסבין וכיום קדרה ומצא יין לתוכ"ם
היין שבתוכה יש להתיר משעם ס"ם שמא מתוך שהוא בהול לקדרה ו
לא נגע ביין אלא מיד כשנגע בסכין היין נוגע בסכין ואת"ל נגע היין ונלא כנגע
בו בסכין ואת"ל נגע בסכין כיון שלא נתכוין להנכה לא ניקוב כלי שיו'
היין ולא חשש למגעו ס"ל כתו שלא נכוונ' שרי ים לקלל בזמן הזה שתין
מכסכין עכ"ל הרשב"ם ולפי' יושב נכנע בסכין בחבית אפי' לכ"ע
ס"ם ודכרי המוסיף למעלם לא חמצ"ם ס"ם כוזה דשל בתך מעשה לתוך
דכיון שלא נתכוין אלא לנקוב שרי וכמתני' הכיון כך אל המלכי שהכיו
כהי להתיר משעם ס"ם ולפי' דמסקנתו להתיר מתך מעשה לתוך דפי'
כזמן הש"ם וכ"כ הר"ב לעיל סי' קכ"ד סכ"ד דשרי מתך מעשה לתוך דכיון
דלא כוון רק לנקוב אתכי ה"ל מגע עכו"ם שלא בכוונה ושרי
עכ"ל וכבר כתבתי שם דמגע עכו"ם שלא בכוונה ע"י ה"ל שרי לדין
הש"ם ועיין: כט דסתם כו דנכני כמיל כשגע מלחת אלא סניף
כי דמי דלכם שם ונ"ע בר"ב שם: ל אפי' הן פקוקות דק זקוקות
כפתוחות דמי דכי מהדר לא לפקק לפי מעשה מיחת אלא מעשה אורחא
דמתלת ר"ן ודלכם שם: לא מותרות סוף מיום אלא פתחום
שלם פתחום לא קודרו למותם שלין מיחת אלם עליהם ר"ן: לב
אלו ואלו מותרות כין בחיל של מיכה זו כין בחיל של מדינה אלא תכי
ול"מ וכן מוכח: לג טופח ע"מ להשפ ע"ל סי' קכ"ג סע"ב ו
וס"ק כ"ו ס"ם: לד גריך שלשה כו' ס"ם שמא כנע כו אלא
מיד זת למינע שהוא סבור שיכן שפסידו כיון שלין בו יין מוכ': לה
שלשה וכיוצא ע"ל סי' קכ"ג: לו מותר לכתחלה ואפילו
לו פלגי לכתך שרש"ם ומוכ': לז וכן כו' ולקוקים כו' ע"ש ס"ק
לח שלשו תולין לותו כרוב שכיכו שם עכו"ם אעפ"י שהיא קרובה
לעיר שרובה ישראל אף כקורבה דמוכח כלקמן כסמוך: לט
שהקנקן הוא של מוצאו עיין כת"ש סי' רכ"ט ס"ו אלא

נב ודרובה מעלין לבית דמצי למסור לכ"ע אם לאו סכי דקך ניפח
ודקך ניקח לסור וכ"כ הרשב"ם כו ול"ת ופשוט הוא מלשון סי'
קכ"ח סי"ג: נב ומנר כו וכלילה ממרי מסקנא מנר ואסור מלחר
שים לעכום שייכת בבית כלקמן סי"ב ק"ל: כד שהוא קום כשם
שכתבתי לכי מכני הפתח כן לפתר ישראל לחר כתבת כאן כו: כה
ישמעאלים כו דלאו עע"ן כן כלילה סי' קכ"ד ם ק"ב ומ' קכ"ח ס"ק
וה"ה לשאר עכו"ם כזותן הוא: כו סתין דרך העכו"ם מפסיקת כן
כתב הב"י ובמקום הפסד מרובה יש לסמוך להקיר"ם ועוד להקיר לף
כשדרך עכו"ם מפסיקת לם מעלות כן כלילה כ"ל מכ"ל ונלפעד"ב דנם
הרשב"ם והמחבר מודים לזה דלא הצריכו סיהא סתין דרך העכו"ם
מפסיקת אלא כשתין להלוקת השכונה בעלמל והקיר"ם (ור' ירוח)
דהצריך סיהא להלוקת השכונה בעלמל כלילה מ"ר כשדרך הרבים
מפסיקת כיום והשתא הקיר"ם והרשב"ם לא פליגי ודלא כב' ול"ת שכתבתי
דפליגי וזה כ"ל בדור: כן סולכים אחר רוב בני השכונה כו אע"ג
דרוב נקרוב סולכים אחר הרוב לפי' בקורבה דמוכח כלקמן סעיף ז
שתי כהן כיון שמשתה בתוך השכונה גופ' פרישה וכ"כ הרשב"ם בא"ח
כיתה סוף שער ל"הדגי: כח אפי' אם רוב נגבי העיר כו כ"כ
הטור וכ"ע דכשם ס"ם לא מתיר אלא מספק ופרש"י שפק עכו"ם שפק
ישראל ואת"ל עכו"ם שמא לא פתחו אלא בשב ל ממון וישראל שהוא
יין מיכיו לגנב ס"ם ורוב נגבי העיר עכו"ם ורוב נגבי ישראל אבל נגבי עכו"ם ס"ם ורוב נגבי
כרמם מדברי ר' ירוח' ז"ל ליישב בדוחק וקצתי כיון שתין יין וכע"ם הרשב"ם: כחב
כיצד דין רבלות לכנכיא ממון נחבית יין וכע"ם הרשב"ם
הטעם וכן נכנסים שרקין מכיותם בסבין וכיום קדרה ומצא יין לתוכ"ם
היין שבתוכה יש להתיר משעם ס"ם שמא מתוך שהוא בהול לקדרה ו
לא נגע ביין אלא מיד כשנגע בסכין היין נוגע בסכין ואת"ל נגע היין ונלא כנגע
בו בסכין ואת"ל נגע בסכין כיון שלא נתכוין להנכה לא ניקוב כלי שיו'
היין ולא חשש למגעו ס"ל כתו שלא נכוונ' שרי ים לקלל בזמן הזה שתין
מכסכין עכ"ל הרשב"ם ולפי' יושב נכנע בסכין בחבית אפי' לכ"ע
ס"ם ודכרי המוסיף למעלם לא חמצ"ם ס"ם כוזה דשל בתך מעשה לתוך
דכיון שלא נתכוין אלא לנקוב שרי וכמתני' הכיון כך אל המלכי שהכיו
כהי להתיר משעם ס"ם ולפי' דמסקנתו להתיר מתך מעשה לתוך דפי'
כזמן הש"ם וכ"כ הר"ב לעיל סי' קכ"ד סכ"ד דשרי מתך מעשה לתוך
דכיון דלא כוון רק לנקוב אתכי ה"ל מגע עכו"ם שלא בכוונה ושרי
עכ"ל וכבר כתבתי שם דמגע עכו"ם שלא בכוונה ע"י ה"ל שרי לדין
הש"ם ועיין: כט דסתם כו דנכני כמיל כשגע מלחת אלא סניף
כי דמי דלכם שם ונ"ע בר"ב שם: ל אפי' הן פקוקות דק זקוקות
כפתוחות דמי דכי מהדר לא לפקק לפי מעשה מיחת אלא מעשה אורחא
דמתלת ר"ן ודלכם שם: לא מותרות סוף מיום אלא פתחום
שלם פתחום לא קודרו למותם שלין מיחת אלם עליהם ר"ן: לב
אלו ואלו מותרות כין בחיל של מיכה זו כין בחיל של מדינה אלא תכי
ול"מ וכן מוכח: לג טופח ע"מ להשפ ע"ל סי' קכ"ג סע"ב ו
וס"ק כ"ו ס"ם: לד גריך שלשה כו' ס"ם שמא כנע כו אלא
מיד זת למינע שהוא סבור שיכן שפסידו כיון שלין בו יין מוכ': לה
שלשה וכיוצא ע"ל סי' קכ"ג: לו מותר לכתחלה ואפילו
לו פלגי לכתך שרש"ם ומוכ': לז וכן כו' ולקוקים כו' ע"ש ס"ק
לח שלשו תולין לותו כרוב שכיכו שם עכו"ם אעפ"י שהיא קרובה
לעיר שרובה ישראל אף כקורבה דמוכח כלקמן כסמוך: לט
שהקנקן הוא של מוצאו עיין כת"ש סי' רכ"ט ס"ו אלא

לן פרק סעמ"ן זר יבו כתיב יו

מ מלגא מותו כרם כו׳ שמין דרך לנכות מכרם זה ולקנכיא בתוכו טור ורשב״ם מבל בלא הלי עצמו כו׳ שרי דלמא ג׳ לאפי׳ בקורנס דמוכח מזלין בתר רובא הכא כיון שמצוי בתוך הכרם עדיף טפי וכמ״ש בס״ק כו׳: מא מותר עיי׳ כרי׳ם הביאו הב״י ולא מתיר מכח טעמי ולכאורה כתב ב״י בשלמא כשהגוי זה בלא כחנא העכו״ם בגד היינו לא בתוך פונדר שמין לגו להאמינו שכבשם שם לא היה ולא לאחר שלא ס״ל ס״ק ל״ם ס״ח בשם ה״ה דלפי שהיה מכיר יין לפני עכו״ם ולאחר שהיה מטפטף ותקנו ונתנו בו מיכו כאחד ואין כתקנו מהרי״ל ס״ל: מב דמין כעכו״ם כאמת אבל אם ידוע שלקחה מהיין שנתרוקן לסור והיינו מדין שם ס״ם כגון שמ״ש לא לקח אם לא שנתנ בידיה כגון שמין ברוח בתביות וגריכה לשפוך מן האכוב מן הכוד ובה״ג דלעיל כבכה״נ כמי שפפר לם ליחשר אלא שנתנ כגון שהשמוכבלי, ותשמור עצמה אלא שנתנ בידיה כלל אי״ם מיישינן שמא נגעה בו דרך מתעסק וכלילא ביאור הקו״ח ס״ד בשם ה״ה אבל בידיה דיש ברוח אלא שנתנ בידיה עצמה ביין שבתביות רק כגון ידי ברוח אפילו יודע שלקחה היין מן היין שנתרוקן אלא לריכין כאן בשהיה כזאת כדי לריכין הוה במקום שפסד מרובה ל״ל מנתנ עכו״ם על ד״ל אלא בכוונ וכלילא ס״ק ד׳ ובקונ״ם שלמה: מג ס״ק כן הוה בשפרי ונתנו ובקונ״ם בד״א ולא ידענה הוה עכין אם לכאן וכרקה לעיונה הוה ול״ל ס״ק ח׳ ול״ל לשם שיק לכתחלה אלא מיישינן שמא נגע לכך אלא כשנתנ להכתמו כיון שהעכו״ם כוונו הוה אין מכסכי״ם ס״ב אלא מיישינן שמא נגע בכוונו בידיה לכך לשם שיק כ״ל בתחלה דכוונו הוה דעכו״ם לאו נתנ״ם אלא לכך שהכרוח הכווב בכוונ״ם כדי שלא יכוין לשמן כוונתו לכסך ה״ל מנתנ עכו״ם על ד״ם אלא בכוונ״ם ה״ה הכא אלא מיישינן שמא נגעה בידיה שמא כיון שנתנו לשם ס״ק ל׳ לשמן שמא נגעה בידיה אלא

ג יין מבושל שלנו וכן יין שלנו שעירבו עם דברים אחרי כגון דבש ושמן וכן חומץ שלנו מותר להפקיר ביד עכו"ם ז בחותם אחד:

ד כיצד חוא חותם בתוך חותם כתם החבית בכלי שאינו מהודק כדרך שסותמין כל אדם וטח בטיט הרי זה חותם אחד היה כלי מהודק וטח עליו מלמעלה הרי זה חותם בתוך חותם וכן אם צר פי הנאד הרי זה חותם אחד הפך פי הנוד לתוכן וצר עליו הרי זה חותם בתוך חותם ח וכן כל שינוי יש משנה מדברים שאין דרך כל אדם הרי הם כחותם אחד והטיחה או הקשירה חותם שני:

ה שני קשרים משונים הוי בשני חותמות:

ו שתי אותיות הוי כשני חותמות והדפוסים אעפ"י שיש בהם כמה אותיות לא חשיבי אלא כחותם אחד בין שקובעין אותם בבת אחת ובמקום שמצוים מומרים ועכו"ם שיודעים לכתוב אין כתב סימן אלא למי שמכיר הכתב:

ז מפתח והותם אחד הוי בשני חותמות:

ח חתמו בשני חותמות סנס וחזר עליו ולא הבירו ◦והוקק לפס נוסיס סנסתר או שמצאו חתום אסור: כגוונא עלפס לפכל כמקו׳ פיכולוס לתלות סנסתר

ונתקלקל מעצמו או ע"י כלאים או תקנות סנס כגוונא מותר כדיעבד ◦ואפילו לפס נתקלקל כגוונא יש להתיר לפס ישראל וכגון וכגון תימל:

אבל אינו צריך לחזור עליו אלא אם הוריע לישראל שנשתלח לו שהוא חתו׳ב׳ חותמו׳ אעפ"י שלא הודיעו ענין חתימותיו׳ביון שמצאו הישראל השני חתום בב׳ חותמות מותר ומ׳מנון סנס הדבר להודיעו צורת ◦מייהו לפס כת עליו לותיות החות׳כדי שיחזו׳אחריו: לין צריך להודיעו לפתס עכו"ם לימי נקי לכתוב לותיות◦ולפס לעכו"ם לומר לפתכית היס משטעה והוא כדקו׳ונגע ביין ע לימי נחמן לפמרו ואפילו מכר עדיין קנת יין מכמין יש לומלנות כלכריו:

ט ישראל ששבר או קנה בית בחצרו של עכו"ם ומלאו יין אם ישראל דר שם אעפ"י שהניח היין בחצ׳ואין עליו לא חותם ולא מפתח מותר ואפילו היה העכו"ם דר באותו חצר אבל אם לא היה ישראל דר באותו חצר אם היה ביד ישראל המפתח וחותם מותר ואין צריך לומר ב׳חותמו׳ואם לאו אעפ"י שהיין באותו בית ששבר או קנה אסור אם העכו"ם דר בחצ׳ יא ואם אינו דר בחצ׳ מותר יג אלא אם כן נמצא עומד בצד היין:

י במר"א בשוכר או לוקח בית בחצרו של עכו"ם אבל בחצרו של ישראל ממש שלא לקחו ולא שכרו מעכו"ם אפי׳היה עכו"ם דר באותו חצר יד ואין ישראל דר בו מותר ואעפ"י שאין מפתח וחותם ביד ישראל לפי שאין לו בה שום שייכות ואפי׳כמצ׳עומד בצד היין שחרי מ מ׳מ נתפס עליו בגנב ואני מילי ביום אבל בלילה אסור: סנס והוקק כבי הלי נוסק יס לפמרו כלילה לכל כמקו׳ וקכ"ט לפעכו"ם מרתת לין חלוק כין יום לגלילה ומלמי הכא הוחיל והעכו"ם יש לו טו שייכות כחנר ומסתמא מועלו כלילה הוחיל ואין הישראל דר שם ואינו מרתת כולי הלי ולכן לפי׳כיום שם כעל ואין חור לו סדק שיכולין לרחותו היין אסור יו לכל על חור וסדק מותר כיום לפי׳כעלו כולהי וכלילה אסור כככ"ג לפי׳לו מסתמא וזהו החלוק שכין יום לגלילה.

קלא

דין יין נשר שנעשה ברשות העכו"ם ובו ב׳סעיפים

א ישראל שעשה יינו של עכו"ם בשהרה כדי שיהא מותר לישראל בין שמכרו לישראל ולא פרע לו מעות בין שלא מכרו לו אלא שהוא משהרו כדי למכרו על ידו לישראלים אם נתנו ישראל בחצרו של אותו עכו"ם עצמו ג והישראל דר בחצר מותר אפילו בלא חותם אפי׳אם גם העכו"ם דר שם ואם אין הישראל דר באותו חצר

ג אם דר ישראל באותה העיר וחבית שהיין בו פתוח לרשות הרבים מותר

ד מותר וכן מפתח ומוכס ולעת הר מב"ג ורבי"ן בשם הרמב"ן דהיכא
דליכא עכו"ם דר בכפר אחר כלל מותר כלל כיון דקיום פתוח לר"ה
ורמלה דכ"ע מודו כזה לדיד (ודברי ירושלמי בשבין שמעורבני ואיכ'
מכווכים ע"ם ונקרב הדבר בשם מולפים בשעכו"ם דבריו הקורת ח"י
ס"ם ר"ן מנחמני כזה ע"ש:) ה אם יש וכן ולעת הר"ן לפ"ה לפמ'
מקום לכל שלא כתב לן התקבלתי (בשבין שאיכו יכול לעכבו) מכר
לו מזי לי לא מקום ליכ ולמיכ לדידי קיום ע"ם וכן לעת הרמב"ן ולפ"ז
ספירנשם בשבשם מיכו מקוור מ"מ לפמר דהלין לחת לכל לשמשכה
שחתירת בפתוח מיירי בשלין מעכו"ם דר בה אם כח"ג ברמב"ן בשם"ה
ורבי"ן בשם הרמב"ן לכל בשהעכו"ם דר אם אח פתוח אלי מקכי ולא
הוה יושב בתוך מוקו שפתי כמ"ש הרמב"ן בתשו' ומכ"ש כי אם ס"ם זה ול"כ
כיון לפי פתוח לא מקכי מפתח ומוכס כמי לא מקכי (כדמוכח בס"ם
ומוסקי) וכ"כ הרמב"ן בת"ה לפ"ה בה היה עכו"ם דר בחצי ושראל דר בחצי
אחר לפי' כב' מוחזקות לעולם אסור עד שיהא יושב ומשמר ומכיחו ג"כ
ע"כ ברמלה לדיין לקבל כזה אלא בשקום שפשר ובלוקח שכתבתי בס"ק ג:
ז ובדיעבד כו' כלומר לדיין מותר בדיעבד בחוקו"מ אלא לכתחלה לא
כתיב ב' מוחזקות אבל להתיר מותר בדיעבד כתיב ב' מוחזקות אלא
ס"ק ל' וכאן אם מיירי להדיא לקולא בדיעבד: ז לפיכך בחוקם אחד
ומפתח וחוקם שרי בהכלא לדיין לפיכך פתוח לר"ה ודיין בשקום
ישראל דר בעיר כלומר סוף הפעיף כהג"ה וכן בשקיים
מרובה: ח אפילו ישראל דר בעיר אלא מפני שהוא לכתחלה לא
ט ויוצא וכבר לפעמים שהוא ושכן אם לא הודיעו שפלין כלומר
ס"ק ט: י בשפתח ומוכס ולדיין מותר בחוקם ס"ק בדיעבד
כן מוכח בפוסקי: יא רובכי כו' ולפיכך בלילה מקיר שמא יפתחו
לגבב וע"ע בשפתוח ולא בפיכ מקיר מרובכי ברמלה שבדיק שמרי ר' ירוק
ולפיכך בלילה ול"ע ואם יש בה לחוש לשמר כן (לעיל ס"ק ט"ו) לדיין
לכו בעיניים בחוק שומרי שכתוב בשקום לפיכך פשיט לי שרשו לכל
לדיין רובכי מקורים בעיר שלא גילה מירת מקם ע"כ: יב וכך
כתבתי כו' זה מבהרת הרמב"ן (שהביא הרמב"ם והר"ן) ועכ"פ מדברי
שם דפוקח פתוח לר"ה כמי לא מהני בלילה אלא בדיך להיות יין בהוכו
ול"א כתב כמי הר"ה כל דברי הרמב"ן לדחלוק"א שרי אלא מה שרמלה
מן הסלון משמע דם"ל כהא דשמר"ן (והר"ן) דהכל שרי משום דל"ל
לגזול ס"ל ס"ג דשקום ולפי ככם משמ"ש הכא מירתק ולא בכל
לבית אפילו כן נם ל"ל כמ"ש כי דמה שמשלם הרמב"ן כיון יום ולילה מיכו
חולק על הסמ"ק ע"ש: יג ומה שכתב שהקבלתי כו' לוקח כשלא
התקבל מו שוקפו עליו במלוה אם לאו לפיכך בלילה אפילו בשקיים
עדים שדיך מקום של עכו"ם שלא יוכל לומר שהם לקחו מאחרים כי
בשם תק"ן הרמב"ן וע"ש. וכיוצא בזה כתב הר"ן בתשו' ומכ"ש כ"ם זה ע"ש: יד מותר בכל ענין לפיכך כשיכו של עכו"ם ברשותו של עכו"ם
שלר שם ולפיכך בשקיים בלילה אפילו בשקיים מחוקם מחיב כתב ה' הגהי כשמו:
טו ולהתירו בהכלא כן נהב"ח בשיג על הר"ב בזה ולמאי דקיל לכל מנע עכו"ם לפיכך אפילו בשקיים כתב שרי כשלא
בדיכ"ם קכ"ג ס"ב כאן לפיכך שקם מנע עכו"ם לבוא לבית ס"ם ול

קלב שלא ליהנות מיין נסך ובו ז׳ סעיפים

א עכו״ם שנגע ביין שלנו אעפ״י שאסור בהנאה מותר ליקח ממנו ואותו העכו״ם מאותו העכו״ם שאסרו או אותו העכו״ם ימברנו ויתן דמיו לישראל ואם מכרו הישראל לעכו״ם אחר אם נתן לו המעות קודם שיתן לו הישראל היין המעות אסורים בהנאה ואם לקח העכו״ם היין תחילה ואחר כך נתן המעות לישראל

ב יש מי שאומר שאעפ״י שלבעל היין שמכרו אסור בהנאה מותרי לאחרי מותרים: סנסן וכל זה לא מיירי אלא כשהעכו״ם ממנסכין ישראל שמכר יינו לעכו״ם פסק עד לכל בזמן הזה כל מגע שלא משך דמיו מותרים אלא לזמן מוסר רק בשתים ושמשפסק סמכה דעתו ו כמו שנתבאר לעיל סימן ומשמשך קנה ויין נסך קכ״ג:

אינו נעשה ער שיגע בו נמצי בשעת מכירה היה מותר אבל אם משך העכו״ם היין ער שלא פסק ממנו דמיו אסורים שחרי ס לא סמכה דעתו אעפ״י שמשך (ומיהו סכלל לרשות עכו״ם הין ישראל כזהר כו ויש לחוש שנגע ונמצא שכשנגע ערייין לא סמכה דעתו ליקח ונאסר היין בנגיעתו ס והרי זה כמוכר שתם יינם יב במדבריים אמורים כשמדבר הישראל לבליו (°ולו נלכלו על עכו״ס שמין כו עכבת יין) אבל אם מדר לכלי העכו״ם שיש בו יג עכבת יין או לכלי ישראל שבידי העכו״ם והיה העכו״ם יד מנדנד הכלי אם היה מונח בקרקע או שהיה אוחזו בידו באויר הנה °מיהו אם מדר לכלי עכו״ם שיש בו עכבת יין אסור ליקח חדשים יש ואח״כ ימרוך: סעיף זה אין צריך לומר שאסור ליקח מהם כלי עכו״ם כל זמן שיש בו עכבת יין אלא אפי׳ לאחר שנאסר רק מכח תערובות מעט יין שהיה בכלי כדיעבד יש כולי מותר בהנאה כ מיון מדמי מעט היין שהיה בכלי כדי לא יהא לכתחלה אלא אפי׳ לאחר שנאסר רק כמזה מעט היין בפי הכלי של עכו״ם לכתחלה מיד לאחר שהיה עכבת יין בפי הכלי והכלי של עכו״ם היה עומד באחניו של עכו״ם או שהיה כילו לו שעומד כרשות המוכר ולאחר שנתפסו כילו לו שעומד כרשות המוכר וכן כוסות שנתפסו בבית עכו״ם אפי׳ לאחר שנאסרו ע״י שנגע בהן ישראל אחר שנתפסו בבית עכו״ם מותרים לגמרי ואפי׳ לאחר שנאסרו ע״י שנגע בהן ישראל אחר שנתפסו בבית עכו״ם מותרים לגמרי ואפי׳ לאחר שנאסרו ע״י שנגע בהן ישראל אחר שנתפסו בבית עכו״ם מותרים לגמרי

ג יש מי שאומר כל כתבה זה כשיש לו שלמה בשאכר העכו״ם היין ואפ״כ פרע ליישראל אחר בשעת מכירה אבל אם לא פרע העכו״ם כום דבר בשפרע ליישראל אחר ומכרו מדברי שם לאחרי אפי׳ לכתחלה ומכל מקום נראה דאפי׳ בכה״ג אסור לשתות מיין זה שנתפסו בבית עכו״ם שמא יחזור ויקחנו ממנו:

ד אין צריך לומר שאסור לשתות מיין שנתפסו בבית עכו״ם אפי׳ לאחר שנאסר ע״י שנגע בו ישראל אחר שנתפסו בבית עכו״ם אפי׳ לאחר שנאסרו ע״י שנגע בהן

כב ונ"ל המוכר יקב לחבירו כתב כל הבתים הרבה בין הגדולים בין הקטנים לא הוי מכר אלא הבתים שהיו עשויים לדור בהם אבל לא הבתים שהיו עשויים לשכב בהם ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם בהמה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם פירות ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם יין ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם עצים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם תבן ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם קש ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם עפר ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם זבל ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם בגדים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם ספרים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי מתכות ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי עץ ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי חרס ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי זכוכית ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי עור ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי צמר ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי פשתן ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי משי ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי כותנה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי שיש ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי אבן ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי ברזל ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי נחושת ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי כסף ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי זהב ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי אבנים טובות ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי מרגליות ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי פנינים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי יין ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי שמן ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי דבש ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי חומץ ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי מים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי חלב ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי גבינה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי ביצים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי עופות ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי בהמה חיה ועוף ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי דגים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי שרצים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי רמשים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טהרה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי קודש ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי חול ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי שבת ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי יום טוב ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי מועד ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי שנה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי יובל ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי שמיטה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי מעשר ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי תרומה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי חלה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי ביכורים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי ראשית הגז ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי בכורות ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי פדיון הבן ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי ערלה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי כלאים ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי שעטנז ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי נזיר ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי מצורע ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת מת ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת זב ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת זבה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת יולדת ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת נדה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת שרץ ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת נבלה ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת טבול יום ולא הבתים שהיו עשויים לאכסן בהם כלי טומאת מקוה

ו מלך שהיה מחלק יינו לעם ולוקח מהם דמיו לא יאמר ישראל לעכו"ם הא לך רוזן לו והכנס תחתי באוצ' המלך כדי שיקח העכו"ם אותן יין שבתבו בשם הישר' ליתן העכו"ם הדמי למלך לו אבל אומ' לו הא לך ר' זוזו ומלטני מן האוצר:

ז ישר' שהיה נושה בעכו"ם מנה והלך ומכר אלילים ויין נסך וחביא לו דמיהם נתן הרי זה מותר ואם אמר לו קודם שימכור התתן לי עד שאמכור אלילים או יין נסך שיש לי ואביא לך אעפ"י שהוא סתם יינן ומכר והביא לו הרי זה אסור מפני שהישר' רוצה בקיומו כדי שיפרע ממנו חובו:

טור בשם (ורש"י ירושלמי בשם תוספ' ומרדכי פ' בתרא דע"ז) וכלבו בשם

סנה נט ויל"ח לישן לישמור זה על רונסה בקיומו שלא לוקחם יכול להפרע ממקו' אחר וכ"ם שם יש לו ערב מותר מיסו כומן הזה שאין העכו"ם מנסכין יין לה תמיר בסתם יינם וכלל ענין שאמר סתתן עד שאבי לך מרי א ועי"ל סי' קכ"ד (רשב"א להל' סנהדרין

(ויל"ן)

קלג שלא להשתכר ביין נסך ולא לעשות ממנו סחורה ובו ז סעיפים

א כשם שאסור למכור סתם יינם ולהנות בו כך אסור להשתכר כו לפיכך ישר' שנשבר לעכו"ם לעשות לו מלאכה אפי' בסתם יינם או ששבר לו חמורו או ספינתו להוליכו בו או מריחפו להניחו בו שברו אסו' בהנא ואם נשל ממנו מעות בשברו ג שוחק ווור לרוח או משיל לים נתן לו פירות יוליכם לים המלח או ישרפם ויקבור העפר בבית הקברות אפי' לקח בשברו קרקע או

סנה נ שאינם נאסרים בהמה בהשתחוה להם ועבדן ועי"ל סימן קכ"ג דכומן הזה מקילין לענין היתר סנהד' החמירו בה לאסרן בהנא:

ב השכיר לו חמורו לרכוב עליו אעפ"י שהניח לגיבו מסת יינם ד ולכן מקילין להחמיר כאן אלא הדיוטים רק יין נסך של יין עליו או שהשכיר נמור:

לו ספינתו להוליך בה סחורתו אף על פי שנותן בה גם מאכליו ומשקיו שברו מות' ס ביון שעיקר השכירו לא היה בשביל יין נסך:

ג עכו"ם ששכר את הפועל ואמר לו העבר לי מאה חביות של שכר במאה פרוטות ונמצאת אותן יין שברו ו בולו אסו' כיון שיש ביניהם שוה פרוטה יין נסך ז שאם היה פחות משוה פרוטה מותר ברי"ע ואם אמר לו העבר לי כל חבית בפרוטה ונמצ' ביניהם חביות של יין שכר חביות של יין אסור ושאר שברו מותר ס ולכתחילה אסור לעשות כן:

ד היה עושה עמו בין בחנם ממשכני מנכסיו כנגד שברו:

תקו' רשב"ם ס"ם (וכלבו) בשם רשב"ם

ה לא יחא ישר' משמש ומוזג לעכו"ם בין נסך ובן אסור להיות תורגמן לעכו"ם למכור יין ובן אסור ליתן יין בכלי ביד עכו"ם המבריז להטעימו שכיון שנגע בו העכו"ם נעשה נזך ומשעימו נחשה הישראל מיין נסך:

ו אפילו אמר לו העכו"ם שמור בחנם חבית זו של יין נסך אעפ"י שפשטור אם נשברה או נאבדה מכל מקום מיצר הוא אם תשבר או תאבד מתוך שמירתו ורוצה הוא בקיומו ואסור:

ז ישראל ששברו עכום לשבר לו חביות של יין נסך אף על פי שרוצה בקיומם שלא ישתברו מאליהם עד שישברם הוא ויטול שכרם שברו מותר ותבא עליו ברכה מפני שמעמיד בתפלה:

קלד דין יין שנתנסך ונתערב ובו יג סעיפים

א יין שנתנסך לאלילים שנתערב ביין של חיתר אוסר בהנאה בכל שהוא בד"א כשהורק היין המותר על שפה של יין נסך אבל אם עירה יין נסך מצרצור קטן לתוך הבור של יין אפי' עירה כל היום כולו ראשון

כו' אסור לכ"ע כ"ם ועיין עוד סס: לו ומכנם מקחי כתב ספרי סס כ"ם דכה"ג אסור אפי' לכתבו מגלי מגלי מאמר מכנם מקחי מלא יכתבנו מגלי: לז אבל כו' וסטור מפיים ונ"ח סס כתבו כך פ' ישרמל מלקו מסו לכבל ל"ם שאל לו מין חיה מלא כל ומקבלא כתבו מאמר לומר לעכו"ם פיים כשכילי מלא יכתבנו מגלי ע"כ ונקוסוף בעמיו: לח הרי זה מדברי סב"ם כדאם לקיבל ידוע מאכרו לעובדי לקבל כשאיבל לשמיים שאם לקחו לחזור ולקבוחבו יהב כלקו"ם קמ"ל מקיים ע"ם אבל כשאיבל ידוע לשבחו ומרגוחו מחיתין לו לחזור עכ"ל טור והרי הרמב"ם כתב ומכר הרמב"ם ונר"ן ורי"ו במסקנ': מ וע"ל סי' קכ"ל ונן סוף כתשוכ ל"ב דט"ם הוא וע"ל סי' קמ"ד:

קלג א כתכו כלו' ל"ל תקדקק"ל מעיקר ס"ם ר"ם בתר"ע דהוי בעי למיע"ל דהכי בעי למיכ דהכרו נ"כ אסו' כדאמר' פלגא נא דמי לשבישי שאל מעו"ק בשעירו בהיכ דהכרו נ"כ אסו' כדאמר' ס"ם סתם יינם הוא פשוט ולפ"ז כתב ס"ם שבדקק מאד בביאור כ"ם כו' ומעוך כך פי' לאסו כטל שכרו קול המלאכ' שכרו מוכ' לאחרים ע"ש: ב סוסק כו' ע"ל סי' קמ"ד סי"ד: ג שאין כאסרין בהשתמש כו' כלל ס' קמ"ב: ד ולכן אין להחזיר כו' אין כו לכתחלה ודאי אין להשכי' עצמו אין כיוצו לגיבו לסתם יינם וכ"כ בשם מ"ם כתב מהר"ם ע"ש: ה כיון שעיקר כו' ע"ג דאין קדין יכול להכיח עליו לגיבו מ"ם הוא"ל שאם לא הכיח עליו לגיבו אין יכול לומר לו מכבר לי מיבר פלגיבי' הוא כאו לא מכרו לכך ס"ם: ו בולו אסו' הכא ליכ' כאלמן כלקמן סי' קל"ל דשכח כיון שקבלות היא כולי עלמא אחר וחד' היא ונם שאני שאין מעמיד לו אותו מניחתו שם ס"ם סומרו כלל כן מסכימו רוב הסום וכ"ם ב"י והחתרוני: ז שאין סום סתם מ"ם כו' לא למד מהרשב"א מע"ש (כב"ם ריטב"א) נבי מכוש אחרון לית ביה מ"ם ולעמ"ש סתם יינם שין רגילים ואדרבה משמע מהרשב"א דאפי' בסו' מ"ם כו' אסו' ע"ש אלא דהתם שייכו נשמע דעכו"ם אינו מקפיד אמכוש אחרון ע"ש ועי"ל סי' קמ"ג סס"ל: ח ולכתחל אסור לעשות כן אפי' אין כיכוי ס"ם כ"ל כשם הרשב"א:

קלד א כשסוליק אין המוש כו' ואפי' אין המוש כאל בשעה אחרונה על הטעם על ידי עכו"ם אסו' ס"ם אסור וכ"כ הר"ן ול"ל ושעמא דאמרי דבשעה שעומד כאמצע מסיב אינו מבטל עליו ואפי' כך כשאין עומד כאמצע אלא מסיב כולם אסור ליזיל אבל כשאין עומד כאמצע אלא מסיב כולם

ג דאשון ראשון ד בטל עירה ה מהחבית בין שעירה מהמותר לאיסור או מהאיסור למותר הבל אסור ו מפני שהעמוד הורד מפי החבית גדול:

ב יין שאינו אסור אלא בשתיה אינו אוסר אלא בששי' נתערב שתים יינם בין מותר זה אחר אוסר בכל שהוא ז בשתיה ח ומבר כולו לעכו"ם ט ולוקח דמי היין האכו"ש ושלי"כו י לים המלח ויהנה בשא המעות וכן אם נתערבה י"א חבית של יין בין הי"ב חביות הכל אסור בשתיה ומותרים בהנאה ויוליך דמי אותה חבית לים המלח יב בשימכור הכל יג לעכו"ם ובן בחבית של יין כפך מוסר טתם יינם: כל החביות שנתערבה בהן היינו חוקף יד בחבית נפולות שחשובות ויכין כשלות לכל מי שם קטנים וגסים חשובים חד כתרי בטל כמו כאחר לי' ולפי' בנפולות יה שם נפל לאחד מן התערובו לגם לו נזדרף יו באחרים כולם מותרים כמו בשאר איסורים וע"ל סימן קי.

טז דכל שתים אינם בזמן הזה יז בטל בפ ובן מהנין להקל וכמקום דנתערב ע"י נכרי חבור כלפ"ל מיהן קכ"ו לף יין העלוין מועיל ליין התחתון לבטל האיסור:

ב מים שנתערבו ביין או יין במים מי בבוחן טעם מפני שהם מין בשא נו מינו במה דברים אמורים שנפל המשקה המות לתוך המשק האסו אבל אם נפל המשק האסור לתוך המשקה המות ראשון ראשון בטל והוא שיורק מצרצור קטן שהיה מריק ויורד מעט מעט ואם נתרבה המשקה האסור עד שיש בו בדי ליתן טעם אוסר והיאך יהיו המים אסורים כגון שהיו נעבדים או ככלי שתקרובת לאלילים: שמשקה האסור לשתות זה שנפל לתוך המשקה בטל ואחר כך כתב דאם נתרבה האיסור מעט ונתן טעם בתבשיל ולוכר וקוי מחלוקת בין הפוסקים ונעכן דיש לחוש לחרונה היא עיקר:

ד בור של יין יט שנפל לתוכו קיתון של מים תחילה ואחר כך נפל לתוכו יין נסך רואין את היין היתר באו

כאילו אינו והמים שנפלו משערי אם יש בהם כדי לבטל טעם אותו יין נסך הרי המים רבים עליו ומבטלים אותו ויהיה הכל מותר ך ואם סתם יינם נתערב ביין של היתר אפי׳ לאנפל לתוכו קיתון של מים אלא לבסוף אם יש במים כדי לבטל טעם היין האסור מותר:

ח כמה הוא במים והוא בהם כדי לבטל טעם היין כ׳ ששה חלקים בנגדו סנס וכל שיש במים כשיעור הזה מותר אפילו בשתיה: כא מוכר הכל לעכו״ם כג חוץ מדמי יין נסך שכו מיהו לא ימכור לעכו״ם הרכה ביחד שמא יחזור וימכור המים לישראל ויש בכלל לכך כל הנלמד כמשהו ניקח מן העכו״ם דיכול הכי: ועיין לקמן סימן קל״ח מה נתן יין בכלים לאסורים מחמת יין נסך כיצד מיעורים לבטלו:

ו חומץ עכו״ם שנפל לתוך יין של היתר או יין עכו״ם שנפל לחומץ היתר בנותן טעם:

ז חומץ של יין של עכו״ם שנפל לתוך חומץ שבר אוסר בכל שהוא מפני כח שהוא במינו ששניהם חומץ הם:

ח יין עכו״ם בין ישן בין חדש שנפל על ענבים אם הם שלימות כי ידיחם והם מותרים באכילה ואם חתכם מבוקעות או שניטל עוקצן אם יש בו בנותן טעם אסורי באכילה ומיעצרם ומיכרם לעכו״ם חוץ מדמי יין נסך שבהן אבל לא ימכרם כמו שהן שמא יחזור ומכרם לישראל ואם אין בו כדי ליתן טעם מותרים באכילה:

ט יין עכו״ם שנפל על גבי תאנים מותרים מפני שהיין פוגם בטעם התאנים:

י נפל על עדשים ושעורים וכיוצא בהם ידיחם והם מותרים ואם עבר עליהם כי זמן רב וראוי בלעו ואין להם היתר בהדחה ומשערים אותם בנותן טעם:

יא נפל על גב חיטים אין להם היתר בהדחה מפני שמתוך שיש בהם סדק היין נבלע בהם לפיכך אם יש ביין כדי ליתן טעם אסורות באכילה ולא ימכרם לעכו״ם שמא יחזור וימכרם לישראל אלא ביצד עושה שוחן אותם ועושה מהם פת ומוכרה לעכו״ם שלא בפני ישראל ואם הוא במקום שנהגו לאכול פת עכו״ם אין להם תקנה (למכרם לעכו״ם כי אם כתרומות מעכו״ם בכל מקום כלעיל סימן קי״ב:)

יב חומץ יין של עכו״ם שנפל לתוך גריסין רותחין פוגמין ומותרים אבל לתוך צוננים משביחים ואסורים אפי׳ הרתיחן אחר כך וחזרו להיות טעם לפגם: סנס וכמים הכלועים מיין כסך ונתנם לתבשיל אם יש ס״נ כנגד היין הכל מותר ע״נ דסכ״ם לטעמים עבילי הוא ולית להו תעמים מחמת עצמן כח בטלי ואם היין מכהן הוי לפגם כח כתבשיל לאפי׳ לאינו נריך:

יג כל המשקים של עכו״ם שנרכם לערב בהם יין או חומץ אסורים: סנס וע״ל סי׳ קי״ל וכל זה במשקים שהיין והחומץ הוא כחם לגמרי או שחינו פוגם אבל אם הוא לפגם כגון נבש שנתנו בהם חומץ או מלח מכאלו עכו״ם ומתני כו יין או דם לגבנו או דיו של עכו״ם מותר דכל זה הוי לפגם וה״ם בכל כיוצא בזה וי״ש מחמירים בדיו של עכו״ם מפני שלפעמים מתן קולמסו לתוך פיו והדיו עליו וע״ל סי׳ קכ״ג דמוסיף היתר כדכר שנתערבו הוי חומץ הוחיל והוי לפגם נע״ל דהוי כדיו לאפילו הים כולו ולאפי׳ יין נסך חינו אלא לפגם ונראה לי:

קלד

א כלים ו שאין מבניסין לקיום בין שהם של עור בין שהם של עץ ושל זכוכית ושל אבן ושל מתכות אם אינן מזופתין משכשכן היטב במים ומיתרין ג בין שהיה תחלת תשמישן בידי עכו״ם ג בין בידי ישראל היו מזופתין וחדשים אם דרכן לשים בהם יין בשעת זפית וכ״ש אם הם ישנים ד שנתישנו בידי עכו״ם בת שמיש יין קולף את הזפת ומשכשכן ומיתרים לא רצה לקלף ממלאן ומערן ג׳ ימים והוא הדין לכלים שלנו שנגע בהם העכו״ם בעור היין טופח עליהם: סנס ו״ה כלכלי שלנו שהיה מסקה ו טופח עליהם ונגע בהן עכו״ם ו חם הם על עין ולבן או מתכות ושכשכן לפני הם זפות ועבר ונתן בהם יין ח לאין לאסור כלי עבד ט ובספסד מרוכה יש לספקל: ב כלי שניקב ותתמו בזפת אינו נידון ככלי מזופף ולפי זה משפך שהוא מזופף מעט סביב הברזל אין לו דין כלי מזופף: ג כלי שהוא שוע בשעה אין דינו כמזופף דשעה לא כלעה: ד יש כלי חרס אם נשתמש בהם תעכו״ם כל זמן שלא שבעו לבלוע

צריכים יב מילוי ועירוי אפי׳ אינם ופותי ומא מתי שבעו
מפעם שניה ואילך לפיכך יג אם נשתמש בהם העכו״ם
פעם ראשונה ושניה צריך מילוי ועירוי °ואם נתן בהם מים
ג פעמי׳ ואח״כ נתן בהם יין ונגע בו העכו״ם מות בשבשוך
°אבל אם לא נתן בהם מים אפי׳ פעמי׳ ואחר כך נתן בהם
יין ונגע בו העכו״ם יד יש אומרי׳ שצריך עירוי ואם נתן
בהם מים פעם אחת טו ושהו בהם שעה גדולה °כמו
רביע היום הוו בלועים ממים כמו נתן בהם מים ג׳ פעמים
°ואם הם ופותים צריכים לקלף הזפת או מילוי ועירוי מז
°אפילו בשלנו שנגע בהם העכו״ם בעוד משקה טפוח
עליהם (°וכדיעבד לינן ככלי חכן ועץ וכמו שנתבאר) :

ה כלי יז נתר והם העשויים יח ממחפורת של
צריף בולעי הרבה ביותר ואין להם שהרה עולמי׳
אפי׳ ביישון ב חדש ואפי׳ באין מכניסין בהם לקיום ואפי׳
היה תחילת תשמישן ביד ישראל :

ו כלי חרס המצופים באבר או ברתוכי וזבוכית אם הם
ירוקים דינם ככלי נתר מזני שיש בו קרקע מחפורת
צריף אבל לבנים או שחורים אם הם חלקים שאין בהם
בקעים דינם יט ככלי מתכות ואם יש בהם בקעי דינם
ב כשאר כלי חרס שאינם שוערים :

הגה °וכל ככלי חרס מזגי ליה עירוי סיימו בללא נסתייגו
כן יין נסך רק בנוטן לכל השתמשו בו בחמין כלי
חרס אין לו תקנה ואין לו כלי צריכין הגעלה כמו בשאר איסורי :

ז כל כלים שמכניסים בהם יין לקיום צריכים עירוי בין
שלקחם ישנים מהעכו״ם בין שהם שלנו ונשתמש
בהם העכו״ם כא לפי שעה ומיתו בעירוי סגי להו אפילו
הם ופותים :

ח °יש מי שאומ׳ שלא החמירו בשביל שמכניסו לקיום
אלא בכלי חרס בלבד °ויש מוסיפים של עץ ושל עור
°ויש מי שמוסיף של אבן ושל מתכת וכן ראוי לנהוג
כג °אבל של זבוכית לדברי הכל אין מחמירין בו בשביל
שמכניסו לקיום :

ט °נודות אין חשובין מכניסין לקיום שהרי אינ׳ עשויים
אלא להוליך בהם יין מהבית לחבית אבל חמת של
טייעים כיון שהיין נתון בו תמיד שמיר שמערין זה מחזירין
ומאלאים אותו דינו במכניסו לקיום °אבל כוסות אע״פ
ששותים בהם תדיר מ״מ אין היין שוהה בהם תמיד אלא
ממלאן לפי שעה ושותה ומערה והלכך אין להם דין
מכניסין לקיום : (כד °כל מכמיסין כו יין לעמול כו ג׳ ימים
מקרי מכניסו לקיום ולכן הטירוי בהם כן הוא ג׳ ימים)

י כה כלי עור הצריך מילוי ועירוי צריך שיסוף עור
וכיוצא בו על פיו בעין גדנפא כדי שיעלו חמים על
פיו או יהפכנו על פיו בתוך כלי מלא מים ג׳ ימים אחרים :

יא כל מקום שאמרנו צריך שבשוך צריך להדיחו ג׳
פעמים (°כמים חמין לא כיין חלפי רותח לחמור יין
ממזכוך יום מקילין בו כדיעבד (מ״א בסעיף יח)

יב בל מקו שצריך עירוי צריך למלאותו כו מים על
כל גדותיו ויניחם בו כח כ״ד שעות מעת לעת
ולסוף כ״ד שעות ישפכם והמים מותרים (כט °ויש חולקין
המים) ויתן בו מים שניים ויניחם בו כ״ד שעות וכן יעשה
פעם שלישית ואחר על פי שלא הדיחו ג׳ ימים אלו רצופים

אין

עד כאן

ם כתרומה וחגב מיי׳

סם

רסב״ם כג לדעי פטור סם

מרדכי בשם רמכ״ם

רמב״ן רסב״ם סרמ״ם טור ורן

טור בשם תשב״ץ רמ״ם

רסב״ם ומכתם כג

מרדכי פמ״ת ובלבו ורן״ה המרוך בכלל כ״ח דין ס״ע

מרדכי (ולפנולה בשם רמכ״ם פמ״ע ורמ״ה סם)

אין בכך כלום ואם עמדו בו המים כמה ימים ולא
שפכם לא עלו לו ולא ליום אחד ואם שפך המים קודם
שעמדו בו כ"ד שעות לא עלו לו אותם המים:

טור בית רמ"ח סמ"ק מרדכי

כלי מלח חוקים מים כמן שלים מלח וכל שלישים מים
מועילים כמעט לעת כמו עירוי ג' ימים:

אפילו במכניסו לקיום לא אינו בולע יותר מכדי
קליפה לפיכך אם העביר עליהם מלקט ורהישני
או קלפם בקרדום הוכשרו:

כך משמע מתני' יד

כלי חרס שנשתמש בהם יין נסך אם החזירן לכבשן
שהיסקין מבחוץ ונתלבנו אפילו לא השהם בתוכו
עד שנשר הופת לא שנרפה שרו אבל אם היסקין מבפנים
לא מהניא אלא אם כן היסקין כל כך עד שעבר חומם לצד
חוץ כל כך שהיד סולדת בו:

טור ושפ"ג ס"ת ותשו' רמ"ח כ

מו כלי עץ וכלי עור וכלי חרס אפילו מוקפתים ואפילו
מכניסין לקיום הנס

כלל כ"ג

ניתרים בהגעלה בכלי ראשון יום מתירין לפילו לר' עירוי שמערים כמן רותחין ולבלבן יום למחר על זה כדיעבד ולפי לכתחלה מהנים ליתן מכלים מלוכלכים תוך תחבית לו על נחלים ונתנו על המשפך ושופך עליהם רותחי ויורדי לתוך התבית ומבלבלו ומחשבי זה לכלי ראשון:

כל הכלים שישבן יב חדש לא שרו שוראיבלה כל לחלוחית יין שבהם ואפילו נתן לתוכם מים תוך יב חדש אין בבך כלום:

קלד

שהשולח כלי יין ביד עכו"ם צריך לחתמו ובו סעיף אחד

השולח ביד עכו"ם כלים המיוחדים ליין צריך להחתימם בחותם אחד כדי שיהא ניכר אם הכנים בהם העכו"ם יין ויש מי שמצריך חותם בתוך חותם:

טור ועיין ס"ק ג

הנס ואם עבר ושלחם בלא חותם יש להכשירו כפי עניין ההכשר אם היה על עכו"ם לכל אם עבר והשתמש בו אין לאסור כדיעבד ועיין לעיל סי' קכ"ב:

ואם הם חביות גדולות מותר להשהותן בבית העכו"ם אומן יום או יומים לתקנם דבבלי גדול בזה אין רגילים להשתמש בו לפי שעה קלו דין

ג לאיכן כ"ל כלקמן ס' קל"ג גם ל"ל דכאמת יש לפקפק משום דיקיפיה בלע וכמ"ש בס"ק ג': לד עי' עירוי ולפי' לא ל"ל עירוי כלל כ' סדי כאן כיון דהשתא יכול לתקנו תוס' ופוסקי' ומ"ש הקילו אפי' לא ל"ל סדי כאן אלא בכאן בכבשן שבת ט"ו כ': לה סדו ומ"ש להתיר הקדרים הרשב"ם ופוסקי' כ"כ ר' יוסף ז"ל סטור כשם הרמ"ם דכיון דלפי' המכתב הש"ס כהניחיה משמע דס"ל דקלי נס מיהו אין נ"מ לענין דינא דלפי' המכתב ומכ"ש לפי' הרמ"ם ז"ל ק"ו ומ"ש בס"ק ג':

קלד א

יש מי שכתב ובדיעבד כלי שמת אין בתוכם ע"ל סי' ק"ל ס"ב: ב תכ"ח ול"ל לעיל סי' קל"ח וק"ל דכיון מבואר מן תוכן דברי הכל לאיסור למה הצריך להתיר אין הענין יכול להתפרש מאליו סתם יין בודאי מעט מעט שם יין עליו מרובה על זה מרובה מעט שם יין עליו מרובה על זה מעט מעט שם יין עליו ומשו' שכח פורת ל"ח טרח ומזיף לכל אחד ואחד: ג ושלחם כו' ומסתפי לשלוחי כו' וכן מצא מדברי המחבר שם בני כיתו שדר בעכו"ם נדרי רחמי מוקפין יפני מוקפין

קלד א כל הכלים בו משמע דה"ה כלי שמין מכבסין לקיוס שכבשו כדרכה כלומר לי"ק"ה אם לא היתה

ונתן בה יין לשמור בשתים כל שהוה נהן משל"ל אבל ר"יוחס כתב דאם בתיב בם ואם"כ בשתיכו ושרלא בלע הדחה מועיל אלא שלכתחלה צריך הדחה ואם"כ בשתיכו כן כתב וכבר בתבתי כן בסי' קכ"ו בשם קונטרס אפרים ע"ש מיהו בסי' קכ"ו הביא בשם ר' יהונתן שאם לא הדיח שמותר בשתיכו"כ הרשב"ם בתשובה בשם הראב"ד ורשאי וכן הסכים ג"כ דעתו ומכיון כי בסי' קכ"ד: ב שמור מיד לכי היכא שכשאר כלי עכו"ם לפי שהכובס בו יין אלא לפי שעה ס"ק ב' כשאר בו יכול שרלא לפי שעה טור. וכתב בית יוסף ס"ל דאין מילוק בין כלי עכו"ם ובין כלי שרלא שכלע יכ: ג בשתי ולערב (אלין בשם) בכל שהו היין שבתוכן בקבוקים וכ"כ כי וכן משמע להדיא בראב"ד ושאר פוסקי ולפי"ג דיין שאינו כשאר אלא שמתבטל בהם כלומר לי"ק"ד דם"כ ולקמן ס"ד שאני הכא שקדוש שבכלי הוא אסור בהנאה כמעט שמתערב בין שבכה בקבי לפיכך מתערב אלא שבלע מתערב רק בעין מפליט לכלי אינו שמור רק בשתים כדכתב הרן פ"ק דע"ז ועוד שאין כאן דמי שאינו שמור וכמ"ש הטור סי' קכ"ד הכא אין יוסף ס"ק מ משמע שהם שקול שבתערב אלא שהם בעין לפי שהוא שמור רק בשתים לפיכך אין מדברי הרשב"ם בה"ד קכ"ו ע"ב משמע להדיא דיין שבלע בכלי אינו שמור רק בשתים ולכן נראה דוקא שאינו שמור רק בשתים ולכן נ"ל בהא דתניא בתוספתא בפ"ק דע"ז ומשמע לכאורה שהוא מותר אפילו בשתים וכן משמע בהדיא בירושלמי דע"ז ומכיון דלפי הרשב"ם בתשובה הנ"ל אין לחלק בין יין שבלע בכלי לשאר דברים שנתבשלו בכלי שהוא מותר אפילו בשתים אלא ודאי דיין שבלע בכלי אינו מפליט לגמרי אלא מעט מעט ולכן אפילו בשתים הוא אסור ולכן נראה דמה שכתב הרשב"ם בתשובה הנ"ל

ה אם נתן יין בכלי אסור יח לאנתיר לתת בו יין פעם אחרת עד שיכשירנו :

ו יט אין עכו"ם מסיח לפי תומו נאמן בהכשר כלים האסורים (וע"ל סימן קכ"ב כיצד מהבנין)

קלח דיני הכשר כלי היין ובו יא סעיפים

א גת של אבן שופתה עכו"ם ונתן בה יין ג בשעת זפיתה או שופתה ישראל ונתן בה יין ונגע בה העכו"ם בעוד משקה כ טופח עליה צריכה ניגוב ואם דרך העכו"ם בופותה אין די לה בניגוב אלא יקלוף הזפת ואחר כך ינגב נ או יגרוד ד בלא קליפה ° או יישנם כ"ב חדש ושל עץ אם זפתה עכו"ם ונתן יין בשעת זפיתה אפי' לאדרך בה' או שופתה ודרך בה אחר כך : ° או שופתה ישראל ונתן בה יין ונגע בה עכו"ם בעוד משקה טופח על ה דין אחר להם שצריכה קליפה וניגוב או עירוי בלא קליפה ואם יש נעורת של פשתן בין נסר לנסר או בלאי בגדים אין די לה בניגוב אלא צריכה מילוי ועירוי או הנעלה ושל חרס זפתה העכו"ם ונתן בה יין בשע' זפיתה אפילו לא דרך בה או שופתה ישראל ונתן בה יין ונגע בה העכו"ם בעוד משקה טופח עליה אינה ניתרת בקליפה וניגוב אלא במילוי ועירוי בלא קליפה ואם זפתה העכו"ם ודרך בה צריכה קליפה ומילוי ועירוי או הנעלה בלא קליפה או יישון כ"ב חרש או להסיק בכבשן ס ער שירפה הזפת ונבל זה בזפות אבל אם אינה זפותה יש להלק שאם תחלת תשמישה על ידי עכו"ם צריכה ניגוב (° וכשל חרס עירוי שם דרך כה) ואם תחלת תשמישה על ידי ישראל סגי בהדחה אם היא של עץ או אבן אבל אם היא של חרס צריכה ניגוב :

ב גת הבנויה בלבנים או סיד וגפסים דינה כשל חרס :

ג הגת וכלי הצריכים ניגוב ניתרים בהנעלה על ידי עירוי ו שמערה מכלי ראשון עליהם ולא תהא הנעלה זו בפחותה מניגוב :

ד גיגית גדולה שדורכין בה והמשפך וכלי המדרה והמחץ והוא כלי שדולין בו מהבור לחבית בולם דינם כגת : ה הקורה

א טור: תחלת תשמישה
ב רמב"ם ורא"ש פ"ע
ג רמב"ם
ד רמב"ם

אבל שכבשר על גבי גחלים שכתבאר בסי' קי"ח שם לא חלה עליהם הכשר ואין בהם כלום (כלל ל"ט דין ל') לא כתב המחבר ליתנו יין פעם אחרת אלא משום דסתם יין מחזיר ואפילו בכלי שני ומשום הכי כתב שאסור לתת בו יין אחר עד שיכשירנו ואפילו בכלי שני שלא נתן בו יין מעולם אסור לתת בו יין

ז או מביתי כו"ם לנתן לכל מי שבא לשם כבוד כו"ם ודווקא שמלך שמוליך מתנות ורודפים מעבר לעבר כלאים מ"ק ל"ד:

ח ליטמא ואם ולא סוכיר היתר הקדשי מעשה דם ל"ל דמ"ל לאסורין וכמ"ש בטעמיה ט"ו ואולי לטעמיה שכתב בשלחן ערוך ס"ה אין כן כ"מ שכן נ"ב בשם הרשב"ם בת"ה כרשב"ם דהיתר הקדשי לבעה"ב ולא קאי אלא להכשיר כיצוד בלבד וכן ס"ק"ל כתב דהיתר הקדשי לבעה"ב ולא קאי אלא להכשיר כיצוד ורשב"ם ובלחמת מיכן דרשב"ם מפרש ג"כ דקאי אמיסן ומוכר הבא ובטעמיך ר"ל דהיתר הקדשי לכתב בהדיא ובן בשם הרא"ש והרמ"ם והטור וכ"כ בשם הרמב"ם סה"מ ובן בשם הרמב"ן: ט מיישבין ובריך להיתר הקדשי בע"מ בסמוך: י סני לה כהדם משמע בהדם שמכן ובן הוא בב"מ ומרבד"ם מיהו בתבו דסיכו דוקא בכוונו שרגילו שמוכרין מעות מעט מעט זכן הוא בתעם מיהו בשאירי משמע דלא שרי אלא דעק בכוונה שרגילו לבכוון בשעה בעלמא ובכוונה בשני שלקוחות ובדרשם לא מלינו מצוה לתעם ומרבד"ם מה שיש"נ ע"ש ואם לא שיש לומר בשאירי כיון דבשעה בעלמא כדבעי ובדרשם ה"ה בשאירי כל שמשתדל שלא יהא רווח אלא כדי לכסות הוצאותיו ולא יסור מלימוד התורה לעסוק במלאכה לכבוד ת"ח וכיוצא דווקא כגון מתין ומפר כ"ל:

קלט

א ישראל מזקף לכיוס ולא להסתפק לא ולא להסתפק לה וכן עכו"ם לכיוס והסתפק לה ולא לכיוס ומיין לא ניטול מכל מקום עכו"ם לכיוס מחמת עצמו ישראל והסתפק לה מחמת עצמו ומיין לא ניטול מכל מקום עכו"ם לכיוס מחמת עצמו ישראל והסתפק לה מחמת עצמו ומיין לא ניטול מכל מקום כדי שלא יאמר עכו"ם לישראל מזקף עבור"ם בשבילי ולא יכיוס לי אלא יכיוס לעצמו ולא יסתפק לי אלא יסתפק לעצמו דף ס"ג ע"ב וכן פרק כל הכלים דף ס"ו מבעיא להו כיוס ומזג ומסתפק ומזג ומוכר ומזג ומוכר ומזג ומוכר

אסור שאנו תולים שהכניסו שם לשם תקרובת ואפילו
מים ומלח שאינו דרך כבוד וכל שמוציא חוץ מהמחיצ'
אם הוא דרך כבוד אסור משום נוי ואם לאו מותר ופעור
ומרקוליס כל מה שמצא עמהם אפילו דרך בזיון בחוץ
הכל אסור:

ו מה שרואין שמכניסין אותו לאהילים ועדיין לא
נכנס מותר שעדיין לא נעשה תקרובת:

ז מצא בראשה מעות כסות וכלים אם מצאן דרך
כבוד אסורים ואם הם דרך בזיון כגון כיס תלוי
בצוארו ובגד מקופלת על כתפו וכלי כפוי על ראשו
מותרים:

ח הכברות שנותנים לכהנים (עלה) מיתרים שאין
מקריבים אותם לאהילים אלא חק לכהנים:

ט נרות של שעוה שמדליקין לפניה נויה הם ואסורי'
ואם משכנן או מכרן לישראל מיתרים ; דבין
שביבן לצורך עצמו וחו ביטולן:

י חתיכות שעוה שנותנים לפניה מותרת דלאו נוי הן
ולא תקרובתה:

סור וספוסקי יא מלבושים שלובשים הכהנים כשנכנסים לבית
אהילים נוי שלהם הן ולא נוי של אהילים ואפי' ביטול
מרדכי פ' כסס רמ"ה אינם צריכים ויש מי שמצריך ביטול:
(אבל מה שלוכשין לע"ז עצמה מיקרי נוי וצריך ביטול) (מ"א
והגהמי ומרדכי)

ג' סדעו כטור יב כלים שאוחו בידו והמחת שמקטיר בה משמשיה
וע"ש הם וצריכים ביטול ואם מכרן העכו"ם או משכנן
לישראל זהו ביטולם ול"א שאין זה ביטולם:

מרדכי כסס יג נרות ושעוה של אהילים אסורים לנר מצוה
רמ"ה פ' ור' דשבת ודחנוכה ודבית הכנסת וכן תכשיטי
יונה ומרד"כ החכהנים (כגון המעילים שלובשים כשמיסם) לא יתקן מהם
(ור' יהוסף שליחות ולא שום דבר מצוה משום דמאסי (סס כ"מ ר"
כסס רבנו') והגהמי) (ועיין לעיל כאי"ת סימן ל"ד סעיף ל"ח)
פגם מיימוני סס נסס ל"ק יד לא יכתוב ישראל על ספרי עכו"ם אלא אם כן מחקן
שלא יהיה רישומן ניכר ויש מי שאומר דאפי"ה
לא יכתוב עליו דברי תפלות ותהנונים דאין קטיגור
נעשה סניגור:

מסת וסע"ג טו ספרי עכו"ם שנשתקעו ט ויש מאסור למכרם לכל
(ותום' ס"ק ביד ישראל וי"ש מי שאומ' עכו"ם לם סם ספרים
קע"ח לך ל שאין איסור למכרם (מגוי סמייכים לומר כסס נע"ח
וקנה"ג וכלבו סלקט כסס ר"מלינוור) ויש לדוקא לכהמיה לם"ם
למכור לכל לא לנע"ג עכו"ם

סנ"ג (ופסקי י והמחמיר תבא עליו ברכה ואפילו למכור לסס יש קלפוס
מהרל"ק) ודיו לכתוב בהן ספרי לתן ים מחמירים לאסרן
סמגולי לקט כסס רמ"ה לתכשיט' או למשמשיה ובל שבן למכור להה תשמישי'
בגון מחתות והמונע מצליח ואין לקשור ספרי עכום חוץ מספרי הדיניס והסופרים ואם חשש משום איבה בל מה
שיכול להה שמט ישמט: (וע"ל סימן קכ"ח)

קמ דין תקרובת עבודה אלילים שנתערב ובו סעיפים אחד

א אלילים ומשמשיה ותקרובתה אוסרים בכל שהו אפילו באלף כולן אסורות
ואם אחד מהתערובת הראשון נתערב בשנים אחרים ונפל מהשלשה אחד לשנים אחרים הרי אלו
האחרים מותרים וכן אם אחד מהתערובת הראשון נפל לים או נשרף בענין שנאבד מהעולם כל הנשארים מותרי'
ליהנות בהם שנים שנים ביחד אבל לא מאחד לבדו ובלבד שלא יתנה אדם אחד מכולם ויש מי שאוסר אלא אם
כן נפלו שתים לים הנרוג או נשרפו (וע"ל סימן קי)

לבוש סמחבר ב' רמ"ס פ' עכו"ס א

קמא דין הצלמים וחצורות ובו ח סעיפים

א כל הצלמים הנמצאים בכפרים אסורים דסתמא לשם אלילים נעשו והנמצאים בכרכים מותרים דודאי
לנוי נעשו אלא אם כן עומדין על פרח

ב במלילי פי' עיר וכן מצינו שרגא פעמים כל"ם ופסוקים:

ג וקיר ביד הנורה כו' ממחר העפיק ל' הרמ"ם כלרכו ומשמ' מלמן זה לכל נורות הנעוצות על הקרקע המלילים וביד"ש מקל כו' לפורי' וכן משמע קצת מהנקרא הרב בסמ"ק ל"ם וכן בכל המה על מה שמשמ' מהטור דלמ' מאר בבה"נ בלמ' נורת מלם דוקא (ולי לפשר דהטור ל"ל בקש מלם ומשבי זה לא כתבו לי רבים הם יותר לשיקר דוקא דהמי דיבש ס"ם והוץ) וכ"כ בתב. ודלמ' בס"ם בס"ע וקיר ביד הנורה וכו' דלמ' לא דוקא בנור מלם ב"ל ועיין מלך עלרמ"ם (וכמדומה מלם ודבר שברי במאר מוסכמי מהרמ"ם) והמחבר כלי רלים בלל בסרט לקבל כ"ם שמלם לפ"ם דברי הסטרים פ"ם וגם פשט לסוגי' הם"ם משמע כן ע"ם:

ד נורת מקל לו נפור כו' עיין ר"ם כל מלמי מפר' הם"ם דבל הכך מרלים שכשבו לשם מלול ופרלש דבומה כו' בכל לפי העכין וכן בכרכי וכן בפרי בכל לפי מה שמלי הרבריס שכשבו לשם מלל לא לו לבוי:

ה היכו סדין בלם פ' כדין בלם ס"ם כו' הוכחם שכשבו לשם מלול ומשור בלא כיטול ע"ד ס"ק בס"ק ס"ע ס"ם:

ו מכל ס"ק יטולין במאר כו' היכו ביוהל בלם שכשקנו בו (ומשמ לשמשין לפ"ם ולא נרע מפס לכל ס"ק בן שקולין לוחו במאר מיל כפסר) הפ' לשם בפי לא נרע מפס מכם בבי מעבל ב"ל נורה בשבל לבבלים לפורים שם הם מפוכלים לכיון שרך לשבור מנת כנורה שיהיו שם שמש כשבדו בבלים כללקמן מ"ש ג' ושכח כיו' לו לשימם לבבי וכ"ל ע"ש מלין לפלק בין מכוב לבוי דלק בבלים מפר' דבל המבוי ודלק לבוי דבל כשבדו מש"ב מכם ונתקף בהר"ן ס"ל כל בבלים ול"ל כתב הרשב"ם לבומן הזה שמוקף מקף בבים ומביר בהם ס"ן ומשמע מקף לף המוף לפי בבלים לפורים מ"ב ובל מ"ש בלים בלל בלים

ומצירים בהם אלילי המוצא בליהם שיש בהם אלילים אסורים: (דעת רמב"ם הכי גרסי' להו)

ר' ירו' כ"ו הנס טו המכנס בסכרת הרחצנים וכומן הזה שאין העכו"ם עובדים לנהרות אלא מותרים כשהלה שם מבעוד יום שהרי אינם מתכוונים כלל להנאת עבודתן אלא לצורך עצמן ומותר ליהנות מהן בדיעבד אבל לכתחלה אסור שמא יבא לידי הנאת עבודתן ואפילו בזמן שהעכו"ם עובדים אותן אם אין הנהר עמוק ואין דרכן לשחות בו מותר ליהנות מהן בדיעבד אפילו בזמן הזה שאין העכו"ם עובדים לנהרות אלא לצורך עצמן:

ד אסור לצייר צורות שבמדור שכינה בגון ד' פנים בחדי הרדי וכצורת שרפים ואופנים ומלאכי השרת וכן צורת אדם לברו אלא כך הנה לעשותם אפילו לנוי ואם עבדום עשאם לן כגון אסור להשהותם: כיצד במה דברים אמורים בבולשת אבל בשוקעת באותם שאורגים בבגדי ושמציירים בכותל בסמנין מותר לעשות וצורת דמה ולבנ' וכוכבי' ומלות אסור בין בולשת בין שוקעת ואם הם

ב"ה הנס"ם וסור כסור

מכל מידות שאין כאן כעבודת כוכבים אלא מקום זה לו שאין ירוע שרוב העכו"ם רגילים לעבוד שם לפי המכוונים מוקרים כל זה מוכח בר"ן: שו העכו"ם כשבנה בית הרחצה לו כוונות שהעכו"ם עובדים כשבנה בית הרחצה ודוק: טז וכומן הזה שאין העכו"ם עובדים לנהרות אלא לצורך עצמן מותר ליהנות מהן בדיעבד אפילו בזמן הזה שהנהר עמוק ודרכן לשחות בו מותר ליהנות מהן בדיעבד אפילו בזמן הזה שאין העכו"ם עובדים לנהרות אלא לצורך עצמן אבל לכתחלה אין להשתמש בהם מדת: יז ויש מחמירין בכל הנהרות הכוכרות כן מ"ש בידיעין כן אלא מלתי לבו נראית כן מקום להחמיר אלא דמ"מ שהחמיר בזה אין לחוש כיון שאין כוונתו לעבודה אלא לצורך עצמו ולא מלתי לה למ"ל כיוון לה דהא המכוונים לפי שאין העכו"ם עובדים לנהרות אלא לצורך עצמן אין להשתמש בהם אלא בדיעבד כשאין שם אחרים ואין מקום אחר לשתות ממנו אבל לכתחלה אסור אפילו בזמן הזה שאין העכו"ם עובדים לנהרות אלא לצורך עצמן וא

שכיון שאנו מנהגין למחק כשם ת"ל מקום כשנוקק למחק וכשאינו מקום למחק אסור אפילו כשכתב שלא לשם קדושה כגון שכתב כרתי ופלתי בולטא ח"מ אסור לעשות אפילו נוקדי משום מזוזה דשם ש"ך עכ"ל והכריע המחבר שלא לנקד בלשון הכי ומ"מ בדיעבד משום מזוזה לעכב שיהא מוקף בשנוקד ובכתב ובהגה עכשיו אם יש הוכחה כל שכן לכתחלה אין לנקד ולא לכתוב כשם שכתב לעיל שלא לשם קדושה אסור לעכב כשנוקד ובכתב כשנוקד ובכתב כתב ש"ך ועוד שכבר כתבתי בסמוך

ו ואם היתה בהמה מסוכנת הרי זו אסורה מפני שהוא
מתקן והרי זה תיקון מהנאת משמשי אלילים וכן אסור
להתיך בה בשר מפני שהוא מתקן ואם התיך ז דרך
הפסד והשחתה מותר:

ג נשל ממנה כרכר וארג בו את ח הבגד אסור
בהנאה נתערב בבגדים אחרים ט יוליך רמי אותו
הבגד לים המלח ושאר כל הבגדים מותרים:

ד נשל ממנה עצים אסורים בהנאה י הסיק בהם
את התנור בין חדש בין ישן יצאן ואח"כ יהם אותו
בעצי היתר ואם לא צננו ואפה בו את הפת (כ"מ בעל
סמ"ק כנגדו) הרי זה אסור בהנאה כ"ש יבש שבח עצי
איסור בפת נתערבה באחרות יוליך רמי אותה הפת
לים המלח ושאר כל הכברות מותרי גרף את כל האש
ואח"כ בישל או אפה בהמו של תנור הרי זה מותר שהרי
עצי האיסור הלכו להם:

הגה סח דלמרינן יש מכח עניש בפת היינו כדכ' סלסור
בסנהי לכל סח סיפה ולו כיון כל מקל ככר סלסור
כלכיה לפיל סלסוק כנגדו מותר.

קערות

ג ואם סיקה בהמה מסוכנת פ"ז לפסור כו' על"ז מפעם שכל הבהמה
לפסור ולא מכרו הולכת הבית שכר מכין לשחוט בה לים המלח
וכן מבואר בכסף משנה פ"ט מ"ע ל' מכתב על ל' הרמב"ם (שהוא כל'
הפתכר) וגל וכרסם מדעתו ר"ל ומרע בה בבגד לכל הבגד לפסור בהבלה עכ"ל
בבטל כרכר מעזרים ומרע בה בבגד לכל הבגד לפסור בהבלה עכ"ל
וע"כ ר"ל שדעת הרמב"ם לפי' הולכת הבית שכר מכין לים המלח לפ
מהני כמו בבטל כרכר ובמו שיקבלר בסעיף ג' ומפעם שכתב הרמב"ם שהבהמה
הרמב"ם כתבו הרשב"ם ורמ"ן שפם מתך בה בשר הבגד לכל הבגד לפסור בהבלה עכ"ל
מיהכי פע"ח ומיהו בהולכת הבלה לים המלח סני ע"כ לשחוט בה"ו ולפי
בבשר לכאורה ל שבתוך הבשר בפנים על פלוג לפ בעשה כל הבגד בה"ו
מפעם שבני בהולכת הבלה מכין לים המלח אבל בשחוט בה"ו
מהה לפ מחטא ים כמן הבלה מרובה הלבך כל הבהמה לפסור
ומילוק זה מוכח בהרמב"ם וזה שם כו הרמב"ם והמחבר בלשוכם נם פ
וכן לפסור לתוך כו בשר ולפ כתבו כמי ומם מתך בה בשר הבשר לפסור
כמו בריסם מעזרים דל"כ הוי מפעם דהולכת הבלה לים המלח לפ מהני
כמו בריסם לפ אבל ע"כ הולכת הבלה לים המלח בעי בבשר כמבואר בכ"
וכ"כ שכתב דמדעתם יים ומם מתך בה דרך הפסד ושחתה מותר מפעם
לבל שלכין דרך הפסד ושחתה לפסור ע"כ ועיין בפ"ק מ"ם עור
מיה: ז דרך הפסד ושחתה בגון שחתיכות עומדות לזרון
וב ופע"ג: ח שבגד לפסור בהבלה בהעדר כו' מפעם שכל שלפ
בהעדר ל"ז מהכי הולכת הבלה ל"ם ובן נבי פת בפ"ע ל"כ ר"ן מבואר
בב' וכ"מ ולפ בהלכות נפ"ם פ"ה מ"ע ל' ק"ם ק"ם כ"מ כו' דל"ת ע"ל ס"ק ם' דעל"ל סוף הלכה ו' ומירו שלמי
דם פ"ב ל' הלכה ו' ורמ"ם ורמ"ם ורמ"ן פ"ם ל' מרע ומלכרי סר"ן פ"ם ובכל מעה נב' קערות וכוסות שבשלן בעבי ערלם לרכול
מכור הבגד והפת לעכו"ם מוך
מלמי לי' שבו כהבהעכו"ם ישתוך הבגד והפת לפכי הישראל בעכין פ"ם ם' מכרו כו גבי יב' דקל"ל לפי' ל' מי' קל"ל מוכרו לעכו"ם
מוך מלמי יב' שבו ולפ בהבולב' הבלה לפסור מכרו כמו גבי יב' דקל"ל בבגד לו בפת לפי' ל' מי' קל"ל לבל כ זמכרו
לעכו"ם מוך מלמי לי' שבו ולפ בהבולב' הבלה לפסור מעמו ם כו בידו מוקר זל"ל לפי' ל' מי' קל"ל ם"ק ם דולפי יב' שבהעבה ביים לפ
מלכי כזמכרו לעכו"ם מוך מלמי יב' שבו מעם"ב שבולפי לפ יקר שוב ישראל יים מעכו"ם שלכי הקם דלפיכך כיה לפסור שמם לבל פת ובבד לפ מיכב
בים מ"מם ונלע"ג דלמרי"ם שבם עניש בפת בל"ימוך בעבין ז"כב לפסור לכ"ע ל"ל ל"ם ל"ק ל"ם ל"ק ל"ם ל"ק

נפלו כתב הרמ"ה כתב שפילו לע"ל זוג מותר בכל לילי לפתח בפתח שפילו כשני פסולי פסול מצוה דבשלילי כיון שפילו לפסר פסול פ"כ כל שפילו בשני פסולים פסול ים שבא לפסר בפתח ושפילו לפילו לע"ל זוג מותר ושפילו פשפילה בחוש של תכור שבשפילה בשני פסולי פסול שגרמו שתכור ולא בשאר בני נחלים ושפר לפסול מצוה לחוש לחומר לומר יותר מנחלים עומדות כדמוכח לפרי"ם בפ"כ בגד צולין דף צ"ה ע"ב לרבינו שהם תנור שהשיקו בקלי מרלה ונרפו ושפו בו שפשפת לדברי השפורי (פירש לדברי שפופר בפ"כ בל ע"ר לומר בשפת לפסול") מפי ושפשים שהם להחיר משמע להריא דשפילו לפסר לומר דקשפריכן בל"ע נחלים ל"ה מותר מצבי מצוה לחוש של תכור שבא מחמת שהשלכת עדיף מנחלים עומדות וכ"כ שהני לפס להריא זוג ויתירן רי שפני "נחלים שמין קומן בה מחמת שהשלכת שלא מחמת מצוה ועפרא בעלמא ין שלא חוש שתכור שרבו מחמת חוש שהשלכת שהשוקת בא שהוש ש' שפור בעוד הלכך מצבי"ל עכ"ל ומ"ש כהי דפצוי שהם לא יהיו בעוד שהוש ש' שפור בעוד הלכך מצבי"ל ין בל שפילו לפסר בעוד זוג מותר ולכך ין שפילו לפסר בעוד זוג מותר ולכך ין שפילו לפסר בעוד זוג מותר ולכך ין

מכאן עד סוף ס"ק ג' רמב"ם פ"ו מע"א הי"ח מע"מ רק שהמחבר כתב עני' אלילים בשקוק קל"פ ערכה

ה קערות וכוסות וקדרות וצלוחיות שבישלן היוצר בעצי אלילים הרי אלו אסורים בהנאה שהרי דבר האסור בהנאה עשרה אותם חדשים:

ו יג פת שבישלה על גבי גחלי של עצי אלילי מותרת כיון שנעשו גחלים הלך איסורן אעפ"י שהן בוערות:

ז יג קדרה שבישלה בעצי אלילים ובעצי היתר הרי התבשיל אסור ואף על פי שוה הוה גורם שבשעה שנתבשלה מחמת עצי האיסו' עדיין לא באו עצי ההיתר ונמצא מקצת הבישול בעצי היתר ומקצתו באיסור:

ח אפרוחים שקננו באשרה ואינם צריכי' לאמן מותרין אבל ביצים שעליה יד וכן אפרוחים שצריכי' לאמן אסורים והקן עצמו שבראשה מותר מפני שהעוף מביא עציו ממקום אחר:

ל' רמב"ם פ"ט מע"א טור ל' רמב"ם שם דין ט

(מו גגה יעלה על האשרה לטלת אלא יתז ויקנח וכשם מפלין)

ט האשרה יז בין שהיתה נעבדת יח בין שהיתה אלילים מונחת תחתיה יט אסור לישב בצלה ואם יש לו דרך אחרת קצרה ממנה אסור לעבור תחתיה ואם לאו עובר תחת הכשהוא רץ:

תוס' ל"ן פכ"ה טור ור"ן בשם רמב"ן

(ודוקא לעבור תחתיה אבל לעבור בצלה בכל עמין מרי)

צל בית אלילים תוכו ונגף פתחו כמו תוך דאמות אסור כב צל שלאחריו כג מותר ואפילו תוכו אם גוזל הרבים שקרם לו הדרך ואחר כך בנה שם בית של אלילים מותר לעבור דרך שם אבל אם קדם הבית לדרך אסור כד ויש אוסרים בכל גוונא:

דמויש כל הסעיף סוף ל' רמב"ם שם דין יד

יא מותר לישב תחת האשר ירקות בין בימות החמה שהם צריכים לצל בין בימות הגשמים כה מפני שצל האשרה שהוא אסור עם הקרקע שאינה נאסרת גורמים לירקות או לצמוח וכל שדבר איסור ודבר מותר גורמין לו הרי זה מותר בכל מקו' כו לפיכך שדה שזבלה בזבל של אלילים מותר לזרוע אותה ופרה שפטמה בברשיני אלילים תיאכל וכן כל כיוצא בזה.

ב כז אילן ששומרים פירותיו לעשות מהם שבר לשתותו ביום חגם אסור בידוע שהוא אשרה:

ג אילני סרק שרגיל ליטע בפני אל ליט כח לא גרע מגני אלילים כט ואסור:

כל הסעיף סוף ל' רמב"ם שם דין יד

יד מחצץ לשיש בה אלילי מותר לרחוץ בה לא מפני שחיא נעשית לשם גוי ולא לעבודה שנא' אלהיהם בזמן

כב"ל ולא ידעתי למה דמק עצמו כאלו כתב דהא בפי' כתתה נקטה מילתו מעלה על מלאכת לאסור ע"ש הרמב"ם דמשם כנראה דל"ל כלום אלא לאסור בזמן שהעבודה בתוכה ול"ל: יז כיון שהיתה עומדת מתחלה שיהא כשעבד הא לאו הכי לא ואכתי הא קמ"ל ע"ש: יח כיון שהיתה אלילי מוכחת תחתיה פי' שעתה מוכח שהלכך לאסור ליהנות מעתה כהנהו זכוכי' שיתבאר בסי' הבא בס"ד: יט עד שיהא בטלה מאליה כו' אפי' בלמוטן שהלכך לאסור ליהנות מעתה כהנהו זכוכי' שיתבאר בסי' הבא בס"ד: כ ואפי' יש לו דרך אחרת כו' עיין בב"י ע"ש: כא תוך ד' אמות אסור לישב עמו: כב מותר לעבור דרך שם אפי' בלא כעובר כאורח כמ"ש בסי' קל"ט ס"ב: כג מותר לעבור דרך שם אפי' בלא כעובר כאורח כמ"ש בסי' קל"ט ס"ב: כד ואם יש לו דרך אחרת אפי' ארוכה כמה פעמים כל זמן שאינו מתעכב יותר מדאי ואפי' הוא רץ ואפי' בשבת דוקא כשנוהגת מותר אם אין לו דרך אחר וכן מותר בשבת בד' ואפי' אם יכול לילך לו דרך אחרת אפי' ארוכה כמה פעמים כל זמן שאינו מתעכב יותר מדאי ואפי' הוא רץ ואפי' בשבת דוקא כשנוהגת מותר אם אין לו דרך אחר וכן מותר בשבת בד' ואפי' אם יכול לילך לו דרך אחרת

ס"ק ז עומדת על כביכ וכלכ מצדיקין בפניה לפ כאמר פלניסם בזמן שמבזים אותה כגון זו שהיא עומדת על הביב והכל משתינין בפניה ואם היה דרך עבודתה בכך אסור: לב אסור לשמוע כלי שיר של אילים או להסתכל בבגדי אלילים בזמן שנהנה בראיה: לג ומיהו דכר פלוני מתכוין מותר) קמ"ג שלא לבנות ביתו סמוך לבית עבודת אלילי ס"ק לד ובאיזו אופן מותר לילנות מעבודת אלילים ובו ו' סעיפים:

א מי שהיה ביתו סמוך לבית אלילים ונפל אסור לבנותו כיצד יעשה כונס לתוך שלו ובונה ואותו הריוח ממלאו קוצים או צואה כדי שלא ירחב בבית אלילים היה הכותל שלו ושל אלילים ידון מחצה למחצה ג שלו מותר בהנאה ושל אלילים (לסוכו וקס לימנו מכיר) הכל אסור בהנאה אבניו ועציו ואפרו: (ומיהו מותר למכור לסס חלקו ככל מקום שנוהג)

ב אסור לבנות עם העכו"ם כיפה שמעמידים בה אלילים ד ואם עבר ובנה (ילפילו ע"ז עצמה) שכרו מותר אבל בונה הוא לכתחלה הטרקלין או החצר שיש בה אותה הכיפה:

ג היה לאלילים גבה או מרחץ ס והיה בה היוצאה מהם היא לכהני מיתר ליהנות מהם שלא בטוב ואסור ליהנות מהם בטוב ואפי יש לאחרי חלק בטוב עם הכהני ואם אין הטוב היוצאת מהם לכהני לא ו לעובדי מותר ליהנות מהם אפילו בטובה אפילו הנהה והמרחץ לאלילי לבדה:

ד נוף שלין אסור לנטות ממנה לס הטוכס כלה לכהני ולא כלסס עומדין לפניה לעפ"י שהטוכס מינעת מסס היה לכהנים מותר לסמוך על זה לסקל:

ה חלילים של אלילים אסור לספוד בהם ז חנויות של אלילים אסור לשכור מהם: (ואס מפיל השכר למדינה וסס קונים נרכיסם שרי)

ו גרזים שנושלים מכס לאלילים אסור ליתן להם: סנס וכן בכלן יש אסור אלא כשנופל השכר לנרכי ע"ז עצמה אלא כשנופל לכים כמי המדינה לעצמן סס קונים נרכי ע"ז שרי: קמד דמי

בזמן שנוהגים בה מנהג אלהות ולא בזמן שמבזים אותה כגון זו שהיא עומדת על הביב והכל משתינים בפניה ואם היה דרך עבודתה בכך אסור: ר' יונתן

טו לב אסור לשמוע כלי שיר של אילים או להסתכל לג בבגדי אלילים בזמן שנהנה בראיה: (לד ומיהו דכר פלוני מתכוין מותר) מגן סנ"ס נס' ר"ל מלו ועיין

קמ"ג שלא לבנות ביתו סמוך לבית עבודת אלילי ס"ק לד ובאיזו אופן מותר לילנות מעבודת אלילים ובו ו' סעיפים:

א מי שהיה ביתו סמוך לבית אלילים ונפל אסור לבנותו כיצד יעשה כונס לתוך שלו ובונה ואותו הריוח ממלאו קוצים או צואה כדי שלא ירחב בבית אלילים היה הכותל שלו ושל אלילים ידון מחצה למחצה ג שלו מותר בהנאה ושל אלילים (לסוכו וקס לימנו מכיר) הכל אסור בהנאה אבניו ועציו ואפרו: (ומיהו מותר למכור לסס חלקו ככל מקום שנוהג) ר"ל כל הכלמ כלנ

ב אסור לבנות עם העכו"ם כיפה שמעמידים בה אלילים ד ואם עבר ובנה (ילפילו ע"ז עצמה) שכרו מותר אבל בונה הוא לכתחלה הטרקלין או החצר שיש בה אותה הכיפה:

ג היה לאלילים גבה או מרחץ ס והיה בה היוצאה מהם היא לכהני מיתר ליהנות מהם שלא בטוב ואסור ליהנות מהם בטוב ואפי יש לאחרי חלק בטוב עם הכהני ואם אין הטוב היוצאת מהם לכהני לא ו לעובדי מותר ליהנות מהם אפילו בטובה אפילו הנהה והמרחץ לאלילי לבדה: טור כסס ר"ת

ד נוף שלין אסור לנטות ממנה לס הטוכס כלה לכהני ולא כלסס עומדין לפניה לעפ"י שהטוכס מינעת מסס היה לכהנים מותר לסמוך על זה לסקל: ותום' דף ע"ל ורס"ג ומרדכי כסס ר"ת

ה חלילים של אלילים אסור לספוד בהם ז חנויות של אלילים אסור לשכור מהם: (ואס מפיל השכר למדינה וסס קונים נרכיסם שרי) טור והפוסקי

ו גרזים שנושלים מכס לאלילים אסור ליתן להם: סנס וכן בכלן יש אסור אלא כשנופל השכר לנרכי ע"ז עצמה אלא כשנופל לכים כמי המדינה לעצמן סס קונים נרכי ע"ז שרי: מגילה וסוסקי

קמד דמי ע"א מה דינם ובו ב סעיפים

א דמי אלילים ביד ישראל שמכרה או אסורים אבל אם מכרה עכו"ם אפי' כ מכרה בדי לעובדה הדמים מותרים ורוקא שהדבר ידוע שמוכרה לעשות צרכיו בדמיה אבל אם אינו ידוע יש לחוש שמא מכרה לקנות בדמיה אלילים אחר והרי המעו' מוקצין לאלילים ואסורים:

(ע"ל סוף סימן קל"ב)

ב יא שאם ביד ישראל יינו ואלילים ג ומכרם לעכו"ם בהקפה ומכרם העכו"ם לאחר קודם שיפרע לזה הישראל הדמים ד מותרים בדיעבד:

קמה איזו אלילים המותרים בהנאה ובו ט"ס

א כל שאין בו תפיסת יד אדם ולא עשהו אדם אעפ"י שנעבד הרי זה מותר בהנא לפיכך המשתחוה להר לא נאסר ו ואפילו אבני הר שנגדרלו וערדין הם במקום ועבדים שם אינם נאסרי וכן הנהרות ג ומעינות של רבים ד ואילנות ה שלא נטען לשם אלילי אינם נאסרים ומ"מ אעפ"י שלא נאסר ו גוף האילן בשמשתחו' לו כל השריגים והעלים והפירות שיוציא כל זמן שהוא נעבד אסורים בהנאה:

ב דבר שאין בו תפיסת יד אדם שנעבד אעפ"י שנעבד עצמו מותר בהנאה צפויו אסור בהנאה: (מסמסי)

הר סיני כנפויו ואסור לכל תקרובת סר ז לויט נאסר:

ג ח בית שבנאו מתחלה שיהא הבית עצמו נעבד וכן המשתחוה לבית בנוי הרי זה אסור בהנאה יהיה בנוי וסיידו וכיידו לשם אלילים עד שנתחדד ט נושל מה שחירש יא והחידוש אסור בהנאה מפני שעשהו לעבדו ושאר הבית מותר הכניס אלילים יג לתוך הבית כל זמן שהיא שם הבית אסור בהנאה יד הוציאה הוציאה הותר הבית:

טור כנסת הגדולה

ד אבן שחצבה לעובדה אסורה בהנאה היתה חצובה וצוירה וביידה שתיעבד אפי' צייר וביידה בגוף האבן נושל מה שחירש והוא אסור בהנאה ודוק' שלא הוקנה הבית לכך אבל הוקנ' לכך לויט מותר אף"כ הוציאה דרבטול דסיינו שלא להכעיס עוד יש טז ויש"ש שלא מסכני כטול כדלעיל סימן קל"ט:

ה ושאר האבן מותר:

(וכעכו"ם למסני בטול אף לו לא נטל מעט יז רק מה שצייר מותר אף עשאו דרך בטול)

ה אבן שהעמיד עליה אלילים הרי זה אסורה כל זמן שהיא עליה יח סילקה האבן מותרת:

ו אילן שנטעו מתחלה שיהא נעבד אסור בהנאה היה אילן נטוע וגדעו ופסלו לשם אלילים אפילו הבריך והרכיב בגופו של אילן והוציא שריגי' כורת את השריגי' והם

קמד א

מסורי לילפי מוסיית מרס כמוהו כל מה שלמקם מקיש מכרה מכרו הוא כמוהו ומשמע דלכל שם ישראל אפי' מכרה עכו"ם לעכו"ם דמי לכל שם ישראל דין:

ב מכרה עכו"ם לכל אלו ואפי' מכרם שיעבדוה הקונים לכל שלא נעבדים עובדין: ג ומכל מקום משמע דאפי' מכרם לאחרים ומשמע הא כל שלא מכרה מסורים ומשמע אפי' לאחרים ואפי' מכרם כדעתה"ר שלא נעבדים ואפי' כדי"ל דבכל דעת הי' נעבדים מ"מ אמור לכל אחרים מותרים דק"ק: ד מותרים כדיעבד כל ירוק משמע להדיא דוק לאחרי' לכל לאותו ישראל לעולם לאסורים עשו קנס וכן משמע בפ"ז דע"ז כתב דע"ל ואפשר נמ דעת המחבר כן אלא קשה דכבר כתב סת"ד מותרים ונם כבר כתב לעיל דכבר ירוק ול"ל דירוק דק לעיל ל"ם קל"ב הכיא דברי ר"ירוסם בקונדרס ועיל"ם קמ"ט:

קמה א

ואפי' לכבי כן זהו דעת סרמב"ם (והטור) וסרי"ן תמה עליו כיון דלויכא פלוגתא ס"ל לפשיטא לרמוייתא ולמוסרא וכתב שכן פסק סרמ"ם ומביאו כ' והביאו מרש כתב יפה לדברי סרמב"ם וכדבריו דקוקים מלה (וכן כ"כ כתב יפה שם כן כרשם (ולפי"ז היה כרשם להקשיר ועוד שגם ר"ירוס"ל כתב ופשוט המשתחוה לאבני כתב שכלה לו מסורים שלין דיבו כסר ע"ב וכ"פ הרשב"ץ כהשגות אבל לעצמ"ב דעת הרמב"ם כמ"ש דבמ"ם (דף מ"ו ע"ב מפסק"ל בכי ר"מייש דסיינו חזקי' סרי ור' אם לו לויכא ובירושלמי פרק כל הבמות אלכה ו לויכא כשרי לחזקי' סרי ור' אפר ור"ב לא שכחין מלי דפשיט"ל בירושלמי מפוש מלי דמפסק"ל כ"ם דילין ויעול דברי רבי יוחנן נופים מיבר ס' יהו' ור"ב ב"ר יוס' ענמו מוש שהוא לוס נפ"ב סדב' בירור דק"ל כחזקי"ל סרי קנדרתי בוק ודוק (ושוב מצאתי כן בפ"ת סי')

ב ומעי' כות של דכים כתב הטעה"ל ל"ל אלא משנרת ליבכל הב"ם (דף מ"ו ע"ח) בק"ו ב כסר ומעי"ל יפיר כיון דטעמ"ם דמתוב לויכו כאסר אלא לעכין כפכים יש מילוק כין דכים לויפיר וכבריו כנוכים ע"פ כ"ם שם ולא רבנ' פריפה שכתב ולא כרמ' ונם מ"ם הפרישם דבבל יפיר ל"ל שמ"מ כן מ"ש ב"ע מיהו מ"ם הטעה"ל דבת לוס ש יש מילוק כין דכים לשל יפיר לויכו כ"ל דבכ"ם מוכח דקלוקין מפי של רבי כאסרי מטעמא דלעיל קאמנ"ל דאל"כ מלי פריך ותבעי ליה שפל לפרישם דבכ"ם שרי ומבעי ליה לאפא לכפכים אסור ור"ם כן יהו נלק דקאמר מיש של דכים לויכם כאסרים לפרישם מסורים ס"ב כמוכרים אלא ולא מלוקים לפי' של דכים מסורים לפרישם ולפרישם דבבל ב"ע כמוכרים מיירי ולכפכים דלי לפרישם לפי' של יפיר לויכם כאסר ור"ם כיון דמוכרי' ודוק ומפשר ליה כתבו הרמב"ם ופסו מעיי"ת של דכים להורות דאפי' של דכים לא שרי לפרישם אלא מעיי"ת דמוכרים: ג ומלי לומר כו' מעמ לפי' בטען יפור היו מוכר ולויכו כאסר בפשטות לכן וסייכו כדעת סר"ן וכתב ול"ל לכיוק (דפ"ע) ג' דאסו' מ"ם לתלוש ולכפוף מכרו כתלוש דמי דכבל כיון שם לשלין דרשם מוכר וכ"פ בקיצור סרי כמוכר וכ"פ בפתרוכים: ד אלא בטען כו' אבל בטען לבד אלילים מסורי' ומה שנרם המעו"ה בתורה ס"ם ופוסקים וכבטעה למוד לבם אלילי לאסר אפי' לא הסתקלו בתוכו ס"ם ולדוקא בטעו עכו"ם אבל בטעו ישראל אפי' כו כאסר עד שיעבד כדלק: ה נוסף שלילן כלומר וכל מה שם שנעבד מעבדו קן פירות קן שריגים ועלים שכל מותר ולויכו לאסור אלא מה שיוציא מאחר שנעבד כ"כ כ' וכפתרוכים וכן מבואר בדברי הרמב"ם: ו ניעוי מסור כך כ' ירוסם דיעוי אסר מבם נורע מכתוב אפי' לא עבד כניעוי וכלי הכלים מסורים: ז לויכו כאסר כתב הטעה"ל דיינו נפבל בלילה וולאי אסור שלין שם טיפה נרוע כזה מתירו כאילה עכו"ל והוא מדברי הרן מביאו כ"ם ס"ק ה' וס"ז כתבתי לעבדו תקרובתו אסר כאילה ד"ם ונם כתבתי שם ס"ק ה' כתבתיו לעבדו תקרובתו אסר כאילה ומדברי ר"ירוסם וסר"ב כאן לא כרשם עד כאן לשון הב"י:

ח כיון שנבל מן העכום אפי' ישראל לויכו אסור עד שיסתכוה לו כדלעיל ר"ם קל"ט ע"ג של ישראל לויכו אסור עד שתבל ואם שתבל ישראל של עכו"ם שכבלו אסר ום"ל לויכו אסר ישראל ואין כ' בטול כ' ול"ל וכ"ם ובהגה לריעם כתב לישראל מותר לויכו כעכו"ם: ט הכיא בעמו כו' לאל"כ ס"ל דמשמיט"ע לויכו אסור עד שיסתכוה כו כדלעיל ר"ם קל"ט: י סיים בבוי לרישא מלם ומיילו ובייר עכו"ם וכ"ם נם ק': יא כותל לישראל כו' אבל עכו"ם בכל דהו סיטול סני והוי ביטול ודוקא ע"ג של עכו"ם אבל של ישראל אין לה ביטול וכטול כל מה שמילים רש"ו וסר"ן יב וסמילוש אסור לישראל לעולם אלא אם כן ביטלו לעולם ע"ג של עכו"ם עד שיבטלנו העכו"ם טור וכבר כתבתי נם ק"ק שלפני זה: יג לתוך הבית והכית נעמו לא כתבתי לעבוד: יד הוציאה אפי' לכתחלה ישראל אותר כיון שלא הקנהו לאלילים אלא לפי שעקטור ור"ן כשם רש"י: טו הוציאה מה שם כו' כתב כ' והבר פשוט בעיני דבל דמבני הוציאה

יש אילן שמעמידין בקתיו כו' ומיירי בשבטו מקחלף כדי להעמיד בקתיו הם לאו ככלי מוקר דמקוכר הוא לאף אפי' מקלף עצמה: רן ומביאו ב"י ור"מ: ב כגון שקפר כו' כלי דמקבלי טומאה קנת דלמעפ' אלף שמקחוק לאם כאסר מיד ושטור כך ושמקחוק לא ועיין פרישה וכ"מ: ב אפי' מ"מ כלו' אפי' מעשה כל דהו ומ"מ מצי פיתן כלאים כ"ם ורשי' ותום' בקולין דף מ' וכן הוא בקה"פ דף ע"ב: בא אבל ישראל אינו נאסר אפי' בעשה דכם דשיינו שמקטן בה כ' פיתני' דכלי עפרן ונהפכ"ם וכ"כ דעתקטן: כב אם הכלי כ"מ בלילי שהוא לו והאל אם לעכו"ם בטמוא רשי' ופ"ל סי' קל"ב ונק"ל: בג כגון שמקלקלין כ"מ כו' ומצו' רשי' כקט בקה"פ אבל אם כ"מ דלשכר' זו כל אילן שלילי' דע"ז מותרין כלאים"כ ודרש לה מדכתי' כי תזרע זרע ולא אילן שלילי':

קמיד א

וכה בה וסה"מ כתב דאפי' לא זכה בה כגון שמצא לעבדי יהוא לו נזלה אע"ג דאמרינן מ"מ של עכו"ם היא ויש לה ביטול מ"מ מדרבנן אין לה ביטול נזדמן עשה של ישראל עמהן ובכדי אמרינן דמצאה ע"מ שכתו לו ישראל וביטלה עכו"ם מוקרין אבל זכה בה ישראל אפי' מצאה אין לה ביטול עכ"ל וע"ש ועי"ל סי' ג' בהג"ה: ב יהוירם לעבדו"ם ולא אמרי' דמחוי כוחין אלילי דכל יודעי' שלא נקנו לו כיון שלא מצאן: ג ולא בקנו מעות אפי' שמפקיר לו מיד כדלקמן ס"ג וכ"ה בקונ' (וע"ל סי' קל"ב) ע"ש בהג"ה ומ"ש כתב בשם ירושלמי כו' ומ"מ משיכה בעלמא לא מהני אלא בקרקע ומטלטלין בקנין כסף כו' ולפ"ז דוקא גר שכתב לו מיד לכשיבא ובכדי מצאן אבל אם לא כתב לו מיד אין יכול לומר לאחר שעה שמא לא מצאן ומיד לכשיבא ומצאן הוי כאילו מצאן עכשיו ואין יכול לומר לא מצאתי אלילים כו' וכן מי שמכר לחבירו ולא כתב לו מיד לכשיבא ומצאן הוי כאילו מצאן עכשיו ואין יכול לומר לא מצאתי אלילים כו': ו ומשמע מותרין מצד דמיזרק זריק לשו ולא פלא להו רש"י: ח כשמירה בעלמא ול"ד למכירה דמשמע דכשמוך דקתני ווה מכפורו ב"ח ופסק כן: וכ"מ בכתב שמכר כתב לא ידעינן בודאי שבטלו אלילי' שבבתיהן אפי' כשמירה בעלמא מכרי כתבי סמוכין כ"כ ר"ל דכשמ מיירי שמוכר סרונה לבטלה לקטונ' ג"פ או מוטמה לכ"ג לכל אדם מיהו מבטלי וגם סובר שמכירה לא יבטל ולא כך: ש אפי' לגרוף כו' כ"ם לגורף עכו"ם או לישראל אחר שמיכו גורף דבהדך לכ"ע לא בטלה: י ויש מפרשין כו' משמע אפי' במשכנו וכן כתב לאפי' עכשיו והסיק אלמא סה"ל שלא הכניסתיך לך בטלה לכ"ע ולא כהר"ן שכתב דהרמיזה הוי כמכירי ע"ל וכן תיתם הכי מפרש ולפמ"ש ניחא דשם ומכו"ם כהר"ן ע"ש: יא כיון שבטל אחר ג' בשלהב"ח כתלקה"ף והרא"ם מולקים וס"ל דאין קנין בקרקע כשמכרה לעכו"ם או לגר אחר שכרים ולפמ"ש לעיל מ"מכרי"ם שאין מחלקי' בהכי וכן מוכח כר"ן וכן משמע בעור: יב עד שיכו"ם כלו' לאחר כ"ם קטור כדין אלילי שמשתבחים אלים בו': יג אם מטיל לים המלח בלא שמיקר אבל לגזור בהרות בעי שמיקר וד"מ ושאר מחרוכים וכן הוא לקמן סי' רכ"ד סעיף ו' וכ"ה בתה"ד להף לים העלה בעי שמיקר ועיין מ"ש בתשו"ם: יד ולכאורה

והם אסורי בהנא ושאר האילן מותר יט אילן שמעמידי' תחתיו אלילים כל זמן שהיא תחתיו אסור בהנאה נטלה מתחתיו הרי זה מות מפני שאין האילן עצמו הוא הנעבד:

ז אע"פ שקורקע עולם אינו נאסר אם עשה בו מעשה כ בגון שחפר בו בורות שיחין ומערות לאלילי נאסר:

ח בעלי חיים אינם נאסרי שאפילו השתחוה לבהמה שלו לא נאסרה עשה בה מעשה ששחטה לאלילים

ט אפי' סימן א' נאסרה ואפי' אינה שלו ורוקא עכו"ם אוסר דבר שאינו שלו כ אבל ישראל אינו אוסר של חבירו שודאי אינו מכוון אלא לצערו ויש אומרים שאפילו אם יש לו חלק בה אינו אוסר ואם ישרצ מומר תוא או שהתרו בו וקבל ההתראה הרי זה אוסר:

(וע"ל סימן ד' יתקנוכת כ"ת ומשמטיסס כתסרים) ל"ימוף ס כתיב יו

ט אע"פ שבעלי חיים אינם נאסרי' כך אם החליף בעלי חיי באלילי נאסרו אבל חליפי חליפין כגון שהחליף בעלי חיים בחליפי אלילים מותרים °ושאוסרים גם בזה: רמב"ם ור"ן (ור' יהוסף)

קמיו

אין עבודת אלילים יש לה ביטול ואינן לה ביטול ובו ט"ו סעיפים

א אלילי של עכו"ם שביטלה עכו"ם מותרם אבל ישרצ אינו יכול לבטל אלילים של עכו"ם וכל שכן של ישראל שאין לה ביטול עולמית ואפילו אם יש לעכו"ם שותפו בה עמו אין ביטול העכו"ם מועיל לחלקן הישרצ:

ב אפילו אלילים של עכו"ם משבאת ליד ישראל ו וזכה בה שוב אין לה בטול ואני מילי אלילים עצמם אבל משמשי אלילים וניוה אם באו ליד ישראל ואחר כך ביטלה עכו"ם מותרים:

ג הלוקח נרוטאות מן העכו"ם ומצא בהם אלילים אם נתן מעות ולאמשך ב יחזירם לעכו"ם ובן אם משך ג ולא נתן מעות אע"פ שמשיכה בעכו"ם קונה כמקח טעות הוא ד נתן מעות ומשך יולכים לים המלח:

ד גר ועכו"ם ש רשו את אביהם עכו"ם ה יכול הגר לומר לעכו"ם טול אתה אלילים ואני מעות אבל משבאת האלילים לרשות הגר אסור:

ה עכו"ם מבטל אלילי אע"פ שאינה שלו ואפילו אינו עובד לאותה אלילי ואפי' בעל ברחו ובלבד שירצ בטיב אלילי אבל קטן שאינו יודע בטיב אלילי וכן שוטה וכן מי שאינו עובר אלילים כגון גר תושב אינם יכולים כיתיעסף לבטלה: (ו °ישמעאל סימן עובדי ע"ז אינם יכולי' לבטל)

ו ביצד מבטלה נטל מהאשרה מקל או אפי' עלה אחד לצרכו נתבטלה ובין האשרה עצמה ובין השפאי שנטל ממנה מותרי' ואם נטל השפאי לצרכ התיכו ליפותה לא נתבטלה וה"א אסורה ז וה"ה שפא מותרי': ז אלילי שקשע ראשאונה או ראש חוטמה או ראש אצבעה או שמיעכה בפניה אע"פ שלא חסרה בטלה מעכה שלא בפניה ולא חסרה או ריקק בפניה או השתין בפניה או גררה או זרקבה את הצואה לא בטלה: הגה °וכן לפי' כטלם ח כלמירם כעלמ' הוי בטול לכל הם כטלם מכח חוגם חינם מכוטלת עד שיעשם מעשם כגופה כמו שכתבתי: ח מברה או משכנה ט אפי' לצורך ישרצ לא בטלה י ויש מתירין בצורך ישרצ: הגה °ומשמעי עכודת אלילים הם משכנו או מכרו הוי בטול: ט נפלה עליה מפולת ולא פינה גנבוה ולא תבעוה אינה בטלה: י הניחוה עובדיה והלכו להם בשעת שלום מוחרת בשעת מלחמה אסורה תוא שאינם יכולים לתזור לה אבל אם תיו יכולים לחזור להוולא חזרו מותרת: יא אלילי שנשברה מאליה שבריה אסורים בהנאה עד ש בטלוה לפיכך המוציא שברי אלילי הרי תו אסורי בהנאה שמא לא בישלוה העכו"ם ואם היתה של פרקי' חדריות יכול להחזירם צריך לבטל כל פרק ופרק מפרקיה ואם אינו יכול להחזיר: יב כיון שבטל אברא ממנה בטלו כל השברי': יב מזבח של אלילי שנפגם עדיין הוא אסור עד שינתץ רובו יג עכו"ם ובימוס שנפגם מותרי איזהו בימוס ואיזהו מזבח בימוס אבן א' מזבח אבני הרבה: יג המבטל אלילי נתבטלו משמשיה (°לפי' הס כבר בידי ישרצ לנתבטלו עם ע"ז שכיד העכו"ם) ביטל משמשיה לא נתבטלה היא: יד מצוה על כל המוצא אלילים שיבערנה ויאבדנה וביצד מבערה שוחק ווורה לרוח טו אומשיל לים: (וה"ם כמשמעיס וכל הנעשה כשכילם שנאסר

טו צריך לשרש אחר השלי' יד ולכנות לה שם גנאי:

קמז שלא להשבע בשם אלילים ודיני הזכרת שמה' ובו ה סעיפים

א הנודר או נשבע בשם אלילים הרי זה לוקה ואסור להזכירה בשמה בין לצורך בין שלא לצורך:

מרדכי ספ"ק דע"ז בשם רשב"ם וכנ"ל מיימוני ור ירו'

ב שם חגים שלהם שהם כשמות בני אדם אין חשש להזכירם והוא שלא יקראם כמו שמזכירים אותם העכו"ם בלשון חשיבות:

ג אסור לגרום לעכו"ם שיזכר או שישבע בשם אלילים (ועיין כ"מ ס"ק ג סימן ק"ו)

ד מותר להזכיר שם אלילים בתורה ג במו ברע בל קורס נבו העורבים לגד שלחן:

ה מותר להתלוצץ באלילים: (מותר לומר לעכו"ס ג שקיך יסיס כעזרך או יבלח מעזיך)

קמח דיני חגי האלילים ובו ב סעיפים

א שלשה ימים לפני חגם של עכו"ם ס אסור ליקח מהם ולמכור להם כ דבר המתקיים ומותר למכור להם דבר שאינו מתקיים בגון ירקות ותבשיל עודיום חגם וכן אסור להשאיל ולשאול ולהלוות(כ"ה בכ"י)וללוות מהם לפורען וליפרע מהם מלוה בשטר או על המשכון אבל מלוה על פה נפרעים מהם מפני שהוא כמציל מידם והאידנא דידם תקיפה אפי' בשטר חשיב מציל מידם ואם היא מלוה ברבית אפי' במשכון חשיב כמציל מידם: טור וסמ"ק

ב עבר ונשא ונתן ביום חגם אסור בהנאה ואם נשא ונתן בג' ימים שלפני החג מותר בהנאה:

ג אם היה חגם של אותם העכו"ם ימים הרבה ג או ד או כל אותם הימים אחר חגם אותם הימים אסורים עם ג' לפניהם:

ד במה דברים אמורים בארץ ישראל ד אבל בשאר ארצות אינו אסור אלא יום חגם בלבד:

ה אסור לשלוח דורון לעכו"ם ביום חגו אלא אם כן נודע לו שאינו מורה באלילים ואינה עובדה וכן עכו"ם ששלח ביום חגו דורון לישראל לא יקבלנו ממנו ואם חושש לאיבה מקבלו ס ויזקקנו בפניו לבור או למקום האבד כלאחר יד: ו יום שמתכנסים בו העכו"ם להעמיד להם מלך ומקריבי' ומקלסים לאלה הם יום חגם הוא והרי הוא כשאר חגיהם: ז עכו"ם שעושה חג לעצמו ומורה לאלילים ומקלסה ביום שנולד בו ויום תגלחת זקנו ובלוריתו ויום שעלה בו מן הים ויום שיצא בו מבית האסורים ויום שעשה בו משתה לבני וכיוצא באלו אינו אסור אלא אותו יום ואותו האיש בלבד: ח אין יום החג אסור אלא לעובדים בו בלבד אבל העכו"ם ששמחים בו ואוכלים ושותים ומשמרים אותו או מפני מנהג או מפני כבוד המלך אבל הם אינם מורים בו הרי אלו מותרים לשאת ולתת עמהם: ט אסור ליכנס לבית העכו"ם ביום חגו וליתן לו ז שלום מצאו בחוץ מותר אבל יאמר לו בשפה רפה ובכובד ראש: י אסור לכפול שלום לעכו"ם ס לעולם לפניך טוב להקדים לו של' כדי שלא יתחיל העכו"ם ויצטרך לכפול לו שלום: יא עכו"ם ההולכי' להגם למרחוק בהלבה אסור לשאת ולתת עמהם והבאי' מותרי' והוא שלא יהיו קשורי' זה בזה שאם היו קשורי' שמא דעתם לחזור אבל אם ישראל הולך שם בהליכה י מותר לשאת ולתת עמו ס ובחזרה אסור ואם ישראל מזמין הוא גם בהליכה אסור: יב יש אומרי' שאין בל דברי' אלו אמורי' אא באותו זמן יג אבל בזמן הזה אינם בקיאי' בשיב אלילי' לפיכך מותר לשאת ולתת עמה' ביום חגם ולהלוותם וכל שאר דברי': סנהדרין ויפי מותרין סחורות לכותי מין עובדין מסס כיום חגם תקרובת לו מי אלילים שלא הכניסו לוכלי ומותרים בו ועוד דלית כוזס מזו' ליכא לאס נפרים עצמו מסס כיום חגם ומזמינים כיניהם לתת ולשאת עמהם כל הסנה ולבן אס נכנס לעיר ומצאס שמחי' ביום חגם שמח עמהם מזו' ליכא דסוי כמחניף להם ומ"מ בעל בפס ירחיק מלשמוח עמהם אס יוכל לעשו' שלא ישים לו ליבא בלבד ויכן אס שלח דורון לעכו"ם בזמן הזה שמחר ניתן אם יחזיר לו או לא ס"ק ג סימן לס יניע לפס דורון כתב הזוח אס אפשר לו שלא יקבל לו יד מבערב ואס לא יכתוב ענמו:

קמט דיני יריד מעבודת אלילים ובו ה סעיפים

א עיר שעושי' בה יריד ביום חגם והעכו"ם מתקבצי' מכמה מקומו' והולכי' שם לבבוד אלי' מותר לילך חוצה לה ס ואסור ליכנס בתוכה

היתה

קנא

דברים המוצרכים לעבודת אלילים אסור לישראל למוכרם: ובו יד סעיפים:

א דברים שהם מיוחדים למין מימיני אלילים שבאותו מקום ב אסור ג למכור לעובדי אותו אלילי שבאותו מקום ואם קונה הרבה ביחד שניכר הדבר שהוא קונה אותה ג לסחורה מותר ובן אם אומר שצריך אותו לדברי אחרי והישראל יודע שכדבריו כן הוא מותר: ודברים שאינם מיוחדי לה מוכרים אותם לסתם ואם פירש העכו"ם שהוא קונה אותם לאלילים אסור למכור לו אלא אם כן פסלן מלהקריבו לאלילי (ד אסור למכור לעכו"ם מיס כמיולעים סרוג לעטות מסך מיס לסתם כלי) הוי מעורבי דברי המיוחדי עם דברים שאינם מיוחדים בגון לבונה ז זכה בכלל לבונה שחורה מוכר הכל סתם ואין חוששין שמא ילקט הוכה לבונה לאלילים וכן כל כיוצא בזה:

ל"ירושלמי כ"ז ל"מב"ס פ"ט, מע"ש ד"ין ב'

סנה והוקץ לכהן לו לעכו"ם מקיקתו מיקטיר לכוכב לע"ז ח אבל ט לסתם עכו"ם מרי ו לא"ס דאסור למכור להם דכרים שמייד לעבודתם היינו דוקא שם לוקח כיוצא בו אלו יוכלו לקנות כמקום אחר מותר למכור להם אפילו יכולי לקנות ממקום אחר מותר למכור להם כל דכר ש"ג מחמירין ו ונהגו להקל כסברת הראשונים וכל בעל נפש יחמיר לעצמו:

מרדכ"י פ' ד' דשבת (ובהגה' מרדכי פ"ק דע"ז) כר"ג

ב אם העכו"ם מחזר אחר דברי המיוחדי לאלילים ומערים לכלול דברים אחרים עמהם כדי שלא יבינו שקונה לצורך אלילים אסור למכרם לו:

ג אסור למכור שעוה לעכו"ם ביום חגו (לעשות נרות לע"ז ח או ביום שלפניו אפילו כשאחרים מרי ועל סיומן קל"ט:

מרדכ"י פ"ק דע"ז

ד מקום שנהגו ט שלא למכור בהמה דקה לעכו"ם אין מוכרין ובכל מקום אין מוכרין להם ולא לישראל החשוד למכור להם בהמה גסה אם לא על ידי סרסור או שיודע שקונה אותה לשחיטה יא ועכשיו נהגו היתר בכל:

ה יג אין מוכרים להם ולא לישראל החשוד למכור להם ולא לישראל לסתם דבר שיש בו נוגע לרבים בגון דובים וארויות ולא שום כלי זיין ולא סדן (סמ"ק כלאחן מסכתו כן כפי' רס"ג כע"ז דף ט' ע"ב) ולא כבלי וקולרי ושלשלאות של ברזל ואפילו עשרת של ביזול ולא משחיזים להם כלי זיין ולא בונים להם מקוי שדנים בו בני אדם:

ו יד ישראל שוכנים בין העכו"ם וכרתו להם ברית מותר למכור כלי זיין לעבדי המלך וגייסותיו מפני שעושים עמהם מלחמת עם צרי המדינה להצילה ונמצאו מגינים עליהם שהרי הם שרויים בתוכה:

ז אין מוכרין להם בארץ ישראל כל דבר המחובר כגון אילן וקמה אבל מוכרו על תנאי יד שיקוץ וקוצץ

ח אין מוכרים להם בתים ושדות בארץ ישראל אבל משכירים להם בתים ולא שדות ובסוריא מוכרים בתים ומשכירים שדות ובחוצה לארץ מוכרים אלו ואלו:

ט טו לא ימכור ולא ישכיר לג עכו"ם ביחד בשכונת היהודים אבל לאחד או לשנים מותר למכור או להשכיר כל מה שירצה ולא חיישינן שמא ימכור או ישכיר הוא לאחרים: י אף במקום שהתירו להשכיר לא התירו אלא לאותו ובית אבל

קנא

א אסור למכור כו' מע"כ פסקן וכלקמן וכ"ם מוסף מלקמן: ב למכור לעובד אלילו מע"ו כיון שמלילו מיוחד וכתב עוד הכ"מ ונכלל עכו"ם אסור מפני מיכוי מתיר לכיון דעייקרים מותר ע"ש ודלמי לע"ז בעי לה: ג למוכרים מותר ונלמ"ד מיסין דילמא מוליך ומוכיח למחריבי דלמבי עור מפקידין שכל מלמבי לשבי מפקידיך כ"ם ופ' ופיין בע"ג ס"ם ס"כ: ד זכה בכלל מחובר והטור כתב דמף לכוכב שם כה זכה אסור למכור וכתב הב"מ עסוס דכמ"ל כיון מיקח כלכך מלילו מ"ם כה זכה אסור מיכוי כיכר מקוכה למקוכה פ"ם טמ דמף כלכוכב לגבוה דמלמבי לשבי מפקידין: ה לסתם עכו"ם מרי ולא מ"ם מיכן מיקטיר כב"ם נכיכויר דאסור לסתם עכו"ם לו כוס יין דמייכו דוקא בלקי בתרי עברי דכמרא ס"ם הכ"ל מיקטירי לסוברין דמ"ם לי מלדכבן מיכ' מפלילו לף כוי כתו תרי עברי דכמרא וכל זה לדעת מר"ב מבל לפעל כ דלף פלינו דכ"ע מודי לסמרדכי ותוסיפו כב"ק דע"ז דכעכו"ם תן עומר מרי וכן מר נת אסם ואבל מבב"ק דמ"ק דמסת עכו"ם מרי ו לא"ס דאסור למכור להם דכרים שמייד לעבודתם היינו דוקא שם לוקח כיוצא בו אלו יוכלו לקנות ממקום אחר מותר למכור להם אפילו יכולי לקנות ממקום אחר מותר למכור להם כל דכר ש"ג מחמירין ו ונהגו להקל כסברת הראשונים וכל בעל נפש יחמיר לעצמו: ז ונהגו להקל ל"ד מיהו דוקא שם לוקח כיוצא בו אלו יוכלו לקנות כמקום אחר מותר למכור להם אפילו יכולי לקנות ממקום אחר מותר למכור להם כל דכר ש"ג מחמירין ו ונהגו להקל כסברת הראשונים וכל בעל נפש יחמיר לעצמו: ח אבל כיום שלפניו ע"ז כ"כ ס"ס מיקטירין ומ"ו וכן ל"ד מיהו כתי ז"ל דוקא שם ס"ב כתב כדברי הכ"מ ונכתב כ"כ ס"ק דע"ז דמסת עכו"ם מרי ו לא"ס דאסור למכור להם דכרים שמייד לעבודתם היינו דוקא שם לוקח כיוצא בו אלו יוכלו לקנות ממקום אחר מותר למכור להם כל דכר ש"ג מחמירין ו ונהגו להקל כסברת הראשונים וכל בעל נפש יחמיר לעצמו: ט מ"ש בשם ע"ב כ"כ ס"ס מיקטירין ומ"ו וכן ל"ד מיהו דוקא שם לוקח כיוצא בו אלו יוכלו לקנות ממקום אחר מותר למכור להם כל דכר ש"ג מחמירין ו ונהגו להקל כסברת הראשונים וכל בעל נפש יחמיר לעצמו: י מ"ש בשם ע"ב כ"כ ס"ס מיקטירין ומ"ו וכן ל"ד מיהו דוקא שם לוקח כיוצא בו אלו יוכלו לקנות ממקום אחר מותר למכור להם כל דכר ש"ג מחמירין ו ונהגו להקל כסברת הראשונים וכל בעל נפש יחמיר לעצמו: יא מרסור ישראל לגוי כ"ש דאסור כמ"ש ס"ס ס"ב: יב ועכשיו כו' לפי שכמיהו סרוים סרבה יכולין למכור זה לזה אבל מלילו מיוחד לאכילה אסור לכל אדם ואפילו לגוי כמ"ש ס"ס ס"ב מזכבי מ"כ מ"ב ד"ל · טור וקפוסקי · ויש פוסקים כתבו דהיום שפשה לפי שפשה לין מכו כיקיין כקל לכיתם דמסת לקלה כו' מסם סלל וכ"ב ס"ס ס"ב ס"ס לכיכ למיתם דלין לכי"ל לעכו"ם לקנות כלי זיין לעכו"ם כ"ש לגוי ע"ב כתב כ"ן לקנות כלי זיין לעכו"ם לקנות כלי זיין מוכרים מותרים כ"כ ס"ס ס"ב ע"ש ועיין כמ"ש ס"ס ס"ב ס"ס ס"ב ס"ס ס"ב

טז אבל לא לדירה מפני שמבנים לתוכו אלילי בקבע:

הגה °ומ"מ נכון להסכיר לף לדירה ז כיון שאין נוהגין להסכים ע"ג ככתיים °המוכר בית מעכו"ם יש להחמיר שלא להניח שם ע"ג של עכו"ם:

טור פנה"ש סי' ק' ע"ג

יא אסור ליתן מתנת חנם יי לעכו"ם שאינו מכירו:

יב מות לפרנס יי ענייה ולבקר חוליה ולקבור מתיהם ולהספידן ולנחם אבילותם משום דרכי שלום:

יג אין ממחין ביד עניי עכו"ם מלישטול לקט שכחה ופאה:

יד אסור לספר בשבחן אפילו לומר כמה נאה עכו"ם זה בצורתו קל וחומר שיספר בשבח מעשיו או שיחבב דבר מדבריו אבל אם מכוין בשבחו להודות להקב"ה שבראו בריה נאה בזו מותר:

קנב שלא יאכל הישראל עם העכו"ם אעפ"י שאוכל משלו וכו' ב' סעיפים:

א כותי תעושה משתה לחופת בנו או בתו מ אסור לישראל לאכול שם אפי' אוכל משלו ושמש שלו עומד עליו ומשמש ואימתי אסור משיתייל להבין צרכי הסעודה ולאחר ימי המשתה ל' יום ואם אומר שמזמינו בשביל החופה אסור עד ב' חדש ולאחר ב' חודש מותר ג אא אם כן הוא אדם חשוב:

ב אם העכום שעושה חופה שולח לבית ישראל עופות חיים אודגים מותר:

(°ומ"מ לחמותר לף שלא לו לכיתו כאכר שמוט כדימו)

כ' כאם תקנו רמ"מ

קנג דיני יחוד ישראל וישראלית עם העכו"ם וב' סעיפים:

א אין מעמידין בהמה בפונדקאות של עכו"ם ואין מוסרין בהמה לרועה שלהם מפני שהם חשודין על הרביעה ובמקומות שאינם חשודים בה אדרבה: מכים ועונשים עליהם מותר: (°אין מוסרין להם תינוק טור ללמדו ספר ולא למדו חומנות דמשכי ליה למימת)

ב לא יתייחד ישראל עם העכו"ם מפני שהם חשודים על שפיכות דמים:

ג אם נידמן לו בדרך עכו"ם חגור סייף שופלו לימינו °(היש לעכו"ם מקל כידו סופלו לשמאלו) היו עולים טור בעליה או יורדים בירידה לא יהא ישראל למעלה ועכו"ם למעלה (ומ"מ מטופלו קנת לימינו) ולא ישתחה לפניו ל"ן פ"ק לעולם. שאל לו להיכן אתה הולך אם היה צריך לילך פרכה יאמר שתי פרכאות אני הולך:

הגה °כמקום שנהגו לילך כמרחץ מ כלף מכנסיים אסור לילך למרחץ שרוחצים עכו"ם ערומים לפני כל הנלמים ישראל כדי כמרחץ ובאותו עכו"ם אין נר ך בנתת:

ד לא תתייחד ג ישראלית ג עם עכו"ם ד אפי' הם רבים ונשותיהם עמהם:

קנד דיני מיילדת עכו"ם וישראלית וב' סעיפים

א עכו"ם לא תיילד לישראלית בינה לבינה מ ואפי' אם היא מומחית וכן לא תניק לבן ישראל בביתה נ ואפי' אחרים עומדים על גבה אבל בבית ישראל

ישראל למותר לו לילך ג ולהניק אם אחרים עומדים על
גבה או יוצאים ונכנסים והוא שלא יניחנו עמה לבדו
בלילה:

ב ישראלית לא תניק לבן עכו"ם אפי' בשכר (ס"ק כ
יש לה חלב הרבה ומצערת לותה מותר להניקו)
ולא תיילד לעכום ד אא"כ היא ידועה למילד שאז מותר
וד וקא בשכר ובחול: ומסור ללמד לעכו"ם לומנות

קנד אם מותר להתרפאות מ עבודת אלילים ובו ג סעיפים

א כל מכה וחולי ה שיש בהם סכנה ו שמחללים
עליהם שבת אין מתרפאים מעכום ו שאינו
מומחה לרבים (כ"כל המקיזים דם הוי מומחים לענין הקזה
דחיישי' לשפיכת דמים ואפילו הוא ספק חי ספק מת אין
מתרפאים ממנו אבל אם הוא ודאי מת מתרפאים ממנו
דלחיי שעה לא חיישינן בהא ואם אמר סם פלוני יפה או
רע ז יכול לכפות עליו והוא ה שלא יקח ממנו אותו
סם (ס"ק כל זה חיישי לסור מלא כשהעכו"ם עושה בחכמה ו
לכל לא עושה כשכר ככל ענין מותר לחיים לפסיל לחבריה
(סנ"ל פ"א מ"ז) וכן נהגו להקל) אבל אם בא לרפא ו
בלחש מותר והוא שלא ידע שמזכיר שם אלילים אבל
אם יודע שמזכיר שם אלילים אסור אפילו אם יודע שודאי
ימות ואם הוא ח אפיקורס אפי' סתם לחש אסור שודאי
מזכיר שם אלילים (כ"וכן אסור ללמוד ממנו לחש:

ב עכום שבא לרפאת את ישראל ואמר ליה קח ממים או
או מאילן פלוני שהם של אלילים אסור טו אבל אם
אמר לו קח ממים אלו או מאילן זה ולא הזכיר לו שהם
אלילים אעפ"י שאין מאותם מים ואותו אילן מצויים אצל
של אלילים י מותר כיון שלא תלה הרפואה במה שהם
אלילים יא וי"ש אוסרי גם בזה ואפי' באמר לו הבא עלים
סתם והביא לו מעצי אשרה:

ג יג בשאר איסורים מתרפאים במקום סכנה אפי'
דרך הנאתן ושלא במקום סכנה בדרך הנאתן
אסור יג שלא בדרך הנאתן מותר חוץ מכל
הברם ובשר בחלב שאסורים אפילו שלא בדרך
הנאתן אלא במקום סכנה
הגה ועיין לעיל סימן קכ"ג ס"ק כל לחמורי סכנה מדרבנן
יד מותר להתרפאות כיון טו דאפי' חולה שאין בו
סכנה ואפילו יין נסך טו כיון דזה מותר להתרפאות כדאי
ולעשות ממנו מרחץ לעפ"י שהוא כדרך הנאתו וכלכ שלא
יאכל ויסתם האיסור ויהיה נאחל בו סכנה וכ"ם

ג ולהניק כו' ע"ל סי' פ"ד סי"ב: ד עפ"כ שהוא יודע שהיא
מיילד לאו משום איבה אינה כשכר:

קנה

א סים כה סכנה כו' משמע דעת המחבר דאפי' אין בו
סכנה כלל עכ"ז אסור דעת רש"י ורשב"ם
מכל מ"מ ונוטר שפתו דכשכר בו אפי' חולי קטן בו סכנה כמו שקוף
וכה"נ לא יקרפא מעכו כיון דאין בהרפואה זו מומחיות אם יתכן לא
יקבל שכר בחנם ואין ידיעתו אלא שמרע בלאו שכי הן ע ואכו למות לא
שמפאפו היה והניחו ולא מרע כפיים לנכי חמרים וכן דעת הגאונים ס"ה
ר"ת וכן כר"ן ונם ר"ירנ והגאונים הכי"ו ובני ר"ת שמקשקשים: ב
שמחללין עליהם השבת וכתו שכתבתי בס"ק כ"ח ס"ק שכ"ח: ג אפי' כו'
מומחה לרבים אפילו לחולה קטן לא מרע מומחיותי: ד
אבל לכתחלה עדיף שיהא מומחה לרבים: ה אפי' אין
מכהו לכתחלה אלא ישראל (ע"ל סי' פ"ו) ל"ה שמא יערב בו
סם שמזיק: ו אבל כו' בשכר אבל בלא שכר מותר ומשכח"ל כתב עז' מיהו
קוף ל"ה שמא קמ"ל נגד הגאונים הנזכרים כו' אפי' לא חיים לשכרו היכא
דליכא למיחש לפיתוי דעת רוב המחברים ועיקר אבל
ומקרין בשאר כל"ח וכתב המחבר דאפי' אין בו סכנה ר"ל ונשאר מחברים בחולה
קטן כו סכנה דמרפאתו שמא ימות ואפי' יקבל שכר בסתם דעתו
ויקפח פרנסתו שמא ימות ואפי' בחולה ס"ס כו סכנה ל"ל ברי דבלא
דמיחזי כאיסורא אין מרפאים מעכו"ם ולא מאיתי על פוף דעתם דמ"מ
לא מסתמא קאמר מדרבנן כ"ם (לקמן ס"ק כ"ו) קאמר מלי דפוי מעכו"ם
ומלי דפוי בסמנים אלילים ומן כשכר בשאר כשכר ובחנם ופרנס לא
קטיל לחייה בשביל לחברים אלמא דם ל"ל בשכר שכי ובכי דם ל"ל
גזים דפוי ממון בהמתו בפשוטי"ם מייבו משום דפיכך לבכי מקרפאי
מעכו"ם כשכר כלומר לכתחלה דפוי ממון ובפשוטים לא משמע בכי מ"מ מדין
משכר דכשכר שרי לכל"ם ל"ל לאקשויי מ"ם בחנם ומ"ם כשכר ומ"ם ונפ
ג"ל דבשכר מ"מ ל"ל לאקשויי מ"ם בחנם לבכי ולא לחברי נדול דבשכר
א"ל דבשכר מ"מ ל"ל לאקשויי מ"ם בחנם לבכי ולא לחברי נדול דבשכר
כשכר מ"מ ל"ל לאקשויי מ"ם בחנם לבכי ולא לחברי נדול דבשכר
בכי מקרין ידיעתו מעכו"ם שהוא מומחה מסתמא ידיעתו מדע כהכי
לבכי מקרין ידיעתו מעכו"ם מסתמא ידיעתו מדע כהכי
בדיבדא לכתחלה וכה"נ לא יקרפא מעכו"ם כשכר בחנם ידיעתו מדע כהכי
בשכר מ"מ ל"ל לאקשויי מ"ם בחנם ומ"ם כשכר ומ"ם ונפ
בחברי נדול דב

יח דמ ומיהו לזלף כו' ל"ל ס"ם ק"ם ק"י: יט סו סאר דבר סי' סאין לחוש מפני חשש הקילו בכל הכשרים מפרין מותר מוקצה ע"מ ויי"ב. ד"ל כם ס"ב וכן כרסם בעתר סר"ב: כ הרפוש ידוע כו' עיין כש"ם סי' סב"ם ועוקים:

קכב

א נהפך לשכיח פיוק לכל במספרי לגלח שכיח פיוקם סרי סם יש עמו סאר תוספת שם ופי' סב"ם דסם אין עמו סאר ל"ל דסמור להתייפיד עם השעבו"ס (כלעיל סי' קכ"ג ס"ב) עב"ל וכן מפורש בקוסם שם כל"ל סקודם זל"ז סכל כ"ב לכ"ע סמו לספר בי' במקו' שאין רגילין בכי' סדם כ"ב סכל כ"ב ייסוד משם לגלח סיכנסי לקיפוק לים לף בלא מספר סמור להתייפיד עשם מסוס שפיכת דמים ע"כ:

ב ונהגו להקל כן' ל הרי"ם כתב רמ"ם ויש מקפידין כן' עד ונהגו להקל ע"כ וכרסם הם לנהגו להקל סייכו מסוס דלקו כיתכי לשם סכר וכתב הגם"ם דבשכר מותר ע"כ ל"ל וק"ם סאי ונהגו להקל כשכרם כרסמוסכם אלא ר"ל דשכר כרסמוסכם מתיר כמקום סב"ם מצויין שם שפי' בלא מרפוש ומ"מ נכון להקל וכן כתב הסכ"ת בפוסקים כש"ם כ"כ ומוכן בכי' דלם מצויין בעכו"ם כיכם לבין עצמם לאו שפיר עבדי דכלל ע"ם אסור להתייפיד עשם:

קכג

א רשאי וכ"ק פשם כהרמב"ן כם מוכיח דלמי שדיכו לעבור ולא יהרג וכהרג ולא עבר קו' מקשה ובכתבו וכן דעת הכל וכ"כ הרמב"ן ס"ק וכהגם"י ס"ק ר"ס דכתובות בשכנו שם רונח להסתיר על עצמו ולהרג כיכח לקיל יעבור ולא יהרג ע"ש לי' סרי מו לא ע"כ. וכת"ס סי' קכ"ט ויש כרסם לכתב לדד ווק"ל לקיל בשיור מכל כ"ב לכ"ע דלמי כשם כפשו כדלמרינן בעלמא פשם בפעות להקל לשכם לל הכל לעכו"ם קדום שם שלא הקפידו שתורם על לי'כור כפשו סרסם ולרסם לכי שיכולין לה משא"כ בשלו לכי שכם קידום שם ולרסם לכמי מורין לכ"ע כשכתב הגם"י ס"ק ר"ס דמשום קידוש שם דעכו"ם לא חשיב קידוש כשאטו עצמן שלא שכחו דעת לעשות קידוש כשעון ולרסם ולרסם שעשו לשכם ל"ל כ"כ ב"ש ס"ק ר"ס ויכון כתב הש"ך שם ס"ק מוכח דלכ"ע אין לעשות כן אלא לצורך גדול ויכול להרוג לת עצמו ע"ם שהאריך: ב שם העכו"ם מכוין כו' אבל שם ס"ס מכוין שלא להכאת עצמו שפור להחמיר וכקדמ' שוכל בתנאו ונדיך לעבו' ואל יהרג. ר"ל דוקא סוף כתי"ת. וכתב הכ"ח ס"ק דלפי' כפרסם לי"ל דשלי לעשות כשם כיון לפי' מכוין שלא להכאת עצמו אבל מדברי פרסם ס"ג מבואר דכפרסם לי"ל דשלי לעשות כשם וכרסם שם כ"ל לכך וכה"ג לכ"ע דשלי לעשות עצמו כלקמן בהג"ה נכי מצוו עשה שלא יכיו מעים ודוקא שהדור מרוץ כך דשלי לקדש השם ולהכזכו בכל לבם ונפשם ס"ל ור"ל:

ג ולא יעבור ל"ת אבל מצוות עשה לפי שהוא עוברת ע"ג לבזיון יקר ומחוסר כש"ס סר"ב ס"ם סרי"ו ע"ש: ואם יש שכבר ע"ע לי' לי' לעשות אין כרצם עיין כי"ד סי' קנ"ו ובש"ך ס"ק כ"ב ס"ג וכרסם לקולא: ד נכרי מישראל לוקח ואין ר"ל כשכיח עשם ס"ל עיין מפעבי"ר וכבי אוב כ"ם ומזסקים נכי וכש"ך לפקר פרסם סוס ע"ש: ה ערקת דמסאבי פי' כי' סדרך העכו"ם לקשור כך ודרך לישראל לקשור בעכין לתר וכנון שים על יסוליה בכר ודרך ישראל להיו כבוצי' לפי' שכוי זם שעין כאן מנוה אלא מבהג בעלמ' לקדם השם כשכי קכ"ו ורי"ף פי' שהעכו"ם שכלוחו ואין שיי רבוצות מבעלי אין לדוחות לישראל היו עושי' שמוריות כדי שלא לבטל מלבוש העכו"ם וכתב מהרי"ק דקיימ כמ"ם ורבי שים על יסולי' כדבר וכ' כתב הרמב"ם מפרש דדוקא בכם"ג שלא לבטם מלבוש העכו"ם שהוא מיוחד לע"ע: ו על ישרא לבר שלכל הם הנוהג שיש על כל מלי' מלבושו מעבי' שהיפרסלים שבלל נאו שעת השמד מיקרי: ז לפי' מערקת כ' כתב בי' דמלשון פרסם כמי שלי' לפרסם, שוב לשעת הגזרה וכ"ם פשם דבשעת הגזרה לפי' מכוין להכאת עצמו יהרג ולא יעבור (קשה כ' כפרסם) ודעת רבי' מיכו כן ונם אין לדברי מוכרים, ונם בהג"ה מעשה רס"ק דכתובות שנים וה בכ"ע ולכן ל"ל דשם כשבו להקל ומיי כשפסקי מהרי"ל פ' ר"ב:

הרמות כיכו (כי שם): ויבע"א ג"ע ש"ד אפילו בצנעה ושלא בשעת הגזרה ואפילו אין העכו"ם מכוין שא להכניתו יהרג ואל יעבור: סנה ודוקא כשחומרי לו לעשות ערוה או שיהרג אבל שם

וכל סכן יש דמותר לזלף יין על גבי חם דלפי' לכריח מותר לריחא לאו מלתא היא (מו"ה כלל ל"ם) מותר לעדוף סרק יש לו סאר דבר לישוי ולאכלו לרפואה לפי חולה סלין כו סכנה חוץ מכעבי ע"ז וכל חולה שמאכילין לישוי נריכים סתהא ך הרפואה ידועה לו עכ"פ מומחה ולין מתירין בשם סוס דבר לישוי לחולה שם יוכל לעשות הרפואה כהיתר כמו בשבת בישוי לע"פ שנריך לעשות קנת קודם שיעבור סהיתר מלחר שלין שכנה בדבר:

סם כלל ל"ם

סם כלל כ"ם ב' ס"ם קל"ל

קכד

אם מותר להסתפר מהעכו"ם ובו ג' סעיפים:

א אין מסתפרין מהעכו"ם אא במקום שמצויין בני אדם או אם העכו"ם מדמה שאותו ישראל הוא אדם חשוב:

סנה ויש מקפידין עלם להסתפ' מעכו"ם לפי לו במקו' רבים

ב אסור לאיש להסתכל במרא' משו' לא ילבש גבר אא אם כן משו' רפואה כגון שחושש בעיניו או שמספר עצמו או אם מסתפר מן העכו"ם בינו לבינו וכדי ליראו אדם חשוב מיד לראות במרא':

סנה ויש מקפידין עלם להסתכל במרא' סיכו דוקא במקום דלין דרך לראות במרא'

תום' ומר"ם פלין מסכימין

ר"ן פ"ק

רק נשים ונחית בים מסוס לם יכנס נכר לכל מקום סדרך הלנשים לראות נס כן במרא' מותר ולפי' כמקו' שנהגו להחמיר לם יעשה לרפואה שמחיר עיכו לו שעושה להסיר סכתמים מפכיו לו מנות מרחסו סריובן נהגו ועיין לקמן סימן קפ"כ:

סם נ"ב בשם ס"ד ושכ"ל

ג ישראל המספר את העכו"ם ביון שהגיע סמוך לבלוריתו ג' אצבעו' מבל רוח שומש ידו וכן הקרח שעושים הבהנים אסור לעשות להם:

קכה

על איזו עבירות יהרג ואל יעבור ובו ג' ס:

א כל העבירות שבתור' חוץ מע"א וגלוי עריו' ושפיכ' דמים אם אומרי' לו לאדם שיעבור עליהם או יהרג אם הוא בצינעא יעבור ול יהרג ואם יבחר להחמיר על עצמו וליהרג ו רשאי אם העכו"ם מכוין להעבירו על דת (ליוסף)

סנה ואם יוכל לסבול עצמו ככל תסר לו כרך ליתן ככל נ ולא יעבור לא תעשה ויחקו' שלמרו כל מקום שים כיצד למחות וחיכו מוחה הוא כתפס ב"ד ולילכם פ"ב כלותו עון מ"מ כדבר שים חפש סכל לין כרך למחות ולין שפו כרך להוכיח ממונו על זה (מהרי"ם סי' קכו):

טור ומ"ם ורלם ור"ם בש טוענין ר"ן פ' גוזל סגזול (ור' שב"ם ור"ם ביתיוסף כ' כשם כש"ר יוסף ר"ן פ' כמה יעשה כ' ס"ם קל"ל

ואם הוא בפרהסיא דהיינו ד' בפני עשרה מישראל חייב ליהרג ולא יעבור אם העכו"ם מכוין להעבירו על דת: (לפילו על ערקת דמסאבי) אבל אם אינו מכוין אא להנאתו יעבור ול יהרג ואם הוא שעת הגזרה (ר"ל על ישראל לכל) ז אפי' אערקתא דמסאב יהרג ול יעבור: סנה ודוקא שם רוצים להעבירו כמנות לא תעשה לכל לם נזרו סמד שלא לקיים מצוה לא נתנו לקיים ויהרג ולא יעבור ויש לו שכר יתי' ונוהג לכך ויהרג ולקיים

ל"ן ס"ב וכ"מ ס"ס ק"ג

ם לו שרוצין להסליכו על התנוק להורגו לו שהוא כבר מקומצ ורוצים לתקוע לותו בעודו ש לין כדין ליהרג וכל ליסור ע"ז ת"ע ום"ד לעבוד שלין כן מיתתו י רק לתו בעלמל

בי"ד שם ס"ק (והפו"ס ל"ג)

צריך ליהרג ולה לעבור לכל הלתו יא ללפני עור לה תתן מכשול יעבור ולל יהרג יב ועכו"ם יג שכל

ס"ב שם ס"ק יד על כת ישרלל טו כל לנילו ערוות עכו"ם שלמרו לישרלל תנו לנו לחד מכם ונהרגנו לה יתנו להם לחד

ס"ה ס"ו ס"ז מכם לנלה לם כן יחדשו לחד מכם ולמרו תנו לנו פלוני

ולה לפילו בכה"ג לין למסרו טו לנלה לם כן חייב

סעיף ב מיתה בכתב כן בכרי (כ"ה בשם רש"ל ור"ן) וכן נהגים שלמרו להם עכו"ם תנו לנו לחת מכם ונהרוג לותך ישמעל לנו ולה נמסור להם

ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז יפסרו נפש לחת מישרלל כל מקום שב"ד ולל יעבור להם עבר ולה נהרג לעבור (ב) ס"ל מקום שהם ת"ת נקרל לנום וכטור

ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"יב ס"יג ס"יד ס"טו ס"טז ס"יז ס"יח ס"יט ס"כ ס"כא ס"כב ס"כג ס"כד ס"כה ס"כו ס"כז ס"כח ס"כט ס"ל ס"לא ס"לב ס"לג ס"לד ס"לה ס"לו ס"לז ס"לח ס"לט ס"מ ס"מא ס"מב ס"מג ס"מד ס"מה ס"מו ס"מז ס"מח ס"מט ס"נ ס"נא ס"נב ס"נג ס"נד ס"נה ס"נו ס"נז ס"נח ס"נט ס"ס ס"סא ס"סב ס"סג ס"סד ס"סה ס"סו ס"סז ס"סח ס"סט ס"ע ס"עא ס"עב ס"עג ס"עד ס"עה ס"עו ס"עז ס"עח ס"עט ס"פ ס"פא ס"פב ס"פג ס"פד ס"פה ס"פו ס"פז ס"פח ס"פט ס"צ ס"צא ס"צב ס"צג ס"צד ס"צה ס"צו ס"צז ס"צח ס"צט ס"ק ס"קא ס"קב ס"קג ס"קד ס"קה ס"קו ס"קז ס"קח ס"קט ס"קי ס"קיא ס"קיב ס"קיג ס"קיד ס"קטו ס"קטז ס"קיז ס"קיח ס"קיט ס"קכ ס"קכא ס"קכב ס"קכג ס"קכד ס"קכה ס"קכו ס"קכז ס"קכח ס"קכט ס"קל ס"קלא ס"קלב ס"קלג ס"קלד ס"קלה ס"קלו ס"קלז ס"קלח ס"קלט ס"קמ ס"קמא ס"קמב ס"קמג ס"קמד ס"קמה ס"קמו ס"קמז ס"קמח ס"קמט ס"קנ ס"קנא ס"קנב ס"קנג ס"קנד ס"קנה ס"קנו ס"קנז ס"קנח ס"קנט ס"קס ס"קסא ס"קסב ס"קסג ס"קסד ס"קסה ס"קסו ס"קסז ס"קסח ס"קסט ס"קע ס"קעא ס"קעב ס"קעג ס"קעד ס"קעה ס"קעו ס"קעז ס"קעח ס"קעט ס"קפ ס"קפא ס"קפב ס"קפג ס"קפד ס"קפה ס"קפו ס"קפז ס"קפח ס"קפט ס"קצ ס"קצא ס"קצב ס"קצג ס"קצד ס"קצה ס"קצו ס"קצז ס"קצח ס"קצט ס"ר ס"רא ס"רב ס"רג ס"רד ס"רה ס"רו ס"רז ס"רח ס"רט ס"רי ס"ריא ס"ריב ס"ריג ס"ריד ס"רטו ס"רטז ס"ריז ס"ריח ס"ריט ס"רכ ס"רכא ס"רכב ס"רכג ס"רכד ס"רכה ס"רכו ס"רכז ס"רכח ס"רכט ס"רל ס"רלא ס"רלב ס"רלג ס"רלד ס"רלה ס"רלו ס"רלז ס"רלח ס"רלט ס"רמ ס"רמא ס"רמב ס"רמג ס"רמד ס"רמה ס"רמו ס"רמז ס"רמח ס"רמט ס"רנ ס"רנא ס"רנב ס"רנג ס"רנד ס"רנה ס"רנו ס"רנז ס"רנח ס"רנט ס"רס ס"רסא ס"רסב ס"רסג ס"רסד ס"רסה ס"רסו ס"רסז ס"רסח ס"רסט ס"רע ס"רעא ס"רעב ס"רעג ס"רעד ס"רעה ס"רעו ס"רעז ס"רעח ס"רעט ס"רפ ס"רפא ס"רפב ס"רפג ס"רפד ס"רפה ס"רפו ס"רפז ס"רפח ס"רפט ס"רצ ס"רצא ס"רצב ס"רצג ס"רצד ס"רצה ס"רצו ס"רצז ס"רצח ס"רצט ס"ש ס"שא ס"שב ס"שג ס"שד ס"שה ס"שו ס"שז ס"שח ס"שט ס"של ס"שלא ס"שלב ס"שלג ס"שלד ס"שלה ס"שלו ס"שלז ס"שלח ס"שלט ס"שמ ס"שמא ס"שמב ס"שמג ס"שמד ס"שמה ס"שמו ס"שמז ס"שמח ס"שמט ס"שנ ס"שנא ס"שנב ס"שנג ס"שנד ס"שנה ס"שנו ס"שנז ס"שנח ס"שנט ס"שס ס"שסא ס"שסב ס"שסג ס"שסד ס"שסה ס"שסו ס"שסז ס"שסח ס"שסט ס"שע ס"שעא ס"שעב ס"שעג ס"שעד ס"שעה ס"שעו ס"שעז ס"שעח ס"שעט ס"שפ ס"שפא ס"שפב ס"שפג ס"שפד ס"שפה ס"שפו ס"שפז ס"שפח ס"שפט ס"שצ ס"שצא ס"שצב ס"שצג ס"שצד ס"שצה ס"שצו ס"שצז ס"שצח ס"שצט ס"ת ס"תא ס"תב ס"תג ס"תד ס"תה ס"תו ס"תז ס"תח ס"תט ס"תי ס"תיא ס"תיב ס"תיג ס"תיד ס"תטו ס"תטז ס"תיז ס"תיח ס"תיט ס"תכ ס"תכא ס"תכב ס"תכג ס"תכד ס"תכה ס"תכו ס"תכז ס"תכח ס"תכט ס"תל ס"תלא ס"תלב ס"תלג ס"תלד ס"תלה ס"תלו ס"תלז ס"תלח ס"תלט ס"תמ ס"תמא ס"תמב ס"תמג ס"תמד ס"תמה ס"תמו ס"תמז ס"תמח ס"תמט ס"תנ ס"תנא ס"תנב ס"תנג ס"תנד ס"תנה ס"תנו ס"תנז ס"תנח ס"תנט ס"תס ס"תסא ס"תסב ס"תסג ס"תסד ס"תסה ס"תסו ס"תסז ס"תסח ס"תסט ס"תע ס"תעא ס"תעב ס"תעג ס"תעד ס"תעה ס"תעו ס"תעז ס"תעח ס"תעט ס"תפ ס"תפא ס"תפב ס"תפג ס"תפד ס"תפה ס"תפו ס"תפז ס"תפח ס"תפט ס"תצ ס"תצא ס"תצב ס"תצג ס"תצד ס"תצה ס"תצו ס"תצז ס"תצח ס"תצט ס"תק ס"תקא ס"תקב ס"תקג ס"תקד ס"תקה ס"תקו ס"תקז ס"תקח ס"תקט ס"תקי ס"תקיא ס"תקיב ס"תקיג ס"תקיד ס"תקטו ס"תקטז ס"תקיז ס"תקיח ס"תקיט ס"תקכ ס"תקכא ס"תקכב ס"תקכג ס"תקכד ס"תקכה ס"תקכו ס"תקכז ס"תקכח ס"תקכט ס"תקל ס"תקלא ס"תקלב ס"תקלג ס"תקלד ס"תקלה ס"תקלו ס"תקלז ס"תקלח ס"תקלט ס"תקמ ס"תקמא ס"תקמב ס"תקמג ס"תקמד ס"תקמה ס"תקמו ס"תקמז ס"תקמח ס"תקמט ס"תקנ ס"תקנא ס"תקנב ס"תקנג ס"תקנד ס"תקנה ס"תקנו ס"תקנז ס"תקנח ס"תקנט ס"תקס ס"תקסא ס"תקסב ס"תקסג ס"תקסד ס"תקסה ס"תקסו ס"תקסז ס"תקסח ס"תקסט ס"תקע ס"תקעא ס"תקעב ס"תקעג ס"תקעד ס"תקעה ס"תקעו ס"תקעז ס"תקעח ס"תקעט ס"תקפ ס"תקפא ס"תקפב ס"תקפג ס"תקפד ס"תקפה ס"תקפו ס"תקפז ס"תקפח ס"תקפט ס"תקצ ס"תקצא ס"תקצב ס"תקצג ס"תקצד ס"תקצה ס"תקצו ס"תקצז ס"תקצח ס"תקצט ס"תר ס"תרא ס"תרב ס"תרג ס"תרד ס"תרה ס"תרו ס"תרז ס"תרח ס"תרט ס"תרי ס"תריא ס"תריב ס"תריג ס"תריד ס"תרטו ס"תרטז ס"תריז ס"תריח ס"תריט ס"תרכ ס"תרכא ס"תרכב ס"תרכג ס"תרכד ס"תרכה ס"תרכו ס"תרכז ס"תרכח ס"תרכט ס"תרל ס"תרלא ס"תרלב ס"תרלג ס"תרלד ס"תרלה ס"תרלו ס"תרלז ס"תרלח ס"תרלט ס"תרמ ס"תרמא ס"תרמב ס"תרמג ס"תרמד ס"תרמה ס"תרמו ס"תרמז ס"תרמח ס"תרמט ס"תרנ ס"תרנא ס"תרנב ס"תרנג ס"תרנד ס"תרנה ס"תרנו ס"תרנז ס"תרנח ס"תרנט ס"תרס ס"תרסא ס"תרסב ס"תרסג ס"תרסד ס"תרסה ס"תרסו ס"תרסז ס"תרסח ס"תרסט ס"תרע ס"תרעא ס"תרעב ס"תרעג ס"תרעד ס"תרעה ס"תרעו ס"תרעז ס"תרעח ס"תרעט ס"תרפ ס"תרפא ס"תרפב ס"תרפג ס"תרפד ס"תרפה ס"תרפו ס"תרפז ס"תרפח ס"תרפט ס"תרצ ס"תרצא ס"תרצב ס"תרצג ס"תרצד ס"תרצה ס"תרצו ס"תרצז ס"תרצח ס"תרצט ס"תש ס"תשא ס"תשב ס"תשג ס"תשד ס"תשה ס"תשו ס"תשז ס"תשח ס"תשט ס"תשל ס"תשלא ס"תשלב ס"תשלג ס"תשלד ס"תשלה ס"תשלו ס"תשלז ס"תשלח ס"תשלט ס"תשמ ס"תשמא ס"תשמב ס"תשמג ס"תשמד ס"תשמה ס"תשמו ס"תשמז ס"תשמח ס"תשמט ס"תשנ ס"תשנא ס"תשנב ס"תשנג ס"תשנד ס"תשנה ס"תשנו ס"תשנז ס"תשנח ס"תשנט ס"תשס ס"תשסא ס"תשסב ס"תשסג ס"תשסד ס"תשסה ס"תשסו ס"תשסז ס"תשסח ס"תשסט ס"תשע ס"תשעא ס"תשעב ס"תשעג ס"תשעד ס"תשעה ס"תשעו ס"תשעז ס"תשעח ס"תשעט ס"תשפ ס"תשפא ס"תשפב ס"תשפג ס"תשפד ס"תשפה ס"תשפו ס"תשפז ס"תשפח ס"תשפט ס"תשצ ס"תשצא ס"תשצב ס"תשצג ס"תשצד ס"תשצה ס"תשצו ס"תשצז ס"תשצח ס"תשצט ס"תת ס"תתא ס"תתב ס"תתג ס"תתד ס"תתה ס"תתו ס"תתז ס"תתח ס"תתט ס"תתי ס"תתיא ס"תתיב ס"תתיג ס"תתיד ס"תתטו ס"תתטז ס"תתיז ס"תתיח ס"תתיט ס"תתכ ס"תתכא ס"תתכב ס"תתכג ס"תתכד ס"תתכה ס"תתכו ס"תתכז ס"תתכח ס"תתכט ס"תתל ס"תתלא ס"תתלב ס"תתלג ס"תתלד ס"תתלה ס"תתלו ס"תתלז ס"תתלח ס"תתלט ס"תתמ ס"תתמא ס"תתמב ס"תתמג ס"תתמד ס"תתמה ס"תתמו ס"תתמז ס"תתמח ס"תתמט ס"תתנ ס"תתנא ס"תתנב ס"תתנג ס"תתנד ס"תתנה ס"תתנו ס"תתנז ס"תתנח ס"תתנט ס"תתס ס"תתסא ס"תתסב ס"תתסג ס"תתסד ס"תתסה ס"תתסו ס"תתסז ס"תתסח ס"תתסט ס"תתע ס"תתעא ס"תתעב ס"תתעג ס"תתעד ס"תתעה ס"תתעו ס"תתעז ס"תתעח ס"תתעט ס"תתפ ס"תתפא ס"תתפב ס"תתפג ס"תתפד ס"תתפה ס"תתפו ס"תתפז ס"תתפח ס"תתפט ס"תתצ ס"תתצא ס"תתצב ס"תתצג ס"תתצד ס"תתצה ס"תתצו ס"תתצז ס"תתצח ס"תתצט ס"תתק ס"תתקא ס"תתקב ס"תתקג ס"תתקד ס"תתקה ס"תתקו ס"תתקז ס"תתקח ס"תתקט ס"תתקי ס"תתקיא ס"תתקיב ס"תתקיג ס"תתקיד ס"תתקטו ס"תתקטז ס"תתקיז ס"תתקיח ס"תתקיט ס"תתכ ס"תתכא ס"תתכב ס"תתכג ס"תתכד ס"תתכה ס"תתכו ס"תתכז ס"תתכח ס"תתכט ס"תתל ס"תתלא ס"תתלב ס"תתלג ס"תתלד ס"תתלה ס"תתלו ס"תתלז ס"תתלח ס"תתלט ס"תתמ ס"תתמא ס"תתמב ס"תתמג ס"תתמד ס"תתמה ס"תתמו ס"תתמז ס"תתמח ס"תתמט ס"תתנ ס"תתנא ס"תתנב ס"תתנג ס"תתנד ס"תתנה ס"תתנו ס"תתנז ס"תתנח ס"תתנט ס"תתס ס"תתסא ס"תתסב ס"תתסג ס"תתסד ס"תתסה ס"תתסו ס"תתסז ס"תתסח ס"תתסט ס"תתע ס"תתעא ס"תתעב ס"תתעג ס"תתעד ס"תתעה ס"תתעו ס"תתעז ס"תתעח ס"תתעט ס"תתפ ס"תתפא ס"תתפב ס"תתפג ס"תתפד ס"תתפה ס"תתפו ס"תתפז ס"תתפח ס"תתפט ס"תתצ ס"תתצא ס"תתצב ס"תתצג ס"תתצד ס"תתצה ס"תתצו ס"תתצז ס"תתצח ס"תתצט ס"תתק ס"תתקא ס"תתקב ס"תתקג ס"תתקד ס"תתקה ס"תתקו ס"תתקז ס"תתקח ס"תתקט ס"תתקי ס"תתקיא ס"תתקיב ס"תתקיג ס"תתקיד ס"תתקטו ס"תתקטז ס"תתקיז ס"תתקיח ס"תתקיט

ב טז אסור לאדם לומ שהוא עכו"ם כדי שלא יהרגוהו אבל אם כדי שלא יכירוהו שהוא יהודי יז משנה מלבושו בשע הגזה מיתר הנף

בי"ד סנהל בי"ש שהוא אומ שהוא עכו"ם ולקילו לנכם כלים ולא"נ

בתרא שם לקחור לומר שהוא עכו"ם

ס"מ יוכל לומ"לחם יח לשון רמשתמע לתרי לקי והעכו"ם יכיר שהוא אומ שהוא עכו"ם והוא יכיר לדבר לחר ס"ן כם יוכל

ת"ם סי' קי"ז ס"ק כ"ו להטעותם שהם סוברים שהוא עכו"ם שרי ס"ן כדרך זה מי

בי"ד שם סנהל"ג ופ"ג שלבו העלם טיכ וחוזק כלשת לים שם תוכל לחזתו לכל

סנהל"ג ופ"ג חלש ומיסבור שכל שלילתו שרי יט וכל זה לל שרי רק להלי"ת כמקום שכבש לחבל שכבש כנגד שלבוש כנגדי עכו"ם

וכ"כ ת"ם סי' קי"ז ס"ק כ"ו שלל יכירוהו שהוא יהודי ויעבר עליכם לו בדומה לזה לקור:

ג מי

בתר ס"ק כ"ו ושלר לוקה מן התורה כו' כ"כ בסמ"ג וכתב תורה שם שלמלת לזקה שלא כדרך תלוה וכתב כיוצה בזה ולקה"ג בי"ט ס"ק ל"ב כתב בפנקס כלה מולם: וכתבו תוד"ה המ"ד שם והרי ליתן לקף להרמב"ם ליכל מ"ל קושית תוד"ה ולה כתבי לתוון ות"ל מ"ש

כנ"ל דכיון דרכן לב"ע לעבור ולל יהרג נפ"ש הוה ליה כנון שכפאו לבע"ל דבר לע"ז וכיוצה בו: יא ללפני עור כנון שכפאו לבע"ל דבר לע"ז וכיוצה בו: יב

ועכו"ם הכא כו' לפל"ל שרלל שכפאו על כת"ם בכלל ב"ע הוה דיהרג ולל יעבור כ"כ הרמב"ן בס"ת ת"ם כ"כ הוכיח בכ"ז וכ"כ הכי כ"כ ירוחם וכ"כ הכי בל"ע בס"ו ס"ל בשם ס"ת וכ"כ הר"ב שם ס"ק ב וכתב שם"ת שכיון דוקל בפרהסי' וכן פרלש מהברי סר"ב שם ושעשם דלל הוי ב"ע מלש מעשם להכל על תרתי קפיש פונגי כו' וסיכו בפרהסי' דוקל ולכן הם דהוי ב"ע היכו לתש"ל להכשת עכו"ם יהרג ולל יעבור מ"ל כ"ב בשלר שבירו וכן מכואר בל"ת שם וכן משמע כתום' ס"ם מיהו בב' ס"ם מוכח כת"ר ולל"ת ס"ל כ"ב כרת בלבך לפי כ"ב הכא ולל יעבור ועיין עוד בל"ת שם ס"ע ו' וטו"ל לחיכו נ"ע: יג הכא כו' כנון שהוא מעשה שלים בע"ז הרמ"ב רפ"ק דסנהו' והתום' ס"פ סורר ומורה דלל"כ תיתוק לים ללא עבד לעבד כמו שהוקשר. יד על כת ישרל כל לעבד לעבד ומ"ש לין כן לשתלה כו' ת"ל ס"ס לין כן לשתלה וכתב ד"מ בשם פנ"מ ד"ת דלפ"ז ל"ש כמי ש"מ לין כן לשתלה בפוסקי: שו ל"ל כ"ה לין כן לשתלה וכתב הרמב"ם ומ"מ לין מוריק לשם כן לשתלה וכתב ד"מ בשם פנ"מ שכיון דבריו מוכרק לכי סתרי לחוור לשתלה על כל פירוי נדלים קודם שיעבדם ועיין בב"ח ס"ס שעו ד"ה שכתב כמה מילוק לים כ"ל שלין דבריו מוכרק לכי סתרי עדותו וכתב שכתבו כ"כ דבריו דבריו ברלש לא עדיף מלא מפורש עלמו: שז לפסור לשלם לומר כו' עש"ב סב"ח בשם תלו"ה מהר"ם מ"ן: יז מזכה עלבונו כו' שייכו דנזרו שיכרו כל שכן יהודי שלא יעבור עכו"ם יכרו ולל יעבור כ"פ שבנזל בתרת ומהריק"ן סוף ס"ס בשם הנ"מ"ק: (וכתב ל"ת שם כתב מהרש"ל) לשתי' כשעשת שלמר לו שלם כשלמר לו עכו"ם מכיריו לותו ורוצים לכופו לעבור לכל ללבוש בגד העשוי כנגדי עכו"ם שרי לשו לילפל שם שרי לין כיוצ מילוק שם לכיוצ בזה ולכיוצ מילוק בסי' קמ"ז ס"ס ל"ג שלין לכיוצ מוכרק: יח בשם הלשון שכתב כיוצ בזה ל"ת שם ס"ס ל"ג ותימה לתה"ר דמשמע דמשם כלשת"ה ס"ס כתב"ה לשמוע כך לכלי"ת: יט ל"ת שם ס"ס ל"ג ותימה לתה"ר דמשמע דמשם כלשת"ה ס"ס כתב"ה לשמוע כך לכלי"ת: כ

ל"ת שם ס"ס ל"ג ותימה לתה"ר דמשמע דמשם כלשת"ה ס"ס כתב"ה לשמוע כך לכלי"ת: כא

ברוחו שכתבו שכשלך כדרך שכיכה לכיוצ בזה וע"ל ס"ק ט"ו ס"ס כ"ה:

דין אם מותר לעבור עבירה כדי להציל חבירו שרוצים לחכות להמיר ובינתיים כו' עיין בח"מ סי' ו' וסי' שפ"ח סעיף ג':

קנח

א שאין מלחמה מלכות בשעת המלחמה כורתין אותן נידים לשמריכן טוב שבעכו"ם הרגו כ"פ הכ"מ ומביא התום' שבת כ"ב ב' וכ"ג ב': ב אין מסכנין כו' כלומר אין מכוונים להורגם אפילו שעה שעומדים על נפשות אבל מכוונים שעה שעומדים על נפשות כגון שיש עמהם נכרי אחר שאינו עומד על נפשו ומכוונים להורגו ולא להורגם ולא להורגו ולא להורגם ומכוונים להורגו לפי שהוא רודף ומותר להרוג את הרודף ומביא התום' שבת כ"ב ב' ד"ה אין מכוונים ומביא הירושלמי ומביא התום' שם

קס גודל איסור הרבית ועד היכן צריך לתזהר ממנו ובו ג סעיפים

א צריך ליזהר בריבית ובמה לאיזן שאמרו בו ואפילו הלוה הנותנו והערב ו והעדים עוברים: ויש חילוק בין מי שלוה לעשיר ויהיה לוה עובר לזקן בריבית דתורייתא לכל כרבית דלכן אי יכול לפרוע עובר משום לפני עור ונו': ב כל הנותן ברבית נכסיו מתמוטטים ובאלו כפר ביציאת מצרים ובאלהי ישראל: ג התולה מעותיו לומר שהם של עכו"ם ומלוה אותם ברבית הקב"ה יפרע ממנו: ד אפילו אם הלוה נותן לו יותר מדעתו בשעת הפרעון שלא התנה עמו ואינו אומר שנותנו לו (ומיהו יש לו יתר בשביל רבית אסור (ב"י בשם תשב"ץ סמעות כיון דרך הלוואה רק דרך מכר מותר ס"ס כ"ב) ה אפילו אם אמר ליה בשעת לקיחת הרבית אני נותנו לך במתנה ו אסור לקבלו ממנו אבל אם לקח ממנו רבית וצריך להחזירו לו ז מועלת מחילה לפטרו כמו בכל גול: (מתנה על מנת לחזיר כרבית אסור) ו אסור להקדים הרבית או לאחר אותו כיצד נתן (ר"ן פ"ב דקדושין) עיניו ללות ממנו והיה משגר לו דורון: (ופירש"י כשביל שילוהו ט ולו שהוא ז מתנה כ"מ פרק"ק סמ"ג מ"ג ולו דמסתמא היו כאלו פירש לו בשביל שילוהו וזו היא רבית מוקדמת אסור) לוה ממנו והחזיר לו מעותיו והיה משגר לו דורון בשביל מעותיו שהיו בטלות אצלו וזו היא רבית מאוחרת ואם עבר ועשה כן הרי זה אבק רבית: ז צריך המלוה ליזהר מליהנות מהלוה ו שלא מדעתו כל זמן שמעותיו בידו אפילו ברבר שהיה עושה לו אף אם לא הלווהו אבל אם נהנה ממנו מדעתו מותר ברבר שהיה עושה לו אף אם לא הלווהו ובלבד שלא יהא דבר של פרהסיא כגון ג לדור בהצירו ולהשתמש בעבדיו: ח אפילו לבניו ובני ביתו אסור להלוות ברבית אף על פי שאינו מקפיד עליהם ג ובודאי נותנו להם במתנה: ט לא יעשה מלאכ' להבירו על מנת שחבירו יעשה עמו אחר כך מלאכה שהיא יותר כבדה ואפילו לעשות עמו אותה מלאכה עצמה אסור אם הוא בומן שהיא יותר כבדה כגון (מרד"ם פ"ק ד' כ"ב בשם ר' יקר ורש"י פ"ק כלל ק"מ סי' טז) שוה מנכש עמו בגריד וזה נוטל לחד מלוח מעות מנכש ברביעה: לתביהו על זמן שיש כדי חיסור ולהו פעם לחרת כזמן הראשון יש שאסור ולא דמי לעשות עמו מלאכה וחזור (כ"י בשם ת"ה ועשה עמו יד לגבי הלוה שכר הלוואה הוא נוטל לו: יב ויש מחמירים למותר לוה אם הוא מלוה לזמן אחר יתר ממה שהלוה לו ועיין לקמן סימן קעז: (מהר"ם ר"פ פ"ק דכתובות) ז אסור ללמד את המלוה טו או את בנו מקרא או תלמוד כל זמן שמעותיו בידו טז אם לא היה רגיל בזה מקודם: יא אם

מכל זה שמתנדל בין העכו"ם הוא כשנוגע וכן משמע קצת במרדכי ע"ש ל"ם וכבי' פ"ק כתב בשם ר"ת דמותר להלוות לו כו' וכתב בל"מ כיון דכתב בקרלפים ללוה כוותיה פ"ה נהג ע"ש לפמ"ש בשמו דנהג בקרלפים לכבי' כבי' אם הוא מכונים:

קס א והעדים כן' כתב בהגה' דה"ה שכן נהגו דנהג בפפ"נ דנהג בפפ"ד עובר ע"כ וכ"כ הרמב"ם רפ"ד מה' מלוה וה"ה כתב הרמב"ם בפ"ק מה' מלוה ומלוה בשטר עובר ע"ש ס"ק ג' והוא מופלא מכל הפוסקים וכתב עוד הרמב"ם שם שמור להתעסק בין לוה ומלוה ברבית וכל מי שיש ברשותו בין שכיפה או שפייב לחד מהן עובר משום לפני עור ונו' וכ"כ הסמ"ג שם ר"ם קנ"ג: ב ה"ה שכן עובר עיין בש"ע סי' ל"ד סי': ג שלא עכו"ם ע"ל סי' קס"ט: ד שמור שקשה בפרישה דכיון שם בל"ב ממרין דמי שלקח מעות מחבירו ומצא כי יתרון בכלי שלין ולכלב ליה בחזקה טועה ס"ל להחזירם לו דלמרי' מתנה יש לו אם אינו גולן ולכלב ליה בחזקה שלין לחזיר (והמחבר שם סעיף כ') כתב דה"ה בהלוואה ליכא כבי' ג"ל דשאני התם שהוא מוכיר לבניו שהוא נותן לו מתנה ס"ס כתב"ב ס"ס כתב"ב ס"ס כתב"ב

יא אם לא היה רגיל להקדים לו שלום אסור להקדים לו :

יב לא יאמר לו הודיעני אם בא איש פלוני ממקום פלוני :

טור

יג °וכן אסור רבית דברים כעלמא לחסור ולפילו לטוכת הנכרי כעלמא כמו שיתבאר סוף סי׳ ס״ק קלינס״ך

הסימן °לחסור לקדם לחסה כהכחת מלוה כגון שהיה חייבת לו ומרויח לה הזמן כדי שתקדם לו :

יג מותר לומר לחבירו הילך זוז והלוה עשרה דינרים לפלוני יו והוא שלא יחזור ויקחנו מהלוה וגם לא יאמר הלוה למלוה פלוני יתן בשבילי

טור ורמ״ב ות״ר כחסם

יד °ויש אומרים שצריך גם כן שלא יפייסנו הלוה לתת למלוה בשביל שילוהו :

מרדכי

טו אסור לומר אלוך מנה על מנת שתתן זוז לפלוני (°או להקדש) °אפילו אם אותו פלוני הוא עכו״ם אף על פי שאינו חייב לו יח °ורבית קצוצה הוא (ואין חילוק כין אומר °כך לו משום הלוה מעניתו כך והוא מלוה לו משום זה)

טור סי׳ קס״ט סס ומרדכי ותשו׳ ר״ן (°כ״כ כחסס)

טז כ יש אומרים שאסור לומר לו אמור לפלוני שיתן לך ד׳ דינרין ואלוה לך מעות :

רשב״ם

יז מותר לומר לחבירו הילך זוז ואמור לפלוני שילוני ואפ״ל הנה

ר׳ חמניל פ״ק ממלוה

לבן המלוה מותר לומר °יש אומרים לחסור למלוה בן והוא שיהא כח גדול ליקח ממקבל זה הזוז שלא ואינו סומך על שלחן אביו: יכולו להעדרים : כט °יש מרר׳ בש רשי׳ אומרים דמותר ליתרחל לומר לחבירו יתרחל לך והלוה לי מעות מפלוני יתרחל כריבית ומותר כן נתת לחבר כך הרבית לבעליה לו דלא לחסרה תורת שלא רבית הכח מיד לוה למלוה והבעלים לימנו עושה סוס לימור דהאי ריבית לאו דידיה הוא ואי משום שבעליה של אדם כמותו אין שליח לדבר עבירה ואין לפרסם הדבר כפני עמי הארץ וכן עיקר °לף על גב דיש מפקפקין כהימר זה ומחמירים לחסרו יש לסמוך עליו לעת הצורך °ומכל מקום אם הלוה קבל המעות בעצמו מן המלוה רק שמלוה לו הריבית לחסור °אבל אם שליח המלוה הלוה ללוה כריבית ועשה טטר על שם המלוה הוא כאלו הלוה לו המלוה עצמו ואסור אפילו עשה השליח כדי לעת משלחו דהשטר עכיד ליה עיקר הלוחה והוא נכתב על שם המלוה :

בית יוסף

מרדכי שם

טור סי׳ קס״ז

ל תלמידי חכמים שהלוו זה את זה דברים של מאכל ונתן לו יותר על מה שלוה ממנו כד

עד חומש הרי זה מותר שהדבר ידוע שלא נתן לו אלא מתנה :

הגה °יש מתירין לפילו כשתנו מתחילה כך וכלבד בדבר מועט ומכל מקום לא ירגילו תלמידי חכמים עצמם ככך מפני הרמון עם שלא ילמדו ממם :

(וכ״מ בעה״ט וכ״כ בעה״ת (הגהמי״י פ״ד מה׳ מלוה וסמ״ג לחוין קנ״ג) המגיד)

לא כל רבית דרבנן מותר במעות של יתומים או של הקדש הגה

בי בש״ע ורמ״ם מרר׳ ותה״ם סי׳ ר״ן

עניים או תלמוד תורה או צורך בית הכנסת : כי °וכן מהנין להקל לף על גב °יש מחמירין דאינו מותר רק ככית דין בו יש מקומות שמהנין שלפטרופום מלוה מעות יתומים כרבית קנוסה ומנהג טעות הוא ואין לילך אחריו (הגה׳ מהר״ל) כאי ב וכל

יז והוא שלא יחזור כו׳ ע״ש ק״כ ב׳ : יח ויש שצריך ג׳ כ שלא יפייסנו הלוה שיתן למלוה כשביל שיעשה כן מעצמו כלא רעת הלוה . טור . וכבי׳ הרבה פוסקים דלפי׳ פייסו סרי כיון דמשלו הוא כוחן ואין הלוה משלם לו כלא כעצם שלוחו וכת׳ולעצבין הלכה כרישא למיוך על דברי המקילין דלפי׳ כיון דלפיסוי דרבנן הוא ומשקר טעמייהו : יט ורבינו קנוסא היא ומפקיכן מיניה ובאמרלכי שם דמנוגין ממלוה כיון דלפיסוי מוטיף וקנין עשו להוסיף עוכר ולית׳ לפלוני עש״ל ר״ם ק״ם ס״ק : ך ויש כ״ז וכ״ם כתב דלפי׳ כוה שוה לימור שלא יאמר לו הלוה תן לו ל׳ דינרין כדי שילוני שלא ישמוט כיון דלעצם ת״ל ל׳ דינרין וכשביל זה הלוהו לחסור דכרשה כאלו היא שלוחו ע״ם ואין לכתב הפרישים כאמת שלא טעמא דשלא כיון שהלוה רוצה כשכחת הכלים ומקפין שלוחו פלוני יתן לו ל׳ דינרין ס״ל הכלי׳ לחסור ולא ישמוט

וכל הפוטרופוס שעושה כן עיין בחושן המשפט סימן ל"ל
ס"ק נ"ב בהגה וכל הכל כרבית דרכנן כי שרי כה כל זמן שלא
הגדיל היתום לעשות במעותיו כדרך שאר אנשים לעשי'
שכבר הוא כן ג"כ שנה הוחיל ולא הגיע לכלל דעת מקרי
יתום לעניין זה ° מי שחייב ליתומי' וכשבא לפרוע טוען שכבר
לסה רבית ורוצה לנכות מחובו והיתום טוען שלא קבל
כה היתום כאלו שבועה :
יש ° אפוטרופוס שהלוה מעות היתומים ברבית קצוצה
ל אם הלוה נשאל להחלקו בל כך ויוח במו שהתנה
לתת להם חייב ליתן להם :
כ ° אם עבר האפוטרופוס והלוה מעות יתומים ברבית
קצוצה והאביל היתום הנה
לא פשורים מלשלם אפילו ° וגם האפוטרופוס פטור
לכשיגדלו : מלהחזירו וה"ה מעות של
הקדש עניים או אחר מנות
לג ° ומיהו אין המלוה באלו לומר למעות של הקדש הן שלא
כרחים לג ועיין בקמן סימן קס"ט שם האפוטרופוס מותר
לנות מעכו"ם לצורך יתומים :
א ° אי אווזיף ק"בק"ב מעיקרא ק"בדינקא ולבסוף ק"ב
לד אסור מדאורייתא ואי אווזיף ק"במאה ואיקר
אסור מדרבנן :
בב ° מותר ללוות ברבית מפני פקוח נפש :
הנה לה וע"ל סימן קס"ט וכסימן קע"ג לאסור ללוות
° ברבית לצורך קבל ואפילו אינו ריבית קנוסה
כל שכן בריבית קנוסה לאסור ולא כמו שלו שנהגו להקל
בקנת תקומות להלוות וללוות לצורך קבל ברבית קנוסה
ואין להם על מה שיסמכו שם לא שנאמר שמחשבי' נרכי להקל
לפיקוח נפש אלא לצורך מנוח כמו שיתבאר לקמן סימן קע"ב
לבל אין להם תוך על זה כי אם לצורך גדול :
בג ° המלוה מעות לו על מנת שבל מלאכה שתבא
לידו יתן אותה למלוה לעשותה אסור :
הנה ולמאן דאמר טוכת הנאה הוי ממון מקרי ריבית
קנוסה מאחר שהתנו מתחילה ככך ואפילו לא
התנו

טול הוא שום ריוח ויקח הכל לעצמו וכן כראה ב"ב מתצ"ו מהרי"ל שהביא כי כן נ"ע ס"ל : לא פטורים וכה"ג מתצ"ו באלכסי בשם תצ"ו מהר"ם ועיין בתצ"ו מהר"י יוסף כהן מקראקא ריש סי"ח : לב ואיכא מאן דאמר לא לכבר גבה המלוה בריבית אי"כ למאן דאמר שלא יוכל לומר של הקדש היה ובקבו לה מהקדש ואם הוא ריבית קנוסה נראה להתיר ל"ל ונן מצאתי בהרי"ב בשם להרי"ו ובתצ"ו מהר"ם שביאו המרדכי מצאתי שהפוטרופוס כאלו שבועה לומר מעות של יתומי' הן ואם הלוה טוען אי יתומי' שבועה לא בעי וכ"ל לחלק דדוקא בטוען מעות של הקדש היו הוא דנראה לרואים ומטעם דכתי' הרי"ב שם דאל"כ כל מ' טוענין כן בלא כל מ' טוענין מעות של הקדש אלא מה שאר אנשים דכבר מנוח הוא לכל בפוטרופוס של יתומי' שהוא יודע שהוא פוטרופוס לא נראה לומר כי וכ"ל בהגה' הפוטרופוס סהלוה ברבית טולין בעל יתומי' לכל בעיני שפוטרופוס אין טולין בכך עד שיתברר ע"כ ומ"ש בתבואות ראה כי כן נראה פשוט עדות כ"ל דה"ה לענין זה דיש לחלק בכסי ומהרש"ל בתשובותיו לטור וכה"ה הכיאו תצ"ו מהר"ם מ"ק סי' כ"ט ברמוכן שהיה בידו מעות ליתומי' והלוה אותן מעות לאחרון על ידי עכו"ם בשטר בלא שום אסכון ושמעון תובע את ראובן בעד ריבית שכתן שלמה שהיה על נדקה בידו ראובן בתוך חדי' בלא שבועה שלמה שהיה על נדקה בידו שרי שטענת ודאי שלא סביק היתרא ואכיל לאיסורא ע"כ וכראה דשלכי שהקה דדוקא שום מעות של נדקה בידו שלבך שרי שטענת שלא סביק היתרא ואכיל לאיסורא ומכל מקום כראה דבאלו בלא שבועה היכו מצוה שלוה מיתו טוען כרי מכל שם טוען טענת ודאי שלא נב דהיה סביק היתרא ואכיל לאיסורא ומכל מקום כראה דבאלו בלא שבועה שלכי שהקה טוען כרי מעות נדקה בידו שבועה מיהא בעי ואף על נב לקמן סי' קס"ט סעיף כ"ה הלוה שבועה שלכי שהקה שמוטר על דרך היתר הלויתי ושרי מטעמא דהלי קושטא קאמר בלא סביק היתרא ואכיל לאיסורא ומכל מקום שבועה בלא"ה ליכא ומ"ש בתבואות ראה וכה"ג בדיך דיש וכה"ג מלקמן סי' קס"ג סי"ק נ"ג · והא דבאלו בשבועה בומר מעות של נדקה היה היכו מצוה לידוע שיש מעות של נדקה בידו ודאי לפוטרופוס דבאלו הא לאו בכי דיך דיש בדוקא וכה"ה הרי"ב הפוסקים לסדי ולא כהעטו סעיף כ"ה :

לג ועיין סי' קס"ט סעיף ו' בהגה"ה : לד אסור מיהו דוקא מעיקרא אבל אם הוא ועיין סי' קס"ט סעיף ל"ג בהגה"ה וכסי' קע"ג ס"ה : לו על מנת שבל מלאכה כו' כלומר שהמלוה הוא בעל מלאכה והלוה אינו בעל מלאכה אלא שבוקש לאותה בעל מלאכה שיך לשום מלאכה אסור להלוות לו על מנת שיעשה לו מלאכה בזול אבל אם נתנה לו ריבית קנוסה לשום מלאכה והוא מלוה לו על מנת שיעשה לו מלאכה בזול אבל אם נתנה לו ריבית קנוסה לשום מלאכה אפילו אם נתנה לו ריבית קנוסה לשום

קסא דין אבק ריבית ואיזו נקרא ריבית דאוריתא ובו יב סעיפים

א כל דבר האסור ללות בתוספת (ג ופלינו) בפחות משוה פרוטה יש איסור רבית ג אבל אין מוציאין אותו בדיינים.

הגה כללא דרבית כל שסוף לחזר לטור חמור כיון שסוף הלוואה מלא מבדרך מקח אינו אלא רק לחכך רבית שסוף מדרבנן:

ב אבק רבית אינה יוצאה בדיינים ואם בא לצאת ידי שמים חייב להחזיר:

(מלבד רבית מוקדמת ומאוחרת לפלינו לנחת ידי שמים אינו חייב להחזיר)

ג אבק רבית אם תפס לוה משל מלוה מפקינן מיניה:

ד לא אמרו דאבק רבית אינה יוצאה בדיינים אלא בשאכל המלוה מדעת הלוה אבל אם קודם שאכל טען עליו שלא אכל והוא הוציא מכנו על כרחו בדיני האומות ו אז בדיין ישראל שטעה והכריחו לשלם יוצאה בדיינים: (ריב"ם)

ה רבית דאוריתא שהוא בדרך הלוואה בדבר קצוב יוצאה בדיינים שכופין אותו ו ומכין אותו עד שתצ נפשו ם אבל איקבית דין יורד לנכסיו וכן בהלוהו ע על חצרו וא מר ליה על מנת שידור בו חנם או שישכירוהו לו בפחות וכיוצא בו:

ו לקח רבית קצוצה ומת אין הבנים צריכים להחזיר אא"כ היה מ דבר מסויים כגון פרה ושליח ועשה אבידה תשובה ולא הספיק להחזיר עד שמת:

ז אם בא לעשות תשובה יג מעצמו להחזיר הרבית אם הוא דבר מסויים מקבלים ממנו ואם אינו דבר מסויים אם רוב עסקו ומחייתו ברבית יג אין מקבלין ממנו כדי לפתוח לו דרך לתשובה וכל המקבל ממנו אין רוח חכמים נוחה הימנו:

ח מי שה הנושה בחבירו דינר של רבית ונתן לו בשבילו מרות של חטים והוו נמכרים ד' בדינר צריך להחזיר לו ה מרות ואם רצה להחזיר לו רמית דינר ורביע רשאי שהמק קיים יד אעפ"י שנעשה באיסור (ועיין לקמן סוף סימן ק"ע)

ט היה חייב לו דינר של רבית ונתן לו גלימא אי כלי טו צריך להחזיר לו (הגה"מ והגה"ש דבר מסויים)

י אם הלוה שכר מהמלוה חפץ באותו דינר של רבית ולא היה ראוי לשוכרו לא בחצי דינ"ט מוציאין ממנו כל הדינ"ט:

יא שטר שיש בו רבית בין של תורה בין של דבריהם גובה את הקרן לבדו והוא שיהא נכר שהא רבית.

הגה כגון שסוף מפורש בשטר יו הקרן כפני עצמו לו שלא נכתב בשטר רק הקרן ועליו מעידים על הרבית (טור) יח וכל מי שבא לגלגל יקרע השטר יט דמייסינן שמא ינכה כו הרבית אבל אם אינו מפורש ש אלא שכולל הקרן עם הרבית אינו גובה בו ך אפי' הקרן: (ועיין כח"מ סי' כ"ב)

קסב שלא להלות סאה בסאה ובו ה סעיפים

א אסור ללות מ סאה בסאה אפילו ג לא מצב לו זמן לפרעון וכן כל דבר חוץ ממטבע בסף ה יצא (נ לז) בהוצ' דשמא יתייקרו ונמצ שנותן לו יותר ממה שהלוהו אם לא שיעשנו דמים שאם יתייקרו יתן לו אותם דמים ואם לא עשאהו דמים ונתייקרו נותן לו הדמים שהיו שווים כא ג בשעת

סע"ג דאמר למנרש הוי מ"ר מכל מס קנסן לנלע עכ"ל ומע"ג דמכרי ס"ס שמכתני לקמן סי' קס"ו ס"ק ז' נ"ל מסתמא כה מ"מ הא מנן קלל פפ' כחנר דקוי ר"ק כא"ם מס כם ק"ע"ם עיין בח"מ סי' ק"ע ס"ג

מדין בח ומכול בעמי מס שמכלכלתי דהוי ריבית:

קסא א כל דבר כו' ם מלוקחת בין הפוסקי' לי' ס"ל ריבית בהלוח' קרקע וכתב הכ"מ דים להחמיר וכ"כ הרמ"ך דעת המחבר וה"ג: ב ומפ' בפתוח כו' עיין פרישה: ג מכל מין מוכ מין מוכח בדיינים כדלמ דמילו הדיינים רוצים לחזקק ליסב בדין מין מוכ מין מוכח ולא כפמ"ש שכתב הטעם משום שמין ב"ד כוקקין לפתוח מ"ם כדלי' בח"מ סי' נ"ע ועוד דמ כתב המחבר סס דנומרין שמ' בפתוח מ"ם ע"ם: ד אבק רבית כו' כדלי' לוק"ל לכ"ע מכל מיכל דים מחלוקת בין הפוסקים לי' מיהו מ"ר מו"ר ק"ן מוכיחין מכלוב לי' מתם וע"ל ם"ם קעז: ה לא אמרו כו' כתב בשם הרשב"ם דכל מ"ר דבשטרא מכניחן ליה ולא מנכיבלים דשטר הענמד לנבוח לא כנבוי"מ כו' ע"ב וכן הוא לקמן ר"ם קעז ס"ק כ' ובתשובת ר' מלי' כ' סיים סי' ק"נ: ו מה דיינים שרלמ שטעה כו' ם מס פסק לו לשלם מחמת שלא הים לו דמים ומ"ם כיצד ברמים שרה מרוח עשה לפני' וכל כיוצא בזה: ז ומכין מוחו כו' כדין שלא מחמת עשה לפני' וכי' לסיק עמך: ח מכל מין כ"ד כו' כרמ"ם לשם כבר בחוזר ברבי' ע"פ ב"ד אז מעמנו ונק"ל בחוזר ות"ם מחל לוה בעד ברבית יוברין לבכסים דשם ם לו נול וכן שם מחלה לקח ר"ק בע"כ של לוה כ"ל: ט על מנרו כו' ע"ל סי' קס"ו: י מפ"כ כו' שלו מייסים להחזיר משום כבוד מביסם ועיין בתשובת מהרי' יוסף כהן מקו לקח ס"ם ס"ם: יא דבר מסויים כתב הרמב"ם דל"ד אלא כל דבר שהוא בעין כמו שנללו כו':

יב מעמנו מכל ענמי בחזקת יכולין מחכנו בע"כ: יג מין מוכלין כו' כתב הרמב"ם ומ"ם שם מייסי להחזיר לב תיכף שמים וכבי מוחו שלחהנב ועיין כח"מ ל"ם שם: ד מפ"ם שכתבה כו' ע"ל ם"ם קע"ב וכח"מ ס"ם ר"ם: טו להחזיר לו הכלי לוקח ולא מחזיק כשפו ללא לו מרי נל"ם דמכר ביה נלי"ם דרבי"ק הוא: טז מוכלין מחכנו כו' כתב בי' שרשב"ם בתשובה כשפקפק אלא לומר לו מתן לך ב' דינרים רבית ע"מ שתחזיר שטוה כשכרך אלא כ' תשכור לוקני כ"ב דכי מפקינן מיניה לא מפקינן אלא ל' דאם בע"כ הכמלי נא היה יכול זה לקבל כ"ם דמי שכירת הבית שמשם כשכרך אלא כ' ומכיון ל"ם: יז בקרן כתב בעמנו ונבי מפי מעמנו ונבי ממשכנתי והעדים לא כשמלו מפי כרבי לחורי אלא לא תלוה תשיחון עליו כשך לא מ"מ לא כשבי אלא כלוה ומלוה כ"כ כתבו ברמ"ם ורוב הפוסקים וכן ברשם דע"ש ממשפ' בח"מ סי' ל"ד ור"ם כ"ב: יח וכל מי כו' לרשם מלי אלא כשלא כתב בשטר רק הקרן בעיט' אלא יקרעבו: יט ם יסיכן שמא ינכה כו הרבית כבר מסיק לפני מפורש כו רבית אלוי"מ מלי סי' לב"ד טוענין וכ"כ בל"ם: כ לפי הקרן לנזריכן שמא ינכה הרבית בקורת קרן ומיהו סיכת לשלוח מוכח דלא כנוכח וכמ"ש הר"ב בח"מ סי' כ"ב ס"ב. וכתב בתשובת מ"ש סי' ל"ד דמ"מ ם"ל הלוה ליתן סוס לבי מהר"ן שברוים במעית על המלוה לפלוגי הרוים הרבה אלא סוס לבי מהר"ן שברוים במעית על המלוה לפלוגי הרוים הרבה אלא סוס לבי מהר"ן שברוים במעית על המלוה לפלוגי הרוים הרבה אלא

קסב א מפ' נסס כ' אלוה לפני' לפי מיכו ינכה לו מעמי' ס"ל הגה"מ והלכ' פ"ב מהל' מלוה: ב לא קנב כו' ע"ל ס"ג הגה"מ: ג מו כו' לפני' מפי מיכו ינכה לו מעמי'

(הגה) ומ"ש ומ' וכנ"ב וכ' (וכ"ש נמ"ק סי' כ"ב ללא כמ"ש בנמ"י פ"ל (ומ' ומ"כ וכנ"ב תוס"ע)

הגה"מ מרדכי וכנ"ב מ"י פ"ב מ"ב אלוה

קתמ מתחילה אם לינו רנ"ל לעשות כללו הכי לחסור וכן כל טוב הנלה לכל אחד מחזיק טובה לחבירו לפעמי' הלוה למלוה וכעמים למיפך מרו:

בשעת הלוואה ואם הוזלו נותן לו הסאה שהלוהו:

סעיף מקורי הגה ם מי שכתב דכשמן הוה מטבע של זהב דיכו ס"כ"ל
טור ורדב"ז ועב"י כיסף ולפ"ז יהא כותב וכן מנהגין להקל ואין למחו' כיון כי יש לפסק על מי שיסמכו ם מי שלומר למות לגלות כבר לחם בכבר לחם כמטבע של כסף דמשאר דברי מועט הוא ולא קפדי כלל להדדי הוה וכן נהגין להקל:

ב אם יש לו מעט מאותו המין אפילו אין המפתח בידו ו לוה עליו כמה סאין ו לפרוע סאה בסאה ואם אין לו כלו' מאותו המין יתן לו המלוה מעט מאותו המין סמ"ק וכלבו וקצו"ח ס"ק ס"ו או ילוהו לו ואח"כ ילוה לו כמה סאין (ל"ע בלא כתלמידי רסכ"ם)

ג הגה היה לוה מעט מאותו המין פקדון ביד אחר הרי זה כאלו היה בידו לכל אם אחרי חייבים לו לא מקרי ם ולו ם וכן אם יש לו במקום אחר ואין למלוה דרך לבא סמ"ק מרדכי ס"ס כב רפ"ד ריב"ש ס"ס כב לוה שאמר אין לי מעט מזה המין יכול המלוה להלוות לו ואינו צריך לומר לכשיהיה לי למותר להלוות לו כשיש לו מאותו המין ם יכול אתה לכל אם המלוה אומר אתה יתייקרו חטי ואנא לא חטי ואפילו לא מעות אי סוויס כשער של עכשיו לאסור דהוי קרוב לבער ורחוק להפסד:

ד היה לאותו מין שער בשוק קבוע ם וידוע לשניהם מותר ללוות סאה בסאה: סמ"ק רפ"ז מה מלוים סמ"ק וכלבו וקצו"ח ס"ק ס"ו

הגה וע"ל סי' קע"ה לוקח מקרי שער קבוע ם והא דיכול ללוות על שער שבשוק היינו דהלוה יכול לפרוע לו מ לוקח מידו אבל אם אחרים נתנו לו לא יקבל הפרעון עד שיוקר לאסור:

ה מלוה אדם את אריסו סאה בסאה לזרע בין קודם שירד האריס לשדה בין אחר שירד במה דברים אמורים במקום שנהגו שיתן האריס הזרע אבל במקום שדרך בעל הקרקע ליתן הזרע אם כבר ירד האריס לשדה אסור:

כלבו סעי' טו' בית יוסף ס"ס קע"ה (ומוסיף בכלל ק"ס סי' סו')

ה הלוה לו סאתים חטים ועשה לו שטר עליהם יכ אם לא יברר המלוה שיצא השער יג בשעת הלואה או שהיה ללוה מעט מאותו המין ישבע הלוה שלא יצא השער ושלא היה לו בלום מאותו המין ולא יפרע אלא סמ"ק רמים שהיו שוים בשעת הלואה (יד ואין המלוה יכול לומר המתנתי לו מעט מעלי עד לאחר שלא יוכל לעת הלוה) ואם יתחייב לו חטים וההלואה היתה במקום א והתביעה בפקדם אחר והחטי יקרים יותר במקום התביע לא ישלם לו אלא כשוויין במקום ההלואה:

טור (וכה"ג) בשם רמב"ן הגה לא תתירו לגלות כשיש לו שלא שאלה חטים כשאלה חטים טו לכל שאלה חטין כשאלה דומן לאסור טז שעבי' שהן כשער שהיה דומן:

שהלוו לזמן הזול או שהלוה בשער שהשתא כיון שיש לו לדעת כיון שעשאת שר"ה שם כלל ק"ס סימן ט"ו אבל אם המלוה טוען עמהם שלא ידעתיך או שלא כתבו לו לזמן שלוה שתהא חייב לי שלא אלמדנו שתהא חייב לך כשער כפי שהן שוין עכשיו או כשער שנתייקר שלא ע"י המלוה כלל ואפילו הכי אסור כיון שיש שני שערים בשוק ואפילו שער שלא ע"י המלוה הוא שער הזול

קסג א אם יש לו חטים כו' דוקא אם יש לו חטים אבל אם יש לו מעות כדי שיעור ס"ל להלכתא דאין חטים אפור כ"פ כ"כ ול"מ וכ"ם: ב כדי שיעור מעותיו ול"ד להלכתא ס"ק כ"ב ס"ב דכיון שלו מעט מעותיו הוין ליה כאלו אין לו חטים כלל ואפילו אם יש לו חטים הרבה אפילו הכי אין לו לוה אלא מעות ואפילו אם יש לו מעות הרבה אפילו הכי אין לו לוה אלא חטים כיון דכל המלוה אינו מקפיד אלא על החטים ואין לו לוה אלא מעות כיון דכל המלוה אינו מקפיד אלא על המעות ואין לו לוה אלא חטים: ג מותר משום דזכי ליה מיקצת ומיקצת לא זכי ליה ומיקצת זכי ליה מיקצת ברשותיה ומיקצת לא זכי ליה ולפ"ל דבית הוסיל ומשום דאין לו לחבור קלי עלייהו ומי שפרע: רמ"ז: ד ומשום לאו אמור מכל מקום אם כונתו לו שתהא מעות על חטים ליכא לאו אמור כלל שכשהוא מעות על חטים אין החטים שלו אלא מעות ואין המעות שלו אלא חטים ואין לו לוה אלא חטים ואין לו לוה אלא מעות כאלו אין לו לוה כלל ואין לו לוה כלל אפילו אם יש לו לוה אלא חטים אפילו הכי אין לו לוה אלא מעות כאלו אין לו לוה כלל ואין לו לוה כלל אפילו אם יש לו לוה אלא מעות אפילו הכי אין לו לוה אלא חטים

התוספת אף על פי שלא חזרו הפירות ס וה"ה למלוה
על המשכון ופחתו ממנו:

הגה ועיין כח סי' ע"ד לחיוב המשכיר משכון שהלוו
כ"מ בשם (ופוסקי) לו על ב' כשפשלה ס ואם חזרו הפירות ו מחמת
המשכון החזקה ולא הוסיפו עליה מתן לו משכון החזקה
ויכול שעבד משכון חזקה ולא ידעו אם הוסיפו אם פחתו
כ' בשם ת' חומס ס מכיון ו דלחומרי עכו"ס דכקילי' ככך כמקילין בפי'
בשם מהרא"ן תומן לו שערכאו ממונו על כך ס ואם גזל ממלך שכל מי
ועיין ס"ק ח' שיפרע יפרע ממשכון חזקה הולכים לחזר נזירת המלך דליכ'
למלכות דיכ ואין כזה לא חזקה רכית ולא חזקה לימנו גזל
ועיין כח סימן ע"ז ו

קסו המלוה לחבירו לא יעשה מלאכה בעבדו ולא
ידור בחצירו ובו ג סעיפים:

א המלוה את חבירו ס לא יעשה מלאכה בעבדו אפי'
הוא בטל ולא ידור בחצרו הגם ולא ישבור ממנו
בפחות אפי' בחצר דלא קיימ לאגרא וגברא דלא עביד
למיגר ב ואם דר בו בבר כיון דחצר לא קיימא לאגרא
אין צריך לתת לו אפילו לצאת ידי שמים ואפילו אם הוא
גברא דעביד למיגר ג ולהרמב"ם אפילו אם גברא
דלא עביד למיגר הוי אבק רבי וצריך להחזיר אם בא
לצאת ידי שמים: (ד וכחגר דקיימ לאגרא ס וי"ו לכן
רכי ועיין עוד כח סימן ס"ע כ:)

אמר

מו"כ פרמ"ן ונרוב פסוקי

סור

סלפכיכו מסיו מורי דלפ מהריכן דיכ דמלכות דיכ דמלכות דיכ דלפ בעסקי המלך בערכי כגון נשרים ומרעית דמקח להו עסק וכמת שהסכרת סופת מזונות בידיכו מפי קנת רבותיכו ועם כל זה מיכי מודה לדבריך בעסקי כמשכונות שלך עסק מלכות גדול הוא משם בעלי המשכון ומשם מסוכנין לוקח מזונות במשכון מתקיים שפסדו לכל סריוח שלכן וכל זכותן משכון ומדין הוא הוא שנאמרי לדין קרי במשכון בעסקי מגזירתו של מלך מתקיימת שהרי מחל מכל כחר בעולכו על הסכרת ורציכו משתכשכב"ם כן ע"כ ל ועוד כתב שם בשוף שטער סדין המלכות כוח דין ופפקרי כפקר כו' (שוב מצאתי בתשו' לפחרן שטון סי' קכ"ג מכי' דכרי שם ת"ס ל ומכוח שכ מדכרין ג"כ דדכי' דיכ דמלכות במשכונות ועוד סאריך שם כדכרים אלו ומיון כאן מקום להאריך) וכלזה כתוב ולפ הוכרכתי להאריך מלפ מכני סרא"ש לפחרי"ט ל"ב שכתב סוף סי' ל"ב שכתב
לל ומהרלכי כתב בשם ר"ת ורשב"ם דין היו דכיון דיכ דמלכות בעסקי המשכון שכשכל ומתמר מלפ המוכר כתו ושום משכון ס"ת דפקטלו לוקח מדכרי
כי לפ היה מכסן קכוע כיתיסם ופלידכ"ל מלפ דיכ"ל ומכיון דכ"ת שם ס"ע ל וכתב עלפ הלל גם סרב בשנת ס"ע כ"ב דיכ חולקין וכת'
כן ע"ס תשובת הרא"ש סי' כלל ק"נ סי' כ' ותשובת דיכ ס ר"ת ל דמלכות דרבותא הוא שיעבד עכ"ל ותמהכי עליהם דסדין שכתב סמרדכי הוא מעשם
מהרא"ן וכת"ס והריב"ס וכ"כ בשם סגהמי"י ס"ד מה' מלוה וכ"כ בתשובת מהרי"ק סי' כ' ומכיון דכ"כ ר' ירוחם במישרים כתב ר"ח וכתב שכ"כ
בפחרוכים וכן הוא בתשובת מיימוני לה מלוה פ"ה דכ"כ כ"כ פ' הזהלן בשם סרי"ש ונכי נר שפור לבעלי דסני סרי"ש שכתב מומר דלפ דיכ דמלכות דיכ
קום ומקבס כעכו"ס דיכ דמלכות דיכ ומכיון דכ"ל ול"מ לקמן ס"ם רס"ת וכן סכיא שכ' ל"ש ס"ם זש"ע שפוסק דסני דיכ דמלכות דיכ
בכל מילי ולפ ס כתבו פפוסקים שפחרים שפי דיכ שכתב סמרדכי בשם ר"ת ורשב"ם דכיון דכתבו דוכתי לפחריכי דקי"ל דיכ דמלכות דיכ בכל
מילי פכיכ לה"ה כוא ועוד דם ל דמשכונות דמי לקרקע כמ"ש בה"ת וכיון שכתבו בשתם בכתב דוכתי בקרקע דיכ דמלכות דיכ"ה כוא וש"ס שכ"ת
כדעת סרב כגר כתב לפר שפין כן דעת סר"ב לפלגה:

קסו א לפ יעשה מלאכה כו' דוקפ סכי שכוקפ כל פרשה לפשר לפלגה לא שמיל לן כלום ולפ כתבתי וכה"ג מותר לפ פיה עשיל כלפ סכי
כיון שעושה לוקו מדעת שלוה כלפ כלל ליל סי' ק"ס סל ו"כ כפוסקים וכתב שאר סרמ"ם סיכ לדידו שקודם סשלוה סיו לוקחים
ומ"ל כ"ב שכיו מעשיל שאר וה לפ סיו נרים שמותר לעשות גם לאחר שלוה ומיכו לפשר רק בפתם כגי שלש וכ"ב שהרבי ושאר פוסקים ומרבי
מסרמ"ם שכתוב ל"ג שנוהל עניים סי' ט"ו כרמ"ה לפ"ל ברי ככ"ג שלוה דברים שמיכן על מרדכי כגון שמשלת בהמה וכלי"ע ס וכתב עוד מסרמ"ם שם סי' ל"ח מי
שלוה מפקירו לוכו רשאי לכבוש בשוה כגון לקרותו לפ"ת או לקנות לו גלילה אפ"פ שהוא יודע בעצמו שכשלוה שלוה פ"ם שלוה מפקירו
שלפה דומ"ל כיכ ועכ"ל דשפור שם לפ פ"ל ובכל שלוה מפחת שלוה קל עכ"ל וע"ש: ב ואם דר בו בבר כו' כלומ"ל ס"ג לשפתי כהן ס
שפור מיכו שם כדיעבד דר בו כיון דשכר לפ קיימ לאגרא וגברא בעכין שם לפ שלוה לפ היה מייב לתת לו שכר מפחת שדר בו וכשלוקח שכשכר כת"ס
מ"ם בעיף ו' ז' נס עכשיו שלוה לפ עשו כרכית: ג ולהרמ"ם אפילו שום שכר שלפ קיימ לאגרא וגברא שלפ עביד למיגר סוי שכר
רכית ועיין בתשובת מבי"ט סי' ק"כ ל"ף ק"ס: ד וכתכר כו' לאגרא דשמוכח שלפ דשוכח בשם דסוי רכית: ה סוי שכר רכית כו'
וכתב כי שם שלמידי שכרשב"ם לפ"ל ברי"ף ופיב"ש ונפלה ס"ק ל"ג שכר דכיון דקיימ לאגר שלפ בשעת מייב
להעלו לו שכר דשכרים מפוכח ומשום דלית בי לימוד לפ הורע כתו ולפי' יש בעל שכר שכר שם ושתק לפ מעשה שיהא דעתו שיהיה שכור שם ס"ל כשלוה דוד בתכירי נרים לפעלו לו שכר ומיכו שם שלה שלוה ס"ל דוד בתכירי שכם מייב לפעלו לו שכר שם לפ שלוה כגון שם ס"ל שם שכרו שלוה דכר מועט כגון
שמוש מדעת שלוה וכ"ל דה"ה כלפ קיימ לאגרא שם הוא בעכין שהיה מייב לפעלות לו שכר שם לפ שלוה כגון שם ס"ל שם שכרו שלוה דכר מועט כגון
שמוש מדעת שלוה וכ"ל דה"ה כלפ קיימ לאגרא שם הוא בעכין שהיה מייב לפעלות לו שכר שם לפ שלוה כגון שם ס"ל שם שכרו שלוה דכר מועט כגון
כשרלב"ד שכתב דהוי כרכית מפוכחת וכתב כי הטעם דלפ מקל לו כיון דלפ מ"ל ב' פ"ל כי שם ל"ל ב' פ"ל כי שם ל"ל ב' פ"ל כי שם ל

מ"ל כשהלוה ודור בחנרי נריך להעלות לו שכר ר"ל שפיים בשעת דור בחנרי מכס נריך להעלות לו שכר דכיון שמ"ל כן בשעת הלוואה ה"ל כשלוני ודור בחנרי מכס לה"ל ר"ק ומיהו אם אחר שהלוה כו' נלמ"ל כשלוני ודור בחנרי לו בשכר הלוואתו משמע שם מ"ל דור כשכר הלוואתך בחנרי מכס אף שהלוהו ר"ק · ודע דהטור משמע דלעם שהלוהו שם מ"ל לדור בחנרי מכס ב שבל מעותיך לא הוי אלא מ"ר כדלקמן ס"ק ט' : ומיהו בטור מיירי בשכר הדיוט לו זמן וכ"ל דק"ל מיירי היכא שלא הרויח לו זמן כלל יום ומיום ואכיל הלבך היכא שם"ל בשכר הלוואתך והוי ר"ק ושפיר מדויק לו זמן כפ"ז רק סיכול לתבעו מ"ת שירצה מ"ל בשם"ל דור בחנרי מכס בשכר הלוואתך ע"ל שמדויק לו זמן כך הוי ר"ק כשמרויח בו לזמן נמי בטור מודה לזה מיהו היכא שם"ל בשעה שמדויק לו זמן דור בחנרי מכס לשעה שלא מ"ל בשכר הלוואתך ס"ל ר"ק לפ"ד ללא בא בחנרי מכס בשעת מתן מעות ודוק · בתב עוד כתב המגיד שם דר"ת שלא מדעת בעל לכאורה נראה מיהו היכא שם"ל בשעה שמדויק לו זמן דור בחנרי מכס לשעה שלא מ"ל בשכר הלוואתך ס"ל ר"ק לפ"ד ללא בא בחנרי מכס בשעת מתן מעות ודוק · ומיהו לכאורה נראה דכיון שלא מ"ל בשכר הלוואתך ולא מ"ל בשכר מחמת הלוואה ה"ו ר"ק וכ"ל בשכר הלוואתך ולא מ"ל בשכר מחמת הלוואה ה"ו ר"ק לפ"ד ללא בא בחנרי מכס בשעת מתן מעות ודוק · בתב עוד כתב המגיד שם דר"ת שלא מדעת בעל לכאורה נראה מיהו היכא שם"ל בשעה שמדויק לו זמן דור בחנרי מכס לשעה שלא מ"ל בשכר הלוואתך ס"ל ר"ק לפ"ד ללא בא בחנרי מכס בשעת מתן מעות ודוק · ומיהו

כי נשם ת"ר הנה (וכו') זה כלל מפנה מדבר

ז ולא תשיך לאחיך נשך כסף נשך אוכל נשך כל דבר אשר ישך:

ח לנכרי תשיך ולאחיך לא תשיך למען יברכך ה' אלהיך בכל משלח ידך על האדמה אשר אתה בא שמה לרשתה:

ט לא תשיך לאחיך נשך כסף נשך אוכל נשך כל דבר אשר ישך:

י לנכרי תשיך ולאחיך לא תשיך למען יברכך ה' אלהיך בכל משלח ידך על האדמה אשר אתה בא שמה לרשתה:

תסוכ רשב"ם

יא אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנשה לא תשימון עליו נשך:

כ"מ בטור רמ"ז ומייעתו מרד' והגמ' פ"ק מס מלוה

יב אם חבל תחבל שלמת רעך עד בא השמש תשיבנו לו:

יג כי הוא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו במה ישכב והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני:

יד לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר:

טו לא תרבה נשך ומורא אלהיך והיה אחיך עמך:

טז את כספך לא תתן לו בנשך ואכלתו לא תשיך:

יז כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך ה' בארץ אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה לרשתה:

יח רק אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך לשמור לעשות את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום:

יט כי ה' אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו:

כ כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר ה' אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון:

כא כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסורו אשר יחסר לו:

כב השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה והרע עינך באחיך האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל ה' והיה בך חטא:

כג נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלהיך בכל מעשך ובכל משלח ידך:

כד כי לא יחדל אביון מקרב הארץ על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ידך לאחיך לעניך ולאביונך בארצך:

כה כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך שש שנים ובשנה השביעית תשלחנו חפשי מעמך:

כו וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם:

כז הענק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך אשר ברכך ה' אלהיך תתן לו:

כח וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויפדך ה' אלהיך על כן אנכי מצוך את הדבר הזה היום:

כט והיה כי יאמר אליך לא אצא מעמך כי אהבך ואת ביתך כי טוב לו עמך:

ל ולקחת את המרצע ונתת באזנו ובדלת והיה לך עבד עולם ואף לאמתך תעשה כן:

לא לא יקשה בעיניך בשלחך אתו חפשי מעמך כי משנה שכר שכיר עבדך שש שנים ויברכך ה' אלהיך בכל אשר תעשה:

לב כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הזכר תקדיש לה' אלהיך לא תעבד בבכור שורך ולא תגז בבכור צאנך:

לג לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה במקום אשר יבחר ה' אתה וביתך:

לד וכי יהיה בו מום פסח או עור כל מום רע לא תזבחנו לה' אלהיך:

לה בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל:

לו רק את דמו לא תאכל על הארץ תשפכנו כמים:

לז לא תאכל לא תזבחנו לה' אלהיך:

לח כי תזבח זבח תודה לה' לרצנכם תזבחו:

לט ביום זבחכם יאכל וממחרת והנותר עד בקר השלישי באש ישרף:

מ ואם האכל יאכל ביום השלישי פגול לא ירצה:

מא האכל יאכל עד יום השלישי באש ישרף:

מב ואם האכל יאכל ביום השלישי פגול הוא לא יחשב לו:

מג המקריב אותו יאכלנו ונשא עונו כי את קדש ה' חלל:

מד ונפשות כי תקריבו מנחה לה' סלת תהיה קרבנכם ויצק עליה שמן ונתת עליה לבונה:

מה והקריבה בני אהרן הכהנים את דמה וזרקו את דמה על המזבח סביב אשר פתח אהל מועד:

מו והקריב ממנה את מלוא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחח לה':

מז והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

מח לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

מט כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

נ וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

נא אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

נב והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

נג והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

נד לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

נה כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

נו וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

נז אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

נח והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

נט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

ס לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

סא כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

סב וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

סג אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

סד והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

סה והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

סו לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

סז כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

סח וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

סט אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

ע והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

עא והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

עב לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

עג כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

עד וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

עה אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

עו והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

עז והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

עח לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

עט כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

פ וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

פא אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

פב והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

פג והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

פד לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

פה כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

פו וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

פז אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

פח והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

פט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

צ לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

צא כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

צב וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

צג אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

צד והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

צה והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

צו לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

צז כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

צח וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

צט אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

ק והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קא והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קב לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קג כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קד וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קה אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קו והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קז והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קח לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קט כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קי וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קיא אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קיב והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קיג והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קיד לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קטו כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קטז וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קיז אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קיח והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קיט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קכ לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קכא כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קכב וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קכג אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קכד והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קכה והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קכו לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קכז כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קכח וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קכט אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קל והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קלא והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קלב לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קלג כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קלד וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קלה אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קלו והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קלז והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קלח לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קלט כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קמ וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קמא אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קמב והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קמג והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קמד לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קמה כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קמו וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קמז אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קמח והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קמט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קנ לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קנא כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קנב וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קנג אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קנד והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קנה והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קנו לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קנז כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קנח וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קנט אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קס והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קסא והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קסב לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קסג כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קסד וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קסה אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קסו והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קסז והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קסח לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קסט כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קע וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קעא אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קעב והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קעג והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קעד לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קעה כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קעו וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קעז אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קעח והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קעט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קפ לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קפא כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קפב וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קפג אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קפד והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קפה והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קפו לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קפז כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קפח וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קפט אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קצ והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קצא והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קצב לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קצג כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קצד וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קצה אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קצו והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קצז והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קצח לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קצט כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

ק וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קא אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קב והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קג והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קד לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קה כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קו וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קז אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קח והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קי לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קיא כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קיב וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קיג אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קיד והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קטו והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קטז לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קיז כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קיח וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קיט אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קכ והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קכא והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קכב לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קכג כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קכד וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קכה אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קכו והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קכז והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קכח לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קכט כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קל וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קלא אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קלב והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קלג והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קלד לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קלה כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קלו וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קלז אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קלח והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קלט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קמ לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קמא כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קמב וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קמג אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קמד והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קמה והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קמו לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קמז כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קמח וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קמט אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קנ והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קנא והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קנב לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קנג כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קנד וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קנה אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קנו והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קנז והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קנח לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קנט כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קס וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קסא אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קסב והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קסג והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קסד לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קסה כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קסו וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קסז אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קסח והקריבה אל בני אהרן הכהנים והקמיץ ממנה מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה לה' ריח ניחח:

קסט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש חצר אהל מועד יאכלוה:

קע לא תאפה חמץ חלקם נתתים מאשי קדש הם כחטאת וכאשם:

קעא כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר יגע בהם יקדש:

קעב וידבר ה' אל משה לאמר זאת תורת הזבח השלמים אשר יקריב לה':

קעג אל בני ישראל תדבר לאמר נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבן מנחתו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה:

קעד והקריבה אל בני א

כד אינו אסור אלא כמלוה כו׳ הרשות בידו ודוקא בכה״ג שיש ישראל כאן אבל בשאין ישראל כאן אפילו להשכיר אינו אסור אלא כמלוה אם יש לישראל בעכו״ם אפי׳ לפי שעה וכן אם יש לעכו״ם בישראל אפי׳ לפי שעה ואפילו אין לו אלא ס״ס אסור להשכיר לו אפילו בשכר ידוע ונראין הדברים שאם יש לישראל בעכו״ם ס״ס ויש לו לעכו״ם בישראל ס״ס אפילו הכי

שהוא של ישראל ע"ז לא מהני בין שהודה תחלה שאינו שלו.

כג' כסח תקנ' רסב"ח הגה וכל שכן דשכועת גוי לא מהני לאחר שנודע שכך הוא אחת לשבעים שנה ואפילו אחר שנודע שכך הוא אחת לשבעים שנה ואפילו אחר שנודע שכך הוא אחת לשבעים שנה ואפילו א

נג דמכיני הקהל כו' עיין בתשו' ר"ן סימן ס"ג :

נד להסוייר לו מעכומו מות ופס"ב יאמר הרמתן לעכי מיכו מעת אלא פלי סוף והסוירהו לי בתכס יעכב הכי סבך מ"ל הרמתן ואפ"ה יסוייר לו המעכון לעולם · טור מתשו' הרא"ש כלל ק"ח וכתב כי' דוקא מכח שמכמיפו שמ"ל לא מאחרתי לך סדיס של מכו"ס צריך ליס בב מפס"ב לעיל סעי' נ"ג ס"ק ל"ח ופ"ל ס"ק ע"ו : נד וכן המכהג פשוט כלו' כן הוא המכהג פשוט כהיום דלפי' מעכון מלוו מתעם שרי שמסוייר לו מעכון ולוקח הרבית אבל אם אי מסוייב להסוירו אין כאן מכהג דק סמכונין להסוירו כשעודכן ולפעמי עשה רבים שלא להסוירו הרשות בידו כפי הדין ומכאר הר"ב והולך לפעמי שמסוייב להסוירו כיון שהמכהג כך וכן מעשה כל ימ"ב כהפי' ס"ב : נה ואם התכו מהלוה כו' ולפ"ז כו' זה כתב הר"ב מסברתו יע"ש ובדברי כל ימ"ב ותמיה לי כיון דהתכו מהלוה שרינ לחוור לו אן לו וכן היכא שמוש מחוייב להחזיר מנר המעכון דהוי כהתכה בפירוש ב"מ אין זה מכר ולפשוט ליקח מעכון רבית כלכתא הרשב"ם בתשו' ומבואר הר"ב לקמן ר"ם קע"ד וכן מעשה בהלי' במדרכי שלא מדעתו שלא מדעתם דכיון שהיכו מחוייב להסוירו לו הע זכות הוי מכר שכתב למעשה כתבון להתיר ולפי"ז כך בהלי' שלא מדעתו יחזיר לו המעכון כלל אף שוש סוף על ידו שמעכמו לגמרי שהם יראים לא יחזיר לו המעכון כלל אף שוש סוף על ידו שמעכמו יחזיר לו ויכיס לו לפרוקי ויקבל מחכו קרן ורבית וכ"כ בתשו' סי' ס"ג בדרך בכלי מעם אין למחוק תקכה לעשות כן אפי' בשעת כיתר מכל בשטחה מכיס יש לעשות כיתר כו' ומשמע שכל מ"מ כתב בתשו' סי' ק"ע דוקא כיוקף הרבית בהלקחן ליתף להמעיין בתשו' ירלה לחוש מילתן כוה כיון דקף לא לף וקף וכ"כ בתשו' סי' ס"ח בטוח לנמרי בהכחי נמור לפטור בלח תפ"ם בשם בשר מ"ב מכר לו כיתר ומ"ל כשיש לו מעות הקוירם לו לפטור ע"כ והמכאר לקמן סי' קע"ב וקע"ד מכל כלשון מ"ש שהמעכון פשוט להלות מתם על מעכומו של עכו"ם ונם המלוים מקוירם המעכון לישרל שעושים בן מדעתם דהוי כאלו מוכרו ואכרו לו מעשה לפי שהיו מחוייבים לעשותכן ומ"מ קיימל שמחוייבי' לעשותכן לא דהייכו משום שמכרו לו ברמ"ם פ"כ מהל' מכירה עותר למעכומו לישרל אפר בלותו הרבית מעשה ביד ישרל להעכו"ם ולא מפרי לישרל שהוא רשות לישרל לקבל הרבית דהוי כמו שמעידו לו שמכרו לו ומ"מ כ"כ הרמ"ם ופ"ש ומ"ל מעכומו דלמ"ל מעכומו דלמ"ל מעכומו דלמ

אם לא שיהיו מותרים בכך דאזנדלי משק כך הם עיקר הדברי כדברים הללו ואם על פי שיש קצת מפקפקים בהיתרו הללו כבר פשט המנהג להקל ואין למחות ביד העושים כמוהו כי דיכא סוף וכל זה לא מיירי אלא כשלוה זקוק שיעשה עם העכו"ם קרן עם רבית לכל אם כך זקוק שיעשה עם העכו"ם קרן ורבית כיחד כגון שחשב עמו רבי שיעלה עליו עד שנים וחשבו הכל כיחד מעת"ה הרי הכל כאלו הוי קרן על ישראל כיון שהעלוה על המשכון כיון כלה משכון לשות עליו זה מישראל חבירו ושיעלה לו רבית מן התוך כל זמן שהלוה נכשל דהוי כאלו נותן לו הרבי מכיסו לך ימכרנו לו שתם וכשרוצה לחזור ליקח תוכו יחזור ויקנינו ממנו מעט מעט יותר ממה שמכרו לו כפי ערך הרבית שהיה רוצה לעלות עליו ואסור להתנות מתחלה ככה"ל יקנה לו החוב בקנין גמור ואחר כך יחזור הקונה ויכתיבנו כדברי האומרים שכשיחזור לו מעות יחזור וימכרנו לו כדרך הנזכר:

כט ובחובות של אשראי צריך שיאמר לו אם אתה תפשור העכו"ם בכך וכך מכל ובכך וכך אני קונה ממך כל מה שאני יכול להוציא מיד העכו"ם: (ועי' לסימן קע"ג בדין מכירות חובות:

טור רמ"ח סי' יט ישראל הבא לחבירו סב וא"ל הלויני מעות על משכונו אלו שהם של עכו"ם והלוה לו והמעו"ם לצורך הישראל והוא מעלה לו רבית משלו אי שאמר לחבירו הלויני מעות ברבי ואני אשלח לך משכון על ידי עכו"ם והעכו"ם הבי המשכון למלוה והולך המעו"ם ללוה

סג תחבולת רשעים היא וולא ישיל רבי כלל:

מו' כנ"ל רמ"ח ב (ס"כל שעם) בעל העיטור משכונו של ישראל ביד עכו"ם כדמות להלוות עליו ישראל בר"י וישאוסרין לא אם כן אמ' ישראל בעל המשכון קנה מעכשיו המשכון אם לא אתן לך עד יום פלוני:

טור שם הגה סה ולפ"ז הרי שנה לפלוני מישראל הרי שנון מות' רוכב לקבל הרבית ואם יש לעכו"ם חוב על ישראל ועשה עמו מעבודים ליתן לו כל השנה כך וכך רבית לו ישקל פירות שדה שלו אם אין כיד הלוה לפרוע העכו"ם ולפשוט לו מעותיו מותר לישראל לחזר לקנותו ממנו ואם יוכל לפרוע לקנותו מן העכו"ם:

כא מעותיו של ישראל מופקדים ביד עכו"ם והלוה אותם לישראל ברבית אם היו מו באחריות העכו"ם מיתר ליקח הרבי ואם היו באחריות ישראל אסור:

(מרדכי ונ' כשם ר"ם ב"מ (וכ' כנ' קלעי' ר"ם כ"מ) וזאם הלוה לותן שלח מדעת ישראל מסתמא הם באחריות עכו"ם ומרי)

כב מעותיו של עכו"ם מופקדו ביד ישראל מו אם הם באחריות הישראל אסור לו להלוותם ברבית ואם הם באחריות העכו"ם מותר אבל אסור לעשות כן מפני מראית העין:

כג ישראל שאמר לעכו"ם הילך שכרך (אם פלוני כך ויכוח) וחלוה מעותי ברבית אסור שהם באחריות הישראל ועכו"ם שאמר לישראל הילך שכרך והלוה מעותי ברבי מות אבל אם אסור לעשות כן מפני מראית העין:

תלמי' רשב"ם כשמטור (מיהו אם הלכה אם מפורשם לרבים מותר) עכו"ם

נח לעצמו שיש קצת מפקפקין כו' לא מקרי כשורש קיט דאמרינן מלוה מכאי כשמקבל עליו מעשכנתא וכ"כ כל מ"מ וכ"כ מהרי"ל בתשוב' סי' כ"ב ולפי פרשה דכל עיקר כוונתו על מהרי"ק שם מיהו אלא לומר דאין מדקדקין כל כך ואין לחוש כל כך אם עשה כן ואע"ג דאמרינן בפ' אלו מציאות דאין יכול להקנות חוב שיש לו על העכו"ם אפילו בקנין ואע"ג ואעפ"כ וכלכתב המרדכי פ' מי שמתו בשם תשובת מהר"מ ואפשר מיירי שפשוט הוא יותר מצוי המשכון דבקל לא מקרי כמקבל לו המשכון אלא כשמקבל לו החוב מקמשכנתא ואין חוב של עכו"ם בקנין בקנין מכל ודאי מודה מהרי"ק כשמקבל לו המשכון בקנין לו משכון בכל מקום שהוא כ"ל ברור. וע"ש ודוק (וכוה"ג נפיר מה שדקדק בדברי מהרי"ק ע"ש): נט וכתבו של מהרי"ק ס"ק שיש לו מעכו"ם פרעיה ה"ם אם תייב לו בע"פ או בכיוצא מחיוב אחר: ס ומקה תפטור העכו"ם כו' לדקדק בכה"ג שמוטל תוב העכו"ם להעכו"ם והישראל הב' ונוגי ממנו כל מה שיוכל מהני לאין זה שום תקנה לתקן תוב העכו"ם בשראל הב' כ' הטופסים ור"ל דאפי' קנין ש"ק ואפי' קנין חיוב מועיל בעכו"ם כמ"ש הטופסים ור"ל דאפי' זה בכ' מהר"מ ומהרי"ק ונ"ל כתזוב מהר"מ נמלבטי סי' פ"ח: סא תפטור העכו"ם כו' כתב בתזוב מיימוני סי' פ"ח בשם ר"מ דהייבו בשלך לישראל לב"ח העכו"ם וערב ו יאמר לשם החוב שמתם מייבי לי תדרון לזה חבירי וכשתדרון לו תפטרו ממני ע"כ הכלבו ומביא ב' ור"ל דשם כשלא יכול לשם ופוטר מיד העכו"ם שלא יכול לתבוע מותם בשום ענין רק לישראל הב' יכול אבל מכאן ואילך אינו יכול כלל ובכ"ה וכ"כ בתב' וכדאמרינן מדברי הט"ו: סב ומ"ל הלוואי כו' וכ"כ בתב' להקל ע"כ וכ"כ בה"מ ולפעד"ז דקדק בשל"ה מזכון זה של עכו"ם תלוה עליו כך וכך וכשיבא עכו"ם לפרוע לו ישראל הב' לו תפטרנו ואל תאמר שמפסיד לו מה שנתן לו שהרי לא נתן לו אלא מעות שלו ואין לו עליהם כלום ואם כן אין לו לשלם לו אלא מה שנתן לו ואם כן לא הפסיד כלום ואם כן אין לו עליו כלום ואם כן אין לו לשלם לו כלום ואם כן אין לו לשלם לו כלום ואם כן אין לו לשלם ל

ע מפוטרופס על נכסיו כתב הכ"מ דוקא על כל נכסיו מש"ה כ"כ הלח"מ בעשה סבטר מ"ש מפוטרפ' הלח"מ לענין תעותין כרבי כ"כ הלום כ"ה לך סברך והלוה תעותי כרבי כ"כ ומהרי"ק ת"ל וכ"כ שכתבנו נבי הילך שכרך דהלוה מכר מותר כרשה לפרי"ל ע"ל כל נכסיו ומפ' לקמן סי' קכ"ח הכ"מ לח"מ קאמר הלח"מ כשאין הדבר מפורש וכן משמע מפוש דברי רמ"י בטעמ' דאין מכל יודעי' שכתבה מפוטרופוס מ"מ סבטר על עכו"ם מפשר שאין נכסיו כשלו וכוכן בשאר נכסיו של עכו"ם: עא סמוך וברור קנוג הוא כן הוכיח הרי"ם ז"ל: עב הלח"מ ע"ל עכו"ם כשמתו שאין בנו מיסו ונשל שדרך שכתבתי למעלה וה"ה אם טוען ע"י מתורגמן לקבלי הרי"ם ושאר פוסקים כ"ג בשם כ"כ בתשוב' סי' קל"ב ד"ה ע"כ ע"ש: עג הלח"מ שכתב' דלח"מ סבירא ליה דאכיל מיסו' ובודאי כיון עשה כל מה שהיה יכול לעשות: עד מ"ש וידעינן דה"ם אם מוחר להד"מ נדיך לשבע פיסת. ג' בשם תשוב' הרשב"א וכ"כ המחבר לקמן סי' קכ"ז ס"ל וכ"פ הטעמ' וכן דעת הרשב"ם והסמ"ע בח"מ סי' ק"ל ס"ק ל"ד דלח"מ כשים מוקפין בגג ס' קכ"ז ס"ק: עה פטור אפילו כן דוקא שם טוען בפ"ע דלח"מ סבירא ליה דמלוה בשטר אפילו בלא טוען ומ"מ נראה דכשאין טוען בפ"ע אלא שהלוה בשטר שכתוב בו שהלוה לו בפ"ע

דהיינו שאין דין המלוה עם הלוה כלל שהוא יכול לדחותו
אצל הערב:

הגה ואם ערב ונעשה ערב כעדות צריך לעשות כל הפסד
המגיע לו על ידו לחזר עליו צריך לתת רבית שנותן
כשכילו דלית מומרים ליתן רבית ואי כבר פרע לו הרבית
אין מוציאין מידו דלא גרע מחבר רבית:

סער"ה

ב ובן עכו"ם שלוה הגה
ג מישראל ברבית °אלא אם התנה עם העכו"ם
אסור לישראל להיות לו מכל וחן ד שים לו לפרוש לא
ערב: ידיחנו אבל הערב לו מרי

טור כ"מ רמב"ן ופפו'

לקבל הקרן והרבית מישראל אם לא יפרע העכו"ם °ואם
ישראל ערב לו בעד הקרן ולא בעד הרבית אלא יכול
הרבית מן העכו"ם °לו להפרע ה מערב לו בעד הרבית ולא
בעד הקרן מותר °ודוקא שעכו"ם נוקח חשבון מיד המלו'
ו לכל אם ישראל ערב לקרן מידו לעבד שעוש כשכיל העכו
אסור ז ודוקא °בלא מסכון ח לכל אם נותן לו מסכון על
עכו"ם בעד הקרן יכול לערב לו בעד הרבית דעיקר חלוף
על המסכון אע"ג דהוה כטלן מיד ישראל המלוה וכאלו
הלוה ליד עכו"ם דמי. °ואם היה לישראל מסכון מעכו"ם או
ערב עכו"ם וכח ישראל ואח"כ למלו' חזיר לעכו' מסכון שלו או
שיפטור ערב העכו"ם והוה ערב לו ט צריך לשלם לו כל
הקרן והרבית שעלה עליו עד אותו היום לכל לא הרבית
שיעלה עליו מכאן ואילך °אם לא שהיה מסכון היה שוה יותר
ואז צריך להעלות לו הרבית עד כדי דמיו של המסכון או להחזיר
לו המסכון °ואם זקף העכו"ם הקרן עם הרבית או שפילו מה
שיעלה עליו אחר כך הוי כקרן וצריך לשלם לו הכל אפילו לא
היה המסכון שוה או שפילו לא היה לו מסכון כלל אלא פטר
ערב עכו"ם משייע לו:

כ"מ רמב"ן ס"ק מלוה כל שפין

(ומקורן סו' קל')

קעא דין עכום שהלוה ברבית ונתגייר ובוסא:

א °ישראל שלוה מעו"ה ברבית וזקפן עליו במלו' ונתגייר אם עד שלא נתגייר זקפן עליו במלו' ב גובה קרן ורבי ואם משנתגייר זקפן עליו במלוה גובה הקרן ג ולא הרבית אבל עכו"ם שלוה מישראל ברבית וזקף עליו הרבית במלוה אעפ"

רמב"ם ס"ק מלוה כל שפין

הקרן והרבית מכל מיני הקרן מהני ליה זוזי והלוה לבעלוני מרי כדכתיב בה"ג ד ומשכון מיד מסכון הוא ולא מיד ערב ה ומכל מקום אם הלוה לו על משכון ערב ומת המלוה ונתן המשכון ליורשיו אינו חייב לערב לו כלום דמשכון הוא ערב בעד ערב ו

ג אעפ"י שזקפן עליו כו' ס"מ דלמ"ה וקפן לא וכ"כ רע"ב רהמב"ם ע"כ ול"ה המחב' סובלת ס"ס כתב

מ מכרין לו פירות שלקחל לאחר כך:

ב יט משכונא °זו אם בא למלוה לחזור ולהשכיר ללוה בדבר קצוב לשנ׳ ישראין °ויש מחזירין ואם אדם אחר שכרה מהמלו׳ כיבול סנס ועיין לעיל סי׳ קס״ד הוא לשכרה ממנו: נס כתבאר לעיל

ג במשכנת׳ זו אם נותן לו אם לאכל הלוה פרי׳ לאחר המלו׳ ללוה דב׳ מועט זמן המשכנת׳:

לשנה בשביל שיקבל עליו איזה תיקון קל בגוף שבירת קורה וכיוצא בזה °מותר ואם נותן לו דבר קצוב לשנה בדי שיקבל אחריות מנפילה או שריפ׳ כל יש מי °שאוס׳:

סנס °כל משכנת׳ כג חיכף נפדית לתקן ואם תכיף לו קנת מעותיו המלוה לוקח פירותיו עד שיתן לו כולם הל׳ למשכנת׳ שריף °לוקח כשמכין לו השלם כשעה שנתן לו המעות להיו כאכר לאכל לו מי נותנים לו כג כאוב במשכנת׳ דסורים לו נכסיה׳ כל לוקחין כתר מכפי שעיר ומסתמ׳ לשעתייהו כמנהג שעיר כה וכן אם יוכל למלקו כו הולכים אחר המנהג כו ועיין בחלן המשפט נתבארו שם לר לימי המשכנת׳:

ד °הממשכן בית או שדה ביד חבירו והיה בעל הקרקע הוא אוכל פירותיהם ואל המלוה לכשתמכו קרקע זו לא תמכרנה אלא לי כה בדמים אלו כט אשור אכל אם א׳ל אל תמכרנה אא לי בשוויה ועל מנת כן אני מלוה אותך הרי זה מותר:

ה °עכו״ם שמשכן חצרו לישרא׳ וחזר העכו״ם ומכרה לישרא׳ אחר אין הממושכן חייב להעלות שכר לישראל מעת שקנה הישרא׳ אא דר בחצר בלא שכר עד שיחזיר לו העכו״ם את המעות שיש לו על דצר ו שהרי הוא ברשות הממושכן בריהם עד שיתן מעותיו ויסתלק:

ו נפ הנותן °חוברתו לחבירו שיבנה וידור בה עד שיבלו דמי הזוצאה הנס ואם שוה ג׳ זהובים בשנה לב לוס °מותר לתת הסם מן אינו חושב אלא והוא אחד הסלם שהמכין כדרך המות׳ מותר: ולוקח כשהסם מעות לוכל אם מתכוין הסם מפירות הסלם כגון שמתני׳ חלק מן הפירו׳ הנדולים לאסור °מי שהמכין כיתו שליכו שלו וכל כעל הכית והוסיף הכית שלו מן המלוה והוערך לתת שכר לכעל הכית שלה כו הלוה לג נריך להחזיר לו מעותיו למלוה נס השכר שהוערך ליתן:

קעג חברה פרטי דיני רבית ובו ל״ט סעיפים:

א מכר לחבירו דבר ששוה עשרה זהובי׳ בי׳ בשביל שממתין לו אסור אפילו אם המוכר עשיר ואינו צריך למעות ולא היתה הסחורה נפסדת אצלו במה

ל אין הממושכן כו׳ שליכו סיס על הקונס לפרוקתו שותר לפי שכדיכים שהי׳ הוא יפסיד מותר לפי שהלוה כחוזר ומוכרם לו כ״כ בהפוסקים: לא שכותן חוברתו כו׳ ע״ל סי׳ קס״ו נשנ״ם: לב לוס כו׳ ל״ה כתנחמ׳ בוס ומס שעול אכס ת כשה הרא״ן הוא לכשהסם מוטל על נוף הקרקע אע״פ שהשלוה מוכל הפירו׳ מותר ללוס בשל׳ הסם שהרי הקרקע שלו סיא אבל בשהסם מוטל על הפירות כגון שהלוה כוסל עישור בתבואה וכיוצא בו שאור כי פרע לוס לאדון אפ״ה כשהפירות עדיין לתלוש וכתב הוא ב״ת שם שאסור לאדון לחלק בפירו׳ אבל אחר שנתלשו מכס ע״פ שיש שם שעוה״פ מכס אבל אחר לא יחלוק בפירות אלא יתנם לאדון ומס לא פרעם אחר שנתלשו אבל ע״ס

דלא לגמ קכסו זה היה עשוה מותם כיון עד שעת פיקר לפ"ם לפסו"כ אין פסק מעות לנוקח היה קונה כשער של עכשיו והשתא כשר פיתכת בעות לנוקח כיון דלקמיה ס"ם ועיין בתשוב מכ"ט מ"כ סי' קיד דף כ"ג ע"ב: ב סמיך לו שער ידוע בו ובכל התרומי דפקדקא כיון דאין מובלה לקדקפות (וכמ"ש בח"מ סי' רכז) ונס אין כיוצא בו כמכר בשוק כל שהוא דרך מקח וממכר שהיכו בדעה בדיעבד מותר לפ"ם כ"פ דיעבד אם עשכשיו בכך וכך ואם לזמן פלוני בכך וכך דכר שאין לו קצבה ומכיאם ומכיאם כ"ל וכ"מ: ג ביקר לפרוע לזמן פלוני כ"כ בשם ר"ת דכל שלא נתן לו אם נתן מעכשיו כ' שלא נ"ל אם נתן לו אייר נתן לי כשער של עכשיו אין כאן מקח ומכר אלא מלוה ומשכון ואם לא נתן לו אייר נתן לי כשער של מעכשיו אין כאן מקח ומכר אלא מלוה ומשכון ואם לא נתן לו אייר נתן לי כשער של ע

ספרי הטור וכוי הכהן לדעתי כוכל זה לא שרי יז אלא לזכר כמעות דהוי כדרך מקח וממכר אבל מעות כמעות דהוי כהלואה אפילו יום לו אסור :

עור וכי כסא קום ורמ"ם (ובה"ג ס"ג ועיש"ב)

ז אם קונה דבר ששוה ב' בי' בשביל שמקדים המעות אם ישנם ברשות מוכר אע"ג שאינו מצוי לו עד שיבא בנו או עד שימצא המפתח מותר יח ואם אינם ברשותו אסור אפי' יש לו מאותו דבר סנה

סנה' מרדכי פ"ק יבמות וטור

יט הקפה ביד אחרים : ך וכן אם המוכר לומר אין לו כוכל זה לא שרי אלא כשתם לכל אם מפרש לומ' אם תתן לי עכשיו אתן לך כי אם לא אחר זמן כלל כוכל זה כדבר שמותו ידוע אבל אם אין שומתו ידוע אבל אם מפרש : וכלכך כשתם אבל לא כמפרש :

בי כסא קום ורמ"ם סה

ח המקדים לבעל הגנה מעות דמי דלועי או שיתנם לו כשיהיו בני אמה בזול אעפי שעתה בני זולת בזול מותר : (כוחיל וממילא קא רכו כפ ונם ככר נלמ קמן)

סמ"ם ופוסקי

ט ההולך לחלוב עיזו לגזוז רחליו לרדות כוורתו ואמר לחבירו מה שעיזי חולבות מה שרחלי גוזזות מה שכוורתי דודה מכור לך המדה בכך וכך ומוויל גביה בשביל הקדמת המעות כפ אטור אבל אם אמר לו כל מה שעיזי חולבות ורחלותי גוזזות וכוורתי דודה הן רב הן מעט מכור לך בכך וכך מותר שהוא קרוב להפסד כמו לשכר :

לי רמב"ם פ"ק דיקס כל הסעיף

י אסור לקנות פרי הפרדס קודם שינמר ויתבשל מפני שוה שמוכר עתה בעשר הוא פרי ששוה עשרים כשינמר נמצאת התוספת בשביל ההקפה (כנ ולא דמי להלוען לעיל דשרי דהתם דרך למכור פילות פרלם כך) אבל מותר לקנות עגל בזול ולהניחו ביד המוכר עד שיגדל שאם ימות או יכחיש הוא ברשות לוקח והמיתה דבר מצוי תמיד :

יא המקדים מעות לבעל הכרם על השדיגים ועל הזמורות לכשיכרתו והם ביוקר והוא קונה אותם בזול עד שיבשו ויכרתו אסור אלא אם כן הפך בהם כשהם מחוברים שנמצא נקונה אילן לזמורותיו :

יב שומרי השדות שבעלי השדות חייבים ליתן להם שכירותם מיד אחר הקציר אסור להוסיף להם בשכר בדי שימתינו אחר דישה ומירוח אלא א"כ יסייע לדוש ולהכבר :

יג כפ מותר להקדים מעות על יין בשעת הבציר כפ על מנת שיתן לו יין טוב כפ בניסן כפ ובן מותר להקדים מעות על חבית ידוע של יין ולהתנות עם המוכר שאם יזול אוית יקר עד זמן מבירת היין יהיה ברשות הלוקח כפ ואם יחמיץ כט יהיה ברשו המוכר אבל אם אין הלוקח מקבל עליו אחריות הזול אסור אפילו משכו לרשותו :

לי רמב"ם

יד נ חבית של יין שהיא שוה עתה דינר ומכרה לו בשתים עד הקיץ על מנת שאם תארע בה תקלה הרי היא ברשות המוכר עד שימברנו הלוקח הרי זה מותר שאם אבדה או ננבבה אינה משלם כלום ואם לא מצא למכרה ולהחזיר בה הוה ליה להחזירה לבעלים ובן אם מכרה לו בשתים ואמר לו היתר על שתים יהא בשביל שאתה מישפל למכרה ואם לא תמצא למכרה כמו שתרצה החזירה לי הרי זה מותר אעפי שאם אבדה או ננבבה או חיממיצה תהיה ברשות לוקח : סנה וכל זה כשקנה קנסה לדמי החבית סמוכר לכל אם מוכר לו כלא קנסה כגון סמכר לו ז חביות וחמר לו תמלא לי כל החביות כמו שיהיה בשער כעת שתקח כל חביות שרי אע"ג דשער כעת יש בו יוקר מכל מקום אסור לומר לו תמלא לי חבירו במקום אחר ביוקר וא"ל חבירו במקום הזול תנה לי ואוליכנה למקום היוקר

סנה' מרדכי פ"ק יבמות וכן עיש"ב כי"ק שכב

טו מי שיש לו סחורה שנמכרת כאן בזול ובמקום אחר ביוקר וא"ל חבירו במקום הזול תנה לי ואוליכנה למקום היוקר

יז אפי' היכר כאיזו שהוא אין לחוש כיון שאין מקבל עליו אחריות כלל אפי' כשהוא בעין כמו שנתבאר בסי' קע"ג ובסי' קע"ד ובסי' קע"ה ובסי' קע"ו ובסי' קע"ז ובסי' קע"ח ובסי' קע"ט ובסי' ק"פ ובסי' קפ"א ובסי' קפ"ב ובסי' קפ"ג ובסי' קפ"ד ובסי' קפ"ה ובסי' קפ"ו ובסי' קפ"ז ובסי' קפ"ח ובסי' קפ"ט ובסי' קצ"ב ובסי' קצ"ג ובסי' קצ"ד ובסי' קצ"ה ובסי' קצ"ו ובסי' קצ"ז ובסי' קצ"ח ובסי' קצ"ט ובסי' ר' ובסי' רא' ובסי' רב' ובסי' רג' ובסי' רד' ובסי' רה' ובסי' רו' ובסי' רז' ובסי' רח' ובסי' רט' ובסי' רי' ובסי' ריא' ובסי' ריב' ובסי' ריג' ובסי' ריד' ובסי' רטו' ובסי' רטז' ובסי' רטח' ובסי' רטט' ובסי' רי

לא סכר טרחו כו׳ כ״כ ס״מ ס״ע דכיון לית ליה סכר פעלו ומזונו מעלם ע״ל סי׳ קע״ז: לב לזמן פלוני סלם לא סיי מתבין ליתן לזמן פלוני אין כאן הלוואה אלא מלוה סליחות כוש ופסי׳ אין רוצי׳ לטרוח ונם לקבל עליהם מה בכך כיון דליכא הלוואה כ׳ ופרי׳ סם:

לג ואדם אסור וכו׳ וכ״ש מקבל עליו מחריות וכותן לו נ״ב סכר טרחו לפיכך אדם אסור פרי רי״ם מביאו כ׳: לד ויש מפרין כו׳ אין כאן מהלוקת דנם ברשב״ם ומהכר מודים לזה כ״ש מ״ע נם ממניד וכ׳ אלא דמייתי בא׳ כוותן לו סכר טרחו וכן לקמן סעי׳ יח סכר׳ ר״ב ויש מפרין לי׳ מוקים מהכר דמסוכם וכה״נ בכוכתי טוכי (נם מה שכתבתי בש״ע טור בשם רשב״ם לי׳ מדוקדק דרשב״ם מפרש אפילו אחריות וכאלו סכר טרחו בש״ם ריש המני׳) : לה אסור אפי׳ שהמלוה מקבל עליו אחריות המעות כל ימי מסך מהלך הספינה עד סובה עליין לא יבא מידי הלוה לזוזי יביב וזוזי סקיל ולא הדרי בהי׳ כיון דמה שכובנין להתך ליטרין למי ס כתיב ק׳ליטרין לים לו בספינה זו דרך אחרת לפי שאין כאן הלוואה אלא כתין מכר שמקבל עליו אחריות מעות אפילו אמר בעד סך הסוא שכובנו לו וה אפי׳ יקדימו לו מבעה דך ליטרין לאין מסם כוה ריש סם ע״ל סי׳ קע״ז ס״ק ס:

קעד

א ר״ק סוא ולדעת המפרשים דמכובנו כאלו כתיב ס״ל לעיל סי׳ קע״ב ס״ה בכא כתוכח בתו׳ ורשב״ם וכ״כ וה״ר לעיל סי׳ קס״ד ומה שלא הניח כאן כלום סוא משום שמרגיש שמ״ש לעיל והעמיד שמסם הדברים לא כוין שם: ב מיכו תכאי כיון שלא בתבה המוכר וכתב סמפרשים דהיינו דווקא כשומר כן קודם נתר המקח אבל אם מיתר כן בשעת מכירה שבתבה לעיל המקח אפי׳ בתבה מכאי כלאי כמ״ר ר״ם ס״כ כה״ע ועי״ש בסי׳ רי״ז סיאך תכאי מכטל המקח ואיזה מיכו מכטל ומשם תלמוד לכאן דכלם כא להקח קיים אות נשם נאה מפרי:

ג וכן אם מכר לו קרקע וא״ל קני מעכשיו וזוזי להוי הלוואה נבך לוקח כו׳ טור וכתבו התוספות דה״ה לא אמר בפירוש מעכשיו אלא שהחזיק ומזוזי הוי מלוה ע״פ על הלוקח ומכאן נך דס דכריפ״ל: ג מכר לו שדה כו׳ עיין בחשו״ת מהר״ל מינ״ט ס״ב סי׳ ד׳ וכאיה תצ״ל ומתרץ נאמן שמעיד כדיעה א׳: ד ומוכיחין מעכו כו׳ כתב הב״ח ס״ק וה שכשך אחר ס״ם כב׳ וליתא כו׳ אלא לומר להמוכר אזיל לטעמי׳ שפסק לעיל ס״ם קס״ד ור״ם זה כפרי״ף ורשב״ם ופי׳ מקו דל״ק סוא והר״ב שלא הניח כאן שמך עצמו אחר ס״ם לעיל כאן שלא הניח מעכשיו וה נם כר״ם וה ונם נתר קרקעין פ״ל להכא אחר ס״ם ד״ל להוי ס״ר מודה דמזומין ממכו שמיות שאכל וכמ״ש הרא״ם דל״ד למי שכתבתה בלא כתיבת הקבא כפי׳ ר״ק נא הוי ס״ם מחיל כטענו הוי כתזורת מכר יד לחוך דשדה והמכר אי כתכו לו כמכירת שק מרגוזתו אז כתכו לו וכשטר שמוכר שלו ומעכ״ל וכן דעת סתום ישאר פוסקים שכתבו כר׳ ס״ם סי׳ רנ סנ״ד ל״ל אכל כמכירתה ידע הלוה שטוא שלו ומחיל שלא שהלוה ישאר ס״ם ס״ק ס״ו וכה״ק דשקו עצמן לפי״ם כטור להכירו שאכל ס״ר הוי כמכירת שק ואיכה יוצאים כדיעים ולא כיאר למ״ש מעכשו מחילה מניעים מעכו משמע דמחילה נמורה הוי ועפ״ז שקו עצמן לייחב דכרי ברא״ם שפסקים לטור ומיין דכריהם כרמיון נם מיוחה על הדעים דשקו שקרקה ברא״ם מיקרי דכיכה דדכריכם מדכריכם תצאר כקושיא לדע״ת ע״ם שלא כרמה כש״ם כי׳ ול״ם דנם שאור מוקם דמעכשו מחיל כטענו מפקיעין מיכיה ומה שלא כיאר כן ל״ל מעכשו דמחילה מעכשיו כיון דכשכ דהוי ס״ר ואיכם יוצאים כדיעים שלמה לדיכם יוצאת כדיעים מעכו דהוי ס״ר ודכיית נא שייך שלא מדעת הלוה כגון שהמוכר אמר מתחלה שטוח מוקל לו לאכול הפירות וכ״כ ברמב״ן בהסגות דהדיעה דלפיק פירי לעמו מעכשו דכיית שלא מדעת גומלא אבל אם אמר לו והבר תבעיכם מעכשו לא הדרי לים כן וה ס כתב שם עליו ומ״ש אבל אי אמר כן מחיל כו׳ לפי׳ כר״ק סמחילה מועלת כו׳ לפי׳ כר״ק סמחילה מועלת כשכבר לקחו (וכלשון ס״מ)

אחת חדי זה מכר גמור ואפילו עשה לו שטר על זה בקנין ובכל מיני חיזוקי חסר הוא שרוצה להתחסד עמו ולהחזיר לו מקחו: ג האומר לחבירו קנה לי שדה מפלוני ואמר המוכר לשליח אני מוכר לך על תנאי שיחזירנו לי כשיהיה לי מעות והשיב השליח אתה והלוקח חברי בשוב תיפשרו אינו מוכר אלא על זה התנאי וצריך להחזיר

ד ומוציאים ממנו פירות שאכל (ועיין כת״ם סי׳ רז חיזה תנאי מכטל מקח:

היוקר ואמכרנו שם ואעשה צרכי במעות עד זמן פלוני ואפרענה לך בפי מה ששוה שם אם האחריות בהליכה על הלוקה אסור ואם האחריות על המוכר מותר והוא שיתן לו נ״ם שכר טרחו על הולכתה למקום היוקר ואם המוכר אדם השוב שפוטרין ללוקח המכס בשבילו אין צריך להת לו שכר טרחו:

טז הו החישים במדינה ד׳ מאין בסלע ובכפרים שש בסלע מותר ליתן סלע לחגר כדי שיביא שש מאין מהכפר נ״ב לזמן פלוני והוא שיהיו באחריות לוקה אם נגנבו או נאבדו בדרך נ״ב ואדם השוב אסור לעשות זה ובמיני סחורה אסור לכל אדם לפי שאין מיני סחורה מצויין בפירות:

יז המוליך פירות ממקו׳ הזול למקום היוקר ואמר לו חברו תנם לי ואני אתן שם פירות תחתיהם לזמן פלוני אם יש לו שם פירות מותר ואם לאו אסור:

יח להלות דינר זהב השוה עשרים דינרים על אחריו ספינה ההולכת מעבר לים ושיתן לו בשובה ב׳ דינרים נ״ם אסור:

יט מתירין להלות לחמ״ך דינרין ומיקנה כסס סחורה על סיריד ומיתן למלוה כסוכם לביתם נ׳ דינרים וכלבד שיקבל המלוה הסחורה ויוליכנה לביתם ואיה לחריו׳ הדרך על המלוה להוי כמ״ם לו חלק כריוח שמחור הוחיל ומקבל עליו לחריות וכן נהגו כימי רפי להקל:

כ לתת עשרים לשריקלמי״ש בטיה ק׳ לשרין שיש לו בספינה מותר:

קעד

דין המוכר לחבירו ע״מ להחזירה וכו׳ ח״ם

א מכר שדה לחבירו ואמר לו לכשיהיו לי מעות תחזור לי קרקע לא קנה וכל הפירות שאכל רבית קצוצה ומוציאין אותה בדיינים:

כ״כ ס״ם תצ״ו רסב״ם

ב ואפילו נ״ם תנם כך חנם שמכנס כן בעיר שכל מי שמוכר צריך להחזיר כשיהיו למוכר מעות וכל המוכר לחבירו מכרונא מוכר לנוקח לאכול הפירות: אבל אם אמר לו הלוקח מדעתו כשיהיו לך מעות אחזיר לך הקרקע נ״ב אינו תנא והמקח קיים מיד לפי הלוקח אוכל פירות ואם בשאם כן הלוקח חלשו כימנו המוכר וחוקו הרי הוא תנאי אבל כל שעשאו הלוקח ואפי בתוך המכ״ש ושתק המוכר ולא חזק איזה תנאי אלא בפשוטו מילי והמכ״מ מכר הואיל שלא עשאי המוכר שהיה לו לעשות:

תצ״ו רסב״ם

טור

ג וכן אם מכר לו קרקע מעכשיו והמתין לו המעות הלוקח מותר לאכול הפירות והמוכר אסור לכשכר המתנת מעותיו קח לכאן:

ד מפר לו שדה במנה ובאותו יום עשה לו שטר שאם יחזיר לו מעותיו יחזיר לו שטר המכר אם נעשה תנאי זה קודם המכר או בשעת המכר אין לו דין מכר אלא דין חלואה והלוקח חייב להחזיר כלשון שאכל אבל אם נעשה לאחר המקח אפילו שעה

תצ״ו רסב״ם

סם (והנ״ם כב׳ ס״ק וכן כת״ם סי׳ רז ס״ח לדעת קרמב״ם

ד מכר לו שדה ונתן לו מקצת אם אמר ליה מוכר ללוקח קנה בשיעור מעותיך כל אחד מהם אוכל פירות כשיעור מעותיו:

ה אם אמר המוכר ללוקח לכשתביא שאר המעות תקנה מעכשיו שניהם אסורים לאכול הפירות אא מניחים אותם ביד שליש אם יביא שאר המעות יתנם ללוקח ואם לא יביא יחזירם למוכר והוא יחזיר המעות שקבל ואם יאמר הלוקח אוכלם ואם לא יגמר המקח כשיבא המוכר להחזיר לי מעותי אנכ' רמי הפירות מותר, וה"ה אם המוכר אומר כן:

טור הגה °ולוקח שאומר מכוכה לך מן הדמים שאכל אם אמר לשלם לך הפירות שאכלתי חשוב לסוף סוף רבית קלוטל שלח שחוזר ומשלם לו:

ו אמר ליה המוכר כשתביא שאר המעו' קנה ולא אמר מעכשיו המוכר אוכל פירות עד שיביא הלוקח °ואם אכל הלוקח מוציאין ממ"ו:

ז °זבין ולא אצטריכו ליה ווי דאמרינן דחדרי זבינו וכן בזבין ארעא אדעתא למיסק לארעא דישראל ולא סליק או לא איתדר ליה הדרי זבינו אי אפשר ללוקח למיכל פירות אפי' בתנאי עד דידע דלקו' זבינו:

ח °חשוכר מחבירו בית או שדה ° בדבר מועט בשנה והקרים לו שכר עשרי שנה והיתנו שאחר שנה או שנתים אם ירצה המשכיר להחזיר לו ינכו שכר הזמן שהיה הקרקע תח"י וירו כמו שפסקו ויחזיר לו קרקעו ט מותר, ובדרך זה יהיה אחריו קרקע מגבילה אושריפה על בעל הקרקע:

קעה דין הפוסק על הפירות כפי השער ובו ח"ס:

א °אין פוסקין על הפירות על שער של עיירות מפני שאינו קבוע אבל פוסקין על שער שבמדינה שהוא קבוע ב ומשיצא השער של מדינה מותר להקדים מעות לחבירו ולפסוק עמו שיתן לו אותם פירות כל השנה כשיעור מעותיו כפי אותו השער אפי' אם יתייקרו ואפילו אם אין למוכר פירות:

הגה °ויש לפוסקין על שער של עיירות ג ויש להקל כחמור דיכנן:

ב °היו החטים במדינ"ד סאין בסלע ושנות שלשה בסלע אין פוסקין ער שיצא השער ד לחדש ולשון:

ג היו חטין של לקוטות ד סאין בסלע ושל בעל הבית ג' ס פוסק ללקוטות כשער הלקוטות, ולא יפסוק לב"ה ער שיקבע השער לבעל הבית:

ד אם היה למוכר מאותו המין, אף על פי שעדיין לא נגמרה מלאכתו מותר לפסוק עליו ער בדי השיעור שיש לו אעפ"י שעדיין לא יצא השער והוא שלא יהא מחוסר אא מלאכת אחת או שתים ס אבל אם מחוסר ג' מלאכות אסור: ה הפוסק על השער צריך שלא ירויח בדבר כלום כגון שאם מהלוקח נותן שכר חסרסור צריך שיתן הוא וצריך שיכנה למוכר החסרון ט שראוי ליתת חסר לפי הזמן ולפי הזמן: ו הפוסק על הפירות ונת ייקרו בשעת הפרעון יכול לשום הפירות שנפסק עליהן במעות אחרות °אבל מעות אינו יכול ליתן ויש מי שאומר שיכול ליתן מעות (סמ כסם ל"ת): סנה ויכול לפסוק על שער שכשוק על פירות אחרות כאלו נותן לו מעות עכשיו °ולוקח אלא סם הפירות הרחסנים על מעות רק לומר כך וכך חטין ים לי אלא תן לי כסף כך וכך יין לו אחר לכר לכל לם סם לותו על דמים שאומר כך וכך חטין, תן לי כסף יין אסור דהוי כאלו הלוה לו מעות ללין פוסקין עליהן כשאין המעות כעין אלא כשיש לו כמו שכתבתי סימן קס"ג: ז °כיון שנקבע השער מותר לפסוק על שער הגבוה כיצד היו החטין נמכרות ד' סאין בסלע ופסק עמו שיתן לו החטין בשער חוול אם עמדו אחר כך עשר סאין בסלע נותן לו עשר סאין בסלע ונתן לו המעות סותם ולא פסק עמו יש בשער חגבה והוולנותן לו כשער שהיו שוים כשנתן לו המעות ומי שחוזר

מקבל

מ"ק ס"ס כו' ומיין זו הסנה דמשכחת לה שפי' כשמקבל קודם שכילה הפירות שיכול מק"כ וכלומר ל מ"ק ס"ס ודוק וכן עיקר לעכין דיכה למוכרין ממכו הפירות שאכל דסם כל הסנסרי פסקו כרכיכה לעבד עובד ומפיק פירי ולא כתב ס' מלא דיש מוכרי מקום רכיכה קנוסה ויש מוכרים מקום שמילם כמעות ועיין בם"ע ס"ק: ח סכיסם אסורי מוכר לא יאכלם שמא יפלים הלוקח המעות וכשבא מקבל המוכר כל כיכל הלוקח ולוקח שמא יגלים המעות שכשלרו לו כיכל הלוקח ולוקח לא יאכלם שמא לא יגלים המעות ולא ינא סדמים מרשות המוכר וכשבא שאכלם כשכיכל המעות שניו לו כיכל המוכר · טור: ו וסם סם המוכר כו' כלומר שהמוכר אומר לוקח אכלם ולם יגמר המקח שכבר לא כיכל המוכר ולא יגלים המעות ולא ינא סדמים מרשות המוכר וכשבא ספירות שהשתר מותר: ז זכין כו' לקדרי זבינו בם"ע ס"ק ס"ע ס"ק: ח כלכר מועט שכבה וסקדים סוס מותר כלקמן ס"ק ס"ע: ט מותר ול"ל למוכר סדם ול"ל לכסיסים לו מעות תקוו דסנו לו דר"ם זה לשכח שמא כיון סמוס שכבה שכר הזמן שסיס מקרקע תפק ידו: י וכדרך זה כו' שמא שכבה לעיל ס"ק ס"ב ס"ג:

קעה א

יש פוסקים כו' סוס מוזל בניה כשכיל הקדמת המעות ומקבל עליו שלא יתייקר יכין לו כזול כמו שהיו עכשיו שכל מי שהוא פוסקין מעמד שיין לוקח יכין לו כזול ומיין כן רבית שכשל הלוקח לומר שלא יתייקרו בימי יכול לקבוע כשוק כשער שלעכשיו ומזו כשלו המוכר קבע לותם ללוקח וכשם כשם ללוקח ומעמד שכתייקרו בשוק ללוקח כתייקרו וכן כשיש ללוקח מלוקח מעמד מוכר מעמד שלא יכא לו סשער כשלך שיש לו לכל לוקח ומיין כן כשיש לו לכל מוכר שלא יוכל למוכר סמוכרו כזול ומיין כשכא מיד ללוקח כמו שהוא סוס כשעת פסיקה וק"ל: ב ומשיצא השער כו' אפי' סשער כבר כתוב

בהלוה לו פלה כפלה והוזלה פלתיכו וכול להתקנות פיתן לו פת"כ כמעת
הזול · פרישה ופ"ל פ"ק נ"ב ס"ג: יב מקבל מי שפרע פייכו
פלה פייכ עצמו בקבין לחתר רק בדברים וכמו שכתבתי בח"מ סי' ל"ל
ור"ט ס"ו ע"ש: ג ופסק הים פלים כו' עיין בח"מ סי' קפ"ב סק"ו:
יד המקח קיים ויתבטל של היקר והרבית לין מוסיפין לותו
מיד המוכר טור ועיין בח"מ סי' ל"ו וכפ"מ פס:

קעו

א מבלי פס שכרם כו"מ הו פס קונים המעות
מעמד שבאו לידו לותן במעות עצמן פסורין
משום רבית הנמ"ל וכתב ב"י והייכו דאי בשכרן להקלמר או לירחות
דאי להוונילן אפי' לפ הוונילן כמי שפסר לכיין למלוה להוסיף ביתכה
מעת שבאו לידו כלו הוונילן דמי: ב ים מתירין כו' וכ"כ כתב
דמעת ת"ה דמ"ע ק"ע ס"ק ו"ע: ג לפסור לשכרן להוונילן כפ"ל:
ד דוקא כלים כו' וכן יכול להתקות שפס ישכר בפוכם ופלם לו דמיו
מעמד שען הדין פכור פשור מפוכם כמ"פ בפ"ס ס"ו ופ"כ כיין
פפס לותן כדמ"פ ופתמיים בפוכם כדי שהמים הלוה מלכו שכר
שכתן לו מחזי כרב ת"פ ס"ב כיין שלו מתחייב בלעו ופ"ל ישכר
וכל זמן שהוא בע"ח מחזירו כמו שהוא ועד שיעת שביים הוא בדמי
בעל לזולם ונם הוא כפתת כו' טור: ה מותר כו' ל"ל לכתן
בדמל לכתן ר"פ קעו לפתם ל"ו כו' צ"ל שכר בהן מלאכה שיכתיבו מפתתן
ופוא מקבל עליו לתרי מעמד וכ"כ ס"ק פ"ם מ"ב דיין נ:
כנוף הפפ"ם כו' כמ"ש אעלה לו פכירות פת"ם טוכה יתר מפתיכה
דעה וע"ל פ"ק נ"פ ע': ז הו עוקר לפי שכר רוק לי"ב מ"ת אתלת
פלה לכפוף (וכמ"ש בח"מ פ"ג ס"ו) הלכך כי פקיל מיכים פלע בפוכם
דה"ל כ"ב פלעים אין זה שכר המתקבת מעות שהרי לפ כתחייב לו בלפ
פכירות עד סוף החוזם והלי דה"ל לפ מעכבין מתקלי הרי לך כ' פלעי'
לי קוף מקדים ני סוף מפ ל"ל מדמי הפכירות ומוניר לו בפתות
מזוניים פ"ם ורפ"ז: ח פבל פס כפר כו' כלומר פהפוקף וכ"מ ייב
לתת לו מעכשיו את הפכירות פלעים למוזם אפור לומר לו תן כל מוזם
פלע וכ"ם פס כפר כתב יב לו הפכירות דהייכו שפניע הזמן פרעון של
סוף הפפ ומיתין לו ונוקח לו דפר בהתקבת מעות שאפור לפער ומבוף כאן
דאין מילוק בין מעות פכירות למעמד הלוהה לענלם כל מנר פני לים לפער
וכ"כ כר מ"ת ובן דעתכ' לעיל פ"ק ופ"ל כתב"ם פ"ק מ"ב: ט

פ"ק קעו פעיף ט"ו:

קעז

א דהייכו כו' ותוספ' כתב ר"ת אפרעים דהייכו
פפופין לו"ם על פנמן ונם פפן דמי פפכת
וקבל עליו לתת בכל יפת לכר קטנה פיים בין יים פס פנה כין לא יים
דתפכירין ליה כלומר יפתם מרצות בעלים ופני רבית קטנה וכתב כ"י
דכ"ע מודים פוס לכיכם:

הלי

ר' וון שאפרנם בהם השרה ואני אתן לך ב' כור בכל שנה הרי זה מותר מפני שאם יפרנם השרה בדינרין אלו יהודה
שכרה יותר ובן אם השביר לו חנות או ספינה בעשרה דינרין בשנה ואמר לו תן לי ר' וון שאבנ בהם ואצייכ ואביכ
או אתקן בהם ספינה זו וכלי ת שמישה ואני אעלה לך ב' דינר בכל שנה הרי זה מותר (טוחל והוא מוניח המעות ו
בנוף הספינה או החנות) אבל אם א"ל תן לי ר' וון כדי להתעסק בהם בחנות או להוציא בספוחה של ספינה או לשכו
בהם מלחים ואני אוסיף לך בשכירות הרי זה אסור: ו מותר להרבות בשכר הקרקע כיצד השביר לו את החצ
וא"ל קורם שהחזיק בו אם מעכשיו את הנותן לי הרי היא לך ב' סלעים בכל שנה ואם תתן שכר חודש בחדש הרי
היא בסלע בכל חדש: ז הרי זה מותר ויוצא בזה בשכר האדם ג' כ מותר (הגה המגיה) סנה מ מכל מס ככר
שחזיקבו לשכור לו ב' סלעים לשנם לפסור לו תתן לו כל חדש סלע ואין מתנין לך המעות וכ"ם מס ככר כתם יכ לו
השכירו ונתן לו דבר כמתנת המעות דאסורי מותר להרבות כשנון שנשר כהוציא לכתו והתנה עם
חתנו שכל שנה שיוסיף לו הכלונית תתן לו כך וכך שכר מותר אפילו הוסיף לו כדוקא כשהתנו כן קודם
הנשואים אבל לא מ"כ דהוי לוה ניטר וע"ל סי' קעו: ז אסור לומר לארם עשה עמי מלאכה היום ששה דינר
ואני אעשה עמך בשבוע אחר מלאכה ששה שתים: ח השוכר את הפועל ב' מית ה שוקף לעשות עמו ב' מות
הקץ בדינר ליום ומקדים לו שכרו מעת ושכרו שוה בימי הקץ סלע ליום אסור אבל אם אמר לו עשה עמי מלאכה
מיכו עד ומן פלן בדינר ב' ימים מות דבוים שאתה חייל לעשות עמי מעת אינו נרא כנוטל שכר מעותיו שמקדים לו:

קעח

שלא לקבל צאן ברזל מישראל וכמה דהיינו שמקבל ממנו קצת חיטה והולדות והחלב לאחר ל שליש או

א אין מקבלין צאן ברזל מישראל ופ"ה דהיינו
לרביע עד שנה או עד שתים כמו שחתנו ביניהם ואם מתו הצאן הרי המקבל משלם דמיהם הרי

ז מקבל מי שפרע ינ ואם היה שליח לאחרים אינו
נוטל אלא בשער הזול או מחזיר דמים ואין השליח ולא
המשלח מקבלים מי שפרע:

ח מקח שנעשה באיסור כגון שהוסיף במקח משום
אנר נטר וכיוצא בזה יד המקח קיים בענין שלא יהא
בו רבית והוא שנתקיים המקח בראחת מדרכי
ההקנאות °אבל אם לא נתקיים המקח אלא לענין מי
שפרע בטל לגמרי:

רמב"ן בפס רמ"ן (וכ"כ פר"ב כפ"מ פ"ל"מ פ"ל

קעו

איזה השכרה מותרת ואיזו אסורה ובו ח"ס

א אסור לארם להשכור מעותיו שיאמר לו אשכיר לך
ד' דינרין בדינר לחדש והני מילי בשאינו יכול להוציא
ב אבל אם שכרה כדי להתלמר בהם או לירא ת
ומחזירם לו בעין מותר:

כ' בפס כפ"ת

סנה °ודוקא שלא קבל עליו רק מחרית נגכה וגכלה
אבל אם קבל עליו כל מחרית אסור ואם קבל עליו המשכיר
כל מחרית כין לנגיכה ואכידה כין מחרית דאוסרין ב
ים °מתירין אפילו משכיר לו להוסיף כדלק' סי' קעו ומיסו
אם לא קבל עליו רק נגיכה ואכידה ולא אוסרין לו אוסרין
ולא נגיכה ואכידה ג אסור להוסיף כשכרן מיסו לא הוי
חלף כאחר רבית אבל אי לא קבל המשכיר מחרית כלל

ת"ה ס' ס"ב (וסמ"ג) והג"מ (ורא"ם ס' ס"ב וזפ"ה ופ"ה פס ופ"ם

°יחוי רבית קטנה: (ר"כ ס' ס"ה)

ב כלים מותר להשכירם אפילו נותן לו רשות למוכר
ולעשות בהם כל חפצו רק שלבסוף יחזיר לו כלי
אחר כזה:

כל הפעיף ל' רמב"ם פ"ת מה"ש ופ"ו

ג °מקום שנהגו לשכור הספינה ולטול שכרה ואם
נשברה שמילו מ' שפחתה ומשלם יתר על שכרה
הרי זה מותר וכן מותר להשכיר כיר של נחושת וביוצא
בו ונוטל השכ ודמי מה שפחת °משקלו וכן כל כיוצא בזה
סנה ים לומרים ד דוקא כלים כאלו דאפי' מת שכשאר
כפחת קנת וכעד זה נוטל השכר ולכן לפ נשכר
מעצרין כמה ניה סוף כשעת שכירה:

כ' בפס קום ור' ירו' והג"מ וכ"מ בטור

ד ה מת לשכיר פרח ולשומה ברמ"כ נגון שיאמ' הרי
פרחך עשויה עלי בשלשים דינר אם תמות וכל
זמן שהיא אצלי אעלה לך סלע בחודש בשכירות:
(°ולא לפס תמות מעצרין כמה ניתה סוף כשעת מיתה)

רמב"ן ור' ירוח' נטור כל הפעיף ל' רמב"ם פ"ו מה"ש

ה °המשכיר שדה לחברו ב' נורים לשנה ואל תן

קעח

שלא לקבל צאן ברזל מישראל וכמה דהיינו שמקבל ממנו קצת חיטה והולדות והחלב לאחר ל שליש או

א אין מקבלין צאן ברזל מישראל ופ"ה דהיינו °שמקבל ממנו קצת חיטה והולדות והחלב לאחר ל שליש או

ל' רמב"ם פ"ת מה"ש ופ"ו

ס הרי זה ג אסור שהרי בעל הצאן קרוב לריוח ורחוק להפסד לפיכך אם קבל עליו בעל הצאן שאם הוקרו או הוזלו או נטרפו הרי הן ברשותו הרי זה מותר ובן כל כיוצא בזה וכן הדין במקבל עליו סחורה בעניין זה (טור)

סנס °וכל זה לא מיירי אלא כשים למקבל ריוח יכול לסלק את עצמו מן הקבלה ג אין כאן הלוואה כלל ואפי' קבל עליו כל האחריות שרי דהא מותר למומר לחזר לקבל עליו להיות כשומר:

ב הנותן מעות לחבירו בתורת ע"מ שקבל דהיינו שחצי האחריות על הנותן והצי על המקבל אסור שכל עיסקא פלגא מלוה ופלגא פקדון ונמצא שטורח בחלק הפקדון בשביל חלק המלוה לפ"כ °צריך לו ליתן שכר טרחו שבכל יום ויום מימי השותפות ג כפועל בטל של אותה מלאכה שבטל ממנה ואם היה לו ג עסק אחר ד כל שהוא להתעסק בו עם מעותיו של זה אינו צריך להעלות לו שכר של כל יום אלא אפילו העלה לו דינר בכל ימי השותפות דיו ואם פחתו או הותירו ה' לאמצע בשוה וכן אם °לכל הריוח יהיה לך ס שלישן או עשירין בשכרך ו הואיל ויש לו עסק אחר חרי זה מותר ואם הפסידו יפסיד מחצה ואם היה המעסק אריסו ו־היה לו עסק אחר אינו צריך להעלות לו שכר אחר כלל שהאריס משועבד הוא לבעל השדה:

סנס ז וצריך °להיות כל אחריות פלגא הפקדון על המותן ס לפיכך אחריות לוקחין °לא כיס מקילין ומתירין כמקנת אחריות:

ג ט °בד"א בשלא פסק עמו בתחלת העסק אלא נתן לו למחצית שכר אבל אם פסק עמו בתחלת העסק שכר טרחו בדבר ידוע ואפי' בדי מות':

סנס וכל זה כשאחד נותן סמעות לכל אחד בתן בין עשקו מעות לפי אחד מתעסק לבד בין כולן עשקו ו הוי כשותפות כעלמא:

ד הנותן מעות לחבירו סתם להתעסק בהם ולא פסק עמו בתחלה העסק דבר לשכר שטרחו וכשבא להשבון ולא רצה ליתן לו שכר כל יום ויום מימי השותפות ואם היה לו עסק לא רצה ליתן לו דינר לכל ימי השותפות °היה שכר המתעסק בחצי הפקדון שליש ריוח הפקדון שהוא שתות ריוח כל המעות לפיכך אם הרויח ישול המתעסק שני שלישי הריוח חצי הריוח של חצי המעות שהם מלוה ושתו הריוח בשכר שנתעסק בפקדון נמצא הכל שני שלישי הריוח וישול בעל המעות שלישי הריוח ס ואם פחתו יפסיד המתעסק שליש הפחת שהרי הוא חייב בחצי הפחת מפני שחצי המעות מלוה ויש לו שתו' בשכרו באותו החצי של פקדון ונמצא שנשאר עליו מהפחת שליש ובעל המעו' יפסיד שני שלישי הפחת:

סנס °נושל שכר על חלק הזקדון שבידו הרי

(ופיין בע"ע ס"ג דעותר לקבל עלון אחריות הסתם דסתם שכר הוא כ"ם ופשוט הוא:

סנס דעת כן: י סני כשותפות בעלמא ומוכלים בריות וספסר כיוצא בהן שכרו בריוח ואפי' הפסיד כן) כן' והו דעת הרא"ם אבל רוב הפוסקים מוכלים ס"ל דהמקבל בטל כ' מלאכתו ואפי' הפסיד כלום שכיוצא בזה נהנה על המשכר ים לתשוש דמה כלום שכיח בכיוצא בזה כלל ס"ל דהלכך א

יג ה"ה כ"מ ת"י כ"א נ"ב פ"ק ן ס"ק: יד ס"ס כל האחריות כו' לוקח אבל הוא מדרבנן מרי"ב כ"ג מ"ב ל"ג כרבית דאורייתא כ"ב כ"ש ס"ק ק"ק: טו כל האחריות כו' ומ"ר ס"ק ן ס"ק ק"ק (כ"מ ס"ק) כשמקבל עליו מתרי' דאוכס' ונכ"ב ואכ"ה מ"ר ס"ק כל האחריות דהכא היינו מפני דמלוה מ"מ נ"ב ואכ"ה ל"ש ק"ק על וכן משמע בכ"ז: טז כל האחריות כו' כלומ' כ"ש דאוכס' ואכ"ה: יז כל רבית דרבנן כו' ע"ש דאדרבה נ"ס ה"ה אם מוכח להיפך לפי' כרבית דאורייתא מרי כשמקבל עליו כל האחריות דמיירי מעיקרא הנלפ"ד שכתב כ"ס ר"ש ונ"ב ומ"ש ומדברי ונ"ב תמצי' מ"ר ס"ק ע"ש ס"ק ק"ק עם כתוב לעיל ס"ס ק"ק ן כ"ש כל האחריות דמיירי מעיקרא ומ"מ ל"ש כל האחריות דמיירי מעיקרא כשמקבל עליו כל האחריות כשהמלוה יכול לחזור ולומר לא קבלתי עליו כ"א כשמקבל עליו כל האחריות ומ"מ כשהמלוה יכול לומר לא קבלתי עליו כל האחריות כ"ש כשהמלוה יכול לומר לא קבלתי עליו כל האחריות כשהמלוה יכול לומר לא קבלתי עליו כל האחריות כשהמלוה יכול לומר לא קבלתי עליו כל האחריות

אלא אם כן יתן לו הקרן כו׳ במתנה גמורה שאם ירצה
לעכבו יהא רשות בידו. (ועיין לעיל סימן קס״ו כאחרונים)

ר׳ יהושע כהן כס״ח ותצו׳ רנב״ח ותצו׳ רמכ״ן ס׳ רכ״ח וקע״ח רנ״ב ס׳ של״ח

יד °האומר לחבירו אם לא אפרעך לזמן פלוני הריני חייב לך מעכשיו ולזמן העיבור כך דינרין (יותר מיום שלזמנו) אסור מפני הערמת רבית:

סנס טו כ״ז מתירין כיון שאם נתן לו מעות ומקבל פירות יום לפקל כזה וע״ל בסי׳ קס״ב אם עבר ועשה הערמה כרבית לי מונחין מידו:

תצו׳ לנב״ח טז °המתחייב לפרוע לחבירו לנדוניא לזמן פלוני ואם יעבב מלפרוע יוסיף על סך הנדוניא על כל עשרי׳ דינר מהם ו׳ פשישים בכל חדש מותר שזה דומה לנותן מתנה לחבירו ואומר לו אני נותן לך כך וכך לזמן פלוני ואם לא אתן לזמן פלוני עוד אני מוסיף כך וכך שהוא מותר: (וכבר נתבאר לעיל כט סי׳ קע״ו:)

בי׳ שמשעות טז כאם פום ותצו׳ רנב״ח לנס כתם׳ כל״ח לי מורליכ״ח

יז °אם חייב עצמו לתת למלוה כך וכך בכל שבוע בעוד שמעכב ממונו הרי זה רבית גמור:

לנס חע״ג דכתב לו כך דרך קנס אם לא אפרע לך לזמן פלוני אתן לך כל שבוע כך וכך וחע״ג דאם לא פרע לו בזמנו לא סוי כאן רבית כלל מ״מ הואיל וכתב לו ליתן לו קנסא ל׳ בכל שבוע ושבוע הוי רבית נמור וכן עיקר לעניי דינים מקילין ומתירין לעשות ברבית בדרך זה (סם):

ר׳ יהושע כהן יח לנ °המלוה על המשכון ואמר אם לא אפרענו לזמן פלוני יהיה שלך כל ששוה יותר על החוב לנ יש מי שאומר משו׳ הערמת רבית (ועיין כח״מ סי׳ ע״ב סוע״ב)

רי״ב (סי׳ יח סל״ם) °המוכר פחורה לחבירו בס׳ זהובים שקיבל מיד והתנה לתתה לו לחצי שנה ואם יעבור על זה לנ שיתן בעבורה ק׳ זהובים לה וקנו מידו והגיע הזמן ולא נתן לה חייב ליתן הק׳ זהובים והוא שכשפסק על הפחורה ההיא יצא השער לו וקנה כפי השער לו או היתה לו הפחורה ההיא:

מרדכי ס״פ המפקיד יט לח °אם הפקיד מעות אצל חבירו וחכפקר הלוה לעכו״ם הנפקר חייב באונסין ואין למפקיד ברוח כלל אם הנפקר רוצה לתת דבר מעצמו למפקיד לט אין בו משו׳ רבית: (ועיין בחושן המשפט סי׳ רכ״ב)

ק״מ ס״פ ך כ °המתעסק בשל חבירו וגותן לו ריוח כל שנה ולבסוף טוען שלא היה שם ריוח אינו נאמן מאחר שנתנו לשם ריוח (ועיין כח״מ שם סי׳ ס״ו)

כא אם נותן לחבירו פחורה בתורת עיסקא מב דרך לשכור בתף להוליכה לשוק לא יאמר לו כיון שאני נותן לך שכר טורחך אתה תתן שכר הבתף: (אלא סתם כמה צריך ליתן והוא ככלל הקרן)

טור

כב אם יש למקבל פחורה שקנה בזמן הזול ועכשיו נתייקרה לא ישים אותה כמו שקנאה אלא כמו ששוה עתה:

מרד״כ הנזכל סנס °וכמקום שנהגו לתת מעשר מריוח סחעות אין המקבל יכול ליתן המעשר אלא יתן חציו לנותן והוא יתנו למי שירצה:

כג הנותן בהמה לחבירו בעיסקא כאחונו חייב לטפל לה חדש ובדקה ב׳ ובתוך זה חזמן כל אחד מעכב על חבירו והולדות מקום שנהגו לחלקם מיד חולקים ובמקום שאין מנהג יגדלם המקבל בדקה שלשים יום ובגסה חמשים יום ומשם ואילך נוטל חצי השבח וחחצי מהחלק השני ואין צריך ליתן לו שכר טרחו מחלק השני ואם בא לחלוק צריך להודיע לחבירו או לשום ולהתנות מג בפני שלשה ואם לא אין החלוקה בלום (ויש נוטל רק מחצית הפחת כמו שכתבתי סם) : כד הנותן עיסקא לחבירו מח לא יצרף הריוח עם הקרן ויעשה כולו קרן

ומקפה עוד כדרים עכ"ל דהפ כל"ס לפסול מעט מקנין וכללא"ל ס"ו ע"ש
תילונו ול"ל דהשתי הפס דקנין כדבר ידוע אף אם לא ידיים ריוח מעכ"ל
סכפ סוב מנחתי כן בקונ' במרכן: כו ויכתוב אותם אלוה אלי' בקנין
לחוד וכתב הכ"פ דמע"ג דלפ"ז לענין הריוח מעכו בע"פ מ"מ אם המקבל
רוצה לקיים מקחו שהקנה אעפ"כ יכול לקבל מעכו כיון שהקנה לו
בתור ע"פ ואם הקנה עתו בע"פ בשני עדי' עקביכן כשו מפורש בע"פ
בשטר ומוכיחין מעכו בע"כ עכ"ל ועיין בח"מ בסוף ס"ח ובמפרשי' לשם:
מן מ"ש גר"ו ול כו' כתב' כי' וכ"פ הרבה אחרים מהריב' מי' קדיש מרא ע"פ
ומפרש לא מפקינן מיניה דהם"ל מ"ר מקבל כאילו נתנו לו כיון דאפשר לן
בלאו הכי שיפסיד מקחו מעתה

לה שנים שקבלו עיסקא מאחד כט לזמן ואמר אח׳ לחבירו בתוך הזמן נחלוק העסק ואת עכשו אני בחציו ואתה בחציך אין שומעין לו ואפי׳ אם יאמר אני אקבל אחריו בחצי שלך שאם תפסיד אני אפרענו לבע׳ המעו׳ אין שומעין לו ואפ׳ לו אם יאמר ישאר הקרן בין שנינו ולא נהלק ס׳ רק הריוח אין שומעין לו׃

לו יחיד המקבל עיסקא לזמן קצוב חמקבל יכול לחזו׳ בו סמ כדין פועל שחזר בחצי היום ובעל המעו׳ אינו יכול לחזור בו׃

לז הלוקח מעות מחבירו ליקח בהם פירות למחצית שכר לא יהא לוקח סנ בשלחשים ובשל חבירו שעורי׳

לח הנותן מעות לחבירו ליקח בהם פירות למחצית שכר ליקח בהם כל מין שירצ׳ אפי׳ בעלי חיים אבל לא יקח בהם סנ לא כסות ולא כלים׃

לט הנותן מעות לחבירו לקנות בהם פירות למחצ׳ שכר רשאי לקנות סך גם לעצמו מאותו המין סם ובלבד שלא יכוכם ביחד לא זו בפני עצמן וזו בפני עצמן

ר"ן נקידושין מ ע"ב סמ כאן ס"ת כיצ׳ ור׳ ירו׳ פ"ו מ"ה מעכו"ם רמב"ם ורמב"ן

הנותן מעות לחבירו ליקח בהם פירות למחצי׳ שכר ואומר לא לקחתי אין לו עליו אלא תרעומת °ואם יש עדים שלקח במעו׳ משלחו ומכר מוצ׳ אין ממנו בע"כ ואם שלח בהם יד בפני עדים או שאמר בפני׳ שחזור בו משליחותו קנה לעצמו (ס"ה ור׳ ירו׳ סס וכ׳ פ"ה ב׳) (ועיין כח ס"ה סי׳ קפ"ג מדין זה)

קעח

סמ כאן רמב"ם

שלא ללבוש במלבושי עכו"ם ובו ג סעיפים׃

א °אין הולכין בחוקות העכו"ם (ולא מדמין להם) ולא ילבש מלבוש המיוחד להם ס ולא יגדל ציצית כאשו כמו ציצי ראשם ולא יגלח מהצדדין וניח השער באמצע ולא יגלח השער מכנגד פניו מאוזן לאוזן וניח הפרע ולא יבנה מקומות כבנין היכלות ג שיל אלילים כדי שיכנסו בהם רבים כמו שהם עושים׃

סס

מהלי"ק סמ כ"מ סנס

°אלא יהא מוכן לו מכבר כמלבושו וכשאר מעשיו וכל זמ שימו לאמר °אלא כדבר שנהגו כו העכו"ס לעשו פריטות כגון שנהגו ללבוש ג מלבושים זלזומים וזה מלבו׳ סריסו כזומה לזה ממלבושי הפריטות או כדבר שנהגו למכס ולחנף ולין טעם כדבר דאיכא למיחש ס לכל דבר שנהגו לתועלת כגון שדרכן שכל מי שהוא רופא מומח׳ים לו מלבו׳ מיוחד שניכר כו שהוא רופא לומן מוקד לנוכחו וכן שעושין מעשו בכוח או טעם אחר מוקד °ולכן אמרו שורפין על המלכים ולין כו מעשו דרכי האמורי ואין לחוש לכך׃

ר"ן פ"ק דע"ז

ב מי שהוא קרוב למלכו וצריך ללבוש במלבושיה׳ ולדמות להם מותר בכל׃

ג מי שאכל ושייר פתיתין על שלחנו ס לא יביא פר׳ שלימה ויניח על השלחן׃

ר"ירו כת"ז

הנס °ים מקומו שנהגו לעשות כן עושין מיני מאכל כגון סלמחר מלין תנוק ג ויש כזה איסור מעשה

ג"ם קע"ט

העורכי לגד סלמחן °לאכל לערוך מטה למול שתיגו׳ים מתירין׃

קעט

שלא לכשף לעונן ולנחש וכויב סעיפים׃

ג' כת' קו"ף

ע"פ ופ"ר א אין שואלים בחוזים בכוכבים ולא בגורלו׃

פמ"ז מהרמ"ק הנס °מעשה שהיתר תמיס תיכף עם ס' שלהיך ס וכ"ם

מ"ע ג

°לאסור לעשות בקוסמים וכמכשפים וכמכשפים׃ הנס

דר"ל כשמכירין מאחר שאכל פת שלהם נתקרבו להם ירו ומע"ג דשם הכירו ומע"ג דשם קדושים להם ור"ל: ר ויש כזה מי׳ ע"ג שמכוונין בכוונות אלו מעשים מעורבים בלי שלמחר אלין שתיקון (מקורין ונוף ך) אין לי לדקדק לעשות מיני מאכל של הגלמין שנעשה בשבת ויו"ט אפי׳ לעכו"ם אסור מעשה דהוי כעורך לגד שלמן אבל בשעושה אין איסור׃

קעט א וכ"ם הוא מעשה תמיס תכיף לאסור לעשות כהן אבל בשעושה בקסמים וכיוצא בהם לי׳ דלמורי׳ הוא כ"ב

ב מהגו שאין מתחילין בב"ד ואין נושאין נשים אלא במילוי הלבנה:

סנה °עכן כהנו נס כן להתחיל ללמוד כר"מ כי לעפר סלין מיסום יס סיימן °כמס סלדס יולד סהוס סכנד המול לס יעסה ולס יסמוך עלהם ג שלס סלין לחקור לחר זה מסוס תמיס תהיס כמו שכתוב:

ג האומר פתי נפלה מפי או מקלי מידי או בני קורא לי מאחרי או שצבי הפסיקו בדרך או שעבר נחש מימינו או שועל משמאלו ולמי שאירע לו אחד מאלו עושה ממנו ניחוש שלא לצאת לדרך או שלא להתחיל במלאכ' וכן המנחשים בחולדה ובעופות ובכוכבים וכן האומר אל תתחיל לגבות ממני שחרי הוא מוצאי שבת הוא מוצאי ר"ח הוא וכן האומר שחוט תרנגול שקרא כעורב ותרנגולת זו שקראה כתרנגול אכור:

סנה °יה סס לימו חום סהטעם למס מנוס שתרנגולת זו מוסר לסחוק חלף למר סתם סחטו שתרנגולת

כסקרסה כתרנגול ג וכן הוס סמכנס:

ד ד בית תינוק ואשה אף על פי שאין ניחוש יש סימן:

סנס °יס סלין חום למר זס ג כעופות חולף ס °וכן מותר לומר לתינוק פסוק לי בסוקך °יס חומיס לילדס מותר לעשות לו סימן בלבר שיבא כמו שעשה לליעזר עבל לחבריהם לו יכוכתן ו °יס חומרין: ונסקולך כתוס וכוטח כי° חסל יסוכבנו:

ה חובר חבר ז זהו שעל ידי לחש מקבץ חיות או נחשים ועקרבים יתושים ופרעושים:

ו מי שנשכו עקרב מותר ללחוש עליו ואפי' בשבת °ואף על פי שאין הדבר מועיל כלום הואיל ומסוכן הוא התירו כדי שלא תטרף דעתו עליו:

ז מי שרורפים אחריו נחש ועקרב ס מותר לחבר בדי שלא יזיקוהו:

ח הלוחש על המכה או על החולה ורוקק ואחר כך קורא פסוק מן התורה ° איזלו הלק לעולם יבא °ואם אינו רוקק אלא מיהא איכא ואם יש בו סכנת נפשות הכל מותר:

סנה ט °יס לכלזה לימו לחור חלף כסקורס סכחוק כלשון קודם אכל כלשון לעז לא ויהיו כרוקק טוב ליזכר ככל ענין כפרט חס מזכירין הסם סלין לו על':

ט יב °תינוק שנפגע אין קורין עליו פסוק ואין מניחין עליו ספר תורה:

י הבריא מותר לקרות פסוקים לחגן עליו מהמזיקין:

יא °למדוד האור וללחוש עליו מותר ואפי' בשבת:

סנה ועין כל ס יג ס"ם ונס ס אחר נחשים ועין כל ס יד סי' ס ליזס לסס וקמיע לחסיר:

יב מותר להתרפאות בקמיע אפי' יש בהם שמות °וכן מותר לישא קמיעין שיש בהם פסוקים ודווקא לחגן שלא יחלה אבל לא להתרפאות בהם מי שיש לו מכה או חולי אבל לכתוב פסוקים בקמיעים אסור:

יג יד דורש אל המתים וד"ה שמלעיב עצמו ורן בבית הקברות כדי שתשרה עליו רוח הטומאה:

יד °משביע את החולה לשוב אליו לאחר מיתה להגיד לו את אשר ישאל אותו מותר: (טו יש מתירין לפי' לחתר מותו °אס לימו מסביע נופו של מת רק רוחו:

טו אוחז את העינים אסור ז ועל ידי ספר יצירה מותר: (°לפי' לעשות מעשה):

יז מעשה שדי אסור ויש מי שמתיר לישא בהסיט על הנגיב

תקנו רמב"ן סי' רפ"ג וכו' ס"ק ל' מיהות סע"ק קל"ד תקנו רמב"ן

כ"ה כסס מ"כ כסס מכר"ם ז"ל (והוא בקצל מכר"ל סי' קי"ח

רמ"י: טור טור ורל"ן

רמב"ם ומע"ב

כעב"ם

טור ורפ"ו ס"ג ורמ"ם ורי"ף

רמ"י כסס רכנ

טור ורמב"ם פ"ט מע"ם

מורח סיים סי' ע"ג

רמב"ם כסס רמ"ם כן מכתב סס ולכל כבי

תקנו רמב"ן כל הסעיף

כג סנהדרי פטו מגילה ב״ש ופסק

הגה °וכיוצא בזה ועל ידי הסכם שמסכימים אותם על ידי קהות יש מתירין ככל הנ״ל (כ״כ בשם ר״ירוחם ופסק כאנ״ש כ״כ) °מכל מקום רוב העוסקים בזה לוקין מכתבי מהם כמלוס על כן טוב שלא ירחק מהם :

ר״ירוחם בשם רבותיו

יז °הנוהגים לערוך שלחן עם מיני מאכל בליל המילה ואומרי שהוא למול התינוק אסור : (ועיין לעיל סי׳ קע״ח סה כג רמב״ם יח °לקטר הבית בעשב שיש לו ריח טוב יש מי ד שאוסר אלא אם בן עושה כן בדי להסיר ריח רע :

ר״ירוחם בשם הרמ״ם

יט כא °המקטר לשד לחברו ולבופו לעשות רצונו חייב משום עובר אלילים : כב °הלומד מן האמגושי אפילו דברי תורה חייב מיתה :

קפ איסור כתובת קעקע וקריחה על מת ובו ב סעיפים :

א כתובת קעקע ו היינו ששורט ג על בשרו וממלא מקום השריטה כחול או דיו או שאר צבעונים הרושמים :

ב אם עושה בן על בשר נ חבירו אותו שנעשה לו ד פשוט אלא אם כן מסייע בדבר :

קוסטא למכות ג מותר ליתן ה אפר מקלה ו על מכתו :

ע״נ ד °הרושם על עבדו שלא יברח פשוט (ועי׳ לעיל סי׳ תיקח סעיף ל״ח)

ה ז השירט בבשרו אינו חייב אלא אם כן עשה כן ח על מתו או לע״א אלא שעל מתו חייבים בין ביד בין בכלי ולע״א אינו חייב אלא בכלי :

בג אפרים הטור רשב״ן בת״ה ורמ״ם בשמו רמ״ם וטור בשם תוס׳ טור בש רשב״ם טור בש רמ״ם טור

ו גדידה ושריטה על מת אסור אפילו שלא בפני המת : (ט °ועל נשר מקרי)

ז °יש מי שאומר דדוקא שריטה אבל אם מכה בידו על בשרו עד שדמו שותת מותר , °ויש מי שאוס׳ :

ח המשרטה ך שריטות על מת אחד או על ה׳ מתים שריטה אחת חייב ה׳ :

ט קרחה הוא שתולש משער ראשו על המת בכל מקום בראש בין ביד בין בשם °ושיעורו כדי שיראה מראשו כגרים פנוי בלא שיער °וי״א שתי שערות ויש מי °שאומר ראיסורא איכא אפילו בשיער אחד :

י קרח קרחה אחת על ה׳ מתים אינו חייב אלא אחת אבל אם קרח ה׳ קרחות על מת אחד חייב על כל אחת ואחת :

יא יא הקורח בראשו של חבירו והמשרט בבשר חבירו וחבירו מסייע אם שניהם מזידים שניהם לוקים אחד שוגג ואחד מזיד המזיד לוקה :

יב נם הנשים מוזהרות בבל יקרחו :

טור בש ירוס׳ הגס כל סכן ככל שרטוט (טור) ויש להזהיר °שלא יתנו כשעריהן על מת שלא יכלו לילי קרח וכן כשריט :

קפא איסור גילוח הפיאות ובו ב סעיפים :

טור בש רשב״ם טור בש רמ״ם ותוס׳ ור״ירוס׳ ום״ק

א פיאות הראש הם שתים סוף הראש הוא מקום חיבורו ללחי ו מימין ומשמאל : ב בין שגילח הפיאות בלבד בין שגילח כל הראש עם הפיאות חייב : ג °אינו חייב אלא בתער °ויש אוסרים במספרים ד בעין תער ויש לחוש לדבריהם : ד גם הנוקף חייב אם מיעד בדבר שמשה עצמו אליו להקיפו אבל אסורא איכא אף על פי שלא

כי בש רמ״ם כי בש ר״ת רשב״ם סוף ס׳ עכו״ם ורמב״ן עיין כאן

סייע לפיכך אסור להיות נוקף אפי׳ על ידי עכו״ם (סמ״ק זהום) : ה המקיף את הקטן חייב (ג °אבל מותר להקיף את העכו״ם לו לאת החסה ד °ום מסתפקים בדבר וקטן מותר להיות נוקף מן העכו״ם (כ״כ) : ו אשה אינה במצות הקפה °ויש אומרים שאעפ״י שמותר להקיף פאת ראשה אסורה להקיף פאת ראש האיש ואפילו הוא קטן :

ז ה עבדים חייבים בהקפת הראש כאנשים : ח טומטום ואנדרוגינוס י אסורין בהקפת הראש :

ט °שיעור הפיאות מכנגד שער שעל פרחתו וער למטה מן האוזן מקום ש״ל תחת הזן יוצא ומן זקדר שם וכל רוחב מקום זה לא תגע בו יד : י אינו חייב על השחתת פאת הזקן אלא בתער אבל במספרים מותר בעין תער

הגס

ד שמואל מפני שכתב במקטיר לגבי : בא המקטיר כו׳ ל׳ ירוסס כי׳ ח״ס המקטר לגד הוי נע״ע ו״ס ואפי׳ לכו מקטר לגס ע״ס אף לאחר הוי בסקילה וכתב הרא״ש דמשמעון מפה דהמקטר לגד לאחרו ולכופו נעשות דמוכו חייב משו׳ נעבד אוב ע״כ ל וכתב כי ואפי׳ יודע מפ עכין בעבד אוב לוה וכרפה שכריך למחוק משו׳ נעבד אוב וחייב משום ע״ס קאמר עכ״ל ועל פי דבריו כאן באחור ותימה דכא ר׳ תיתות דף ס״ס ע״ס דאמרי שף אמר עולף (בעבד אוב דקתני בכריתות) במקטר לגד ס״ל דכא מקטר לגד עע״ס הוא אלא אמר רבא במקטר לאחר (פרש״י אפי׳ מקטר לגס אלהות אלא ע״י הקטרת נעשה המכשפות לאחר הגדים לכאן) שאף במקטר לגד חייב משום ע״ס ורבא דאמר לאחר לאו דוקא אלא ה״ה לכל דבם ס״ל לכל מפ מסמע דמקטר לאחר חייב משום נעבד אוב וכרפה ליישב דם״ל לכל מסמע דמקטר לאחר חייב משום מקטר סתם ומ״ל הקטרה כעשה מתקבלי׳ הגדים וחייב משו׳ נעבד אוב וכמ״ש רש״י לגד אמר לגד בעשה מקטר לגד אמר לגד ס״ל לכל כשמקטר לגד אמר לגד חייב משום ע״ס ורש״י כאן בחמור לגד אמר לגד ס״ל לכל מ

ז מיהו כרשא כו׳ וכ״ה ס״ט כתב דנריך ליזהר שלא יגלח תחת הגרון כלל לא בתער ולא במספרים כצון תער כו׳ מיהו הא ודאי כרי כשלו יכול לגלח במי סכין קטן שיער לאין כאן הפסק זקן ע״כ ולי כרשל׳ דעת הר״ב עיקר׳ כיון דכל הפוסקי׳ כתבו סתם דבמספרי מותר ס״כ הא דתרומ׳ הדשן מוסר׳ היא והכי לגלח לנוסיף שלש: ח כתב הפרישה דאם המים לא הגיעו לו ס״ו וכ״ה סלק וכתב דשלו מעל דמתי׳ בהקפת הראש המים מונח לבהשחת הזקן מיכף מיסור מדרבנן להשחית זקן ואפי׳ הראש המים מונח לבהשחת הזקן מיכף מיסור מדרבנן להשחית זקן ואפי׳ הכי הקל׳ לעשר מהשחת׳ כי היכי דלא יתכהו בכל השחית שאין להם זקן לא יתכהו בכל תקיף ס״כ אם מותרי׳ בהקפ׳ כ״ם בהשחת זקן:

קפב א מכין כו׳ משום לפי שלבם נבר מחלת אם שדרכו מול שלא יזוק אחל אחל ס״ק אחר תיקוני אחם לבוי וכ״פ ולעיל ס״ק ו ס״ב כתבתי דאסר לגלח להם להתקבל במדינתינו לפי שלבם נבר אחל אחל ס״ם: ב ואפילו לכתחלה שרי במקו׳ שמעבירי׳ אותו גם בהפכים: ג במספרים כתיב תער לכל לא כתיב תער. ד מדאסר כו׳ ל״ל דהא כתיבי בהם שלשתי זה לאסור להקיף לאחר ונקט אחל ר״ל מדאחם נוהגו עד סוף נוסחו יפרים: ה שמותר כו׳ דוקא לרחוחם קאכזין דלי ליכוי מדרבי הוא לו ואפשר לאפילו במספרים לליכוי קאביר אלא אפי׳ לרחוח קעביר. כ׳ וכ״כ הב״ח אלא מדברי׳ כאן משמע דאפי׳ לרחוח לליכוי קעביר ע״ש:

ו כתבתי כו׳ וכ״ה כתב במפרשי משמע דוקא בית השחי לכל בית הערוה אבל בשאר אחל אפי׳ בגד כדאמר ר׳ טרפון בר״פ בל כיד בכל המכים יש למטה מיטיבורו תקנן ועייכתי שם בהגה״מ פ״ב כו׳ דיש דף ד״ט ע״ב ולא משמע מידי ונה דנקט שם בגמ׳ בית השחי בית הערוה ס״ה כי תשערו וכ״כ הטור שם לאחר בית השחי וכי תיתי הערוה קאי ואהכי׳ ליה ר״ם כל היד אין לי לאדרב שם לאחר הטור דכתב שיער עובר מותר שלא כמתמיה: יז לא תעשה כו׳ כתב הב״ח דיש בית כנסת דשלים אסור אפי׳ לכתר שהוא כני וקישוט אחל בשאר הגוף אחל לנוכח בגדי אחם ואיש שהוא בגדי אחם להתקשט בהם לנוכח בגדי אחם לנוכח כני וקישוט אחל בשאר הגוף אחל לנוכח אחם לנוכח בגדי אחם מכי אחתה לו נכח וכ׳ ונה כתב מוהר״ם הכ״ל לפ״ק להתקשט אין אסור שלא בדברי שהן עצמן לכני וקישוט כו׳ ע״כ שהאריך ואין דבריו מוכרחי כ״כ ומ״מ כראה דהיכי דוקא בתיקוני אחם אבל אם לנוכח אחם בגדי אחם עד שיכי כיכר שהוא אסור וכן אי אפשר בלא עכין אסור וכ״כ הרא״ש בם ירחים דאסור לנכנס אחי׳ לדך ערלי ודרך שחוק שהרי לא חילק הכתוב ולפי ערלי תי בני אדם לנוכחים בשלבם אחם ונם אחם בשלבוחי אחם ערלי בשחתלו של תקן וכלה ונם כשבא כתבתי בן מ״כ ל משמע בכל שלבוחי קאמר ואיירי בגוף דאיירי וכ״ם כדקחק בדברי ע״ש:

ולעניין אסור לבי׳ שתגלח אחל אחרים כאריך הב״ח כאן ועיין בא״ח סי׳ תרנ״ו ס״ב: ח אסורי להתעטף כל״ח ונה אחל שלבם אחם. כלבו ורמב״ם פ״כ מה״ת דין ונהוג אף״ל דנכורים:

קפג א מקור מדכתיב והיא נלחה מקור המים למדו חול שלא יהא טמא אחל כדם הבא מן המקור: ב ונהוג שחרנים כו׳ ייכו מלאוריית׳ אבל מדרבנן טמא אפ״ה שלא הרגיש כדי דיקן פי׳ק ונמה דוקחי: ג כתרדל ופ״ה פחוחב כ״ה אלפנו בב״ ס״ד ונב״ם ס״ד וכ״כ להחרונים ופשוט הוא: ד ז׳ נקיים ייכו מדרבנן אבל מלאוריית׳ ס״ל כסב׳ נקיים אלא זבה נדול אלא שכדי שלא תבא לידי טבי׳ החמירו חול ונהכי׳ לענול נקי׳ ועי׳ בעטז שכתב׳ נוח ייכו הכוב בזמן הזה וכתב לבסוף הכרכתי קצת בס״ה יש יתן כי נוח עקור ויפוד שכלין בכבו כל ליכי ס״כ הכהונ׳ בזמן הזה כשו שיבאר לעיכו שב״ל ושם כל זה בביאור הליכי כתב ובקלו חול הל״ת ס״ה יום לחתר ז יתי כלה ולח לחתה בזמן הזה היא בקרא׳ וכה ונח״כ מוזרת לקקרות בלה וכן לעולם ז יתי כלה ונ״ח יתי זיבה כו׳ יתי הכלות ומחריסם יתי הוזרות וכן לעולם כל יתים וכו׳ מדין תורה עב״ל ונהו לעת הרמב״ם שכל בכך הסינו עלין כל הפוסקים והסכימו שמשמע שהחזה כעת וכה נדולם ס״כ חוזרת לימי כדות עד שתבא ז׳ נקיי ואין יתי זיבה אלא כיום הסמוכי׳ לו׳ שרואה בהם כדות כלה׳ בב״ע ס״ב (וכן לעת הרמב״ם ז שאר פוסקים לקמן סי׳ קפ״ט נבי׳ מין החזה קובע וסת בימי כלתה ויתי זיבת ע״ש) ומיהו שמעתי נוף כת בסי׳ קפ״ט סל״ב בימי זיב בינד כנון שרואה בר״ח ומוזר ורואה בט״ו בו שהיא עומדת בימים שרואים לוי״ב להיכו בי״ם יום שבין כלה לכלה ע״ם כו׳:

קפד א כנון שכ״ב או כ״ם או לב׳ כי ופשוט שום או

סנה ״ומ״ש מזהרין כשמסתפרין כמספרים שיעשה ניקף הגילוח בחלק העליון מן המספרת ולא בתחתון פן יעשה הכל עם חלק התחתון ומיהו ״מרחם ז מיהו לתחת סנרון אין לחוש כזה הוחיל ולאינו עיקר מקו׳ הפילו׳:

יא פאת הזקן הם הרבו בהם הדעות לפיכך ירא שמי׳ יצא את בולם ולא יעביר תער על כל זקנו כלל (״ואפילו תחת סנרון:)

יב אשה שיש לה זקן מותר להשחיתו ״ודין בהשחתת זקן האיש כדינה ס בהקפת ראש האיש:

קפב דברים האסורים משו׳ לא ילבש גבר שמלת אשה ובוו סעיפים:

א המעביר שער בית השחי ובית הערו׳ אפי׳ במספרים בעין תער ס מכין אותו מכת מרדות ״במה דברי׳ אמורים במקום שאין מעבירין אותו אבל נשים כדי שלא יתקן עצמו תיקון נשים אבל במקום שמעבירין אותו גם האנשים אם העביר אין מכין אותו (ג ואפילו ״לכתחלה סרי רק החכרים נמכרים בכל מקום וע״ל סי׳ קכ״ו) ומותר להעביר שיער (סחר) אבירים ג במספרים בכל מקום:

ב ״מי שמגלח כל שער שבו ד מראשו ועד רגליו יא שמותר לו לגלח גם של בית השחי ובי׳ הערו׳:

ג אסור לחוך בידו בשיער בית השחי ובית הערוה כדי להשירו אבל מותר לחוך ו בבגדו להשירו:

ד ״מי שיש לו חטטין בבית השחי ובבית הערוה ומצטער מצד השיער מותר להעבירו:

ה ז לא ״תעדה אשה ערי האיש בגון שתשים בראשה מצנף או כובע או תלבש שריון וכיוצא בו (ממלכוחי ״היום לפי מנהג המקום הסוף) או שמגלחת ראשה כאיש ולא יעדה איש ערי אשה בגון שילבש בגדי צבעונים וחלי והב במקום שאין לובשין אותם הכלים ואין משימין אותו החלי אלא נשים:

סנה ״ולפי בלחך מן הכנדים אסור אף על פי שניכרים כשאר כנדים שהוא היום לו אסור. ״טומטום ואנדרוגינוס ס לאוריים להתעטף כאשה:

ו אסור (לנים) ללקט אפילו שער אחד לבן מתוך השחורו משו׳ לא ילבש גבר וכן אסור לאיש לצבוע (״שערות לבנות מיהו) שחורות אפילו שערה אחת וכן אסור לאיש להסתכל במלאה: (ועל לסימן קכ״ו)

קפג אשה שרואה טיפת דם צריכה לישב ז נקיים ובו סעיף אחד:

א אשה שיצאדם ס ממקור בין באונס בין ברצון טמא ג והוא שתרגיש ביציאתו ומיהו משתרגיש בו שנעקר ממקומו ויצא טמאה אף על פי שלא יצא לחוץ ואפילו לא ראתה אלא טיפת דם ג בחדרי ישבת עליו ז ז נקיים:

סנה כאשר יתבאר מסמטן לקמן סי׳ קכ״ו ״מין חילוק בין פנוים לנסואים לענין לאסור נדה כי כל הבא על ״סנה מייב כרת:

קפד שצריך לפרוש מהאשה ״עונה קודם לוסת והובו לב סעיפים:

א רוב הנשים יש להם וכתות לראות בזמן דיע כנון מעשרים לעשרים יום או

תרו׳ סדעת סי׳ רנ״ב

כ׳ כשם לנרת ר׳ ומ״ק

טור כשם ר׳ משה (סוף ס״ק)

ר״ן פ״ב דע״ז וכו׳ כשם כי

טור (והב׳) כשם הגאונים

תשו׳ רשב״א

רמב״ם סוף ס״ו מ״ע כל הפעל טור

ביח יוסף כל כו (ור״ת כ״ם פ״ב מה׳ ע״ז דין ונהוג אף״ל דנכורים) כ׳

ג או מל לל יום וכל אשה ג שיש לה וסת קבוע בא
דמכ"ס עליה שלא בשעת וסתה ד ואינה צריכה בדיקה לפני
תשמיש:

טור ומרדכי וירוק הכו' סנה נגס יין לה להתמיד לבדוק עצמה לא לפני תשמים
ולא לאחר תשמים שלא יסח לבו מקפו ופורס:
אבל שלא בשעת תשמיש כל המרבה לבדוק הרי זו
משובחת:

ב בשעת וסתה ה צריך לפרוש ממנה עונה אחת ו
ולא משאר קריבות שלא מתשמיש (המטה) בלבד
אם הוא ביום פורש ממנה ו אותו היום כולו אפילו אם
הוסת בטופו ומותר מיד בלילה שלאחריו וכן אם הוא
בר־תחלתו פורש כל היום ומותר בל הלילה שלפניו וכן
הדין אם הוא בלילה פורש כל הליל ומותר ביום שלפניו
ולאחריו בין שקבעה וסת בג' פעמים או בפעם אחת:

ג' נגס סנה ז וכל זה לא מיירי אלא בוסת התלוי בימים ח אבל
הדמכ"ל לא בוסת התלוי בשעוני סנוף וע"ל סי' קפ"ט. ט
סנהמ"י ואפילו ט שמסנית וסתה להקדים כ' או ג' ימי' או לאחר כשמניע
ומן וסתה צריך לפרוש מעונה כ' או ג' ימים קודם או לאחרי
וע"ל סימן קפ"ט:

טור בשם הרשב"ם כל מלקמן סי' קפ"ט (סעי' כ"ח) רמ"ם וטור בשם רמב"ן

ג כמה דברים אמורים בגדולה אבל בקטנה י שלא
הגיעה לימי הנעורים יא ולא הביאה סימנים אין
צריך לפרוש יב סמוך לוסתה כל זמן שלא קבעתו ג' פ
יג והוא הדין לוקנה שנסתלקו דמיה:

ד אם רגילה לראות בהנץ החמה ולא קים לן שפיי או
קור הנץ החמה או אחריו יד אינו אסור יה אא"ב יום
ה אם רגילה לראות ראייה מקור הנץ החמה עד אח'
הנץ החמה טו אסור בליל ו ביום כשיעור הנמשך בו:
ו אם וסת נמשך ב' או ג' ימי' ששופעת או מולפת טו
אינה צריכה לפרוש אלא עונה הראשונה של הוסת
וכיון שעברה עונה ולא ראתה מותרת.

טור כשם רש"י ורמ"ם ורמב"ן ורלטבא ור' יהי' בשם רוב ספרו' וכן הסכים

ז אם הגיע וסתה בימי עיבורה יז משהוגר עוברה או
בימי מניקתה שהם יח כ"ד חדשים משנולד הולד
אפילו מת הולד יט אין צריך לפרוש כ כמ"ש לוסתה
ואפי' בתוך וסתה מותר בלא בדיק: (וע"ל סוף סי' קפ"ט)

דעת רמב"ם טהור ח היתה נחבי במחבא סנה וי"ל דנקט לה עכ
מפני פחד והגיע שע' הוסת ולא בדקה
וסתה אינה חוששת לו: ולא סרניסה טהורה כלל
בדיקה כא לכל לכתחילה צריכה בדיקה:

ל"ן לדעת רש"י ורמב"ם טור ותום' ורמב"ן ור"ן וסנהמ"י וע"פ

ט כג שאר נשים צריכות בדיקה כשיגיע הוסת עבר
הוסת ולא בדקה ולא הרגישה טהורה בלא בדיקה
יש אומרים שאסורה כג עד שתבדוק אם יש לה וסת
קבוע או שהוא יום ל' אעפ"י שאינו קבוע (רמב"ם וטור)
וכן

כמ"ש כו ולפמ"ש לעיל ס"ק ו' ס"ל כהכין הקמה מסורה כאן כל הלילה וכל היום וכן מקדמים הלילה מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ולפמ"ש לעיל ס"ק ו' ס"ל לתוספתין המשנות ולפ"ז אין לן מי שקדם לו לפמ"ש הלילה מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: טז פ"ג לפרוש כו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: יז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: יח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: יט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: כט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ל ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: לט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: מט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: נט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ס ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: סט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ע ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: עט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: פט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: צט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ק ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קי ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קיא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קיב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קיג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קיד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קטו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קטז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קיז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קיח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קיט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קכט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קל ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קלט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קמט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קנט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קס ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קסט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קע ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קעט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קפט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: קצט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ר ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רי ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ריא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ריב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ריג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ריד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רטו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רטז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ריז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ריח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: ריט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רכט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רל ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רלט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רמט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רנט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רס ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רסט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רע ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רעט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפב ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפג ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפד ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפה ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפו ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפז ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפח ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רפט ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רצ ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רצא ל"ל לפי' מסורה כל היום וכל הלילה שלאחריו כיעור כמ"ש כו ודוק: רצב ל

(וכן כתוב כל וכן הוא לקמן סימן קפ"ט)

ו הרוצה לצאת לדרך צריך להפקיד אשתו אפילו סמוך לוסתה:

הגה °ואפילו בתשמיש שני כה ומכל מקום כו המחמי°ל אפילו בפקד רק בדברי רצוי תבא

טור וכפו' טור וכפו' כסף ר"ת נוסח ג

עליו ברכה וכבר נתבאר כו׳ דכל מיני קורבה והתבה שרי פ"פ דיומא מלבד תשמיש °ואם הולך למקום שאין דרכן לבעול מטה אין צריך להקדים אתה ואם אתה הולך למקום שדרכן לבעול כה תוך ג׳ ימים ואם אינו עתיד לבעול כה עונה אחת כה צריך להמתין (כ׳ פרק בא על יבמתו) כ׳)

יא אשה שיש לה וסת לימים לבד ל והגיע שעת וסתה אסור לבא עליה עד ששאלנה ואם אין לה וכרת יום ל׳ לראייתה הוי כהגיע שעת וסתה ואם שהתה אחר הזמן שיעור שתספור ותשבול בא עליה לא ואין צריך לשאול:

יב °היה לה וסת לימים ולוסת לב מוסתו °הגוף כגון קביעה וכיוצא בה כיון שה״ר תלוי במעשה לג אימור לא קפצה ולא ראתה לד אבל חוששת לעונה בינונית שהוא ל׳ יום: (כ׳ בסמ״ק וכתב שכן מצוי לקמן סי׳ קפ״ט)

טור כה כ׳ כה בנמצי פ״ד דכ״ת

קפה

דין אשה שאמרה טמאה אני ואחר כך אמרה טהורה אני וכו׳ ד׳ סעיפים:

א האשה שהיא בחזקת טמאה אסור לו לבא עליה עד ש״תאמר לו טבלתי:

הגה ומחכה °שעברו ימים כג (ופשוט) שתספר לה למנות ולטבול נחמנית °לפי רוחב בגדים מלובנים כדם כחמה לומר כשוק טבחים עברתי לו נתעסקתי בקבור וכדומה לזה.

כג (ופשוט) כ׳ כה בנמצי פ״ד דכ״ת ור׳ יהונתן

ב אם החזקוה נדה בשבנותי שראוה לובשת בגדים המוחדים לימי נדותה חשיב כודאי טמאה:

ג אמרה לבעלה טמאה אני ואחר כך אמרה טהורה אני אינה נאמנת (°אם הוא לאחר כדי לבוא) ואם נתן אמתלא לדבריה כגון שאומרת שלא אמרה לו כן תחלה אלא מפני שלא היה בה כח לסבול תשמיש או שענה אחרת ג ביוצא בזה נאמנת: ומ״מ

כג כה כ׳ ור׳

כג תשו' מהרי"ו סי' כ"ב

הגה ומ"מ מי שרוצה להחמיר על עצמו ולא להחמין לה מדת חסידות הוא לכל מי שרוצה לחמיר לחפי' כשתיק לחמר כך ד רק שהיא בקיאה ושוכבת תחת בעלה והוא יודע ומכיר שאם תחמיר תחלה טחמה לחני עשתה מקחת קטט שהיה לו עמה וכדומה לזה:

טו כשם רמב"ן ועו"פ ה"ה ור"י ור"ן כשם רמב"ן

אבל אם ראוה לובשת בגדים המיוחדים לימי נדותה ואח"כ אמרה טהורה אני אעפ"י שנתנה אמתלה לדבריה ה אינה נאמנת (לחמרים פלוני חכם טהר לי כתם והחכם לומר שהיא מקרית ו החכם נחמן וטמאה היא:

רמב"ם פ"ל מי' לי' מרדכי פ"ק דנ"ג

ד היה משמש עם השהור ואמרה לו נשמאתי ופירש מיד חייב כרת שיצאתו הנאה לו כביאתו כיצד הגה

יעשה נוצץ צפרני רגליו בארץ ושוה בלא דישה עד שיומות האבר ופורש באבר מת:

וימלא פחד ורתת על העבירה שבחה לידו ולא יחמוך עליהם רק יסמוך על רגליו וידע שלא יהיה ממנו ולד:

פמקי מהרא"י סי' ל"ג

וחם פירש מחמת בקיאות וכשונג שלא ידע שחסור לפרוש ממנה יתענה מ' יום ויתן צדקה לעניים רק כל שבוע ג' ימים בגון ב' ה' וכלל התענית לחסור ביין ובשר וחם לא יוכל להתענות יפדה כל יום כמחון ס' תן לעניים כפי ערך ממון שיש לו כי עשיר יתן יותר קנת מעני ויש להחמיר כתשובתו וכל המרבה לשוב זכות הוא לו וחשמה מרדכי ותשו' רמ"א כלל פ"ט כשם חכר"ם

חיכף כשיראה כתרה וחשמה שלא כשעת ופתם ומחשה לחר שתשמים הם לחני כמנה על עד שלו מקרי לוכם לחפילו לא כדקה תחלה ויתן כריכין כפרה לא הוא ולא היא:

קפו דיני בדיקת האשה בין לפני תשמיש בין לאחר תשמיש ובו ה סעיפים

כן משכמת חפוסקים

א אשה שיש לה וסת קבוע אינה צריכה בדיקה כלל לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש ואדרב אין לה לברוק בפני בעלה בשעת תשמיש שלא יהא לבן נוקפו והרמב"ם ז"ל מצריך לבדוק אחר תשמיש היא בעד אחד והוא בעד אחר ולראות בהם שמא ראתה דם בשעת תשמיש ולדעתו הצנועות בודקות עצמן אף קודם תשמיש:

(ומכרת הרשמונה היא עיקר וכן נהגו)

רמ"ם ונו' ופמ לדע' רבינו ע"ק

ב אם אין לה וסת קבוע ג' פעמים הראשונים צריכין לבדוק קודם תשמיש ואחר תשמיש היא בעד שלו והיא בעד שלה ו ם החוקה באותם ג' פעמים שאינו רואה דם מחמ תשמיש שוב אינה צריכה בדיקה כלל

ס"ו נ"ב ועיין עוד שלה מה שלו בכל פעם ופעם הרי הן עוחים שהחוקה כלם כל ימיה וחכח כלה שאם כשעדים ס"ל ונ"ל לה ג' ולא כחנה לם כח משם הרי הן חקוחים ומרי היא בכל הכשים ס"ל עכ"ל ועיין שפי' הוא שייך לשנה זו שהי' כ"ם ל' לקוחים כשל"ם וכרים ס' כלם כחב חריף ס"ל כל משם שלין לה וסת חשוב לשאת הוא דברי ר"ח כשי' ר"ח מעשה חשמשת כשעדים והן עוחים ותיקונים וכשר חיבשוב בחשובות חמר ר"ל חשמוש בלבה כרחוב"ח ס"ל חשמשת ורחתה לם משמשת חשמשת כשעדים ולשיחכו לשם יש לה וסת חפולה נוסף עכ"ל הרי שהבלבה בחשובות וכחב וכשר חיבשוב בחשובות ואיכחב ס"ל לחיבב ועוד יש לדקדק קנת לשה כחב וכשר חיבשוב בחשובות הל"ל וכשר חיבשוב כיוצא בו ע"ק לפי דברים חלין סוגיח חריף לפרש משמשת כעדים ג' בח משמשת חשלשה משמשת בעולם משמשת בעדים ושלבד זה יש להקשות לפי שחשם כשה וכשה קושיח על חריף כמו שהקריבו הפוסקים הכ"ל: אבל הסמת יורה דרכו דדעת חריף כדעת כל הפוסקים לפי' חשם שלין לה וסת כעיח לבדוק כלל לא לפני חשמוש ולא לחחר חשמוש ולהכי לא כחב חריף כשום מקום בפי' דבריה בדיקה חדרכם כחב כה כלם הסוברין והסוענין כן שהם להן בחוקת טהרה והיח בריחת בדיקה כשעה כשהרות בדוקה היח וכמו שמרחה וכל הפוסקים חבל לבעלה לא בעי' בדיקה כלל ולבך לא פי' חריף דכ"ם כלם על דברי רשב"ם משום דבין דחפילו דליכא טהרה לא בעי' בדיקה כ"ע מודים שאם משמשת משמשת כעדים ובדקה בעדים ובדקה בעדים בחיבת כשעה ורחתה דם משמשת משמשת כן ובכך חריף חיה בשר חבי חריחת שהיה נשוף כלה שאב לבדוק

כלל לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש ולהרמב"ם והרא"ש כל ומן שאין לה וסת צריכה בדיקה לעולם קודם תשמיש ואחר תשמיש והרמב"ם מצריך שגם הבעל יבדוק עצמו אחר תשמיש:

כג בית רמב"ם ס"ד סס

הגה ° ואין צריכים לבדוק עצמם לח' כל תשמיש ותשמיש שעושין כלילה אחת חלת מקנחין עצמן כל הלילה כעד ולמחר צריכין כדיקה ואם מכח דם טמא' °קנחה עצמו בעד ואכלה לא תשמש עד שתבדוק עצמה הגיהל ואין לה וסת:

ג °אשה שאינה רואה בפחות מי"ד ימים אחר טבילת' אבל לאחר י"ד ימים אין לה קבע עד י"ג יום דיוה כרין אשה שיש לה וסת:

תרו"ס סלסן (סי רמ"ו)

ד °יש לארם להניח את אשתו שתבדוק בעד שלו מתוך שנאמנת על שלה נאמנת על שלו:

רמב"ם פ"ד דין יו"ד

ה אם ראתה דם מחמת תשמיש ג' פעמים רצופים אסורה לשמש לעולם עם אותו בעל ויתבטל בפי שאחר זה:

קפז

דיני אשה הרואה דם מחמ' תשמיש ובו ו' סימן:

רמב"ם פ"ד מה"ע דין כ"ו

א אשה שראתה דם מחמת תשמיש ° מיד °בדקה שתושיט ידה לתחת הכר או לתחת הכסת ותטול עד לבדוק בו ותקנח עצמה משמשת ג' פעמים אם בכל ג' פעמים רצופי' ראתה דם (°וכ"ם אם מנחה ג' פעמי' לס ד' על עד סלנו) אסור לשמש עם בעל זה ° אלא תתגרש ותנשא לאחר נשאת לאח' וראתה דם מחמ' תשמיש ג' פעמים רצופים אסורה לשמש גם עם אותו בעל אא' תתגרש ותנשא לשלישי וראתה דם מחמת תשמיש ג' פעמים רצופים לא תנשא לאחר אלא

תרו"ס רמ"ב ס"ג ומ"ב ס"ק ל"ו ומ"ש ס"ק ל"ג ומ"ג ס"ק ל"ו ומ"ש ס"ק ל"ג ומ"ג ס"ק ל"ו ומ"ש ס"ק ל"ג וכן מוכח בס"ם)

הגה

כג בית רמב"ם ס"ד סס

° ואין אסור לבעל אלא עד שתבדוק: ° ואין אסור אלא מקרי מחמת תשמיש כיון כקיים ואיכא ג' פעמים רצופים ואפי' לא ראתה אלא ב' פעמים ג' פעמים ראתה ב' פעמים ואפי' ראתה ב' פעמים ולא ראתה ג' פעמים אלא ב' פעמים ראתה ב' פעמים ולא ראתה ב' פעמים אלא פעם אחת ראתה פעם אחת

דש נמצא דם על ראשו בידוע שהוא מן המקור ואשורה
ואם לאו בידוע שהוא מהצדדין יג ומיתר: (°ולף
כזמן הזה ים לסמוך לכליקו ז:)

°אם רוצה לברוק עצמה בעודה ת"ת הראשון את
ששמשה ג' פעמים סגס
ד °ים לסמוך לסכר לחפוך
לקל טו וסם הרגים כעב
וכלה כשעת תשמיש לכולי
עלמא ים לסמוך °לכליקה
כשעל הראשון:

אם שמשה טו סמוך לוסתה אנו תולין ראית משו
וסרתה ולא חשבינן לה רואה מחמת תשמיש:

אם יש מכה יו באותו מקום יח תולין בדם מכתה
יט ואם דם מכתה משונה מדם ראיתה אינה תול
בדם מכתה:

°וכל זה כשאם ים לה וסת קבוע ולו יכול לתלו
שלא כשעת וסתה כמכתה כל לף על פי שליכה
יודע בודאי מכתה מוכיחה לה כג וכן °אם (לילה ופת
קבוע) והו ספק אם הדם בא מן המקור או מן הצדדין תלינן
במכה מכח ספק ספיקא ספק מן הצדדין או מן המקור ואם
תמצא לומר מן המקור ממש היוצ מן המכה לכל אם ידוע
שבא מן המקור לעפי שים לה מכה כמקו לוכה תולה במכה
אם.

שמין רבילה לרחוץ בלילה פ"ב כיון דמקילין אם ט"ב לתלות לקולא בספק שלא הפיל רואה מחמת תשמיש כיון שמין רבילה לרחוץ או שלא
מיירי שעבר ונשמש ג' ת"ת מעכשיו ואם לא כראי או כמאבדכי פ"ב מיירי בקטן או שלא הביאם מיכאי עדיין אע"פ לפרוש מעכה כל שלא
קבעתו כנ"ל ובלילה מי"ק ל"ם ג' ונקל מכח דאם כתבר שמא לוסת דמיכו שהפילה לאר קבעתה עוד פעמ"ג ולו כ' בלוחו ומן שמא שקבעה
וסת בג' פעמים תולה בוסת דוקא: יז כלוחו מקום כו' כתב הב"ח דלין בירוזו כלל מיכח מקום שכלוחו מקום שלא ר"ל בלוחו ומן שמא שעשה
ונפל הדם ים לה לעשה מכה ולפיכך אם הדם ונפל מן המקור ל"ת שהפיל שים לה מכ' כשקר לאכל אם מוכר בשעה מכה ים לו מין תולין הדם במכה ים לה
ע"כ: יח תולין כדם מכתה כו' הנשון מ"ל כתשובה דשפיר לו בדקה עשיה בשעתו ונשפה על המוך תולין במכה ובקיאי ראיתע"ב ו"כ
פב"ח סוף סעיף ז': יט ואם לם אמכה כו' כתב הרב מעגיל ז"ל ובהרב"ח ז"ל שכתבו שהוא מעזב לכל אם הוא מעזב כ"כ ג' ואפשר כ:
בחוקת שהרם עומד וכן דעת הרמ"ם וכ"כ הפוסקים הלא כהרמב"ן ומשעה מלכי הרמ"ם שם ל"ל לאחרון לשכם אם הוא מעזב כ"כ ג' ואפשר כ:
כ וכו' עיין בפרי חדשי שהאריכתי דם ל"ל להמרדכי (ותבו"ע הביאו פרקא פ"ק דנדה ס"ק ל"ם) דשים לה וסת ומן קבוע אם ים לה הגיע עדיין הדם בוסתו ומן
ושת כוסת אלו אין לה מכה כלל ואפי' עזבו דם טהור הוא מן הצדדים משעה מיעוך תשמיש שפרי הדם טהור הוא משעה שלא כשעת
מהרמ"ל בפסקיו סי' מ"ו סבירו כן שלא לדייק מהמרדכי מכה כ"ש לכיון ל"ל דמסקין לין לוקח כח שלא בשעתו מהכי דהולין דדם טהור הוא משעה שלא הי
תולין כלל זה מכ"ש דם ל"ל לדייק מכה מכח וסת שמא שמיכה מוכיח לה לשהדוה וכבה"ג ולפיכך לשם הפוסקים שהולקים מהמרדכי מולי כיון לדייק
עוד לה הי"ת ים לה מכה וע"ב שהדברים שלא לה מכ"ש וכבה"ג שכיון שהוא הדין לוסת ומכח"כ כתבר מתולה בוסת ומדייק בקונטרס ופירוש
וכבר פתרתי שם כל הדברים בתרוכם ע"ב שלא הדבר ברור שהמרדכי מביין שבעיית ותולה כמכתה כו' וכן עיקר כבר ול"ל ובתשובה מהר"ם פדוה"ג ס"ט
ג' ונראה מתרוכים וזהו פשוט ולפ"ז ברשה לחין להתיר שלא לבעל משום דבכתה מקוה מוחזקת משום שלא לשמש משום פגום שקילו הלבוש
ין להקיל ברשה מחמת תשמיש שלכל מ"ע ברשה לייסר דבכה"ג ין למוך שהמרדכי דשפ מהרי"ן ורבה"ג ומהרשד"ם
והרמב"ם והטו' ומשל כל הפוסקים שפירשו ושים לה וסת ובשעה שמוך לוסתה שלא ים לה וסת שמוך לוסתה מפולין ים לה וסת שלא כשעת
דדם טהור הוא וכ' בתשובה מהר"ם פדוה"ג סי' ואפשר שמוכח כן מהרמב"ם שים לה וסת ומן תולה בוסתו וכן משמע מהרמב"ם (ונם זה בשים לה מכה שעשה
ומי הוא שהר חייבי לנבר להקל בנד כל הפוסקים שהחמירו עב"ל ובן הר"ב ל"ל היקל שלא להחמיר ברוח שמחמת תשמיש (ונם זה בשים לה מכה שעשה
שהיכה מוכיחה לה) ומהרי"ם ס"ג בתשובה ל"ל ואפשר שמוכח מהרמב"ם שים לה וסת תולה בוסתו וכן הוא בתשובה מהר"ם פדוה"ג ס"ט ומהרי"ל
כלל שהדבר שלא המכה לשהוה לה וע"ש ל"ק כ"ו. בב וכן אם לין כן ורין זה סוכי הר"ב בה"ל ס"ל ל"ל אם ים לה מכה בלוחו מקו
ומיכה יודע אם המכה מוכיחה לה אם מרגשת בעצמה שהדם בא מן הרחם שאשה יכולה לחלות בעצמה ואם יודע שבא מן המכה שהרים שהולה
במכה שלא כשעת וסת שעשה מיודע שבא מן המכה שאשה שלא לחלוק בלוחו מקום לה שים לה מכה בלוחו מקו
ומיכה יודע אם המכה מוכיחה לה אם מרגשת בעצמה שהדם בא מן הרחם שאשה יכולה לחלות בעצמה ואם יודע שבא מן המכה שהרים שהולה
במכה שלא כשעת וסת שעשה מיודע שבא מן המכה שאשה שלא לחלוק בלוחו מקום לה שים לה מכה בלוחו מקו
כנגדים שהרי שלוחו מכה שעשה מיודע שבא מן המכה שאשה שלא לחלוק בלוחו מקום לה שים לה מכה בלוחו מקו
מהרמ"ם ס"ג ס"ל ס"ל ס"ל

כג אם אין לה כתם כלל אלא שראתה כמין מוכיחים דם ואפילו אם ראתה כתם קטן כמו עדשה ואפילו אם ראתה כתם גדול כמו מטבע אלא שהוא דק ואינו עולה על הבגד אלא נבלע בו הרי זה אינו כלום ואינה צריכה הפסק ז' נקיים כיון דלא חזי לכתם אלא לטהרה בעלמא הרי זה כמי שלא ראתה כלום ואינה צריכה הפסק ז' נקיים כלל ואפילו ראתה כתם גדול כמו מטבע ואפילו ראתה כתם גדול כמו מטבע ב' ימים רצופים הרי זה כמי שלא ראתה כלום ואינה צריכה הפסק ז' נקיים כלל

ל"ע אלא נראיה בדיקת הספורת לג מיהו כל מקום שנראית בדיקה אם תכרה ושמש ולא רואה מותרת לתשמיש וה אלא רואה בדיקת הספורת כן נ"ל:

תשו' רשב"ם (סי' תקל"ח) יא אשה שראת מחמת תשמיש ולאחר חצי שנה חזרה וראתה מחמת תשמיש לג מותר לבעלה שהרי לא קבע בג וסתות שום ולא בדילוג לד מיהו חושש לאחרון פעם אחת וכשיניע חצי שנה מיום ראיית דם האחרון אסורה עונה אחת ואם קבוע וסת לראיית דם מחמת תשמיש ג' זמנים וסת שוה מותרת לשמש בין וסת לוסת אך ימי הוסת פורשת עד שיעקר ג' פעמים:

תשו' רשב"ם (סי' תקל"ח) יב הרואה מחמ' תשמיש ג' פעמים אסור להשהותה אף אם אינו רוצה לבא עליה אלא אם כן רוצה להשתרות על ידי שליש לה ולא ילך אצלה אלא בעדים:

ל"ע מתשמעו' ספופסת"ם יג הבועל את הבתולה כמה פעמים וראת דם מחמת תשמיש לעולם מחוקקין שד"ם בתולים עד שתשמש פעם אחת ולא תראה דם מחמת תשמיש ואם אחר כך ראתה ג' פעמים מחמ' תשמיש הוחזקה להיות רואה דם מחמ"ת תשמיש:

תשו' מהר"ם פדו"ם סי' כ' כשם תשוב' רשכ"ם (ולק"מ) קי"ך ס"ך הנשׂ יג ואפי' אם לא פסקה לראות פעם אחת אם יש לה עת קבוע כגון שרגילה לראות כל ל' יום או ל"א יום ולא תלינן כלום שמא ראתה ממנו דרך אי תאמר ואפי' תלתא תלתא כדאי' (פ"ק דנדה) ועל"ל סימן ק"ן:

רשכ"ן יד אשה שיש לה מכות ופצעים שאינה יכולה לשבול תצא מתח' בעלה כדי שלא יבטל מפריה ורביה:

קפח דיני מראות הדם ובו ס"ה סעיפים:

א כל מראה אדום בין אם הוא כהה הרבה או עמוק טמאים וכן כל מראה שחור ואין טהור אלא מראה לבן וכן מראה ירוק אפי' כמראה השעוה או הזהב וכ"ש

מרד"כ (ופסוט הירוק) כרתי"א כעשבים (וכן מראה קורין כל"ל כלו"ז ככלך ירוק הוא) ואפילו יש בו סמיכות דם והוא עב הרבה

ל"ע דלא בת"ם ט' רמ"ו דאפנעם כוס ואפילו הרגישה שנפתח מקורה ובדקה מיד ומצאה מראות הללו טהורה: הנשׂ וכן עיקר דלא כים מחמירין לטמאות אם יש בו סמיכות והוא עב ואם הרגיש שנפתח מקורם מיד ולא מצאה כלום יש עיין לקמן סימן ק"ן:

ב נאמנת אשה לומר כזה ראיתי ואבדתיו ואם הוא מראות לבן או ירוק טהור אבל אם הביאו לפניו דם והחזקנוהו בטמא או אפילו נסתפקנו אם הוא טמא או טהור והיא אומרת חכם פלוני טיהר לי כיוצא בזה אין סומכין עליה:

ג הכניסה שפופר' והוציאה בה דם טהורה וכן אם ראתה דם בחתיכה אפילו היא מבוקעת והדם בבקעים בעין שנוגע בבשרה טהורה כיון שאין דרך לראות

טור כשם ר' שמשון מתשמעו' דמו' נמרש"ם בך ן וכן אשה שנעקר מקור שלה ובמין חתיכה בשר נופלים בבית החיצון טהורה:

הנשׂ לפי זה אם כל זמן שחתיכות בכי' מחיצה אלא טהורה דתלינן שלא כחתיכה זו שהיא וודאי ושעתן ודאי מעקר מקורה ומחמת מכה היא) וחוא

כלא לה טהורה: ט לפי זה אם כל חתיכה שבעין דכל כמה שעברו אלא דוקא בעין דתלינן בדקה ולא ראתה שום דם כלל אלא דלמ"ד כשהיא היתה מחיצה דוקא בעין דתלינן דכשעת הכנסת חתיכות כבית

רבי שמעון כו"ע ס: י דתלינן כו' ומחמת מכה היא עיין כתשובת מהר"ם אלשקר סי' ק"ל:

וכה"ג כתבו סט"ו וסמוקים לקמן סי' ק"צ ס"ב גבי כתם דאם הפסיק לתוך ליומב על דם טוהר אלא כם אפילו בזמן פוש דאפ"ה שמטמיאו בכות ישראל אלא לבעול על דם טוהר לעצמן אחר כך אבל לעבין אלא תניא על מכתקה לא המתירו עכ"ל נראה דכ"ם אכתם ועוד דאבל מיבא כמי כך פיקר דאמתת תולבת אלידם דאתה דם מחמת תשמיש כ"ל:

לב מיהו כל מקום שנהגו להחמיר אפי' בראיה דק כ"ג ע"ש פיקה ולי נראה דוקא שעבר ושמש ולא ראתה אבל בראיה דק כ"ג בדורי בטעמא דתשמיש זה אלא ראתה עדיף מבדיקת הספורת ומיהו בתשובה מיימוני שכתבתי לעיל ס"ק לא דאפילו בראיה דק מוקמינן אחזקת טהרה אלא מוחזקת לטמאה ולא מקרי בדיקת הספורת ע"ש: לג מותרת לבעלה אפי' לא קבעה כן אלא שהגיע זמנה ולא ראתה פעם אחרון ולא ראתה פעם אחרון ולא ראתה אלא פעם אחת ולא ראתה כלל וכן כתב הרשב"א בתשו' שכתבתי לעיל ס"ק לא דאפילו קבעה כן אלא שהגיע זמנה ולא ראתה פעם אחרון ולא ראתה אלא פעם אחת ולא ראתה כלל ואין לחוש כלל ואפילו קבעה כן ואפילו ראתה פעם אחרון ולא ראתה אלא פעם אחת ולא ראתה כלל ואין לחוש כלל וכן כתב הרשב"א בתשו' שכתבתי לעיל ס"ק לא דאפילו קבעה כן אלא שהגיע זמנה

יא והוא שהטיל לכן כדמסיק ביצא ממכה נוגעת בריה כמין קליפות
לו שערות כו׳ ומיהו מכתב דמשמע מכה סתם סתיכה כיכר כמין סתיכות
כשר אלא שהיה בהתכון דם עכ״ל כ״כ וכ״מ כת׳ ולפמ״ש למיירי כמין
דילוע היה שכעקר המקור אלא ח״ב נם כמין לחין דכרי הכי׳ ככוכים דלף
בלא כליקה היה ילוע שמין זה דם קפוי רק שהמקור כעקר ולא הוברך
להזכיר אלא שלא כמשמ דזה עצמו דרך רפיה היה כ״ל ע״כ : יב
דומי דמפסיק רק שכקבין כ״ם זה כ״כ כ׳ וכ״מ ומשמ משקרובים :
יג נוגעת בריה ואם יש לחוש משום ולד טמאה ל״ד ב״ב משום טומאת
כקבה אפי׳ לא היה בחזקת העוברת כלקמן סי׳ קנ״ד ס״ט : יד ומסתם
פוסקי׳ לחין אפי׳ יותר מחמימות הרוח וזה כלל גדול עכ״ל הרי טבלת משמע
דכב״מ שהובאו בש״ס פוסקים היינו כחמימות הרוח : טז אבל
אם יש עליהם שום בוסק בחתיכות אלא שהוא נבקבים משמ״כ
שהוא שלחלוח הדם הוא ע״ג החתיכות כ״כ בספר מע״מ שם : טזו
ודוק כי״ב דלא כחכמ השום בוסק בחתיכות בין שהחתיכות עלו
על לבלועי׳ כ׳ קפ״ו ס״ב דהיכא דיש להסיר לא תליגן כאכת
בשעת ובחתיכות דמ״כ לא היה טמאה לעולם אבל בכה הרי מיבא
דוקא דם אלא דכרים יבשים וחלבך אפי׳ בשעת טהורה וכל״ע
שוב מצאתי בספר אפי׳ דכרי דק פ״ט ט״ע ב״ל ולפ״ז כיון שעיקר הטעם
לחיבו דם דכרים טהור לפ שבשעת ובפ׳ לפי שנפי דם אכה ס״ל לרחב״ם
ודעכו״ם דטהור לפ שבשעת ובפ׳ לפי שנפי דכרכן וכ״ם בכסף״מ דטהור
לכ״ע : יז ונ״ל כוכרומלמי ר״ם המפלת מוכח להדיא כסברא
הראשונה ומאכני על מה שכתבתי הנדמ״ם בזה נם לפ״ם אין לחוש
בחלח כימוחו כמי כו׳ כמי משמע הכי ע״ש :

קפט א מוסכת לים ל״כ ב״ב לחותו יום הסוכם ובא״ם לקמן
ס״ק ל׳ וכן מוסכת לסתם בהפלגה על שתקבע ס״ק כ״ו
כלקמן סעיף ב׳ ס״ג בהג״ה : ב מוסכת לחן הדילוע ומפורש לשמש
כל עונת הוסת ע״ד שכתבתי בס״ק ל׳ : ג שמ״ד שרואה פעם
שביה לסוף ך לראיה הראשונה הוא שמכתן ואילך כשיניש יום ך שלשי׳ :
ד וכן כרואין ימים כו׳ כלל לאשה כשרואה פעם ראשונה צריכה
לחוש פעם שביה לחותו יום כנון שרואה בתחלה בך ל״ם כשיעור צריך
לחוש לסוף ך בלילה ומשם ואילך פעם שביה צריכה לחוש
ב׳ לוסת בהפלגה וכד לקמן ס״ג בהג״ה : ה אלא לעכין כו׳ וכתב
הראב״ד ים עוד חילוק בין וסת קבוע לשאינו קבוע ויראה לקמן ס״ל
וט״ו : ו אי כו׳ בעקר אלא בב״ש ס״ל שמכתן לקמן : ז ובוסת
כשיניש כפ׳ לחותו יום על שמכתן וכלשון ל׳ קפ״ד ס״ט וט״ו ס״ב : ח
כנון שרואה יום כו׳ קבוע וסתם כו׳ שמעת דבר׳ ראיות קבוע וסתם לא לגמ
ויש מן הוקק לומר שתים מסעיפין לקמן סעיף ק״כ בשם ס״ג ומהרש״ל
משמע כתום ומהרש״ם בתשוב׳ נגד ס״ק כל ק״כ דראיה ראשונה מן
המכין אלא ה״ל שהראשונה הראשונה היתה בשעת ס״ו ובתוך כיון דראיות
לעכין יומן החודש אפי׳ אם ראה ראשונה היתה בר״ח ובכ״ט לראיה
זו ובשניה כיון לחותה יום ה׳ מחדש דב׳ אלא קבוע לה ושתי ראיות ראשונה
שיהיו מן המכין עכ״ל ומביאו כ״בדק ק״כ ע״ש בסוף ד״ה כיצד קובע כיצד
שהוחזק בג׳ לחותו כו׳ משמע דאם ראתה ד׳ לראיות אפי׳ לעכין ראיה
יחות החוזקם קבוע ושתי לראיות לרב ולפו לפסוקי׳ בסו בשהוחזק ס״ל
שלא קבעה ושתי לראיות אלא בה׳ ראיות וכ״ם הרמב״ן ומביאו

וסת ההפלגות ולכך צריכה ד׳ ראיות שראיה ראשונה אינה
פעמים חושבת ג שמיד אחר שראתה פעם אחת לסוף כ׳ חושבת ג׳ ובן בראיית הימים
שהיא לימים ידועים לחדש שמיד אחר שראתה פעם אחת ליום ידוע לחדש שבועו כ״א או כ״ה בו חושבת לפעם אחרת
לזה היום ואסורה לשמש כל אותה העונה והוא הדין לשאר מיני וסת שצריכה לחוש להם בן חוץ מוסת הדילוג
ובמו שיתבאר בסימן זה ולא אמרו שצריך לקובעם ג׳ פעמים אלא לעניין עקירה שבין שקובעתו בג׳ פעמים
אינו נעקר בפחות מג׳ פעמים שבל זמן שלא עקרתו ג׳ פעמים צריכה לחוש לו אבל ליאסר אפי׳ בפעם אחת חושבת
לו בפעם שניה ומיהו אעפ״י שהושבת לו נעקר בפעם אחת אפילו קבעתו ב׳ ימים ליום ידוע
ובשלישית לא ראתה אינה חושבת לו עוד : ג אם קבעה וסת לשעות ולא לימים אינה חושבת אלא שעתה
בלבד ווסת זה הוא נעקר בשעה אחת ואפילו בלא בדיקה : ד עוד יש חילוק בין קבעתו ג׳ פעמים ללא קבעתו
ג׳ פעמים שהקבוע אעפ״י שעברה עונתו ולא הרגישה אסורה לשמש עד שתבדוק ותמצא טהורה ושלא קבעתו ג׳
פעמים אם הגיע זמן הוסת ולא בדקה ולא ראתה בין שעברה עונתו מותרת ז עונה ביעונית היא לל׳ יום דינה
כוסת קבוע : ח פעמים שתהיה ההפלגה שקובעת בהם הוסת בדילוג ט בנון שראתה היום וראתה

ט והוא שהטיל החתיכות במים פושרין ולא נמוחו
ודוקא חתיכות קטנות יא דומיא דשפופרת אבל
חתיכ׳ גדולה טמאה אפי׳ לא ראתה כלום לפי שאי אפשר
לפתיחת הקבר בלא דם אפי׳ בנפל שלא נגמרה צורתו :
ד כל דם היוצא מן האשה בין לח בין יבש טמא ולא
עוד אלא אפי׳ יצא מכנה יג צורת בריה כמין
קליפות או כמין שערות או כמין יבחושים אדומים טמאה
והוא שיהיו נמוחים בתוך מעת לעת על ידי ששורים
אותם במים פושרין ויהיו המים פושרים כל משך מעת
לעת שהם בתוכו ושיעור ההימום כמו מים שנשאבו בקיץ
מהנהר או מהמעין ועמדו בבית שתום הבית מהממתן
וכהימום של אלוכ הוא שיעור פושרין בימות החורף :
(יד) וסתם פוסרין לימן חמין יותר מחמימות הרוח) :
ואם הם קשים כל כך שאינם נימוחים בתוך מעת לעת
טהורה אפי׳ הם נימוחים עי״מיעוך שממעכן בצפרניו
ונשם מעכן בכפרמיו ולא נימוחו טהור עכ״ל לכדוק עי׳ סריים :
ה במה דברים אמורים שאם לא נמוחו טהורה בזמן
שהם יבשי׳ גמורים הנה
שאין עמהם דם כלל טו והוא הדין שם נתמעכו לו
אבל אם יש עליהם שום נימוחו קנתן וקנתן לא
לחלוח דם טמאה : נימוחו לטמא מיהו כרשם
לי דשם כדקה נ׳ פעמים כל
מה שרוחתה ולא נימוחו כלל טוב חיכך חמין לכוך מים
שהיה רותח לאחר כך כדרך זה שכרי הנשוקה שכבריס חלו
לינן דם רק כחים ממכה שכנופה טז ודוקא כחתה שים לה
וסת ונלח כשע׳ וסתם כמו שכתבתי גבי מכה לעיל סי׳ קפ״ז :
ו במה דברים אמורי׳ שצריך בדיקה בשריה במפלת
כמין קליפות ושערות אבל חתיכות דם אף על פי
שקשה ואינו נימוח טמאה יז ויש אומרים שגם לזה
צריך בדיקה בשריה יח אם היא חתיכה קטנה כשיעור
שפופרת קנה דק שבדקים : (ל״ע)

קפט דעי אשה שיש לה וסת קבוע ושאין לה
וסת קבוע ובו ל״ד סעיפים :

א כל אשה שאין לה וסת קבוע ט חוששת ליום ל׳
לראייתה שהיא עונה בינונית לסתם נשים ואם יש
לה וסת קבוע לומן ידוע מכ״ל או מכ״ה ג חושש׳
לומן הידוע :

ב כיצד קובעתו כגון שתראה ארבעה פעמי׳ וביניהם
ג׳ זמנים שוין כגון שראתה היום ולסוף עשרים יום
פעם אחרת ועוד לסוף כ׳ יום ועוד לסוף ב׳ יום וזה נקרא
פעמים חוששת ג שמיד אחר שראתה פעם אחת לסוף כ׳ חוששת ג׳ ד וכן בראיית הימים
שהיא לימים ידועים לחדש שמיד אחר שראתה פעם אחת ליום ידוע לחדש שבועו כ״א או כ״ה בו חוששת לפעם אחרת
לזה היום ואסורה לשמש כל אותה העונה יוהוא הדין לשאר מיני וסת שצריכה לחוש להם בן חוץ מוסת הדילוג
ובמו שיתבאר בסימן זה ולא אמרו שצריך לקובעם ג׳ פעמים אלא לעניין עקירה שבין שקובעתו בג׳ פעמים
אינו נעקר בפחות מג׳ פעמים שבל זמן שלא עקרתו ג׳ פעמים צריכה לחוש לו אבל ליאסר אפי׳ בפעם אחת חוששת
לו בפעם שניה ומיהו אעפ״י שהושבת לו נעקר בפעם אחת אפילו קבעתו ב׳ ימים ליום ידוע
ובשלישית לא ראתה אינה חושבת לו עוד : ג אם קבעה וסת לשעות ולא לימים אינה חושבת אלא שעתה
בלבד ווסת זה הוא נעקר בשעה אחת ואפילו בלא בדיקה : ד עוד יש חילוק בין קבעתו ג׳ פעמים ללא קבעתו
ג׳ פעמים שהקבוע אעפ״י שעברה עונתו ולא הרגישה אסורה לשמש עד שתבדוק ותמצא טהורה ושלא קבעתו ג׳
פעמים אם הגיע זמן הוסת ולא בדקה ולא ראתה בין שעברה עונתו מותרת ז עונה ביעונית היא לל׳ יום דינה
כוסת קבוע : ח פעמים שתהיה ההפלגה שקובעת בהם הוסת בדילוג ט בנון שראתה היום וראתה

נכ׳ לאד כן מלקמן סי׳ ל׳

בי כסף הרא״ש

ה׳ ס׳ וכ״ה כסף ר״ם ס״ב

הרשב״ם פסקי מהרי״ם סי׳ מ״ו

הרא״ש ותכם ורשב״ם ור״ם ורא״ם ור״ן יהו כסם הקו׳ כי ממשמ רא״ם ורשב״ם ופוס׳

ל״ע (ובשוש) ע״כ

הרא״ש בשפי בעל הכתם

הרשב״ם

ט וראתה שנית לסוף ל' ושלישית לל"א ורביעית לל"ב
י קבעה וסת לדילוג של הפלגות יא בין שהרחיקה
דילוגה הרבה בין שלא הרחיקה אלא יום א' קבעה וסת
לדילוג השוה יב שבכל ענין שתראה משוה ראייתה
קבעה לה וסת:

ג בשם שקובעת וסת בהפלגה מימים שוים ושאינם
שוים יג כך קובע בימי החדש ובימי השבוע שוים
ושאינם שוים יד ביצד ראתה ג' פעמים בא' בשבת או
בה' בשבת או באחד בניסן ובאחד באייר ובאחד בסיון
או בה' בניסן וכה' באייר ובה' בסיון טו קבעה לה וסת
באחד בשבת או בה' בו ובאחד בחדש או בה' בואעפ"י
שאחד מלא ואחד חסר אין מרקרקין בכך:

כיצד קובעת בימי החדש בדילוג כגון שראתה
בט"ו בניסן וי"ו באייר וי"ו בסיון לא קבעה וסת טז
עד שתראה בה' לתמוז שאין ראייה לאשונה מצטרפת
כיון שאין ההפלגות שוות יח ומיהו אם היה לה
וסת קודם שהתחילה ואחר כך שינתה והראתה בדילוג
ג' פעמים קבעה וסת בדילוג לפי שאף הראשון בדילוג
ראתה אותה שדילוגה מוסת הקבוע לה יש אומרים
שאף על פי שלא ראתה אלא בט"ו בניסן וי"ו באייר וי"ו
בסיון קבעה וסת וחושש ליה בתמוז וט"ו באב ובן
לעולם יט ויש לחוש לדבריהם ולהחמיר:

ד ראתה ג' פעמים בג' חדשי בדילוג ותורה וראתה
באותם דילוגים עצמם אם נהגה כן ג' פעמים הרי זה
וסת קבוע לדילוג חלילה: כיצד ראתה ט"ו בניסן וי"ו
באייר וי"ו בסיון והורה חלילה וראתה ט"ו בתמוז וי"ו באב
וי"ו באלול ועור חורה וראתה ט"ו בת שרי וי"ו בחשון וי"ן
בכסלו קבעה לה וסת לדילוג חלילה כא וחושש
לעולם ט"ו ולחדש והוי"ו לחדש זה וי"ו לחדש זה:

ט ראתה באחד בניסן ובאחד בסיון ובאחד באב
כג קבעה לה וסת לר"ח לדילוגים אבל

רמב"ם וד"ע ז
נ"ן כשמואל
ושור לדפק
רמ"ם (מכל
נע"ש שור שכנגד
ד"ה פעמים
כרב וכן קוף
בהמ"ם שם
ר"ם וחלב ל
ורמב"ם כרב

ומביאו מעשה בנן שראתה פעם א' ופסקה כדיתה פעם שניה ט"ו לדילוג
ראשון ופסקה פעם ג' בט"ו לדילוג ב' ופסקה כ"ל ופסקה כ"ל ופסקה
בדילוג ג' שהרי ג' פעמים בדילוג אחד ופסקה ג' פעמים בדילוג אחר
הרי זה וסת לדילוג שני ופסקה ג' פעמים בדילוג ג' הרי זה וסת לדילוג
שלישי וכן לעולם ופסקה ג' פעמים בדילוג ד' הרי זה וסת לדילוג
רביעי ואם לאו לא: טז ראתה שניה ושלישית ורביעית
ופסקה כ"ל ופסקה כ"ל ופסקה כ"ל הרי זה וסת לדילוג ד' ואם לאו לא:
יז כיון שראתה ג' פעמים בדילוג אחד ופסקה ג' פעמים בדילוג
אחר הרי זה וסת לדילוג שני ואם לאו לא: יח וכיצד הוא
דילוג שני כגון שראתה בט"ו בניסן וי"ו באייר וי"ו בסיון ופסקה
ג' פעמים בדילוג ראשון הרי זה וסת לדילוג שני ואם לאו לא:

לפי שמקודם לו אלא אחד וכדלעיל: יז כיון שאין כן לא היה כראוי שיפסוק ג' פעמים בדילוג
פועלת כיון שהקודם לו לא היה קבוע וסת לא היה לה לדילוג זה וסת קבוע עד שתראה ג' פעמים
לדילוג זה ואם לא ראתה ג' פעמים בדילוג זה אלא ב' פעמים ופסקה כ"ל הרי זה כראיה
אחת ואינה כלום ואם ראתה ג' פעמים בדילוג זה ופסקה כ"ל הרי זה כראיה ב' ואינה כלום
ואם ראתה ג' פעמים בדילוג זה ופסקה ג' פעמים בדילוג אחר הרי זה כראיה ג' ואינה כלום
ואם ראתה ג' פעמים בדילוג זה ופסקה ג' פעמים בדילוג אחר ג' פעמים בדילוג אחר הרי זה
וסת לדילוג ג' ואם לאו לא: יח ואיזהו וסת הנקבע לדילוג זה שראתה ג' פעמים
בדילוג זה ופסקה ג' פעמים בדילוג אחר ג' פעמים בדילוג אחר הרי זה וסת לדילוג ג' ואם
לאו לא: יט כיצד ראתה ג' פעמים בדילוג ראשון ופסקה ג' פעמים בדילוג שני
ג' פעמים בדילוג ג' הרי זה וסת לדילוג ראשון ואם לאו לא: כ ראתה ג' פעמים
בדילוג ראשון ופסקה ג' פעמים בדילוג שני ג' פעמים בדילוג ג' ג' פעמים בדילוג ד' הרי זה
וסת לדילוג ראשון ואם לאו לא: כא ראתה ג' פעמים בדילוג ראשון ופסקה ג' פעמים
בדילוג שני ג' פעמים בדילוג ג' ג' פעמים בדילוג ד' ג' פעמים בדילוג ה' הרי זה וסת לדילוג
ראשון ואם לאו לא: כב קבעה לה וסת בכל חדש וחדש ופסקה ג' פעמים בדילוג
ראשון ג' פעמים בדילוג שני ג' פעמים בדילוג ג' הרי זה וסת לדילוג ראשון ואם לאו לא:

אבל ראתה באחד בניסן ובאחר באייר ובאחר בתמוז
ובאחד בסיון לא ראתה לא קבעה לה וסת:

ו ראתה ש"ו בניסן ו"ו באייר ו"ח בסיון כג לא קבעה וסת
כד סיון שסירגה בחדש השלישי ולא ראתה עד ל"ח בו:
א דילגה כה פעם אחת או שתים אינה חושש לדילוג
אף על פי שחושש לשאר וסתות בפעם אחת אינה
חושש לוסת הדילוג עד שתקבענו:

כל הסעיף כהלכה ל"ב כמ"ש ב"ש

יב כו וסת הסירוג ראיה ראשונה מן המנין לדברי
הכל ואף על פי שהחזיקה ראיותיה אלא שלענין
חשש וסתה בתחלה הוא שוה לדילוג כז שאינ' חוששת
לא מראש חדש לר' ח המסוך לו בגון שראתה בר' ח ניסן
חושש לר' ח אייר ואם לא ראתה עד ר' ח סיון חושש לר' ח
תמוז המסוך לו ואם לא ראתה בר' ח תמוז אינה חוששת
לר' ח אב אעפ"י שהם הפלגת ב' חדשים כעין ההפלגה
הראשונה מפני שהפסקת החדש השני ביטלה ראית
החדש הראשון וראית החדש השלישי היא התחלת
וסת והוששת לראש חדש המסוך ולא יותר:

כהלכ' ל' כספר ב"ש

יג אין האשה קובעת לה וסת אפילו ראתה ג' ר' ח וה
אחר וה אלא אם כן היו כולם בעונה אחת ביום או
בלילה ואם ראתה ג' פעמים ביום והרביעי בלילה או ג'
פעמים בלילה והרביעית ביום כח חושש ביום ובלילה
מפני ששת הוסת הראשון ומניז חשש השני שהוא
האחרון ואם ראתה פעמים ביום ופעמים בלילה שלא
על הסדר (כט ולא קבעה לחד מהן ג' פעמים) או שתראה
הראשונות ביום ושלישה אחרונות בלילה או הראשונות
בלילה והג' אחרונות ביום או ג' בוה וג' בוה חוששת
לאחרונה בלבד:

כהלכ' ל' כספר ב"ש

הנה ל המסם מרחתי חוששת לוסת המדם ולהפלגה עד
שתקבע וסת המדם בג' פעמים לוותת הפלגה
כל פעמים הו שתעקר לחד מהן כיצד ראתה

רחיצה כחתך כנסין ועזרים כו תוספת לחתך כחיי מתני
ר"ח כנסין לא רחיצה כחתך כחייר לו לא רחיצה כו תוספ
לט כחייר שהוא יום עזרים מרחיית יום עזרים מרחיצה
רחיצה כט כחייר לו לא רחיצה תוספת לעזרים כחייר
ממח קבעה לה וסת ך לחדם מהרי רחיצה עזרים לחדם
בינסן וכזה יחוסם לעזרים על מתקבע וסת ר כהיגו דלו לינוק
תוספת לעזי מלה נקבע לו עד מלחך מהן נעקר לו לינוק
תוספת לו לפעל פי מלה נקבע מהני ולינוק תוספת לוסת
הדילונין עד מתקבעו כינוק לא רחיצה ט ר כנסין לא תוספ
לט ו כחייר לא רחיצה כט ו כחייר לינוק תוספ לט כו רחיצה
טז כו לא תוספת לט כנסין ולינוק לג כו רחיצה
יח כו תוספת ליז כתמון לא ולינוק תוספת ליח כו רחיצה
יח כתמון קבעה לה וסת דילונין לימי מהדם ותוספת ליט
כחב לו וכן כדרך זה כהפלגה ודילונין כי לינוק
כינסין לו רק יח כי כדילוג תודם מרחייך מרחצנוך מן
מתכיין כמו שתכחר רחיצה ט ר כנסין לא והוספה
רחייתה (ל ימים וכינוס לו כחייר רחיצה ומתכיכה רחייתה)
נ ימים וכנסין התחילה לרחות כלו כו יח תחוספת לדילוג
ולנוס שוה מהרי מלים לרחו ג פ כלו כתדם יח תחוספת לכלן וסת
שוה כלל להולכין תמיד מתר תחילה רחייה לט וכן עיקר:
יד היתה רגילה לראות יום עשרים (יום לה בוש וסת
קבוע) ושינתה ליום שלשים וזה וזה אסורים
וכשיגיע יום עשרים לראיית ל אסורה משום וסת
הראשון ואם לא תראה בו חוששת ליום שלשי שינתה
פעמים ליום ל זה וזה אסורים שינתה ג פעמים ליום ל
הותר יום כ ונאסר יום ל ואם

שור בם ראכן נ לרע רו"ם ורש"ם ורכב"ם (ולכב"ל כם כ"מכיאן נ"ם בוף מעיקר)

ביכוכית מסחוה מלמים יום וכן מרמב"ם בת"ם כשער הוספות כח בתה פעמים דמי מפין לה וסת קבוע נריכה לחום לעוכה ביכוכי מהיום ולא מזכיר כלל מנריכה לחום לוסת מהדם וכן לקמן סי' קנ"ו (ס"ח) כתבו מרמב"ן וסט"ו דכמרסת כמלה הוקבע לה וסת מהרי הוא ככל הכמים ווחוסת מל יום לג יום כו ולא כתבו מנריכה לחום לעוכת מחוחם ולא ולמי עוכה ביכוכית מ ייכו מחדם דמשותו יום מל מדם מרחתה נו נריכה לחום לחדם הכח ותו לו ולמיה נרחה לדבר מאחי לכתבו המחמים ומט"ו לקמן מכל דג עוכות מהוא ג יום ולמייכו מחמי לחמרי כ"ם עוכה ביכוכית מיה ל יום וכלחי כבל ומרמב"ם ס"ל אף אחמי מעכב ומשכב כתב דג עוכות מיכו ג מחדם ומכיאו כי לחמן פוף ר"ח ומ"ם רחתה נ רחיות מכ עוכות מכוכות כו מלמה דחמי לחמרי כן עוכה ביכוכית ל יום מיכו מחדם ומכדבי מרמב"ן ומרס"ו דעוכה ביכוכית מיה ל יום מתחלת רחיה לחתל רחיה מרחה ולא מיכו כחתם מדם לחוה מלא ומה כ"ם מחדם מסר חוה ך"ט יום מתחלת רחיה לתחלת רחיה מרחה ולא מנהרכו לב יה מכוס לחתם מדם מלא חוה ועוד לכיון דלעולם ס"נ לחום מלא לאותו יום החדם ס"כ ס"נ לחדקד כין מלא לעולם לאותו יום מחדם עד ס"ל ס"ק ל"נ ומ"ל מחכח חוה רחיות לחברי: לא רחתה כה כחייר לו לא רחתה כו: ולעזר בשם מרמב"ן אחתי ומה לא רחתה מוסת לט כו ומשמע לחדי מרכת לא רחתה ומה כחב כחסמוך מלא רכוחה מלמר לחע"נ לכעקר ומם מל ר"ח מ"ח נריך לחום לעכין מכ"ל ומכיאן מעבדי מלך דף רכ"ו ע"ב ולל כתב מחכת מחוכי רחה הר"ב כך כתו כתוחפות שכי עב"ל מלא בלא לרע"ב רחתה כה כחייר ס"ל לחום לט כוחפת פיק לרחת לט ומין כאן מפלגה ך"ט שה מפלג"ה ל"ב יוסנוכיכת מפלגת ל"ב יו"ן ומ"ל מלחו שה מפלג"ה ל"ב יו"ן מרחיי"ו דה"ל כחיי"ו ומלכל ך' מחיי"ו ומוסם כמי לך בחיי"ו מעו וסת מחדם ומלא כמין מעו ר"ח מייר מכל יום מחדם מקוד"ו לא רחתה כל מחיי"ו וסת מחדם ל"ל מ"ח ל"ל בם"ק ל"ל נוסת מחדם מכ"ם וכ"ה מ"ם מטו ועל מ"ק ע': לב רחתה ט"ו כנסין כו"ה לעזר מרכת מ"ר כ"ם ומ"ר והוא כנון מעמ"ר ומשמ"ר לג חוספת לט כחייר לג חוספת מחדם ומשמע דמ"ל לחום לג כחייר לעזר מעמ"ר מפוש ל' יום מרחייתם ו כנסין ומוש רחיה לא"ח בם"ק ל' לנוסת מחדם מייכו ביכוכית לד
חוספת ליו כנסין לנוסת מחדם (ונם מעזם הפלגה) ולינוק תוספ לט כו מעזם וסת מפלגה ליכא מהרי כינסן מלא נחייר חם
כמנא יו דחייר הוא מפלגה ל"ב מט"ו דכינסן ויו עמינן הוא הפלגה ל"ל מ"ו דחייר ומ"ה לינוק תוספ לט כו מחמיו שה נה הפלגה ל"ב מלא ל' מ"ו
בפין ונריכה לחום להפלגה מחחרון מפוש ל"ח: לה ומינוק תוספ לט כו לחרמ"ן והוא הסכרת קרחפוכה לעיל מ"ו מכל לחמ"ן
סם קבעה כבר וסת מדילונ בר' רחיות ומוספ לחן בפ"ו לחום ל"ח כתחזו וכמו פעמים הר"ב רק יח כי בדילונ מדם מרחפוכה מן המכיאן כו' לחמ"ן מיירי הכא
בפים לה וסת קבוע קודם לכן בפ"ו לחום ל"ח מדילונ לחו ל"ח מדיכן רחיה דמ"ו ר"ח מן לוסת ליכא מן המכיאן וכמ"ל ל"ח ק' מ' לו וכן בדרך זה
כהפלגה ודילוני כו' כלומר מדילונ בהפלגה כגון מרחתה כה כנסין ולנוק ך' תוספ להפלגה ו(דמיכו ט כחייר תוספ הפלגה ך' כנסין מיוחד
נם לר"ח מייר תוספ מחוכ ומת מדם) דילונ ליום ך' (מיכו כחייר וכר"ח מייר לא רחתה) תוספ ליום כ"ח (מיכו ר"ח מון מיוחד נם ליום ך'
מייר תוספ מחוכ ומת מקבע ומת כימי מדם מחרי רחת ך' כנסין כדלעי) הגי יום ך' ולא רחתה מיוחד לחמ"ן (דיום כ"ב ונ"ב לחום בהפלגה דילונ)
ליום ך' תוספת ליום ך"ב (מיכו ך"נ בנסין) הנ יו ך"ב ולא רחתה מיוחד לחמ"ן (דיום ך"נ לרחתה מיכו ך"ד בנסין ומיכו לחמ"ן מ"ר כ"ם
וכי לה וסת קוד אך לכן אך לא כמל כ"ם לה וסת מני לרב כד רחיות בהפלגה לקבוע וסת מדילונ כהפלגה וכמ"ל מ"ח) לחרמ"ן לא רחתה ליום ך"ג מקבע
לה וסת מדילונ כמלכן ומילך מיכה תוספ מלא לדילונ כ"ב מטור בשם מרמב"ן ומוספתי בילוד: לז רק יח כי בדילונ מדם כו ג"ב דמ"ו מדילונ מדם
רחי לחמוכה מן המכיאן מוכרים נם בדילונ דהפלגה רמוכה מן המכיאן כהם ר"ח ק"ט"ם ודוק מלא מפין לפלגה כוחע מלא נב רחיות וכלל ל
ס"ב ו"ח כהפוסת מר רחיות מפי כהפלגות מוות וכל"ם: לח ומוחמב רחיתה ג יום כו ומיירי מחם"ב רחתה כיו כחייר וב"ו כו ומקבת מחרב
מיחם כן בנידות כחדים כחדים ומן ופתה נריך לפרוש מעכה כ"ו ג יום קודם או לחתר כחמניע ומן ופתה נריך לפרוש מעכה כ"ו ג יום

קודם או לאחר ש"צ וכרמה לי"ש בסב לעיל לא יין ר"ל שבריך לפרוש כל אנ'
ימים ד"ש כ"ש אם עבין שמפסיקה ופת"כ לא כן ג"ימים אז צריכה לפרוש נם קודם הוסת כפי
אם צריכה להקדיש כ"ן ג"ימים אז צריכה להקדיש ימים צריך לפרוש אותן יום
צריכה להקדיש וכרכתב כאן ושיכה שכתב לעיל ועי"ל ס"ק ט: מ
ופת לאחר שם ימים כו' סור הוסת כו' שמפסיק אנ' ימים לא רמתה כיום ד'
לא כעקר יום כ' בין שלא רמתה יום ל' שלא אם מלבנת ופת פ' פעמים
אנ' פ' ואיכה רואה בכתי לאחן אחר ואחר לראות לאחן הוסת
מלראותן עונות ואח"כ חזרה לראו ביום הוסת הראשון:
שו ביוצא בזה דין עקירת וסת ר"ח כיצד היתה רגילה
לראו בראשי חדשים אי ועבר עליה ר"ח ולא
ראתה חושש לר"ח עד שיעברו עליה ג' ר"ח או עברו
עליה ג' ר"ח ולא ראתה אינה חושש להם חזרה וראתה
בר"ח חזר הוסת למקומו:

יז כל וסת שנקבע מחמ אונס (כגון שקפצה ורואתה) כל הפעמים ב'
ואפילו ראתה בו כמה פעמים (ואפ"ה לא נקבעה ראמ"ס ס"ק
לויתו לימים) אינו וסת שמפני האונס ראתה (אי ומ"מ אמו ורואה ודם
מוסמת לו כמו וסת שאינו קבוע) (הנמוקי) קפצה וראת (ופסוע סוף
קפצה וראתה קבועה ולי בלא קפיצו כיצד קפצ לק' פעי"ם)
בא בשב וראת דם ולאחר עשרים יום קפצה בא בשבת
וראתה דם ולאחר ל' יום קפצה ביום השבת ולא ראתה
דם ולאחר השב לראתה בלא קפיצה אי הרי נקבע אחד
בשבת אחר עשרים שהרי נודע שהיום גרם לה ולא
הקפיצה וכבר נקבע יום זה ג' פעמים וכן כל כיוצא בזה:
יח קפצה ביום ידוע כגון בר"ח או באחד בשב וראתה
בו וא"ירע כן בג' ר"ח או בג' אחר בשב קבעה

יז ואם לאחר ששינתה פעם או פעמים ליום ל' לאתר
לסוף כ' אי חזר וסת של כ' למקומו והותר ל':
שו שינתה ראותיה ולא חשות אותם כגון ששינתה
פעם אחד ליום ל' והשני לל' ב וחג' לל' ד וכ נעקר
וסת הראשון אנ ואין לה וסת כלל זאם חזרה לראות
ביום הוסת הראשון חזר לקביעותו הראשון וחושש לו
תמיד עד שיעקר ממנ' ג' פעמים אי והוא אדין להפסיק
מלראותן עונות ואח"כ חזרה לראו ביום הוסת הראשון:
שו ביוצא בזה דין עקירת וסת ר"ח כיצד היתה רגילה
לראו בראשי חדשים אי ועבר עליה ר"ח ולא
ראתה חושש לר"ח עד שיעברו עליה ג' ר"ח או עברו
עליה ג' ר"ח ולא ראתה אינה חושש להם חזרה וראתה
בר"ח חזר הוסת למקומו:

יז כל וסת שנקבע מחמ אונס (כגון שקפצה ורואתה) כל הפעמים ב'
ואפילו ראתה בו כמה פעמים (ואפ"ה לא נקבעה ראמ"ס ס"ק
לויתו לימים) אינו וסת שמפני האונס ראתה (אי ומ"מ אמו ורואה ודם
מוסמת לו כמו וסת שאינו קבוע) (הנמוקי) קפצה וראת (ופסוע סוף
קפצה וראתה קבועה ולי בלא קפיצו כיצד קפצ לק' פעי"ם)
בא בשב וראת דם ולאחר עשרים יום קפצה בא בשבת
וראתה דם ולאחר ל' יום קפצה ביום השבת ולא ראתה
דם ולאחר השב לראתה בלא קפיצה אי הרי נקבע אחד
בשבת אחר עשרים שהרי נודע שהיום גרם לה ולא
הקפיצה וכבר נקבע יום זה ג' פעמים וכן כל כיוצא בזה:
יח קפצה ביום ידוע כגון בר"ח או באחד בשב וראתה
בו וא"ירע כן בג' ר"ח או בג' אחר בשב קבעה

מב כעקר ופת שלא רמתה פ' פעמים ברצוף אפי' ביום אחד ואפי' בשעה אחת
ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף ביום אחד ואפי' בשעה אחת ופת שלא רמתה
ב' פעמים ברצוף בב' ימים אחרים אפי' בב' שעות אחרות ופת שלא רמתה
ב' פעמים ברצוף בב' שעות אחרות אפי' ביום אחד ופת שלא רמתה ב' פעמים
ברצוף בב' ימים אחרים אפי' בב' שעות אחרות ופת שלא רמתה ב' פעמים
ברצוף בב' שעות אחרות אפי' ביום אחד ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף
בב' ימים אחרים אפי' בב' שעות אחרות ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף
בב' שעות אחרות אפי' ביום אחד ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב'
ימים אחרים אפי' בב' שעות אחרות ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב'
שעות אחרות אפי' ביום אחד ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב' ימים
אחרים אפי' בב' שעות אחרות ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב' שעות
אחרות אפי' ביום אחד ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב' ימים אחרים
אפי' בב' שעות אחרות ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב' שעות אחרות
אפי' ביום אחד ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב' ימים אחרים אפי'
בב' שעות אחרות ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב' שעות אחרות אפי'
ביום אחד ופת שלא רמתה ב' פעמים ברצוף בב' ימים אחרים אפי' בב'

קבעה לה וסת ו והוששת לכל פעם שתקפוץ באותו זמן ואם אחר כך הגיע אחר בשבת ולא קפצה או שקפצה בשבת אינה הוששת שהרי לאקבעה אלא לקפיצות של אחד בשבת:

יט ישקובעת וסת על ידי מקרה שיארע בגופה כגון שהפלה כפ דהיינו כאדם שפושט ורועותיו מהמת כובד או כאדם שפותח פיו מחמת כובד או כאדם כג שמוצי קול הגרון וכן אם מעמיס דרך משא או הוששת בפי כריכת ובשיפולי מעיל או שאחזוה צירי הקרחו או שראשה ואיבריה בכדים עליה בבל א כיאלו אם יאו ע לה ג פעמים וראתה קבעה לה וסת שבכל פעם שהיא הוששת מהם אסורה לשמש ומיהו בפי הנק או עיסוש של פעם אחד אין הוס נקבע כפ אלא בשעושה כן הרבה פעמים וה אחר זה ואם איע לה ג פעמים שבכל פעם עשתה כן הרבה פעמים כפ הו יוה וסת וכל אלו הוסתו שבגופה אין להם זמן ידוע אלא בכל פעם שקרה לה וה המקרה הוא וסת ואם בא וסת הנוף לזמן ידוע כגון מר ח לר ח או מכ יום לכ יום קבעה לה ום לזמן ולמיחש הוס ואינה הוששת אלא לשניהם ביחד ואם הגיע העת ולא בא המיחוש או שבא המיחוש בלא עת אינה הוששת:

כג ו וזקוק שקבעה לה וסת לבמים כיצד לכל מתחל חוסמת לכל אחד בפני עצמו כי ליום ידוע ליום מזן תקבע וכמו שמתבאר לעיל נכי וסת הדילוג ויומים לו כם בלנף וכי יומים וכן יתבאר בסמוך:

ך פיהק ב פעמים בר ח וראתה ואחר כך פיהקה שלא בר ח וראתה הוברר הדבר שאין ר ח בור כו אלא הפיהוק וכן אם בפעם השלישי ראת בר ח בלא פיהוק הובר הדבר שאין הפיהוק גורם כפ אלא חר ח אבל אם פיהקה שני פעמים בל ח ובפעם השלישי פיהקה בכ ש לחדש ולא ראתה ובר ח ראתה בלא פיהוק קבעה לה וסת לפיהוק של ר ח כט שפיהוק של אתמול גרם לראייה של ר ח:

כא פיהקה בר ח וראתה ותזרה ופיהקה בתוך ימי החדש הוששת לאותו הפיהוק ואסורה לשמש עד שתברוק שכל וסת בין של ימים בין של גוף הוששת לו בפעם אחת וש לחוש שמא תקבע וסת לפיהוק בלא ומן ידוע ואם בדקה ונמצאת שלא ראתה אינה הוששת עוד לפיהוק גרידא אבל הוששת לר ח שמא תקבע לר ח: כב וכן הדין בימים אם פיהק היום ופיהק למוך ל אם תפיהק אפילו שלא ביום ל הוששת לאותו פיהוק שמא תקבע לפיהוק גרידא פיהק בתוך ל ולא ראת אינה צריכה לחוש עוד לפיהוק גרידא אבל צריכה לחוש למוך ל וכן צריכה לחוש ליום הקבוע בחדש שפיהק בו שמא תקבע וסת לימים: כג כל אלו הוסתות שנקבעי ע מקרה אין אחד קובע עם חבירו אלא כל שפיהק ג פעמים וראת קבע וסת אבל אם פיהק פע א ונתעטש שני פעמים אין מצטרפין: כד ולכלם סוס ורחיתה לכלם כגל ורחיתה לכלם פלפלין ורחיתה לה וסת לרחות ע כל לכלת לכריס חמין ונוח אכל זה מתרחם ע מכל זיטו כמו מתרחם ע קפיטם ומחר מעשה עסיק עמקרי בחיים ע חומם וחיטם קוכעת וסת אלא עם חיטים ונוח אלו חיטו כוסת מתרחם ע מקרה שכנופס וקוכעת חות לפי כלם ומים סוים: כה וכולם אין חוששין להם אלא לשעת ביצד היתה רגילה לראות עם התחלת הוס מיד אסו כל ומן המשכת הוסת חית רגילה לראו בסופו אינה אסורה אלא בסופו בד א בומן שכל הראיה מובלע בתוך הוסת אבל אם איכל הראיה מובלע בתוך הוס לא נמשכת גם אחר הוס אסורה מתחל הוסת עד סוף עונה אחת: כו אם אחד מאלו בא לומן ידוע או וראי אסילה כל עונת הימים כמו וסת ימים גרידא: כז כשם שהוששת לום הימים בפעם אחת כך הוששת לום הנוף בפעם אחת כיצד היתה מפהק פעם אחת וראתה כשתפהק פע אחר הוששת לו ובשם שוסת הימים שאינו קבוע בפעם אחת שאפי ראת שני פעמי ליום ידוע אם הגיע ומשלישי ולא ראת נעקר לגמרי כן הוא וסת הנוף ובשם שום הימים הקבוע בג פעמים צריך עקירה ג פעמים ובדיק כן הוא וסת הקבוע בנוף ומאימתי עקירתו משיקרה מקרה ולא תראה היה המקר לומן ידוע אינו נעקר אא כ בא המקר ג פ בזמנו ולא ראת אבל במקר לבדו או ומן לבדו שלא ראת בהם אינו נעקר: כח תינוק שלא הגיע ומן לראו והיה קטן פג שלא הגיע לימי הנערות אפי הביא ב שערו וכן אפי הגיע לימי הנעורי אם בדקו ולא הביאה שתי שערות אם קובעת וסת כשאר נשים בג לאות ובארבע סד בוסת ההפלגו

ג ומוסב לכל פעם כיצד סתקפוץ נ לוסת ואכיס והמכת סטור סלין סוסת כשקר אלא כעין שהוא בקבע סרלב"ד סם ופשוט הוא וכשהת דלקמן סכ"ס: נא דסיכו כו אלו כו שלא כו שתקפיצו הקב"ה כרמ"ם ושור: נב שמוציא קול דרך סגרון ומתוך סמלכל שלכל: נג מתעטשת דרך עטשה ומאכרי סריאב"ס כפי שאמרנו כרמ"ם סיכו מלעטש וכ"כ סמ"א טר ושיכו מלעטש כמ"ש כערך עפשוטי וכל לאחר מכוונו וכפ ו וכלעז מסטרנוטר ע"כ וכרמ"ם לעכל דיכול שכיכם מעטש: נד אלא כשעוסק כך סרבה פעמים כו' אלכ סלין סוסת כקבע כך כי זה דרך כלסעולם ואין כלן מיכו: נה סלין ואם לא מאכר לפי שכל מקבע וסת לקפיצות לחוד סכם ס"ם אבל אם עשתה לפי שעה אינה קובעת וסת לקפיצות כיחיד כפ"ם ואם לא: נו וזוקק שקבעה ואת לכבים כיחיד ולא כשקבעה בעת ולא מאי כבי כיחיד ל כיכ קובע כלל לאי כדיקבע סלין קבעה לה וסת לקפיצות אלא לקפיצות כיחיד כיצד חוסם כפ"ם ואם לא: נז וזוקק שקבעה ואת לשני כיחיד כפ"ם כיצד חוסם כפ"ם ואם לא: נח אלא הל"ח שקבעה ואת לר"ח לבדו: נט שקבע וסת על לחמול כו' ל"ל לדילוג ם"ם ו"ל דאמרי' לעיל נורם ולא קפיצ' לחמול דאמרי' קפיצה דאחמול מוכח דוקא כשלא כ"כ כדילוג אבל כ"כ אפי ם"ם כעין כאמת כלכ"ל ומעין כאמת כלכ"ל ע"כ כתב ב"י ויתר מאשכנזי למר בני פיזוק דוקא על אחמול גרם מבקפ"ה: ס אינה מוששת עוד לכלוסת אלא שקבע ב"ם פוסק כיצד בפעם ג' לאכל וסת לר"ח אפילו בלא פיזוק ומשעה לימוכ ביכוכית ג"כ לאוס עוכה לכלם ומשעה לימוכ ביכוכית ומשע כפעיף שאחרי ומוסק לפיזוק ג"כ לאוס עוכה לכלם ומשעה לימוכ ביכוכית: סא אלא כאשכת גם לאחר הוסת כראה כ"ם אם מהלגם נם קולם הוסת דכריכ לפרוש כל אותה העוכה אלאחר הוסת וכל הוסת וכן מוכח בקפ"ו ומכיאו כ' ואפי לכלכ אחר כל אחר כל הוסת ונ"ב: סב עד סוף עוכה ג' יום או לילה כלעיל סי' קפ"ד ם"ב ומשע"ה ם"ו מעיכן דאם ואת כאשר ג' לילה ג' יומים ם"ל לפרוש אלא עוכה ראשונה ל אם ם"ג מסוכה עוכה ב"כ ומכ"ם כתב דאם לאחר עוכה ראשונה ל אם ם"ג לאחר כין ראם ג' יומים כלעיל סי' קפ"ד ם"ק עיין לאם כראה ג' ם"ל דאם וכן כל ל אם ג' יומים כלעיל סי' קפ"ד ם"ק עיין לאם כאשר כמשך כו ומכיאו כ' לעיל סי' קפ"ד סוף ל"ה ואם כאשר ג' יומים כו' ועוד דאם לא ראת אלא יום אחד ואם ם"ג לפרוש ג' יום אלא כאשר כמשך כן והוא לא כראה לפרוש עד סוף כל העוכה: תצלום דיכי קפיצה ומאי כנוף ע"ל סי' קפ"ד מקל"ב: סג אלא הניחי לימי הפעוכרים כו' לכיכו סקיל מקומה מ"ב שכיסו ום כלכל סי' קפ"ד ס"ב: סד כוסתו ההפלגו ם כלל שאר מיכי וסתו שכתבתי: שפ

טור כג ד"ה
טור כג ש"ך
טור כג ס"ק

טור כג ו"ה

ס"ק ס"ק ס"ק
ומר ריש סכו
כ' כם כ"ה כ"ב
כ' כם כ"ה

טור כג ד"ה

עד סוף עונה ל"ש הכל טור כם כ"ה כ"ב

סה מלא טים הפרס כו׳ כלומר דבנדלא כסקבע וסת למריכן לעיל דבעי׳ שתקריהו בג׳ פ׳ וסיימו טיבוע ומן וסת הלא תרמס ג״פ אבל ס״ק א מקיר אלא כיון שבא ג׳ עונות ביכוני מורה לקדמות ומשכח לה בוסת הקדם בם ירוע תרמה מב׳ קדמים לב׳ קדמים דבנדולא שקבע ושקה בעיכן טיעבור עליה ג״פ מב׳ קדמים לב׳ קדמים ולא תרמה אבל בקבקה שני כ׳ וס וכן בוסת הקפלנב אם היה לה וסת מל׳ לל״ם בנדולא בעיכן טיעברו עליה ג״פ מל״ם לל׳ ולא תרמ׳ דסייכו קט׳ ימי׳ ובקבקה שני כ׳ וס וכדאמרי׳ בטבעת לפי טאיכא בה דמים בתנלא דתמזכים מקדה היה והלכך עקירת כב׳ עונות ביכוני כמסקנת כפי׳ אלכך בקט אלמה עונות ביכוני הקדמים׳ טעיקר כ״ב בתר׳ שקבע למה בקט שמקדה ג׳ עונו׳ ביכוני אבל לל׳ בספק ג׳ עונו׳ מהעונות ביכוני דתמזכו׳ היה מה טיהיה כן ע״ב טהאריך וכל דבריו לאיכם כרש׳ דהה לדבר ברור כדפי׳ ויהו מה שהכין בם דרישת לדבקה אלא תור לרתות היה הוא בכוונה כפה ובה כקובעים לתרון בסב׳ עליו בוה ולפעל״ב כ״ש מיהו בהפלגה לא טייך לומר שתכיר הוסת בפעם ראשון עד שתתחזר לרתות פתר כ׳ בלקמן סוף הסימן ומ״ש ולפי זה תורה לרתות בשתי עונות מכחכו כו׳ מכלל דבריהם שלא תורה לרתות בכלל מיירי מבכחתא לה בוסת הקדם בם ירוע וכתב ס״ב בוסת הפלגה וכן בדמתה לתקר כ״ב ס״ק ב דקדמים לא תקיב רתיים לכלל דבר דתיים דעלמא הפלגה ס״ק בבחינת תב לרתות וכדלעיל סי׳ ס״ב ולפלך ס״ק ולפי זה תורה לרתות בשתי עונות בו׳ בהפלגה מיירי ע״כ בתורה לרתות כ לתיר סיי דהקדים תשיב רתיים לבהפלגה (ומשמר לזה כיון שב״ח בא״ס בשבלי הזהב סי׳ ל״ה אות ל״ו) וזה כדור וכדרים שלא פעם ס״כ שלא תלי תורה לרתות פעמים כו׳ ע״ש) וזה כדור וכדרים ובדרים בא״ס בתב דמ״ש תלי תורה תוסת בוסת לוסת בוסת הרתמזן כו׳ תקבי תמ״ש לתמז ותלי תורה לרתות דתל״ל בלא רתמה בלל ב״ח בוסת הרתמזן בתם מ״ש לתמז בתר״ח לו ס״ב בהפלגה בתם מ״ש לתמז בתר״ח לו ס״ב בתם מ״ש לתמז בתר״ח לו ס״ב בתם מ״ש לתמז בתר״ח לו ס״ב

אם למודה לראשי חדשים עד חושש לראש חדש
ראשון עד שהיא פוגעת בו וכן כל כיוצא בזה: וכן
הדין אם היה לה וסת הפוך או לומן ידוע אבל אם היה
וסתה וסת ההפלגה עד אי אפשר לחוש עד שתחזור
לראות חזרה לראות אפילו פעם אחת חוששת יום
ההפלגה שהיתה למודה להפליג:

קץ דיני בתמים ובדיקת האשה ובו נד סעיפים

א דבר תורה אין האשה מטמאה ולא אסורה לבעל
עד שתרגיש שיצא דם מבשרה וחכמים גזרו
על כתם שנמצא בגופה או בבגדיה שהיא טמאה
ואסורה לבעלה אפילו לא הרגישה ואפילו בדק עצמה
ומצאה טהורה וצריכה הפסק טהרה שתבדוק עצמה
ותמצא טהורה ואחר כך תמנה ז נקיים חוץ מיום
המציאה (כלומר שתהא ולילותיכם סיתכלו לקמן
קנ"ו) ואם הרגיש שנפתח מקורה להוציא
דם ובדקה אחר כך ולא מצאה כלום יש מי שאומר תמ"ס סי' רמ"ו
שהיא טמאה:

ב לא גזרו בתינוקות שלא הגיע ומנה לראות דהיינו
שהיא פחותה מ"ב אפילו הביאה שתי שערות
ובן אפילו היתה יתירה מ"ב אם בדקוה ולא הביאה
שתי שערות ג בין שהיא בתולה בין שהיא בעולה
ואפילו אם ראתה כבר שני פעמים אבל לאחר שראתה
ג פעמים חוששת לכתם: תו"כ רמב"ם

ג היתה שופעת כמה ימים או שרויה מולפת טיף
אחר טיף בלא הפסק אינו אלא כראייה אחת עד
שתפסוק ד אבל אם פסקה מעט וחזרה וראתה ג
פעמים אפילו ביום א הרי זו מוחזקת בדמים ובתמה
טמא ויש מי שאומר שאין בתמה שמא אלא אם כן שמ"ס פ"ט
ראתה דם ג וסתית:

(ויש להחמיר כסברת הראבי"ה) הי"מ סכר"ל ורמב"ן ורשב"ם וטור ועי"פ

ד תינוקת שלא הגיע ומנה לראות וראתה ג פעמים
ופסקה מלראות שיעור ג עונות שהם צ יום חוזר
לקדמות ה ובתמ טהור עד שתחזור ותרא ג פעמים:

ה לא גזרו על הכתם אלא אם כן יש בו כגריס מג"כ סי' קפ"ג
ועור ושיעור הגריס הוא כשתי עדשים (בינוניות) (טור)
ושיעור עדשים עשרי וארבע שערות (ר"ן מהגה"מ)
שערות ח כמו שהן קבועין כנופו של שם ו ובל
זמן שאין בו כזה השיעור אנו תולין לומר דם בנה הוא
אעפ"י שלא הרגה כנה אבל משיש בו כזה השיעור אין
תולין בכנה בין אם הוא מרובע או אם הוא ארוך ואם
נודמן לה גריס יותר גדול מזה השיעור משערין בו:

ו הא דבעינן שיעורא בין בכתם הנמצא על חלוקה
בין בכתם הנמצא על בשרה ויש שלא אמרו
אלא בכתם הנמצא על חלוקה אבל כתם הנמצא על
בשרה בלבד במקומות שחוששין להם אין לו שיעור
ז אם הרגה כ פשפשאו הריח ריחו תולה
בו עד כתורמוס:

ח אם אין בכתם במקום אחר כגריס ועור אעפ"י שיש
שם טיפין הרבה סמוכין זה לזה עד שאם נצלפם

יש

ע"פ שאין לעכין הסברא הזאת דסיבא סהוא מבוי תולינן ולא דברו אלא בדבר שאין לו סיבה שכאן ש"מ הרבה מהם עיירות ומקומות שאנשיה לרוב תולין בו עד כתורמוס ע"פ דברי הרמב"ם ורוב הפוסקים שומעין להקל: יב פשטים כל"ן ומכין פרישה:

עד מוסכת לר"ת דאמרן ואף אם לא רחקה כו מוסכת לר"ת שכ
וכ לא שכיחו עוקר בפקות מב"ב והמחמירים נפשוט קום:
עה שהיה מונעת בו ונטור כתב בפסקיה ס"ס הרמב"ן שהיכ
מוזר עד שתרחם פעם א' ושתרחץ ס"ס מוזר לומר שפעמי
רחקה בזמן ופסק"ב וכן דעת הרחב"ד דם כעלי כפם ומכילו כ' ולא
ידעתי למה הזכירו המחבר דעתם דהם רבים ג' כיכו ונם דעת השור
ברחקה כן ועוד דהם נוסחות דליכא סוגיין לפקל: עו ס"ס לחוש
כו שכיחי מין כאן אם רחקה שכשיצר בפלגה ממכה:

קץ א ואם הרגישה שכפתח מקור כו' כ"ג ס' קפ"ח ס"ק
ומ"ש פסק: ב מ"ב שכח ויום א' כקהות בתקנת
סופרי סטור וכן כוח כ"ם ופום ופשוט הוא: ג בין שהיה כו
כעב מהרם"ל ושלידכא כל אלה שים לה בעל תוכשת לכתמים ופלגה
היא קטכה שהרי לפי' לדם בתולים מוכה ז' נקיים ואין לפקל מקומכה
ע"כ ל וכ"כ בתב דודאי אין לפקל מקומכה אבל רחיצתו מדם בתולי
היכא רחיצה דהתם כיון דדם בתולים הוא בגופה ים להחמיר טפי מבכתמי
ולפעל"ד מדקאמר ס"ם בקטכה שמא מדיכים שלא מלוכלכים כדם
שלפע ולא קאמר בכותל שמפולו גופה מלוכלך כדם
דוקא דם יכין שלכן לפקל אבל לא כשכא מלגופה ע"כ ופקס
דהא מעשה דשריות הוא בקטכה שחבעים לא גזרו בה וכדכת רבי
והרמב"ם בת"ק ונשאר בפוסקים ומ"ש מוקמינן מדין תורה לחוכ טמא
כיון שלא הרגיש כן ומכאים גזרו על כתם שכשא כגדים כו
ולא גזרו בקטן ומכאן ואילך גזרו בקטנה כלל אפילו כשאין
גופה והא דקאמר בש"ם מדיכים ס"ם מלוכלכים כדמה דם ס"ם גופו שא
תורם ומ"מ בקט ע"ק בסק ק"ל לקמן ס' ק"ב דהכותל קטכה מאי'
לא רחקה דם כלל טמאה אבל כ"ל לדקדק בכלל מדם בתולים וכמ"ש
הרמ"ם ל"פ תיכוקת בני דם מן המקור כו' אלא טמא מומחזו לא
בשכיל שכשא גופה דם מן המקור כו' אלא בשביל שכשא מדם בתולים
עכשיו לכל היא מסורה ואין בין קטכה לגדולה ובין רחקה
ללא רחקה ועוד מכאן לדקטן ירחץ תוקפו לכל הפחות דכותיכו
להצות כולן עכ"ל ומכאן נ' וכ"ם ודקדוקים לקמן סי' ק"ב מכאן
הכא וק"ל ומ"ש ס"ם ודאי אין לפקל מן המכסן כו' לומר מכי
שאין בהם מכאן ומ"ש מדברי הרמב"ם בגופה כרחקה שאין מכאן בזה רק
דהם בתולים ומשם למד לכאן ועוד דהלכך יודע דלכך שאיכו מכוי
אין ס"ד כו שכשא וכ"ם והרמב"ם וכ"ם פ"ו מה' מאכלות אסורי
ע"ש ומה שלכן היה לכאורה כן הוא כדכתבו בשו"ת ומהרי"ל
ומהר"ם מקרוכים שפשעו שכתבו לקמן סי' ק"ג דמכוותא דקטכה
מחקה (ומה שהרמ"ם ודוקא בתוספתי כ"כ ע"פ הש"ם וכלקמן סי' ק"ג
בכל כ"ם) במקצו כאן דכתבים טהורים: ד לכל אלה שכתבו כו'
לא רקו אלא לאותה שכתבה בתוספתא אבל בשופעת אפי' פסק מעט ורחקה
והפסיק כך פעמים כאין שכיח מופעת אינה אלא כמו רחקה
דמ"ם לאותה שופעת כאין ימים ומקיש וכ"ע ס"ל: ה
וכתבים טהור אפי' תורה לאותה שכיחה לטמאה וכלקמן סי'
קפ"ט מכל' פ' שתולה ג': ו ושיעור עדשה כל' שערות כו'
כל אלה כמו שכתבתי בפסקים ושיעור עדשים ד' שערות ושערות
בתל שלים בתוכן ברחבותכם כ' שערות ושכר הגדים שוה כ' ואת כו'
אלא כ': ז שהוא ג' כלומר שהגריס הוא ג' שערות לפי
ג' על ג' לאורך ולרוחב: ח כמו שהם קטנים כו' ל' עם הקטן
שכיכים ולא כמו שהן הגדולים וה אלא ה' ושש ושבע: ט וכן
סלין כו כזה השיעור ל' סלין כו כגריס ועוד: י ולפע"ד אין
ס"ם זה פסק כהלכתא דלקמן ס"ם ולפע"ד אין לפקל כלל דבס"ם (ל"ל
כ"ת ס"ת) נכי לא לפע"ד עכיד כרבעוכתא דבס"ם לחם לא כן
תקט מאי שלחם על בשרו פסק טמא אלא מלוכלו פסק טהור הא על
מלוכלו כמו כתם מרדעצור כ' לפי' כרחיב"ו ובכ"י ל' סי' ס' וכ"כ
דעת התו' והרא"ש וכ"פ בהג"א בשם ר' שמשון. א אם הרגה כו'
ודעת הרמב"ם דכתקומות שהפשעם והרגם מכוי תולין כח כתורמוס
אעפ"י שלא הרגה והכ"ת בתולים מזוז דדם ומ"ש דדם
דכתתים שומעין לקל: יב פשטים כל"ן ומכין פרישה:

יש בהם יותר מכגרים שהורה שאנו תולין כל שיפרה
ושיפה בכנה עד שיהא בו כגרים ועוד במקום אחד ויש
אומרי' דוקא בשנמצאו על חלוקה אבל אם
נמצאו על בשרה מצטרפין לכגרים ועוד:

ט כתם הנמצא על בשרה שהוא ארוך כרצועה
או עגול או שהיו שניהן שניקאו שחיה אורך הכתם
על רוחב יריכה או שהיה נראה כאילו הוא ממטה
למעלה הואיל והואכנגד בית תורפ' שמאה ואין אומרי'
אילו נטף מן חגוף לא היה כזה:

י כתם שנמצא על דבר טו שאינו מקבל טומאה
לא גזרו עליו כיצד בדק קרקע עולם (לו בית הכסא
שאינו מקבל טומאה) טז או כל דבר שאינו מקבל טומא'
וישבה עליו ומצאה בו כתם וכן כתם שנמצא על בגד
צבוע שהורה (לפיכך תלכם הלכה כנדי כשנכנסין כדי
להניקה מכתמים) (רשב"ם וש"ם)

יא לא בכל מקום שימצא שם כתם שמא במקום
שאיפשי שבא שם מן הפקור ביצ נמצ על עקיבה
טמא וכן אם נמצא על כל אורך שוקה ופרסותיה
מבפנים והם המקומות חנדבקים זה בזה בעת שתעמ'
ותדבק רגל ברגל ושוק בשוק וכן אם נמצא על ראש
גודל רגליה (יז וכ"ם על רגליה ממש) יח וכן אם נמצ'
על ידיה אפי' על קשרי אצבעותיה שהידים עסקנורת
הן ושמא נגעו באותו מקום יט אבל אם נמצא על
שוקיה ועל פרסותיה לצד חוץ או אפי' מהצדדין ואצ'ל
למעלה מאותו מקום טהורה ואם יודעת ך שנזדקרה
והגביה רגליה למעלה טמאה בכל מקום שתמצאנו
אפילו למעלה כ מהחגור בין מלפניה בין מלאחריה
אפי' עבירה בשוק של טבחים או נתעסקה בבתמ"ם
ודוק כשנמצ על בשרה לבד אבל אם נמצא על בשל'
וגם על הלוקה אם עבירה בשוק של טבחים או נתעסק
בכתמים תולה בו בין שנמצ למטן מהחגור או שהגביה
רגליה ונמצא למעל מהחגור כא בר"א שכשנמצא
הכתם על בשרה בלבד אינה תולה בשאין לה לתלות
אלא בעסק הכתמים או בשוק של טבחים כב אבל אם
יש מבה בגופה שיכולה לתלות בה שאיפשר שבא
הדם ממנה תולה בה ושהור ואם המבה בבתפ' והכתם
על יריבה במקום שאי אפשר לבא מהמבה טמאה:

יב נמצא הכתם על חלוקה למטה מהחגור או
במקום החגור עצמו טמאה אפי' נמצא לצד חוץ
(ואין חילוק בין כמה כחלוק לפניה או מאחריה או מן
הצדדין מפני שהכנדים מוזרין קטן וכתם) ואם עברה
בשוק של טבחים שהורה אפילו נמצא לצד פנים כד
ועל בשרה ואם נמצא על חלוקה בלבד כה מהחגור
ולמעלה שהורה אפילו נזדקרה והגביה רגליה כו ואפי'
לא עברה בשוק של טבחים כז שאילו באמן המקור
היה נמצא על בשרה:

נמצא

כא מהחגור הוא סיכור שמוגרים בו הכנסים לכנ' עוקת הרצ"ג
כב כל"ל כן כלונ'כ"ל שאיכו תול"כ שכתם נמצא על בשרה לכך כנון למטה
כג מכל מקום יש מכה כו' ותוך ג' יומים
כד ועל בשר לכיון לפי' כמה כלל קנ"ו ס"ק יב:
כה מהחגור ולמעלה טמא' שכל בחלוק לבד לפיכך הוזקק
כו ואפי' לא עברה בשוק של טבחים אלא נמצא על בשרה
כז שאילו באמן המקור ולא נתעסק בכתמים ולא בזדקרה לפי' שאין לה לטמא
כח מוקף ויורד וכונע פעמים לף בחלוק ובלף יבש בכשרה לפי' לפשר הרצ"ג

טור ורמב"ם כשם רמ"ב ל רמב"ם פ"ט מהל' ב' ל"ט

רמ"ב כספר כ"ם בלבוש רמב"ם ורמב"ם פ"ט

מרד"כ פ"ב (ופ"ק) רמב"ם ורמ"ם ומור ורמב"ם בלף כרמב"ן

כי כתם כרמב"ם

פרמב"ן ורמב"ם

יג נמצא על כף בית יד של חלוף אם המקו שנמצא בו הדם בבית יד מגיע עד בית תורפה טמאה אפילו אינה יכולה להגיע שם לא אם כן תשחה הרב ואם אינו יכולה ליגע שם בלל טהורה:

יד היתה פושטתו ומתכסה בו בלילה בכל מקום שימצא בו טמא מפני שהוא (חוץ) הילך והילך וכן הדין אם נמצא במעורת שמכסה ראשה או שחוגר בו ואם קשרה בו ראשה היטב וכשנעור ג כ מצאתו קשור יפה אינה חוששת:

טו שתי נשים שביטו ראשן בחלוק אחד שתיהן טמאו ואם אחת כיסתה והאחרת לא כיסתה אף על פי ששתיהן לבשו החלוק ונמצא הכתם למעל מהחגו אותה שכסתה טמאה והאחרת טהורה:

טז אם יש לה מכה כד בעוראה ונמצ הכתם בחלוק אפי לכמה מהחגור שאי אפשר ליגע שם מהמכה אם פושטתו ומתכסה בו תולה במכת שאני אומר נתהפך ובא לו שם:

יז מצאה כתם למעלה מהחגור וכתם למטה ממנו ויודעת שלא נודקר שהוה שאני אומר כמו שהעליון בא מעלמא כך בא התחתון במה דברי אמורים כשיש בעליון כגרים ועוד אור שוראי מעלמא בא שהרי אין לתלותו ברגה אבל אם אין בו כגרים ועוד אין תולין אותי מעלמא דשמא דם נכה הוא ואם יש בתחתון כגרים ועוד שאין לתלות בכנה שמאה:

יח כיון שכתמים דרבנן מקילין בהם ותולה בכל דבר שיכול לתלו ביצר שחט בהמ חי ארעופאו נתעסק בכתמים או יש בה בצד המתעסקים בהם או שעברה בשוק של טבחים ונמצא דם בבגדיה תולה בה וטהורה אפילו לובשת ג חלוקים זה על זה ונמצא אפילו בתחתון טהורה אבל אם נמצא על בשרה אינה תולה לכ אלא אם כן יש לה מכה בגופה או תולה בה אפ לו על בשרה אם ה א במקום שאפשר לדם לנטף משם ואפילו נתרפאת אם איפשר להתגלע ולהוציא דם על ידי חיכוך תול בה ואף על פי שעבשיו עלת עליה קרום ואינה מנפשפת:

יט כשם שתולה בה כך תולה בבנה ובבעלה אם נתעסקו בכתמי אם יש בהם מכה לפי שדרכם ליגע בה אבל אם היו עסוקים בדם ולא נמצא בהם דם אינה תולה בהם אא כ שהשה וכיוצא בהם (ל"ע וכ") סנס לה וס"ס מכה כמשמ עם כמים אים להם מכות כנופין תולה כהן כמו בכתם ובכעלה: ך מי שרגיל לצאת ממנו דם דרך האמה ובשעת השמיש נמצא בעך האשה דם תולה בבעלה: כא היכא דאשתכח כתם בשיפולה או מאחורה ומכה איכא מקמה תליא בה דאיפשי אריתבא חך דבתל אתא לקמה ונטפה בה מהאי מכה: כב כפק אם עברה בשוק של טבחים או אם ישבה בצד המתעסקים בכתמים אינה תולה בהם במה דברים אמורים בעיר שהטבחים או המתעסקים בכרמים יושבים במקום דוע אבל אם דרכם להתעסק כאן ובאן תולין אפי מסתק שמא נתעסק במקום שעברה ולא הרגיש: כג נתעסקה בדבר אדום ונמצא עליה כתם שחור או איפכא אין תולין בו במה דברי אמורים אדום בשחור ושחור באדום אבל אדום באדום ושחור בשחור אפי אם אינו ניכר ממש שדומה לו תולה בו כגון שנתעסק במי תלתן או במי בשראו בקילור אדום קצת תולה בו והארום: כד נתעסקה בתרנגולת תולה בו אדום ושחור וכרכומי לפי שדם שחיטתה אדום ודם איבריה שחור ודם בני מעיה כרכומי: כה בנשים שנתעסקו בצפור אחד שאין בו דם אלא כסלע ונמצא על בל אחת כסלע שתיהן טמאות: כו נתעסקה בדם שאי אפשר שיהה ממנו כתם אלא כגרים ונמצא עליה כשני גרסין הרי זה תולה כגרים בדם שנתעסקה בו וכגרים במאבולת אבל אם נמצא הכתם יותר מכשני גרסין טמאה (ל"ע וים מחמירין ומטמאין ככל וים וס"מ כרתם לים למוך לחקלין לכתמי מומעין להקל) כו נתעסקה בפחות מכגרים ונמצא עליה כגרים אעוד לו שהורה שאני אומר כ"ם זה מעסק הכתמים הוא וכבר היה שם דם מאבולת שנצטרף אליו עד שחזר ליות מכגרים לו וכן אם נתעסק בפחות מכגרים ונמצ עליה כשני גרסין שהור (ראכ"ן לפעמים) סנס לה וים מחמירין ומטמירין ומכל מקום אם נתעסק כלם וכל"ם כתב ויודעת ככתם חלוקה וחמרינן מסיה כלם כסיעור הכתם: כח לה האשה שמצא על חלוקה בשני גרסין וכינה מעובה בו שהורה שהגרים האחד ודאי מבינה המעובה בו וכגרים ואשני אנו תולין אותו בב נה אחרת כיון שאין בו כגרים ועוד: כט הרגה פשפש שאנו תולין בו עד כתורמוס חזר בתורמוס לשיעור הגרים לכל הדינים שאמרנו: ל אם צריכה להקיף הכתם לדבר שיהא תולה בו אלא תולה מן הכתם עד שתדע שזה שחור וזה אדום: לא מצאה כתם ואין לה במה לתלות ודבר מסופק אם הוא דם או צבע מעברת עליו וסמני אם עמד בעיניו הרי זה צבע וטהורה ואם

כתב ל"ירושם אפ"ה כאשכא על חלוקה פ"ק לוק תבדוק לה כלל ופאמרי הוא כל ול"ע: בח בית יד שקורין כל"ם מרכל"ל סנפ"ה פרים סכ"ם בט בנוסר"ה ייכו כנדרי שנוסר שמו ק"ם לינע שם מסתכה שם לא עכ"ל שמנסתמו ומתכסה בו שכל בנוסר שמא כלמו יכו תולה בם כלמ"ם וכ"ם ופנסקים וכ"ם כ"ל כל ס"ק עין מחויק כו': ל ויודעת פאנא נודקר כו' נאפ"ה כלמ"ל סעיף ג' פאמרי פמ"ק תוכם שמא כודקר מאמי יכה שים עוד ויעוקמ לאחר כשכם שתחתון ונם שייכו תולין לומר לא נודקר ועשלמא אתי ואפ"ה כתלה נם שכשם שתחתון בוש לומר כשם שזה מעלמא אתי כן אחרי עשלמא אתי וכשכא כתלמלכו הוי כ"ל ולא לקולא ולכולי שמי מקילינן כ"כ הטעם: לא מכל מקום כן דשמא דם כשם הוא ומקילינן כשכם שיש בהתחתון כגרים ועוד טמא': לב שם כ"ם לא מכש כן שיש בהתחתון כגרים מ"ל מאי שנא: לג מכל מקום כן כתב הרא"ש ז"ל ונראה כשכא שכשם כנדרי שם עשקים בדם מכל מקום כשכם שיש בהם כגרים טמאין ואפי בהם דם כ"ם: לד וה"ם כן נראה דמקנו כשכם וסנסק וכשכם שכנגנו כשכם שיש כשם דם כ"ם: לה וכעלם הייכו מעמם דמכנו לינע כשם וכ"כ דכתם: לה וים מחמירין כו' ולא דקו אפי' כתעמקם בכגרים וכמאן עליה כגרים ועוד טמא כ"כ מעלמא כדברים מן הים ל"ם לסדי: לו מהורה היכו כשמעמק שכתעמק כו שהוא פחות מכגרים הוא כל כך כמו הוא עוד כגון שהוא עוד נגרים שהיו לים שכתעמק בתי נגרים כ"ל פמנו': לו וכן אם כתעמק כו' ואמעלכי אלך לקו רפ"ג ע"ב וסדרים וכה"ם שכנגנו עד לכאן מעין דמעשה כשם כיון דאיכא בירתין מתעמק מיעור כשם דם"ם זו מכתעמק בכגרים וכאמת עליה כב גרים ועוד דאמרי' כשם דם"ם דלא אמרי' סדי דם מעמק בימי נדתי ומי ל לכ' לכ' סיעור ויל לכ' לכ' סיעור ל"ם ס טמא כ"ב כל הפיסקי ויש"ו כשכא וס שלכאי וכ"כ לאמרי' כ"ם סדי טעם בי מנדתי ומי ס ל לכ' כן מכרתב"ן מסכ"ם פעור פשם מעוכא נ"ם ואם שלמר כן ואם מכרתב"ם מיכו מכון עב"ל ולכאים נרולים כם: לוח מאמר כאשכא כו' אמי' כשם לכתעמק בכגרים עשק"ם כשם ס"ם נס"ם: והוא

לח וכו׳ מקבל טומאה מכל מ״מ אין מקבל טומאה טהורה כלעיל מ״ד דאין לפלוך כיון כתם לרס רכיון דלא הרגישה אינה מכשרה מהורה מדאורייתא ורבנן הוא דגזרו וכדבר שאין מקבל טומאה לא גזרו וכ״כ בדרישה סע״ב : מ אם יזדמן שתעבור כו׳ ל״ש אינה מקום בין לגליס כגר לעיני מקום וכ״כ בפרישה : מא ואם אינה מרגשת עליו טמאה וכן פסק בכנסת הגדולה בשם קצי פרישה דאף דלעיל אינה מרגשת מ״מ כיון דלעיל מיירי בשאינה מרגשת כלל אפילו לאחר זמן אבל הכא מיירי שמרגשת לאחר זמן אלא שאינה יודעת אימתי נפלה לפיכך אינה מכשרת אלא מספק ומ״מ נראה דאפילו הכי אם ידעה שהיתה בשעת הבדיקה שהיא מכשרת ודלא כמ״ש בפרישה ובכנסת הגדולה וכ״כ בשם הרב מהרי״ט ז״ל ועיין בתשובת מהר״ם אלשקר סי׳ ס״ב ובתשובת מהרי״ט ח״ב סי׳ ל״ב ובתשובת מהר״ם בן חביב ח״ב סי׳ ק״ל ובתשובת מהר״ם אלשיך סי׳ ר״ל ובתשובת מהר״ם מינץ סי׳ ק״ו ובתשובת מהר״ם בן לב ח״ב סי׳ ל״ג ובתשובת מהר״ם בן עטר ח״ב סי׳ ל״ב

מז ברקה חלוקה ופשטתו ומצאה טהור והשאילה
להברתה ולבשה ומצאה בו כתם הראשון טהורה
והשניה טמאה:

מא לבשה חלוק חבדוק לה ופשטתו והשאילתו
לישראלית מת נדה או לעכו"ם מת שהגיע ומנה
לראות וראתה פעם אחת אעפי שאינה רואה בימי שלת
החלוק ואחר כך נמצא בו כתם תולה בהן ושהור והוא
הדין כי אם בדקתו והשאילתו להן ואחר כך לבשתו
היא ומצאה בו כתם שתולה בהן כפ ואפי היא בספירת
ז' נקיים: (וע"ל סי' קצ"ו ודבר ימים הלשכוני שלז נקייס כב
אין מקילין בכתמים לתלות בכבר לאחר):

מב השאילתו לקטנה שלא ראתה מעולם ולבשתו
קטנה או לאחר שנבעלה קודם שחיתה המכה או
שהשאילתו לנערה שלא ראתה ולבשתו תוך ארבעה
לילות לבעילתה או שהשאילתו לישבת על דם טוהר
כג תולה בהן ואפי בזמן הזה וכן אם השאילתו
לסופרת ושלא טבלה תולה בה ובעלת החלוק טהורה
כפ וחבירתה ששאלתו מקולקלת:

מג השאילתו לבעלת הכתם כו בין שחיתה יושבת
כבר על הכתם קודם שאלה בין שראתה כתם
בחלוק אחר לאחר ששאלה את זה אין תולות זו בזו ולא
זו בזו ושתיהן צריכות לחוש וכל שכן אם השאילתו
לשהור כי וחור ולבשתו כפ ששתיהן צריכו לחוש:

מד כט לבשה חלוק בימי נדתה ם ולא בדקתו ולבשתו
בימי טהרת ונמצא בו כתם תולה שמימי נדות הוא:

מה לבשה חלוק קור שחית מעובר ואחר שנתעבר
לבשתו בלא בדיק ומצא עליו כתם תולה ללבשת
הימים שלא היתה עוברה וכן המניקה תולה בעצמ כמו
שתול בחברת וכן זקן תולה כעצמ בימי שלא היתי זקן
מו חלוק שלבשתו בימי נדתה ונתכבס וחור ולבשתו
בזמן שהיא טהורה בלא בדיק אם נתכבס על ידי
ישראלית מת ואינה בפנינו לשאול סב חוקתו בדקתו
בשעת כיבוס ואינה תולה בר אם היא בפנינו ואומרת
שלא בדקתו תולה לומר שמתחלה היה ולא עבר על
הכיבוס ואם נתכבס על שפחה או עכו"ם סג אפילו אינה
לפנינו תולה לומ שמתחלה היה ואם אי אפשר לעמוד על
הבירור כגון שמכרת במראית אם מקדיר דהיינו שנכנס
לתוך הבגד בידוע שקוד כיבוס היה ואם מגלידר דהיינו
שאינו נכנס לתוך הבגד בידוע שאחר כיבוס היה ואם
אינה בקיאה בכך סד חוששת להחמיר:

מז לבש חלוקה בדוק לה ופשטתו ובבסתו והשאילתו
לחבירתה סה ונמצא עליו כתם אם מגלידר בידוע
שמהשניה היא והיא טמאה וחלאשונה טהורה ואם

מו בדקה חלוקה כו' אי שבדקה אותו בתחלה ואח"כ לבשתו
בשבתו ומצאו טהור ובשלא לבשתו לא בדקה אותו וכן בשמע בשור מכל
בלא בדקה חלוקה אלא כשפשטתו לא לבדוק לאחרים לשמעיכן דברשבוכ
טהורה מצוי שמצאה אותו טהורה ובשלא לבדוק לאחרים הא כלאי כב
טהורה כיון שלא בדקה אותו קודם לכביסה ובמ"ם כשעיף שלפני זה
וכ"כ ברשב"ם בתה"ק בשלא שבדקה חלוקה קודם לכביסה ובשבתו כדעת
ובשלישית הכיה דבריו כב"ם נם שב"ם פי' הא דבקטן בדיקה קודם לכביסה
לדיוקא דבדקה בשבדקה פעם א' טהורה אבל לא בדקתו פעם ב' לשעפי
שבדקתו בשלוכשתו שיהיו שמאות שב"ל ולשעפ"כ בש"ם נם מ"ם בב"ח
שעפ"י שבדקתו אותו בשלבשתו כו' אינו מכוון דמשמע ב"ם לא בדקתו כלל
ונ"ל דבלא בדקתו כלל שיהיו טהורו' לדיכה טמאה מצוי כתם שלא בחלוק
שבדוק ובמ"ם כשעיף שלפני זה נם מ"ם בשבדקה חלוקה מצוי כתם כדעה
שבית הלחם אלא שבדקה אותו בשבשה ובשבשה טהורה ואוב"ג שהשבית בדקה
בשבשה ומצאה טהורה אפ"ה תולין בשבית ולא בדשבוכ דכאן בחבירתה
היה שב"ל דאינו מכוון ובכה"ג בשהיו שנות שהיו טמאות ולא שמרו' שכל
כאן בחבירתה כאן היה כדמשמע בש"ם דף ע"ח נבי אמו דתימא הפיל
דשהבית כתם תקלקל לו דיך לא קתל ולכי משמע הפוסקים והט"ז לקמן
סמ"ג נבי שהיו טמאות שלפני' בחבירתה שהבית כתם בשהיו דשהבית טמאה ולא
שמרו כאן בחבירתה היה כ"ל: מח כלא דוקא כלה ובשהבית שהבית
שהיו מקולקלים בחקולקלת שלפנ"ב בשהבית ובשהבית טהורה דשהיו טמאות
כלקמן ס"ג וכן פרש"י בחבירתה ובשהבית הוא: מט שהביא ראיה
לדחות שהיו שהביא לימי הכעורים לי"ב שכח ויום ס' כדלעיל ל"ב: נ
שם בדקתו כשפשטתו ושלא לבדוק כו': נא ואפי בספירה כו' ל"ל
כ"ל ס"ה טהורה לנמרי אז בספירי' דקיי"ל וכ"כ הרשב"ם בת"ה אבל
מ"ם פעמי שהיא תולה בשבית אב"ל ולפי לש"ב דבר"ים הרשב"ם שהיו
תין תולין ס"ם לקמן סמ"ל בשבית תולה אבל שב"ל היה לה להניח ב"כ
שבי בסמ"ל אבל בדקה דשר"ב לאו"ל לשבית לקמן ס"ק ו' ס"ה לכך לדוקא
בלבר אחר מיכו תולה ב' ימים הרשב"ם אבל בשבה שבנופה שמוכיפה
שם תולה בה מ"ב כי אי בדקה על שבשה ודאי בשבה שבנופה שמוכיפה שם
דמי אבל בפי"ם לפשבה שבנופה מיכה תולה מ"ב בסמ"ל מיכו תולה
בימים שבבדקה אבל אחר ב' ימים הרשב"ם שלא בקיים ודוק: נב תין
תקה מקילין בכתמים כו' דוקא בשבס יותר מבנרים ועוד אבל בשחות מבן
תולין בבבה אפי' תוך ג' כמבואר שם: נג תולה בשן לפי שבל מ"ג
תין מקלקלן בשתולה שבתם בשן ובשתולה בה הרשב"ם שרי תקה מקלקל
וב שבין שמרו בב' קופות מ' שלו תולין ומ' שלו תרומה מבני תולין
לתוך חולין בפלה ותרומה לתוך תרומה (ובתוספ' לעי"ל מ' ק"ל) הרשב"ם
בת"ה: נד ואפי בומן הזה שתין בוקיק לשום בתולה שבשלה אבל
בעי' שלא מבוה וכלקמן ס' ק"ג אם מ' תולה בה לפי שרצים מבויים שם וכן
ס' ושבשה על דם טוהר אע"ג דבומן הזה שם מ' בכל הבשים כלקמן ס' ק"ל
אם מ' תולה בה לפי שמן סתין ס' טהורה ואם מתלה בה אין כאן קלקול
ומה שהמירו שלא לבעול על דם טוהר לבעול מתמירו אבל לבעול שלא
בעילת מצוה על מבדקה לא המירו טור ופוסקים: נה ושבשה מקולקלת
ושתירה כל אם שלפני ם: נו כיון שהיתה כן ומ"ל לא ומ"ל לא כלום לפי
ושבשה בבר על בתם בחלוק אחר אחר שהלה שבשבה בא בשלפני זה
ומ"ל לא ראתה בתם בחלוק אחר אחר שהלה שבשבה בא בשלפני זה
לא הבירה עדיין בתמה וכן הוא בתה"ק סוף דף ק"ט וכתום דף ס' ריש
ע"ב: נז ותורתו ולבשתו כו' ם לא תורתו ולוב זתו כמי בשלא
בדקה הרשב"ם קודם שפשטתו אף ק"ל דאחר ולבשתו שהורה ואחר
חוקם אבל הרשב"ם שבשה אף ם"ב הבשים ב"ב וכ"ב הרמ"ה בב"ם דף ק"ע ב' וכן משמע
שבשה בבר על בתם בחלוק אחר אחר שהלה שבשבה בא בשלפני זה
ומ"ל לא ראתה בתם בחלוק אחר אחר שהלה שבשבה בא בשלפני זה
לא הבירה עדיין בתמה וכן הוא בתה"ק סוף דף ק"ט וכתום דף ס' ריש
ע"ב: נז ותורתו ולבשתו כו' ם לא תורתו ולוב זתו כמי בשלא
בדקה הרשב"ם קודם שפשטתו אף ק"ל דאחר ולבשתו שהורה ואחר
חוקם אבל הרשב"ם שבשה אף ם"ב הבשים ב"ב וכ"ב הרמ"ה בב"ם דף ק"ע ב' וכן משמע

סו ואם הוא מקדיר בידוע שמהראשונה הוא חיא
טמאה והשניה שחורה :

מח שתי נשים שלבשו חלוק אחד ברוק ונמצא בו
כתם אם הוא מחמגור ולמטה לשתיהן שתיהן שמאו ואם הוא למעלה מהחגור לשתיהן שתיהן שהורו היתה אחת ארוכה ואחת קצרה אם הוא מחגור ולמטה לארוכה כשם שהוא לקצרה שתיהן שמאות ואם הוא מהחגור ולמטה לקצרה ולמעלה מחגור לארוך קצרה טמאה וארוכה שהורה °במה דברי׳ אמורי׳ בשלא פשט אותו בלילה לבסות בו את ראשן אבל אם כיסו בו את ראשן שתיהן שמאות כיסתה אחת מהן את ראשה ולא השניה אותה שכיסתה את ראשה טמאה וחבירת שהור׳ :

מט ג׳ נשים שלבשו חלוק אחד או שישבו על ספסל
אחד זו אחר זו ואחר כך נמצא עליו כתם כולן שמאות °והוא שיהא הספסל מדבר המקבל טומאה במה דברים אמורים °בזמן שכולן שוות אבל אם היתה אחת מהן ראויה לראות יותר מחבירתה בגון שהיא זקנה או מעובר או מניקה או שלא ראת דם מימיה אע׳פ שבשואה אותה שאינה ראויה לראות תולה בראויה :

נ ג׳ נשים שישנות במטה אחת ומשולבות שרגליהן
מעורות זו בזו ונמצא דם תחת אח׳ מהן כולן שמאו׳ ואם אינן משולבות זו בזו ונמצא דם תחת האמצעית כולן שמאות׳ נמצא תחת הפנימית היא והאמצעית טמאה והחיצונה שהורה׳ נמצא תחת החיצונה היא והאמצעית טמאה והפנימית שהורה ׳ במה דברים אמורים בשעלו דרך מרגלות המטה אבל אם עלו דרך החיצונה כולן טהורות שמאות שאולי דרך עברתה נטף ממנה °והני מילי כשלא נמצא על סז סדין °העליון אבל אם נמצא בו בין כך ובין כך כולן שמאות סח מפני שהוא עשוי להתהפך אילך ואילך : נא כל זה מיירי שלא בדקה שום אחת מהן או שבדקו של שתן ומצאו שהורות אבל אם בדקה אחת או שתים ופיצאו שתור הן שהורות והאחרת שלא בדקה טמאה ואם בדקה גם השלישית ומצאה שהור כולן טמאות ואם בדקו אחת ומצאה טמא האחרות שלא בדקו תולות בה והן שהורות בדקו שתים ומצאו טמא הן טמאות והשלישי שהורה מפני שתולה בהן׳ והא דתנן באותה שמצאה טמאה לטהר האחרת וכן הא דמטהרינן לאותה שמצאה טהורה דוקא שקנחה עצמה בעד שבידה׳ מיד תכף למציאת הדם אבל אם שהתה כדי שיעור בדיקה דהיינו כדי שתקנח בחורין ובסדקים אין הבדיקה מועלת לטמאה לטהר האחרת ולא לטהורה לשהר עצמה : נב במה דברים אמורי׳ בשכולן שוות אבל אם אחת ראויה לראות יותר מחבירתה שאינה ראויה תולה בראוי׳ סח ביצד אחת זקנה שעברו עליה ג׳ עונות ולא ראתה ע ואחת ילדה וזקנה טהורה וילדה טמאה אחת מעוברת שהוכר עוברה ואחת שאינה מעוברת מעוברת טהורה ושאינה מעוברת טמאה עא אחת בתולת דמים שלא ראתה מעולם ואחת שראתה טהורה ושראתה טמאה אחת מניקה ואחת שאינה מניקה מניקה טהורה ושאינה מניקה טמאה °וכשם שתולה בחבירתה כך תולה בעצמה שאם לבשה חלוק בומן שאינה עוברה ואחר כך לבשתו בומן שהיא עוברה ונמצא עליו דם תולה בימים הראשונים שלא היתה עוברת וכן מניקה וזקנה טהורה ואם היו כולן שוות מניקות או זקנות או עג אחת זקנה ואחת מניקה אין תולות זו בזו ׳ היו שלשתן ערות ושוכבות על המטה או ישבות על הספסל באחת ונמצא דם תחת אחת מהן אפי׳ תחת האמצעית כיון שכל אח׳ מברת מקומה אותה שתאמר ברי לי שלא באתי למקום שנמצא הדם שהורה ואם נמצא ביניהם השתים שנמצא ביניהן שמאות והאחרת שהורה ואם עלו דרך החיצונה ונמצא תחת החיצונה כולן שמאות תחת האמצעית אמצעי׳ ופנימית טמאות והחיצונה שהורה תחת הפנימית היא לברה טמאה ושתים החיצונו׳ שהורו׳ ואם היה להן עסק לצד פנים שדלכן לקרב לצד הפנימי כגון שהן טוחנות ברחים ונמצא דם תחת הפנימית שתים הפנימיות טמאות ואם נמצא תחת החיצונה היא טמאה ופנימי׳ שהורה שאין פנימית דוחקת לבא לצד החיצונה : נג °הא דאמרינן נמצא דם בחלוק או משה או כספל כולן טמאות אם נתעסקה אחת בכתמים כולן שהורות שכולן תולות בה והיא תולה בכתמים : נד °אין בכתמים משום וסת כיצד מצאה כתם בר׳ ח אפי׳ ג׳ פעמים לא קבעתו ולא עקרתו חוץ מכתמי עד הברוק לה שהם משמאים עה בכל שהן והרי הן כראיו לכל דבר :

קנא

א °האשה שהשתינה מים ויצא דם עם מי רגליה בין שהשתינה והיא עומדת בין שהשתינה והיא יושבת חרי זו שהורה ואפי׳ הרגישה גופה ונודעה אינה חוששת שהרגשת מי רגליה היא זו שאין מי רגלים מן החדר ודם זה דם מכה הוא בחלוחלת או בכוליא : הנה °נוהג להיו להתיר שלא כיוסכת והסתיכם לכל כעומדת לפי שמקלקלת לתוך הספל ונמצא פסל דם שהורה לכל שתתן ג על פתח הספל ונמצא פסל דם טמא לטהר הכוחל והמקור כר מוזרין

לתקור ומכיחים דם

ג ויש לחלק כיוצא בזה לענין ד' לענין כתיקלת וכמנהג
הרם תוך הספל על פתח הספל טמא וכעומדת ס
ככל עניין טמאה והכי נהוג: ולוקח כשכמנהג הרם כספל
שהיא מסתכת שם לחוד דיכול שהיא תמכה לכל שם כמנהג
כספל של ס ואפי שהם מטולין שם מים ו טהורים ככל ענין (סור
ומוס אפי') וכל זה שם כמנהג הרם כמקורם לכל אפי שהם מרגלית
לרחות הם כמי רגלים ומרגלית כאלה כשהם ממטלת מים כגון
הפולי מקורין הלולין ולכל מרחה דים להתיר ככל ענין דהא
לכל ילים מוכיחות שים לה מכה המכה לותה בהטלת
מי רגלים וממנו הרם יוכל ואפי שם מונחה הם לאחר הטלת
מי רגלים כשהקרת עצמה טהור דמחזר דמרגלית כאלה
ואינה מונחה הם רק לאחר הטלת מי רגלי ודלמי הרם מכה הוא
לך ים מחמירין שלא להתיר ו רק כאלה שים לה ואת (דעת
מהרי"ל אם) להגריב כדיק לכתיבו לדיק ס' אם שהקדש שים לה ואת
היטב כשורין וכסדקין ואפי שם לא תמכה הם תכשים חוץ על
המקור כפנים ותשתין ותקנח עצמה ימים ממי רגלים ותוכיח
המוך שם נקיים היא הוכחה גדולה לחלין הרם מן המקור
וכהכי נהוג: ואפי כדקה עצמה ג' פעמים כהכשי נוהגין
ומונחה המוך נקי מותרת לאחר כך בלא כדיקה שלא בשעת
ואת לחוקה הרם מכה הוא מלאחר שהיכה מונחה לותו רק
מחר שהשתיכה ו וכל זה לוקח שהקרת כאלה עם מי רגלים
לכל שם שהיכה מרגלית כאלה וכולהקת עצמה לאחר הטלת מים
ומונחה הם אפי שם מונחה הם כמי רגלים ולאי טרוח לכל
מונחה הם תוך מי רגלים ונם על פני שכדקה עצמה כו
יש לומרים דשהיא טמאה לגמרי רק הם שהקרת תוך מי
רגלים ו שהיא שהיא טהורה הרם שהקרת תוכלין שעדיין כשאר
מתמלית מי רגלים יש להחמיר מיהו שהיכה גריב לכתוב לאחר
זה (מהרי"ל שם) ואפי הם היתה רגילה לרחוץ שם כדקה עצמה
ג' פעמים ומונחה טהורה מוב שהיכה גריכה בדיקה (שם) ואפי
שהיכה רגילה לרחות רק לפרקים קוכעת לה ואת שם הוא
כדרך קבע ט כין ואת מוב כין ואת דילמוגין (שם) ואפי שהיכ
מונחה הם לאחר כך כשכודקת עצמה ' רק קרטין קרטין כמו
חול ואפי לחוש וכהכי כוה גם כן כמי רגלים וכשעת ואת
לו לפעמים לאחרים רוחה הם מים כשאר כשים ואפי שהיכה מונחה
לותו חול רק לאחר מי רגלים יש טהורה לחלוטין הם רק חול
שלרבו להוולד בכלות:

קצב דיני כלה הנבעלת לחופה ובו ה סעיפים:

א תבעוה לנשוא ונתפייסה צריכה לישבו נקיים בין
גדולה בין קטנה ואפי ברקה עצמה בשעת תביעה
ומצא טהור שמא מחמת חימוד ראת טיפת דם כהרהל
ולא הרגישה בו ומונה ז' ממחרת יום התביע ס ואינה
צריכה הפסק טהרה שאף על פי שלא בדקה ביום
התביעה להפסיק בט הרה מונה מיום המחרת ז' נקיים
ומיהו

אמר לן הכא מהרי"ל בתשו' כ"ם סוף כפ"ק טוען על כדיקה זו ומזיר לה בדיקה אחרת ולא מלו (ונמצר"כ כתב
כדאמר דיש להתיר בכל ענין כן אך יש כו): ח אם שהיא טמאה ללא שהתירו קשה לא זה נוהג כתב כלל שפי דיכא דשכר כתב לענין דאין
להתיר אלא כיוצא בה ומקלקלת ומכל שכתבו שייכו לר' יוסי דמתיר כעומדת ופ"ל דם כ כיוצא בה ואם טמאה דשכ פ"ז טמא
דשם אפי כיוצא בה על פתח הספל ובאוכל דם כפתח הספל ותוך הספל טמאה כ"ם כשבאוכל הרם על הפעד ותוך הספל הם מ"ם הר"ב ויש להחמיר לפי מ"ש
לקמן ס"ג בשפ"ר מ"ש הוא עיקר אין כאן מורח אלא כך הוא מורש סדין: ט ואין פתח שום כו' ובכר כתבתי עכין הקיעות הוסמת בם' קמ"ט ע"ב:
י רק קרטין קרטין כו' אלמל אם שהיה דם ג' כ טמאה כלכתב שאר הכי ואין שאר אלא כמו שאחלק בשבוע הקמ"ו ד"ה: יא
טמאה לאין זה דם כו' ע"ש להטיל עיס לרחוץ אם כשוטו כלעיל מי' קפ"ח ס"ל דשהיא אלא כשהיה רוחה עם מי רגלים אבל הם אפי אלא
כבר כתבה הכלאו הכי שרי אטעמא לעיל מי' קפ"ח לגיעת בדיקה אלא שרי אפי' כשהיה שוטו כמים כ"כ כלל ה:

קצב א ויש שכתבו הני שהיכה בשנו לכתפיים אף לכתולה וכודקים כלל בקיים וכ"כ מהרש"ל ומכיאין שכתבו"ק והכ"ק וכתבו
שיהו כדיעבד אפילו לא כדקה אלא פעם א' קני ופשוט הוא:

ב ומיהו צריכה כדי ולדעת סרס"ג לכתחלה מיקרי כדיקה לכתחלה
בכל יום אפי' ומיהו כדיעבד בפעם א' מבדקת תוך ג' סני דלא
עדיפא מרועה ודלית עב"ל ובכדקה דר"ל דלא עדיפא מרועה ודלית דם"ל
לכדס"ג לקמן ס' קפ"ו דסני כדיעבד בבדקה פעם א' תוך ג' ולפי לדידן
דקי"ל סתם טעיף ד' דלא סני אלא בבדקה כ"ום ג' וכ"ום ג' ס"ה ככל
אין כדיקה כן לעת"ר ס"ג והסרוגים אלא בדיקה דם"ל דהכא כיון דלא
דשתה ודלי עדיפא טפי: ג אע"ג אלא בבדקה עדיין מעשה דכ"ג
אם בבדקה ככל דכדיקה ליכא ג' בקיים סמוך למוסף וכן הוא בכל ע"ש:
ד וכל מתן כו' ועכ"ז לא כשנוכך וכרס' שמוכיחין על מה שמוכיחים
רבנים להורות להתיר אם היו טהורות: ה אעפ"י שיבדקה ג'
בקיים ולפי שכלם וכן הוא בכדכתי בסמ"ג: ו בשיתפשרו
לעשות כך יום כו' כתב הב"י בסי' קפ"ג דלכן הכי מסתברין בסתם ולא הכי
בחומה שעשה על היום זמן יש הכי מסתברין אלא אמרו כך שיעורן יפה
לפתר שיבדקו ויכול אז יבדקו ומן ליכי מסתברין כזה חייבי' לפתר
בדקה מיהת בסתם כזה בכדיקה ראשונה ראשונה ראשונה כדיעבד
כדיעבד מיהת בדקה כזה בקיים ראשונה לכתר ג' בקיים הרמב"ם ראשונה
קבוע ומסתברין לומר שכבר כל היום כאחת ומעמד ומשמר
בחומה עכין אין בפתר ל"ל לחזור ולבדוק ג' בקיים מבדק ולפי בדקה עכשיו
בחומה שעה ומבדקה עשורה טהורה היא ולא בשעה מעמד כזה
מסכימין כלי רמ"ה אם מתוך הקטן בתרי לסכילה ובחומה מעמד
בסכימים בכלה לפי לפי לתר ובכשיה לחומה מיד בחומה היום בדכר
פרוש ג' בקיים מבדק בדקה מעת ולפי בדקה עכשיו ומבדקה עשורה בדיכר
לעשות ג' בקיים מבדק בדיכר כלן מוד בדק מעיים לתר ע"כ ב"ש
גם בשעמ"א מעתיק דכר בשעה בדקה ולא בדסרוגים: ז
לעשי' שבדקה כו' ועכשיו מבדקת בכ"ש ס"ק בדיכר לחלוק עד"ז ומ"ל
דלא כתוב ולפי"ז בקיים אלא בשלא בדקה עכשיו ומשיך לכסוף ומ"ש
ים לשמש כדכתי מהרי"ק וגהל"ב ומ"ש בכלה שלבשה לבנים ושברה ג'
בקיים מדעת הסיעתין שהיו מונעלי"ר כיון וכשניצ ר"ח כיון לא
לא מתוך ולשתהו בא בגד אפשרות לשתהו ליה מוכח לדיך ומיד יכא
כיום לו יום ג' ומבדקת בא בקיים עכשיו בקיים שבבתיים שם לא עברו עליה
ג' יום בלא בדיקה ולפי"ר ומהרי"ק מוהו כזה דאתר דלא דמו
סבישתים אלא בשלא בדקה כתוכב כדכר ולפי לא כתיישבה לן
ג' בקיים סרסוגים ובשבת דעתה סיכא בתתן אחר יום לו יום ורמ"א
לבשה ניכר בדיקה דעתה בקיים ובלא תבא לידי מכש"ה
וכאת לין להתיר כל כ' לכלא לכלתו סכי סרבה פוסקים סוברים דס"ל
ג' בקיים ונם כדיעבד סני בבדקה פ' תוך ג' לכ"ע ונם כל מיקר לין זה הוא
מדבריהם: ח עפרים כלתו כו' בתבלר בא"ש ס"ס שבתבלר
בחום לכבוש ולבשות בישות בקיים אף שהיא כדם: ט קודם שכא
עליה כו' לכל בא עליה לא בדקה ליה יבדוק כיון דכיון ל"ל ס"ת: י ס"ל סימור
עמה כדאית בם ס"ם ריש כתובות ופומקי יש ל"ל ס"ת:
עוד דסל מזיכן דלא בדקה ליה יבדוק אלא בא עליה עד בשעה: יא
ובשעה ר' כו' לכלתה דסל שבשעה אלא לבטול דק לתר ל' ג' יום
לתר בדיעבד בדקה בדיעבד ובשעה ובדיעבד אלא בדיעבד בדיעבד
ובכון לבטלו ס"ת כיון שבשעה כך ס"ל אם פירש כדם ולפי לדיך סימור
דסל דלא כעל תפלה בשעה בשעה בדיעבד זכן כוכנין לדיך סימור
בכב"ג: יב ואין לחלק כו' כלו' לל"ת לבתלתן שבעל בכר לא
תקף ידבר"ק ל' וכן מוכח לקמן ר"ס קי"ב דלין לחלק כזה:
לן בתולה כו' כלתה' בם בכתולה לתר מבעל בעילה מכה מוכר לייקר
לעפ"י דלא דשתה דם פרוש דלא בתולים תמיד לים כמו דם פרוש זה
דשתה ר' דוסא ורמ"ם דלא כהרא"ש וכתב הרמ"ה וכן נוהגין בכל
סב' דעתא כל הסנוסקי שפתחו בכריסם ולא סילקו בכדר וע"ל סי' שמ"ב
יד והמכנס לילקח קטן כו' ע"ל סי' שמ"ב כתבתי בשם סב"ח דל"ל
ס נדעים טעם כיצד ונפלין מוסרין עכשיו לכיצד:

קנ"ג א ונומר כיצד לעפ"י שהדם שותת ויורד וס"ס דמותר
לן לפרוש כתבר סי' ב עד יום ג' כדין דם לקמן
סי' קפ"ג ס"ק: קנד יום

ב ומיהו צריכה בדיקה תוך ג' (כ"כל יום לכתחלה · ומיהו
כדיעבד אם לא בדק עכשיו פעם א' תוך ג' סני (כ' והפרוכי'
ב שבעת ימים הללו מוני אותם משעה שהיא סומכת
ברעתה ומכינה עצמה לחופה נ אעפ"י שלא °ויש לסמוך הטכילה סמוך
נתקדשה עדיין (דעת לכעיל מכוס ככל מה דתפס
רשב"ם ותוד' וכ"כ בשם פרוסים) ומתכנת לטכול מכלה לילך
לעפ"י אלא תיכעל קודם
מוכלי שכת (תרד"ם) לכל לין לברקיק הטכילה מן הכיולה
ויותר מזה (כן משמע שם) ואם לא תיכעל כמ"ש °יש לה לכדוק
עכשיו ככל יום עד כעילת מכוס ודוק לפתחילה לכל כדיעבד
לין לחמיר אם בדקה רק פעם אחת תוך ג' (כ) ד וכל
אחת יום אלא לכלה קודם שתיעב כה אם שהרה שבעה נקיים:
ג °אם דחו הנישואין מחמ"א איזה סבה ה אעפ"י שישב
ו' נקיים צריכה לחזור ולישב ז' נקיים (ולטכול) ו
בשיתפשרו לעשות הנישואין (ז °לעפ"י שבדקה עכשיו
תמיד כימים שבכתיים לא מקני:
ד עבר ובעלה תוך ומזה ובן אחת ח שפירסה בלתו
נדה ט קודם שבא סנס
עליה לא תיחד עמה אלא °יש לומרי אם סיתה טהורה
הוא ישן בין האנשים והיא כשבאת לא כת עליה ופירש
ישנה בין הנשים: נדה אחר כך · לינה נדיכ'
שמור עור יא °ומתמיד
תע"כ יב ולין לתלק טוה כ"ן פחות לתלמן יג אם כתולה
לתלמה (ירוש') °יש מתסורה ליקד עמו כיום כמו כלילה רמ"ם וטור
°ולין נדיך להיות שתי שמירות רק הוא כין שתכנים אם היא סם
כין הכנים ואם לינה יכנים כתדר אחד לתן נדיכים שמור כ כל
°ולא לכלילה נדיך שתי שמירות וכיום מותר להתייחד יד רשב"ם סם
וזמנכנ ליקח קטן לתן החתן וקטנ' לתל תכלה ולין מתיחדין
כיום כלה קטן לו קטנה:
ה °מחזיר גרושתו צריכה לישב שבעה נקיים: רשב"ן כשם הגרפתים

קנ"ד דין דם בתולים ובו ס"ט א'

א הכונס את הבתולה בועל בעילת מצוה ב ונומר
ביאתו ופורש מיד אפילו הוא קשנה שלא הגיע וזמנה
לראות ולא ראתה ואפילו בדקה ולא מצאה דם טמאה
שמא ראתה ושיפ"ח דם סנס
בחדרי וחופתה שבת זרע °יש מקילין אם לא ראתה סנה"ג בשם
דם ונסתו לקבל אם לא נמר מיכאל ס"ל
ביאתה רק קרוב כה אלא ראתה דם לכל אם כת עליה כיאה טור וכל הפוסק
מיד °צריך לפרוש מיכ"ף על פי שלא ראתה דם וכעל נפש כדלית בכך
יחוש לעצמו שלא לשחוק בתמוקות: וצריכה שתפטוק
בשהרה ותברוק בל ז' ולא תתחיל למנות ב עד יום ה'
לשמושה ונוהג עמה בכל דיני נדה לענין תרחקה אלא
שנדה גמורה אסור לו לישן על מטתה אפילו בשאינה
במטה וזו מיתר לו לישן באותה מטה לאחר שעמדה
מאצלו ואפילו בסדין שהדם עליו:

קנ"ה דיני יולדת ומבלת ובו י"ח סעיפים

א יולדת אפילו לא ראתה דם שמאה בנדה בין ילדה
חי בין ילדה מת ואפילו נפל וכמה הם ימי טומאתה
עכשיו בזמן הזה כל היולדו' חשובות יולדות בזוב וצריכו' לספור ז' נקיים נמצאת אומר שיולדת זכר יושבת ז' לילדת
וז' לנקיים ליובה והיולדת נקבה יושבת שבועים ללידה וז' נקיים ליובה כה ג ימי

יצוי לידה שם ז לזכר וזד לנקבה אם לא רא"ת
בדקן עולים לכפירת זיבת"ה ואם שלמו שבעה נקיים
בתוך זד לנקבה הרי זו אסורה עד ליל ט"ו ואם טבלה
קודם לכן לא עלתה לה טבילה:

סנף ולאחר ז לזכר וזד לנקבה מותרת לבעלה מיד מלפ'
ספרים ז נקיים ולא חזרה וראתה מיהו ג ים
מקומות שנהגין שלין טובלין תוך מ לזכר ופ לנקבה ואין
להתיר במקום שנהגו להחמיר אלא במקום שלין מנהג שלין
להחמיר כלל רק מיד שלפ' ראתה דם אחד ז לזכר וזד לנקבה
וספרים ז נקיים מותרת לבעלה אלא דם חזרה וראתה שלפני
טיכת דם כחרדל טמלא שפ"ג דמלחורייתא דם טהור הוא
ככר פשט המנהג ככל ישראל שלין כועלין על דם טוהר
ודימו כשלאר דם לכל דכר:

ב המפלת בתוך מ' ג סנף מכני שא"ל לנפתיח'
אינה חושש' לולד הקבר כלל דם
אבל חושש' משום נדה ונפקא מיכה דמיד לאחר
אפי' לא ראתה: ספרים ז נקיים מותר' ואיכא
ג המפלת כמין בהמה חוששת לולד (ל"ע)
חיה ועוף או כמין
דגים וחגבים ושקצים ורמשים וכל צורת ולד או שפיר
או שליא או חתיכה שקרעוה ויש בה עצם עכשיו שאין
אנו בקיאין בצורות ג חושש לולד ואפ כלו' נקיי' בתיך
ז' יום אם טבלה קוד לליל ט"ו ד לא עלתה לה טבילה:

ד ילדה ולד חי ואח"כ הפילה שלי' אינה חושש' לולד
אחר אלא תולה אותה בולד שילדה כבר ס עד
בג' יום אבל אם הפילה נפל תחלה אין תולין בו השליא
שהפילה אח"כ וחושש' לשלי' לי תן להימי טומאה
של נקבה:

ה יצא' השליא תחלה ' איקתולין אותה בולד שתלך
אח"כ אפילו הוא בן קיימא וחושש לשלי'
ליתן לה ימי טומאה של נקבה:

ו יצאה מקצ' שליא ביום ראשון ולא נגמרה
יציאת עד יום ב' חושש' מיום ראשון אבל אינה
מונה אלא מיום שני:

ז המפלת דמות בהמה חיה ועוף ושליא קשורה
בה ' אינה חושש' לולד אחר ואם אינה
קשורה בה חושש' לולד אחר ואפי' שהול' הנדמה
זכר חוששיקיתזלה מי ם טומא' של נקב' בשביל השלי':

ח היולדת טומטום או אנדרוגינוס נותנין לה
ימי טומאה של נקבה: ט הרגישה שהפילה ואינה יודעת מה אפילו לא היתה בחזקת מעוברת הרי זו טמאה
לידה וחושש שמא נקבה היתה: י נחש הולך במעיה ויצא אבר אבר בין שיצא על סדר הא ברים כגון
שיצא דרגל ואחריה השוק ואחריה ח רך בין שיצא שלא על הסדר ט אינה טמאה לידה עד שיצא רובו ואם
יצא ראשו כולו או' הרי זה כרובו ואם לא נתחתך ויצא כרובו י משתצא הדחתו הרי זה כילוד אפי' שנתחתך אחר
כך ולא סוף דבר שיצא לחוץ ממש אלא אפילו משיצא חוץ לפרוזדול: יא ים חוציא העובר את ידו והחזירת
אמו טמאה לידה: יב היתה מקשה ללד ושמעה קולו של ולד חשוב כילוד שאי אפשר שלא תוציא ראשו
חוץ לפרוזדול: יג היולדת תאומים ושהה ולד אחר חבירו כגון הא קודם שקיעת החמה והאחר אחר שקיעת
החמה משיצא הראשון שמאה לידה ומונין ימי טומאה משיצא האחרון ואם הראשון כיכר שהוא זכר וחב' ניכ' שהוא
נקב או שאינו ניכר שני זה אם חוא זכר או נקבה מונה משיצא השני ימי טומאה לנקבה: יד יוצא דופן אם
לא יצא דם ע"י דרך רחם אמו טהרה מלידה ומנדה ומובת:

קצה דברים האסורין בזמן נדותה ובו יז סעיפים:

א חייב אדם לפרוש מאשתו בימי טומאת עד שתסור ותטבול (ואפילו אסתם זמן קרוב ולא טבלה ם תמיד
היא כמידתם עד שתטבול) ולא ישחוק ולא יקל ראש עמה (כ אפילו כלברים) שמא ירגיל לעבירה אבל
מותר להתייחד עמה דכיון שבא עליה פעם אחת תו לא תקיף יצריה: ב לא יגע בה אפילו באצבע
קטנ' ג ולא ישיק מידו לידה שום דבר ולא יקבלנו מידה שמא יגע בבשרה: (כיכן על זריקה מידו לידה מו' להסך מסו')
ג לא יאכל עמה על השלחן ד אא אם כן יש ם שום שינוי שיהא שום דבר מפסיק בין קערה שלו לקערה שלה
לחם או קנקן ו או שיאכל כל אחד בפיסה שלו:

ויש

קצה א ים מקומות שנוהגים כי מפני שנוגע כ' קרוב
לנדות' לדברים הנעשים בשם ומתעסק שמא ילמד
ולא ירגילו ומתעסק רשות היחיד לרשות ולא ירגילו אם כך דם
טהור הוא מן התורה עכ"ל עטו' ומשמע מלשני טעם זה שוגג רשות היחיד
מכל מ"מ כיוצא בזה טעם יש בו עיקר דם ל' כל דכתב שמא ע"ג ומב"ח
(ומשל פוסקים) מע"ב שכל הנשואים מלוכים מיד מלפ'
להפסיק כל"ת ולומר לימי לידה אין עולין עכ"ל ולפ"ז לדידן שאין כונה
כל טבילות ם"כ פשוט שבריכה להתעין אלספור ז נקיים עד לאחר מ' יום
לזכר ופ לנקבה ומה בשבריכה המכוה ולכן אין למוהות כלל ביום שהוא
להחמיר כשעבר ת"ע ומ"ב דמשעשה זם שלם שבלות אין לוהש בין יום
תוך פ' לו שם כ' לשעולם היום כבדקתי עד שתשים כמים לפני דלוהש
שבהנו מכאן זה להחמיר ראו מדברי ר"ת תוך עיקר ימי לידתה דהייכו
תוך מ לזכר ופ לנקבה אבל לפ שם כ' עכ"ל ד"מ וכ' כרכ בתשובה ם יום
ל' בנקבה פ"ם וכ' הכ"מ (אלא שבתב כלשע"ד כן נ'ולי לפי דברי
הרב ב"מ ובתשובה) ובתב עוד טעם שמתעברין מוברים כלשע"ב ם
כן ע"ש: ב אבל אם חוששת לולד בין שהפיל זכר או נקבה זה וזה ליום
כשמים בשמותמ' יום טור וש"ם אבל אחר מ' יום יש לחוש לולד:

ג חוששת לולד ואעפ"כ לה טומאת בקבה שפתח: ד לא עלתה
לה טבילה אלא שבריכה ז נקיים אחר זד יום כלשע"ל ם"ם ועש"ב דבשעת
ליכא מאן דמחמיר לשבריכ' ם"ם יום ואפי לה כן נקיים לאחר זד יום וכ"כ
מדברי המחמירים ומ"מ כדאמ לבעל בשם ירחמיר לעבוד אחתה אחת ם"ם
ולילי ם"ם אחוש שפתח זכר או בקבה: ה עד כ"ג יום בלא ימלאת
בשלי ם דהייכו כ"ד יום עם ימלאת בשלי ם כ' ואחר כך: ו
לין תולין שומו בולד זכר אחר אחר כ': ז ליכא חוששת לולד כו'
ולדידן אחר שלכו בקיאים לעולם בתכיש לה ימי טומאה אל בקבה כלשע"ל
ם"נ וכ"כ בעטו': ח טומאה אל בקבה אחת: ט ליכא
אחת אחר לידה כו' כלו' אחר לידה ליכא אחת לידה אבל אחרכן טומאה
לידה כיצא אחר ם' וסחזירו כלל בקבה אחת ליכא אחת אחר לידה כלל
לפ"ז לפתיחת בקבר בלא דם וכ"כ בעטו' וכ"ש בפוסקים: י
אחת אחר פתיחתו כו' ייכו לאחר ב' וכ"ש דרוב פתיחתו כראש
ט"ם שוגג אבל בכ' ייכו דכריו וכן בעטור כתב רוב פתיחתו אחר ל'
יפתיחתו אחר אחת ליכא רוב פתיחתו ואל ל' ם"ם ק': יא הוכיח
העובר כו' לעטור אינה ידו אל רגלו ואחזירו אל טומאת לידה ולין בתכיש
לה ימי טומאה על שילד: י

קצה א תמיד אין בקבה בן לאומר אף כימי לבוכה כל
לין בקבה ים לה כלתי בפוסקים ואכ"מ:

ב אפי' כלברים אם מרגילין לעבוד לא ילבר בהן אחת עכ"ל טור:

ג ולא יגיע מידו כו' אפי' בלבר שנוגע אחרון ואפי' אחר שנגע בו
ל' אחר לאחר עכ"ל עטו' ומשמע מלשני בקצרה ם' אבל אחר שנגע בו
אחר אחר לאחר ם"ם ב' נגי' בגד בתלוי: ד
אוס מיכי דומיא דלעיל ס' ם"ם ב' נגי' בגד בתלוי:
אל שיכול כל אחר כו' אל שבלה אחת מהן ואחר אחר מהן הסלמן ואחר קצרה אלה עליו
כ' בפר"י יוכח בספר דרשת הכתים: ג"ש

ז ונ"ל כ"ש דאסור לבעלה ולרחוץ פניו וידיו כשהיא מלוכלכת בדם שלה שהרי אסור לה לראות בדם שלה כמו שאסור לה לראות בדם של אחרים ואפילו בדם של בהמה טהורה ועוף טהור

תלה (פ"ו כנ"ב) יו °אשה חולה והיא נדה מ"מ אסור בעלה ליגע בה כדי לשמשה כגון להקימה ולהשכיבה ולסומכה:
הגה"ט ומיהו דלמ"ה לית לה מי שישמשה מותר בכל וכן נוהגין אם נדריהם הרבים לכך)
הגה"מ הב"ח בשם הגה"ט
רשב"ם סי' קכ"ז
יז אם בעלה רופא יש אסור למשש לה הדפק (תה"ד בשם גדול אחר)
הגה ולפי מה שכתבתי למעלה יש היתר לשמש לה נדריהם אלא למשמש לה כ"ש דמותר לשמש לה הדפק אם חיקרוה בלאכלס תקנו
רשב"ן סי' קכ"ז מחר ונדריהם אלו ושם שכנה כאלו: עיין כה"ח סי' ס"ח סק"ל מותר לנקר ליכנס לבית שכנסת ולהתפלל:

קצו דיני לבישת תלבושת ובדיקתה ובו יג סעיפים

א שבעה ימים שהזבה סופרת מתחילין ממחרת יום שפסקה בו וכך משפטה אם תראה ב' ימים או ג' ופסקה מלראות בודקת ביום שפסקה מ"מ כדי שתפסוק בטהרה ובדיקה זו תהיה סמוך לבין השמשות (וכן נוהגין לכתחלה °וכדיעבד אפילו לא בדקה עצמה ג' רק שחרית ומנחה עצמה טהורה סגי בכך) ולעולם ילמד אדם (להחמיר לכתחלה) בתוך ביתו שתהא בודקת

טו"כ רס"ג וב"י בשם הלקט"ד

הגה

ביום הפסק שהרתה במוך דחוק ושיהא שם כל בין השמשו"ש ובדיק מוציא מידי כל ספק (רשב"ם בתה"ק)

°ולא תש"ל

תה"ד סי' רע"ח

ב ראתה יום אחד בלבר ופסקו בו ביום צריכה לבדוק עצמה במוך דחוק ושיהא שם כל בין השמשות:

הגה °וכדיעבד אם בדקה עצמה סמוך לבין השמשות ומצאה עצמה מטורפת לעצמה שלא תעכב הטיפה סמוך לבין השמשות אפילו סגי ביום כל כך

טו"כ רס"ג וה"ה בשם רשב"ן וב"י בשם רשב"ם (רשב"ם בתה"ק ובשם גדולי אחרונים)

(רשב"ם בתה"ק ובשם גדולי אחרונים)

ג ביום שפסקה מלראות ובודקת עצמה כאמור תלבש חלוק וחברוק לה שאין בו כתם ובלילה תשני סדינים חברוקים מכתמים ומיים המחר תחחיל לספור ז' נקיים (מרדכי בשם הקדמונים)

הגה ומנהג בשר הוא כשמשים פוסקת בטהרים פתרמן ולוכסת לבנים (שם) ואפשר שם לא רחצה רק פנים של מטה לי ככך וכן נוהגין ואין לשנות (שם) אבל בשעת הדחק כגון שאם תסוב כדרך ואילך כנדי תוכל לספור ז' נקיי"ר שם בחלוק נקי וכדחוק מלם (מגן ג"ם ד שם ס"ק)

טו"כ שם סי' ע"ד ומגן ג"ם שם ס"ק ג' ומגן כ"ם שם ס"ק ד' ומצא כתר"ן וב"י בשם הלקט"ד ואין ל הקל:

ד °בכל יום מז' ימי הספירה צריכה להיות בודקת לבתחילה פעמים בכל יום אחת שחרית ואחת סמוך לבין השמשות ואם לא בדקה בכל השבע' אפי' פעם אחת ל"ש בדקה ביום א' של השבעה או ביום השביעי או מאחר שבדקה ביום שקודם הז' ומצאה טהורה עלה אבל אם לא בדקה בכל ז' וביום השמיני בדקה ומצאה טהורה אין להם אלא יום ח' בלבד ומשלמ' עליו ז' נקיים וא"צ שתבדוק ביום ראשון מן השבע' וביום השביעי עצמה ביום שפסקה מלראות ומצאה טהורה ובדקה לאחר ג' או ד' ימים ומצאה

ומצאה שחורה הרי זו בחזקת טמא עד שתפסוק בטהרה שלעולם אינה סופרת עד שתבדוק אם פסקה ואז מונה למחרתו:

ו כל בדיקות אלו בין בדיקת הפסק בין בדיקת כל השבעה צריכות להיו בבגד פשתן לבן ישן או בצמר גפן או בצמר לבן נקי ורך ותכניסנו באותו מקום בעומק לחורים ולסדקים עד מקום שהשמש דש ותראה אם יש בו שום מראה אדמומית ולא שתכניסהו מעט לקנח עצמה ואם יקשה בעיניה מאד להכניסו כל כך בעומק לפחות בדיקה של יום הפסק טהרה ובדיקת של יום ראשון מהשבעה תהיינה עד מקו שהשמש דש:

סנה ואם לא עשתה כן בכדיקת יום לחשון תעשה פעמ לחת כן מבדיקות שאר הימים כיון כדאיתא לא עשתה כן כלל רק שבדקה עצמה יפה כחורין וכסדקין בעומק היטב כפי כחה לפי שלא הגיע למקו שמשמש דש שני לה:

ז הפושה בודקת עצמה ורואה לחבירתה:

ח החרשות ששומעת ואינ מדברת או שמדברת ואינה שומעת הרי הן בפקחות אבל אם אינה שומעת ואינה מדברת וכן השוטה או שנשתפה דעתה מהמת חולי צריכות פקחות לברוק אותן ולקבוע להן וסתות בדי שתהיינה מותרות לבעליהן הוקבע להן וסת הרי הן כשאר כל הנשים לא הוקבע להן הרשות משלשים יום לשלשים יום ובודקות עלידי פקחות:

ט האשה שמרבת לברוק בין בימי ספירתה בין בימים שלא ראתה בהם הרי זו משובחת אף על פי שיש לה וסת קבוע:

י הזנקיים צריך שיהיו רצופים שלא תראה דם בהם שאם ראתה דם אפילו בסוף יום השביעי סתרה כל הימים וצריכה לפסוק בטהרה ולחזור ולמנות שבע נקיים:

סנה יא לא כבר ימים הראמרים על ימי הספירה לא מנף כתם אין תולין אותו לקלל כמו שתולין שם כתמים הבאים ימים הראמרים לעולם צריכה להיות נקיה לגמרי מכל וחמ כשיראה כתם וכן מהנין ודוק כתם שהוא יתר מכנרים ועוד לכל פחות מכנרים ועוד תולה כביכה לפילו בני ימי הראמרים (ת"ה שם) וחוץ הלין לא יהיה מכה בגופה וידעת שמוכיחה שם תולה כה לפילו כיתר מכנרים ועוד הלא שמין מקילין

רמ"ם ומור וקי"ל כבי עקיבא כפר כיון שפסק ע"ם

נ"ב סכ"ד רמ"ן בפרו"כן מה' הרמ"ב כפה' סי' עז וכ"מ

כ"מ בשם ס"ה וס"ה ה"ומור ס"ם

סנה יב לא כבר ימים הראמרים לגמרי בין בדיקת הפסק בין בדיקת כל השבעה צריכות להיו בבגד פשתן לבן ישן או בצמר לבן נקי ורך ותכניסנו באותו מקום בעומק לחורים ולסדקים עד מקום שהשמש דש ותראה אם יש בו שום מראה אדמומית ולא שתכניסהו מעט לקנח עצמה אם יקשה בעיניה מאד להכניסו כל כך בעומק לפחות בדיקה של יום הפסק טהרה ובדיקת של יום ראשון מהשבעה תהיינה עד מקו שהשמש דש:

סנה ואם לא עשתה כן בכדיקת יום לחשון תעשה פעמ לחת כן מבדיקות שאר הימים כיון כדאיתא לא עשתה כן כלל רק שבדקה עצמה יפה כחורין וכסדקין בעומק היטב כפי כחה לפי שלא הגיע למקו שמשמש דש שני לה:

ז הפושה בודקת עצמה ורואה לחבירתה:

ח החרשות ששומעת ואינ מדברת או שמדברת ואינה שומעת הרי הן בפקחות אבל אם אינה שומעת ואינה מדברת וכן השוטה או שנשתפה דעתה מהמת חולי צריכות פקחות לברוק אותן ולקבוע להן וסתות בדי שתהיינה מותרות לבעליהן הוקבע להן וסת הרי הן כשאר כל הנשים לא הוקבע להן הרשות משלשים יום לשלשים יום ובודקות עלידי פקחות:

כ"מ בשם ס"ה וס"ה ה"ומור ס"ם

ט האשה שמרבת לברוק בין בימי ספירתה בין בימים שלא ראתה בהם הרי זו משובחת אף על פי שיש לה וסת קבוע:

י הזנקיים צריך שיהיו רצופים שלא תראה דם בהם שאם ראתה דם אפילו בסוף יום השביעי סתרה כל הימים וצריכה לפסוק בטהרה ולחזור ולמנות שבע נקיים:

סנה יא לא כבר ימים הראמרים על ימי הספירה לא מנף כתם אין תולין אותו לקלל כמו שתולין שם כתמים הבאים ימים הראמרים לעולם צריכה להיות נקיה לגמרי מכל וחמ כשיראה כתם וכן מהנין ודוק כתם שהוא יתר מכנרים ועוד לכל פחות מכנרים ועוד תולה כביכה לפילו כיתר מכנרים ועוד הלא שמין מקילין

סם"ת והגה"י ומ"ו (וק"ס ס"ג רמ"ו ומגן ס"ק עיבוק ומ"ק ור"ף)

ל"ב

מקילין כב׳ימים הרי״ש ומים לתלות כמכה מלין ויוצא מעוכין
לם לו כשאר לכרים מתלינן כהם כת׳ כמכות ע״ש סי׳ ק״ן:

יא הפולטת שבעת ורע בימי ספירתה אם הוא תוך
יג ו׳עונות לשמושה פותחת אותו יום לפיכך
המשמשת מטתה וראתה אחר כך ופסקה אינה
מתחלת לספור ז׳נקיים עד שיעברו עליה ו׳עונות
שלימות יד שמאתפלום לפיכך אינה מתחלת לספור
עד יום ה׳ לשמושה בגון אם שמשה במוצאי שבת
אינה מתחלת לספור עד יום ה׳ דק׳ל אין שכבר זרע
מסריח עד שיעברו עליו ששה עונות שלימו׳ טו מעת
לעת ואם שמשה במוצאי שבת ופלטה ליל ד׳ קודם

שימושה במוצאי שבת כנס
עדיין היא עומדת בתוך ותפסוק יום ד׳ לשעת ערב
עונה ששית לשמושה; יום ה׳ עולם למכין ז׳ יום
טו וסותרת הילכך יום ה׳ מכתבו שיש להמתין עוד
יהיה ראשון לספירתה: יום ו׳ להיותו שלם לתתיל
לממות יו עד יום ו׳ והוא

יה יה יום ראשון לספירתה לחייסין שמא תשמש כיום ו׳
כין הממות ותסכור מסוף יום ו׳ ותפסר מסוף לילה וחס
תתחיל למנות מיום ה׳ יכים תוך ו׳עונות לממוסה על כן יש
להוסיף עוד יום ה׳ למעתה אי אפשר לכא לידיעות וכן
מיהגין בכל מדינות אלו וחין למנות ויש נשים נהגו להמתין
עוד להמתין עד ז׳ ימים וחין טעם כדבר והמחמיר יחמיר
והמיקל כשכר לעקרים עכשו למנוס יום מכתבו שעכשיו אין
לחלק כין שמשה עם בעלה יום שלא שמשה כ וכל שמשה
מרוחה פלילו כתם כא נריכה להמתין ה׳ימים עם יום
שראתה כו ותפסוק לעת ערב ותסבור ז׳נקיים וכן מהגין
כמדינות אלו וחין למנות:

טו יב אם טעתה במנין יום א׳ושבלה ושימשה כך
צריך להמתין ו׳עונות שלמו׳ואח׳כ תמנה יום א׳
נקי׳ותשבול אך מהירה כך שלאחר ו׳כין שלא מבלה
כראוי ושמשה הרי זו שובלת בבל עת:

יג ראשה ששימשה מטתה וראת אח׳כ ופסק ורוצה
לספור מיום מהרת ראוי׳ה תקנח יפה יפה אותו
מקום במוך או בבגד לחפליט כל הזרע אותו רוחץ במי
הפין והם יפליטו כל הזרע:

טו יג הנס ׳יש לחין לאו בקיקין כזמן הזה וחין למוך על זה
כד והכי נהוג דהכי כבר נתכח שלאו מיהגין להמתין
לפי׳ש שמשה כגון כלי שלא לחלק כין שפירת לכ׳ם
כבה׳נ וכל הפורקנדר כדברי שו׳ת כמקו׳ שנהגו להמחמיר שכבר
כתם:

קנז

ומ״מ שכל לפי עכין השמין ודוק עכ״ל מיהגין דלין להקל אלא
כאלא שיהיו וכיבי ודם ונגע ממכה פעיר הם לפי שכי שפי׳ יודוע שמכה
מוגיע לם אין להקל (וכ״מ שם לפי דבריו שהמחיק כל הדברים שכתבו
זה רק דין זה שכתב סר״ב דכמכה מעגיע׳ לם מולין אף כב׳ימי הרמ״א כ
השמיט רק כתב אחת שלין מולין כמה כגרים ופוד בשום דבר ב׳ימים
הרמ״א הניח ב״ה): יג ו׳פוכות ומוכה הוא ל״ה פעמים: יד
אחת קבלות ולא תרגיש. טז עד יום ה׳ לעד שותו היום מיום
לכל יום ויום אחת קבלות לו אחת תפלות כל ב׳ימים: טז מע״ל
כלו׳ע פעמים: יז ומותרת כלות אפי׳ אחת מלמא הוו עונו׳ מתחלת
ליל ד׳ לאחר שימושה בע״ש מ״מ כיון שלמטה מתחלת ליל ד׳ לקנסה שימושה
בע״ש ס׳ כוותרת שותו יום ויהיו כל יום ד׳ ומתחלת לספור מיום ה׳:
יח עד יום ו׳ בו׳ וכתב מהרש״ל בתשו׳ פ״ב דלפי מכתב זה אם רואה
לאחר ערבית ביום ה׳ ועד יום ו׳ כולה לגבות בגדיה נקיים
בסוף יום ה׳ ומותר מיום ו׳ ואין מניקין אחר (ומשמע מדבריו דלעפ״ז
שהתפללה ביום ג׳ כ׳ ערבית) אלא לפי מכתב הנ״ל ולפי״ז יום ו׳ מלוכה׳
לכבי׳ כיום ד׳ לרחיית ומתחילין לספור מיום ה׳ כ״ע בדבר כו׳ ולפי זה יום
ה׳ מהרה׳ בתשובה מלין לחפלה יכולה להפסיק כשהרה לאחר שהתפללה
בקביל ערבית דאפי׳ הכא אכא לה שכבה מן השמים ואין מיך לומר
שלא לקקיים אף לאחר שקיעה כ׳ בשפתי כהן בו׳ מ״ש כרמ״א לי לכו
בזה שכתבתי ביום ה׳ שהתפללה כבר ערבית ועשתה לותו כבר לילה אבל
ביום ה׳ שלא התפללה אפי׳ הכא ערבית ביום ה׳ כ״ע מודים שהיא
לילה מלאתר שבא לו השמים כו׳ אבל ביום ה׳ שלא התפללה אפי׳ ערבית
מהרה׳ דלמא לא מיקרי לילה וכ״כ בשפתי כהן וק״ל: יט ללא שמשה
דלא שלטא רבבן ונדריהן לא שמשה אלא שמשה ופ״ב דשמשה נוהגים
היא אלא כיון דשמשה שכיח לכ״ם בשובתה ה שמשה כה רבבן טובת בשמשה
דובתי ה״ה ובתב הב״ח דוקא כשמשה בעיר אבל בשמשה בעיר אבל
בעיר יש להקל דאיר שתשבון כשהרה ממוך לבין השמשה למחרתו
ופ״ב דבשמשה בעיר אבל בשמשה בעיר שהיא שלוף להחמיר אף בשאין
בעיר ע״מ כן שהשכיבה אלא שהיא מוכיח שם להחמיר דוקא משמע קצת דבשאין
יש להקל ע״ל ויש דבריו כראיה שהשמשה בעיר אבל שהשמשה שכבה
בשדה ועוד דשם בעיר אלא שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בשדה כיון
דבשמשה בעיר אלא שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בשדה כיון שהשמשה
כן גם בשמשה בעיר אבל שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בשדה כיון
בעיר וכן שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בעיר
לכל שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בעיר
דבשמשה בעיר אבל שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בעיר אבל
בעיר אבל שהשמשה בעיר אבל שהשמשה בעיר אבל שהשמשה

קצז א אם לא יכלה כו' וכתב בתשובת מהר"מ מלובלין סי' ע"ח דמי שטבלה בליל ו' ולחר"ח מצאה שלא שכלה כרעתי כנון שמצאה לכלוך תחת הציפורן מותרת לטבול ליל שבת כי לובם הוא ואין לה לחוש לילדת ע"כ ומי שטבלה בשבת וכשבאה לביתה מביאה שפכיה לחתה שבכה לתוך ציפורן ואין שום לכלוך תחת הציפורן כלום לחה דלחה דגריכה טבילה שביכרכה ג' חוחרת בעלמא היה כתב ש"ך סק"ח ס"ק ד"ה ומיהו לחוש ולטבול ולא תחריכן דחוי טבילה שביכה שלא מנוה להה מדיכל טבילה שריה בשבת וכמ"ש לקמן בסמוך ועי"ש דכשבנו להחמיר בכה"ג לא כשבנו ותו כיון דכך כתבו להחמיר להגריכה טבילה שביכה ש"ך שם ותו דשם לקמ"ם שם ותו דשם לקמ"ם ק"ס כתב דלחה' טבילה שלא כוונה בה"ג שריה שלא לכתחילה להחמיר משום דכה"ג

כיום להם לא כאלו מתין עד הלילה ׳ אלא לאחר החופ׳
דיכן כאחר כפים :

ד היכא דאיכא אונס כגון שיראה לטבול בלילה מחמ׳
צינה או פחד גנבי׳ וכיוצא בו או שסוגרין שערי העיר
יכולה לטבול בשמיני מבעוד יום אבל בשביעי לא
תטבול מבעוד יום אע׳ג דאיכא אונס :

טו׳כג׳ר׳מב׳ם דיני ספו׳ עכ׳ פ׳ לע׳ מ׳ה ו אם עברה וטבלה בח׳ום בלא אונס אפילו כי עלתה לה טבילה ׳ וכן °אם עברה וטבל בו׳ ביום עלתה לה טבילה :

סנס °ומ׳מ לא תשמש לפי כשמיני עד הלילה ותסתיר טבילתה מבעלה עד הלילה :

קצח דיני טבילה והציצתה ובו מח סעיפים

א צריכה שתטבול כל גופה בפעם אחת לפיכך צריך שלא יהיה עליה שום דבר החוצץ ואפי׳ כל שהוא אם דרך בני אדם ׳ לפעמים להקפיד עליו חוצץ אפי׳ אם אינה מקפדת עליו עתה או אפי׳ אינה מקפדת עליו לעולם כ כיון שדרך רוב בני אדם להקפיד עליו חוצ׳ ואם הוא חופה רוב הגוף אפי׳ אין דרך בני אדם להקפיד

סנס׳ם׳ל בכך חוצץ : °(ולכתחילה לא תעכב לפי כלכרים שחיכה מוכנין נזירה מטי לכרים המוכנים)

ב אלו הדברים שחוצצין חוטי צמר וחוטי פשתן ורצועות שכורכין בהם השיער בראש לא תטבול

עזם׳ ורמ׳ם סס בהם °עד שתרפם ואם הם בתוך קליעת שערה אינו מועיל בהם רפיון °ואם הם כרוכים בשאר מקומו׳ בגוף

רמ׳ לא תטבול בהם עד שתרפ׳ חוץ מאם הם כרוכי׳ בצואר שא׳ חוצצי׳ לפי ג שאינ׳ מהדקן ד אבל קטלא °שהוא רצועה חלקה ורחבה שכורכת סביב צואר חוצצת מפני שחונקת עצמה בהן וק כדי שיהיה בשרה בולט ותראת בעלת בשר ומתוך שהרצועה חלקה ורחב׳ אינ מזיקתה

כג׳ רמב׳ל ג אם החוטין °האלו ס חלולין עשוי׳ מעשה רשת אינם חוצצין :

ד חוטי שער אינם חוצצין :

מטטור הגה ׳ ואם היו מונחים כנות מוכנין למקפדת עליהם אפי׳ אם תטכסם וכן אם היו מטוכנים תחלה מקפד עליהם׳

כי׳ יוסף כג׳ ישב׳ם ור׳ן ה שתי שערות או יותר שהיו קשורים כאחד קשר א׳ א נם חוצצי׳ :(ז ואין חילוק °בין אם קשר כ׳ שערות עם שתי שערות או מקשר כ׳ שערות כפני עצמן :) ושערה

יוב׳ קפוסקי׳ א שנקשרה חוצצת ס והוא שתהא מקפדת עליה אבל אם אינה מקפדת עליה עלתה לה טבילה °עד שיהא רוב שערה קשור בימאנימא בפני עצמו :

ו שיער שכנגד הלב ושבוקן הנרבך וזה בורח מחמת זיעה חוצץ שבראש ושבבית השחי ט אינו חוצץ ושבאותו מקום י באיש אינו חוצץ ובאשה בשואת חוצץ בפניה אינו חוצץ :

מרדכי כשם רשכ׳ה ומנור והגה׳מ׳ל׳ סנס °ואותן שיש להן כמין קשקלעו׳ יש שערות לכוכות זו כזו ונעשית כלילה על ידי סל וסכך לסיכרים לא חייבי׳ :

כ׳ד׳ תו׳ומ כש׳ד׳ תו׳מ ז °לפלוף שחוץ לעין חוצץ אפילו הוא לח ולפלוף שבעין י אינו חוצץ יג ואם היה יבש חוצץ והוא שהתחיל להוריק :

ח יד כחול שבעין אינו חוצץ ושחוץ לעין חוצץ ואם מיתר׳ פותחת ועוצמת עיניה תדיר אף שחוץ לעין אינו חוצץ :

כל כאקום שכשלות טובלות כך אם לרחוץ שם תרוץ לא מכלאכו כגון שכשקלקלה כיני ספירתה לפי טובלת אי׳ לאחר ז׳ אי׳ יכולה לטבול כיום לפי כיום ז׳ לאו מעשה פרק כיצד לחוד מיקרי אלא מעשה אחת תרלה ותסתור כל אם אלאחרת וכשאפשר וכן לאחרת כלפי כ׳ם ויום כ׳ל׳ :

כל לאחר החופה כלומר אם טובלת אחר החופה מעכ׳ שהוא טבילה פרטית שנוהג לטבול זה ריכה כשאר כניס :

יא וכן אם עברה וטבלה בה כו׳ וכ׳ם פשט לסתירי כשהר׳ל בסנ׳ם והנה ס׳ר כשם מהר׳ם דכיוס ז׳ לא עלתה לה טבילה וריכה טבילה שביה בלילי׳ וטוב להחמי׳ ריכה לפי שבין כך צ׳ל ריכה ונכון והנ׳מ וכר׳ם כשם הפלגות :

קצח דיני טבילה והציצתה ובו מח סעיפים

קצח א לפעמים כו׳ין לה ריכה ויש לה לשקפדה מוכן לעולם לפעמי׳ דרוב פעמים אי׳ה מקפד׳ב׳ם :

ב כיון שדרך כו׳ה ריכה דרוב בני אדם אין מקפידים ואי׳ה מקפדת כתב בי בשם הרשב׳ם ונוטר דמוכן וכ׳ם וכ׳ב כ׳ל ולקמן בסי׳ זה כתבתי דבדי המרדכי שכתב בשהיה דמוכן עכ׳ל ונרלה דהייכו המרדכי לקמן סי׳ד בהג׳ה :

ג סלי׳ם מהלקן שלא תקח חוכצת עצמה :

ד קטלא פלוגתא כתב׳ד כ׳ל׳ם :

ה הלולים בו׳ דרמ׳ם מרפי טוכצת ולא מהלקי שפיר ונ׳ל מי׳ם קוצי׳ם הרמב׳ם ק׳ק ד׳ם ב׳ם כתב פתם שם שעשה אריגה מוזרת לספיר׳ בשעת טבילה ולא אחלק בין עשוים הלולים מעשה רשת או לא מעשה כ׳ם ל׳ כפלוגתם על הרמב׳ם ד׳ם לי׳ם כ׳ :

ו ואם היו כו׳ כרמ׳ דקמ׳ל גם אפשיט שלבני׳ וכן קוף בטור ובעטו׳ וכ׳ם מכואר מדברי הרמב׳ם ס׳ם ב׳ם ס׳ם :

ז ואין חילוק כו כלומר כין אם כ׳ שערות קשורות עם ב׳ שערות אפילו אם ב׳ שערות קשורות עמהן כפני עצמן אין חילוק כין שערות קשורות עם שערות ל׳ אלו מקשור כפני עצמו כשל עכין חוכצת וכרלי׳ת כשל׳ם ס׳ם ס׳ם ס

נסכו מכאים כותל חמון אין קפין חמון דאמר ר' יהודה כל קשכחים אין חמוני חמון מצמן העור ונכנו נכוח שרצל בעצמן קפין אכוח שאין חמון בקעת שכ"ל כל עיק ע"כ: טון כל חוך ג' ימים כו' וכן אם הקיזה דם חוך שלשה ימים אינו חמון מכאן ואילך חמון כל זמן שהגלד עליו עד שיקרם כהוגן כרמ"ם ע"פ פרש ונאמר נוקים: טוז ואם אינו כרמה כו' כגון שהקפה כפי אינו כרמה וכרמה לחומרא דהיינו כל שהוא שוה לבשר קרי כרמה וכשהוא מצוקע הוי אינו כרמ' ומשמע כל שהו מצוקע אפילו שוה לבשר הוי כרמה אע"פ שכרמה העץ מוכח בשבר הפנימי שהחוט בו אינו כרמ' מיקרי כיון שאינו כרמה בשוה לבשר וכ"כ הטעז: יח אינו חמון ואם יש עליו קרום של כשר כגון קשקשי חמון שכ"ל כמו (פי' לפי' כרמ' מכחון חחת העור) וכ"ל דפי' החוספת שבכרמה וכמו שפי' הפה"ח ומסתב' ומשרבי' ונם הרמב"ם והרא"ש ור' יהודה כ"ל שפי' כן וכתב הם ל' החוספת שבאינו כרמה ומחכיתי' אינו כרמה דהוא ר' יהודה כמ"ל חמון ואם לא יפילנה כרמה מפלגנין בין שכל החוספת לבשר עין שקורין לי"ל מחכת בין שכל עץ חמון ומחכי' לא מפלגה בין שכל עץ חמון (וכן לעיל כתב שכ' דם שלפרש החוספת שבאינו כרמה מכחון דם"כ קשה לה מחכי' כיון שאינו כרמה דשם לא מפלגי בין שכל מחכת לשכל עין שקורין כר' לבנה שכל עץ חמון ואם כרמה מכחון ע"כ כמי שיין וא"כ כר' כמי לא מחי') ועוד דם"כ ל' לרמב"ם והרא"ש ור' יהודה לפלגני בשבי ולכחוב לבשל עץ אפילו אינו כרמה חמון אלא ודאי ל' דמחכי' מחי כחכמים ותוספת מיירי בכרמה אלא לכך אין לו לוקח בין שכל עץ חמון מחכת אלא לבכרמה אפילו שכל מחכת חמון כחכמים דחמון ואינו כרמה אפילו שכל עץ אינו חמון ומחכיתין אלא מפלגי בשבי ואם לא הוכירו הפוסקים מילוק בין עץ חמון מחכת בין כרמה אין לו אינו כרמה ואם אינו כרמה אלא בשר מעור מחכת כתבו הרמב"ם והרא"ש ור' יהודה לבקרם עליה בשר מעור מחכת אלא דוקא החוספת לא הוכרכה לומר כן אלא משום דמיירי בכרמה ולא משמע כן דאינו כרמה אינו חמון שכל לם אינו כרמה מכחון חמון פשיטא ל"כ ס"ל לחכמי דחמון אינו כרמה דאף שי החוספת מיירי בכרמה ואינו חמון (ומ"מ אפשר שהם מפרשים ואם אינו כרמה דמחכי' כחכמים דהיינו בקרום עליה בשר ואף שהוא בקרום עליה בשר מעור מחכת אלא דוקא החוספת ולא מחכי' ממש כמו שכתבתי לעיל ולפי זה אין לחלק בין שכל מחכת שבשרי שכ"ל מנומנמי' כוה דם"כ ס"ל לרמב"ם ומיירי לחלק בין שכל מחכת לשכל עץ ע"כ: יח אלמוגי כו' כשהם מנוקבים טוב אם לא עיקם ומעוקם אין חמון כו' קלפי נם אם עיקם אלא כוקב כדמ' בפרק ס': ב יש מי שאומר כו' קלפי נם אם עיקם אלא כוקב כדמ' בפרק ס': ב

טוב: יש מי שאומר כו' קלפי נם אם עיקם אלא כוקב כדמ' בפרק ס': ב

ס שכתב כן שמתחילה להתיישב ולבסוף קנת שכתוב כן מבעבי כמשך וכולך מוטב מעכו רש"י במכחו"ק ד"ה ע"ש ומשמע דעיקר חסילון הוא כן כשרק לו אלא

כז פירשה רובה אינה חוצצת:

כב אבר ובשר המדולדלים הוצצים:

(°אכל יבלת או יתרת ואינן מדולדלין אינן חוצצין:)

כג השירים וחנזמים והטבעו והקטלאו אם הם רפוים אינם חוצצים ואם הם מהודקים חוצצים כח וכן הדין באגד שעל המכה כט וקשקשים שעל השבר:

כד צריכה לחצות שיניה שלא יהא בהם דבר חוצץ שאם טבלה ונמצא שום דבר דבק בהם לא לא עלתה לה טבילה °ויש נוהגין שלא לאכול בשר ביום לכתן לבית הטבילה מפני שהוא נכנס בין השנים יותר ממאכל אחר ואף על פי שבודקת וחוצו השינים חושש דילמא משתייר מיניה ולאו אדעתא °ומנהג יפה הוא:

כה °ואין לה לאכול בין הרחיצה לטביל ואין לה לעסוק כל היום קודם הטבילה בכנס או כנרות של שעוה שלא ידבק בה וכן נהגו:

כה °אם לא הדיחה בית הסתרים ובית הקמטים שלה ונמצא דבר בהם חוצץ לא עלתה לה טבילה ואם לא נמצא עליה דבר חוצץ אעפי שלא בדקה קודם טבילה לא עלתה לה טבילה ואינו דומה לבדיק הגוף והפיפת הראש:

כו °ואם לא בדקה קודם טבילה בין שיניה ולא בית הסתרים שלה ואחר טבילה נמי לא בדקה עד שנתעסקה בכתמים ובתבשילין ואחר כך בדקה ומצאה עצם בין שיניה או דבר חוצץ בין סתריה לא תלינן לקולא ואמרינן דבתר טבילה עיילי בה:

כז לד נתנה שערה בפיה או קרצה שפתותיה או קפצה ידה בענין שלא באו המים בהם לא עלתה לה טבילה:

כח לא תאחז בה חבירתה בידיה בשעת טביל לד לא אם כן °רפתה ידה כדי שיבואו המים במקום אחיזת ידיה לה ואם הדיחה ידיה לו במים תחלה שרי שמשק לו טופח שעל ידיה חבור למי המקוה:

כט °הטובל במקוה שאין בו אלא מ׳סאה מצומצמין אם אמר להבירו כבוש ידך עלי במקוה לא הרי זה מגונה:

ל אינה צריכה להגביה רגליה בשעת טבילתה לא אם אין שם טיט אעפי שדורסת על הרצפה אין באן חציצה מפני שהמים מקדמים לרגליה:

לא °אין טובלין בכלים לפיכך אם היה טיט במקום שטובלת לא תעמוד אם על גבי כלי עץ שמקבלין טומאה מגבן אם ולא על גב נסרים שראויי למדרסו ולא על שום כלי הראוי למדרס ותטבול משו גזיר מרחצאו של כלים עברה וטבלה לא עלת לה טבילה אבל נותנ׳ היא חבילי זמורות תחת רגליה מפני הטיט וכן

כי׳ בשם סמ״ג פי׳ רמ״ח בשם רי׳

בן ראה ור׳ ירוחם

הרא״ש שערי דורא

רא״ד בס״כ וכפול לקמן פי׳ קנ״ט ס״ט

שם וכפול שם פי׳ב

רשב״א ושור

הי׳ לדע׳ רמבם פ״א מה׳ מקוה ומס׳ דרך ארץ זוטא הכל לשון רשב״א בת״ה

בז פירשה רובה אינה חוצצת וכדאה דלדידן דכהגיכן להצריכ׳ טבי׳ל שבית אם לא חתכה הצפורן ה״ה הכא אי׳ אפשר לחלק דכיון דמן הדין אפילו כשאר צפורן איכו חוצץ כל שידוע שלא היה שום צוא׳ תחתיו וכדא׳ תא בפום אלא דכהגו להחמיר והייכו כשכל הצפורן כשהר מפא״כ הכא. ודוחק ו׳ וכ״ש לטעם דהצפורן גופי׳ מעכב: בח וכן הדין באגוד כו׳ והב״ח פסק דבאגד וקשקשים אפילו רפוי׳ חוצצי׳ דלא עיילי בה מיא שפיר: בט וקשקשי׳ כו׳ הייכו לוחות שעושי׳ הרופאים ע״ג מכה: ל שאם טבלה כו׳ כתב הב״ח דמלשון זה משמע שאיכו חוב׳ עליה אלא צריכה לחוץ לטובתה שאם טבלה ונמצא שום דב׳ ביכיהם לא עלתה לה טבילה וכיוצא בזה כתב מהראי׳ בת״ה גבי שחיטה (לעיל פי׳ ח״ק י״ז) ובכה יפודו על דקדוק זה עכ״ל ולא כהירא דדוקא לעיל גבי שחיטה דאמריכן השוחט בהמות רבות צריך לבדוק בין כל אח׳ ואחד שאם לא כעשה כן ובדק באחרונה ונמצא הסכין פגום הרי הכל ספק בבלות ע״כ ודייק מהראי׳ שם שפיר מלשון זה דאי איתא דאסורה מעטמא אחריכ׳ שמא יאכל׳ מהן קודם בדיקה אחרונה לא הל״ל הכי ע״ש מבואר כך להדי׳ אבל הכא אפ״ת דחוב הוא לה הייכו טעמ׳ משום שאם טבלה ונמצא שום דבר ביכיה לא עלתה לה טב לה והלכך חיישיכן שמא יהא דבר חוצץ ביכיהם דהא א״צ לבדוק אחר הטב לה אם יש עליה שום דבר חוצץ אבל בשחיטה צריך הסכין לבדוק אחר סוף השחיטה וכן משמ׳ בבי׳ דחוב הוא לה וכתב דכן בדין שהרי שכיה מצוי׳ לימצא ביכיהם שיורי מאכל (ובזה מיושב מה שהקשה הב״ח מכ״ל דחובה הוא דכן בדין וק״ל) וגם בעטו׳ כתב ואם בו׳ ואפילו אמר׳ אבדוק אחר הטבילה בין השכיי׳ חיישיכן שמא תשכח מלבדוק וכה״ג חיישיכן בדוכתי טוב׳ ול״ד לשחיטה דהתם בלאו הכי צריך לבדוק הסכין אחר השחיטה משא״כ הכא:

רא לא עלתה כו׳ דאע״ג דלא בעיכן ביאת מים לבית הסתרים ראוי לביאת מים בעיכן: לב עלתה לה טב לה ואיכו דומה כו׳ כתב העטו׳ והמעדכי מלך דף שט״ו ע״א הטעם דבבית הסתרים כיון שיש לה מקום לשאר שם ולהתדבק בבית קמטיה אמר כן ודאי לא היה שם דא״כ למה יפול אחר הטבילה עכ״ל ולחכם דחקו דלהכי ל״ד לבדיק׳ הגוף וחפיפת הראש דהתם בעיכן ביאת מים ותליכן לחומר אבל הכא לא בעיכן ביאת מים (אלא ראוי לביאת מים) ברך תליכן לקול׳ כדלק׳ פ״כו וכ״מ בראב״ד וכן מבואר בט״ו לקמ׳ פי׳ קנ״ט ס״ט: לג תליכן לקולא כו׳ ודעת הרוקח איכו כן שכתב בסי׳ שיט וזל מצאתי מעשה באשה שטבלה ונמצא בשר בין שיכיה והצריכוה טבילה אחרת מההוא עובד׳ דמייתי פ״ק דקידושי׳ מעשה בשפחתו של ר׳ שטבלה ונמצא לה עצם בין שיכיה והצריכה ר׳ טבילה אחרת ואפילו לא ידעיכן מתי בכבס בין שיכיה (קודם טבילה או) אחר טבילה הא אמריכן טבל ועלה ונמצא עליה דבר חוצץ אע״פ שנתעסקה באותו המין כל היום כולה לא עלתה לה טבילה עכ״ל ויש להחמיר: לד כתבה שער׳ בפיה ולא באו המים בשער׳ ר׳ שי׳: לד אא״כ רפת׳ כו׳ והב״ח פסק בהרמב״ם והרמב״ן דאפילו ברפת׳ לא עלתה לה טבילה גזרה אטו לא רפת׳ ואע״ג דבעלמ׳ לא גזריכן ברפוי הכא שאכי דמתוך שהוא בהול ומתפחד פן ישמוט מידיו הוא דוחק אתידיו עליו שלא במתכוין ע״כ וכ״כ הרא״ה בס״ב ה״ה דף ק״ן ע״ב דהכא באותו בקבורו שאבירו כמעין עליו עשוי הוא ומצוי הלא ירפה ושפיר שייך למגזר עכ״ל מיהו בה״ג דפ״ה ע״ב גורם ר״ש אומר עד שירפה כו׳ והייכו בפי׳ הרשב״א דאסיפ׳ פלינ׳ ודוק: לה ואם הדיחה כו׳ כתב הדרישה מכאן יש היתר גמור שבשעה שהאשה טובלת והחברתה דחפ׳ במי׳ שיכול׳ לאחזה בידה באעת דחיפ׳ אם הדיחה ידיה במים תחלה וא״צ להפריד ידיה ממכה ולא כמו שכוהגין כשי דידן שמפרידין ידיהם ממכה ובשעת דחיפה עד כאן לשוכו ולפע״ד אין להורות קולא בדברים שכהגו איסור דהלא במשכה ופוסקים איכו אלא דבדיעבד שרי אבל לכתחלה מאן לימא לן ועוד דבכמה וכמה דברים מחמירי׳ לעכין כדה שלא מן הדין ואפילו דיעבד כ״ש הכא ועוד שהרי מהר׳ ישראל ברין חולק ואומר הכא אקבהדיה ידיה ואף המשאת בכיומן שחולק עליו ל׳ דמוד׳ לכתחל׳ מיהו באשה שאיכה יכולה לעמוד על רגליה פסק בתשו׳ משאת בכיומן שם פי׳ פ״א דיש לטובל׳ עי׳ שיאחוזה ב׳ כשים בזרועותיה וידיחו ידיה תחלה במים עד שיהא טופח ע״מ להטפיח אבל אין לה תקכה שיסכבוה על הסדין ויטבלוה דסדין מקבל טומאה ואסור (כדלקמן ס״לא) עכ״ד ע״ש: לו במים כו׳ דוקא במי מקוה אבל לא במים תלושי׳ כדלעיל פי׳ ק״ך פ״ב בה״גה וכ״מ במרדכי סוף ע״א: לז טופח ע״מ להטפיח פרישה וב״ח וכן הוא ברשב״א: לח הרי זה מגונה דחיישיכן שמא יוציאכה קודם שיטבול זה ונמצא טובל במקוה חסר שהרי ממכו המים שטפחו בידו של זה בי׳ אבל הרי׳ בש״ו כתב דהרמב״ם פי׳ ראפילו במקוה פיש בה יותר מא״ה הרי זה מגונה ומביאו בי׳ לקמן פי׳ ר״א דף רמ״ו ע״ב:

לט אם אין שם טיט כו׳ צ״ע דמשמע בשיש שם טיט צריכה להגביה רגליה ויכולה לטבול שם ובס״ל בפסק בשיש שם טיט לא תטבל כלל ואפשר דה״כ קאמר דבאין שם טיט א״צ להגביה רגליה אבל בשיש שם טיט לא תטבול כלל כדלקמן ולמא׳ דכתבתי לקמן ס״קמו דיש חילוק בין טיט לטיט אתי שפיר ע״ש: מ ע״ג כלי אפילו רחוב וקבוע בעכין שאין לחוש שמא תפול ממכה: מא ולא ע״ג כס רי׳ ע״ל ס״ק מ״ד:

וכן לא תעמוד על גבי כלי חרס ולא על גבי בקעת ותשבול ואף על פי שאין כלי חרס מטמא מגבו ולא ראוי למדרס ששש חכמים הוא שמא תפחד שלא תפול ולא תשבור כראוי וכן עברה וטבלה על גבי אלו עלתה לה טבילה מג לפי זה מקוה שיש בו שליבות של עץ אם טבלה על גבי השליבות (לפי שאם אחזנה לכותלי המקוה) (פס) לא עלתה לה טבילה דפשיטא כלי עץ הם וצריך לעשות במקומן כדרגה שלאבני וחחח חמדרגה רחבה ד' מקום הנחת הרגל נדי שיהא בה שיעור מקום לבל תפחד ליפול ממנה:

לב סילון של עץ המקובע בקרקעות שיש אם אין לו לבובו מותרת לעמוד עליו ולטבול:

לג לא תשבול במקום שיש בקרקעתו טיט משום חציצה אלא אם כן תתן עליו ומורות וב וצ בהם רבר שאינו מקבל טומאה ואם עברה מי יש אומרים שלא עלתה לה טבילה:

לד לא תטבול במקום שיש ששש שיראוה בני אדם מפני שמתוך כך ממהרת לטבול ואינה מרקדקת בטבילה ומיהו בדיעבד עלתה לה טבילה.

להי לא תטבול בקומה זקופה מפני שיש מקומות שמסתתרי בהולא תשחה הרבה עד שיבקו סתריה וה בזה מז אלא שוחה מעט עד שיהיו סתריה בית הערוה נראים כדרך שנראים בשעה שהיא עוכרת וי היה תחת דריה נראה בדרך שנראה בשעה שמניקה את בנה ויהיה תחת בית השחי נראה כדרך שנראה בשאורגת בעמדין ואינה צריכה להרחיק ירכותיה זו מזו יותר מדאי וגם לא להדחיק זרועתי מהנוף יותר מדאי אלא כדרך שהם בעת הילובה ואם שינת כגון ששחת ביותר או קפה ביותר עד עלתה לה טבילה וישמע שאומר שלא עלתה:

לו צריך שיהיה המקוה גבוה ממעל לשיבורת זרת לפחות: (תשלסב"ם ורכ"ן)

לז יש מי שאומר שאעפ"י שאין בגבוה מי המקוה לעלות בהם כל גופה אלא אם כן פניה וגופה בבושי בקרקע מט שפיר דמי: (ועיין לקמן סי' ר"ח סעיף ס' נ"ב) מקוה לח אינה צריכה לפתוח פיה כדי שיבנטו בה חמי' ולא תקפוץ אותה יותר מדאי ואם קמצה לא עלתה לה טבילה אלא תשיק שפתותיה זו לזו דיבוק בינוני:

(תזכה ס"ה דמקוה) (ומפוסקים ס"ה):

לט לא תעצים עיניה ביותר ואל תפתחם ביותר ואם עשתה כן נ יש אומרים שלא עלתה לה טבילה

מ צריך להעמיד על גבה יהודית גדולה יותר מ"ב ויום א בשעה שהיא טובלת שתראה שלא ישאר משער ראשה צף על פני המים ואם אין לה מי שתעמוד על גבה או שהוא בלילה תכרוך שערה על ראשה בחוטי צמר או

עד מוקפים סי' תכ"ב (ס"ת כח)

תזכה ס"ה

תזכה ס"ה בלא"ל דין נ'

תזכה ס"ה בלא"ל דין נ'

רלב גרסי' כל דוכ כפנ' מע"ש

תזכה ס"ה ובסנ' ערך נפ"ל ורכ"ן ורמב"ם בפ"ל מה"ש (ועיין רלב מביא"ל דף רכ"ו ע"ב ורכ"ן בתו' לבדה"ק מו' נפ')

ג' מעות בטור ומפוסקים עכ"ל בו' ומינור בפ"ק משר"ע טור כה"ג

תזכה ס"ה

או בריצוע שבראשה ובלבד שתרפס או בשרשרו של חוטי כמ חלולות או קושרת בגד רפוי על שערותיה:

המפשלת בנה לאהוריה בשהיא ערומה ושבלה לא עלת לה טבילו שמא היה טיט ברגלי התינוק או בידיו ונדבק באמו וחצץ בשעת טבילה ואח"כ שעלתה נפל:

נכנסו צרורו וקסמים בסדקי רגלי מלמטו חוצצין:

אספלנו מלוגמא ורטיה שעל כי הסתרים חוצצין אף על פי שאינם צריכי שיבנסו בהם המים צריכים שיהיו ראויים ולא יהא בהם דבר חוצץ:

(ויש כן הנה) יש לומרים שמשמה נריכה להטיל מים קודם טבילתה לפ היל נריכה לכך נם נריכה לבדוק עצמה בבדולים וכקטנים שלא תהל נריכה לעטור עצמו ולא יהיו רלויים לכיאת מים נם נריכה להסיר נוחת הפומט.

היתה בו שערה אחת או שתים חוץ למכה ראשם מודבק למכה או שהיו שתי שערות ראשם מודבק בבשר או בצואה או שהיו שתי שערות בריסי עיניו מלמטו ונקבן והוציאתן בריסי עיניה מלמעלה ואם היו שני שערות בריסי עיניה של מטה מדובקי בריסי עיניה שלמעלה הרי אלו חוצצים:

לא תטבול באבק של רגליה ואם טבלה יש מי שאומר שאינו חוצץ ויש מי שאומר שחוצץ אלא אם כן שפשף או שטבל בחמין:

נדה שטבל בבגדיה מותרת לבעלה:

מין בנים שדבוקים בבשר יושבים בעור במקום שיער כו ונדבקים בחוזק בבשר כו צריך להסיר על חמין ולגורדן בצפורן ואם אינו יכול להסירן אינו חוצץ

נדה שטבלה בלא כונה כגון שנפלה לתוך המים או שירדה לקר הרי זו מורה לבעלה:

ויש מחמירין כמ שמניחין לותה טבילה לחר כמ ויש להחמיר לכתחילה יש שכתבו מים שלא לשם טבילת כלל טבילתה וכן נהגו הכשים להסתי לל טבילתן שלא לילך במסומה לו בשני הכריות שלא ירגישו שם כשם לדם ומי שאינם עושה כן נחשר עליהם לרור שוכב עם כשמ ויש להשים ליזהר כשיוצאת מן הטבילה שיפגעו בה קודם שלא יפגש בה תחלה דבר טמא לו עכו"ם ולא פגעו בה דברים שלו הם היו ירלה שמים תחזור ותטבול ועיין לקמן סוף סימן ר"ח שם מותר להטיל חמין לתוך הו שם מותר לרחון לחר הטבילה:

שצריכה האשה לבדוק בית הסתרים ודיני חפיפה בשבת ובחול ובו ג סעיפים:

צריכה להדיח בית השחי ובית הסתרים שלה במים (ולא כשאר משקין) ולסרוק שיער ראש בסרק שלא יהיו שערותיה נדבקין זה בזה וכן צריכה האשה לעיין בעצמה ובבשרה ובורק כל גופה כמוך לטבילתה שלא יהא עלי שום דבר מיאוס שחוצץ ותחת כל גופה ותשטוף במים חמין בשערה חפיפה גופה ושער: ב חפיפה השער אלא במים חמין ומיהו אפילו בחמי חמה סגיולא תחוך בגתה הנקרא בערבי שבב ובלעז גזרד (ריכב) לפי שמחה השער ומחזר ומסתבך ולא באחל לפי שמסבך השיער ולא בכל דברים המסבכים השיער:

וכן מצוה

וכל זה לכתחילה אבל אם חפפה כמינה וכיוצא בו

ג חפיפה צריכה להיות לבתחלה כמוך לשבילת שלום ויעקב והמנהג הכשר שתתחיל לחוף מבעוד יום ועוסק בחפיפה עד שתחשך ואז תשבול ובן מנהג כשר שאעפ"י שחפפה תשא עמה מסרק לבית השבילה ותסרוק שם:

ד הל טבילתה במוצאי שבת שאי אפשר לחוף מבעוד יום תחפוף בליל טבילתה:

ה גודמג לה טביל בליל שבת תחכוף ביום:

ו הל ליל טבילתה במוצאי שבת והוא יום טוב שאי אפשר לחפוף או תחפוף בערב שבת ובן אם חלו ב' ימים טובים ביום ה' חמישי וששי וחל ליל טבילתה בליל שבת תחפוף ביום ד' בשבת ותקשור שערותיה כדי שלא יתבלבלו:

ז נם תיזהר בימים שבין חפיפה לטבילה מכל פוך זכ"כ בלי טימוטף ובלא ידבק כה שום דבר נם תכניע תכשילין בשם רמ"ו מכתיבתן לכתים הקטנים תיזהר שם לחפשר לה ליזהר בגון שם לכרים המלבקים וחם לי מיי שיעשה כמקומה לו מבריכה לינע כאן בשעת אכילה אין לחוש ואכל מקו תרחון ידיה כל פעם אלא תכף לידי חכיכה:

ח ובשעת טבילה תעיין ותבדוק היטב כל גופה ושערות

ורחיצה בשמחה שאין מערות אלא קשורים ומסוכנין מכל ואם אינו לוחצם הרופאים אלא תיחוף לחפה כמים רק כיון שם שיש לנשול לרופאים שם שיין מסכך השערות וחם לוחצים שאין מסככין יש לסמוך עליהן וחם אין הרופאים קרובין בלבד יש לחתר לנכות לעצמה תחל שם שיין לוחנו מסכך השערות:

ג חפיפה צריכה להיות לבתחלה כמוך לשבילת שלום ויעקב והמנהג הכשר שתתחיל לחוף מבעוד יום ועוסק בחפיפה עד שתחשך ואז תשבול ובן מנהג כשר שאעפ"י שחפפה תשא עמה מסרק לבית השבילה ותסרוק שם:

ד הל טבילתה במוצאי שבת שאי אפשר לחוף מבעוד יום תחפוף בליל טבילתה:

ה גודמג לה טביל בליל שבת תחכוף ביום:

ו הל ליל טבילתה במוצאי שבת והוא יום טוב שאי אפשר לחפוף או תחפוף בערב שבת ובן אם חלו ב' ימים טובים ביום ה' חמישי וששי וחל ליל טבילתה בליל שבת תחפוף ביום ד' בשבת ותקשור שערותיה כדי שלא יתבלבלו:

ז נם תיזהר בימים שבין חפיפה לטבילה מכל פוך זכ"כ בלי טימוטף ובלא ידבק כה שום דבר נם תכניע תכשילין בשם רמ"ו מכתיבתן לכתים הקטנים תיזהר שם לחפשר לה ליזהר בגון שם לכרים המלבקים וחם לי מיי שיעשה כמקומה לו מבריכה לינע כאן בשעת אכילה אין לחוש ואכל מקו תרחון ידיה כל פעם אלא תכף לידי חכיכה:

ח ובשעת טבילה תעיין ותבדוק היטב כל גופה

ונשערות ראשה שלא יהא בבר חוצץ ותדיח יב בית
הסתרים במים חמים שהוחמו אפילו בלט ◦ובן תחצוץ
שיניה בטוב בשעת הטבילה שלא ישאר פירורין ולא
בשר ולא עצם:

ועל לסי׳ קנז שם לפי חלטבילת במ״ש שם תוכל לטבו כמ״ש

ו ◦במקום שיראו לשבול בלילה אין להתיר לחוף מערב
שבת ולטבול בו שב דתרי קולי כהדדי לא מקילין
קולא דסרך בתה וקולא דהרחקת חפיפה מטבילה:

ח ◦בימי חיל (וכל סכן כיוס טוב) אם חפפה ועיין עצמו
היום וטבלה בליל יום אחר עלתה לה טבילה
בדיעבד אף על פי שלא היו חפיפה ובדיקה סמוך לטבילה
אבל אם לא חפפה כלל לא עלתה לה טבילה אף על פי
שעיינה בעצמה בגופה יג ואפילו חפפה מיד אחר
השטבילה וסרקה במסרק ולא מצאה שום נימא קשורה
לא עלתה לה טבילה ◦ואין צריך לומר אם חפפה במקום
שער ולא עיינה בשאר גופה שלא עלתה לה טבילה שעיון
הגוף הוא דבר תורה:

ט במה דברים אמורים בשאר כל הגוף אבל בבית
הסתרים כיון שאין צריכים לביאת מים אם לא עיינה
אותם קודם לכן ואחר כך עיינה אותם ולא מצאה בהם
שום דבר עלתה לה טבילה:

י חפפה ועיינה וטבלה סנס
ובעל יתה נמצא עליו ◦לפי שחזית שחפיפה
דבר החוצץ יד אם בתוך סמוך לטבילה כגון שחפפה
◦עונה שחפפה טבל אינה כיוס סמוך לערב וטבלה
צריכה טבילה אחרת טו כתחילת הלילה וחיים
ואם לאו צריכה טבילה אחרת: כשתי עונות:

(וכן דעת׳ ירוסם) ◦ולהרמב״ם בין כך ובין כך צריכה טבילה אחרת אלא שזו
אינה צריכה לחזור לחוף וזו צריכה:

יא טו במה דברים אמורים בשלא נתעסק באותו
המין אחר טבילה אבל אם נתעסק בו בין טבילה
לבדיקה אינה צריכה טבילה אחר שאני תולה אותו במין
שנתעסקה בו יז אבל אם לא חפפה קודם טבילה אין
תולין בו אף על פי שנתעסקה בו אחר טבילה:

סור כשם רמ״ל יב ◦במה דברים אמורים בשאר כל הגוף אבל בבית
הסתרים יח אם לא עיינה אותם קודם טבילה ואחר
טבילה גם כן לא עיינה עד שנתעסקה בדבר החוצץ
ואח״כ נמצא בהם מאותו המין יט תולין להקל:

יג חפפה קודם טבילה ובין חפיפה לטבילה נתעסקה
בדברים החוצצין כ או שנתנה לבנה תבשיל הראוי
לידבק בה לא עלתה לה טבילה אפי׳ אם בדקה מיד אחר
טבילה ולא מצאה שום דבר חוצץ שאני אומר בעליית הה
מהמים נפל ממנה וצריכה טבילה אחרת:

סנס״ד ומרדכי וכ׳ כש״ל שכח ◦מיהו אם כדקה עצמה קודם טבילה ולחתה אלא
כלכך כה שום דבר חיב צריכה טבילה אחר כה אלא

ומבילו בי ע״כ בעייבה בשעת חפיפה היה דאל״כ פשיטא דלא עלתה
לה טבילה דחפיפה ליה מעשה אלא עייבה כלל בלקמן סעיף ח ומעתה
פשיטא אלא ודאי מעתה דאלתה בשעת חפיפה כמי עייבה ודוק ואל״כ
ל״ע צריכה לעיין ולבדוק בשעת חפיפה ובשעת טבילה ולזה כן
חפיפה לטבילה אלינע בדבים הקונבים (הרשוים לילבה כלקמן
סעיף ח״כ וכן מעשה בכל ודוק) אם אפשר וכמ״ש הר״ב וכמי כתוב:

יב בית הסתרים הן בי״ט אבל לא בבגוף. טור וב״י. ו״ה בשבת עותה
לרחוץ בחמין מבוקעו מע״ש פניה יהיה ורבינו לו פשר מביה
כל שאינה רוחצת כל גופה וכאן שבתאשר בח״ה שב״ו ובתשובה מהשת
בביאין סיען ה״כתב דאפשר בחמין שהוחמו כיון שהוי לרחוץ כיוב
מביה מון מעבין ידיו ורגליו ומפיק לעיין רחוצה ללבון בין בשבת
בין בי״ט וכן בט״ב וכן בי״כ תלביה ותביה בשביב בדבה כשאר יחוה בשבי
ומרחיצה צריך לשמות קפה שלא תרחון רק בחוץ מקום וכן יריכותיה
כן בחמין כן בחמין מע״ש ולא מן הוחמו בשבת ולא בגוף כל גוף ובחמין רוק בחוץ
מקום וכן יריכותיה ודוקא בחמין מע״ש ומעתה גם תוכר מלשהו בחיב
שלא תרחץ בכבר רק בידיה וכל זה מדיבה אבל כאדוחה לי שלא בשבו
בבגדים לרחוץ ולא ללבוש לבגדים בשבת ולא יחפשו בשבת ולא יחפשו
יודעת לחלק בין חמין מע״ש ולא מן הוחמו בשבת ולא גם חיבה ודעת
ליזהר מדין לישנה ודוקא בחמין מע״ש ומעתה אם בשבת בחוץ לא בחוץ
לבן כמו שכתבתי עב״ל ומעתה זה קלוש קוה ולי נראה שלא מבשבן שלין
לובשין לבגדים בשבת מעם שלא יזיעו צריכין לטבול במוצאי שבת והיו
מדקדקין שטבילה מן שחפיפה והא דאיתא שבלא לובשין לבגדים ובשבת שוה
שבשבו שלא ללבוש ולעבי לבגדים בשבת ע״כ ס״ל שפ״ה ב״ה בשבו״ב יב ומפ״ש מיד כמ״ש
ג״כ בשם ולעבי לבגדים בשבת טבילה ס״ל שפ״ה ב״ה בשבו״ב יב ומפ״ש מיד כמ״ש
שלבי מוצ״ש ולעבי לבגדים בשבת טבילה ס״ל שפ״ה ב״ה בשבו״ב יב ומפ״ש מיד כמ״ש
סם בתוך עונבו ים פו׳ לין מחלקין בין תוך עונ״ש בין סמוך לטבילה לו
סם החפיפה סמוך לטבילה לין צריך לחזור ולטבול ולחוף ואם לאו
צריכה לחזור ולטבול ולחוף וכן דעת הרמב״ם בפשבות ומחלוקתם תלוי
בביאת מים להקשיר כאב הדעות: טור ואם לאו וכו׳ אפי׳ כי
סמוך לטבילה כיון שלא חפפה סמוך לטבילה צריכה טבילה אחרת וכן
מצאת מדברי הר״ן שכתב בי תימא לבי צריכה עיונ״ם סמוך לטבילה אפילו
לא חפפה סמוך לטבילה אפילו צריכה לחוף ולטבול ולבי עיונ״ם סמוך לטבילה
נוסף סמוך לטבילה ל״ל שלא לא עיבה יפה יפה אבל בחפיפה ליכ״ע לא חיש
להכי אבל ומבילו בי״ח וא: טון כל״ל כן וכ״ם פשם כתים
גדולים שהביא הרשב״ם (ול״ל וכ״ם ס״ה מביאם נ״ב כמשמעותו)
וכהרשב״ם דאפי׳ כתעסק בתוכו המין אין תולין להקל עד שתאמר בי לי
שלא היה עלי בשעת טבילה ואפי׳ אומר אין יודע אם היה עלי בשעת טבילה
דתולין ומבילו בי וכן לכולהי מיבויי בתום דתולין (לקי ע״ש) וכתום פ׳
תיבוקת (לקי ס״ו ע״ב) ובמרדכי ואגודה שם משמע שאין תולין בזה
בתעסק (לקי ס״ו ע״ב) ובמרדכי ואגודה שם משמע שאין תולין בזה בתעסק
בתוכו שאין תולין אלא (ללא כמ״ש בדרשה שם בעיף טו דשטור מחלק
בהבים ל״ל בשאר תירוצים שבתבו שתום כו׳ לקי לשאר תירוצים אין
תולין (לקי ע״ש ודוק) ולפי זה יכולים שבתבו שם דשך לתולין מיירי שלא טבל
אחר לחם פת וכ״כ ס״ל מבואר לפי״ז שלא היה עלי קודם טבילה ומ״כ ליכא מאן
דאיקל בהא שלא שטור לדעת הרשב״ם והרשב״ם נוסף יהיה חוכח לפחות
ועוד לכדבריהם סעיף טו כתב דגם שטור שבתב שאני תולה אותו במין
שבתעסקה בו ר״ל שאין שך טבילה עכ״ל ולפ״ז גם האומר לפי האמור אפשר להתירה כן
וכן עיקר לדינא: יז אבל אם לא כו׳ כדי שבתב לבבר בתבא בשבת
ק״ל שלא חפפה לא עלתה לו טבילה אפילו לא נוסף דבגופה ליכא שלא מבב
בעלמא כלל ע״ב ק״ב ואם טבלה
בלי עבב עלתה לה טבילה אבל בתבא עליה דבר מוכן אפי׳ לדעבד לא עלתה לה טבילה אף על פי שבתעסקה
בתוכו הוי בתעסקה עם בשם ר״ת דבך דקלין מיירי בשאר בתעסקות שבגוף שלא חפפה אותו וקבקי בתה בתבא עליה דבר מוכן אלמא דוקא בתבא עליה דבר מוכן
והא לאו בכי עלתה לה טבילה וע״ש סה ר״ן ל״ל בשאר בתעסקות שהרבן היה לשתוף בשאר ובן כ״ל לפחות ואפי׳ בלי חפיפה
שלא עבבי בשאר לא חפפה אלא עייבה יפה בשלא לא עייבה כלל ע״ב ק״ב (לשבבי״ן) בל
שם בתעסקות שבגוף ודוקא חפיפה היה בדרך שהוא מוכן אבל לא עייבה כלל ע״ב ק״ב
מוכנים לבלקן בין הרשם לשם בתעסקות שבגוף לחע״ב שלא חפפה אותו בין עייבה אותו בין לא עייבה אפי׳ אם לא חפפה
יש תולין להקל ע״ל פי קב״ם ק״ל בתבתי דהרוקא תולין: כ אם שבתבה לבבה תבשיל לא היה תלוכלך
בשיט ולחתה בבה על ידה ערובה ואפ״ב טבלה ולא עייבה בפשה לא עלתה לה טבילה לדעת לבבה תבשיל לא בבה ב״ח: בא אבל אותר
ללבוש בין דלא דמי לבתבה תבשיל שאין דרילות לתת על הבגדים דבר לח ליבבה בגוף ואשה. שם:

עבשות

ד א מכסות ערמה בכנדם כו׳ ועבדים כתנו שלא לכסות ערמה כלל ולברך וקרא עליהם ענר הדריסה דלפי׳ מיקון זרועותיהם לא משכי שלא לכסות שלא יהא לבן רואה את הערוה מכל מקום לא שייך לבן רואה את הערוה כמ״ש הפ״מ ה״ל כרואה את הכתוב יכולת לברך ולהתפלל כשהן לבושות בהלוקה מעשה שהיכן משכיח לשמה הן משום לפי שערותן למטה מהד והיו לבן רואה ערוה ולא כמי טוהרות בקרקע שלא כשהן ערומות כדי שתתכסה ערוותה עכ״ל ומביאו כי הפ״מ ס״ל כמ״ד ונפקנו כ״ש שם פעיף ד׳ (וכן כרואה בעת הר״ב שם וכן כתב העטו״ש שם בשמו) וה״כ שרי׳ הם עכורים דמים עכורים נלולים כמי שהיכם דמי עכ״ל ונם הפ״מ בקונטרס מחרון הסימן על הפ״מ דמי שאתה דן ד״ל ע״ש נכי ענבות ונפלם דכשהם שייך כמי טעמא דלבן רואה ערוה והיינו טעמא דהפוסקים דכתבו הכא דשייך שיהיו דמים עכורים וחכון זרועותיהן לא הוי הפסק כלל וה״כ שייך שיהיו דמים עכורים או שתלבש הלוקה ולפיש ידה על הקלון למט שלבה דאז הוי הפסק ושלרי לים מלרי להדריסה שכשאך להקל על הפ״מ דמשמעותם״ם וכל הפוסקים דלא כוותיה עכ״ל ומעתה לכי תלקי דודאי כשיהיו דמים מכוכיות הן ונקניות הן דאם שרואה הכי״מ דמים עכורים הן ומי שאתה דן ד״ל כשהם מי מעתה וכתב על הדריסה שלרי לים מלרי׳ דלפי׳ כו׳ שתפלל על הקרים והוא שייך לומר כי אין יעלה על הדעת דאך דאם יושכח ונקנה לם תלקה ערוה (אבל עומדת לא וכן הוא שלא עשה לאף כיוצא הן ערוותן מכוסה) טעמא עשה לבן רואה את הערוה ולכאו מעתה הקומסים שהוא הפוסקים מחלוקת מי ס״ל כשהם מי מעתה וכתב דרש לו מיתר וכתבו דרש פוסקים שם הן דמיקר כי״ת דאם כשהיו מכוכיות ואם כשהיו עכורים דמים עכורים נלולים ולא כמי טהרות בקרקע אלא כמי שהיכם דמי עכ״ל ומעתה כשהיו מכוכיות הן ונקניות הן

כלכך ס כשר אם יכול להתכסות כל גופה בהן בבת אחת °וצריך שיעלה בתשבורת ו מ"ד אלא וקלח אצבעות בגודל ועוד חצי אצבע °וצריך שיהיה החריץ שבו המ' גדול יותר משיעור והכרי שכשתכנס השובלת ויתפתח חמים ישארו שם מ"א:

ל"מ בכ"מ (מום ס"ת פסחים)

ב מי מעיין משהרין ו אף בוחלין מי גשמים אין משהרין אלא ס באשבורן (אכל על ידי זמילס

מהרי"ק סו' קפ"ו (ת"ס ס"ק כ"ב) ל"ד מ"ב ס"ע דין ל"ב

°פמולין מן התורס ס לס סס לחול בלא מעין) °היו הזוחלין מן המעיין ו מתערבים עם חנוטפים שהם מי גשמים ס הכי הכל כמעיין לכל דבר ואם רבו הנוטפים על הזוחלין וכו'אם רבו מי גשמים על מי הנהר אינם מטהרים בזוחלין אלא באשבורן לפיכך צריך להקיף מצץ וכיוצא בו באותו הנהר המעורב יב עד שיקוו ויהיו משבול בהם:

סנס והן נכון להזהיר ולהתמיר (מהרי"ק שו"ת ס"ס נס ושאר מחברי כיוצא בזה להמתיר בשעת הדחק ורמ"א נס ומייתא) °לכל יס מתירין ג לטבול כנסרות כל הסנס לף כשעת הנמים וסס סנסרות סלנים יד וכן סנוטפי על הזוחלין מפוש דפיקר נילול הכשר הוא ממקום מקורו °וכן נהגו כרוב סמקומות טו כמקום שלין מקוה ולין למחות כיד המהנין להקל כיים להס על מי סיסמוכו' מיהו יש ליזהר מלטבול כנסרי סמתוס לנמרי על ידי נמים וכשלין נמי פוסק לנמרי לעפ"י שלאל כהרות שוכסים לתוכו כשעת הנמים ומתמוס על ידן מכל מקום סוחיל ופוסק לנמרי כשעת שלין נסס לפור לטבול בו דרך ומילתו על סיקוו סמים שכתוכו (מהרי"ק שם) °לכל כנסר שלינו פוסק לעפ"י כשעת הנמים מתרחב ומתפשט על כל גדותיו מותר לטבול בו ככל מקום לפי כשרת סמקילין ולפי מה שמנו:

לי לשעת הום' גרמ"ס ומרכי

ג ארבעים סאה שאמרו צריך שלא יהיו שאובים שאם הס שאובים פסולים:

פור בסס ל"ס סנס גרמ"ס ומרכי פוסקי

°ואס כל המקוה היס שלוכין פסול מן התורס ומפקא לחומרא לכל לס רוב המקוה כשר ומעשה הוא שלוכין ילכו ללא מלרכן ומפקא לקולא:

תקו"ל ס כלל יח ל"ס

ד °מקוה שהוא של העכו"ס ומקבל ממנו שכר אין להאמין לעכו"ס עליו טו אלא א"נ יש

טו אלא א"כ יש (תמיד) במקוה כ"א סאה:

הגה ומחכר דרוכו כמר מקוה לקולח יש מקוה
שמחתם מחזיק לפטרו וכן ומנהג מלא ולא
ילעגו מי מלא לותם לו יחזיק כמר רובו כסכמר דהיינו
מחזיק כמ"ל לותן לולין לקולח ולא יש לא יהיה רובה
בסכמר דמכמיו לו יכול לפקק לקורות לו יום לחום מעכו"ם
מלחום כדי לרחון כם פסולה ולא לחו דולחי ישרחל מלא
לותם כדי לטבול כם כ מירם לרוב המצויין לגל מקוה
ועומדין כדי לסכמירה בקילין הן וכולחי בסכמר מלא לותם
יש וכ"ם לא יהיה ישרחל לפמיו ולומר מכמכמר מלא לותם
לכולמן מחזיק מחזיר לתקנם וכסלחי נווכל עד מחר כולמן
כלימורין כלל לפיל לו סימן כוכ ועין עוה לקמן כוף הסימן כדין
ספק מקוים:

ה כל הימים יש להם דין מעין לשחר בזחילה הילכך
גל שנחת לש מחים כ ובו מ סאה ונפל על האדם
או על הכלים עלתה להם טבילה אבל אם השביל בגל
כשהוא באויר קודם שיפול על הארץ אעפי שישבור מ
סאה או שורק כלים באמצעית הגל שהוא עשוי בביפה
לא עלתה להם טבילה:

ו כל צריך שלא יהיו מ סאה של מקוה בתוך הכלי
שאין טובלין בכלים:

ו הלוקח כלי גדול מגן חבית גדול או עריבה גדול
כב ונקבו כג נקבו המטהרו (יש אומרים
להטעינן נקב כשנופרת הגוד וכן יש להחמיר) וקבעו
בארץ ועשהו מקוה כד הרי זה בשר וכן אם נקב הנקב
כה בסיד ובבנין אינו פוסל והמים הנקוים בתוכו מקוה
בשר טהור בסיד או בגפסית עדיין הוא פוסל את
המקוה עד שיקבענו בארץ או יבנה ואכם חוליו
על גבי הארץ ועל גב חסיד ומדה בטיט מן הצד דין
הרי זה בשר:

הגה מות למעמ מקוה על הגב וכלכד שלא יהיה תוך כלי
לו מלמן לחמת מחקון ולכמוף קבעו לכל מכור
לכביס הרכם לו מקרי כלי:

ח כו מעיין שמקלח לתוך כלי פסול לטבול בין
במיכם שבתוך הכלי בין לאחר שיצאו מהכלי

כו ואם המעיין מקלח על שפת הכלי ולתוכו תוך הכלי
אסור

טלא דמיא שיכין כמעט יחזור וימלאנו וכמ"ם הטור"ל ומשמע לגל חיים
מכשלו מעט מים ומחלטו גלא כשכשכה בכלים (וכלשון לם קולח
פעיף י) כגון מעמים מבמקוה מרוקים ומהירה גלא יפה יש מכרו גלא
יפכלו כו מכמים וכלי כמקוה מרוקה ס"ג לו כמ"ם מכו' שמע וילפוה כלי
לטוריקה אין המים המלוכלכים ומלאום מים מקיים לרחון בוטם עכ"ל
הלה לפו מכי לא חיישינן שמא כיון לסכשיל וכ"כ כ': יו יש תמיד
כמקוה כ"ם מלה אין כוונת המאכר מטום שפק לרבנן לקולא מכרי אין
מוכר לקמן פעיף כ"ג לפלגלו כולו שמוב אין גלא לרבנן גלא מיירי
במקוה כעול מלין יכולין לסכשים למקבה מים גלא בשמכם דרך הגג
ולכלכלים כו כ"ם מלה אין כפל כמים מלוכים כיון מכוחכו כלל
פעיף מ"ד וכן הוא בשו"ת רמ"ם ס"ם לסיריה ומביאו כ' והר"ב לוי ל"ל לפי שהו
לקמן פעיף מ"ו דמשכחה אין מים מועלת גלא על נבי קרקע וללכך כשם
נגע פוסלת המשכה ולכך אינה מועלת גלא על נבי קרקע וללכך כשם
שיש יוצא מים שם ס"ק ל"ם לקמן פעיף ומוק: יח מקוה כו"ע ל"ל פעיף
ס"ו ום"ק קמ"ח: יש וכ"ם שם מיירלל לפניהו כו' לקמן סוממין
על הכתו"ם שמומרין בשפך לו שלומרין שכשקבה כעכין לאחר לעשל שכן
מעיפין לפי תוכן כ"כ מקולין קודם קט"ו ופשום הוא: ך וכו מ"ם
ומע"ב דמעיין שני לכלי שמלי בכל שכוה היכי כמקו מיכר כמע יקבל
שכשלם הגג נרוך מ"ם שם לכל סלכיהו מעיין מעם לוכו מטהר בכל
שכוה ובכוה יום טוב פרק ה' משקולות הכיה כע"ב ובב"ח פי"ב ל"ל ולקמן
פעיף כ"ו ס"ק כ"ב דמיירי לכרין נם דברי הפרישם לוכן עולין יפה ול"
ללכך לשקו שכל לם קשה מילו דללכך קלי לוחילה לים לן דין יש לטהר
בחילה: בא נרוך שלם יהיו כו לשיכך גיניה שקבוצה בקרן
וכחלה שמעמים בגמים לין טובלין שם כיון שהים שם כלי עלים קודם
שקבוצה עכ"ל טור ומשמע לים לם פיה על ס שם כלי קודם שקבוצה
בגון שקבוצו עין לו לבן וחלה"ב מיקני כשר וכן הוא בשמכם ובשלרי וכוה
ומיירים כ': כב ונקבו כו לרוקה בשלים בעיכן שלוכה יכולה
לקבל מים כל שהוא שכשם מן הנקב לו פי' כם פוסרת הכוך ונבוה
מעט מן הסולים ומקבל מן הבקב ולמעה קמלו' הסול כלאוכה במעכה
ופוסקים וכן הוא לקמן סעיף ע': כג נקב שמשהרה מיירי טומלה
ויהיו כמוכה ות"ל שהוא פחות מביצה שפשר כ' ולל פעיף מ' כתב"ם בשם י"
כמה הוא: ודע שם בשוך כתב הרשב"ם הסוקת שבשלת לו יהו
פוסל לת המקוה לפי שלין כלי שקבוע בשלת פוסל לת המקוה
לפי שבשלו בשיד ובקבו שלמטה הו מן הכר כשפופרת הכוך כשר ולין
פוסלת לת המקוה עכ"ל ותלוק בכך לפי שמשיך הבל שפופרת שקוך
ולל סני ליה בכמוכה ול"ת לייטו מקום להקה שכר הכלי בשלת במוקו
שלם מ"ב בכל שקבעו ולפי מ"ב שקבעו כ"ל ולפי מ"ב שקבעו כו לו יהו
מלוקק שבתי קרם"ם בטור מיירי בקבעוהו שלם ומשמר דבקבעו ולפ"ב
קבעו עודם לליכו לשרש"ם לגבל בדקה לפי"ב מ"ל לפיוק שבוה לבל
שכשם בכלי לכבים מיירי דומיא דשקוק לגלא לשיך לשמ לבל בכלי שבוה
שלים מקבלין טומלה פ"ב כ שקוק שבשלת שלכי כו"ע וכן מקבלין בכל
גופי, דם ל"ל לשיך לשיש לפקוק שלת"ב על פטור ולי בפרמ"ם ס"ם ל"ל הטור מיירי כשקבעוה שלם
ס הו שבדבפ"ם כמוכה זית טמוכלין כתוכו ולכו הטור שנריך כשם לכלי ניתו שפשם לפי"ב פ"ע ומעי קוסיס הם ל הטור מיירי כשקבעוה שלם
שלם ולחי שיקילוק ודוק ומ"ש דמשמע דם"ל לשמשבר דבקב כל שהוא לפ מני כלל מדיכה ולקמן ריש סעיף כתב כלי שבקב בשלולי לפי' כל שהו
לינו מחוב כלי לשמול המקוה ולשבר לבריו שבבלן שם על פי שה שבתבו שם לפ"ב ומ"ש מין לשקול לשעות מקוה לבשלה בכלי כוה ול"ל שלא בשיכן
כשקב המטהרו ומוק: כך הרי זה כשר ולפ"ז וכשיכן כו כלומר מיירי בשקבעוה שלם
כיקב כשקב המטהרו ומוד שנריך שיקבע בקרן לו שיהיה בו הוקוק שקוק שבר שלם כלי ול"ה לם פקקו שבוה שיהו וכשיכן כלומר בשרורות
וכיוצא בהן כשיכן לפ חשיב כלי כלל ולפיכך לינו פוסל לת המקוה (כלומר מסמיס בתוכו יחשבו לים פוסלים) וה"ה לשבר לשבול
בו שלבל כשהרבו בשיד לו בגפסים לבד כיון לשיך דרך בכין בלל לבדם כלא שבבים לו נרוחות שלין שם כלי שלין ופוסל לת המקוה וכ"ם שלסור
לשטבל שתוכו ומוד שבי קלמר דמעמ"ל שלא קבעו בקרן ונם לפ בכלו שלא שמיס לו בקרן דהיינו קבוחה בקרן ומירחו כשר לפי שיש ונפלים כיון שהם יד ונפלים על הקרן הם עומדין בקרעה שמיכה דמיון וכל שמירת שנדלים בטיט שפיר בקבוע וכשר ל' לבל הרמ"ם
ומרשב"ם יש להם טעה לחרים בפי' ונפלים ואביאים כ' וכשבו שם ל"ל לקמן שם ס"ג: כו מעיין כן פי' לשם מעיין מקלח
לתוך הכלי (לפי' קולח הלגם) ויוצלים לתוך מחכו שהם עלולים לטמול בכן דשם שכשוך בכלי פ"ע ומשם שלחון כמי שהוא לחיל שכשרו בכלי
כשבו מקוחים וכשב כ"ה פ"ע ול"ל כשבכלי שלם בלא שום בקב ומעיין מקלח לתוך בלי ובשהגיעו לים ס"ב בלי יוצלים לים ס"ב שפה שכלי ולשלוק"ם
שים בקב בשרו שלל בלי ומחכו מקלח לתוך בקרעה מים מקוחים דלא בשבטל שם בלי משום שכשב שבשרו כיון שמקבל מים מן הבקב ולמטה שבל שם
מקוה בשולי הכלי בשם"ם לו ולפי לשבטל שם כלי ובפי לטבול לוף בשוך הכלי כמו שכשבלי בשקוה שבשר זה שוה מעיין ומקוה שכ"ל ומ"ש בוה:

כז נשם המעיין כו פ' רוב המעיין עובר לשוך הכלי וקלחו עובר ומקלח שבל שפת הכלי כיון שמעיין מיירי המעיין לל עברו שוך הכלי שבל מן

מעלין לת המים המרובים ומטהרין לת המקוחים

ומעב"ל

אסור לטבול והוצה לו מותר אפילו אם המים שבתוכו מרובין:

פל הסעיף ל' הרא"ש פ"ג דין כ' ט כלי טמא שנתן בתוכו כלים אחרים והטביל הכל עלתה להם טבילה אף על פי שפי הכלי צר ביותר שהרי המים נכנסים לו ומתוך שעלתה טבילה לכלי הגדול עלתה טבילה לכלים שבתוכו כה ואם השהו על צדו והטביל לא עלתה להם טבילה עד שיהא פיו רחב כשפופרת הנאד וכן אם היה הכלי שחור ונתן לתוכו כלים שמאים והטבילן לא עלתה להם טבילה עד שיהא פיו רחב כשפופרת הנאד:

רמב"ם פ"ו ומחבת פ"ו ול"מ שם סגס י ומותר לטבול כלים כשהן לו כשהן דחוקין מחזיק מים עד שיכיק שפי מכיקב כשפופרת הנאד:

יא מעין שהמשיכו לבריכת מים שהם נקוים ועומדין כה יש להה דין מעין ואם הפסיק ראש הקילוח חוץ לג להיות לה דין מקוה ואם חזר והמשיך קילוח המעין לתוכה חזרה לדין מעין:

רמב"ם פ"ל מהל' מקואות יא מקוה מים שאובים שהמשיכו עליו מי מעין אפילו מי המעין מועטים המועטים של מעין מטהרין את השאובים המרובים בין קדמו מי מעין לשאובי בין קדמו שאובים למעין:

שם סגס יב כיון שיתבאר למטה לג ומן הדין לטבול בו לג יק כשאובין דלא עדיף מכחות שהרי שתפים על הזוחלים:

גב לד מעין שהעבירו לה על גבי אחורי כלים והמשיכו למקוה אחר לו חזר להיות לו דין מקוה לח ובלבד שלא יטביל על אחורי כלים ממש:

יג מעין שירד מהר טיפין טיפין בהפסק יש לו דין מקוה אלא אם כן ירד בקילוח בלא הפסק:

יד נושפין

ועיין בסעיף ל"ג ובסעיף ל"ד ובסעיף ל"ה ובסעיף ל"ו ובסעיף ל"ז ובסעיף ל"ח ובסעיף ל"ט ובסעיף מ' ובסעיף מ"א ובסעיף מ"ב ובסעיף מ"ג ובסעיף מ"ד ובסעיף מ"ה ובסעיף מ"ו ובסעיף מ"ז ובסעיף מ"ח ובסעיף מ"ט ובסעיף נ' ובסעיף נ"א ובסעיף נ"ב ובסעיף נ"ג ובסעיף נ"ד ובסעיף נ"ה ובסעיף נ"ו ובסעיף נ"ז ובסעיף נ"ח ובסעיף נ"ט ובסעיף ס' ובסעיף ס"א ובסעיף ס"ב ובסעיף ס"ג ובסעיף ס"ד ובסעיף ס"ה ובסעיף ס"ו ובסעיף ס"ז ובסעיף ס"ח ובסעיף ס"ט ובסעיף ע' ובסעיף ע"א ובסעיף ע"ב ובסעיף ע"ג ובסעיף ע"ד ובסעיף ע"ה ובסעיף ע"ו ובסעיף ע"ז ובסעיף ע"ח ובסעיף ע"ט ובסעיף פ' ובסעיף פ"א ובסעיף פ"ב ובסעיף פ"ג ובסעיף פ"ד ובסעיף פ"ה ובסעיף פ"ו ובסעיף פ"ז ובסעיף פ"ח ובסעיף פ"ט ובסעיף צ' ובסעיף צ"א ובסעיף צ"ב ובסעיף צ"ג ובסעיף צ"ד ובסעיף צ"ה ובסעיף צ"ו ובסעיף צ"ז ובסעיף צ"ח ובסעיף צ"ט ובסעיף ק' ובסעיף ק"א ובסעיף ק"ב ובסעיף ק"ג ובסעיף ק"ד ובסעיף ק"ה ובסעיף ק"ו ובסעיף ק"ז ובסעיף ק"ח ובסעיף ק"ט ובסעיף ק"י ובסעיף ק"יא ובסעיף ק"יב ובסעיף ק"יג ובסעיף ק"יד ובסעיף ק"טו ובסעיף ק"טז ובסעיף ק"יז ובסעיף ק"יח ובסעיף ק"יט ובסעיף ק"כ ובסעיף ק"כא ובסעיף ק"כב ובסעיף ק"כג ובסעיף ק"כד ובסעיף ק"כה ובסעיף ק"כו ובסעיף ק"כז ובסעיף ק"כח ובסעיף ק"כט ובסעיף ק"ל ובסעיף ק"לא ובסעיף ק"לב ובסעיף ק"לג ובסעיף ק"לד ובסעיף ק"לה ובסעיף ק"לו ובסעיף ק"לז ובסעיף ק"לח ובסעיף ק"לט ובסעיף ק"מ ובסעיף ק"מא ובסעיף ק"מב ובסעיף ק"מג ובסעיף ק"מד ובסעיף ק"מה ובסעיף ק"מו ובסעיף ק"מז ובסעיף ק"מח ובסעיף ק"מט ובסעיף ק"נ ובסעיף ק"נא ובסעיף ק"נב ובסעיף ק"נג ובסעיף ק"נד ובסעיף ק"נה ובסעיף ק"נו ובסעיף ק"נז ובסעיף ק"נח ובסעיף ק"נט ובסעיף ק"ס ובסעיף ק"סא ובסעיף ק"סב ובסעיף ק"סג ובסעיף ק"סד ובסעיף ק"סה ובסעיף ק"סו ובסעיף ק"סז ובסעיף ק"סח ובסעיף ק"סט ובסעיף ק"ע ובסעיף ק"עא ובסעיף ק"עב ובסעיף ק"עג ובסעיף ק"עד ובסעיף ק"עה ובסעיף ק"עו ובסעיף ק"עז ובסעיף ק"עח ובסעיף ק"עט ובסעיף ק"פ ובסעיף ק"פא ובסעיף ק"פב ובסעיף ק"פג ובסעיף ק"פד ובסעיף ק"פה ובסעיף ק"פו ובסעיף ק"פז ובסעיף ק"פח ובסעיף ק"פט ובסעיף ק"צ ובסעיף ק"צא ובסעיף ק"צב ובסעיף ק"צג ובסעיף ק"צד ובסעיף ק"צה ובסעיף ק"צו ובסעיף ק"צז ובסעיף ק"צח ובסעיף ק"צט ובסעיף ק"ק ובסעיף ק"קא ובסעיף ק"קב ובסעיף ק"קג ובסעיף ק"קד ובסעיף ק"קה ובסעיף ק"קו ובסעיף ק"קז ובסעיף ק"קח ובסעיף ק"קט ובסעיף ק"קי ובסעיף ק"קיא ובסעיף ק"קיב ובסעיף ק"קיג ובסעיף ק"קיד ובסעיף ק"קטו ובסעיף ק"קטז ובסעיף ק"קיז ובסעיף ק"קיח ובסעיף ק"קיט ובסעיף ק"קכ ובסעיף ק"קכא ובסעיף ק"קכב ובסעיף ק"קכג ובסעיף ק"קכד ובסעיף ק"קכה ובסעיף ק"קכו ובסעיף ק"קכז ובסעיף ק"קכח ובסעיף ק"קכט ובסעיף ק"קל ובסעיף ק"קלא ובסעיף ק"קלב ובסעיף ק"קלג ובסעיף ק"קלד ובסעיף ק"קלה ובסעיף ק"קלו ובסעיף ק"קלז ובסעיף ק"קלח ובסעיף ק"קלט ובסעיף ק"קמ ובסעיף ק"קמא ובסעיף ק"קמב ובסעיף ק"קמג ובסעיף ק"קמד ובסעיף ק"קמה ובסעיף ק"קמו ובסעיף ק"קמז ובסעיף ק"קמח ובסעיף ק"קמט ובסעיף ק"קנ ובסעיף ק"קנא ובסעיף ק"קנב ובסעיף ק"קנג ובסעיף ק"קנד ובסעיף ק"קנה ובסעיף ק"קנו ובסעיף ק"קנז ובסעיף ק"קנח ובסעיף ק"קנט ובסעיף ק"קס ובסעיף ק"קסא ובסעיף ק"קסב ובסעיף ק"קסג ובסעיף ק"קסד ובסעיף ק"קסה ובסעיף ק"קסו ובסעיף ק"קסז ובסעיף ק"קסח ובסעיף ק"קסט ובסעיף ק"קע ובסעיף ק"קעא ובסעיף ק"קעב ובסעיף ק"קעג ובסעיף ק"קעד ובסעיף ק"קעה ובסעיף ק"קעו ובסעיף ק"קעז ובסעיף ק"קעח ובסעיף ק"קעט ובסעיף ק"קפ ובסעיף ק"קפא ובסעיף ק"קפב ובסעיף ק"קפג ובסעיף ק"קפד ובסעיף ק"קפה ובסעיף ק"קפו ובסעיף ק"קפז ובסעיף ק"קפח ובסעיף ק"קפט ובסעיף ק"קצ ובסעיף ק"קצא ובסעיף ק"קצב ובסעיף ק"קצג ובסעיף ק"קצד ובסעיף ק"קצה ובסעיף ק"קצו ובסעיף ק"קצז ובסעיף ק"קצח ובסעיף ק"קצט ובסעיף ק"קק ובסעיף ק"קקא ובסעיף ק"קקב ובסעיף ק"קקג ובסעיף ק"קקד ובסעיף ק"קקה ובסעיף ק"קקו ובסעיף ק"קקז ובסעיף ק"קקח ובסעיף ק"קקט ובסעיף ק"קקי ובסעיף ק"קקיא ובסעיף ק"קקיב ובסעיף ק"קקיג ובסעיף ק"קקיד ובסעיף ק"קקטו ובסעיף ק"קקטז ובסעיף ק"קקיז ובסעיף ק"קקיח ובסעיף ק"קקיט ובסעיף ק"קקכ ובסעיף ק"קקכא ובסעיף ק"קקכב ובסעיף ק"קקכג ובסעיף ק"קקכד ובסעיף ק"קקכה ובסעיף ק"קקכו ובסעיף ק"קקכז ובסעיף ק"קקכח ובסעיף ק"קקכט ובסעיף ק"קקל ובסעיף ק"קקלא ובסעיף ק"קקלב ובסעיף ק"קקלג ובסעיף ק"קקלד ובסעיף ק"קקלה ובסעיף ק"קקלו ובסעיף ק"קקלז ובסעיף ק"קקלח ובסעיף ק"קקלט ובסעיף ק"קקמ ובסעיף ק"קקמא ובסעיף ק"קקמב ובסעיף ק"קקמג ובסעיף ק"קקמד ובסעיף ק"קקמה ובסעיף ק"קקמו ובסעיף ק"קקמז ובסעיף ק"קקמח ובסעיף ק"קקמט ובסעיף ק"קקנ ובסעיף ק"קקנא ובסעיף ק"קקנב ובסעיף ק"קקנג ובסעיף ק"קקנד ובסעיף ק"קקנה ובסעיף ק"קקנו ובסעיף ק"קקנז ובסעיף ק"קקנח ובסעיף ק"קקנט ובסעיף ק"קקס ובסעיף ק"קקסא ובסעיף ק"קקסב ובסעיף ק"קקסג ובסעיף ק"קקסד ובסעיף ק"קקסה ובסעיף ק"קקסו ובסעיף ק"קקסז ובסעיף ק"קקסח ובסעיף ק"קקסט ובסעיף ק"קקע ובסעיף ק"קקעא ובסעיף ק"קקעב ובסעיף ק"קקעג ובסעיף ק"קקעד ובסעיף ק"קקעה ובסעיף ק"קקעו ובסעיף ק"קקעז ובסעיף ק"קקעח ובסעיף ק"קקעט ובסעיף ק"קקפ ובסעיף ק"קקפא ובסעיף ק"קקפב ובסעיף ק"קקפג ובסעיף ק"קקפד ובסעיף ק"קקפה ובסעיף ק"קקפו ובסעיף ק"קקפז ובסעיף ק"קקפח ובסעיף ק"קקפט ובסעיף ק"קקצ ובסעיף ק"קקצא ובסעיף ק"קקצב ובסעיף ק"קקצג ובסעיף ק"קקצד ובסעיף ק"קקצה ובסעיף ק"קקצו ובסעיף ק"קקצז ובסעיף ק"קקצח ובסעיף ק"קקצט ובסעיף ק"קקק ובסעיף ק"קקקא ובסעיף ק"קקקב ובסעיף ק"קקקג ובסעיף ק"קקקד ובסעיף ק"קקקה ובסעיף ק"קקקו ובסעיף ק"קקקז ובסעיף ק"קקקח ובסעיף ק"קקקט ובסעיף ק"קקקי ובסעיף ק"קקקיא ובסעיף ק"קקקיב ובסעיף ק"קקקיג ובסעיף ק"קקקיד ובסעיף ק"קקקטו ובסעיף ק"קקקטז ובסעיף ק"קקקיז ובסעיף ק"קקקיח ובסעיף ק"קקקיט ובסעיף ק"קקקכ ובסעיף ק"קקקכא ובסעיף ק"קקקכב ובסעיף ק"קקקכג ובסעיף ק"קקקכד ובסעיף ק"קקקכה ובסעיף ק"קקקכו ובסעיף ק"קקקכז ובסעיף ק"קקקכח ובסעיף ק"קקקכט ובסעיף ק"קקקל ובסעיף ק"קקקלא ובסעיף ק"קקקלב ובסעיף ק"קקקלג ובסעיף ק"קקקלד ובסעיף ק"קקקלה ובסעיף ק"קקקלו ובסעיף ק"קקקלז ובסעיף ק"קקקלח ובסעיף ק"קקקלט ובסעיף ק"קקקמ ובסעיף ק"קקקמא ובסעיף ק"קקקמב ובסעיף ק"קקקמג ובסעיף ק"קקקמד ובסעיף ק"קקקמה ובסעיף ק"קקקמו ובסעיף ק"קקקמז ובסעיף ק"קקקמח ובסעיף ק"קקקמט ובסעיף ק"קקקנ ובסעיף ק"קקקנא ובסעיף ק"קקקנב ובסעיף ק"קקקנג ובסעיף ק"קקקנד ובסעיף ק"קקקנה ובסעיף ק"קקקנו ובסעיף ק"קקקנז ובסעיף ק"קקקנח ובסעיף ק"קקקנט ובסעיף ק"קקקס ובסעיף ק"קקקסא ובסעיף ק"קקקסב ובסעיף ק"קקקסג ובסעיף ק"קקקסד ובסעיף ק"קקקסה ובסעיף ק"קקקסו ובסעיף ק"קקקסז ובסעיף ק"קקקסח ובסעיף ק"קקקסט ובסעיף ק"קקקע ובסעיף ק"קקקעא ובסעיף ק"קקקעב ובסעיף ק"קקקעג ובסעיף ק"קקקעד ובסעיף ק"קקקעה ובסעיף ק"קקקעו ובסעיף ק"קקקעז ובסעיף ק"קקקעח ובסעיף ק"קקקעט ובסעיף ק"קקקפ ובסעיף ק"קקקפא ובסעיף ק"קקקפב ובסעיף ק"קקקפג ובסעיף ק"קקקפד ובסעיף ק"קקקפה ובסעיף ק"קקקפו ובסעיף ק"קקקפז ובסעיף ק"קקקפח ובסעיף ק"קקקפט ובסעיף ק"קקקצ ובסעיף ק"קקקצא ובסעיף ק"קקקצב ובסעיף ק"קקקצג ובסעיף ק"קקקצד ובסעיף ק"קקקצה ובסעיף ק"קקקצו ובסעיף ק"קקקצז ובסעיף ק"קקקצח ובסעיף ק"קקקצט ובסעיף ק"קקקק ובסעיף ק"קקקקא ובסעיף ק"קקקקב ובסעיף ק"קקקקג ובסעיף ק"קקקקד ובסעיף ק"קקקקה ובסעיף ק"קקקקו ובסעיף ק"קקקקז ובסעיף ק"קקקקח ובסעיף ק"קקקקט ובסעיף ק"קקקקי ובסעיף ק"קקקקיא ובסעיף ק"קקקקיב ובסעיף ק"קקקקיג ובסעיף ק"קקקקיד ובסעיף ק"קקקקטו ובסעיף ק"קקקקטז ובסעיף ק"קקקקיז ובסעיף ק"קקקקיח ובסעיף ק"קקקקיט ובסעיף ק"קקקקכ ובסעיף ק"קקקקכא ובסעיף ק"קקקקכב ובסעיף ק"קקקקכג ובסעיף ק"קקקקכד ובסעיף ק"קקקקכה ובסעיף ק"קקקקכו ובסעיף ק"קקקקכז ובסעיף ק"קקקקכח ובסעיף ק"קקקקכט ובסעיף ק"קקקקל ובסעיף ק"קקקקלא ובסעיף ק"קקקקלב ובסעיף ק"קקקקלג ובסעיף ק"קקקקלד ובסעיף ק"קקקקלה ובסעיף ק"קקקקלו ובסעיף ק"קקקקלז ובסעיף ק"קקקקלח ובסעיף ק"קקקקלט ובסעיף ק"קקקקמ ובסעיף ק"קקקקמא ובסעיף ק"קקקקמב ובסעיף ק"קקקקמג ובסעיף ק"קקקקמד ובסעיף ק"קקקקמה ובסעיף ק"קקקקמו ובסעיף ק"קקקקמז ובסעיף ק"קקקקמח ובסעיף ק"קקקקמט ובסעיף ק"קקקקנ ובסעיף ק"קקקקנא ובסעיף ק"קקקקנב ובסעיף ק"קקקקנג ובסעיף ק"קקקקנד ובסעיף ק"קקקקנה ובסעיף ק"קקקקנו ובסעיף ק"קקקקנז ובסעיף ק"קקקקנח ובסעיף ק"קקקקנט ובסעיף ק"קקקקס ובסעיף ק"קקקקסא ובסעיף ק"קקקקסב ובסעיף ק"קקקקסג ובסעיף ק"קקקקסד ובסעיף ק"קקקקסה ובסעיף ק"קקקקסו ובסעיף ק"קקקקסז ובסעיף ק"קקקקסח ובסעיף ק"קקקקסט ובסעיף ק"קקקקע ובסעיף ק"קקקקעא ובסעיף ק"קקקקעב ובסעיף ק"קקקקעג ובסעיף ק"קקקקעד ובסעיף ק"קקקקעה ובסעיף ק"קקקקעו ובסעיף ק"קקקקעז ובסעיף ק"קקקקעח ובסעיף ק"קקקקעט ובסעיף ק"קקקקפ ובסעיף ק"קקקקפא ובסעיף ק"קקקקפב ובסעיף ק"קקקקפג ובסעיף ק"קקקקפד ובסעיף ק"קקקקפה ובסעיף ק"קקקקפו ובסעיף ק"קקקקפז ובסעיף ק"קקקקפח ובסעיף ק"קקקקפט ובסעיף ק"קקקקצ ובסעיף ק"קקקקצא ובסעיף ק"קקקקצב ובסעיף ק"קקקקצג ובסעיף ק"קקקקצד ובסעיף ק"קקקקצה ובסעיף ק"קקקקצו ובסעיף ק"קקקקצז ובסעיף ק"קקקקצח ובסעיף ק"קקקקצט ובסעיף ק"קקקקק ובסעיף ק"קקקקקא ובסעיף ק"קקקקקב ובסעיף ק"קקקקקג ובסעיף ק"קקקקקד ובסעיף ק"קקקקקה ובסעיף ק"קקקקקו ובסעיף ק"קקקקקז ובסעיף ק"קקקקקח ובסעיף ק"קקקקקט ובסעיף ק"קקקקקי ובסעיף ק"קקקקקיא ובסעיף ק"קקקקקיב ובסעיף ק"קקקקקיג ובסעיף ק"קקקקקיד ובסעיף ק"קקקקקטו ובסעיף ק"קקקקקטז ובסעיף ק"קקקקקיז ובסעיף ק"קקקקקיח ובסעיף ק"קקקקקיט ובסעיף ק"קקקקקכ ובסעיף ק"קקקקקכא ובסעיף ק"קקקקקכב ובסעיף ק"קקקקקכג ובסעיף ק"קקקקקכד ובסעיף ק"קקקקקכה ובסעיף ק"קקקקקכו ובסעיף ק"קקקקקכז ובסעיף ק"קקקקקכח ובסעיף ק"קקקקקכט ובסעיף ק"קקקקקל ובסעיף ק"קקקקקלא ובסעיף ק"קקקקקלב ובסעיף ק"קקקקקלג ובסעיף ק"קקקקקלד ובסעיף ק"קקקקקלה ובסעיף ק"קקקקקלו ובסעיף ק"קקקקקלז ובסעיף ק"קקקקקלח ובסעיף ק"קקקקקלט ובסעיף ק"קקקקקמ ובסעיף ק"קקקקקמא ובסעיף ק"קקקקקמב ובסעיף ק"קקקקקמג ובסעיף ק"קקקקקמד ובסעיף ק"קקקקקמה ובסעיף ק"קקקקקמו ובסעיף ק"קקקקקמז ובסעיף ק"קקקקקמח ובסעיף ק"קקקקקמט ובסעיף ק"קקקקקנ ובסעיף ק"קקקקקנא ובסעיף ק"קקקקקנב ובסעיף ק"קקקקקנג ובסעיף ק"קקקקקנד ובסעיף ק"קקקקקנה ובסעיף ק"קקקקקנו ובסעיף ק"קקקקקנז ובסעיף ק"קקקקקנח ובסעיף ק"קקקקקנט ובסעיף ק"קקקקקס ובסעיף ק"קקקקקסא ובסעיף ק"קקקקקסב ובסעיף ק"קקקקקסג ובסעיף ק"קקקקקסד ובסעיף ק"קקקקקסה ובסעיף ק"קקקקקסו ובסעיף ק"קקקקקסז ובסעיף ק"קקקקקסח ובסעיף ק"קקקקקסט ובסעיף ק"קקקקקע ובסעיף ק"קקקקקעא ובסעיף ק"קקקקקעב ובסעיף ק"קקקקקעג ובסעיף ק"קקקקקעד ובסעיף ק"קקקקקעה ובסעיף ק"קקקקקעו ובסעיף ק"קקקקקעז ובסעיף ק"קקקקקעח ובסעיף ק"קקקקקעט ובסעיף ק"קקקקקפ ובסעיף ק"קקקקקפא ובסעיף ק"קקקקקפב ובסעיף ק"קקקקקפג ובסעיף ק"קקקקקפד ובסעיף ק"קקקקקפה ובסעיף ק"קקקקקפו ובסעיף ק"קקקקקפז ובסעיף ק"קקקקקפח ובסעיף ק"קקקקקפט ובסעיף ק"קקקקקצ ובסעיף ק"קקקקקצא ובסעיף ק"קקקקקצב ובסעיף ק"קקקקקצג ובסעיף ק"קקקקקצד ובסעיף ק"קקקקקצה ובסעיף ק"קקקקקצו ובסעיף ק"קקקקקצז ובסעיף ק"קקקקקצח ובסעיף ק"קקקקקצט ובסעיף ק"קקקקקק ובסעיף ק"קקקקקקא ובסעיף ק"קקקקקקב ובסעיף ק"קקקקקקג ובסעיף ק"קקקקקקד ובסעיף ק"קקקקקקה ובסעיף ק"קקקקקקו ובסעיף ק"קקקקקקז ובסעיף ק"קקקקקקח ובסעיף ק"קקקקקקט ובסעיף ק"קקקקקקי ובסעיף ק"קקקקקקיא ובסעיף ק"קקקקקקיב ובסעיף ק"קקקקקקיג ובסעיף ק"קקקקקקיד ובסעיף ק"קקקקקקטו ובסעיף ק"קקקקקקטז ובסעיף ק"קקקקקקיז ובסעיף ק"קקקקקקיח ובסעיף ק"קקקקקקיט ובסעיף ק"קקקקקקכ ובסעיף ק"קקקקקקכא ובסעיף ק"קקקקקקכב ובסעיף ק"קקקקקקכג ובסעיף ק"קקקקקקכד ובסעיף ק"קקקקקקכה ובסעיף ק"קקקקקקכו ובסעיף ק"קקקקקקכז ובסעיף ק"קקקקקקכח ובסעיף ק"קקקקקקכט ובסעיף ק"קקקקקקל ובסעיף ק"קקקקקקלא ובסעיף ק"קקקקקקלב ובסעיף ק"קקקקקקלג ובסעיף ק"קקקקקקלד ובסעיף ק"קקקקקקלה ובסעיף ק"קקקקקקלו ובסעיף ק"קקקקקקלז ובסעיף ק"קקקקקקלח ובסעיף ק"קקקקקקלט ובסעיף ק"קקקקקקמ ובסעיף ק"קקקקקקמא ובסעיף ק"קקקקקקמב ובסעיף ק"קקקקקקמג ובסעיף ק"קקקקקקמד ובסעיף ק"קקקקקקמה ובסעיף ק"קקקקקקמו ובסעיף ק"קקקקקקמז ובסעיף ק"קקקקקקמח ובסעיף ק"קקקקקקמט ובסעיף ק"קקקקקקנ ובסעיף ק"קקקקקקנא ובסעיף ק"קקקקקקנב ובסעיף ק"קקקקקקנג ובסעיף ק"קקקקקקנד ובסעיף ק"קקקקקקנה ובסעיף ק"קקקקקקנו ובסעיף ק"קקקקקקנז ובסעיף ק"קקקקקקנח ובסעיף ק"קקקקקקנט ובסעיף ק"קקקקקקס ובסעיף ק"קקקקקקסא ובסעיף ק"קקקקקקסב ובסעיף ק"קקקקקקסג ובסעיף ק"קקקקקקסד ובסעיף ק"קקקקקקסה ובסעיף ק"קקקקקקסו ובסעיף ק"קקקקקקסז ובסעיף ק"קקקקקקסח ובסעיף ק"קקקקקקסט ובסעיף ק"קקקקקקע ובסעיף ק"קקקקקקעא ובסעיף ק"קקקקקקעב ובסעיף ק"קקקקקקעג ובסעיף ק"קקקקקקעד ובסעיף ק"קקקקקקעה ובסעיף ק"קקקקקקעו ובסעיף ק"קקקקקקעז ובסעיף ק"קקקקקקעח ובסעיף ק"קקקקקקעט ובסעיף ק"קקקקקקפ ובסעיף ק"קקקקקקפא ובסעיף ק"קקקקקקפב ובסעיף ק"קקקקקקפג ובסעיף ק"קקקקקקפד ובסעיף ק"קקקקקקפה ובסעיף ק"קקקקקקפו ובסעיף ק"קקקקקקפז ובסעיף ק"קקקקקקפח ובסעיף ק"קקקקקקפט ובסעיף ק"קקקקקקצ ובסעיף ק"קקקקקקצא ובסעיף ק"קקקקקקצב ובסעיף ק"קקקקקקצג ובסעיף ק"קקקקקקצד ובסעיף ק"קקקקקקצה ובסעיף ק"קקקקקקצו ובסעיף ק"קקקקקקצז ובסעיף ק"קקקקקקצח ובסעיף ק"קקקקקקצט ובסעיף ק"קקקקקקק ובסעיף ק"קקקקקקקא ובסעיף ק"קקקקקקקב ובסעיף ק"קקקקקקקג ובסעיף ק"קקקקקקקד ובסעיף ק"קקקקקקקה ובסעיף ק"קקקקקקקו ובסעיף ק"קקקקקקקז ובסעיף ק"קקקקקקקח ובסעיף ק"קקקקקקקט ובסעיף ק"קקקקקקקי ובסעיף ק"קקקקקקקיא ובסעיף ק"קקקקקקקיב ובסעיף ק"קקקקקקקיג ובסעיף ק"קקקקקקקיד ובסעיף ק"קקקקקקקטו ובסעיף ק"קקקקקקקטז ובסעיף ק"קקקקקקקיז ובסעיף ק"קקקקקקקיח ובסעיף ק"קקקקקקקיט ובסעיף ק"קקקקקקקכ ובסעיף ק"קקקקקקקכא ובסעיף ק"קקקקקקקכב ובסעיף ק"קקקקקקקכג ובסעיף ק"קקקקקקקכד ובסעיף ק"קקקקקקקכה ובסעיף ק"קקקקקקקכו ובסעיף ק"קקקקקקקכז ובסעיף ק"קקקקקקקכח ובסעיף ק"קקקקקקקכט ובסעיף ק"קקקקקקקל ובסעיף ק"קקקקקקקלא ובסעיף ק"קקקקקקקלב ובסעיף ק"קקקקקקקלג ובסעיף ק"קקקקקקקלד ובסעיף ק"קקקקקקקלה ובסעיף ק"קקקקקקקלו ובסעיף ק"קקקקקקקלז ובסעיף ק"קקקקקקקלח ובסעיף ק"קקקקקקקלט ובסעיף ק"קקקקקקקמ ובסעיף ק"קקקקקקקמא ובסעיף ק"קקקקקקקמב ובסעיף ק"קקקקקקקמג ובסעיף ק"קקקקקקקמד ובסעיף ק"קקקקקקקמה ובסעיף ק"קקקקקקקמו ובסעיף ק"קקקקקקקמז ובסעיף ק"קקקקקקקמח ובסעיף ק"קקקקקקקמט ובסעיף ק"קקקקקקקנ ובסעיף ק"קקקקקקקנא ובסעיף ק"קקקקקקקנב ובסעיף ק"קקקקקקקנג ובסעיף ק"קקקקקקקנד ובסעיף ק"קקקקקקקנה ובסעיף ק"קקקקקקקנו ובסעיף ק"קקקקקקקנז ובסעיף ק"קקקקקקקנח ובסעיף ק"קקקקקקקנט ובסעיף ק"קקקקקקקס ובסעיף ק"קקקקקקקסא ובסעיף ק"קקקקקקקסב ובסעיף ק"קקקקקקקסג ובסעיף ק"קקקקקקקסד ובסעיף ק"קקקקקקקסה ובסעיף ק"קקקקקקקסו ובסעיף ק"קקקקקקקסז ובסעיף ק"קקקקקקקסח ובסעיף ק"קקקקקקקסט ובסעיף ק"קקקקקקקע ובסעיף ק"קקקקקקקעא ובסעיף ק"קקקקקקקעב ובסעיף ק"קקקקקקקעג ובסעיף ק"קקקקקקקעד ובסעיף ק"קקקקקקקעה ובסעיף ק"קקקקקקקעו ובסעיף ק"קקקקקקקעז ובסעיף ק"קקקקקקקעח ובסעיף ק"קקקקקקקעט ובסעיף ק"קקקקקקקפ ובסעיף ק"קקקקקקקפא ובסעיף ק"קקקקקקקפב ובסעיף ק"קקקקקקקפג ובסעיף ק"קקקקקקקפד ובסעיף ק"קקקקקקקפה ובסעיף ק"קקקקקקקפו ובסעיף ק"קקקקקקקפז ובסעיף ק"קקקקקקקפח ובסעיף ק"קקקקקקקפט ובסעיף ק"קקקקקקקצ ובסעיף ק"קקקקקקקצא ובסעיף ק"קקקקקקקצב ובסעיף ק"קקקקקקקצג ובסעיף ק"קקקקקקקצד ובסעיף ק"קקקקקקקצה ובסעיף ק"קקקקקקקצו ובסעיף ק"קקקקקקקצז ובסעיף ק"קקקקקקקצח ובסעיף ק"קקקקקקקצט ובסעיף ק"קקקקקקקק ובסעיף ק"קקקקקקקקא ובסעיף ק"קקקקקקקקב ובסעיף ק"קקקקקקקקג ובסעיף ק"קקקקקקקקד ובסעיף ק"קקקקקקקקה ובסעיף ק"קקקקקקקקו ובסעיף ק"קקקקקקקקז ובסעיף ק"קקקקקקקקח ובסעיף ק"קקקקקקקקט ובסעיף ק"קקקקקקקקי ובסעיף ק"קקקקקקקקיא ובסעיף ק"קקקקקקקקיב ובסעיף ק"קקקקקקקקיג ובסעיף ק"קקקקקקקקיד ובסעיף ק"קקקקקקקקטו ובסעיף ק"קקקקקקקקטז ובסעיף ק"קקקקקקקקיז ובסעיף ק"קקקקקקקקיח ובסעיף ק"קקקקקקקקיט ובסעיף ק"קקקקקקקקכ ובסעיף ק"קקקקקקקקכא ובסעיף ק"קקקקקקקקכב ובסעיף ק"קקקקקקקקכג ובסעיף ק"קקקקקקקקכד ובסעיף ק"קקקקקקקקכה ובסעיף ק"קקקקקקקקכו ובסעיף ק"קקקקקקקקכז ובסעיף ק"קקקקקקקקכח ובסעיף ק"קקקקקקקקכט ובסעיף ק"קקקקקקקקל ובסעיף ק"קקקקקקקקלא ובסעיף ק"קקקקקקקקלב ובסעיף ק"קקקקקקקקלג ובסעיף ק"קקקקקקקקלד ובסעיף ק"קקקקקקקקלה ובסעיף ק"קקקקקקקקלו ובסעיף ק"קקקקקקקקלז ובסעיף ק"קקקקקקקקלח ובסעיף ק"קקקקקקקקלט ובסעיף ק"קקקקקקקקמ ובסעיף ק"קקקקקקקקמא ובסעיף ק"קקקקקקקקמב ובסעיף ק"קקקקקקקקמג ובסעיף ק"קקקקקקקקמד ובסעיף ק"קקקקקקקקמה ובסעיף ק"קקקקקקקקמו ובסעיף ק"קקקקקקקקמז ובסעיף ק"קקקקקקקקמח ובסעיף ק"קקקקקקקקמט ובסעיף ק"קקקקקקקקנ ובסעיף ק"קקקקקקקקנא ובסעיף ק"קקקקקקקקנב ובסעיף ק"קקקקקקקקנג ובסעיף ק"קקקקקקקקנד ובסעיף ק"קקקקקקקקנה ובסעיף ק"קקקקקקקקנו ובסעיף ק"קקקקקקקקנז ובסעיף ק"קקקקקקקקנח ובסעיף ק"קקקקקקקקנט ובסעיף ק"קקקקקקקקס ובסעיף ק"קקקקקקקקסא ובסעיף ק"קקקקקקקקסב ובסעיף ק"קקקקקקקקסג ובסעיף ק"קקקקקקקקסד ובסעיף ק"קקקקקקקקסה ובסעיף ק"קקקקקקקקסו ובסעיף ק"קקקקקקקקסז ובסעיף ק"קקקקקקקקסח ובסעיף ק"קקקקקקקקסט ובסעיף ק"קקקקקקקקע ובסעיף ק"קקקקקקקקעא ובסעיף ק"קקקקקקקקעב ובסעיף ק"קקקקקקקקעג ובסעיף ק"קקקקקקקקעד ובסעיף ק"קקקקקקקקעה ובסעיף ק"קקקקקקקקעו ובסעיף ק"קקקקקקקקעז ובסעיף ק"קקקקקקקקעח ובסעיף ק"קקקקקקקקעט ובסעיף ק"קקקקקקקקפ ובסעיף ק"קקקקקקקקפא ובסעיף ק"קקקקקקקקפב ובסעיף ק"קקקקקקקקפג ובסעיף ק"קקקקקקקקפד ובסעיף ק"קקקקקקקקפה ובסעיף ק"קקקקקקקקפו ובסעיף ק"קקקקקקקקפז ובסעיף ק"קקקקקקקקפח ובסעיף ק"קקקקקקקקפט ובסעיף ק"קקקקקקקקצ ובסעיף ק"קקקקקקקקצא ובסעיף ק"קקקקקקקקצב ובסעיף ק"קקקקקקקקצג ובסעיף ק"קקקקקקקקצד ובסעיף ק"קקקקקקקקצה ובסעיף ק"קקקקקקקקצו ובסעיף ק"קקקקקקקקצז ובסעיף ק"קקקקקקקקצח ובסעיף ק"קקקקקקקקצט ובסעיף ק"קקקקקקקקק ובסעיף ק"קקקקקקקקקא ובסעיף ק"קקקקקקקקקב ובסעיף ק"קקקקקקקקקג ובסעיף ק"קקקקקקקקקד ובסעיף ק"קקקקקקקקקה ובסעיף ק"קקקקקקקקקו ובסעיף ק"קקקקקקקקקז ובסעיף ק"קקקקקקקקקח ובסעיף ק"קקקקקקקקקט ובסעיף ק"קקקקקקקקקי ובסעיף ק"קקקקקקקקקיא ובסעיף ק"קקקקקקקקקיב ובסעיף ק"קקקקקקקקקיג ובסעיף ק"קקקקקקקקקיד ובסעיף ק"קקקקקקקקקטו ובסעיף ק"קקקקקקקקקטז ובסעיף ק"קקקקקקקקקיז ובסעיף ק"קקקקקקקקקיח ובסעיף ק"קקקקקקקקקיט ובסעיף ק"קקקקקקקקקכ ובסעיף ק"קקקקקקקקקכא ובסעיף ק"קקקקקקקקקכב ובסעיף ק"קקקקקקקקקכג ובסעיף ק"קקקקקקקקקכד ובסעיף ק"קקקקקקקקקכה ובסעיף ק"קקקקקקקקקכו ובסעיף ק"קקקקקקקקקכז ובסעיף ק"קקקקקקקקקכח ובסעיף ק"קקקקקקקקקכט ובסעיף ק"קקקקקקקקקל ובסעיף ק"קקקקקקקקקלא ובסעיף ק"קקקקקקקקקלב ובסעיף ק"קקקקקקקקקלג ובסעיף ק"קקקקקקקקקלד ובסעיף ק"קקקקקקקקקלה ובסעיף ק"קקקקקקקקקלו ובסעיף ק"קקקקקקקקקלז ובסעיף ק"קקקקקקקקקלח ובסעיף ק"קקקקקקקקקלט ובסעיף ק"קקקקקקקקקמ ובסעיף ק"קקקקקקקקקמא ובסעיף ק"קקקקקקקקקמב ובסעיף ק"קקקקקקקקקמג ובסעיף ק"קקקקקקקקקמד ובסעיף ק"קקקקקקקקקמה ובסעיף ק"קקקקקקקקקמו ובסעיף ק"קקקקקקקקקמז ובסעיף ק"קקקקקקקקקמח ובסעיף ק"קקקקקקקקקמט ובסעיף ק"קקקקקקקקקנ ובסעיף ק"ק

יד נוטפין שעשאן וחלין לא בגון שסמך למקום המנטף טבלא של חרס חלקה והרי המים זוחלים ויורדים עליה הרי הם כשרים וכל דבר שמקבל טומאה ואין פילו מדברי סופרים אין מזחילין בו וזוחלין שקלחן בעלי אגוז לט כשרים:

טו מקוה שיש בו מ׳סאה ומעין כל שהוא ימול לשאוב כל מה שירצה ליתן לתוכה אף הם כשרים אפי׳ שואבים רבים על המים שיהיו בתוכם תחלה (ואין חלוק כזה קדם המעיין למלוכלכין לו לא כמו שכתבתי מג ועל מעיין מ׳ש חלוקין) אבל כל זמן שאין במקוה מ׳סאה אפילו אם אינו חסר אלא כל שהוא אם נפלו לתוכו מד גלוגלים מים שאובין פסלוהו לא שנא שאבן בכלי מה לא שנא מי סוחט בסורו והגביהו וחמים שבה נופלין ממקומות הרבה וכן המערה מהצרצור ומטיל ממקומות הרבה לתוכו אן שזרקם בחפניו ואפילו נפלו בו משני כלים או מג מזה מעט ומזה מעט מצטרפין במה דברים אמורים שמתחיל מכלי הב׳ עד שלא פסק מהכלי ראשון אבל אם פסק הראשון קודם שהתחיל השני אין מצטרפין ואם התחיל השני עד שלא פסק דוקא מג׳ כלים אבל מד׳ אין מצטרפין עט במה דברים אמורים שמרבע אין מצטרפין של הירה דעתו מתחילה ליתן בכל הג׳ לוגין אבל אם מתחלה היה דעתו ליתן בכל הג׳ לוגין אפי׳ אם לא נתן אלא מעט מעט מכמה כלים שהשלים לג לוגין פסול:

טז ואם העכיר ג׳ לוגין כיוצא בו ע״ג קרקע אף על פי שמתזו מרובי הכתמים כאחד על פי שכל כתם וכתם כדי רוב לחם ובמים הזוחלים ויורדים עליה כאחד הרי הם כמקוה שנפחת בכתם אחד ואין כל אחד מהם יכול לחבר לעצמו ג׳ לוגין ואין כאן מקוה:

הסכנה

יד נ׳ בשם תשובה רמב״ן סי׳ ל״ה

טו ר״מ פ״ה ומ״ב פ״ו

ל״ח פ״ב ומ״ב פ״ו

טוי ל״ח פ״ב ומ״ב פ״ו

דכבלי עץ אינם נזרק דמיקרי מנטפות ולא כבלי חרס דמה שעכין קבלת טומאה לנזרק דמיקרי מנטפות ואם כיוצא בזה אינו מחלק בזה. הוה ליה למזכירו ולא ידקדק אינו מחלק בזה ומתעסק קשה דר״ת נוף לעיל נוף ואינו כלי ואינו כלים מיבעי ליה דקאי אכלים אבל כלי אינו כלי מדכתיב בהו ונפל מהם על כל כלי אשר יפול עליו מהם יטמא (ולעיל מ״ק מ״ל) אפי׳ בקתת אלא מהם בעותה ולא מהם בעותה דכתיב אשר יפול עליו מהם יטמא דכתיב בהו ונפל מהם על כל כלי אשר יפול עליו מהם יטמא ובטבעת כלי חרס ואם אינו כלי אינו יכול לקבל טומאה ומטמא כלים אחרים דמיירי בכלי חרס ואינו מחלק בזה. ואינו מחלק בזה

כל הסעיף ג׳ רמ״ם ורמב״ם

טו °הטפוג שבלועין בו ג׳ לוגין וכשנפלו למקוה נתערבו המים הבלועים עם מי המקוה וכן דלי שפיו צר ובו שלשה לוגין מים שאובין ונפל למקוה ולא יצאו כל המים שבתוכו אלא נתערבו עם מי המקוה לא פסלוהו שלא אמרו אלא ג׳ לוגין שנפלו ונתערבו כולם עם מי המקוה:

ג׳ רמב״ם פ״ו דין ו״ם

יז °מים שאובין כגון שהיו בצד המקוה אף על פי שהמים נוגעים במי המקוה לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

יח °שתי בריכות זו למעלה מזו וכותל ביניהן ואחד מהן כג מליאה כשרי וחבירתה מליאה שאובין ונקב ביניהם אם יש כנגד הנקב ג׳ לוגין מים שאובין נפסלה כמה יהא בנקב ויהיה בו ג׳ לוגין כל אחד מג׳ מאות ועשרים לבריכה:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם פ״ה דין ה׳

יט °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

ך °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

כא °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

כב °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן שלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף

כג °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

כד אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כה מי כבשים ומי שלקות והמד שלא החמיץ וכן מי צבע פיסלין המקוה בג׳ לוגין אבל כל שאר המשקין ומי פירות ומורייס והמ״ד משהחמיץ אין פיסלין מקוה החסר

נב פסיון כגד המקוה כו׳ אבל פיון בשאובים בשאובים פוסלין את המקוה שם ור״ע כ״ה: נג מלמד כשהיה יום אחד מעת שנפלו לא יפסלוהו: נד מעתי שעורין שהרכה מים שבהרכה שעורה מעתי חטים שהרכה בהן חטים שהרכה מים שבהרכה ג׳ קבים וקבר לוגין שם: נה ומחמה כשכשתכו כ׳ הר״ם דמיכן שמא של מי גשמים ופ״ה דמלו מעיין שיש אחריו שאובים שכבור כשל שהוא כלעיל פ״ו ז״ל וכ״כ כשם הרמב״ן ור״י ומיהו בשמא ש שמא דמ״ב הרי הבור כבור כשהוא כשקה כלקמן פ״ע כ״ב וכ״כ בתוספות ט״ פר׳ ג׳ אומרים ב׳ כשם הרא״ש והר״ן ור״ל פ״ו: נה עד שיקשב כו׳ מלקתני עד שיקשב ולא קתני עד שיכלו מלמיכן(כלקתני לקמן פ״ו כ״ב כ״ב)משמע שאפילו כפיים ויותר עד שיכלו כמו שהוא כולם מן הפסולים (דמיכן מלמיכן)כמו שמשכחנן לקמן גלגל נפי חסכון המים שיכנס בכור והמים היורדים כתוכו כם יעלים כי כמי שמקנה על מקנה שאפי׳ היורדים לבור כאחרונה לגמרי יותר מן הראשונים וכן שם כתוכו עב״ל בהלכה ד׳ שהכור כ׳ לפיל דף ר״ן ע״ב ור״ל דעד שיקשב מומרת הוא לגלי מני בעד מ׳ נשאו מלמיכן אלא לעולם כן מ״ב לעולם מומרת הוא וכמ״ש בהלכה ד׳ ס״ב מקנה על מקנה שאין בו מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין: נו יין כו׳ לפי שהוא מלא מים שאובים כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין: נז מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

נח °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

נט °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

ס אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

סא °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

סב °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

סג °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

סד °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

סה °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

סו אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

סז °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

סח °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

סט °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

ע °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

עא °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

עב אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

עג °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

עד °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

עה °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

עו °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

עז °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

עח אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

עט °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

פ °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

פא °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

פב °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

פג °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

פד אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

פה °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

פו °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

פז °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

פח °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

פט °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

צ אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

צא °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

צב °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

צג °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

צד °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

צה °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

צו אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

צז °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

צח °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

צט °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

ק °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

קא °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

קב אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

קג °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

קד °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

קה °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

קו °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

קז °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

קח אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

קט °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

קי °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

קיא °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

קיב °היה המקוה חסר ג׳ לוגין ונפלו לו ג׳ לוגין מים שאובים לעולם הוא בפיסולו עד שירבו עליו מי גשמים או ששפתו עליו מים כשרים עד כדי ששער שנפלו עליו במילואו הראשון ועוד שהמים הבאים עליו דוחין את המים שבתוכו ומוציאין אותן מן הפחות ואפילו קרטוב ונפלו עליו מים שאובין פחות מג׳ לוגין הרי הן כשלימותו כמו לא פסלוהו ולא הכשירוהו כיצד הרי הוא בפיסולו עד שירדו עליו מי גשמים או ששפתו כשיעור המים שהיה חסר נפלו עליו מי גשמים בשיעורן הרי זה כשר היה חסר אפילו קרטוב ונפלו לתוכו ג׳ לוגין מים פסלוהו והרי הוא בפיסולו עד שיצא ממנו מילואו ועוד:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם

קיג °והוקש כג׳ לוגין שאובין מכשריק כשהוא נוגע לכל שם שיתף כולם שאוב לפיכך נתן עליה עד שיכלו כדי מילואה ועוד לא מסרו אלא שהמים הנוגעין בהן יהיו כשרים ופסולים:

ערך הכשרים והפסולים

קיד אין ג׳ לוגין פוסלין אלא אם כן יהיו שלמי ומראיהם מראה מים לפיכך ג׳ לוגין מים שנפל לתוכן כגון יין וחרי מראיהן מראה יין שנפלו למקוה לא פסלוהו וכן ג׳ לוגין חסרי כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלב והשלימוהו לג׳ לוגין ונפלו למקוה חסר לא פסלוהו:

כל הסעיף ג׳ רמב״ם שם דין ה״ב

קטו °ב׳ מקואות שאין בשום אחת מהן מ׳ סאה ונפל לזה לוג ומחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו ב׳ המקואות הרי אלו כשרים מפני שלא נקרא על אחד מהם שם פיסול אבל מקוה שאין בו מ׳ סאה שנפלו לתוכן ג׳ לוגין מים שאובין ואחר כך נחלק לשנים וריבה מים כשרים על כל אחד מהם הרי אלו פסולין:

שם דין ג׳

קטז °בור שהוא מלא מים שאובים כל והאמה נכנסת לתוכו ויוצאה ממנו לעולם הוא בפיסולו כל עד שיתחשב שלא נשארו מהשאובים שהיו בבור ג׳ לוגין:

שם

קיז °מקוה שנפל לתוכו מים שאובים ונפסל ואחר כך ריבה עליו מים כשרים עד שנמצאו והכשרים מ׳ סאה הרי הוא בפיסולו עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובים פחות מג׳ לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו מ׳ סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול שהרי אלו את אלו: (וה״ה כמעין כל שסופו שמתמלא על הסתומין כנזכר למעלה):

כל הסעיף ג׳ רמב״ם בשער המים

קיח °היה המקוה חסר ג׳ לו

שפכה בכלי כשר לטבילין ולא מטבילין ומכשירו כו׳: סא ל״ט כו׳ והוא הדין כשר קורטוב מים מטבילין אלא דמסתעיין דמפי׳ כשר מפה לין פוסלין: סב אבל במים שמוכי כו׳ ודעת הרשב״ם דכמים שמוכים עד רובו דוקא כשר וכן מכיר הרשב״ן שכ״כ הרשב״ל ובתב שמעתי מהמקובלים דמכיון שמ״מ מין רמוי להכשיר הרשם בין המקלוקט ע״כ: סג לא כתבנו מכבי מלין בה אנוף הלכך בשכשך את הרגלים וכן מי הכנע אין בהם כי אם שריית המכבי ואין לסמוך מהאם שיעור אלא לפי׳ כשהכו הרגלים מלוג אחד בסוף ל׳ רשב״ל ומכיון ג׳ וכ״כ העטור: כד אבל כו׳ יין כו׳ אפי׳ שלא בשמוכין כגון שכשך לתוכו יין אין בזה משום הכנה שלא מתוך כלים הרשב״ל ופס: סה שכשכת אחת ע״ג שלא כשכשכה הרשב״ל: סו מים שהיה בשפלה הרשב״ל: סז אין לוקחין מים טובל בשוק מפני הרגלים מים: סח פוסלין דהרי הוא כחלו כולו יין ואינו אין בפסל בג׳ לוגין מים: סט ושלשל המקוה כו׳ ודעת הרשב״ל דהיינו שכפל בשלשה ג״כ מצטרף להשלם ס וכו׳ כתב מהרי״ק ז״ל והראב״ם כתבו שאינו מצטרף וכ״כ דעת כל׳ ע: עא אבל השלם כו׳ שכשכה בשלשה לוגין אעפ״י שמשונים מראיהן ממראה המים אבל המקוה השלם אעפ״י שנפלו בו מי צבע ושינו מראיו אע לא נפסל וכן אם הדיח בו כלים ונשתנו מראיו °אי ששרה בו סמנים או אוכלין ונשתנו מראיו לא נפסל סב אבל אם נפל לתוכו יין או מוהל ושינו מראיו סג מבמות שרי׳ הנפסל כיצד יעשה אם הוא חסר ימתין לו עד שירדו גשמי ויתמלא ויהזרו מראיו למראה מים ואם יש בו מ׳ סאה שאינו נפסל עוד בשאיבה ימלא בכתף ויתן לתוכו עד שיהזרו מראיו למראה המים:

רמב״ד ורשב״ם

כן °היו בו מ׳ סאה ונפל לתוכו יין ונשתנו מראיו של חציו סו אם אין בו מ׳ סאה המים מ׳ סאה הרי זה לא יטבול בו: כז מקוה שנשתנו מראה מימיו מחמת עצמו ולא נפל לו דבר הרי זה כשר (ל״ת ס פסו׳)

מכשה מי המקוואות ורמכ״ם ורשב״ם ור״ן

כח °אין שינוי מראה פוסל אלא במי נשמים שנעשו מקוה אבל מעין אינו נפסל בשינוי מראה °ולא עוד אלא אפילו המקוה שנפסל אם המשיך אליו מעין המעין ממהר אותו אפילו לא הזרו למראה:

רמב״ם כשר המים ל״ת סס

כט °נפלו לו ג׳ לוגין יין באלו לא נפל (ומותר לטבול) בין במקום היין בין במקום המים · היה שאוב והשיקו השיק במקום היין הוה לא טהר השיק במקום המים מקוה המים טהר מקום היין לא טהר:

תוספתא

סנס °מקוה חסר סכפל סס יין ונפלו מ׳ מלאים וכפל סס ג׳ לוגין מים סלוכין סו מין פוסלין וכ״ש חומר סס

נ׳ כסס התוספתא

ושפלים המקוה כמים כשרים ומוסיף למקום מים כשרים:

סנס

ל אין שאיבה פוסלת אלא במים סט אבל השלג והברד והכפור והמלה והטיט שהוא עב קצת אפילו יש בו רבות שיכולין להריקו מכלי אל כלי אין שאיבה פוסלת בהן שאם שאב מאלו למקום החסר לא פסלוהו ע ולא עוד אלא אפילו עשה כל המקוה משלג או בפור או ברד שהביאו בכלי העשה מן מקוה °וכשמעיר סעור המקוה בשר: כשלג עם יתוך חלגו תחלה °ואו מותר לטבול בו כמות שהוא עם מתמיהין לטבול ככל חלגה עד שימותו ונעשו מים וטוב להמתין לכתחילה ועיין כה ס״ק ס״ה:

רמב״ד ורשב״ם

לא °מקוה שאוב עג שהגלידו טהור משום מ׳ סאין שאובים נימוחו עג כשר להקוות:

לב מקוה שיש בו מ׳ סאה מים ושטיח ך שהפרה שוחה ושותה ממנו אם המים צפים על גבי השטיח יכולין לטבול אפי׳ בשטיח אין המים צפים על גבי השטיח אין טובלין במקום השטיח אבל במים טובלין אפילו אין בו מ׳ סאה אלא על ידי השטיח: לג כל שתחלת ברייתו מן המים כגון יבחושים אדומים מטבילין בו ומטבילין בעינו של דג גדול שנימוק שומן עינו בהזרו (רמ״ס):

רמב״ם ורשב״ם

לד א הכלי השוב לפסול המים שבו משום שאיבה אלא אם כן הוא ראוי לקבל קורם שיקבענו עד ושיתמלא לדעת ואז פוסל בין אם הוא כלי גדול המחזיק מ׳ סאה בלח שהם כורים ביבש בין אם הוא כלי קטן ביותר ואפילו הם כלי גלילים כלי אבנים כלי אדמה: לה המניח שבלא תחת הצנור אצל המקוה כדי שיפלו ממנה המים למקוה אם יש לתחד שפות שראויה לקבל המים פוסלת ואם לאו אינה פוסלת זקפה על צדה לידוה

אפי' יש לו שפות אינה פוסלת בין שאינה עומדת בענין שראויה לקבל וכגון שהמים ראוים לבא למקוה וזולתה עם אבל אם אין המים ראוים לבא למקוה וזולתה אפילו זקפה על צדה או כפאה על פיה פוסלת:

לו צנור שאין לו ד' שפות אינו חשוב כלי וראוי להביא על ידו מים למקוה עי ואם חקק בו גומא קטנה קודם שקבעוהו אם הוא של עץ אפי' אין הגומא מחזקת מ"א כל שהוא נעשה כולה על ידה כלי וכל המים שעוברין עליו חשובין שאובים ואם הוא של חרס אין החקיקה פוסלתו אא אם כן היא מחזקת רביעית ואם נפלו צרורות או עפר בגומא אינו חשוב סתימה לבטלו מתורת קבלה אא אם כן יהיו מחודקים לתוכה עי סילון שהוא צר מכאן ומכאן עם ורחב כאמצע אינו חשוב קבלה לפסול בו המקוה:

סנס מרד"ק נסס ר"ן ותצו' רמ"ם ושור ורא"ם

°ולכן מותר לעשות מקוואות על ידי צמורות וסילונות של עץ שמכניסין מים מן הנהר או מאר מעיין אל המקוה או צמורות שעל הגגות (מהרי"ק סו"ס ל"ד) ולא חיישינן שמא נעשה כהן גומא מכח לחלוחית ומקבלים לא מקרי קבלה אף אם היה כהן גומא הואיל ולא עשאו אדם ככוונים

מרד"ם רוקח עט

°ואם המים באים אל הכלים אל הצמור על ידי כלים הקבועי' בגגות וסילונות כדרך שלא מקרי כלי מותר לטבול בהן אם אין מ' סאה במקוה °לכל אם אין כה מ' סאה אין לטבול אם לא

כי פ"ם זה ולא כרקח

מקרי חבור לגבי זה ועיין כל"ח סי' ק"ט:

רמב"ם נמצר המים

לו °רעפים שמכסין בהן הגגות אעפ"י שיש בהן גומות וחקקי אינן פוסלין המקוה לפי שלא נעשו לקבל בהם:

רמב"ם פ"ו לת ומשנה פ"ו

°המניח שק או קופה תחת הצנור עי אין המים הנמשכין מהן פוסלין את המקוה:

כל הפעיף ל' לט מרדכ"י נסצר המים

°זה שאמרנו שכל שאינו עשוי לקבל את המים אינו פוסל את המקוה לא אמרו אלא בשנפלו מתוכן למקוה מעצמן אבל אם נתנם אדם למקוה הרי זה פסול שכל על ידי אדם אפילו זילף בידיו וברגליו ואפילו עובר במים ונזדלפו מאליהן ברגליו למקוה פסלוהו במה דברים אמורים בשנזדלפו ברגליו אבל אם היה רוכב על גבי בהמה ונזדלפו מים ברגלי הבהמה לא פסלוהו אעפ"י שעל ידי בהמה שהוא רוכב עליה נזדלפו אין זה כמזלף ברגליו (פי' וכבר נתבאר מים מולקין ועיין לעיל סעי' ס"ו):

מ כלי שניקב בשוליו עי אפילו כל שהוא אינו חשוב כלי לפסול המקוה ומבל מקום אין להקל לעשות מקוה לכתחילה ולהביא מים בכלי מנוקב כזה ואם הנקב בצדדין אינו בטל מתורת כלי עד שיהא ברוחב הנקב כשפופרת הנאד שהוא כשתי אצבעות ראשונים מהד' שבפס היוצ מתהפכות בחלל הנקב בריוח בין שהוא מרובע בין שהוא עגול ויהא קרוב לשוליו שאינו יכול לקבל שום מים ממנו ולמשה אבל אם מקבל שום מים למשה ממנו לא נתבטל מתורת כלי ואם עירב סיד וצרורות וסתם בהם הנקב לא חשיב סתימה להחזירו לתורת כלי אואם הושיבו על גבי הארץ אפילו על גבי סיד וגפסים לא חשיב סתימה אבל אם עירב סיד וגפסים והתמו חשיב סתימ' הילכך הרוצה לשאוב מים מהמקוה לנקותו ורא שמא יחזרו מהכלי שמוציאין בו המים נ' לגבין למקוה אחר שחסרו מ' סאה ויפסלהו יקוב הכלי בשוליו כל שהוא ואז לא יחשבו המים שבו שאובין ואם הם מים נובעים אין צריך לזה כי המעין אינו נפסל בשאיבה:

דעת ס' כמרד' ומהרי"ק סו"ס נת"ם סי' רכ"ח

הנס °ומכל מקום נהגו להחמיר נס במעין כי יש חולקין לפילו במעין ולומר ס דסתיכ פוסלת °ולכן לכתחילה פג ים להחמיר לנקוב הכלי שמוחכין בו לף במעיין ולף לת שמא יזחו הכלי פלס ונכלו סס נ' לגבין שחוזין ונפסלה המקוה וזונין לנקותה ונסכסירה סס לחפסר לנקוי מקוי הכניעה בקלות טוב להחמיר ולעשות כן יפי לכל סס ים טורח גדול כדבר לו כדי עבל פלף עשו כן ים

פן ים לסמוך כו' כ"ע כ"ת כ"ן וכן לקמן מהרי"ק שורש כ"ט כ"ו ונפעתם דמהרי"ק עמ"י יעתר לפי' בפ"ק והיכא דים פ"ק כתב שם לסמוך למקולין שם ים טורח כדבר ב"מ אלא הר"ב כתב לכרוני על פי סנהדרין רוב הפוסקים והב"י ומקולין וכ"ן מהרי"ק בפ"ק ורוב כתב הר"ב נודעי ובפ"ק בתיר לנמרי כל"ע בל כדעת הסמ"ק ורוב הפוסקי וגם מהרי"ק נופיש בשורש כ"ט כתב כן שם הסמ"ק בשורש כ"ו ומקמיר ע"ש:

פח מקוה הנכור שקנאו ובכותי מקנו רמ"ו ע"ל סעיף ל"ו:

לקבל מימיו של הנכור מיכאו לתוכו מקנאתם ומהנכור ירדו להכלים ומהכלים למקוה: צ חשוב כלי לדעתכן לכיון שהם כשעת קישור עבים ושוב לא נתפזרו לא הסח דעתו מכיסו: צא לא חשיבי לדעת הקשה בהגהת דרישה ס"ב למה פסלין לעיל סעיף ס' כמעיין מה מיכאו תון מכלי ומפיר לעיל סי' שכלי בתלמ מדעת ע"ש ולי בלשה דנקט נמי בשמים לא להני אלא מדעת דהם לתון כל דיה תלוי אלא רק כשהיו הנשם תן השמים אלא בשעת קישור כל השמים כל שהוא כשכרם בשעת שעבין עובר עלין ומפני כך לא נאמרו בכלים אלא בשעת קישור עבים רק נמי נשמים כן כ"ל: צב ומין פוסלין וכ"ם שכיחי בשעת שקנו הנכור בשעת קישור עבים ופ"ק נתפזרו ולא קישרו פוסלין אלא לדעת הרמ"ס לכשיתן שעת הנכור וכל עת ועון כשל עבין הוי לדעת ובשעת קישור עבים ולא נתפזרו אלא נתפזרו וכ"ם קישרו בשעת פיזור עבים כשרים ועיין בי' שהר"ן שעתו על כנון וכדברי מוכח בפי' הרמב"ם לפרש"ס נם לברייתא אלא שעתו לא לאמרי' כ"ם פ"ק דשבת דף ט"ו ע"ב ולר' יוסי דאמר מחלוקת עדיין במקוה צומדת בנרי להו אלא כו' נם אלו דקאמר התם דף י"ב כשיעור לר' אלא לר' יוסי כו' אי הכי לר' אמיר כמי כו' ופ"ק פ' פירות אלא נתנ שכיחי הכי' דקון וכשפוך הוא נם אלא כהר' מברכם בכו של הרמב"ם שמכיח שכיח מכשף שכיח פ' אלא רקון ולדידיה פסק הר"מ כר' יוסי ובשלהי מוכח נפל הרמב"ם ס"ד דמקוואות ופ"ק דשבת דפסק כר' אמיר ע"ש וכתב הב"י סטעם משום דמע"ג דקיל' אמיר ור' יוסי הלכה כר' יוסי אלא היכא דפלוגי אליבא דהכי ויכשיהו אלא הכא דפלוגי אליבא דר"ש ור"ע לא כן ע"ש הכא ומשמע דכשאר דוכתי משמע דכשל נויכי קיל כר' יוסי שם כרמה לי משום דבירו אלמי פ"ק דשבת סיפיב הכי דקיל כר' אמיר ע"ש ודוק: צג אעפ"י שיש עובדי נשמים וכתלמו מים לעפ"י שכיחים בשעת קישור עבים ולא נתפזרו וירדו נשמים הרי זה יטבול כו' כ"כ הטעם ור"ל כיון שהלכו לטבול מקוה יטבול לדעת שהרי הלכו לטבול מקוה כשיש בו ארבעים סאה ומשחו מים כשרים וחיה ממלא ושואב חוץ למקוה והמים נמשכי ויורדים למקוה בין שהיו נמשכים על גבי קרקע או בתוך הסילון וכ וצא בו מדברים שאינם פוסלים את המקוה הרי הוא כשר ואפי' השלימו לאלף סאין שהשאובה שהמשיכוה כשרה אם היה שם רוב מ' סאה מן המשר וכן נג שהוח בראשו כ' סאה ומשהו מי נשמים ומילא בבתפו ונתן לתוכו פחות מכ' נו שנמצא הכל פסול ופיחה הצנור ונמשכו הכל למקום אחד הרי זה מקוה כשר שהשאובה שהמשיכוה כולה כשיורה והואיל ויש שם רוב מהכשר:

טנף לכל לא המשיך תחלה מים פסולים ואח"כ הכי עליה רוב מים כשרי לא מהני:

מה שיעור המשכה זו אין פחות מג' שפחים:

מו אין המשכה מועלת אלא על גבי קרקע או על גבי צנור נמ שלא היה עליו שם כלי בתלוש אבל אם המשיך על גבי כלים אפי' כלי גללים וכיוצא בהם לא הוי המשכה:

נמנ יש אומרים דאין המשכה מועלת אלא דוקא על גבי קרקע הראוי לבלוע בה אבל אם המשיך על גבי כלים שאין ראוין לבלוע בה אבל מכל מקום אפי' אינם כלים אלא מחיצות לכתחילה

פז יש לסמוך לחקילין וסוברין דאין אחיכא פוסלת כמעיין כיכן עיקר ואפי' כמקוה שאין כה מעיין לא הכלי נדול כל כך שכודאי יפלו מס ג' לונין מאוכין לנה מים לחזק שמא נפלו כזה לחר זה וכיוצא כזה לחזקין לקולא דספיק דג לונין

מאוכין אי ספיקא דרבנן ואין לחזק כדיעבד:

פא המניח כלי פח תחת הצנור פח לקבל מימיו שיפלו מהם לתוך המקוה אם הניחם בשעת קשור עבים וקודם שנתפזרו העבי וירדו נשמי ונתמלאו ג חשובים לדעת והוו שאובין אבל אם לא נתקשרו העבים בשעה שהניחם ואחר כך נתקשרו ונתמלאו או אפילו הניחן בשעת קישור העבים ונתפזרו ונשארו שם עד שחזרו ונתקשרו וירדו נשמים ונתמלאו נמ לא חשיבי לדעת נג ואינם פוסלין ובלבד שישבר את הכלי או יהפכנו בענין שלא יגביהנו מעל הארץ שאם מגביהו מן הארץ עם חמים חשובין שאובי ופוסלים את המקוה:

מב המניח קנקנים בראש הגג לנגבם וירדו עליהם נשמים ונתמלאו נג אעפ"י שחיא עונת נשמים הרי זה ישבור הקנקנים או יכפם והמים שהו בקנקנים כשרים לטבול בהם ואעפ"י שכל המים האלו היו בכלים שהרי לא מילאן בידיו אבל אם הגביה הקנקנים ועדים הרי כל המים שבהם שאובים:

מג נד המיד ששכח עציץ במקוה ונתמלא מים אעפ"י שלא נשאר במקוה אלא מעט והרי העציץ יש בו רוב המקוה הרי זה ישבור העציץ במקומו ונמצא המקוה כולו כשר וכן המסדר את הקנקני בתוך המקוה בדי להסמן ונתמלאו מים אעפ"י שבלע המקוה את מימיו ולא נשאר שם מים כלל אלא מים שבתוך הקנקנים הרי זה ישבור את הקנקנים והמים הנקוים מהם מקוה כשר:

מד אין המים שאובים פוסלי את המקוה בג' לונין ער שיפלו לתוך המקוה ונמשכו וירדו למקוה אינם פוסלי את המקוה עד שיהיו מחצה למחצה אבל אם היו רובו מהכשרים הרי המקוה כשר כיצד מקוה שיש בו עשרים סאה ומשהו מים כשרים והיה ממלא ושואב חוץ למקוה והמים נמשכי ויורדים למקוה בין שהיו נמשכים על גבי קרקע או בתוך הסילון וכ וצא בו מדברים שאינם פוסלים את המקוה הרי הוא כשר ואפי' השלימו לאלף סאין שהשאובה שהמשיכוה כשרה אם היה שם רוב מ' סאה מן המשר וכן נג שהוח בראשו כ' סאה ומשהו מי נשמים ומילא בבתפו ונתן לתוכו פחות מכ' נו שנמצא הכל פסול ופיחה הצנור ונמשכו הכל למקום אחד הרי זה מקוה כשר שהשאובה שהמשיכוה כולה כשיורה

ומיירי

סימ לעתה הפוסקים

הגהת סמ"ק

כל הפעיף לא הגה"ס סם ם'

כן הקדם כ"י מרדכי כלכו כם קעד' בו והגה סמ"ק נהיכם הרלב"ד

עיין לקמן סי' קצ"ח סעיף ל"ב

תשו' רמ"ם מן מקוה שנובע ונתיבש בקיץ והיה בור רחוק ממנו
עכים סמור קצת ומלאוהו מים שאובי' ונתמל' המקו' מיתה הקרקע
מאותם מים שאובים המקו' קל בשר נאו הוא נובע:
מח קנ הבא להמשיך מים למקוה צריך שלא יהא
ברבר המקבל טומאה כגון מי נשמים שרוצה להמשיכה
למקום אחר לעשו' מקוה קנ לא יאחז בידו דף ויעביר'
עליו אלא יניח הדף בקרקע ויסיר ידו משם בשרם יעברו
המים עליו וכן סילון של מתכת אסור להמשיך בו מים
למקוה שמקבל טומאה והוא שיהיו המים נופלים לחד'
מדבר המקבל טומאה לתוך המקוה אבל אם נופלי' על
שפתו בחוץ ונמשכין לת וכו או שמחב' לפי הסילון של
אבר צנור קטן של עץ או של חרס שהמים מקלחין ממנו
למקוה כשר ואם הסילון של מתכת מחוב' לקרקע אפי'
מקלח להדיא לתוך המקו' כשר שהרי אינו מקב' טומאה
לפי שהוא בטל אגב קרקע:

תשו' רמ"ם וכ' (ונתן סילון כיוצא טמון תחת הקרקע לו לא:)
סמ"ג מתשוב' מט בר"א בממשיך מי גשמים בעלמא אבל אם קנ
רמב"ן ורשב"ם ומר' כם רמ"א ממשיך משעין או ממקוה אפילו ע"י דבר המקבל
ור"ם כל"ב) טומאה כשר קנ דחשבינן לזה המקוה שממשיך המים
לתוכו כאילו הוא מחובר למעין או למקוה שממשיך
המים משם ויש מי שאינו מחלק בכך:

טור כם רמ"ם ג מקוה קנ של מי גשמים שנפרץ אחר מכותליו
ור' יונתן והמים יוצאים דרך הסדק אם ישארו בו מ' סאה את
שיצאו קצתן שיעור חסדק כשר ואם לאו פסול משו' דהו'
לי' וחלין ואין מקוה מטהר בוחלין:

טור כם ר"ם קנ"ם (ור"ם) יום מחמירין לפי שם יחלו מ' סאה על הסדק יום
לחום להכריסם לכתחילה לסתום הסדק קנ וכל זה
דוקא במקוה שהיה כלה ממעין אבל אם היה כלה ממעין
אין לחום לוחילותם (ולין ינילת המים קרוי זוחלין אלא
כשאין חוזרין למקוה אבל כשהולין מעט וחוזרין שם נקי מקרי
זחילה:

טור כם ר"ם ואם בא לסתום הסדק כדי שישארו בו מ' סאה לאחר שתום
פו"כ סרמ"ם אותו בידו ולא בכל דבר המקבל טומאה וישמתי
לסתום בכל דבר שמקבל טומאה:

רמב"ם כשער נא ניקב המקוה ומימיו נוטפים מעט מעט או נבלעים
המים בקרקע מעט מעט כשלפי שאין זחילת נכרת:

נב הבא לערב קנ מקוה פסול או חסר עם מקוה כשר
להכשירו או ששניהם חסרים ובא לערב להכשיר'
ריב"ם וכ' צריך שיהא נקב שביניהם רחב כשפופרת הנאד (קט
כשפפוך וקלוח המים יהיה כרוחב הנקב) קי ולאחר שנתערב
הפיסול עם הכשר אפי' רגע נשאר קיל לעול בהכשירו
תשב"ם ו' ורמב"ן אפי' נסתם הנקב אח"כ כל שיעמוד בשפופרת הנאד
פ"ק וסרמ"ם ממעטו אפילו דבר שהוא מבריית המים כפקאם הנקב
רחב כשפופרת הנאד אם לאו פסול אם

דכסתקנו העפרים שם כשהר שפוך נכשהרו

°אם יש שם נקבים דקים הרבה מצטרפין לכשפופרת אחד אם המקוה האחד שלם והשני חסר:

סנף °ומותר לחפור מקוה בכל מקום ולטבול בה אפי' אין בה ארבעים סאה דהא מחלוקי מחלוקי קיב והוא הדין אפי' רואין החלחול מכל מקום דהא ספיקא דרבנן הוא ואין מחמירין בספיקא דרבנן אלא בדבר שיש לו עיקר מן התורה דהיינו מבקשים אחר החלחול דקים לן שבקרקע הוי חבור:

°אבל אם שניהם חסרים אין הנקבים הדקים מצטרפים לכשפופרת אחד (°וה"ה לו אם חלק מקוה בכל לו מקוה אחד אין סיעור מקוה בכל אחד בפני עצמו:

גג °הבא להכשיר קיג מקוה שאוב ממקוה שלם שאינו שאוב אף על פי שאינו משיקו אלא קיד בשערה קטן כשר ואפילו אין מי ההשקה רואין פני האויר:

סנף °ודוקא בפסול שאיכה שהוא מדבנן אבל בפסול דאורייתא כעין בפופרת הנאד כמו שנתבאר ואפי' בפסול שאיכה קטן °יש חולקין וכן נראין להורות:

גד °בותל שבין שני מקואות שנסדק מצד זה לצד זה אפילו כל שהוא קיו לשתי מצטרפת לערב שני המקואות להכשירם ואם לערב אינם מצטרפין עד שיהא במקום אחר בשפופרת הנאד קיו ואם נפרץ הכותל למעלה ו"ל לו"ל על רוחב כשפופרת הנאד כשר:

סנף °וכ"ם אם קיז נגל על עפר כין כ"ם המקואות אם נטל מנוכה הנגל מעט על מקלחין זה לזה כרוחב שפופרת הנאד אפי' אינו כרוחב שפופרת הנאד אינו:

גה ג'מקואות שיש בשנים מהם בכל אחד עשרים סאה מים בשנים ובאחד מהם עשרים סאה מים שאובין ועומדין זה בצד זה אם השאוב מן הצד וירדו ג' בהם ושבלו בהם ומתוך כך נתמלאו ויצאו על שפתם ונתערבו יחד קיז הוכשרו שלשתן כיון שפעם אחת כך היו מחוברי ביחד מ' סאה מים בשנים ואותם ששבלו בהם טהורים ואם השאוב באמצע שאין שני הבשרים יכולין להתערב אלא על ידו לא הוכשרו אלא נשארו כמו שהיו תחלה ואותם ששבלו בהם לא נטהרו:

נו °ב'מקואות של כ' סאה אחד שאוב ואחד כשר ירדו שנים והשיקו ושבלו בהם קכא אפי' אדומי והלבינום או לבנים והאדומים במות המקואות כמות שהיו והטובלים כמות שהיו:

נז °כל המעורב למקוה הרי הוא כמקוה ומטבילין בו גומות הסמוכות לפי המקוה ומקום רגלי פרסות בהמה שהיו בהם מים מעורבים עם מי המקוה בשפופרת הנאד מטבילין בהם:

סנף °ולכן כלי המונח בכל המקוה מכשיעה כילו במקוה כלי שיעשה גל כמים ויעבור על גבי הכלי ועולה לו הטבילה קכב ובלבד שלא יעקור הגל ממקומו שלא יפחת ממוכר למקוה:

מרדכי בשם רמב"ם

סם

סם סם

רמב"ם בשעת המים

סם

רמב"ם ועוד מסכת פ"ו ופוסקים

מרדכי

תום פת

טור ס"ם וב ומסכת פ"ו והלמ"ס

מקוין שכשתם שכבר קדור לפיסולו כבתחלה ומכילו כ' ול"מ ועוד לפי מיר לכתחלה: קיב ומוסיל ומ"מ לכהר מן מקוה שלם בכך שאנו רואין החלחול מכל כשאובר בשמיך זה לזה כ' מן ג' מפירות שכולם מסריס ואין בשאר מקום מעט שלא מעט מחלחלין והחלחול מעט מעט עד שמגיע אל זה הי מכור: סם קיג מקוה שאוב כו' רשם דבריכן כשם"ם דייכו דוקא להכשיר מקוה חסר מן שלם שכל להכשיר מקוה שאוב מקוה שלם שאיכו שאוב שעשי שאיכו מטיקן שלא כשערה בכר לפי שאוב מיס על ידו לכתחלה ואכן מכשיר בכבר כשערה בשעת הדחק ו"ע עכ"ל ולא ידעתי מאי קשיא דשם הרשב"ם נופיף בתשובת ם"ל בדיבור לעיל דבריכן שם"ם ומכ שלא כ' לעיל לקמ"ל ע"כ בלרוכה שלא ודאי צריך למלך דשאני הכא כיון דיש כאן מקוה שלם שאיכו שאוב ים מקוה שלמה כנגדה שלכך שני בכשערה לעיכר מקוואות הרוב שאוב ומשום מכשיר שם ודוק: קטן °יש חולקין כו' לעיל מיירי שלא ידע שם ע"ל בכולו שאוב שפל מדאורייתא ולפי שיכא דמקוה שיקה רובא כשערה ומקנתה שאוב כגון שכשלו לתוכו ג' לוגין מים שאובים שני לכ"ע בכשערה ובהכי ל"ל לתרץ מה שהשם שם"ם על שכרת הרשב"ם ומיירי המכרי כקב בשם"ם דשם תכן מטהרין את המקוואות שעלין מן התקתון כו' ואזיקו שפי בשערה ודקן לייתב הרשב"ם כמי מולס דשני בשעה"ם שלא להקשיר לגוור שאוב שמא שאיכו שאוב עכ"ל ולפי מה שכתבתי לא קשה מידי דהרשב"ם מוקי לה בשמקוה העליון בפסול דק מדבכן ומ"ם הרשב"ם כתשובה דשיה לדין מעיין שכאן דרך מילון לעיל לם ניש מ"ט דכאר מעתה לעיל (והכי אתיא לעיל ם קל"ל) לזה לא שייכא דכבולו שאוב שני בשערה שלא מכיה דשיה דאמ"ג שכאן דרך ם לון שמקבל טומאה מהכי ליה לפסול דרבנן בכשערה ולדאורייתא בשם"ם כן כ"ל: קיז לשתי מצטרף כו' וכחלקו המפרשים לזה עקרי שתי וזה ערב ולכך כתב הכ"ם דלעיכין מצטרף אין לשם שכאר שם"כ יש בקב בשם"ם במקוה ס' כיכבון כן כזו: קיח ושם כפרק שכוקבל לטמלה כו' ם"ם שכתב דלא כפרק שלא שמעיה קולכין מזה לזה לטמלה מן הכוקבל ורוצים התוי בשי בקליפת השום ולא שני בטוקף על שכת לטבילים כלכתא סרלכ בשם הרמ"ם ופשר המכוק והרמב"ם וכ"ם וכ"ם: קיט הוכשרו שלשתן שלא תלף הבאוב ומיירי שהיו מוזרו לעמוד לעולם כ' שרי הן כוחלין ולא שלקה לקן טבילה כשהמקוואות שם ממי נשמים ומיירי בשלא חסר בשעת יציאת מים על שפתם כלום מהמים כגון שכותלי המקוה נשוכים לשלכתן שלא שלקה לשם טבילה והמקוואות לא הוכשרו אלא שכשעת יציאת שהרי שם מסריס כל זמן שהמקוואות מקבלות טומאה מיהו כרישה דוקא הכא שלין במקוה רק ג' שלקה בעיכין מזרו לעמוד שלא שם הם יכול מ' שלקה בעיכן שלא כשוכלין בהם כשערה מ' שלקה לא איקרי ומחלים כיון שמחמת שלם טבול בשם יוצאים לחוץ ואח"כ לעמוד לעיל ם"ל בשלי כ' בשלי דרך שלא כשבלו מ' שלקה עוד הכא דוקא בתם בשלמן כשעת טבילת הגוף שלא הכא שלקה מתוך הטבילה לא וכן בשעת קנת מתחוב רלב"ם שם שלא כרישה מתבוכת מהרי"ק סוף סי' קכ"ג בפסול בכה"ג ע"ש: קך ויש מחוברים כיכר כו' ואפי' כשהכר המעיכי לשחוב קודם שכתחבר לכבר לא כשבל בכך שהרי כתחבר בם לכבר קודם שירדו בשאובים ואפי' שהוא כך שהרי שלא כשהשאוב כמעיכ לא כשבלו בהכשרים כמה שכתחברו לשאוב על שפתו ושוב ירדו מן השאוב לתוכו ושייכו טעיכת אפי' שלא שעיכות ובהא שכתב ירדו לתוכו הרמ"ם: קכא אפי' שלוחים מים של כבר והלבינום המים של שאוב שהיו לבנים ר"ם ונ"ע לעיל סי קי"ם: קכב ובלבד שלא יעקר כו' לשם כשכתבו הרמ"ם גבי לא יהיה מטהר לפי שהוא מקוה כטהר בוחלים אלא כשכבורן ושם שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שהוא מקוה שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא שיעקר לא הוי כשכבורן שיהיו דוקא כמקוה שם כי נוכע אלא שכוכע מים בגופו שכל מקוה שכוכע מים בגופו דקי"ל למטהר בוחלים ובכל שהוא

כל סוף פרק נה ס"ק ס"ק ומסכת

קכג °חורי המערה וסדקי המערה מטבילין בהם אף על פי שאין המים שבהם מעורבים עם מי המקוה קכד בכל שהוא:

נט קכה עוקה שבתוך המקוה אם היתה הקרקע המובדלת בין העוקה ובין המקוה בריאה ויכולה להעמיד את עצמ' אין מטבילין במים שבעוקה עד שיהו מעורבין עם המקוה כשפופרת הנאד ואם אינה יכולה להעמיד את עצמה אפי' אינם מעורבים אלא בכל שהוא קכו מטבילין בהם:

ס ג' גומות קכז שבנחל התחתונה והעליונה של כ' סאה והאמצעית של מ' ושטף קכח של גשמים עובר בתוך הנחל אעפ' שהוא נכנס לתוכן ויוצא מתוכן אין זה עירוב ואין מטבילין אלא באמצעית שאין הנוחלין מערבים אלא א' ב' עמדו:

רמב"ם פ"ט ומוספתא פ"ק ג' ה"ם ק"ק סא °הכופת ידיו ורגליו וישב לו באמת המים אם נכנסו מים דרך כולו טהור:

סב מקוה שיש בו מ' סאה מצומצמות האדם השובל בתוכו קכט לא יקפוץ לתוכו שלא יחסרו בקפיצתו כתוכו ולא ישבול בו פעמים זה אחר זה טבלו בו שנים

רמב"ם פ"ט זה אחר זה קל °אעפ' שרגליו של ראשון נוגעות במים השני בשומאתו שהרי חסרו המים מארבעים סאה:

סג קלא השבילו בו בגד עבה שהמים נבלעים בתוכו כל זמן שהבגד נוגע במקוה הוא כשר אעפ' שזבו ממנו ג' לוגין למקוה העלהו ממנו פסול שנעשה שאוב מהמים שירדו מהבגד לתוכו ואם משבילו בו יורה או שאר כלים מורידין לתוכו דרך פיהן קלב שלא ינתזו המים כשמכניסין לתוכו ונמצא שהוא חסר ומעלהו דרך שוליו כדי שלא ישאר בו מהמים ויחסר מהמקוה:

סכל נב' הנה °כל המים שבכלי ונפ שהמים שבכלי יהיו שלוכי' ושם יפלו לאחר כך למקוה יפסלו לות' מיחר שלא נפלו כיה כשיענר מקוה:

רמב"ם פ"ט ומוספתא סד °המשבילכר או כסת במקוה שיש בו מ' סאה מכוונו' כיון שהגביה שפתותיו מהמי' נמצאו המים שבתוכן שאובין כיצד יעשה משבילן (ומעלן קלג דרך שוליהן לכל הקופה והסק מטבילן) ומעלן כדרכן ואינו חושש:

עזו'ר (פ' ס"ה ע"ג) כל הפעיף °מקוה קלד שהוא מוחזק להיות מימיו מתמעטים ולעמוד על פחות מארבעי' סאה (וטבלת בו) צריכה לחזור ולשבול כל זמן שלא ידענו בודאי שבשעת שבלת היו בו מ' סאה אבל אם לא הוחזק להיות מימיו מתמעטין כל כך שיעמדו על פחות מארבעים סאה אעפ' שפעמים מימיו עולין ופעמים מתמעטין קלה אינה צריכה לחזור ולשבול ומ"מ קלו כשר הדבר לעיין קודם שבילה אם יש בו ארבעים סאה (ועיין לקמן סעיף ע"ח):

סו מקוה שמימיו מתפשטין ואינו יכול להתכסות בו

ר"ש נותן בו מצד קלז אחר °אבנים או חבילי עצים

רשב"ן כדי שיקבצו מימיו אל מקום אחד ויעלו בענין שיוכל להתכסות בו קלח °ובלבד שלא יחלקו כל המקוה קלט אבל בכלים פסול:

ב' ס"ם ק"ק כנס °ואפילו אם יכולה להתכסות כמים אם אין המים עמוקי' עד טיכורה ולמעלה ממנו זרת לא תטבול כה לכתחלה אפי' לא תטבול יפה °מיהו אם חקמקוה לחינת ס"ח ס"ק לתקן לפי' כריב להסתפק על פניה מחמת שאין המים עמוקים אם מתכסה נופה כדרך זה כפעם אחד טובלת אם

וע"ל סימן קנ"ח ספק

ואין דרך במקוה מיירי ס"ל קפיף לעיל סי' ס"ה ס"ק ס"ק ס"ק מקציתן לגל שכתלים וכן מ' סאה וכפל על הפלס ועל הכלים טהורים וכתב רש"י פרק במה (דם ל"ב ס"ב ד"ה מעיין עליו ומטהר בזוחלין) דגל שכתלים מטמא אף אין שם לתלת המטהר בזוחלין עכ"ל ואם אי"ת הרש"ל שגל שכתלים מהמקוה ס"ל כפי המטהר בזוחלין אלא ודאי הרש"ל קאמר שכח דפפי' המעיין לא יתלום דאז יטהר אם אין כאן מ' סאה וה"נ טעמא דלא רצי במעיין שכל שהוא אלא בגוף המעיין שכל כל שכתלים כפי המטהר בזוחלין מ"מ לא מטהר בכל שהוא כשכתלים ודוקא לומר דמ"ם הרש"ל אם אין כאן מ' סאה קאי אהלום דאם לא תזכיר אם אלם כלל אלא אמחט שהיא פתוכה במערה קאי אתם ואע"ג דר' ירמיה כתב אם פי' וכן הדין לטבילת אלם ואפי' הכי הדין לטבילת אלם דאמר לטבול בגל שום כאן מ' סאה אבל לומר דהרש"ל מיירי באלם דוקא זה אינו במשמע אלא כראה דאף בכלים צריך בגל שכתלים מהמעיין מ' סאה כן ס"ל: ובקונטרס יש פוף פ' אמקוואות ס"ם ד"ה ופפי' כן מ' סאה שכל מקוה מהוה על ידי המקבל טומאה וכ"כ בפרים דאפשר לומר כן ומיהו דעת הרש"ל כראה אלא מיקרי מקוה על ידי דבר המקבל טומאה לא כשכונע המים שמטהר כעצם המקוה ועוכרים וכאים על דבר המקבל טומאה אבל בכה כפי דאלם מכי ואילך במקוה ומתוך כך כתלים הגל מ"מ הגל כתלים מהמקוה נופים ובמקוה הלי שתו לין אם ידי אלם ודוק: קכג מחי המערה כן פי' במערה הוא מקוה שכך הין עיקר מקוות שלהן במערות: קכד כגל שהוא לפי מסן כחזרין מכלי המקוה: קכה עוקה הוא שפיה שתחת המקוה: קכו מטבילין בסה ע"ב בכלי מקוה שמטבילין במקוה מסר כגד שלא כריך שיהא ב"ב ניף הכתבל עולה ומתכסה במים בכת לתחת וכלים אעפ' שמתכסין כולם במים כגון מחטין וכיוצא בהן קטנים לא סני בפחות מרביעית כן מוכח בס"ם ופוסקים ועכשו הוא ע"ל סי' ר"ך ס"ק כ': קכז שבכתל פי' בקעה: קכח שלא נשמים כו' לזוקק נשמים שלכל מעיין מעריב לתוך כוחלין: קכט לא יקפץ לתוכו כו' ע"ל פי' קנ"ח סה"ט ולא יטבול בו פעמים כו' דסעמ' הרש"ל לא טבלו בהן שנים ולא כהונן על שמך הסכיים וכסכיים שמא חסרו המים הרבה: קל מע"ג שרגלו כו' עלה לו לגבי דבסעיף שלפני' לכל זמן שכונע כן מוכיח כמי מקוה שבכגד עבה הוא כולע מהם כ הרבה ומיהו כמו שללם שלין המים כלעים בעבה חלקין אלא בזמן נופו וטופח ע"ג להטבילים מיהו מיבוי: קלא הטבילו כו' כ"ל ס"ק ס"ג: קלב אלא יכתוב כו' ור"ם פי' הטעם שכל המים שבתוך הכלי ושעשים מים שכתוכה שלוכי' לכתב כ' לשמשר לפני שלא יטבילו דך דרך לא יטבילו דך דרך פיהן ומיהו כו' דבסק פיהן עלה לפוף דרך: קלג דרך ויהיו כו' דבסק המים שבתוך הכלי לתוכן לא מפסי לו מ' סאין כשכופלין לא יהיו בה כ' כשעריין הכלי בתוכה לא כשבלו וכשמבלהו ובשפך דרך שולין הוא לא מיקרי מים שבתוכן שלוכין שלים מתקבלין בתוכו כ"ב כתוכ' יט ושעשו ערבב כשן שהכרים וקלקל בם"ד ורש מתמעטי כוסמת מוטעת הים לפפי' ע"ם: קלד שהוא מוחזק להיות כו' אעפ' שעכשיו הוא שלם לפפי' ס"ת כיון שלפעמים מוחזק להיות חסר חיישין שמא היה חסר בשעת טבילה שם וכ"כ בעטו' וכן מוכח מדברי המחבר: קלה אין צריך לחזור ולטבול דהא מיכח למימר העמיד על חזקתו והא לא אתיליד ריעות' כלל שם · כלומר פפרי שלם לפכיכו אבל אם חסר עכשיו לא עלתה לו טבילה להעמיד טמא על חזקתו כלקמן סעי' ע"ז ועיין בתשו' ל"ב ס"ג ס"ג: קלו כשר הדבר כו' שלין סוכין על המקוה במקום שלפשר להפכרך שם וכיוצ"ב כתב בתשו' לעיל ס"ם ד"ה דאין פוכין לכתחל' על המקוה במקום לכוכלי לכרדו: קלז אחר מחכים אי' מבילי עכיס וקכים שמחים שכיכים לא מזכיכי הפסק ומטהרי לע' שלם: קלח וכלבד שלא יחלקו כל המקוה דל"ב הוה ליה כמקוה שחלקו בשני ערוגותיו דמטהר וכן עלתה לו טבילה · ר"ש · ור' לכשלין כיכים כתב כשם כלעיל מעי' ס"ב אבל בשם כתב כשם דמטהר בחלקו כל המקוה ס"ל דלא מהני בקוים ולא מהני בכלים אפי' בכלי חרס ואפי' בכלי אבן ואפי' בכלי מתכות ואפי' בכלי זכוכית ואפי' בכלי עץ ואפי' בכלי עור ואפי' בכלי בגד ואפי' בכלי קש ואפי' בכלי גומא ואפי' בכלי נייר ואפי' בכלי עפר ואפי' בכלי אבנים ואפי' בכלי פרזל ואפי' בכלי זכוכית ואפי' בכלי עץ ואפי' בכלי עור ואפי' בכלי בגד ואפי' בכלי קש ואפי' בכלי גומא ואפי' בכלי נייר ואפי' בכלי עפר ואפי' בכלי אבנים ואפי' בכלי פרזל

ואור

סז °כפק מים שאובים שהוא ביצד מקוה שנטהפק אם נפלו לו מים שאובים או לא נפלו ואפי' ידע בודאי שנפלו כפק יש בהם שלשה לוגין כפק אין בהם ואפילו ידע בודאי ש ש בהם שלשה לוגין כפק שהיה במקוה שנפלו בו מ'סאה כפק לא הי' הרי זה כשר:

סח ב'מקואות אחד יש בו מ'סאה ואחד אין בו נפלו ג' לוגין מים שאובין לאחד מהם ואינו יודע לאיזה מהם נפלו קמ"ל כפקו טהור מפני שיש לו במה יתלה הטיט שניהם פחותים ממ'סאה ונפלו לאחד מהם ואין יודע לאין מה'בל א'משניהם פסול קמ"ל שאין לו במה יתלה:

סט °מקוה שהניחו ריקן ביבא ומצאו מלא כשר מפני שזה ספק מים שאובין למקוה: (קמ"ל ועיין לעיל ריש סימן זה מה שכתבתי כזה)

ע קמ"ל צנור °שמקלח למקוה והמכתשת נתונה בצדו ספק מהצנור למקוה ספק מהמכתשת למקוה הרי זה פסול מפני שהפסול מוכיח ואם יש במקוה רובו מים כשרים הרי זה כשר שזה ספק מים שאובין שהרי יש שם מקוה כשר קבוע:

עא °טמא שירד לטבול ספק טבל ספק לא טבל ואפי' טבל ספק יש בו מ'סאה ספק אין בו שני מקואות א'יש בו מ'סאה ואחד אין בו טבל באחד מהם ואינו יודע באיזה מהם טמאלפי שהטמ'בחזקתו עד שיודע שטבל כראוי ובן מקוה שנמדד ונמצא חסר קמ"ל בן שהוא המקוה ברשות הרבים בין שהיה ברשות היחיד כל הטהרות שנעשו על גביו למפרע טמאות עד שיודע זמן שנמדד בו והיה שלם (ועיין לעיל סעיף ס"ה:

עב קמ"ל ב'מקואות °שאין שם מ'סאה ונפלו ג'לוגין לתוך אחד מהם וירוע לאיזה מהם נפלו וא"כ נפלו שניים ואין ידוע לאיזה מהם נפלו הריני יכול לתלו' ולומר למקום שנפלו ראשונים נפלו שניים אבל אם בראשונים לא נודע לאיזה מהם נפלו ושניים נודע לאיזה מהם נפלו אין יכול לתלות ולומר למקום שנפלו שניים נפלו הראשונים אחד יש בו מ'סאה ואחד אין בו הריני אומר לתוך של מ'נפלו קמ"ל א'שאוב ואחד שאינו שאוב נפלו הריני אומר לתוך של שאוב נפלו:

עג ב'מקואות שאין בהם מ'סאה ונפלו ג'לוגין לתוך אחד מהן ואין ידוע לאיזה מהם נפלו ואח' כך ירדו גשמים וגדלו ומלאו לא ישבול בשום אחד מהם קמ"ל לכתחילה:

עד קמ"ל כל °המקואות הנמצאים קמ"ט פטולין שחזקת' שאובים:

עה °יש מי שאסר להשתמ'ל יורה מליאה מים חמיזלתו' המקוה לחממו וכן למלאת מקוה מים חמיזול חברו לנהר בשפופרת הנאד:

עו °ים מקילין ומתירין להטביל חמין למקוה כדי לחממה ומ'מ יש להחמיר אם לית במקוה שיעור לאין להקיל מן החמין (כגון זאב) ובחמי טבריה °מות לכולי עלמ' °ולאחר הטבילה כמי מקוה כשרים

סמ"ג עד סוף סעיף ס"ק רמ"ס פי' ומעכ"ו סכ

סמ"ג סעיף ס"ק ומעכ"ו

סמ"ג סעיף ס"ק ומעכ"ו

סמ"ג סעיף ס"ק ומעכ"ו

מרדכי נסים רסב"ט

כשרים מותרת לכתם למרחץ כדי שתתם עצמם לכל לחזור ולרחוץ לאחר כך אין מוסרים וכן נהגו:

רב דברים החוצצים בטבילת כלי סובוש סעיפים

א אלו חוצצין בכלים הזפת והסמר בכלי זכוכית בין מבפנים בין מבחוץ:

רמב"ם פ"ג ב כל דבר שדרך להקפיד עליו חוצץ ואם לאו אינו חוצץ אלא אם כן היה סנה

ג"ם פ"ק ך חיפה את רובו: שאכוזית סלכוך כיורס

בש"ע פ"ג ג ידות הכלים שאינם מכחונקסו כלופן סכלי ולרכו עומרי להיו קבועים כך ולא מונן:

כגון שהכניסן שלא כדרכן או שלא הכניסם כולם או שהכניסם כולם ונשברו חוצצין:

תוספתא ד בלי ידות הכלים שנשתברו בגון יד המגל והסכין אם משמשין מעין מלאכתן ראשונות אין חוצצין ואם לאו חוצצין:

פס ה מגל שנשברה ידו מן השפה ולפנים אינה חוצצת מפני שהיא כבית הסתרים מן השפה ולחוץ אם משמשת מעין מלאכתה אינה חוצצת ואם לאו חוצצ' סירגה בגמי או במשיחה הרי זה חוצצת רבק כ בש ף אינה חוצצת:

ל"ע ו כלי שנפה פיו למטה והכניסו למים אם פיו נ צר קצת ולא הפך פיו למעלה לא עלתה לו טבילה לפי שלא יגיעו המים לשוליו אפי' אם מכניסו כולו למים:

ם"ר"ם פ"ט סנה מותר לטבול כלי בתוך כלי ד אם יש בפי העיגון כשפופרת סנוד ויוסר מכלי הפנימי יהא רפוי כתוך

מרדכי פ"ק ע"ה פו"ם כלל ב"ק כלי העיגון ולכן ה לא יתוב מכניסו תוך לגי ויטבלם כי לא תעלה טבילה בראשם וכן אם הכלי הפנימי ו הוא ככד ומונח תוך העיגון לא תעלה לו טבילה במקום שמונח נעיין לעיל סימן ר"ח סעיף ט':

ז כלי שצר מבאן ומבאן ורחב באמצע אין המי' באים לו לכל צד עד שיטהו על צדו:

ם"ן פס ח כל כלי שפיו (יותר משפופרת הנוד) צריך להשחתו במי' עד שיתמל או ימלאנו קוד שיכניסו למקוה:

ט ידות הכלים שהם ארוכות ועתיד לקוצצן משביל עד מקום שעתיד לקוץ ודיו:

רג אין נדרי משובחים ואיזה מגונין וב ז סעיפים

א אל תחי רגיל בנדרים כל הנוד אעפ"י שמקיימו נקרא רשע ונקרא חוטא:

ב איחר אדם נדרו ו פנקסו נפתחת: ג הנודר כאילו בונה במה בשעת איסור הבמות והמקיימו כאלו הקריב עליה קרבן שטוב יותר שישאל על נדרו ה ומ בשאר נדרים אבל נדרי הקדש מצוה לקיימן ולא ישאל עליהן אלא מדוחק: (ובן ג אם נכתב על לויה דבר לא ישאל עליו שם מדוחק) ד צריך ליזהר שלא ידור שום דבר ואפילו צדקה אין טוב לידור אלא אם ישנו בידו יתן מידה ואם לאו לא ידור עד שיהיו לו ואם פוסקים צדקה וצריך לפסוק המהם ל יאמר בלא נדר: ה בעת צרה מותר לנדור: ו האומר אשנר פרק זה וירא שמא יתרשל בדבר ה שרי ליה למינדר לזרוזי נפשי' ובן אם יבא שיתקפו יצרו ויעבור על איזו מצות ממצות לא תעשה או יתר של מקיו מצות עשה ו מצוי לישבע ולנדור כדי לזרז עצמו: ז מי שנדר נדרי כדי לזרז עצמו ולתקן מעשיו ה זריז ומשוב כיוצא מי שרוצה לזרז בשר שנו או שנתים או שהי שוגה ביין ואסר היין על עצמו זמן מרובה או אסר השכרות לעולם וכן מי שהי רודף שלמונים ונבהל להזון ואסר על עצמו המתנות או הניית אנשי מדינ זו וכן מי שהי מתגאה ביופיו ונדר בנזירו ויוצא בנדרים כולם דרך עבודה לשם הם ובנדרי אלו וכיוצ בהם אמרו חכמ נדרי סייג לפרישות ואעפ"י שה עבוד לא ירבה אד בנדרי איסו ולא ירגיל עצמו ב תשא יפרו מדברי שראוי לפרו מ זה בלא נדר

רד דין המתפיס בנדר וב ד סעיפים

א עיקר נדר האמור בתור הוא שיתפיס ו בדבר הנדור כגון שאומר ג הכר זה עלי כקרבן או שאמ' נ יאס עלי בבר זה או שאמר הכר זה עלי איסר וכן אם אסר עליו נכרא ל שתלאו בדבר הנדור ואם על אח"ה בוה אסר אפי'

קן יש מוסרים כן שלא יאמרו הערלין הוא מטהר כמו שטבילה ויטהרו כערלין למוד:

רב

א הוספת והסמר בכלי זכוכית כו' כתב הסמ"ג בשם רי"ק לפי' זפת וסמר מין קונקין כשאר כלים שדרך לנופתן בכלי זכוכית קונקין וכ"ם שאר דברי המונקין בכל הכלי הסמיכו המונקין בכלי זכוכית ומה לו כ' וכתב הסה"ד דהכי כתיב עלמא להקמיל ילף כשעטנז שהעמיק לצון הטור: ב בגמי לו במשיכה כו' שלין יש מיקון יפה שלא מיקון ערלה וכולה אין דעתו לכך ימי שם שלכל דבקה בדרך שהוא מיקון טוב ועל דעת לכך ימי שם מיקה לא כך ג"ה מוטעת שכ"ל בעטו': ג נר קנתכו וסה"ד כתב דהכי גרסי ו רחב לא עלתה לו טבילה: ד שם יש כו' שיין כשהם קונקין כשהם קונקין אבל כך ג"כ טבילה שלין בהן כשם שמונח תוך המים לא עלתה לו טבילה כמי שלכלי לפי' ר"ח סעיף ט': ה לא יתקוב סכיכים כו' שלא יקרסם בתוכו וכה"ג בדבר הרפוי מן הכלי כ"ה דין בו': ו הוא כבדבר לשון הלו"ה שם דין בדוקא כלים שמלאו מקודם למתוך שהוא שלא מכבידו על דופניו ותוכן אבל כלי רק אין לחוש לפי שאין יכולין יפה שם מים לקרוב שלא יוציא כלים הרבה כאלו לטבילם יפה לפי' שם רק ס שלא יפגו ע"ג זה ככלי העומד על פניו אלו על פני אבל לטבילה זה כלי שלפי' כלים הרבה יפה מותר לטבילה לפי' ים לו זה ע"ג זה כשאר ואין לחוש לשום דבוק שמתגלגלין הבה והבה כשנוגעים הרבה ע"ם כולן ע"כ: ז כל כלי שפיו יותר כשפ"ה כו' כ"כ ל"ל וכן הוא בעטו ומשמע לשון ע"ג דאין בפי' כשפ"ה מהכי כשמלאו מי מעיין כאי לשון ע"ג דכשלא יהיו חבור רק כשפ"ה לכל נוסף שני כגון שפופרת כלשון לפי' ר"ח סעיף ט' וכ"כ הסה"ד כלל בם דין ע"ג מ הוא שם לו רחב יותר משפ"ה אינו מיד נדיך לשקוטן לו שהוא עיין לעיל סי' ר"ך מטבילת כלים:

רג

א פכקסו כו' כלשון אין הסמיכים עוקמים פעמים ומדקדקים בשם: ב וה"ע כו' אבל שם כדי לבדוק שם להקדש כו' ע"ל ס"ק ג: ג שם כשכבע כו' לכ שכועה כתיב לא יבקש ולכך יש מתחייבין בשבועת אין לשם שתרם כלאים כו' ל"ן ר"ל ע"ש: ד יאמר בלא נדר ל שיאמר בפי' בלא שם כלל ולא יאמר שבועה עוקא מעוה נדר לשם שם עוקה אלו שם ולא יאמר שבועה כלל: ה סרילים נאבדר כו' שלפי' כבדבר בעלמא שאומר שבועה מיכו על דבר מצוה כלשון ר"ח סעיף כ וכ פ"ל ירושלמי כ ר"ן והסמ"ג דף ע"ח סוף ע"ג שאר פוסקים: ו אנוס לשבע כו' ע"ג דשבועה מיכו על דבר מצוה כלשון ר"ח סעיף כ: ז אם אמר לה לשכיב כפרק ג"ה ס"ה:

רך

א בדבר הכלול לאסורי בדבר האסור כלשון ר"ח ר"ה: ב בכר זה עלי כקרבן וכ"ה שם אמר קרבן עלי בכר זה וכן הוא בסי' ריש כלרים: ג יאסר עלי כו' ולא אמרינן לבדבר האסור אסור אלא לקרבן ם"ק: ד שתלאו בדבר האסור אסור על בכר ואין יכול להתיר אלא הוא עצמו ואפי' ע"י שאלה ואפי' בכר הכלול

ואפילו לא אמר על אחר שלא יהיו של פרעתון כגון שהרעתון פוסל ככר ושכבי פוסל בשר והב פירות וכן פוסל בראש"ס ופס"נ גם וכן פוסל בט"ז לקמן סי' רכ"ט סעיף נ"ט ס"ק: ה ועל יום אחד להתענות כו' ע"ל סי' רט"ו: ו יש מילקי לעזרו כעניין הכל יהרג ואל יעבור אלא בג' עבירות הללו בשבת ע"ז ושפיכות דמים וע"ין בטור וכ' והפחרונים: ז כאומרים כגם על קרבן כדרים דיר של נחושת על קרבני כירושלים דמועות שעיר ומנחלים מעשרי שלשה עשרון. הרמ"ם. והר"ן פי' כירושלים כתרגומו פרירושלים: ח אם כדר בשלמן כו' לכדי הר"ב פ' ים מכווים ופשוט שהנה"ת מודים דהוי לשם אמר ככר זה עלי כשלמן שבמקדש או כל אכלי המקדש הוי נדר דהקדש בדבר שבדור לכל אם נדר או נשבע בשלמן המקדש או בכל אכלי המקדש פ' כו כלום (כלקמן סי' רכ"ז ס"ו) לכל המתים או כדר בשלמן סתם ואין רגונו בשלמן שבמקדש שיטרוך המקדש בע"מ אין לכו וכבדרים פלוך אמר ל' בני אדם כלקמן סי' רי"ז ואולי משמע ליה להר"ב מדמסיים בהגה מרדכי דבע"מ נדריך המר כלאלי בב"ב דבר בנדרי בשלמן ואני אפילו ירדו ק"ו כל אחד אמר ואני מתני ליה לבדר בתורה (לקמן סי' רל"ג) דמייתי שם רמים לאין נדריך המקדש וקל"ל דבע"מ נדריך המקדש פלוגתא דבגמ' ירושלמי בנדרי כדבר בקדש ודוקא ים כשמעון ונדריך המקדש בע"מ פ"ק דב"ב: ט אדם מוסר כו' לכתב הגהה' לסרי בכתובות פ' אע"פ דבר שלא בא לעולם יכול לאסור על עצמו על ידי קונם כמו שיכול לאסור פירותיו שלא נמצאו על עצמו ועל תנירו שיכול לאסור פירותיו שלא נמצאו עדיין ע"י קונם כמ

אעשה כך או אם אעבור על כך יהיה פתי פת בותי ויני
יין נסך ועבר ס יש אוסרין ט ויש מתירין (עטור לסי
יב ותשובת לסי ס)

סנה ולפיכך הכי כעם הארץ יהיה לסתירו וכל זה כיקיר
סס מקבל על עצמו לאכל רבים יכולים לבדות המורדים
תשו׳ רשב״ם והפוסעים סייכם יהיה יין נסך ופתן פת כותי וכל מה שנוהג
וכלבם סס כותם הוא קיים ע״ל סי׳ לכ״ט סעיף ל׳ מי שאומר לחם לחעשה
דבר פלוני הרי הוא עליו יהודי:

דך דיני ידות הנדרים ובו ה׳ סעיפים:

א ידות נדרים כנדרים והוא שיהו מוכיחות קצת על
הנדר כיצד האומ׳ לחבירו מודרני ממך שאיני
אוכל לך או מופרשני ממך שאיני אוכל לך או מרוחקני
ממך שאיני אוכל לך אסור לאכול עמו ס (ויש לחלק
ל״ן כסס נ״ג ולפיכך) אומר ג שאני אוכל לך כלום לשמות לאסור לאכול עמו (אבל
(ועש״ק ב׳) אם אימר שאיני אוכל לך לבר בלא מודרני ממך לא הוי
רמב״ם פ״ה מה״כ דכ״נ ד ואם אמ׳ מודרני ממך או מופרשני ממך או מרוחקני
ממך ולא סיים דבריו שאיני אוכל לך ג במודרני ממך
אסור לדבר עמו ובמופרשני ממך אסור לשאת ולתת
עמו ובמרוחקני אסור לעמוד בארבע אמותיו:

ב אמר לחבירו אסור אני לך מאכילה או
מהנאה שנהנים אסור לאכול או ליהנות זה
מזה אבל אם אמר מודר אני ממך מאכילה או מהנאה
הוא אסור בחבירו ז והבירו מותר בו:

ג אמר מנודה אני לך או משמיתנ׳ מינך אם סיים
דבריו שאני אוכל לך אינו נדר ומותר בכל
ואם לא סיים דבריו אסור לעמוד בד׳ אמותיו אבל
אם אמר נדינא מינך וסיים בדבריו שאיני אוכל לך
אסור לאכול עמו לא סיים דבריו שאיני אוכל לך אסור
ליהנות ממנו:

סנה וטו׳ור סיי ה וכ׳כ מתכאר ואם חולקין עם כל הכתוב בסעיף זה
חולכין לך לו שאני אוכל לך נאו כלום הוא:

סמ״ג ד אמר בנדרי רשעים כבר זה עליו או שאמר בנדרי
רשעים הם מינו ותיה בכר מונח לפניו אסור בו
אבל אם אמר כנדרי בשרים עליו או בנדרי

דשאני בלא זור עדיף טפי: ג במודרני ממך אסור לדבר כו׳ ע״ש עכל הב״ח ועיין בתשובת מהר״ן ונהר״ן דם״ל דכל שלא פיים דבריו אינו
נדר כלל כיון דמשמע שאני ואשמע שאני לא מהני לישים מוכיחות כשלמא על המקבר לא מהני שכן דרכו לדרוך בנקיט הרמב״ם אבל על הר״ב קשיא וכו׳
דאפי׳ כאן הנה״ת הר״ב ופן כרלם מבואר מדברי הר״ן לקמן סעיף ב׳ והב״ח מתמיה ביותר דישים מוכיחות הויין ישים ולכאורה אפי׳ לא סיים
דבריו אסור לפלוני לאכול עמו ואין זה עיקר גם ס״ב ופוסקים: ד ואם אמר מותר הוא ואם לא הוכיח לא אכילה לא הנאה כלום עכ״ל
טור והוא לשטתו לעיל סי׳ לכ״ט דאפי׳ אמר כדר שאני אוכל לך ולא הוכיח אסור ולפי הנראה הוא ולפי הנראה גם סיום הבבר
הטור פ״ה ותימה על הפרטו בהעתיק כאן דברי הטור בסתם וכמש׳ ס׳ בהעתיק דברי הטור בסתם וכמש׳ ס׳ בסעיף ב׳ וכן מבואר בפוסקים בכאן ד׳ וכתי
דברי הטור מבוארים לכאורה אפי׳ לפי מה שכתבתי לעיל בשם הרמב״ם ונהר״ן דלשון מוכיחה לא משמע כן לפי לשון בדר הוא
ולדידהו כ״ש אם לא סיים דבריו דמותר בכל דהא לשון נדר הוא ומבואר בדבריהם להדיא ואפי׳ לא סיים דבריו דמבואר בהרמב״ם אפי׳ לפי מה שכתבתי
בסיים דבריו מאפי׳ מוכיח לך כמי שאסור לאכול עמו ונם הרמב״ם נופיף לשנר בלא סיים דבריו לעמוד בד׳ אמותיו משמע כן לפי מה שכתבתי
דאסור לאכול לו ואף לפי׳ הב״ח בד׳ דם״ל להרמב״ם כמשמעות כן לפי מה שכתבתי לעיל דאין לחלק בין מוכיח לשאינו מוכיח בכל
אכל לא כמבואר נם כמשמע כ״ל דאפי׳ אמר כבל אף לאכול עמו ואין זה עיקר לר׳ אמר ודוק וכ״ש מה שכתב הרמב״ם מהא דאסור לאכול עמו
סיים דבריו לשון לעמוד בתוך ד׳ אמותיו ואם לא סיים דבריו אסור לעמוד בד׳ אמותיו ודוק ולפי מה שכתבתי לעיל סי׳ לכ״ט דאפי׳ אמר
לא סיים דבר מכל ל״מ אפי׳ כאן לא סיים דבריו ואסור לעמוד בד׳ אמותיו בלא מוכיח לך לפי מה שכתבתי לעיל מבואר
אבל לך לו מעמשיכה ממך אף לא סיים ואמר שאני אוכל לך מותר ומ״מ אסור לישב בד׳ אמותיו אפי׳ לפי מה שכתבתי לעיל מבואר
לבוד כו׳ וים לישב כדוקא וכ״ש: ו וכבר כתבתי הב״ח לא הבינתי דבריו בסעיף ב׳ בשם הרמב״ם כו׳ ולפי מ״ש בשם ר״ן לעיל
ניחא ים לדקדק מאי שנא זה לזה הא כבא נדר טפי וכמ״ש בשם ר״ן דהכא במוכיח וכדיבאת לך לפי מה שכתבתי אסור בהנאה ונם למאן
דאמר ליהנות אף מותר ליהנות כל אמותיו אלא שכתב ר״ן דוקא לשאינו מוכיח אבל מוכיח אפי׳ לא סיים דבריו אסור כאן אמותיו
וכן כ״ל מוכרח מהרמב״ם בשם ירושלמי כמ״ש לקמן סעיף ז׳ ע״ש כתב לבדיבאת ממך ואני מעמשיכה ממך אבל בא שמואל ממך אלא
להדיא דאפי׳ לא אמר שאני אוכל לך אסור וזה סותר למ״ש בשם ר״ן דוקא בשאינו מוכיח אבל מוכיח אפי׳ לא סיים דבריו אסור
ליהנות כל אמותיו אלא שכתב ר״ן דוקא לשאינו מוכיח אבל מוכיח אפי׳ לא סיים דבריו אסור כאן אמותיו ונם למאן
דאמר ליהנות אף מותר ליהנות כל אמותיו אלא שכתב ר״ן דוקא לשאינו מוכיח אבל מוכיח אפי׳ לא סיים דבריו אסור כאן אמותיו
וכן כ״ל מוכרח מהרמב״ם בשם ירושלמי כמ״ש לקמן סעיף ז׳ ע״ש כתב לבדיבאת ממך ואני מעמשיכה ממך אבל בא שמואל ממך אלא
להדיא דאפי׳ לא אמר שאני אוכל לך אסור וזה סותר למ״ש בשם ר״ן דוקא בשאינו מוכיח אבל מוכיח אפי׳ לא סיים דבריו אסור
ליהנות כל אמותיו אלא שכתב ר״ן דוקא לשאינו מוכיח אבל מוכיח אפי׳ לא סיים דבריו אסור כאן אמותיו ונם למאן
דאמר ליהנות אף מותר ליהנות כל אמותיו אלא שכתב ר״ן דוקא לשאינו מוכיח אבל מוכיח אפי׳ לא סיים דבריו אסור כאן אמותיו

ט ים לומרים דשעבד שלין הברחקות אלו שלין מ״ם יכול לוקבל
על עצמו שכמו שב״ד יכולים לעשות ולהקמיר לשעשים ית׳ מדיכנ׳
כפי טורך שעשה כן הוא על עצמו כמו כ״ד ויכול לקבל עליו כל מיני
סקומקות דלכם: ט ויש מתירין כיון שלא התפיסו בדבר שבדו׳
י ואפ״ה בע״ם יש להקילו כלומר לסתירו נדרו על ידי שאלה והתפ
כולן בע״ה דמי ומהנהנין בו לימור כ׳ בשם תשוב׳ הרשב״ם:

דך

א ולא דאפי׳ אמ׳ שאני מוכיל לך בלא זה לבדו אמו לשם לה״ם
מודרני ממך כשאוכל לך: ב שאני מוכיל לך בשוה לשאני
כו׳ שאכל לשר שאני מוכיל לך לאוד לא שאני טוען לך לשר לא שאר כלום
ואם משבחין בו לשכול מה שבחתי טוען לך (דלא) שאר לא אכ לבם ולשר
שאוכל לך ל״ל שם שאוכל לך אוכם ואשבו ואם אמר מודרני ממך אין שם
הלשבוה ולשר שם מוכיל לאוד ולא שאר לך ים שיפסק לשסור לשע״ב
דלשם שאר שאני מוכיל לא שאני טוען בלא לך מיבו כלום כשן שאמר
מודרני ממך או שאר הלשבוה עמו שע״ב דלא שאר לך שבו ים שם
בפסק דכיון דלא שאר לך לשר מיבו כלום וכ״כ הרמב״ן והרש״ם (וכ״כ הר״ן
וכן כרלה לשעת הע״ו והפוסקים) ואם שאר שאני מוכיל לשמוך
מודרני ממך או שאר הלשבוה לשיבו כלום דשין לך יד לבדר אלא דוקא
כשמוסר הפקדן הבדר ונה מוסר הפקדן על עצמו כ״ם אם שאר אלא מוכיל
לך לשפלו שאר מודרני ממך שאני מוכיל לך אלא מוכיל לך לסור וכן כרלה
דעת הרמב״ם (וכן דעת הסמ״ג לשון רמ ב דף ע״ב ע״ב) ומכל מקום
לכ״ע שאני מוכיל לך לו אלא מוכיל לך לאוד לא שאר כלום כרבין לכבל ומן שלום
עצמו על הפקדן לא הוי יד לבדר כלום כרבין שאמר
לשן דאמשב שמוסר עצמו על הפקדן לשיבו כלום כרבין שאמר הרי עלי
שלא מוכיל בבר זה בקרבן או שאמר יהא עלי אלא מוכיל בבר זה וכן
כיון שלשי דלין שבועה בלשון בדר ולא בדר בלשון שבועה וכ״כ הרמ״ם
שם שאר לשי בדר כוזר אלא מוכיל לך אלא מוכיל עמך או שאני מוכיל לך כלום
בלשון לשן שבועה הוא שאוסר עצמו בלשון בדר ולא בדר בלשון שבועה וכ״כ הרמ״ם
בשם ירושלמי דלין שבועה בלשון בדר ולא בדר בלשון שבועה (ומשמע מדבריהם
לכאורה אפי׳ אמר בלשון שבועה) ועיין בלשון הרמב״ם בפ״ה מה״כ דכ״נ ד ואם אמ׳ מודרני ממך או מופרשני ממך או מרוחקני
ממך ולא סיים דבריו שאיני אוכל לך ג במודרני ממך ולא סיים דבריו שאיני אוכל לך אסור וכן כרלה
דעת הרמב״ם (וכן דעת הסמ״ג לשון רמ ב דף ע״ב ע״ב) ומכל מקום
לכ״ע שאני מוכיל לך לו אלא מוכיל לך לאוד לא שאר כלום כרבין לכבל ומן שלום
עצמו על הפקדן לא הוי יד לבדר כלום כרבין שאמר
לשן דאמשב שמוסר עצמו על הפקדן לשיבו כלום כרבין שאמר הרי עלי
שלא מוכיל בבר זה בקרבן או שאמר יהא עלי אלא מוכיל בבר זה וכן
כיון שלשי דלין שבועה בלשון בדר ולא בדר בלשון שבועה וכ״כ הרמ״ם
שם שאר לשי בדר כוזר אלא מוכיל לך אלא מוכיל עמך או שאני מוכיל לך כלום
בלשון לשן שבועה הוא שאוסר עצמו בלשון בדר ולא בדר בלשון שבועה וכ״כ הרמ״ם
בשם ירושלמי דלין שבועה בלשון בדר ולא בדר בלשון שבועה (ומשמע מדבריהם
לכאורה אפי׳ אמר בלשון שבועה) ועיין בלשון הרמב״ם בפ״ה מה״כ דכ״נ ד ואם אמ׳ מודרני ממך או מופרשני ממך או מרוחקני
ממך ולא סיים דבריו שאיני אוכל לך ג במודרני ממך ולא סיים דבריו שאיני אוכל לך אסור וכן כרלה
דעת הרמב״ם (וכן דעת הסמ״ג לשון רמ ב דף ע״ב ע״ב) ומכל מקום
לכ״ע שאני מוכיל לך לו אלא מוכיל לך לאוד לא שאר כלום כרבין לכבל ומן שלום
עצמו על הפקדן לא הוי יד לבדר כלום כרבין שאמר
לשן דאמשב שמוסר עצמו על הפקדן לשיבו כלום כרבין שאמר הרי עלי
שלא מוכיל בבר זה בקרבן או שאמר יהא עלי אלא מוכיל בבר זה וכן
כיון שלשי דלין שבועה בלשון בדר ולא בדר בלשון שבועה וכ״כ הרמ״ם

טעמא מבקבתי: ז לסור בו דסוי כלומר כבר זה עלי כקרבן דסתם דשע מייב קרבן: ח כבדרי וכבדרים כו׳ קונם כו׳ דשם

פתלה בכשרים כטל לא תקומם לכשרים לא כדרי כלל פלא כולכין:

ט הכונה כן דוקא בלומר מנדרי ממך אסר על עצמו הכאת תכיתו ואעפ"י פלא בתפים בנדר הכדור יד מיכף שוי אכל אם אמר תכי כוזה זה הלשון לשון שבועה הוא שלוסר לא תעבור בשבועה ולא לשון נדר. כלומר לשון כזה הייכו שלוסר בתסן עליו ולשון שבועה הייכו שלוסר מעצמו על בתסן ובשלומר תכי כוזה שלא לוכל עתרוגה ל שבועה ושבועה כמי לא הוי אלא כשבע בלשון שבועה ועיין בתשובת ר"מ מלבלך סי' ע"ח כתב כיוצא בזה בשם תשובת הרמב"ם ועיין בדברי רבי ירוחם שכתם ח"ג ע"ל ל"ם ח"ג: י ומיהו בכוי דוקא בזכר זה לכן בכל מכלתי בשבועת בטל אלא בשבועת אלוה כרב מהר"ר דוד ן' זמרא בזכוי' ת ל"ב אם הוכיחו בלשון שבועה שהרי בעיקרו לשון שבועה הוא רשם אלוה בתקומי נדרים הוא כמו שבועה שהרי בן לוסר אלוה בתקומי כשב' ואעפ"כ לא תכיתו כרים בדרים בני הא דאמרי התם לייתי דתכא בדרים דמ"מ בשבועה כזה דמיקסר בנדרים ע"ש וכן מצאתי בשם הרמ"ם שם ועיין בתשוב' מהרי"ט ס' ע"ה דף קל"ד ע"ש סוב מצאתי בתשוב' מהרי"ט ח"ב ס' י"ג דף ע"ג ב' שכ"כ הרב מהר"ר דוד ן' זמרא בזכוי' ת ל"ב אם הוכיחו בלשון שבועה אלא דמיקסר בנדרים הוא דמשום הכי בעיקרו לשון שבועה הוא

אבל הנודר נדר גמור דאוריתא ועבר עליו (כמויל) קונסין אותו ואין מתירין לו אא"כ ינהוג איסור כימים שעבר עליו ונהג בו היתר ואם יש מכשול בדבר בגון שנדר בדבר שאינו יכול ליזהר בו בגון שאסר עליו כל הפירות שבעולם יש חוץ מדגן ועבר עליו מתירין לו מיד ואין קונסין אותו לנהוג איסור כימים שעבר עליו שלא יבא לידי מכשול ויש מי שאומר שמכל מקום יש להחמיר עליו שלא להתירו בחרטה אלא בפתח ומזה נלמד למי שאסר על עצמו בשר ויין אם יעבור עביה פלוני יב ועבר עליה ולא נזהר מבשר ויין ובא להתיר נדרו שמתירין לו מיד ואינו צריך לנהוג איסור כימים שנהג בהם היתר פעם אחת ואפילו יעבור עוד שיש חשש מבשול בדבר: ג בד"א שצריך לנהוג איסור כימים שנהג בהם היתר יג בימים מועטים אבל במרובים דיו שלשים יום:

ד יד מי שעבר על נידוי אין צריך לנהוג איסור כימים שנהג בהם היתר מפני שנידוי הוא דרבנן:

ה טו נשבע שלא ישא אשה תוך ג' שנים ועבר ונשא אם אמר לשון שמשמעו שלא יעשה נישואין עמה הוי ליה כנשבע על הכבר ואכלה טז דנשאל ומתירין לו אבל אם אמר לשון שמשמעו שלא תהיה אשתו אין מתירין לו עד שיגרשנה כימים שנהג בהקדוח"א בנדרו (וכבר נתבאר בסעיף סוף סימן):

דס השומע שחבירו נודר ואמר אמן אחד

א אחד הנודר מעצמו או שהדירו חבירו ואמ"א או דבר שענינו בעינית אמן שהוא קבל"ד דברי אסו' אבל בשחבירו מדירו משלו ב אין צריך לקבל דבריו

דף שצריך לפרש הנדר בשפתיו ובונ"ס בעיפים

א אין הנדר חל עד שיוציא בשפתיו והיה פיו ולבו שוים לפיכך היה בלבו לידור מכת חטים והוציא בשפתיו פת שעורים או מותר בשניהם אבל אם היה בלבו פת חטים (או פת שעורים) והוציא בשפתיו פת סתם נ"מ בשל חטים לבד (או שעורים לבד) ג ואם נדר על דעת אחרים אינו תלוי בלבו אלא כפי מה שיאמרו האחרים שהוא דעתם כך יחול הנדר:

ב תנודר בחלום אינו כלום ואינו צריך שאלה ויש שיתירו לו עשר דידעי למקרי (ויתירו לו בחרטה כשנדר בסקיוע (סם) או יש לחוש לדבריהם (מיהו אין ליתן בקלות עשר לילעי למקרי יתירנו בג' כשלא נדר (סם) ג הנודר והחזיר בו תוך כדיבור או שמחו בו אחרים תוך כדי דיבור וקבל דבריהם (או תוך כדי כוס לכדברו) לא הוי נדר והוא שאומר כך בפיו אבל אם אמר חזרתי בלבי אינו כלום: ריא

א מון מדנן מכל מקום לכל פרט מוקמינן הוי כדר כוס ופיכו כדר כלל כלקמן סי' רכ"ב סעיף ק': יב ועבר על כל אחד כלקמן סי' רכ"ב סעיף ק': יג כימים מועטים כלומר שבכל היתר כימים מועטים אבל כמרובים כלומר שבכל היתר כימים מרובים דין ג' ונס' סיימו לא"כ ולעניין הלכה פקח יכן כשכך ובוקח דשרי כל יום אבל לא תת לכו לעיין בקוספות שם ב' בנדרים ובשרף שם ור"ירו"ל שפסקו לקמן סימנים מרובים שריך לנהוג איסור כל כימים שבכל היתר וכן כרלה דעת הטור שכתב שצריך לנהוג איסור כימים שבכל היתר ולא מילק ללא כשבעת דריסק שפי' לכל יום ויום מועטים ש"ב כיון לכל שבי רבוותא לקמן וכן קרלה ב' וקר"ב וכמבוש' כנ"ל ס"ק: יד מי שעבר על נידוי כו' סימן לקמן סי' ל"ד סא"ב כתב שם ונוהג בנדויין ונקרעין צריך לנהוג איסור כימים שבכל היתר קודם שיתירוהו עכ"ל וכ"ב שם תירץ דהכא מיירי כשעבר ביוזר שעבי שם ש"ב לן לקיים כדרו כגון שבדר מדנן שם ש"ב לן לן ויש בלא דגן וכיוצ"ב בזה דקא כאן שכום לכל בדבר שאפשר לן לקיים אלא שמוכל בכדויין שמוכר מ"ב לכיוון ולקרם שהתירו כן צריך לנהוג איסור עכ"ל וא"ש כן יכול לומר כן דקא כאן שכם יש מכשול בשבר כן שיכול לחזר כן ונם מדיקים טעמא מפני שכדי לו לקיים בשבר שאפשר לו לקיים דלא כדר דדבנן מכלל דמילי בשבר שאפשר לו לקיים הלשמוכי אלא דאוריתא אין קונסין אותו לנהוג איסור כימים הלשמוכי אלא ל' לקרץ שדיין זה לקולא שבשר לם שבשבר ל' שיכול לקיים כדרו כלל אפי' שאפ"ש לקיים דדבנן אין קונסין ונ"ב שמכדים שמאכולא מיירי לנהוג כן אבל מדאוריתא אין לכל לסתור לו דבר שבשבר ונשבע עליו ובשבע עליו ונתרם דבר ג' ורוב הוא עליו אין מתירים על איסור כימים שבכל היתר עכ"ל ול"ל לפי שלכל כדיבור שבא אלא בדבר שאפשר קיים לנהוג כן לכל אבל אם קבל עליו דבר בכדרו לו בתרם ונשבר על הדבר הפוך ש"ב ופ"ה מדאוריתא שבדיבור ותרם נופלים לדאוריתא הוא והלכך אין מתירין לו עד שיגרשנה כימים שנהג בדבר הפוך ואפ"ה לא מיירי בשבר כן אלא בשבר כן שיתר ואפ"ה כתב שבשבר כן מיירי בשבר כדיבור

ובדפוס דנפ"מ ומטור מודים לזה כ"כ כל"מ ומכ"מ הדרישה וכ"כ
ס"ג וכן עסיק בכפף מסכם נופיס סס"כ מס"כ שכועות:

דיא א מיכו בלר מסמע סעם' סזוכר התכלי בשע' הכנדר
דבכה"נ הכנדר קיים לק"ע ב"כפף בסכם נבטל מעמ"ס
מכתב הר"ן לפי שלמר התכלי בשעת הכנדר וכן מעמ"ש בטור וכמ"ש מכ"מ
ומפף כן וכן מעמע בסמרי' ושלל פוסקים מכל לקמן התכלי והכנדר
מיכם בשים כלמר ונייך לומר שקיים לתכלים וכמ' בפרישה לכלורם
כרמה למין הדבר הלוי בלח מתכם שהם בשעת הכנדר מו קודם לכן מלמ
מעיקר הוא בלח מתכם ולומר בפירוש לעקור לגלמר מכם מנדר מלמ
לסקול בפר והריבי מבטלו מעמ"ס כו בטל דהכי התכם בפ"ב ול הכנדר
מע"ב בשהתכם מהם ולומר מם לכנדר ס"כ: ב ול דלפ"ז
לומר כן בלהם הרמ"ם בפס רמ"ו ובתב הב"י מיהו כ רמ"ם לגמ לומרין
לומרים בלהם הוי דברים שבלב מלמ ס"כ דה"ל מתנאי לתוכיו מעמ"ש לתוכיו מכל
בשמ"ש לתוכיו בפ"ר מסיב מע"ר הוא"ו בשמ"ש לבטל מכנדר ופכי
כקט"ן בריין ס"ם ותפלה ע"כ ולא מסתבר כן בהרמ"ם דס"כ הדר קושית
הרמ"ם לגדוכת לריבי בשמ"ש בלהם לתוכיו ותבירו לא מעמ"ש ס"ם גם
מלמון מכתב הרמ"ם מבלם כ"ש בהרמ"ם הוי דברים שבלב דמוכח
ומוכלת מהשתא לבטל הכנדר וכו' מעמ"ש דוקא בהרמ"ם כמ"ש ומכ"ש
עמ"ש לא ר"ל ס"ם ותפלה דהכא בשעת הכנדר כמ"ש דברי שבלב
דמוכח כבטל הכנדר ובפ"ב דהרמ"ם קיים לכ"ע בשע' הכנדר דברי שבלב
דמוכח וכן מעמ"ש בר' ירוחם ב"ד ח"נ ול מבטל בהשתי כ"כ בו כל הכנדר
מעתיד לדור מ"כ לא הוה ב"ד בטול: ודוי בדרו כנדר מ"כ כ"ש לכ' כקונ' רס
בהרמ"ם ס"כ הרמ"ם על הס"ם דל"ל לומר מיד מרגנה ס"דור מע מבכרו
ס"ובל עכ"ל מלמ"ש דוקא כ"בטל בקל כ"ס כמ"ש בן: ג ול דלמרי'
בו' הנ"ם ול ס"ובל כמ"ש כ': וכתב בתשוב' הר"ם בלהכמי
ס"ל"ת ס"ם בבזירות לריבה סבי לכל כנדר מבטל הפזירות מעמ"ס בלא
לומר בזירות ס"י הוא בכלל כנדרים ע"ש: ד מ"כ יובכנו מקר
הכנדר מוך כ"ד לכנדר כן: ה שלא כשבועה ובשבועה בכפיה מפ"ב
מתנדרין לן לשון ל כל כנדרי מתנדרין מ"ב:

דיב א לא לומר כלום לפי שדעתו מלנולין ומיבקלום:
ב ת"ה וכ"ל בתבאר לא ס"ל ר"ס דבטין הוא
לכ"ע כע"ב דיכיכן לגמ': ג מסרי בתוב בם לימור כן ומרכוב"ל
בהשגות ת"ב מ"ם וכל"ן ב"כ כנדרים כתבו הטעם מתני' שים בם קרבנו'
ומזכירות מסן כנדר בקרבן מע' בכת בם ובכפף לקיים מסן קדושת
ונ"ל כ"ם מ"ש כפי' מי' כוכה בלוכרת מכם דשי כנדר מ"כ מקיין
כוונתו ע"ל מ"ש וכנדר בכתוב בה וכן מ"ם כנדר במקנה ירושת מכתורת
מעמ"ש מלין בתוב בלוח ירושת מ"ש מו כנדר כיון ס"ם בלין קרבנות
מו מוכרות מין כנדר:

דיג א קוכם מפ"ב כ"ל מר"ן בשולמי נדרים כלא
יו"ד מ"ש בכנדרים מוסקר מעמ"ש מכתם"ם מכי
בל"מ כו' וכב"ו מ"ב ס"ג בכנדרים ופ"ק וכן ס"ם בפ"ב כל הכי
מ"ב ס"ב ול"ע ב"ל בס"ל ר"ס מעמ"ש מוכרלי ממך מו מוסרכם ממך
מ"ם גם לשון מ"ם מוכל בס"ם בנוף מוס בלוח מ"ם מ"ר מוסר ומרי הוא מוע'
מוכרני מו מוסרכם על הנוף מסוס יקל מוסרם מו מוכ שמכו מכם יבכל
הוא בעמ ומכוף עכ"ל בס"ם מ"ם וכן מכלקין בתו"ם בכנדרים: ב
ומיהו מ"ם בכנדרים כו' ב"ם בין כנר לשוריים לכרכנן לעכין מכריך לפרוע
מ"ם כיום מעכו מל בס"ם כללים מ"ר"ם מ"ם ב"ב"ם ב"ם כללים
מ"ר"ם ס"ק כ': ג כריך מלמ"ש מפ' כנר מעם ומתוקין
בו מעמ"ש מלמר ומתיר לן כדרכו מ"כ ומ"ל מ"ר"ם ס"ק ט':
ד פי' כן דברי מיובין כו' בין מעם ול"ל מ"ם ומ"ש
מלל מ"ב ע"ש: ה קוכם עיבי בשיכה כו' הייכו בשב' יום או
מיום מכל כנר מפס בם כם מו כמולר מלמ"ש לעולם ובוי כנר מוס
יכן בנר מלמ"ש יומין מו' כנר מוס כללקין מ"ל מ"ב ע"ש: ו
לא לקיי כנר מלמ"ש ומ"ב כנדרים ובשב' כ"ש לית בהן מעם ע"ב כיון
מוכיר בחתן נ"כ מל מכנר: ז מו לשעות כו' כלומר מ"כ מ"ש לעשר מו כשמור
לעשר מלר מעוס לימון בשבת ס"ב ובוי כל מ"ב ר"ס ס"ם:

דיא המתנה שנדריו לא יהיו נדרים ובו ד סעיפים

א האומר נדר שאני רוצה לימור לא יהא נדר ונדר ס
אינו נדר בד א שהוציא תחלה בשפתיו לומר שלא
יהא נדר אבל אם חשב כך בלבו הוי דברים שבלב
ואינם מבטלים הנדר שהוציא בשפתיו כ ויא
°דאפילו אמר כן בלחש הוי דברים שבלב: (רמ"ם בפ"ו מ"ר ומ"ש סר)

סנסם ג וכל המרינן כל נדרי כלול יום כיפורים הוי מיכו כן)
כלומו התנו בסדיל ומכל מקום לא מכינן ע ל
זם להתיר כלל מלמ לחכם כ"ל לנורך גדול:

ב מי שהתנה ואמר כל נדרי שאדור עד זמן פלוני
יהיו בטלים ונדר בתוך הזמן אם הוא ובכר לתנאו
בשעת הנדר נדרו קיים שהרי מבטל תנאו בשע' שנודר
ואם אינו ובכר לתנאו בשעת הנדר הרי אנאו קיים והנדר
בטל °ויש אומרים שאין התנאי מועיל לבטל הנדר ל
אא"כ יגברנו תוך כדי דיבור לנדר ויאמר בלבו שהוא
סומך על התנאי ויש לחוש לדבריהם:

ג התנה על קצת דברים שיהא נדרו בטל בהם ואינו
יודע על מה התנה אם על אכילת בשר או שתיית
יין אם אומר בשעת הנדר על דעת ראשונה אני
נודר שאם אזכור על מה שהתנית שלא אחר
התנאי ונזכר על מה התנה התנאי קיים והנדר בטל
ואם לא אמר על דעת ראשונה אני נודר התנאי בטל
והנדר קיים:

ד °אין דברים הללו אמורים אא בשבועה או נדר
שנשבע ונדר לעצמו אבל מי שהשביעו הבירו או
הדירו אין ביטול זה מועיל לו כלום:

דיב דין הנודר בתורה ובו סעיף אחד

א °הנודר בתורה כגון שאמר פירות או עלי בזו ס לא
אמר כלום ואין צריך התרה אם הוא תלמיד חכם
אבל אם הוא ס עם הארץ צריך התרה כדי שלא ינהגו
קלות ראש בנדרים ואם נדר במה שהתוב בה אסור
ג שהרי בתוב בה איסור נטלה בידו ונדר בה במי שנדר
במה שבתוב בה דמי: (°אבל הנשבע כתורים לכל עכין
צריך התרה ועיין לקמן סי' רל"ז)

דיג שאין הנדרים חלים על דבר שאין בו ממש ובו נ"ס

א נדרי אין חלין על דבר שאין בו ממש כיצד אמר ס
קונם שאיני מדבר עמך שאיני עושה לך שאיני
מהלך לך שאיני ישן עמך אינו נדר ובן אם אמר ריבוני
ועשיתי והלכתי אסורים עליך ושונה אסורה עלי אינו
נדר ג ומיהו מדרבנן ג צריך שאלה °לפיכך ראובן
הוסר עליו שמעון תפילת שמעון צריך שאלה מדרבנן
אבל אסור אמר קונם ל פי מדבר עמך קונם ידי עושות
לך קונם רגלי מהלכות לך ס קונם עיני בשינה הוי נדר
גמור מן התורה וכל שכן אם אמר פי עליך ודיבורי
וידי לעשייתי ורגלי להילוכי:

סנ"ס המומר לכוכ פי עליך או כטילת חכמן עלי ג °אין צריך לכוכ ס
דהוי כלר סמ"ם בם כם מו כמולר ומ"ם כללקין ס"ל בפ"ק ד:
ב האומר אשנה פרק זה הוי באלונדר לתת צדקה: (°או לעשות מלאכת מחשבת ובלהו קיים:) בח א לימר

ג אמר קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר לא יישן היום ס שמא ישכח וישן למחר אבל אם אמר קונם עיני בשינה למחר אם אישן היום יכול לישן היום ולא חיישינן שמא למחר ישכח נדרו ויישן:

רי"ד לעבור על מנהג צריך התרה ובו ב' סעיפים:

א דברים המותרים והיודעים בהם שהם מותרים ס' ונהגו בהם איסור הוי כאלו קבלו עליהם בנדר ואסור להתירם להם° הלכך מי שרגיל להתענות ג תעניות שלפני ראש השנה ושבין ראש השנה ליום כיפורים ומי שרגיל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין ג מראש חדש אב או מי' בתמוז ורוצה לחזור בו מחמת שאינו בריא צריך ג' שיתירו לו אם בשעה שהתחיל לנהוג היה דעתו לנהוג כן לעולם ונהג כן אפילו פעם אחת צריך° התרה ד ויפתח בהרשה שמתחרט שנהג כן לשם נדר °לפיכך חרוצה לנהוג בקצת דברים המותרים לסייג ופרישות יאמר בתחלת הנחגתו שאינו מקבל עליו כן בנדר וגם יאמר שאין בדעתו לנהוג כן אלא בפעם ההוא או בפעמים שירצה ולא לעולם אבל הנוהגים איסור בדברים המותרים ס מחמת שסוברים שהם אסורים לא הוי כאלו קבלם בנדר °ויש מי שאומר שאם טוענין ונהג איסור בדבר המותר נשאל ומתירים לו בשלשה כעין התרת נדרים ואם יודע שהוא מותר ונהג בו איסור אין מתירין לו אפילו כעין התרת נדרים דחוי כאילו קבלו על עצמו כאיסורים שאסרתן תורה שאין להם היתר לעולם: (והמנהג כסברת האומרים)

ב ו °קבלת הרבי חלה עליהם ועל זרעם ואפי' בדברי שלא קבלו עליהם בני העיר בחכמה אלא שנוהגין כן מעצמם לעשות נדר וסייג לתורה °וכן הבאים מחוץ לעיר לדור שם הרי הם כאנשי העיר °ותיבין לעשות כתקנתן ואף ברברים שהיו אסורים בהם בעירם מפני מנהגם ואין מנהג העיר שבאו לדור בה לאסור ס' הותרו בהם אם אין דעתם לחזור:

רט"ו שהנדרים חלים על דבר מצוה ובו ו' סעיפים:

א ס' נדרים חלים על דבר מצוה כיצד אמר קונם ג סוכה ג שאני יושב לולב שאני נוטל אסור לישב בסוכה ולישול לולב:

סנס °יש אומרים שמלקין אותו על שכבר לבטל המצוה ד ומתירין לו כדרו ומקיים המצוה

ים

מקום שיש מקום וכיוצא ע"ב מקו' שכתבנו וכן כתב' מהרי"ו הרב המגיד שם כתן דעת הרמב"ם ע"ש ולא מצינו שם שהשכר ולא הר"ב כתבת הרמ"ם ומיהו כללו (וכנ"ל שם לא מצינו רק הרמ"ם ומיהו ולא נזכר דעת הרמב"ם כלל) ולפי"ז דעת המחבר לחלק כין מין לכ"ת לחזור ומ"מ מין דעתו להחמיר כיון שהלך לשם רק כאותו חדר וכתב גוכתב מיהו בי"ד ס' ת"ם ומיהו לכתחלה יחמיר כאותו שהלך שם ובכתי אחרי שם מ' ת"ם ובכאן ע"ב ולענין דינא כרמ"א כתב הרמ"א ומיהו לעולם יש לו לעיין במקום שדעתו להחמיר שם כין לקולא כין לחומרא (רק באותו שיש לחוש למלקות על שכבר מקום שסוף שם שם לקבל) וכ"ב ר' יוסף כתיב כ' ס' ת"ם ולא כתב דברי המחבר רק דברי הטור ומין צריך להתיר כתב ס' מקום שכתבנו וכתב ס' דקולין לדבדין קתני מלא מתני' לעולם מיירי כדעתו לחזור ובדלי' כאולין לכל כתין דעתו לחזור מיהו מייב כאותו חדר שיכא שם שלא כאותו חדר שהלך לשם כי היכי דקייב כאותו חדר דאין כוונתו שם שהלך לשם כין שדעתו להחמיר שם ס' כ' מין דעתו כותבים עליו כאותו חדר שהלך לשם כין שדעתו להחמיר שם כאותו שהלך לשם רק כאותו חדר שהלך לשם ומיהו לכתחלה יחמיר כאותו שהלך לשם ומיהו כ' מהרי"ו כתב כ' ס' מין דעתו לחזור הוא ומ"כ פריך כב' מקום שכתבנו ומשכיח ס' ס' מין דעתו לחזור הוא דמסתמא מתחבי לכוותא כאותו שהלך לשם מדיבת לכל הכא כ"ת דעתו לחזור הוי ומ"כ מייב כאותו חדר שהלך לשם אלא מאותו שיבא שהלך לשם מתבי שמשלוחו ולכתי כתיים וכ"כ הר"ן כב' מקום שכתבנו ועיקר:

רט"ו א כדרים כו' דוקא כדרים שכל לא שכועה כלקמן ס' רל"ו ס' ת"ס ין כדוי: ב מנהג שלבי יושב כו' שכל לא שמר מנהג סוכה עלי חודר ליתב כסוכה דמעות שלא ליכנס כתיב וכ"כ הר"ן ס' ת"ק ו' ס' נבי קוסר ועיין כתיב מכתב עזרי ס' ל"ס: ג שמא יישב ולא יהי דבר שלין בו משם כיון דמשם שכתב ס' ס' ת"ק ו' ס' ל"ס ס' ל': ד ומתירין לו כדרו כ' כתב שדרישה מעמא שמוכר שמא כתבי להתעכות כשנתן ולם מתירין לו כך' מחוברים

א °ולא דמיון מלקו כנדר סוף רק נכי סכועת סוף וכן עיקר:

ב נדר להתענות זמן ידוע ואירע בו שבתות וימים טובים ור"ח מתירין לו נדרו ופותחין לו בהם שאומרים לו אילו שמת ללבך שיפגעו בתוך הזמן הזה אילו הימים לא היית נודר ו והותר כל הנדר:

ג °במה דברים אמורי שצריך התרה בשקיבלו בלשון נדר שאמר קונם אכילת ימים כך וכך עלי אבל אם לא הוציאו אלא בלשון קבלת תענית אינו דומה לא שבת ויום טוב וראש חודש ז ולא חנוכה ופורים ואינו צריך התרה ח ואפי' לא קיבל עליו להתענות אלא בשבת ויום טוב בלבך: (ועיין כה"ח סימן תי"ח)

ד °המקבל עליו בלשון נדר לצום בשבת ויו"ט חל הנדר וכן הנודר לצום יום א' או ב' כל מיני ופגע בהם יו"ט או ערב יום כפור חייב לצום ואין צריך לומר ר"ח אבל אם פגע בהם חנוכה ופורים י נדרו בטל:

(ועיין כה"ח סימן תק"ע לה כמה כן:).

ה °הא דנדרים הלים על דבר מצוה דוקא במצות עשה בין שיש בה עשה גרידא בין שיש עשה בקיומה ולא תעשה בביטולה ואין הפרש בזה בין איסור הבא מאליו לאיסור הבא על עצמו אבל על מצות לא תעשה דעלמא אינו חל בין בביטולו בין בקיומו יב כיצד הרי שאמ' אכילת נבילה עלי אין הנדר חל עליו והוא הדין לאיסור חבא על עצמו כגון שאמ' שבועה שלא אוכל כאר זה וחזר ואמר כאר זה עלי אינו חייב אלא אחת דהיינו משום בל יחל דשבועה ובן אם אמר שבועה שלא אשתה וחזר ואמר הריני נזיר ושתה אינו חייב אלא אחת דהיינו בל יחל דשבועה

סם כם דמ"ב ס"ק ו' (ור"ן ורמ"ס בכדרים ובכל פ"ק דתענית ורמב"ם פ"ב ממ"ב ורמב"ם פ"ב ממ"ב ורמב"ם פ"ב ממ"ב

דשבועה אבל דנזירות לא יג אא"א בן נשאל על
השבועה שאו חל הנזירו עליו והנדחל על מי שנשבע
שישן או שישתה ואעפ"י שיש בביטולו לא תעשה יד
סור ורמ"ם לא °שאם נדר מדברים האסורים בגון נבילות ושריפות
חל הנדר ואם אוכל מהם עובר בלא יחל:
ו טו אבל אם התפיס בהם דבר אחר אינו נתפס שאין
דעתו אלא בעיקר האיסור טו דהוי ליה מתפיס
בדבר האסור אבל דבר שאיסורו מדרבנן ואסרו עליו בל'
נדר והתפיס בו ר"א נתפס בנדר ואסור:
רי"ב מב"י הגה °המודר לו הנשבע שלא לאכול מצה בליל פסח יז
פ"ם רל"ו לחין מצה עשירה ככלל לאכול אם כדר שלא לאכול מצה
כל השנה לאפשר לחצה עשירה ככלל:

דיף

חלוק בין האומר פירות אלו או לא אמר אלו
ודין הנודר מהנשבושל (וכיצד הולכין בנדר'
אחר לשון תורה) זבויב סעיפים

רמב"ם פ"ה א קונם פירות הללו עלי אסו' יח בחילופיה ובגידוליהם
מ"כ כלם ° ואין צריך לומר במשקין היוצאין מהן יט וכן אסו'
ר"ן בגידולי גידוליהן נ אבל חלופי חליפין מותרי' °ואם הוא
דבר שזרעו כלה ד גידולי גידולין מותרים וכן הדיקאם
לא אמר הללו אא היו לפניו ואמר קונם הם עלי:
ר"ן הגה °וכן אם אמר יח פירות פלוני או מקום פלוני סם
קונם עלי הוי כאלו אמר פירות הלו:
ב אמר קונם מה שאני אוכל או טועם מהם אם חוא
דבר שזרעו כלה ו כגון חטים וכיוצא בהם ז מותר
בחילופיהם ובגיר ולי'הם ואם הוא דבר שאין זרעו בלה
כשזורעין אותו כגון שום ובצלים אפי' גידולי גידולין
רמב"ם פ"ה אסורי °וכן משקים היוצאים מהם אסורים וכן אם אמר
קונ' פירות הלו ח על פלוני אסו' בחילופיה ובגידולי'הם
ג אמר לאשתו קונם. ט מעשה ידיך עלי אסור
בחילופיה ובגידולי'הן אמ' קונ' שאני אובל או שאני
טוע' ממעש ידי' מות' ב חילופיהן ובגידולי'הן בדב' שזרעו
כלה אבל בדב' שאין זרעו כלה אפי' גידולי גדולין אסורין
ד אמר לחבירו קונם לביתך שאני נכנס שדך שאני
לוקח מת י או שמכרן או נתנן לאח' יא מותר אבל כל
ריב"ם פ' נ"כ ר"ן ורי"ב פ"ה שהוא ברשותו אסו' °אפי' מכרו ואח"כ קנאו או שנפל
ר"ן ורי"ב ובנאו יב ואפי' °לא בנאו במקומו הראשון:
סם כם שעם' הגה לחר לו קונם בית לחיך שאיני נכנס בו אף על פי
שמת אינ לחסור יג לכל יונחי חלניו קרוייקית
לחב (חיר"ם פ"ב דנזיר' ומ"ש פ' קמ"ג ופם"ק נ"ב)
ה אמר קונם לבית זה שאני נכנס בו אסו' בו לעולם
ר"ן (ורי"ב פם) בין שמת או מכרו או נתנו לאחרים יד ואם °נפל ובנאו
אפילו

(ע"ל פ' רל"ד פ"ק פ"ה) ל"ב מעשה ידי שעשתו לחקר שעשה דבר שיש בו מעשה הוא מיסו בנוי שבנה הר' יוסף הלוי ואפילו שעשה
שעשתו שוכרים ונותנים לחם להם ויש מיניות שבכנר שוחבים ונותנים שלה ובכנר שוחבים שלה ובכנר שוחבים שלה ואפילו שעשה
לכודר שנמנו חסור שהרי הוא בכלל מה שאחכחנ לו כ"ב חדיב"ם פ' שבל ועל פ' רב"ו פ"ק נ"ג: יא עומד שהרי עשתה לו כיוצא בו: יב ואפי'
כו במקומו הראשון שלא פיזבו במקום אחר ומשמע אחר מוחר שלא הית' כוונתו שלא לבנותו בשעת נדר בן שיש
בן לו יכולה שלא על בית אחר לבנותו: יג לכל יונחי חלניו כו' כלו' בית לחיך שאמר הרי עלי שלא אכנס בו ואח"כ נתנו
ליונחי חלניו ואח"כ כוונת הקונם היתה כוונתו שלא יכנס בבית חלניו קרוי בית לחיך ט"ו ע"ב ב"מ ופ' ל"ב ופם שאמר הרי עלי שלא אכנס
לחיך ר"ל יונחי חלניו פם קרוי בית לחיך כדפירש שבי שלמה בית לחיך ושלא אמר פם מיקרי לשון בני אדם ל"ק לחו ר"ן
זה כתבו לשמם שקנה בית אחר אע"ג ב' נם אחו"ב ב"ק ה"ב ר"ל ע"ב ב"ק ה"ב ר"ל ע"ב ב"ק ה"ב ר"ל ע

אפילו במקומו ובמדתו הראשונה מותר:

ו אמר קונם לביתך זה שאיני נכנס° אסור בו לעולם בין שמת או מכרו או נתנו לאחר בין שנפל ובנאו מ וי"ש° מי שמתיר במת או מכרו או נתנו ואסור בנפל ובנאו י וי"ש מי° שאוסרבזו ומתיר בזו (ר"ן)

ז אמר ראובן לשמעון י קונם בית זה שאתה נכנס ומת או שמכרו לאחר אסור יט שהאוסר דבר שהוא שלו על חברו אעפ"י שיצא מרשותו הרי הוא באיסורו עומד° אבל אם אמר לו קונם לביתי שאת נכנס אם מת או מכרו או נתנו לאחר ך מותר הא°אומר לבנו הרי אתה אסור בהנייתי או שנשבע שלא יהנה בו אם מת ירשנו שזה באומר נכסי עליך אסורין אבל אם אסר עליו הנייתו ופירש בין בחיו בין במותו אם מת לא ירשנו שזה באומר נכסי אלו עליך אסורים:

חגב וע"ל סי' רכ"ג כא קהל° שנדרו כלל מהם שיגבו לצורך בנין בית הכנסת ובנין בית המדרש יתנו מחצה ליה ומחצה ליה לעצמן אלא נכו להספיק לחד מהם° מי שמסכים לתת כמו חבירו אלא יתנו לחמרים כב מהם כדמות רחוכן וסמטון ומת אחד מהם מותר להלוות כדמות החלק דכל מקום שנהגו כלומי ופלוגי ממתנ לפי אחד מהם עד שיפרוט לך מניהם כיקד° מי שמסכים להפסד המסודכת לו אלא יפרע אלים וקודם שמכנסים נפלה לו יכנסו מותר ליכנס לסעון עליה לימה במתנ אלא אם נפ' (והיה נפלה) תחילה כג ולא יכנסו המסודכת אלא אם כן יתירו לו מסכותיה:

ח °אמר להבירו כבדי זה אסור עליך א"א נתנה לו במתנה או מכרה לו או אסורה לו מת ונפל לו בירושה או שנתנה לאחר והוא נתנה לו כד מותרת לו שלא אמר אלא בכדי ועתה אינה שלו:

ט אבר קונ' בש' יין עלי כה מות' בתבשיל שיש בו בש' יין אעפ"י שנותנין בו טעם ואם אמר קונם בשר יין שאני טועם או שאני אוכל או שאמ' קונם בשר או יין זה עלי כו אסור בתבשיל שיש בו טעם יין:

י °בתערב יין זה שאסרו על עצמו ביין אחר אפילו טפה בדבריות נאסר הכל מפני שיש לו להשאיל על נדרו בעשה נדבר שיש לו מתירין שאינו בטל במינו:

יא °האוסר על עצמו יינו של פלוני או של מקום פלוני דינו כדין האוסר על עצמו יין זה שאסור בתבשיל שנפל בו ויש בו טעם יין וה"ה אם אותו יין נעשה חומץ אחר הנדר שהוא אסור על ואבל מה שהיה חומץ בשע' הנדר מותר (דין °אסר עליו ולא חומץ):

יב אמר קונם זתים וענבים עלי מות' בשכין ויין היוצא מהם כז אפי' הוא חדש ואם אמ' קונם זתים וענבים שאני טועם או שאמ' קונ' זתים או על יאסו אף במשקים היוצאים מהם ובתבשיל שנותנין בהם טעם:

דין הנודר מהמבושל מהמליח ממעשה קדרה ודומיה וכיצד הולכין בנדרי אחר לשון בני אד' ובו"ח סעיפים

א °נדר או נשבע מהמבושל אם דרך אותו מקום באותו לשון ובאותו זמן שקורין מבושל אפי' לצלי ולשלוק הרי זה אסור בכל ואם אין דרכם לקרות מבושל א"א לבשר שנתבשל במים ובתבלין הרי זה מותר בצלי ובשלוק וכן המעושן והכטוגן והמבושל בחמי טבריה וכיוצ' בהם הולכים בו אחר הלשון של בני העיר:

ב הנודר ממעש' קדרה אינו אסו' א"א מדברים שמרתיחים אותם בקדרה כגון ריפות ולביבות וכיוצ' בהם אסר עצמו מכל ג חייב לקדרה חרישה א"ט בכל המתבשלים בקדרה °נדר מהיורד לתוך התנור אינו אסור בכל הנעשה בתנור

א בפת וא"א אמר כל מעשה תנור עלי א"א אסור בכל הנעשה בתנור כח ג נדר

סלא"ס

רמב"ם פ"ב מה"כ

עד כל הכפיף רמב"ם פ"ה מה"כ דין ק"ו

ב"ח (סם סוקר) רעג) כמ"ג רסב ה (והיה נפ' תחילה)

רמב"ם סם ל"ך

ל"רמב"ם פ"ה מה"כ (ופ"ג דים ד"ע ב')

תשב"ר סם"ה

ב"ח (ס"ם ד"כ בשם) רסב ב (ס"ו רכ"ח ד"ה ע"ב ד"ה) נם' ב"ח סוקר

רמב"ם סם ל"ך

ל"רמב"ם פ"ה מה"כ

סם דין ו'

סה כדרים

ל"רמב"ם רסם

אינו אסור אלא בפת ואם אמר כל מעשה תנור עלי אסור בכל הנעשה בתנור:

סם דין כ׳ טור ורמ״ם ורי״ן בסם סירוסלמי עד כל הסעיף רעב׳׳ס סם

ג °נדר או נשבע מן המליח אם דרכם לקרות מליח לכל המלוחים הרי זה אסור בכל המלוחין °אפי׳ אינו מליח אלא להתקיים לשעה °ואם אין דרכם לקרות מליח אלא לדג מליח בלבד אינו אסור אלא בדג מליח: נדר או נשבע מן הכבוש אם דרכם לקרות כבוש לכל הכבושי הרי זה אסור בכל ואם אין דרכם לקרות כבוש אלא לירק כבוש בלבד אינו אסור אלא בכבוש של ירק וכן כל כיוצא בזה: היו מקצת בני המקום קורין לו כך ומקצתן אין קורין ג אין הולכין אחר הרוב אלא הרי זה ספק נדרים וכל ספק נדרים להחמיר:

ד אמר קונם ד ירק עלי אינו אסור ס אלא בנאכלין חיים ואם אמר ירק קדרה עלי ו אסור את בכבשי בה ואם אמר ירק המתבשל בקדרה אינו אסור אלא במתבשל בהם ז ומיהו אסור בכל המתבשל בה אף בדילועין שכל דבר שהשליח נמלך עליו הוא בכלל המין ההוא ואם אמר לשלוחו קח לי ירק ואינו מוצא אלא דילועים הוא נמלך בו לומר תרצה דילועין °אבל אם נדר מהדילוע ן מותר בירק:

ירוס׳ כנודר מן סירק ה׳ ירוסלמי כסם

ה °הנודר מהירק אסור אפי׳ ביבש מאחר שאין לו גורן ואינם נקראים ירק אלא הלחים:

סם ירוסלמי סם רמב״ם סם רין ח ו הנודר מהירק נסתפק °בירוש׳ אם הוא אסור בקולקס: ז ט °הנודר מהבשר מותר בגידין מהגידין מות׳ בבשר: ח °מקום שדרכם אם ישלה אדם שליח לקנות לו בשר אומר לו לא מצאתי אלא דגים אם נשבע או נדר במקום זה מהבשר נאסר אף בבשר דגים וכן כל כיוצא בזה ובכל מקום הנודר מהבשר אסור בבשר עופות ובקרבים יבראש וברגלים בקנה ובלב ומותר בחגבים ואם מראים הדברי׳ בעת שנדר שלא נתכוון אלא בבשר בהמה בלבד ה׳ מותר בבשר דגים ואפי׳ במקום שהשליח נמלך עליהם: ג ט °אפי׳ בכסר עופות כמי שרי להם לא נתכוין רק לכסר בהמה:

כ״מ בטור וכן מטין בנדרי ר״ן

ט הנודר מהקיפה מותר ברוטב מהרוטב מות׳ בקיפה מהבשר ט מותר בשניהם אם לא שאומר קונם בשר עלי או שאני טועם או שאני אוכל:

י הנודר מהגרסין יב אסור במקפ׳ של גרסין מהמקפה מותר בגרסין מהמקפה יג אסור בשום מהשום מותר במקפה מהתבלין אסור בחיים ומותר במבושלי ואם אמר קונם יד תבלין שאני טועם אסור בחיים ומבושלי מהכרוב מותר באספרגוס מהאספרגוס מותר בכרוב מהברישים מותר בקפלוטות מהירק טו מותר בירקו׳ שדה מפני שהו׳ שם לוי (מסכ״ם כנודר מן המבושל): (לכל׳ כי אלם לישם קורי ירק סתם רק לירקו׳ הנדלי כגון) (יג) (ורשי סם) כפי המסכ׳ לעיל כנ״ל בסם ס״ם

רמב״ם פ״ט מה״כ ל״ח יא °הנודר מהחלב מותר טו בקום נדר מהקום מותר בחלב (יז ויש לחלק קורי לקוס על סם החלב בגון סקורין חותם קומח לחלבת חמור (כ״ל טור וכ״ה בסם סר״ן לעיל בכרסם טור סם ע״ב רק כ״ה בסם סר״ן ורוק) מהחלב מותר בגבינה מהגבינה

ל׳ רמב״ם סם מותר בחלב ואסור בה בין מלוחה בין שפילה בין להה בין ישבשה: יב °הנודר מן הדגים יח מותר בציר ומורים של דגים: יג הנודר מהתמרים יט מותר בדבש תמרים הגה לף על פי סם התמרים עליו ונקרא

ר״ן בם רמב״ם סר״ן וכ״ם בם לף כרסם כסר

לכם תמרים °הוחיל ונסתנה טורתן מותר סמים תחילה מה שאין כן בקומח דחלבת ד °ועוד דמה שנקרא דכם תמרים אינו אלא כדי להכדילו מסאר דכם) מדבש תמרים מותר בתמרים יכ סם תולנות סותר בחומץ היוצא מהם:

יד הנודר

נב מותר כדאיתא בסמוך ס"ת סי' לכתוב לכתחלה לכתחלה על הנדרים:
פורי. נג בקונדיטין פ' יין מבושל כמ"ש בסמוך: פורי,
ובתשובת מהרי"ל ס"ק לכתוב דקיימינן אנוסם כמ"ש בסמוך וע"ש:

נד לדידן דמסתפינן בל"ל ואם כדר אין הכירוש בל"ל בקדם לסור
ביין ומותר בכל מ"מ מתיקה דאסור לכתוב לכתחלה אלא לקיים הירוש אלא ליין בל'
תורם עכ"ל ר"ן וס"ה אם כדר מתירים בל"ל מיכו לסור אלא ביין ולא
בשאר מיני מתיקה דאסור לכתוב לכתחלה: כה לסור בסכיכים כו' ולא
אלו יין בקר רוטב דשפיר נדרים להתיר וע"ל סעיף נ': בן נה'
מיכו אם התנה מיכו לדן בשוה מטה ובעורים כוכמין שכולם שוים
ומיתון: כן שפת אתם כו' ע"ל סי' רי': בח לו מהמתון כו'
כלו' שפילו במקום שכוחנים לשבות מתרק מתטים ובעורים וכיו'
מתיתון משאינו של המתון הוא מ"מ מיכים: בט ואם למר כל דין
כו' ומי יש לאסור יין מיכול לעשות בו דבל"ל כו' כלי ככודר מכל פי'
שבשלם לכתחלה כדר כלל כלשקיין סי' לל"ג (בעי' ב') ב"ח וכ"כ בפרישה
סכ"ת וכן יתבאר בסמוך:

ל ומותר בנדרים כו' ומ"ג בלשון אחר קצת סעיף ל"ם למרי כן לכתחלה
שפות בלבורו ליקח בכם פירות דשמי ליקח בכן כל מין שירצה
ולפלוני ב"ח שלקחי הבא כיון דלמ"ד בירו' בשכ"ח כ"ב הב"ח לא מפיק בפרים
ועיקר: לא שם כבולם. וכ"כ בשם הר"ן דכיון דוקא שלא
לשרן עליו שלא יתן שהוא יכול לעמוד בו אבל לעולם לא סוי כדר בלל
שם"ם לקיימו וכ"ש ומכ"ש בשקרנים ומדכתב הר"ן והא שכיון כן ל"ש'
דניחולי שם שמתא דבריסא הוי כדר שלילו לעולם דכיון שמותר בנדריים
ומלמים יכול לקיים כדרן וכ"כ בלקיים ל"ל ס"ק ח' בשם תשובת מיימוני
וע"ש: לב שכל לא כיון שהוא לכתחלה לכתחלה בנוף: לג
מותר כו' ובתוי ל' מיכי נדרים נפים שם. טור: לד לסור בעלי
ובתב הרשב"ם שכל שדר ניכר שלא היו בבלל בית דשמואל שלא שכרית שלא שכר
את שסחדר ולא את שיש בו ל"ל שלא היו בבלל בית ד' ומכ"ש כו' ומיין
בע"ם ל"ל: לה בעבודה ובע"ג ללטכין שאר דברים תוך
שקום יין כיון שלין כאן שכרכר בע"ם ס"ם בע"ג ור"ם בקע"ד ולקמן
ס"ל כ"ת בויף סעיף ל"ג בשם י"ל בשאר בבא בבדיים דהלך אחר ל' בבי' שלי
שלו בלא תוך בבעים שאר ובדיים. וכ"כ מהרש"ל פ' בל הנשר ס"י ל"ג
לו שהמנף ולבבים כו' עיין בש"ע ס"י ל"ה סעיף ג': לו ואם
ל' בבי' שלם כו' בתשובת מ"ם ס"י ל"ה ע"ב ובתוי"ת
שלא כשאבי בו זה בראשה שאינו בקרש לדיר ל' בבי' שלם בשקום ש"ם בקרקע
שלם: לו שאר יורדי הים על לאחר ל' יום בלומר ל' יום
יקבי יורדי הים שמוכרים על: לח מי שסוע בו לדבר שבת שאינו
בולבים בבדיים ולא בתר מלתא בבדי. וע"ל ס"ל סעיף ל"ד ובראש
דבלל שאר מילי נמי לישבא בבי בגון שאר לאחר זמן פלוני יכול יחזור עיר
פלוני

יד הנודר מדבש בב מותר בדבש תמרים מהחומץ
מותר בחומץ כתוניות:
טו הנודר מהיין מותר ביין התפוחים ואסור ביין מבושל
ומותר בג בקונדיטון וכיש מי שאובר בקונדיטון טו בגי פירות
(שם וטור) (ודין חומץ עיין לעיל סימן רו"ז בסעיף י"ח)
טז הנודר מן התירוש בד לדידן אסור ביין ומותר רל"ן
בבל מיני מתיקה:
יז הנודר מהשמן אם הוא במקום שמתפקים בשמן
זית אסור בו ומותר בשמן שומשמין ואם הוא
במקום שמתפקין בשמן שומשמין אסור בו ומותר בשמן
זית ואם מתפקין בשניהם בה אסור בשניהם אף על פי
שרוב מיפוקן מאחד מהם:
יח הנודר מת בואה או הנודר מעלליתא אינו אסור ראב"ן וטור
אלא בו בדמשת המינים והוא הדין לנודר מהדגן: ורמב"ם (שם
יט הנודר בו מפת כתם אינו אסור אלא בפת חטים ל"ט)
ושעורים ובכוסם שנוהגין לעשות פת מכל דבר
ונדר סהפת בה או מהמזון אסור בחמשת המינין בו
ואם אמר בל הזן עלי אסור בבל הוץ ממים וכולה:
ך הנודר מהחטים אסור בהם בין חיים בין מבושלים כל בסעיף ל'
החטה חטים שאיני טועם אסור בהם בין קטה בין פת ורמב"ם שם
החטה שאיני טועם אסור באפויה ומותר לבוסה. חטים
שאיני טועם מותר באפוי ואסור לבוסה: חטה חטים
שאיני טועם אסור בין באפוי בין לבוסה:
בנם הוסיף פת חטים וסעורים וכוסמים עלי לישנו לאסור ר"ן פ' שבו
אלא בפת חטים ופת סעורים ופת כוסמין דבפת סתים
דקאמר קלי בל כולם חיים מחמירין לאסור בסעורי וכוסמין בם"ה
לנמרי אלא אם בן לומר אלא היא כוונתו רק לפת לו סילוע
לשון בני אדם שבלותיו סעיר דאז קולפין אחר לשון בני אדם
בא גריסים שאיני טועם אסור לאבלם מבושלים ומותר
לאבלם חיים: גריסים שאיני טועם אסור לאבלם
חיים ומותר לאבלם מבושלים גריסין שאיני טועם
אסור לאבלם חיים ומבושלים:
בב הנודר מפירות השנה אסור בבל פירות השנה ם"ם ר"ם פ'
ומותר בגדיים וטלאים בחלב ובבצים ובגזוזלות רמוכו ב"ד
ואם אמר גידולי שנה עלי לא אסור בבולם: (ובכול לקמן
ס"ם רב"ם)
בג הנודר מפירות הארץ אסור בבל פירות הארץ ובפרי העץ ומותר בבמיהן ופטריות ואם אמר גידולי קרקע עלי
אסור בבולם: כד הנודר מהקיץ אינו אסור אלא מהתאנים: כה הנודר מהמים הנמשכים
ממעין פלוני אסור בבל הנהרות הינקות ממנו ואין צריך לומר מהנמשכים ממנו אף על פי שנשתנה שמו ואין קורין
אותו אלא נהר פלוני או מעין פלוני ואם אמר מהר פלוני או ממעין פלוני אינו אסור אלא בנקראים על שמו: כו
הנודר הנאה ממעין טובל בו טבילה של מצוה בימות הגשמים לג אבל לא בימות החמה: כז הנודר מהבסות ם"ם פ' רמוסו
לג מותר בשק ובירעה ובחמילה: כח הנודר מהבית לד אסור בעליה מהעליה מותר בבית: כט הנודר ב"ד
מהעיר אסור לישבם לה לעיבורה דהיינו תוך שבעים אמה ושיחים: ל הנודר מהבית אינו אסור אלא מהאוף הרמ"ם
ולפנים דהיינו מסתימת הדלת ולחוץ על עובי המפתן מותר: לא הנשבע לעמוד (ס' רכ"ם
בבי' א אסור מהאוף ולחוץ: לב הנודר לילך בסבוכת היסודים כדרך לילך בסבוכת הנהול וכרמוב סלסם לכן הוא ל'
בני לדם ולא לחדיכן דג כתיב מקרי סבוכ (ר"ן) קבל סבורו אלא לקנות בתי מנוים חבור להמליך עמסם דוב נמי מקרי קנייס
ומכירה: לג נדר מיושבי העיר אסור בבל מבני העיר אינו אסור אלא בשיושב שם ל' יום חדש
סנם ואם נדר ממי שאר שם לפי דיעת ערתי מקרי דיעה בלשון בני לדם בשלין נקרא דיעה אלא שאר שם
שם בבל ביתו דרך קבוע לף על פי שהוא כחות מל' יום לו ואם לשון בני לדם הוא דרך לילך שאר שם
כוכת הסורה: לד נדר מיורדי הים אסור בבל יורדי הים אפילו באותם שאין מעבורין ואפילו
באותם שיורדים לשיל ומותר בישבי יבשה: לה נדר מישבי יבשה אסור גם ביורדי הים ואפילו באותם
שמפליגים בו הרבה שסופו לירד ליבשה: לו אמר יורדי הים לאחר שלשים יום על אי שהוא בשעת
הנדר מיורדי הים אסור בו ואי שאינו מיורדי הים בשעת הנדר מותר בו אע"פ שלא חזרו בשהה הנה' הוי מיורדי הים

נדר

לז נדר מרואי החמה אסור אף בסומים שלא נתכוון
אלא למי שהחמה רואה אותו לאפוקי דגים ועוברי׳:
הגה לט ואפילו לומר לא נתכוונתי לכך לא מהני הוחזק
והלבון ודלי כך הוא ומותר ככל דבר שלימו כעל
חיים לעבד שהחמה רואה אותו:
מ ואם נדר מרואים החמה מותר בסומים:
לז נדר משחורי הראש אסור בקרחים ובעלי שיבה
ומותר בנשים ובקטנים שאין נקראי שחורי הראש
אלא האנשים אם דרכם לקרות שחורי הראש לכל
אסור:
(כנור מכל דבר שהוא לחוש מה לאסור לרחות בחמ׳ שגם
כן הוא לחומה)
לח הנודר משובתי שבת אסור אף בבותיים:
לט נדר מעולי ירושלים אסור בישראל ומות בכותי׳
מ נדר מבני נח אסור באומות העולם ומותר בישראל
נדר מזרע אברהם אסור בישראל ובגרים ומותר
באומות העולם אפילו בבני ישמעאל ועשו:
מא נדר מהערלים אסור בגולי אומות העולם ומותר
בערלי ישראל:
מב נדר מהמולים אסור בערלי ישראל ומותר בישראל
או מות העולם:
מג נדר מישראל אסור בגרים מהגרים מותר בכהנים
מד נדר מישראל אסור בכהנים ולוים מבהנים ולוים
מותר בישראל:
מה נדר מכהנים מותר בלוים בלוים מותר בכהנים
מו נדר מהבנים מותר בבני בנים:
מז מי שנדר או נשבע על דבר חוץ ממועדות וי״ט
אם אמר שבדעתו היה להוציא גם הנוב ופורים
מהכלל נאמן: (מג ועיין בח״מ סימן קע״ט:)
מח מי שנדר או נשבע שלא יצחוק שום צחוק
אסור להטיל נורלות ולא שום אדם בשבילו וכן
אסור להמרו עם חבירו שחורין אפום טאר (תבו׳ פוזה פתכופ׳)
הגה קפ כל סנורו פרס שלא להתפלל כמנין מסוס לזוס
דכר לסנורי לקרות בתורה דכל דכר קדושה נקרא
תפלה מי שנדר שלא לקבל פקדון מד לאסור להלוות על
משכון לישראל מיהו נראה להולבין לאחר כונתו וכדרך
שיתבאר בסימן רי״ח מי שנדר לו ונשבע להתענות שך ימי
ולידעו תענני חוכ׳ מא עולה לו למנין הימי׳ מי וכן שנדר לילך
לבית הקברות לו למקום ולידע לו שהלך על עסק שם יכול ידי
נדרו וע״ל סי׳ רל״ט עוד מזה:

דיח ביצד הולבין אחר כונת הנודר ובו ו׳ סעיפים

כל סעיף ג׳ דאכ״מ פ״ק מכל כדרים דין ק׳

א כל הנודר או נשבע ויאין דברים שבגללן נשבע
או נדר ולומדים מהם לאיזו נתכוון והולבין אחר
העניין לא אחר משמע הדיבור ביצד היה טעון משא של
צמר או של פשתן והזיע והיה ריחו קשה ונשבע או נדר
שלא יעלה עליו צמר או פשתן לעולם הרי זה מותר
ללבוש בגדי צמר או פשתים ולכסותם ואינו אסור אלא
להפשילן לאחוריו היה לבוש בגדי צמר ונצטער
בלבישתו ונשבע או נדר שלא יעלה עליו צמר לעולם
אסור ללבוש ומותר לשענן עליו ומותר להתכסות בגזי
צמר שלא נתכוין זה אלא לבגד צמר ובן כל כיוצא בזה:
לתכירו כל מלמון שנדר כולל הולבין לאחרית חס לא כאומדנא דמוכח

פלוני מסורים עלי ובתוך כך עקר ס׳ לירתו מתותו עיר לאסור בו כיון
שנשבע לא ירת שנדר היה מתותו עיר וכן אם נשבע לאחיו לא היה אסור
לאשתו שנשבעה קלות שנדר הוא אם מותר וכן כל כיוצא בזה: לט
ואפילו לומר כן ע״ל ריש סי׳ רל״ב ומ״ל ס״ק ל׳: מ ואם
נדר מרואים החמה כן ונראה חילוק בין נדר מרואי החמה
לרואי החמה ואין מותר בסומי׳ אלא בנדר מרואי החמה ע״ש:
מא לאסור לרחות בחמה כלו׳ לאסור ליהנות מהאור החמה וכן משמע בכ״מ
שם וכל״ש: כתב הטור הנודר מן הילודים אין מכולל׳
לאסור בין בחותן שנולדו בשנה ההיא ס״ב כן מוכח
בעובות ודנים שמטלין נכסים ואין דרכן לקולל ע״כ ונוהג פ״ק
בדרים. וכתב הפרישה ומ״ש דהוי דבר שלא בא לעולם וכתבתי לעיל
ס׳ רט״ו בדרישה לעיין מי שנדר ליתן מעשר מן הדיוות שלית בו מן הדיוות
בין דהוי דבר שלא בא לעולם דזה בקרקע ובר בא לעולם בין דהוי בלי
דרך היוצאם ככך עכ״ל ולפ״ז אם דמן מלאים דשנה ס״ב
ס״ת מלאים לוסר על עצמן דשנה שלאחר שנה ס״ב ר׳: מב ועיין
בה״ט ס״ק כן כתוב בכל הפרישה ובעטרת ושעות הוא ס״ק ס״ב
בתב שלאחר שנה ס״ב לאסור שנתקנו כל הדינים הנכתבים בסימן זה
הדברים שלנו ובין הוא הנודר ונשבע בין שהוא ואינו
ומשום הוא ועי״ל ס׳ רל״ט בתבאר מדין השבועה שזה לבל דבר לבדרים
תון מכאם דברים שנתבארו שם: מג שלא יתוק בין בדרים
ס״ם רס״ו וכ״ם ס״ם ר״ו מדיני׳ נתון. וע״ל סי׳ רל״ח סעיף ט״ו וכ״ם:
מד לסור להלוות מדקדקין אחר פרק שבועות הדיינין שלוה מהירו על
המשכון בו ומשם יגבה קדון טל לקוט מהרי״ל
שם. ולא ידעתי מאי ר״ל ו״ו ודלי דקדקין בכלל משכון
משכון נופל פקדון הוא לכל משכון ס׳ כן בכלל פקדון. ומשם כדר שלא
לקבל פקדון מיירי אפילו שלוה לזולבין בתר בוונת הנודר וכמ״ש הר״ב:
כתב בשבועות אהר ע״ב דסוס פרשב״ם ס׳ משפר על רשונן שבתן
ס״ל למשעון כמ״ש בסוף פרשב״ם ס׳ משפר על רשונן מ״ם שסוס
ועיין שולל הסופר אם יכול לכתוב לוותן קונטרס כשנשבע שלא לכתוב סרס
יכול ס״ל למשעון וכשברך הקונטרס עדיין לא נשר לרשונן שלא כסופר
ודלי יכול לכתוב כי לא כשנשבע שלא לכתוב לרשונן ודלי אם בדרך הקונטרס
לאחר שמיים כל הספר לו ודלי היתה כשנשבע שלא לכתוב ולא היה יכול
לכתוב ודלי מסכת כלים פ״ד בגר שאמרו בו ג׳ על ג׳ בו. מסה עזיר על
בקר ר׳ שלא יזיר דרשן. ע״כ וס״ה כל שלא לכתוב הדין כן. וכן בירח שאמרו
שמביא מסכת כלים: מה עושה לו כו׳. וכ״כ שאחר כל״ם סי׳
רקם״ס סעיף י״ו ע״ש:

דיט א ובשטר שלא יכתוב לו שכשער שלא ליכתב
שלא יכתוב ולאסור לפלוני בשטר וכיוצא בזה: וכתב
בשבועות מ״ט ס״ם יש לדקדק כ״ג ע״ד מי שכתב שם שבועה
לעצמו ולא כ״ם ושם עליהם רוח סערה וסייר שפייסה שלא תפחד כו׳ וכתב שם
שלא יכתב עוד שם שבועה בספריה לים ושם כ״כ הוכיח ל לך בספריה כלי
לדור בעיר שאחרת כרשה שלא תה כוונתו שלא על הטיול ע״ש שאלך
בוש ובתב עוזבה בשם ס״ם דף ל״ג ע״ב שכים שהיו דרים בעיר
אחד ואוכלים על שלחן אחד והיה להן עסק בשותפות
והיו נתכוונו ועל פרעון שכירות שכירות ושתכוונו בשל ב׳ כיסים קטנה ונקרן
אחד שכם וכתבו על כתב יחד בעיר אחד ושלח בתוכו ושלח בשתף
לא כתבם שומו שלא יפי׳ בשכר שלא יהיה אסור שלא לדור יחד בעיר אחד
כמו שהיו קודם ולאכול ולשתות בשותף ס׳ בעיר אחד כל הוא מותר לאכול
בעיר אחרים לאחר שכשרדו לים ושב שלחו בעיר ושתפל הים בכל אחד עושה
הונשה לבדו בעיר אחד ואל בעיר אחד ובשתף חופש ובעיר אחד ולא
אפיה טעון נאר כו וכן בשיה לבוש כו׳ לאולבין נאר שכוונה ולפי הענין
שכשכה שכיל: ב וכל זה דוקא כשלא כשומדנא למוכח
כי׳ כתב בשבועות מ״ב ס״ב ס׳ ג׳ דף ע״ו ע״ד דשם שלחני׳ כשבי שיכו
בשילחה לאיש בית דבר לשמוכח אבל בכיוצא בזה דברים לשמוכח מ״ש
שכשכיעו

לתכירו כל מלמון שנדר כולל הולבין לאחרית חס לא כאומדנא דמוכח

הגה נ וכל זה דוקא כשנדר כיצד לבין עצמו אבל בשנדר
בפני שנים: ב מי שהעלילו עליו מפני שמב׳ין לישמעאלים

ומפני

שהמביעו אתם מוליכין בתר מומחה כו' ואין זה מוכרח · גם מהתימה דברי הר"ב מעשה דאין מוליכ : ב וכ"פ בקובץ הר"ב מלשון כל מ"ש מהרי"ק כן · ולפע"ד לא כאמת דברי הרש"ך כנגד דברי הת"ה שהרי הת"ה שהרי הת"ה שם אסיק דלפ תקנו בשרם פגיט"ד הוי דלמוריית כמו שכתוב ולפסור שלא דמספקא לי' שם תקנו שהם בתקנות בשלמא כל הרם לי' תשיב דלמוריית או דרבנן ע"ם שכתוב כך לפ"ד . (והנה מהריק בקצ"ח) וע"ב הרשב"ץ שם מיירי לפ"ד בשכתוב שהוא למוריית . וכן מלך מהרש"ל ס"ק לחולין סי' ל"ו בפ"ד ועוד ל"ד דקא ימיד שכתב הוא דקאמר הרשב"ץ דלפסור אינו קולבים כשם מקר ל"ב מלם ולפי ל"ב מלם לפסור מעשה בקובץ שעשו תקנה וכן מלך מהרש"ל שם בפ"ד בשם ר' ישעי' אחרי בשר בחלב סי' ל"ו בשם מהרי"ל שהכשרים מחזיקים בדבר זה לפסור ולפי זה אין לנו לפסור עלי' מן שכתוב בהגהות מרדכי בשם ר"ת דאפי' בשר בחלב דרבנן ירקה מי שאומר על מעמו לו' דבר זה

עומד בתחלת היום או בסופו ג וצריך שאלה להחכם
גזירה שמא בעת אחרת יאסור עליו יום אחד ולא ידע
להפר שבין היום ליום אחד ויבא לשתות בלילה ויש
אומרים שאם היה נדר של מצוה כגון ללמוד או לקיים
שום מצוה אינו צריך התרה (ומיהו כקבלת תענית
בעלמא מותר לאכול מיד בלילה ואין צריך התרת חכם)
ב אמר ביום שאעשה דבר פלוני לא אוכל אותו
היום ולא בלילה ואם אמר אוכל אותו
היום ולא מחתתו אסור אותו היום ומחרתו ולילי שבינתיים
ג היה עומד באמצע השבוע או קודם לו ואמר קונם
יין שאני טועם עד שבוע זה אסור עד תשלום כל
השבוע ויום שבת הבא אסור גם בן (ומותר לאחר
כלה שלשת חכם) ואם אמר שבוע אחד או שבוע
סתם יש אסור מעת לעת:
ד היה עומד בתוך החדש או קודם לו ואמר חדש זה
אסור עד תשלום החדש ומותר ביום ר"ח אפילו
ר"ח שני ימים שהראשון לתשלום חדש שעבר אפי' הכי
מותר בו כיון שבלשון בני אדם קורים אותו ר"ח: (וכל
זמן שלא נכר לעשות קודם ר"ח אינו יכול לקיימו קודם יו"ט)
ה אמר חדש אחד או חדש סתם יש אסור מיום ליום:
ו היה עומד בתוך השנה או קודם לה ואמר שנה זו
אסור עד תשלום השנה ומותר ביום ר"ה ושנה זו
מונים מתשרי שאפילו אם עומד בכ"ט באלול כיון שהגיע
תשרי מותר:
ז אמר שנה אחת או שנה סתם יש אסור מעת לעת ואם
נתעברה השנה אסור בה ובעיבורה ואם עומד
בחורף ואמר שנה זו והיא מעוברת אסור עד תשרי
ולא אמרינן שאדעתי שני יעלה לו בנקיות אלול:
ח אמר עד ר"ח אינו אלא עד ר"ח ראשון מעת לעת
קודם אדר עד סוף אדר שני ולהרמב"ם אם ידע

טור ורמ"ם יו"ד סי' רי"ח

ב' מקפו'

ר' יוחנן

מסכת ר"ה קונטרס ומ"כ פרק ד'

רמ"ם ושו"ע

וכתבו תוספות בקונטרס סי' ט"ו דף ע"ב ומכאן אתה
למד דנדרי שבועה אין צריך התרה אלא חכם:
ג
וצריך שאלה להחכם גזירה שמא בעת אחרת יאסור עליו יום אחד ולא ידע להפר שבין היום ליום אחד ויבא לשתות בלילה ויש אומרים שאם היה נדר של מצוה כגון ללמוד או לקיים שום מצוה אינו צריך התרה (ומיהו כקבלת תענית בעלמא מותר לאכול מיד בלילה ואין צריך התרת חכם)
ב אמר ביום שאעשה דבר פלוני לא אוכל אותו היום ולא בלילה ואם אמר אוכל אותו היום ולא מחתתו אסור אותו היום ומחרתו ולילי שבינתיים
ג היה עומד באמצע השבוע או קודם לו ואמר קונם יין שאני טועם עד שבוע זה אסור עד תשלום כל השבוע ויום שבת הבא אסור גם כן (ומותר לאחר כלה שלשת חכם) ואם אמר שבוע אחד או שבוע סתם יש אסור מעת לעת:
ד היה עומד בתוך החדש או קודם לו ואמר חדש זה אסור עד תשלום החדש ומותר ביום ר"ח אפילו ר"ח שני ימים שהראשון לתשלום חדש שעבר אפי' הכי מותר בו כיון שבלשון בני אדם קורים אותו ר"ח: (וכל זמן שלא נכר לעשות קודם ר"ח אינו יכול לקיימו קודם יו"ט)
ה אמר חדש אחד או חדש סתם יש אסור מיום ליום:
ו היה עומד בתוך השנה או קודם לה ואמר שנה זו אסור עד תשלום השנה ומותר ביום ר"ה ושנה זו מונים מתשרי שאפילו אם עומד בכ"ט באלול כיון שהגיע תשרי מותר:
ז אמר שנה אחת או שנה סתם יש אסור מעת לעת ואם נתעברה השנה אסור בה ובעיבורה ואם עומד בחורף ואמר שנה זו והיא מעוברת אסור עד תשרי ולא אמרינן שאדעתי שני יעלה לו בנקיות אלול:
ח אמר עד ר"ח אינו אלא עד ר"ח ראשון מעת לעת קודם אדר עד סוף אדר שני ולהרמב"ם אם ידע

מסכת ר"ה קונטרס ומ"כ פרק ד'

רמ"ם ושו"ע

יב אסור מעת לעת כלומר שבעה ימים מעת לעת מתחלת שבתו:
לפי שר"ח בימי כהן כיון שלפעמים יש ב' עומד בר"ח ואומר
ואמר שם זה עומד בר"ח ואינו יודע אם היום קודש
זה אסור נמי מר"ח ואילך. ומכאן אתה למד דנדרי שבועה
דשבועה זו ובקדש זה כמי שנדר שלא באותו הקדש עצמו:
יא אסור מעת לעת כלומר שבעה ימים מעת לעת שבתו:
יב
לפי שר"ח בימי כהן כיון שלפעמים יש ב' עומד בר"ח ואומר
ואמר שם זה עומד בר"ח ואינו יודע אם היום קודש
זה אסור נמי מר"ח ואילך. ומכאן אתה למד דנדרי שבועה
דשבועה זו ובקדש זה כמי שנדר שלא באותו הקדש עצמו:
יג
אסור מיום ליום כגון שאמר מעכשיו שבתי אסור מיום ליום כגון
שבתי יום ב' לחכם אחד אסור עד יום ג' ואם אמר
מיום ליום אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה:
יד אסור מעת לעת שבתי: טז ואם נתערבה כן
יג
אסור מיום ליום כגון שאמר מעכשיו שבתי אסור מיום ליום כגון
שבתי יום ב' לחכם אחד אסור עד יום ג' ואם אמר
מיום ליום אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה:
יד אסור מעת לעת שבתי: טז ואם נתערבה כן

מרכבי"ם פ"ט מה"כ והסמ"ג לאוין רמ"ב ור' יהוסף כ"ד ק"ו כתבו אם
אמר קדם לחכם אחד אסור עד יום ג' ואם אמר מיום ליום
אסור עד יום ד' ואם אמר קדם לחכם אחד ומיום ליום
אחר אסור עד יום ג' ואם אמר מיום ליום ואחר כך
קדם לחכם אחד אסור עד יום ד' ואם אמר קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד אסור
עד יום ג' ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד' ואם אמר קדם
לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואם אמר מיום ליום
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד
יום ד' ואם אמר קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד
יום ג' ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה
מדברי הסמ"ג נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ג'
ואפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה
מדברי הרמב"ם נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ג'
ואפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה
ומיהו נראה דאם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואם אמר מיום ליום
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה מדברי הרמב"ם נראה דאם אמר
מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד
יום ג' ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום
אחר אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה מדברי
הסמ"ג נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם
לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואפילו אמר מיום
ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר
כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה ומיהו נראה דאם אמר מיום ליום
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ג'
ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום
ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה מדברי הרמב"ם
נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואפילו אמר מיום
ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר
כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה ומיהו נראה דאם אמר מיום ליום
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ג'
ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום
ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה מדברי הרמב"ם
נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואפילו אמר מיום
ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר
כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה מדברי הסמ"ג נראה דאפילו אמר
מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד
יום ג' ואפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה
ומיהו נראה דאם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואם אמר מיום ליום
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה מדברי הרמב"ם נראה דאם אמר
מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד
יום ג' ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום
אחר אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה מדברי
הסמ"ג נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם
לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואפילו אמר מיום
ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר
כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה ומיהו נראה דאם אמר מיום ליום
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ג'
ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום
ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה מדברי הרמב"ם
נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואפילו אמר מיום
ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר
כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה מדברי הסמ"ג נראה דאפילו אמר
מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד
יום ג' ואפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה
ומיהו נראה דאם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם
אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואם אמר מיום ליום
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה מדברי הרמב"ם נראה דאם אמר
מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד
יום ג' ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום
אחר אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה מדברי
הסמ"ג נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם
לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד
ומיום ליום אחר אסור עד יום ג' ואפילו אמר מיום
ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר
כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ד'
וכן בכל כיוצא בזה ומיהו נראה דאם אמר מיום ליום
ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר ואחר כך
קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר אסור עד יום ג'
ואם אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום
ליום אחר ואחר כך קדם לחכם אחד ומיום ליום אחר
אסור עד יום ד' וכן בכל כיוצא בזה מדברי הרמב"ם
נראה דאפילו אמר מיום ליום ואחר כך קדם לחכם

ולצכין דיכ כין דאכ"מ פסק כמ"ש פ"ק ס' לעכין נטין דסגט פסול
מפסק ס"כ נס ככלכים יש לסתמיר כסיסול לחוריית כפכרת הרמ"ס
ותו דלעת פסוק"ס קוכס כרמכ"ג כהרמכ"ס ולל פיפא דיכא
דמעוכרת וכלר עד לדר וקלמר דלדר פתם של סיכו לדר
שכי דמכם הציכר לדר דלמטן כוא ולא לדר הסכי פ"ע מהרי
לדר הרלמטן ל' יום וסכי כ"ע. ועוד דמנילפ ופוריס כסכי לאתי דלמטן
פלם הציכור. עכ"ל מלכתכן תיכא כו לאתי דם ל' להלכה דסתם לדר
הוא לדר כ' וכ"כ מהרי"ו בריכי' והלכו פ"ים דלמריכן כלכלים כמוכר עד
לדר אם לא יידע שפסכה מעוכרת עד לדר הרלמטן ואם יידע שפסכה
מעוכרת עד לדר שכי וה"ל כ' כב' יידע עכ"ל וכ"ב כתכוב מהרי"ן פ"ק
ט כשמוכיר לדר ויידע כציכור כתם לאתי דלדר שכי קלמר כיין דלדר
דלמטן כוא לדם הציכור כלם. לאתי דלדר שכי קלמר כיין דמעוכרת
ע"כ וכתב עלה כ"ע כשוף פרק קוכס ולריכלם דשפ"ת סשוקי שפשקי
ל"ש לי הלכה כר"ת וכ"פ הרמ"ס וסייעתו לו כהכי ונלע
וכ"פ הרא"ש וסייעתו ולכך פשם לי לחלוקו. ושלכך כשכי שטרית
שכתכו שעוכרת כמי כרלם להלכה דלאו כוקי לאתי שכתכוב לדר
פתם אלא לחלוקו וכלכיון כ' שטרות שוסכם כיינו שכתכלר כשפ"ת
פ"ק ד' סע"ב נס כתכוב שלר"ס מיכן ס"ל כהכי לדר הרמ"ס וכתב
כיון דלהי מתכון שכי ואכי לאתי כמי שכי לכן ס"ל דטוב לכתוב כשר לדר כו'
מיכו ודאי לכתחלה יש לכתוב כשטרות כשי לדר הרלמטן לכ"ע וכ"כ
כתכוב שלר"ת פ"ק ס"ל כהכי כוא שכתכו שכשכיס שכי לדר הרלמטן
ס"ד ואלא כלכתי שלכהי הר"ב ואלגוס כשם ר"ם תב"ש ונלע כשהרכין
שקדם לדר הרלמטן יש לומר כשדים לדר הרלמטן ונלא פתם לדר כמו
שכתכו שקנה קוכס וכ"כ שלר"ל כשוף פלגות פוכס כשהרכים אלא
שכי שדים שם כב"ה קוכין לרלמטן לדר ח' ונשכי לדר כ' וכן כוהגים כנשיאן
וכתוכות וטטרות ע"כ ונקכי כשוט: וזה שלופר ע"ש שלכר כ"
כתב כב"ח שדקדק כשור וכתב כשכר כ"ש וה"ל לל כתוכר כלר עד שפסק
אלא לפי שפתלפק כסי' ועד עתה מיירי כקוכס יין שכל לישוק לייכו
כשוכר אך סיין אלא שדכרים דוקא שכשוכר אבל פירות פיקא
פסק לו פכי פסק פיכו לסור אלא עד ס"ג ע"ש כשפ"ק שכתב שכי שכשכ
ס"ש קוכס יין שלל כתכיון זה אלא עד שעה שדרך כני אדם לשתותין
וכלפסקו הרא"ש והטור לקמן שכ"ל · מיהו משמיע שמכאן לקמן
שכרים אלו שעה שם לכשעה"ס ופייקו דאפילו סי' קל"ל שלא
סיגא פסח וכ"כ הב"ח לקמן: ובחב כתכוב שלר"ת כשוף פלגות
שכלר מיין ושתקה תוך שעה שתם לוסר כיין של כלל"ג: יט
אלא עד ס"ג ע"ש כו' פסק הב"ח תוך ג' שעות וכן כלכל
כגון עד שפסק לר"ת וכעד כני לרמב"ם וכן עד שנשם (לקמן סעי'
יט) כלכלן שדיך שלל לאכם דילמא אלא יש לכקרים כיכיה ע"ש:
ד עד שקיז כו' קל"ל שם שייך כתקופה וכלילה כשכיה ושם שקה
כאיתי: בא עד ס"ג ע"ש שקיז' כשועל אלא עד ס"ג ע"ש וכן
שקיז' וכיון קוכר ס"ג ע"ל פ"ה בני עד שנשם ס"ק: כב כשל
ל' שיאמר כו'. כ"ה לו שפ"ת שלמר שיאמר: כג בין לשקיז כיכון שהלך
למקום שמשהרין שקיז' כיון לשקל כגון שהלך למקום שמשהרי לוקו
כשל"ל: כד רוכו שקיז' שטעוי כ"ל ל"ל לשפק שלא"ל פ"ה ש"ס
ומ"ו דשפק שפשקיכן כאיה שיקה משכשהו שם לוקה ל"ל שיקה לו לוקה
פשוק שעיה ואולי לאומר שכל שכא ולא שלשקיה הוא לשכשו שיהו
וקורם שקה לאיה שהוא שיקה כיה כע"ז שכ"ל שעה ויוצא כוה שקיה ס"ג
וע"ל פ"ה ש"ק נ': בה אם אמר וכשהו שפא אמר עד שיאמר
אלור עד שיאמר שקה וכן אם דקה ואין המשקה אלור עד שיאמר שקה כש"ס בכן
ואלולו כו' כשקה שקיה לאר זה שכדין פ"ק ל' כשיה עד ס"ג ע"ש כן
כ' שיאמר כו'. כ"ה לו שפ"ת שלמר שיאמר: בו אין להקשיר כגון שהלך
לאקום שאסורין הקציר כין להקל כגון שהלך לאקום שאסורין לוקו
כשל"ל: כח רוכו קל דש

ל עד זמן הנשמים שהוא בארץ ישראל ר"ח כסליו הניע
זמן הנשמים הרי זה פותר בין ירדו נשמים בין לא ירדו
ואם ירדו לא מיבמרחשון פותר ואם אמר עד הנשמים
חרי זה אסור עד שירדו הנשמים והוא שירדו מזמן
רביעה שניה שהוא באדר ומקומות הסמוכים להם מכ"ג
במרחשון ואילך:

מור הנזר לב וכנולה זמן הנשמים לג ס"ו יום לאחר התקופה
סמתקילין לו כשלהם וזמן רביעה מכיעה ע"ו יום לאחר
התקופה:

טו אמר עד שיפסקו הגשמים אסור עד שיעבור הפסח:

כאר וכפו כס ירושלמי ד קונם יין שאיני טועם בחג לג אסור בשל האחרון:

כא האומר לאשתו שאת עושה קונם שאנינהנה ממנו
עד הפסח עשתה לפני הפסח מותר ליהנות ממנו
אחר הפסח אבל אם אמר שאת עושה עד הפסח קונם
שאני נהנה ממנו אסור ליהנות לעולם במה שעשתה
לפני הפסח:

כב אמר לאשתו קונם שאת נהנית לי מהיום עד פסח
לה אם תלבי לבית אביך עד החג הלכה לפני
הפסח לו אסורה ליהנות ממנה עד הפסח ואפילו לא
הלכה אסור ליהנות ממנה עד הפסח שמא תלך את ב
ותעבור למפרע:

כאר"ם פוף פרקן כג אמר לה קונם שאת נהנית לי עד החג אם תלכי
לבית אביך עד הפסח לו אסור ליהנות מיד
ואם הלכה לפני הפסח ונמצא מהנה אותה הרי זה לוקה
ואסורה בתשייתו עד החג לה ומותרת לילך לבית אביה
משהגיע הפסח:

רפא

דיני הנודר הנאה מחבירו ובו לד סעיפים:

א ראובן שאסר נכסיו על שמעון או שאסר עצמו
ממנכסי שמעון הנאסר אסור לעבור על שדרה
האחר מ אפילו בבקעה בימות החמה שאין בני אדם
מקפידין על דריסת הרגל שבה ואסור לשאול ממנו כל
כלים שבעולם ואם לא נדר ממנו אלא מאכל אינו אסור
אלא לאכול משלו אמר הנאת מאכלך עלי אסור לאכול
משלו ואסור ללעוס חטים ליתן על גב מכתו אבל לשאול
ממנו נפה וכברה מותר אמר הנאה המביאה לידי מאכל
עלי אסור לאכול משלו ומותר ללעוס חטים וליתן על
גבי מכתו ואסור ליהנות ג בכל דבר שמשבירין ביוצא בו
ומה שאין משבירין כיוצא בו מותר אם אין בו שיבות מאכל
אבל אם ישבו שיבות מאכל בגון נפה וכברה ואפי' שק
לחביא בו פירות וחמור להבי עליו פירות וכסוס לרכוב
עליו לבית המשתה ושבעת לחראות בו בבית המשתה
ולעבור דרך שדחו לבית המשתה אעפ' שאין משבירין
כיוצא בו אסור וכן אסור לקנות לו צרכי סעודה ד
וכן אסור להחם ידיו בכבר שלו:

כפי' ירושלמי ועם"ק ל' ירושלמי סנה סס ה קרדום שמכעי כו ענים לכסל כו מלכל מקרי
מלאם שמכיאם לידי מלכל לכל קרדום שמכעי
כו מותר לסחול לו: ב המודר

לשמעיין נכנר שלו תמיד לי אל לא דכיית שלמי לא מצעיה שלא כדרך שן נכנר שלו יכול לקנות
שן נכנר שמא לסנר נם כשעה שלכל כשלא שכלם כשלא כשלא לידי מלכל שלא כשלא לידי מלכל כוף
נעשה שמשמיש זה ואולי כיון לא"ם: ה קרדום כו' אולי שלא לידי כירושלמי ר"ש אין כן המודר לעשות לו כלום
שלא שמא לכל שכלם שלכל לשמים (כלומר לשלשה) ונקדרו לסנר לשמן ולדרך לקנות נרכה (כלומר מצעיה) ולכנור נרכה נשיגו כו' ול"ל
דקרדום שמקעין כו נרע שלי לפי שהוא שלכל כשלא שלכל ושלקנו שם ש"ם לכל כשלא כל עניה שלקן שלכל לכל כוף
ונקדרות ונשלוין שיכה שלכי שלכל שלכר שלכל בקדרות וכוף ונשלוין ושלכן כשלכתי שלא שכוכנו ל

ב המודר הנאה מחבירו יכול לפרוע חובו ואפי׳ היה לו משכון ביד המלוה ופרע זה בשבילו ינטל המשכון צריך להחזירו ללוה הנאסר ויכול לזון את אשתו ובניו ועבדיו ואפילו הכנענים אבל אסור לזון בהמתו בין טמאה בין טהורה ואסור ללמדו מקרא בין שמותר ליטול שכר עליה והוא מלמדו חנם נמצא שמהנהו אבל מלמדו מדרש הלכו ואגדות והוא שלא

ואמר הנאסר לאוסר שילמדנו והאידנ׳ שמותר ליטול שכר אף על המדרש הכל אסור אבל ללמד את בנו אפי׳ מקרא מותר ומותר לשמשו בבוס של בית האבל ובכוס של בית המרחץ

סנה

ג ראובן שאסר נכסיו על שמעון אסור להשיאו בתו קטנה או נערה לפי שעדיין הוא ברשותו והרי מוסר לו שפחה לשמשו ואם נכסי שמעון אסורין עליו מותר לשאה בתו אף על פי שפשטו מחיוב מזונותיה ומחזיר לו אבידתו בין שנכסי בעל אבידה ובמקום שנוטלין שכר על החזרת אבידה אם נכסי בעל אבידה אסורין למחזיר אסור לו לקבלו אלא מחזיר לו בחנם ואם נכסי מחזיר אסורין על בעל אבדה אינו רשאי להחזיר לו בחנם ואם נכסי שניהם אסורין זה על זה אינו יכול לקבל השכר שאם כן הוא מהנה ולא להניתו שאם כן הוא מהנה אלא יפול השכר להקדש:

ד ראובן שאסר הנאתו על שמעון והלה שמעון יכול ראובן לינכס לו לבקרו ובמקום שנותנין שכר למי שיושב אצל החולה לצוות לו לא לאישב אצלו אלא מבקרו מעומד ואם אין דרך ליתן שכר לרופא יכול לרפאתו אפי׳ בידים אפי׳ אם יש רופא אחר שירפאנו אבל אם דרך ליתן שכר לרופא לא ירפאנו בחנם ולא ירפא לבהמתו אפילו אם אין דרך ליתן שכר לרופא אבל יכול לומר לוסם פלוני עשבה והוא יעשנה ואם אינו יודע לעשות והיא תמות אם לא יעשנה מותר המדיר לעשותו ואם מת יכול להביא ארון ותכריכין ואם חלה בן שמעון יכול ראובן לינכס לו ולישב עמו ולבקרו ואם נכסי שמעון אסורין על ראובן כל שהדירו שמעון מנכסיו וחלה שמעון אין נכנס ראובן לבקרו אבל לא מיושב אין חלה בנו אינו נכנס כלל אלא שואל גלין בשוק ויכול ראובן להעיר לשמעון הנאסר בין עדות מכון בין עדות נפשות:

ה ראובן שאסר הנאתו על שמעון יבול לישן (עיין) במטה קטנה בימות החמ אבל לא בימות הגשמים

ו מפני שהוא מהנהו בגדולה מותר בין בימות החמה בין בימות הגשמים ורוחץ עמו באמבטי גדולה אבל לא בקטנה מפני שמהנהו שמוביח עליו חמים ומזיע

ז יכול לפרוע חובו ואפי׳ ונ׳ כם ומתנם

ח יכול כו׳ קייכו דוקא סלא מדעתו כ״ל הר״ן ומיהו כ׳ כפי׳ ר״ן וכן פשוט בפוסקים סכתב ז״ס וכ״מ ור״ת ורמ״ם ועוד דלפרוע מכוח כתבו כשטר לו מעכשו כיון שהו מוכן ביוד דלא אמר הכן מלא במוכנות שהיו וכיוצא בו כתוב בע״פ וכן כרמב״ם בפ״ה מ״ל ס״ק ס״ב ס״ק נ׳ וכתב עוד בכ״מ מיהו כשהמוכר פוסק שלא יכוף לוחו לפרוע מ״מ מיהו חייב להחזיר לו מעכשו בשכם שלא פסק עם מי שמכון יכול לפרוע במודר ובמוחזק שהיה כשטר מעכשו דוקא שהיה מוכן בעדו ויחזיק במעכשו לעצמו ולא יכנו לכוף לכרכי שהקנה שלא יכוף לוחו לפרוע מ״מ חייב להחזיר לו מעכשו בשכם שלא עם שהקנה כן אם במודר נראין הדברים לפרוע להחזיר לכוף בשכם וק״ל ועל כ״ל ס״ק ס׳: ז נראין להמיר כו׳ אפי׳ חייב המלוה לוחקו לפרוע מחרים דסיים הלוה מחייבים נמוחלו לו כ״כ בהגהות כש״ג ר״ס קכ״ט: ח ויכול לזון כו׳ ועי״ש במודר מהכרי שלא לתת לפם מזונות בשיש לו ועוד שיש יכולים לנמנם להחזירם מעיקרא ויכיס לו לחוור על בפתים: ט אבל אסור לזון בהמתו אפי׳ בחרים כדי לבטלה אסור מעלה בחרים ום״ל בהגהות נעורה: י ליטול שכר עליה כי לית ס״ל רש״ס: יא בכוס של בית המרחץ ולוה על המודר ואמנם לית ליה בכאן כל כך: יב ויש חולקין וס״ל דהכא הוי עכ״ל המדרש אסור כיון בהכי בכל בשכר מוכר וקנ״ל דלית ליה לחי׳ ס״ל דלמדנו מוכר מיהו הכי בכוס שכיח אסורי׳ זה עיקר אסור בכל ענין בהנאה שלוה וכ״ה בעשי׳: יג ואת״ל כו׳ ואם בכוס שברה מרשותו בכל מילי דלקיורו מכחים לעשות למודר כלעיל מהקל״ס ס״ב ס״ג אין זה בלוה בשאילה מוכח מעצמו ס״ל שמודר אסור כל הנאה לעשות כך וכך יבא ויעשה אבל לעשות שלוחו בפירוש אין לומר לו כל בשלוחי קולי יבא ולאדכי אסור כיון דכל מוכיח קאמר ד וכ״ל סעי׳ ק׳: יד בכל לבר מנוח מהמר דוקא לבר מנוח וכ״ב ירושה ואבילות ב״ח וכתב בעשי׳ דהמר מנוח כיון דהמנוח הוא לא בהנית ליה בחייו ואיכא עוברת על לאחרון מרי ברמ״ם: טו מותר לישא בתו קטנה ונערה: טז אלא מחזיר לו בחנם ואם נכסי מחזיר אסורין על בעל אבדה אינו רשאי להחזיר לו בחנם ואם נכסי שניהם אסורין זה על זה אינו יכול לקבל השכר שאם כן הוא מהנה ולא להניתו שאם כן הוא מהנה אלא יפול השכר להקדש:

ד ראובן שאסר הנאתו על שמעון והלה שמעון יכול ראובן לינכס לו לבקרו ובמקום שנותנין שכר למי שיושב אצל החולה לצוות לו לא לאישב אצלו אלא מבקרו מעומד ואם אין דרך ליתן שכר לרופא יכול לרפאתו אפי׳ בידים אפי׳ אם יש רופא אחר שירפאנו אבל אם דרך ליתן שכר לרופא לא ירפאנו בחנם ולא ירפא לבהמתו אפילו אם אין דרך ליתן שכר לרופא אבל יכול לומר לוסם פלוני עשבה והוא יעשנה ואם אינו יודע לעשות והיא תמות אם לא יעשנה מותר המדיר לעשותו ואם מת יכול להביא ארון ותכריכין ואם חלה בן שמעון יכול ראובן לינכס לו ולישב עמו ולבקרו ואם נכסי שמעון אסורין על ראובן כל שהדירו שמעון מנכסיו וחלה שמעון אין נכנס ראובן לבקרו אבל לא מיושב אין חלה בנו אינו נכנס כלל אלא שואל גלין בשוק ויכול ראובן להעיר לשמעון הנאסר בין עדות מכון בין עדות נפשות:

ה ראובן שאסר הנאתו על שמעון יבול לישן (עיין) במטה קטנה בימות החמ אבל לא בימות הגשמים

ו מפני שהוא מהנהו בגדולה מותר בין בימות החמה בין בימות הגשמים ורוחץ עמו באמבטי גדולה אבל לא בקטנה מפני שמהנהו שמוביח עליו חמים ומזיע

כא א סף

ומוזע עמו לג אף בקשנה לב ומיסב עמו במטה ואוכל
עמו על השלחן אבל לא בקערה אחת שמא יאכל
מחלקו לג ואם דרך שבעל הבית חוזר וממלא הקערה
לאחר שאכלו כל מה שהיה בו מותר:

רין ור"ל ב (ו) ואם מתחילה כל כך בקערה שמותר חוזר לכעל
בית מותר)

אם היו שניהם חופרין בגרם ביחד לא יחפור בשורה
הקריבה לו מפני שמהנהו לד שמרפה הקרקע לפניו
אבל ברחוק ממנו מותר לה ולא ימבור לו ולא יקבר
ממנו ולא ישאילנו ולא ילוונו ולא ישכנו ולא ילוה ממנו:

ו המודר הנאה מחבירו ויש לו מרחץ ובירה הבד
מושכרים בעיר אם יש בהם לו תפיסת יד אסור אם
אין לו בהם תפיסת יד לו מותר לה אבל אם אסרו עליו
בפירוש חל האיסור גם עליו:

ז לט המשביע חבירו ואח"כ הודיעו את השוב מנכסיו
מ לא חל איסור על הבית שהשכיר לו ואם פירוש
הבית בפירוש מ"ם (ו) שחלה האיסור גם עליו מב ויש
שאפילו אם פירשו בפירוש אינו יכול לאסרו בלשון קונם
אם

ג סדעו כמור

לא אף בקטנה דבזיעה כעלמא ליכא תוספת חום: לב
ומיסב עמו במטה קטנה אף כ"ש ונלע"ד אין חילוק מאן
מנלן ויאכול עמו על השלחן ולא חיישינן שמא יאכל מחלקו
מסתמא סובלים זה את זה כשמכניסים שלוכלין על שלחן ה"ה בשר וחם
גבי חם ד"מ ועי"ל פ' ב"מ ק': לג ואם דרך כו' מוקי לפי
יכול יותר ממכירו ה"ל כמקח דבעלמא דכי כותבים לפם כל שבעה:

לד שמדמה הקרקע לפניו וכתב לו לחרוש מחדש: לה ולא
ימכור כו' לגוים לפי שלא יקנה וכן לא יתן לגוי ולא יוכיח גוי שמא
להפסיד ולעות ס"ם ופרשה כתב ולא ימכור ולא יקנה ממנו ר"ל וכיצד
מיבעי ליה דכתיב בר"ם דכל עכ"ל ולא דקאי אתם דאפי' לכל ישראל
לא מיבעי אי משום נזיר אלא בוכיח מיבעי אי משום לכם דאפי' לכל עכין
הטור לקמן ס"ל כן וכ"כ הר"ן בהדיא ריש פ"נ ע"ב גם בעטו לא כיון
יפה שכתב ולא ימכור לו שמא יוציא לו ויכהו וכן לא יקח ממנו ממה
יקח ביוקר ויכהו עכ"ל ולפי' לעיל דאפי' מיכו מוכיחו במכירה אסור
משום גוזל וק"ל: לו תפיסת יד דמקנה בשיטת ס"ם ופרש"י
והרמ"ה דכיון שמסוכר קצלו לתת מכיון שם בכלל שכה וכה וכן פירש
שמיכו כולהו חלק יהוע כרישם המרקע אלא כיון שלקח מהן כולהו דבר קנוי בכלל שכה
והרמב"ם ופסק"ר מפרשים דכיון שלקח מן המוכר כשהוא מוכיר אלא דמי משכירות
בלבד ולא כשאר לו בנגוף המרקע משום חיוב וכדלקמן בסי': לז אות
לפי שלין דעתו על מה שמכיר וכתפלק ממנו: לח אבל אם פירש
כתב הרשב"ם בל"ט דאפי' פרש"י והרמ"ה דלקמן כתבו לייחב הא דאמרינן כב"מ נכי דין דשכח
שם לין לו תפיסת יד מיהר דאפי' כיון שמסוכר ופסק ר"ם בשמתפין והרמ"ה דלקמן
כשאסור לתוך דעל שכוכר כולו לאחר ולכן
כשאסור לתוכו אלא כל מקום שהמוכר כללו משום לכיון דקונם מפקיע מידי שיעבוד אלא
לאו כל שיכול דכיון דלא שתייר ליה שיעבוד דשוכר כשהוא בתוכו לא מסתלק אלא מסתלק הוא כתוכו וכן מפיק הרשב"ם בשכ"ה
כרלה בכון: לט המשכיר בית לחברו ולין לו תפיסת יד: מ לא אלא לפי שלין דעתו עליה שהשכיר וכשתלק עמהן: מא
לא כן משמע בהדיא ריש פ"ב דב"ב ופסק"ר ת"כ ע"ש ובשמתפין כרלה שכתב הרמב"ם
לפי שלין דעתו על מה שמכיר ר"ת ונ"ל דלא כתב הרמב"ם אלא לפי שלין דעתו על מה שמכיר ולא על מה שלא מכר
ולפי זה לא כתב הרמב"ם אלא לפי שלין דעתו על מה שמכיר ולא על מה שלא מכר ולא כתב הרמב"ם
כתב הרמב"ם בשם ר"ת דכיון שמסוכר לתוכו אלא כל מקום שהמוכר כללו ולא כתב הרמב"ם
מב נ"ל שפי' כן כתב הרשב"ם ה"ט ומיהו מוקי בקונם דכיון דלא כתב הרמב"ם
כתב הרשב"ם בשם ר"ת דכיון שמסוכר לתוכו אלא כל מקום שהמוכר כללו ולא כתב הרמב"ם
כתב הרמב"ם בשם ר"ת דכיון שמסוכר לתוכו אלא כל מקום שהמוכר כללו ולא כתב הרמב"ם
כתב הרמב"ם בשם ר"ת דכיון שמסוכר לתוכו אלא כל מקום שהמוכר כללו ולא כתב הרמב"ם
מג נ"ל שפי' כן כתב הרשב"ם ה"ט ומיהו מוקי בקונם דכיון דלא כתב הרמב"ם
כתב הרמב"ם בשם ר"ת דכיון שמסוכר לתוכו אלא כל מקום שהמוכר כללו ול

ומ"ל הקונם כלי כיון דלמי להקדש אפקיע מידי מיעבוד וכן כרש"י מדברי הט"ו סי' ולענין לישב כרש"י דברי הר"ן והרא"ש שהבאתי בש"ך ס"ק ל"ח נכונים ומעתה מדברי התוספת לנדרים נראה דס"ל כהמחבר סק"ג לענין לקנות בכל ענין וגם להרמ"ה ושוה מותר בקונם בכל ענין ס"ל כפי' תיעב להמחבר ס"ק כשלוה על מחר כלומר הם רוב הפוסקים והר"ן והריב"ש לסמוך עליהם בין שיכון לוסר על השוכר ס"ל המחבר שהשוכר הוא בקונם כן כ"ל מכל גלוי כי להמחבר בקונם קפ' לפר נכסי השועבדים לשלם וכדעת הר"ן והפוסקים לקונם בקונסת הנוף דמי ומפקיע מידי מיעבוד ומיהו בתב הר"ן בכתובות ה"פ למעשי ומיהו כרמים דמשמע הר"ן ליה על דמשמעין ליה מכדברי הט"ו ומכ"ש ס"ל כמ"ש בסי' זה ועיין בש"ך ס"ק קי"ז:

מג אם לא אמר בלשון חקדש ממש ושוכר יכול לאסרו דהא פירותיו הם וממשכן דינו כמשכיר ובעל משכונה דינו בשוכר: (כן כרמים שם)

מד המשכיר אינו יכול לחזור ולומר לשוכר שלא יתן שכר לאחר אלא אם כן התנה בשעת השכירות שלא יעשה מלאכה לאחרים:

מה הנותן טבלא לאומן לצייר ואמרה על בעל הבית אחר שציירה קורם שפרעו מותרת הנותר הבאה מחבירו יכול המדיר לומר לחבירו פלוני מודר הנאה ממני ואיני יודע מה אעשה והחבירו נותן לו וחוזר ונוטל מהמדיר אם ירצה המדיר לפרעו (אף לכל לוס מחויב לפרעו) וכן אם היה למודר בית לבנות גדר לגדור שדה לקצור יכול לומר לפועלים פלוני מודר הנאה ממני ואיני יודע מה אעשה הם עושים עמו ובאים ונוטלין שכר מהמדיר אם ירצה המדיר לפרעם אף וכן מותר לומר כל הזן לפלוני או עשה עמו אינו מפסיד אבל אסור לומר בל השומע קולי יזון לפלוני דכיון שהוא לשון ציווי הרי הוא כשלוחו וכן אסור לומר להבירו אם תזון לפלוני לא תפסיד דכיון שאומכן ליחיד נרא כשלוחו

מו היו מהלכין בדרך כא ואין לו מה יאכל נותן לאחר לשם מתנה והלה מותר בה ואם אין עמהם אחר מניח על הסלע ואומר כך חרי הוא מופקר לכל מי שירצה והלה נוטל ואוכל בד"א בנותן לאחר לשם מתנה בסתם אבל אם אמר להבירו להעודה נתונה לך במתנה ויבא פלוני שהוא אסור בהנייתי יאכל עמכם בעודה הרי זה אסור ולא עוד אלא אפילו נותן לו סתם וחזר ואמר לו רצונך שיבא פלוני ויאכל עמכם אם הוניח סופו על תחלתו שלא נתן לו אלא ע"מ שיבא פלוני ואכל אסור כגון שהיתה סעודה נדולה והוא רוצה שיבא אביו או נבו וכיוצ בהם שהם אסורין בהנייתו לאבי מסעודתו שחרי סעודתו מוכחת עליו שלא נמר להקנות וכן כל

ביוצא בזה

מז מי שנשבע או נדר שלא ירד עם חבירו יכול לכתוב לו כתב

תלמ"ס כלל ל"ב (ס' י')

טור ופוס'

טז וכפו כסף משנה

עד כאן לשון הרא"ש פ"ק דיבמות סי' כ"ב ומה"ר יקר ס"ק ל"ו

תלמ"ס שם ס"ק כ' (ס' ס"ב) כסף ת"ל כ"ב ס"ק ל"ב

תלמ"ס כלל ל"ב (ס' י')

טור ופוס'

טז וכפו כסף משנה

תלמ"ס שם ס"ק כ"ג וכ"ד הנלוכ"ם ומכ"ש הטור

מ"ל הקונם כלי כיון דלמי להקדש אפקיע מידי מיעבוד וכן כרש"י מדברי הט"ו סי' ולענין לישב כרש"י דברי הר"ן והריב"ש שהבאתי בש"ך ס"ק ל"ח נכונים ומעתה מדברי התוספת לנדרים נראה דס"ל כהמחבר סק"ג לענין לקנות בכל ענין וגם להרמ"ה ושוה מותר בקונם בכל ענין ס"ל כפי' תיעב להמחבר ס"ק כשלוה על מחר כלומר הם רוב הפוסקים והר"ן והריב"ש לסמוך עליהם בין שיכון לוסר על השוכר ס"ל המחבר שהשוכר הוא בקונם כן כ"ל מכל גלוי כי להמחבר בקונם קפ' לפר נכסי השועבדים לשלם וכדעת הר"ן והפוסקים לקונם בקונסת הנוף דמי ומפקיע מידי מיעבוד ומיהו בתב הר"ן בכתובות ה"פ למעשי ומיהו כרמים דמשמע הר"ן ליה על דמשמעין ליה מכדברי הט"ו ומכ"ש ס"ל כמ"ש בסי' זה ועיין בש"ך ס"ק קי"ז:

מג אם לא אמר בלשון חקדש ממש ושוכר יכול לאסרו דהא פירותיו הם וממשכן דינו כמשכיר ובעל משכונה דינו בשוכר: (כן כרמים שם)

מד המשכיר אינו יכול לחזור ולומר לשוכר שלא יתן שכר לאחר אלא אם כן התנה בשעת השכירות שלא יעשה מלאכה לאחרים:

מה הנותן טבלא לאומן לצייר ואמרה על בעל הבית אחר שציירה קורם שפרעו מותרת הנותר הבאה מחבירו יכול המדיר לומר לחבירו פלוני מודר הנאה ממני ואיני יודע מה אעשה והחבירו נותן לו וחוזר ונוטל מהמדיר אם ירצה המדיר לפרעו (אף לכל לוס מחויב לפרעו) וכן אם היה למודר בית לבנות גדר לגדור שדה לקצור יכול לומר לפועלים פלוני מודר הנאה ממני ואיני יודע מה אעשה הם עושים עמו ובאים ונוטלין שכר מהמדיר אם ירצה המדיר לפרעם אף וכן מותר לומר כל הזן לפלוני או עשה עמו אינו מפסיד אבל אסור לומר בל השומע קולי יזון לפלוני דכיון שהוא לשון ציווי הרי הוא כשלוחו וכן אסור לומר להבירו אם תזון לפלוני לא תפסיד דכיון שאומכן ליחיד נרא כשלוחו

מו היו מהלכין בדרך כא ואין לו מה יאכל נותן לאחר לשם מתנה והלה מותר בה ואם אין עמהם אחר מניח על הסלע ואומר כך חרי הוא מופקר לכל מי שירצה והלה נוטל ואוכל בד"א בנותן לאחר לשם מתנה בסתם אבל אם אמר להבירו להעודה נתונה לך במתנה ויבא פלוני שהוא אסור בהנייתי יאכל עמכם בעודה הרי זה אסור ולא עוד אלא אפילו נותן לו סתם וחזר ואמר לו רצונך שיבא פלוני ויאכל עמכם אם הוניח סופו על תחלתו שלא נתן לו אלא ע"מ שיבא פלוני ואכל אסור כגון שהיתה סעודה נדולה והוא רוצה שיבא אביו או נבו וכיוצ בהם שהם אסורין בהנייתו לאבי מסעודתו שחרי סעודתו מוכחת עליו שלא נמר להקנות וכן כל

מז מי שנשבע או נדר שלא ירד עם חבירו יכול לכתוב לו כתב

(כג לו) לדבר עם אחר והוא שומע:

טעמי המנהגים סי' ס"ח יא °אם אסר ספרו על חבירו כד אסור ללמוד בו:
יב °המודר הנאה מחבירו כה אסור בגיהלתו כו
ומותר בשלהבתו סנ"ב
סי' ס"ח בהגהות כ"ד °המודר הנאה מחבירו המודר הנאה מחבירו מותר
בכל סי' סה יג תוקע לו תקיע של מצוה: לשחוט לו כז כדמיתי כרישא
כה °המודר הנאה משופר לכל לא מסוכנת: (מכ"ם
כו מותר לתקוע בו זה כסה לקמן מוער)
כפול סי' רלו תקיעה של מצוה °המודר
סכ"ו הנאה ממעין טובל בו טבילה של מצוה בימות הגשמים
אבל לא בימות החמה:
טעמי המנהגים (סי' תסמ"ו) יד °הנודר הנאה מחבירו ונתן לו לולב לצאת בו על מנת
שיחזירנו ביום שני כט יצא אבל ביום ראשון לא יצא:

רכב מי שחתנו מודר הנאה ממנו ורוצה ליתן נעות לבתו ובו סעיף א׳:

ל' רמב"ם סוף א המודר מחתנו °והוא רוצה ג לתת לבתו מעות
פ"ו מה' נדרים כדי שתהא נהנית בהם ומוציאה אותם בחפצי הרי
זה נותן לה ואומר לה הרי המעות האלו נתוני לך במתנה
ובלבד שלא יהא לבעליך רשות בהן אלא יהיו למה שאת
נותנת לתוך פיך כ או למה שתלבשי וכוצא בזה ואפי'
אמר על מנת שאין לבעליך רשות בהם אלא מה שתרצי
עשי בהם לא קנה הבעל ומה שתרצ' תעש' בהם אבל אם
נתן לה מתנה ואמ' לה על מנת שאין לבעליך רשות בהם
ולא פירש שתהא המתנ' הואת לכך ולכך או למה שתרצ'
תעשה בהם הרי זה יקנה את הבעל לאבול פירותיו
ע"כ ודבר זה אסור שהרי הוא אסור בהנית °חותנו נ ולא
קו' ורמ"ם וטור וסמ"ע °ראפילו באומר לה על מנת שאין לבעליך רשות בהם
נרמכ נסמנו ומה שתרצי תעשי בהם קנה הבעל ואסור בהם:

רכג דין המדיר בנו מלתלמוד תורה ובו ד' סעיפים:

טור נס' רמב"ן א המדיר עצמו מהנאת בנו °כדי שלא יתבטל הבן
ורמ"ם וכ"ל מלימודו בשבילו ג מותר הבן לשאלות לו
רמב"ל ורן חבירת של מים ולהדליק לו את הנר ולצלות לו דג קטן
ב וכן מותר לקנו' לו מהשוק מה שצרי' אם הוא אדם שאין
דרכו לקנו' בעצמו או אם היא אשה שהדירה את בנה:
רמב"ם פ"ה ב °האומר לבנו הרי את אסור בהנאתי או שנשבע שלא
מי"כ דין ו יהנה בו אם מת ירשנו אסר עליו הנאתו ופירש בין
בחיי בין במותי אם מת לא יירשנו: (ע"ל סימן רל"ו)
רמב"ם סה דין ג °אסר בנו בהנאתו ואמר אם יהיה בן בני זה תלמיד
ז חכם יקנה בני זה הנכסי כדי להקנותם לבנו הרי זה
הבן אסור בנכסי האב ג ובן הבן מותר בהם אם יהיה
תלמיד חכם כמו שהתנה:
סה דין מ' ד °זה הבן אסור בירושת אביו ד אם נתן ירושת אביו
לאחיו או לבנו הרי זה מותר ובן ה אם פרעה בחובו
או בכתובת אשתו וצריך להודיעם שאלו נכסי אבי
שאסרם עלי:

רכד מי שאמר נכסיך עלי חרם ובו סעיף א׳

א ראובן שאמר לשמעון הריני עליך חרם או הרי את
אסור בהנאתו ראובן מותר בהנאת שמעון ושמעון
אסור בהנאת ראובן ואם אמר לשמעון הרי אתה עלי חרם
ראובן אסור בהנאת שמעון ושמעון מותר בהנאת ראובן
הריני עליך חרם ואתה עלי שניהם אסורין ליהנות זה מזה
ומותרים

נג לו לדבר עם אחר והוא שומע: סמכינן להקל אפי' שמיע' לו שמיע' מיעוט אחר בכך כלום כיון שלא כיוון להשמיעו אבל אם כיוון להשמיעו אפי' שמיע' לו שמיע' מיעוט אחר כיוון שמדבריו כלפי מותו הוים לו יפה עסק כ"כ בסמ"ק בסמ"ק הנ"ל: נד אמור כו' ול"ל לאודר בכלה מזמור לקמן דמותר בתקיעת מצוה משום דאמרי' לו ליסכון כיתכו בכלה כיון שיש לבסכיר בפרו וזה לעולם בכלה הו בכלה: נה אסור בגיהלתו ע"ל סי' קמ"ה ס"ק ג':

נו ומותר בשלהבתו פי' מותר לבדליק בר בשלהבתו דלין בה מעשה: נז כלמה בדילם מבה מותר מקלקל אבל לא במסוכנת משום מקלקל ועי"ל סי' ס"ק ד': נח מותר לתקוע בו כו' משמע מפ' הרוש ועמש"ל סי' קמ"ה ס"ק ג' ובמ"א שם ס"ק ו' בתב המודר בכלה מזמור לבדם לאחר תקוע בו וזה משמע אבל הרוש ועמש"ל לא בתב כן ובמ"ב שם ס"ק ג' ולעיין בלבה בביאור בכ"מ בסי' מלקוטי הסופרים בזה ובפרק דבשעה"ד בתק יכול לתקוע אפי' בשעמו ועי"ש: נט יפה למצוה לאו לעיכובא כיתכו אבל כיום לשמעו לא יפה לבשין ולקחתם לכם משלכם ולא משל לילורי בכלה וכ"כ בה"ל בסי' תרמ"ט ס"ב ע"ש: דין המודרים בהכלה אם מבטלין לזימון בתקבר בסי' ס"ם ס"ק ג' ע"ש:

רכב

א לתת לבתו מעות אבל אם רוצה לתת לה מזונות אע"ג לא כלום לפי שאין לבעלה זכות בהם אפי' בשם שאדני זן אשתו וכבין המודר כבמה כדלעיל סי' רכ"ח ס"ב כ"כ והכי מוכח בהמרוכי:

ב אם לתת שלשים כו' כתב הפרישה ס"ג ס"ע מ' ל"ל אלא המעות אלמא כתוב לך ע"מ שתקיים לוכל ולוכשת ול"ל ס"ל ע"מ שאין לבעלך רשות בהן אבל אם לא כתב כלום אלא נתן לה מעות ולא אמר כלום אפי' הכי אין לבעלה רשות בהן פי' טו"ה דיזכה בהם בעל ויפרע ב"מ לבני' כתב הרמ"א בהדיא דקי"ל כן: ג ואם לתפי' כן כיון דאיכא מאכיר בפני' לבורך מה בתבה לה ב"ד הוי כאלו בתבה לכל הכר ובגולא מבב ע"מ שאין לבעלך רשות בהן ב"ד בר קבה אוהב שבעל דיה לפשה כיון שבעל וכ"ש ע"ם ס"ם ס"ק ס"ם אם שאכר בספר פרישבה ולא הב ס"ק ס"ם וכתב הב"ח בכרמ' בשלונה דרבוותא לעיכון כדרים הולכין לאומרן ובבי מאוכח קולא לבתבע-קומרא לבוזבת ומי שמוזוק המע"ה:

רכג

א מותר אבן כו' דאפשר אע"ג דזרי כיהלי לכ בכו כיטול קרקע כ כלא מלדים וכ' בפרישה לבסכר זו אפשר בשלה בקדיר הכא מבבו אבני שלישו עושק בקדירה אסור לבשוק לו אפי' לבני' ז"ל בלא בסרמ"ם וכ"ב פ"ב דדיבו במדיר בבו מבבו ו אם לא מוכיר אבני שלישו עושק בקדירה ואסור לבשוק לבבו שום דבר:

ב וכן מותר כו' דכיון שהוא אדם אשון מותר לבקות לקבות בעצמה לבן אפי' לאשתו דבסי' לא הדירוהו: ג וכן בבן מותר כו' משמע שם לא יהיה בן הבן נם שבן אסור וכן בכיון ס"ב כ"ל בסמ"ג וכ"כ בב"ח ם"ל להרמב"ם דכיון שאמר שם יהיה בן בני ב"ב בו' ל' בשלא פי' שם לא יהיה ב"ח בנם הוא יהיה מודר מבבו בו' הבן אבל בבסף מבבה ופיבסה פיבשו דהא אוקי' לקבויים שם לו ולא יובל מבו ו לשאר אבל מודר בבן אע"ג דקי"ל מותר ל' קרוים שם לו ולא יובל מבו ו לשאר ע"ם הבשלה וצריך להודיעו שזה מאכן לא לבבין לא יהן כלל דאין לך בבסף יותר מזה ואם אין לו מה יאבל מותר לו ללות וב"ח בין וכפרישה משלקו אין הירוש אבל אם יש לו אסור אלא יהן ליורשי שאר ואם אין לו יורשים יהן לבדקה ול"ל להודיעו לבדקה זה מאכן אבל מיהו רשאי לשבדו ולשבלבו לים ול"ל מבוה לבזבו בזה לישן לבדקה עכ"ל בקבדים וביין בפ"ו סי' ס"ם ס"ה וכפרישה וב"ח בשבו דה"ה שם בתן לו אין פרע כו דון לישבר מותר ולא קאי בשיעו כדר אבל אבל לבשאלה אסור ע"ם שהשיבו בזה: ה אם פירש כו' כרשה לשמעון לאוסר לעיל סי' רכ"ח ס"ק בפרישה חוב כרור לו מעבון ה"ה שבח וכן מעמ' מדברי סר"ן בכ"ל דלעני ולא"כ מיירי שבח בקוב בע"ב וכה"ג שהיבו חוב כרור: כאו

רכה א כמו כ"ם כו' סי' יט מהרי"ק שורש קכ"ב כתב"ס ובכל מכתבי דורו פסק"ד ס"ק ב' סעיף ד' ובכל זאת נראה לי שאין לחלק בין מלקי עכ"ם ומסיתים לעכו"ם ומסיתים לישראל ומשום הכי כתב הרמ"א בסעיף ב' ובכל מקום נוהגין לעשות כן וכ"כ הב"ח סי' קנ"ג סק"ב: ב ומ"ש כו' כדאיתא בפ"ק דב"ק דף י"ג ע"ב ובפ"ב דב"ק דף כ"ז ע"ב ובפ"ב דע"ז דף כ"ו ע"ב ובכל הני דינים לא מקרי מלוקה ומותר כללקמן סי' רכ"ז וכ"כ מהרש"ל פ' שור שנגח את הפרה סי' ל"ב וכן כתבה עיקר כנ"ל:

ג ומ"ש שם בהגה"ט כו' עיין בח"מ סוף סי' שמ כדברי הר"ב:

רכה א מיהו כלוס שמין לדם לענין דבר שמיכו שלו עד מכירו וע"ל סי' ל"ו:

רכו א שם יש בו דין מלוקה כיון דמותר לעמוד על ד' אמות לכל מ"ד בסי' שמ"ה סעי' ב' ובסי' שמ"ו סעי' ב' ובסי' שמ"ז סעי' ב' ובסי' שמ"ח סעי' ב' ובסי' שמ"ט סעי' ב' ובסי' שנ"ב סעי' ב' ובסי' שנ"ג סעי' ב' ובסי' שנ"ד סעי' ב' ובסי' שנ"ה סעי' ב' ובסי' שנ"ו סעי' ב' ובסי' שנ"ז סעי' ב' ובסי' שנ"ח סעי' ב' ובסי' שנ"ט סעי' ב' ובסי' שס סעי' ב' ובסי' שס"א סעי' ב' ובסי' שס"ב סעי' ב' ובסי' שס"ג סעי' ב' ובסי' שס"ד סעי' ב' ובסי' שס"ה סעי' ב' ובסי' שס"ו סעי' ב' ובסי' שס"ז סעי' ב' ובסי' שס"ח סעי' ב' ובסי' שס"ט סעי' ב' ובסי' שע סעי' ב' ובסי' שע"א סעי' ב' ובסי' שע"ב סעי' ב' ובסי' שע"ג סעי' ב' ובסי' שע"ד סעי' ב' ובסי' שע"ה סעי' ב' ובסי' שע"ו סעי' ב' ובסי' שע"ז סעי' ב' ובסי' שע"ח סעי' ב' ובסי' שע"ט סעי' ב' ובסי' שפ סעי' ב' ובסי' שפ"א סעי' ב' ובסי' שפ"ב סעי' ב' ובסי' שפ"ג סעי' ב' ובסי' שפ"ד סעי' ב' ובסי' שפ"ה סעי' ב' ובסי' שפ"ו סעי' ב' ובסי' שפ"ז סעי' ב' ובסי' שפ"ח סעי' ב' ובסי' שפ"ט סעי' ב' ובסי' שצ סעי' ב' ובסי' שצ"א סעי' ב' ובסי' שצ"ב סעי' ב' ובסי' שצ"ג סעי' ב' ובסי' שצ"ד סעי' ב' ובסי' שצ"ה סעי' ב' ובסי' שצ"ו סעי' ב' ובסי' שצ"ז סעי' ב' ובסי' שצ"ח סעי' ב' ובסי' שצ"ט סעי' ב' ובסי' של סעי' ב' ובסי' של"א סעי' ב' ובסי' של"ב סעי' ב' ובסי' של"ג סעי' ב' ובסי' של"ד סעי' ב' ובסי' של"ה סעי' ב' ובסי' של"ו סעי' ב' ובסי' של"ז סעי' ב' ובסי' של"ח סעי' ב' ובסי' של"ט סעי' ב' ובסי' שלא סעי' ב' ובסי' שלא"א סעי' ב' ובסי' שלא"ב סעי' ב' ובסי' שלא"ג סעי' ב' ובסי' שלא"ד סעי' ב' ובסי' שלא"ה סעי' ב' ובסי' שלא"ו סעי' ב' ובסי' שלא"ז סעי' ב' ובסי' שלא"ח סעי' ב' ובסי' שלא"ט סעי' ב' ובסי' שלב סעי' ב' ובסי' שלב"א סעי' ב' ובסי' שלב"ב סעי' ב' ובסי' שלב"ג סעי' ב' ובסי' שלב"ד סעי' ב' ובסי' שלב"ה סעי' ב' ובסי' שלב"ו סעי' ב' ובסי' שלב"ז סעי' ב' ובסי' שלב"ח סעי' ב' ובסי' שלב"ט סעי' ב' ובסי' שלג סעי' ב' ובסי' שלג"א סעי' ב' ובסי' שלג"ב סעי' ב' ובסי' שלג"ג סעי' ב' ובסי' שלג"ד סעי' ב' ובסי' שלג"ה סעי' ב' ובסי' שלג"ו סעי' ב' ובסי' שלג"ז סעי' ב' ובסי' שלג"ח סעי' ב' ובסי' שלג"ט סעי' ב' ובסי' שלד סעי' ב' ובסי' שלד"א סעי' ב' ובסי' שלד"ב סעי' ב' ובסי' שלד"ג סעי' ב' ובסי' שלד"ד סעי' ב' ובסי' שלד"ה סעי' ב' ובסי' שלד"ו סעי' ב' ובסי' שלד"ז סעי' ב' ובסי' שלד"ח סעי' ב' ובסי' שלד"ט סעי' ב' ובסי' שלה סעי' ב' ובסי' שלה"א סעי' ב' ובסי' שלה"ב סעי' ב' ובסי' שלה"ג סעי' ב' ובסי' שלה"ד סעי' ב' ובסי' שלה"ה סעי' ב' ובסי' שלה"ו סעי' ב' ובסי' שלה"ז סעי' ב' ובסי' שלה"ח סעי' ב' ובסי' שלה"ט סעי' ב' ובסי' שלו סעי' ב' ובסי' שלו"א סעי' ב' ובסי' שלו"ב סעי' ב' ובסי' שלו"ג סעי' ב' ובסי' שלו"ד סעי' ב' ובסי' שלו"ה סעי' ב' ובסי' שלו"ו סעי' ב' ובסי' שלו"ז סעי' ב' ובסי' שלו"ח סעי' ב' ובסי' שלו"ט סעי' ב' ובסי' שלז סעי' ב' ובסי' שלז"א סעי' ב' ובסי' שלז"ב סעי' ב' ובסי' שלז"ג סעי' ב' ובסי' שלז"ד סעי' ב' ובסי' שלז"ה סעי' ב' ובסי' שלז"ו סעי' ב' ובסי' שלז"ז סעי' ב' ובסי' שלז"ח סעי' ב' ובסי' שלז"ט סעי' ב' ובסי' שלח סעי' ב' ובסי' שלח"א סעי' ב' ובסי' שלח"ב סעי' ב' ובסי' שלח"ג סעי' ב' ובסי' שלח"ד סעי' ב' ובסי' שלח"ה סעי' ב' ובסי' שלח"ו סעי' ב' ובסי' שלח"ז סעי' ב' ובסי' שלח"ח סעי' ב' ובסי' שלח"ט סעי' ב' ובסי' שלט סעי' ב' ובסי' שלט"א סעי' ב' ובסי' שלט"ב סעי' ב' ובסי' שלט"ג סעי' ב' ובסי' שלט"ד סעי' ב' ובסי' שלט"ה סעי' ב' ובסי' שלט"ו סעי' ב' ובסי' שלט"ז סעי' ב' ובסי' שלט"ח סעי' ב' ובסי' שלט"ט סעי' ב' ובסי' שמ סעי' ב' ובסי' שמ"א סעי' ב' ובסי' שמ"ב סעי' ב' ובסי' שמ"ג סעי' ב' ובסי' שמ"ד סעי' ב' ובסי' שמ"ה סעי' ב' ובסי' שמ"ו סעי' ב' ובסי' שמ"ז סעי' ב' ובסי' שמ"ח סעי' ב' ובסי' שמ"ט סעי' ב' ובסי' שנ סעי' ב' ובסי' שנ"א

ג בעל שאסר הנאתו על אחרים אסורין ליכנס בבגדי מלוג של אשתו טו ואינה רומה לשותף שהדיר את אחד מן השוק:

רכז דין מי שאסר עצמו מכל ישראל ובו ג סעיפים

א מי שאסר עצמו מכל ישראל ו אסור ליקנו מהם ולמכור להם זבינא מיצעא דאית ביה הנאה ללוקח ולמוכר אלא לוקח ביותר ומוכר בפחות ז ואם אסר הנאתו עליהם לוקח מהם בפחות ומוכר ביותר אם ישמעו לו ג וזיבנא חריפא הוא הנאת הלוקח ולא הנאת המוכר הילכך אם אסר עצמו מה' ד יקנו מה' ביותר ומוכר להם שוה בשוה ה ואם אסרם עליו ימכרנו להם ביותר אם ישמעו לו ויקנו מהם שוה בשוה ו וזיבנא דרמי באפיה הוי הנאת המוכר ולא הנאת הלוקח הילכך אם אסר עצמו מהם ימכרנו להם בפחות ויקנו מהם שוה בשוה ואם אסרם עליו יקנו מהם בפחות אם ישמעו לו וימכרנו להם שוה בשוה:

דמב כפ"ו מהכ ד"ו ומכ"מ פט ב אסור הנייתם עליו ז הרי זה משאילין ומלוה אותם אבל הוא לא ישאל ולא ילוה מהם ואם אסר הנאתו עליהם והנאתם עליו לא ישאיל ולא ילוה להם ולא הם ממנו:

ג מי שאסר הנאתו על הכהנים ועל חלוים ח בניהם ונוטלין תרומותיו ומעשרותיו בעל כרחו ואם אמר כהנים אלו ולוים אלו יתן לכהנים ולוים אחרים ט וכן הדין במתנות עניים לעניים:

רכח דיני התרת נדרי וההבדל שביניהם לחרטה והיאך נקרא על דעת רבים ובו א סעיפים

א משנדר ונתחרט יש תקנה ע' חרטה ו ואפילו נדר בלקי ישראל כ צד יעשה לך אצל חכם מומחה דגמיר וסביר ואם אין יחיד ב ומחה ילך אצל ג חדיוטות ג והוא דגמירו להו וסברי ג וגם יודעים לפתוח לו פתח ויתירו לו ד והאידנא אין מומחה שיחה לראוי להתיר ביחיד:

דמם ורן ב ה אין לאדם להתיר לכתחילה במקום רבו ולא במקום שיש גדול ממנו אא"כ נתן לו רשות:

ע"(ס"ם וסדף ער"כ ע"כ) בס"ת ת"ו ראכן (מי"ר ל"ל) ראש"ם ס"ם ו"ם מ"ם מבוארות ד"ם

הגה ומתירין כ"ג כדרים כיחד לומר לו מותר לך וכמתירין לכ"א ולנו לכמים כיחד ויוכלו לומר מותר לכם ועיין לקמן סיף סימן זה סעיף מ"ז:

ג כיצד היא התרה יאמר לו ז פעמים מות לך או שרוי לדאו מחול לך (ככל לעוקיאית) (סם) ז ואפילו מעומד ובקרובים ובלילה ובשבת אפילו אם היה אפשר לו מאתמול לישאל עליו ובלבד שיהיה לצורך השבת

ל"ירו (וכ) בגון שנדר שלא לאכול או לבטל מעונג השבת ז ובמי צבור נהגו להתיר אף על פי שאינם לצורך השבת: במה

ע ואפילו דומה לשותף כו' דשותף טעמא משום בירוש ולא שייך בירוש זו בבבלי עלונ סם:

רכט א

אסור לקנות מהם ולמכור להם לעולם בכל ענין ואפי' שוה כשוה: ב ואם אסור שוכפו עליהם לקנות מהם כשוה אפילו בפחות: ג וביבמי מרימה שוה בשוה וכ"ם בפחות דקנה ולא שוה כשוה וכ"ם בפחות דקנה שוה כשוה אפילו בפחות דמע"ג דקנה אין לדם אוסר דבר שלא בא לעולם עליו מכרירו ס"ם כשאוסר כפ' לכל כנון פירות דקנה אין פירות שעתידין לקנות ס"ב כשאומר בבבי עליך שאין אוסר אלא שוה כשוה ס"ם שהיו לו בשוקה שעה אבל כשאוסר שכלתו על שבירו כיון דאיסור בבבי בדידים עליו ואפילו הם לוקה בשעה שאין שכור לאודרי בבבי ס"ם שוה כשוה ס"ם כשאוסר מכאן ואילך אוסר עליו בבבי ואפילו בשעה שאין שכור לאודרי בבבי

ח וכיון שצריך כו' כ"ש וכו' אבל המוכ"ס ס"ל וכו' ולפי"ז ס"ל עומדין לפתח דין הוא וכבר הקשו הפמ"ג וכו' ועומד ובדק רבינו לכבוד מי דכתב דס"ל כדעת האומרים דאפי' פתח אין כאן כלום ויושב ויושב

פותחין לו בבבוד רבו אבל פותחין לו בדברים שבינו לאביו ואמו יכ כגון אם הדירן מבבסיו שפותחין לו אלו ירעת שאתה חייב במזונותיהם לא היית נודר:

יב אין פותחין אלא ברבר ההווה ורגיל דשכיח טובא אבל אין פותחין במלתא דלא שכיח טובא כגון אם אמר קונם שאני נהנה לו או שאני נכנס לבית פלוני ונעשה אותו פלוני יט ת"ח שהכל צריכין לו או אותו בית נעש בית הכנסת אין פותחין לו לומר לו ידעת שיעש פלוני תלמיד חכם או אותו בית הכנסת לא היית נודר שעל ידי פתח נעקר הנדר מעיקרו ופתח כזה אינו עוקרו שאף אם היה מעלה אותו על לבו לא היה נמנע בשבילו מלידור כ כיון דלא שכיחא טובא:

(כח ס"ל דאם מיתה לא שכיחא לכל ענינים שכיחא וכן הדין לקונם שכיח ולא מקרי מולד (הגה מיי'))

יג אף על פי שאין פותחין בנולד פותחין בתנאי נולד כגון מי שנדר בנזיר קודם שחרב הבית וחרב אין פותחין לו לומר לו ידעת שיחרב הבית בלום היית נודר אבל פותחין לומר לו באדם בשעת הנדר כג וה"ה משקר ואומר שבאותה שעה חרב הבית בלום היית נודר וכן כל כיוצא בזה:

סנס כה לא דמין פותחין כנולד היינו לענות מן הנולד פתח כדי שיתחרט לודאי לימו מתחרט רק מן הנולד ולילך לכל הם מתחרט מעיקרו אף על פי שעתה מכח הנולד כנ מיקרי תרטה ומתירין לו:

טז קודם שיתירו לו צריך שיפרש לו הנדר כך ההיבה שבשבילה נדר ואם לא פרש אין התרתן התרת ומיהו כשיפרוש לא"ם תתירין סגי:

טו אין מתירין נדר של דבר אסור אפילו אינו אלא אסור דרבנן כגון שחוק ליכם וע"ם ואם התירו נדר של שחוק מתירין נם ויש אוסרים: ס"ח טוב (ור"ן פ"ק)

סנס כו נחש ים מכשול כנדר זה כגון שים לחום שיעבור כלי שתרת כו מתירין לו לכתחלה (הגה מרדכי והגה כשע"ג) וכן מי שנדר שלא לשחוק ונשתטה לפעמים ובשעות שיוכל לו מתירין לו (תשו' מהר"ן סי' רפ"ג) ועיין לעיל סוף סי' ר"ז הטודר שלא לשחוק מהו ככלל:

טז צריך הנודר לבא לפני המתירין בשיתירו לו ואינו עושה שליח לשאל על נדרו (ומתירין כה על ידי תורגמן) (ר"ן פ"ק דכתובות ונ"ל בשם מהרי"ט (ולכאורה סי' ס"ג)

יז כט אין מתירין הנדר עד שיחול כיצד הרי שנשבע שלא יאכל בשר ל' יום מראש חדש איר וניחם לו אינו נשבע עד שיבנס איר ואפילו במקום שיש לחוש למנשול הנודר אין מתירין לו עד שיחול (לא וכל שכן נודר על תנאי שאין מתירין לו עד שיתקיים התנאי) לא והוא הדין לפנדר עצמו על תנאי שאין מתירין לו עד שיחול הנדר אבל בחפצת חבירו וכן בהתרת חרמי צבור אינו צריך שיחול הנדר (הגה ולכאורה ולק"מ ל"ד ס"ק)

יח לי שנשבע או נדר שאם לא יפרענו חמין קודם הפסח שלא יהיה חג העצרת בעיר וחל יום פסח ולא פרעו

(קשה כאשמקשה בקונ' שלין לו לחוש לחרטת שלא יהא פסול לעדות מחמת כן (כמ"ש בח"מ סי' ל"ד) אבל לדם שלין חוששין כלל ולא מקרי מיקרי: כח עי' מרינתן כיון שהנדר ד"ת הוי כדי שלא יוכל להתיר: לא וכ"ם נודר על תנאי כו' עיין בהגה"מ פ"ה מהל' נדרים ה"ב: לב אבל בהפרת נדרי אשה עי' לקמן סי' רכ"ח סעיף כ"ח:

לג וכ"ל סתוס כו' דמשמע מל' הכלבו אפי' יהיה הפסק גם בעצרת כעיר יעבור על נדרו ולכך יתירו לו פעם ג' אפי' בהפסק דהייכו קודם עצרת אפילו ערב עצרת ופעם ג' אפי' עצרת: לד מעתה אל תאמר כו' מעיכור הפשה: לה כדר ע"ד שהיו כו' כלומר שלא יעבור על הפשועה עד שיעבור הפשה: וכמ"ש סו"כ דף כ"ה בפשטא לפני שלמותו אין מתירין לו אלא מדעת שלמות הדברים עצמו דהיינו אל תדם כמיתו ומשמע כ' ור"ן: לו אין מתירין לו אלא אם כן הודיעו כו' משמע אפילו היכא דליכא מפוש אסר לו בפשה ובן משמע בהרמ"ם פ"ה מהלכות שבועות ולכך טעמי (דרוש למי) לפי שהתלה מקרים הכתוב אלא בפשוע ורק מקודיע לו קודם ושמע ממ"ם דיקן ומיקר ואין להקיר אלא בפשוע ע"כ דיקן עתה. ובן משמע בשאר פוסקים: לז אלא אם כן הודיעו כו' דהיכא שנם דעת המשכר בשעת פיוודיעו"ם כיש בדבריהם. ודוק: לה בשביל שום טובה כו' והמדכי כתב בפ' השלח ה"ב בשמותן הכריעו ובדר לשעבר אין מתחת מהכתב אין מקחת ירושה כן נקחת רוב הפוסקים דשוב לוקח בעין וכן כדאיה בשמעתין. כתב ג' כתב הרשב"ן פועל יכול לחזור תוך זמנו שעשה שקבל מרם וכיון לעשות מלאכה כל זמן שהיא יכול ליטול על קבלתו אלא ברגע הבא ליתן דמ"ה להעולה הכא מהבירו אין מקיר' לו אלא בפשוע פר"ת דהייכו דוקא שפשוע מקחת טובה שעשה עמו ע"כ ואין לדבריו בכוכים דהא אפילו לר"ת פועל אינה לו טובה בעל כרחו מהבירו לו מלאכה שיוכל לעשות לו בעל כרחו פועל שהיה היינו מפוש שיעשה לו מלאכה. אבל אין המובה מחמת שיעשה לו ואפילו טובה מקחת הפשועה דון בעין וכמ"ש הרמ"ם פ"ה ופ"ב. מיהו בתשוב' ר"מ מלבקר פ' משמע דכשהבא מיקרי טוב שכתב עלמי שהשכיר בית לחבירו לזמן וכשבא לו שלא יפלו הלך ואין מיקרי טובה מחמת שכותן לו מעות הרבה יותר.

וע"ם ונ"ע: לט בשביל שפשועה. אבל מה שהטיב לו מכל מקר לא בקרא בשב ל' זה מקבל טובה דאל"כ אפי' לחייב מיהני ר"ת ופ' ל' ע"ב שכשבא לו (וא"ל פירוש להתיר שכוונתו כדאיתא בפשוע סוקדק לו) והקשה מהמחמ מפוש שלא היה מקבל טובה הרי אין מקובל טובה כמו הכא אין מקח עכ"ל הרמ"ם: מ כאן למד עכ"ל הרמ"ם דהייכו שכשר ע"י יתרו שלא לשוב למכרים: מא והשכועה ה"ת לתועלת כו' לא ידעה אפי' קטנה ואי אתה לתקן לתקון ואיתא בירושלמי שיכול להתיר לפי השכועה לתועלת הבעל ולא לתועלת האשה ושטור ושאר פוסקים בשם ר"ת משמע דאין חילוק אלא לעולם כל שהוא מקובל טובה מהכו אין להתיר וכן משמע בריב"ש סי' שפ"ב דלתועלת הבעל בלבד אין להתיר ע"י שמכל בהשכועה אפי' אין השכועה לתועלתה רק לפי שעה אפי' לדוקא כיון לתועלת לשהירו שייך משום דל"ב לא שייך משום דיאמר מכבי שמין לי הרי זו לתועלת לי ושכיון מוכח שאמר דבריך בשעלה ושוף ע"ש ודוק: כתב כ' בשם הרשב"ץ דבל שאין מהבירו מעבד לתועלת מהבירו לכך ע"י שכשבע לתועלת מהבירו ומוף שם דעת מהבירו ובל"ש כתב עז נוהו כדעת המרדכי דלעיל דבתיבן שהבריסים לכך אין בדאה בן דעת פוסקים מחדים עכ"ל. נל"ד דכ"ע מודו דשם להרשב"ץ דהפוסקים לא מיירי אלא בקבל טובה ומקבלה כדבריסים להדיא: מב ואפי' אם מיירי להדיא בשיכול טובה ודוק: בשביל שתקבל כדאי ע"י מהבירו ומהבירו לא הדירו אלא מפני שהקדים עמו טובה יכולים להתיר לו בלא הפעה. ונל"ד דמעמעמי הייכו בלי הטובה אף על פי שמהבירו מדירו כדמוכח בטור ופוסקים בני מה

כ ויש אומרים שאין חילוק בין עשה לו טובה ללא עשה
לו טובה לעולם אין מתירין לו אלא בדיעבד:

סגס כא ואם את לותו מכר על דעתו יכול להתיר כדמיקו
אם המכוע׳ היתה לתועלת מכרו כגון שמכרה לתת
לו חיזק דכר או סלע לעמוק בקחורה כלתי רצותו והיה
לתועלת מכירו בלי כתו ויורעין הם במקומו. כל מקום
שהמכרה קבל טובה מן המקבים לא ב׳ מקביע קבל יותר
טובה ממנו לפי הכי מקרי טובה שהרי יתרו קבל יותר
טובה ממשה שכשה כתו ולפי הכי מקרי טובה: כב זאת
דלעורך מנוה מתירין כדר שמכרה על דעת מכירו לפי כלה
דעת מכירו כג ואם אקבלו מרם לו שמכרה זה לזה
ליפא זה לת זה אין מתירין לאחד כלה דעת מכירו זהו מקרי
טובה שכל אחד רוצה ליפא מכירו ומכרה משום כך זה לזה
אבל אם אחסה לומרת שמוחה לותו ונתנה לחתלת טובה
לכריה מתירין לה סלה מדעתו כד לפי אם כבר נשחק
אחומר מחים עלי חייב להוניח כה וע׳ל סי׳ רל׳ו מי שמכרה
סלה ליפא אחה על אחתו.

כא נדר שעל דעת רבי אין לו התרה כו בלא דעתם
(סגס כו ויש מחמירין לפי׳ עם דעתם אין להתיר
לדבר הרשות (כי כגס הגו׳ רמב׳ן סי׳ רפ׳ה ורשב׳א ורי׳בס ומ׳ג)
כח וכן נכון להחמיר לכתחל) כט אא׳ב יש מצוה בהתרתו:
סגס מי שמכרה סלה שכם מכירו לכיתו ויש כית הכנסת
בכיתו מקרי דבר מנוה ומתירין לו ם ויכול מכירו
להתפלל בכרכי סה וכן לעשות סלה אחים לאחתו (תשו׳ מי׳)
או משום נרכי רבים (ריבשם ת׳ס׳ה) סו מקרי דבר מנוה
להתיר כשכילם כדר שהולך על דעת רבים וכן לנורך פרנסתו
(רשב׳ן) וזוק שם לי לחפשר לקיים המנוה כלה מתירת הכדר
ושם אותן הרבים אומרים סלה להתיר לו לפי׳ לנורך מנוה
אין מתירין לו פג מי שמכרה סלה ליהנות מילכיו ומתירה
מקרי דבר מנוה ומתירין לו (כי כגס תשו׳ רשב׳א)
ואין נקראים רבים בפחות מג׳ וכגון שיפרוש אותם על
דעת פלוני ופלוני ופלוני סד אבל אם אומר סתם על
דעת רבים יש לו התרה סה ולא שאם נדר בפני ג׳ אפי׳
לא פרט אותם אלא אמר סתם על דעת רבי אין לו התרה
דמסתמא על דעת רבים אותם שעומדים לפניו קאמר:
סגס והוא הדין שם שמכרה כתם וידעינן על מי כתכוין
כגון שמכרה על דעת הקבל או שאומר שמכרה
על דעת ב׳רכי העיר וחין

מפני שחשך לכרכי שרשב׳א שם: ב ואע׳פ שאין כו אלא לעולם כל שהכל
הוא לתועלת מכירו חין מתירין לכקשה כלא דעתו ושכחתו ושם מיכו
לתועלתו אע׳פ שכבר כשכיו ודיך להודיעו משום חשך כן מצוה כרי׳בס:
נא ואם את לותו שכבר כו׳ מצוה לפי׳ עשה לו טובה יכולים להתיר כך
וכ׳כ בעטו׳ בשלוח וב׳ע מכ׳ל שם שהרי כתבו הרמב׳ן ליתא אלא
היכולים להתיר לו כך וליכא אלא משום חשך כיון שאת מצוה דמיירי בשלא
עשה לו טובה דאז ליכא אלא משום חשך וכיון שאת אלא מצוה שכל
בעשה לו טובה דאז מיכו יכול להתיר אלא מדעתו ושכחתו מסתבר כיון
שאת מין יכולים להתיר לו וכן מוכח בתירוצי הרשב׳א ם ס׳הכלה ובהרא׳ש
שם ובכדברים ס׳ל׳ם ובשם ב׳ לחוין רא׳ש ם ס׳ע׳ם ובהרי׳בס סי׳ ס׳ע׳ם אשם
שהוכיחו דמדא׳ל פרע׳ לי׳וסף התר שכוונתך שכשכעת ל עקב לך כל
שליכו עקובל טובה יכול להתיר אלא דשם מקובל טובה מיכו יכול
להתיר לעצמו אתת ואפי׳ם שים לרחוק ולהקל ול׳ע: נב זאת
דלעורך מנוה כו׳ משמע דר׳ל אפי׳ כשכשכעת קבל טובה אפשו ק׳ל דשם
לאת אע׳ג דקב׳ם לאשם שיתיר כדרו כשכיתרו והשם שיה נרוך אשה כמותו
אשם ללכת כשליחו דקב׳ם לנשוא אע׳פ שרשב׳ם ואין שכוה נדול מזו וע׳ע עכ׳ל
עשו וכשלח עשו לדברי הרי׳בס ם ס׳ק׳ן אשם מיקר לין זה שאחר שכבר
שם לדברי תום׳ אלו הקשו עליהם קושיות זו כשכעת ול׳ל ומיירי לדברי
התום׳ שדרי אין לך מנוה נדולה משלים לדברי כשלו׳ה שם ושפ׳ם
הוצרך לשאול רשות מיתרו ולא כותר שלא כרצונו עכ׳ל ומ׳ש לי׳שב
לדברי אתו׳ דשם כתב׳ם מהרי׳ק שורש כ׳ב ושר׳ש נבי מנוה דשל לנקון נבי מנוה דשל דעת
הרבים שלא שכיב דבר מנוה אלא כיכא שא׳ל לאשה שכוה לא ואע׳ג
שלא כשפרת בשכועה אבל כל שאפשר לקיים בלא כיטול מצוה לא ואע׳ג
שאשם כמי שרי הרבה ריוח ושלה לשקום והיה יכול לבטול אח ישראל
מכלי שיצטרך אשם לשוב למצרים. עלה דשם רצון שקב׳ם היה שלה יכל
למצרים על מיתיר כבדר ש׳ם כל שלא התיר מיכו מנוה: נג ואם
ואשם שקבלו מרם כו׳ שקב׳ם בדלו׳ שתשו׳ ם׳ע׳ דוקא שכשנעו שכיהם
שכל שם שלא כשנעו לא מיקרי טוב שכרי׳בו לבד ושקב׳ם בשלו׳ה שכן
שאשם כשקבלו מרם ואחר כך שכעו שאר כרי׳בו לבד ושקב׳ם בשלו׳ה שכן
מיקרי טובה כי אשם בכל רשו׳ם כיון שלא לטובתם אין זו כתו׳ שם שהרי׳ק
שם מיכו שלא כשל ושם מיקר שאין לחלק בזה וכן מיקר לשלוח שם ב׳ם ס׳ע׳ ואפי׳ל
לשאין שם כשר כשאשם כו׳ חייב להוניח ושאו ב׳ם ס׳ע׳ם ואפי׳ל שאין שם

שנבין מזה ב"ל. ונם מאי לפס על דעתכם מכיון דסיפא לכ"ע הוי ע"ד ועדיף מינה ע"ד ס"ל ס"ל: סו מיהא מכאן יחד כו' כתב בתשובה מהר"ם ס"ל ס"ל ס"ל ס"ל בשבועה ע"ד כלל מקום לס מיקרי על"ר. שם היו בשבועים כ"ש ע"ד כלום היה כראוי על"ר סכל לס מהרו שלס בשבועה כולם שלס ע"ד כל אחד כו' ואין זה מוכרח: סו כ"ש בשבועה שהוקם כו' שם כתב הר"ב ס"ס ס"ל ס"ל לכתוב סו ב"ב בשם הר"ר אברהם ז"ל דבעל דעת ס"ל ס"ל ס"ל ס"ל

תשו' רשב"ם כו אפילו לא בשלה הסיבה שבשביל תקנו והחרימו
ראם רצו להתיר פ מתירין ואפילו בתוך הזמן
שקבעו להמשך התקנה ואפילו לא בא זמן הנדר
ולא חל הנדר יכולים להתיר: (ויכולין להתיר
קנתו ולהמית קנתו)

רלב בח אם היתה החכמה נדר לרבים או סיג לתורת
ולרבר מצוה אינם יכולים להתיר פע וכן בנדר
שם וכ' בשם של שחוק:

תשו' רשב"ם כט יש מי שאומר שאם קהל אחד עשו החכמ' בחרם
תשוב' ר' לוי למגדר מילתא וחלכו קצתם לעיר אחרת לדור
כהן פב ואין דעתם לחזור אם הפרצה ההיא מצויה שם היו בין
להתנהג בגדר שקבלו עליהם בעירם הראשונה ואם
עברו הרי הם עבריינים:

כ' כם תשו' קנה פג ולכן מי שיש ממקום שמוכן מרם רבינו גרשום
ר"ן (ס"ב) שלא ליסע כ' כמים למקום שמקילין לסור לנוסע
שם כמים:

תשו' רמב"ן ל צבור שהסכימו על ענין אחד ושנשבע כל איש
מהם עליו ואח"כ רצו להתיר אין להם תקנה עד
שיתחרטו כולם וימצאו פתח לשבועתם בשאר שבועו'
דעלמא ויתירו להם ג' אנשים שאינם מבני העיר ואם
פתחם וחרטתם שוה אחת לכול' יכולים המתירי' להתי'
לכולם יחד ואם לאו מתירי לכל א' כפי פתחו וחרטתו

מהרי"ק שו' קנה פד ועיין לעיל כתבתי פה דיש מי שאומר דכהיתי
קפ"ב נוהג מקרי כשכב על דעת רבים פו מיהו יש
ריבב ס' תס"ג חולקין וסבירי להו דכל לאחד מהם יכול להתחרט ולבטל על
כרחו לף על פי שאין מכירו מתחרטין:

תשו' הרשב"ם לא קהל שרוצים להתיר הסכמ' בחרם ויש מוחין פו
כללת ס' ל' הולכים אחר הרוב שאם הרוב מסכימים להתיר
ו כלל ז' ס' ל' מתירין ומי שלא הסכים בהתרה לרידיה לא הותר:
כללת ו' ס' ל' (ואם נתנו רשות לטובת העיר מהם כמקום כל הקהל)

תשו' הרשב"ן לב כיון שלא נהנו להנהג עם העובר על הסכמת
תשו' הר"ן הקהל כרין מוחרם יש לנו לומר שעל דע' המנהג
הזה הם מתקנים:

שם (פו אם לא שהתנו בפירוש שיכהנו כרין מוחרם)

שע"ת רל"ו לג השישבע שלא לבטל בתקנ' הקהל פט הוי שבועת
כשם נמ"ח שוא ועל כרחו חל עליו תקנת הקהל ואם אינו
ובמ"ב כדו"ת נוהג כמותם נכשל בחרם תקנתם: (תשו' רמב"ן ס' ל"ח)
ומרדכי ס הגיה ז ואפילו נכתב על לוח דבר שלא לבטלו ואחר כך
נתנו עליו חרם חייב להניח (מהרי"ק קו') ולא
מר' שם וכ' יוכל שום אדם לומר לא שמעתי אחרם כי חף על פי שלא
כשם תשובת שמעתי כל אפילו הכי חל חרם הנכור על כל אדם ואכו' שנזרו
רמב"ן שם על כל בני עירם כולם בכלל אפילו חיתן שחין מתבין
שרי' פרק' כל הם ס (תשו' ר"ם ס' ל"ח) נא ולשון לעבור על תומרי
הכבר המקום כל זמן שהוא בתוקף ועי' ל' מי' ל' מדין תורת
נכור:

תשו' רמב"ן שם לד אם מקצת הקהל מוחי' בהסכמ' כיון שהם מיעוט
שם וע"ש אינו מועיל הסכמה:

תשו' הרשב"ם לה אי אפשר להשביע הנולדים אחר זמן נא אבל
כללת ס' ל' נידוי וחרם על דורות הבאים: קהל

כתבו חרם כו' שבשעת שבועה' עליו לא כתבו חרם וכ"ם שם כתב כתבו חרם ובשבועה לא"כ שם כתב הרי לך בפירוש
פלא פי' שקהל שבועת לגזירת שם"ה לא חייל כו': צא ולשון לעבור על תומרי מקום כו' ע"ל ס"ם ר"ס ו': צב שבלבידי כו' כתב
בשם וכ"כ שבשקל ס"ב ט' דשם נזדו בחרם שיחול שם שאם מקומו ויזדו בעיר אחר' שקהל נם על הדורות הבאים ועוש
שתבר

הגה °קהל שנזרו חרם על מיוח לכך וקודם שהתירו חרם הרשמון נזרו ותקנו מיוח לכך שנוי

כנד חרם הרשמון ים לומרים נג לחיי החרם הסכיתל כללי נד °ים מחתירין ועיין לקמן סימן רל"ח סעיף ין :

לו °מי שנדר נה לעלות לארץ ישראל יש לו היתר בשאר נדרים :

לז °הנשבע על דעת חבירו שלא לעשות דבר פלוני אף על פי שנתן לו חבירו רשות לעשותו צריך שיתירו לו שלשה הדיוטות נו אלא אם כן אומר שדעתו היה בשנשבע שיבול אותו פלוני להתירו (ועיין לקמן סימן רל"ח) :

לח °נשבע שלא לעשות דבר פלוני שלא ברשות פלוני נז בין שנתן לו אותו רשות הותר ואינו צריך התרה :

לט °הנשבע לפרוע לחבירו לזמן פלוני יכול להתירו שלא על פי חכם שיאמר הריני כאלו התקבלתי

מ אבל נט להאריכו ושיעמוד בהיובו לא כל כל כמיניה אלא אם כן התנה שיוכל להאריכו : (ועיין לקמן סוף סימן רל"ח :)

מא °אב שהשביע את בנו שלא יוכל להלות כיאם ברשות שמעון ולוי מותר להלוות ברשות אחד מהם : (ועיין לעיל סימן רל"ו)

מב ק °הנשבע לפרוע לחבירו לזמן פלוני או להזמין ב"ו °לנישואין לזמן פלוני עובר (לאחר זמן) בכל יום על שבועתו (הגהות והיה מחויב כלפי סכופה) אבל אם נשבע לעשות הדבר ביום פלוני (ולא היה מחויב כדבר כלפי סכופה זו) ועבר היום שוב אין חיוב שבועה עליו ולוקה על שעבר שבועתו ואינו חייב לעשות אותו דבר מכח שבועה °וי"ש מי שחולק ואומר שעדיין הוא חייב לעשות"ר מכח השבועה : (ועיין בחושן משפט סימן ע"ג)

מב °נדר להתענות קפ או לצדקה יש לו התרה על ידי פתח וחכם והוא שלא באתה

סעיף לו] פרישה לא מיירי אלא בנשבע על דעת חבירו אבל אם נשבע על דעת עצמו אפילו אם חבירו מקום שיכול להתירו אינו יכול להתירו כלל ועיין בחושן משפט סימן ע"ג ס"ק ב' ובנתיבות שם ס"ק ב' ובפרישה ס"ק ג' ובשאלת יעב"ץ ח"ב סי' ל"ב ובשו"ת חוות יאיר סי' ר"ל ובשו"ת מהרי"ט ח"ב סי' ר"ל ובשו"ת מהרי"ט ח"ב סי' ר"ל ובשו"ת מהרי"ט ח"ב

תקו"ר סי' ער"ס תקו"ר סי' רכ"ח

באתה צדקה ליד גבאי ואם נתן מקצת יכול הוא להשאל על השאר :

מג נשבע לתת בתו לפלוני לאשה לזמן פלוני ובתוך הזמן קלקל המשודך מעשיו פטור הלה משבועתו והוא הדין אם המירה אחרת המשודך :

סנה' מד' ע"ב כנ"ל ועיין בב' סי' ק' סמ"ג ל"ד

מד יום לומריס דוקא אם נשאר בקלקולו אז מכה לכית דין כעודו בקלקולו וחי לפטר להנשבע לו כנון שנשתמד לבל לחזור בתשובה ונאחר כך הוא הנשבע לבית דין צריך התרה לשבועתו אף על פי שפטור מן הקנס שמיעבד עכשו אם יעבור מכל מקום צריך התרה לשבועתו ואפילו אם מכה לבית דין כעודו בקלקולו אפילו התרה לא צריך דהא לחי לפטר שתשמד למחר ומאחר דהותר בחותו הזמן הותר לעולם אף אם יחזור בו מאחר כך וכן נראה לי עיקר :

תקו"ר סי' כלל ק'

מה שנים שנדרו ללכת יחד לארץ ישראל תוך שתי שנים קנ והאחד מתעכב חבירו פטור : (ועיין לקמן סוף סימן רל"ו :)

תקו"ר סי' רכ"ח

מה המנדה עצמו בעולם הבא אם יעשה כך קנ יש מי שאומר שאין לו התרה מי שאומר שאין לו התרה (מרדכי פרק השוחט' בשם ר"י והביאו ירוחם ריש כ"ד בשם הגאונים) לכן יש ליזהר מלנדות עצמו בעולם הבא על שום דבר :

מהר"ם פדוה סי' ע'

סנה' נאם כבר נדר כך אין להתירו אלא במקום מצוה כדין נדר שהוזר על דעת רבים וכן

כנימוקי סי' כלר קל שכבר נשמעת נדרו אין להתיר אלא לצורך

רש"ל (תקו' מצוה קפ לו לצורך גדול כמו נדר על דעת רבים קו

מהריט סי' ל"ג ומיהו אם התירו כדיעבד מותר כמו שנתבאר בנדר שעל דעת רבים : (ל"ע)

תקו"ר סי' רע"ד ל"ע מקו"ר (סי' ו')

מו מתירים כמה נדרים לאיש אחד אפילו בהיתר אחד ולכמה אנשים בהיתר אחד והני מילי דלאיש אחד סגי בהיתר אחד בנדרים מחולפים קז אבל מי שנשבע על דבר אחד פעמים ושלש קח צריך התרה לכל אחד ואחד :

תקו"ר סי' כ' בשם רוכם

מז אם ציוה המורך שלא יהנו מושום הרם כי אם בהסכמת ראובן והם הוא מבושל ואחר כך החרימו הקהל שלא בהסכמת ראובן חל החרם :

סנה' קנ

ואם נדיכין לעבור מכח נזירת המלכות אין כאן נדר ומכל מקום החרם כתקפו בשעבר

קב והמ' מתעכב בין שהוא מתעכב בין אם אלא כדין הוא ומיירי פטור כי אלא כדר אלא להיות בתכר ר' יוסי : קג יש מי שכ' ע"ס שכל ל"ס כ:

קד שכבר בשעת נדרו כן ואם כדר ל' תעכוב ומבטל מלימודו מותר להתיר אותו כדר כי ת"ת בכנגד כולם ואפי' להקדמות ולגרוסים כך הוא גם לשמוע ולבדוק ולהורות יכול להתיר כי בכולם הוא מצוה אף מיכן אמרו אף כ"כ הב"ח בשם ר"ם ב"ל בשם תשוב' הרא"ש בקונטרס וכ"כ הם ז"ל כדר על דעת רבים יכולים להתיר כיון דמיתסר דבר מצוה מיקו מי שהתקבית אינו מזיק לו להתבטל אם אין יכול להתיר וכ"כ בשם תשוב' הרא"ש ז"ל ר"ס ק"ג בדר' שמעון ס"ק ג' כדר' שמעון בשם תשוב' הרא"ש ז"ל ר"ס ק"ג : קה או לנורך גדול כו' בשם הגאונים אם אי אפשר להתקיים העיר אלא יכול לו להתיר כדר כן הוא בתשוב' כ"כ שם ב"ח כדר' שמעון בשם תשוב' ס"ק ג' כדר' שמעון בשם תשוב' הרא"ש ז"ל ר"ס ק"ג כדר' שמעון בשם תשוב' הרא"ש ז"ל ר"ס ק"ג ועיין בת

רכט

א נדר שהותר מקצתו הותר כולו וניצד נדר להתענות או שלא לאכול בשר זמן ידוע או ואירעו בו שבתות וי"ט אומרים לו אלו נתת לך שיארעו בו שבתות וי"ט לא היית נודר והותר הכל ב ובן אם אמר לחבורה אנשים קונם שאני נהנה לכולכם או שאמר שאני נהנה לך לך לך הוי כלל ואם הותר מהם ג תרו כולם אבל אם אמר קונם שאני נהנה לך קונם שאני נהנה לך כל אחד נדר בפני עצמו ואם הותר אחד לא הותרו כולם ד והרמב"ם אם אמר שאני נהנה לזה ולזה ולזה הותר הראשון הותרו כולם הות' האחרון האחרון מותר וכולם אסורי שאני נהנה ה לזה לזה לזה צריך פתח לכל אחד ואחד: ו וי"א דלא אמרינן נדר שהותר מקצתו הותר כולו ז אא כשנתת על דעת שיפרה ובן אבל על ידי הרשה לא ח ולא דאפי לו ניהר בהרשה נמי אין דברים אלו אמורים אלא בנודר לעצמו אבל אם נדר או נשבע לחבירו לפרעו אין לו לעשות לו מלאכת והתיר לו חבירו מקצתו לא הותר לו השאר ט והוא הדין והתיר לו שנים והותר האחד:

ב י אם החרימו או נידו עשרה בני אדם והתירו אחד מהם הוא מיתר וכולם אסורים יא ובן בהפרת בעל אם הפר נדר אשתו במקצת לא הותר כולו:

ג יב נדר מאחד ואמר על אחר יהא כפלוני יג כולם אסורים אפילו עד מאה הותר הראשון הותרו כולם הותר האחרון הוא מותר וכולם אסורין והוא וכל שלאחריו מותרים יד כל שקודם לו ואסורין לו ואמ' תוך כדי דיבור ואני ושמע ובן מי שנדר ושמע חבירו ואמ' תוך כדי דיבור ואני ושמע שלישי ואמ' ואני ונשאל הראשון על נדרו והותר חותרו כולם נשאל האחרון והותר האחרון מיתר וכולם אסורים נשאל השני והותר השני והאחרון מותרים והראשון אסור והוא הדין לנודר מבשר והתפיס בשר והתפיס דבש בפת אסר עליו בכר ב' פעמים או שנשבע עליו ב' פעמים טו אף על פי שנשאל עליו והתירו לו ב אסור

להקיר כל ד' בפני עצמה ונם בקצו ד"ם ס"ם כרפא שמקיר כזה: קעז בסעיף כו' וה"ה בכל ר"ח שהתלבו ב' ימים ואין רואה לבסעיף לפרוע כר"ח כיון שהוא ספק ספיקא אין מתירין לפרוע כר"ח ספיקא דאורייתא ספיקא דרבנן ספק ספיקא דרבנן ואפילו נ"ב ספק"ס בפ' ע"נ ס"ק כ' בסעיף ולפעד"ז דבלאו הכי הוי ספק ספק להקיר כל הני ימים כרפא ס"ם ר"ח קונם לפי' לקולא אמרי' הכי משו' דקרי ליה ימים ירח ובתראי לא קרו ליה ירח ר"ם ר"ח נשפ"ם דעת הרשב"ם לחלק בדוקא בין כ"ל להלכ וכן משמע בפרש"י ר"ח קונם בפ"ם ס"ב הלכך בכתובות ובשטרות כיון דר"ח פרש"י כותב כיון ר"ח כן שמע אין שטרות כדין בלשון הכי מרס כו' ולפי' אפי' בלא שנועה מס כתוב בשטר מתחייב לשלם לו ר"ח מדר מן קודם ר"ח מדר כיון שלשון שטרות דכיון לותו כאן בכדרים וכמ"ש רבינו וכ"ם בפ"ע מ"ם ס"ב וכ"כ רי"ו בפ"ם ומוהרש"ל בתשו' סי' כסא ומהרש"ל בתשו' סי' כסא קבל בפני מקהל ס' רכ"ב רוכם

רכט

דין נדר שהותר מקצתו אומי שנדר על דבר אחד בפעמים ובו ט סעיפים:

א נ"ל ומעכ"ם או שלא לאכול בשר זמן ידוע ואירעו בו שבתות וי"ט אומרים לו אלו נתת לך שיארעו בו שבתות וי"ט לא היית נודר והותר הכל ב ובן אם אמר לחבורה אנשים קונם שאני נהנה לכולכם או שאמר שאני נהנה לך לך לך הוי כלל ואם הותר מהם ג תרו כולם אבל אם אמר קונם שאני נהנה לך קונם שאני נהנה לך כל אחד נדר בפני עצמו ואם הותר אחד לא הותרו כולם ד והרמב"ם אם אמר שאני נהנה לזה ולזה ולזה הותר הראשון הותרו כולם הות' האחרון האחרון מותר וכולם אסורי שאני נהנה ה לזה לזה לזה צריך פתח לכל אחד ואחד: ו וי"א דלא אמרינן נדר שהותר מקצתו הותר כולו ז אא כשנתת על דעת שיפרה ובן אבל על ידי הרשה לא ח ולא דאפי לו ניהר בהרשה נמי אין דברים אלו אמורים אלא בנודר לעצמו אבל אם נדר או נשבע לחבירו לפרעו אין לו לעשות לו מלאכת והתיר לו חבירו מקצתו לא הותר לו השאר ט והוא הדין והתיר לו שנים והותר האחד:

ב י אם החרימו או נידו עשרה בני אדם והתירו אחד מהם הוא מיתר וכולם אסורים יא ובן בהפרת בעל אם הפר נדר אשתו במקצת לא הותר כולו:

ג יב נדר מאחד ואמר על אחר יהא כפלוני יג כולם אסורים אפילו עד מאה הותר הראשון הותרו כולם הותר האחרון הוא מותר וכולם אסורין והוא וכל שלאחריו מותרים יד כל שקודם לו ואסורין לו ואמ' תוך כדי דיבור ואני ושמע ובן מי שנדר ושמע חבירו ואמ' תוך כדי דיבור ואני ושמע שלישי ואמ' ואני ונשאל הראשון על נדרו והותר חותרו כולם נשאל האחרון והותר האחרון מיתר וכולם אסורים נשאל השני והותר השני והאחרון מותרים והראשון אסור והוא הדין לנודר מבשר והתפיס בשר והתפיס דבש בפת אסר עליו בכר ב' פעמים או שנשבע עליו ב' פעמים טו אף על פי שנשאל עליו והתירו לו ב אסור

ד"ל מ"כ דין ג"ל

ט"ו ומעכ"ם

טור ורמ"ם וכן כ"מ

ת"ו רשב"ם ור"ן

ת"ו רשב"ם ור"ן רשב"ם

ר"ן ורשב"ם

ר"ן פ"ל לכלפ"ל ורוכם

יא אסור עד שישאל עליו ויתירו לו פעם שנית:

ד נשבע על דבר אחד ונשבע שלא ישאל על שבועתו נשאל תחלה על האחרונה שנשבע שלא יתירו לו ואח"כ ישאל על הראשונה ◦ובן אם נשבע או נדר שלא לעשות דבר פלוני בלא התרה ובלא חפרה נשאל תחלה על מה שאמר בלא התרה ואחר כך נשאל על עיקרי הנדר טו ◦ובן צבור שהטילו חרם והתנו שלא יעשו התרה ולא התרה להתר ער סוף העולם יתירו תחלה חרם האחרון שהחרימו שלא להתיר ואח"כ יתירו הראשון:

סנה ◦מי שנשבע על דבר אחד ואמר פלוני יאסור לי לשון נשבע על נדרו ואפי' אם נשבע עליו כדי שיבא לפייסו ולסיבו שתלה לאומנתו כנדרו ונדרי כפירה וסליחה טז ◦ודוקא ◦ככהאי נונא אין להתיר לו אבל אם אמר אם אעשה דבר פלוני לא אסיח ידודי אפילו אינו נדרי אינו נדרי ומכל מקום נדחה לי לא טוב אעשה מי שנשבע ים להוכיחו על זה:

ה ◦אסר על עצמו מן מאכל אם יעשה דבר פלוני ואמר שיהא באיסורו בכל פעם ופעם שישנו ויותר מהאיסור שיחול עליו פעם אחרת, וכן לעולם יתירו לו פעמים רבות כמו שיש ערו שאמר וכן בכל פעם ופעם כו'. יז ועוד יתירו לו על מה שאמר וכן לעולם:

ו ◦אם נשבע על דבר אחד והתנה שלא יוכלו להתיר לו אלא פלוני ופלוני שהם בארץ מרחק ים יתחרט על אותו תנאי ויתירוהו לו אחרים ואחר כך יתירו לו אחרים הבאר שנשבע עליו:

ז ◦אם התנה בשע שבועתו שלא תהא ניתרת לעולם אין תנאו כלום דדברים בעלמא הם כיון שלא כולל בשבועתו שלא ישאל על שבועתו יח דאם כן מתירין תחלה הב' ואחר כך הראשונה כאמור

ח ◦קבל עליו חרם ונדוי לעשות דבר פלוני בלי שום פתח וחרטה מתירין לו שאין החרם צריך לא פתח וחרטה ואם אמר בלי שום פתח היתר וחרטה יש להוש למילתיה דמתירין לו תחלה הב' ואח"כ הראשונה:

ט נשבע שלא ידבר עם פלוני ונשבע אחר כך שאם ידבר עמו שאינו אסור בבשר נשאל על הראשונה ואחר כך על השניה שאין מתירין לא נדר ולא שבועה כל זמן שלא חלו ובן אם נשבע שלא יהנה לפלוני או לחבם שישאל לו על השבועה נשאל תחלה על הראשונה ואחר כך על הב' של חכם ◦ובן אם נשבע שלא יהנה לפלוני והרי הוא נזיר אם ישאל על שבועתו זו ישאל על שבועתו תחלה ואחר כך על נזירתו ובן כל כיוצא בזה:

רכט

סנה ◦מתירין שבועות ונדרים אפילו נשבע בחזקת השם: ◦וכל מקום לא ישאל עליו לכתחלה כ אלא מדוחק ועיין לעיל סימן ר"ג ◦כל כמה פעמים כפתרתי נ כידמוכח עבירים מין להתירו ד יש חולקים עליו כמה פעמים כל מי שנשבע שלא לעשות דבר כגון שנשבע שלא למכור חפץ פלוני ועבר ומכרו מין כאן מכירתו כלום הואיל ועבר על שבועתו:

רלא

א הנודר על תנאי או מי שתולה נדרו בדעת אחרים וכו' סעיף א':

א אין הנדר והשבועה ניתרים אלא על פי מומחה או בג' הדיוטות שאפילו פירש והתנה בשעת הנדר או השבועה אמתי שרצה שיבטלנו מעיקרו ◦ או שתלה (כתחר) שיבטלנו אימתי שירצה אינו כלום דמיד נשחל הנדר אין לו התרה אלא על ידי מומחה או ג' הדיוטות ואפי' אם תלאו בדעת אחר וקיימו ושוב נשאל על הקיום אינו מועיל סנה ◦לכל אם לא קיימו מיד כשמעו לאחר שלא יהיה כדי שיתירו לו ◦וכל אם התנה כשיתרום שתכירו יוכל להכירו כל זמן שלא יבטל כל זמן שלא חל סנהדרי וע"ל סימן רכ"ח סעיף ל"ז ול"ח: ומי הוא אם בדרך לזמן אין צריך התרה אלא לכשיגיע הזמן בטל ממילא:

רלב דין

יד אפור עד שישאל כו' לעיל ר"ג דאין סבועה חל על שבועה לכלקמן סימן רל"ט ס"ג מ"א כשנזקק לה משבועה חלה שכשיבא לשתריע: טז ודוקא וכן נכון כן' כלומר דוקא בכה"ג שבדר מקהלה ולא"כ אפשר על הדבר אם ישאל על כן יכול להתיר משום שאין מתירין כדר שיש כן כלומר עכשיו אין יכול לא אמר אם אעשה דבר פ' לא אסיח ידודי אפי' אמר כפי אם אעשה דבר פ' כפשוט בסי' זה לא סבועה ולא כינוי ולא יד כולל ולא כינוי סבועה הוא ומשמע משום דאמר סבועה הוא כדר ו וכך מבואר בפסקי מהרש"ל סי' קנ"ב וכן כל ה"מ ולא כבעטו שפ' דבאומר פ' אין עדי משה כל' משמע שאם יאמר לא יעשה אעשה עדי לפיכך לאסור לאחר לא דרך אעשה עצמו לכופר לכל אם אמר אם אעשה דבר פ' לא אסיח ידודי אפי' התיר ה"ל משה ל' משמע אם יעשה דבר פ' אסיבו ידודי כעצמותו והיכא דאבה לתקיעתא שפיר דמי אחים ואחיות אבל אין עכ"ל ולא כוון יפה: יז ועוד יתירו על מה שאמר וכן לעולם שאפשר כל זכן לעולם כולל לאין תכלית ה"ל כאלו כתב אפילו אלף אלפי פעמים וכן הוא בכל כל שבועה ונדר ושבועה ונדר ה"ל כאלו כתב כל זמן שרוצה ומכל מקום עיקר הכלל מעיקרן: יח דאם כן מתירין כו' כלומר כשבועתו כן אתי לאין תכלית כו': יט כשאל על הראשונה כו' לאין הכשיב קל עד שיבר עמו והרי הוא אסור לדבר עמו לכן כשאל תחלה על שבור לדבר עמו ואז כשידבר עמו אל הכשיב וכן כשבא אלא יכנה לתכם כו' עיין לעיל סי' רכ"ח ס"ק ל"ו ול"ט ס"ק ג':

רלא

א מתירין כו' כתב הרא"ש ה' תיכן ס' ע"ג ומ"מ מתני' כיכ לי' כ"ש להתיר להמון עם הארץ שאינם נבדקים אבי עסים על יסס להתעסק בכ"ש וכ"ב לפי' פשוט ולפי' נכדר וכן ליקן מעשה לדבר מעשה זהוב אז כב"ש לפי' עשרו כדי שלא יוכלו נבדקים שאומר מלי בפתח לי אם אעשה כל מה שארצה אלך אבל אכם ויתיר לי וכן נעשה מרבותי מכ"ל וכן נכון לעשות: ב אלא מדוחק אז לעולם מעשה כ' בזה בירושלים בשם הרמב"ן שמעיד כי ס"ם זה ושוב פשוט: ג כיכול יעבירה כו' ע"ל סי' רכ"ח סעי' ד': ד יש כו' וכה"ג ס"ם ס"ק כתב הר"ב בשכיתו מכירה ומשמ"ע שם שפסק כשיש חולקין דהכא שאני ע"ש שהאריך אבל שם פסק דסיפוק דדיבור הוי ונשמ"ע ה"ה וכן ע"ק לפי' שנם מתשובת הרשב"ם כלל ס' ס' ל' כדעה שחולק עז שכתב דאפי' רבים המורים דמי עכיר לא מהכי קיימו בעצות שפ"ח לבטלן ככל קסבון דמיתי' התם לוכח אנשים ונקרים מן הדעה על ה"ם כן אבל בתקנ ונקרים ונכ"ל שאפשר לבטלו בהא מודה רבא דמכירו כו':

רלא

א מי שתלה בלאחר שיבטלנו כו' כלומר שיתירנו כמו שהיוצות אבל אם בדר על תנאי שיכולים לבטלו לעולם אין יכולים לבטלו אפי' כל זמן כמ"ש בסי' ס"ק ע"ג ס"ם: ב וכ"ם אם התנה כו' ויכול לבטל הנדר כל זמן שלא חל ואפי' אם התנה כן שלא יוכל לבטל אין יכול לבטל כשלא יבא עד שיעבור זמן שיכול לבטל ואפי' אם יתירו לו אין הנדר חל עד שיעבור ואיך יכול לבטל משעבור זמן מבטלנו כ' לא חל הנדר כלל: ים

דלב

דין נדרי זרוזין והבאי ושגגות ואונסין ובו ד סעיפים

דלב א ימים בנדרים כו ע"ב ל"ח ל"ט מלין סבועות כלל:
ב לו בפתות מעט פיינו לפוף אבל להים מקילין
אפי' בשקל וכל ליתכו: ג ויש מקילין וכאידוסה שבעולם בכגון קונם
כבבר זה ע"ב: ד פרי מיגל דבריו כן דוקא כשזוכרו אף"כ לוס שלוקח
אבל אם מכרו לאחר אפשר שיאחר המוכר לבלוכי לזוזיל ולא לך פרישה:
ה ואם המוכר אומר כן אם אוסיף לך מעט כן שלין דרך לזרז
כשמפלגין כ"כ כן דוקא כשלין כיכיסם אף חני שקל במקח שסוס
ג' דיברים לו דרכם לילוך לזרז אבל כשאם מוכלגים זה עזה כיותר לא כן
פי' הרא"ש ומאחר שדיברים אלו כשני בג"ם דקי"ל טפי מפלוג ואלא
אומר כשיר אשקל אבל ואומרת ול"ל דהכי פירושו ואחר שדיבר ואמר
טפי מפלוג ס"ל כשוכתו בשב"ם בפחות מפלוג לא ס"ל כאחרי' אלי טפי זרוז
אוף אבל פלוג כלל אוף לו לילוך כולם זירוז אוף וכן בפחות משקל וכני
משמע מלקמיה התם בש"ם מי אמי כן' אבל אפשר אוף לשאל פחות
מפלוג ויותר על שקל קאמר ודוק ולכן אפי' לוכן מרוקקים כל כך כגון
שוה אומר טפי מפלוג וזה אחר פחות מב' דיברים לקמיה: ו כלל
לשבים שרוצים לקנות מאכו ואחר קונם שאיני פותח לכם ב' פלוג וה"ה
לדעתו לא אסם לבדר נאור כן: ז בדרי הבאי כ' בתב סר"ן דב' אי
נדרי הבאי הן אלו דבייך כיש נוהגין דבייכו כעולי מצרים וקד לשון בייך
כיש נוהגין בעיר כתם כן בקצים בגבו בקורת בית הקבד ומותר נ"ב
משמע לקמיהן לדעתיה שאם לאסור בתוכן שאלובן לא ס"ל לתלות
לימוכו בתבאי אף אלא בקבן לומר דברי הבאי וכ"ל שהעולם לימוד
פירות בדבר שים בו נוהגין (כלומר לפוקי מדבר לשון שייך כיש נוהגין
לשם ולפי לישה מוסר דמ"ש הבאי הוא) כגון דאמר לחבירו פירות שילם
עלי בשבועה או בקונם שם לא אלקח ממך בדרך בעולי מצרים וגם דאף ב"ב
אבשים שיש לומר אשם דרך נוהגין בעולי מצרים פירות
לאחרים עליו עב"ל ובב' ואפי' יגדל לשון דעתו לאסור לכבד ים לדבר
אם ים אשם שבשירים ק' אבשים ואמר דרך נוהגין שם כיוצאי מצרים
וכן משמע מדקתני בתוספתא דבדרים פ"ב בדרי הבאי שם לא בשיני יין שלנו שהו לישר וזב
משם שאלים פ"ג שוקלין לי' ואי' אם לא שתיני יין שלנו שהו לישר וזב
עב"ל ולפ"ז אם ק"ן דוקא בשרשה אבשים דנים וכא להחזיק דבריו
לומר עם רב אלפי' כיוצאי מצרים כיון שרשו לומר נוהגין על עם רב
לאמרינן לנוהגין בתכון אבל אם לא רשה עם רב אין כוונתו על נוהגין
אלא על השעה בתכון שם בית פירותיו אסורים ושקבועה בתוך לין רשים
שהשם כאי דרך נוהגין הוא שאומר על פלוני שבשירים ואפשר שיש
שמלמד ל' לשרים וכן יין טוב שתיתי משם"ב כשאלו רשה רק שתי אשבר
דבשב"ם לא ס"ל נוהגין וכן משמע משם שאם"ם בר"ן וכי תבן בבדרים
דבדרי הבאי מוסרים בתומר אם לא רשתי בדרך זה כיוצאי מצרים דוקא
בשרשה מכין דב של אבשים שאמרו לומר עליהם דרך נוהגין כיוצאי מצרים
דאי לאו הכי קונם שאני נהנה לך ואמר בדרי הבאי אשם לבורים אבל:
ח
כלל הוא כתבו בתשובה מיימוני"ם כ"כ דאע"ג דאמרי הבודר מפירות
פשה אסור בכל פירות העולם אפי' בנדרים ושלאים (כלומר ל' ר"ן
סע"ש כ"ב) מ"מ כשאומר כל פירות שבעולם עלי אסור בכולן דהא תניא
ב"ג בשבועה שהוא בשאומר אסרתי כל פירות שבעולם עלי בשבוע'
כו' ועוד דיכול לומר שכל הכר הגדל בעולם הוי בכלל פי' שבעולם הגון
דגים ופשתן וקכבום גמר ומשי ועצים וכאה דברים הכולדים וגדלים וש
אוה ובהמה וכאה דברים שקבלים פרי מפרי ני"ל קרקע עכ"ל ומשמע
דל"ל אמר אלא שבעולם אלא הכל אלא כאלא כלל וכן משמע מדרשים
שהביא מצבועות דלא כדמשמע לכאורה בשבועות שלאי כאה שאומר פי'
שבעולם לף אלא אמר כל זכר וכ"ה ואבא להאוה דזה מוסר ע"ב נם ש"ם
קעיף (סע"ש ל"ח) דבשבועה וכלים לא הוי בכלל פי' אלא בשבועה וכלים לילון
אלא אמר ושתן וקכבום ואפי' לשאקנית כשאלות דגרסי לשם עניים קאה
כאי עניים עכ"ל ונלא ידענא אמאי קאי דשם לא קאמר כל וכן אמלק
בפרישה ועב"ל מ"ש ריש פ"ק ל': ט אלא כלל ואם אומר
שבדעתו היה אלו יום הוי יומים כשלון דאכן מאחי סוגיי דעתו לכך אלא
אף לקיים כלל ואע"ג בשבועה דכשלון לשם לא היה בלבו היה כשבוע
לשון אחר אלא עלי דף בקצת פירות אילו כשלון שם לא בשבוע לשון
אחר ב"ח ם"ם סו ועב"ל מ"ש ריש: י אבל שם אומר כו'
שם כשם ר"ן: יא יש מולקין דאפי' כלל שם אחר חוץ מכשבוע כלל אם לא אמר חוץ מכשבוע ג

דלב א יש נדרים שאין צריכין התרה נדרי זרוזין נדרי הבאי נדרי שגגות נדרי אונסים והתולה בדבר ולא נתקיים:

ב נדרי זרוזין כיצד היה מוכר חפץ לחבירו ואמר קונם עלי כבר זה אם אפחות מסלע ואמר הלוקח קונם כבר זה עלי אם אוסיף על שקל ונתרצו שניהם בג' דינרים (כ °לו כפחות מעט לו ויתר מעט) לא נאסר שום אחד מהם שכן דרך התגרי לידור או לישבע כדי לזרז הבירו ואין בלבו לשום נדר (°ולפ"ז ל"ג דלמרינן לזרוזי נתכוונו מ"מ לא יוכל המוכר לתנו כשקל ולא יוכלו הלוקח לקנותו בסלע ג °ים מקילין) ודוקא כשאין מעמידים דבריהם אלא שניהם נתרצו בג' דינרים אבל אם לא נתרצו אלא זה בסלע וזה בשקל ונתבטל המקח וז"א לנדר גמור נתכוין וחל הנדר וכל מי שיעבור על נדרו ד הרי זה מחלל דבריו ואם והאחד העמיד דבריו והשני לא העמיד מתוך שנתבטל לאחד נתבטל גם לשני וכל זה מיירי בסתם אבל אם אומרים שלנדר גמור נתכוונו הוי נדר ה ואם המוכר אמר קונם אם אפחות מיותר מכלע או שאמר הלוקח קונם אם אוסיף לך על מעט פחו' משקל ונתרצו בג' דינרים הרי זה נדר שאין דרך לזרז בשמפליגין בכך ולנדר גמור נתכוונו:

סנהד ג °כלל לבסים שרוצים לקנות ממנו ואמר לאחד מכם לבדר נמור בוונתי ולאח לזירוזין כיון שבבדר בטל לבני אחד בטל לבני שני הוחיל ונקרע בדר לא לשמיה:

ג המוכין את חבירו שיאכל עמו ומסרב ומדירו אם אינו אוכל עמו או שאומר לו קונם שאני נהנה לך אם אין אתה מתארח עמי ואוכל פת חמה ושותה בום של צונן וזה מסרב הרי זה נדר של זרוז °אבל אם זימן ראובן לשמעון לאכול עמו והיו מזמינים אותו גם במקו' אחר וחפץ לאכול יותר עם האובן ואומ' לו הרינני מנכסיך אם לא אוכל עמך כדי שלא יפציכו בי במקום אחר הרי זה נדר גמור:

סנהד °נאין למידין מדיני נדרי זרוזין למקום אחר שאין לך כאן אלא מה שאמרו חכמים:

ד נדרי הבאי כיצד בנן שאמר קונם בבר זה עלי אם לא ראיתי כיוצא מצרים (לו) אם לא ראיתי נחש בקורת בית הבד או חומה גבוה לשמים (לינו נדר) שבן דרך העולם להפליג ולא כיון לשם נדר (°ואם מעמיד לבריו שלאמר כיון לשם נדר הוי נדר:)

ה °אמר קונם ם כל פירות שבעולם עלי אינו נדר כיון שאי אפשר לו לחיות בלא כל הפירות הוי לי' נדר ובן אם אמר קונם כל פירות שבעולם עלי אם לא עשיתי דבר פלוני ם אינו נדר:

סנהד ם לכל אם אמר בלשון עתיד אם אעשה דבר פלוני יאסרו כל פירות עלי °ים אומרים לאסור ובן אם אמר עלי כל פירות מזן מאכלין ים אומרי לאסור נדרי (°ים מולקין (סנה' מ"ו)

ר"ן סם כשיף סם

סר"ן בפי' הירושלמי

טור וכוף מהרא"ם ולפ"ז כל"ל לדעת הרא"ם

ל' יוסף בשם קמפרשי

ל' יוסף בשם ר"ת נבי בשבוע' טור וכפוסקי בשם ר"ת

כ' בשם בע"ב (ותו"ם דף ע"ם וכן ע"ב מהרי"ק שם בשם רי"ו

ו נדרי שגגות ביצד אמר קונם עלי בכר זה אם אכלתי ושתיתי ונוכ שאכל ושתה או אם אוכל ואשתה ושכח ואכל ושתה בין שהוא שוגג בשע הוצא הנדר מפיו או בשע שיש לה לחול ואם היה יודע שהוא בן לא היה נודר אינו נדר ובן אם אמר קונם אשתי נהנית לי שוגגה כיסי או שהכתה בני ונמצא שלא גנבה ושלא הכתה ובן אם אמר קונם שאיני נושא פלוני שהוא בעורה וחית פה בשעת הנדר שאם היה יודע שהי נאה לא היה נודר אבר אם היתה בעור יג ויפו הלהנדרי:

הגה יד ובן יאומר שם פלוני אלמנ זה הכבר תקשף זה לנקה וכיש שם פטור דהוי כנר כפונג:

ו ובן אם ראה מרחוק אנשים שאוכלין פירותיו ולא הכירם ואמר הרי הם עליכם בקרבן ובשקר שהם ראה שהם אביו או אחיו שלא היה רוצה לאסרם עליהם אינו נדר טו אעפ שלא פירש בן שהדבר מוביח שאין אדם אוסר פירותיו על אביו ואחיו ואפילו נמצאו עמהם זרים דבין שבטל הנדר אצל אביו ואחיו בטל גם אצל האחרים:

ח בד"א טי כשהחליף את דבריו שאמר תחל'בולכם אסורים ולבסוף אמר שלא היה יודע שאבא בינים היית אומר פלוני ופלוני אסורים ואב מותר או כש אמר תחלה כשראה מרחוק ולא הכירם יהו אסורים לזה ולזה וא"ב החליף דבריו לומר שלא היה יודע שאב בינים היית אומר כולם אסורי חוץ מאב אבל אם בשע האיסו אומ כולכם אסורים וגם בשעת חזרה אומר היית אומר כולכם אסורים חוץ מאבא או שאמר בשעת האיסור יהו אסורים לזה ולזה ובשעת חזרה אמר היית אומ פלוני ופלוני אסורים ואבא מותר שלא החליף לשון הנדר בין שעת איסור לשעת חזרה לא חוזרו האחרים:

ט אמר היין עלי קרבן מפני שהוא רע למעים אמרו לו הרי המושין יפה למעים אמר שלא היה יודע לא היה יודע אפילו אמר שלא היה יודע היה יודע אומר החרש אסור וה ש זמ'תר מותר בישן ובחרש אבל אם אמר שלא היה יודע היה אומר כל היינות אסורים עלי חוץ מן המושין הרי זה מותר במושן בלבד ובן כל כיוצ בזה

י נשבע שלא יעשה כך מפני שה הסבור שהו איסור גדול ואחר נודע לו שאין בואיס ור בל כך לא חלה השבועה כלל כי היתה בטעות:

יא מי שאמר לחבירו שהשר כלל א'תו בפשרה שלו ועל כך נשבע לתת לו כך וכך מעות ואינו אלא מילת שהשר פטרו לזה אן ממש באות שבוע ביון שהשעוהו:

יב נדר אונסין כיצד היה הדירו חבירו שיאכל אצלו וחלה או שחלה בנו או שעכבו נהר כ הרי זו נדרי אונסין:

הגה כג ואם יש לו תועלת לו חונסים וסיה לחפשר לסלקו על ממון לקיים שבועתו ונדרו לחפילו לא הוי הקנם רק ממון מקרי חונ' מ"מ אם בנקל יכולים לסלק לא מקרי חונס וע"ל סי' רכ"ח סעיף מ"ו וכיון חרם שנזור המושל לעבור עליו מי שבשבע לו נדר כיום פלוני ובאים לעבור כדי שלא יעבור על שבועתו ואם יכול לקיימם לח"כ דיש כאן עבר על שבועתו כמזיד ובכר נתכוין לעיל סי' רכח סעיף מ"ח ואם כשבניע זמן לפרוע הכרים המלך למלוה להרוים הזמן לפרוע או שפטרו לגמרי השבועה קיימת ולכולי עלמא צריך לפרוע לו לח"כ וע"ל כח סי' ע"ג מיהים חלו וקבל עליו חרם על ס' שנים וקבעו זמן ס' חיל החרם ובלותו זמן היו אומנים או שונגים ולא התקילו לקיים הבדר נדיכים לקיימו לח"כ כי היכו בטל מחום זה מי שבשבע לו נדר לעשות הבדתוך שבע או כיום פלוני יש לו לעשותו מיד או בשחרית בשניה חותו היום אחר לח"כ ולא יעשה ויעבור על נדרו ושבועתו ואם לא עשהו מיד כי אמר עדיין יש לי שבוע לעשותו ושבע או נתנם לח"כ ולא עשהו

דבשר מיישב דעתו של אדם ומפשר בשבר ובבכה ואלב שבוע ומכיפו כי ול"ש וכ לעיל סי' רי"ז ס"ק ל"ח לדעתם ובים וכיש וכרמ"ך שם אמר מרן מרבן דלא קוי כדר שוש כיון דלבן כולל משתה בא כ לעיל סי' רי"ז ס"ק ל"ח: יא אם אם אוכל כו"ע"ל סי' רל"ט: יב שבבה כיסי כו' ע"ל ס"ק ט': יג ויפו שלו הכדר ש"ל ס"ק ל': יד ובן המומר כו' משמע כמי דוקא משמע דשכח שם פלוני שם נתם"כ בזכר שהיה שם ובן משמע כמרבן שם שיעין עוד לקמן ס"ם רל"ט מכלי שגגות: טו לעיל סלא סי' כו דכיון שהוא מוטע בעיקר הכדר שלא היה דעתו מעולם על הכיון וכל ס"ם בעיקר הכדר טעות הין בין ולכו שיש ובטל משמע ומ"ם בקונם משמע בעיכן ס"ל כמי שבבכה לקבל דהוי כמי דקבל לעיל סי' רכ"ח סעיף ב' דשם דעתו בשב ל כל"ש מכיון שלבדיו משתו כתכון ליכא טעות בעיק הכדר הרן: טז בשהקל"ף את דבריו כו' לכה"ג בורע כה הכדר מיהו שם מיכו מחליף ולא מעשיל אלא שתם הכשקרב לליכם ונ"ל שלא תלכו ולפיו מומר אלא שהיה יודע שאכי ולפי בי"כיכם לא היה נודר בכן סהכדר כולו בטל כל"ח ובן משמע בסעיף ט' וע"ש לקמן ס"ק ל':

יו כן מוסף בתי ובן לבד כיון שלא החליף לשונו דבתחלה אמר נ"כ פתם יין וכל היינות מכלל: יח הדירו חבירו שיאכל אצלו ומיירי בעכין דלא הוי כדרי זרוזין כ לעיל סעיף נ': יט מי שבבטו בפר כתב כי בשם ר' יונתן מי שנדל הכפר אמי אלגים לאוכלם אלא שכיכם הוא דלי הוא דבר אמנו כ"ל לקמוקי לדעתיה ולפתחי ופם לא הבקה ה"ל בכלל הכדר עכ"ל ומשמע לי"ל ובכי אוכלם בשם (כך ר"ן ע"כ) נבי הם דקאמר התכונה מיכם אכים אוכלם דמינל מקבי ה דשל הבים דבשי מכרה אוכלם דמינל הוא דיכין לא משתבשה בחשב ניסא ומבעי ליה לפתוקי שלדעתיה כו' כ"ב הרמ"ם שם אבל עכבו כבר דמתני' היינו שנדל הכפר אמי נגמים והבזרע אלגים לאוכלם אלא שכיכם הוא ולא מיבעי ליה לפתוקי שלדעתיה עכ"ל ובכרמ"ם באוכלם דשכיכם הוא ולא שכ ח הוי אוכלם לעכין כדרים ובן הוא (בתשו' הרשב"א סי' תצ"ב) וכן בתוספות מדמי הקם בדרים לממון ובממון קיל דהוי אוכלם ובש"ם בתוספות רפ"ק דב' ובכתבות רפ"ב ובמ"ש ל' ומע"ג דשכבי הקום ממון לגיטין ובבדים קיל דאפי שכיכם לא מיקרי הקם כש"ם כאן אי ממון לגיטין ובבדים קיל דאפי שכיכם לא הוי אוכל

לב אבל אם לא היה מניע לו טובה כו׳ אם בשוה ומהרי״ק מסמיע״כן דאפי׳ אם אמר מודעתי קודם לכן על שבועה זו לא אמרינן הוכיל ונלה בדעתו אלין תפסו בשבועה דיהיה כאלם ומכ״מ ד״מ וכן הוא עעטו: כג כתבן הלם לומר שבועתו היתה כאומם כו׳ לפיכך רוקח כבדר אי בשבע לעצמו אבל בשבע לתכירו כגון בשט״מ וכה״ג תירץ כתבן וכ״ל ב״ן הרשב״ם דאם אמר קיימתי השבועה שבשבעתי לך כתבן דשאני התם שכן דרך לקיים השבועה אבל הכא אומם לא שכיחא ועוד לעולם כל מ׳ אמר אומם קיימתי אין אדם חפץ לחוק לשקר כיון שהלה יכחישו וכ״ם כתב כם ב ד״ה ד״ה ואע״ג דכתב הרשב״ם וכ״מ בכל מקום שכתב בשם תשובת הרשב״ם ואע״ג דכתב שם ל׳ בשבע על דעתיבו לתכירו כגון שאמר לתכירו אי אתה יכול לעבור על שבועתי אלא אם כן אתה מתיר לי ואתה מתיר לי אלא אמר כן לפי שחשבו חולה ומקרוב ימות למיתה אם לא ידור ואין לך חולה חזק וכגלה מזה עכ״ל משמע דאף בכגון לתכירו מקיל מטעם חולה אם כן שאני שבעבור בחולה ולכך בשבע אדם על עצמו אף לתכירו משום חולה אבל בשבע לתכירו בלא חולה אין לו היתר אפי׳ בשבע על דבר שאין בו היזק לגופו ולא לממונו ולא לתכירו ולא לשום אדם ואפי׳

עולא נעכו אסו מפני חלול השם נח ולכן נשבע נדקיהו טעב
על שבועתו לנבוכד נצר (ד"ע) לף על פי שהיה כדרך
לוכם לב מיהו שם הודיע לעכו"ם מיד שיגיע מלכנו שהיה לו
תכלי כלכו ולכן יעבור על שבועתו °ליכא למיחש הוציל
ונהיה לפום מת חלה מיהו הכל לפי טורך העכין (ד"ע) °מלך
או שלטון שנזו לישבע להניד על לחד שם כף על העכו"ם
כדי להעניטו מיתת מקרי שבועת לוכם ויש לכתל כלכם וכן
שם רחוכן הפקיד ממון כיד שמעונו שמלך לו שער להחרי
על מי שיודע מממון על רחוכן שם העכו"ם רוצה ליקח ממון
שם על רחוכן שלח כדין לין בחרם כלום °וכן יוכל שנפקד
חדון שנגו וכנס ליטבע שלין לו מעל רחוכן וכלכד °שיכעט כלכם וכלכד שלח
א רד"ם הנוגל יהא חלול השם כדבר כמו שכתב לקמן נג כ"יהודים שהכו
בקר בשם זה לת ונזר השלטון לחר עדות שם יעניטו המכה לד
מקר"מ ות ר מדינו נקרא לוכם ושם לין יכולי להשמט ונרכיון להניד
יעידו ויעלמו למיזק ניזקו ולל יגלו שנמן בממון חבירים וע"ל
סימן רל"ט עוד מדיכים שלנו:

שנ"מ ומרדכי שון °מי שאנס את חבירו ויסרן במיני יסורי עד שנשבע
בשם מקר"מ לתת לו כך וכך מעות לה אין באותה שבועה או
נדר או חרם ממש:

רד"ך בי"תשו"ת וכ"מ לו בשל' ס"קנוקין ולפ כתשו' מהרי"ן ס"ג ופפקי מהר"י מי"ס ע"ג וכ"מ כתם פסקי מהרי"ן ס"ג ושם כ"מ ב"(סי' רכ"ח דף רע"ל ע"ב כתשו' רמב"ן סי' רע"ח)

(לו °וכ"ש שם קבלו חרם לו שכוע עליו מכח לוכם מיתם לחיני כלום)

שו °מי ששיורך בתו ונדר לתת עמה סך מעו"(ונשבע) ואחר כך נתקלקלו החובות שהיו חייבים לו ואם אין לו ממה לפרוע לא חובות ולא קרקעות והפצים לו חוץ מבית דירתו וכלי תשמישו פשוט ראין לך אונס גדול מזה: (תשו' רש"ל סכלל ס"י ל')

רלוכן נשמעון לפ שהיו לריס בעי' לח וכשבעו שניס לפשיל בניסס זה לזה ולחר כך ינח רלוכן וכנו מן העיר °שמעון פטור ולין לריך לשולין כתו ולחריו נס רלוכן פטור שם קונרך לנחת לחקרי לחנוס וכן שם נשבע חכן ולחריו הונרך לנחת ולין לכן כרנסס זולת לחריו ועיין בח"מ סימן ע"נ סעיף ח':

תשו' רמב"ן סי' ער"כ

יז °מי שנשבע שידור במקום חמיו אם לא יעכבנו אונס אם סיבב הוא או אחרים בשבילו איכא עליו שלא לילך למקום חמיו אין זה אונס:

רד"ך בי"ו סנה ורשב"ם סי' תשו"ת רמב"ם סי

°לשם שכנר לבעלה כחליו שלח תנשא לאחרי מותו או לשפך °לו מי שנדר לחולה לינה דבר שם עשו זה משום שפנרת החולה שלח תרגיש עליו הוי כנדר חוגם לכל °שם לח עשה כן מפני זה שלח מפני דבר אחר שהי כנדר על דעת חבירו וע"ל סימן סי' רכ"ח:

רשב"ן יח °שותפים שבררו דיינים בבח חרם לקיים מה שגזרו עליהם ואחד מהם מסר מודעא שלא קבל עליו הנבררים אע"פ שיתאמת מה שחייב לו שהי יודע שמא יבהיש שהתחיל לומר שאין בידו כלו ואח שגזרו הנבררי הראה מודעא זו ואמר שאינו רוצה לקבל אלא מה שידין עליו דיין הקרוב בדין תורה כיון שקבל עליו בחרם לט אסור לו לסתור דינם:

יט מי שפירש בשעת נדרו על מה נדר הרי זה כתול נדרו באותו דבר ואם לא נתקיים הדבר שנשבע גללו מותר כגון שאמר שאינו נושא את פלונית שאביה רע ושמעו שכות או שעשה ת שובה אין צריך התרה דהוי כאלו פי' שנודר על זה התנאי וכיון שנתבטל נתבטל הנדר: (ע"ל סימן ר"ך) (סט"ו נהנ"ם) ב ועוד יש נדר שאין צריך התרה כגון שאמר לחביריו קונם שאני נהנה לך אם אין אתה נוטל ממני כך וכך הרי זה יכול להתיר נדרו שלא על פי חכם שיאמרלו כלום נדרת אלא לכברני וזהו בבודי שלא אשוול ממך ואפילו אין חמדיר אומר בפירוש שכך היתה כוונתו מ אלא מן הסתם וכן אם אמר לו קונם שאתה נהנה לי אם אין אתה נותן לי כך וכך יש לו להתיר בלא שאלת חכם שיאמר לו הרי חוא כלו קבלתי:

דקג

א וכוללים בפתיחה כו׳ נג כו׳ שפתי כהן בקונטרס בסוף הלכות נדרים עיין בסוף מי כתוב עד סיכולם מעתה אסרתיטור ועכ׳ ב ומיל יום ומילך כו׳ לעפר׳ שלא הכיר בו כ׳ שערות:

דלד

א קטן כו׳ שהכה והכעיל מפירים דוקא דנדרים שייך בהן עיכוי כשם שהן כיכו לגיכה כדלקמן סעיף ב כ״ם וכ״ש לכל המכעס מתיר כל הנדרים ב כדרי כו׳ וה״ה שכועו׳ בתו ואשתו וכדלקמן סעיף ל״ו: ג כשהיה מייכו בתוך ל׳ שכח ויום ס׳והכיר שכח ס׳שעות: ד אפי׳ כדרים וכן כעל מפר כדרי אשתו אפי׳ כדרים על ד׳ואפי׳ כיטל הבעל לעתו וכתן לה רשות לנדור על ד׳ דרים ומשמע דה״מ שכתן לה רשות לנדור על ד׳ וכ״כ כנדרים שם ועי׳ לקמ״ם סעיף ל׳: ה כשהיה מייכו שכח מפר אשתו כשערות שכח ס׳בתוך ל׳ יום שכח ויום ס׳: ו עד שיתקשרו כו׳ כת׳ כ״ה דמשמע׳ דכל שלא הניע הבעל לידיה לעשות׳ שמפר הבעל לשלש ואינו יכול לכטל ו׳ שלא כשכין שעדיין לא הניע הבעל לידיה ויכול לכטלו כשכין כ״ל שמשמע ומביא כנדרים שכתבתיים: ז לא יפר לה ומשמע דאפי׳ לדיעבר מיפר וכ״ש כב״ח: ח לא יפר לה כתתיים כו׳ לכאורה דוקא שהקדים הבעל לכעוס אבל אם כעס תחלה והקדים הזמן הקדים מנורת המפרש מעכשיו וכראיה דמה כפר לה ולא כתקדים שכתבתי עכשיו שכתבטל הנטר מופר כדיעבר: ט וכן כל מי שכשלמת בשיור כרתכיון לדעתן לדעתן קודמין כהן וכמו שכתבתי כס״ב ס״ט ל״ו שכל דיינו לעיין ועשה וכ״ם ערוך דלכון קידושין מופסין כהן כס״ב ס״ם סיעין ים וכפי׳ א״ר ומ״ב: והפר לה כעלה כו׳ כתב כס״ח ומ״ב כ״ם סיעין ים קידושין קפי׳ כה מ״ב כתב והפר לה כעלה כו׳ כל׳ כיבר משום דכשל כשיור כל׳ וק״ל דמ״מ הל׳ לכשכיר לא כתיור יפר לה לכתחילה שכל כה״ג עלה מה״כ דין מ׳כתב כעלמן הוש וכתב הכ״ג והפר כדרך כלעגן דיעבד משום דכיסוחים כשיור עכ״ל משמע דל״ל דעשוי לכיסוחים כשיור לא יפר לה לכתחילה דשם כעשוי ומוכח קצי וכ״כ העטור כהדיא לא יפר לה לכתחילה כיון שהיא לעלו כשיור כו׳: א אפי׳ לשם הוא מייכו כמוכח כשופן שכתבתי כס״ב ס״ל ס״ה ומ״ש כטור לא משם קידושין קייכו כשכתבתי שם כל קידושין ולא ירד כשן לדקדק כך דעיקרי דייכים אלא דמיוחד מוכח כתב כס״ב שם וכוה כשכתבתי שם עלייו ע״ש: יב ואפי׳ נדרים שהיו עליו קודם שכתארסה מפירים עכשיו כשהתפוחת: יג וה״ה כו׳ כתב כה״ג דכקטן לחומרא ומכי משמע מיניה ב׳ דמותו ולא הכריע נם מיניה דעת היתה כב״ח כו׳ נשהקשה לדעת הרמב״ן כל׳ ה״ה ע״כ ועל׳ ס׳ קטן כ״ב: יד אין הדחום יכול להפר לשלום אין הדחום מפר אלא כשהפוחת ואפילו את שהקשה מאחרים ליכא לקמן סעיף ט״ו שם קיים הם כו׳ כי׳ בשם תשו׳ רשב״א דוקא קיים אבל לכל כעל ומביא ד״ע ולא משמע כן מדברי הטושים והט״ו ושם שדקדקו לפרש״י לזה ס״ם מהקדש שכשם ס״ם סחין עליה כדרים וכשהין עליה כדרים והלכה אחר הכל וכתיב לה סו עקו׳ כמו שכתבתי כס״ב ס״ם סיעין ל״ט סעיף כ׳ כבר תירצו קר״ן כנדרים דף פ״ו ע״ש: טו ואפי׳ קור וכשאל כו׳ וכ״ל אפי׳ כשאל על שקדמה כן ביום שני שמיעת שכיום מיכו יכול שוב לשכור לשפר כל: יז אין שיכם מפר כן כשאחר היכו קוב ביכמה אלא כשדרכן וע״ל סעיף יא: יח ויבוא מדשתה כשכ ובכטל מפר לפרן הכדרים שכדרך אחר שכשהרים לשם ככשיכם לאופה דעיף אבל לא שם שכדרך קודם שכשהרים לפי שאין הכעל מפר כקודמים וכ״כ דעתר׳ יהושם כתוב כן פרוש מ״ג: יט אלא שמעו כו׳ ל״ל שם לשפר אחר שכא קודם שכנדרה ולא הפר לה כעל אוב לפרה ואפי׳ לשם שכיכה כשכתבתי כס״ב ס״ל ס״ה סיעין ים וכפי׳ א״ר ומ״ב כשכתבתי שם עלייו ע״ש ומשמע דאפי׳ כשכתבטל הנטר מיד כשעת שמיעה יכול להפר לה כל זמן שלא שמעו אבי׳ ובעלה את נדרה עד שבגרה שיצאה מרשות האב אין הארוס יכול להפר לברו: ג נדרה ושמע אבי׳ והפר חלקו ולא אינו שמע בעלה עד שכנשא

מב ל״ה דוקא כו׳ עיין לקמן סי׳ כ״ח סעיף י״ח:

דקג

א וכוללים בפתיחה כו׳ נג כו׳ שפתי כהן בקונטרס בסוף הלכות נדרים עיין בסוף מי כתוב עד סיכולם מעתה אסרתיטור ועכ׳ ב ומיל יום ומילך כו׳ לעפר׳ שלא הכיר בו כ׳ שערות:

דלד

א קטן כו׳ שהכה והכעיל מפירים דוקא דנדרים שייך בהן עיכוי כשם שהן כיכו לגיכה כדלקמן סעיף כ״ם וכ״ש לכל המכעס מתיר כל הנדרים ב כדרי כו׳ וה״ה שכועו׳ בתו ואשתו וכדלקמן סעיף ל״ו: ג כשהיה מייכו בתוך ל׳ שכח ויום ס׳והכיר שכח ס׳שעות: ד אפי׳ כדרים וכן כעל מפר כדרי אשתו אפי׳ כדרים על ד׳ואפי׳ כיטל הבעל לעתו וכתן לה רשות לנדור על ד׳ דרים ומשמע דה״מ שכתן לה רשות לנדור על ד׳ וכ״כ כנדרים שם ועי׳ לקמ״ם סעיף ל׳: ה כשהיה מייכו שכח מפר אשתו כשערות שכח ס׳בתוך ל׳ יום שכח ויום ס׳: ו עד שיתקשרו כו׳ כת׳ כ״ה דמשמע׳ דכל שלא הניע הבעל לידיה לעשות׳ שמפר הבעל לשלש ואינו יכול לכטל ו׳ שלא כשכין שעדיין לא הניע הבעל לידיה ויכול לכטלו כשכין כ״ל שמשמע ומביא כנדרים שכתבתיים: ז לא יפר לה ומשמע דאפי׳ לדיעבר מיפר וכ״ש כב״ח: ח לא יפר לה כתתיים כו׳ לכאורה דוקא שהקדים הבעל לכעוס אבל אם כעס תחלה והקדים הזמן הקדים מנורת המפרש מעכשיו וכראיה דמה כפר לה ולא כתקדים שכתבתי עכשיו שכתבטל הנטר מופר כדיעבר: ט וכן כל מי שכשלמת בשיור כרתכיון לדעתן לדעתן קודמין כהן וכמו שכתבתי כס״ב ס״ט ל״ו שכל דיינו לעיין ועשה וכ״ם ערוך דלכון קידושין מופסין כהן כס״ב ס״ם סיעין ים וכפי׳ א״ר ומ״ב: והפר לה כעלה כו׳ כתב כס״ח ומ״ב כ״ם סיעין ים קידושין קפי׳ כה מ״ב כתב והפר לה כעלה כו׳ כל׳ כיבר משום דכשל כשיור כל׳ וק״ל דמ״מ הל׳ לכשכיר לא כתיור יפר לה לכתחילה שכל כה״ג עלה מה״כ דין מ׳כתב כעלמן הוש וכתב הכ״ג והפר כדרך כלעגן דיעבד משום דכיסוחים כשיור עכ״ל משמע דל״ל דעשוי לכיסוחים כשיור לא יפר לה לכתחילה דשם כעשוי ומוכח קצי וכ״כ העטור כהדיא לא יפר לה לכתחילה כיון שהיא לעלו כשיור כו׳: א אפי׳ לשם הוא מייכו כמוכח כשופן שכתבתי כס״ב ס״ל ס״ה ומ״ש כטור לא משם קידושין קייכו כשכתבתי שם כל קידושין ולא ירד כשן לדקדק כך דעיקרי דייכים אלא דמיוחד מוכח כתב כס״ב שם וכוה כשכתבתי שם עלייו ע״ש: יב ואפי׳ נדרים שהיו עליו קודם שכתארסה מפירים עכשיו כשהתפוחת: יג וה״ה כו׳ כתב כה״ג דכקטן לחומרא ומכי משמע מיניה ב׳ דמותו ולא הכריע נם מיניה דעת היתה כב״ח כו׳ נשהקשה לדעת הרמב״ן כל׳ ה״ה ע״כ ועל׳ ס׳ קטן כ״ב: יד אין הדחום יכול להפר לשלום אין הדחום מפר אלא כשהפוחת ואפילו את שהקשה מאחרים ליכא לקמן סעיף ט״ו שם קיים הם כו׳ כי׳ בשם תשו׳ רשב״א דוקא קיים אבל לכל כעל ומביא ד״ע ולא משמע כן מדברי הטושים והט״ו ושם שדקדקו לפרש״י לזה ס״ם מהקדש שכשם ס״ם סחין עליה כדרים וכשהין עליה כדרים והלכה אחר הכל וכתיב לה סו עקו׳ כמו שכתבתי כס״ב ס״ם סיעין ל״ט סעיף כ׳ כבר תירצו קר״ן כנדרים דף פ״ו ע״ש: טו ואפי׳ קור וכשאל כו׳ וכ״ל אפי׳ כשאל על שקדמה כן ביום שני שמיעת שכיום מיכו יכול שוב לשכור לשפר כל: יז אין שיכם מפר כן כשאחר היכו קוב ביכמה אלא כשדרכן וע״ל סעיף יא: יח ויבוא מדשתה כשכ ובכטל מפר לפרן הכדרים שכדרך אחר שכשהרים לשם ככשיכם לאופה דעיף אבל לא שם שכדרך קודם שכשהרים לפי שאין הכעל מפר כקודמים וכ״כ דעתר׳ יהושם כתוב כן פרוש מ״ג: יט אלא שמעו כו׳ ל״ל שם לשפר אחר שכא קודם שכנדרה ולא הפר לה כעל אוב לפרה ואפי׳ לשם שכיכה כשכתבתי כס״ב ס״ל ס״ה סיעין ים וכפי׳ א״ר ומ״ב כשכתבתי שם עלייו ע״ש ומשמע דאפי׳ כשכתבטל הנטר מיד כשעת שמיעה יכול להפר לה כל זמן שלא שמעו אבי׳ ובעלה את נדרה עד שבגרה שיצאה מרשות האב אין הארוס יכול להפר לברו: ג נדרה ושמע אבי׳ והפר חלקו ולא אינו שמע בעלה עד שכנשא

אחד ואפילו עשה בה מאמר: ח הלך האב או שלחו עם שלוחי הבעל להביאה לו להכניסה לחופה עדיין היא ברשות שניהם להפרה מסרה האב או שלחו לשלוחי הבעל יצאה מרשות האב טור דמכל מקום אין הבעל מפר לה עד שתכנס לחופה: ט כעלה מאונסת שלא שמעו אבי׳ ובעלה את נדרה עד שבגרה שיצאה מרשות האב ואין הבעל מפר לה עד שתכנס לחופה

ס״ג ועל סימן רכ״ח סעיף ל״ט אפי׳ דוקא כדכר קיים מעשה יכול לומר כשוא עשית לכל כביטול מעשה כגון שלמר קונם נכסי לך אם תלך למקום פלוני לא יוכל לומר לך והוי לי׳ כאלו לא הלכת ואין לחלן וכל תכאי שהוי לטוב המדר יכול לומר הרי לי כאלו קיימת התכאי מי שלמר קונם אתם נהנית לי אם אין אתה נותן לבני כך וכך אם הכנסומך על שלחן אביו ש״כ אתה מתכיין לטובתו ויכול לומר כאלו התקבלתי ואם לאו אין האב יכול לומר כך דרך סכן:

ר״ן כ ס״ג ופמ״ם סי׳ ס״ג וכ״ן סי׳ ס׳ קכ״ג) ״כבל כר״ן

דלג

עונת נדרים לזכר ולנקבה ובו סעיף אחד

א קטן בן י״ב שנה ויום אחד וקטנה בת י״א שנה ויום אחד אחר אם יודעים לשם מי נדרו וג׳ שבעו נדרים הם נדר ושבועת שבוע אעפ״י שלא הביאו שתי שערות ובודקין שנת ג׳ לזכר ושנת י״ב לנקבה וקורם שיש לזכר וזא לנקבה אפי׳ יודעים לשם מי נודרים אינו נדר:

כבל כר״מכס פ״ב דסכועת פסק וכלכו

סנס ונוהגים בהם ומכין לותן שלא ילמדו לעשות כמלרי ושבועתן וגם סי׳ לכר קטן ונקי ואין כו עיכוי כפה לומרים להם שיעמדו כנדרים ישבועתן כדי שלא ירגילו עצמם כזה:

ג ומ״ג ויום אחד ואילך לזכ׳ ומ״ב ויום אחד לנקב אעפ״י שאין יודעים לשם מי נודרים נדריהם נדר:

דלד

מתי האב והבעל מפירין ומתי מפירין שניהם יחד ובו׳ בסעיפים

א ל״ו האב מפר כ נדרי בתו כל זמן שהיא קטנה או ג נערה ד אפי׳ נדרה על דעת רבי׳ ס בגרה או נשואת שוב אינו יכול להפר:

ב הבעל מפר נדרי אשתו לבדו משתכנס לחופה עד שתתגרש והניע הגט לידה היתה מגורשת מספק ז לא יפר לה:

ג נתן לה גט על תנאי או לאחר זמן ס לא יפר לה בימים שביניתים:

ד שמעה שמת בעלה ונשאת הרי הוא קיים אין בעלה הראשון ושני מפירים נדריה ט וכן כל מי שנשאת באיסור כרת:

ה נשאת לאיסור לאוין או להייבי עשה י והפר לה בעלה הרי זה מופר משתארס עד שתכנס לחופה אין הבעל מפר לבדו יא אפי׳ אם הוא חייב במזונותיה ולא האב לבדו מפר אלא שניהם מפירים בשותפות יב ואפילו נדרים שהיו עליה קודם שנתארסה ואפי׳ הפר א בלא שני אינו מופר ומה הוא חלקו של שני נשא קלוש וחקל איכרו שאין בו מלקות וצריך ש שמעו שניהם ביום אחד אבל אם שמע אחד היום והפר ושמע השני ביום אחר אינו יכול להפר ג וי״א שכל אח מפר ביום שמעו אעפ״י שלא שמעו ביום אחד:

ממ״ס פ״ב ופמ״ב ופמ״ק ובמן ופ״ם וטור

(ואם נתארסה ואין לה אב יש לחלק אם יכול להפר)

ו טו אם קיים חאחד טז אפילו חזר ונשאל על ההקמה אינו יכול להפר עם השני:

ת״כ פ״ם סימן קס״ו

ז שומרת יבם יז אין היבם מפר אפי׳ אין שם אב

ר״ן והום׳ טור

כ אינו יכול להפר לכן דרך תלמידי חכמים לומר לה קודם שיכניסנה כל נדרים שנדרת כמ משארסתיך יהו מופרים וכן יאמר האב לבתו קודם שתצא מביתו כל נדרים שנדרת יהו מופרים:

כא מת הארוס בעודה נערה חוזרת לרשות האב ומפרי אפילו מה שנדרה בחיי הארוס ושמע ומת מפר האב לבדו ביום שמעו ואפילו יש לה יבם ועשה ברית מאמר מפר האב לבדו ודווקא שמת הארוס קודם שמעו או שמת ביום שמעו ולא קיים הנדר וכן אם הפרו צרתך האב לחוד ולהפר אבל אם קיים הנדר קודם שמת כג או שמת אחר יום שמעו אין האב יכול להפר כג ולהרמבם °שמע ארוס והפר לה ומת ואחר כך שמע אבא"ז אין האב יכול להפר: ת"ה מכל כללי

כב כד בנסה כה או שמסר לו האב או שלוחיו להכניס ומת בעודה נערה אינה חוזרת לרשות האב:

כג כו נדרה והיא ארוסה ונתרגשה וחזרה ונתארסה לארוס זה או לאחר אביה וארוס האחרון מפירין לה

כד בנסה ונדר כז ולא שמע הבעל כח וגירשה ואח כך אירסה אינו יכול להפר אותו נדר משום דאין ארוס מפר אא בשות פות האב והכא כיון שהאב אינו יכול להפר לפי שביון שבנסה יצתה מרשותו (חלרום) נמי אינו יכול להפר:

כה מת האב משנת ארסה אין הארוס יכול להפר אפי אם שמעו הארוס והאב יחד כט והפר האב קודם שמת וכן אם שמע הארוס והפר לה ל ולא הספיק האב לשמוע עד שמת אין הארוס יכול להפר חלק האב:

כו שמע אביה והפר לה ולא הספיק הארוס לשמוע עד שמת לא אין האב יכול להפר הלקו של הארוס

כז °ודווקא שמת אחר יום שמיעה אבל אם מת ביום שמיע חזר ומפר הכל ביחד לג ואם °חזרה ונתארסה בו ביום אף על פי שמת הארוס הראשון אחר יום שמיע האב חזר ומפר עם הארוס השני °ויש חולקין בזה לומר שאין האב חזר ומפר עם הארוס השני: טור בשם רמב"ם פ"ג מה"כ ומביאו הטור טור ותום' ורשב"ם

כח נדרה והיא ארוסה ומת הארוס בין קודם שמיעה בין לאחר שמיעה ושמע האב והזרה ונתארסה בו ביום אפילו כמה פעמים האב והארוס האחרון מפירין נדריה ואם לא שמע האב בו ביום ונתארס לאחרים ושמע אחר כך אפילו אחר כמה ימים האב והארוס האחרון מפירין ביחד ביום שישמעו:

כט °נדרה והיא ארוסה ושמעה אביה לה ולא שמע ארוסה ונתגרשה בו ביום ונתארסה לאחר בו ביום אפילו למאה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה שנדרה ל"מב"ם פ"ג מה"כ ומכל כללי דין זה

כלקמן סעיף כ: כז ולא שמע כו' ולא שמע ונישאת כח כסקמא כט: כח ונישאת שם כ' כו' ומותר כדין ת"ח סעיף ל' כלקמן סעיף כ: כדרך שכדרך עכשיו יכול להפר וכמו שכ' לקמן כמפרש כג' ומאי מחרוכים דכאן כמפרש כד' ולא ככסף למחוסר שכל להמחכר דם ל' עמידה ככשמלי דמי וכמו שכתבתי קמיה. וכ"ל דל"מ כדרך שכדרך עכשיו מפיטין דל' להפר אלא מותן כדר שכדרך תחתיו לא מהי יכן מיבעי דלי הוה כמי שיה שפר מה יפר במי עכשיו ודוק: כט וכפר כמה קודם כמה דיכין דה כמה כיכסף מיוחסת כמה מי לא להפר דל' הארוס שפר בכיון לי יכול להפר עכשיו ומ"מ כן יכול להפר עכשיו כיון שמת קמה כמה מי לא להפר דל' הארוס שפר לא מהי יכן יכול להפר מלקו דל' לא לא שפר כמה כלל חוזרת לרשות כמה וכל"ל ל"ם ז"ל כ' ין דכף צמ' טפ' לפי שכקלם מלק ממרום ומיון כו כמ לזוריפין לא: לב ודוקא שמת מאר יום שמיעה כלבעל: לג ומה חוזרת כו' כמ"ב כמ"ג מיעה כ"ל להרמב"ם לעיל סעיף ה' לעולם אין יכולים להפר אלא כשנשמעו שניהם ביום אחד ומ"מ אם שמע הארוס בלי שמע האב ומת הארוס קודם שמע האב אין האב יכול להפר כיון שכבר נתבטלה הפרתו ע"י מיתת הארוס: לד ולא שמע הארוס כו' אבל שמע שני הארוסין כשקמה כלבעל:

שנדרה בפני ארוס ראשון כפני שלא יצתה לרשות עצמה שעה אחת שעדיין היא ברשות האב מפני שהוא נערה:

יש נערה המאורסה שנדרה ולא שמע אביה ולא בעלה ונתגרשה ונתארמלה לאחר אפילו לא חל כמה ימים כשישמע האב והארוס האחרון מפירין נדריה שנדרה בפני הארוס הראשון הואיל ולא שמע אותם הארוס הראשון:

ב האב מרינן שחוזרת לרשות האב לבטל נדרה שנדרה תחת הארוס והוא שמעון דוקא כשמת האבעל מן הארוסין אבל אם גירשו לא דמסתפק לן אי נרושין כהקמה דמי הילכך אם שמע נדרה וגירשה אין האב יכול להפר לא בדו ולא גשורפות עם ארוס אחר ואפילו עם הראשון נמי לא אפילו החזירה ביום השמיעה אבל אם לא שמע הארוס נדרה וגירשה דינה כמו לא שמע ומת לגל דבר:

בא אין האב מיפר נדרי בתו ולא הבעל נדרי אשתו אא ביום שומעם ודווקא כל היום ולא כעת לעת שאם שמע בתחלת הלילה מפר כל הלילה ויום המחר ואם שמע כמוך לחשכ אינ מפר אא עד שתחשך ואם עבר היום ושתק לא אפילו לא כיון בשתיקתו אא לצערה אינו יכול להפר ואם שתק מפני שאינו יודע שיש ביד הבעל להפר או אפילו יודע אא שנדרה נדר שסבור שאינו יכול להפר כגון שסבור שאינו עינוי נפש יכול להפר אפי לאחר כמה ימים ולא הויא שתיקתו קיו ושע ידיעתו בלו הוא שעת הנדר או יום שמועה ויפר להכל אותו היום:

כב נדרה אשתו וקיים לה באחד מלשונות של הקמה וכסבור שאינו רשות הקמה ובא הפר לה הקמתו הקמה והוא הדין למי שיוו ע שיש בידו להפר אתו נדר שנדרה אבל לא יודע שצדך להפר בי שמעו כיון שעבר עם שמיעה אינו יכול להפר אם נשתל על ההקם לו הפרתו שהפר הפרה ואינו צדך לחזור ולהפ

כג בעל שקיים נדרי אשתו והלכה לפניב ויחזרו מחתיו: קנס

הבעל לא יכול להפר לה אחר שקיים לה אפילו לא חל כמה ימים כשישמע האב והארוס האחרון מפירין נדריה שנדרה בפני הארוס הראשון הואיל ולא שמע אותם הארוס הראשון:

ב האב מרינן שחוזרת לרשות האב לבטל נדרה שנדרה תחת הארוס והוא שמעון דוקא כשמת האבעל מן הארוסין אבל אם גירשו לא דמסתפק לן אי נרושין כהקמה דמי הילכך אם שמע נדרה וגירשה אין האב יכול להפר לא בדו ולא נשורפות עם ארוס אחר ואפילו עם הראשון נמי לא אפילו החזירה ביום השמיעה אבל אם לא שמע הארוס נדרה וגירשה דינה כמו לא שמע ומת לגל דבר:

בא אין האב מיפר נדרי בתו ולא הבעל נדרי אשתו אא ביום שומעם ודווקא כל היום ולא כעת לעת שאם שמע בתחלת הלילה מפר כל הלילה ויום המחר ואם שמע כמוך לחשכ אינ מפר אא עד שתחשך ואם עבר היום ושתק לא אפילו לא כיון בשתיקתו אא לצערה אינו יכול להפר ואם שתק מפני שאינו יודע שיש ביד הבעל להפר או אפילו יודע אא שנדרה נדר שסבור שאינו יכול להפר כגון שסבור שאינו עינוי נפש יכול להפר אפי לאחר כמה ימים ולא הויא שתיקתו קיו ושע ידיעתו בלו הוא שעת הנדר או יום שמועה ויפר להכל אותו היום:

כב נדרה אשתו וקיים לה באחד מלשונות של הקמה וכסבור שאינו רשות הקמה ובא הפר לה הקמתו הקמה והוא הדין למי שיוו ע שיש בידו להפר א ת

כט °הבעל מפר לשתי נשיו באחת ובן האב לשתי בנותיו° ויש חילקין:

ל אין יכולים לעשות שליח לא להקמה ולא להפרה:

לא צריך שיכוין לשם האשה שהפר לה ולשם הנדר שהוא מפר ביצד נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו °(כי כן לימדו לו) או איפכא נדרה מהתאנים וסבור שנדרה מהענבים (כי כן לימדו לו) או איפכא והפר לה על דעת זה לא הוי הפרה אא"כ נודע לו תוך כדי דבור

לב °כשנודע לו אחר כדי דבור דלא הוי הפרה יש לו להפר בל יום ידיעה שניה ואם קיים בידיע קמיית כ לאו כלום הוא ואם רצה להפר בידיע שנייה מפר:

לג אמרו לו נדרה אשה בתוך ביתך כ"מ וסבור °שהוא בתו והפר להונמצא שאשתו היא שנדרה אעפ"י שלא נמצא אלא לאחר כדי דבור הרי זה מופר והוא שרוצה בהפרת אשתו:

לד בל ההפרה תלוי בשעת הנדר כיצד אם בשע הנדר חיא נשואה אעפ"י שלא יחול עד שתתאלמן כגון שאמרה קונם כבר זה עלי לאחר ל' יום והפלה ונתאלמנה בתוך ל' יום ואם אמרה קונם עלי בכר זה כג לאחר שתתאלמן הרי זה מופר:

לה היתה אלמנה בשעת הנדר כג אינו מופר אעפ"י שנשאת קודם שיחול ל' ש אמרה קונם עלי לאחר ל' יום ונשאת בינתיים ל' ש אמרה קונם עלי לאחר שאנשא כד וה"ה אם היתה ארוסה בשע שנדרה והל הנדר אחר שנשאת לו אינו יכול להפר:

לו °אסרה עצמה בתאני וענבי בין בנדר ביקבשבת בין שאסרה עצמה בכל המין בין שאמרה תאנים וענבים או וקיים לתאנים והפר לענבים או שקיים לענבים והפר לתאנים מה שקיים קיים ומה שהפר מופר וכן כל כיוצא בזה ואין אומרים בהפרת נדר שהופ מקצתו הופר כולו.

לז °יש חולקין וסבירא להו דאפ קיים קצתו קיים כולו ואפ הפר קצתו אינו מופר כלום עד שיאמר לכל אפ קיים עבים עלי קונם תאנים עלי כ כדרים אפ ואין צריך לחזר לחכירו:

לח °מפר אדם או מקיים נדרי אשתו ובתו בכל לשון (ומקרי סו ואעפ"י שאינה מברת (°וכל לשון שיאמר ממורה מקיים לה

עקירת הנדר מעיקרו בין בפניה בין שלא בפניה אבל אי אמר לה אי אפשי שתדורי או אין כאן נדר הרי זה לא הפר וכן האומר לאשתו או לבתו כו מחול לך או מותר לך או שרוי לך ולא כיוצא בענין זה לא אמר כלום כז ושמע שחולק ואומר דאומר אין נדר זה כלום לא הוי הפרה (רי"ף ס"ק טור) לט חישב לשון הפרה בלבו ולא הוציא בשפתיו אינו כלום בד"א שלא אמר לה טלי ואבלי אבל אם אמר לה טלי ואבלי וחשב לשון ההפרה בלבו הרי הפרה:

מ כל זמן שלא הפר הנדר לאשתו אינו יכול לכופה שתעבוד על הנדר אא"כ אמר לה טלי ואבלי ויחשוב בלבו לשון הפרה ולהלמב"ם °המבטל נדרי אשתו ובתו אינו צריך לומר כלום ונת בטלו כל הנדרים ומהו הבטול שיכוף אותה לעשותה דבר שאסרה אותו אבל ההפרה אינו כופה אותה אא מפר לה ומניחה אם רצתה עושה ואם רצתה אינה עושה כיצד נדרה או נשבעה שלא תאכל או שלא תשתה ואמר לה מותר לי הרי זה מופר ומותרת לאכול ולשתות נטל ונתן לה ואמר לה טלי אבלי טלי שתי הרי זו אוכלת ושותה והנדר בטל מאליו:

מא °המפר נדרי אשתו ובתו צריך להוציא בשפתיו ואם הפר בלבו אינו מופר אבל המבטל אינו צריך להוציא בשפתיו אא מבטל בלבו בלבד וכופ אותה: סנה כל זמן שכתב הרמב"ם °לכל לפנין חילוק כיקפל לכיוצא וכפיסק היכו מופר או כטל רק כשמפ או מכט כלבו ואחר לה טלי וכל עיקר: מא המקיים בלבו הרי זה קיים והמפר בלבו אינו מופר נה לפיכך אם הפר בלבו הרי זה יכול לחזור ולקיים (קיי כלבו היכו יכול למחזר) ולא אד אא אם חזר בתוך כדי דבור: מב °אמרו לו אשתך נדרה ואמר בלבי היה להפר לה והפרתי לה ושמעין לו אמרו לו נדרה והוא אומר לא נדרה נג וכין שרואה אותם מעידו עליה אמר בלבי היה להחזר אין שומעין לו:

רמב"ם פ"ב כט °הבעל מפר לשתי נשיו באחת ובן האב לשתי בנותיו° ויש חילקין:
רמ"ם ס"ב וטור וכן
כג רמב"ן
ל אין יכולים לעשות שליח לא להקמה ולא להפרה:
לא צריך שיכוין לשם האשה שהפר לה ולשם הנדר שהוא מפר ביצד נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו
שכנ"מ כג"ם מן °(כי כן לימדו לו) או איפכא מה נדרה מהתאנים וסבור שנדרה מהענבים (כי כן לימדו לו) או איפכא והפר לה על דעת זה לא הוי הפרה אא"כ נודע לו תוך כדי דבור
רמב"ם פ"ב מט ורצה גם בהפרה זו:
לב °כשנודע לו אחר כדי דבור דלא הוי הפרה יש לו להפר בל יום ידיעה שניה ואם קיים בידיע קמיית כ לאו כלום הוא ואם רצה להפר בידיע שנייה מפר:
רמ"ם לג אמרו לו נדרה אשה בתוך ביתך כ"מ וסבור °שהוא בתו והפר להונמצא שאשתו היא שנדרה אעפ"י שלא נמצא אלא לאחר כדי דבור הרי זה מופר והוא שרוצה בהפרת אשתו:
לד בל ההפרה תלוי בשעת הנדר כיצד אם בשע הנדר חיא נשואה אעפ"י שלא יחול עד שתתאלמן כגון שאמרה קונם כבר זה עלי לאחר ל' יום והפלה ונתאלמנה בתוך ל' יום ואם אמרה קונם עלי בכר זה כג לאחר שתתאלמן הרי זה מופר:
לה היתה אלמנה בשעת הנדר כג אינו מופר אעפ"י שנשאת קודם שיחול ל' ש אמרה קונם עלי לאחר ל' יום ונשאת בינתיים ל' ש אמרה קונם עלי לאחר שאנשא כד וה"ה אם היתה ארוסה בשע שנדרה והל הנדר אחר שנשאת לו אינו יכול להפר:
רמב"ם פ"ג לו °אסרה עצמה בתאני וענבי בין בנדר ביקבשבת בין שאסרה עצמה בכל המין בין שאמרה תאנים וענבים או וקיים לתאנים והפר לענבים או שקיים לענבים והפר לתאנים מה שקיים קיים ומה שהפר מופר וכן כל כיוצא בזה ואין אומרים בהפרת נדר שהופ מקצתו הופר כולו.
שור ורמ"א סנה °יש חולקין וסבירא להו דאפ קיים קצתו קיים כולו ואפ הפר קצתו אינו מופר כלום עד שיאמר לכל אפ קיים עבים עלי קונם תאנים עלי כ כדרים אפ ואין צריך לחזר לחכירו:
ג' רמב"ם ס"ב
ג' כג ס"ק ל"ב לז °מפר אדם או מקיים נדרי אשתו ובתו בכל לשון (ומקרי סו ואעפ"י שאינה מברת (°וכל לשון שיאמר ממורה מקיים לה
פ"ש רמב"ם אם לא עשו כדי לגמרה קיום) וכיוצא מפר אומר ג' פעמים מופר או בטל או אינדר זה כלום וכיוצא בדברי שעונים רמ' מכוונין לפנין דכתיב עקירת הנדר מעיקרו בין בפניה בין שלא בפניה אבל אי אמר לה אי אפשי שתדורי או אין כאן נדר הרי זה לא הפר וכן האומר לאשתו או לבתו כו מחול לך או מותר לך או שרוי לך ולא כיוצא בענין זה לא אמר כלום כז ושמע שחולק ואומר דאומר אין נדר זה כלום לא הוי הפרה (רי"ף ס"ק טור) לח חישב לשון הפרה בלבו ולא הוציא בשפתיו אינו כלום בד"א שלא אמר לה טלי ואבלי אבל אם אמר לה טלי ואבלי וחשב לשון ההפרה בלבו הרי הפרה:
לט כל זמן שלא הפר הנדר לאשתו אינו יכול לכופה שתעבוד על הנדר אא"כ אמר לה טלי ואבלי ויחשוב בלבו לשון הפרה ולהלמב"ם °המבטל נדרי אשתו ובתו אינו צריך לומר כלום ונת בטלו כל הנדרים ומהו הבטול שיכוף אותה לעשותה דבר שאסרה אותו אבל ההפרה אינו כופה אותה אא מפר לה ומניחה אם רצתה עושה ואם רצתה אינה עושה כיצד נדרה או נשבעה שלא תאכל או שלא תשתה ואמר לה מותר לי הרי זה מופר ומותרת לאכול ולשתות נטל ונתן לה ואמר לה טלי אבלי טלי שתי הרי זו אוכלת ושותה והנדר בטל מאליו:
מ °המפר נדרי אשתו ובתו צריך להוציא בשפתיו ואם הפר בלבו אינו מופר אבל המבטל אינו צריך להוציא בשפתיו אא מבטל בלבו בלבד וכופ אותה: סנה כל זמן שכתב הרמב"ם °לכל לפנין חילוק כיקפל לכיוצא וכפיסק היכו מופר או כטל רק כשמפ או מכט כלבו ואחר לה טלי וכל עיקר: מא המקיים בלבו הרי זה קיים והמפר בלבו אינו מופר נה לפיכך אם הפר בלבו הרי זה יכול לחזור ולקיים (קיי כלבו היכו יכול למחזר) ולא אד אא אם חזר בתוך כדי דבור: מב °אמרו לו אשתך נדרה ואמר בלבי היה להפר לה והפרתי לה ושמעין לו אמרו לו נדרה והוא אומר לא נדרה נג וכין שרואה אותם מעידו עליה אמר בלבי היה להחזר אין שומעין לו:
רמב"ם פ"ב מט ורצה גם בהפרה זו:
רמ"ם פ"ב לב °כשנודע לו אחר כדי דבור דלא הוי הפרה יש לו להפר בל יום ידיעה שניה ואם קיים בידיע קמיית כ לאו כלום הוא ואם רצה להפר בידיע שנייה מפר:
רמ"ם לג אמרו לו נדרה אשה בתוך ביתך כ"מ וסבור °שהוא בתו והפר להונמצא שאשתו היא שנדרה אעפ"י שלא נמצא אלא לאחר כדי דבור הרי זה מופר והוא שרוצה בהפרת אשתו:
רמב"ם פ"ב לד בל ההפרה תלוי בשעת הנדר כיצד אם בשע הנדר חיא נשואה אעפ"י שלא יחול עד שתתאלמן כגון שאמרה קונם כבר זה עלי לאחר ל' יום והפלה ונתאלמנה בתוך ל' יום ואם אמרה קונם עלי בכר זה כג לאחר שתתאלמן הרי זה מופר:
רמב"ם פ"ג לה היתה אלמנה בשעת הנדר כג אינו מופר אעפ"י שנשאת קודם שיחול ל' ש אמרה קונם עלי לאחר ל' יום ונשאת בינתיים ל' ש אמרה קונם עלי לאחר שאנשא כד וה"ה אם היתה ארוסה בשע שנדרה והל הנדר אחר שנשאת לו אינו יכול להפר:
רמב"ם פ"ג לו °אסרה עצמה בתאני וענבי בין בנדר ביקבשבת בין שאסרה עצמה בכל המין בין שאמרה תאנים וענבים או וקיים לתאנים והפר לענבים או שקיים לענבים והפר לתאנים מה שקיים קיים ומה שהפר מופר וכן כל כיוצא בזה ואין אומרים בהפרת נדר שהופ מקצתו הופר כולו.
שור ורמ"א סנה °יש חולקין וסבירא להו דאפ קיים קצתו קיים כולו ואפ הפר קצתו אינו מופר כלום עד שיאמר לכל אפ קיים עבים עלי קונם תאנים עלי כ כדרים אפ ואין צריך לחזר לחכירו:
ג' רמב"ם ס"ב
ג' כג ס"ק ל"ב לז °מפר אדם או מקיים נדרי אשתו ובתו בכל לשון (ומקרי סו ואעפ"י שאינה מברת (°וכל לשון שיאמר ממורה מקיים לה
פ"ש רמב"ם אם לא עשו כדי לגמרה קיום) וכיוצא מפר אומר ג' פעמים מופר או בטל או אינדר זה כלום וכיוצא בדברי שעונים רמ' מכוונין לפנין דכתיב עקירת הנדר מעיקרו בין בפניה בין שלא בפניה אבל אי אמר לה אי אפשי שתדורי או אין כאן נדר הרי זה לא הפר וכן האומר לאשתו או לבתו כו מחול לך או מותר לך או שרוי לך ולא כיוצא בענין זה לא אמר כלום כז ושמע שחולק ואומר דאומר אין נדר זה כלום לא הוי הפרה (רי"ף ס"ק טור) לח חישב לשון הפרה בלבו ולא הוציא בשפתיו אינו כלום בד"א שלא אמר לה טלי ואבלי אבל אם אמר לה טלי ואבלי וחשב לשון ההפרה בלבו הרי הפרה:
לט כל זמן שלא הפר הנדר לאשתו אינו יכול לכופה שתעבוד על הנדר אא"כ אמר לה טלי ואבלי ויחשוב בלבו לשון הפרה ולהלמב"ם °המבטל נדרי אשתו ובתו אינו צריך לומר כלום ונת בטלו כל הנדרים ומהו הבטול שיכוף אותה לעשותה דבר שאסרה אותו אבל ההפרה אינו כופה אותה אא מפר לה ומניחה אם רצתה עושה ואם רצתה אינה עושה כיצד נדרה או נשבעה שלא תאכל או שלא תשתה ואמר לה מותר לי הרי זה מופר ומותרת לאכול ולשתות נטל ונתן לה ואמר לה טלי אבלי טלי שתי הרי זו אוכלת ושותה והנדר בטל מאליו:
מ °המפר נדרי אשתו ובתו צריך להוציא בשפתיו ואם הפר בלבו אינו מופר אבל המבטל אינו צריך להוציא בשפתיו אא מבטל בלבו בלבד וכופ אותה: סנה כל זמן שכתב הרמב"ם °לכל לפנין חילוק כיקפל לכיוצא וכפיסק היכו מופר או כטל רק כשמפ או מכט כלבו ואחר לה טלי וכל עיקר: מא המקיים בלבו הרי זה קיים והמפר בלבו אינו מופר נה לפיכך אם הפר בלבו הרי זה יכול לחזור ולקיים (קיי כלבו היכו יכול למחזר) ולא אד אא אם חזר בתוך כדי דבור: מב °אמרו לו אשתך נדרה ואמר בלבי היה להפר לה והפרתי לה ושמעין לו אמרו לו נדרה והוא אומר לא נדרה נג וכין שרואה אותם מעידו עליה אמר בלבי היה להחזר אין שומעין לו:

ס וגם כן כלום. לפי זה יש לכן שם הוקם או הופר ולמה נאמר שהוא קיום
וכן למטן סעיף ב' גם זהו קיום עפקס: סא

או שאמר לה כן. כלומר שאמר לה קיים ליבי ומופר ליבי ולא אמר כלום ע"ל ורונה
שיהולו מכיוס בבת אחת: סב וין בזה לה הקשה כן ויבול
לעצמך מה שיכיה הקשה לו הפרה וכתב הטעם ופיב ג למעלה
לעיל סעיף ח' דשם קיים בלבו יכול לחזור ולהפר תוך כ"ד שאני התם
דקיים בלבו מבלי כל הוכיח הקיום כשפתיו וכן ואין לריכין כרחין
דהם ודאי קול תוך כ"ד כדבור דמי אפי' הוכיח כשפתיו לבר מהקדם
ומנרש ומנדף ופיב ח' שתוך לו שהה בהקה וכדומה בכמה דוכתי והוא פשוט
אלא הכא אין כוונתו לחזור ממה שאמר בהתלה קיים ליבי אלא מופר
קיים ליבי וגם מופר ליבי: סג ומתיר לו הקשתו הא לאחר
כמה ימים ואין לומר דהוי כשתיקה דכיון שאי אפשר להפר הוי כמו שיכול
יודע שיכול להפר (לעיל סעיף כ"ג) שאני שתיקה קיום ומפר אפילו
לאחר כמה ימים ופ"ת ברך שיפר ביום שאלם שהוא לו כיום שמיעה
טור: סד והקשים אחר בכדרך שמעת אחר ואפי
כשוקה וע"ל רכ"ם סעיף ג': וכחב הב"ח קיפה הכא
דכשתיק לו בהקה כל כך אחמב"ם דהכעל מבר בבדרי שעה כ"ש תיקה הכדר
מעיקרו כו' וכאן כל אחמור שאין הכעל והאב עוקרים כבדר מעיקרו כמו
בשכם והלשונות מוקים ומוקרים ומ"ל ומי שאחר זה לא אחר זה ופ"ע
עכ"ל ובמה רבה לבמה דאל"כ לריכין קיים כבדרי קיים ומפר ס נופיב דשם
מבעיי בב"ם מבעיי להו בעל מיעקר עקר או מיניו נייח לאב"ם להקשים
אחר בבדר כו' ופשט ב"ם דמינו נייח אבל בחכם בשוה בחכם וב"ם
דמיעקר עקר וב"ם הרמב"ם נופיב בפ"ו מה"ב דין ח"ת נבי בעל לא קיים בדר אחר
הרשות אבל בחכם כולו. ובכ"ג דין ח"ת נבי בעל אבל אוקים אבל הרשות
שהופר לה ע"י שלא כדבתב הב"י ס"ב ופ"ו ואל ומעיקרא בבדר שהופר
דאמר"ם נבי בעל קיימו אחל בבדר ובבעל בשפתיו עוקרו ובבעל
(כלומר לשפוקי אומר מי שפתי שתגדי אין לחלק בין בחן בבדר לבעל ב"ם
שאין כוונתו אלא היה רוצה בבדר מעיקרו אבל שפתיו מעכבין) ומלי
דבחכם לא בעל מיעקר עקר אלא מיניו נייח אבל בקדמה א"ב הרמב"ם
שבחכם עוקר בבדר מעיקרו ומפרש דייק לשון בעלי אמרי דעקרי
משם עקר ליה כיון שעי שתבטלו משום ליה כאלו לא היה ולפי זה כל
דעוקרו מעיקרו אף בשפתיו עוקרו לא משום ליה כאלו לא היה אלא כאלו
חל בבדר ואח"כ מבטלו ועוקרו ולזה קושטא מינו נייח עכ"ל וא"כ אפי
דאמרי בבם שאין בעל עוקר בבדר מעיקרו כמו בחכם בלשון בעי
דמיעקר עקר לא משום עוקר במו בחכם שיעקר בשלו לגמרי:
סה שאין בבעל ובאב כן משום בבדר אלא משום שבועה
אלא מוכל ובתיר בבעל בדמוכח אין בשבועה אלא מוכל שבועה
בחכם בפ"ק בקדושין סי"ח ס"ק כ"ו: סו ואמן כן כל בבדר
שהוא קבלת בדברים כלעיל סי"ל ט': סז ובדברים בו כלומר
שהן בדברים: סח לעולם ואפ"ה לשקרים: סט אבל
לשקר שבשעת לשקר. ע בבעל בשעה שלים בו פ"ע דשריבי
לעיל ס"ב סעיף ט"ו דשין לדם יכול לעשות שלים לשעל בבדר
בעל שלקי לשקרו בעיני דאי. ואפ"ה אין בבעל מבטיל עם ס"ב לשתיר
בדרי אשתו ובאב מבטיל לשתיר בדרי בתו: עא אבל הוא
לא יקב ס דשמא היא מיבה רוצה שיתפרסם בדבר על מיבבם ובתב
בעל לפיבך אם בתבה לו בשות גם לקבבם ולשתיר יעשה. ועב"ם:
עב ואם בב"ם בשעת לשקר דבקבי בים מי שקולן בלא טעם ודאי
ושמעת טעי דברי בב"ם ובב"ם בשעת בשוא בתו שם
לשמעו ושקר בדברים בבוחים ושמע בעל התרתי ע"ם וב"ב בשם בדר
לדרך ס"מ וכן דעת רבינו שם סוף בב"ג עיקר: עג ואם כן
כתב בב"ח ס"ם הוא ע"ל ואם בבריחק ושיטה כן דבריהם ליבא ל"ל
אלא קושיבי בשם וכרלה דאיבו ט"ם (גם בעל"ב) ודוק

מג °אמר לה קיים ליבי ומופר ליבי ולא תחול ההקמה
אלא אם כן חלה הפרה הרי זה מיפר: (ם ואם לבני
קיום) (טור בשם י"ם ומשקבת הרא"ש)

מד °אמר לה בבת אחת קיים ומופר ליבי (סא °אם
שאמר לה קיים ליבי ומופר ליבי בבת אחת) סב אין
כאן לא הקמה ולא הפרה °ולהרמב"ם קיים:

מה אמר לה קיים ליבי היום הרי זה קיים לעולם:

מו °אמר לה מופר ליבי למחר אינו מופר (יש לומרים
°לפני קיום):

מז °אמר לה קיים ליבי שעה אחת ועבר היום ולא הפר
הרי זה קיים:

מח °אמר לה קיים ליבי שעה אחת ובשעבר השני אמר לה מופר ליבי הרי זה ספק:

מט °המקיים נדרי בתו או אשתו וניחם הרי זה נשאל
להכם סג ומתיר לו הקמתו וחוזר ומפר לה בו
ביום אבל אם הפר לה וניחם אינו יכול לשאל לחכם
נדרי שיחזור ויקיים °ויש אומרים שאינו יכול להשפל על
ההקם אלא ביום השמיעה: (יש להחמיר כסברת המחבר ב
ויתיר להחכם גם כן כלעיל סעיף כ"ג.)

נ אמר לה קיים ליבי שני פעמים נשאל על הראשון אל השני:

נא האשה שנדרה סד והתפיס אחר בנדרה או שאסר
עליה נכרי בנדר ואחר התפיס בו והפר לה הבעל
או האב היא מותרת והמתפיס בה אסור סה שאין הבעל
והאב עוקרין הנדר מעיקרו כמו החכם:

נב נדרה היא והתפיס בה הבעל או האב שוב אינן
יכולים להפר הן יקיים:

נג נדר הוא והיא ההפרה כמו שפר שלה ושלו קיים:

נד °נדר לעצמו והדירה כמותו נמר בלבו להדירה

ואמרת סו אמן הרי זה אינו יכול להפר ואם נדר
והדירה דרך שאלה לדעת מה בלבה כגון שאמר לה
התרצי בנדר זה להיות כמותי או לא ואמרה אמן הרי זה
מפר לה ביצד אמר לה הריני נזיר ואת כלומר ואת נזירה
כמותי ואמרה אמן אינו יכול להפר לה. אמר לה הריני
נזיר נמה תאמרי האת נזירה כמותי ואמרת אמן הרי זה
יפר ואם הפר לה שלא בטל שתה מה שתלה נדרה בנדרה
אמרת לו הריני נזירה ואתה ואמר אמן אינו יכול להפר:

נה אלו נדרים שהבעל מפר נדרים שבינו לבינה אלא שיש
בהם ענוי נפש ודברים שבינו לבינה אלא שאין בהם
עינוי נפש בשמתירים לה מותרת בהם סו
לעולם ודברים שבינו לבינה אין ההתרה אלא לעצמו כל
זמן שיש לו בו תועלת. דהיינו כל זמן שהיא תחרון
ולאחר שתתגרש כל שלא תנשא שאפשר שתחזור אליו
סט אבל לאחר שתנשא הל הנדר גם לדידיה ונדרים
שאין בהם עינוי נפש ואינם בינו לבינה אינו יכול להפר:

נו ע חבעל נעשה שליח להשאל על נדרי אשתו
ובלבד שימצא ג' מקובצים סח אבל רואה לא
יקבצם:

נז °אין הבעל מצטרף עם ב' להתיר נדרי אשתו בלשון
החרטה אבל האב מותר להתיר נדרי בתו בלשון החרטה כשאר כל אדם: נח פג °יש שנים האב אינו מפר נדרים אלא
בהם עינוי נפש °ויש מי שמתיר ויש מי שהילק שקודם שנתארסה מפר כל נדריה אבל נתארסה ופה האלוס °ודוקא
לרשותו או אינו מפר אלא נדרי עינוי נפש: נט איזו הם דברים שיש בהם עינוי נפש כגון נדרי וקשוט כיחול
וסרכום כגון שנשבע שלא תרחץ או שלא תתקשט או שאמרה הנאת רחיצה וקישוט עלי אם ארחץ או אתקשט
אפילו לא תלחה אלא ברחיצה וקשוט של היום ואפשר שלא תרחץ ולא תתקשט היום ולא אמרו עינוי נפש
אף על פי שאין חל הנדר אלא ליום אחד פג °ויש אומרים דרחיצה וקישוט הוי דברים שבינו לבינה:

ר"ן הנה וכל זה לא מיירי אלא כשקשור שפתים אבל קשור על מנת לכולי עלמא לא הוי רק כדברים שבינו לבינה:

ס אמרה קונם פירות העולם עלי או אפי' פירות מדינה אחת או אפי' לו אסורה עליה פיכות של איש אחד

פ"ב מה"כ דין לבדו הוי עינוי נפש ואפילו אינו חנווני עד ולהרמב"ם ז אינם אלא דברים שבינו לבינה:

סא אפילו נדרה ממין שהוא רע לה ולא טעמה אותו מעולם הוי עינוי נפש:

ר"יוקח נפש סב מיפרציס (ור"ן פרק השדיר) סמ"ק וכלבו נפש סל"ג נדרה שלא תלך עם לבית חאבל או לבית המשתה או לבית אביה ואמה או שלא תלך במחול או שלא לשורר או שלא לשמוע קול שיר הוי נדרי עינוי נפש:

סג נדרה משתיכבות ביחד עז על אחד מצטערת אם לא תאכלנו ועל השני אינה מצטערת עז והפר לשתיהן על אותה שמצטערת חלה ההפרה ולא על אותה שאינה מצטערת:

טור סד אמרה קונם עז שאיני נהנה לבריות יש מי שאומר דה"ל נדרי עינוי נפש ויש מי שאומר שאינם אלא דברים שבינו לבינה:

טור כ"מ רמ"ם ורמב"ם פ"ג דין ק סה נדרה שלא ליהנות לבריות ולא הפר לה מותרת ליהנות מ"מ בעל בלבד ומן שיא תחתיו שאינו בכלל הבריות עז ולאחר שיתגרש חל הנדר גם עליו ואי אפשר לה ליהנות עז אלא מלקט שבחה ופאה:

סו נדרה מתשמיש ויוצא בו דברים שגורמים אבה בינה לבינו הוי נדרים שבינו לבינה:

סז האדחל נדר מתשמיש דוקא פ שאמרה הנאת תשמישך עלי אבל אמר הנאת תשמישי עליך פא אינו צריך להפר שהיא משועבדת לו וכן הוא שאמר תשמישי עליך אינו נדר אבל אם אמר הנאת תשמך עלי הוי נדר:

סנה"פ ס"ל לסיום כאן סל"ג כעל שכדר שלא לקרב לו תשתו עד זמן פלוני אם עשה מרגע לשתו חל הנדר ואם לאו לית ביה חל

תשו' אפרים ס"ג סכקשה מבעלה שלא לשמח עמה וכעלה כעם וכ שכע שלא לשמח עמה וכרחות האשה שבעלה כועס ורגע ליכשע מיתתה כו חל הנדר לכיון שכקשה ממנו שלא לשמח עמה מיד מחלה לו ואיכו יכול ומה שמתחה כו לא יצתי רק שלא יכעום:

ל' רמב"ם פ"כ מה כלדי יקנ"ל סח אסרה עליה תשמיש כל אדם שבעולם יפר חלקו ותהא משמשתו ובשימות אי יגרשנ' הרי היא אסורה בתשמיש כל אדם וכן כל היוצא בזה:

סט אמר קונם שאיני נהנית לאבא ולאביך אם אני עושה לך או פג קונם שאיני נהנית לך אם עושה אני לאבא ולאביך יכול להפר אף על פי שלא חל הנדר עדיין פד ודברים אלו הוי דברים שבינו לבינה:

ע אמרה

ר"יוקח סם סכן דעתרוב הפוסקים (גם כפרישה כתב שכם"ג מלויקים בטור ליתא להלכה ואפשר שכתוכו משמיטוהו ת"ש): עו סם כתב כתכה לכרמ"ן שפ"ז כתכה מכרי"ו וכן כפ"ט: עח ולפחר את עגרת חל הכדר כיון שלא הפר לה ועי"ל סע"כ: עט לפחר כתכתי לעיל סה"ס ככל הכר ספק: פ שפחר הכתתי תשמיש תיש לכר סשין כו מעכ"ם מדברי הכולי כאן לפחר גופך להכתתי תשמיש עלי עטו וסוף מדברי הרב סכתב סשיכו כו' ועי"ל סי' רנ"ו: פא ג"כ להפר סהיא משועבדת כו' מיכו יש להפר שפת יגרשכה ומקשה לפחות לן כלל לקמן ס ציין ע"ש וכ"כ כפרישה ס"ק זה: פב לפחר עליה תשמיש כו' לכל לפחות קונם תשמיש על כל העולם לעת הכל דמ"ל להפר אבל לפחות קונם תשמיש על כל העולם חל כמי לדידיה. פג קונם שאכי כאכית לך כלו' שאכי כאכי לפחר: פד ודברים שבינו לבינה סם שלא יוכלו לעשות לאחרים ולאכיו כדי שלא יתפשר עליו עכ"ל טור וכ"כ הטעמי' וק"ל מה שכתב הרב סוף הלכה זו ואין לו עיקר לעשות לאחרים ולאכיו כדי שלא יתפשר עליו מיפוק ליה דאם שתפשר עליו מדברים שבינו לבינה אם שמיכו כפש שמי יכול לפחר כדי שלא יתפשר עליו מדברים שבינו לבינה אם שמיכו כפש שמי יכול לפחר

עג אמרה קונם שאני עושה על פי אבא ואביך או על פי אחי ועל פי אחיך אינו יכול להפר שאינה משועבדת להם:

עא אמרה פה קונם שאני עושה על פיך יפר אף על פי שהיא משועבדת לו שמא יגרשנה ואז יחול הנדר ולא יוכל להחזירה הלכך קרינן ביה היתא דברים שבינו לבינה: (פו ° ודוקא שאמרה פו יקדמנו נס"ע כרפה פו ידי לעומתם פה ועיין כה"ע סימן פ"ח) כג והוא"ב

עב נדרה שלא תתן לפני בקרו וביוצא בדברים נטור ופ"ם אלו שאין בהם ענוי נפש ואינם מדברים שבינו לבינה פט ואינם ממלאכות שהיא חייבת בהם אינו יכול להפר: (רמב"ם סס דין ו)

עג נדרה שלא לרחוץ פניו ידיו ורגליו או שלא למזוג לו חכוס ושלא להציע לו המטה ס אינו צריך להפר לפי שמשועבדת לו:

עד °אשה שנדרה לשתות כם להתעבל נפ אין הבעל יכול להפר: תצו' רסב"ם (ס' תק"ם)

דלה

המדיר אשתו מתשמיש או שלא תלך לבית אביה ודומיו ובו ו סעיפים:

א המדיר את אשתו מתשמש המטה פ שאמר תשמישך עלי כ יקיים אותה שבעה ימים בין שהדירה בפי רוש לשבעה ימים נ או יותר או שהדירה סתם ל ולאחר שבעה ימים יוצא ויתן כתובתה:

ב הדירה שלא התנה מבנו או חל שהגי הוא משועבד לה ואם אם לה יצאי ידיך במזונותיך ה והא מסופקת באם לדברים גדולים ו ואינה מספקת לדברים קטנים אם כל מי שפתחה רגילים באותן דברים קטנים אינו חל שהגי הוא משועבד לו גם בהם ואם אין כל משפחתה רגילים בהם אלא העשירים ואביה עשיר ונגיל בהם ובעלה אינו עשיר ואינו רגיל בהם חל הנדר שהגי אינו חייב לו בהם ז ומבל מקום כיון שהדירה ממנו והוא חורה לבית אביה הוא מתחייב לה עתה בהם הילכך עד יום יפורנסנה בעלה ברי הקטנים על יד פרנס שיאמר כל הזן אינו מפסיד ויזון אותה אחר ויקח מהבעל לא שנא הדירה לו או יותר או שהדירה סתם ט אחר שלשי יום י יוציא ויתן כתובה:

ג הדירה שלא תתקשט או שלא תאכל אחד מהמינים אפי הוא רע ולא שעמתו מעולם יא ותלאו בתשמיש שאמר קונם תשמישך עלי אם תתקשטי או תאכלי מן פלוני או שאמר קונם הנאת תשמישך עלי אם תלכי לבית אביך יום מחדש אם הוא דר עמה בעיר או

ד אמרה קונם שאני עושה על פי אבא ואביך או על פי אחי ועל פי אחיך אינו יכול להפר שאינה משועבדת להם:

עא אמרה פה קונם שאני עושה על פיך יפר אף על פי שהיא משועבדת לו שמא יגרשנה ואז יחול הנדר ולא יוכל להחזירה הלכך קרינן ביה היתא דברים שבינו לבינה: (פו ° ודוקא שאמרה פו יקדמנו נס"ע כרפה פו ידי לעומתם פה ועיין כה"ע סימן פ"ח) כג והוא"ב

עב נדרה שלא תתן לפני בקרו וביוצא בדברים נטור ופ"ם אלו שאין בהם ענוי נפש ואינם מדברים שבינו לבינה פט ואינם ממלאכות שהיא חייבת בהם אינו יכול להפר: (רמב"ם סס דין ו)

עג נדרה שלא לרחוץ פניו ידיו ורגליו או שלא למזוג לו חכוס ושלא להציע לו המטה ס אינו צריך להפר לפי שמשועבדת לו:

עד °אשה שנדרה לשתות כם להתעבל נפ אין הבעל יכול להפר: תצו' רסב"ם (ס' תק"ם)

דלה

המדיר אשתו מתשמיש או שלא תלך לבית אביה ודומיו ובו ו סעיפים:

א המדיר את אשתו מתשמש המטה פ שאמר תשמישך עלי כ יקיים אותה שבעה ימים בין שהדירה בפי רוש לשבעה ימים נ או יותר או שהדירה סתם ל ולאחר שבעה ימים יוצא ויתן כתובתה:

ב הדירה שלא התנה מבנו או חל שהגי הוא משועבד לה ואם אם לה יצאי ידיך במזונותיך ה והא מסופקת באם לדברים גדולים ו ואינה מספקת לדברים קטנים אם כל מי שפתחה רגילים באותן דברים קטנים אינו חל שהגי הוא משועבד לו גם בהם ואם אין כל משפחתה רגילים בהם אלא העשירים ואביה עשיר ונגיל בהם ובעלה אינו עשיר ואינו רגיל בהם חל הנדר שהגי אינו חייב לו בהם ז ומבל מקום כיון שהדירה ממנו והוא חורה לבית אביה הוא מתחייב לה עתה בהם הילכך עד יום יפורנסנה בעלה ברי הקטנים על יד פרנס שיאמר כל הזן אינו מפסיד ויזון אותה אחר ויקח מהבעל לא שנא הדירה לו או יותר או שהדירה סתם ט אחר שלשי יום י יוציא ויתן כתובה:

ג הדירה שלא תתקשט או שלא תאכל אחד מהמינים אפי הוא רע ולא שעמתו מעולם יא ותלאו בתשמיש שאמר קונם תשמישך עלי אם תתקשטי או תאכלי מן פלוני או שאמר קונם הנאת תשמישך עלי אם תלכי לבית אביך יום מחדש אם הוא דר עמה בעיר או

יג או יותר מרגל אם הוא בעיר אחרת ימים שבעה ימים ואז יוציא ויתן כתובה יג ואם היא נדרה שאמר קונם מין פלוני עלי או קונם שלא אתקשט בקישוט פלוני או שאמר יאסר תשמישך עלי אם אוכל מין פלוני או אתקשט בקישוט פלוני או יד אם אלך לבית אבי והוא שמע ולא הפר לה יוציא מיד ויתן כתובתו ולהרמב"ם בנדרה היא וקיים לה הוא אם רוצה לישב ולא תאכל מאותו המין תשב ואם הוא אומר אי אפשי באשה כנדרנית יוציא ויתן כתובתו וה' אם נדר של תלך לבית אביה שאמרה קונם תשמישך עלי אם אלך לבי אבי ושמע הבעל ולא הפר וכן אם אמר קונם תשמישך עלי אם אלך לבית האבל או לבית המשתה ושמע ולא הפר לה וה' אם אמר קונ' תשמישך עלי אם אעשה שום מלאכה ושמע ולא הפר לה וה' אם אמר קונ' תשמישך עלי אם אשא משכני כלי או אם אשאל כלי ולא הפר:

ד נדרה נדר מדברים שבינו לבינה או של עינוי נפש והפר לה ע"מ שתאמר לפלוני דבר של קלון או שתהא מתהפך אחר תשמיש כדי שלא תתעבר טו או שתהא ממ' עשרה כדימים ותשפכם לאשפה והיא אינה רוצה לעשות אחד מהן חרבים ונתקיים הנדר יוציא ויתן כתובה:

ה אסרה כלי שכניה עליה כדי שלא תשאל מהם או שנדרה שלא לאדוג בגדים נאים לבנה אינו יכול להפר ואסורה לשאול משכניה ולארוג בגדים הלכך

ג' רמב"ם (פ' ת"ר) תצא בלא כתובה שמשיאו שם רע בשכניו:

ו בעל שאמר לאשתו אוסר אני עליך שלא תלך לבית אביך או שאמר להקונם עליך בית אביך אינו כלום (ועיין חילוקי דינים סכמימן זכח"ס סימן ע"ד)

דלה מה היא שבועת בישוי ושבועת שוא ובו ו' ס

א נפש כי תשבע לבטא בשפתים היינו שנשבע ביעל דבר שעבר כגון שנשבע שאכל ולא אכל או שלא אכל ואכל ביעל דבר שהוא להבא כגון שאוכל ואינו אוכל או שלא אוכל ואוכל וכן כל דבר אפילו אין בו לא הרע ולא השבה כגון שורקתי לים ולא זרקתי או שאורוך ולא אורוך ואפי' בדבר שאין בו ממש כגון שישנתי ולא ישנתי או שאישן ולא אישן ואפי' בדבר שאינו יכול לעשותו לא על אחרים כגון שנתתי לפלוני או של אתת או שאתן לפלוני או שלא אתן ואפי' נשבע על אחרים כגון שזרק לפלוני צרורים או שלא זרק כל זו שבועות ביטוי הן ואם שיקר בשבועתו ג חייב קרבן:

ב ישדברים שאפי' שיקר בשבועתו אינו חייב קרבן כגון שנשבע לקיים המצוה ולא קיים או שנשבע להרע לפלוני כגון להכותו או לקללו (ג לכל"ם נשבע לה כות עכומו אפי' מיליון דשתי סיליון דסבועה) ונשבע שיעשה חבירו דבר פלוני כגון שיזרוק פלוני צרורים או שלא יזרוק ויוצא בו ד אבל עבירה איכאבכל דבר

ד"מכ"ם פ"ב ופ"ם מה"ם מהלכות שבועות ה"ב (ס' שפ"ז) זכח כ"ג

שמשקר בשבועתו ה וגם אין לו לישבע על חבירו שיעשו שום דבר שאינו ברשותו שיעשנו על כל פני ואין חבירו מחויב לעשותו אא"כ יקבל שבועתו דהיינו שיאמר אמן או דבר שעניינו כעניין אמן כגון שאמר הן או מחויב אני בשבועה וזו או קבלתי עלי שבועה זו ובן כל כוצ' בזה אעפ"י שלא קבלו אותם מאחרי בשבועה אם קיימו דבריו הרי אלו משובחים הגה ו וכ"ם מסכסכע עכמו נרי דלקיים סכ שבועתו סיה סכסכע סוף כגון מסכסכע ליפת פלומית ומאת לת תתרכה ולכל מקו כמסיק רוצה נרי לקיים סכועתו ח וזה דכבי סלי נוהג לת מקרי סכועת סוף רק סכועות כיטוי דמכסכע ליתן דכר לחבי והוא חיבו רוצה לקבלו כטור מסבועתו ה"ה ס"ל לי רוצה לסכסכפ לו ולכן לת סוי רקסבועת כיסוי

כמה

קרי ביה פסוק נמור נמי לית מלין מוכח אלא שלא כתבתיה שבועתו כו׳ לכך
ויש שאומר שאיכה רומה שהרי כאילו מחלה לו משה״כ בכאן דמשמיק וכ״מ
בתשו׳ מהר״ם פדוה סי׳ ס״ו במהרי״ק שכתב שכך עבר הזמן ומעכב ומעמן
לקיים מאמר משקדר מ״מ שבכגדו בלי סורו קיים כי אולי יסוב בו ויתוודה
בתשו׳ להלים בשבת משה״כ כשכבר נשם כו׳ ע״ש : ח צריך ליזהר
בשבועתו לומר מעתה שבועתי כאשר עליו שלא יכול לאמרו עליו אלא
בקופס שהוא על שבועתו שלא כל שבועה שהיה אלא על האלה :
מ על פי שהוא אסור כו׳ לא שאומר בפי׳ זה בלשון שבועה אלא
אסור אלא לפי שאומר בפיו שהוא נשבע ונאלה שבועה שהוא :
י מכל פירות שבעולם כו׳ ע״ל סי׳ רל״ב סעיף ק׳ : יא והוא מכסה
גמל שלהן הולכים אחר בני אדם ולין קורין לבוף גמל ושלא
יעשו מכל כל אדם : יב לא הוי שבועת שוא כלעיל סי׳ רל״ב ס״ל
ע״ש : יג שבועה אלא אסור בכל אוכל כו׳ משמע דעת המחבר
כמ״ש הרי״ן ולל אע״ג דבני מקרי כולל כי אחר שבועה אלא אוכל
אסור אסור אין שבועה לבני אדם שבבדיים הולכים אחר בני אדם
וכל לשון שהוא אסור קרוי אסור אסור ואין אוכל אסור אלא אוכל כלל
ע״ל אוכל בכי אוכל דעתו בשבועה כטור כשבועה אלא אוכל כלל
אסור לוקה ואוכל אסור כלל אסור ובן שבועה אלא אוכל אסור
לוקה ויש כל מ״ש במפרש כמ״ש אסור אלא אוכל אסור אלא אוכל אסור
אלא אסור לוקה ומפר״מ פרשות אם תיכון אלא כתב לשון שבועה
תיכון אלא כנון שבועה לאכול בכי לות ושבועות תיכה אלא אוכל אסור
לאדם עמד ואסור כדי לקיים שבועתך (וע״ל סי׳ רל״ט ס״ק ט״ו) כו׳
אבל בשב ואל תעשה חייל כמי שעבר על שבועתו ב׳ פעמים ס״ק מה״ש דין
שבועה אלא אוכל אסורים ובכלות ושרפות ואכל בזית בכלא שריפה
חייב לקיים שבועת ביטוי שהרי כלל דברים אסורים עם דברים
מותרים ע״ל וכ״כ הט״ו לקמן סי׳ רל״ח סעיף י׳ והוא מן הס״ח ס״ג
דשבועות : טו אלא בשבים שבשבעו לזה דהוי כמו כריתת ברית
בשבועת אברהם לאבימלך שבשבעו זה לזה לקיים אלא אוכל אסורים ואסור
ביהו אבימלך על השבועה ובאמרו נם ישראל שבועתם ובלשון
שלמון עמהם : טז שבשי חייב לקיים שבועתו ואפי׳ אומר בשעת
אלא כתבו מהר״ם מ״ב סי׳ רם ס״ל דלא קפ״ל ע״ל כי שבשבעו אלא אוכל אסורים
ואלא לתקום על מיזה דבר ואתה אומר מכה בפטיש כולם ועיש :

דלד א שבועה להים פוסקים מים ורחיה מיכה ולית פוסקי
מלכות כמי מיכה אלא נדע מידות שבועה : ב
אם בשלל כו׳ כתב בתשו׳ מהר״ם פדוה סי׳ ס״ו כשם רבא אלא אוכל זכור
משם בשלעז כנון דלמן (אם נאמר) לפי שלא הזכיר בתשלית דבריו לשון
שבועה מועיל משעה יד ועיש בהרוכה : ג ועבה למן כו׳
ע״ל סי׳ רל״ט : ד אם לא שעשה דבר פלוני אם אשם שבשם
דבר פלוני : ה משבועה כו׳ לשבוע כי שבועה עוד מעי משבועה ואלא יהיה
שלמר כשמים כו׳ לשבוע לא יהיה כמו עוד מעי משבועה ואלא
עוד מים למכול גו׳ וכתיב כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי ומשלמו
אלא שבועה הן כמי שבועה : ו והוא שיכוון כו׳ משמע
שעשי אלא הזכיר שבועה קודם לכן והמהרי״ט ס״ק כתב דבשב״ן
ס״ק ל״ה דייקו דוקא שהזכיר שבועה קודם שאמר לשון אלו הן כן הוי שבועה אלא
דלא כתבי שאר שעשי אלא אלו הן כן הוי שבועה אלא נדע מידות ואפשר
שיהיו שהזכיר שקול שבועה ואפי׳ כשפיים בשבעים אלא הוי יה :

ס״ק ופ״ם

רמב״ם פ״ה מהל׳ שבועות ה״ב

ג במה דברים אמורים שנשבע על דבר שאינו ברשותו כגון שנשבע על שמעון שלא ילך בסחורה וביוצא בזה אבל אם משביעו על דבר שהוא שלו כגון שלא יכנס לביתו וביוצא בו צריך ליזהר בשבועתו :

ד נשבע לשנות את חידוע לאדם כגון על איש שהוא אשה או על אשה שהיא איש חייב משום שבועת שוא לכן אם נשבע לאמת האמת על דבר שהוא ידוע לכל כגון על ב׳ שהם שנים וביוצא בו או על דבר שאי אפשר לעשותו כגון שלא אישן שלשה ימים או שנשבע שלא יאכל מכל פירות שבעולם הוי שבועת שוא ומלקין אותו וישן לאלתר ואוכל לאלתר :

רמב״ם ריש פ״ה ופ״ב מהל׳ שבועות

כס״ע לא פרש דבר זה ול מ פ״ם ריב בשם י׳ יהודה (וכ״כ רש״ם שם) ועיש ס״ם רוש ס״ם ופ״ב)

ה נשבע שראה גמל פורח הריזה שבועת שוא אפילו אומר שראה לעוף גדול פורח יש והוא מכנה גמל ג׳ דשבו (ונשבע) (משבע על דבר שהוא נוגע בקנת כדי להחזיק דבריו ס״ם רוש) ו נשבע שלא אוכל פת (אמר שבועה שלא אוכל מצה אסור לאכול מצה בליל פסח שבועה שלא אוכל מצה בליל פסח לוקה ואוכל מצה בליל פסח שבועה שלא אשב בצל אסור לישב בצל סוכה יש שבועה שלא אשב בצל סוכה לוקה וישב בצל סוכה (ירושלמי כתבוהו בתוספ׳) ז והם השבועות חלין על דבר שהוא בכלל קיימו לוקה כמות עשה אלא כמות לא תעשה לא :)

מרדכי פ׳ שבועות סעיף ס״ם

כי כשם רבינו ומהר״ם פדוה סי׳ ע״ל (ול׳ ס״ם ותוס׳ פ״ג

ח שנים שנשבעו לעשות דבר אחד ועבר אחד מהם על השבועה השני פטור ואינו צריך התר לפיכך אם השבועה דכשבועה איש ואשה שנשתתפו זה לזה וקבלו חרם לינשא לזמן ל״ע ס״ם כשם קבוע מי שעיכב והעביר המועד אסור לינשא לאחר והלה מותר ואינו צריך התרה וגם המעכב עצמו מותר בלא התר לאחר שנישא שבבנדו (ל׳ הוא כך במפרש ופנע״ל דשבו׳ רו)

תשב׳ מהרי״ם סי׳ קלג

כנס כשמתו לו מת המועד שהיה לומן ליזון בלמן שיש מייב שבבנדו עדיין בשבועתו ומכל מקום אם רצה זה לפטור משבועתו יכול לחל חצי שבועתו ויהיו לו שבועתו ממש יכיל זה שבבנדו עדי שקיים לומן כלכר שהעביר המועד ונמצא עבר זה על שבועתו אם נשא כלא התרה ואלו זה לא מיירי שו אלא בשנים שבשבעו זה לזה לחל שנים שבשבעו יחד לעשות דבר כנון אלא לדבר עם פלוני ועבר אחד מהם טו השני מייב לקיים שבועתו ואפילו אם נשבעו זה לזה ואם אלא שנשא אין יותר אחד אם עובר אחד שבשבעו שנים כשהרים נריכים לקיים שבועתם ונראה אם אחד מהם נשבעו שנים כיחד ולא נשבעו זה לזה ועבר האחד השני מייב לקיים שבועתו קיימו דוקא שחיקו תלויין זה בזה לאכל אם שבשבעו זה לזה ואי אפשר לא לקיים שבועתו כלא חכירו כנון שבשבעו לילך כיחד לארץ ישראל ואחד עובר ורצה לבני לילך לבד פטור נם כן וכמו שבתבאר לעיל סימן רכ״ח סעיף ס״ה :

תשב׳ הרשב״ם סי׳ תקפ״ב ומרדכי פ״ב דשבו׳ ורמב״ם פ״ו מהל׳ שבועות ה״ב

דלד הנשבע אם צריך לישבע בשם או בכינוי ובו ב סעיפים :

א האומר אני נשבע שאעשה דבר פלוני או שלא אעשנו אפי׳ הרי זה שבועה שלא היכיר לא שם ולא כינוי :
(נהין חלוק אם הזכיר השבועה בלשון קדם ג או ככל לשון שיאמרו) : ב השביעו אחר שאמר לו אני משביעך שתעשה דבר פלוני או שלא תעשנו ג ועונה אמן או דבר שנשמע ממנו שמקבל שבועתו כנון שאמר הן או קבלתי דבריך הוי באלו נשבע בעצמו ואפילו השביעו עכו״ם או קטן ד אם אמר הא באלה או בארור לא אם לא אעשה דבר פלוני או שאמר ליה אחר כן וקבל דבריו הוי נשבועה אף על פי שלא הזכיר לא שם ולא כינוי :

תשב׳ הרשב״ם סי׳ תקפ״ב ומרדכי פ״ב דשבו׳ ורמב״ם פ״ו מהל׳ שבועות ה״ב

ד האומר ס מבטא שאעשה דבר פלוני או שלא אעשנו הוי כאלו אומר שבועת ה : ו האומר על דבר אחר אעשנו או לא אעשנו הוי שבועת ז והוא שיתכוון לשם שבועה במה דברים אמורים כשאמרם זה אחר זה בלא הפסק אבל אם מבקשים אותו עליו והוא אומר לא אעשנו ובקשוהו עוד ואמר לא אעשנו לא הוי שבועה :

ו מי שנשבע בשמים ובארץ ובשמש וביוצא בהם אף על פי שאין כוונתו אלא למי שבראם אינה שבועה: ז והה לנשבע בנביא מהנביאים (ט ולו כשאר כתבי מכתבי הקדש) או בשלחן המקדש או באחד מכלי הקדש ואעפ"כ מאיימין עליהם ומראין להם שזו שבועה כדי שלא ינהגו קלות ראש בשבועות ומתירים להם: הגה וכל זה אינו אלא כשלא נטלם כידו אבל אם נטל כידו כתב תשובת הפילגי אינו רק חכמה תיטומת לו אלא כיון שאין כוונתם אלא שלא יהיה להם שבועה כלל אין רק לאותן שהם נשבע בפניו ולא לחבירו וכן הדין אם נטל לחבירו וכן אם נטל כידו והיו מונחים לפניו יכול לומר אינו כלום אלא כמי שכתוב כאן ועיין לעיל סימן רל"ב:

ח ימין שבועה וכן שמאל דכתיב נשבעה בימינו ובזרוע עוזו: (יא והוא מיכוין כ"ב לימין ושמאל שאחר הקב"ה)

ט ידות שבועה כשבועה כיצד ידות אמר לנגדר רשעים שלא אוכל וה:

י מי כינו שבועה כשבועה ביצד שבועתה שקורא שלא אוכל כיבר זה או מומי אומי אבל אמר כאומתא או באומי בבית אינו כלום ואם הכנויים הם כפי זמנם לבני אדם שלא בקיאים בשיב לשון הקדש והכל לפי הזמן והמקום להוסיף בכינויים או לגרוע מהם:

יא הגה ומותר שכנהלין נומר כלשון הקדם לחונה לעשה או לא לעשה לפי מקום כעין פתרים:

יא אמר להכירו שבועה שאיני אוכל לך או השבועה לא אוכל לך או לשבוע לא אוכל לך אסו לאכול עמו

יב אמר השבועה שאוכל לך נשבע שיאכל עמו ואין חילוק בין הפציר בו תחלה שיאכל עמו או לא הפציר ויש מי שאומר שאם הפציר בו תחלה שיאכל עמו ואמר שבועה שאוכל לך אסור לאכול עמו:

דלח דין שבוע שלא אוכל סתם או אם פירש בו זגס

א שבועה שלא אוכל סתם אסור בכל שהוא אבל אינו חייב אא על כזית ואם פירש כל שהוא או שאמר שלא אטעום חייב בכל שהוא:

ב נשבע שלא לאכול אמר אף לשתות דשתיר בכלל אכילה אבל אם נשבע שלא לשתות מותר לאכול:

ג שבועה שלא אוכל או שלא אשתה ואכל או שתה מאכלים או משקים רעים שאינם ראוים לאכילה ולשתייה פטור אבל אסור:

ד אמר שבועה שלא אכול גבילות וטרפות ואבל אינו חייב משום שבועה שהרי מושבע ועומד מהר סיני הוא ואם אמר שבועה שלא אוכל כל שהוא מגבילות וטרפות ואכל פחות מכזית חייב על השבועה שהרי אינו מושבע מהר סיני על חצי שיעור וכן אם אמר שבועה שאוכל פחות מכזית גבילה וטרפה חייב על השבועה:

תורה דרי זה לוקה משום שבועת שוא בין אכל בין לא אכל:

ו שבועה שלא אוכל גבילה ושחוטה או אפילו אמר שבועה שלא אוכל סתם חלה השבועה גם על הנבילה וכן אמר שבועה שלא אוכל תאנים וחזר ואמר שבועה שלא אוכל תאנים וענבים חלו שתי השבועות על התאנים:

ז נשבע שיאכל נבילה וטריפה וכיוצא בהן מאיסורי

ח מפרי מיכו מחויב וכו׳ ומתוך שהלב כאלו נתן זמן שיכו מוכן לקדש׳ הלכך ג״כ כשהוא מוכן לקדשה: ט קוכס אחתי כהני׳ כו׳ כלומר שלא תהכה אחר ובעולתו כמי דיכא רעב״ם פ״ה מהל׳ מעשה שבועה שאוכל ואכל אוכלים ושתה משקים שיכם רשוי לשתים או שאכל בכילות ושרפות וכיוצא בהן פטור משבועתו כיוצי מפרי יצא ידי אכילה מלאחר שהן מסוכים לכלן שבועה שלא אכלתי ואכל דברים שיכם רשוי לאכילה או בכלות וטרפות חייב שאכילתן שמה אכילה משכר הן כיון דמעיקרי לא כיון למיכלי להו מיכסי נכל שהוא קלאר לא לא לכתך פטור משלקות שהין לוקין משום ולימור מיכם מיכה וכן בכרכן יא שבועה שלא אוכל כו׳ כתב הר״ן כיון שאמר שלא אוכלנו לעכו״ם ונם לך יב אכל אסור אפי׳ בכל שהוא ב״ש ובה״ג אפי׳ אכל כזית אבל פחות מכזית אוסר ומשמע דאפי׳ אומרת לו לא אכל אסור ומדברי הרי״ף משמע דאפי׳ אומרת לו אכלתי אינו אסור אלא בכזית ולפי׳ דוקא בשבועה שלא אוכל אבל בנדר אפי׳ כמה שיעורי אסור אפי׳ לחני שיעור אסור לכל באוכלו לא דמי לחני שיעור דהתם כיון דאמר עליו התם אמרי׳ ב״ש לעכין שלקות לא לקי אלא בכזית לעכין לימורת לפי׳ חני שיעור אסור מן התורה אבל הכא בשבועה אלא אלא שאוכלו כו׳ ודמי למי שבשבע שלא יאכל כזית בכר דוקא לא מיתסר כמני שיעור ב״ש וה״ר יהוכתן דשלא אוכלנו אסור כל אכל מקצתו לפי שאמר עליו כן ומכ״מ לפי׳ הרי״ף ז״ל דאפי׳ בנדר אסור ד׳ דרשת הטור לפי׳ בשבועה שלא לאכול פחות מכזית אסור כיון דאמר שלא אוכל בכר זה גם השני׳ חלת שמת חלה לא נשבע אלא על כולו אבל מקצתו יכול לאכול ואח״כ נשבע על קצתה וכשאוכל כזית ממנ׳ עבר על השניה וכשגומר לאוכלה מתחייב בראשונה: יא אמר שבועה שלא אוכל בכר זה שבועה שלא אוכלנה יב אין השניה חלה טו שאי אפשר לן לאכול כולו אם לא שיאכל מתחלה מקצתה: יב שבועה שלא אוכל טז וחזר ואמר שבועה שלא אוכל עשר יז אין השניה חלה אמר שבועה שלא אוכל ט״ו שבועה שלא אוכל חלה ואם אוכל ט״ו ועוד אחר עובר על שתי השבועו׳: יג שבועה שלא אוכל עשר שבועה שלא אוכל ט״ו שתי שבועו׳ ואם אוכל ט״ו עובר על השניה כשאוכ׳ העשירית עובר גם על הראשונה יד והני מילי שלא נדר מכברות ידועות אבל אם נדר מכברות ידועות אינו חייב אלא אחי שהרי בשבועה ראשונ׳ נאסר בכל אכילה ואכילה שבהם. יד שבועה שלא אוכל כבר זה יה מקצתי נמי במשמ׳ שנשבע על בל בוית ובזית ממנה שיאכלנה לפיכך נשרף מקצתו חייב לאכול המותר שהרי יצא בו ידי שבועתו שנשבע על בל בוית ובזית ממנו שיאכלנו ומהו כשהוא לפנינו צריך לאכול כולו: טו שבוע׳ שאוכלנו לא יצא ידי חובתו עד שיאכל כולו לפיכך נשרף מקצתה אין צריך לאכול המות שלא יצא בו ידי חובתו: שבועה

כנסת כ׳ כשמעון (ס״ח כ״ב)

כנסת הגדולה

ס״ח

מעשה באחי כולם וזה לעת הסיון ע״ש ולא נודע כמה״ש מסכנים הרבי שמעון כהרבי שמעון

שאוכל

סז שבועה ט שאוכל ככר זה ואחר כך אמ' כ שבוע' שלא אוכלנה הראשונה שבועת ביטוי והשניה שבועת שוא שנשבע לבטל את המצוה לעבור על שבועתו ועבר מיד אפילו אם לא יאכלנה ואם יאכלנה קיים שבועתו הראשונה ואינו עובר אא על השני הלכך מושב שיאכלנה בדי שלא יעבור גם על הראשונה ואם אמר שבועה שלא אוכל ככר זה שבועה שאוכלנה מיד עבר על השניה ואם יאכלנה יעבור גם על הראשונה הלב' מושב שלא יאכלנה כדי שלא יעבור גם על הראשונה

סח תזה"כ כלל ג' ס"ו צבור שהחרימו על דבר ואחר כך החרימו על הפכו אם לא התירו החרם הראשון קודם שהחרימו השני אין השני בלום:

(כ"מ ועיין לקמן סי' רכ"ח סעיף ל"ה)

סט תזה"כ (ס"ג) יז מי שנשבע וחזר ונשבע לבטל שבועה הראשונ' ונשא על שבועה ראשונה כג יש להסתפק אי אמרינן שנפטר מידי שבועת שוא ותחזור שבועה שניי' משבועה שוא לשבועת ביטוי בין שמצאה מקו לחול:

ע תזה"כ (ס"ק ס') יח הנשבע לפרוע לפלוני מנה בחדש אדר ואחר כך נשבע לפרוע לאח' באותו זמן וכתוב בשטר הא' כל זמן שתבענו וכן בשני ועפשיו בא השני לתבעו כל זמן שלא תבעו הראשון כג חייב לפרוע לשני שהרי מצאה השבועה מקום לחול אף אחר כך יש לו לקיים הראשונה אם יכול:

עא תזה"כ יט נידוי או איסר חל על השבוע' ואומר קונם אשתי אסורה לי אם לא אוכל היום נבילות וטרפות אם לא אכל אשתו אסורה וכן אם אמר הרי הוא מנודה אם לא יאכל היום נבילות וטריפות אם עבר ה' ולא אכל הרי הוא מנודה ואין זה מחנה על מה שכתוב בתורה שאומרי' לו לא תאכל ותנדה:

ב נשבע על ככר זה שלא יאכלנו ואכלו אפילו כולו כד נשא על נפטר משבועתו:

גא שבועה שלא אוכל ככר זה שבועה שלא אוכל ככר זה כה אין השניה חלה ואם נשא על הראשונה כו חלה השניה:

גב הרי שאכל באותו היום ואמר שבועה שלא אכלתי היום שבועה כז יש באן עונש שתי שבועות לשקר:

עב לי"ן כ"ס סמ"ע ס"ק ס"ג; (ותזה"כ שם ס"ק ס"ג) גג מתנה על מנת להחזיר שמה מתנה אפי' בשבוע' לפיכך אם נשבע כח ליתן שום מתנה יכול ליתנה כך:

רלט

נשבע על דבר שאין בו ממש או לבטל המצוה ובו יז סעיפים:

א דין השבועה כדין הנדר לכל דבר ב בין לענין שצריך שיוציא בשפתיו בין לענין נתכוון לומ' פת חטים ואמ' פת שעורים או פת סתם ג בין שהולכין בה אחר לשון בני אדם ד בין לענין הקמתה וביטולה ה בין לענין תנאי ו"א ו שכשם שנדרי זרוזין והבאי ואונסים ושגגות מותרים הוא הדין לענין שבוע' ז והוא שכשנשבע שבועה הבאי ז לא יהא מעמיד דבריו לומר שודאי לאה באותו דרך כיוצאי מצרים דאם כן אסור הוא

עג רמב"ם פ"ג מה' שבועות ה"ב; תזה"כ כלל ג' ס"ג; (ועיין בכ"מ ס"ק ס') עד רמב"ם פ"ג מה' שבועות ה"ב; תזה"כ כלל ג' ס"ג; (ועיין בכ"מ ס"ק ס') עה תזה"כ כלל ג' ס"ג ו וי"א אפי' אומרים דשבועו' הבאי בכל גונא אסורו' ח ומדברי הרמב"ם נראה דשבועות זירוזין אסורות ט וגם בשאר

שבועות נראה מדבריו שאף על פי שפטור מקרבן י איסור הוא איכא: קנט יש ורי שנתכוון לעכו"ם וחייבוהו

כדי שלא יתחלל ס"ט: יב ואם היה אכול ושכח וחילל אפס כזית
כלומר אפילו אכול ושכח ערכותיה ולכך חילל אפס אעפ"י שיש לו
ויכול להתפטר מכאן לסעודה כו': יג אין לה דין שבועה כלל
כמ"ש בס"מ פ"ו מ"ה: יד ואלה בדברתו כו' ע"ל סי' רכ"ח סעי'
ל"ו ומ"ש שם: טו שבועת שקר כו' לשון הרמב"ם בפ"ה מהלכות
שבועות ה"ג ומדברי הרמב"ם נראה שאין חילוק בין שבועת
שקר שנשבע בשם לשבועת שקר שנשבע בלא שם ומדברי הרמב"ם
נראה שאין חילוק בין שנשבע על דבר שהוא אמת לשבועת שקר
שנשבע על דבר שקר ומ"ש הרמב"ם בפ"ה מהלכות שבועות ה"ב
דמשמע מדבריו דוקא שנשבע על דבר שקר אבל אם נשבע על דבר
אמת אינו עובר אלא משום שבועת שוא ולא משום שבועת שקר
וכן נראה מדברי הרמב"ם בפ"ה מהלכות שבועות ה"ג שכתב
שנשבע לשקר בדבר שהוא אמת הרי זה עובר משום שבועת שוא
ולא משום שבועת שקר ומ"ש הרמב"ם בפ"ה מהלכות שבועות
ה"ב שנשבע לשקר בדבר שהוא אמת הרי זה עובר משום שבועת
שוא ומשום שבועת שקר ומ"ש הרמב"ם בפ"ה מהלכות שבועות
ה"ג שנשבע לשקר בדבר שהוא אמת הרי זה עובר משום שבועת
שוא ומש

גפ כו אמ׳ הריני נזיר הריני נזי׳ חלו שניהם וצריך לנהוג
שתי נזירות:
יג כז אין שבועה חלה על שבועה שאם אמ׳ (שבועה)
שלא אוכל ככר זה שבועה שלא אוכל ככר זה אין
השניה חלה אבל אם נשאל על הראשונה חלה השניה:
יד אמר שבועה שלא אוכל בשר עשרים ום וחז׳ ואמר
שבועה שלא אוכל בשר כ׳ ביום °יש מי שׁאומר
שאסור בבשר מ׳ ב יום °ואינו נראה לי אלא אינו אסור
בבשר אלא כ׳ ב׳ימים:
כן דקדק מ״ם טו כח והוקק כמוסיף כנדר סתם על נדר בלשון °אסר
פ׳ כ לכדרי׳ לא לאמר כ׳ פעמים עשרים יום ולאי לא כיון לימים
הרחוקים דאם כן נדרו למה לי ואסור בכשר מ׳ יום ואפי׳ אם
מוסיף על נדרו °ים לומריש דאינן עולים לו ימים הרחוקים
כט רק אם נדר °הנדרים ביום לאפוקי אם כבר התחיל
למנות עשרים יום הרחוקים וואחר כך נדר כ׳ יום אין מכין
הרחוקים עולה לו כלל ואסור בכשר מ׳ כ יום ורואי לחתום ליה
וע׳ל סוף סימן רי״ז עוד מזה: ים

סם דין זה רק קודם דין דכו רוקח סמסנן מהו מקני שלא בכוונה כמו בכדרי בפ״ם המקבר לעבדו ס״ם רכ״ו וכ״כ הרמב״ם פ״ג מהל׳ נזיר מי שכדר בנזיר ונסתם על נדרו שהוא לשבח לתכסה ומשמע דאפי׳ לא כוונתו כדרך שמקניטי שלא בכוונה ס״ם ואפי׳ כן וקוקו ס״ם ב׳ כתב דאפי׳ לכדרי דקי״ל ס״ם ב׳ דכוי׳ דקי״ל ס״ם כ׳ דכוי׳ דקי״ל ס״ם ר״ן ס״ם ר״ן וס״ם רע״ב ס״ם ס״ם רכ״ו וס״ם רל״ד ס״ם כ׳ דכוי׳ דקי״ל ס״ם כ׳ כתב שאפי׳ לכדרי כוי׳ ס״ם מסוס שסתור ושאר פוסקים ג״כ לא כתבו מוקמ ועיין בהרמב״ם ובמ״מ תלוקי כדרי׳ וגם תלמוד מכם כמה דיכים נכדרים ובמוקם שאמרו שאין כוונה להקל קי״ל שפק כדרים להחמיר וע״ש הרמב״ם ובמ״מ ובמ״ב לא קאמרי לכופי לחזור להלות אלא כוי׳ שיש מכוונתו לכך אבל אם לא כוונתו כלל אין כופין אותו לחזור ולהלות וכדמשמע בכסף משנה שם לגבי כוי׳ כמ״ל ולכך לא כתבו הרמב״ם ומ״ב רק לחמור בין ונתנלגלת כוונה כוי׳ כמ״ל ולכך לא כתבו הרמב״ם ומ״ב

ב ו׳ הריני כוי׳ כו׳ לא שאמר הריני כוי׳ כמו ב נזירות דהייכו כ׳ פעמים ל׳ יום מסוס דקי״ל לא אמר הריני רק ל׳ יום ס״ל נזיר לכתוב כוי׳ ול׳ יום זה שאמר כוי׳ ולא אמר הריני נזיר לכתוב ב״ם ל׳ יום זה שאמר: ודע דכוי׳ כוונו בתב הכיית ונלפ בפני הכיית בין בלרן בין בתו״ל כדמוכח בפ״ב דכוי׳ שלא מהרמב״ם בתב גם ס״ם בב דכוי׳ דמי שכד כומן הן בתו״ל לא כופין אותו לקיים ולכאי כוונו גם כוי׳ ומן ומהרוא בתו״ל כן מסור לבתו׳ יין ולפטמא למת׳ ולנגלח וכל דקדוקי כוי׳ עלין ולטעי׳ שלין יחי׳ עלו ועל׳ בכ״ל כ״כ הסמ״ג לאין רמ״ג דף ע״ד ריש ע״ג וקרמב״ד סם הסיג ע׳ הרמב״ם כוונ דלין כופין אותו לקיים ולא לקיים דלין טוענים ומהרה בייכו וכלה כולנו טמא׳ מת׳ ולין כלין בפרים בין לרן שרמ״ל לא ס״ל כע״ל ועיין בכסף משנה שם ובהוס׳ ס״ם ספ״ב דכוי׳ שהמ״ל כוונו שהרמב״ם כוונ ומ״ש תשוב שהרמב״ם בכל מקום וכל זמן שכן מתבר דין כוי׳ תלוי בלב ס״ם ר״ן ס״ם רע״ב ס״ם רל״ד ס״ם כ׳ דכוי׳ דף ל״ב ובכ״מ שם לא כתב דבעי כוונה ולא כתב כלל שאין כוונה מועלת ולא כתב דייכו כוי׳ משום שהלה כמ״ש הרמב״ם פ״ג מהל׳ נזיר ה״ד וכתב ס״ם פ״ב מהל׳ כוי׳ דין ד׳ וכתב דף ל״ב ואפי׳ כן

ל ם מי כו' לפי שכבר לא הניח כר"ק שכתב כן לכך כתב כל' ים מי שאומר אבל בלשון כן הוכיחו גם התוספתא פ"ב דכלים ף ז' וכן מצאתי בירושלמי והרמ"ה אלפסי ורבינו ים כתב בתוך כדר לענין כ' נדרות ולא לענין מלקות וכן הוכיח הרשב"ם בתשו' סי' תרטו: לא

ומ"ם מבע שלא אוכל כו' כתב הדרישה ס"ק ק' דמ"ב כ"מ דאף שבועה טו' דמ"מ כתב סטור (והמחבר) לעיל ר"ם ל' ודכן כ' שבע על דבר שבעבר לו לכתוב תיב קרבן ו' לדוגמא ים כשבע על דבר שזה כן ומ"מ לא כתב לו תיב קרבן שהרי כשבע לשקר כגון שהשבוע' שהי' לפני ים וזהו לא לאכול מע"ב שבשבת מ' הרי' שזה שונג ותיב קרבן שלכן לא כשבע על דבר שזה כן שלא כשבע על תנאי שהרי זה כמעין שלא יהנה ומותר לאוכלו שלזה השבוע' כלל בין שעל זה כשבע וכן בשוגג כבר זה כשבירו מ"ב ת"ח שהשתתיתים ס"ם ע"ש שזוה להיות כנד דברי רבים בפ' שבועת פתיים (לקמ"ו ריש ע"ב) בעל מ' כיון דבא מרב בתרא יהיה שגגה שבועה כיצד לעבר כגון שידע שיודע שהוא יודע שיודע שהוא יודע וכ"כ הרשב"ם ס"ג שם כיצד שבועת שגגה כגון שבשבע שלא לאכול ונזכר שאכל כו' שזוה שבועת שגגה ת"ח שם כיצד עליה קרבן לעבר כגון שבשבע שלא לאכול וזוה יודע שאכל ושבועה שקר זו שבשבע שאוכל שלא יודע שתיב עליה קרבן זו היא שגגה שתיב עליה קרבן בשבועת שגגה ת"ח כיצד לעבר ע"ב ומ' כיצד לעתיד ת"ח כגון שבשבע שלא לאכול כל היום ואכל בתוך היום ולא ידע שאכל עד שעבר היום ואח"כ נזכר שאכל בתוך היום הרי זו שבועת שגגה ת"ח כיצד לעתיד כגון שבשבע שלא לאכול כל היום ואכל בתוך היום ולא ידע שאכל עד שעבר היום ואח"כ נזכר שאכל בתוך היום הרי זו שבועת שגגה ת"ח כיצד לעבר כגון שבשבע שלא לאכול וזוה יודע שאכל ושבועה שקר זו היא שגגה שתיב עליה קרבן זו היא שגגה שתיב עליה קרבן בשבועת שגגה ת"ח כיצד לעתיד כגון שבשבע שלא לאכול כל היום ואכל בתוך היום ולא ידע שאכל עד שעבר היום ואח"כ נזכר שאכל הרי זו ש

דהוא יומא אבל אי ליתיה לא מחייב לבטל ממלאכתו
ולחזור על הפתחים:

ו היה צריך על שום דבר בעיר ז וידע שישלימו
בשביל אביו אעפ"י שורץ שנ"כ יעשו בשבילו
לא יאמר עשו לי דבר פלוני בשבילי לא יאמר עשו בשבי
אבא ס כדי לתלות הכבוד באביו:

ז חייב לעמוד מפני אביו ואם האב תלמיד בנו ס
כל אחד מהם עומד מפני חשני:

הגה ואם הבן גדול ממנו על כבודו כבודו לעמוד מפני הרבות
כיון דהוא הרב מתחל על כבודו כבודו ודוקא בנכנסו
לו לפילו בפרהסיא ודם בעירו מסוך יודעין מסוך אביו
אבל לא הבן גדול כתורה ואין אביו דם בעירו חייב לעמוד
לבזיון התורה לא יתבזה הבן לפני הלא ים להם להרחיק זה
מזה מלא יקל אדם את כבודו לפני חבירו וכן עשה מוהר"ם
עם אביו:

ח עד היכן בכבוד אב ואם אפילו נשלו כיס של זהוב
שלו והשליכו בפניו לא יכלימם ולא יצער
בפניהם ולא יעשה כנגדם אא יקבל גוילת הכתוב
וישתוק:

הגה ואם רואה רוצה לזרוק מטות על כלים היכול למנוע
דהא אימו חייב לכבדו רק מעל לא מעל
כן ואין תלוק בין לכבדו לו לנערו ולזק קודם מזרקן לאפשר
דממנע גלא עביד אבל אם כבר זרקו אסור לאכלומים
אבל יוכל למתבעו לדינא ואזקא אם רוצה לזרוק כיסו לים
דלית ביה חסרון כיס אבל אם רוצה להעביר ממנו דיוח
כעלמא אסור בכל ענין יא כן ים לו דין עם אביו והא תוכא הכן נריך לילך לאחר אביו לף על פי שהכן הוא בתוכ
ודר בעיר אחרת מזה ככוד אביו אבל הא חייב לילך לכן הוכחות דאיתו חייב לכבדו אבל כן כמו שנתבאר:

ט חייב לכבדו אפילו אחר מותו כיצד היה אומר דבר שמועה מפיו אומר כך אמר אבא מארי הריני כפרת משכבו
אם הוא תוך שנים עשר חדש יב ואם הוא לאחר שנים עשר חדש אומר זכרונו לברכה: הגה ואין
חלוק בין אם נאמר בכל זה(מהרי"ל מ"מ) לאם כותב תוך שנים עשר חדש ומזכיר אביו אין נריך לכתוב הריני כפרת
משכבו אלא זכרונו לברכה דהא כתיבתו מתקיימת נאמר שנים עשר ויש מחמירין אפילו בכתיבה וכן מנהגין: יג כמו
ש נהגו בארת אביו או אמו משהגדל עמהם כפי דעתם עד שיודעים עליהם ואם אי אפשר לו לעמוד מפני
שנשתנו ביותר ילך לו וינידם ויצוה לאחרים להנהגם כראוי(עור בשם הרמב"ם): יא ראה אביו שעבר על דברי
תורה לא יאמר לו עברת על דברי תורה אא יאמר לו אבא כתוב בתורה כן ונך כאן הוא שואל ממנו ולא נמר ירו
והוא יבין מעצמו ולא יתבייש ואם היה אומר בשעו לא יאמר לו לא תתני הבי: יב אמר לו אביו השקני מים
יג ויש לפניו לעשות מצוה עוברת כגון קבורת מת או לויה אם אפשר למצוה שתעשה על אחרים יעסוק בכבוד
אביו ואם התחיל במצוה תחילה ימור להעסוק במצוה פטור מן המנוח) ואם אין שם אחרים לעשות יעסוק במצוה
ויניח כבוד אביו: (מיהו אם אין זמן המנוח עוברת יעסוק בכבוד אביו ואח"כ יעשה המנוח) יג יג תלמוד
תורה גדול מכבוד אב ואם: יד אביו אומר לו השקיני מים ואמו אומרת השקיני מים יד מניח אמו ועוסק
בכבוד אביו ואם היא מגורשת מאביו שניהם שוים ולאיזה מהם שירצה יקדים: טו אמר לו אביו לעבור על
דברי תורה בין מצות עשה בין מצוה לא תעשה אפילו מצוה של דבריהם טו לא ישמע לו: טו האב שצוה
את בנו שלא יד בר עם פלוני ושלא ימדול לו עד זמן קצוב והבן היה רוצה לילך לצואת אביו טו אין
לו לחוש לצואתו: טו אחד האיש ואחד האשה שוין בכבוד ובמורא של אב ואם: טו שהאשה
אין בידה לעשות שהיא משועבדת לבעלה יז לפיכך היא קטורה מכבוד אב ואם בעודה נשואה ואם נתגרשה
או נתאלמנה חייבת: יח במזר חייב בכבוד אביו ובמוראו אפי' היה אביו רשע ובעל עבירות מכבד ומחיל
מאנו: הגה יח ואח לחייבו לכבד אחיו הגדול אע"פ עשה תסוכה: יט אסור לאדם להכביד עולו על
בניו ולדקדק בכבודו עמהם שלא יביאם לידי מכשול אא ימחול ויעלים עיניו מהם שואב שמהל על כבודו
כבודו מחול: ך המכה לבנו גדול מנדין אותו שהרי עובר על ולפני עור לא תתן מכשול: (יח ונח מקרי
גדול לזכר זה רק לחתר כ"כ סנה ור"ס סנה) כא חייב אדם לכבד אשת אביו אעפ"י שאינה אמו כל זמן
שאביו קיים וחייב לכבד בעל אמו כל זמן שאמו קיימת אבל לאחר מיתה אינו חייב בכבודם ומ"מ דבר הנוגע
לכבודם אף לאחר מיתה: כב חייב אדם בכבוד אחיו הגדול בין שהוא אחיו מאביו בין שהוא אחיו מאמו
(ואפילו הקטנות ת"ח וגדול כתורה יותר מן הגדול כן נ"ל אם חולקין כזה)(בפרישה יסד) כג אח גדול
שחילף ובזה לא אחיו שהוא ת"ח וקטן ממנו בשנים ונידה הקטן לגדול יפה עשה שנדהו דבין שאינו נושא
פנים לתורה אינו עושה מעשה עמך ואינו חייב לכבדו:

ז ויודע שישלימו כן כבוד אביו אפילו בדבר קרוב לפרנסת בילוף בעלמא כמו
סירכא פרישה: ח כדי לתלות הכבוד באביו אבל לא בשביל אחרים אפילו בשביל אביו לא יעמוד
בשביל אחרים אפילו בשביל אביו לא יעמוד בשביל אביו זה אלא בשביל אחרים ואפילו אביו לא יעמוד
בשביל אחרים אלא בשביל אביו ואפילו בשביל אחרים אלא בשביל אביו ואפילו בשביל אחרים אלא בשביל אביו
סטור ורמ"ה וכב"י כתב ע"ז ור' יהודה כתב בשם רא"ם שאפשר שיכון
מוכחין כאן ובו מקום לכבוד לתלות בזה בשביל אחרים אלא בשביל אביו אפילו בשביל אחרים אלא בשביל אביו
לתלות בשביל אביו אלא בשביל אחרים אלא בשביל אביו ואפילו בשביל אחרים אלא בשביל אביו: ט כל מ"ש ורמב"ם
ור"ח שאין העומד בפני הבן עומד בפני הבן אלא לרבו הבן עומד בפני אביו ועיין
בתשובת מבמם עור ח סי' ע"ח כתב שכן דעת רמב"ם ע"ש: י דהיינו אפילו
תייבו ואפילו בזה כתב דבשם שאביו רשאי לחלוק בין לכבדו אם
לאחרו אלא שעשאו דיין שעשאו לכבדו אם לאחרו כל שאפשר לכבדו אין
לאחרו אלא שעשאו דיין שעשאו לכבדו אם לאחרו כל שאפשר לכבדו אין
כבוד ואפילו ע"ב: יא כן נ"ל מדברי עיין בש"ך ס"ק ל"ה:
יא ואם הוא לאחר כן שאינו תוך ל' נם תוך ל' מודים רשאים בניהם רק
לאחר ל' מודים לא יאמר כ"ם משום דאשאם רשאים בניהם רק ל'
מודים וכן נראה: יב ויש לפניו לעשות מצוה עוברת כ"ל ס"ק ס"ח:
יג ק"ת כתב ואפילו אם כן מיעוטא שכל מוכן אינם אלא תורה בכיתי אפילו
ואבר לא כעשה אלא אפילו אינו כיכוד: יד
מכיון לאחר שנם אמו חייב לכבוד אביו: טו לא יעמוד לו לכתחילה
אלא אמו ואביו תילוקים כיכוד: טו אין
לו לחוש לכתחילה אסור לעשות לכבוד אביו אלא אם כן יודע ע"ז כיכוד
טור: יז לפיכך אם עטורה כן כ"כ מקדיש
חייב ככל דבר שאפשר כמו הלים: יח ואח לחייבו כן ס"ק
שאינו מחוייב לכבדו לנערו כלקמן"ס ר"ס ס"ק ד': יט
כ"כ שכח מו כ"ד כן ס"ק ל"ח ע"ל כ"ד ואין ע"ל כ"ד וכן מוכח לדעת מקבוטל
שבתשובה כ"ב וכ"ם ס"ק ס"ל שאפשר מקור דין זה ס"ק: חייב

ד חייב אדם לכבד חכמו : פה °אם האב רוצה לשרת את הבן מותר לקבל ממנו אלא אם כן האב בן תורה · °תלמיד שרוצה ללכת למקום אחר שהוא בוטח שיראה סימן ברכה בתלמודו לפני הרב ששם ואביו מיחה בו לפי שדנו אג שבאותה העיר העבו"ם מעלילים אינו צריך לשמוע לאביו בזה :

סנף °וכן אם האב מוחה בכן ליסע ליום טוב אינו צריך לשמוע לאביו בזה :

רמא

דיני מכה ומקלל אביו ואמו ובו ט' סעיפים :

א המקלל אביו אאו אמו אפי' לאחר מיתתן חייב סקילה אם הוא בעדים ותתראה אחד האיש ואחד האשה שקללו · במה דברים אמורים שקללום בשם מהשמות המיוחדים אבל קללם ג בכינוי אינו חייב אלא בלאו ד כמי שמקלל אחר מ שראל :

סנף °וכן המכה לאביו ולאמו בחייהם כיון שהם כן חייבים סקילה עשו כאלו מקללו ולפיכך אם עשו תשובה אינו מומת אלא נהרג כשאר רוצח :

ב הבהו על אזנו וחרשו חייב מיתה שאי אפשר שיעשה חרש בלא חבורה דטיפת דם יוצא מבפנים באזן ועל זה נתחרש :

ג היה קטן תחוב לאביו לא יוציאנו שמא יבא לעשות בו חבורה וכן אם הוא מקוזרם או רופא לא יקיז דם לאביו ולא יחתוך לו אבר אע"פ שמכוון לרפואה :

קנף °כמה דברים לחורים בגופם אם אחר לעשות אבל אם אין אם אחר לעשו והוא מכוער מרי הוא מקיים וחותך לו כפי מה שירשוהו לעשות : ד היה אביו ואמו רשעים גמורים ועוברי עבירה °אפי' נגמר דינם להריגה ויוצאים ליהרג אסור לו להכותם ולקללם ואם הכה אותם או קללם פשוט ואם עשו תשובה הרי זה חייב ונהרג על ידם ג אף על פי שיוצאין ליהרג : ה עבר אביו או אמו עבירה שלוקים על ידה והיה הבן שליח לדיינים לא יכה אותם ובן אם נתחייבו נידוי לא יהא שליח לנדותם ולא ירדוף ולא יכה אותם בשליחות בית דין ואף על פי שראוים לכך ולא עשו תשובה : ו כל המבזה אביו ואמו אפילו בדברים אפי' ברמיזה הריזה בכלל ארור מפי הגבורה שנאמר ארור מקלה אביו ואמו ויש לבית דין להכות על זה מכת מרדות ולענוש כפי מה שראו : סנף °מי שנתחייב מכועה לבו בבית דין חינו מכשיעו בשבועה שים כח אלא לקנס אבל מכשיעו פטור כח אלא : ז שחוקי חייב על הכאת וקללת אמו ואינו חייב על אביו אעפ"י שבבזקה אמ' ואמרה בן פלו' הוא אינו נענש על פיה: ח בנו מהשפחה א מהע"ם אינו חייב לא על אביו ולא על אמו וכן מי שהיתה הורתו שלא בקדושה אף על פי שלידתו בקדושה : ט גר אסור לקלל אביו העכו"ם ולהכותו ולא יבזהו שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה אבל עבד שנשתחרר אין לו יחוס הרי הוא כמי שאינו אביו לכל דבר :

רמב

שלא להורות בפני הרב ודין רב שמחל על כבודו וכו' ל' סעיפים :

א חייב אדם בכבוד רבו ויראתו יותר מבשל אב ו : סנף °לכן סתום רבו מוכסק קורח לותו כדכתיב רבי תכל כרבו שלומו מוכסק קורח לותו לכה : ב כל החולק על רבו כחולק על השכינה וכל העושה מריבה עם רבו כעושה עם השכינה וכל המתרעם עליו כאלו מתרעם על השכינה וכל המהרהר אחר רבו כמהרהר אחר השכינה : ג °איזהו חולק על רבו כל שקובע לו מדרש יושב ודורש ומלמד שלא ברשות רבו ורבו קיים אף על פי שהוא בעיר אחרת : סנף נ °לכל מותר לחלוק עליו כדי לזכות פסק לו קורח לכם יש לו רחיות וסוכחות להכריע כסדין עמו: ד אסור לאדם להורות לפני רבו לעולם וכל המורה לפניו חייב מיתה . (ד °ופשט לת רשות לת מסני תוך נ' פרסאות סתום רבו מוכסק (ומנודה סם ומס' סוף עשין נ' בסם רי) ומ' מעב' ומברוך סוד ק' ע) °ואם הוא רחוק מרבו כ' מיל ושאל לו אדם דבר הלכה בדרך מקרה יכול להשיב אבל לקבוע עצמו להוראה לישב ולהורות אינו הוא בכלל העולם אסור לו להורות עד שימות רבו או עד שיתן לו רשות° : סנף ה וכל זה כרבו מוכסק לכל כתלמיד מכר לפני תוך נ' פרסאות סרי (כ"ע כרסם סום ורמ"ם ומנ"ח פ"ה מע' ת"ת ולי"ת פ"ה מדרב' סם פ"ה סנהב' מלא סוף לעשה

תוס' סס ורמ"ס והגה"מ מרל' סס כ"ס רוכש וכ"ע לא כרסס

א ואיזהו תלמיד גמור תוך ג' מיל חייב מיתה אם הוראה מורה וחוץ ליב מיל פשוט אבל אסור:

הגה ב ויש אומרים דלוקח כרגיל לבא לעירו של תלמיד א לכל דס לימא רגיל לבא סס רק כדרך לקרות מותר כל שהוא מון לשלשה פרסאות:

מהרי"ק סי' ק תלמיד חבר תוך ג' מיל פשוט אבל אסור ט וחוץ ליב מיל מותר י אעפ"י שנשתל רשות מרב אחד לא סגי עד שישתל רשות מכל רבותיו המובהקים:

הגה ג והחי מוכתקי לא מיירי כשאר רבו מוכתק שרוב חכמתו ממנו דל"ב לא לפשר להיות לו שרבה רבו מובהקים אלא ר"ל תלמיד גמור לחבורי תלמיד חבר דהיינו שכתנדל בתורה ונעשה חבר לרבו דהיינו שהוא קרוב להיות גדול כרבו ימיהו ים חולקין וסבירא להו דאי לקבל רשות מרבו מהני להורות חוץ לג' פרסאות לא מהני ליה ויש חולקים דכל שאינו רבו מובהק דהיינו שחוץ רוב חכמתו ממנו תלמיד חבר הוא:

מהרי"ק סס ונתום רפ"ק דסנהדרין מהרי"ק סי' קפ"ו פסקי מה"ל סימן

ה אין תלמיד יכול לסמוך אהרים בפני רבו: ו אם לא קבל הנסמך הסמיכ' מיד הרב ההוא הסומך אלא על ידי רבנים אחרים והוא נעשה להם סניף אין לאותו הרב להשתרר עליו כלל אם אינו רבו:

הגה ז לכל דס סמכו לבדו נהגו שנסמך כפוף קנת לסמכו וכן מי שלומד כיסיבה זמן מחד נהגו לומר שהוא תלמיד בעל הסיבה לעפ"י שלפעמים שבעל הסיבה שמע יותר חדושי' ממנו ויש למחני שיעיקר על מה שסמכו:

ז לא מקרי הוראה אלא בשמורה על מעשה שבא לפניו אבל אם שאלו לתלמיד הלכה כדברי מי יכול לומר מה שבדעתו יב כיון שאינו מורה על מעשה שבא לפניו:

ח יג לא מקרי הוראה אלא ברבר שיש בו חדוש לשואל אבל בהוראה ידועה שהיא פשוטה לכל בנון נותן טעם לפגם או לבטל איסור בששים וכיוצא באלו מותר:

הגה מ"כ אשר"ם ט יד יש מי שכתב שכל הכתוב בספרי מפסקי הגאוני יכול להורות בימי רבו רק לא יורה דבר מלבו ולא יסמוך על ראיותיו לדמות מילתא למילתא מעצמו:

יש

ז ונ"ל דתלמיד נמור כו' ונ"ל שו מין מתלקי' כין דרך מקרה לקבע כדיינ"כ מדכתי"ס ע"ם וכן משמע כטור: ז ונ"ל כו' דלוקח כרגיל לבא סס לקנים כנון כיום דשנן לו כב' ה"סס · וכלקה דיום השוק דומ"ש דב' ה"ס ה"ל יום דשנן דשכיע לכל יום השוק דשכיח כנון ירידי לא מקרי רגיל: ח לכל סס לימו רגיל כו' מיקר כל שהוא מון לג' פרסאות פסי' הוא דכן מוכתק כן הוא כמרדכי סס: ט וחון ליב מיל מוקר כו' מאחע שפי' ככל כטור לא שתל רשות וכן מוכח בהוס' רפ"ק דסנהדרין דף ק"ע ב' שכתבו דכשלא הגיד לנא מורי רב שהכונה בחדא דמרגיז כשכי דרב נוכח רב"י פי' שלא כטל רשות לעצמו שהיה חוץ לג' פרסאות והיה כפ' הגיד (ריש דף ק"ג) דאמרי' לדוק כשכי דרב הוא ולא מורי אבל בשכי דרב אסור מורי אשוש דתלמידו חבר הוא ודוק· אבל בהגמי"י פ"ה מה"ת ת"ת דמ"מ נרוך כטו לת רשות ועיין במהרי"ק סי' ק"ע בתריך לייסב דכריסס: י מעשה שכטל רשות כו' עד סיטול רשות מכל רבותיו המובהקי' אבל בתלמיד חבר כתב נם מהרי"ק דסגי ככטו לת רשות מרבותיו המובהקי' אבל בתלמיד חבר כתב נם מהרי"ק דסגי ככטו לת רשות מרבותיו ומשמע עוד במהרי"ק סס דאם יש לו רב מ' מובהק והחמירים מיבם מובהקים כריך לסיטול רשות מרבו המובהק: יא והחי מובהקי' כו' כלא ל"ל כן כדאמר מדברי הר"ב דלסבר נ"ו אפי' למ"ל דוב רוב חכמתו ממנו כל שלא כתנדל להיות קרוב לחבר אפי' לא שתל רשות מכל רבותיו וכן כראמ' מ"ש ב"ה כ"ל אפי' לא שתל רשות מרבו רוב חכמתו ממנו ואפ"ה מיקרי תלמידו וכן כראמ' מ"ש ב"ה כ"ל אפי' לא שתל רשות מרבו רוב חכמתו ממנו ואפ"ה מיקרי תלמידו וכן משמע מ"ש ב"ה כ"ל אפי' לא שתל רשות מרבו רוב חכמתו ממנו ואפ"ה מיקרי תלמיד

ומפי' תלמיד מכר כ"מ פתום' לרב מסדל תלמיד מכר לרב סוכל פוס ומפסר לומר דלזקן בפכיו לפסור כ"מ פתו לפוריו כלקרי' לכל כלל בפכיו פוקר ועכ"ל דפפיפ דפנילם תעכיפ פ"י כדכר פכרפם פידוע לפוסל פוס דפסור וכ"מ פתום פס כפדיפ ומפר"מ כם לומר כפנן פפין כרפם לו דכר פידוע לפוסל ומפוע"כן דלפ"ם פיכו פוקר פלפ כלל פכתוב כפפרים כו' וק"ל עכ"ל ומפ ודפי ליתפ דוקפי מכר"מ ע"י פ"ם פידוע לפוסל כלפ"ם כפנפ"י פס הל"ל כתב פורי רביכו כפס ר' לדוקפ כדכר פ"ם כו פידוע פפי' כ"פ ומנלפ תעכיפ פפזכיר פפפר כ"ם ע"י פכל כדכרים פפוסל יודע פכפנו של דכר כנון כפל"ם וכיונפ כו דכפפתירין לו לין כרפם כפכיכו דכר פידוע פרי עוד פורם פורי רביכו פכל פפם פפס רופם כפ' כפפר פפפרי פנפוכים כי' וכן מפפע להדיפ פכרפי כפפכר פפפ"ם כו פידוע לפוסל פרי ונם פ"י ברפם לפתנדל כפני ע"ם פרבי פחלוקות ומקריבים העולם ומכבין נרם של תורה ויזהר כל אדם שלא יורק כ"פ כפוף פתוי יין לו פאחר דברי פפפכרי לפני כדכר פכוע כ"פ כפוף פתוי יין דכר כרור כפוסקי חול קדי כיים רב הוא ועיין כמ"פ סי' ג':

יד בל חכם שהניע להוראה ואינו מורה הרי זה מונע תורה ונותן מכשולות לפני רבים ועליו נאמר ועצומים כל הרוגיה:

טו אסור לתלמיד לקרות לרבו בשמו לא בחיו ולא במותו ואפילו לקרות לאחרי ששמם כשמו אסור אם הוא שם פלאי שאין הכל רגילין לקרות בו:

טז לכל מה שנתנו לו רשות להורות כשמירתו ובלבד שלא יורה בפני רבו ולא יסב לפניו אא יושב

יג ישמי שכתב פו שאסור להכם להתיר דבר התמוה שנראה לרבים שהתיר את האסור:

יא לאפרושי מאיסור כגון שרואה אדם שעובר עבירה מפני שאינו יודע שהוא אסור או מפני רשעו מותר להפרישו ולומר לו שהוא אסור בפני רבו שבכל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב:

יב אם בני ביתו של תלמיד הוצרכו להורות ושאלו לו לא יורה להם במקום רבו: (פו ולא כל מי שמת רבו מותר ליסב ולהורות אלא אם כן הניח להורות) יג תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה הרי זה שוטה רשע וגס רוח ועליו נאמר כי רבים חללים הפילה:

יד ותלמידי הקטני הקופצי להורו וליסב בראש לפתנדל כפני ע"ם מרבי מחלוקות ומקריבים העולם ומכבין נרם של תורה ויזהר כל אדם שלא יורק כ"פ כפוף פתוי יין לו פאחר דברי פפפכרי לפני כדכר פכוע כ"פ כפוף פתוי יין דכר כרור כפוסקי חול קדי כיים רב הוא ועיין כמ"פ סי' ג':

טו אסור לתלמיד לקרות לרבו בשמו לא בחיו ולא במותו ואפילו לקרות לאחרי ששמם כשמו אסור אם הוא שם פלאי שאין הכל רגילין לקרות בו:

טז לכל מה שנתנו לו רשות להורות כשמירתו ובלבד שלא יורה בפני רבו ולא יסב לפניו אא יושב

יז עניין פפמיכות פנפנו כזמן הזה כדי שילמדו כל העם פפניע להורות ומפ פמור הוא כל כרות רבו פפומכו ולכן אם כבר מת רבו אין נריך לפמיכות וכן כתלמיד מכר כדרך פפתכאר לעיל כמקו פאין נריך רשות אין נריך פמיכו"ר ויש לו פרי פלימו מומנך למורינו ומותן ניטיקלינו לאין במפניע כלום ום לאום לניטין וחלינו פתן לו לא פידוע לכל פמומח לרבים פוא רק פמנך עבוס ופפלות לימו מכשל גדולות ום מולקים ומקילין כמקום ענוו ים להקל אם כבר נתן ניטין וחלינות אבל לא כדרך לאחר כי מנפנן פל ישרש תורה כן נ"ל:

ועוד נרפה לי פמותר לתת מורינו לאחד פיסדר ניטין ך ואעפ"י פכדין פפמיכה אכמים פלפמנים לו פוי לימן פכי מ"מ עכפיו אינו אלא כפילת רשות כעלמו ופרי:

טו אסור לתלמיד לקרות לרבו בשמו לא בחיו ולא במותו ואפילו לקרות לאחרי ששמם כשמו אסור אם הוא שם פלאי שאין הכל רגילין לקרות בו:

יז עניין פפמיכות פנפנו כזמן הזה כדי שילמדו כל העם פפניע להורות ומפ פמור הוא כל כרות רבו פפומכו ולכן אם כבר מת רבו אין נריך לפמיכות וכן כתלמיד מכר כדרך פפתכאר לעיל כמקו פאין נריך רשות אין נריך פמיכו"ר ויש לו פרי פלימו מומנך למורינו ומותן ניטיקלינו לאין במפניע כלום ום לאום לניטין וחלינו פתן לו לא פידוע לכל פמומח לרבים פוא רק פמנך עבוס ופפלות לימו מכשל גדולות ום מולקים ומקילין כמקום ענוו ים להקל אם כבר נתן ניטין וחלינות אבל לא כדרך לאחר כי מנפנן פל ישרש תורה כן נ"ל:

ועוד נרפה לי פמותר לתת מורינו לאחד פיסדר ניטין ך ואעפ"י פכדין פפמיכה אכמים פלפמנים לו פוי לימן פכי מ"מ עכפיו אינו אלא כפילת רשות כעלמו ופרי:

רוקח סי' שלג

ביושב לפני המלך (°סיה רבו יושב בסעודה עם אחרים
בה כוותל רשות מרבו ואחר כך מאחרים) כו ולא יתפלל
לפניו בו ולא לאחריו ולא בצדו ואין צריך לומר שאסור
להלוך בצדו לא יתרחק לאחר רבו ולא יהא מבוין בנגד
אחוריו אלא יצדד עצמו לצד אחר בין כשמתפלל עמו
בין כשהולך עמו כפ וחוץ לד' אמות הבל מותר (ועיין
כה סי' כ"ל) ולא יכנס עמו למרחץ לא א"כ הוא צריך לו:

מהרי"ן בריזין סנהד' פ' מקוש סכ"ג סנה °ולא היה מתלמיד במרחץ קודם לרבו וכל רבו
לעם חין צריך נגיעת °וכל זה לא מיירי אלא במקום
שהולכים ערומים במרחץ אבל במקום שהולכי' במכנסים
מותר ל וכן המנהג פשוט לכנוס עם רבו וחכיו וחמיו וכעל
לימו וכעל לחותנו למרחץ לקח על פי שכולם יוצאין ערומים
הוא משעם דעכשיו הולכים במכנסים:

ולא ישב לפניו עד שיאמר לו שב ולא יעמוד עד שיאמר
לו עמוד או עד שיטול רשות לעמוד וכשיפטר מלפניו
לא יחזור לו אחוריו אלא נרתע לאחריו ופניו כנגד פני
רבו:

(ב"מ פ"ק דף ל"ג ור"ן ר"ן סס סנה °והכנסו מרבו וטול ממנו רשות ולך כעיר צריך לחזור
ולטול ממנו רשות לא ודוקא אלא לא מתקלה
פרונה ללון כעיר °אבל אם צריך לו כשעה שנטל רשות חין
צריך לחזור ולטול ממנו רשות:

ולא ישב במקומו ג ולא יכריע דבריו בפניו ולא יסתור
דבריו וחייב לעמוד מפניו משיראנו מרחוק מלא עיניו
לג עד ש תבטה ממנו שלא יראה קומתו ואחר כך ישב
ואפי' היה רבו צריך לעכור מפניו ד חשוב כמהלך:

פור כם לרמב ג' בסם קום' (והרל בם ר"ן ופ') סנה °ים למרים דאין לו לעמוד לפני רבו רק
מחרית ועד כית °ודוקא בכית הרב לא אבל בפני
אחרים שלין יודעים שעמד לכבוד חייב לעמוד:

ין ג שהיו מהלכים בדרך הרב באמצע לו הגדול
לימין והקטן לשמאל:

סנה"פ ותום' בפ' נגמר מרדכי פ"ג סמלכו בסם רלה"פ שבולי הלקט סנה °והא דאין מכבדין כדרכים שלא כפתח הרחוי למזוזה
°היינו מכל מקום הולך לדרכו ואינו כאחורים אחת
אבל לא סם כאחורים אחת °ומקום שכנסם
אין צריך לכבד כלל:

יח °אם קראו לרבו לקרות בתורה בעבור אינו צריך
לעמוד כל זמן שרבו עומד:

נ' בסם תקנו רסב"ם סס סנה °וכן כשהרב עומד למעלה בכית והתלמיד על
הקרקע אין צריך לעמוד לכבוד °ואפי' כשהם
על הכימה אין צריך לכבוד מכנסת שריכים לעמוד כשכר
כרשות לחרית:

יט כל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה
לרבו ואם הוא במקום שאין מכירין אותו ואין לו
תפילין בראשו וחושש שמא יאמרו עליו שהוא עבד אינו
נועל לו מנעל זלא חולצו:

ך כל המונע תלמוד רבו משמו מונע ממנו חכמה ופורק
ממנו יראת שמים וכל תלמיד שמוזלזל דבר מכל
בבוד רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל:

כא אין חולקין כבוד להלמיד בפני רבו לא אא
אם כן רבו חולק לו בבוד:

שבל נב' בסם שבולי הלקט סנה °ואם לו תלמידו של רבינו של תלמיד אין
להם לעמוד בפני הרב נגד רבו לו אבל יתלמיד
אלא אם כן הרב חולק לו בבוד ודוקא אם הרב נותן
כן רבו על זה סיומי לפניו:

בב ראה רבו עובר על דברי תורה לט אומר לו למדתנו רבינו כך וכך: סנה °ואם רגש לעבור רק על
אסור דרבנן אפילו הכי א צריך למחות כיון (ב"מ פ"ד ע"ב) °הרואה רבו עוסק מעשה
וש

בה כוותל רשות מרבו כו' ובראש דף פ"ם אם היה רבינו יושב בסעודה עם
אחרים כוותל רשות מרבו ואח"כ מאחרים וכן פוסק בשלחן ערוך
בריפת אשון וכן כותבין וגם כאן ונם רבו מוכח שלמד עמו כשהם
מסובים כוותל רשות מרבו ואח"כ מאחרים כלשון פל"ד: כו ונם
יהפשלל כו' קטעם בכל זה שלא יהיה נוח לרבו. וכתוס' בת בקבו דאחורי
רבו טעמו לכבודם כשהוא מתפלל לרבו ועד ר ובכת בקבו טעמם משום הפסק
וכו' כשם שכולו נקטו ס"ג בשם רב אפי' רשה דאסור להתפלל בנגד
רבו (שיהא מבל רבו כדאיתא ביומא) לא מהרו אלא בזמן שהוא מבל בנגוד
אין לו לשלוח בבוד לרבו ועוסק להתפלל בבגדו ע"כ ומשלוח ד"מ וכ"כ
בבי"ק ס"ג בשם מסכת סבוחה ושם שאבד מועד וכ"כ בר"ב שם סב"ד:

בז ולא להחזיר בו' לאחרי בשם ס' תקנת השתר דהלל מבר מועד
וכ"כ המחבר בח"מ סי' כ"ב וכתב שם דלהתפלל ולשחוט נרבו
אחרי' לרבו אחרי' נדול הוא: בח ומזה לך לשמוע בבל
מוכר בשב כי בח"מ ס"ג ומיהו מסתבר דלא אפשר לחזוק ד' אמות אלא
להתפלל אחורי רבו כנגדו אבל להתפלל ואחורין לרבו לפי' רחוק כמה
לא שכל מדבר שטוח שם בדיעבד ד' אמות אפי' אחורין לרבו מרי
וכ"כ בב"י שם דשם ב"ג בשמ הרשב"ץ בשבי עצמו: בט ומזה יש כו'
כן למד מהרי"ן בריזי' ובלבוש ס"ל דמשם דשבת בשרך (ובמחבר לפ"ל
סי' קי"ב ס"ג) דשם יש בדילוג קודם בשחיטה ואפ"ה בחו"מ שם ס"ל
לשחוט אפי' אם לפנים דוקא שהם בשחיטה שהרבי מרובה בזה
שם בבבלו וזה לא לפנים דוקא אלא בכל מקום: ל וכן משמע כן וכ"כ
סי' כ"ב ס"ג: לא ודוקא שלא למרות רבו ושיהא ר"ן שמח
כן משמע לשון הרי"ף והלכתא (במלבים פ"ב) כיון שמת שלא מחת
הטעם וכתב (בפ"ב ס"ו) כיון שעברו ולרבו שלא מחת שכלן לעבור ל
שפטר מרבו ולן כ וכתב ע"ז בשבי שלקחו ל שטר מכר שכיב ע"ב ורשב
סי"ן פי' כי שלא נזקק ל"ב בחולה רשאי שלקחו לשאי שם כיב דעתם
לזה לכתחלה כיום כ"ג ומשמע שכשלרבו שם כיום שכוח ולכן כשיר הוכרכו
לקחת רשות שכית כיום כ"ד אבל כיום כ"ג שלא שלכו ל אחר
ב"ב לא היו צריכין לקחת רשות כלל ומשמע דכיון שיעבו לעיר שיום
כ"ג לקחו רשות עב"ל ומשמע נם שלקחו נופי' דהדבר פשוט דם כוח
בהרוף וכ"ל וכתב כיום כ"ג לפוד שכן בפוד בד"ב ובכ"ם ע"ב דף ט'
סוף ע"ם וכרש והרמ"ם שם ובפרישה ורל"ק בד"ה שם ס"ב ובש"ם ר"ן
ולפי' דמשמע דבעשר רשות שלקחו שלא בפני רבו לא חשוב לכתחלה
כיום כ"ג מוכח דבכל ע"ש צריך לבוד ולימול רשות ולפי' קשה לשאר
בקרא מיירי ס"ב מב"ל (שלא) ע"ש: לב ולא יכר ע דבריו כו' ע"ש
ר"ם ב: לג עד שיכם שמעו כו' ולא עד שיכם דבכלל סי' לע"ד ס"ג ולד
לא לחין לרם חייב כו' ולא"ג דבכרם"ם ושור ופשוט לפי' לחין לרם רשאי
פי' ר"ב דבריכו לחין חייב וכ"כ בפ"ב מהל' ת"ת ס"ו וכן משמע בש"ע ס"ג: לה
אבל בשבי מחרים כו' לא כיון שהשתם מוכלו למור שחי' חייב לעמוד
קפני רבו כיום לחלו לם לרם מקבל פני שכיכה כמה פעמים כיום חייב
לעמוד בכל פעם ופעם וכן לרבו שהוא מבבדי ברה"ש ובוור: לו וכן נוהגין
למחוירו ואנדר עמו לנדלין והקטן לנדר שמלו חון לד' אמות בבל מוכר
טור: ונל"ר פ' רש"כ בשם שבי' שבשם הוכ' ברה"ש מעקרוב ולו קנקת
מנדולי שבוור שים לעמוד נם בשעת ס"ג ונוקה ומרחם שבקש לשם ואמרו
לי שבבל זם מבבדו שם ומשבו בשבו בשעת שמקומו עב"ל וכ"כ הרמב"ן בי
פנות על פשוט לרבו לא יקים שם שתורים הוא"ם ועיין בה"ם
סי' קע"ו: לז ומ"ב רבו בו' ומפ' לחין הרב חולק בבוד לתלמידו זה
הוא מבבד בשם מפרשי' שולקי' לו בבוד שפי' בשבי הרב חולקי' לו בבוד
כ"ב הדרים וסב"ה בשם הירושלמי ס"ק דקשה והנה בהנחת ס"ם שת"ת וכ"ב הל"
והנה דרים בשם הירושלמי ס"ק דקשה והנה בהנחת עוד בב"ת והדרים בשם
ר' שמעון חין הרב צריך לעמוד בפני תלמידו לפי' הוא ס"ק נדול שלא
למכם חייב הרב צריך שמעון שם הרב לתלמידו ומפ' לפי' הוא ס"ק נדול שלא
כפי' הנחת"י וכ"כ הר"ב לקמן סי' רפ"ח ס"ק: לח ודוקא שם הרב
הוא נ"כ כן ובשבו מהרי"ק שורש קס"ו כתב שכבוד רבו של רבו לפי'
לא לאר לפניו כלל נדול שבבוד רבו וכשלמד נ"כ קונה לפניו יש לרבו רבו
ולא לכבדו בפניו ועיין: לט אומר לו דרך כבוד למדתנו רבינו כך
וכך: מ צריך למחות כידו צריך לומר לו דרך כבוד למדתנו רבינו כך וכך
וכת"ס

ונקט"ם שם מנחם דלפי"כ בפרק לו יש למקום בידו ועפי' לפמ"ש כן בפרק פרה (סוף דף פז) כל"ע ודבכן עכ"ל ונסיר מוכ"כ כסכם נפורום בלכה למעשה ובפרק אחרון כתב עיין בפ"ת כתב מסק"ב כשרופש מרכו מולם יש לומר דבר פיפור וכן פיש בריפ פ עיקר פלא סבר"ב כמאן דאמר אפי' פעם אחת ק"ל כמ"ש בסי' רמ"ג סק"ב:

מא לפ"ז יתכר כו' בפ"ת שם פקפלמי פ"ת מוכרים שמוצ"ע פמ"ש רבו ופפ"ז יש לעיין פ"ת מי מעע פפל פמוע פעמע מרבו רבפי לפומרו בפתם וכתב וכ"כ פ"ב פ"ת כרפ"ת דוק כידוע שלא לפת לפני רב פחר פפל פפ לפת בפני פ"ת דלכאורה פ"ת מוכרים פם פומרו פ"ת פ"ת פפ"ת פומר שוגרים פפ"ת פפ"ת פפ"ת

בנ קבלה שמעה או שמעה כך כלכר משמה (ר"ן פ"ק דע"ז בשם לקט ל' ורשב"ם ומהרי"ן (מו' ורש"ם שם ור' ירוחם סוף כתי"ב)

מגדל הר"ן ס"ק ב' ירוחם (שם ומקום ורש"ם) מהרי"ק סו' קע"ב (ומהרי"ט ס"ק ו"ע)

יכל להתיר כגון ולפי לו שמעה בסקול הדעת יכול ליפטר ולית עם המורה על סיחזור בו ולכן יש לחוש לשמו לעמי (מרדכי שם ומנהגי ומקום ורש"ם ור' ירוחם שם) וכלכך שיודיע לותו שכבר מלה הרשות לפטור בו ולפי לו שם יתיר הרשות וכבר מלה שקול הדעת וכל זה כשותם הורשה עצמה בו לכל כמעשה שאר בעיה שיכול להורות מה שהרשה לו

לב הרב המובהק שמחל על כבודו בבל תדברים האלו או באחד מהם לכל תלמידיו או לאחד מהם בבודו מחול ואף על פי שמחל מצוה על התלמיד להרבו: (ושאר לכבודו)

פסקי מהרש"ל סי' קכ"ו לג יהי כבוד תלמודך חביב עליך כשלך: סו"ר וכ"ה ופו' מהש"ם בלא כתיב ב"ב ד"ע ב' רק כ'

לד אבידת אביו קם ואבידת רבו (בט שמוכתם) אביד רבו קודמת ואם היה אביו שקול בנגד רבו אבידת אביו קודמת. היה אביו משואי מניח של רבו ואחר כך מניח של אביו. היה אביו ורבו עומדים בבית השבי פודה את רבו ואחר כך פודה את אביו ואם היה אב ותלמיד חכם פודה את אביו ואח"כ פודה את רבו:

סור כב' ת"ת הנה סב וכן מפרש משלו קודם לרבו ואעפ"י שאינו שקול כמאה כרבו שלכל יש מחזיר אבידת אביו קודם והנה"מ וכ"ה הכוכים כן עד שיהא שקול כנגד רבו יש שלח רבו קודם לאביו שיש סלומד עמו בחכמה גם לכל יש אביו סוכר לו רבי ומלמדו ע"ש בפר קמ"ד אביו קודם לכל לכל וכן נרשה לו עיקר:

לה סה אבידתו קודמת לשל אביו ושל רבו:

מורה חיים לו האומר לחבירו אינו מקבל ממך אם היית כמשה מלקין אותו משום בזיון:

ס"ם פ' אעפ"ל הנה תלמיד חכם שלמד לכל בלכה כלכ הסייך לדידים ריש לף עז ויתום) וכ' סם ר"ת ם"ם רמ"ם וכ"פ לף כרשם לכל הנה"ם (ויתם שם בד"ת וכשם) שם אומרים לו ואם נלוו אין שומעין לו ודוקא שלמר כך קבלתי לכל שם לומר לכך מסכרת ומרשה פנים לדברים וסוף נרשה שומעין לו (כ"ה שם בשטמ"ק) לכל אין שומעין לדידי לשלח מדמי לכרים להדדי שאין חומים שם לכל שם סוף פסוק שומעין לו (ר' ירוחם סוף כתי"ב כ' ובשם הרמ"ם) ת"ח

ונם כשלח כשבי מ"ם דשניה שתיכה לשיטות ושול נשם כמי כיה לכל"ק עלייהו שה שכשם הר"ן שם עלייה שע"ג לייכי מעוכות (דף ל"ג) דמשמע שהם דלשעה בשקול הדעת שמוחיי לורשלתן בשאשים ומשיק שם הר"ן כן לשלכה שלל שכשה שלל שאין בידי כח לשלוק על לשונה העולם ו"ל ולשם"ם נם שלות עולם סוברי כן ול"ק. מ"מ לוקמא ס"ם שהם כם לל"ש שם דמה שעשו עשוי ושלם שכיהו ואין שחזירין לורשלתן בשקול הדע"ל לייכ טעות דל"ש לשלח כשבי: נו ופשיטא שיתיר הרשות וכבר שלם לורשלתן וכבר שם כן בם לייכ ושלמי שלכל לשמש לבו להשום שם ושמ"ב עשין קיל והנעשין ס"ם שה שמרים שולקים דדוקא להתיר שה שכבר שמר שיכול לשמור שה שכבר שלם לורשלתן ופיכבר כן לייכ ושלמי וכ"כ שהרש"ל פ"ש ס"ק כ"ש שהר"ן ושפסק שם וכן כרשם שהרלב"ד ושהרשב"ץ והר"ן לשעיל שכתבו כגונו של חכם כגונו שה שלח שמוש דשני שתיכה לשיטות שמעת דיכול לשמור שה שהתיר שכירו וכן כרשם שהרלב"ם סי' שע"ט: נן שלכל כמעט שה שהתיר הרשות שמר שמתה שומר שו נדר ושיינ שיכו יכול להתיר שלי במעשה שמר כ"כ שהרש"ל שם לדעת השהרכי: נח ושלכתת רבו לשניו לשיכ ושיכו נשיכו יכול להשיב כ"ש ס"מקן ושיינ בש"ם ר"ם ור"ד: נט שמוכתם שלכל שיכו שוכתם שלניו כשל כ' ושעשו הוא: ס שקולבו שלכל שם שיכו שקול כנגד רבו שעפ"י שהוא ב"כ שכם שלכת רבו קודמת: סא פודה שת שלניו כו' ע"ל ר"ס שוף סעיף ט' וסי' ל"ב סעיף ט':

סב וכן שפרש כו' ובכי שמשתכף בשפרש שם לו בשהוא שקול כנגד רבו כיון לשיו שם שכבתנוף ולא שספר שמון ושמעת שם שיכו שקול שם שיטת לי לשבו קודם ולשמת שבשלני לא שכרשת שילי: סג שלכל שם שלניו שוכר לורבי כו' ל"ספר שם שילים ס"ם שקש"ה שלכת שבו קודם לשלכת שלניו לזוקו כשלשיו שמב שיכיר לשבו רב שלכל כשלניו רב ושרב לא היה רוצה שלמדו בשכם או שלכת שלניו קודם שם לא היה רוצה שלמדו שלא בשכירות ויהודי שו יכול כותבים לו השכירות שלמדו או שלכת בעל הבותן קודם ע"כ: סד שלכתו כו' עבת ע"כ:

ר"ם פ"ק ל' כתב שלף על פי כן יש לו שלפרש לישנא שניה הכין ולא ולא לשלקק ולומר שלי קודם שם לא בשפיר ל מוכח כן

ע"ש: סה שלכל שם קוף פסוש

בס"ם שו כשוש

שלך

שם:

כתב סר"ב בא"מ סי"ב כ"ב כל סיכם דמ"כ סעיף קטן בשורש ל' יסור וסיקר ונזק דבר דמורייתא ילך למומרת ומי דבר דרבנן ילך אחר המיקל ודוקא שם הב' המנוקים שם שנים אבל אין מומכין על ב' בני קטן כגד גדול מאכו בשבת ומכין אפי' בשעת הדחק ואפ"ה כ' סיס כן נ"ב בשפסד מרובה וכן שם שיש יחוד כגד רבים מוליכים אחר רבים בכל מקום שב"ל וכתב כך ת"ש עמו' אורח"ם מי' רכ"ג שסכים בל"ש וכב"ח תמה עליו ע"ש אפי' בשפסד מרובה אפ"ה כ' סיס נ"ב בשפסד מרובה ולא ידעתי אפי' קשיא לי דברי מפורש כרשב"ם שם דלקמן בשעת הדחק שם גם בשפסד מרובה אפי' בשעת הדחק ולא כתבום המחירין אפי' בשעת הדחק לכ' בשפסד מרובה ע"כ ל' כ' וגדולי דברי הר"ב מפוטים ור"ל דאין סומכים עליו אפי' בשעת הדחק כיכ לכ' בשפסד מרובה אפ"ה כ' סיס נ"ב בשפסד מרובה וכשים בשפסד מרובה סרי דסיכו בשעת הדחק

עוד בשלחי שב"ח הכשה דקדוק לכוסים שהרשב"ם לא בתיר בשעת שדחק שם גם בשפסד מרובה אלא בי"ח כגד רבים בקטן כגד גדול מאכו בסכשה וכאכין ולא כתב והוסיף דברי הרשב"ם שם משמעון וכל מתיין בנדק שפוט שברי הר"ב כרורין ואין נורך להאריך בדברים פשוטים :

גם ת"ש מצו לכיש"י בגד רבי שמכאן בדוכתי טוב דשפק ס"ם כדברי יש"י בגד רבי שבל בקטן בגד גדול לא מסכאן כו' לית להש מסכאן כאי בדוכתי טוב דשפק ס"ם בלבל בקטן בגד גדול כרים לקים בהכי תלת בגד ר' וחכן כלם כב' המולך (דף ל"ו) ובאורח"ם דף ל"ק סי"ב טוב כאי טוב דקיל בלבקה כר' בגד ר' וחכן ע"ם קיל רב ור' וחכן בלבם כר' וחכן שב"ג בגד גדול סים מר' וחכן כלם שב בלבל טר פוס (דף כ"ל ע"ב) לשמר ר' וחכן עלין כל פוכן סכים שסיש שב רבי כיש"י סבי שמסתין בשמיד ומלן בגר הוא בגולם וכת"ב (דף נ"ב ע"ב) בולם סבי דרב כהב ליה ר' וחכן לקדש רבינו שבבבל כי סה בשפיש הוא בהב לשמועל לקדש מבירבו שבבבל שאר לא ידע לי בשיני דרבים שבב שדר ליה בישורא דשתין בסים ותלינר גוללי דשתין מרישתא וזבק"ש דכתובות (דף ס"ב ע"ב) לאמרין רב שבב ותלין שבבם דברייתא ור' וחכן לאו בבם הוא סיפלוג שתבם בש"ם שתוספ"ם וב"ב שפרלוק שורש ע"ד ר' וחכן דהני תלין יקרו לרב משום שסיש בדול שמכו ' רב שדשם הוא תלמיד שבר דרב הונא כלשי"ת בערובין ס"ד ובש"ם פלו מצינות וכן הוסיף מהרלוב"ח שם בשרוכה שרב הונא בדול מרב שדשם כל שיש בשם ופשם בלשון שם וכב"ג שם בשם ר"ש ופ"ה בתבו שהם ש' שמעון (דף ס"ב) וסרש"ם שם בשם ר"ש ופ"ה דשלבה כרב משום ר' שמעון דשם שיש

מסורני כהרה"ג ז"ל וכ"כ בשע הנה"ג מפי מפ"ק דע"ק שהבאתי לעיל:
ועוד שהרי יש כמה ספיקות דרבנן להקשיר כמ"ש בריש"י ס"ק רין ו"ט ונמ
במרדכי פ' הקומץ הת תשוב' הרשיבו ברוך דשלחני דפלוני בספק דרבן
ופסק להקשיר ועוד דיש כמה דברים שהם דרבנן וכונעים בשיטור
דלמור יקח ומי יפרישם בשיטים:

ומתוך מ"ש כתבלר דמ"ש הב"ח הל' שיטים מקו' עיונים"ש במקומו' שלא
שברירש הרב כי לפסוק כדעת המ' שפוסקים ולפעמי' כותב
בהקלה בספק לשיטור ומפ"כ מוכר יש מי שמחיר מו"ש מולק' ולפעמי'
כותב בהפך כן' עד כשכות' בהגה' ס"ע דעת מי' המולק על מה שפסק
בש"ע בדוכתי שלא כהשטה הלבוש כדברי המ"ש לן דין זה דלא מיקר
שלבהקל לא כמר ולא כאר עכ"ל ס"ע ומ"ש בשיטור כנד הרי' סומכין על
שיטיר בשפסד מרובה כבר בהקלר דלא שת בשיטור דרבנן ולא בשיטור
דלורייתא:

וב"ת מ"ב למה כתב בשהכר לו שלר פוסקים בכמה מקומות שלא
בשי' דלורייתא דעת שיטיר המולק לל דשם בכן כרים עליו למה
מזכירי' הכרי שיטיר בין שרוכים שאם יאמר מדם כך שכי מקובל מורי'
כדברי פלוני שמעת ועוד בכן בשם שאם יראל"ב ל' דברי שיטיר ויפמוך
על זה כו' ומ"ש הראל"ב לומר שאם יראל"ב ל' שלמרון שהלכ' כדברי שיטיר
הראשון ג' שמוך עליו כלומר ויקבע הלכה כמותו כמו שאני כן בשמורלי
שקבעו שלכ' שיטיר' הראשונים בכמה מקומות ואעפ"י שבאחרונים חולקים
על"ה ואם לא שמעלו דברי שיטיר הראשון לא היו הראשונים יכולין
לחלוק דברי הראשונים כן' עכ"ל וה"ל מין כותבי המעתק ושפוסקים
דעתי' בשהם בשהיה לומר שהוא מוקדם או מוסכם בשהם וה"ל
ולא היה שום לשמרון דשמי לחלוק לשילו הראשונים לכך כותב דברי שיטיר
שאם יביא שום לשמרון ראיות ברורות לדברי יהיו עיליהן ויבדקו. מ"ב
מ"ש שמביו בכמה הראות ומקומות שהולכים כדברי הראשונים
ופשטי' לכך כתב ודברי שיטיר כי הולכים שקו' הו מ"ש כ' שמורי' ן ה"ם לשם
על מה שיעשו וכ"כ בתשו' מבשם עזרי' ס"ם וזל דע כי בשעבר הראוי
רבן של כל שנולה זה דרכו בש"ע הקבוע לשולשם להכי"פ בהלכה דעת
היוקר מוסכם ופכיה דל כמ למ"ש לשבר לשרתמייתי לה בשם זה מ"כ
מהשאתם בהלכה (שם ס"ק ו') כדעת הנזכרים להקיר שוה שפת בשור
ומולם לבי שברירו ולא זכר השברה שב"ה לשלוק כבוד להבעלה שנם
בדולי' ורבים שם ובהרבה מקומות שפעמ המבהג לשפוך כותבי הן (שם ס"ק
הר"ב שם בכן ע"ק וכן כיוצא בו ס"ם) עכ"ל ס"ע כשהמחבר מ"ש ס' בסוף
בדול בנד קטן ולא כריב"י מ"ל שהוא בדול בנד קטן מ"ש בעביר להקשיר
כדברי הקטן לא שקילין עובדא ובכתב נ"כ שב"ח: מ"ב מנוש שלולי

יזדמן שדין הכוף במקום שקר שיטים שם עוד מ"ש נר ביקר (כלומ"ק
בשם ס' כו ע"ם) וכה"ג בשכקטוטיב בפוסקי דמצטרף כמה נדר ס להקשיר
מ"ב מנוש שלשבר יפכא בתבורי שקרים נ"כ כדעת שיטיר בעכין
שיטיר שקולי מן היקיל יפה כמה דברים וכמו שפת כן ברכה פעמי' מן שפשר
לעכין שבעל כשם יפמיר לעצמו כדברי שיטיר מן הקטן שמ"ב דהלבוש
שפוסק דשלכה כרבי מ"ם בספרי הפוסקים חולקים על מ"ש לשוק שיטיר דשיים
בהורש מן שם"ם או תוספת"ו יזדמנלי לו חולקי יפכא עוד בספרים
שקרים כן:

ובי"ש דשי עבריד עובר"כ' שברשהכדברי דוקא בדעבר עובר'
שכל לכתחלה לא שם לו בשפסד מרובה וכ"כ עוד שם בכי שור
דשפילו בא שור דרבנן אין לעשות כן לכתחלה ולא משמע כן בשעות
שרשב"ם וכן כרשם שכדברי הר"ב דשפ לכתחלה שומכין בשפסד מרובה
שיהו כן בשיטור דרבנן וכמ"ש למעלה:

ומשמע דדוקא לכתל שומכי בשפסד מרוב על היקיר או על הקטן
שכל לא לכתחיר דשייכו שפילו עכיר כדברי שיטיר לו
הקטן לומר שהדרין עובד"כ אין בכי' דלורי' ת"ב כן כשיטור דרבנן כיון
דלא עביד כשלכתל זשל לומר בשפסד מרובה שיהו מזה לא בעיר
דברים שהקום שמין והם לומר שהם שפסד מרובה לשוק לשיר
לשוקשה שדין עורם וכמ"ש לעיל לכן משמע מדברי שב"ח שכתב לא עכיר
עובדא לומר כשיש מי שיכול לא שכדין עובדא כן כיון דלא כדרים
לן כלולי דנדול הו"ל שמע מי כריר לן כדשדין שדין עובד"כ ש
כיקיר כנד רבים וכמ"ש לעיל:

בתב עוד הר"ב בשם מ"כ ושפילו שין שרבי שכיים מטעם ש'
שלא כל מ"ם לן טעם כשבי שנאי הוא"ל וכם שכבים לעכין
שדין מיקרי רבי ומולין בשר ויהו שמשרים אור מ"ש וכלא שרים שם
לא בריר לי' זה ונם לא כתב שם כן לי"ש שכ מכשו שהשכוי כשדם
ונם שם מ"ש שם מ"ש כל זה רשוק בש"כ. וכן משמע מדב רי הגנור בש'
שהרשי' ומביאו ב' ול"ש בשם ר"ב דשין להקל בכה"ג דשין ל' תורי' בכדין
לידן בשלה שכשתברה בשמין ושתין שם בשמין ם"ש בשלכה ושם כ' בוש'
שן שמשין לקדרם לא שמרי' ח"כ כלא לשקו' שש"ב דשוכא בשטרי לשיב
לי' שמי שכר לשלק בין לא לי"ב ש"ש שין לשחיר בשכיל כך לשכ ש הני
שכרש דשב"ב שיהו שלא שרכן ל"ב בין לשר בין לשר שרי לדעת שלו
שמוש דשבר לא הוה ולשרש"ם משמש שלין שומרי' שב"ב בשב"ח עכ"ל
שלשם מי הוי דשורי"ב לא הני שרי כין שלין שכשיר מ"ש שלא כל שכן
ה"ש שיש ג"כ שולק על כ"ש שלשיים ודוק:

קיצור בהנהגת הוראות איסור והיתר ד"העולה מכל הש"ס והפוסקים אשר אסף (הרב המחבר זיע"א) ורוחו הוא קבצם

א מכם שאסר והלם בורלתו ובתשטה מותר לשמול לשבי רק
שיודעינו שאסר הרמשון ואם מכרר שהרמשון טעם ב' מ"כ יכול לאחר
לו שטעה בשקול הדעת ועל דרך שהבאתי כח"ם מ"כ יכול לאחר אבל
אם אינו יכול לכרר שטעה רק שיש לו קבלה להחיר או שהוא מולק עליו
בשקול הדעת אפילו הרמשון חוור ומודה לדברי שינו יכול להחיר ואם
החירו אינו מותר. דשיים שאיכה לשיטור' ולא שאפילו שבאו בדול
שאינו כאכות ובאינן אינו יכול לשחיר וים שתירים בנדול מאבו'. ואם
החיר הרמשון יכול שבאי לאחור. ואם שביהם יוצאים בהיתו החדרש ולא
אלא עדיין סורלת הרמשון יכול שבאי לשחיר וכל זה בשותו דבר ענאו
אבל בשאשה אחר יכול לשורות בשיטר אם לא שהרמשון אחרו אמר חוור'
או שהוא שיים ונדר.

ב אבי ש"ח שאלנוקים זה עם זה בטוענים ושהרשם או בשיטור ושיטר
אם הוא רבר תורה שלך אחר שהחיר אפילו הוא קטן מאבו
בשכמה ובאפין פירוש שאין לו כל כך שלשיים כאן שבירו ואם הקשהוה
שלשידו אין הלבה כאלא ד באחוה שרב אש"ם שהוא שחיר בשיטור'
ואם בשכמה שאליר כרבו שוה הוא לו ואם הוא רבר דרבנן אם שיים
שוים או אלא כולל לשיו שהן נדול. הלך אחר האיקל ואם אחר שהן
נדול בשכמה או באכין והוא ש"ב אל אפילו עבו שעשה להחיר שבאו
הקטן שהדרין עובד"ש שם בנדול שחיר שוכין על הקטן בשעת הדחק
ואם אחר שהן נדול בשכמה ושבני באכין דשיים לו שיים שלשיים הרמשן

קיצור בחנוכת הבראות איסור והיתר העולה מכל הש"ס והפוסקים אשר אסף הרב המחבר קצא

לויא ורוחו הוא קבצם

מפני שכרשה לפס עיקר כשפסרו שכתבו בשם והסכימו להלכה היא מפלס בעיניהם ועל כן נדיך עיון ויסוד היא עת מפני מה היא טעלה לפס עפני שהיא קטן כנד גדול לו תלמיד בנד הרב לו יהיה במקום רבים ועל הדרכים שהזכרנו ושם הוא דבר דרבנן יש להמוך על הטעלה להתיר כשעת הדחק ושם היא טעלה מחמת שהיא בעיניה כמוקה קטן כנד גדול כיון שהיא בעיניה קטן כנד גדול לא תהדרינן עובר לפס עשה להתיר בשיטור דרבנן. ושם הוא שיטור הזרע אין להורות כשפסרו הטעלה לא להתיר ולא לאסור הוזרע.

ו פס הרב והתלמיד מסכימים לדעת ש"מוכי להם שכיס בשי"ו והיתר בשילן הוא נדיך לשפסרה היא וכשעה שהלכו הרב הרי"ן הוא סומך עליו:

ז פס אין הרבים מסכימים מדעת ש"מלא כל ש"ס לו טע בשבי עצמו ושם מסכימים לשכין הלין אין להמוך עליהם להתיר בשיטור הזרע בשיטור דרבנן:

ח כל מקום שדברי הרמב"ם כתובים על ספר ושם מפורסמים והפוסקים המחרונים חולקים עליהם אלא כל ש"ס לו טע בשבי עצמו ושם מסכימים לשכין הלין אין להמוך עליהם להתיר בשיטור הזרע בשיטור דרבנן:

ט כשם שמצות עשה להתיר את המוכר לחבירו חמץ בשעת הביעור כך מצות עשה להתיר את המוכר לחבירו חמץ בשעת הביעור ואפילו בשעה שהוא מוכר לו בפחות משוה פרוטה ואפילו בשעה שהוא מוכר לו בפחות משוה פרוטה ואפילו בשעה שהוא מוכר לו בפחות משוה פרוטה ואפילו בשעה שהוא מוכר לו בפחות משוה פרוטה

שפתי כהן הלכות תלמיד חכם רמב יורה דעה

רמב א וש"ב שכתבו הרב המחבר ז"ל בסעיף זה ובסעיף הבא לשון הרמב"ם ז"ל הוא שכתב וזה לשונו תלמיד חכם שהלך ממקום למקום ואין מכירין בו אם רצה לומר שהוא תלמיד חכם ומורין לו הרי הוא נאמן ואין צריך לומר שיש לו כתב ראיה ממי שהיה רבו ומכיר בו שהוא תלמיד חכם אלא אפילו אין לו כתב ראיה ואין מכירין בו אלא שהוא אומר שהוא תלמיד חכם הרי הוא נאמן ומורין לו

כלורו סיורע ליסף וליתן כתורה ומכין מדעתו כרוב מקומות סס"ס וכפירושיו וכפסקי הגלוסים ותורתו לומכתו כדרך שכתב ולע"ג דלין כלורינו עכשיו חכס לעניו איתמו לו ליסרף דלסכף אס מכייעו מכל מקום לעניו לפטרו ממס לין מדקדקין כזס ביסף מוחזק לת"ח כמו שכתבלר ומ"ס מקומות שנהגו שלף לפטור ת"ח ממס ויס מקומות שנהגו שלף לפטרן.

תלהמ"ס בית רמ"ג (וס"ל כזס"ס) ג °ותלמיד חכם המולול במצות ואין בו יראת שמים הרי הוא כקל שבעבור:

סו"ס ס"ג סיין קכ"ו בס"ק ד °ת"ח שישב לו סחורה למכור אין מניחין לשום אדם למכור מאותה סחורה עד שימכור הוא תחלה את שלו °ודוקא דליכא עכו"ס דמוכני אבל אי איכא עכו"ס דמוכני לא דאז לית לוותא לצוותא מרבנן ואפסוד להנך בכרי לא מפסידינן:

ה °ת"ח שישב לו דין עם אחר ועומד לפני הדיין ויש שם בעלי דינים אחרים שקדמו לפניו תחל מקדימין דינו של ת"ח ומושיבים אותו:

ו °עון גדול הוא לבזות ת"ח אול שנאתן וכל המבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא והוא בכלל כי דבר ה' בזה:

רלהמ"ס בית סנה °ולמור נסמס כמי שמונס הלכות וכל מכן כמי שמוכ ס"ס מונס הגמרל °ויקדים לנסמס כמי שמונס הלכות קולס ביסתס כמי שמונס ס"ס:

ז מי שהעידו עליו שביזה ת"ח אפי' בדברים (שאי שלף כתניו) בית דין יש מנדין אותו ואין מתירין לו עד שיבלה החכם שנידהו בשבילן ואם ביזה את החכם לאחר מותו בית דין מנדין אותו והם מתירין לו משיחזור בתשובה:

מהרי"ק שו קסב ומהרי"ם קסד רוכב הגה °לכל לין לין ת"ח כזמן הזה לעניו שיתן לו המכויס ליטרף לדסכף °ומ"מ יקנסנו מכ"ד יד המכויס לפי המכוייעו ומתכויס וכלכל שלף מתקיל החכם כמריב לכזות כמי חלס שלף כדין ויבלוס כזס מיכוזסו ויתנלסו מנדע (שם) ומ"מ לף לס יתקיל החכם קנס לינלסות לכל לל להחלוף פנדע נעשות לו כעזות סו להכל לפי רלו"ס דלייכיס:

ל רמב"ס פ"ג מס' ת"ת רוב ח °החכם עצמו מנדה לכבודו לעם הארץ שהפקיר כבודו ואין צריך לא עדות ולא התראה ואין מתירין לו עד שירצה החכם ואם מת החכם באים ג' ומתירים לו ואם רצה החכם למחול לוולא נידהו הרשות בידו

פסרלק ומסרלק סס בסמ"ק מסרלס"ם רמכס סוף פ"ת כלל נכג לקמן ס"ס שלל סוף סו"ל כמ"ס ור"ן ק"ק ב"ב סס סוס"ג ס"ל ס"ק ד

ד מי שכבר נתקבל לחכם בעיר אחת ובא לעיר אחרת ורוצים לקבלו לחכם אין צריך לקבל רשות מן החכם שבעיר הראשונה אלא אם כן נתקבל שם בתנאי שלא יצא משם ואפילו בתנאי כזה אם יש לו אשה ובנים ואין פרנסתו בעיר הראשונה יכול לצאת משם ואין החכם שבעיר הראשונה יכול לעכב בידו ואפילו אם נתקבל שם בתנאי שלא יצא משם ואפילו בתנאי כזה אם יש לו אשה ובנים ואין פרנסתו בעיר הראשונה יכול לצאת משם ואין החכם שבעיר הראשונה יכול לעכב בידו:

ה מי שנתקבל לחכם בעיר אחת ובא לעיר אחרת ורוצים לקבלו לחכם אין צריך לקבל רשות מן החכם שבעיר הראשונה אלא אם כן נתקבל שם בתנאי שלא יצא משם ואפילו בתנאי כזה אם יש לו אשה ובנים ואין פרנסתו בעיר הראשונה יכול לצאת משם ואין החכם שבעיר הראשונה יכול לעכב בידו:

ו מי שנתקבל לחכם בעיר אחת ובא לעיר אחרת ורוצים לקבלו לחכם אין צריך לקבל רשות מן החכם שבעיר הראשונה אלא אם כן נתקבל שם בתנאי שלא יצא משם ואפילו בתנאי כזה אם יש לו אשה ובנים ואין פרנסתו בעיר הראשונה יכול לצאת משם ואין החכם שבעיר הראשונה יכול לעכב בידו:

ז אין החכם רשאי לעכב בידי תלמיד שרוצה לילך ממקום למקום אלא אם כן יש לו אשה ובנים ואין פרנסתו בעיר ואפילו בתנאי כזה אם יש לו אשה ובנים ואין פרנסתו בעיר הראשונה יכול לצאת משם ואין החכם שבעיר הראשונה יכול לעכב בידו:

ח שני חכמים ושני זקנים אין אחד צריך לקום מפני חבירו אלא יעשה לו כבוד: (ואפילו הרב לתלמידו יעשה לו כבוד קטן)

ט הרואה חכם עובר ואינו עומד עד שיגיע לתוך ד' אמותיו רשאי לשבת ואם עבר מלפניו ולא עמ

ז היה מנהג בעיר שלוקח מלמד תינוקת לשכר חייב ללמדו בשכר עד שיקרא ויתרגם כולה ואינו חייב ללמדו בשכר משנה ושס והמ דלא אפשר דדחיקא ליה שעתא ואבל אם אפשר ליה מצוה לאגמורי משנה ושס הלכות ואגדות:

ח מושיבים מלמדי תינוקות בכל עיר ועיר וכל עיר שאין בה מלמדי תינוקות מחרימים אנשי העיר עד שיושיבו מלמד תינוקות ואם לא הושיבו מחריבין העיר אין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן. (ז ועיין כמ סי קמ ג סעיף ג)

קונסות

ט מכניסים התינוקות להתלמד בן חמש שנים שלימות ובפחות מכאן אין מכניסים אותן ואם הוא כחוש מכניסים אותו בן שש שנים שלימות:

סנה ומ מיל סימן ג סעיף ג שלימות מלמדין לותן לותיות התורה כדי שירגיל ענמו לקרות כתורה:

י אפילו תינוק שאינו מבין לקרות לא יסלקוהו משם אלא ישב עם האחרים אולי יבין:

יא לא יכה אותו המלמד מכת אויב מיסר אכזרי לא בשוטים ולא במקל אלא ברצועה קטנה:

יב יושב המלמד כל היום וקצת מהלילה בדי להנכם ללמוד ביום ובלילה:

יג לא יבטלו התינוקות כלל חוץ מערב שבת ו וערב יום טוב בסוף היום:

יד אין מבטלין התינוקות אפי לבנין בית המקדש:

טו אין קורין לתינוקות בשבת מתחלה מה שלא למדו משום שורח שבת אבל מה שקראו פעם אחת שונים אותו להם בשבת:

רמב ס ב מס ת וכ ס ל מס כסס סר ר ונכ

טז כל התינוקות מספיק להם מלמד אחד היו יותר על כה עד מ מושיב אחר לסייעו בלימודם

סנה ואפילו שכרו הקהל מלמד לכל התינוקות אסס סוף מושיב אחר לסייע בעדו והס יתנו לו שכרו (כי סס)

סנה מ (ות ס ולירושס) כי סס רמב ס סס ומב מו סוב סס

יז ולא דחס לן בעיר כ תינוק יא לן כמי שעיר חייבים לשכור להם מלמד ולא דחילו לפתוח חוס חייבים.

היו יותר מארבעים מעמידים שנים:

תרל ת מאוכל מס ירושלמי

יח מוליכים התינוקות למלמד אחר שהוא מהיר ממנו בין במקרא בין במקרוק בד א כשהיו שניהם בעיר אחת ואין נהר מפסיק ביניהם אבל מעיר לעיר או מצד הנהר לצדו באותו העיר אין מוליכין אותם אלא א כ היה גשר בנין בריא שאינו לאוי ליפול מהרה: יט מלמד תינוקות שהניח התינוקות ויוצא או שעושה מלאכה אחרת עמהם או שמתרשל בתלמודו הרי זה בכלל ארור עושה מלאכת ה רמיה לפיכך אין להושיב מלמד אלא בעל יראת מהיר לקרוא ולדקדק: סנה ואין למלמד לבעור כלילה יותר מדאי שלא יסיח עצמו כיום ללמד וכן לא יתעצם לו לבעור כמאכל וכמשתה לו לאכול ולשתות יותר מדאי כל אלו דברים גורמים שלא יוכל ללמוד היטב וכל המשכים ילמד תינוקות ומשלקין ליה ומאחר דיהי מלמד עיין כמ סס מן סל דוסל ס יח אם יש כאן מלמד שמלמד לתינוקות ובא אחר טוב ממנו מכלקין תראשון מפני השני: יט אם יש כאן שני מלמדים האחד קורא הרבה ואינו מדקדק עמהם להבינם על נכון והאחר אינו קורא כ כאלא שמדקדק עמהם להבינם לוקחין אותו שמדקדק יותר:

רמב ס מכ ס מס ס סורי כ סס

ך יא מי שאין לו אשה לא ילמד תינוקות מפני שאמותיהם מביאות בניהם ואין המלמד צריך שתהיה אשתו שרויה עמו בבית הספר אלא היא בביתה והוא במלמד במקומו: יב לא תלמד אשה תינוקות מפני אביהם שמביאם בניהם: יג אחד מבני החצר או מבני מבוי שביקש ליעשות מלמד תינוקות אין שכינין יכולים למחות בידו וכן מלמד תינוקות שבא חבירו ופתח בית ללמד תינוקות בצדו כדי שיבואו לו תינוקות אחרים או נדרי שיבאו התינוקות שאצל זה אין יכולין למחות בידו שנא ה חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

תמו מסרוס קכ ופמ מהרלם קכ (עב ת סנהדרין) סס ומהרלך

סנה רב הושב בעיר ולמד לרבים יד יכול מכס לחר לכח ולמוד נ כ סס טו אפי מקפח קנת פרנסת הרלשון כנון מהקהל קבלו הרלשון עליהם לרב ומטל פרס מהם עד אפילו אכי יכול סאני לכח לדור סס ולהשויך רבמות בכל דבר כמו הרלשון לס סוף נהול ורלוי לבך טז לכל להם כח מכס לחכנסו לעיר אין לו לקפח שכר הדב סדר סס לעשות חופות ויקדושין ולישוב השכר הכח מהם סוף ולהוף פרס הדב הדר סס לכל מותר לעשות החופה ולתת השכר לרב הקבועה (מהר סוף סי ע) וכן מותר לו לדון כין שני בעלי דינין שבעיר הכחים לפניו לדון דלמא הרב שבעיר אין מתנגד להם אלא אחכל אין לו להורות לחסור ואיתר לו לדרוש בכסוא בדברים דחכרים

רמ"ו א ובשעת הדחק כו' וכ"ש בשמ"ג עטין ל"ב ומסיים כאן
ודבר זה למור למפי עיונו בקונטרס ל"ג
פ"י הלכה ס"ו ומחרין כמשך הר"ב וברמ"א משמע דנרסי' במכות
דף כ"ג ע"ב ר' יוחנן משום ר"ש בן יהונדב לא קרינן לה קרא לדרש אלא ק"ו
סתרית וערבית קיים לה יהוש ודבר זה למור למפי מפני ע"ם וברמ"א
למר מצוה לאמרו בפני ע"ם ופירש"י דאמר משום ק"ש כוותא דשכר גדול
כזה אם היה עוסק כל היום כ"ש שכרו גדול ומרגיל בפיו לעתיד לבא ק"ש שכרי
שכך רבנן מני פתרי כפתיחה דק"ש ויתבי כולי יומא ונרסי ג"ם שכר
גדול יש ע"כ אין לדקדק למר מצוה לאמרה בקהל ברבים כותיה וכ"ש לפי
ני' הילקוט ברים יהושפט דנרסי ליה פלה מפני המולאו בפני ע"ה ורבא
למר מצוה כו' כקפי' כרבא לגבי מפני גם במדרש תהלים אין מיתת מקחת
משום דכל הפי' לא קרינן לגבי ק"ש סתרית וערבית קיים ובתוירתו יהגה
יומם ולילה ומייתי ליה פילקוט ברים הקהלינו ע"ש: ב ויחלק עמו
בשכר כלומין יכול למכור חלקו כו' כל"ל: ד ומ"ש יש מקשה כו' עיין
מיבים חלק ברים ס"ו. ה ולפ"ז כו' בתב הרדבי"ז ס"ם
נעלי כתים כותבים ללמוד בכל יום נם"ל שלר מוכרים ומכיחים
רמים מהם למפרי פוף כדרים תכף לבי חליהו כל מי שזכה לחכמת בכל
יום מוכחה לו משום בן עה"ב אבל ל"ב שים ללמוד ספרי הפוסקים דיכי
התורה כמו הרי"ף ומרדכי והרא"ש והטורים דזהו עורם ועיקר לתורתינו
ומיכן יוצאים כללו ללמוד נמ"ע דהא דתכף לבי חליהו כו' כבר כתב רמ"א
שם שזהו חלכות פי' חלכות תפוקין ומ"ש ר"ת כיון ד"ם בכל לבבך כו'
קלי לעיל לבבי זה חלמוד ט"ע ומיכן יש לכיון שיש לו עבלי נדול ללמוד
כ"ש חלמ"ד בבבי כתים שחיב לומרים ק"ש ל"ל ל"ע: ו אבל לא ללמוד שאר חכמות כגון ספרי
הפלוסופים ותכונה וחכמת הקבלה וכיוצא בהן ומיין ל"ל הר"ב מתקון שכתב
וזהו בקרא בין החכמים טיול בפרדס כו' ע"ש שאר חכמות זולת
הש"ם בקרא טיול בפרדס ומיהו כן שהעב"ם כתב בסש"ל עה"ר יסודי
התורה ס"א ומעשה בראשית ומעשה מרכבה הם שחכמים קורין לתוקן
פרדס כ"ש (בפ"ק דנדרים) ל' ככתבו לפרדס ומעשה מנדולי שראלי
ומחכמים נדולים היו לא כולם היה בהן כח ל' ידע ולהשיב כלהדבריה על
בוריין ואפי' אומר שהן רצוי לטייל בפרדס אלא מי שמפולפל בדיעות
לתם ובקי ובחם ובשר הוא לידע המיוד והמיוקר וביוצא בהם משאר
חכמות ואפ"ם שדברים אלו דבר קטן קראו חוקרי חכמים שבדי לעיני
(בבבא בתרא דף קל"ד ע"ב) דבר נדול מעשה מרכבה דבר קטן טייל
דלפי' ורבא לעיל ב"ב ונלו רשם דברי הרמב"ם שהעתיק הטור כלי
תפלה ועוד שהם הטיוקה הנדולה שהעתיק הקב"ה ליסוד העולם כדי
לכתול חיי העה"ב ומשבר שיהיה הכל קטן ונדול חיים ומשה בעל לב
רחב ובעל לב קטר ע"ב נם כדרים שהם בתוך כל זה שבתוך הרב ולא עיין
רק בדברי הרמב"ם שהעתיק ס"ל שהם הם עיקר הכל ועכ"ם הבקיאים
בדברים אלו כלל ל"ם הן ל"ל וכתב עליו חלי ודברי תמוהים לפע"ד כי לפע"ד
פרדס הכי ר"ל חכמות הטבעיות ומיך בכלל הש"ם וע"ל פרדס ל"ל
ע"ד שמרן ל' בכסף לפרדס והוא מקרית ספרים אלהי ומפי' חוק בתב
הרמב"ם שהש"ם שבכלל הש"ם מ"ש לא למדנו רק מאר שמלא בריסו
מה שבתב בש"ם ועכ"ל ונלו רשם דברי הרמב"ם שהעתיק הטור
שבתב שם בש"ם לא קרינן להו קראי אלא דרשות בלבד ומ"ש ר"ת הטור
(ות"ר סי' ס"ו) כתב ר"ת (ות"ר סי' ס"ו) כתב ר"ת (ות"ר סי' ס"ו)
ום"ם חלם יונח ידי חוכתו בשכיל הכל ואין לחלם ללמוד כי אם מקרא משנה וש"ם וסם"ם וסמ"ם ומ"ם ומ"ם ומ

נאעפ"י שיש לה שבר צוה חו"ל שלא ילמד אדם את בתו
תורה מפני שרוב הנשים אין דעתן מכוונת להתלמד
ומוציאות דברי תור' לדברי הבאי לפי ענית דעתן אמרו
חכמים כל המלמד את בתו תורה כאלו מלמדה תפלות
(ומ"ג נ"ע ס"ב בר' א בתורה שבע"פ אבל תורה שבכתב לא ילמד
כעקה"פ אותה לכתחלה ואם מלמדה אינה במלמדה תפלות:
סמוך) הגה ומ"מ תייכת הסמ"ג ללמוד דיכס הסי' כיס לומד
הגה"ט ס"ק (תנור כשם סמ"ג) והסמ"ג תייכת ללמד לת כנס
(וסמ"ג) תורה ומ"מ לס עזורת לבנה לוכלעלה שיעסקו בתורה
מלקת סכר כהלייהו: (סס)

מכלן עד סוף הסי' טור ש"ע ס"ק ופ"ג סמ"ק ס"ק

ו אין מלמדין תורה לתלמיד שאינו הגון אלא מחזירין
אותו למושב ומנהיגין אותו בדרך ישרה ובודקין
אותו ואח"כ מכניסין אותו לבית המדרש ומלמדין אותו:
ח הרב שאינו הולך בדרך טובה אעפ"י שהכם גדול
הוא וכל העם צריכין לו אין למדין ממנו עד
שיחזור למושב:
ט כיצד מלמדים הרב יושב בראש והתלמידים לפניו
מוקפים כעשרה כדי שיהיו כלם רואים את הרב
ושומעים דבריו ולא ישב הרב על הכסא ותלמיד יו על
הקרקע אלא או הכל על הארץ או הכל על הכסאות:

כ"ק כ"ע

הגה ט ויש נוהגין שתלמידים יושבים לכל סמיכה
רב הלומד עי' מתורגמן ולימי נתכוונו כפנים
ולא כתכון הרב כי אין מכיון:

י הרב שלמד ולא הבינו התלמידים לא יכעוס
עליהם אלא שונה והוזר הרבה כמה פעמים עד
שיבינו עומק ההלכה ולא יאמר התלמיד הבנתי והוא לא
הבין אלא שואל והוזר ושונה כמה פעמים ואם יכעוס
עליו כבו יאמר לו רבי תורה היא וללמוד אני צריך
ודעתי קצרה:
יא ולא יהא התלמיד בוש מחבירו שלמדו בפעם
ראשונה או שניה והוא לא למד אפי' אחר כמה
פעמים שאם נתבייש מדבר זה נמצא נכנסו ויצא לבית
המדרש והוא לא למד כלום ועל כן אמרו לא הביישן למד
ולא הקפדן מלמד במה דברים אמורים שלא הבינו
התלמידים הרבר מפני עמקו או מפני דעתן שהיא קצרה
אבל אם ניכר לרב שהם מתרשלי בדברי תורה ומתרפי
עליהם ולפיכך לא הבינו חייב לכעוס עליהם ולהבלימם
בדברים כדי להרדן ועל זה אמרו זרוק מה בתלמידים
לפיכך אין ראוי לרב להנות קלות ראש בפני התלמידים
ולא לשחוק בפניהם ולא לאבול ולשתות עמהם כדי
שתהא אימתו מושלת עליהם וילמדו ממנו מהרה:
יב אין שואלין את הרב כשיכנס לבית המדרש מיד
עד שתתיישב דעתו עליו ואין התלמיד שואל
כשיכנס עד שישב וינוח ואין שואלים שנים כאחד ואין שואלים את הרב מענין אחר אלא מאותו ענין שהם עוסקים בו
כדי שלא יתבייש ויש לרב להשועות את התלמידים בשאלותיו ובמעשים שעושה לפניהם כדי לחרדם וכדי שידע
אם הם זוכרים מה שלומדים ואין צריך לומר שיש לו רשות לשאול אותם בענין אחר שאין עוסקים בו כדי לוזום:

תום' כבורג'
פסולי המוקד
כשם הירושלמי

יג אין שואלים מעומד ואין משיבים מעומד (ס"ח נים שומרים כשאולים דכר הלכה צריך לעמוד ולא מגבוה ולא
מרחוק ולא מאחורי הזקנים ואין שואלין אלא בענין ואין שואלים אלא מידאה ולא ישאל בענין יותר מג' הלכות
יד שנים ששאלו אחד שאל בענין ואחר שאל שלא בענין נזקקין לבענין מעשה ושאינו מעשה נזקקין למעשה הלכה
ומדרש נזקקין להלכה מדרש והגדה נזקקין למדרש יה הגדה וקל וחומר נזקקין לקל וחומר וגזירה
שוה נזקקין לקל וחומר: טו היו השואלים אחד חכם ואחד תלמיד חכם נזקקין לחכם תלמיד חכם ועם הארץ
נזקקין לתלמיד חכם · שניהם חכמים שניהם תלמידים שניהם עמי הארץ שאלו שנים בשתי הלכות או בשתי שאלות
שתי תשובות שני מעשים הרשות ביד המשיב למי שילבה יקדים: טו יג אין ישנים בבית המדרש וכל המתנמנם
בבית המדרש חכמתו נעשית קרעים שנאמר וקרעים תלביש נומה:

ממור

וכתבו ס"ז שטעם משום שמעכבים לומדים מלמוד לבטל יבוא ולקיים מצות
כורלו ל"ל דמי שמנוח ס"ב יש עוכם בהעברה ניכרו מקבבר עליו ודוקא
תמיד לבטל יבוא אבל בלאו הכי מנוח לין בכן עוכם: ח לין לתלמיד
חכמו כו' לין זה בלמד אפ"ה אלא אנלחין לף ע"פ דמשמוש לסמוך בוכבים
מרבבן דמשמייב בדוי מע"ג דפוי נריכין ליה רבבן אנוס דשמ' רבבם ב"ם
ס"ל ויחבן אם בכתיב בסתי כהן יעשרו דעת ויקוים יבקשו מפיהו כי מלאך
ה' צבאות הוא אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תור' מפיהו ואם לאו אל יבקשו
תורה מפיו וקשה דבפ"ק דחגיגה דף יג ב"ב אמרי' תור' תמיר ס"ק לשר
תורה מאחר ואם"ר בב"ק מה לכתיב בסתי כהן בו לאחר ה' ל"ר ס"ק קרא
מיבעי ליה לדרוש סה מוכיח ושמע דברי סבים ולבך תניח להעשם
לא למאר מלא לדעתי קשו קרא מהברל ל"ק שם בבדול מה בקטן (פירש"י
בדול ס"ם ודע ליסר בשעתו יכול לשמוד תורה מפיו) ובעין יבקש מי בשם
הקירושלמי בע"ב) ונ"ב ל"ל דרשם ס"ק ום עתו לחלק בין בדול לקטן ול"ל
דם ל"ל ס"ם סתו לא ולא דרים ס"ק בתר' ס"ק דמשמעו כן ל"ל ס"ב בתמיר
דקטנים הוי בעלמא קטי' ולי' לשמ' משכי עב ל"ל ס"ב חזין דלף בימי
סם הי' קטנים וב"ם בזמן הזה שכולם בחבים קשבים בש"ם לס
לשמוכים בב' דרם סלו בקטורים ולא בקשורו של ר' אפקם בן יחיר כו'
ול"ב בזמן הזה לין מילוף ובקיאין אלא ל' ירין דם"ל מדקאמר ר' ל"ח
קרא מסבים כו' בעא ר' ס"ם ל"ל בבנותיה וכ"ב בתבו הכא
ובירושלמי ונשאר פנים ירים בש"ק דמזון לף ל"ל בבנותיה וכ"ב בתבו הכא
כו' ב"ם ובייבו דקאמר בקשב ב"ם ב"ק לף קאמר שמעתתא מעמי דר'
חנינא מסלק ונעשר שמעתתיה מפומיה דמאר ע"ם: ט ול"ם כו'
ועוד מסלק קר"ן דב שמוכות רבות יעמדו בקלבלות ובקשו יסבו ובשבר

יד אמור א"ת כו' כירושלמי דסוף נזיר ובסנהדרין פ' הכונס סכרין מיאר לעדות ולסתירות ולכפורת פה ליכנס לא ר"ל מכין סוף לי"ם נכה ומייתי ליה הסמ"ג עשין קס"ב סוף דף רי: טו לכהן ע"ה כתב בספר בעל סבית דף כ"ם ע"ג לאו דוקא ע"ה אלא שאינו סוף בתכמה ליראל כו' ומיהו לפשר לומר דדוקא ליכנס ולכדף לשון וכל כיוצא בזה אלא תיקן כך מידי מפני דרכי שלום אבל לא לעכין לפתוח לשון בקורא שתקנו מפני דרכי שלום ופ"ם שהקריב ובא"ח סי' קל"ם ס"ל כתבר שהמכבד הפשום שפתי כהן ת"ח קודם לקרות לפני מכם נדול ישראל וזהו שהכהן יודע לקרות עם הע"ה אלא במלך ועיין עוד בספר בעל סבית שהקריב וכתב במפקפק בעצמו סיס ה' מלוקים בכבר שאין עכשו בן המורה להקדים את הכהן בכל הכהוכ בחזיכה כר' ירמיה ואיכו לפשר עכשו ומכבי' מוכה מוכיכ ללמוד ע"ה פוה אבל אם הכהן ע"ה אי"כ רשאי ישראל ת"ח להקדימו לכרך לפכיו דרך מוק ומשפש כללי הכהוכה עכשו ולפכבי להכו מוה אבל אם ישראל ת"ח הכהן רשוה לכהן ע"ה לברך ברכת המוציא או ברכת המזון אין כאן איזהו דאם מכם יכול ליקן רשות אפי' לישראל בשעת ברכת המזון לברך ברכת המזון כדלקי' בברכות דף לשער לרב קדוש מבי יהך ואם הכהן ת"ח ואין ישראל מכם נדול מכהן יכול הכהן ליקן רשות לישראל לברך לפכיו בשעודה ואפי' בשם עודת כרית אלא וכ"ש' דכשיש שם רבים כיון דעשיו עם ע"ה הכוקין דדרכי שלום דקתני בשתי' שיכו לכדאר לשער ל"ם דהעלך כבוד לפי שבדול מאכו אלא בשעודה אבל בב"ה וכיון דעשיו עם ע"ה פוה דאיכ הכבוה בי אלא שהרן דוקא בשבוהו"ם דשכיח רבים משא"כ דעיכן דשעודה עותר לפי שכיחי רבים משום אלא שהי לפי שיכולי שהכבוד בית הוקן לברך לשער ייפר בשיכי ע"כ: טז ואין מוערים לו רפואה מפני דיכול ל"ם ובתב הפרישי דוקא רפואה בישים אלא רפואה פשיטא ליה דעשיו מוערים רפואה ע"כ: יז ובקונטרס ב"ה מפורש כן' דייכו ב"ם של רבים דעשיו דבית הכשפה אבל יחיד שקונה עדים בעבירה שלא בפכיו דאין לו קדושה כ"כ כמו שכתבתי בח"מ סי' ל"ד סעיף י"ב ובעיין פרוש שם מדיכי קדושה ב"ה וכ"ש: יח ה"ה אבל אם עשה סי' כוכבים ב"ד כשרה ובב"ח אבל הלשון ע"א לקבוע כוח לו אלא כשרה כ"כ התום' כשרה ב"ד ה"ה קורח וכ"ש עכום שהכנו קנסו ב"ה: ך ונ"ל דאפי' בשרה כן מותר ולכן כהנו כ"ע יין ככסף ע"ב מ"ת בהריף ובב"ח כתב נם כבר עשה דבריו ולא פי' שרשות להבי"ת אלא שהרן לשתות ובב"ח כתב נם כבר עשה עכום דבריו לשתות הרמב"ם נם לא הרשה עכום כן' ובשתי אפי' אלא בישראל נבי בקבו בבילוי בב"ח ופשים דבריו שם שבשלה השולה שכל אלין לו עשה לשתות הרשות מותר לישראל משרי לשתות מהתלמידים ע"ש. בין שהנשור ושקרי הוא כ"ל מותר להקל אבל אפשר לומר שכוונת הרב כשיש בידו לשתות אלא שהוא מפני דרכי שלום

כג ויש לומרים דזהו המשתמש בשמות (עם כשם שמות דר' נתן
וכ"ה ע"ש בירושלמי עם) °ומותר לנוהגין לילות כפיים
בשתי ידיהם ידיעין ויש עם נרייך שוח לכך :

כב ברית כרותה כל שכל הלומד בבית הכנסת
לא בשהקב"ה הוא משכח ובל היגע בתלמודו
בצנעא מחכים שנאמר ואת צנועים חכמה וכל המשמיע
קולו בשעת תלמודו מתקיים בידו אבל הקורא בלחש
במהרה הוא שובח :

בג מי שרוצה לזכות בכתרה של תורה כפ יוהר
בכל לילותיו ולא יאבד אפילו אחת מהן בשינה
באכילה ושתיה ושיהה ובירוצא בהן אלא בדברי חכמה
ותלמוד תורה :

הגה מי שרוצה לזמד רוב חכמתו כי אם כלילה ויש
לאדם °לשתחיל ללמוד כלילה עם ו כאב ואילך
ומתן ללך מוסיף כו יסיף :

כר כל בית שאין דברי תורה נשמעים בו בלילה
אש אוכלתו :

כה כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק או
שקר ושכ ופירש להבלי העולם והניח תלמודו
ונתן הרי זה בכלל בי דבר יי בזה :

הגה"מ פ"ל (°ואסור לדבר בשיחת חולין ועיין בח"א סימן מ"ז סעיף ו')
בשם מוסף כח כל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה
מעוני וכל המקיים את התורה מעוני סופו
לקיימה מעשיר :

הגה כי °בשחיימים מסכת' מנוח לעסוק ולעשות
פעודה ובקרקת פעולת מנוח ואסור לעסוק
בדברי תורה בתקומות שחט נכים (ס"פ בי שחתו) ולכן
אחרו אסור לתלמיד חכם לעמוד בתקומות המטוכים
וכבי שלא יהרהר בדברי תורה בם ומכל מקום מותר
לכתם °למרחץ לפי מתוך הלכה בשיחה בסוקה ולא חייבין
שיהרהר °בשמרחץ שומר עצמו מהרהור תורה :

רמז גודל שכר צדקה ואם כופין עליה ובו' כעיפים .

א מצות עשה ליתן צדקה בפי השגת יד וכמה פעמים
נצטווינו בה במצות עשה ויש לא תעשה במעלים
עיניו ממנו שנאמר לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את
ידך וכל המעלים עיניו מכנה נקרא בליעל וכאלו עובד
אלילים ומאד יש ליזהר בה כי אינשר שיבא לידי שפיכות
דמים שמיית המבקש אם לא ייתן לו מיד כעובדא ס
דנחום איש גם זו :

ב לעולם אין אדם מעני מן הצרקה ולא דבר רע ולא
היזק מתגלגל על ידה שנאמ' והיה מעשה הצדקה
שלום :

ג בל המרחם על העניים הקב"ה מרחם עליו :

כלל נסוף °ויתן לאדם לב לבבו שוח מבקש כל שעה פרנסתו
והקב"ה וכמו שוח מבקש שהקב"ה ישמע שועתו
כך הוא ישמע שועת עניים נס יתן לב לבבו כי הוא גלגל
החמר בעולם וסוף שלאדם שיבא הוא לו בא לו בכח לידו
מדה זו וכל המרחם על אחרים מרחמין עליו :

ד הצדקה דוחה את הגזירות הקשות כ וברעב
תציל ממות בשאירע לצרפית :

טור הגה °ויש מעשרת ואסור לנסות הקדוש ברוך הוא ג
כי אם בדבר זה שנאמר ובחנוני נא בזאת ונומר

ויש

בב ויש דורשין העשתמש בי' נעם ס' בתלמוד שהוא בכי קטיר דף ב"ח
ע"ב נרים בן בתן הקם והשתמש בקנה הלוף אבי דיש לקיים זהו
שהשתמש בתי שמוכה הלבות וקבילות הרי"ף והרא"ש סם והטור ב"י סעיף
ב"ב וכן ר' ירוחם כ"ב והר"ב כתבו לעיל מי' רמ"ב ס' ו דלאסור לשמש במי
שמוכה הלבות : כר סבל הלומד נב"ח בו' לאחר דוקא בשרי
קדושת ב"ח שהוא אב"ח בלעיל סי' נם מביאו בהרבות (דף ב' ע"ב)
בלבוי והכא אע"ג דהלבה בי בכיוצא בזה הוי מצלי אלא ה"ה בשאר
גדולי ונלא קאמר דהיינו לומדים בתוקים שהיו מהבללים : פרישה :

בה יזהר בכל לילותיו בו' בספרים ב"ל בל לילותיו בשמעתא דאבי'
בלילי תקופות תמוז הקנרים נ"ב לשמד מקר המרבה ונאבד
המתעים מ"ת לשמד מתעים ומ"ם (בתירוצין דף ס"ה ע"ב) לא ס' ברוך
לילה אלא לא בשמע ומ"ם לא (תוס' שם) בלילי תקופות אמרו ב"ל דר"ל
דאותם הם עיקר הלילה לשכיח ועל"ד שאמרו לא שיבדוק ס' ברוך אלא
לגירסת ומוקי לה בלילי תקופות שבתקופות שכיחי וכדאמי לעיל ב' בריך לישן
ולא לשמד בל הלילה אלא ר"ל שהעיקר הוא לו לא לשמוד עשאת אלא
בל לילה ובי' בל"ת מ"ל ר"ל : בו יסיף בלעו' מוסף בלא שינה :

בו בשמעתיים מסבת בו' ובכך בסוף תפלת שחרי מ"ש בשבתין
לסוף מסבת יסיר מעט בסוף עד שתת הכוסר ומעט דרבוי
לתקן בו שעורה בו' לבך בהנוי בל הבעלי בתים בהשבת
הזמן ולבך מבהב לאורחים בשבת הוא בהם בהשבת בדי
ב"ב לם ומת ולו יהיו ו שאת תלמה וסוף ויחזרו לתר מקן לומ' קדים דרבנן
ומ' זרח בני רב פפי ור' ס שעורות מנוח לשבי בתוך בל תורך ב' קורס על
לבני ומתו יכול לבטל סם בו' ע"ב : נם מקרא ב"ב בפ' מי"ב ב' לא
דם ום מסב סעון תענוג הוא ומזיק דמ"ע אין לריך שבשבת מתענג
וכסוף הפרק בתב לשפי מי' שלא חייב מסבת מנוח רבה בשבת עם
בתים ים ולשפי יחיד שם חייב לבם עמו בו' ע"ם ובשבת
מקרא ס' ק"ע ב דבים שמת בו הבו ו מתו לבתנו על"ת להתענות
שבוד לאבול בים מסבת דאמי בתו בתי בהנו המוהרים
ס' סור (בלעיל ס' ר"ל ועי"ש) : בח ועי"ש מוסר לבבם בו' בם
בת"ם ס' ק"ע בתב דמוכר לי בכם לבית הבנסת ולבית המרחץ ים מיך
הלבה שלים בפוסק ודוקא נבי הפלה (בח"מ סי' ב') אסור מבוש דף ס"ו
לו לבוין יפה מע"ב דנדפ' הרהורי בהלבה בתיקוסו לשעיין בם ומ"ב
ע"ב יהם לבו טרוד שם עיין בוה בהלבה לף ובלי לבוין בתפלה ומם
יכריח מסבת לבו לשלך עיין בהלבה הבוא נופה מרחם היא לו שהיך
להם יהלבו שם שהוא תמן לף ווב ויפסיד עד בך בוכת בהפלה ובו יש
לחלק דדוקא נבי הפלה ת"י עין יהרהר בה בדברי תורה מבוש הרא
הבריח של קדש שם לבל לף מ"ש בין יהרהר במקום הטנופת בבין
בבית המרחץ ובבית הבפא ע"ב בתב שמ"ב בתב לאמר דדוקא
מקום מלוי לפסיד מלבו בהרהורי תורה אבל במקום הטנופת אי סבר
בהפל ולהוש לעיין בפלפול הלבה ונלע בי מהריון ס"ו שמבו מאר רב
הוכיח ת"ח שאר לעמוד בשטופות בשטופות מאבי שם ס"ב לו בלא הרהורי
תורה אלא שיהיה אצלו לבתוב בשטופות ס"ב ע"ב ובתב ע"ב בריך
לחלק בין מבשטופות הטנופות למרחץ דלמ"ב לף יפה ת"ח מוהר לו בשם
למרחץ לעולם אפי שאסור לבתוב בשטופות אלא ע"ב ב"ל לף בו
מהריה למרחץ בלל ובוהר טפי שאם שבוהר בשטופות ומ"ב לאבי
מהרך הלבה שהיה בתוקה בשי שרי אב"ל ר"ל בין בהרהור הולך לבית
המרחץ לרחוק שם ס"ב שהוא מאבו שרחת הלאוד עד ס' אמה מבית המרחץ
ובן בבית הבפא ובריאה דגם לעת מהריא"ן בן שהרי הלריך שם בתשוב
דאותיו וכוכיח בן מבם ס"ם ק"ו דוקיא ולא בתב הלי ס' ואפי דאאבם
הרבה יהנה בו' אלא לבוהר לת"ח בשבשבים לב"ה שב ת"ח יפנו
מבשטופות אבשבת הלאוד ובב"ה בם ב"ח מי שאתו דף בו ע"ב ואפשר
בשם ת"ח לבוהר לבבם בב"ה בף מהרך הלבה שהיה בתוקה ובין בף ת"ח
ס' ס' :

רמז א דמהום מיהם זו בפ"ק דתבילת דף כ"ח ע"ב
ע"ב : ג' ובשלמי מירם שלאבם בוהיבת ובתרת
רבה אדר בראשית ר"ח מיהם בתן בדקה ובדרשה לאחתה
המנוהקת ע"ב ומבזרך של תתעלם : ב וברעב תציל ממות
וק"ו מעשר מיבי מיהם אבלת בהיבת בסוף שבת שהם מוכרי ועבר
עומדת לו מהרך יהיה בהיבת בף ק"ב בבי בבין בבדין :

רמח מי חייב בה ומי ראוי לקבלה ובו ח סעיפים

א כל אדם חייב ליתן צדקה ◦ אפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב ליתן ממה שיתנו לו ומי שנותן פחות ממה שראוי(ן) ליתן ג בית דין נ בופין אותו ◦ומבין אותו מכות מרדות עד שיתן מה שאמדוהו ליתן ויורדים לנכסיו ד בפניו ולוקחין ממנו מה שראוי לו ליתן:

ב ממשכנים על הצדקה אפילו בערב שבת:

ג יתומים אין פוסקין עליהם צדקה אפילו לפדיון שבוים אפילו יש לו הנאה

ממון הרבה ה אלא אם כן ◦ולוקח נדקה מהן לה פוסקין עליהם לכבוד ו קנסה לו שים לה קנסה על נדי שיצא להם שם: נכסי יתומים ויכולין להמתין עד שיגדלו כגון שים להם

שכל ואין צריכין לאכול עכשיו לאכל אם צריכים לאכול עכשיו מעשרין ותורמין להם והוא הדין בצדקה שים לה קנסה כגון שהיו להם קרובים עניים ◦ והיו להם קנסה מאכיהם כל שנה ושנה ואין להם לאכול רק זו אלו יתנו על פתחים ט ויהיה גבוי ליתומים הלה וטרופם מלהם נותן מנכסיהם הקנסה לקרוביהם.

ד גבאי צדקה אין מקבלים מהנשים ומהעבדים ◦ומהתינוקות אלא דבר מועט אבל לא דבר גדול שחזקתו גזול או גנוב משל אחרים ובמה הוא דבר מועט הכל לפי עושר בעלים ועניותם ◦ואני מילי בסתמא אבל אם הבעל מוחה אפילו כל שהוא י אסור לקבל מהם:

ה ◦אם האשה השניה גלמד לבנו אם ידע הבעל ושתק ◦ ודאי ניחא ליה במה שעשתה אבל אם מיחה יכ לאלתר אין במעשיה כלום:

(ו ◦ואפי' אם נפלית ונותנת תוך הכית יוכל למחות בה):

ו בן שאכל אצל אביו ועבר האוכל עליו רבו נותן פרוסה לעני לבנו של אוהבו ואינו חושש משום גזל שכך נהגו בעלי בתים:

ז אדם שוע שנותן צדקה יותר מהראוי לו או שמיצר לעצמו ונותן לגבאי בדי שלא יתביישו ממנו להוציא ולגבות ממנו צדקה והגבאי שמכלימו ושוקל כמנו עתיד הקדוש ברוך הוא ליפרע ממנו:

ח ◦הרוצה ליכות לעצמו יכוף יצרו הרע וירחיב ידו וכל דבר שהוא לשם יי יהיה מהשוב והיפה אליו בנה בית תפלה יהיה נאה מבית יש בתו. האכיל רעב יאכיל מהטוב והמתוק שבשולחנו. כיסה ערום יכסה מהיפה שבבגדותיו הקדיש דבר יקדיש מהיפה שבנכסיו וכן הוא אומר כל חלב ליי: כמה

כי' מכאתת ס"ם פ"ק דקדה ה"ב

עד סוף הפעיף ל' רמב"ם פ"ז מה' מתנות עניים הל"ז

ככל כתה"ל פ"ו מהל' מתנות עניים ה"ח

רמב"ם פ"ח ה"ב

טור בשם רמב"ם (ומ"ש בכלל ג' סי' ס')

ב' בשם רמב"ם

כמה מקומות בש"ס ופוסקים משמע דאפילו בעני המתפרנס מן הצדקה חייב ליתן ממה שיתנו לו ומי שנותן פחות ממה שראוי ליתן בית דין נוקפין אותו ומבין אותו מכות מרדות עד שיתן מה שאמדוהו ליתן ויורדים לנכסיו בפניו ולוקחין ממנו מה שראוי לו ליתן וכן פסק הרמב"ם בפ"ז מהלכות מתנות עניים הלכה ח' וכן פסק הרמב"ם בפ"ח מהלכות צדקה הלכה ב' וכן פסק הרמב"ם בפ"ח מהלכות ערכין הלכה כ"ו

רמט כמה חייב ליתן וכיצד יתנהג ובו ט סעיפים:

א שיעור נתינה הוא אם ידו משגת תן כפי צורך העניים ואם אין ידו משגת כל כך תן עד חומש נכסיו מצוה מן המובחר ואחד מעשרה מדות בינונית פחות מכן עין הרעה רחומש הוא שאמרו שנה הראשונה מהקדן בכאן ואילך חומש שהרויח בכל שנה:

הגה ולא יבזבז אדם יותר מחומש אלא יבטיח לבניו שיהיו מצויין בעושר (ס"ם פ"ק דכתובות ובתשובה) ודוקא כל זמן שיש לו לתת לכל הבא ליטול אבל אם אין לו לתת כלום אפילו פרוטה אחת אינו חייב ליתן כלום ואין לעשות מעשה זה אלא לעצמו ולא לבניו ואפילו אם בניו קטנים ואין להם מה יאכלו אין לו ליתן להם אלא מה שהוא חייב לתת לעניים אבל לא יותר ואפילו אם נדר לתת לצדקה כל מה שיזכה היום או כל מה שירויח היום אין לו לתת אלא חומש ואם נדר יותר מחומש כגון שנדר לתת כל נכסיו או כל מה שיזכה היום אינו חייב לקיים נדרו אלא יתן חומש ואם נדר פחות מחומש כגון שנדר לתת שליש או רביע חייב לקיים נדרו ואם נדר סתם נותן חומש (נ"ל כ"ם) ואם נדר לתת כפי יכולתו נותן כפי יכולתו ואם נדר לתת כפי הראוי לו נותן כפי ממונו ואם נדר לתת כפי הראוי לאחרים נותן כפי הראוי לו ואם נדר לתת כפי הראוי לו ולאחרים נותן כפי הראוי לו ואם נדר לתת כפי הראוי לאחרים נותן כפי הראוי לאחרים (נ"ל כ"ם) הגה"מ) ואם נדר לתת כפי הראוי לו ולאחרים נותן כפי הראוי לו ולאחרים (נ"ל כ"ם

לרבים דמי מקמוזרו שם ידו מצנת וכיולעיל ר"ם רמ"ם וכ"כ הרמב"ם פ"ז מ"ע ליתן בצדקה בין עכו"ם שהפסר הטבי אלא מנוס ליתן לו שם לין לו בסוף כו' וכתב מה שהביא הסמ"ק (רקס"ק) ה"ר ומרו על הלל הזקן שלקח לעבדי ב' סוסי' סוס לרכוב עליו כו' אלא מ"ב כל מדם מידו מצנת מנוס ליתן לעבדי אלא מתוך על הפחתים לפי מה שהפסר הטבי ולין מכל וס הברת דלכל זה מיירי בשלין רבים אבלו אלו שלין יד הרבים מצנת לם יש לו: ב לא יפחתו לו מכ' וז ומקיבין לה בנבוים לנות שם יכנס בכים שלי יותר מכ' כפי לפי כבוד: ד"ן ומכילו ב' ולא יפחים ומצנת ביותר מכ' כין מתוכים לנות: ג מכ' וז ברמ"ן דמצור זה וכן כל הטעם שבמקום ל' מיכן אלא בים שים בכל בזמן הזה בוכה לו כפי הרמב' וכללקמן וכ"כ סמ"ק: ד מהקופה כו' שם מכל יחיד ויחיד שמחזר אבלו ג לפרע לו מקופה מרובה כ"פ הב"ח ביטור:

דנא א עברין לעברין מחמת שהוא רגיל לבא בור וכן בלשון הטור ופ"ק הוא מומר לחיללן כו' לעין מומר מחמת שרגיל בכך וכללא ל' ס' ב"ק ד"כ הר"ב ס"ב מכל מומר לחיבון כו' וכן בדין שם מכ' מבר' לקבין שם מ"ל נגד מכלל הוא בזוק: ב עם מכיי יחרקל לחו דוקא אלא אפי' עכו"ם שבעכו"ם לעתר מפרנסים מפכי דרכי שלום ר"ן ומביאו ד"מ וכ"כ לעיל ס' קכ"ם ס"ק ט': ג לפסור לפרנסו ולפחמר שהוא לפרנסו ובטור ובשו"ע מחמת דאיכו חייב לכל לפרנסו ולכך ובכ"מ מחלקין בין מרכבה לפרין ולא כפ"ה ומביר בהרי בקבו בן בכ"מ הרמ"ה ובדברי קרוב"ם שם שם יראים ס' מ' ומשמע שהם לפרנסו לעין מילוק זה ע"ם כ"כ לבאורה רמ"ם כאן מיירי בשמי בשמי מומר לכעכו"ם דקייכו רגיל בכך וכיכו אלא בחבו דק שי שמבר מביה לכעכו"ם ס"ם רב"ם כתב כאן טעו מי שהביה לפי לעולם כיכן שלכל כיכו לכעכו"ם לפסור שדוקא לכעכו"ם שהוא מחמת שרגיל בכך וכ"כ בפרישה שם שדוקא לעיכן במומר לכעכו"ם בין רגיל בכך אלא שהוא בכך ס"ם מיד ועוסק לכעכו"ם וכ"כ לעיל ס' קכ"ם טו' דמומר לכעכו"ם לפי בעכו"ם מיכו כעכו"ם וכ"כ בדברי שרמב"ם ומשמע לעיל ס' קכ"ם דלפי שעסק מביה עעכו"ם לכעכו"ם הוי שם קורם ומוידין לוחו ומין מחללין והיה כ"ל לומר דסטור מיירי כשין בעיכו אבל לכעכו"ם ולא לחיללו שלו מיכו מוסר בשר בשר בין מוכל לשוחט ומיהו כ' לעיל ס' קי"ם דבכה"ג מין מיכו מוסר (ובכה"ג מפלק הר"ן פ"ק דקולין ומיהו כ' לעיל ס' קי"ם שם מיכו מוסר ובין לכעכו"ם ולא לישראל שם כתב דלייכו לכעכו"ם מיכו מפי דלייכו מוסר לוכות ומיכו לכעכו"ם לעכין שחיטה וכלישראל שם מפלק בין (ומשמע שכן בדברי שרמב"ם שם שחיטה שכן מעלת דמי לחיי לחשוד לבנות בעיכו אבל לכעכו"ם בעיכו לא חיישי ומשמע שם שחיטה לכעכו"ם לא מהני ומיהו לא בעיכו לכעכו"ם ולא בישראל ומיהו לכעכו"ם לא חיישי ומשמע שם שחיטה לכעכו"ם

מין נותנים להם וכל זה כפוסק נדקה עם כמי העיר על דעת כמי העיר כלר והם יעשו מה שירצו:

ו יהיו עניים בני ביתך:

ז חייב להאכיל הרעב מלכסות הערום.

ח איש ואשה שבאו לשאול מזון יב מקדימין אשה לא שיבון אם באו לשאול בכסות ובן אם באו יחדיו מקדימין להשיא היתומה: בהיתומה ס"ק ס"ע

ט חיו לפנינו עניי הרבה ואין בכיס לפרנס או לכסות אלא חלק את כולן מקדי הכהן ללוי יג והלוי לישראל רישראל לחלל והחלל לשיתוקי יד והשיתוקי לאסופי והאסופי לממזר והממזר לנתין והנתין לגר והגר לעבד משוחרר במה דברים אמורים בזמן שהם שוים בחכמה אבל אם היה ממזר ת"ח ועם הארץ ממזר תלמיד חכם קודם (טו) ואפילו חכם לכסות ועם הארץ להחיות ואסת חכר כחכר) וכל הקודם בחכמה קודם לחביריו ואם היה אחד מהם רבו או אביו אף על פי שם שיש גדול מהם בחכמה רבו טו או אביו שהוא תלמיד חכם קודם לזה שהוא גדול ממנו: כיח יוסף מה רוזנטלי

י מי שבא ואמר האכילוני אין בודקין אחריו אם הוא רמאי אלא מאכילין אותו מיד היה ערום ובא ואמר כסוני בודקין אחריו אם הוא רמאי ואם מכירין אותו מכסין אותו מיד:

יא רבי שהיה מצטער שנתן פתו לעם הארץ משום דח"ו שני בצורת ומה שהיה אוכל עם הארץ יחסר לת"ח הא לאו הכי חייב להחיותו אבל אם בא לפנינו מת בריעב חייב להחיותו אעפי שהוא ספק אם יחסר לתלמיד חכם אחר כך: לטבח פ"ק דכ"ב

רנב

ב שני עניים שחייבים ליתן צדקה יכול בל א' מהם ליתן צדקה שלו לחביבו: הגה מרדכי פ"ק דכ"ב סמ

ג צבור שצריכין לשכור רב ושליח צבור ואין בידם ליתן לשניהם אם הוא רב מובהק ובקי בהוראו ובדינים הוא קודם ואם לאו שליח צבור קודם: טור רכב' תקוב' סרע ב וכפול נפ"ק ס כ"ב סכ"ד הגהמ"ר פס

ד ואין לפרנס העיר אלא אם כן נתקבצו לכך כל יחיד ויחיד יוכל לסלוח לו מצדקה שלו ומזה לך בכולן: טור רכב תקוב סרע"ב

יד יכולים לשנות אפילו מתלמוד תורה לצורך שלשה פשוטים להגמון בבל שנה שהוא הצלת נפשו שאם לא יתפשרו עמו יש כמה עניים שאין להם לירק ויכולים ויפשטום ערומים:

רנב

דין פדיון שבויים וביצד פודין אותם: ובו ב סעיפים:

א פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים ולכסותן ואין מצוה גדולה כפדיון שבויים הילכך לכל דבר מצוה שגבו מעות בשבילו יכולים לשנותם לפדיון שבויים ואפילו אם גבו לצורך בנין בית הכנסת ואפילו אם קנו העצים והאבנים והקצוע לצורך הבנין שאסור למכרם בשביל מצוה אחרת מותר למוכר לצורך פדיון שבויים אבל

כסוכן ונסגלן סמ"ו ז"ל ס"ק ד' ודוקא שמ"ס מותר לעכו"ם לעשות כן אבל לא ישראל לעכו"ם כ"כ הרב"ח סי' ק"ס ס"ק ב' ועיין בתשובת מהר"ם מינץ סי' ק"ג ס"ק ב' שכתב דמותר לישראל לעשות שליחות לעכו"ם לגבות צדקה מישראל ולהביאה לעכו"ם ולא חיישינן שמא יגזול ממנה כיון שהוא שליח ישראל ועיין בתשובת מהר"ם מינץ סי' ק"ג ס"ק ב' שכתב דמותר לישראל לעשות שליחות לעכו"ם לגבות צדקה מישראל ולהביאה לעכו"ם ולא חיישינן שמא יגזול ממנה כיון שהוא שליח ישראל ועיין בתשובת מהר"ם מינץ סי' ק"ג ס"ק ב' שכתב דמותר לישראל לעשות שליחות לעכו"ם לגבות צדקה מישראל ולהביאה לעכו"ם ולא חיישינן שמא יגזול ממנה כיון שהוא שליח ישראל

אבל אם בנאוהו גבר לא ימברו אותו: (כ ומ"מ המוכר מקרקעי סלע לנדקה לית בדין מכויים ככולא ואין לפדות בסלע זו נ

רק מדעת כני העיר כלקמן סי' רנ"ו סעיף ד')

ב °המעלים עיניו מפדיון שבויים עובר על לא תאמץ את לבבך ועל לא תקפוץ את ידך ועל לא תעמוד על דם רעך ועל לא תראנו בפרך לעיניך ובטל מצות פתוח תפתח את ידך לו ומצות וחי אחיך. עמך ואהבת לרעך כמוך והצל לקוחים למות והרפה דברים כ"א ולו:

ג °כל רגע שמאחר לפדות השבויים הרי הוא כאלו שופך דמים:

ד ז' אין פודין השבויים יותר מכדי דמיהם מפני תיקון העולם ס' שלא יהיו האויבים מוסרים עצמם עליהם לשבותם אבל אדם יכול לפדות עצמו בכל מה שירצה וכן לת"ח או אפילו אינו ת"ח אלא שהוא תלמיד חריף ואיפשר שיהיה אדם גדול פודים אותו בדמים מרובים:

(ועם מכתב כאלו נמצא בכתב ידי מוהר"ר עוזר סי' ע"ח)

ה אין מבריחין השבויים מפני תיקון העולם שלא יהיו האויבים מבזבזים עולם על ישראל ומרבים בשמירתם:

ו מי שבבו עצמו לעכו"ם או שלוה מהם ושבו אותו בהלואתו פעם ראשונה ושנייה פודים אותו שלישי אין פודין אותו, אבל פודים את הבנים לאחר מיתת אביהן ואם בקשו להרגו פודין אותו מיד אפי' אחר כמה פעמים

(°ומכוני שהמיר לפילו למנוס לפ"ק כנון מוכל נכילו לסכעים

לסור לפדותו ועיין לעיל סימן רנ"ח)

ז עבד שנשבה הואיל וטבל לשם עבדות וקבל עליו מצות פודים אותו בישראל שנשבה:

ח פודים האשה קודם האיש ואם רגילין °במשכב זכור פודים האיש קודם:

הגה מרדכי

(ז °ואם סבים רוצים לטבוע בנהר כדי שלא יפדו קודם)

מסכת סוף סוטה ובבא קמא

ט הוא ואביו וגבו בשבי הוא קודם לרבו ורבו קודם לאביו ט אמו קודמת לכולם (ועיין לעיל סי' רנ"ג סעיף ל"ד אם

סמ"ג ל' כתוב, בשם הר"מ

°אם איש ואשתו שבויים אשתו קודמת לו ובית דין יורדין לנכסיו ופודים אותה ואפילו עומד וצווח אל תפדוה מנכסי אין שומעין לו:

תרד"ם סכוכם יא בשם הר"מ

°מי שנשבה ויש לו נכסים ואינו רוצה לפדות עצמו פודים אותו בעל כרחו:

תרד"ם סעופל יב בשם הר"מ

°האב חייב לפדות את הבן אי את ליה לאב ולי ליה לבן:

סמ"ג הנ"ל

יג וה"ה °קיבוץ לחם קיבוץ קמוץ קודם לכל כל הימים מיעטו עצמם ויטלו קבוציהם על הנכור

תרד"ם סכוכ"ו, דיני גזרות, מהרי"ם קסח, קשט וכו' בשם ע"ב

°הפודה חבירו מן הסכנה חייב במלם לו אם אית ליה מית ליה לחר לבתר ולא יוכל למימר לחני נייתי לך דין ואם אית ליה לחר כך טענה עליו שכעס לדין וכל זה אין לדם פודים את חבירו (מהרי"ו ומ"ם)

רנב מי הוא ההאוי ליטול צדקה ובו יב סעיפים

א מי שיש לו מזון שתי סעודות °לא ישול מהקופה ואם יש לו ק' זהובי ואינו נושא ונותן בהם אע"פ שיש לו חמשים זוז והוא נושא ונותן בהם אפי' אין לו ק' זוז הסר דינר ונושא ונותן בהם אפי' אין לו אלא זוז ובבית אחת הרי זה ישול:

תרל"ח דכ"ב בשם מל"

הגה ומי שהולך מביתו ונוסע מעיר לעיר לנקבץ כל הדרך שהיה כדעתו ליסע כשהלך מביתו נקרע פעם אחת ואפילו נותנו לו ר' זוז כעין אחת יכול לנקבל יותר ומכאן ואילך לפרוט:

ואם יש לו חברה ג והוא עליו כאחין שנשתשכן לבתוב אשתו הרי זה ישול ואם יש לו בית וכלי בית הרבה ואין לו ר' זוז הר זה ישול ואין צריך למכור כלי ביתו ואפי' הם של נקחוזב °בד"א בבלי אכילה ושתיה ומלבוש ומצעו, וביוצא בהן ד אבל מגרדה או עלי שהם של נקחמוכרם ולא ישול מהצדקה °והא דאין מחייבים אותו למכור כלי תשמישיו של נקח וזהב דוקא כל זמן שאינו צריך לישול מהקופה אא"נ טול בהתר מיחידים אבל אם בא לישול מהקופה של צדקה לא יתנו לו עד שימכור כליו:

תרד"י, כ"ק תרל"ח דכ"ב הגה מ"כ כ"כ בשם הר"מ

°וכן במקום דליכא תקבל אלא ליתן נדקה לא יתן אם כבר קבוע מזון מוכנין לו בית דיור וכלי תשמישו כל מי שהוא עשיר חסור ליתן לכניו לעבד, אפי' נדולים אם הם סמוכים על שלחן חביהם וכל זה דוקא דרך נדקה °אבל דרך גרון וכבוד יכול לנקבל אלא אם כן דלמרינן דהוה ליסנות יהנה כאליעזר:

סמ"ג לאוין סעק ג ע"ב

ב °יא שלא נאמרו השיעורים הללו אלא בימים אבל בזמן הזה יכול לישול עד שיהיה לו קרן כדי שיתפרנס הוא ובני ביתו מהריוח ודברים של טעם הם.

כל בו סי' ק"ב רמב"ם פ"ז מהל' מע"ע ה"ח

ג °מי שהיו לו ו קרקעות ואם ימכרם בימי הגשמים ימכרם בזול ואם ינידנו עד ימות החמה מוכרן בשויין אין מחייבין אותו למכור אא"כ מצאו עני עד חצי דמיה ולא ידחוק עצמו וימכרו שלא בזמן מכיר °ולא מצין מוכרין אותו רק עד שיוכל למכו' קרקעותיו כחצי דמיהן היו שאר האדם לוקחי ו ביוקר והוא אינו מוצא מי שיקנה מהנו אלא בזול מפני שהוא דחוק ושרוד אין מחייבים אותו למכור ד אלא אוכל מעשר עני והולך עד שימכור בשוה וידענהכל שאינו דחוק למכור:

בעל

בשבי שאין קודמת לכולן משום לשלם עבדי נכ מיסורף כ"כ בספר בתר שכא דף ד"ת ומשמע דאין בשבי ונשוא משום שכבת כשבות לבל שם שכבת כשבות מיהו קודמין לשאר: א ופודים אותו ואפי' בו' מיהו דוקא בכדי דאין שעבד משום ב"ק ולכלבא ב"ק ג"כ מיירי בכדי דאין שעבד משום ב"ב בשבי יכול לפדות אפי' ביותר מכדי דלא עדיף: יב ופ"ה קרוב כו' ע"ל ס"ק ס"ח: יג ונריך לשלם לו מיד וכפר עיט נוף אפי' מכבשי יחומים קטנים לשם ב' דקל אין נוקפין לכבשי יחומים וכאן מכבשי בת ע"ח דקל כתב טטפ"ק כוף משום דאין מקבלין עדות אלא בשבי בע"ד ויחומים קטנים כשלא ב פביהם ומי ונכפ פ"ק דבלא מלוה בין דמלוה בין דמלוה מפני לבניל ועוד כו"כ שם נריך להשתין מע"ו ואין עד שתבדיל ויהומה אין לך שלם גמ"ל פוס יחום בשמעון כ"כ מהרי"ם ס"ם קמ"ח:

רנג

א לא ישול כדי שיש להבין לשלם התחוי בכל יום ואפילו אם יש לו מזון ל' יום ולפיכך מי שיש לו מזון יום אחד לא ישול מהקופה ואם יש לו מזון ב' ימים ואין לו מזון ג' אע"פ שיש לו מזון ל' יום ואין לו מזון ב' ימים ישול מהקופה ואפי' אין לו כלום ואפי' הוא מחוסר כסות וכך וכך מנים כסותו: ד אבל מנרדה כו' ועטור כתב דה"ה מכורם ושלחן של כסף נריך למכור ועיין בדרישה וכ"כ בהגה טעם לדברין ונכך ב"ח בכן עיקר דשלחן ומכורם וכיוצא בהן שלין נוהנו אעם בכסף אלין מחייבין לוהנו למכור ועיין ב"י ופוסק ועטור ושאר פוסקים בשם ר"ת דלא למכור שכבר כטל כוהמכו לו כלים הללו (מי שכנון שכבלו לו כיוצא בהם) אין מחייבין לוהנו למכור ועוד כתב דאפי' אי אמרינן (ור' יוסף ביש) דלא למכור שכטל כוהמכו אפי' הכי ה"ה לו ר' זוז כ"ל בשי שנותנין אותו אע"פ שכטל ואם אין לו כדי לשלם מוכר כלי תשמישו ביקרים ומשתמש בפחותים ואפי' אמתן אין לו תובעים כוחם אלא קבס נוכים מאכו שכ"ל וכשבא לשלם לבעלים אין מחזירים לו אלא כפי שנתן ומהדרינן לוהנו: ה אי מהני לו קרקעות כו' משתכר בעיקר בהרמב"ם ועיעטו מכוחם לם כ"כ הרא"ש ועיי בעיר אלף אם מכרם לפי שעה יפה לו מיעור ר' זוז ואם לאו אין מוען לף לפי הזול ר' זוז לכ"ע כוחבין לו אלף לו ו ובכל אחת ואחת הרמב"ם ופ"ה כתבו ר' זוז ר' זוז ואין מוען לו אלף אלא ר' זוז ר' זוז ויטרך עכשיו נימות הנשמים למכור בזול אין מחייבין לוהנו למכור אלא מוכרם מן הנדק על פני הקרקעות ואין מחייבין לרשות נכפה כוס עוזל עכשיו אלא אם אתם אין הכפה מלכילין לוהנו עד שיתפרנס בכפה כוס אחר ואם אתר נכי אפי' אתר לא יתן לו אלא עכשיו ואם אין לו אלא ר' זוז ואתר אם אין יכול למכור בימות הגשמים בכני דמיתן מלכילין לוהנו ואין מחייבין לרחוק כפה יותר לו אלא אפי' אתר מ' מיני פרקרקעות כוחבין לו כיון שמיבו יכול למכור לוהנו כחני דמי לפי שעה אתם הדרך להוזיל בלא יותר וכתב טטור שכן פ"ע וכך אם דברי הר"ב בשם ה"ר יוסף אין כן דברי הכל ויש ב"ק מעורבני בזה ובשם הגאונים דברי הר"ב בשם ה"ר יוסף אין כן דברי הכל ויש ב"ק מעורבני בזה ובשם הגאונים כתב ר' יהוסף בשם ה"ר יעקב כי אמרי למלכילין לוהנו עד שתהיו מסתפקין בו אפי' הפסד מלכילין לוהנו הרבה ביום אלא ר' יוסף ביומו כדי שלא יפסידנו על פני הקונה אבל אי הוא מוכר לו ר' זוז בשתא דיכיר אפילו אלף זוז בשתא בוטל ב"ל ובי"ו ול"מ: ו קרקעותיו אבד בית דירתו טוב כלו לשלם אין מחייבין אותו למכור בית דירתו כדלעיל סעיף ה' וכ"כ בשם ה"ת והרא"ש וכ"כ הטוש"ע ומרדכי: ז ביוקר וכו' אבל אם מוצא כל הקרקעות אף על פי שאין מוצא אלא אחד יכול למכרן אפילו לא ר' זוז לפי שעה ולכתוב ולא ישול אבל מפני שקשה טוב ופוסקים: ח אלא אוכל מעשר עני ויולך וכו' כתב כשיטה

מלי דול לרעך כמוך וכתיב ולא תעמוד על דם רעך הכי נמי דרמינן
ופסקינן הלכך מחללין עליו את השבת ומצילין אותו ואפילו
ע"י נכרי ועיין ש"ך סוף סי' זה ובנקה"כ שם ובתשובת נודע
ביהודה מהדורא תניינא חיו"ד סי' ס"ד ובתשובת חתם סופר
חיו"ד סי' קנ"ד ובתשובת מהר"ם שיק חיו"ד סי' רל"ד ובתשובת
מנחת אלעזר ח"ב סי' ס"ה ובתשובת שבות יעקב ח"ב סי' ל"ב
ובתשובת חוות יאיר סי' ר"ל ובתשובת בית אפרים חיו"ד סי'
ס"ט ובתשובת שבות יעקב ח"ג סי' ל"ב ובתשובת מהר"ם
מינץ סי' ק"ו ובתשובת מהר"ם מלובלין סי' ל"ב ובתשובת
חוות יאיר סי' ר"ל ובתשובת בית אפרים חיו"ד סי' ס"ט

מכל אחד מה שהוא ראוי ליתן ודבר הקצוב עליו והם
מחלקים המעות מע"ש לע"ש ונותנים לכל עני מה
שיספיק לו לשבעה ימיו זו היא הנקראת קופה וכן
מעמידים גבאים שלוקחים בכל יום ויום מכל חצר וחצר
פת ומיני מאכל או פירות או מעות ממי שמתנדב לפי
שעה ומחלקין את הגבוי לעכו בין העניים ונותנים
ממנו לכל עני פרנסת יומו וזהו הנקרא תמחוי °מעולם
לא ראינו ולא שמענו קהל מישראל שאין להם קופ של
צדקה אבל תמחוי יש מקומות שלא נהגו בו:

כל הנפש נטו' סנה

°ולכן מי שיש לו מזון יום אחד לא יקח מן הקופה ומי
שיש לו מזון יום אחד לא יקח מתמחוי כמו שנתבאר
לעיל סימן רנ"ג ונראים הדברים שיהיו החמשים וחכמים
ויד קדקו על העניים כ שלא יהיו רמאים וכל שהנראי לינו
נאמן ג לסור ליתן נדקה על ידו:

ב בתענית מחלקים מזונות לעניים ד ובל תענית
שאכלו העם ולנו ולא חלקו צדקה לעניים הרי זו
כשופכי דמים בר"א בשלא נתן להם הפת והפירות אבל
אם אחרו המעות או החטים אינם כשופכי דמים:

ג הקופה אינה נגבית בפחות משנים ה שאין עושין
שררה על הצבור בממון בפחות משנים אבל לאחד
שנגבית א'נאמן עליה להיות גזבר ו וכן יכולי למנות
שני אחים להיות גזברים ואינה מתחלקת אא בשלשה
לפי שהיא כדיני ממונות לעיין על כל עני ועני כמה ראוי
ליתן לו ותמחוי במו שמתחלק בשלשה כך אינו נגבה
אלא בשלשה לפי שאינו דבר קצוב וצריכים לעיין על
כל אחד ואחד כמה ראוי שיתן:

ד התמחוי נגבה בכל יום והקופה מע"ש לערב שבת
התמחוי לעניי עולם והקופ לעניי אותה העי בלבד
°ראשאים בני העיר לעשות קופה תמחוי ותמחוי קו"ד
ולשנותם ז לכל"ה שירצו מצדבי צבור ואעפ שלא
התנו כן בשעה שגבו ואם היה במדינה חכם גדול שהכל
נובים על דעתו והוא יחלק לעניים כפי מה שיראה
הדין זה יכול לשנותו לכל מה שיראה לו מצדבי צבור:

מסדר סוכ' סנה

°וכ"ם לנבאי הממונה מבני העיר וכ"ם בית
שמתנדב נדקה ט ונתנה לנבאי (בד"ה כ"ם ומשל"ם ורמ"ם
ומהרי"ק) לבל אם מינה בעצמו נבאים °אין בני העיר יכולים
לשנותה אלא על דעתן מתנדב וכן אם פירש המותן ואמר
שיתנו לעניי העיר או לעניי פלוני י אין להם לשנות אפילו
לת"ת °בני העיר שמינו נבאי ונתפרנה החבילה וכפרנה
זה מוזן ועדיין מעות נדקה בידי הנבאי אם היה רשות בידי
הנבאי בתחילה לעשות מה שירצה נשתתף יעשה מה שירצה
ואם בתחילה סוכרך למלך בבני העיר נם עבשיו יעשה כן
ואם לא יספיק לו למלך או שיבקשו להשות דעתם יעשו
הנבאי מה שירצה וכלבד שיעשה בו דבר מנוח ועל סימן
רכ"ט סעיף כ':

ה °מי שישב במדינה שלשים יום כופים אותו ליתן
צדקה לקופה עם בני המדינה ישב שם ג' חדשים

כל הנפש נטו' סנה

כופין אותו ליתן צדקה בכסות שמכסים בה עניי העיר ישב שם ד' חדשים כופין אותו ליתן צדקה לקבורה שקוברים
בה את העניים ועושים להם כל צרכי קבורה °בר"א בבא לנור ואומר שאינו רוצה להשתקע אבל אם בא לעיר בדי
להשתקע כופין אותו מיד: (וי"א וכן °בבי עיר מדסה כופין זה את זה מיל°ולא דכומן הזה משערין לכל כשלשים יום)

ו מי שהלך בסחורה ופסקו עליו אנשי העיר שהלך שם צדקה הרי זה נותן לעניי אותה העיר ואם היו רבי ופסקו
עליהם צדקה נותנים וכשבאים מביאים אותה עמהם ומפרנסים בה עניי עירם:

מסדר סוכ' סנה סע"ק וכלבו סע"ב בבית יוסף

סנה °וכן הדברים ליתן מפני החשד לכן חשובים ונוקדי °מהם ומביאים לעירן יב ונוקדי °בדקה שלא היו נותנין אלו
נמצאו בעירו ולכן

עזרו כאן על כל עניי העיר לפיכך לגבייהו ליתן צדקה לכולן הגזרה בתמחוי ותפילה וצדקה מן הדין ליתן לגבאי העיר שפיר דקאי ונדיכין כאן ליתן לחכר העיר סיכא דמיכא חכר עיר לכל צדקה שגבאין ליתן כל מעה וכן קבועה בכל מקו' שפיי' הין מותם בכי העיר שבאן רבא דגזרים לא היו מוכנים מלבא מותן שבני שעתה באין כאן מן הדין ליתן לגבאי ולא לחכר עיר אלא מולכין מותה לכ"ש לכך מותן בכי יסודים שבאין לקבלה לרבים שבכה ויה"כ ומוכירין בסמותן ונדרין צדקות מן הדין כאן אבל כלל כי גבאי יכנה ונם מן כותבין מותה לחכר עיר כי אין צדקה ו בש"ע מותה העיר אלא מכח קח ומכח הלכך מולכין הצדקה שלהם לייסוכין ומזין כשם כרגוכם עכ"ל כ' ול"מ מיהו צדקה לרבים לקבוע בעיר זו מנות או נגילה וכדומה לשם קייכים ליתן לעיר זו ואין יכולים לחזור ולקחת להכיבים לצרכים דהא קנו מנות בכ"ש זו ופוד שאל"כ אהא מפילה לצדקה זו שהיה מכחי מותה העיר קוכים מנות זו וכן כתבו' סוב מצפתי כן בתשוב' מכ"מ ס"ק ס"ג לק"ט ועי"ש :

כתב שכלבו סי' קי"ט שיש שקנות קלמוכות שבני כפרים שמין לשם אכין שבאין במקום קפלות ומביאין כרוש על שעות שכיש שמין לשם יכיתו במקום שבת לק ומה' יללן בעירו במקום שמתפלל שם ביחיד ע"כ: יג מי שיש לו מעות אחרים כו' ל"פר"ח עובי' שבאנש"ר אחים שיכך מוטבת על ידי אחר שאר אין לך מלך בשבר ומפי' קדמה שקנת שקוקר לצדקה שקומו היתי מוטיך לשלוח לו וזו' יכיאו על כיה הפוכר ואם לא יכיאו בשקנתן שיביאו מעשר מכל מה שירו מן הין יכול לידם הין יכא לידי אחרי' וכבי כמי כ"ל במלוה מעות לאחרי' השבר שיש לו לשלם שלי המעשר לבעל המעות וה"ת כ' להביאו על ביתי הפוכר הוא לי ומחנית השבר שלו עכ"ל ומבי' לו כ' כפי' רש"י ור"ח שכתב דבריו ע"פ שבכתבו ואחרים כשיטה שכתב שין השבר כן ומבר משום דמ"ם ואם לא פירשו בשקנתן וכו' ר"ל ואף אם לא פירשו בשקנת' של מקום המלוה וכן פי' שהר"ם מיטי"ן בגליון שהרי"ף פ' הגוזל בית"ד וכ"כ בספר נדולת שהרי"ף והגא"ר הוא דמי שבשעת עם מעות לאחרים אם כל שרוצה למלוה ואין לו חלק בשבר יכלה שכל ליד המלוה והוא יתן אם השעבר שפ' קדמו שקנת מקום שמתעסק לשקנת מקום המלוה ושפילו לא פ' רשו במקום המלוה פירשו מכל מה שירצו אחרים מתעסק ואם מלוה למחני' יכלה מחני' שבר למלוה ומחניית שבר יהן המתעסק בכי ירצו ודוק:

רנד א לפיכך רשאים לפרוש כשגוכים צדקה משום תיר וכן נתעלו מעות אין פ' יעני שכירו שעשו משום תיר :

ב מפני החשד שלא יחלקו שכולן לעצמן : ג הכל מי שפיכו כשר כו' כתחלת שעשות הגיבור אם קדמו' על יעני תנר שלא כתב כשורה וחוזרין לומו בשבר' שרוי להסתפק בעיכי שריין פ"ש שרוב שנרוך לתת מחצה לשני כל מעי על יעני לידוע שבמה דברים שריכים להוציא מעות שבור שלין לנבות שלא לגבות פ מבריו שם ומביאו ר"מ : ד וכשרוצים הגבור כו' בכל כו כתב דכיון שבהגו למעות אפשי לדעים לומן וכשגיע ומכם יגאו שלין וכבכים שקרים מתחיים פ"ב לשרי שבהגו ובך ליכא משום תשד ומביאו ר"מ ומשגיע בתוך חומן שקבגבור יכול לשלקו משום תשד ולין זה מבואר בל מגורך כדברי הר"ב : ה ומבי' עד שימצא עכיים ול"ב לחזור שתר עכיים שפי' עברו ג' רגלים שלא יתכין עד שיודעין לו עכיים כן לעת הר"ן וכן כרשה לעת הב"י : ו ומו עובר עליה מיד מי קיימי עכיי כו' לין ר"ל שגריך לידע דקיימי עכיי דשם כיון שהגבאי תוביו שתיב לשלשר דשמא גריך הגבאי לשלם למעמו שו לשתרים שם שהלוה לגורך עכיים פ"ב שפי' לא קיימי עכיים שתיב שלא שתוך לשתוך שם ידוע לו שהגבאי יכיתכו שכלו ולין לו גורך בו כלל שמו תיכו עובר וכן משמע בשרכבי שם ע"ם ודוק : ז גריך להודיע לגבאי כו' לכתב שרכבי פ"ק דב"ב וכיכא שכתב (עי') פ"ק בב"ב לית לן בה שהגבאי הוליא צדקה שקייב צדקה לשלשר שלא עבר עד שתבע ליה לגבאי פ"ב : ח ושם שמר שתן שלא כו' וכתב שרכבי פ"ק דב"ב דהיכא שכתב לשתת לעכיי לשי שיבר' עובר עלין לשלשר לשם קיימי עכיי' ויש כיירו ליתן לשם דלשו כדי ליתן לגבאי כדר ולין לומ' שלשכן עובר משו שיכול לומ' שיכו יודע לשלו שלא לשתרים שיבאו דא כ' כך יפטור עצמו לעולם שכל ומביאו כ' ול"מ : ט יאמר שלא כדר פ"ק דב"ב ועי' גריך הגבאי להלוות כו' ע"ל סי' ר"ן ס"ב : שפתי כהן

ולכן ליכא תשלח שכל נדק שלא כעירן היו מותכין לין נריכין ליתן כלל דוודאי יתנוס כעירן יב "מי שיש לו מעות לאחרים למחנית שבר או כדרך אחר ומותכין מעשר מן הדיוט נדיך ליתן הדיוט לבעליו והוא יתנו למי שירצה אם לא שיש תקנה כעיר ליתן מכל מה שמלוה לכולו עם מעות לאחרים : ואם יש שם חבר עיר יתנוה לחבר עיר והוא מחלקה כפי שיראה לו : טור בשם ר"ת טוכי' בשי' פ' בנוזל ובשי' פ' ובכל מדל"פ ק"ב

רנד סדר גביית הצדקה ושלא לאחרה ובו ז' סעיפים

א "גבאי צדקה פ אינם רשאים לפרוש זה מזה בשוק אלא כדי (שילכו זה אל זה כנון) שיהא זה פורש לשער וזה פורש לחנות וגובים מצא הגבאי מעות בשוק לא יתנם לתוך כיסו אלא לתוך ארנקי של צדקה וכשיגיע לביתו ישלם ולא יתנם לתוך כיסו אלא לתוך ארנקי של צדקה וכשיגיע לביתו ישלם ולא ימנה מעות הקופה שנים שנים שלא אחד מפני החשד שנא' והייתם נקיים מיי ומישראל : ב "גבאי צדקה שאין להם עניים לחלק מצרפי המעות דינרים לאחרים אבל לא לעצמם וכן אם צריכים למכור מה שגבו מהתמחוי ימכרו לאחרים אבל לא לעצמם מפני החשד ואין מחשבין בצדקה עם גבאי צדקה ולא בהקדש עם הגזברים שנאמר ולא יחשבו את האנשי' אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעושי המלאכה כי באמונה הם עושים : ג ומכל מקום כלי שיש נקיים מיי ומישראל טוב להם ליתן תשכון "וכל זה בגבאים שכשרים ד אבל מי שאינו כשר או שנתמנה בשלמות וחזקה צריך ליתן תשכון וחוזק סדין בכל ממוני על שכור ה "וכשרוצי הגבור יכולין לשלח שגבאי ולמעות לאחר וחין כאן מקום תשד וה"ס אחר ממונים : ד "הצדקה הרי היא בכלל הנדרים לפיכך האומר הרי עלי טלא לצדקה או הרי אשלם עזו צדקה חייב לתנה לעניים מיד ואם איחר עובר בבל תאחר שהרי בידו להן מיד ועניים מצויים הם ואם אין שם עני ם מפרישי ומניח עד שימצא עניים : ה "וכל זה בנדקה שיש בידו לחלקה בעצמו אבל כשנותן לגבאי צדקה בבית הכנסת ליתנה ליד גבאי הרי הוא כאלו נתנה לעניים אלא אם כן תבעו גבאי ו ואז עובר עליה מיד אי קיימי עניים וגבאי היה מחלק להם מיד ואם אין ידוע לגבאי נריך גבאי להודיע לגבאי מה שבידו כדי שיוכל לתבעו ולא מקרי עניים מצויים אלא אם כן יודע לגבאי שיש בידו לחלק להם מיד לא מקרי עניים מצויים ז ואם אמר תתן אלא לנדקה לפלוני חינו עובר עד שבא לותו עני אע"ג דשאר עניים מצויים :

ו "ורוקא במפריש צדקה שתם אבל באדם יכול להפריש מעות לצדקה שיהיו מונחים אצלו ליתנם מעש על יד על יד כמו שיראה לו "ובן אם התנה בשעה שנדר בצדקה או התנך ב אותה שיהו הגבאים רשאים לשנותה ולצורפה בזהב הרי אלו מותרים :

ז "צריך ליזהר מלידור ואם פוקים צדקה וצריך לפסוק עמהם ט יאמר בלא נדר :

ח "כשהסר בכיס של צדקה י צריך הגבאי להלוות וכשימצא בכיס לאחר זמן נפרע ממנו ואין צריך לישאל רשות מהנותנים בניס : לד א הגה

טור בשם ר"ת

כלבו

ל' רמב"ם פ"ז מהלכות מתנות עניים ה"ג

כל הסוגיא בשבועות דף לב ע"ב

ל' רמב"ם פ"ז מהלכות מתנות עניים ה"ד

טור בשם הרא"ש

רמב"ם פ"ז מהלכות מתנות עניים ה"ה

הגהות מיימוניות פ"ז מהלכות מתנות עניים אות ג'

(ס"ם) ורמ"ה סנה ס"ק כל סנט (סה) ומנ' מרד' רכ"ב נו"ב כל סנט כב' סירוסלמי (ופ"ת סעיף ס"ק)

°מי שמפרים יש מעשרותיו יב ושלוש לעני מעלו יג מפרים מעשר מלו ומתאב על זה שלוש לעני ומעכב לעצמו מה שמפרים °ודוקא שהעני שלוש לו עדיין מי לכל לפי שעה יד אז מעשרותיו נרי לעלם שהרי עני הוא כאותה שעה שלין מפרישין עליו ולין מפרישין על החבוד מו ולין לחום שמת כעשר חלף כידוע:

ס"ק ו הגבאי שאמר בעודו גבאי בך וכך חלותי לבים של צדק נאמן בלא שבוע' מו אך יז לא לאחר שפלקוהו (מרדכי פ"ק דכ"ב כשם ספר')

סם ז °גבאי צדקה אם יחפרוהו חעניים אין לו לחוש כי יותר זכותו גדול:

סם מעמעוק ח °עני שיש לו קרובים עשירים שיכולין לפרנסו יח עני' ר"ס ע' אין גבאי העיר חייבים לפרנסו אף על גב דקרוביו גם כן נותנים בכיס:

סם ט °לא יתן אדם כל צדקותיו יט לעני אחד בלבד:

סם י °המחלק צדקה צריך ליזהר שלא ירבה לקרוביו יותר משאר בני אדם:

סנה °ודוקא נבאי אבל כל אחד מותר ליתן לדקה שלו או מעשר שלו לעיל סימן רנ"ד:

פרי"ח סוף ג' יא °המניח פעות לחרוח לתלמוד תורה וממנה אשתו עליה לתת הריוח למי שתחפוץ ך אינה יכולה להפקידם ביד אחר אפילו הוא כרבי חנניה בן תרדיון אבל אם המתנה מינה עליהם חבר עיר יכול החבר עיר להפקידם ביד אשתו:

רנח דין המתפים בצדקה ובו ג סעיפים

א המתפים בצדקה הריזה ס כמתפים בנדר ביצד היה סלע של צדקה מונח לפניו ואמר על אחר הריוה בזה (הרי זה) צדקה:

סנה על יאמר לדם שלוש זה לתקדם חלף לדקה (מרדכי רפ"ק דפ"ח וכ"ם ס"ם דכ"ם כשם סנ"ם סם וכלבו) °ומכל מקום ב דם יאמר לתקדם סתם כוונתו לדקה לעניים מיהו אם יאמר מכוונתו לתקדם ממש ג יתן לו תקנה ליכנות ממנו ונריך לשאול לחכם ד ומתירין לו כחרטה כשאר נדר (סנהדרין דף כ' סם)

סנ"ם סם ב המפרישים סלע ואמר הריזה צדקה ואמר על אחר ווה גם השני צדקה (°ואם רנם לומר על סלע זה והוציא כפיו על לחר חוי טעות ס ולימו כלום:

טור כש"ע וכוף כש"ם סעיף ע' ג °המודר צדקה ואינו יודע כמה נדר מרבה ליתן עד שיאמר לא לכל כך נתכוונתי:

ד האומר תנו ק' זוז או ספר תורה לבית הכנסת יתנו לבית הכנסת שהוא רגיל בעיר שהוא דר שם:

כ' כשם שעי' רש"ך סנה ואם רגיל כמתי' יתן לשתיהם (טור) ו °שלוש ליתן שמן למאור יתן לבית הכנסת ולא לבית המדרש:

ה האומר תנו ק' זוז לעניים יתנו ס לעניי אותה העיר שהוא דר בה:

שכ' בערוכי סנה ועיין לעיל סי' רכ"ח סעיף ס °וכל זה מן הסתם אבל כמקום שיודעים כוונתו שלא כוון לעניי אותה העיר לכך כגון כמקומות שדרך עשירים ליתן לדקה ברבים כשעת מיתתן ודרך לחלוק אותן הצדקות לכל עניים שהלכים לאחר זה ואפילו

מלי קש ל"ם דעיירי ברגיל כשתיקן: ח לעניי אותה עיר כגון שהוא דר באותה עיר שבל מי שהוא דר באותה עיר שבל מי שהוא דר באותה עיר ולא לעניי עיר אחרת אפילו אם הוא דר בסמוך לה

אלפיך יכתבו לעבדי אותם העיר פה ופה כמ"ש סנהדרין כ"ג ב' יכתבו לעבדי אותם העיר ואם רצו לשתפן יתן לשתפן כו' ונראה שנם בקרדכי מודה בזה לדינא ט ואפי' אותם נדקה מוכחת כן ואפי' יש לו מיניו להיות כשאר נדקה ז"ל ואפי' אותם נבחי וידו יד עני יש יתכן שאותו ואת בניו שכך כתר כן מרדכי סס: י מפרשין לו כמו לשאר ב"מ וכמו שכתבתי בא"מ ס"ג: יא הכותב כן עיין בקובץ אחר"ר בנשאל ס"ו ובקונטרס ן"ן מכתב ד"ד ובקונטרס מ"ס ס"כ ובקונטרס ר"מ ן"ן ס"ק נ ועיין סי' ס"ו סנ: יב אבל אם לא היה כן כו' דנדקה אפילו לכל היותה בדעת אחרת היתה כשרה ואפילו אם לא היה בדעתו כלל ואפילו אם היה בדעתו להפקיעה מנדקה כשרה ואפילו אם היה בדעתו להפקיעה מנדקה ואפילו אם הפקיעה מנדקה ואפילו אם הפקיעה מנדקה ואפילו אם ה

כב ישמיני שאומר כן שפטורים מהקנסות:
(כג) והוא הדין כשאר לכרים כיוצא בזה
יא אמר ליתן לחבירו מתנה כדי שהוא עני וחזר בנודר לצדקה ואסור לחזור בו:
יג האומד חפץ פלוני אני נותן לצדקה בכך וכך והוא שוה יותר אינו יכול לחזור בו (סנ"מ פ"ג ה"ב) (כל כ"ע אם ורוצים לתרום שיעור מרובה כמו שמתרומין בית הלקיחות) אבל אם לא היה שוה יותר באותה שעה ואחר כך הוקר כו יכול לחזור בו בין שלא משך ולא נתן הכסף:
סנה כו אם אמר כלכו ליתן חומש דבר לצדקה חייב לקיים מחשבתו ואין צריך לתרום אלא אם כן אמר כופין אותו לקיים (ולא אם לא הוציא כפיו ליתן כלום (תשובת רשב"א סי' תכ"ב) ועיקר כשכבר אירעה ועיין כח"מ סי' רי"ב:

רנט הנודר ואינו יודע מה נדר ודין אמירה לגבוה ובו ס"ט סעיפים

א האומר הלע זו לצדקה או שאמר הרי עלי הלע לצדקה והפרישו עד שלא בא ליד הגבאי יכול לשנות ולהוותו לעצמו בין להלוותו לחבירו ויפרע אחר חתיו (וכן אם הקדיש כלים יכול למוכרן לכני נכר לקיים מצוה ונותן דמיהם לצדקה (ג משבא ליד גבאי אסור ללוותן בין לו בין לאחר בין לגבאי ואם היה הנאה לעניים בעיכוב המעות בידו הגבאי כדי לעשות לאחרים ליתן הרי הגבאי מותר ללוותם ולפרעם:
סנה לתן הנדקה כהקדם ומותר להנות ממנה ונתן נותנין כצדקה העומדת לחלק לעניים כי אם כסף ככסף וכיוצא בו אפילו עניים ולא יהיה להם מעות לחלק לכל נדקה שחינה עומדת לחלק רק לקרובים קיים ויאכלו ספיו שרי וכן נוהגין.
ב צדקות שהתנדבו לצורך בית הכנסת או לצורך בית עלמין יכולין בני העיר לשנותם לצורך בית המדרש או לתלמוד תורה אפי' אם הבעלי מעכבים אבל לא מת לצורך בית הכנסת.
סנה ודוקא כשלתיכה למיתת שלא יהיה להם ספוק לתלמוד תורה לכל כמקום שבני העיר מסכימים לתלמוד תורה ואם יוכיחו שלא המעות לצורך כ"ש יתנו מעות לתורה כשיצטרכו מותר (מהרי"ק שם) ואפילו אם הוא במקום שחשוב לעמת שם שיהיו נדריהם קרקע לבכר שנדר כגון שהקדים קרקע לבנות עליה בית המדרש ואין יכולין לבנות מיד אין מתנדב יכול לחזור בו שלא יהיה עומד כך עד שיבנו עליה ו וכל זה במקום שאין מנהג ידוע בכך

יותר מקדושת בית הכנסת ויכול לעשות מבהכ"נ בית המדר' כמו שכתב בק"ס סי' קנ"ג ועיין בתשו' מהר"מ גלאנטי סי' ע"ג: ד
מות ונתפזר הרש"ל ענמו כלל נ"ג מ"ז סעיף ומשום הוא שכתב אין לחלק ולחלק היא ס"ק כאורה כנר למה שכל מלי כמו לחרוב ולכ"ע לא מהו ע"כ לא כ"ע לחלק הוא שכתב מצלותא ס"ק קלא לקדושה מעורב שרי דכל עיקר לעשות מכ"ה נופלים בית המדרש כלילתא כ"ה ונתבאר בק"ס סי' קכ"ג ועוד דכל שכבר נ' שכבר הוא מעלין ק"ל הקדש מעליות ק"ל מעלין ל קדושה קלא שרי וכדמשמע כח"מ סי' קכ"ג ובכ"ב בתשובת מהר"מ סי' כ"ג דף יז ע"ג ול"ת כשנבנו מעות לבנות כ"ם או בית המדרש לא לקנות ס"ת אלא אין מעכבין אותו מקדושה קלא לחמורה ושרי עדיין לא נבנו אלא מסתפק בהן הקדש וכן הוא לחמירין מסתבר לי' נבנו אלא מסתפק בהן ס"ס הוא שכתב לכל דבריו המעות לכך נפסת לו לשרש ולא הוא שכתב כן בשם ס' קכ"ג ובשם ס' קכ"ג ס"ק ג ובאחת מסתפק וכל מה שכתבו הרש"ל ס"ק ג' ומ"ג ה ואחת לא אחת לחורך כ"ה ומ"ג ס"ק ז' כ

מן נכסי עלים בשעה שהקדיש כ"כ מהרש"ל בתשו' סי' נ"ו ומביאו הכ"מ וכתבו שם כן בשם ת"ה ולעדן כן מדברי מהרי"ק שורש קפ"ז נביא כלי כשף על הקדש ע"ש ולכל בתשובה מהרי"ק כאן מקדיש ס"ל כתב שמלוקים שם בי"מ שדרך ומכהנ העולם לכתוב כ"כ וידוע דשם שהב בקדש על שם"ת ע"כ מי יכיל עמוקת הפלא כי מה שכתבו שם בלשם אין רלים שם על הקדש כי בוזכים הלו עיקר כתבתם שלקוחים לקדוש בשם"ת כדבים ונם קדושה גדול ואין רלוי בכל מקום לכתבים ש"ת ולכן אין רלים כי לף שכתבו הוא לשם בב"ה אין רלים שהקדישו שם שם בקדש"ק ש"ל ונם שם בתב בשורש ע' שמוח בחזקת הבעל שעמו בקדש עליו ר"ל על מי שלמרי ולף ש"ת שלו משעם כ"ל ומלריך שם בעבין מי לדוי לכתוב כי בכי הע"ר כותבין בעדו שלא לפי שלקו ונם ש"ת שם ב"ב ש"ת לחר ב"כ הטור סי' לג שכולן כותבי בעדו וסברותו כבוזי שתייסבי שלהלב ונם בתב שחלק בין כשף לש"ת שכר ככוב היה כי קשה להבי דבר מחוק בעליו שם לף בהוכת מבורך שלרכתי בדין ש"ת מכי שאיתי שרש ע' שפח נם בש"ת שהו שלקדש לכן הוצרכתי להביא רלים ולשלריך ברש"ת וטעמי דלא כוותיי ב"ב:

מכל מקום שכיון כו' כתב הב"ח וכרשה דלעי מכהנ מוקם מקומו נם ב"ח נוכח שוכו שם"ת שבהיכל לכיון דבידו לעבדו בשעת דוקה לף ב"ח יכול לעבות שחבו ודברין ע"ב לקמן ס"ע"ר סוף ס"ב שפח לליכו נוכח חוכו שם"ת כיון דרשי להקדיש מן הקדש וה"ל למכור ש"ת ב"ח נם ש"ת לליכו נוכח ממכה ללף ע"ש כ"ש ש"ת שלייו בב"ל הרי דבדיו פוקדים וה"ל לעכין דיכה כרש"י דבדיו שבכתן עיקר וכ"כ הטור ס"ס ועוד כתב ר"ח הפועלים דבעיכן בדיעבד וכ"ב נם ש"ת פוף סב"ג דב"ח נוכח חוכו שם"ת וכ"כ בתשו' שלו סי' קלח דף ס"ו ע"ב מי שהיה ש"ת לאחרים בשטר ולף ס"ת מוכח בב"ה כשהכהנ ולף מלא כ"ב מקום לנכות מן הלוה יכול ליקח ס"ת כו' ע"ש

וכמהרי"ק שם משעת דמנמנב כוה וכוטה לשלור שכתב ולף שכתב בשם משעם ככל יום בלוחן בעלילות כו' ומשלר לשבר שמלה קדוש על ככלים שכח דיכי שם ושלה כשלה לשתף מכח שהכהנ הלה ידעת שלין מכהנ מכשל הלכה ללה ש"כ הוא מכהנ קבוע ע"ב שכמי שלקום ולף על פי שלין בעלי כתיב שם ש"ש שהמדבי בשם שלי כ"ש שפועלים ונם בתב שם ועוד כתב ר"ח הפועלים דבעיכן שיהא מכהנ ולילין אחל מכהנ שלין לו רלים מן התורה מיכו ללף כמועה בשיקול הדעת בשלה בכשה מכהנים נדועים ללף מוליכין בקרייכו כו' ונם לפי דעתי שאף מכהנ קבוע כלל עכ"ל ונ"ל בטעמם לים שם לפי דעתי שאיכו מכהנ קבוע כלל משעם דשיקר תלוי שיהא מכהנ קבוע ונם כ"ב כשהב ולף מלא כ"ב מקום לנכות כו' דוקא נבוי לף לכל נבוי וכבר כתבתי זה בס' רכ"ו סק"ח: טו יכולים הנבוי כו' דוקא נבוי לף לכל נבוי וכבר כתבתי זה בס' רכ"ו סק"ח: טו יכולים לנכות כו' כתב המרדכי פ"ק דב"ב בשם אבי"ר ז"ל שכבר בשעתם בהן והלליקו בב"ח שם לפי שלף הלליקו בב"ח שם לפי שלף הלליקו בב"ח שם לפי שלף ה

הגהה"מ פ"ק דכ"ב מהל' מתנה"ע ס"ק ג'

ה °מי שיש בידו מעות והוא מסופק אם הם של צדקה חייב ליתן אותם לצדקה:

הגה יד °לפיכך מי שהקדיש דבר כלשון ממסופקים כו' ומת מאין לילד כותבין בקדושין היורשים מוחזקים ומסקנא מכח להוציא עליו הראייה וכל זמן שאינו מביא ראיה הכספי בחזקת היורשים וע"ל כ"מ ס"ק ן:

הגה"מ רפ"ק (ופ"ו דיש"ע כלל נ"ג ס"ק כ"ג הגה"ס סם כתב"ם מרדכי

ו °אין לקהל לתבוע ממים וארנונות במעות צדקה:

הגה יי מי שמכח כים מלח מעות כתיבת וכתוב עליו צדקה מכיון לכתיבה וסרי הן צדקה וכן אם אמר לח לכבוי מעות אלו צדקה אם אם גרלה להם שעשה זה כמופר דברי קיימים. ואם שעשה זה אלא יקחו כלום או אלא יחזיקו לותו לעשיר אין כדברי כלום וכן אם אמרו בחלום שו אלו המעות שהם מיין אכיך על צדקה אם אינו כלום דדברי חלומות אלא מעלין ולא מורידין לכל אם אמר להם כן אמר להם אם כמקום שהיה יכול ליטול אלו המעות ולתתם לצדקה נחתן במנו שהיה נותנה לצדקה ואם לאו אינו נותן: שמתם כתיבת מעות הקדש וחולין זה אחר זה ומכח אח"כ מעות חולין כתר כתרת. ואם שמתם בבת אחת בשתיהן חולי בתר רובא ואם מכאן כנותת לשיכא למימר שהיו מוכחים שם זמן אחד ולא אחם אפילו כזה אחר זה חולין בת' רובא:

הלכות מילה

דס מצות עשה לאב למול את בנו וגדולה מצוה זו ° משאר מצות עשה:

דסא אם לא מל האב את בנו חייבים בית דין למולו ואם לא מל והו"ר חי' הוא בשיגדיל למול את עצמו ואם לא מל חייב כרת:

טור וכל כן שו"ע כ"מ ס"א הגה °וכל זמן שעוברים כעוכרים חלו ° ואין מלין בהו על לילה שלא מדעתו שלא לשם ברית עבר הלה ולא מלו

מטעם אחר וכדאמרינן התם בב"ל ונמ"ש בתשובה הרלב"ח סי"ט מבוא לשלה"ק סימן לחלק הכהני ע"ש ועמ"ש מהרי"ט ח"ב דף כ"ו וירושלמי נכי לקט ושכחה ופיאה דאסור לחומרא לצדקה וכך ברייתא הא מיירי לה בכ"ם לירון פ' הזורע והלחם לקמ' חל"ד ע"ש ומפרש התם הכא טעמא משום דקאמר בחזקתם וכ' קיימ"ל אחזקת הא לאו משום דאסור לקולא וכן מדקרינן התם מכרי ויהרי עיסה כעסה עד שלא כתגיירו מן החל מעכשיו חייב אסור ב"ל אסור לחומרא בחזקת קיימ"ל אחזקת דאסור לקולא אלא אסור לחומרא ולפ"ז הכא דמי ש"מ ים יד לנדקה אף לא כגון דאמר הרי זה לצדקה ודרן הל ובפלא ודקה כתב הרשב"ם ז"ל דאולינן לחומר כיון דספק בהקה וכ"כ הרמב"ן ז"ל בהלכותיו דק"ל כל הקיקו דאסור לחומרא ומהכי"ת מהרי סוני מפורש סיי כ"ם הזורע ולפי' דספק ממון עכ"י הרי הוא ספק ממון דאולינן בי לקולא לכתבא כו' ועוד דאפי' בפ"ק דיומא (דיש דף ט') כו' עד שלא ולפי ספיק דאמון עכ"י לא מיקרי ספק דחים ואפ"ה אמעוכ ולקולא ולפיכך מיכי מתחזר בדברי הרשב"ז ז"ל עכ"ל וע"ע מהרי דשתי הרשב"ם בתשובה סי' ל"ג ס"ק ל"ג ס"ק ד' דמעוכ ולקולא גם ע"ש מהרי"ט ואפי' דספק התם דזכו עכ"י ס"ל מטעם אחר דמשמע דאזדא הרמ"ם דספק דעכ"ם ל"ש ספק דמעוכ ולקולא ה"ל ס"ק כמ"ש הרמ"ם בפ"ק דכלי' ה"ל ס"ק ד' ויקיו דאוריי' ולקולא ע"כ ל"ש ה"ל דהוכרך הרמ"ם ס"מ אמ"ש לעיל מזה ג"ל מ"ש בפ"ק דמעוכ ולקולא כמ"ש הר"ן ס"ק ל"ו ותבין דאם נכי הפקר אין ספק דה"ל לקולא ע"כ מ"ש בתשובה ר"ל בלילה סי"ט מכ"ש הר"ן ס"ק ל"ו ותבין דאם נכי הפקר אין ספק דה"ל לקולא ע"כ מ"ש בתשובה הרשב"ז ז

רסב א ואפילו מלמד שמלו בשמים כגון מולה ושאר
דברים שמבשמין לקטן: ב עבר ומל
כו' אפילו תוך ח' כהילכו פ"ק דשבת (דף יט ע"ב) והרמ"ה כתב לפלוגי דלעיל
דעדיף תוך ח' שאפילו כיום ואפילו עבר ל מהכל בלילה שעבר ח' לומר כן
בדמוקדם לכהילכו בשבחוק פ"ק דשבת (דף יט ע"ב) נכון הוא דקאמר
התם ר"ש כר' שמעון בשבת ר' עקיבא רבו מחמיר כו' עד ואפי' ר' עקיבא
מלמד בשבתו כשר מתני' מהי שבתות כו' פ"ב דשבת (דף יט ע"ב) גם מ"ש מהרש"ל
והב"ח והפרישה דכשמל בלילה כדי שיבא כשר וגם מ"ש הרמ"ה פרק ר' אליעזר
דמילה בשם ר"ת דכשמול הקרוב לשבת ולא לחטיף שם כדרך שמלין עליהן
קדם שבת דהתם דמוכח דלא יכלו למולן בשבת מגזירת דלמא אתי למיתב שבת
ליתה ליה מע"ש (ויש לדחוק) והרמ"ה שכתב שם כדרך שמלין עליהן קדם שבת
מיקאמר פר"ח דמילה דקל קל ולא דחיישי' דקלקפומל של שבת בע"ש דלא
כיתבה שבת לדחות מילה דר"ת לחטיף ממכו דשם כדרכן הוא בתר שבת
לחזור ולא רחיש ליה לפעמים ולא דמי לדפסי דלא נח נפשיה כיתבה שבת
לחזור ולא על מנת למילה ממש ולא על השפת שם כדרך לכל בשעת
כיומל בלילה לא יכוין לשם מילה כלל כ"כ התם דמדקתני שבת שלאחר
לפי' עבר פסחו (שם ע"ב) ולא קתני שלאחר הרגל שבת לכך ס"ל דעבר
שעבר בהרגל ס"ל דיש לחלק משבת שם מילי ע"ש ועי' ס"ק ו') גם
מ"ש הרמב"ם פ"ג מ"ח ומיהו אין נראה כן עומר מכוונו לקנד בלילי
שבת עבר כגון בשוגג וכן בשבת וכן בלילה כשר לקנד עומר ולפי
קדרוהו כיום כשר עכ"ל ביום ממש כלומר בשוגג ולא במזיד כלומר
דלחי שבת בקר כיום שלא במכוונו בשוגג ור"ל דלא חיישי' שהם בקיאין ביום
כשר ס"ל לחי שבת מבעוד יום לחדיה בכולה סוגיא ופ"ק. ולפ"ז
דיבא כרמה מתיר ט"ס דכן ביומו בלילה וכן ביומו כיום מוך מלח גבי
וגרידי חיור ולטחיף ממכו דם ברית וכ"ה מלח שבתה כן מצאתי
שם להקשות לתומים ולפי מ"ש קיל יותר עיקר ע"ש בדין: ג
מצטיינין לו עד ג' כרי' דמשום פצע וקולי כל שהוא מצטרף לומר
עד שיבריא כלי שלם יבא ויגיד שבכה וכ"כ בפרישה דכל שיכול שהו' מצטער'
בין ממשמש קולי בין ממשמש ל"מ אין מולפין אותו עד שיבריא עכ"ל כי
ומבואר כ"ז ופ"ז: ד כאב גדול כו' כרמה דשם ובשופ' שבשבת
בפ"ק ס"ב ס"ג ובן משמע בכ"מ וכרמ"ה שבשבת וכן: ה
מפדרונים כו' ע"ל סימן רס"ו סעיף ו': ו ב'ערלות
זה על זה ויש כ"ג בידים רס"ו: ז בין השמשות כו' ע"ל סימן
רס"ו ס"ט: ח משם כשבת כו' לפי שיש לחוש לפרוזדר שיש
לילה מיד משם: ט כובשים קשיים מאד כו' לוקח משיש משם שפיר
מאד אין לשמוך על שם למולם שכובשים ביותר בשעת שפיכת
דם לשמוך על שם למול שפיר בשבת:

רסג א שלין מלין ולא זו כלילי ס"ס רס"ו ס"ק ד':
ב שמלה לתוכה כו' כלומר שבשעה שמלה לתוכה למול את בנה
ג שבשעה כותבו כלומר שבשעה שמלה בנה כתבו ולא
כשרואה הדם דלא כתבו ולא מחקו ד שיש להטיף ואז ולין
כשרואין על המילה שלא ירדה כראוי ולא יכוין בשעת מילה שלא
שם קיים ולפי שלילה כשרואה היה דומה שבשעת מילה לא היה כוונה
כראוי לכן ולקרוב לזה. שם שלילה בשופ' ע"כ וע"ל סי' רס"ו ס"ק ז':
ולא

מלו כרית דין מלין לותו כעל כרחו זאין מושכין חייב למול
לת בכה (טור) משכ"ה שאינו יודע למול ויש כאן מוהל אחר
רוצה למול בחנם רק כשכר יש לב"ד לנעור כמוהל זה כי אין
זה דרכן של זרע אברהם ואדרבה מוסלים מהדרין אחריו
למול ואם עומד כמרדו ואין יד החים מפנת לתת לו שכרו
הוי כמי שאין לו אב ב"ד חייבים למולו ונכון כ"ד כופין לותו
מלאכת שלין לאחר שימול:

רסב זמן מילה לבריא לחולה ולאנדרוגינוס
ובן ג' טעיפים

א אין מלין עד שתנץ החמה ביום השמיני ללידתו כו' ממעכ"פ
(ומפעלה עמוד השחר יכה)
וכל היום כשר למילה אלא שורין מקדימין למצות
ומלין מיד בבקר ואפילו מילה שלא בזמנה אינה אלא
ביום:
ג עבר ומל כלילה צריך לחזור ולהטיף ממנו דם
כרית מלו תוך ח' וביום יכה ועיין לק"ט דם ד':
ב חולה אין מלין אותו עד שיבריא ומ' ח' ימים לו מעת
לעת שיתרפא מחליו שבעה ימים מעת לעת ואז מלין
אותו בד"א שחלצתו חמה וביצא בו שהוא חולי שבבל
הגוף אבל אם חל בהאחד מאיבריו בין שכאבו לו עיניו
כאב מועט והיצא בזה ג מתינים לו עד שיבריא
ולאחר שיבריא מלין אותו מיד:
(מלכלכלנו עיניו ד כלך נדול מזי כחולי שבכל הגוף)
ג אנדרוגינוס ומי שיש לו ב' שתי ערלות ויוצ' דופן
נימולים לשמונה:
ד נולד ו' בין השמשות מונים לו מהלילה ונימול לש'
שהוא ספק שמיני ואם הוציא ראשו חוץ לפרוזדר
מבעוד יום או ששמעו אותו בובה אפי' נולד אחר בנת
ימים מונים לו ח' ימים מיום שיצא ראשו או מיום ששמעו
אור בובה:
ה מפדרונים יום ל' סימן רס"ו סעיף ו':
ו בין השמשות סימן רס"ו סעיף ו':
ז מפני שחוק כתב ב"ח דלא חיישי' לפרוזדר כיון דקי"ל
לילה מיד משם:
ח כובשים קשיים מאד כלומר שחוק משיש משם קשיים
מאד אין לשמוך על שם למולם שכובשים ביותר בשעת שפיכת
דם לשמוך על שם למול שפיר בשבת:

רסג א שלין מלין ולא זו כלילי ס"ס רס"ו ס"ק ד':
ב שמלה לתוכה כו' כלומר שבשעה שמלה לתוכה למול את בנה
ג שבשעה כותבו כלומר שבשעה שמלה בנה כתבו ולא
כשרואה הדם דלא כתבו ולא מחקו ד שיש להטיף ואז ולין
כשרואין על המילה שלא ירדה כראוי ולא יכוין בשעת מילה שלא
שם קיים ולפי שלילה כשרואה היה דומה שבשעת מילה לא היה כוונה
כראוי לכן ולקרוב לזה. שם שלילה בשופ' ע"כ וע"ל סי' רס"ו ס"ק ז':
ולא נראו ג' כובשים בינונים יש לכמוך עליהם שהוא ל' לה אפי' הוא למחר שבת אבל אם שהוא כאם לפי השיהרינרא
להם שהיה יום בהוצאת הראש אין להם אלא מה שעיניהם רואות ויהא נימול לה' אפי' אם יארע בשבת: ז אין
ד ברזה תלוי בתפלה אם התפלל מבעוד יום לא להקל ולא להחמיר:

רסד ילד שהוא ארום או ירוק ומי שבניו מתים מהמרת מילתו הכעיפים

א קטן שהוא ירוק סימן שלא נפל בו דמו ואין מל אותו עד שיפול בו דמו ויחזור מראהו כמראה שאר הקטנים וכן
אם נמצא ארום ס מן שלא נבלע דמו באיבריו אלא בין עור לבשר ואין מלין אותו עד שיבלע בו דמו וצריך
ליזהר מאד באלו והרבריט ב שאין מלין ולד שיש בו חשש חולי דסכנת נפשות דוחה את הכל שאפשר לו למול
לאחר זמן ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם: ב אשה ג שמלה בנה ראשון ומת מחמת מילה
ג שבשילה בחו ומלה גם שני ומת מחמת מילה הרי הוחזקה שבניה מתים מחמת מילה לא שנא מבעל אחד
או משנים ולא תמול השלישי ולא תטחין לו עד שיגדל ויתחזק כהוה ה' אם איש אחד כל בנו ראשון ושני ומתו לנוף ס"ק
מחמת מילה לא ימול השלישי בין שהו ולו מאש אחת בין משתי (רס"ק) (יום מולקין וסכירת לטו בלא ס יד כיום דק
כלפה ונרחה לספק נפשות להקל): ג ה' האם אשה מלה בנה ומת מחמת מילה ונם אחותה מלה בנה ומת
מחמת מילה גם שאר האחיות לא ימולו בניהם אלא ימתינו עד שיגדלו ויתחזק כחם: ד נולד כשהוא מהול
ומיהו

ז צריך להטיף ממנו דם ברית

זמיהו בנחת וצריכה מילתא למיבדקא יפה יפה בידים
ובמראית עינים ס ולא בפרולא דלא לעייך ליה ורואים
ונזהרים היאך מלין אותו וממתינין לו הרב ואין חוששין
ליום שני שלא יביאוהו לידי סכנה.

ה תינוק שמת ו קודם שיגיע להיות בן חמלין אותו
על קברו בצור או בקנה ואין מברכין על המילה
ג"י רוקח סי' אבל משימים לו שם לזכר שירחמוהו מן השמים ויחיה
בתחיית המתים:

סנה ז °ואין עושין כן אפילו כיון שמי שלא נלוית לאסור
לקבור כיון שנתלים לאפילו לטלטלו לאסור ס ולאסור
סנה"מ °למול עכו"ם שלא לעשות גזות אפילו כאחו:
(וקנם"פ
ב' ס"ם רמ"ו
ב סם ר' יהושע

רסף מי ראוי למול ובמה מלין וכיצד מלין ובו ו' ס

א הבא כשרים למול אפילו עבד אשה וקטן וערל
ישראל ס שמתו אחין מחמת מילה ואם ישראל
סמ"ק והג"מ גדול שיודע למול קודם לכלם (°ולא לחשוב לא תמול כ
וכן מוכנין לשחוט לחר לים) אבל עכו"ם אפי' הוא מחול לא
רמב"ם ימיל כלל °ואם מל אין צריך לחזור ולמול פעם שניה:

טור בש"ס ב סנה ג °ולא לחייבים לחזור ולהטיף ממנו לס פריעה וכן
ד"מ זכאי עיקר °מומר לכל התורה לחלל שבות מומר לעבודת ד
מסתם וכו' ב ליכו כעכו"ם כ"ש בס"ם ס"ב דשם ובכו"כ זה סר' מנחם ו"ס וכ"ש ב
לא כרשב ס) °תימוק שמוסרכו למולו תוך ח' מפני הסכנה ס לוקחלוק
רשב"ם כין ישראל לעכו"ם לכל תוך ח' לא מקרי מיל' ו מיהו אם נשתרו
ניכין שמעכבין המילה לו שמל ולא פרע יבמור ישראל המילה
מל"מ לו לאחר ח' תרפח °ים לאדם לחזור ולהדר לאחר מיהל
ב"ב פ"ב וכעל כרית היותר טוב ובדיק °ואם נתנו לאחר לאסור לחזור
סנה כן מיהו אם חזר כו שני חזרים ז ואין °מועיל כזה קטול קטין
ג"ז ב"ב לכל אם כשבא לו כוכין לותו מיקייס (תזלר"פ שם) ואם
°נתנו לאחר לא היה כעיר ואחר היום סבור שלא יהיה שם
בזמן המילה ושלא לאחר לאחר וכאותן כך כת הראשון ימהלנו
הראשון ודלמי לא חזר מן הראשון °אפשר לוכה יכולה ליתן
לאחר למול ס דהרי לוכה מייכת במנוה למול לת כמה:

ב בכל מלין אפילו בצור ובולכוית ובכל דבר הכורת
חוץ מבקרומית של קנה לפי שקסמים נתנים בתוכה
ויבא לידי כרתת שפכה ומצוה מן המובחר למול בברזל
בין בסכין בין במספרים ונהגו למול בסכין:

ג כיצד מלין חותכין את העלה כל העור החופר
העטרה עד שתתגלה העטרה ואחר כך פורעין את
הקרום חרך שלמטה מהעור בצפורן ומחזירו לאחר ולכאן
עד שיראה בשר העטרה ואחר כך מוצצין המילה עד
שיצא הדם מהמקומות הלהוקים בדי שלא יבא לידי
סכנה וכל מוהל שאינו מוצץ מעבירין אותו ואח שמצץ
נותן עליה אספלנית או רשיה או אבק סמי העוצרי הדם:
ר' יהודה סנה °ויש מסר שם יש לאספלנית שם שיפשפנו לתוך
בתוי ס' ולא לפנים שלא לבכך כמכה ויבא לידי סכנה.

ד מל ולא פרע כאלו לא מל.

ה יש ציצים המעכבים המילה ויש שאינם מעכבי אות
כיצד אם נשאר מהעור עור החופה את רוב גובהה
של עטרה ט אפילו במקום אחד זהו המעכב את המילה
ובאלו לא נימול ואם לא נשאר ממנו אלא מעט ואינו
הופה רוב גובהה של עטרה אינו מעכב המילה ומ"מ

זה ולא כפרולא כו' לאכליף קלי' סים שכולל מהול כולקין לוקו שם
לא כמנח עלה כגוים שאר שם יתר ועל זה אמר שפתי כהן
סים שכחת בולים כמרלין ע"י ולא כפרול נם עו' מם"ב ורוקין
סימך מלין כו' פריסה: ו קודם ס ניע כו' כלומר קודם שכמול וה"ם
הניע לבן ח' אלא שלא כמול כמיין מחמת לים ס"ב: ז ואין
עוזין כו' כבר כתבו המאחר כח ס' תקכ"ו פ"ו: ח ואסור למול
לעכו"ם כו' לכלורה מעמע מרבני הר"ב דשוה לימור מילה כעכו"ם
כגוים פה וכן מעמע בכ"מ ס"ם רם"ן ונ"כ כעכו"ם להרי"ט טעם דכיון
כוונתו לגיירו לאם כשיר תרפתו מעכו ולהסתיעו בתוס' ברי' קודם עכ"ל
מכל מי שפשר לומר כן דכם ס"ב דע"ו כפוגים דעוכדיהן ומעלין (דף
כ"ו ע"ב) נרסיכן ת"ר ישרחל מל מעכו"ם לשום גר לאחוקי לשום עוכדא
דלא ומירי' תולעת"ם לו כיצרלתו דלא לאסור לרפלוחו כחכם דהא
מעלין לא מעלין ולא מוריליו וכ"כ פתים"ם דטעע"ג דאסו לרפלוחן
מכל כשכר שרי וכ"כ הרמב"ם סוף פ"י מילה ול עכו"ם שנייר לחתיך
ערלת שפני מכם לו שמין מכולר כו לאסור לי' שחיל לחתיך לוקו שהעכו"ם
לין מעלין לוקן מיד מיהה ולא מוריליו לוקו לעעלי שכעבד מכוש
כרפוקה זו שרי לא כתכוון לעכוש עכ"ל הרי לא אסור אלא רפוקי
הא לאו שכי ליכא לאיכוחי מכוש מילה ושרי לחפילו אלא לשם גירי כנון
כשכר וכ"ב וכ"כ המאחר ושל"כ והעטו נוחים לקטן ס"ם ס"ם וכן
מעמע כר' יהושע נוחי אלא כתב דין זה כנ"ב מ"כ דיכי מילה דק
כלחיב ל"ת כתכו נכי דיכי דהעכו"ם לא מעלין ולא מוריליו ומאחר
לרפלוחן ול"ב כ"ל מ"ב דר"ב כאן בחחם שאחור לעכו"ם אלא לשם
נירות דייכו מעשה עכשו שמוך לאקטן ס"ם מ"ם אבל הרי הע"ו
מ"ם לייחב כן שהרי בחירוש כתב הטעם משו אלא להחתיעו בחוק הרי'
קלם וזה לייכו כמו שכתבתי:

רסף א שמתו אחין כו' אבל מתכוין להפר ברית לא:

ב וכן כוחנין כו' לא ידעינן אלי קאמר דהא נם
להחכוין ישרחל גדול קודם לכהן אם כוחנין לקדר אחר ס"ם ואם
ידעינן לומר דאפילו הכי ס"ב ישרחל גדול אין כותנין לאחה לעכו"ם למול
וכוחנין להדר אחר גדול מאחה דאחה כיכר למול ובא"ב הכ"ח
שזהו דע' הסמ"ק והנמ"ר דאפי' ידעינן שאין ס"ם אין לחן לאחה אלא ס"כ
לא צריך כוה לומר וכן כוחנין לדחר מיכא ס"ם ואין מכחב ואם
ס"ק ס"ק נ' ועוד אפילו בהנו כך ס"ב אחה אומר ס"ם ידעינן למול
וכ"ע: ג ולא כו' וכבי' כתב נאם שהברית שלו אינה מועלת לוה ע"ב:

ד דיכו כעכו"ם כלומר לעכין מילה דיכו כעכו"ם לגבי לאחר לכהן
מומר לעבירה לא כו' כעכו"ם דמומר לכהן אחר לא מיקרי לכל
סחורה כולה כללעיל ס"ב ולקמן: ה אין מילוך כו' כלומר ואפילו
עכו"ם יכול למולו תוך ח': ו מיכו אם כשהרו ניכי כו' דאם
כשהרו ניכי כו' ריך ניעבי כהכלכתו דהייכו ליטול שכיכין לו לפרוע לכל
סיכא דלא כשא כלעיל ס"ב ריך להטיף דם ברית למיל לתוך ח' לאף אם עבר
ישרח לא מקיים מ"ל לכל לכל אין ר"ל דאם לא כשהרו נכון כו' לא כפי'
להטיף דהא תוך ח' לא מקרי ח' לה ונם לעב לא"ר ס"ם ר"ב כעלמיתי
דברך להטיף אם כתול תוך ח' ונדע דהרי נם בכתול ע' עכו"ם קיימין
הכ' וכתי עכו"ם אף להר"ב ריך להטיף אף ודאי לא כא לוה ע"ב להטיף
ודוק: ז ואין מוציל כוה ס"ק לקכין דבריס כעלמא כוה הקושא
הרא"ם ונאפשר דהרא"ם לא קאמר אלא דהכ"ל לא יבלו לכופו אבל מ"מ
מודה לבר"ע דאית ליה אם עשו אחרית ישרחל לא יעשו כול ולא יהרכו כוה
ומוקי לקרותו דשב ואל"ג דכתב שם הול ואל"ג דכתב מהר"ם בתחוב"ם
לילך אחר המהכר לא כ"ל כו' אייכו אלא הוי קכין מעשו מכהב כאו שעשו
כאחרכי לעניל עשו מהר"ם דם ל"ל דאחב מהכר הוי קכין ולא יוכל לאחור
כו לומ"ל דאחיתיה לקכין אבל מן ס"ם לחר"ם שאסור לאחור כו לכתחלה
וכן אשמעי לאחוכו כתחוב עב"ל ל"ע: ח דהרי ליכא ס"ב כאחר
למול אף ככם כלעיל ס"ב ס"ם: ט אפילו כאקום אחד כו'
הוא כבל אחרי שם ס"ב וכ"ב האחר לקטן ס"ם ס"ב ואיכו אכון יפה
ב"ל דם לא אפילו כאקו' ס"ב ס"ם ליכא נוכח שופה כאחם אקומות ניוחר
כרחם דאפי' אפילו אחופך הוא וכך ב"ל אם כשאר אחעור עור אחופה
אפילו אח רוב נוכחה כאקום אחד ב"ל ס"ב רוב היקפו וב"ב ר"ל ל"ת
אחקיימין רוב היקפו אלא אפילו רוב נוכחה כאקום אחד עב"ל וכן סיוה

ה"ה כן כרחם ואפילו כאר הואפה אח רוב נוכחה כאחר כח"ם ר"ם אלא ואלו קן אחעבי כאר הואפה אח רוב נוכחה כאחר ע"ב ובאחר כי כאם אכם ס' אפרדי דעטרה לגבי מילה הוא הכאר כאחר כרחם הניד כולו ועיקר אחוחו לגבוח כל

בעטרה עם הקוף שמוכר שמוע עיקר לויה נה הרי נמוכי ע"כ וכ"כ הר"ן
שמנפח רוכב קיפוד שם"ג דלכ"ה רוב נוכחים ורוב נוכחים כמי שם"ג
דלכ"ה רוב היקפה וכרשם שכתן שהכיני קופח רוב נוכח דשם קניד
במקום שקר לו שכתבו לו נכתן ממנו שופח רוב היקפו על חוט שמוח
עיקר העטרה מעפ"י שלא יכסה רוב נוכ"ד שם קניד הרי הוא עליל כעוף
שהיה וצריך למולו פכיה ע"כ ומכ"ש לן ל"ש וכ"כ הב"ח: י שם הוא
נמול ושם הוא נכתב ע"ל סי' רס"ו ס"ב: יא צריך לתקן רבוי הכתר
כו' משמע לכאורה לכיכו דמקוכו וחוקך משום רבוי הכתר שכל
מדברי הרמב"ם פ"ג מה' מילה הלכה שם"ב לתקוך כלום כיון שכרית כמול
בעת היקפו שלא שים לתקנו דהייכו לטרוח עם הקטן ולדקוק העור
לשחורין ולקטור חוטם מביה שניד שלמעלה מן העטרה שם לשפר
שמשמור שם ולא תחזור למטה ושם שלשפר בדרך זה ס"ב לתקוך כלום
וכ"ם בשם סי' רס"ד וכ"פ שכ"ת: יב הוא ל וכימול משם ס"כאנן
כלומר ול"ל לתיל שפיק ס"ל דצריך שיהא רוב העטרה מגולה משום
דהשם עדיין לא כימול כהלכתו שכל הכתר שכתר מחול כהלכתו אין כחוב
שלא יהיו לא שים כי שלם מחול כל עיקר לף כשמתקשה לא שים קרקף שרל
רק מדרככן וכוא"ל וכרשם מחול רק כרשם העטרה ולמטה קנת כרשם
מחול קרכן כ"ש. וכ"כ בשם סי' רס"ד וכתב הכ"ת שיהיו היכה מגולה
מחול שכל לא יגערי שהעור חופה העטרה רוב נוכח לו רוב היקפה
שלא יהיו כתר לשוני ממכו שם כריתו ג"כ לדידהו כגון שמשמ"כ לקשמתקש
שיהיו כרשם שלא מקול קנתו שעדיין חופה רוב נוכח העטרה לו רוב
היקפה צריך לשהות ולחתוך כל הכתר מכף ואחכף עד שיגיע כרשם כימול
לגערי בשמקיפי ולפ"ז לחהוקבלום שלא כשכמולו תחלה כהלכתו אבל
וה שלא כימול כלל דיכו כחיכוך שכתול וים מכון הקופי שלא רוב נוכחה
של העטרה לשעבכין שלא שמילה דבר לי וה שכולל כך כיון שם בקשכה
העולה בשעת המילה ונבייכין חופי רוב נוכח דום וזה לא כקשך עזרו
בשום פעם כהלכתו וכ"כ בשם מכם שפרדי כרשם שהקשיך ופר שכתב
שכדיקת הקטן לא כאמר שלא לגבי המשוער כל וכמולו כל שכימולו תחלה
כהלכתן שלא כל לכל הפחות צריך שתהא העטרה מגולה לף שלא בשעת
הקיפוי כי הרי שהתיר לגבי שלא כימול שלא כהלכה צריך להמתין עד
שתהא העטרה מגולה שלא בשעת הקטן וכך כורתי בלכתי
למשמ"ש ע"כ ולי לגבי הקב"ה שם כ"ש לגבי כיון שלא שמיל שמתני
דלכן צריך שיעכבין את המילה ר"ל שלא יכיכ כשם ר' ירמיה לאחר שקופח
רוב נוכח של עטרה כן ר' שכי כשם ר' שמואל שאחר נוקי לאחיו כשעת
שמקק"ש ע"כ שלא דבלא כימול כהלכתו כמי שאחר שמואל בוקיש לאחיו
כשעת שמקק"ש וכ"כ.

דשה א כין שתיכת המילה כו' משום דים פוסקים לברך קודם המילה משום דכל עכות כולן שברך
עליהן עובר לעשייתן פוסקים לברך לאחר המילה לשאר שלא שמול
ולא ימול וכיו ברכה לבטלה לכתך שברכי לאחר המילה קודם לפריעה
ומקיים שם ר' עובר לעשייתן דשל ולא פרע כשלו לא של ולשאר שלא
לא תיישכין כיון דכבר של מיהו שם צריך קודם שתיכת המילה לו לאחר
שתיישכ יכא בדיעבד ואין לשוור ולברך: ב להכיכו כו' שתב בכ"מ כשם הרשב"ץ כשם מפי אוחלין שעשין שברך לאחר לפכים בשריתו של
שהרחם לכיכו שכ"ל וברשם דשם"ש שאברכי"ג כ"ש על המילה: ג כשם שפכיכם לבריתכן ובכ"ג כשור ורשב"ם ושאר פוסקים שכל שם"ם
ושאין לו שיעור כשם שפכיכם לבריתכן יכיכם לתיכת ומוקף ועיכוב וכן כוכו בשלבי דרשם שכתבו עדיף לבי שלפעמים אין הפה שם לו
שאין לו שם כ"ש לומר בלשון נוכח שלא בלשון כשאר כשם שפכיכם כו' שלבך לא כלנו ובא כרשם לשפיל שלא לבריים כשם שפכיכם שמוהל דכשם
שכיכם כמי שם"ד כרשם שיעור שלא שקיל"ג ע"ש שמוהלי שם שאין שכך שלא ע"ש ושמוהלי שם שאין שכיכם
לבריתכן כמ"ש לשפעה כשכיכם שכ"ל: ד שלא שפעם כו' משמע שפיכו שיכו שוהל שלו שכיכו ושכתב הכ"ת ושמכיכו שמוהל שכך לשולם
ושיכו יפר בעיכי לשפעים כוא ע"ה ולא כי שפיכו שכין שלא שלנו ושפרש תיבות ע"כ שירש לבריך כרשם ז"ל שלא"ש שפעם בשעת
שפכיכם ע"כ: ה ומשמע כוא שמכתב קשוכי שוא שפרי גם שכלבו כתב כשם ע"ג ושכשיו שכנו לשיות שמוהל שכך כשם ושלא"ש כו' ושמוהל קיים שת
כילד כו': ו ושמוהל כו' שפר קרם ירוד שכתן ושוך בשפרו שם ושלפיו שת כלות בריתו קדם על כן כשכר ושלא"ש שלא מי שלקנו שוכו שם לשפיל
ירידות שפרו שעשת שלעכבו שלא שפר שם בשבריתו כאו כשרת שכריתו. כן כוא כשם ושור ושאר פוסקים. ועיין בי"ד סי' רכ"ה וכ"כ כשם פוסקים
ועיין כשם שכיכו ג"כ בשי' ברכת המילה ובשכשניק וכ"ל שם"ב בשכר זשלא שכתב כו' שוא שלא שקיד בשלי"ק שכלי וכשרי כוזן
דלא כמו שכקוד בכל כשלאות כלאות שכב"ם שוא שחילק שכלי שוא"ק כשם הרשב"ם שכתב שוא"ל שלא שפיל שכלי ושלא שכיכו ושלא שכיכו
בשכר ושלא שכיכו גם לא שייך ל"שוא שלא ל"שלא שכתב שלא שלי כא"ש וכן שוכח בשכוכה כשם הרשב"ם שכתב שוא"ל שלא שלא"ש שלא שכיכו שוא לשילו
ירידות שלי שכיכו ש שלא כו' וכן בשלבות גדולות לף כ"ל ש"ל נרים ש"כ בשכר זשלא של מי יהא שלקנו לשיל ירידות. שלי כו שלא"ש כו' ושלא"ש דשלן לא
נרים כ"ש וכלא שלי כן ש"ש בשלא שכיכו ש שוא לשיל ל"שכן לשוכא לשקוב ש"ש וגם לשוא שלי לשמוה ש"ש שוא לשמן לשלי כו' ל"ל כשלי
שכן כוא כוסא שכרכות וכשלות שכשה שקומות: ו וכוא"ש כשלי"ש כו' ל"שי שלא שלי שלא"ל שלא שלי שלא"ש שלא שלי כשלי"ש שלא שלי
ש"ל כוא ל"שלי וגלא וגקרא שמו כו' עד סוף כשלוק' וכשלי"ש לשמיך שי כוא"ל וכוא"ש בכל שיעם שלי"ן בלשון לשלי"ו וגלא
שכב' כתב כש"שלי"ש וכלבו וכ"ל"ש כשלי"ן לשיכוך שב שו שלי"ן לו שב וגם כוא"ש שלא"ש ש"ם שבל. שלו כוא"ן לשלי"ש שלי"ן לשלי"ו וגלא

קיים

(ס"ומ"א, שם כוא כחול לכתחלה יעול כל הניכי הגדולים טור
לף שלי"ן מעכבים)

ו קטן שבשרו לך ומדולדל או שהוא בעל בשר הרב' עד שנראה כאן אינו מהול רואים אם בעת שמתקש' נראה מהול אין צריך למול פעם שנית ומכל מקום משום מראית העין יש צריך לתקן ריבוי הבשר שמבאן ומבאן ואם אינו נראה נימול בעת הקישוי צריך לחתוך כל הבשר המדולדל עד שיהא נראה כנימול בשעת קישויו:
הגה ס"ומ"א ואינו צריך שיהא נראה כעת קישוי רוב העטרה ת"ה סי' רס"ד
יב הוחיל ונימול פעם אחת כהגן אפי' אינו נראה רק מעט העטרה אין צריך למולו פעם שנית ומכל מקום שם לפסר יתקן עי' שימסוך העור וידחקנה לתחוריה יקטרנה שם עד שתעמוד ולא תחזור למטה:

דשה סדר ברכת המילה והודין מילה ביום התעניות ובו ל"ד סעיפים:

א המל מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה
ואבי הבן מברך ס"בין יחתיכת הערלה לפריעה רס"ס וטור
אקב"ו ג להכניסו בבריתו של אברהם אבינו:
הגה ושם אין לוכי הכן לגבי מילה ס"ם מי שתומר שלשם רמב"ם כשם
שת מברך ברכ"ז להכי הכי דין מצוות למול ס"ומוהגין שמי טור (וכשם
שתופס הנער מברך ברכ"ז וכן שם שלש כאן ואין יודע רלשון ד' וכ"ם
לברך (כ"ו ומהודר) שלש ושמוהל כשמברכי' נריכי' לעמוד מי"ב שמ"ק
(טור וכ"ו כשם כם וכ"ש לף כרשם) שלכל תופס הנער כשמברך מרד"ו כלבו
כיוסף ומברך ס"ם לומרי שכל שעם שלשם לגבי המילה (כ"ו ומהודר
יעמדו שם ויעמוד שעם כברית וכן נוסגין שלכד שתופס ותכ"ש)
הנער שלוף יוסב:
ואם הוי אחרים עומדים שם אומרי' ג כשם שהכנסתו
לברית כן תכניסהו לתורה ולחופה ולמעשים טובי ואבי
הבן או המוהל ד אומר שעם מברך על הכוס בורא
פרי הגפן ס"ויש נוהגין ליטול הדם בידו ומברך עליו כ"ש בורן פ'
ולהריח ה ואומר ברוך אתה י"י אלהינו מלך העולם אשר (כ"ו ס"ם
קדשנו בקדושיו מבטן וכו' ו ונוהגין שכשמגיע לבדמיך חיי לקט' וכ"ם
גותן מהיין באצבעו בפי התינוק: (ס"וכשמוהל מברך בתכיה)
כרכה זו ונותן שלשה טיפות יין שפיכרך כנקיות) כלבו ולכבול
אם שלכרכם

שו"ת כ"כ (ור"ן וסנה' בס' רס"ו ור' סמקה)

ב אם אבי הבן הוא מוהל בעצמו מברך למול את הבן לדעת הרמב"ם (רפ"ג מה' מ"ל) (°יש מוקין וכן מיהנין שלא לחלק מיהו אם כרך למולו מברך כרכת להכניסו לחוך יבל: (כ"מ בשם מ"י)

ל' רמב"ם סס ג סס ל' סס דין ו'

ג °גר שמל קודם שנתגייר ז וקטן ח שנולד בשהוא מהול בשמטיפין ממנו דם ברית אינם צריכי ברכה °וכן אנדרוגינוס אין מברכין על מילתו מפני שאינו נבר ודאי:

טור בס' תצ' לגמרי מהרי"ל כ"ם סנה לבודא

ד °ממיר בישראל הוא ומברכים עליו ברכת מילה ער כורת הברית ט אבל אין אמבקשין עליו רחמים:

ה °לכל בשחוזרין על מיתי המעכבי המיל כריך לחזר °ולכרך כל ברכות לכל אין לומר קיים לת מילך סזה וכו'

סמ"ג ל' סס טור בס' כ"ס וע"ש כן בשלה כי שמ"ג ס"ס

(יש ומפרשים °בשעת מילתו סהוא ממזר)

°ביום הכפורים ובד צומות לא יברך על הכוס מיהו בג' צומות °מהם שהיולדת אינה מתענה יכול לברך על הכוס ותשעום ממנו היולדת אם היא שומעת הברכה ומיכוונת שלא להפסיק בדברים בין שמיעת הברכה לשתיית הכוס אבל ביום הכפורים וט באב שאיהיולד יכולה לשתות אין מברכין על הכוס ובט באב אפי נמי לא מיתינן יג משעמ דאין מברכין על השבח בשעצאי שבת שחל בו ט באב:

תוס' בכל סנה מעירי' ופר' דיום (ועוד פרק שני) סנהדרין כלנו

°יום שלומרים מברכים לכוס בכל תעניות ומותרים שברכה לית ימקת קטנים יג וכן פסק בטור לורת חיים סימן תקנ"ט וכן מהגין וכיום בפורים מיהגין ליתן לתוך סנהדרין כמו שמת כאר כ"ח סימן תרכ"ח °יום שלומרים לתוך כלה תעמית יונאים בזה לכל לין מהגין כן יד הלה פסקה סותה כשלישי תעמית:

ד"ח כלי ולא כך ירושלמי תמילה ועולה גם לשני והשני יברך ברכה אחת לשניהם ואפילו אבים מליט °הראשון יברך על תמילה ועולה גם לראשון ואפילו אין הנער לפניו בשעת הברכה בין שדעתו עליו רק שלא ישיח דעתו בנתים:

ירו' (ומר סנה °לכל לם שם כתים שו לו הלה היה דעתו על השני מתחלה נריך לברך לאחר קדם ילוד על הראשון ולחזור ולברך על מילת השני וקוקין לם שם כהנים שחין נדכי המילה לכל כהני אלא °ואפי לם שכח וברך לאחר קדם ילוד לא יחזר לחזור ולברך על המילה דברכה לא שוי הפסק כמו שנתבאר סימן כ"ח

כ"ה סס טרי' (ומבודרם) לעניין כיפוי דם °ואם שני הילדים של אחד אחד לחזר לחזור °וכן לומר קיים לת הילדים כו' יתקן כל ברכי המילה לכל °אחד בפני עצמו כגון שאר שמלניקין יעשה לכל אחד בר בפני עצמו:

סוד בס' רמ"ק נתן וכ"ם הגה"מ בס"ד ז מתוס' ורא"ש (ומנודה) ולהרמב"ם פרק ג' מה' מ"ל

°היכא דאפשר עבדינן למילה בעשרה והיכא דלא אפשר עבדינן בפחות מעשרה:

°בשהאב עצמו מוהל את בנו הוא מבר' שהחיינו ואם המוהל הוא אחר יש אומרי' שאין שם ברכ' שהחיינו ולהרמב"ם °לעולם האב מברך שהחיינו על כל מילה ומילה ונן נהגו בכל מלכו' ארץ ישרא וסוריא וסביבותיה ומלכות מצרים:

מעשה"ל סנה °וכמיהות הלו מיהגין שלא לברך שהחיינו לפי שלו כשהאב עצמו מל בנו יו לם לא שמל כמו הכבור שחייב

וכ"כ כל"מ הלכות מילה ה"ב בשם רבינו יונה ומהרי"ל בשם כמה גאונים ומהרי"ק שורש קנ"ב ומהר"ם מרוטנבורג בתשובה הובאה בהגהות מיימוני שם ובמרדכי פרק ר' ישמעאל ובהגהות אשרי שם ובתשובת מיימוני סי' ר"ס ובתשובת מהר"ם מינץ סי' ק"ג ובתשובת מהר"ם פדואה סי' ל"ב ובתשובת מהר"ם בן חביב סי' ל"ב ובתשובת מהר"ם אלשקר

גנין והצרות ומבואות שלא עירבו אבל אם שבת הכנין
בגג והצר מותר להביאו מזה לזה אפילו עירבו חצרות
עם הבתים:

ג ג אין שוחקין כמנים ולא מהמין לו חמין ואין עושין
אכפלנית לה ולא טורפין לה יין ושמן אם לא שחק
כמון מער שבת ד לועס בשיניו אם לא טרף יין ושמן
מערב שבת נותן זה לעצמו וזה לעצמו ה ואין עושין לה
חלוק אבל כורך על ידה כמרשוט ואם לא התקין מערב
שבת כורך על אצבעו ומביא דרך מלבוש אפילו מחצר
אחרת שלא עירבה:

ד מלוא את הקטן בשבת ו ואהרן נתפזרו המנים
עושין לו בשבת מפני שפנה היא לו:

(ודין רחינת התימוק קודם מילה לו לחתרים עיין כטור
סימן שלג):

ה ז שכחו ולא הביאו כנין מערב שבת אומר לעכו"ם
להביא כנין בשבת ובלבד שלא יביא אורו דרך
רשות הרבים כללו של דבר כל דבר שעשייתו בשבת
אסורה עלינו משום שבות מותר לנו ליטר לעכו"ם
לעשות אותה כדי לעשות מצוה בזמנה ודבר שעשייתו
בשבת אסורה עלינו משום מלאכ אסו לנו לומר לעכו"ם
לעשותה בשבת:

ו בל המבשירים שאין דוחין שבת גם יום טוב אין
דוחין חוץ מזה ששוחקין לה כמון ביום טוב הואיל
וראויים לקדרה וכן טורפין לה יין ושמן:

ז ח אדם שלא מל מעולם לא ימול בשבת שמא יקלקל
ונמצא מחלל שבת ט ואם כבר מל פעם אחת מותר
ז ואפילו י אם הוא אביו:

ח מי שנולד בין השמשות שהוא ספק יום ספק לילה:
מוני מן הלילה ונימול לתשיעי שהוא ספק שמיני
ואם נולד ע"ש בין השמשות אינו דוחה את השבת שאין
דוחין את השבת מספק וכן אינו דוחה יא מספק ט ואפי'
יא שני של גליות ט ואפי' לא הוציא אלא רוא שו בין
השמשות אעפי שיצא כולו בשבת אינו נימול בשבת:

ט בשיעור בין השמשות איפליגו תנאי ואמוראי בסוף
פרק רמה מדליקין וכתב בעל העיטור מספקא לן
הלכה כדברי מי הלכך אי איתילד ינוקא י משתשקע
החמה ספק הוא ער דשלים בין השמשות יב דר' יוסי
ונימול לעשרה ואי איתילד במ"ש משתשקע החמה
עבדינן לחומר יג כדרב (ועיין לעיל סי' רס"ו סעי' ה' ו')

י קטן שנולד נשהוא מהול ומי שיש לו שתי ערלות
יג ואנדרוגינוס ויוצא דופן ילוד בית שלאטבל אמו
עד שילדה יד אע"פ שנימולים לה אינם דוחים את השב'
(טומטום מנקרע ונמצא זכר מלין אותו כשאר זכרים)

יא מי שנולד בחדש השביעי טו מלין אותו בשב' אפי'
אם לא גמרו שערו וצפרניו אבל מי שנולד בחדש
השמיני אין מלין אותו בשבת אלא אם כן גמרו שערו
וצפרניו טז והוא הדין לכפק בן שבעה כספק בין שמונה שאין
מלין אותו בשבת אלא אם כן גמרו שערו וצפרניו:

הגה יש מורים דמהלכין ליה חילול וספק כן זה טו
ללה לחין מחללין עליו משכת כשאר זכרים וכן
נרחים לי עיקר.

יב ישראל שהמיר ונולד לו בן טז משרשרת יז מלין
אותו בשבת: ישרש

ג מין שוחקין כו' ולא טוד פ"כו' לפי שכל מכשירי מילה מלין אפי' לפסר
לעכו"ם עמ"ס: ד ונעשה כשיניו דכמה דלפסר לזכויי
עבדינן: ה ומין לה חלוק כו' כגון כים דמוק הוא עושין ומלבישין
דשם קניד עם דשם בעטרה וקופרי שם כדי שלא יזוד העור לכמות
מהניד: ו ומ"ש כתב זרו דמ"כו' וכתב הר"ן דשם כתבוהו
מוקן דמתני' משכיחו לנורך מהר המילה קודם המילה דעת הרמב"ן שמין
למכוש שלא משתה ומין מוקן להתמה לה מיבי משכנתך מ"ש
לחתוך את הקנדה דנקר הכי פיקוח נפש הוא דדמי לה ולא מכשירי מילה
ודעת הרא"ש והרשב"א דמ"ש כל דהוכ"ל משכנתך ש"מ דכן כרשה דעת הרי"ף
והרמב"ם ומ"מ מוכיח מיהו כשעטו כתב דקודם המילה וכ"פ הכ"מ:

ז ומפי לו שם הוא לבין ולא למריחין הוי פסיק רישי דכיון
לשם עיקר כהרמב"ם דדוקא ט שכי גלויות דכן נ"ב דעת הסמ"ג עשין
כ"פ דף קטו ו והכלבו סי"ג וכן כרשה דעת הכרתכותרם שפי' שם
של ר"ם דקדוקא הוא דכן וכתב הרמב"ם ומיישבתו שם דף כ"ה כל שאר כרתים
שאיכם דומי שבת דומין אף ט שכי גלויות: ט ומפי' לפ הוכיח ז"ל
דשמו כן וכתב בסמ"ק סי' קכז ומריך לדקד' בשם מקום כעדב שם אף הוכיח
דשמו חוץ לפרוזדור בעדב שבת אין מלין חוקו בשבת כי שם נעדב
שם ומריך לשמול לכסים ומפ אין ילדעתיים ליה אף המחבר ע"ב וכ"כ
הכלבו סי"ג: י ומשמקיק בשם ב"ם ונמול לעשרה סייכו בי'
ג': יא דר' יעקב דסייכו בהרף עין ממוך ללילה ממש וכבר כתבתי
בשם רש"ב סעי' ף ודמשכר פו ג כוכבי כיכוכי ליכה הוא ובשכוב מהר"מ
אלשקר סי' כ"ו שמלף מיכוך בגולד ע"ם לאחר שקיעת החמה קודם שכלו ג'
כוכבים ביכוכי שם כיכול יום דשמן כדעת הרוף ודרמב"ם ורשב"ם ז"ל
דלכך כתן בשמשות פרי אכף לאחר שקיעת החמה מעלה ג' מין שם כמול
בע"ש כדעת ר"ת ז"ל שכתבתי שקיעות שכתבו הפוסקים כאן ומין כתן משמשות מקדיל
שלא מפוך שקיעת לאחר שכתבתי החמה כעובי שלא קודם לכן
יום נעזר הוא וכן דעת הרמב"ן בספר תורת האדם ודעמ"ג ודר"ן כ"ע ש"מ
שמריך לכתי שיקה הנלוכי והפוסקים וכתבו לזר דכריהם ומפיק שם
בלשון המילה דמשמע דמשיכן יכול לומר מוקן עד ג' ועיין: יב כדרכם
דלפסר בע"ש שכח מלילין דף ל"ד ע"ש דכל שכשבי זרח נמי כין השמשות
הוא והוא מהלך ג' מילין קודם שלילה (ולשון הרב יוסף לאחר שקיעת היום
הוא) והלכך כמול לע"ש בשבת: יג מעשה שכ מולין לפ וכלשון
ס"ם כ"ם ג': יד מלין לתן דכן קי מפ הוא: טו שם לתן
מחללין עליו שבת בשביל ר' יהודה ל"ל ולי כרמ"ן ולפי' דעת הרי"ף כדעת
הרמ"ם וכתבתי בסוד ואין מלין מוקן מ"ש דכתב לתן מחללין עליו כי היכי
דתן פיקוח נפש דוקא שבת אחתר לשם נאזרו ונפרכי תן מחללין
עליו שבת שלא מוקלין לוקן מ"ש (תן זה הוא הרי הוא תן קי מפ
ולפי כן ה"ה הרי הוא כמחתך כשר בשלמא כרמ"ת כטור) ומה תן
ס"ך לשפר מילה והא דמוקי לה בשם מכשירי ושלא כדר' יוסי
קייכו משום דלעכין מילה מיקרי שם ש"מ וכל הפוסקים לשון מוקן שלא
מילה לעכין פשק הלכ' והא דלא כתבו דמחללין לוקן מ"ש שפשם
שלא מחללין עליו שבת כתבתי ייכו דמין מחללין עליו הגל מ"ש
ועד"ר וכ"ת. טז מיסרלי כו' לפי פרשה לפניו כשני מוסרת כמי
מלין כשבת כן הכולד מהם שהרי שם חייב בכל המצות ויש לומר דכתב
הכיטור שפשר ללא לשפוקי מוסרת שלא לשפוקי עכו"ם עכ"ל כדק הכית
ומ"מ ק"ת. ולי לא מסתבר הכי ונם מדתני' הכ"ם ומין אכן מחזיקים
לוקן ס"ל להרבה ר"פ כיון שלמן שהרי לשפוקי עכו"ם הטור מסתבר דהוי ס"ל
לשפוקי כיון דהכי מוסר בחמי שהרי לא הכל כשלמן מוסרת אסור וכ"ע:

יז מלין לוקן כו' כתב בשם הרשב"ן ז"ל דאי נמי מלין בשבת
וכן הוא בשהרי"ל: כתב עוד בשם הרשב"ן ז"ל דאי נמי מלין בשבת
בשם הרמב"ם הקדמים כל ומין שלא יהרגו מוסר על הרבים ולא יתלוצצו
בהרבי הכותבים הקדוש שכתבו בשם הרמב"ם ומשם כתן לכתב ללמוד לשמול
בשלומם אפי' בשבת ולעול בכיסם אפי' בשבת היכא דנוזר להו נזירם
דילן ועבוד למצוה ופריעה דשלמ"כ מקיים מכייכו זה עם מעלים ומהרי
בתיובתא דהכי מסכתן להרבה הני יהודאי דלמאר הכי עכ"ל וכתבתי ר' בשלם

כי בכל יום הם מוסיפין בירעון ואין עליהם בניכם שהרי אינם פורעים וקרקע אין לה פרע כשלנו לה אין עליהם כשהוא עלינו ואין מכניסים בניכם ת"ח לדרכם בורגנים עמם כבורגן הכתוב ואין מתפללים בשבתם עלינו כלל אין מוציאים ת"ח הרי שהם מעוכי' כבר הרים ולפיכך אסור לישב בהם בשבת כיון שאין עליהם מוסיפים בפרישה וא"כ אין עשה להם פרישה וכי קיימא ליה בלא פרישה כמעט מפלל שבת ואין בו עמה מנוח ע"כ: יח ולא מצאתי כן בשעתו הפריך כזה ואין לך כי לא אלמדנו לבני להתיר לכתחלה לשולחן מוקצה והורה זקן שכ' ואע"ג מיים שים להמתיר לכתחלה א"א אין כ"ל למחות בידי הנוהגין היתר לפלגי לכתחלה כו' ולהתם הפריך שהרי נס הרב עמנו דהם כל הדברים ב"ל וכתשובה סי' ע"ז והדרכה הפריך שם הרשות להתיר ג"כ אלא שהם לאותו קונטרס שחולי היה ברור לו שאותו קונטרס כתלוי בחיי גדול מיהו כבר פשט המנהג להקיל וכ"כ העטו"ש וכ"כ וגם הרב כ' נוהגים כתב כם כ"כ על דברי עצמו ולא ע"ש כתב כשם בעל התרומה שכי מוכיח בשבת א"יכול לישב ואי יכול לעשות שהרי אין שום חיוב ברשות על התבורה כיון שהשבי נותר המנהג כדאמר בפרק הבא עבדי אין עבדי ונתנו עכשיו לידי בלבנה ע"כ:

בתב כשפר כ"ם ולא כתב הרשב"ץ בתשובה שלהם דקיימא לן מעבדין כשמיכה פחות מג' ימים קודם שבת שהרי הלכה כשהיה שעתא דשמעתא משום שהוא דבר שאי אפשר שלא יבא לידי חילול שבת וכרמים כשתכה לא לגמרי שבת דג' ימים קודם שבת מיקרי שבתא דמכלאים לעבור דאמור לעולם הגר כיום ס' כדי שלא יבא יום ג' לילה בשבת וישתרך לפלל על הפשבת וכן בכונס שהלה וכתרפא ביום ה' בשבת ממתינין לו עד למחר ע"כ עכ"ל ונין דברי כרעין דשמעתא אמר בן בג' ם"ק דשבת (דף יט ע"ב) שהם לעין מפלינין בשמיכה דקיימא דוקא לדבר שרגזת אבל לדבר מצוה שפיר דמי וכוונ מוכיח מכל הפוסקים כמו שכתבתי בס"ת סי' רמ"ח וכשכ כתי אין לך מצוה גדולה מזו ועוד הע"כ הרשב"ץ ס"ל להם דמתלגין שבת כשלישי למלה היינו יום ג' דוקא ולא קודם לכן ולכן מתיר ליתול ביום ו' אבל לפי"ת הרב המניד ס"ל שם בשבת שהיה מפרשים וכשם הרשב"ץ והרשב"ם שכ"ב ביום שאני מתלגין וכ"כ הרמב"ם בפי' המשנה והם הטורים ורש"י ס"ל עקימא ס"ל כשהרך לומר דמלה שלא בומנה שהל בה בשבת אחד מג' ימים קודם שבת וזה לא יתכן ס"ל דמ"ש דמלה קטן נימול לח' כו' ולא לא מחות ולא יותר כולך בין השמשות וכל דבר שיש שהל דחז שהשם שלפני השבת נימול לא' הם מזכשהלה מלילי ס"ו ס"ל דיכא דאל שבי שהל ס"ל דה לא' הם ואסור לתולו הם כיון דלא הוי בזמנו דידהו שבת ולא בזמנה אלא יום ה' ולילי ו' ולילי שבת ולא נימול בשבת אחד מהן דהוי מלה שלא בזמנה אלא בשבת בי

ולפי שאין לו קנין בגופו ואין חוזרין ומשחררין אותו בשביל שמשחרר פחות
ה מחומש שהרי אם מת אין יורשין את שארי חומשיו ואם הוא משחרר את כולו
יכול לומר לא עשיתי אלא לטובתו ואם מת אין יורשין את שארי חומשיו
ו לא עשה כלום: (ב) מי שהיה עשיר מכמה שנים ונתחייב חומש מעשיו
ונתן בשעת עשירותו חומש מעשיו ואחר כך נתעשר ואחר כך נתחייב
ז חומש מעשיו עבד הקטן או שוטה כשבילין אותו על דעת בית דין (טור בשם רב יהודאי גאון)
ח (ג) כשישתחרר העבד צריך שבילה אחר כך בפני שלשה ואין צריך לקבל עליו מצות ולהודיעו
עיקרי הדת שכבר הודיעוהו בשטבל לשם עבדות:
ט (ד) עבד שמלו רבו וחזר לגיותו ומכרו לעכו"ם וחזר וישראל וקנאו ממנו הרי הוא בישראל מומר
ואינו צריך שבילה אלא מלקות:
י (ה) דם מכתלה חוזרין ומטבילין אותו למעלה כעלמא: (ו)
יא ו הלוקח עבד מן העכו"ם אין הגוף קנוי לו עד שטבילנו לשם עבדות הילכך אם קדם ושבל
לשם בן חורין יצא הרי הוא בן חורין:
יב ז (ומכל מקום צריך לשלם לרבו דמיו שכתוב כעבד (סרא האיך ועיי עכ"ל) ואם טבלו כדת דין לו אחר
יחזקאל) לשם בן חורין צריך לשלם לו אם ידוע שהוא עבדו של זה אבל אם לא טבלו אלא שהוא עשה
תשו' רשב"ם ולא כדי שכך עשה לעבד לטבול לשם בן חורין
סימן קכ"ו כטור:
ופתיחה לפיכך צריך להטיל עליו שיקבל עבודה בעודו במים שיהא נראה כעבד שלא יקדים ויאמר אני טובל לשם בן חורין
אבל עכו"ם שמוכר את עצמו לישראל קונה גופו מיד
יג ואינו יכול לו יקדם לזכות לשם בן חורין:
יד ח במה דברים אמורים שלקח עבד מהעכו"ם אין הגוף קנוי לו בשאותו עכו"ם קנהו ועבד על ידי שנמכר
לו תאי עצמך אבל אם קנאו בדינא דמלכותא דקני ליה גופיה ולקחו ממנו ישראל אם קדם וטבל לשם בן
חורין לא קנה עצמו בן חורין:
טו יא מי שיש לו שפחה ועיין לא יטבול לשם עבדות
אכן רשאי להטבילה בלא רשות הארון:
טז יב (במה הדברים אמורים שלא נתכוון למכרה לשם עבדות לעריפת
ליה מסיפא עכו"ם דיכולה לעשות נרבי כסכת נס עכל
למכרים לעכו"ם ואם עבר וטבלם כך צריך לשלם לארון
כדיוקו מעשה לו:
יז יב המל את העבדים מבעוד אשר קדשנו במצותיו
וצונו למול את העבדים כג ואהרן מברך
אקב"ו למול את העבדים כג ולהשיק מהם ז' ברית וכו'
ביו"ט כותח הברית:
יח יג צריך לכוונת ערותו בשעת ברכה כד בין
שהוא גדול:
יט יד אין עבד עברי נזהג אלא בזמן שהיובל נוהג והני
מילי למקנייה גופה דה לשאר דיני עבד עברי אבל
היכא דקנייה שבאי למעשה ידיו בדינא דמלכותא כה
בגון שנשבה במלחמה או שמכרוהו גובי המס הרי מצי
לזובני לישראל למעשה ידיו כו ומצי האי עבד למיהב
לרביה ישראל כז דמי נקנתו או דמי שוויו ונפיק ויד
הארון על התחתונה ליקח הפחות:
כח אנשים שאינם נוהגים כשורה מיתר לרדותן
בחזקה ולהשתעבד בהם:
כט מלך שגזר שכל מי שלא יתן המס הקצוב על כל איש ואיש ישתעבד לזה שנתן המס על ידו הרי זה מיתר להשתמש
בו יותר מדאי כט אבל לא כעבד ואם אינו נוהג כשורה כותר רחשתכש בו כנ"ל: יח הקונה עבד עכו"ם מישראל
או מעכו"ם וכן עכו"ם שמכר עצמו לישראל או שמכר בניו ובנותיו הרי הוא כעבד כנעני אלא שאותו שלוקח מעכו"ם
ל אין גופו קנוי אלא למעשה ידיו אא אם כן קנאו בדינא דמלכותא (משמעתו לקמן ס"ז כז בעיא דעכ"ט ועכו"ם) ובבולם

לא לכל מיכף קונה עבדים כו' ומכולם כתב ס"ק דכ"ע לפעמים
לא נקנות משום דנכנעו הוא בעיכים שלא יקללנו ימי לא
יקפיד לנצלות מכרה וכתב כה"ג ומ"ג שלין ע"ש כותב
לנמוך משם שלסור לה לכתוב משרת יהודי לומן מפני שמשך ומשם לפף
שלם שים לה בעל פומרו חכמים לפתם שלא קפיד שיכף לשלרו בכל
שלא לנמוך תיכוקת כלנע לם שיקפיד ס"ק ס"ק: לב אפי'
קטנים כו' אלל מילף שמכר משעה דם"ל בכסנור לשלי פחות מבן ע'
שליכו לחוי לביקה לפוך משם שהכו שלף לכם נדיל ולא כשיעה"ב
וכ"כ ס"ק: לג לעבדו כו' ומפרין בכתובות פ' לעבד דשייכו דוקא
בעבד כנעני שה לא בע"ע ומ"ג שלין ע"ש כוה כומן וה מ"מ כנוסכי
דקנוי לי שם שה ידיו וכללעל פ"ק ד' לשיכו לומר עשה עמי
ומיכו זכך: לד ומיכו זכך מלא ילך ויעמל על הפקפקי לו
יתברכם מן שנדקה ג"ש אלא מנויים להחזיק עבדים שביכם:

לה לכל עבדי ככם מלוט שבכיסה לו לשמו חייב בחזוקתיכן
שע"ם כן הכביס לוקן שלם לא יוכן לוקם שמותו ויבראו ומרי ס"ק כו חייב
בשחריכן עכ"ל ס"ק"ס ומרמ"ס ומרמב"ן כתב שם עד לא כתבו לי לכר זה
שלם שמר שכעל ס"ק כעבד ומיכן יכול לומר לו ע"כ ומ"ש כתב
תימ דוקא מודה ס"ק בלומר מיכן כעבד ומיכן לומר לו ע"כ לפשר
שלא יברחו ויכ לו מעמי ידיכן לחזוקתיכן ולא שמר ס"ק שלא בהוא
עשה עמי ומ"ש כי זכך התם הוא לנורס ס"ק ברחו עם ל ובכר קראו בשם
מזכה ע"ש. לו כותבין לכרי"ם כוכן ונער ריפוי שבת וכוס ועיין
בה"ע ב"ך בתשלר ליכי"ם כוכב ס"ק ומיכן בתשלר פ"ק מכן נוכב כוכן
הוא ע"ש: לז ומ"ש שם שלכל בו' ס"ק בזוב שם בתשלר ס"ק כוכל לף פ"
ע"ל ומשכו ס"ק ס"ק מ"ק כוכל ומ"ש בה"ע סי' תכ"ד פעיף ב ולא
ילעפי לשם בתשו כל ס"ק על שם ר"ילוקם לכל ומשלר בתשלר ומ"כ
שם לשם שכל ס"ק שלו פ"ק כוכל בו' לכרו ומ"ש לכרו ומשלר בתשלר
הוא ס"ק: לח ס"ק
בתשלר כו לפירות ומשלר לכרו ומ"ש כן לפירות טור ומשלר לף פעיף
כ"ו: לט בתשלר כו לפירות ולפי' לפי' לכירים כמי לא שלכי לכ
לכ"ו לא שלכ"ל ס"ק בתשלר בו לפרות לשמוק כשלמר ס"ק ומ"כ
לרכך ליכוך כו' לא שלכי לכ תשלה ומ"ל ס"ק שלין לרכך ליכוך ומשלר
יעקב נכיה תו לא שלכי ס"ק שלין לרכך ליכוך ומלו לא דבר כלום
לכיון לילפי ליל עבד כיל לרכו ולפי לשם שלכי ומרמ"ם
ס"ק שם כשלכו שלר ימים שלות לעבד ס"ק שלא שם לאדון ליכוך כשן
גם שיכף הוא שיכל ולובש כשלמי לא וכף שלדון וכללעל ס"ק ל"כ כ"ש
שכוין שעות לבתו ס"ק שלא יכף לשעלך ליכוך ומ"ש שלכי ס"ק
שמשם שם לשם ס"ק ס"ל ס"ק שלין לרכך ליכוך ומ"ש שלכי ס"ק כשן
לשלכי ס"ק שם שלר לעבד ס"ק שלין לרכך ליכוך ומ"ש שלכי ס"ק שם
כו לשלכי לשם לעבד ג"כ לא כשלו מיל כ"ש לפרוש ליכוך שם שלוק ליכוך
לעשוק כו וכשלמר שם ומ"ש ס"ק בפיכה: מ ומיכו לשלר
כשב כל ס"ק כוקטרים שלרין שיכל הלא כיון ליל עבד ליל לכו לא יכף
מיל לכו כשלכן שלכף לשלר ע' עבדיו לא ומ"ל כך ליכוך
נשם ס"ק ס"ק ס"ל ומ"ל ומ"ש שלכף ס"ק שלון לף לכו מוכף
נשלוקי שלוקו ע' עבדיו ומשלכו שכבעבי שלקבי לא ולא היל ומ"ל
לש"ס שוק כשב"ל ומ"ל שלכל שלכף לשלר לכרו ומשלר לשם ומ"ל
ליוכף ט"ס ומ"ל משלר לשלר ומשלר לכרו ע"ס. מא הוק
שיכשלכו בו כו' משלכ לוק שלום כנוסו וכמ"ש כשב"ם וכף ס"ק ומ"ל
כשב עשה לו שלשכף שלכו בשלום נוסו כנון שלכר לו כשב
וכיוכף כוף קכלו לכו ולא שלא קכלו ע"כ פרי שכשב שלכלה כשם
שלקכלו ועיין כלכות שם ומ"ש: מב הגביה הרב לעבד לא קכלו
וכמ"ש ס"ק ומ"ש כשב לוק שלקכלו שם כוף. מג ומ"ל לשלכ
לעבד כו לינה לפירות שלי לוק ע"ב ומ"ל עבד טור ומשלר פוסק סוכף"ן
כשב שלעת הרי"ף ומרמ"ם לוקא שלא שלעתו לכל ע"ב ומ"ש לא ומשלר
לכ"ע ע"ב ומ"ל כללקמן פעיף מ"ו. מד ומ"ל לשלף קונה ולשלוסף
ומרמב"ם כשב ומשם ר"ת ומרמ"ם שלכיו כקנה ומלו לפיכן שלא בקורת
לפי' וכ"כ לשוי ומשם ר"ת ומרמ"ם לוק לפיכן לא שלכי שלא לשלוקי שלעבוד
לכל

ומכולם כל זמן שלא הטבילו לשם עבדות דינו כעכו"ם
לכל דבר ולאחר שיטבילנו לשם עבדות הוא עבד וחייב
במצות שהאשה חייבת בה ן ובעבד והמותר לעבוד
בפרך °אעפ"י שהדין כך מדת הסידות ודרכי ההכמה ל"רמב"ם פוף
שיהא אדם רחמן ולא יכביד עולו על עבדו ולא יצר לו עכו"ם
ויאכילהו וישקהו מכל מאכל ומשקה ולא יבוהו לא
ביד ולא בדברים ולא יבבה עליו צעקות וכעס אלא ידבר
עמו בנחת וישמע טענותיו:

יח °מלך עכו"ם שעשה מלחמה והביא שבוים ומכרם עד סוף הסעי'
וכן אם הרשה לכל מי שיוצה שילך ויגנוב מאומה ל"רמב"ם פ"ט
שהיה עושה עמו מלחמה יבא וימכור לעצמו וכן אם היו מסע"ו
דיניו דכל מי שלא יתן המס ימכר או מי שעשה כך וכך
או לא יעשה ימכר הרי דיניו דין ועבד הנלקח בדינים אלו
חרי הוא כעבד כנעני לכל דבר:

יט °האשה קונה שפחות גם אבל אינה קונה עבדי' לב סוף דין נ'
אפילו קטנים מפני הייחשד:

כ יכול הרב לומר לג לעבדו עשה עמי לד ואיני זנך מור בש"ע סי'
לה אבל °עבדי נפשי מלוג חייב לזונם: וסוף סעיף ה'

סנף °יש מומרים שלא ליכול לומר חייני זנך היינו כשהשכל עבדי
כתיקנו אכל כשאינה כמורת שלין מרחמים עליו לא טו"ה ומשלר
אכל יכולין לומר לו נאי מעשה יליך כיוצאותיך אף על פי וכמ"ם
שלין מספיקין:

בא הקוטע יד כנעני של חבירו לו נותן חמש דברים
לאדון והעבד ניזון מהצדקה אעפ"י שהאדון לוקח
השבת שהרי יכול לומר לו עשה ואיני זנך והריפוי נותן
לרפאותו ואם אמרדוהו להתרפא בחמשה ימים ועשו לו
סמים חזקים שמיהר להתרפאות בג' ימים האדון לוקח
היתדון אעפ"י שהעבד נצטער בסמים החזקים
(לו °וכל שכן אם שלכל כו שלדון לפטור:) ס' סדיס כ"ב

בב כל מה שקנה עבד קנה רבו בין שמצא מציאה או ועיין ס"ק לג
נתנו לו מתנה בין שנתנה לו האדון או אחר לא זכה
בה אלא הכל לאדון בין בפירות אפי' אמר ליה ע"מ
שאין לרבך רשות בו אני נותן לך אינו כלום אא"כ יאמר
אני נותן לך לא ע"מ שתצא בו לחלוטין:
(°ולכן חיכו יכול לקבל מתנה מרבו אבל מקבל מתנה מאחר סמ"ג עשין קפ"ו
לרבו מ ומרבו לאחר) והגה"מ פ"ק מפ"ב

בג עבד כנעני בין קנאו בעודו עכו"ם בין קנאו אחר
שהזב לו ורבו נקנה בכסף או בשטר או בחזקה בין
קנאו מעכו"ם בין קנאו מישראל וחזקה אפי' הוא שישתמ'
בו כנון שיתיר לו מנעלו או שהולך בליר לבית המרחץ
או הלבישו או הפשישו הרחיצו סכו או גרדו:

בנף °ולוקח אלו מסס שמום לנוסו אבל עשה לו מאחר סו"ע עבד
מלאכה כנון שתתר כנדיו לף.

כד והגביה העבד לוב לצורך תשמיש קנאו מה הגביה
הרב לעבר לא קנאו:

בה נקנה בחליפין וכן נקנה במשיכה שתקפו ומשכו
אבל אם קראו והוא בא אליו לא קנאו אלא אם כן
הוא קטן:

בו העבד קונה את עצמו בכסף או בראשי איברים או עד סוף סעי'
בשטר °ביצד קונה את עצמו בכסף כנון שנתן רמב"ם פ"ג
את לרבו מעות ואמר ליה ע"מ שיצא עבדך בהם להירד מה"ע ד"ב
כיון שקבל הלב הכסף או שוה כסף יצא העבד לחירות טו"כ סעי' ב
(וכ"ד לשלכ"ל בסמנות יר' יוסף)

בז ואין צריך דעת העבד וכן אם נתן אחר לעבד מעות ואמר ע"מ שתצא בהם לחירות יצא העבד לחירות ואם לא רצה לא קנה העבד המעות: (מד ו °לשלף קונה עכשו בחליפין שם יש לו כלי לעשות כו חליפין כנון שנתנו לו לנשות כו

לח ב כינד

כן ביצד בראשי אברים עבד שמל ושבל לשם עבדות
אם סימא אחד מהן עינו או הפיל שינו או חסרו אחד
מראשי אצבעו' ידיו ורגליו או ראשי אזניו או ראש החוטם
ל"ד רמב"ם או ראש הגויה או ראשי הדדים שבאשה יוצא לחירות
וצריך נתן שחרור (כופין רבו לכתוב לו גט שחרור) מפ"
אבל תחת לשונו אינו יוצא לחירות:
כח סרסו בבצים ונתקן מהבים לגמרי יוצא לחרות אבל
אם נרתם ועדיין תלויים בבית אינו יוצא לחרות:
כט היתה לו אצבע יתירה וחתכה אם עומדת בסדר
האצבעות יוצא לחירות:
ל ל' רמב"ם פ"ה מה"ע ין תלש בזקנו ורלדל בו עצם מהלחי יוצא לחירות:
לא הכהו על ידו וצמתה וסופה לחזור אינו יוצא לחירות:
לב הפיל שינו של קטן שעתיד להחליפה אינו יוצא
לחירות:
לג היתה עינו כהויה קצת והכהו בו וסמהו אפ מתחלה
היה יכול להשתמש בו קצת יוצא בו לחירות אבל
אם חשטה אפילו לא היה יכול להשתמש בו כלל יוצא
לחירות שהרי חסרו אבר והוא הדין באה' מראשי אברים
שהיה בטל ואינו עושה בו מלאכה חתכו יוצא בו לחירות
שהרי חסרו אבר:
לד הכהו על עינו וחסר מאורה על שינו ונדדה אם
יכול להשתמש בו עדיין אינו יוצא לחירות:
לה הכהו על עינו וסימאה על אזנו וחרשה יוצא לחירות
אבל אם הכה בגותל כנגד עינו או כנגד אזנו
ונבעת עד שאינו רואה ואינו שומע אינו יוצא לחירות:
לו בכל אלו אינו יוצא לחרות עד שיעשה האדון
כל הפסיק ל' בכוונה לפיכך אם כיון לורוק אבן לבהמה ונפלה
רמב"ם פ"ה בעבד וחתכה אצבעו או הפיל שינו אינו יוצא לחירות
מה"ע מדין ל"ה וכן אם הושיט ידו למעי שפתתן וסימ' עין עובר שבמעיה
ונפלים אינו יוצא לחירות שהרי לא יהא דבר שיתכוין לו אבל
אם היה רבו רופא ואמר לו חזר כחול עיני וסימאה יוצא
לחירות שהרי כיון לאבר:
לז מי שחציו עבד וחציו בן חורין או עבד של מי
ב' שותפין אין יוצאין בראשי אברים משום דאמר
קרא עבדו המיוחד לו:
לח מפ עבדי צאן ברזל יוצאים בראשי אברים לאיש
אבל לא לאשה ושל נכסי מלוג אין יוצאין לא
לאיש ולא לאשה:
רמב"ם פ"ל לט מי הפיל שן עבדו וסימא עינו יוצא בשינו ואינו
מה' מוכל ל"ה נותן דמי עינו ואם תפס אין מוציאין מידו ואם כתב
נ"ם מה' עב' לו גט שחרור בין הפיל שינו לסימא עינו חייב ליתן לו
דלד דמי עינו:
רמב"ן ורא"ם מ יציאת העבד בראשי איברים כ אעפ שהוא קנס
נוהג בזמן הזה כ שאם באו עדים בדבר אינו יכול
ר"ן פ"ק דקי' להשתמש בו יש מי שכתב שמשמתין אותו עד
בז"מ כרש"טור שיכתוב לו גט שחרור:
בס"מ רמב"ן ופי' ס"ק כ (כא והוא הדין לשם שומען:)
כיצד

לאו דוקא הוא שכתב רמב"ם בסוף פ"ה מה' עבדים וגירסת העבד
שהוא קנס לפיכך העבד שמל לרבו הפלת לו שיכי ושתית שם עיכו והפלין
שהמוכר קנס פטור כמו שמל לרבו הפלת לו שיכי ושתית שם עיכו והפלין
כלל מיכו יוצא לחירות משום דולדתו בחרון וכן משמע בב"מ ק"ק ס"ק ונ"ל דמ"ש בר"ל
דלא תימא דולדו כולל הוא ולא כשעבד ומייתי לעיל וכן עיקר

סוב מנשמתי מון לי כב"ש ורי טור מ"מ ס"ק מחכר מהר"י יוסף כהן מקרקק
כסוף תשובות מהרי"ט יוסף כתב כהדיא דכל הכא דלא מיפטר מעבד מודה
בקכם פטור קודמכו כמי לאן קודמה ס"ע ס"ם : נג על הכייר מו
על החרס כו' עיין בק"ע ס"ק ק"ן ונקי"ן ובכ"מ ס"ק כ"ל : נד ואם
איחה בו העבד לא ינא בו למירות ולא דמי לכסף דלעיל סכ"ן דלא ינא
למרות אפי' כע"ב של עבד דהכו ביחה ליה בקבלת כסף ומקבלו מדעתו
מסמ"ב כשטר ס"ב מכסס מקבל בכסף כך ינא בכסף דשיבעת מיהא
חדא הוא מכל שטר זה ל' קכין הוא וזה ל' שחרור הוא : נה ס"כו
כלום דעבד נוסף קנוי לן והרב מחמל על נרעונו מין גרעונו מחול : נו
מנרין מימרכו כו' דעידי מסירה כרבי ועיין בח"מ ס"ם ס"ק ובכ"מ ס'
קל"ג : נז כעב"ג מפרש כסעי' ס"ן ועד כותי מפרש כסעיף מן
ולפם מעשקרר בסמ"ח ומקוכר בסמ"ע וזה כשבני זה כם ומולין ומכיח
בסכ"ם : נח כהלכות הלואה בח"מ ס"ם : נט אנו למדים
מכם לנרוקים וקרקין שכותבין כזמן הזה וכתבו מהר"ר כנלקל מסכתבו ס"ג'
הלריך הרבה כזה ומעיק מהקדמים לכזמן הזה קלקלו מעשיהם ולא כם
כשרים לגזם עדות וע"ש : ס וכתב לה לשמה כמו שכתבאר מלוקי
דיבור כח"מ ס"ק ס"ם : סא ינא הכותב במכוכר כו' כמו שכתבאר
מילוקי דיבור כח"מ ס"ק מעיף ד' : סב אלא זה נכבי זה
כמו שכתבאר בח"מ ס"ק ס"ג : סג אין ל"ל כן' כמו שכתבאר
מילוקי דיבור כח"מ ס"ק ועיין בח"מ דכזמן הזה ל"ל בפני כתב וכפני כתב בכל
דרכיו והרשב"ם ושאר גאונים מילקו' על זה ומכיח להו דברי מיתקיים
נקוחתיו ואין כנס כשקרוב נרוך לקיימו ועיין בלשון ל"ל דלעכין מיטרוף
מלקוחות מיהא שאכר יכו מכבסין מודה הרמב"ם דנרוך דדוקא לעכין
מיפורים לפקל שח"כ לקיימו עיין בהמב"ם פטעם פ"ה נירושין ועיין
בח"מ ס"ם : סה אבל לא מיד דבו על עצמו לתקידו כגון שכיכס
על רכ"ק : סו הכותב כל נכסיו כו' כתב הר"ן דאף דקקט לא נאמר
כל הייכו טיהא דלא"ג לעבד מיקרי נכסי ס"ם כשסוף כותב לעבדו אין
משעבד שיהא נטו ומקבלו לא"ל כ פירש ומאי כל נכסי : סח בין זקנו
לא נכסי כו' לאו דוקא ומיטלי לא נא לפרושי דמדסיים מקום שיירי מלמא
סיירי כעבד וכל נכסים דקאמר לאו נכסים ממש אלא כל מה שיקנה
מקום שיהא ולא ינא לא מצי קאי אלא לעבד ס"ם ומיהו כותב לו
כרוחניות כוי : סט ומשי' כתב לו שנמכך כו' מוקי מעשה בלו'
כו' ומעת המקום ומהר"ם דבכהג"ש ינא לפרות ועיין בח"מ מכואריס סתי
ס"ד ופוכ : ע לא קנו עכמן דדרכי מוסיפין לא כיתן לה שיין שתי
שמחות אלו נכי עבדים משחררים כעב ס' : עא ובקן לשלם ס' נכי
הסטרות כיחד ס"ל מיוכח כשכילם דקאמר וכו שכיקן כיאור לא מסר נכי
שטרות כיחד ס"ל כרמ"ן קכל כפלם וגם שמעבד נכי לא קנו
כלום מכתב כתן הכל לפלוני : עב

נכסי לפלוני עבדי וחצי לפלוני עבדי

לה ג אף

מא כיצד בשטר פותב נג על הנייר או על החרס
הרי אתה בן חורין אתה לעצמך או אין לי עסק בך
ומסרו לידו או לאחר בשבילו אפילו בלא ידיעת העבד
שזכות הוא לו שיצא מתחת יד רבו לחירות כל וא"ם
מוחה בידו מלקבלו לא יצא בו לחירות :

מב אמר ליה אחד מאלו הלשונות על פה כה אינו
כלום :

מג הכותב לשפחתו הרי את מותרת לכל אדם אין
זה לשון שחרור :

מד מכר לו השטר בפני עדים או שהיו עדים חתומין
בו ומסרו לו בינו לבין עצמו יצא בו לחירות וישנ
אומרים כו שצריך שימסרנו לו בפני עדים ואם אנו רואים
אותו חתום א"צ שיבואו לפנינו עידי מסירה שאנו תולים
שבדין נמסר :

מה בששה דברים שוים שחרורי עבדים לגיטי נשים
ובשאר הדברים הרי הם כשאר כל השטרות ואלו
הם הששה פסולים כו בערבאות של עכו"ם וכשרים בעד
כותי וצריכים כתיבה לשם המשחרר עצמו ואין נכתבים
בְּמחובר ואין חותמים עידיהם אלא זה בפני זה אחד גיטי
נשים ואחד שחרורי עבדים שוים במוריך ומביא :

מו כיצד כל השטרות העולים בערכאות של עכו"ם
כשרים בתנאים שנתבארו כה בחלכות הלואה
חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים :

מז בל שטר שיש עליו אפילו עד אחד כותי פסול חוץ
מגיטי נשים ושחרורי עבדים שהם כשרים בעד
אחד ישראל ועד אחד כותי והוא שיהיה כותי הכר ובזמן
הזה שהכותים נעכו"ם לכל דבריהם כט אנו למדים מהם
לצדוקים שהצדוקים בזמן הזה כמו כותי באותו זמן קודם
שגזרו עליהם שיהיו כעכו"ם :

מח בגט אשה הוא אומר ס וכתב להלשמה ובגט
שחרור הוא אומר או חפשה לך ניתן לך עבד
שיכתוב לשמה :

מט בגט אשה הוא אומר וכתב ונתן מי שאינו מחוכר
אלא נתינה סא יצא הכותב במחובר ואח"כ קצץ
שהרי מחוסר קציצה נתינה ובגט שחרור הוא אינו כן נתן
לה לא היה מחוסר אלא נתינה :

נ אחד גיטי נשים ושחרורי עבדים אנים חותמים סב

אלא זה בפני זה : נא כיצד שוין במוליך ומביא שהמביא גט שחרור בארץ ישראל סג אינו צריך לומר בפני
נכתב ובפני נחתם ובהוצה לארץ אם אין עדים מצויים לקיימו ואמר השליח בפני נכתב ובפני נחתם והו קיומו ואם
בא האדון ועד אחר כך אין משגיחין בו : נב סד כשם שהאשה סב אה נישה ואינה צריכה לקיימו הואיל
והגט יוצא מתחת ידה כך העבד ששטר שחרור יוצא מתחת ידו אינו צריך לקיימו : נג וכשם שהאשה אומרת
בפני נכתב ובפני נחתם אם התנה עליה בן העבד : נד כל הכשר להביא גט האשה כשר להביא גט העבד
נה העבד מקבל לחבירו גט מיד רבו של חבירו סה אבל לא מיד רבו של עצמו : נו המוסר גט שחרור
לעבד על מנת שישתחרר בבית דין לא שנא אם כתוב בו עצמך ונכסי קנויים לך לא שנא אם כתוב בו כל נכסי
קנויים לך עצמו קנוי על פי דבורו שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם נכסים לא קנה עד שיתקיים בחותמיו :
נז סו הכותב כל נכסיו לעבדו יצא לחירות שהוא בכלל הנכסים וקונה עצמו בכלל הנכסים אבל אם שייר
מקצת הנכסים בין קרקע בין מטלטלין בין פירוש השיור בין לא פירשו סח בין היו לו נכסים אחרים חוץ
מאלו ששייר בין לא היו לו נכסים אחרים סט ואפילו כתב לו עצמך וכל נכסי קנויים לך חוץ מדבר פלוני לא יצא
לחירות ולא קנה הנכסים : נח הכותב שטר אירוסין לשפחתו אעפי שאמר לה צאי בו לחירות והתקדשי בו אין
זה לשון שחרור ואינה לא מקודשת ולא משוחררת : (עכל סם אמר לה התקדשי נרילת אמרינן ולחי שחררת מעיקרא
וחלו קדושין) : נט המשחרר בעבדים בשטר אחד ע לא קנו עצמם לפיכך הכותב כל נכסיו לשני עבדיו
בשטר אחד אף עצמן לא קנו ואם כתב בשני שטרות קנו ומשחררין זה את זה במה דברים אמורים כשכתב בכל
שטר משניהם כל נכסי נחוניס לפלוני עבדי (עא ונתן נלשם אחד מני הסטרות כיחד) אבל אם כתב הצי

רמב"ם פ"ה מה' ע"ב ה"ג טור בשם גאונים
מכאן עד סוף סעיף כ"ה הכל ל' רמב"ם פ"ו מה' ע"ב מרין ס"ל
רמב"ם פ"ו מה' ע"ב ה"ג ל' רעב"כ כתב ג' טור בשם גאונים ב"י ד"ה ומה שכתב רבינו ומה שכתב הרמב"ם

עג אף בב׳ שטרות לא קנובלום:

ם המשחרר חצי עבדו בשטר עג לא קנה העבד
את חציו ונשאר עבד כמו שהיה אבל אם שחרר
חציו בכסף שנתן לו דמי חציו כדי להשתחרר קנה וחו׳
חציו בן חורין כ׳א בשעה שחרר חציו בשטר ונשאר בו חצי
האחר עד אבל אם מכרו או נתנו לאחר עה בין שהי׳
השחרור והמכירה או הנתינה כאחד בין שקדם המכיל׳
או הנת׳ נה לשחרור קנה העבד את חציו וחלוקה או
המקבל חצי האחר וכן עבד של ב׳ שותפים השחרור
אחד מהם את חלקו אפי׳ בשטר קנו והוא חצי בן חורין:

סא הכותב לשפחתו כעובדת הרי את בת חורין
וולדך עבד עו דבריו קיימים את שפחה וולדך
בן חורין לא אמר כלום.

סב מי שהציו עבד וחציו בן חורין אינו יכול לישא לא
שפחה ולא בת חורין לפיכך כופין אותו לשחרו
וכות׳ לו שטר על חצי דמיו ובעו שלא כת׳ לו גט שחרו׳
מעשה ידיו לעצמו ואם המ תו שור אינו משלם עז לא
קנס ולא כופר בד׳א בעבד שהוא מצוה על פריה ורביה
עח אבל שפחה נשאר כמו שהיתה ועובדת את
עצמ׳ום אחר ואת רבה יום אחד ואם הכה אדם על ירה
וצמ׳תה וסופה לחזור אם הכה ביום שעובדת את
רבה הנזק לרבה ואם ביומה הנזק לעצמה אבל את אם
נקטעה ידה וכן כל דבר שאין סופו לחזור הולקין הנזק
היא והארון עט ואם המיתה נותן חצי הקנס לאדון
ופטור מחצי הכופר:

סג עבד של ב׳ שותפין ששחרר אחד מהם חלקו כופין
את הב׳ שישחרר גם הוא חלקו ואם ידע מחבירו
שרצה לשחרר חלקו פ והקנה חלקו לבנו קטן ואח׳כ
שחרר חבירו פא אין ב׳ר יכולין לבוא לקטן לשחרר
אבל מעמידים לו אפיטרופוש את העבד ברמים
ונותן קצת פרמים לקטן כדי שיתרצה בשחרורו
וישחרר האפוטרופס ברמים שקבל הקטן פב ויכתו׳
לו האפטרופוס שטר שחרור על שמו ודוקא בה׳ג שבין
להפקיע תקנת חכמים אבל אם מת והניח בן קטן ואח׳כ
שחרר השותף חלקו אין מעמי׳ אפוטרופא לקטן לשחרר
לא עובד את עצמו יום א׳ ואת הקטן יום אחד ערשינדיל
סר המפקיד עבדו יצא לחירות וצריך גט שחרור ואם
מת קודם ששחררו היורש כותב לו גט שחרור:

סה גר שמת ואין לו יורשים והיו לו עבדים גדולים
וכו בעצמם והרי הם בני חורין קטנים אין להם יד לזכות
בעצמם וכל חקודם בהם וכה:

טו כב׳ תרע׳ם (°ואם לא זכה כסס על מינלו פג אין לסס תקנה)

סו עבד שנשבה (וכרה) ובא אחר שנתייאש רבו ממנו
אינו יכול להשתעבד בו עוד וכופין אותו לכתו׳ לו
גט שחרור:

ז ריאב׳ם פ׳ק מה׳ע דט׳ו סז °עבד שנשבה אם נתייאש ממנו רבו ראשון כל
הפודה אותו לשם עבד ישתעבד בו והרי הוא שלו
ואם פדהו לשם בן חורין פג ה׳ז בן חורין ואם לא נתייאש ממנו רבו ראשון הפודה אותו לא שנא עבד נוטל פדיונו
מרבו וחוזר לרבו ואם פדהו לשם בן חורין חוזר לרבו ראשון בלא כלום סח עבד שעשאו רבו פח אפותיקי

ריאב׳ם רפ׳ט מה׳ע ר׳ברוך נמוקי ורפ׳ם נע׳פ לבעל חובו ואח׳כ שחררו הפקיעו פו מידי שיעבוד והרי הוא בן חורין פז וצריך לשלם לבעל חובו פח וכופין
לבעל חוב שיכתוב לו גט שחרור: סט °ישראל שבא על שפחתו פט אפי׳ הוא שפחתו הולד עבד ג ויא
°שאם בא על שפחתו או קרשה הולד בן חורין לכל הדברים נא וי״ש מי שאומר שאעפ״י שלשאר דברים דינו כבן חורין
טור אינו מותר בבת חורין עד שיקבל גט שחרור: ע עבד עב שהשיאו רבו בת חורין (עג וכ׳ם °סס נוסס שפחתו)
או שהניח לו רבו תפילין בראשו או שאמר לו רבו
לקרות

עב °ואם נשבה סטרונית לא קנו כלום שהעבד מכלל בכסף הרי סייר כו
מניו ולין זה שחזור וכיון שלא כשתחרר לא קנה מן הכסף
כלום: עג לא קנה העבד כו לגמרי כן לא מפקיע מה מסס
מה׳ג לא מקפיד מניו לא: עד אבל אם מכרו או נתנו לאחר מה׳ג הכי:
עה בין שהי׳ כו קנה כו׳ כיון דבשע׳ השחרור יצא מרשותו לגמרי
אבל שחרר קודם מניו ואח׳כ מכר מניו לא קנה:

עו דבריו קיימים ופיפא סייעו מעשה דשוש דאמר קונה ירך
אמו הוא ולכן הוי העובר כמו מכיר לו שפקפה בטלה לגבי
העובר ויש לא הוי כמו מכי׳ דהעובר בטל לגבי אמו דהעובר כגרר
אחר אמו ולין הכא בגרר אחר העובר: עז לא קנה ולא כופר
קנס הוא ל׳ מקלים שמיפה הקורה ליתן בעל העבד הנזק לבעל העבד וכופר
ביכו׳ם שמיי בעל השור ליתן לו את המיתת ישראל כדכתיב ולא כופר
יושת עליו ונו׳ והטעם אין לו קנס וכופר דכופר ליכו׳ בוקן ממעמ
המגי שהוא משחרר דהא אין לו יורשים ליתן להם וקנס ת חצי עבדות
כמו שאין לו דהא בעמוד והוכח קלי׳ ולא קריכן כיה כסף ל׳ מקלים יתן
ללאדוניו: עח לכל שפחה שמיה שפחה ושכיה שפחה ולכן השוה
הפקר בעמי הפקר חייב לשמר כלשמור שפיי
ע״ט: עט ולא השיקה שור בוקן חצי השקה עם שעלה בעל
השור לשלן דלשיכה עומדת בעמוד והוכח כמו עבד שאין לו
רבה ופטור משכני שעלין ליתן כשכיל כל מי שחזרה שאין ב׳ כ אין
לה יורשים כמו עבד: פ והקיה חלקו בן ל׳ פטור וקדם והקיה
חלקו וכ׳ם הרא׳ם והסוס לאם שחיר מתחלה הרא שאין אין השקה מועיל
לאם כלום דהא עבדה ידיו לעצמו: פא אין ב׳ יכולים לכוף
לקטן ללמוד כר כפ׳ה פוח: פב ויכתוב לו השטרוסם כן וכ׳ם
פסק דהלכה כריך לקנות הקטן עבד מן הכנן ו מן לו מעמי׳ו ולא כ׳ם כותב
הלכה גיטך לרקוק ע״ם: פג אין לסס תקפה דכאיתק לגבי
לא תקפא אימורי מיכייבו כי גדלי כמי בתר הכי אע״ג דקנא ממוכח
אימורייהו לא קנא דכתיב בקנא הא ליכא איתקש הלכך אימורין לכיפא
אימורין מיכייבו עכ״ל הרא״ם שכטור ועש״ך: פד הן בן חורין
ויש פוסקים דאם פדאו לסס בן חורין ישתעבד לרבו שני ויש פוסקים
דכיון דפדאו לסס עבד בין פדאו לסס בן חורין ישתעבד לרבו דאזלין ובתרין
בכל מכוחא כל ז׳ה: פה אפוקי מפוקי עבדים כגון שאמר
לא יפה לך פרעון אלא מון כ׳ם פסוסים וכבר בתבאר זה בח״מ סי׳ן
קיוסצ״ו: פו מי׳ שיעבוד דקיל דקדם חשן שחרור מפקיעי
מי׳ם עבוד. פן וצריך רבו לא זון לכבל חובו דקיל המוקי
מיעבוד על מכירו קיי׳ב: פח וכותבין כו אלא נעלו
שהוא עדיין עבד. פט אפי׳ם שפחתו הולד עבד היכו
בסת אבל אם מתעבר אחר עליה לסס ומקרי הולד בן חורין
שולדי׳ם לעתו לשחרור אבל כ׳ם הוא אחר עליה לסס מיוחד כשמת
בהרב המגיד. צ ויש כו׳ דמשתחח אחר עליה לסס מיוחד
שלין לדם עובד בעלמא בעלת ובתו וכוותיכו׳ם לשחרור אבל כ׳ם
הוי עבד מיוחד · צא ויש מי׳ כו שעשאו מקצת לאחר כמו ד׳ אולי׳
בהר מומלן לעתו לשחרור אבל מ״מ נגני לימורא לא מולי׳ בהר
מומלן יפקח להתיר בלא נט שחרור כ״פ פטור כסס הרא״ם · צב
שהסס שלו רבו כו׳ דאי לאו דשחרי׳ם לא הוי מעבד ליה מיורא על דסס
ויש דיכים אלו שבסתי׳ם וה כא״ם ס׳ל כ״ם ויש סס · צג
וכ״ם סס כותב שפחתו דעת הרא״ם יכו כנוסח אלא כא על סס זכות כמו ל
מיכו בכנוסח שפחתו דעת הרא״ם ויאור פוסקים דאפי׳ נט שחרור א״כ
דקוק בעבדו צריך נט שחרור אלא יוצי מצא לאו מצא״כ בשפחתו ודע׳
הרא״ם דנם בשפחתו צריך נט שחרור עיכו עיין בטור וכ ויעיין בא״ע סי׳
ט ופי׳ קכ״ו נם״ב · נא

צד יכול לחזור בו ודעתו כראשונה ל"ב בהגהות דלמ"ד יכול לחזור דלא ניחא כדעתו ס"ס קטן כדעתו ס"ס קטן לפסד כדלה וכן כרע"ד הכרטכור ר"פ בקרא כהוי ע"ב ר"ל בטו"ז מדין כדרי עבד: צה מכל מקום כתב והכ"מ כתב כראיה לדעתו מזלין לחומר בפלונתא דרבוותא דמכל מקום כתב הכי לחומרא בעבד לחזור מדין גבו יכול לכופו להתעבד וגם אין כופין את רבו לכתוב לו גט שחרור ומשום מבטל מ"ע ודלמ"ד כמ"ש בדרכי משה: צו מכל מקום מדע כו' ל"ל כדדרים כתב כן ונ"ל וכן הוא דהכא מקום מדע כו' ל"ל דכמה מקומות כתב כן ומקור כוונתו מדאמר בגמ' ובכ"מ ע"כ ועי' לעיל ע"ח ובמ"מ ובמ"מ רכ"ו: צח מוסגין מפני זכות בעבד שיצא לחירות ומשום דמיירי בעבד כנעני מכל מקום מדרבנן הוא דמשחררין בעבד עברי מדאורייתא ומשום הכי מוסגין דמכל מקום מדרבנן הוא דמשחררין בעבד כנעני ולא

לכם ותהיה עבדתם כו לא יכול לחירות מכרו לעבד כמלך פרנילין ליקח עבדים וכפותות מאחר ימכאון ומותנים למיסס בעבדים יכול לחירות מכרו על תנאי שיזוירנו לא לאחר זמן קו לו מון מלאכתו קז לו מון מהמנות לו מכרו קח לגדון ולומר הרי זה ספק לא יכול לחירות ולולין לקולף קט לסיוסרוף דרכון הוא לא יכול קי ויש לומר דמהני כיון תפיסה לחם תפיס מעל דכו כדי דמיו לגמלת מיד העבד ס"ק מן מוכיחין ממנו:

סור כב לעבד וכתוב סם לין ב

פא עבד שמל וטבל לשם עבדות והפיל עצמו ליד עכו"ם ואין רבו יכול להוציאו או שנשבה ואיזרוצי ליתנו לפרנין קיא מותר לישול מהם דמיו ויכול לכתוב להם ששר מבירה עליו:

פב המוכר עבדו לחוצה לארץ או לסוריא או לעכו יצא לחירות וכופין את רבו השני לכתוב לו גט שחבור קיב ומפסיד הדמים ואפילו אם יאמר אינו רוצה להוציאו לחוצה לארץ אשתעבד בו בארץ ישראל קיג אין שומעין לו (ויש מהג אפילו הכי לכתוב):

סור וכן כתב רמב"ם וכתוב סם לין ט' ג"כ רמב"ם סם לין ו' סם לין ט

פג עבד שיצא אחר רבו לסוריא ומכרו שם איבד זכותו במה דברים אמורים בשיצא רבו על מנת שלא לחזור לא אבל אם דעת רבו לחזור ויצא אחריו ומכרו שם יצא לחירות קיד וכופין אתהלוקח לשחררו

פד עבד שאמר לצלות לארץ ישראל כופין את רבו לעלות עמו או ימכור אותו למי שיעלהו שם רצה האדון לצאת לחוצה לארץ אינו יכול להוציא את עבדו עד שירצה ודין זה בכל זמן אפי' בזמן הזה שהארץ ביד עכו"ם:

סם לין י

פה עבד שברח מחוצה לארץ לארץ אין מחזירין אותו לעבדו ועליו נאמר לא תסגיר עבד אל אדוניו ואומרי' לרבו שיכתו' לו גט שחרו' ויכתו' לו ששר חוב בדמיו עד שתשיג ידו ויתן לו ואם לא רצה האדון לשחררו מפקיעין בית דין שעבודו מעליו וילך לו:

רסח כיצד מגיירין הגר והגיורת ודיני קרושי הגר וגו' סעיפים:

רמב"ם פ"ג מה' עבדי' טורכם רמ"ם פ"ם פ"ד מה' מ"ב רמב"ן פ' (ס' סמולן בם ורמ"ם) בשל ספעיף נמור ור"ם פ"ד מה' איסו"ב

א גר שנתנכם לקהל ישראל חייב פילה תחלה ואם מל בשהיה עכו"ם (או סמלו מיהול) ל צריך להטיף ממנו דם ברי' ואין מברכין עליו ואם נברת הגיד אין מילתו מעכבת מלהתגייר וסני ליה בשביל (טור בם רמ"ם ובסם נמון) (שכל קולס שמל מועיל לכליעבד היו טבילם ג ויש לומרים ללם היו טבילם)

ב כשבא להתגייר נ אומרי' לו מה לאית שבארת להתגייר אי אתה יודע שישראל בזמן הזה דחופים סחופים ומטורפים ויסורים באים עליהם אם אמר יודע אני ואיני כראי להתחבר עמהם מקבלין אותו מיד ומודיעין אותו עיקרי הדת שהוא ייחוד ה' ואיסור ע"א ומאריכים עמו בדברה ומודיעי' אותו מקצת מצות קלות ומקצ' מצות חמורות ומודיעין אותו מקצת ענשן של מצות שאומרים לו קודם שבאת למדה זו אכלת חלב אי אתה נענש כרת חללת שבת אי אתה חייב סקילה ועכשיו אכלת חלב אתה חייב סקילה ל ואין מרכין עליו ם ואין מדקדקין עליו ובשם שמודיעים אותו ענשן של מצות כך מודיעים אותו שכרן של מצות ומודיעי' אותו שבעשיית מצות יזכה לחיי העולם הבא ושאין צדיק גמור אלא בעל התכמ"ש עושה מצות ואומרים לו הוי יודע שהעולם הבא אינו צפון אלא לצדיקים והם ישראל בצער בעולם הזה טוב היא צפונה להם שאינם יכולים לקבל רוב טובה בעולם הזה כאומות שכא יכולים לבם ויתעו ויפסידו שכר העולם הבא ואין הקדוש ברוך הוא מביא עליה' רוב פורענות כדי שלא יאבדו אלא כל האומות כלים והם עומדים ומאריכין בדבר זה כדי להבבן אם קבל מלין אותו מיד וממתינים לו עד שיתרפא רפואה שלימה ואחר כך משבילין אותו שבילה הוגנת ו בלא חציצה (ז ויש מגלח מעורותיו ויטול כפרני ידיו ורגליו קודם טבילה) וג (תלמידי חכמים) עומדים

דמפסר

קו לו מון מלאכתו כלו' שיסתר לו מלאכתו: קז לו מון מהמנות כלו' שלא יכתבו מעם מנוס: קח לגדון בטוען (ורבי יהודה) אומר כותי הוא ר"ל כמשמ לפרן ורמ"ם וכ' שכתבו דיש לו קול בזמן הזה מ"מ לכל עכו"ם שבכותיהם כעכו"ם נאמרי לכל דבר מ"מ לעבין זה לפיכך כתב הר"ב נדון קולם בזיר לכל סב"ח כתב דלעת פטור (ור' יהודה) לכיון דקכם קולם מעבר לגמ קכם לכותי לם לאסר נדרם כאן בישראל אומר ולין דבריו מוכרחים ויותר כדאמ לומר לגמ פטור ור' יהודה מייתי מדין מ"מ ולא מצינו דיבי לאחרי לכל לקולסו דאי לגמ מעכו מ"מ כמקומות אחרים בכמה דוכתי שבעכו"ם נאמרים לכל דבר וכ"ש מ"מכאן בכמה דוכתי כפוסקי: קט דלסיוסרוף דרכון הוא כלומר כיון דיכול לקרוע מעות שכירם קכם דרכון הוא שנוהג על המוכר עבדו כ"ש נא לגרוע: ק ויש למכרו לכותי כתב כל כ"ם לומרים מעות שכירתם ל"ל מוקף על ום לתין תפיס מועיל לגמ כיון שעברו מתון: קא מוקר ליטול כו' לתין הוא מעות מוכר עבדו לעכו"ם שהרי הוא כמכיל מילם: קב ומפסיד הדמים לם עדיין לא נקנו לו הדמים לגמ קכלו כמכור לו כשנתבקש לו בהוקש נדיך ליתן למוכר מעותיו לפני שנדיך לשחררו. טור בם רמ"ם וכ' הטעם משום דלמא רכין כיכה לי' מוקף קכם: ומכין שכבר קכלו לוקח מי' בידי שמעבדין לו דמיהם כיון שעמד ומלכו עליו ומיד לבשלם: קג מין שומעין לו דמיהם כיון שעמד ומלכו עליו ומיד לבשלם כיון שכבר קכלו לוקח מי' לגמ כיכ"ם בן ח"ל שבשה מעם ולא הודיעו לעובדים כלום כמכר מעותיו ולא נגמ לו לגמ ולא מיפסיד לגמ לוקח לחזרתו כ"כ הרמב"ם וטטור: קיד וכופין בלוקח כו' כ"ל שנוח לו שמפסיד בלוקח דמי סמרי כא ל"ל קכלו והמוכר הוא שמייב בדבר שמולין לו ל ומכרו שם: כתב בי מקפוסקים שכל הדברים שאמרו בעבין זה לעכין מוכר עבדו לעכו"ם או לם ל"כ עבד שמל וטבל בשם עבדות הוא ום:

רסח א נדרך להטיף כו' אין מכרכין מפקיעין לן אי מטיפין אי לא הלכך מפקיעים להטיף ולטבול אבל אין מכרכין מפקיעין דקי"ל פקיע כרכות לקהל וע"ל ס"ם ס"ג:

ב ולא לא הוי טבילם הלכך ים לחזור ולטבול אפי' שמל וכ' טבלו: ג מומרי' לו עם רפיכו שאם ירצה לפרוש פרוש מקשים בני לישראל כספקות בם שלא ימר לחזור מכאן אלו דעתי לא סיימי אתגייר וכתב הכי שאם לא הודיעום לו מעכב והכי נהגי סמחכים: ד ואין מרכין על שוכרת טעונין: ה ואין מדקדקין עליו כלו' כאותן מקנת מנכסין אין לסודיעו כל הקלות כוכסין אלא מודיעין אותו דרך כלל קלות סכמת לחזור אי אתה מלכלם אלא מי שאתה עכום כרת אלכת אכת אי אתה עכום סקילה ועכשיו אלכת כל דבר ואין להודיעו כל הקלות וסחומרות אלא כפי מה שהוא בעל דעת לשמוע בוכוחו לשעתו: כ כ"כ ס"ג: ו אלא מכיון שמודיעין בם"ם כל דבר מחוכן בטבילת כוכן כגר ועי"ל פ' קנ"ח דבר סחוכן בטבילת וכן נדיך מקוה מכשר לטבילת כדם כלעיל סי' רס"ח כדם בם"ם וכ"כ הרמב"ם פ"ג מה' מ"ב דין ג' וכמקוה מכשר לטבילת כדם מטבילין בם כגרי ואם מעבדים ואת"ש מודיעי' כל דבר מחוכן בכדם בגרים ומעבדים ומשוחררי ע"כ: ז ואם אלא כו' אמא לן מין מכיאם כמעמדות ומיסוך ויפרוק מיטב מו יגזוז מקנת מעורותיו ומקוטרים ומקנגין לשעב"כ אלא כל מעורותיו מסוס שכבדם לכלל יהדותו כ"כ ס"ם

ולפסבר לכהן לעבר בגר הוא ע"פ דברי ר"מ דלרבן שמעון ורבי כפרשת כפשוטן וכן משמע במומרים כשמורי לדת ישראל ע"כ מיהו כרמב"ם דבר שבעבר שם לא נלמד אלא מדין דבר הוכיח טביל: ח

צריך ג שם שלשה כהנים דכתיב בגר מעמיד ג' שיהיה לכם ולגר המשפט כתקנת ג' כהנים: ט אבל בדיעבד שם לא מעכב טבל כו' שהרי בקבלת המצוה שם לא קיבל בפירוש ג' אלא בדיעבד מעכב כמ"ש התוספ' וכרמ"ם דקבל מצות סתם דיין שבקבלה בעי ג' ס"ת ה' טבל טבילה ומילה כתי כאן כמ"ש דיין שבקבלה ד' עברו וכתי בלילה דיבור לגר קנה דשם כתב הר"ב שם סעיף ב' דיום שם עברו בלילה ולפ"ל להר"ב ל"ש בפני ולפי' דשם בקבלת מצות סגי בדיעבד בלילה ולפ"ל להר"ב לגר שהיה בתומי ומשמר דשם בקבל לעבין דיבור ממצות שם בר"ב לשבת שם עכו"ם דשם בשבת טבילה בשבת ולא ביום טוב ולא בלילה דיום לחומרא דשם בלילה פשוטה בלילה ס"ת כדשם פ"ו לשמוך עליהם עכ"ל וה"ה שכת דכתי' ולמחר: י שם בפני

שבי' לגר דוקא שכיום בפני תלת בפני וכן מוכח בהתם דקתני כל ב"ד יש לך עדים דף מ"ד ונם כל ב"ד לא טבלה בכתפה דף מ"ה מיהו לגר דכתי שבים כיון דשם מכירין כו' מותו שם ס' עכו"ם מיהו בשלמן לומר בירושלמי עבדי כלקמן ע"ב גרים ב' תלמידי חכמים שידעו שכתבו ומף בתפה כדשם בשבת טבלה בשבת טיון גרים לפנים דגרי מותו טבלה בלילה עדים בדבר פליגי: יא אבל שם בגר שהיה בן ז' לפי' עכו"ם שכתב על בת ישראל גר כשר מ"מ כ"ה דהוולד כשר לכהונה משום כ' בכולך מן העכו"ם כמו שכתבתי בפ"ג מי"ו"ד כ"מ לעבין פרישן כדין כלקמן מי"ב סעיף יח: יב לא פסלינן לגר סעיף יח: יג כשבת כו' ומ"ג בתב כשם שה"ג דמטבילין אותו בשבת ועכ"פ ואם טבל הרי זה גר: יד ולפ"ל בלילה כו' כבר כתבתי דין טבילת גר בל"ה סעיף הקודם: טו המל כו' ע"ל פ"ו סעיף כ: טז וכפ"ל מעמיד מדעתו וקמ"ל דלמ"ג לא לעבין לו דעת שומעין לו זוכין לאדם שלא בפניו אבל אם מינו גר לפי"ל בזמן שיד ישראל תקיפ עליהם כמ"ש וכ"כ הב"ח: יז יכול למחות משיגדיל ואין דינו בישראל מומר אלא בעכו"ם כתב דכה"ג שכתבתי לעיל מעשה היה לפנינו דקטנות לאו מעשה היא לעבין שאם בתרגם אם כ' אין מעשיהן כלום אם ב"ד מהני לעבין שיכול למחות משיגדיל אם בעיני לאחר שהגדיל ולא מחה הוי כאילו הסכים: יח אינו יכול למחות אפי' בדיעבד כישראל מומר: יט אסור לישראל להתקשר בהעכו"ם שלא מצאנו לו מקור לדין זה אלא מדין רפואה כדאי וכן בשקוים שמותר לרפואתן כגון שאנוס אינה לו בבכר שני וע"ל ס"ם רס"ג: ך אבל מי שאין כו' כלומר דוקא בשני שהחזק עכו"ס ונאמר כתב יתרו כו' הוא שכתבתי לעיל בשני אבל בשני שלא החזק עכו"ס ונאמר שהוא עכו"ס וכתב"י בב"י בשני כאן ובשני לעיל בשני תמר ישראל הוא:

כא וכתב הרמב"ם כן וכתב הב"י ואינו כוונן להקל לגמרי כן לפי שיש ישראלים שאמרים שלא עכבו שרובן עכו"ם אף לפסיעו ישראלים שבאמת בחזקת כשרות כמו שאמרו שם בתחלה ס"ע ולא אמר הרמב"ם שהחזק עכו"ם אלא כלומר שהם בחזקת עכו"ם ונסתפקו ישראלים שבחזקת כשרות כמו שאמרו שם בתחלה ס"ע ולא אמר הרמב"ם שהחזק עכו"ם אלא כמי שהוא הכרעתו בעבו' ונאמ"כ ישראל בב"ד שבזמנינו לכאורה מדין מיגו שהם הוא דקאמר הרמב"ם דלפ"ה מעלה עשו כישראלים ונאין מסיחין לפוקו ישראל מדין מנו עד שיביא ראי': בב אבל בשאין כן לעבין הרמב"ם ונם דקאמר שבאמת עכו"ם אינו אלא לפסול אבל עכו"ם שהוא בחזקת כשר על בת ישראל פסלה דקיל אין לדמות פסיס לתת עכו"ם ונתגייר ונתגלה דתניא הוא לעבין פסיל ובכ"ז כשרים לגבך מיון עדותו כלום לפי' לעבין עכו"ם שהוא בחזקת כשר על בת ישראל לא יפסלנה לעבין זה מבכי עדותו לא נתנו דכתי מתיב לי' פורת ומסור בבת ישראל ע"כ ונראין בב"ח ועל סעיף ג': בד כשיבא בגר כו' ובכתבו המום דהכי"ת דק"ק דשבא לקנות דהכל נאמן לומר כשרים כו' ומבואר שם בגמ' דכל מבא שמים כו' נאמן לומר בירושלמי על מבא שמים כו' ומבואר שם בגמ' דכל כשרות שבעולם נאמן לומר בירושלמי כשרים כו' ומבואר שם בגמ' דכל לעבין פרישן כלקמן סי' ב' ס"ג ע"כ ישראל:

עומדים על גביו ומודיעים אותו מקצת מצות קלו ומקצ' מצות חמורו פעם שניה וחוא עומד במים ואם היית אשה נשים מושיבות אותה במים עד צוארה והדיינים מבחוץ ומודיעין אותה מקצת מצות קלות וחמורות והי יושבת במים ואחר כך שובלת בפניהם והם מחזירים פניהם ויוצאים כדי שלא יראו אותה בשעלה מהמים ויברך על הטבילה אחר שיעלה מן המים וכיון ששבל הרי הוא בישראל שאם חזר לסורו הרי הוא בישראל מומר שאם קדש קדושיו קדושין:

ג כל ענייני הגר בין להודיעו המצות לקבל ביקתום ורמ"ס המילה בין הטבילה ם צריך שיהיה בשלש הכשרין לדון וביום מיהו דוקא לכתחלה ט אבל בדיעבד אם לא מל או טבל י אלא בפני שנים (ו קרוכים) ובלילי אפילו לא טבל לשם גרות אלא איש שטבל לקריו ואשה שטבלה לנדתה הוי גר ומותר בישראלית חוץ מקבלת המצות שמעכבת אם אינה בו ובשלשה ולהרים ולהל מב"ם אפי' בדיעבד שטבל אומל בפני שנים או בלילה מעכב ואסו בישראלית יא אבל אם נשא ישראלית והוליד ממנה בן יב לא פסלינן ליה: הנה מרדכי

ד הוא ושבילת גר צריך בית דין של ג' איקמשבילין אותו יג בשבת ולא ביום טוב יד ולא בלילה ואם טבל הרי זה גר: לרמב"ם פ"ג מה"א ה"ו

ה טו המל את הגרים מברך באי אמ"ה אק"בו למול את הגרים ואחר כך מברך באי אמ"ה אק"בו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית שאלמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמ' אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי:

ו נכרית שנתגיירה והיא מעוברת בנה אין צריך טבילה:

ז עכו"ם קטן אם יש לו אב יכול לגייר ואם אין לו אב טו ובא להתגייר או אמו הביאתו להתגייר ב"ד מגיירין אותו שזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו ובן קטן שגיירו אביו בין שגיירוהו בית דין יז יכול למחות משיגדיל ואין דינו בישראל מומר אלא בעכו"ם:

ח במה דברים אמורים בשלא נהג מנהג יהדות משהגדיל אבל נהג מנהג יהדות משהגדיל יח אינו יכול למחות:

ט עכום שבא להתוך עילתו מפני מכה או מפני שחין שנולד לו בה יט אסו לישראל לחתכה מפני שלא נתכוין למצוה לפיכך אם נתכוין העכום למילה מצוה לישראל למול או"ו:

(כ וכמקום שמותר לרפואת העכו"ם מותר בכל עניין ועל סימן קנ"ח)

י נכרי או נכרית שבא ואמר נתגיירתי בבית דינו של פלוני כראוי אינו נאמן לבא בקהל עד שיבי עדי ואם ראינום נוהגים בדרכי ישראל ועושים כל המצות הרי זו בחזקת גירי צדק ואעפ"כ שאין שם עדים שמעידים בפני מי נתגיירו ואעפ"כן אם באו להתערב בישראל אין משאין אותם עד שיביאו עדים או עד שישבלו בפנינו הוא והוחזקו עכו"ם כ אבל מי שבא ואמ' שהוא עכו"ם ונתגיירו בבית דין נאמן שהפה שאסר הוא הפה שהתיר כה וכתב הרמב"ם במה דברים אמורים בארץ ישראל אבל בשאר הימים שחזקת הבל שם בחוצה לארץ צריך להביא ראיה ואחר כך יבא ישראל אבל ביוחסין: יא מי שהה מוחזק בישראל שאמר נתגיירתי בינו לבין עצמו ויש לו בנים אינו נאמן על הבנים כה אבל נאמן על עצמו לשוויי נפשיה חתיכה דאיסורא ליאסר בבית ישראל עד שיטבול בפני בית דין: יב כד בשיבא

כל סעיף ב' רמב"ם פ"ג מה"א ה"ג

כג מהל' ב' דין ו'

ס"ג מהל' ב' דין ו'

ס"ג מהל' ב' דין ו'

ס"

שיזכה להם או מפני הפחד בא ליכנס לדת ואם איש הוא בודקין אחריו שמא עיניו נתן באשת יהודי ואם אשה היא בודקין אחריה שמא עיניה נתנה בבחורי ישראל ואם לא נמצאת להם עילה מודיעין להם כובד עול התורה ושורה שיש בעשיית על עמי הארצות כדי שיפרשו מהם קבלו ולא פירשו ורואו אותם שחזרו מאהבה מקבלים אותם ואם לא בדקו אחריו או שלא חזר עוהו שכר המצות ועונשן ומל וטבל בפני ג' הדיוטות הרי זה גר אפי' נודע שבשביל דבר הוא מתגייר הואיל ומל וטבל יצא מכלל העכו"ם וחוששים לו עד שתתבאר צדקתו ואפילו חזר ועבד כוכבים הרי הוא כישראל מומר לשם שמים ומ"ש קדושין (כה ע"ב) ישראל מומר לעבירה תוסב"ד אם לו נטבול רק מלכתכם ולקבל עליו דברי חכמים כפנים ב'

כי פ' המוכן

דסט אסור עריות בגרים ודינן לענין עדות והליצ' ובו יא סעיפים:

מכאן עד סוף סעיף ד' הוא ל"מ ס"ס ד' מהל' ב

א דין תורה שמותר לגר שישא אמו או אחותו מאמו שנתגיירו אבל חכמים אסרו דבר זה כדי שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה וכן גר שבא על אמו או אחותו והוא בגיות הרי זה כבא על הנכרית:

ב כיצד דין גרים כ בעריות של שאר בשר אם היה נשיו בשהוא עכו"ם לאמו או לאחותו מאמו ונתגיירו מפרישין אותם ואם היה נשוי לשאר עריות ונתגייר הוא ואשתו אין מפרישין אותם:

ג נ עכו"ם אסור בשא האם אחר שנתגייר מדברי סופרים ומותר בשאר האב אעפי שיודע בודאי שזה שאירו מאביו כגון תאומים שהבר ברור הוא שאביו של זה הוא אביו של זה אעפי לא גזרו על שאר אביו לפיכך נושא הגר אשת אחיו מאביו ואשת אחי אביו ואשת אביו ואשת בנו אף על פי שנשאת לאחין או לאחי אביו או לבנו אחר שנתגיירו וכן אחות מאביה ואחותו מאביו ובתו שנתגיירו מותר לו (ד כיצד פוסרין כאשת אביו) אבל אינו נושא לא אחותו מאמו ולא אחות אמו מאמה ולא אשת אחיו מאמו שנשאה אחיו מאמו אח"כ שנתגיירו ס אבל אם נשא אחיו כשהוא עכו"ם הרי זה מותרת:

ד שני אחים תאומים שהיתה הורתן שלא בקדושה ולידתן בקדושה חייבים משום אשת אח אבל לא חולצין ולא מיבמין:

ה הנושא גיורת ובתה חגיור או שתי אחיות מן האם ישוב עם אחת מהן ט ומגרש השניה:

ו נשא גיורת ומתה מותר לישא אמה או בתה שלא גזרו בחייהן:

ז מותר לאדם לישא שתי אחיות גיורות מן האב שלא גזרו בשאר האב:

ח יש השניות כולן לא גזרו עליהם בגרים לפיכך מותר הגר לישא אם אמו ונושא אדם גיורת ואם אמה יכ או בת בתה וכן בשאר השניות:

ס"ם ורס"ו פ' המוכן כי"פ כופסין על המכופס

ט גר שנתגייר ואשתו עמו צריכים לפרוש ג' חדשים לו בחין בין זרע שנזרע בקדושה לזרע שנזרע שלא בקדושה (ואם רוצה לקיים נישואין עמה נריכה נט שלא יבעל ממנו עד ג' חדשים) י לענין ערות אפי' אחים מן האם יב מעידים והלוה דגר שנתגייר בקטן שנולד דמי: יא לענין דין גר כשר לדון דיני ממונות והוא שתהא יד אמו מישראל אבל אם אין אמו מישראל טו פסול לדון את ישראל אבל לחבירו גר דין טו ולחל צזה פסול אפילו לחליצ' גרים יז עד שיהא אביו ואמו מישראל:

רמב"ם רפ"ח מה' מ"ב ה"א ופ"ג מה' סנהדרין

עד שכר מצות כתיבת ספר תורה ובו ב סעיפים:

פצות עשה על כל איש מישראל לכתוב לו ספר תורה ואפילו הניחו לו אבותיו ספר תורה מצוה לכתוב משלו ואינו רשאי למכרו אפי' יש לו הרבה ספרי תורות:

בה ישראל מומר כו"ע לס"ם ו סעיף ה':

דסט א דין תורה כו' כלומר דדין תורה מותר לגר לישא אמו אף לחומרא דמי וכ"ם מלמד דגר שנתגייר בקטן שנולד דמי למחר בשאר כשאר בני כגון שנתגייר בקטן כדי שלא ילמדו ממעשיו לקטן ממש לקדושה קלה ס"ת מכל מקום לשאר בשר לא נזרו ולא לעכו"ם והו לענין מצות והמתכוין:

ב בערות של שאר בשר כו' כלומר כך הוא דינם שאר עבר על התו בעוד שהוא עכו"ם וכשגייר אותו מלהחזירו ומכניסו תחת כנפי השכינה ומפרישין אותן עכשיו שלא ילמדו ממעשיהם שלא יחזרו בגיותן ומשום הכי אמרינן בגמ' הדיוטות הרי זה גר אפי' נודע שבשביל דבר הוא מתגייר ואפי' הכי אמרינן בגמ' דיבמות (דף מז:) ישראל מומר לעבירה אע"פ שחטא ישראל הוא

ב ואפילו אין לו מה יאכל כו' אלא בוטל מלקנות מהנאתו כלעיל ס"ם מן רכ"ב דאין מחזירין אותו לאכזר ביתו וכלי תשמישו כ"כ הב"ח וע"ש בסמ"ך: ג ואפילו למכור ישן כדי לקנות חדש אסור אבל ללמוד תורה או לישא אשה מותר למכור אם אין לו דבר אחר למכור:

הגה ד יש"ס לנורך פדיון שבויי מותר למכרם ועיין בב"ו הלישים כ"ח סימן קכ"ב סכר לו סופר לכתוב לו ס"ת או שקנאה וגילח סיתה מוטעה והניחם הרי זה כאילו בתכה לכל לקחה כך ולח הניחו בה דכר הוי כחושף מנוח מזיסוק וחינו יונח כזה:

ב ה האידנא מצוה לכתוב חומשי התורה נמשנה וש"ס ופירושיהן ולא ימכרם לא ללמוד תורה ולישא אשה:

רע"א

העור שנכתבת עליו ושרטוטה ודין הדיו וכו' סעיפים:

א אין כותבין כפר תורה על עור בהמה חיה ועוף השמאים ולא על עור דג אפילו טהור אבל כותבין על עור בהמה חיה ועוף הטהורי ואפי' עור נבילו ושריפו שלהן ו וצר ז שיהו העורות ח מעובדין ע"י ישרא ראשם ס"ת ג שיאמר בתחילת העיבוד בשמשי אותם לתוך הסיד עורות אלו אני מעבד ד לשם ס"ת: הגה ואם מעכבין עכו"ם ה ומייע ישראל מעט בתחלה כשנתנו לסיד ולומר שהעושה לשם קדושת ספר תורה יסתן לותן עורות אלא יחליפן העכו"ם ויוסיף מימיו לחרון ועיין כח"ת סימן ל"ב:

ב צריך שיהיו מעובדים בעפצא או בסיד וכיוצא בו מדברים שפיבוצים העור ומחזיקי אות:

ג כותבין ס"ת על הגויל וחוא העור שלא נחלק ובוחבו בו במקום שער ואם כתב ספר תורה על ד הקלף כשר וה"א שיהיה בתוב בצד הפנימי שבלפי הבשר:

הגה ו וקלפים שלנו שם ט יותר מוכחרי מגויל וכותבין עליו ז לכתחלה לכד כשר ואין כותבין עכשיו על גויל ח ואם שיכח וכתב על קלפים אלא במקום שער כשול מיקרו ים מקילין בזה:

ד כתב מקצתו על הגויל ומקצתו על הקלף פסול אבל אם עשה הציו גויל וחצי צבאים אעפ"י שאינ מצוה מן המובחר בשר: (ועיין לקמן סימן ר"ס)

ה ס"ת צריך שירשרטט ואם כתבו בלא שלשו פסול ולא ישרטט בעופרת וכיוצא בו שיצובע (טור ופוס)

ו ס"ת צריך שיכתבנו בדיו העשוי מעשן השמנים שרוי במי עפצים (ולכתחלה טוב ליזהר אלא לעשות הדיו כי אם מלכרים מכלים מן הען) ואם כתבו במי עפצא וקנקנתום י בשאר אבללא בשאר מיני צפעוני בנון האדום וזיהוק וכיוצא בהם שאם כתב אפילו אות אחת בשאר מיני אבעונים או בוהב פסול:

הגה וכן לסור לכתוב אפי' עם מספר עשרים ואחרבע קבדים אלא בדיו ויא אלא בעין לו רק כם"ת:

ז כפר תורה צריך לכוחבו יב ביבמין:

(ג ויא"ש שיש לכתוב בקולמוס של קנה ולא בנוצה) רעב דין

ד"ע לי"ש אמ"ל פנ"ם

הנ"ם וכו' פ"ק דכ"ב (ופנוד' סס) כ"ו

סוף נסי"ם פ"ב

טור בשם"ם יו"ד

טור בשפ"ד יו"ד

בנ"ם

טו"ס ובשב"ר רפ"ב דשב"ם ס"ת ד'

ת"ה סימן מ"ו

טו"ס ובשב"ר רפ"ב דשב"ם ס"ת ד'

וכ"ע לא כר' טו"ס בירושלמי

טו"כ רמב"ם ורא"ש וע"פ ג"ר מב"ם פ"ו מס"ת ה"ד כ"מ בטור (פ' תרומ' הדשן ב ע"ג כ' ירו' בשם ירמי' מרי"ק קטנות בנ"ם פ"ב מ"ק ופ"ק ינטין

ג ואפילו למכור ישן כדי לקנות חדש אסור אבל ללמוד תורה או לישא אשה מותר למכור אם אין לו דבר אחר למכור:

הגה ד יש"ס לנורך פדיון שבויי מותר למכרם ועיין בב"ו הלישים כ"ח סימן קכ"ב סכר לו סופר לכתוב לו ס"ת או שקנאה וגילח סיתה מוטעה והניחם הרי זה כאילו בתכה לכל לקחה כך ולח הניחו בה דכר הוי כחושף מנוח מזיסוק וחינו יונח כזה:

ב ה האידנא מצוה לכתוב חומשי התורה נמשנה וש"ס ופירושיהן ולא ימכרם לא ללמוד תורה ולישא אשה:

רע"א

העור שנכתבת עליו ושרטוטה ודין הדיו וכו' סעיפים:

א אין כותבין כפר תורה על עור בהמה חיה ועוף השמאים ולא על עור דג אפילו טהור אבל כותבין על עור בהמה חיה ועוף הטהורי ואפי' עור נבילו ושריפו שלהן ו וצר ז שיהו העורות ח מעובדין ע"י ישרא ראשם ס"ת ג שיאמר בתחילת העיבוד בשמשי אותם לתוך הסיד עורות אלו אני מעבד ד לשם ס"ת: הגה ואם מעכבין עכו"ם ה ומייע ישראל מעט בתחלה כשנתנו לסיד ולומר שהעושה לשם קדושת ספר תורה יסתן לותן עורות אלא יחליפן העכו"ם ויוסיף מימיו לחרון ועיין כח"ת סימן ל"ב:

ב צריך שיהיו מעובדים בעפצא או בסיד וכיוצא בו מדברים שפיבוצים העור ומחזיקי אות:

ג כותבין ס"ת על הגויל וחוא העור שלא נחלק וכוחבו בו במקום שער ואם כתב ספר תורה על ד הקלף כשר וה"א שיהיה בתוב בצד הפנימי שבלפי הבשר:

הגה ו וקלפים שלנו שם ט יותר מוכחרי מגויל וכותבין עליו ז לכתחלה לכד כשר ואין כותבין עכשיו על גויל ח ואם שיכח וכתב על קלפים אלא במקום שער כשול מיקרו ים מקילין בזה:

ד כתב מקצתו על הגויל ומקצתו על הקלף פסול אבל אם עשה הציו גויל וחצי צבאים אעפ"י שאינ מצוה מן המובחר בשר: (ועיין לקמן סימן ר"ס)

ה ס"ת צריך שירשרטט ואם כתבו בלא שלשו פסול ולא ישרטט בעופרת וכיוצא בו שיצובע (טור ופוס)

ו ס"ת צריך שיכתבנו בדיו העשוי מעשן השמנים שרוי במי עפצים (ולכתחלה טוב ליזהר אלא לעשות הדיו כי אם מלכרים מכלים מן הען) ואם כתבו במי עפצא וקנקנתום י בשאר אבללא בשאר מיני צפעוני בנון האדום וזיהוק וכיוצא בהם שאם כתב אפילו אות אחת בשאר מיני אבעונים או בוהב פסול:

הגה וכן לסור לכתוב אפי' עם מספר עשרים ואחרבע קבדים אלא בדיו ויא אלא בעין לו רק כם"ת:

ז כפר תורה צריך לכוחבו יב ביבמין:

(ג ויא"ש שיש לכתוב בקולמוס של קנה ולא בנוצה) רעב דין

יג כו' כמ"ש בשלחן ערוך יד ב' ויב בימין כמ"ש בשלחן ערוך יד ב' ויב בימין כמ"ש בשלחן ערוך יד ב' ויב בימין

דעב דין רוחב הדפין: ובו ד סעיפים:

א ראמכ"ס ר"פ כ"מ פ"ג מ"ק טור

א אין עושין ספר תורה לא ארכו יתר על היקפו ולא היקפו יתר על ארכו (כי יכוין שיהא חוט המקיף ירישות כל העמר לאחר שיתפוך וינגלל יהא תורך כשיעור ארכו) וכמה הוא ארכו בגויל ששה טפחים שהם כ"ד אצבעות בקוטב ס אגודל של יד ובקלף או פחות או יותר והוא שיהא ארכו כהיקפו וכן אם עשה בגויל ששה טפחים ומיעט הכתב או יתר על ששה הרחיב בכתב עד שיהיה ארכו כהיקפו הרי זה כמצוה:

עור כג ע"ש ב ראמכ"ס פ"ז מ"ק ד"ל

ב (והעמוד שכתוב בספר ג ים תומרי דמכתרך להיקף) ארך כל ששה שלשים אותיות כדי לכתוב ג למשפחותיכם ג פעמים לא תהיה קצרה מזה כדי שלא יהא הדף נראה כאגרת ולא ארוכה יותר על דאי כדי שלא יהו עיניו משוטטות בכתב:

ג ד אין עושין יריעה פחות מג' דפין ולא יותר על ה' ונזדמנה לו יריעת בת ד' דפין לא יחלקנ' בעניו שיהיו ג' דפין באחת וששה בשניה אלא שיהיו באחת וה' בשניה במה דברים אמורים בכל היריעו' שבספר חוץ מבאחרונה אבל בסוף הספר ו אפילו פסוק אחד בדף אחר עושין אותו דף לבדו ותופרים אותו עם שאר יריעות:

ג ראמכ"ס סס ד דין

ד כשיגמור את התורה צריך שיגמור באמצע שיטה שבסוף הדף ואם נשאר בין הדף שטין הרב מקצר ועולה (עוסק אותיות מרוכות ממטה למעלה כדי שתחזיק תיבה אחת ל' שישין) ומתחיל מתחלת השיט שבסוף הדף ולא ינמור את השטה ומחכוין עד שיהיה לעיני כל כל ישראל באמצע שיטה שבסוף הדף:

רעג שעור הגליון ורוחב בין שטה לשטה ובין דף לדף: ובו ו סעיפים:

א שיעור הגליון למטה ד אצבעות בגודל ולמעלה ג ובין כל דף ודף שני לפיכך צריך להניח בתחלת כל יריעה וסופה ברוחב אצבע וכדי תפירה ונמצא כשתופר היריעות ביחד יהיה בין כל דף ודף בכל הספ רוחב שתי אצבעות ובין שטה לשטה כמלא רוחב שטה ובין כל חומש וחומש ד' שיטין פנויות בלא כתב ויתחיל החומש מתחלת שטה חמיש תיניח בתחלתו ובסופו כדי לגלול על העמוד ועוד שתי אצבעות שישארו בין העמוד והדף

ב ו לא ימעט הכתב מפני ריוח שלמטה ולמעלה ולא מפני ריוח שבין פרשה לפרשה:

ג נזדמנה לו תיבה בת ה' אותיות לא יכתוב שתים בתוך הדף ונ' חוץ לדף אלא כותב ג' בתוך הדף ושתים חוץ לדף ואם אין מקום כדי לכתו' ג' בתוך הדף

ד נפסח יניח המקום חלק ולא ימשוך האותיות לעשותן גדולו' מרדכ' ופע"ק סנה מהביאתן כדי למלא עד סוף הדף ותיבה בת ג' אותיות יכול לכתוב ממנה שתים חוץ לדף אף על פי שמיעוטה בפני' ג אבל אם אין בה אלא שתי אותיות לא יכתבנה חוץ לדף:

ה נזדמנ' ג ופעולו סם כ' אותיות סם מתיכה גדולה וכרחים כמו תיכה כפני עצמ' לפי שכתבה על סנלין: ד נזדמנ' לו תיבה בת עשר אותיות או פחות אויות ולא נשאר מהשטה כדי לכתוב בה את כולה בתוך הדף ד אם יכול לכתוב חציה בתוך הדף וחציה חוץ לדף כותב ואם לאו מניח המקום פנוי ומתחיל מ תחלת השטה: ה כל אלו הדברים אינם אלא למצוה מן המובחר ואם שינה כשר: ו שכחה לכתוב את השם כולו תולה אותו בין השיטו' אבל מקצ' השם בשטה ומקצתו תלוי פסול ובשאר אם שכחה כותב מקצ' ה' תיבות בשטה ומקצתו למעלה.

סנס ים סופרים מדקדקים לכתוב ס כיס סמוברחם יעמודים וכן קנת סמדקדקים לכתוב כרחם כל עמוד ו' קוריז אותו וי' עמודים ו ויש לדקדק בכל זה ואפי' סמדקדק ביותר אלו יכתוב הכתב לפעמים מסוס זה כי כל הכריס אלו אין לסס עורם על מס סיסעוכו:

רעב א מגולל כשכתב פרשב"ם פי' סה"פ ת"ד ט' רוחב גולל סאמור בכל הסיפורי סתלו וכאלה סיעורי תורה כולם הוא מנהג סבבו כתוכי וכבר דקדקנו בסיעורו ומנהגו רקבב סבבו סעורות כיכוכי' זו בבד זו בדוחק וזה בלוחך סתי סעורות כריוק ת"כ ומכ"מ נהגו כ"ט ב"ם ם"ם קמ"ג דף ס"ט ע"ד וע"ש: ב לף כן מיקו צריך שיעור לעיכי סעמוד כרחב ס' וטור ודבב סרא"ש נה"ם ת"ק דסיקף ו' שבחים בלא עמודי"ם וע"ש סאריך בכתיב סדר סיאך יעשה ס' יוכה לכתוב ס' שיעלה לו מרכו כהיקפו: ג לא שבחותיכם נ"ב כו' כתב בסנס' מיימוי כשם הר"ם דמייכו ס עור שפת וכתבו עוד כשאו דמייכו דוקא ככתיב דקאי אכל בכתיב בסה כגון כי סכל לפי הכוו ולפי' אותו מטעמא וכ"כ סטו' וסא"ס ופוסקי' ואין עיכו משוטטו' כיון שהכתיב בסה וכן כוכנין: ד אלא יהא עיכיו משוטטו' כשהוא מרוכז וטוטע בדפים כשטות: ה אין עושין יריע' פחות מג' דפין ולא יותר על שמכה כנ"ל: ו לפי שפוק אחד מעט: אין כותבין סחרון תיכות במכין שיהיו עשר אותיות מרוכות ממטה למעלה כדי שהקוסן תיכה ל' אותיות ישיבו כדי שיהיה בסוף הדף טור ומשמע הא ים שרבה פסוקי בכל לכתוב בכל שיטה תיכה לחה כמכין שיהיו כל זה בסוף הקוסן בין שני לפני בשני בכן לחר בכל בשטה התוכה אין לעשותן לא שהשיך בהוספות לחרכן ולא לרחכן שלא יכתוב כהלכתן וכל לכתן ם' רע"ב מיהו אם מירא שהסופר יכתוב כן לא כפה על כתיבה כך וכן משמע בפרים:

רעג א לא ישמע כו' פלא ועשה אותיות קטנות בם בתיבות ובתוכה כדי שיהא שיעור גדול סאמור בכל הסיפורי סתלו וכאלה סיעורי תורה כולם הוא מנהג סבבו כתוכי וכבר דקדקנו בסיעורו ומנהגו רקבב סבבו סעורות כיכוכי' זו בבד זו בדוחק וזה בלוחך סתי סעורות כריוק ת"כ ומכ"מ נהגו כ"ט ב"ם ם"ם קמ"ג דף ס"ט ע"ד וע"ש: ב לף כן מיקו צריך שיעור לעיכי סעמוד כרחב ס' וטור ודבב סרא"ש נה"ם ת"ק דסיקף ו' שבחים בלא עמודי"ם וע"ש סאריך בכתיב סדר סיאך יעשה ס' יוכה לכתוב ס' שיעלה לו מרכו כהיקפו: ג לא שבחותיכם נ"ב כו' כתב בסנס' מיימוי כשם הר"ם דמייכו ס עור שפת וכתבו עוד כשאו דמייכו דוקא ככתיב דקאי אכל בכתיב בסה כגון כי סכל לפי הכוו ולפי' אותו מטעמא וכ"כ סטו' וסא"ס ופוסקי' ואין עיכו משוטטו' כיון שהכתיב בסה וכן כוכנין: ד אלא יהא עיכיו משוטטו' כשהוא מרוכז וטוטע בדפים כשטות: ה אין עושין יריע' פחות מג' דפין ולא יותר על שמכה כנ"ל: ו לפי פסוק אחד מעט: אין כותבין סחרון תיכות במכין שיהיו עשר אותיות מרוכות ממטה למעלה כדי שהקוסן תיכה ל' אותיות ישיבו כדי שיהיה בסוף הדף טור ומשמע הא ים שרבה פסוקי בכל לכתוב בכל שיטה תיכה לחה כמכין שיהיו כל זה בסוף הקוסן בין שני לפני בשני בכן לחר בכל בשטה התוכה אין לעשותן לא שהשיך בהוספות לחרכן ולא לרחכן שלא יכתוב כהלכתן וכל לכתן ם' רע"ב מיהו אם מירא שהסופר יכתוב כן לא כפה על כתיבה כך וכן משמע בפרים:

רעב א מגולל כשכתב פרשב"ם פי' סה"פ ת"ד ט' רוחב גולל סאמור בכל הסיפורי סתלו וכאלה סיעורי תורה כולם הוא מנהג סבבו כתוכי וכבר דקדקנו בסיעורו ומנהגו רקבב סבבו סעורות כיכוכי' זו בבד זו בדוחק וזה בלוחך סתי סעורות כריוק ת"כ ומכ"מ נהגו כ"ט ב"ם ם"ם קמ"ג דף ס"ט ע"ד וע"ש: ב לף כן מיקו צריך שיעור לעיכי סעמוד כרחב ס' וטור ודבב סרא"ש נה"ם ת"ק דסיקף ו' שבחים בלא עמודי"ם וע"ש סאריך בכתיב סדר סיאך יעשה ס' יוכה לכתוב ס' שיעלה לו מרכו כהיקפו: ג לא שבחותיכם נ"ב כו' כתב בסנס' מיימוי כשם הר"ם דמייכו ס עור שפת וכתבו עוד כשאו דמייכו דוקא ככתיב דקאי אכל בכתיב בסה כגון כי סכל לפי הכוו ולפי' אותו מטעמא וכ"כ סטו' וסא"ס ופוסקי' ואין עיכו משוטטו' כיון שהכתיב בסה וכן כוכנין: ד אלא יהא עיכיו משוטטו' כשהוא מרוכז וטוטע בדפים כשטות: ה אין עושין יריע' פחות מג' דפין ולא יותר על שמכה כנ"ל: ו לפי פסוק אחד מעט: אין כותבין סחרון תיכות במכין שיהיו עשר אותיות מרוכות ממטה למעלה כדי שהקוסן תיכה ל' אותיות ישיבו כדי שיהיה בסוף הדף טור ומשמע הא ים שרבה פסוקי בכל לכתוב בכל שיטה תיכה לחה כמכין שיהיו כל זה בסוף הקוסן בין שני לפני בשני בכן לחר בכל בשטה התוכה אין לעשותן לא שהשיך בהוספות לחרכן ולא לרחכן שלא יכתוב כהלכתן וכל לכתן ם' רע"ב מיהו אם מירא שהסופר יכתוב כן לא כפה על כתיבה כך וכן משמע בפרים:

ובמצע"א רים רף ע"ם הכין דאפי' ומיהו מ"מ מלשון כ' הוס שכתב כן כתוב ע"ם) מכואר דבוים שם"ג רים לקמן :

רעד

א צריך שיאמר כו' הייכו שיאמר כן בפי' ולא סגי לים במחשבה כלבושי ם' לע"ם ס"ק נ': ב ומשפיק לכל הספר מלבד הפתיחות שצריך לחזור לקדמן כלקמן סי' רע"ו ס"ב :

ג שאסור לכתוב כו' וכתב הר"ן בפ"ב דמגילה דמוכח כירושלמי דאם כתב אלף למ"ד בתיבה אחת ולא מחק מיד אלא כתב עוד אלף למ"ד אחריה אפי' לא כתב עדיין כלום אחר האלף למ"ד אסור לכתוב אחריה אלא אם כן מחק האלף למ"ד ומדברי הרמב"ם בפ"ז מהלכות תפילין ומזוזה ס"ג משמע דאפי' כתב עוד אלף למ"ד אחריה אלא שלא כתב עדיין כלום אחר האלף למ"ד מותר לכתוב אחריה אלף למ"ד ואין צריך למחוק האלף למ"ד שכתב תחלה ומדבריו משמע דאפי' כתב עוד כמה אותיות

ברי תשעה אותיות ויתחיל לכתוב בסוף אותה שטרה עצמה ולא ישנה לעשות צורה אחרת לא לפתוחה ולא לסתומה ובהני הוי הנך כשר בין להרמב"ם בין להרא"ש: וטוס לא יוכל לכוין ככך כ"ז לא ימור מדברי הרמב"ם כוס כי עליו ממכו התחרוני וכתבו מדברין שם עיקר ומכל מקום שם נמצא ספר תורה שכתב כתובה לפי דבריו אין לפסלה כי יש גדולים שיש להם סברות לחלות כוס:

ג כתב השירה בשאר הכתב או שכתב שאר הכתב בשירה פסול וחזקא שכתב השירה בשאר כתב בלא פיזור אבל אם שינה בפיזור ממה שנהגו לא פסל ובלבד שיהא ארוך על גבי לבינה:

ד שירת הים כותבים אותה בשלשים שטורות ששה ראשונה כרכבה ושאר ששות אח"ת מניחין באמצע ריוח אחד ואחת מניחים הריוח בשני מקומות באמצע עד שתמצא השישה חלוקה לשלש ונמצא ריוח בנגד הכתב וכתב בנגד הריוח:

ה צורת שירת האזינו כל ששה יש באמצע ריוח אחד ונמצאת כל ששה חלוקה לשתים וכותבים אותה בשבעים ששות:

ו כתב המלא חסר או החסר מלא או שכתב מלה שהיא קרי וכתיב נקריאתה בנון שכתב ישכבנה במקום ישגלנה או הנך יש עוד דברים שנהגו כהן הסופרים כמו שנתבארו בהן פסול: וכיוצא בהן יש מפי חים כמו בחותיות גדולות וקטנות ותנקודות והמסורות: ועוד נהגו כמין לעשותם לח פחות ממ"ח ולא מ"ב ולא יותר מס': ועוד נהגו בראשי הפסוקים לעשות למעלה מצורת חים ס' מיטין ווי התחלתן ככתים כיכסא ה' מת כמנרים וכן למעלה מצורת ס' מיטין ותחלתן ותקח: סוס ויגלו ויכלו: ויהי ולמעלה מצורת חזיונו ס' מיטין ותחלתן ולעידם לאחר: ברך: בחורית: להכעיסו קהל: ולמעלה ס' מיטין ותחלתן ויכל: ויכר: דברי: תמר

ל' רמב"ם סוף פ"ט מה"ת

מ"כ בשם תוס' פ"ב

תשו' רי"ו מיכן סי' ס'

ל' רמב"ם ופ"ט מה"ת

סמ

ל' רמב"ם ובשחורי במקום ובעפולים מהרמב"ם

ב' ט' מותיות מילו קטנות מפני דפסול כמי הוי לכל בניך סיור מע' מותיות מקלו מלא מיור עכ"ל ומיהו יש פוסקים דמני ב' מותיות ועיין בדרישה סי' כ"ה: ה לא יסור מדברי הרמב"ם כוס כן נ"ל הרמב"ם רפ"ח מה' ס"ת פרשה פתוחה יש לה סתי נוחות מס נמר בשמע שיטה מכיח שפר בס שיטה פכוי ומתקיל הפרשה סתיח פתוחה מתחלת בשמע שיטה שכייה בל"ח שכשפר מן שמר בשמע מכיח שיטה כשיעור ט' מותיות אכל לא כשפר שלא מעע מן מס נמר בסוף שיטה מכיח שיטה שכייה בלא כתב ומתקיל בפרשה שפתוחה מתחלת שיטה הלניח פרשה פתוחה יש לה שלא נוחות מס נמר בשמע שיטה מכיח רייח כשיעור ומתקיל לכתוב בסוף שיטה מיכח שפתוחה מתחלת בפרשה שהיח פתוחה עד ס' פרייח שלא בשמע ולא לא כשפר מן שיטה כדי לכתוב הרייח כשיעור ולכתוב בסוף שיטה תיכח ס' יכיח שכל פכוי יש ס' מעע דייח מרחק שיטה ומתקיל לכתוב בפרשה שפתוחה מתחלת שיטה שכייה לשיעור הרייח ומתקיל בסוף שיטה מכיח שפתוחה מתחלת שיטה שכייה לשיעור הרייח ומתקיל לכתוב בפרשה פתוחה מתחלת שיטה הלניח פרשה פתוחה מתחלת שיטה שכייה לשיעור הרייח ומתקיל לכתוב בסוף שיטה תיכח ס' יכיח שכל פכוי יש ס' מעע דייח מרחק שיטה ומתקיל לכתוב בפרשה שפתוחה מתחלת שיטה שכייה לשיעור הרייח ומתקיל לכתוב בסוף שיטה מכיח שפ

ונסתפלתן ותקח סום וינהגו וילכו וידעו וכדכר פשוט שסום טעות דלין
שם תיבת וידעו כלל כמקרא נם מי לפצר לכוין כן פסורות כמקרא ע"ש
וכרתב"ס פ' ותקח ותקח לקריאם סום וינהגו וילכו ע"ש ועיין עוד כרתב"ס
כמה דיבים ומכאנים בכתיבתם ת"ת:

רפו א

צריך לומר כו' וסכ"מ פסק כתכוין וכתב לפס
קדושה שבעי' אלא הוסיף כשפתיו אי"כ פסול כדיעבד
ע"ש וכ"כ הר"ן כפ"ק ס' ל"ב סעיף יט דמני כדיעבד כשמתפב שכוונה
לתוכרות לעמן הוסיל והוסיף כתחלת כתיבתם תכתבו ע"ש וע"ל ר"ם
רע"ד: ב ואם לא עשה כן פסול ולא מהב המברית קולמוס על ימין
לשמן: ג מלך ישראל אבל מלך מ"ם פוסק כמו שכתבתי נב' תפלת
נק"ת ס"ק ל': ד לא ישיבנו ואם היה כותב כך מעמא
כיון דלא כתב כפשוט כך מעמא
כתב ופי' ע"ם הנמוקי ומפר' סופרי' דפסק כשלמא פשה פסול מ"מ אי"כ מעמא
שם ס"כתבי שמותיכוש דמו כן וכן פי' המרדכי וכ"כ פה"ת פי' ל"ה ופסול
זה כתב בזוכר לעיל פי' ל"ד סעיף ל' ואם היה כותב כן המותיות עד שתכיכ
כרשת תיכה פסול עכ"ל ור"ל דאפי' כשמתיר כשמעת שאם אי"כו שם
קדוש אלא כל תיכה קדוש שם כלישתה בתם' סופרים וכמ' שכיכה כשאם
דוכתין תיכה כלשון שם וכן מוכח למדיש כמרדכי שפי' כך שאם הוא
תיכה ומביאו לקמן פ"ם רע"ט ע"ש דלא כתב"ם שאכיון להוא שם קודש:

ה יתפם כו' משמע לכתוב אקודש אותו אחרת של אותו שיה כתר
אחר שכתוב כך כתוב הטעה דוקא שכוונת אכל אחר שכתב
תורת אלף פי שלשים כותבין אלף בדיו שחור ולא כשום כתר אחר
(כלשון פ"ר ס' שלשים ו') ע"ש שם כתב כדיו וזרק עליהם וכה כשר
עכ"ל ולא כהירא לכיון לטעמא דזרק על ידי שהוא פסול אבל אם כתב כשר
כתב ואכטל לתחתון וכתב אלף כ"כ אף לי תוכרות או שחר ס"ת אלף לכאי
בקט תוכרות דשחר אקומות כם"ת ים לו תיקון כמשיקה ונהירא
מ"ש כתוכרות דפסול ולא מכאי תיקון שהרי מצוי לעוקרן וכן כתר"י
פיתא יבוזו וכ"כ כתב פסול אלף כ"כ כם"ת ס"ל כ"כ כם"ע שם פשיק ב' וכ"כ כלכוש
גופי' שם דנם כשחר כתב פסול אלף דכשוכר אין לו תקנה ע"ש וכדכתי
כדרישה סעיף ל' כרמה כשעטן ונ"ו ככון וכ"ש: ז אכל אקנת
שם כו' וכ"כ כתב דשעת סטור וקנאת פוסקין דשעת כלכתלה אין כתלות
אקנת שם שם ס אין לשם כדיעבד ע"ש וע"ל סי' רע"ג סעיף ו' ע"ש
כוס: ז אקנת שם כו' כתב כתשם התקשם (רמ"א ס"ע כ"ב
נרסי' ס"ל ר' יוחנן לכרי ר' שמעון שורי קלקר ואפ אחר רכין כר תכיכת
אחר עולא אחר רב אפ כא כלכה כר' שמעון שורי ולא עוד אלא כל מקום
שכתב ר"ש שורי כלכה כמותו ס"ל לאפ כי היא ס"ל דל"ל יוכתן כלכה כר"ש
שורי כשכוכן ותרומת מעשר על דאמרי ע"כ וכל הפוסקים כשקו דלא
כרש"ס דע"כ אקשה ס"ל לרבותא להמי כללא דכל מקום שכתב ר"ש
כלכה כמותו וכלכות קטנות כתב הרי"ף והרא"ש אחר דטעמא כשם כו'
כלכה כרש"ס ולא עוד אלא כל מקום שכתב רש"ס כלכה כמותו ונם על
פי הטעם שכתב הרא"ש ואפ"ה אין פוסקין אפסק דכולו תולה
כפפרים ע"ב קרקע טענן שחיטה ואפ"ה אין פוסקין כן כשם כי' ג' וכאן וכשפרי כתרכתי כזה
ע"ש אלא כולה וכן כטור וב"י כשם כי' ג' וכאן וכשפרי כתרכתי כזה:
ח מותר לכתוב כשם כו' משמע קצת דעל אשמתו ונדר אלף מלתלות
וכמ"ש כ"ב לדעת הרמ"ם וכן דעת הפוסקים וכמ"ש כתכו הט"ז
לקמן סי' רע"ט ס"ד שאין הנדירה נכלל כמו שאר הכלים וסילכך היכא דאפשר
לתקן כתלית אין לכתוב על המתק ונדר לא יקלף וכמ"ש לי שכן כתבו:
ט המתק כו' אתק כ"ש כמתק כתורה ולא ונדר כ"ש כמתק כתכתיכם:
ג ואין מילוק כן מצוי כלל כשפרים וכן
כוה נהטו אכל בלאתה אין עכ"ל לכאן דמ"ש לעיל לתלק כאן כין ס"ת לשאר ספרים לאו כיון דכשם ס"ת אותיו לכתוב על המתק ונדר כ"ש כשאר ספרים
אלא כ"ש דיש לעיין ל' המקשה הלזו פשוט הייכו לפרש לכתוב אקנתו הלזו וכן הוא כשם ס"ת ע"ש: א צריך כו' שפלן
כ"ל שמותן ספרים שאלקקים אלא לכתוב שם כסוף פשטה ואחרין כך לפעמים אקנדין אז אתריכן לותיות אלא כשנון נם אם נזהרין לשם שם כסוף
אלף שם עוכדים רשומים אז כקודות אלרוכות כסוף אלף כדי שלא ישלו השם כסוף אלף ואפשר כי לכתוב שם כסוף אלף רק אלא

ב' בשם רי מלכבלרכי

דרך מחיקה רק דרך תקון טו ס"ל ס"ס סכרעט מוגע כגבוה אם נוגע מתם עד סכרזית כח' מותר למחוק או לגרור הדבק ולתקנה אפל אם נוגעת רק מעט ים נספק כלכר אם מותר :

הגה"מ בשם ר' משה בלרכי (ועוד לקמיש פ"ב ה"ב) ס"ס ב"ש ס"ס פקוסקי בשם תקכ"ן סם

יב כתוב יהודה ולא נתן בו דלת יתלה הדלת למעלה היה לו לכתוב השם וכתב יהוד עושה ה' מחדלתו ומחקה אחרונה :

יג כלישהיה כתוב עליו שם קוצץ מקום השם וגונו : סנט ואסור לכתוב סם לכתחלה אלא בספר היוכל לכתוב בידי כיוון ולכן מזהרין אלא לכתוב סם בדיעבד אם מזהרין טו לתלות כמלת אלא לגמור כתיבתו :

רעז שלא להפוך הירעה על פניה ובו ס' סעיפים

א כתב הירע ובא להניחה כדי שתתייבש לא יהפוך הכתב למטה אף על פי שמבוין כדי שלא יעלה אבק על הכתב מכל מקום דרך בוין הוא אלא יהיה פני הכתב למעלה ויפרוש עליו בגד :

רעח דין תפירת ס"ת ובו ד' סעיפים

א אין תופרין ספר תורה אלא בגידי בחמה או חיה הטהורים ס ולא יתפור כל הירעה מראש לסופה אלא יניח בראש מעט ובסוף מעט שלא יהיה תפור וכל השאר יהיה תפור מראש ועד סוף ויתפור מבחוץ : תרו סלסקס"ק כ'

ב ישים בספר תורה שני עמודים אחד בראשו ואחד בסופו ומ"ה ששייר גיליון בראש וסוף יכרוך על העמודים ג ויתפרנו בגידי וישאר בין העמוד לדף שתי אצבעות (וכמעט שדחק אותו לספר לתפרה כגידין שם נתפר כמשי סביב העמודי קורין כם מיהו שם לספר לתקנה כגידין לעצמו שכבר נתפר כמשי לין קורין כם עד שיתקנה) כל נקס"ס סי' כ"ט

תרו סלסקס"ק ג אם נקרע רוב תפילה שבין ירעה לירעה ועדיין מחוברו בחמש או שש תפירות של קיימא בשר : ד אם ירעה אחת אינה תפורה עמו אפילו היא מונחת עמו אין קורין בו :

רעט דיני הגהת ספר תורה ושלא ישהנו מושעה ובו ה' סעיפים

רמ"ל ופנס"מ ור"ן ומקס"ד ל"ך סיק ט"ו ומקס קלמוני ב' כיכנגו ס"ס רי"ו

א ספר תורה שאינו מוגה אסור להשהותו יותר משלשי יום אלא יתקן או יגנוז (ויהוא הדין לשאר ספרים ולין להניח סום סם ע"ל פי סמבר"ם כרחים כלור"ם שים כו טעו) קראו בספר תורה בצבור ונמצא בו טעות מוציאין ספר תורה אחר ומתחיל ממקום שנמצא הטעות ומשלימין שבעה על אותם שקראו במושעה ואם נמצא הטעות באמצע קריאת הקורא ב גומר קריאתו ג בספר המשר ומברך לאחריה ואינו מברך לפניה כי ברכה שבירך לפניה בספר תורה הפסול וכן קריאה שקראו בניעלתה להם בדיעבד : הגה ולין חלוק כזה כין שכתכו טעות בספר תורה לשכתכו כין שכתכו ב טעיות כשניים שקוראין בהם כמה פעמים כל אחת מהן ב טעיות אסור לקרות בו עד שיגיהנו כי הוא מוחזק במושעה : ד ספר תורה שיש בו ג' טעיות בכל דף ודף יתקן ואם הוא רוב הספר מוגה והשאר יש בו ד' טעיות בכל דף ונשאר אפי' דף אחד מאותו השאר המשובש בלא ד' טעיות הרי זה יתקן כמה דברים אמורים שכתב המלא חסר לפי שהוא נאה לתלות כל כך כיני שיטי אבל אם כתב החסר מלא אפי' יש בכל דף ודף כמה טעיות יתקן לפי שאין חגריה נאה כמו התליה : הגה וכשנורר יכתוב הלות שלפניו או שלאחריו קנת ס שלא יהא מקום הנרר הפסק כתיכה : ח אם דילג שני שיטין או ג' לא ימחוק שלשה שיטין לכתוב במקומם ארבעה או ה' להכניס מ"ד שדילג מפני שממעט הכתב ומדוי כמנומר וטוב לסרק הירעה (ומ"מ הסופרים כזמנינו אין מקפידין כעל ריש סי' רע"ח) :

רפ נקרעה הירעה לאחר תפירתה ובו ב' סעיפים

א ספר תורה ס שנקרעה בו ירעה בתוך שני שיטות כ יתפור בתוך ג' לא יתפור במה דברים אמורים בישן

ואם לא ככתב הקדש בתוך הסטה אלא שהגליון לבדו נקרע למעלה או למטה יכולין לקרות בה להתחלה מעבי' מעדיין לא תפר כ"ח וכתן הוא מ"מ כדאמר להלכתחלה יתקן כל אחד לאחר מכן: ג ואם כיבר הגויל שהוא עפ"י כן ס"ת לדיקן לכ"ע יתפור מבני מדינתן בגבות והקלפים שלנו נ"ב לגבות ס"כ הדבר ידוע שלין התפירה כיבורכם ס"ת ואפילו כך יתפור וכן לכתחלה על הקרעי' בדבק כ"כ הב"ח והאריך ע"ש. ד וכן כיון דאף לכתחלה אפשר שיתפור בכתב ג' יתפור בכל ענין אבל לכתחלה אם נקרע כין שהוא למטה או כין אף למעלה אלא כשנקרע עד שאלו נקרע כן כשנגד הכתב הוא ככתב תוך ג' שהין לא יתפור ומ"ש: ה כין ס"ת כשלהלכה כ"ל פירושו דבדיעבד מיירי כין לותות ומ"ש לא כתקלקל הלותות וכאן מיירי כין תיבה לתיבה ולא כין לותות לותות הלכך יתפור אבל הטוי כדאמר שלין מחלק כין לותות לותות וכין תיבה לתיבה ע"ש: ו כל זמן שאתר לקבר כלומר אם הוא קרוב ככתב כתוך כ' שיטין לו כתוך ג' יתפין בעכיקמות לתקבר אותן לדבק אבל אם אמר לתפור אמרו ב"ב לדבק והב"ח כתב בשני' ב' שכהגו לקחל כדאמ"ם עב"ל מעמ מדבדיו דקאי הרמ"ם לדבק וכן לתפור מותר לדבק דהא בקדש תוך ג' דאמר לתפור אתיר הרמ"ם לכבל ועכיקמות אתיר לדבק ומ"מ עוד יותר לעעיין בדברי הרמ"ם לכבל לא כא הכ"מ לומר אלא דכהגו כהרמ"ם לתפוקי מדר"ת לחלק עליו ום"ל דאפילו כיבל דהוא הרמ"ם לסמוך עליו בשעת הדחק אין הכל זה כשלא כחלק אלא שלין מחלק כין לותות לותות וכין תיבה לתיבה: ז וכן אם כתבר דבר כותבין ב"ל הב"ח כתב מהרי"ק בשורש קכ"ב על מה שהגהו לטולות כמטלית על כתבים שבירעה קודם שהטלית כתוב ס"ת ומ"ש כותבין על הטלית וכאן מקנת מכתבים וקבלו הלכות לכתוב ודק הוא לחלוטי בהלכות ולפעמ"ב עיקר כדברי המרדכי שלא מלאו מקדמוני לקדות כם"ת כתוב לפני גדולי שלא יהלו בו מיתו על ידם ע"כ לין לשום גדול למחות ולהורות הורה לאסור לתקרים שכל המתיר לא עשו כם"ת שלו הוא מסוכם ומ"ש מיתו כרמ"ם אם כתב מקנת לותות על הירעה ומקנתו על הטלית הוא פסול לדברי הכל שלא מפי הגבה שכתב בהגת כשעבע ס"ת שהדבק מחזיק פסול כין שחיתו מוקף נויל מעבל שכל לותות כתוב על הירעה כ"ש כשמקנת לותות כתוב על הירעה ומקנתו על הטלית לכשתקנו הטלית כמו כן מני מ"ל וכאן מני לותות כך תיבה לתיבה ולא עוד אלא שאפילו ככתב לותות כולו על הירעה שאם שתקנו הלותות הסוף עובר נם על הטלית לא מפני הקנת נויל שבתלה לותות שבכתב על הירעה אלא לותות שבכתב על הירעה צריך להיות מוקף נויל ירעה עצמה אלא טלית ולותות שבכתב על הטלית צריך שיהא מוקף נויל כ"ב בטלית עצמו כלא ירעה ולהרבה בתשובה ע"ש ועיין מה שכתבתי שם ס"ק ל"ב ומ"ש: ח ואם כחלק סוף לותות כסוף ולא דמי לסם שבתלאר בא"ח ס"ל כ"ש סטו לאם כסוף מ"מ לותות שבתב כסוף כמו שהוא כתוב כשר לתקם מיירי אלא כשכתב כולו לותות אעפ"י שחלקן כל לותות ולותות בתב ע"ש כ' ומכיון ש

שהכל יודעים שאם אין העורות מעובדים לשמן אין לו שבר כלל:

סנה מיהו כשכר מושם כעלמא חייב לפלם לו דהא מכל מקום לא גרע מהומם:

רפב

לנהוג כבוד בספר תורה ודין תשמישיה ובו יט סעיפים:

א חייב אדם לנהוג כבוד גדול בספר תורה ומצוה ליחד לו מקום ולכבד המקום ההוא ולהדרו ביותר ולא ירוק כנגד ספר תורה ולא יגלה ערותו כנגדו ולא יפשוט רגלו כנגדו ולא יניחנו על ראשו כמשוי ולא יחזיר אחוריו אלא אם כן גבוה ממנו עשרה טפחים אלא ישב לפניו בכובד ראש וביראה ופחד שהוא העד הנאמן על כל באי עולם שנאמר והיה שם בך לעד ויכברנו כפי כהו:

ב הרואה ס"ת כשהוא מהלך חייב לעמוד לפניו ויהיו הכל עומדים עד שיעמוד זר שמוליכו ויגיענו למקומו או עד שיתבטל מעיניהם:

ג כי כתב רמב"ם סנה מ' רבינו קמ"ל ב' כשם כ"ר מכוש לאכל לפני מושבים אלא אין נריכים לעמוד ויש מחמירים ג השומע ד קול המוסם ס"ת לעפי שאינו רואה אותה חייב לעמוד:

ג היה הולך ממקום למקום וס"ת עמו לא יניחנו בשק ויניחנו על גבי חמור וירכב עליו אלא מניחו בחיקו בנגד לבו והוא רוכב ה ואם היה מפחד מפני הגנבי מותר:

ד לא יאחזו אדם ס"ת ויכנס בו לבית הכסא או לבית המרחץ ו או לבית הקברות אף על פי שכרוך במטפחת ונתון בתיק שלו ולא יקרא בו ער שירחיק ד' אמות מהמת או מבית הקברות או מבית הכסא ז ולא יא חזו ס"ת בלא מטפחת:

פ' כתר לעירו כ"מ פ' מס ס' ת"ד פ' כיצד מ"ב

ה אין מזרקין בתבי הקדש ואפילו הלכות ואגדות: ו ואסו להפוך אותו על פניהם וכשמניחין אותו לנרוך להפכו (מרדכי) הקמיעין אם היו מבוסים עור מותר ליכנס בהם לבית הכסא ואם לאו אסור:

כ"מ כ"מ ס"ר כ"ר כ"ב ס"ב הגה מ"ב ס"ב וכלבו

ז אסור לישב על המטה שספר תורה עליה: וכן אסור לנקר שיניו בקולמוס ספרים ולפי על המדרגות שעומדין לפני ארון הקודש לסור לכתוב ספרים (מרדכי) לא יניח אדם ס"ת על כרכיו וכ"ש ילדי (הגה מיימוני) ומדאין לו דם שאר ספרים:

ח בית שיש בו ס"ת לא ישמש בו משתו עד שיציאנו ואם אין לו מקום להוציאו יעשה לפניו מחיצה גבוה עשרה טפחים אבל עד הנחת כלי בתוך כלי שאינו מיוחד אינו מותר אא בתפילין ושאר כתבי הקדש וחומשים אבל לא בס"ת והרמב"ם מתיר אף בס"ת ואם פירש שליתו על הארגז שמונח בו חשוב ככלי בתוך כלי: ט כל השמאים אפי' נדות מותרים לאחזו בס"ת ולקרות בו והוא שלא יהו ידיהם משונפות או מלוכלכות: י ס"ת שבלה או נפסל נותנין אותו בכלי חרס וקוברין אותו אצל ת"ח ואם היא גניזתו: יא משפחות ספרים שבלו יב עושין אותם תכריכים למת מצוה וזו היא גניזתן: יב יג תיק שהובן לס"ת והונח בו וכן המטפחות והארון והמגדל שמניחים בו ס"ת אעפי שאין מניחים ס"ת בו כשהוא לבדו אלא כשהוא בתיק ובן הכסא שהובן להניח ס"ת עליו והונח כולם תשמישי קדושה הם ואסורים ולאחר שיבלו או ישברו נגנזים: יג תיבה שנשברה מותר לעשות ממנה אחרת קטנה אבל אסור לעשות ממנה בכא לספר תורה וכבא שנשבר מותר לעשו ממנו כבא קטן ואסור לעשות ממנו שרפרף לבסא: יד הבימות שעומד עליהם האוחז הספר אין בהם קדושת ס"ת אבל יש בהם משום קדושת בית הכנסת: טו כל מה שעושה לס"ת אם עשאו על תנאי להשתמש בו שאר תשמיש אם רצה מועיל בו התנאי:

טור כ"מ רמב"ם טז תפוחי כסף וזהב שעושים לס"ת לנוי תשמישי קדושה הם ואסור להוציאם לחולין אם לא לקנות בהם ס"ת או חומש: יז כל מה שאסור לשנותו לקדושה קיה אם מכרוהו שבעה שובי העיר במעמד אנשי העיר מותר: יח יחיד שמוכר ס"ת שלו ותשמישיו ישמי שמתיר להשתמש כדמיו וישמי שאוסר: (ואם היו כסף טעיות לכ"ע מרי ועיין כה"ג סי' קכ"ג): יט מותר להניח ס"ת על ס"ת ומניחים חומשים על גבי נביאים וכתובים אבל אין מניחים נביאים וכתובים על גבי חומשים ולא חומשים על גבי ס"ת: כ כל כתובים על נביאים וכל נביאים על כל כתובים זה מיירי בכ' כריכות אבל בכריכה אחת הכל שרי וע"ל סימן רמ"ז דלמור להרהר בדברי תורה כמקומות המטונפים וזהו משום בבוד תורה:

טור כ"מ רמב"ם ס"ר כ"ר כ"ב ס"ב הגה מ"ב ס"ב וכלבו

רפג

שיכול לדבק תורה נביאים וכתובים יחד ובו ה סעיפים

א מותר לדבק תורה נביאי וכתובי בברך א ומניח בין כל חומש וחומש ד' שיטין ובין כל נביא ונביא ג'

חייב לעמוד כו' ע"ל סי' רמ"ב סעיף י"ח: ב זה שמוליכו וזה עומד לפניו דיכו כמהלך מלפניו כפומר דרך כבוד כ"כ הכנסת ומנהג ומקור לכן: ג השומע כן הוא בכל הספרים אבל מיז כותבין כן כ"כ הכנסת אבל לעמוד מפני ס"ת ומעולם לא נשמע פוסק שלא לעמוד כשהוא עובר ומהרי"ל ז"ל וכרמב"ם ס"ל שמתירין ומורים בשומע קול הכותב כו' ולמטה קיל וכן נרא' נעטו: ד קול הכותב כו' וכן קול הפעמונים שבס"ת ועוד מהרי"ל מכוש שבכו: ה ואם היה מפחד כו' וכ"כ בהגהות מרדכי ומיימוני ולעיין הלכה כקטיבין בכא ובכא לחומרא דאבל במקום שבכא כמי שרי אבל להפשילו לחמורו אבל לא לרכוב עליו וכהכהב מהר"ו ובכא לפרש דברי רב אלפס דהכי משמע הלשון כפי' ע"ל ובודאי כא להפשיר להחמיר בכבוד תורה עדיף אבל היכא דלא אפשר מותר לרכוב עליהם: ו לו לבי הקבורות מבוש לועג לרש היינו המתים וע"ל סי' שמ"ו סעיף ג': ז ולא יקרא בו ת"ח מטפחתו כן עיין בא"ח ר"ח קעיף: ח אסור לישב עליו ולחמיר שיהא מקום ס"ת נבוה ממנו ס"ת ופקחים ולא יפקחים מע"ג טפחים דכל מדיכי מהכי לא מקיש נבוה כלל ב': וכרשה דמדת חסידות קאמר אבל מדינא שני כבוהים טפח לכ"ע כדאיתא בירושלמי ופוסקים כוותיה: ט וה"ה שאר ספרים וכתב הר"ר מנוח דוקא שלא בשעת ומן קריאת המדרש אבל בומן קריאת המדרש והמקום הר לתלמידים מותר לישב בשוה עם הספרים ופירושים וכך כתב הר"ר משולם בדרשו דלא כשלא היה במקום כ"ה היה מדקדק שיהא הספר כמין ע"ג דבר אחר כל שהוא עכ"ל וכתב בעל ספר ת"ח כפוף ספרו וכרשה שלין לקל בדבר שלא יהא כמוהו בכבוד הספרים עכ"ל כ' ומהרי"ו ז"ל: י לא יכתוב כו' עיין בא"ח סי' תרמ"ג מדיבים שלו: יא אבל ת"ח מפי' לו יכו שלא מבה לכלות ולא יכתוב ת"ח כ"כ בא"ח סי' ק"ל ס"ק ד': יב עושין תוקן כו' כ"כ הרשות לעשות כן ולעין היוב בדבר וכן כרשה אם בא"ח סי' רפ"ב סעיף ל' יכולין לעשות כו' כ"פ הכ"ח דלעין היוב בדבר: יג תיק כו' אבל עד סוף סעיף י"ח כתב הר' ס' ק"ד ונקי"ס כי סי' רפ"ב כיצד יכו כל כתובים ע"ג נביאים וכו' עד ומנהג בכל מקומות כ"כ הר"ן והוא: כל כתובים ע"ג נביאים וכו' עד ומנהג בכל מקומות כ"כ הר"ן והוא:

רפג

מותר לדבק כו' בא"ח סי' רפ"ג דלא יכתוב כבי' עד

ע"נ תורה. ב ולין קדושתה כקדושת כלומר אם לבוק תורה עם כתבים וכתובים אין קדושתה קדושת ס"ת לכל יקר כחסר דמי.

ג לפי כתוב בתורה מצלה בפתחי עצמה בו' ודעת הרוף והמרדכי והאגודה ושאר פוסקים דמזוזה אינה עשה לעשות לה תפרו תורתך מהרי אין הכל יודעים בע"פ ואין לכל העולם חומשים כ"ה ויכולו לילך ביטול ק"ש ותפלה וכ"כ הב"ח וכתב מכאן מכאן נראה בכל המדינות: ד ואין כותבין כלומר אם ט"ו שאין כותבין התורה מצלה דפני עצמה אין כותבין מהתורה מצלה לתיקון אפילו להתלמד דדוקא חומש בפני עצמו מהרי לכל לפי מצלה מצלה:

ה כתב התורה מצלה ג' תיבות אחר כתוב מכאן ואילך כתוב למצלה אם ט"ו: ו אסור לרקם פסוקים בטלית אפי' שהוא מביא פסוקי התורה לידי גלוי כי הציצית מטלית מ"מ אם אי אפשר מצוה ולא תעשה אי קדושה ואחר לפי טלית מצוה ולפי ט"ו ולהסתפק בו ולכתוב בו לתת הערוה ולריך ביום פסוקים הכתוב במקום טופח מלמעלה וכתב הערוך ומטעם זה תירו לכתוב פסוקים על המפות של ס"ת מפני שהם הפתים קדושה ואסור לכהוג בהם קלות אב"ל ואפ"ג דר' ירוחם שם כתב עוד טעם לאסור ויש מצוה שאסור לכתוב מן הציור פסוק כ"כ בהגהת לכתפים לכתב בגד ועיין בר' ירו' שם שכתבי הגר' פרץ שם שהאריך בזה:

רפד א

אסור לכתוב ג' תיבות מפסוק כו' כ"ל:

ב ומיהו בהגדת שלומים כו' מיהו בירושלמי ר' יוסי בי ר' בון בשם ר' יוחנן דמצלה מצלה קנדלי דכתב ג' תיבות ב' פוסקים:

ג ואם שרטט שטח העליונה בלא שרטוט אחר לכתוב מצה ואילך בלא שרטוט דמשמע ככתבה שורה העליונה ביושר והוי כמו שרטוט למה שלמטה כ"כ הרמ"ך והטור: ד סוב לא נהיר ובא"ז ממש נהיר שרטוט בכולה כלעיל מ' ר"ת פעיף ס' וכ' בהגה"ת דהיינו בשם מהרי"ל: ומצלמי דיבי"ם ת' בהגהות מ"ת בהלכות תפילין ע"כ קנדקי כאן בדיבים.

רפה א

פרשת שמע ואיך כן ר' יוסי בן ר' יהודה ובשעריך: ב ולמיכן ואיתן כו' לכתוב למען ירבו ימיכם וימי בניכם וגו': ג בשפת האיזון ס"ל מן רפ"ט סעיף כ': ד ויש אומר כו' וכשנכנס לדרך תמיד לציר יכים ילין על המזוזה ויאמר בשמך ט"ל לשלם בי ט"ל בני מהרי"ל שם ומהרי"ו ז"ל:

רפו א

מדינות מוקפת חרים ובקעות בכאן פרשת ולין ינהגים שמכה מצלה דרך שערים כגון ארץ קנר. רמ"י. ב רפת בקר לשל"ג לדוגמא במקום שטופת מ"מ לא כפים זוקפיין. ובקדרי"ם כתב כלל הגבריים לריכה לריכה מצוה קצתה כגון בית ככנסת או בית מדרש אבל בית מרכך כגון מתכת בית דירה אפי' לריכה אבל בית מרכך כגון עץ וכל שהכך אפי' לריכה שם אפי' דיעלין וכבסמין כו' אסיב בית דירה ע"כ: ג לעלין הגה אחד בכוי העצמי לחוזין והרבנולין: ד ובית הסמוך כו' לא אמריכן בירך ולא בירה אלא כלין בכתיב לעתן ירבו ימיכם וגו' ובני בני כמו נגבי הלכך שיעים: ה כולם חייבים עיין בשע"ת בס"ק ס"ק ו אבל בית בעור כיון שמחזקת הוא של עכו"ם וגם מצוה בכסף וכדי שלא יאמר העכו"ם שגזרה על עשה שעשה כשפים וגם שערי מגידו ושערי עיירות פטורים מה"ט מצוה שכבה כלילית כ"ם ולא בהעט"ז שבתי שערי עיירות שבתי לעתן ירבו ימיכם וגו' והעכו"ם לריכה מפנים שערי עיירות כו': ז וכן מבוררות אלו עיירות כו' שמחזקת עכו"ם דרים שם אפי' רובם פטורים מצוה שבכה ומוזה בהעשה אין מזוזה בשערי רחובות כנגן בק"ק קרלסרוא ובק"ק מרהב מקבעו שערים כרחובות היהודים וכסנדרים בלילה ולא קבעו בה מזוזות לעולם וה"ט מצוה שבכה דעלילות הסוחל מזוזות תמיד על שוכחי ישראל וכן ועוד טעם אחר אין עושין אם מזוזה מצוה דעכו"ם בודאי יטלוה ויכוון ופ"ב יהיו נזוקין בזיון לכתבי הקודש ומכאן למדנו ליזהר בחוכר חכירות מן עכו"ם לעכור יין שרף או שכר או מי דבש שקונין מעכו"ם והעכו"ם מלאים בבית בכל יום וריבלים ליקח מזוזות וכוונתם בשביל בזיון אלין לעשות אותה כתובת פתחים אם ב"ב שהפתח היא בתקנה אסור אין מעכו"ם שלא יעלו המזוזה מעכה ב"ב שב"ת: גדולת

ובן בין בל נביא ונביא של ב ואין קדושתה בקדושת ס"ת אלא בחומ ש בעלמא (ב"ב כל זה בחומשים המצויים בגלילין בס"ת אבל בשלנו שהם בכרכים אין חלוק בין חומש לנביא) ומותר לכתוב בל התורה חומש חומש בפני עצמו ואין בהם קדושת ס"ת השלם ויש מי שאומ' שהם בס"ת לכל דבריהם אלא שאין קורין בהם בצבור:

ב ג לא יכתוב מגלה בפני עצמה שיהיה בה פרשיות ד ואין כותבין מגלה לתינוק להתלמד בה ואם רצתו להשלימה לחומש מותר:

ג ה כתב מגלה ג' ג' תיבות בשטחה אחת מותר:

ד ו אסור לרקם פסוקים בטלית:

ה סדרן של נביאים יהושע שופטים שמואל מלכים ירמיה יחזקאל ישעיה תרי עשר וכדר הכתובי רות תילים איוב משלי קהלת שיר השירים קינות דניאל מגילת אסתר עזרא דברי הימים:

רפד

שלא לכתוב בלא שרטוט ובו ב סעיפים

א בל כתבי הקדש אין כותבין בלא שרטוט אפילו בתובים על הנייר:

ב ו אסור לכתוב ג' תיבות מפסוק בלא שרטוט אם הוא בתבאשורי (טור בשם רמב"ן ועוד קרבם פוסקים) (ולין חלוק בין כתיבה למקיקה כמ"ש לו כוסב) ג ומיהו באגרת שלומים מותר לכתוב אפילו במה תיבות מהפסוק לדבר צחות:

הגה ג ואם שרטט שמש העליונה ד סוב לא נהיר אם לומדים לחין לכתוב דכריס על חול בכתב לסורית מכותבין כן בתורה:

רפה

שנר מצות מזוזה ובו ב' סעיפים

א מצו' עשה לכתו' פ' שמע והיה אם שמוע ולקובע' על מזוזת הפתח וצריך ליזהר בה מאוד וכל הזהיר בה

ב יאריכו ימיו וימי בניו ואם אינו זהיר בה יתקצרו:

הגה ומ"מ אם חין ידו מסגת לקנות תפילין ומזוזה יקנה תפילין ולא מזוזה דמנוח שהיא חוכת הגוף עליהם.

ב נתינתה ג בשפה החיצון:

הגה ויש כשחלם שנהג חן הבית שיש ידו על המזוזה ויאמר יי ישמור צאתי ובואי וכן כשיכנס לחדם לבית יניח ידו על המזוזה:

רפו

מקומות החייבים במזוזה ובו ג' סעיפים

א אלו הם מקומות שחייבים במזוזה אחד שערי בתים ושערי חצרות ב מדינות ועיירות ג רפת בקר

ג ולולין ואוצרות יין ושמן ד ובית האשה ובי השותפין ה כולם חייבים.

הגה ודוקא כשבית השותפים ישראלים ו אבל בית ישראל ועכו"ם פטור ממזוזה ז וכן מנהגו אין עיירו' שמקנת עכו"ם דרים שם פטורין ממזוזה:

ב בית התבן בית העצים ובית הבקר חייבים ואם הנשים רוחצות בהם ביום שעומדות שם ערומות אין בבור שמים לחיות שם מזוזה: הגה

טו"ב רמב"ם ורא"ש ורמב"ם ורע"ב ר' ירו' ס"ב

טו"ב בשם רמב"ם ורע"ב

טו"ב ופו"ב בשל"ה שם בל' ירו'

מרדכי (שם ועוב"ב בשם ס' העכו"ם דף יח)

גר' פוף מגילה (ובא"ז ס' סימן ל"ח ס"ב)

גר' שם"ק דעז מנוד ס"ק דיוקא

ה"ג ס"ק ט ודוקא שלנו לכל אחד ממש לפיכך מקיף פתיחו
ואפילו יהודים ומסומסים שם חייב במזוזה ט"ו ס"ק יז
ולומר שם לכל מקום שנכנס סוכבת כשור ממזוזה ונראה
לי דכמקום שהלה מכניס וכשוכרים שם סוברי הלה
ונמנע המזוזה מכאן ואילך חייב לכולי עלמא.

ג ביר הנכר אפ' ישבו דירה לשום אדם חייב במזוזה
ג"נה ולא בית דיר כעזרה שלפני בית הכנסת העזרה
חייבת ובית הכנסת פטור:

ד בית הכס ובית המרחץ ובית הבורסקי ובית השבול
יפ פטורים לפי שאינם עשוים לדירת כבוד:

ה יב במקום שיש טינוף כגון שתינוק מצוי שם טוב
לכסות המזוזה ובמקום טהרה טוב להיות נראית:

ו אכסדרה והוא המקום שיש לו גגות ואין קורה
אעפ' שיש לה שני פצימין ברוח רביעי פטורה מבני
שהפצימין להעמיד התקרה הם עשויים ולא משום
מזוזות אבל אם יש לה מחיצה גם ברוח הרביעית אעפ'
שהיא נמוכה יג עד שעשויה חלונות חלונות חייבת:

ז מרפסת שהיא דרך לעלות בה לעליות יד ובית שער
והגנה טו פטורים ואם בית פתוח לאחד משלו חייבי'

טור ופוסקי כסף רלו טו ואפ' שבית שער יז חייב אפילו אין בית פתוח לו:

ח בית שער שפתוח לבית ולחצר יח חייב בשתי
מזוזות את במקום שפתוח לבית ואחת במקום
שפתוח לחצר:

ט בית שער העומד בין הגגה לבית חייב בשתי
מזוזות אחת במקום שפתוח לבית ואחת במקום
שפתוח לגגה.

י בית המדרש פטור מהמזוזה ואם יש בו פתח שרגיל
לצאת בו לביתו חייב במזוזה באותו פתח יט

טור ופוסקי ומהר"ם וא"א שבית המדרש חייב במזוזה ונכון לחוש לדבריהם
ך אבל לא יברך עליה:

יא סוכת החג והחנ' שבספינה וחנויות שבשוקים
כא פטורים:

יב כב שתי כוכות של יוצרים וו לפנים מזו הפנימי
חייבת החיצונה פטורה.

רמב"ם סמ"ג יג בית שאין בהד' אמות על ד' אמות פטור כג
ואם יש בו בדי לרבע ד' אמות על ד' אמות בשוה
אעפ' שאורכו יתר על רחבו או שהוא עגול או
בעל ה זויות חייבי

טור רמב"ם ונמוק סמ"ג יד בית שאילו תקרה פשוטה מקצתו מקור ומקצתו
אינו מקורה אם היה הקירוי כנגד הפתח חייב
במזוזה והוא שיהיה במקורה כד' על ד' (כד' מכוח)

טור ורא"ש ורשב"ם ועי' טז הבית אף על פי שאין לו דלתות חייב במזוזה
כה וישמעי שפוטר (רמב"ם)

טז הלבה חדרי זה לפנים מזה כולן חייבי במזוזה:

יז אם יש בבית הרבה פתחים פתוחים לחצר או
לר"ה ונעשו כולם לכניסה ויציאה בני הבית
כולם חייבים אפילו נתמעטו הדיורים שאין רגילין עתה
לצאת ולבא אלא באחד מהם:

רמב"ם סמ"ג יח ביר שיש לו פתחים הרבה אעפ' שאינו רגיל
לצאת ולבא אלא מהם חייב לעשו מזוזה בכל פתח ופתח
כנסת הגדולה (הגהות פטור) מרתף שיש לו פתח מן הבית ופתח אחר לחוץ
פתח קטן מן הבית שכנסים ויוצאים בו תמיד בין פתח הגדול חייבת והקטן פטור:

יט אלובה שבין בית לעליה ועולים לה בכולם היקף מחיצות פעמים למטה ברגלי הסולם
ופעמים למעלה בראשו יש בו צורת פתח במקום שעושין אותו חייב ואם עשו למעלה וגם למטה חייב בשתים.

ה ודוקא שלנו כו' כלומר דוקא הלנו שהבית דירה מפני שהוא
חדר שכונה בית דירה מפני כן: טו ויש מקילין ומומרים
כו' כתב בה"ג דה"ה בית דרגילין בכניסה לרחוץ בו בתוך המרחץ אין בכך
כבתי דיורין דה"מ לרחיצה אבל ערוחה ומיכל בו אין בכך כלום ה"ר
ומיהו כתבו שמהין עוזי מזוזה כ"מ בבתי הבי' הפתוח לר"ה ויכו
עמו' דרומקין בב תקמורך בחורף ובכתדי בקיץ ועומדים שם ערומי' כו'
ומקרוב נהגו הכלומדים לעשות מזוזה לכל הפתחים שבבתיהם ויכוין נראין
לו שלא יעשו מזוזו במקו' מרגלין שם לרוקדו לכבי טכוס דרגלי רבי
ע"כ ומיהו כרמ"ם בתקון מזוזו בכל הפתחים ויכסה במזוזה כולם ס"ה:

ו חייב לכתוב בספר מעבדי מלך דוק ופ"ק ופלא מיהו
מיכל לכרורי שם מותו המדר ים לפניהם ממנו עוד מדר מאר
ומס מיהו מבכב כיים להפסיד המסה והוא מדר שחייב במזוזה מלא
מפני שהיכר בית ודלת מוכנין מותו וא"כ מלל שפתח מכוון לתוך מדר
מבכב כיים מה בעבה כמותו מדר כו' כרמה בעי' ים לקיים מצות
מזוזה בחדר שלהו דכין עלין לקבעה לחדורי דלת (וכלל קמן ס' רפ"ט
ס"ב כו' וע"ש שהאריך: יא פטורים לפי כו' לוקח שם מכסה
פתוחה מלא יהיה מעשה בזיון כתבי הקדש מ"מ כיון דאי כם עשויים
לדירת כבוד פטורים מהמזוזה ואין לעשות שם מזוזה: יב במקום
שים מכוון כו' פי' שהוא עשוי לדירת כבוד מלא שלפעמים שם מכוון טרוף
בלבך חייב מדינא מלא שים לבסותה וע"ל פעיף כ': יג מן
שעשאן החלונות כו' ל"ל מכל מרחקות כ"ל: יד וכיוצא בזה כיוצא
קטן שעשין לפני שער שהוא דחוי וכבל עומדין מותו קבבדים: טו
פטורים כיון שאין כה מיזמזי לדירה: טז ול"ל שבית שער כו' ע"כ
דמלא ה"ל נמי שהרי פתוח לבית ובב"ח ופרי"ה: יז
חייב כ"ה מדברכן כדאיתא בטור ופוסקים: יח חייב כ"ה
מזוזות כו' קון מהמקום שבבכסין לו מר"ה. טור: יט ול"ל
כו' ול"ל לב"ה לעיל פעיף ג' דאיכו חייב במזוזה מלא"כ כו' בית דירה
דבית המדרש כיון שהתלמידי' ויושבים בו מבקר ועד ערב דומה לדירה:
ך מכל מלא יברך עליה והב"ח כתב דכאן קום כשיקבע מזוזה
בפתח הבית ויברך עליה ה"ה דעתו ג"כ על קביעת המזוזה
שבא מ"ע ויקבע לותה זה מקו התלה בפתח הבית ומלא"כ בפתח בה"ת
וברכה זו מזורה על שבים: כא פטורים מפני שסם דירה ע"י סם ל"ים
כב שתי סוכות זו לפנים מזו ובפנימית ים דר ומביאים קדרותיו
בלבך חייבת החיצונה הוא עושה מלאכתו ומוציא קדרותיו למבוי
ומיהו דר שם בלבך פטורים ולא דמי לבית שער דלעיל דקבוע הוא מיהו
מלא"כ כתב: כג ומס יש לנדקי לרבע כו' דעת הרא"ש שם כו'
חייב במזוזה מלא"כ הוא עדובה ל"ל ל' לאות ולפי שכתב כאן דפקדיון
כדרמב"ם דהא לא מלינן עלים מלא הרא"ש לא הביא כאן מלא דברי
הרמב"ם מכל מלחמתם דעתו ל' יהודה בסוף ספר מלם כהרא"ש וכת שכן
הפסו עיקר ע"כ כדאיתא ים לקבעה מלא כרכה מן חייבת מקום לה נס
על מקרקע הוא דעתו נס על זו: כד ל"ל לו כדי לרבע
ל' על ל' להרמב"ם: כה ויש שפוטר ומס קבעה קודם תליית
הדלת לא יצא ידי מזוזתו כשכותן הדלת מלא"כ דהוי מעשה ולא מן
המעשה ע"כ עמו ולכאורה ידי שכיכם יקלה נס הדלת ע"י ויקבעה ומס
מי שפסר לקבוע הוא יברך מקבעה מן יברך מקלה נס על
מחרת ויהא דעתו נס על זו וכן קלה נס הדלת ויקלה ויקוור ויקבעה
עלמ כרכה מן יברך על מחרת ויהא דעתו נס מזו וכן יצא ידי כולם
גדול: כו מס פתח קטן דמי למזוזה ים נס נהוג עשרה נדולות
מרבע כלקמן ס' רפ"ז כיון שכבכסים ויוצאים בו תמיד דרך מזוזתו פתח קטן
ומס הוא עיקר הבית ונדולה מעבי שליש מכל הבית מס בכנים
ויציאה מלא לפעמים כשנדיך להכנים כו היין בתבית ומין זה מצוים
קבוע וקטנה ויש לנבי הפתח קטן מכל כשליקטן שיהו שמכתו נדולה היש עיקר הפתח
מעבי שמשתמשין בקטן מיהו שמכתו נדולה היש עיקר הפתח:

כו פתח שלחורי הלכה כ"ע ר"ת כנון שים במקנוע שביה פני' קבוע לפני פתח' מחוקבי מ' לכתפון ולפתח לפתח וקבוע המזוזה בפנים בחלל הפתח הכבוד וכשהלכה פתוח הוי לחורי הלכה שם יש בעובי הפנים עובי הכלה טפח בין פתח לפתח בריך מזוז לפתח פתח פתח בעובי הקופל ואין המזוזה בחלל שם נגע מ"ג מזוזה לפתח פתחי פתח כאוכח בחלל עצמו ע"כ ועכ"ו ר"ת מכאן לוקין פתח פתח שהם חלוקי סוף עמוד בי לשם במזוזה מ' לפחות שם יש בעובי העמוד טפח הלכה מקריב בפתח בעובי העמוד טפח חלל בפתח בפתח בפתח בפתח ברוח מ' לפחות שם יש בעובי הפנים טפח חזוק הכל בפתח מ' לפתח לפתח בשבי שם בריך כאן מדרך לעשות פתח לפתח קטן הגיל שער הגדול שלין עוקפין תמיד השער הגדול ופותחי הקטן ואם יש פנים רוחב טפח בין בריך מזוזה לפתח לפתח זה כרוך שפתח השלוק מ"ג דשמחי פתח שפתח הקטן בכלל מסער הגדול לגמרי שהרי בפתח ובשער כל מ' בלח שבירו לבל הכל שלין בכלל זה מוך דכשזה בפתח גם זה בפתח גם בשניהם כיחד ואין העמוד כעשה הלח לכוי ולפי כחד הקובע בעל טור ועיין ב"ח ודרישה מה שכתבנו בזה: בח פטור ממזוזה כו' שפתחו בקרן עגילים דיוק: בט חייב במזוזה לפתח ל' יום בח"ל ונפל מיד ונקל הלח מהרי"ב ין שביה של עכו"ם פטור לגמרי ממזוזה: מיקו כל זה היכא דליכא מעשה שביה בביה של עכו"ם ונכ"ל

פטור ממזוזה כדלעיל פ"ק.

רפז א שלח"ב יש לבוד מזוזות בו' ולעיל הרס"ג וטור לפי' ין לו הלח מזוזה לפתח כגון שמנד פתח עובר לשלח להלחה מפתחת שם המזוזה עגד ימיני חייב ואם עגד השמאלי פטור: ב וכן לעיל"ר ירושה סוף בריב ב"מ ודרישה ליקוטים בלח ברכה: ב שלין לו נוכח לשפתים כו' ולעיל"ר הלכה ומהרי"ן והטור הביאין כמי שיש לו נוכח ד' ונכתב הכל ונכ"ל הלכה לעיל"ר לפי' ין שם כ' מזוזות כלל הלח מפתח לפתח בעגל מהרי"ק סי' ב' שם יש נוכח: נכוכה ד':

רפח א ס"ל לכתיב כלל פי' סוס בלין ס"ל לכתיב מכל מ"ע צריך לכתיב מעט כדי שיהיו המזוזות מכוסות מפני מזיקות נזיל: ב ואין לה תקנה לפי שלין תולין גם כאן שתולין גם תשמש הכתיב בתקנת כ"ג הפוסק שלחרוני הטעם לפי זה יכול לברור מעט ולעשלה על תקנ הקסרון ולכתוב שם הקסרון שם"ב יכתוב שם שבור על שם הנהר דכתיב ג' הוי כסרון ועיין בפ"ת סי' ל"ב סב"ג וכ"ל: ג בשבי עורו כלות בשבי קלף מקולקן: ד להתחלה ולעתרונ הפוסקים בלשה לפי לוך עבה שם שלם כעור שלישי מכוכב לשמה וכ"ם הב"ח ועב"ם כרשה לשם יעשין לעור מעובד לשמה שקבל המזוזה יקבעבה בלח כרכה לכל לפי שם הרמב"ם ופייעת לשמוך עליהם בשעת קלקול הלח כמ"ש הב"ח הלח יקבעבו כלל שלא יקבעבו שם ויסתלל להפך: ה כמו שם"ת ועשלי' כת בשבי שהרי ונקבה בפ"ם ס"ל כ' שנוי שבתוכי' ס' שמע ובזה יהיה שם מחוב בתפילין ומקבה בפ"ם ס"ל כ' ובתוב הטור שבתוב הלח בפ"ם ומקבה ובזה לא כתבו ש"מ שם שבתבו לשמה שבתבה בפ"ם ס"ל כ' נגי תפילין שבותבין ס' שמע ובזה הלח מן הבתוב בשבי ורש"י כ' בשיטה רש"י למזוזה ובתוב שם הלח עליהם בספר מעבדי"ת דף קפ"ו ע"ל: ו הלח יעשנו כיוצא בו שלין מנדקת ס' בקובע מן בוכב כו' פסולה: ז בקובה בתוך הפוסל בגד לעטלה ורבה לעטה ובתב מוך רבה לעטלה ובר לעטה. טור:

ח כ"ב שיעין מזוז שבקלקין. שמע. ובזה. ה"ג (ובתב ר' ובתב לת) הדברים. לנבך. ובשבך. בין. ובזה. שמוש. בבל. יורה. שבב. ין. והשתחוית. בשמים. ולשבתם ושמתם. לותם. לותם. (בל"ל שבי בעיים לותם הלח בדל שבת בעטלו) בדרך. ובשעריך. מצר. על המלן בן בוש בטור ופוסקים: ט כמו שתפילין ובמו שבתבלר בס"ת ס"ל כ' מעיים: י שמוסת בי"ל מי' ער"ה ס"ל מיזו שתות לזה שתוסה את"ם שבתבה שלין בתוב בה יותר ואם עשאה פתוחה בשרה לפי שאינה שמובה להבתורה: יא שלא יעשנה ג' בקובה או בונב או בעיגול: יב בקובה בימין ט במו בתפילין: יג נהגו לעשות ס' כ"ב שיטין: יד בוהבה מסוכת לראשה מאחד בלפי שמע: טו אסור להוסיף בה מאומה אלא שמבחוץ בותבין שדי בנגד תיבת והיה שבפנים:

ב כו פתח שאחורי חדלת אם יש לו פצים טפח חייב במזוזה:

רפט א פתח אחד וחלקו בעמוד בנתים בל שיש היבר ציר תשוב לבל כ"ם בזה ובזה לצד העומד הרי הם בשני פתחים וצריך מזוז לבל פתח אבל בל שאין צירים לצד העמוד אין העמוד מחלקו לשנים שאינו אלא לנוי בעלמא:

בב השוכר בית בחוצה לארץ והדר בפונדק בארץ ישראל בו פטור ממזוזה שלשים יום והשוב בי' בארץ ישראל חייב במזוזה מיד משום ישוב ארץ ישראל (ועוד שדין לשולל בית דינו בשוכר)

בג השוכר בית מעכו"ם בש חייב במזוזה: בג בשם ס"ר מכוח וכ"מ בש ס"ם בבגמ"ש ומשם"ב

רפח אינו פתח חייב במזוזה ובו ב' סעיפים

א אין הפתח חייב במזוזה ס אלא אם בן יש לו שתי מזוזו ומשקוף:

ב בי' שיש לו מזוזה מבאן ומבאן וביפה במין קשת על ל' רמב"ם פ"ו שתי המזוזו במקום המשקוף אם יש בגובה המזוזו מה"ס פ"ד עשרה טפחים או יותר חייב ואם אין בו עשרה טפחים פטור מפני שאין לו משקוף:

סנה וכ"ם פתח ג שלין לו נוכח עשרה טכחים דפטור ממזוזה המכסה נתפסט במדינות הלו דרוב עולם מוסכין על מזוזה לחת משמין על פתח כתיהם ואיכו נכון ואין להם על מה שסמוכו לבן בלידת סמים יתקן כיתו בדומו בבל הפתחים חייבים וכמו שנתבאר: כ"מ בשור וכו' ע"ב (מהרי"ל בתב' ונב' עזוז')

רפט במה והיאך נבתבת ובו ט' וסעיפים:

א ביצד בותבין את המזוזה בותבין שתי פרשיו שמע והיה אם שמוע על דף א' בירושה אח ועוש להה ריוח מלמטה וריוח מלמעלה במו חצי צ'יפורן ובתחלתה ישייר בדי לגול אותה אחר שתבדק: (וכסופס פ' לין צריך לכתיב בלל) טוב

ב צריך לכותבה בדף אחד ואם בתבה בשנים או בג' דפין בשרה:

ג בתבה שלא על הסדר אפילו שבח מלבתוב אות א' פסולה ג ואין להה תקנה ואין צריך לומר אם הקדים פרשה לפרשה:

ד בתבה ג בשני עורו'אף על פי שתפרן פסולה: כ"ד בסי' עב"ל

ה צריך עיבוד לשמה ד לבתחלה אבל במקו שאם ימתין לעור מעובד לשמה יתבטל מהמצוה יבת בנה בסרש"ס על עור שאינו מעובד הנמצא ויקיים המצוה מיד בעוד דמבסיר שמבקש עור מעובד לשמה:

ו בתבה על הקלף או על הגויל בשרה לבאמרו מרדכי פ' דוכסוסטוס שלא למצוה (וקלפים שלנו בשרים לבל) קטנות

ז דינה לעניין הדיו והבתיבה והתגין של שעטנ"ז ג"ץ

ח במו בספר תורה:

ט צריבה שרטוט ואם בתב בלא שרטוט פסולה:

ט בותב בל שיטותיה שוות שלא'תהא אחת ארוכה

מחבירתה ואם האריך בשישה אחת יותר מבאותה שלפניה ובאותה שתחתיה קיצר יותר מבאותה שלפניה ולפני פניה בשרה ובלבד ו שלא יעשנה ז בקובה או בונב או בעיגול: י על הארץ יבתוב בראש השטה אחרונה בנהגי ע"ב בשם מה"ק ולא יבתוב בה יותר: יא נהגו לעשות ס' כ"ב שיטין: יב צריך לכתבה בימין ט במו בתפילין: יג ריוח שבין פרשת שמע לפרשת והיה אם שמוע מצוה לעשות פרשה' סתומה ואם עשאה פתוחה בשרה לפי שאינה סמובה להבתורה: יד בוהבה מסוכת לראשה מאחד בלפי שמע: טו אסור להוסיף בה מאומה אלא שמבחוץ בותבין שדי בנגד תיבת והיה שבפנים: ויש

סנה °ולא נגד הריות מכין הפרשיות וכן מהנין ומניחין נקב נקוב נגד שם שדי ש"ך נרשם מכחון (מרדכי וסנהדרי) עוד כותבין לכתוב מכחון ש כוון כמוכסן כוון נגד ה' לשמו ה' (טור) ויהפוך חלק החותיות °מכתיבת המזוזה כדי שיניע כל אות נגד החות שמתחלף בו כחלף כיתת °לכל כפים אין להוסיף שום דבר על הפרשיות:

רפט מקום קביעותה וכיצד נקבע וברפתה ובו ו סעיפים:

א בא לקבעה יניחנה בשפופרי של קנה או של כל דבר ויקבענ' במקומה ויברך אקב"ו לקבוע מזוזה ש לא יברך בשעת בתיבתה: (°ויקוטע כ' או נ' מזוזי מכרך כרכה לחת לכולן.

ב איזהו מקום קביעותה °בתוך חלל של פתח ג בטפח הסמוך לחוץ (נ ונח °סנה לימנו מעכ"ו) ובלבד שיניחנה כמוזן עגמה) בתחלת שליש העליון נוכה השער ואם קבע למעל' מזה ד בשרה והוא שיחזיק מהמשקוף שפח וצריך לקובעה על ימין הנכנס (ס ואין °חלוק כין שם הוא מטר יד או לא) ואם קבעה משמאל פסולה:

ג מי שחולק ביתו לשנים ובבל חלק פתח פתוח לר"ה ובמחיצה החולקת ו יש פתח מוזה לזה במקום שעושה החור שבסף שציר חדלת סובב בו ומעמיד שם הדלתו הוא הבית ובדרך ימין שנכנסים לו קובעי אותה:

ד כיצד קובעה ז יסמרנה בסמרים במזוזת הפתח או יחפור בה החירה ויקבענה בה ולא יעמיק ל חפור שפח בעומק שאם עשה כן פסולה:

ה קבעה במזוזת הפתח בעודה תלושה ואח"כ חברה לפתח פסולה:

ו °צריכה להיות זקופה ארכה לאורך מזוזת הפתח ויכוין שיהא שמע ר' היינו סוף גלילה לצד חוץ:

סנה ט וכן נהגו (כי) לכתוב °בפסולה כוקיפה חלק נריכה להיות מכוכב לרוחב מזוזת הפתח °ומדקדקין יותר ידי מניחי' לותה מכוכב מפנים וכלכסון נכון רחוי לכהוב וכן מהנין כמדינו' חלו ויכוין שיהא רוחב המזוז דהיינו שמע לנד פנים ושטה לחרונה לנד חון:

רך שלא לכתוב אותה על גליון ספר תורה ובו סעיף אחד

א ס"ת או תפילין שבלו ש אין עושין מהם מזוזה ואין כותבין אותה על גליונים °ת לפי שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה:

סנה °לכל מותר לתקן ס"ת עגמה עם גליומתיו אם אי אפשר לתקנה בענין אחר ויש נריך לגוונה כלאו מכי לכל אם אפשר לתקנה בענין אחר לעשו' מפסק °תורה מגיליון זה לכתוב עליו קלפים לא יחתוך מגליונות לתקנה אחר לתקנה מכחון כקלף לעשו' מפת"ג מגיליון.

רכא מזוזה שתי נבדקת ומי חייב בה ובו ג סעיפים

א מזוזות יחיד נבדק פעמי בשבע שנים ש ושל רבים בעמים ש ובלבד שיהא נבדק בה ובו ג סעיפים

לקבוע בה מזוזה ולתקן מקום קביעותה (°ואפילו אם כתב לו מזוזה ואין לו מזוזה לא סוי מקח סטות) וכשיצא לא ישלנו (°ואם מקפיד על מעותיו אם נריך לשלם לו) ג ואם שכר הבית מעכו"ם או ששכרו לעכו"ם נושלה ויוצא: סנה °ועכו"ם שכתב שיתנו לו מזוזה ונתנה לוקוטעו כפתו אסור לישתנה לו ונדחה לי לכל מקום במקום דאיכא למיחש משום איבה ושינה משום זה לישראל שרי כנ"ל:

ד הכל חייבים במזוזה אפילו נשים ועבדים ופטנים את הקטנים לעשות מזוזה לפתחיהם:

טו"כ רמ"ש ומר' (ורמב"ם ופנה"ג כפס פס"ק) סנסקי' טו' (ורמכם)

כי כמ"ת לפמכ

ג' רשב"ם פ"ו מפס"ק דלי"ב טור

מרדכי

טור ופמו"כ רמי

טור ופמו"כ רל"ק סנה"מ מוסקרל (ות"ס פ"כ"ב

מכל מ"מ מקרא פ"ק מ"ב פ"ל

ב"כ כמ"ת לפמכ פס מהלכ"ש מוזז

רצב

א מלמ בעוף טהור לכתיב כי יקרא קן ציפור ונומר ועוף טהור מקרי ציפור ולמ טמא מכל מקום טרפה קרי למ"מ ציפור מקרי: ב קן המוזכר לכתיב כי יקרא ונו' פרט למוזכן: ג מקכנו בפרים מלמ מסתמא לכיכן מצוי מין קינויי בירוך מכל מקום מסתמא פטור כן מסתע מפירש"י וכ"כ ר"ירוחם כתב ט"ו לוקח ל"ג וטעמ"ל כמו בירוך: ד והוא מלמ הוכנסה מקום כו' כה מקרא לירא מסתמא ל"ל מוזכן לכיכן מלמד לזכות בכנסים כל זמן מקום רוכנסת עליהם מ"כ גם חפירו למ קכנה לירא לכיכן למ"ל מכי זכי למ זכי ל"ל: ה מקום הוכנסה מקום כו' כה מקרא לפירוש מקום הוכנסה עד כדי מקכנת מקכת ידו בלקמן מציף ל"ל כ"כ כיכן למ"ל מכי זכי כה כ"ם דכמ מקכת ידו ולמ קיים מכנת מלמד מכרו כמו למ זכי ל"ל מקום הוכנסה מציף מקכנת ולכך כל מקום כיכנעת על בני קכן סבי דומיא דהיקה מציף מקכנת ללקמן מציף ל"ל: ו זכקה לן מכרו דקכרו כל מקום קוכ"ו מלמ מקכנתו כמו מקכנתלו בפ"ק דקדושין ד"ה קן: ז מן ניס כנון מסתם מקום מקכלין וכ"ק כרמב"ן רמ"ה: ח ולמקר מקכת מקכת ידו יקכה מעפ"י מלמ כפל הכבי עליין לכיכן מיכלה מקכת ידו כרי היה בכני מעמה ו כול ליקה מה מיכה: ט מלמה וחזרה כו' מסתע לפ"ו מלמה כלין דה"כ כלי מיכלה מקכת ידו כיכן מקוכה לפ"ו מלמה כן כמה פעמים וחזר קודם מכפל הכנים מיב לחזור ולמלמה לכיכן מלמ כפל הכבי עליין וחזרה עליהן הרי לא מקום הקם על הבנים קיכין ניה וכן מסתע בם"ם פ"ק דעירובין מיכלה ל"ג ע"ב דהני דומיא דהסם הוכנסה מקום לפ"ו דקיים כבר מכות מיכלה מלמה כלין לפ"ה כמה פעמים וכן כ"ל דאין הטור ו' ולמ מעמידי על דברי הב"י מכתב וכ"כ מפרש כן כלין מלמה מד מקכת ידו ואם לא יכלה מקכת ידו ומיכה מסור ליקה הקם מלמ כלין לפ"ה ק' פעמים עד מקכת מקכת ידו עכ"ל דכהקם לפ"ה יכלה מקכת ידו כלין לפ"ה ק' פעמים עד מלמ מסור: י וכפל הכנים וכמ"ש כו' לכיכן לכבר זכה כהן מוזכן קיכן כהו ולפי זה למ ניה מיב נכפל מלמ' מלמ כפל מלמ מלמה וכה מלמ מיכה לו מקכת ידו ולמ מחזיק עליהם כמוד מלמה: יא יפלמה וכטור מפלוגת הכיכן מלמ כידו לפ"ה מעד מיכו מלמ' מלמה כלין לפ"ה מיב לקיים מעשה מכה ולמ קיימו ליקה כמ מלמ וכפל קודם מלמה מיב לקיים מעשה מכה ולמ קיימו ליקה כמ מלמ וכפל מיכה מלמ מלמה מלמ כפל מקכת מקכת ידו מלמ מדעתו ליקה מפלוגת מלמ מקכלה עד מיכלה מעצמו מדעתו למ קיים מעשה מכה ע"כ: יב מו מזכר רוכן מלכילו הוא קרוב זכר. יג ומס טהורי כלומר הסם וככנים מכיכם טהורים מלמ מלמה מיכם ומלמ מילם מלמ מלמ למ ניקורת בקכם מיכו ליקה ומיכו לעשה דעת הרמב"ם וכ"ם בכב' וכן דעת הרי"ף כפי מה מלמה הרמ"ם מלכיו ומלמ כמלכיו ירוק' וכב"ם בהב"ת דעת הרי"ף מלמ כפל דעת הרמ"ם וטור ורמ"ן דבקור בקב מיב מלמ' מרובת מכנים מלמ מיכה כיון דכנים טהורים וכ"כ ל' ירוחם מכ"ם רוב הפו' ולפי מ"ם הב' ומהרש"ם מלוח הקן נם הרי"ף מזכר כן וכ"ם מהרש"ל מס פי' קורא כתב ר' ירוחם מלמ"ם לה ת"ק הקן מ קוק ליה כמו מס פי' קורא כתב ר' ירוחם מלמ"ם לה ת"ק הקן מ ופטור ע"כ: יד מכי מלכי כנים כו' כתב מעמו דמיתוון לימול מהמקוכים לכל ומיכו כפי"ל מכל מיכלוסי הרמב"ם כתב דלימו מקוון לקמ"ם הכנים על הכנים העליונים ומפי' לה טול לה עליונים ולה מקמ"ם הכנים העליונים מס תכן (ומכתלה כפ"ק ס"ב) הריני כוטל מת הסם ומלמ מת הכנים לה מלה כלום מלמ מכה כפעליונים ומיכו מלמ כמלמ"ם כלמ"ם ומכ"ם כלמ"ם מלמ"ם מלמ"ם מ

ג חיתה יושבת על שני ענפי האילן והקן תחתיו רואי כל שאו תשמט ו׳ ונופלת עליהם חייב ואם לאו פטור:

רצג דיני חדש ומתי נוהג ובו ה סעיפים:

א אסור לאכול חדש מתבואת ה חמשת המינים עד שיקריב העומר שהוא ביום בניסן שנ׳ ולחם וקלי והכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה ותאידנא דליכא עומר אסור כל יום ו׳ ובחוצה לארץ שעושין שני ימים אסור כל יום ו׳ עד תחלת ליל ז׳:

ב איסור החדש נוהג בין בארץ בין בחוצה לארץ בין בשל ישראל בין בשל עכו״ם:

ג תבואה ב שלא השרישה קודם לזמן בניסן אסור עד שיבא העומר הבא:

סנהד׳ ס״ג ע״ב ד״ה אסור בם תשוב׳ רס״ם (עיין סם״ק רנ״ו) והגה״מ פ״ה מהא״ם) סנהד׳ ס״ם כ״א כשור כ״ם ב״ק ס״ג ע״ב ד״ה ואין ס״ק ס״ם

ג ומכל מקום כל זמן שהתבואה עדיין לא הגביהה מכח שפיקה שפיקה היא מכח שעברה ולא התנה לומר מכאן ואילך מכל מקום לשון כשרים קודם העומר וכמיני תבואה שזורעים ידלי לאחר פסח כגון כמקנ״מ שזורעין שבולת שועל ושעורים לאחר פסח לו״ם להחמיר כאן לאחר הקציר ואם לא התנה לשון הכשירה שעולות ויורד שהתבואה כאן ממקום לאחר שזורעין קודם הפסח וכן כוזן שיעורי החורש כמכשים לאחר פסח וכבל הגליל היום זורעי לאחר פסח הכרים המכריעים להחמיר ולחוש מן הסת״ל לאכול להורות לאחרים במקום שהוכ שתייתן ואכילתן ממינים אלו ו׳ כי ג מותר שנינן ואל יהיו מונחין ואל יהיו מוידין:

ד תבואה ם שנזרעה אחר העומר וקצרה וזרעה ובשעת העומר היתה תחת הקרקע ם ולא התחיל עדיין לשרש אסור:

ה שבולת שהביאה שליש קודם העומר ועקרה אחר העומר וחזר ושתלה והשיפה התופ״ אוסר העיקר שהותר:

רצד דיני ערלה באיזה מקום נוהג ובשל מי: ובו כ׳ סעיפים:

א חנושע עץ מאכל מונה לו ג׳ שנים מעת נטיעתו וכל הפירות שיהיו בו בתוך ג׳ שנים אסורין בהנאה ם לעולם ב בין עיקר הפרי בין הגרעינים בין הקליפות כגון קליפיאגוזים ורמונים ג וחנט שלהם והזגין והגרעינין של ענבים והתמד העשוי מהם והפגים והתמרים שאינם מתבשלים והענבים שלקו ואין נגמרים בבישולן כולם חייבים בערלה ד ופטורים מרבעי ה וישמי ש״אוסר תמרים שאינם מתבשלים אף בכבעי: אבל

ד ונופלת עליהם חייב דעקרי רובנת עליה פטיר׳ פטיכה כונס׳ כל כיון ש״ם לא מוכח על נביאין דם׳:

רצב א תפשת סמיכי׳ פיטים וכוסמין ושבולת שועל וכסיפון: ב שלש שנים כו׳ אבל הם

כשרים קודם העומר אפי׳ שלש בקנדה עד לאחר העומר העומר מתירים כתב בס״ק ס״ג כשרים קודם העומר ב׳ימיו כתמוכח בהדי ס״ק שקוט שכתבנו נכי הם לתקיפ כשכתב בלא כן: ג מ״ש כל פת שבוף כו׳ כלומר אפי׳ תבואה שלימה יודע שם כשרים קודם לעומר אבל שם יודע שרוב אין לוקחין לפי כשרים קודם לעומר אין כורעין אפי׳ אחר העומר שהביא ומה כשרים קודם העומר כשהיו ומה הוי ס״ם כן אפשר כטור שקבוב׳ כשרים וכפ״ם ס״ק ס״ג: ד מכח ס״ם כו׳ לאפוקי דאמר דכתב ס״ם ולא כתב ס״ם אפשר דלא כתב ס״ם אלא לפי שהתירין ודבר שגלגל אפילו כם״ם אסור לכתם״ל ס״ק ס״ם כ״ם: ה אפי׳ הקנ״ר אבל לפני קציר ולאי אין לחוש דעדיין אין כאן תבואה מכשר לא הניח אין קציר: ו כי מוטב מיסין שנינן כו׳ אבל אם רוב שתיית המדינה ומ״ל לשעורי׳ ושבולת שועל אין לפעמים למכול ולית דלחק לכיכורת כאפי׳ לפרים מיסור מכשר ליכא למלא מלא אפי׳ בפיקה שפת על מזחקק שפת על שכח זו מכוש לאחות בהמתן עם ולהורות לשם לאיסור דם״ם אין כאן לכיאת שפק על מזחקק ואפ״ל על שכח זו שפת תבואה זו מן סיימוש שכורת קוד׳ העומר מופלג מהעומר כיון דשיעוטא הוא לא מבריעין הכי ס״ם דם עוט לגבי רוב כאלן לכיתי לכי כלאיתקי כהדי בהום כשמעתין דפקח פתוח פ״ק דכתובות ע״ב ונפשר לשם שיכשר פוף מפכת תרומות הלכה ג׳ על שכר שעורי שבשבת מפקח שעתם שמפקח היינו כלל כ׳ שתרומת הלשכה כ״ל ומשפוקי אשתמש׳ שמור: והב״ח הקריך לחוכיח דפקח פיכולי כוהנ בעכו״ם וכל דברי תמהי דברי נעלי הקום ופיעבד כבוכ״ם ורפיתיכם ברזות דכוהנ בעל עכו״ם ובפרט ברפ״ם מסכיח הב״מ מפ״ם דף ד״ה לף ע״ב ליתא דפקח פי לאו פסי דיקח דשתר הפשח פכול מע קר׳ לא לכול פ״ם דלכלי יקון ס״ב אשם דכפ״ק דקדושין פ״כ מכא דם לשוסבותיכם אפי׳ שלש כפרט עד לאחר יוכשר ויפיכה ולא יקח הקח כם פ״ם דפקח מכא ליח לי הלי דרש שתר הפשח פכול מע יקרא לא מכול ור״ל דם ל׳ מוסבות כם כל מקום שפקח יעבוש פ״ת ליפקח דרש פ״כ פא למכב בר״ם נא פ״ב דכח ב שתר הפשח כו״ע כר״ם פ״כ מי לא מ קר׳ לי לא לפי שתר הפשח כו״ם ולא לפי שהם נוסב פלא עד לאחר ירוש ויפיכה ולדרכה מכאן כ״ל לחיי ברוך ג״כ דפקח נוסב בשל עכו״ם דקח כ׳ין דעריך מפ׳ין הקריכו פל כו׳ם יקריכו לפעמים לכל פל פעמים ב״ם ופפ״ם כי ליים שתר הפשח פכול מע יקרא לא מכול ל״ם אלא מפ׳ין הקריכו פל כל ליי מע יקרא לא מכול לפי שפיר ס״ם דפוסק בשל עכו״ם ויצוד כ״ל ליים ברוך ין כיוכלמי רס״ב דקלה נכי קשה לקה ויכשה ואפשר לי ס״ם מלא קשה לקה עפה מכוך אפור פל ישראל אף פל פי שהם כלומר מי כיעל כין לפוקן לקכור כוי פלם פל ישראל אף פל פי שהם כלומר כי ליעל כי ד עכו״ם פוקר פ״ל לפה לא פ״ל קשה ל״ם פ״ל לפי ויכשה דלין ס׳לוק וכוכב כשל עכו״ם והר״ם פקוכ׳ כפ״ם ופפי לקה ויכשה ופפי לקה פלם ויכשה ישכה פל פשתקד וכתב ופיפה נדול לפה לא פתירין פעומר פל פשתקד ולא ידעתי לפוף לעיל דכבר ברור כלפיל ים: ז מוטב פיפו שנינן כו׳ ציין בפ״ם פ״ק ס״ב פיפ״ב: ח שכוזעה לאחר העומר ס״ם כורעה קודם פטעון ולא פשרים עד לאחר העומר: ט ולא אפשר לעיין לפרש מכאן ולפלכן לן כיפה דלעיין כאוכלין בכלי ול״ל לא פשרים קודם העומר כשאת העומר כפעיף נ׳ לפאור פזמן כנזול אע״פ שכבר

לו כיעל כיון דעוכלי כקרקע כנידולים דפי ולפאר אפשר הילפון לכל כורע קודם העומר כיון דכעפיה יפן ע״כ בפיה דעומר לנקטן דכפי לפין פעומר אפירין כיון דעוכלי כקרקע ע״ע כבר עוקרים:

רצה א לעולם אם לו לאחר ג׳ סכים ואין להם פרין: ב בין עיקר כו׳ לכתיב אם פרין לא טעמל לפרין: ג ובכן שלשה

כלומר שלשה הרשומים ואי״ת שהוא הפרש שע״ג שהוא טעמא: ד ופטורים מרבעי דכתיב רבעי כתיב פרין ולא כתיב לא ורבים אפי׳ אחת פוקם ולא אם שלישי: ה ויש מי שמוסר כו׳ כתב להעתיר לא דק דלישב פלונתא כשה וכוכלות דשם ר״ת ס״ם בתמרי זיקי כו׳ ס״ם שהאריך וכל דברין מיושבים בכוכלי כשה ס״ם דשאור מפרש בשעתה בתמרי זיקי וכסוף מיירי בכוכלי כומרי׳ שוה לזוחק נדול שעיקר שלין שכוזי בשעתה לא יכיל הטור ולין לשר שלש חוסר כם יכיל שכבריתו ועוד שפרי׳ ס״ם שה ערלה שפרש שהשעתה בתמרי זיקי כין כוכלי כומר ועוד דשם בפרק כיצד שכרכין דף א׳ לשמרי׳ דכוכלות שהשעתה היינו כוכלי כומר לשון שפרש בתמרי זיקי דוקא ודשם ס״ם שפרש לא כין בתמרי זיקי כין בכוכלי כומר ול״ל לרשתי דשם דקאמר כם״ם שהשעתה כ״ע לא פליגי דכוכלי כומרם שה (כי פליגי בשהכלת תמרי דשעלי כו׳) היינו כוכלי דבי עכרכין

AKADEEMIA RAAMATUKOGU TARTU

ב אבל העלים והלולבים ומי גפנים דהיינו כשחותכין
הגפן נוטף ממנו כמו מים ו מותרים משו׳ ערלה:
ג האבטיחות והתמרות של צלף חייבים בערלה במח
דברים אמורים בארץ ישראל אבל בחוצה לארץ
האבטיחות חייבים ותמרות ז וקפריסין פטורים:
ד ג׳ שנים הללו אינם נמנים מיום ליום אלא הולכים
בהם אחר שנות העולם שהוא מתחיל מתשרי ואם
נתעברה נתעברה לערלה ולרבעי ופעמים שאינו אלא
שתי שנים ומ״ד יום ופעמי שהם יתרים על ג׳ שנים כיצד
נטוע מקורם ירבאב ח שנשאר עדיין מ״ד יום עד ר״ה
תשרי כיון שהגיע ר״ה תשרי ט עלתה לה שנה ומונה
עוד שתי שנים ואם נטע ביום י׳ ומיום י׳ ואילך מונה
מר״ח תשרי ואבא ג׳ שנים של מים ולאחר ר״ח תשרי של
שנה רביעית כל הפירות שיחנטו בו קודם ט״ו בשבט
ז יש להם גם כן דין ערלה אעפ״י שנגמרי אח״כ והנחנטו
בו מט״ו בשבט של שנה רביעית עד ט״ו בשבט של
שנת חמישית נקראים רבעי ולאחר ט״ו בשבט של שנת
החמישית הם חולין גמורים:

ה ° הא דאמרינן שלאחר ר״ח תשרי של שנה רביעית ל״ן בזוה״ק
כל הפירות שחנטו קודם ט״ו בשבט יש להם ג׳ כ ומ״ם פ״ט
דין ערלה אעפ״י שנגמרי אחר כך דוקא בנטיעה שהקלנו ונ״ב מהכ״ת
עליה בתחלתה שכיון שעברו עליה מ״ד יום עלתה לה
שנה לפיכך החמרנו עליה בסופה ו אא לאו הכי לא
° ויא דלא שנא: הרוש ור״ן
ו פירות רבעי יש להם דין מעשר שני לכל דבר ובזמן ונ״ב בטור
הבית היו צריכים להעלותן לירושלים לאכלם שם או
לפדות ולהעלות הפדיון שם והם מותרי מ״ד אחר הפדיון
והאידנא שאין יכולין להעלותם לירושלם י פודי אותם
אחר שיגמרו ויתלשו ויכול לפדות את כולם בשוה פרוטה
אפילו

ב ° היכי דמי כלל ופרט שפלג בין פרטים במשקה ובין פרטים במשקה לכשיקלוט קמיה בפ׳ כונס ט״ו
לן א ונר״פ

אפילו הם רבים וישליך הפרוטה ג לים הגדול או
ישחקנה ויפורנה לרוח או ישליכנ בנהר אחר שחיקה ד
ויברך בשע פדיון אש קדשנו במצותיו וציונו על פדיון
רבעי או יפדה בפרוטת שישוו שוה פרוטה שהוא אחד
מל ב במעה כסף שהיא אשפירי אוטמנ טו ששוקל
ו גרעיני שעורה שהוא רביע דרהם (ומטבע הרגילה
כמדינות אלו טו קטני ויכר הוא יותר מסוס פרוט ופודין
עליו) פירות רבעי נפדיין מלקט ושבחה ופיאה
ז רין נטע רבעי נוהג אף בחוצה לארץ יז ויש מי
שאומר שאינו נוהג אלא בארץ אבל בח"ל פירות
הבאים אחר שעברו שני ערלה מותרים בלא פדיון:
(ויש נוהגין כיום כחוש לאחרן רק כרם ולא כשאר שמות)
ה ערלה נוהגת בכל מקום ובכל זמן בין בשל עכו"ם
בין בשל ישראל אלא שבא היא מן התורה ובחוצה
לארץ הלכה למשה מסיני: (יח ואסור ללקט לעכו"ם
פירות מחילו שלו שהוא ערלה משום שנאמר כמשפט
לו העכו"ם טוכם עליהם:)

ט ספק ערלה בארץ ישראל אסור יט ובחוצה לארץ
מותר כיצד כרם ך שישבו נטיעות של ערלה
ועובדים נמברים חוצה לו באו אסור ובסוריא מותר
והוא שלא ידע שהובאו מאותו הכרם וכח"ל מותר אפי'
יודע שהובאו מאותו הכרם רק שלא יראה שנבצרו
מנטיעות של ערלה: (כא וכ"ש בכרם משום ערלה
עלמה מותר)

י כרם שהוא ספק ערלה באו אסור ובסוריא מותר
ואין צריך לומר בחוצה לארץ:

יא חבית של יין השמונה בכרם של ערלה כג מותר
שאין הגנב גונב מכרם זה ושומן כתוכו אבל ענבים
שנמצאו שמונים בו אסורים שקרוב הדבר שגנבם ממנו
ושמנת בתוכו:

יב כד אסור לישע פרי של ערלה ואם נטע הפירות
שיוצאים ממנו מותרים כה וזה וזה גורם
מות ומות לישע יחור של ערלה שאין ערלה אלא בפרי:

יג עכו"ם וישראל שהיו שותפין בנטיעה כו אם לא
התנו מתחלה כז אסור ואם התנו מתחלת השותפת
שיהא העכום אוכל שני ערלה וישראל אוכל ג שני משני
היתר כנגד שני ערלה הרי זה מותר כח ובלבד שלא יבואו
לחשבון ביצר כגון שיחשוב כמה פירות אכל העכו"ם
בשני

כן כתב בספר מעבדי מלך: טו וקטני ויכר כו' לאו מדת ח"ג הוא כר' לקמן ר"ם ס"ל לרש"י סבירא
ק"ך מעיס כסף כשרך כ' והוא ג"כ מדברי מהרי"ק ס' שמעה הוא מרבינו ויכר כתב הרמב"ם ס"ח שמיכיה מויכר וכ"כ בשם ג"מ
פ"ח מ"ק כ' אלא שלפי שאין מטבע קטני ויכר לכך כתב דשם מודה בתרי וויכר שני מכ"ם יותר מששה פרוטות ולפי זה
כשפודה בשה פרוטה ולא במטבע משה שני ס"ה שוה שיש שמייקה מויכר מי כמי לפ"ם שם ס"ה דכשמכנזה שאין יכולין לקנות בפרוטה כי
אם מעט מזעיר ים ליתר ללא שני כפרוטה לכך צריך באין ס"ה שוה תרי וויכר ות"ל ר"ם: יז ויש שאומרי בו' שלכך כרשה דכין בכרם דבעל
וכין בטבע דבתי ים לכדזקא במקון לאין בלא כרכה: יח ואסור כו' ע"ש מיימון קלנ"ג: יט וכח"ל מותר דשאר פרות שהם מותרים
ספ"ק מאסור באו בזל תורה מ"מ הל"מ שבכאן כך שמדרים שאם יקיז יפ מותר כבי זה מכותר כשהיה בשעיר ל"ג ר"ש: כא וכ"כ כו' ע"ש לשלי כתבה פרי זה מכותר כדברי הרמב"ם
ומשעה שלזכו זה לכרם שהוא ספק ערלה מותר ונדרי הוא מותר לזקק מעכו כדיים אלא מעכו כדיים אס

ונבלבד שלא יביאו לתוכן כו׳ כנגד תוכן ספירות שם שהקהו כוס שפור
בפנה כשתלוש כו׳ וכב ומה שכתב לדין ין כתב המחבר שם הקהו כוס
ס שם שכר שכת לעבוד כוכבים לנדו שם נעשו שם הרבה ונפכר יום ס׳ כנגד יום
השבת ל׳ שרשל נגדו מוכר ושם לא הקהו בשלשה כש כאן לתוכן כוטל
מעבוד כוכבים כר בשבועות כולן לנדו והשאר מולקין עכ׳ל וכתב ה׳ סמניד
ברייתא סוף פ״ק דע״ז ישראל ועכו״ם שקנו שדה בשותפות לא יאמר
ישראל לעכו״ם טול חלקך בשבת ואני אתן חלקי בחול ושם הקהו בשלשה כוטל
ושם כאן לתוכן שפור ע״כ ורבינו לא כתב כאן לתוכן וכראשם שכוש
מפרש כפי׳ רש״י דשם שם לא הקהו אשלשה ועם כ״ש אמר ליה טול חלקך
בשבת ואני בחול אלא שאמר זה ובטל חלקו מעצמו בשבת ולבסוף
באו לתוכן שפור עכ״ל ברב המנהיג וכשהכו לו שהקהו ושם לשרוכים
בפ״ק דע״ז ובא עדות לומר כשעת הדחק אבל לכתחלה אסור ובן
הוא בתוספתא דכן הרי נכי ערלה שהקהו שם כאן לתוכן שפור שם הקהו בן
כתב הטור ס״ל כשם הרמב״ם ושבתוב לה לין אמר לשם
כשמצא בס״ם לפירוש הרמב״ם וכתב ס״ר בן פ״ק דע״ז שם ס״ל כשי
ברור שהוא מפרש כן ויקשה הרמב״ם ושם כאן לתוכן שפור ולא כפי׳
כפירוש הרמב״ם דשם שהקהו שם ס״ל דשהקהו קלי ושם ס״ל דשם
שהקהו ושם שהקהו שוטר היינו דוקא כשהקהו ס״כל עכו״ם שכי ערלה
וישראל שכי היתר בין שעבד בו ישראל ובין שלא עבד בו ישראל אבל שם
בתוכן דהיינו שהקהו כוס ס״כל עכו״ם יש מי שיסוד על ס״כל ישראל בכנגד תוכן כש דוקא
שם שהקהו כוס שפור דוקא כשהקהו שהקהו ס״טול עכו״ם בשבת ושי״ל
בתוכן בין שעבד בו ישראל ס״ל כני הסד״ל שם שי״ל כל עכו״ם ומי״ל כל ישראל
בנו ובן בנו עד סוף כל הדורות בין שהקהו כשהקהו שהקהו ס״ל כ
ס״ל כוי כשהלין ס״ל כן ערלה ובן ובן בנו ואפילו שהקהו בשבת ובן
בתוכן שהקהו שם שהקהו שהקהו שפור שהקהו שהקהו ס״ל כשהקהו
מעבוד כוכבים לנדו שם נעשו שם הרבה ונפכר יום ס׳ כנגד יום השבת
ל׳ שרשל נגדו מוכר ושם לא הקהו בשלשה כוטל ושם כאן לתוכן שפור
ומה שכתב לדין ין כתב המחבר שם הקהו כוס ס״ל כשי ברור שהוא
מפרש כפי׳ רש״י דשם שם לא הקהו אשלשה ועם כ״ש אמר ליה טול חלקך
בשבת ואני בחול אלא שאמר זה ובטל חלקו מעצמו בשבת ולבסוף
באו לתוכן שפור עכ״ל ברב המנהיג וכשהכו לו שהקהו ושם לשרוכים
בפ״ק דע״ז ובא עדות לומר כשעת הדחק אבל לכתחלה אסור ובן
הוא בתוספתא דכן הרי נכי ערלה שהקהו שם כאן לתוכן שפור שם הקהו בן
כתב הטור ס״ל כשם הרמב״ם ושבתוב לה לין אמר לשם
כשמצא בס״ם לפירוש הרמב״ם וכתב ס״ר בן פ״ק דע״ז שם ס״ל כשי
ברור שהוא

מזבח פ"ק מע"ש הל' ז

כב °בריכה שנפסקה והיא מלאה פירות ובן אילן נקן שנעקר ובו פירות ושתלו במקום אחר או שלקח ענף מלא פירות מאילן נקן והרכיבו בילדר"ה אם נתוסף בפרי עד שאין בפרי הראשון שהוא היתר ק' חלקים על ד' תוספת אסור ואם לאו מותר אבל אם הרכיב ענף מלא פירות של ערלה בתוך אילן נקן לא הפירות של הענף אסורים לעולם לכ אפילו גדלי הרבה:

כג הנוטע אילן מאכל ואין רעתו לצורך אבילה אלא להיותו גדר לשדה או בשביל העצים לשרפן או לבנין פטור וזהו שיהא ניכר שאינו לצורך אבילה כגון אם הוא לשריפה שנטען לצופים ואינו מרחיק בין אילן לאילן בראוי ואם הוא לבנין שמשפיה הענפים כדי שיתעבו ואם לגדר שהוא במקום שצריך לגדור ואפילו אם צדו האחר בין פנימי בין חיצון לג בין תחתון בין עליון לצורך אחר מלו וצדו השני לאכול את של צורך אבילה חייב והשאר פטור ואם חשב עליו אחר כך לאבילה חיי בערלה ובכבעי ומונין לו משעת נטיעה אבל אם לא חשב עליו עד סוף שנה שלישית אין בו דין רבעי שאין דין רבעי בלא ערלה ואם נשתנו למאכל ואחר כך חשב עליו לאחר מאלו חייב:

כד הנוטע לצורך מצו בגון לצורך לולב או אתרוג חייב:

כה הנוטע בתוך שלו לצורך רבים חייב:

כו הנוטע ברשות הרבים והגזלן שנטע והנכרי שנטע בין לעצמו בין לישראל והנוטע בבית ועל גג שמילאו עפר ונטע בו והנוטע בספינה °או בעציץ אף על פי שאינו נקוב חייב:

ל"ר מ"ב ס"ק ס"ג כלפעני' ל"ר מ"ב ס"ק ל"ו

כז °העילה מאילן לה במקום שרשים פטור אפילו הנוטע במקו שאינו יישוב פטור והוא שלא יהיה עושה כדי שיפול שמשפל בפירות ער שמביאם ליישוב אבל אם היה עושה כדי שיפול חייב:

בריית (פ' כח בתר דיכוון) ר"ונסס

כח °עכו"ם שהיה מוכר פירות לאמר של ערלה הן או של נטע רבעי הן לה אינו נאמן °ואפילו אמר מאיש פלוני לקחתים:

רבה דיני הרכבת האילן ובו ז סעיפים

א כלאי האילנות הרי הם בכלל מה שנאמר שדך לא תזרע כלאים ביצד המרכיב אילן באילן כגון שהרכיב יחור של תפוח באתרוג או אתרוג בתפוח הרי זה לוקה מן התורה בכל מקום בין בארץ בין בחוצה לארץ ובן המרכיב ירק באילן או אילן בירק לוקה בכל מקום:

ב מ אסור לישראל להניח לעכו"ם שירכיב לו אילני כלאים:

ג כ מיתר לזרוע זרעים וזרע אילן כאחד ובן מותר לערב זרעי אילנות ולזרעם כאחת שאין לך כלאים באילנות אלא הרכבה בלבד בין אילן בירק בין ירק באילן בין ירק בירק שאינו מינו ואפילו עץ סרק נ על עץ מאכל או עץ מאכל על עץ סרק:

ד יש איסור הרכבה אפילו תחת הקרקע בגון זמורת הגפן שהבריכה תחת הקרקע אסור לזרוע עליה:

רמב"ם פ"ו מה' כלאים

ירק אפילו אם כן יש על גבה עפר ג שפחי' ואפי' הבריכה בתוך ד °סילון של חרס מפני שנשרש בה והוה ליה מרכיב ירק באילן ואם היה על גבה פחות מזה אסור לזרוע על גבה פ ומותר לזרוע בצדה אבל הבריכה בסלע קשה אפילו אין עליה עפר אלא ג אצבעות מותר להביא ורע עליה בד' אבשאין עיקר הגפן נראה אבל אם נראה צריך להרחיק ו טפחים לכל רוח ואחר כך יזרע כמו שמרחיק מכל גפן יחידית שלא הובריכה: ה °ודוקא בבי האי גוונא שנקרא עליו שם אילן קודם שהבריכה אבל מותר לזרוע אצל האילן אף על פי ששרשי הירק נכנסים בתוך שרשי דאילן כיון שאין על

השדשים שם אילן ואפי׳ במברין דוקא בומורת הגפן מפני שהיא רכה ושדשי הזרעים נכנסי׳ בה אבל המברין ענף מאילן אחד מותר לזרוע על גביו אפי׳ אין עליו עפר ג אצבעות:

ו יש באילנות דומים זה לזה בעלין או בפירות ואעפ״כ הן הואיל והם שני מינים הרי אלו כלאים ביצד התפוח עם החוזד הפרסקים עם השקדים השופין עם הרימון אעפ״י שדומים זה לזה כלאים זה בזה האגסים עם הקרוסטמלין והפרישין עם העוזדים אינם כלאים זה בזה:

ז כרם שנטע ובן מותר להרכיב מין תחת חבירו שמורות כנגבו ודקות כנסות לעבי׳ שיש לו שם ג׳ טפחים ובן שרק על גבי שרק שרי לעבי׳ שאינו מינו ומכל מקום טוב ליזהר רוב העולם מכירין רוב המינים טוב ליזהר מכולם:

ח אסור לקיים המורכב כלאים אבל הפרי היוצא ממנו מותר ואפי׳ לוה שעבר והרכיבו ומותר ליקח ענף מהמורכב ולנטעו במקום אחר:

דרצו דיני כלאי הכרם וכלאי זרעים ובו ס״ט סעיפים

א חורע שני מיני תבואה או שני מיני ירקות עם זרע הכרים הרי זה לוקה שתי אחת משום שנאמר לא תזרע כלאים ואחת משום לא תזרע כרמך כלאים אינו לוקה משום לא תזרע כרמך כלאי עד שיזרע בארץ ישכל השנה ושעורה וחרצן במפולת יד וכן אם הפה אותם בעפר לוקה וכן אם זרע שני מיני ירק וחרצן או זרע אחד ירק וזרע את מן תבואה וחרצן במפולת יד הרי זה לוקה ואינו חייב מן התורה אלא על קנבוס ולוף וכיוצא בהם מזרעים שנזמרים עם תבואת הכרם אבל שאר הזרעים אסורים מדבריהם וכן אסור מדבריהם לזרוע כלאי הכרם בחוצה לארץ ואין עוברין עם העכו״ם בכלאים אבל עוקרין עמו כדי למעט התפלה:

ב אין אסור משום כלאי הכרם אלא מיני תבואה ומיני ירקות בלבד אבל שאר מיני זרעים מותר לזרוע בכרם ואין צריך לומר שאר אילנות:

ג אסור לזרוע ירקות או תבואה בצד הגפנים או ליטע גפן בצד הירק או תבואה ואם עשה כן אעפ״י שאינו לוקה הרי זה קידש וגאסרו שניהם בהנאה הירק או התבואה והגפנים וישורפין את שתיהם שנאמר פן תקדש המליאה הזרע ואפילו הקש של תבואה והעצים של גפנים הרי אלו אסורי׳ בהנאה וישורפו׳ אותן ולא יסיקו בהם תנור וכירים ולא יבשל בהם בעת שריפתן:

ד אחד חנוטע ואחד המקיים כיון שראה כלאי׳ צמחו בכרמו והניחה הרי זה קידש ואין אדם מקדש דבר שאינו שלו לפי׳ המסכך גפנו על גבי תבואתו של חבירו קידש גפנו ולא נתקדשה התבואה סיכך גפן חבירו על תבואתו קידש התבואה ולא קידש גפן חבירו: סיכך גפן חבירו על תבואת חבירו לא קידש אחד מהם ומפני הזורע כרמו בשביעית לא קידש:

ה הרואה כלאים בכרם חבירו וקיימן הרי זה הרואה אסור בהנית וכל אדם מותרים בהם ואילו קיימן בעל הכרם היה מקדיש אותם לכל אדם כמו שביארנו:

ו האנס שזרע כלאי׳ בכרם חברו אם נשתקעו הבעלים אעפ״י שלא נתייאשו הרי זה קידש מן התורה ואם לא נשתקעו הבעלים אף על פי שנתייאשו אינו מקדש אלא מדברי סופרים:

ז הרוח שעקרה פאורות הגפן ושלחה אותן על התבואה יגדור אותם מיד ואם איכעו אונס ולא סילקן הרי זה מותר ם ולא נתקדשו:

ח אנס שזרע את הכרם כשיצא האנס יקצור הזרע מיד ואפילו בחולו של מועד ואם לא מצא פועלים יוסיף להם ער שלישי בשכרן בקשו ממנו יותר או שלא מצא פועלים הרי זה מבקש בנחת וקוצר ואם נשתהא הזרע עד שיגיע לעונת שיקדש הרי זה קדש ויאסרו שניהם:

כלבו (ובס׳ בפס ס״ק) כן מצא בכתוב ב בפס מס״ק

ט מאימתי תבואה או ירק מתקדשין משישרישו וענבים משיעשו כפול הלבן:

י כרם שלא הגיע ענביו להיות כפול הלבן עדיין הם בוסר וזרע בתוכו ירק או תבואה והשרישו הרי זה לא קידש ואפי׳ כן קונסין אותו ואוסרין הזרע אבל הבוסר מותר ואם עקר הזרע קודם שיעשו הענבים כפול הלבן הרי זה מותר בהנאה מקצתן נעשו כפול הלבן ומקצתן לא נעשו את שנעשו נתקדשו ואת שלא נתקדשו מותרים:

מכלין עד סוף כפי כולל לבון הרמב״ם פ״ם מה׳ כלאי עד סוף פ״ם

יא ענבים שנעשו כפול הלבן וזרע בצדן תבואה או מיני ירקות ולקט הזרע קודם שישרש הרי זה מותר בהנאה ואם השריש אסור:

יב גפן שובשו העלים שלהם ונפלו בדרך שריבש הגפן בימי הקור אסור לזרוע בצדה ירק או תבואה ואם זרע לא קידש ומכין אותו מכת מרדות אבל עציץ בקוב הרי הוא כארץ:

יג היה עובד בכרם ונפלה ממנו זרעים או שיצאו עם הזבלים או עם המים או שהיה זורע או זורה בשדה לבן וסיערתו הרוח לאחוריו ונפלו הזרעים בכרם וצמחו הרי זה לא נתקדש שבא אשר תזרע וזה לא זרע וחייב לעקר כשיראה ואם קיימן הרי זה קידש ואם סערתו הרוח לפניו וראה היכעים שנפלו לכרם הרי זה כזורע וכיצד יעשה אם צמחו העשבים יהפכם במחרישה וריזו ואם מצאם שנעשו אביב ונפץ אותו אביב כדי להשחיתו שהכל אסור בהנאה ואם מצאה שנעשים דגן הרי זה שרף ואם ראה אותם וקיימם הרי אלו ישרפו עם הגפנים הסמוכות להם:

יד הרואה בכרם עשב שאין דרך בני אדם לזרעם אף על פי שהוא רוצה בקיומו לבהמה או לרפואה הרי זה לא קידש עד שיקיים דבר שכמוהו מקיימים רוב העם באותו מקום ביצד המקיים קוצים בכרם בעבור שרוצין בקוצי לגמלי׳ הטהרי זה קידש האילסו והקיחוס ושושנת המלך שמיזרעי׳ אינם כלאי׳ בכר הקנבוס וצמר גפן הרי הם כשאר מיני ירקות ומקדשי׳ בכרם וכן כל מיני רשאים שעולים מאליהם בשדה הרי הם מקדשים בכרם ופול המצרי מין זרעי׳ הוא ואינו מקדש:

טו הקנים והוורד והאשרון מיני אילן הם ואינם כלאים בכרם זה הכלל כל המיציא עלין מעיקרו הרי זה ירק וכל שאינו מוציא עלין מעיקרו הרי זה אילן והצלף אילן לכל דבר:

יו הרואה ירק בכרם ואמר בשאניע לואלקטנו מותר הגיע לו ועבר מעליו ואמר בשאחזור לו אלקטנו אם שהה עד שתוסיף אחר בק״ק הרי זה קידש. לו ג אסו׳

יז אסור לעבור בעציץ נקוב שזרע בו ירק בתוך הכרם ואם הניחה תחת הגפן ונשתהא שם באדץ כדי להוסיף אחד ממאתים הרי זה קידש:

יח בצל שנטעו בכרם ואחר כך בעקר הכרם ואחר כך צמחו בצלים מן העיקר הנטוע אעפ"י שרבו הגידולים על עיקרו במאתים הרי אותו העיקר באיסורו שאין גידולי היתר מעלין את העיקר האסור:

יט הזרע תבוא או ירק בכרם או המקיימו עד שהוסיף במאתים הרי זה מקדש מן הגפנים שסביבותיו ז' אמה לכל רוח עגולות ולא מרובעות ורואים כל העיגול שרחבו ל"ב אמה כאלו הוא כולו מלא ירק וכל גפן שתהיה בתוך עיגול זה נתקדשה עם הירק וכל שחוץ לעיגול אינה מתקדשת:

ך במה דברים אמורים בשהיה בין שפתי העיגול הזה ובין שורת הגפני' שחוצה לו יותר על ד' אמות אבל אם היה ביניהם ד' אמות מצומצמות או פחות רואים את העיגול כאילו הגיע לשור' הסמוכה לו וכאלו רוחב העיגול מ' אמה ורואה כל גפן שתפול בתוך עיגול זה של מ' אמה הרי היא מתקדשת:

כא במה דברים אמורים בזורע או מקיים תוך הכרם אבל בזורע חוץ לכרם וסמך לו הרי זה מקדש שתי שורות של גפנים כמו כן לזרע בארץ כל הזרע ויתר ד' אמות חוץ לזרע ומתקדש מן הזרע רוחב ד' אמות באורך כל השור' של כרם ואם זרע בצד גפן יחידית אינו מקדש מזרעו אלא ששה טפחים לכל רוח:

כב ילדה פחות משפחה אינה מקדשה את הזרעים במה דברים אמורים בשתים כנגד שתים ואחת יוצאת זנב אבל אם כל הכרם כן הרי זה מקדש:

כג שתי גפנות זו על גב זו האחתונות עשויה ברם זורע את העליונה עד שהוא מגיע לאויר עשרה טפחים קרוב לכרם שאויר עשרה טפחים סמוך לכרם או לגפן יחידית אסור לזרוע בו זרעים ואם היתה העליונה עשויה כרם הרי זה זורע את התחתונה עד שהוא מגיע למטה משלשה טפחים מעיקר הגפנים:

כד מי שהיתה שדהו זרועה ירק או תבוא ונמלך ליטע בה גפנים הופך את הזרעים במחרישה ואח"כ נוטע ולא ישע ואחר כך יהפוך:

כה היתה נטועה גפנים ונמלך לזרוע בה זרעים משרש את הגפנים ואחר כך זורע את הזרעים ואם רצה לקוץ את הגפנים עד שלא ישאר מהן אלא פחות מטפח סמוך לארץ הרי זה מותר לזרוע ואחר כך יחזור וישרש את הנשאר בארץ מהגפנים:

כו המברך ג' גפנים ועיקריהם נראים אם יש ביניהם מד' אמות עד ח' הרי אלו מצטרפים לשאר גפנים העומדות ואלו לא הבריכן ואם לאו אינם מצטרפות היו פחות מג' אינם מצטרפים אלא מרחיק מהם ו' טפחים לכל רוח וזורע:

כז כל הזורע תחת השריגים והעלים היוצאים מן הגפן הרי זה קידש ואף על פי שהזרע רחוק מעיקר הגפן כמה אמות הדלה את הגפן על מקצת אפיפירות לא יזרע תחת מיתר האפיפירות ואף על פי שאין עליהם לא עלים ולא שריגים ואם זרע הואיל ואיקה זרע תחת סכך הגפן הרי זה מותר וכן אם הדלה הגפן על מקצת בדי אילן שאינו עושה פירות כגון הארז והברוש אבל אם הדלה על מקצת אילן מאכל הרי זה מותר לזרוע תחת בדי האילן שלא נמשכו עליהם שריגי הגפן שאין אדם מבטל אילן מאכל ועושהו אפיפירות לגפן ואם נמשכו השריגים אחר שזרע וסככו על הזרע הרי זה מחזירם למקום אחר:

כח הזורע תחת מותר הפיפירות או תחת מותר האילן שאינו עושה פירות ונמשכו שריגי הגפן וסככו על הזרעים הרי זה אסור לקיימו או להחזיר השריגים אלא ביצר עושה עוקר הזרע:

כט קנים היוצאים מן העיסים וחס עליהם לפסקן כדי שלא ישחית האפיפירו' הרי זה מות' לזרוע תחתיהן ואם הניחם כדי שיהלכו עליהם השריגים והעלי' היוצאים הרי זה אסור לזרוע תחתיהן:

ל פרח היוצא מן הערים או מן הדלית רואין אותו כאלו משקולות תלויה בו ער הארץ ואסור לזרוע תחתיו וכן המותח זמורה מאילן לאילן אסו' לזרוע תחתיה קשר חבל או גמי בזמורה וקשר הראש האחר באילן הרי זה מותר לזרוע תחת החבל ואם מתח חבל זה כדי שיהלכו עליו השריגים והעלים הרי הוא כאפיפירות ואסור לזרוע תחתיו:

לא הבא לזרוע בצד הכרם מרחיק ד' אמות מעיקרי הגפנים וזורע ואם גפן יחידית היא מרחיק ממנה ו' טפחים וזורע:

לב היתה שורה אחת של גפנים זו בצד זו אפי' הן מאה אין זה כרם אלא כגפן יחידית ומרחיק מן השורה ו' טפחים וזורע היו שתי שורות הרי זה כרם וצריך להרחיק ד' אמות מכל צד ואחר כך יזרע וכמה יהיה בכל שורה ג' גפנים או יותר במה דברים אמורים כשהיה בין כל גפן וגפן מד' אמות ועד ח' אבל אם היה בין שתי השורות ח' אמות חוץ ממקום הגפנים הרי אלו כמובדלות זו מזו ואינם כרם אחד ואינו מרחיק אלא ו' טפחים מכל שורה וכן אם היה ביניהם פחות מד' הרי אלו כגפן אחת ומרחיק ו' טפחים לכל רוח:

לג היו ג' שורות אף על פי שיש ביניהם פחות מד' הרי אלו כרם ורואין את האמצעית כאילו אינה:

לד היו ג' שורות ובין כל שורה ושורה ח' אמות או יותר הרי זה זורע בין השורות לפיכך הנוטע את כרמו מתחלה והרחיק בין כל שור' ושור' ח' אמות מותר להביא זרע לתוכו ומרחיק מכל שורה ושורה ו' טפחי' בלבד אבל אם זרע חוצה לו צריך להרחיק משורה החיצונה ד' אמות כשאר הכרמים ואין דין בין השורות של זה הכרם בכרם שחרב באמצעו שהרי מתחילה נטעם מרוחקים:

לה היתה בשדה זו שורה אחת של גפנים ובשדה חבירו שורה אחרת כנגדה קרובה לה אף על פי שמפסיק ביניהם דרך היחיד או דרך הרבי או גדר שהוא נמוך מעשרה טפחים הרי אלו מצטרפות להיות שתיהן כרם והוא שיהיה ביניהם פחות מח':

לו נטע שורה אחת באדץ ושורה אחת במדרגה אם גבוהה המדרגה מהארץ עשרה טפחים אינם מצטרפים פחות מכאן מצטרפין:

לז הנוטע חמש גפנים שתים כנגד שתים ואחת יוצאת זנב הרי זה נקרא כרם קטן וצריך להרחיק מהן ד' אמות לכל רוח אבל אם נטען שתים כנגד שתים ואחת באמצע ג' בשורה ושתים כנגדן בשורה שניה אינם כרם ואינו מרחיק מהם אלא ו' טפחים לכל רוח:

לח כרם שהרבה אם יש בו ללקט עשר גפנים לכל בית
סאה ויהיו נטועות שתים כנגד שתים ואחת יוצא
זנב או יש בו לכוין ג׳ כנגד ג׳ הרי זה נקרא כרם דל ואסור
לזרוע בבולו:

לט כרם שאינו נטוע שורות שורות אלא מעורבב אם
יש בו לכוין שתים כנגד ג׳ הרי זה כרם ואם לאו
אינו כרם אלא דיו להרחיק ו׳ טפחים מכל גפן וגפן וזורע
מ היו העיקרים מבוני׳ והנוף אינו מבוון הרי זה כרם
הנוף מבוון והעיקר אינו מבוון אינו כרם. היו
דקות ואינן מכוונות העבו והרי הן מכוונות הרי זה
כרם:

מא כיצד יודע אם הם מכוונות מביא חוט המידה
ומותח מזו לזו:

מב כרם שחרב באמצעו ונשאר שלם מכל סביביו אם
יש בקצה שבאמצ׳ו אמה הרי זה מרחיק כעיקרי
הגפנים ד׳ אמות לכל רוח וזורע באמצע הקרחת ואם אין
בה אמה הרי זה לא יביא זרע לשם ואם הביא הואיל
והרחיק ד׳ אמות לכל רוח מהגפנים של כרם הרי זה
לא קידש:

מג וכן מקום שנשאר בגוי בלא גפנים בין סוף הכרם
ובין הגדר שלו והוא הנקרא מחול הכרם אם יש
כו׳ב אמה מרחיק מהגפנים ד׳ אמות וזורע את השאר
הין בה פחות מ׳ב אמה לא יביא זרע לשם ואם הביא
הואיל והרחיק ד׳ אמות הרי זה לא קדש במה דברים
אמורים בכרם גדול אבל בקטן אין לו מחול אלא מרחיק
ארבע אמות מכוף הגפנים וזורע עד הגדר וכן כרם גדול
שהיה בין כל שורה ושורה ח׳ אמות או יותר אין לו מחול
מד היה הגדר המקיף את הכרם פחות מעשר טפחים
או שהיה גבוה י׳ טפחים ואין ברוחב ד׳ טפחים
אין לו מחול לא מרחיק מכוף הגפנים ד׳ אמות וזורע עד
המחיצה אפילו היה בין הגפנים ובין המחיצה ד׳ אמות
ומהצה וזורע את חצי האמה:

מה גדר שהוא גבוה עשרה טפחים וכן חריץ שהוא
עמוק י׳ טפחים ורחב ד׳ אמות הרי זה בותר לישע
כרם בצדו מכאן וירקות בצדו מכאן אפילו מחיצה של
קנים אם אין בין קנה לחבירו ג׳ טפחים הרי זה מבדיל
בין הכרם והירק כגדר:

מו גדר המבדיל בין כרם וירק שנפרץ עד עשר אמות
הרי זה כפתח ומותר, היתה פרוצה יותר מעשר
כנגד הפרצה אסור עד שירחוק מן הגפנים כשיעור.
נפרצו בו פרצות רבות אם היה העומד בפרוץ הרי זה
מותר כאילו אין שם פרצה היה פרוץ מכובה על העומד
לא יזרע כנגד כל המקומות ד׳ הפרוצים עד שירחיק
כשיעור:

מז מחיצת הכרם שנפרצה אומרים לו גדור נפרצה
אומרים לו גדור נתיאש ממנה ולא גדרה הרי זה
קידש:

מח בית שחציו מקורה והציו אינו מקור וגפני׳ נטועים
בצד זה מותר לזרוע ירקות בצד האחר שהרי פי
תקרה כאו׳ ירד וסתם ונעשה ביניהם כמחיצה ואם השוה
את קירות אסור:

מט חצר קטנה שנפרצה במילואה לגדולה והיו הגפני׳
בגדולה אסור לזרוע בקטנה ואם זרע הורעים
אסורים והגפנים מותרים היו גפנים בקטנה מותר לזרע
בגדולה הואיל ויש בגדולה פסיק מכאן ומכאן הרי היא
כמובדלת מן הקטנה ואין הקטנה מובדלת מן הגדול׳:

נ חריץ שהוא עובר בכר׳ עמוק עשרה ורחב ארבעה
אם היה מפול׳ מראש הכרם ועד סופו הרי זה נראה
כבין שני הכרמים ומותר לזרוע בתוכו ובלבד שלא יהיו
הגפנים מכוונין על׳ו ואם לא היה מפולש הרי הוא כגת
שבאמצע הכרם שאף על פי שהיא עמוקה עשרה ורחבה
ד׳ אמות אסור לו לזרוע בתוכה אלא אם כן היא בקרקע
לגאמה:

נא שביל שבין שני הכרמים הרי הוא ככרם שחרב
מאמצעו אם יש בניהם ו׳ אמה מרחיק מזה ד׳ אמות
ומזה ד׳ אמות וזורע את המותר ואם היה פחות מכאן לא
יביא זרע לשם:

נב שומירה שבכרם אם גבוה עשרה ורחבה ד׳ מותר
לזרוע בראשה ירק ובלבד שלא יהיו השריגי׳
נוגעים בה כדי שלא יראה ירק בתוך הכרם מלמעלה במ׳
דברים אמורים במרובעת אבל אם היתה השמירה עגול׳
צריכה שיהיה בתוכה חלל ד׳ טפחים כדי שתהי׳ מופלגת
מן הארץ וצריכה עפר על לאשה מלמעלה ג׳ טפחים:

נג הבית שבכרם אם היה יתר מג׳ טפחים על ג׳ טפחים
זורעים בתוכו ירק ואם היה פחות מג׳ על ג׳ הרי
הוא ככותם ואין זורעים בתוכו:

נד גפן יחידית שהיתה נטועה בתוך הבקע או בתוך
החריץ מרחיק ממנה שיש ד׳ טפחים לכל רוח
וזורע את כל החריץ כדרך שהוא עושה במישור ואם
היה עמוק עשרה והיה רחב שפת החריץ למעל׳ד׳ אמו׳
לזרוע בתוכו אף על פי שהרחיק ששה:

נה וכן גפן יחידית שהיתה מוקפת גדר גבוה ורחב
ד׳ לא יזרע בכל המחיצה ואף על פי שהרחיק ו׳
ואם הרחיק ו׳ וזרע לא קידש הכמה ירחיק לכתחל ויזרע
ד׳ אמות לכל רוח ואחר כך יזרע שאר החריץ או שאר
המקום המוקף גדר:

נו הגפנים שגדלו בבריתן והרי השריגי׳ והאשכולות
שלהם מושלכי׳ בארץ הם נקראים כרם אבל העושי׳ כמו
משה במו שבכה גדולה מעל הארץ כדי שיהיו האשכלו׳
והשריגים נמשכים עליה והגבוה נוף הגפנים מעל הארץ
על אותה המיטה והדלה אותן הרי זה נקרא ערים ואורם
הקנים וכיוצא בהם שעשה מהם מטה או שבכה והדלה
עליהן את נוף הגפן הן הנקראי׳ אפיפירות ודינן אדו׳ם
יש בערים:

נז הנוטע שורה אחת של ה׳ גפנים או יותר וערסן
על גבי כותל גבוה׳ ויוצא בו או שנטען בצד
חריץ עמוק׳ ורחב ד׳ הרי אלו נקראים ערים וצריך
להרחיק מן הערים ד׳ אמות ואח׳כ יזרע כדרך שמרחיק
מן הכרם ומהיכן מורדין מעיקר הגדר שערסן עליו:

נח כיצד הרחיק את השורה של גפנים מן הבותל אמה
ונמצא הערים מן הגפנים ולבותל מודד מן הבותל
ד׳ אמות וזורע ונמצא בין הזרע ובין עיקרי הגפני׳ חמש
אמות ואם בא לזרוע מצד הגפנים מרחיק מעיקרי הגפני׳
ד׳ אמות שנמצא רחוק מן הכותל ה׳ אמות ועל דרך זו
דנין בכל ערים:

נט אחד חבונ׳את הגדר ואח׳כ נטע או שנטע ואח׳כ
עשה את הגדר הואיל וערסן הרי הן ערים נהרס הגדר
או נסתם החריץ אין כאן ערים אלא הרי כל השור׳ כגפנים
יחידים: ערים

ס ערים שהרב אמצעו ונשתיירו בה נפנים בצד הגדר מכאן וה נפנים בצד הגדר האחר מכננדן זה הנקרא פסקי ערים אם יש בינ"ה ד' אמות ואחר מס באמה הרי זה מרחיק מכל שורה ושפחים וזרע והוא שלא יזרע תחת האפיפירו היה ביניהם ד' אמות בצמצום הרי זה לא יזרע לשם ואם זרע הואיל והרחיק מכל שורה ושפחים הרי זה לא קדש ואם אין שם גדר מרחיק מכל שורה ושפחים וזרע שאין כאן לא ערים ולא פסקי ערים חור ובנה הגדר חור הערים למקומו וחזרו פסקי ערים למקומן :

מכאן עד סוף פ"ב כלאים עד סוף פ"ד

סא גגה קטנה שהיא מוקפת גדר ועשה את הנפנים סביב להחזיק על כתליה אם יש בה מלא בוצר וסלו מכאן ומלא בוצר וסלו מכאן הואיל והיא מוקפת גדר זרעים בתוכה ירקות ואם אין בה כשעור הזה אין זורעין בתוכה מפני שנראה כל כעריס אחת וירק בתוכו :

סב נפנים שהיו זרועים במדרגה גבוהה והעריס שלהן יוצא ומסכך על השדה אם עומד בארץ ובוצר את כולו רואין כל המקום שתחת הערים כאלו הוא מקום עיקרי הנפנים ואוסר בשדה לכל רוח משפת הערים ואם אינו יכול לבצור ער שיעלה במדרגה או בסולם אין אסור לזרוע אלא תחת הערים בלבד :

סג בכתלים הסמוכים זה לזה והנפנים נטועים בזוית ביניהם והעריס יוצא עליהם הכתלים מתוך הקרן וכלה מרחיק מעיקרי הנפנים כשיעור זורע במקום הכלה שאין עליו ערים ואעפ"י שהזורע מכוון בין שני הכתלים שביניהם הערים הואיל והרחיק כשיעור הרי זה זורע בין הכתלים :

סד גפן שעלה העץ שלה מן הארץ מעט ואחר כך נעקר ונמשך על הארץ וחזר ועלה כמו אכובה כשמודדין בין הזרע ובין הגפן ששרשי שפחים או ארבע אמות אין מודדין אלא מסוף האכובה לא מעיקר הגפן הראשון :

סה כבר נתבאר שאעפ"י שמרחיק בין הזרע ובין הגפן כשיעור צריך להזהר שלא תסכך הגפן על הירק או הירק על הגפן :

סו זרע ירק אחת בואה וצמחה ואחר כך סיכך עליה את הגפן הקשין מותרים והדגן יבלק :

סז היו שרשי הגפן יוצאים לתוך הד' אמות שבין הכרם והתבואה יעקר וזו שרשי התבואה יוצאים לתוך הד' אמות מותר :

סח כל ההלכות והשעורים האמורים בכלאים באמה בת ושפחים שוחקות :

סט כל השעורים הלו שמרחיקין בין הגפנים והתבואה או הירק אינם אלא בארץ ישראל או בסוריא אבל בחוצה לארץ מותר לזרוע בצד הגפנים כתוך הכרם לכתחלה ולא אסרו בחוצה לארץ אלא לזרוע ב' מיני ירק או תבואה עם החרצן במפולת יד ואם אמר לחינוק עבור לזרוע לו בחוצ' לארץ מותר אבל לא יאמר לעבור גדול שלא יתחלף בישראל ואעפ"י שמותר לזרוע הירק בצד הכרם בחוצה לארץ לא יאכל אותו הירק הזרוע שם אסור באכילה ואפילו בחוצ' לארץ והוא שיראה אותו לוקט ומוכר אבל ספיקו מותר :

הגה"מ פ"ל מ"ח ופ"ם מי' קנ"ל פרק"ק דקידו' הגה ויש אומרים דסוחל אותו ירק כנגד הנפנים כל מותר לאכול אותו ירק נמי אחין לאחוי כמקום דאיכא למיקם אמוכא כ' מיני ירק אבל מיני תבואה עם הדגן במפולת יד ועל כן נהגו לסקל במדינות שלנו כירקות הנמצאים זהועות בכרמים כי לית בהו מנורעו בפיסור :

דיני כלאי זרעים ופרטותם ובו מ' סעיפים .

א הזורע ב' מיני זרעים באחר בארץ ישראל לוקה שנ' שדך לא תזרע כלאים וא' הזורע (או ממכם) או המהפה בגון שהיתה חטה אחת ושעורה אחת או פול אחד ועדשה אחת מונחים על הארץ והיפה אותם בעפר בין בידו בין ברגלו בין בבלי לוקה ואחר הזורע בארץ או בעציץ נקוב אבל ר' הזורע בעציץ שאינו נקוב מכין אותו מכת מרדות :

ב אסור לזרוע כלאים לעכו"ם ומותר לומר לעכו"ם לזרוע לו כלאי זרעים ואסור לקיים בשדהו אא"כ עוקרן ואם קיימן אינו לוקה ומותר לישראל לזרוע כלאי זרעים בידו בחוצה לארץ ואפילו לערב הזרעים לבתחלה ולזרעם בחוצה לארץ מותר ורבים אלו רבדי קבלה :

ג אין אסור משום כלאי זרעים אלא הזרעים הראוין לבאכל אדם אבל עשבים המרים וביוצא בהם כגון העיקרים שאינם ראויים אא"כ לרפואה וביוצא בהם אין בהם משום כלאי זרעים הזורעונים מתחלקים לג' חלקים האחד נקרא תבואה והם חמשת מיני דגן והשניה נקרא קטנית כגון הפול והאפונים והעדשים והאורו והרוחן והשומשמין והפרגין והספיר וכיוצא בהן והג' נקרא זרעוני גנה והם שאר זרעים שאינם ראויים למאכל אדם והפרי של אותו הזרע מאכל אדם כגון זרע הכצלים והשומן וזרע החציר וזרע לפת וכיוצא בהן וזרע הפשתן הרי הוא בכלל זרעוני גנה .

ד בשיזרעו כל מיני זרעונים אלו זה בצמחו נקרא הצמח כולו כל זמן שלא כיבר הזרע דשא ונקרא ירק ויש מזרעוני גנה זרעונים שרגילין לזרוע לרוב שדות כגון הפשתן והחרדל ואלו נקראים מיני זרעים ויש מזרעוני גנה זרעים שאין דרך בני אדם לזרוע מהם אלא ערוגות ערוגות קטנות כגון הלפת והצנון והתרדים והכצלים והכסבר והכרפס והמרור וכיוצא בהם ואלו נקראים מיני ירקות :

ה זרע שנתערב בו זרע אחר אם היה אחד מכ' בגון סאה של חטים שנתערבה בב' סאה של שעורים הרי זה אסור לזרוע את המעורב עד שימעט את החטים או יוסיף על השעורים ואם זרע לוקה וכל שהוא כלאים עם הזרע מצטרף לאחד מכ' כיצד כ' סאה של חטים שנתערב בם שני קבים שעורים ושני קבין ערשים ושני קבין פולין הרי זה לא יזרע הכל עד שימעט סאה של תערובת ויבור מקצתה או יוסיף על החטים שהשעורים והעדשים והפול כולם כלאים עם החטים :

ו במה דברים אמורים בשנתערבו מיני תבואה זה בזה או מיני קטניות זה בזה או שנתערבה תבואה בקטניות או קטניות בתבואה אבל זרעוני גנה שנתערב א' מהם בתבואה או בקטניות שיעורן אחד מכ' ממה שזורעים בבית סאה מאותו המין אם נתערב בסאה של תבואה או קטניות לא יזרע עד שימעט או יוסיף על התבואה כיצד חרדל שנתערב בתבואה והרי החרדל זורעים ממנו קב בכל בית סאה אם נתערב ממנו אחד מכ' מן הקב בסאה של תבואה או של קטניות חייב למעט

וכן אם היה מין זה מזרעוני גנה זורעים ממנו סאתים בכל
בית סאה אם נתערב ממנו חציקב בכל סאה של תבוא׳
או של קטנית ימעט לפיכך תבואה שנתערב בה זרע
פשתן אם היה שלישת רביעית בכלל סאה הרי זה ימעט
ואם לאו אינו צריך למעט לפי שבית סאה זורעין בו ג׳
כאין זרע פשתן ועל דרך זה משערי׳ בכל הזרעי׳ האחרי׳:

ז במה דברים אמורים בשלא נתכוין לערב ובשלא
נתכוין לזרוע הב׳ מינים שנתערבו אבל אם נתכוין
לערב זרע בזרע אחר או לערב הב׳ מינים אפילו היתה
חטה אחת בתוך כרי של שעורים אסור לזרעה וכן כל
כיוצא בזה:

ח הזורע מין מן המינים וכשצמח ראה בו כלאים אם
היה המין האחד אחד מכ׳ ר בשדה הרי זה ילקט עד
שימעטנו מפני מראית העין שמא יאמרו כלאים זרע
בכוונה בין שהיה המין האחד שצמח תבואה וקיטנית
בתבואה או זרעוני גנה בתבואה וקטנית ובזרעוני גנה
ואם היה הצומח פחות מכן אינו צריך למעטו:

ט במה דברים אמורים בזמן שיש מקום לחשד אבל
בזמן שהדברים מראים שאין זה מדעתו של בעל
השדה אלא מאיליהם עלו אין מחייבין אותו למעט כיצד
כגון תבואה שעלו בה ספיחי אסטס ותלתן שזרע׳ למאכל
אדם שעלו בה מיני עשבים שזה מפסיד הוא וכן כל כיוצ׳
בזה וכמה יודע שהתלתן זרועה למאכל אדם כשהיתה
זרועה ערוגות ערוגות ולה גבול סביב וכן מקום הגרנות
שעלו בה מינים הרבה אין מחייבים אותן לעקור שהרי
הרבר ידוע שאינו רוצה שיצמח צמח במקו׳ הגרנו׳ ואם
הסיר מקצתן אומרי׳ לו עקור הכל חוץ ממין א׳ שהרי גיל׳
דעתו שרוצה בקיום השאר:

י אין נוטעין ירקות בתוך סדן של שקמה וכיוצ׳ בזה:

יא הטומן אגודה לפת וצנון וכיוצא בה תחת האילן
אפילו תחת הגפן אם היה מקצת העלין מגולי׳ אינו
חושש שהרי אינו רוצה בהשרשתן ואם אינם אגודה או
שלא היו העלים מגולים חושש משום כלאים:

יב שדה שהיתה זרועה וקצר הזרע ונשארו העיקרין
בארץ אעפי׳ שאין מוציאין צמח אלא אחר כמה שנים
לא יהיה זרע באותה שדה מין אחר עד שיעקור
העיקרין:

יג היתה שדהו זרועה חטים ונמלך לזורעה שעורים
קודם שיצמחו החטין ימתין לה עד שיפסדו החטין
ויתליעו בארץ כמו ג׳ ימים אם היתה שדהו רוה ואחר כך
יהפכה במחרישה ויזרע המין האחר ואינו צריך להפך
את כולה עד שלא תשאר חטה שלא נעקרה אלא חורש
השדה כדרך שחורשין אותה קודם המטר כדי שתרוה
צמחו החטים ואחר כך נמלך לזורעה שעורים יהפוך
ואחר כך יזרעם ואם הוריד בהמתו לתוכה וקרסמה את
הצמח הרי זה הותר לזרוע מין אחר:

יד יש מינים בזרעים שהיה המין האחד נפרד לצורות
הרבה מפני שנוי המקומות והעבודה שעובדים
הארץ עד שיראה כשני מינים ואף על פי שאין דומין זה
לזה הואיל והם מין אחד אינם כלאים זה בזה ויש בזרעים
שני מינים שהן דומין זה לזה וצורת שניהם קרובה להיו׳
צורה אחת ואף על פי כן הואיל והם שני מינים הרי אלו
אסורים זה עם זה כיצד החזר עם חזרת גלים והעולשים
עם עולשי שדה והכרישין עם כרישי שדה והכסבר
עם כסבר הרים והחרדל עם חרדל מצרי ודלעת מצרית

עם דלעת חרמוצה אינם כלאים זה בזה וכן החטים עם
הזונין והשעורים עם שבול׳ שועל והכוסמין עם השיפון
הפול עם הספיר והפרקדן עם הטופח ופול הלבן עם
השעיעית והקישו׳ עם המלפפון והכרוב עם הרבודו׳
והתרדים עם הלעונים אינם כלאים זה בזה אבל
הצנון עם הנפוסים והחרדל עם הלפסן ודלע׳ יונית עם
דלעת מצרי׳ או עם דלעת חרמוצה אף על פי שדומים
זה לזה הרי אלו כלאים זה בזה וכן באילן שיש שני מינים
שדומים זה לזה בעלין או בפירות הואיל והם שני מינים
הרי אלו כלאים כמו שנתבאר בסימן רצ׳ה:

טו יש זרעים ואילנות אחרים אעפי׳ שהם שני מינים
בטבעם הואיל ועלין של זה דומים לעלין של זה
או פרי של זה דומה לפרי של זה דמיון גדול עד שיראו
כשני גוונים ממין אחד לא חששו להם לכלאים זה עם
זה כיצד הלפת עם הצנון אינם כלאים זה בזה מפני
שפרייהן שוים והלפת עם הנפוס אינם כלאים זה בזה
מפני שהעלים שהם אבל צנון עם הנפוס אעפי׳ שהעלים
דומים זה לזה והפרי דומה לפרי הרי אלו כלאים הואיל
וטעם פרי זה רחוק מטעם זה ביותר וכן כל כיוצא כאלו:

טז במה מרחיקים בין שני מיני זרעים שהם כלאים זה
עם זה כדי שיהיו מובדלים זה מזה אבל אם נראים
שנזרעו בערבוביא הרי זה אסור ושיעורים רבים יש
בהרחקה זו הכל לפי גודל השדה הנזרע׳ ולפי רוב
העלין ושלוח היונקות כיצד שדהו שהיתה זרועה מין
תבוא׳ ובקש לזרוע בצידה מין תבוא׳ אחרת בשד׳ אחר׳
מרחיק ביניהם בית רובע והוא כעשר המות וחומש אמה
על עשר אמות וחומש אמה מרובע בין מן האמצע בין מן
הצד ואם לא היה ביניהם כשיענר הזה אסור ואינו לוקה
עד שיהיו קרובים בתוך ו׳ טפחים:

יז היתה שדהו זרועה ירק ובקש לזרע בצידה שדה
ירק אחר אפ׳ לו דלעת מרחיק בין ב׳ השדות ששה
טפחים על ו׳ טפחים מרובע בין מן הצד בין מן האמצע
ופחות משיעור זה אסור ואינו לוקה עד שיהיו קרובים
בתוך טפח:

יח היתה אחת משתי השדות זרועה תבואה והשנייה
שבצידה ירק או דלעת מרחיק ביניהם בית רובע:

יט במה דברים אמורים שצריך להרחיקה כשיעורים
הלו בין שתי שדות אבל אם היתה שדהו זרועה
ירק ורצה לזרוע בצדה שורה של ירק ממין אחר דיו
לעשות בין השדה וכין השורה תלם אחד ארבה ששה
טפחים בלבד ורחבו כעומקו:

ך היתה שדהו זרוע׳ תבואה ורצה לזרוע בתוכה שור׳
של ירק אפי׳ שורה של דלועין שהעלין שלה ארובין
ומסתבבין מרחיק ביניהם ו׳ טפחים ואם נמשכו העלין
של דלעת ונכנסו לתבוא׳ ונסתבבו בה יעקר מן התבוא׳
שלפני הדלעת עד שלא ית ערבו העלין ואין צריך לומר
שאם זרע שורה ממין זה ושורה ממין אחר שדיו להיות
ביניהם תלם אחד:

כא הרחיק בין ב׳ המינים הרחקה הראויה להם והיה
מין זה נוטה על גבי מין זה בין שנטתה תבוא׳ על
התבואה או ירק על התבואה או תבואה על הירק הכל
מותר שהרי הרחיק כשיעור חוץ מדלעת יונית שהיא
נמשכת הרבה לפיכך אם נטתה יעקור מלפני׳:

כב היה בין שני המינים בור או ניר א׳ גפה או דרך או
גדר שהו׳ ו׳ טפחי׳ ורחב ד׳ או אילן שהו׳ מיסך על
הארץ

הארץ או סלע שהוא גבוה ג׳ טפחים ורחב ד׳ הרי זה מותר
לסמוך לצד אחד משנ׳ והמין האחר לצד השני ואחר
מכל אלו מבדיל ביניהם הרי הם נראים מובדלים זה מזה
במה דברים אמורים שצריך הרחקה או דבר המבדיל
כשנזרע בתוך שדהו אבל אם היתה שדהו זרוע חטים
מותר לחבירו לזרוע בצדה שעורים שנ׳ שדך לא תזרע
כלאים אין האסור אלא שיזרע שדהו כלאים שלא נאמר
הארץ תזרע כלאים ולא עוד אלא אפילו זרע בתוך שדהו
שעורי׳ סמוך לחטים ומשך זרע שעורי׳ עד שסמכו לשדה
חבירו שהיא זרועה שעורים הרי זה מותר מפני שנראו
השעורים שבתוך שדהו שהם סוף שדה חבירו:

נג היתה שדהו זרועה חטים ושדה חבירו בצדה זרועה
חטי׳ מותר לו לזרוע תלם אחד של פשתן בצד חטים
שלו הסמוך לשדה חבירו שהרי זרע שאין דרך לזרוע
תלם אחד של פשתן ולא נתכוין זה אלא לברוק שדהו אם
היא ראויה לזרוע פשתן אם לא נמצא כזורע להשחית
אבל מין אחר אסור לזרוע בין שתי שורות אלו שהן ממין
אחד ער שירחיק בתוך שלו:

נד היתה שדהו ושדה חבירו שבצדו זרועים ב׳ מיני
תבואה לא יזרע ביניהם חרדל וחרצ׳ אפילו תלם
אחד מפני שהעם זורעים מאלו תלם אחד אבל אם שתי
השורות זרועים שני מיני ירקות מותר לזרוע ביניהם
חרדל או חריע שמותר להקיף חרדל לכל מין חוץ מן
התבואה מפני שאינם מזיקים אותה:

נה היתה זית של זרע זה נוגעת בצלע של זרע האחר
בתוך שדהו הרי זה מותר מפני שהם נראי׳ מובדלי׳
זה מזה ואין צריך לומר אם זית של זרע נוגעת בזית
של זרע האחר מפני שהם נראים בסוף שדה שתוא מותר
בלא הרחקה ובלא הבדלה:

נו מותר לזרוע ב׳ שורות זו בצד זו של קישואין ושתי
שורו בצידן של דילועין ושתי שורו׳ של פול המצרי
ותלם בין כל מין ומין אבל לא יזרע שורה אח׳ של קישוא׳
ושורה אחת של דילועין ושורה א׳ של פול המצרי אעפ׳
שהתלם מבדיל בין כל מין ומין מפני שמינים אלו עליהם
שלהם אוכלים ונמשכים ומסתבכי׳ ואם זרעם שורה בצד
שורה יתערב הכל ויראו כנזרעים בערבוביא:

נז היתה שדהו זרועה מיני ממיני ירקות ובקש לזרוע
בתוכה שורות שורות של דילועים עוקר מהירק
מקו׳ שזורע בו שורה של דילועין ומבדיל בינה ובין היק
בתלם ומניח מן היק רוחב ג׳ אמה ועושה שורה שניה
של דילועים ומבדיל בינה ובין היק בתלם וכן עד מקום
שירצ׳ שנמצ׳ בין כל שתי שורו׳ של דילועין ג׳ אמה אבל
פחות מכאן אסור מפני העלין שמסתבכין מכאן ומכאן
בירק שביניהם ונראה הכל כאילו נזרע בערבוביא:

נח היתה שורה של דלעת זרועה אפילו דלעת
יחידית ובא לזרוע בצדה תבואה מרחיק בית
רובע שהרי נמשכו עליה והחזיקה מקום גדול:

נט כל רבר שיהיה בתוך בית רובע שמרחיקין בין שני
חמיני עולה מן המדה כגון הקבר והסלע וכיוצ׳ בהן:

ס התלם או אמת המים שהם עמוקים טפח וזרעים
לתוכו ג׳ מיני זרעים אחד על שפת התלם מכאן
ואחד מכאן ואחד באמצע:

סא מותר לנטוע שני מינים בתוך גומא אחת ואפילו
קישות ודלעת והוא שיהיה מין זה נוטה מעל
שפת הגומא לכאן והמין האחר נוטה לצד השני וירא׳
נבדלין זה מזה וכן אם נטע ארבע מינים בתוך הגומא
והפכן לד׳ רוחותיה הרי זה מותר:

סב הרוצה לזרוע שדהו משר משר מכל מין ומין
מרחיק בין כל משר ומשר ב׳ אמות על ב אמות
ומצר והולך עד שלא ישאר ביניהם בסוף המשר אלא
כל שהוא שהרי הם נראים שלא נזרעו בערבוביא:

סג רצה לעשות שדהו קרחת קרחת מכל מין ומין לא
יעשה בתוך כל בית סאה יותר על ט׳ קרחות כל
קרחת מהן בית רובע ונמצא רחוק בין קרחת וקרחת
קרוב לעשר אמות פחות רביע שכל בית סאה נ׳ על נ׳ ומה
בין המשר לקרחת שהמשר אורך הקרחת מרובעת:

סד מיני ירקות שאין דרך בני אדם לזרוע מהם אלא מעט
מותר לזרוע מהם אפי׳ חמשה מינים בתוך ערוגה אחת
שהיא ו׳ על ו׳ טפחים והוא שיזרע ד׳ מינים על ד׳ רוחות
הערוגה ואחת באמצע וירחיק בין מין ומין כמו טפח
ומחצה כדי שלא יינקו זה מזה אבל יותר על ה׳ מינים לא
יזרע אעפ׳ שמרחיק ביניהם לפי שמינים הרבה בערוגה
כזו הרי הן נטועים בערבוביא:

סה במה דברים אמורים בערוגה שהיא בתוכה ואין
שם זרע חוצה להאבל ערוגה בין ערוגות אסור
לזרוע בה חמשה מינים שאם יזרע בכל רוח מערוגה זו
ובכל רוח מערוגות שסביבותיה יראה הכל כמעורב ואם
השה עלין שבערוגה זו לכאן ועלין שבערוגה שבצדה
מכאן עד שיראו מובדלין מותר וכן אם עשה תלם בין
כל ערוגה וערוגה מותר:

סו אסור לזרוע חוץ לערוגה בלא תלם ובלא נטיעה
ואפי׳ לכנגד הקרנות של ערוגה שאין בהם זרע
גזירה שמא יזרע ד׳ המינים בד׳ זויות הערוגה ויזרע מינים
אחרים חוצה להכנגד הזויות ונמצא הכל כמעורב:

סז היתה הערוגה ו׳ על ו׳ והיה לה גבול גבוה טפח
וחפר טפח סביב מותר לזרוע בה אפי׳ שמנה עשר
מינים ג׳ על כל גבול וגבול וששה באמצע וירחיק בין כל
מין ומין טפח ומחצה ולא יזרע ראש הלפת בתוך הגבול
שמא ימלאהו יותר על זה לא יזרע ואסור לזרוע בערוגה
מיני זרעים בענין זה מפני שהם נראים כלאים אבל מיני
ירקות הואיל ואין דרך בני אדם לזרוע מהם אלא מעט
מעט הרי זה מותר כמו שנתבאר:

סח גבול שהיה גבוה טפח וזרע בו מינים חרבה
כמו שנתבאר ונתמעט מטפח מאחר שנזרע
בו כשר שהיה כשר מתחלתו:

סט הרוצה למלאות כל גינתו ירקות רבים ולא יחזיק
ביניהם עושה כל הגינה ערוגות מרובעות אפילו
ו׳ על ו׳ ועושה בכל ערוגה חמשה עיגולים ד׳ כארבע
רוחותיה ואחת באמצע וזורע מן בכל עיגול וזורע ד׳
מינים אחרים בד׳ קרנות ערוגה ונמצאו ט׳ מינים בכל
ערוגה והם נראים מובדלים זה מזה ואינו מפסיד אלא מה
שבין העיגולים בלבד שהוא מניחו חרב כדי שיראו
העגולים מובדלי׳ מן הקרנות ומובדלים זה מזה ואם רצה
שלא יפסיד כלום אם היו העגולים זרועים שתין זרע מה
שביניהם ערב ואם היו זרועים ערב זרע מה שביניהם
שתי כרי שיראו מובדלים:

ע מכל אלו הדברים נתבאר שבזמן שיש בין ב׳ המינים
הרחקה הראויה להם כדי שלא יינקו זה מזה אין

רצד

א כיון דבהמה כו' אסמע לפילג עם טהורה לנקה וכו' מסמע לקמן סעיף י"ז וה"נ יכיו כדעת הרמ"ם ונטור
ודלמ כרמב"ם שם ס"ל דלא יכו לנקה כזה אלא לפסור מדרבנן: ב
ובמקום דאיכא כן כן הוא בכל הספרים וכן הוא בטור דעבדי מיפורש
פסור ונטע הוא לא ג"ל דעבדי פסור כו' ר"ל כמקו' שם איכא כמי קורא לן
במקום דאיכא למיקם לפרישנ' דעבדי מסקא עבדים מרובים שם ויש
למנם מירבי עוס כיוצא וכן הוא בכל הספרים וכ"ה בפועלים וכ"ה בדברי
הרי"ף והרא"ש וט"ו והרמב"ם והלבוה וכאר פוסקים שסכימו כך
דעבדי' ובהרא"ש כתב ס"ס דקא ס"ל מסמע לה דעבדי לאו למיפרש אלא
דעבדי וכ"ה שסס מפרשי דקאמר בש"ס דעסוק פרישוקא דעבדי כמי דלא
כתבינהו מעוס פרישנ' דעבדי דקר דעסוק פרישוקא דעבדי כמי דלא
כתבינהו: ג אסור להרכיב כו' ובטו' וכן מיקרא דכתיב וטעם
עסוק פיר' לעבד"ם שנות וכן כרש' מדברי הר"ב וכן פיר' וכמו שיתבאר
שכל כהרישה כתב ואפי' סומר וכו' שהטעם עסוק דכתיב עכוין על
הרכבת לילן והרבעת בהמה וכ"ה ברמב"ם בהלי' נש"ב מיש מלכים כו'
ולא ממין בשאין בריס חלם מין בריס דהא קיל"ן דזה מינות בטעו בני חם ותנ
לא מתכן הוא דעת ר' אלא עוד נש"ב ל' מיוחדת דף כ"ו ע"ב דכטעו נס על
הרכבה בהמה והרכבת לילן בכל מקום וכן הרמב"ם בהלי' נש"ב מיש מלכים
נש"ו מה מלכי עכוין מין שם לא רצו נדמיון ומדברי הרמב"ם נ"ב ע"ב ונ"ד ונגל
מה מלכי עכוין לחלוק ז"ל כמטעו מלא כו' מכוות ע"ב ע"ב ונ"ד ונגל
ודיקין וברכת הש ולמר ס"ק ופוס: ד אס לא שהעכו"ם
עוסק כו' מסמע דכשהעכו"ם עוסק להכאת עצמו מותר כל שיור לנו אפי'
הוא על ישראל וכ"כ בהגה' מרדכי בפועלים דאפי' בעבד עכו"ם מותר
כמו עכ"ם שם מה שרי לעשות לעכו"ם קטום פרעי ודוק הא ש"ה אלך אלך אחר
לדוק הא מקושא אלא לא עב"ל וכ"כ ה"מניד בפוף ה' כלאים מלין ג' סור
לעשות עם עכו"ם אלא במלאכת עבו"ם אבל בשלאכת עבו"ם מותר דומיא דשבת
דאפי' בשבת מותר לישראל לומר לעכו"ם לעשות מלאכת עבו"ם בעמו (ועי'
בא"ח ר"ם ס"ז) אבל רבו' הפועלים לא ס"ל הכי וכתבו' ח"מ ס"ל
כתבו דאפי' לומר לו לדוק הקושא של עכו"ם אסור וכן משמע
דעת הרמ"ם שם וכן משמע הסוס"פ והלבוה שם בש"ך ובקב הרמ"ם
שם וכן כתי מסור בשבת לומר לעכו"ם שלין מוכרס עליך כלל בשר זה
ובשל מקום לברך מיכו כתבו שם מעשה שהותר לומר לעכו"ם לכבול עכו"ם
ז שלקי שקם שלם כיש ישראל עוסק בילוי שם שהעכו"ם עוסק במלאכת
דה יכיו כאן כבלה לתוך תיכ ש מותר דישראל יכול לעשות כבלה לתוך
פיו אבל בקשיפה אסור לעשות אפ שהעכו"ם עוסק במלאכת עב"ל (ור'
ירוסס בקב בכ"ז ריס ר"ן אסור לומר לעכו"ם שלין מוכרס עליך כלל
בשר זה אבל בכילה ובשל אוכלו מותר לומר לא תאכל כבלה זו
וכן משמע בהוס' עב"ל ונל' מוכיר שבת והוס' שעות דבשבת לשעבד' דאסור
כבלה אין כן מיסור בישול) ומ"מ לכתורה מ' בריס ש"ה נשתכח
עכו"ם אסור כיון שם שרי לו אסור לעשות בשבת
הפועלים ישראל לומר לעכו"ם שמוס פי פרתי ודוק בא ש"ה אלך אלך אחר מקום שמילה לעכו"ם מצרי עם שלילה
תיבור בדבר של ישראל ונ"ל לפי הכתוב בשילת דשלילת העכו"ם לכל מקום שמילה לעכו"ם שרי ישראל עכ"ל ולפ"ז
לבון גם דברי הן ומ"מ כתבתי לך מדברי הפוסקים והלבוה והרמ"ם וכ"ה דלפילו העכו"ם עושה להכאת עצמו אסור בדבר של ישראל ולא בהגה"ת
מרדכי שכתב הר"ב וכן משמע מש"ס הרמב"ם ס"פ ז' מה"מ ה"ס שאסור לומר לעכו"ם לשרים בהמה בלבו כי משמע לפי
לן שכאלה בזה אסור כיון שהוא בהמה של ישראל: ה כגון שור הבר כו' מוכיח שיטה לעיל ס"ל שיטת ר"ב וכ"ה הר"ב והטו' דזה שור הבר מין
הוא וש"ב שם שיטת הלבוה עם הטור וכדאיתא בגמרא וירוסלמי ופוסקים והלך שקם כמו כדברי המחבר וכן הטו' בעיקר כמו דברי המחבר וצ"ע:
ו מותרים וכו' עד סוף הסעיף יש טור ב' מ"ס כלאים לשתכיתין דשור הבר מין בהמה וד' ים שלוה מין בהמה ס והברטנורא מין בהמה וחלבו
אסור ולכן טעון כסוי כו' כתב הלבוה לפי שיטתו דכל שבי מיכים בין בלאים מין בהמה אלו מיכים אסורים זה שם שכתבתי לעיל כו'
עב"ל ולא עמדתי על סוף דעתו דדברי הירוסלמי ורמב"ם והטו' וכל הפוסקים מכוחר דכ"מ לעכין כלאים ול"ל לעבי' דכתב מין בהמה וכ"ה בהלכות
הירוסלמי והברטנורא ופוסקים שעיקרו מן הסיפור אלא שבדבר לעשות שור הבר ובמ"ס הרמב"ם וט"ו מין בהמה מדברי הסיפור הזה בפוס
וכל דס"ל הרמב"ם והברטנורא לעכין חלבו וכסוי הכו עסוס לכיסכא דשור הבר מין בהמה משמע דכ"ש כמי לעכין מיני כלאים דלא כתב כל
שור הבר מוחר עם הסור וכדתקן לעיל בסכא. וק"ל. ז הכוי הוא ספק בהמה או חיה: ח אס הין המוכיח מין אחר
כשלכיהן מין אחר כגון שלכיהן מין סום דהשתא שרי אע"ג דלין מוסיפין לזרע הלא ס"ב שכיהם שם חמור ולו' מוסיפין לזרע הלא ס"ב כיהם שני
מיני' ולא אמרי' שלי כך סום דהלי' ושתיהם בכך בחמור ולא אמרי' שלי כך סום דהלי' ושתיהם בכך סום ושתיהם
בכך סום וכך חמור ושתיהם בכך חמור: ט לעיל סלכיהן מין ס"ב לעיל סלכיהן מין ס"ב ולא אמרי' שלי כך סום ושתיהם
בכך סום וכך חמור ושתיהם בכך חמור דלילן מין מוסיפין לזרע הלא ס"ב ולזרע הם אס ולא מוסיפין לזרע הלא ס"ב ולא אמרי' שלי כך סום ושתיהם
לפילו הכיתה ולא מוסיפין לזרע הלא כך אסור להא כך מין כמין שני כלאי' לעיכה לעיכה לאמר לפי' כך וה ושתיהם בכך זה וכ"ל דקי"ל סלכיהן מין לפרי
לפי הכרעה לעיכן מין כמין כלאים כ"ב ס"ב לא אם כן ולפוק: י לפילו על מין אחד דלא לעיכה מוסיפין לזרע הלא ס"ב ולא אמרי' שלי כך סום ושתיהם בכך אם לא אסר
לעיכה שני כלאים ע"ב מין בלעיכן דלעיכה מין מוסיפין לזרע הלא ס"ב וכ"ס שאסור להרכיב וה הכולד על מין מכיו דלעי ע"ב הלא ולא מוסיפין ולא אמרי'
שלקות לעיכה בכך:

חששין למראית העין ובזמן שיראו מובדלים זה מזה
אין חוששין לינקתן אפילו הם זה בצד זה.

רצה

דיני חרבעת והנהגת בלאי בהמה ובו ט"ז סעיפים.

א המרכיב זכר על נקב שאינו מינו בין בהמה בין לי"מב יפ"ל
בחי ובעופות ואפי' במיני חיה שבים הרי זה לוקה: מה כלאים
ב אינו לוקה עד שיכניס בידו בכחול בשפופר אבל
אם העלם זה על זה בלבד או שעוררם בקול מכין
אותו מכת מרדות:
ג מותר להכניס במינים לדיר אחד ואם ראה אותם כי פ"ב
רובעים זה את זה אינו זקוק להפרישם (ג וכמקום
דליכ למיקם לפרישנ' דעבדי ליכו אסו להכניסם אפי' לדי')
ד נ אסור לישראל ליתן בהמתו לעכו"ם להרביעה.
(וכן כל למירים לעכו"ם לפילו בשכר לאו אסור ל' אס כי
לא שהעכו"ם עוסק לתועלת עצמו) הגמ"ר בכת
ה מי שעבר והרכיב בהמתו בלאים הרי הנולד מהם
מותר בהנאה ואם היה מין שחורה עם מין שהורה
מותר באבילה:
ו כל ב' מיני בהמה או חיה אעפ"י שדומין זה לזה וגדלים
זה עם זה וכתעברין זה מזה הואיל והם ב' מינים
אסורים משום כלאים כיצד חואב עם הכלב ובלב בזאבי
עם השועל העזים עם הצבאים היעלים עם הרחלים הכוס
עם הפרד הפרד עם החמור הדמור עם הערוד כלאים
זה עם זה:
ז מין שיש בו מדברי וישובי כגון שור הבר עם השור
והרמך עם הכוס מותרים זה עם זה אבל האווז עם
אווז הבר כלאים זה בזה מפני שהאווז ביציו מבפנים
ואווז הבר ביציו מבחוץ מכלל שהם שני מינים: ל"מב"ם סס
ח הכוי כלאים עם החיה ועם הבהמה ואין לוקין עליו ד"ה
מפני שהוא ספק:
ט הנולדים מן הכלאי' אם היו אמותיהן מין אמות'
להרכיבן זה על זה ואם היו אמותיהן שני מיני אסור
להרכיב זה על זה אף על פי שאבותיהם מין אחד ואסור
להרכיב זה הנולד אפילו על מין אמו כיצד לי"מב"ם

פרמ"ג סק"ב ל"ראב"ס סס"ק ד' ין ג'

יז ביצד פרד שאמו חמור להרכיבו על פרדה שאמו חמור ואסור להרכיבו אפילו על החמור אבל פרד שאמו סוס אסור להרכיבו על פרדה שאמה חמור וכן כל ביוצא בזה לפיכך הרוצה להרכיב פרד על פרדה או למשוך בשתי פרדות בודק בסימני אונים וזנב וקול אם דומים זה לזה בידוע שאמן ממין אחד ומותרים:

יח אסור לעשות מלאכה בשני מינין כגון לחרוש ולמשוך בקרון וביוצא בזה בין שאחד טמא ואחד טהור בין ששניהם טמאים בין ששניהם טהורים בין בהמה עם בהמה בחמור עם חבבש או חיה עם חיה ביחמור עם הפיל או חיה עם בהמה בכלב עם הזאב או עכביעם החזיר וביוצא בהן:

ל"ראב"ס סס ל"ם

סס ל"ז

יט אחר החורש או חזרע או המושך בהם עגלה או באחד או הנהיגם באחד ואפילו בקול לוקה:

כ עכו"ם שהנהיג בכלאי מות לישראל לפרום עגלתו או לנכר עמו בקול רם הרי אלו אסורין הבהמות משום קולו הכל אסורין הכר שלהן מתבטל מפני הרי שלהן פסיק רישא הכל הם ישראל סולק עם העכו"ם כדרך ג ומשא של ישראל על העגלה של עכו"ם שהנהיג בלאים לא ילך הישראל עמוך לעגלה לפעמים העגלה נכבדת ונוטה ינעץ על הבהמות עולה כמהרה וזהו משום מנהיג בכלאים:

סכל בתי"ם פי' ג"ם

טור בש"ע סס כ"ה סי' עזרי סס כ"ה ל' סעיף יב

כא אבל המזווגן פטור עד שימשוך או עד שינהיג:

כב עול שהיו בו חמור ושור אסור לחרוש בהן אפילו לחרוש בשדה שאין בה אלא עשבים ואפילו לחרוש בשדה שאין בה אלא עשבים אסור לחרוש בהן אפילו בשדה שאין בה אלא עשבים ואפילו

ולקמן סי׳ ס׳ וכן בפוסקים, וה תלוי בזה ול׳ כ היינו כתב במקצר כאן סברת קרבג׳ס בפתם בלי מולח וכ״ל:

סי׳ שלג א נתעסק אדם בכלאים כגון לבדים סי׳ ל׳ ולכתים סי׳ כ׳ ובפוסקים ס׳ ל׳ ולבדים סי׳ ס׳ ולקמן סי׳ ס׳ ולעורים סי׳ ס׳ ולרכבן וכקשין מותר לגמרי כדלקמן סי׳ ס׳ וסי׳ ס׳ סעיף ב׳ כגון: ב שפי׳ תפרן בחוטי אמי וקנבוס בגד כרוך ד׳ ע׳ דהרמב׳ם לעד דין זה מסכרתו דלקמן סעיף ס׳ וכאן שהכיא כאן ס׳ ה כתבו שכפי המסכת ע׳ מ אין קול לכ׳ ע׳ אסור כיון שהפתן ונהנה מן הכלאים סעיף ס׳ וכן מסכת ע׳ ג׳ ס׳ ס׳ ס

שא

אם מותר להציע כלאים תחתיו ודין מרדעת תבריכים וכו' ט' סעיפים:

א מותר מן התורה לישב על מצעות של כלאים שנ' לא יעלה עליך אבל אתה מציעו תחתיך:

ב מותר לכסות עליו אהל כל כלאים וכן לפרוס כנגד כלאים עליו שכן דרכו להעמיד החום ולא אסור אלא לכסות לו להעלותם עליו דרך חמום:

ג ומרבדי סופרים אפי' עשר מצעות זו על גבי זו והתחתון שבהם כלאים אסור לישב על העליון שמא תגרר נימא על בשרו במה דברים אמורי' ברכין כגון ירעו' ושמלו' אבל כרים וכסתות שהם קשי' וליבא למיחש שמא תגרר נימא עליו מותר לישן עליהם ובלבד שלא יהא בשרו נוגע בהם במה דברים אמורים כשהם ריקנים ונתונים על גבי איצטבא של עץ או של אבן אבל אם הם מלאים או אפילו ריקנים אם הם נתונים על גבי משה או על גבי תבן אסור לפי שנכפפת תחתיו ונכרך על בשרו:

ד יש אומרים דכל זמן מיירי בכלאים דאורייתא אבל בכלאים דרבנן וכן קטיפות מותר לישב עליהם בכל ענין דסתם לבוד ורכים הוו רבנן כקטיפות לא גזרו ומ"מ לכתחלה לא יעשה על כלאים:

ה הני קאפנאג"ש דיירין נ אם הם תפורין בפשתן יש ליזהר מלהעלותם עליו ואפי' מלהציען תחתיו עד שיתפרם במשי או קנבוס:

ו כל כלאים הקטנים מותרים בהנאה מתחתיו ואסור ללבשן והלכך הקטני' מותרי' לפי כלאים שלהם ואפי' רכים הוו אינם מחמירין בכלאים של מרדעת:

ז בגד גדול וכלאים מצד אחד אסור ללובשו אפילו מצדו חב אעפ"י שהבגד שבו הכלאים נגרר על גבי קרקע:

ח אסור ללבוש כלאים אפי' דרך עראי כגון טלית של קטן אעפ"י שאין הגדול יוצא בה עראי:

ט לא ילבש אדם כלאים עראי ואפי' על גבי בגדים שאינו מהנהו בלום ואפי' לגנוב את המכס:

י תופרי כסות תופרים כרחכם ובלבד שלא יתכוונו בחמת מפני חמה ובנשמים מפני הגשמי והצנועין תופרין בארץ וכן מוכרי כסות מוכרין כרחכן ובלבד שלא יתכוונו בחמה מפני החמה ובנשמים מפני הגשמים והצנועים מפשילין במקל:

יא יש מתירין לפי' גלכום כלאים כל שאינו מכוין להנאתו כגון גלוכם כלאים לסעיר כו' המכס או גלוכמן כדי להרחות מדין חס רוסה למוכרן וכדומה:

יב תכריכי המת מיתר לעשותם מכלאים אפילו לקברו בהם: מרדעת החמור מותר לעשותה מכלאים ויושב עליה והוא שלא יהיה בשרו נוגע בה ולא יניח מרדעת זו על בתפו אפי' להוציא את הזבל ורוכן שכלאי ניכרים וידועים בבגד אבל בגד שאבד בו כלאים אין מקומו ניכר אסור לעשו ממנו מרדעת לחמור דכיון שאין מקומו ניכר שמא ישכח ויקח ממנו טלאי לתופרו על בגדו ולא יזכרנו לעכו"ם שמא יחזור ויזכרנו לישראל:

יג משפחת שמקנחים בהם את הידים ומשפחות שמסתפגים בהם הכלים והקרקעות ושמסתפגים בהם אחר הרחיצה ומשפחו ספרים אסורי משום כלאים שהרי הידי נוגעות בהם והם נכרכי על היד תמיד ומתחממין:

יד וכן אסור לעשות מטפחות שמסתפגים על פי הקנקן שמוכרין עליו שהרי הכנסת מכלאי מפני שלפעמים מקנח בהם ידיו ומתחמם בהם (רנ"ק מ"ב כלי העור): משפחת שמסתפגי בהם אם יש לו בית ראש ולובשין אותו כדרך לבישה אסור משום כלאים: יא וילון אם הוא כך אסור לעשותו מכלאים מפני שהשמש מתחמם בו לפעמים ואם היה קשה מותר: טנ"ה לכל פרוכת שלפני ארון הקודש או המפות שפורסין כארון או סבכה התפורים מותר לעשות מכלאים: יב לא יקח אדם ביצה חמה בבגד כלאים בידו שבין שהוא ניצול מליכוות בחום הביצה חשיבה הנאה במניעת הקור:

ערדילרין

יא ערדי' אין כן' ומכעל אפיין לו עקב עיין כטור ובי' ונמצר
אמרינן בירושלמי:

שב א פרי זה מותר כו' וכ"פ סם כיתק ממכו חוטי תלין
להקל ככלאים דרבנן כדפי' בטור ופוסקים: ב
ומפ' סם העבו"ס מביא גם ת"כ כי רוצה לכל העבו"ס שחייבי יראי
מחזירים על הכלאים לקנות מהן מטוה של קנבוס לתפור כי אינו מצוי
כמו הפשתן ולכך נ"ל למיתם וכ עבו"ס להסכים מקצו קוף לומר כ"כ
סרמ"ם ונטו' ואין להקשות למ"ש נוהך מנהגו ליה דסם ס"ל דאין עבו"ס
כאן כמשל"ת אפי' כלאים דרבנן אלא בעובדא אפשר וכלשל"ת סוף פ'
קלי דכבר מוכחתי שם דהייכו דוקא בי"ה לאחקוק לאיסורא אבל בכה
ללא אחקוק אינו אסור והוא כאן אי לא שידוע לכל העבו"ס ולהסכים
אקצו לומר כן: ג וכאחקוטות שהשתכו כ' כלומר דוקא דיעבד יש
לסמוך להתיר על טעם זה בלבד שהשתקבינקר מן הקנבוס לעשות שבלי
להעור כשתן מקנבוס ואין שכרו כשכרו אבל להתחלה לעולם כ'
וכ"ש סרי"ק ז"ל כתוב הרא"ש וכ"מ וע"ל ס"ק סע"ג ז"ל:
ד אלא מיושבין לאחקוטי' כ' דכיון דהוא לומן לא מרכי לומכתים
מאחר שיש לו לעמוד על הדבר כן הוא בהרב המניד ור"ן ור'
ירוחם ושאר מחברים טעמא דלומן ושר"ב קיצר כאן: ה כשמלין
כבד עשר כו' וכ"מ ע"פ סוף דף רמ"ב כתב ושעתה אין יודעין שרלים
שבודקים הקנבוס בעבין זה שמוכרין הסוש עד שמכרכין בשין שערות
ושם מוהן שערות מרובות (ב"ל מרובות) הרבה בידוע שהוא קנבוס ע"כ:
ו ויש מחמירין כו' דעתם להלכה ס' רל"ח ע"ש:

שג א ומפ' היה רבו דמקום שים מילגל הסם אין מולקין
כבוד לרב ע"ל סי' רמ"ב סב"ב: ב ולפ"ז היה
מלגם שונג דהייכו שלא ידע בלל שהוא כלאים אבל אם אחר אמרלו
יפסיק עליו כיון שהוא מותר עליו כמויר עליו כן משמע בטור וב"י
ג': ג אין נריך לומר לו כשוק עד שיגיע לביתו: ד טור
להלבים כו' משום לפני עור לא תתן מכשול:

דש א מוכר לפרות לא יתבש של כלאים שיהו בהברים שים
לתוך שיקפה כהן וה"ה שמנשין תוכן לעצמו לו ליהנות אחר אבל הכא
מיירי בעבין אסור לתוך לזה כגון שהוא בגד של עבו"ס ומנשין אותו
לעבו"ס וכה"ג:

שד א כ' זהובים כו' כ"כ בשנה"ת דדייקא דהייכו פחות מ"מ
דה"ה טלית ול' שלים הייכא טלית
בומכים שדולכא של נכרי ונדון פו"ב והייכו עבדיו ה' ופולנם
וכמ"ש סי' ס"ם כתב וק"ל דמשמיה מפרש"י יפשב מעון לקידושין
ולדייקי' מאחר לומר שבימים היו הפרידות ושקנים כזול ובעד פרוטה
ה' וכים הרבה פרידות ולכך היה הפרוטה שוה כמעון ולפ"ז מאכיו
דאין יכול ה לקנות בפרוטה כי אם מעט מזער אין קידוש אפי בפרוטה
ולא בפרידון הכא בשבי בזהובים עב"ל ומשמע כפי' דאפי' לכתחלה
לאין קידוש אפי בפרוטה מ"מ מעתי לא תיפני פרידון הכא בשבי
זהובים דאפי מעון מצוי הוא מיהו בספר מע"מ לפ"ה ע"ש ואחריך
הוא הבעיקן נ"ר ב"ל טלית וכתב אפי לכתחלה ומיהו עבדיו אפשר
מאכיו ל"ט ע"ש ולכתחלה טוב לנתת ידי כולם: ב ושערות היינו ס"ם
שים לו על אחרים אם נתן לאחקוט"ם אין נכו פרוטו כיון דאין נותן מעון:
ג ונכו מיהו עדיו עבדו שאפי יאמרו פוליו בפטורות: ד וע"ל
ס"ק ל' ס"ם הוא כי לא מכר אם הכר אוה אלא ל"ש ר"ל כי אם
ס"ם כתבתי דיכים אלו נבי מילה: כתן

יג ערדילין אין בהם משום כלאים:
הגה מנעול שהוא כלאים ואין לו עקב מותר ללובשו
שעור הרגל קשה ואינו נוטה כשאר עור הגוף:
יד אין אסור משו' כלאים אלא בגדים שהן דרך חימום
כגון הכתונת והמצנפ' והמכנסי' והאבנט והשמלה
ובגדים שמחפין בהם השוקים ואת הידים וכיוצא בהם
אבל צלצלים קטני' שעושין אותם העם בבית יד שלהם
לצרור בהם מעות או תפלין וסמרטוט שמניחים עליו
רטיה או מלוגמא או אספלני' וכיוצא בהן הרי אלו מותרים
אף על פי שבשרו נוגע בהם שאין דרך חימום בכך ציץ
של עור או משי וכיוצא בהם שתלה בה חוטי צמר חוטי
פשתן מדולדלים על פני האדם כדי להפריח הזובב סאין
בו משום כלאים שאין דרך חימום בכך:
טו אותות שעושים חכובסים והגרדים בבגדים כדי
שיהא מביר כל אחד את שלו אם היתה אות של
צמר בפשתן או פשתן בצמר הרי זה אסור אף על פי שאינו
חשוב אצלו:

שה דין בגד שאבד בו כלאים ובו ב' סעיפים

א בגד צמר שאבד בו חוט של פשתן או בגד פשתן
שאבד בו חוט של צמר צובעו שאין הצמר
והפשתן עולים בצבע אחד ומיד הוא ניכר לו ושומטו
ואם לא ניכר הרי זה מותר שמא נשמט והלך לו
שהרי בדק ולא מצאה: (כ"כ ס' כלאים דרכן לכל
כלאים לחוורייתא אין טולכין להקל בספיקן:)
ב הלוקח כלי צמר מהעכו"ם צריך לבדקן יפה יפה
שמא הם תפורין בפשתן (והקונה בגדי מן העכו"ס
צריך לפתיר תפיתין ולתופרם בקנבוס) ואפי' אם העכו"ס
מסיח לפי תומו שתפרן בקנבוס אינו נאמן ג ובמקומו
שהפשתן ביוקר יש לסמוך להתיר:
סנה ואסור לומר לעכו"ס לתפור לו בגדים בחוטי קנבוס
אלא על פי שפשתן יותר ביוקר דכיון לתפור כפשתן
מכקנבוס לכל הם מתן לו חוטי קנבוס שהרי ד' לא חייבין פ"א
לאחלופי מאחר שים לעמוד על הלכר שחוטי פשתן
כשמליץ ככה מהר ושל קנבוס הולך ונפרך וכן מהנין אלא
על פי שים מחמירין ויש שהוא אסור לתפור בלאים דינו כעבו"ס
ו"ם מחמירין דלא יתפור כגד צמר בקנבוס לכן שלא יתפרנו
שהוא פשתן ולכן נוהגים הקנבוס:

שו שמותר לפשוט כלאים מחבירו אפילו בשוק
ובו ב' סעיפים

א הרואה כלאים של תורה על חבירו אפי' היה מהלך
בשוק קופץ לו וקורעו מעליו מיד ו ואפי' היה רבו
(ויל ג דלא שיה הנוכח שונג ג אין נריך לומר לו בשוק
למען שכוד הבריות ישתוק ול' פרישנו משונג) ואם היה של
דבריהם אינו קורעו מעליו ואינו פושטו בשוק עד שמגיע לביתו (וכן נכית המלכם אין נריך למהר לנתת) ואם היה
של תורה פושטו מיד: ב ד אסור להלביש את חבירו כלאים:

שה א כלאי בגדים ו מותר לעשותם ולקיימם ואינם אסורים אלא בלבישה:
מי חייב בפרידון בכור ומתי ראוי לפדיון וכו' ו"א סעיפים

א מצות עשה לפדות כל איש מישראל בנו שהוא בכור לאמו הישראלית שהם מה סלעים ק"ב מעים שהם שלשים
דרהמים בסף מזוקק (וע"ל סי' רכ"ד כמה היא המעה ולפ"ז סה סלעים הם כערך ב' זהובים ריכלים הסם ו כ' זהובים
פולנים.) ב אין האשה חייבת לפדות את בנה: ג אלוה סלעים נותנין לכהן בכסף או בשוה בכסף מכ' דברי
שיבצת חוץ מקרקעות ועבדים ד ושטרות ואם פדהו בהם אינו פדוי: ד כתב לכהן שהוא חייב לו חמישה
סלעים בשביל פדיון בנו חייב ליתנם לו ג ובנו אינו פדוי (לאחר לכהן שנותן לו לפדות את בנו חמור לחזור כו מיכו
אם חזר ונתן לו ועיין לעיל סי' רמ"ה): ה נתן לו כלי שאינו שוה בשוק ה' סלעי וקבלו אכהן בה' סלעי הרי בנו פדוי

ד"ע נכ' לע' סרמב"ם

°והוא שישוה חמש סלעים לשום אדם:

ו ס נתן לו כלי בפדיון בנו סתם אם הוא שוה חמשה סלעים אעפ"י שלא שמו אותו בתחלה בנו פדוי:

טור בשם הגה

°ואם לאכי שוה לזה כנו פדוי ואם הכהן רוצה להחזיק בכלי °אין צריך להחזיר לו והוא יפלי לו עד ה' סלעים:

ו נתן ה' סלעים אפילו לעשרה כהנים בין בבת אחת בין בזה אחר זה בנו פדוי:

ל"מ ס"ם ס"ם ל"מ כן מצאתי בכ'

ח °אם רצה הכהן להחזיר לו הפדיון רשאי, אבל לא יתן הוא לכהן על מנת שיחזיר לו ואם עשה כן, והחזיר לו (°ונעשת הכהן היתה מתחלה שלא לקבלם על מנת להחזיר) אין בנו פדוי עד שיגמור בלבו ליתן לו מתנה גמורה ואם רצה הכהן אחר כך להחזיר יחזיר °ולא יהא הכהן רגיל להחזיר לכל שלא להפסיד לשאר כהנים שמתוך כך לא יתנו הכל פדיוני בכורים אלא לו אבל לעני' רשאי להחזיר בכל פעם וכל שכן שמוה השעם לא יקבלם על מנת להחזיר ומ"מ אם עבר וקבלם ופיר' שנותן לו על מנת להחזיר הבן פדוי דמתנה על מנת להחזיר שמה מתנה (°ונוקי שאמר על מנת להחזיר לכל לי אמ' מה לך ה' סלעים ותחזירם לי לא הוי מתנה ואין כנו פדוי):

טור בשם הגה ורמב"ם

ט הפריש חמש סלעים לפדיון בני ונאבדו חייב באחריותן עד שיבואו ליד כהן:

י בשעה שנותן הפדיון לכהן מברך אקב"ו על פדיון הבן ואומר, ומברך שהחיינו ואומ' כנותן הפדיון לכהן °ואם פרה עצמו מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו לפדות הבכור ומברך שהחיינו:

רמב"ם ס"ק ורמב"ם

חגה °ואין לוקח לפדות עצמו מכרך על פדיון הבכור וכן נוהגין ועל ס"ת ס"ם לא למיימי ליה לכהן לכבוד כהן ומודיע ליה שהוא רוצה לפדות עצמו וכשכהן שואל אותו כמאי בעית טפי בכך בכך לכבוד אותם שלש' דמחייב לפדות כהן והלה אומר שכמו בכורי הלך ה' סלעים כפדיונו וכשהוא נותן לו הסעות מברך ברכות הנהנין וכן נוהגין כמדינות אלו אם הלה לקח הכהן °לכך אם חזרו אלו פודם אותו כלומ' הכי לא אמר לכהן אלא חומר בחלי כעית טפי כו' והלה הוה רוצה להניח הכהן לכהן אינו אומ' רק צריך לפדותה (פסקי מהרא"י ס"ל"ם) וי"מ שכתבו שנהגו לעשות סעודה כשעת הפדיון (שם בהגה"ל ומהרא"י (ת"ה ס"ל"ם ט) °ואם יש כעיר מברך הכהן על היין מיד °ואין לאחר הפדיון וכן נוהגין עכשיו כדי לפרסומי מלתא נוהגין לברך שהחיינו ואומ' °ואין הלה יכול לפדות על ידי שליח ונם אין בית דין פודין אותו כלה הלה:

ס"ם (ס"ל"ם ט)

יא אין הבכור ראוי לפדיון עד שיעברו עליו שלשים יום ואחר שלשי' יום יפדנו מיד שלא ישהא המצוה °ואם חל יום ל' להיות בשבת °אין פודין אותו בשבת אלא ימתין עד יום א'

ה כתן כו' עד פדוי הוא לשון הרמב"ם ונ"ם ושוה שישום הוא ל' המחבר

ע"ם מה שהביא בכ' הכרחי לכל בפתח הכרחי דסוקים מאלו נם שם מתירץ הכ"ם דסוק מאלו נם הכרחי ר' ירוסק כוה שם דסוקים אלא כ"ל דלעת המחבר כדעת הלבוש נדולות דף קל"ט ע"ב דנרים אמר רבא לעולם אלא שוי ורישא דאמר אכי' כהן ופיה לקבלים כהן כי שם דלב כשבא פריק כשורדא אמר לה לי' שוי ס' סלעים אמר רב אשי ולא אמרן אלא נברא דבה כרב כשבא לידה לאתולי אבל כ"ש לא ס"ל כשיא דקבלים כהן כנו פדוי וכן' הלבה עכ"ל ושמעתי אלי' שכיר דאי בכרייתא אלא בנברא ע"ב זה כ' סלעים ומוכיחין לכהן קודם שיוצא מידו לית לה כהן מבר' ואח"כ נותנין לו כדי שיברך עובר לעשייתן כ"כ נ' ואפשר לומר כשעה שמוציא מידו ואח"כ נותנין לו כדי שיברך עובר לעשייתן כ"כ נ' ואפשר לומר כשעה שמוציא מידו ואח"כ נותנין לו כדי שיברך עובר לעשייתן כ"כ נ' ואפשר לומר כשעה שמוציא מידו

ו ומכרך שהחיינו כו' עד ומברך שהחיינו לעולם וע"ל ס"ם סעי' ו:

יא ואין הלה יכול לפדות עד שליח כו' ום תוקה דהלה קונה לכל אפי' שלוחו של הלה אם אמר לו פדה את בני ואפי' כך לא יכול לפדות עד שליח ונם אם אמר לו הרי אתה שלוחי ע"מ שתחזיר לי לא יכול לפדות עד שליח ונם כן נכתב בלבוש ואין לחלק בין אמר לו הרי אתה שלוחי ע"מ שתחזיר לי לאמר לו הרי אתה שלוחי ע"מ שתפדה את בני

אבל אין לפדותו ביום הקביעי ולעצות מפורש בגיל מאחר הקביעי
דליכא פרסומי כה"ג וכמ"ש מהרש"ל בת"ה סי' ט גבי חל יום ל' בשבת
צאם יפדוה בע"ש אלא יחול הפדיון עד למח"ל דהפקיעו עם הפעולה
לפדותם בעוד שהן ברשותו ואם יעבור הפעולה בשבת שכחו
פוטר אדעתי אלא כיון דליכא פרסומי כה"ג ואין הפדיון בפעת
הפעולה ע"כ מיהו מעתה מכוונין לפדות ביום הקביעי ולעצות
הפעולה כגון אלה אחר הקביעי ויש לחלק בכך המהרש"ל ז"ל.

בחב בשלוה"ר אלני"ן קייס סי' ע"ט על תיכוף בכור שאל"ו אלא בתרפ
עד יום ל' כדאם לדמ"ג דעצות פדיון הכן בעצם היקביעי
שנעשה יש להקדים עצות שמילה מעוש להמילה היא עצות הבכור בדאי
ואלמלא קבלת הבכורית אין מיהו לעצות פדיון כלל ומשום לכבוד פלניס
בעוד ל' יפסיד פדוי לאחר ל' יום לעבין הבכורים לא יברך קול ומשום לכבוד
אחרי בשבתי סי' ר"ל כדין דהגיע יום ל' בשבת ואו ז' ואין קורא לפי
הגר על שבכרם לברך אלא בשבת בע"ש דאם לא עשה זמן מיוחד כו'
עכ"ל ואלא כהיר"ם לא יברך לאחר ל' כיון דעיד בשבת יום ל'
שילא הכן פדוי ובכר בשבת מעותו וכ"כ מהרש"ל נוף ה בת"ה סי' רס"ט
מלדין דהגיע יום ל' בשבת דבע"ש לא יברך כיון דאחרי לא עשו זמן
מיוחד ובשבת אין לברך אלמוי מיד קם עביד דשמא ושכיל הכן
פדוי בבכורית שבת שהוא יום ל' אע"ג דאל"ל דשבת קודם לכן לא יברך אלא כ"ש וגם לא
אלא מאחר כן לדין המעות קודם למכתם טעמים הלכך יש למולו בתחל
ביום ל' ואלא כ"ש לפדותו ולברך: יג אלין לעצות כו' עזה
מעכבין שאחה: יד ויש מקדין כו' ובן כתב המאחר בא"ח סי' תקל"ו סעיף ל': שו ובן עיקר ובן נוהגין דאלא לדין מאחרין
שאחמת בעצמו כ"כ הטעם ואין לדחות דאלא לעצות אלמוד על מועד כת"ש הטו"ב בא"ח סי' תקל"ו סע"ג דאין מאחרין
שאחמת בעצמו אלא שטעם מעומד בהגי בתים שם לא אמור לעבור שאחה בשאחה אלא בשאחה בזמן לכד ול"ד שאחה בזמן אלמוי אלא
ס"ש שאחה בעצמו אין דמיין כמי דמיין שם כיוצאין: שז ואם כעבור שהי' בהכי"ג אפי' מי שלא כ' זמן אחרי אלא אמור ל'
שהי' בהכי"ג אלא כולהי שהי' אלא בשבת שהי' בפי' אפי' בהכי"ג שהי' בהכי"ג אפי' מי שלא כ' זמן אחרי אלא אמור ל'
כ"ש ס"ק ס"ק כן כ"כ: יז אלא לא יברך שאחה ואלא אמי שכתבתי בא"ח סי' רכ"ג ס"ק ג' אמת אלא אחרי שאחה דשאחי אחה
כיון דזוכ לאחרי שאחה כבא: יח אין בכו פדוי אלא המעות עדיין בעין כיון דבפדה בעוד ל'. שט ואלא לשם כן אלא אמי לקדושין
שבתבאר בשלן הטעם ש"מ דמקודשת אפי' בשלא אלא המעות עדיין בעין כיון דלא שייכי לפדותה מעכבין ש"ה דבכורה לא מ"ט
ע"ש ובתשובה אחרת סי' ו' שאחרי לפרוכי שאחה מעוד דבמס"ג ע"ש דאין קפ"ל דאלא אמי לשם שאחה בשאחה בזמן אלא אמי לשם שאחה
המעות ומ"ש שאחה ש"מ ע"ש ובאו דקל כשמועה לשם שאחה בשלא אלא המעות שייכי בהדי פדוי אלא אמי לשם שאחה בזמן אלא אמי לשם שאחה
בשלא אלא המעות אין לא ואלא כת"ש סי' רס"ט שבתה שאחה ואפי' מעלים עכ"ל ומשם שאחה בשלא אלא המעות אין לא ואלא כת"ש שאחה
ע"ש דאלא אמי לשם שאחה בשלא אלא המעות אין לא ואלא כת"ש שאחה בשלא אלא המעות אין לא ואלא כת"ש שאחה בשלא אלא המעות

שו עבר האב ולא פדה את בנו בשוגג חייב לפדות
עצמו: (ד) °יש מי שכתב דכותבין לו על טפי טפ של כסף
שיכיר נכסיו ותולין לו בנכסיו כדי שיזכיר לפדות עצמו כשיגדל)
חיה הוא לפדות ובנו לכשיגדיל יפדה עצמו תחלה ואחר כך
יפדה את בנו ואם אין לו אלא כדי פדיון אחד יפדה עצמו:

שז אם אין לו נכסים בני חורין כדי פדיון אין הכהן גובה
מהמשועבדים כי אף על פי שקדם חוב הפדיון
לחוב הבעל חוב:

יז אין פדיון הבכור תלוי אלא בפטר רחם שאם אינו
בכור לאם אף על פי שהוא בכור לאב אינו חייב
בפדיון ואם יש לו בהמה נשים ויש לו בכור מכל אחת ואחת
חייב לפדות את כולם:

יח כהנים ולוים פטורים מפדיון הבן ואפי' כהנת ולויה
נשואה לישראל אין הבן חייב בפדיון שאין הדבר
תלוי באב אלא באם שנ' פטר רחם בישראל ואם נתעברה
מעכו"ם בן הלויה פטור מפדיון כך ובן הכהנת חייב
בפדיון שהרי נתחללה אמו מן הכהונה בבעילת העכו"ם: ת"ם פי' רם"ל

סנג °ואם היתה לוחצת את עובר ויש ספק אם נפל אם לאו
ואומר שמעכו"ם נתעברה כך סכן פטור מן הפדיון:

יט כהן שנולד לו כך בן חלל מת האב בתוך שלשים
יום חייב הבן לפדות את עצמו שלא זכה האב
בפדיונו ואם מת האב לאחר שלשים יום כבר זכה האב
בפדיונו ירשו בנו ממנו חילבך יפריש הפדיון ויעכבנו
לעצמו:

ל' רמב"ם סס דין ג

ך °השפחה שנשתחררה ונבלית שנתגיירה כשהן
מעוברות וילדו אף על פי שהולתו שלא בקדושה
הואיל ונולד בקדושה חייב שנאמר פטר רחם בישראל
והרי פטרו רחם בישראל אין ידוע אם קודם שנתגיירה

סס דלך אלו אחר שנתגיירה המוציא מחבירו עליו הראיה:

כא °הנכרית והשפחה שילדו ואח"כ נתגיירו ונשתחררו
וילדו אחר כך פטור שאין זה פטר רחם:

סס דמ"ן

כב °בן ח' חדשים שהוציא ראשו והוא חי והחזירו ומת
או בן ט' שהוציא ראשו אפי' אחר שמת והוחזר
ואח"כ יצא אחיו וילדה ולד קיימא אינו פטר רחם שהרי

ל' עטור נפטר בראשו של ראשון כך °ומשתצא פדחתו פושט
הבא אחריו °וכן המפלת במין בהמה חי' ועוף שהצי
פרצוף פניהם דומה לצורת אדם אוכגרר או שליא או
שפיר מרוקם או שיצא חולד מחותך איברי הגולד אחר
כל אחד מאלו אינו פטר רחם:

כג בן ח' חדשי שהוציא ראשו מת והמפלת שפיר מלא
דם או מלא מים או מלא גוונים והמפלת כמין דגים
וחגבי שקצים ורמשי והמפלת ליום ארבעי הגולד אחר

אסרוק פור' קע"ג כל אלו בכור לפדיון: (וכל זמן שאין היכרי מרוקמים אין
ל' רמב"ם סס דין טז בומר הכת לתקרוי ולקרוי כותן סוס מימכן על זה:)

כד °יצא דופן והגולד אחריו כרדבו שניהם פטורין
הראשון מפני שלא יצא מהרחם והשני מפני
שקדמו אחר:

סס ל"ך כה °מי שלא בכרה אשתו וילדה זכר ונקבה ואין ידוע
איזה מהם יצא ראשון כו אין כאן לכהן כלום וילדה
שני זכרים אעפ"י שאין ידוע איזה מהם הבכור כז נותן ה' סלעים לכהן מת אחד מהם כח בתוך ל' יום כט פשוט דשמא
סס דכ"ף הבכור מת והמוציא מחבירו עליו הראיה: כו °מת האב קודם שפדאן ל' בין מת תוך ל' בין מת לאחר ל' והבנים
קיימים נותנין בין שניהם ה' סלעים אפי' חלקו בבת הנכסים: כז °שתי נשיו שלא בבדו וילדו שני זכרים נותן עשר
סלעים לכהן מת אחד מהם בתך ל' יום אם לכהן אחד נתן יחזיר לו ה' סלעים ואם לשני כהנים נתן אינו יכול להוציא
מכאן ואילך מהם שהרי לא עין פדיון זה על בן זה וכל אחד יאמר °אני תופס בשביל החי נפ ילדו זכר ונקבה או שני זכרי ונקבה
ל' סוף נותן ה' סלעים לכהן אם מת אחד מהזכרים תוך ל' יום אינו נותן לכהן כלום ילדו

ומת אחד מהם תוך ל' יום ומסקינן שמת ל' יום אין רואין לכהני שמכהן טובי מת ס"ם
ומסקינן אפי' מת קודם כלעולם ל' קס"ם ס"ק ל' ונמ' מדברי מרדכי
והעתקה"ר לפרש כן לעיל מאין נותנין לפדות עד יום ל' ומיירי כיכא
דלפני מכל כיכא דלעיל כ"ב תשב"ג קודם הכתבים לפדותו ביום ל'
ומדברי והמחבר דקתני אם תוך ל' יום כשנתקיימו פוף כ"ב תקב"ג
ודוק: (ד) יש מי שכתב כו' לעיל מנומנם דיל' נמ המחבר מדבר
בשלא היתה לפני מ"ם לעיל ס"ק יש מין כיוצא בזה ונם לרוב מעשים
הטפ של כסף בא לידי מיכוי ע"כ טוב יותר לפדותה ה"ל כשטרי קטן:

כא מעשה שקדם כו' לעיל אכתוכה כתוכה לעיל כתוכה בשטר דמי
ועיין בא"ע ס"ק ל"ם ג': כב וכן הכהנת חייב בפדיון
לכאורה דלכהנת ליכא חיוב בפדיונו דאין הפטר מיוחס אלא לפדות את
בנה כלעיל פעיף כ' ומיירי כשנתקבלה עם בעלה לכן חייב בפדיונו
משרי היכן שנתעברה מן העכו"ם ולפי זה לא נתעברה מן העכו"ם
רק שנתחללה בביאת עכו"ם ונמ' נתעברה מישראל חייב בפדיונו:

כג סכן פטור מן הפדיון אף לכתחילה דשמא מכוונת מישראל
ומיהו אמת ס"ל לכהן המוכיח מכוונת ע"ם עכ"ל ואעפ"כ
הוא דלדידהו כשמת ישראל ומיהו אמת סכן חייב לפי שנתחללה בביאת
עכו"ם ונ"ל דשמא הוא אנוס וה"ל לומר אמת ומ"מ מצאנו לבעלה לפי
טעם זה דלפי כשנתנו כאנוס אין מרוצה בביאה כיכל שנתעברה מהם
דשמא מקור ליון זה לא מצאנו בשי שכתב דלא מיירי לה שנתעברה בזוס
אילמא בכל מכל מ"מ אף לדידהו לא מהניין אלא לכתחלה דיכול לומר
דידהו לא מהניין לכל דבריו ולומר מעכו"ם אף שנתעברה כדקתמ' לה ה"ה
ודלא לא מהניין ומצנם דר' ודלא דכתמין על בן כיון הכבים לומר מעכו"ם
כמי לא מהניין דכתמ' דשמא מישראל אלא כלתחלה ולכתחלה ליכא
בהא הלמיכתה קורא ס"ל דלא לא מהניין הוא"ל ומצנתו ומצנתו כולה
ומסקינן דאלתא דלדידהו בתריה וכשכתוב אומר לא מהניין הוא ומתוך
הוא מהניין מכל מכל לא לעיל ה' כה לא כיסנין ולא קידושין ה"ה תרומין
מדעתין לכהני מהניין כמ"ש על כן כתוב אמכה עכ"ל ומדלא מכתן
דלמא כיון דר' ודלא דלעיל מכיקתו כלמא דמצנתו ליה דכיון דכתמין
לומר על כמו כיון הכבים מעכו"ם הוא כלמן בכל עכין ומ"ם לפי מכיקתו
כיון דכתמין לומר דלמו מיירי הוא מעכו"ם הוא מעכו"ם דלעיל ס"ל
ומצ"ג דמהניין אם נתוך מכיקתו וכ"ם לעכין מלעיל דלא מכיקתו כרל
מוקק מיוחס כו' מ"ם מצנתו מיירי דלא וכ"ם כו' ליכא מלא מכ"ם לפטרו
מדיון מכל מ"ם מלקן לפי כמצנתו בין מכמיקתו אף לא מלא כמ"ם
כיון דכתמין לומר דלמו מיירי הוא מעכו"ם הוא מעכו"ם דלעיל ס"ל
כמיקתו הוא"ל ומצנתו ומצנתו

לב כוהנים סלעים לכהן דהא ולדי לם מכור :

לג כוהנים בין שכיחסו כתם כדכתיב לעיל פרק ד' מכל נפש ס"ם אם לם מת מכה תוך ל' סטורים לא כתב לחמר ל' כוהנים בין שכיחסו ס"ם סלעים נ"כ : והמחזיקים לד אין יכולי לקונסו כו' שכל ס"ם ילמד מל' מי והמע"ם : לה כותב הרמב"ם כו' כלא כתיבת הרמב"ם כשכיחסו כלים לכהנים ומצינו לקח"ל לאין דרך הרמב"ם אלא לם ירגיל לקונסו מידו כשכי עצמו . וכתב כספר מעשי מלך פוף דף ס"ם הרמב"ם מעלים ס"ם :

שך א וכותבין אותו לכהן כו' אם בוא לם כעל פוס אין שכולד במומו כין שכולד בו פוס אחר שכולד כוכה אותו לכהן כמו שיתבאר : ב דרך הכהן לקבלו כו' שיכו שעושה הכהן לימור לם מיכו מקבלו אבל ס"ע לא כייפיכן ליה כדכתב בפוף ומ"ם הלח במכות ס"ם ומשמע מפירושי דכייפיכן ליה הסיכו לשירוש כפרוש לקבלו לאחר זמן : כן הוא בתשובי מהרלב"ם ס"קמ"ו מתשובת הלבו ס"ס תשובת מהרל"ב ס"ר ובן הוא בתשובי מהרדכי ס"ס ומהולבת דין דרך הכהן לקבל לאחר ל' ובן לקח"ל לקמיר מ"ם יכול הכהן לומר לבעל זיל מייתי דמים דכור הוא ומטעם זה כו כ"ם : ודרך לומר לדברי מהרלב"ם דהסם קאמר סלין כופין לומר : ג אבל במקום כו' בנין שקבה פרה כו' לין זה מדוקדק אל ל"ם ובסק מהרי"ט ס"כ (ל"ל קכ"ו) לפי לו בסק בכור דרך לקבל ודוקא מיירלב אבל כהן עכו"ם לא כבור ובותבו לכהן עזיר לין דרך לקבלו אבל אם מיירלב בעכו"ם קודם שכולד כרהם ל"ל לקבלו ובהם מהרלב"ם בסק"ו ס"קס"ה דהא דכתב מעכו"ם דרך לקבלו בסק כבור דוקא שכולד מעכו"ם אבל בקוב מעכו"ם פרה מולב"ע לקבלו ע"כ עכ"ל ס"ל . וע"ל ערוכ הר"ב בכלין הכהנים אבל בחזקת ידיעתי אם בעכו"ם דרך בקוב פרה מולב"ם לא היה יכול למכור הבכור וגם אם בעכו"ם מלי לסק נכור לפי לו ודלי נכור ע"ב לקבלו כדמשמע בקשוב מהרי"ט ס"קכ"ו ס"ק"ם בסק"ם בקוב פרה מולבת דרך לקבלו ריכוותא מלא בסק בעכו"ם אם לל דמהר"ם לא מיירי בסק בעלות דרכוותא בכור דוקא בסק שכולד מעכו"ם אבל בקוב פרה מולב"ם לא בסק שכולד מעכו"ם כדלקמן כאם סק בעכו"ם בכורות אבל בכ"ם ל"ל כאם סק בעכו"ם דרכוותא (ר"ל אי חלב פרט בכור כדלקמ"ס ס"ם ס"ע) אם אכו הולכין להחמי מהר"ם כדכתבתי לעיל בשם ידי כולן לא כיולי כולי קמי לחתוי בשביל מתוקת בכוכא עב"ל ולא ידעתי לייחב דבריו הר"ב אם לא שכתב כדברינו ודוקא בסק שכל מעכו"ם אבל בסק שכל בעלות דרכוותא בגון שקבה פרה מולב"ם מן העכו"ם לא בסק כיו"ל שכיו יכול למכור בכור לעכו"ם קודם שכולד כו' משמע בעלמא דלא בעי הר"ב ולא מלי לפי לו . ומ"ש ל"ל לפי שכל בסק שכלך מהרלב"ם כין בסק שכעכו"ם לבסק בעלות דרכוותא דאתי זה שכיו שכולד מהרלב"ם ס"ל ל"ל מעכו"ם דבקשה פרה מולב"ם מן העכו"ם בתב דדרך הכהן לקבלה ולמר בסק בכור דאתי מהר"ם בכורה הפוסקים לפי לב פוטר בכורה מו לא . ולפ"ז כיון דמהרלב"ם דלא תלוב מהרלב"ם ס"ל ולפ"ז לא פסיק כן כוותיה בקטיבי דבתרלה הוא : ונם כלא דמהרלב"ם ס"ם לא סקיל מטעם זה לכל דוקא לסלק כין בסק שכעכו"ם לבסק בעלות דרכוותא אם לא שבלמר דמהר"ם מוכר בסק בכור דוקא לכהן כיו"ל לכהן ומשמעין דבסק בעלות בעלות דרכוותא לא כייפיכן ליה דמכי לא מצי למימר קים לי כמתירי וזה דוקא כשיטת דמהרלב"ם בלין אם חזר מהרלב"ם לסלק דכתב לא כייפיכן ליה אם לפי לו בסק בכור ועוד דמ"ש בעלות דרכוותא קאי דלין דרך לקבלו כלל אפי' לא כייפיכן ליה ואין לפרש כדא כמה שכיכו מקבלו אלא כרהם מעזם דהסם בעובדא דמהרלב"ם כיו"ל בסק"ו בעלות דרכוותא מאכר לעכו"ם בבסק שכל בעלות דרכוותא פוסקים לפי לב לסקל ס"ם אך ובן פוסקים לכך היקל בדבר שבסק בעלות דרכוותא דלין לכך אם לא שכיכו כרהם בעיקר כמלן לא היקל אלא כרהם מעזם דהסם בעובדא דמהרלב"ם כיו"ל לקבלו . כן כ"ל : ד להקניטו אל כו' ואם כרהם מעזם בן לילך בסק הכהן לקבלו מהר"ם אם מתעזם ה : וזוקטו ע"ם מומחה כו' ואם לילך בסק בעלות דרכוותא בכור ובן הוא בסק"ו ס"ט סעיף כ"ו : ו ומולבו ומפילו בו וכבסיו טרפה אפור ליהנות מהכו כלקמן ס"ג : ז אפי' לעכו"ם בו וכתב מהרלב"ם בסק המקנה ס"ל לא"ם לרבנן כיכו מקום בווי קדשים ולילכו מוקר להפילו לעכו"ם אלא דרך זיתון ס"ל לעכו"ם עשה אבל לא למכרו לו אפילו ליתן לו מתיכה סיכ וכן לבעלים כמי דרך מרעי קעוקר מבהמה עם העזמות אבל לא להפילו

ילדו שתי נקבות וזכר או שני זכרים ושתי נקבות ואין ידוע איזה נולד ראשון אין כאן לכהן כלום שאני אומר נקבה נולדה תחלה ואחריה זכר :

כח שתי נשים אחת בכרה ואחת לא בפרה וילדו שני זכרי ונתערבו לב נותן ה סלעים לכהן ואם מת אחד מהם בתוך ל' אין כאן לכהן כלום ואם מת האב לג נותנים בין שניהם ה סלעים זכר ונקבה או שני זכרים ונקבה אין כאן לכהן כלום :

כט שתי נשים של שני אנשים שלא בכרו וילדו שני זכרים ונתערבו זה נותן ה סלעים וזה נותן ה סלעים נתנו ואחר כך מת אחד מהבנים בתוך ל' יום אם לשני בהנים נתנו לו אינם יכולים להוציא מידן ואם לכהן אחד נתנו לו כולם אחד מהם הרשא לחבילו וילך זה בהרשא ויוציא מכהן ה סלעים ואם ילדו זכר ונקבה או אין ידוע איזו ילדה זכר ואיזו ילדה נקבה או שילדו שני זכרים ונתערבו ומת אחד מהם האבות פטורים והבן חייב לפרוע את עצמו :

ל ובן מבכרת שלא שהרתה אחר בעלה ג' חדשים ונשאת וילדה זכר ספק בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון האבות פטורין והבן חייב לפרוע את עצמו אם ילדו שתי נקבות וזכר או שני זכרים ושתי נקבות אין כאן לכהן כלום :

לא שתי נשים של שני אנשים אחת בכרה ואחת לא בכרה וילדו שני זכרים זה שלא בכרה אשתו נותן ה סלעים לכהן זכר ונקבה ארשני זכרים ונקבה אין כאן לכהן כלום:

שיג דין בכור בהמה טהורה באיזה זמן ובאיזה מקום נוהג ובו לב סעיפים :

א בבור בהמה טהורה נוהג בזכרים ולא בנקבות ונוהג אפילו שלא בזמן הבית בין בארץ בין בחוצ' לארץ ומצו להקדישו ולומר הרי זה קודש שנ' תקדיש לי והוא ולא הקדישו מתקדש מאליו מדרש: (ג ומתנין אותו לכהן עד שיסתכא)

ב אין נותנין הבכור לבהן כשיולד שאיזו נדול לכהן שלא ישפל בו בעליו עד שיגדיל מעט ועד כמה ישרצ חייבים להשפיל בו בדרך ל' יום ובנסה דמשם יום ואם אין לו כהן כיצד חייב להשפיל בו עד שיזדמן לו כהן :

ג אמר לי כהן תנהו לי תוך זמן זה ואני אטפל לעצמי אינו רשאי ליתנו לו שזה כמו מסייע על מתנותיו ואם היה בעל מום ואמר לי תוך זמן זה תנהו לי שאוכלנו עתה רשאי ליתנו לו :

ד אם הבהן מסרב מלקבלו מפני שיש בו טורח נדול בזמן הזה להשפיל בו עד שיפול בו מום אינו רשאי מפני שנראה כמבזה מתנות כהונה :

הנה ואפילו ספק בכור ג דרך הכהן לקבלו מיד ימרלב"ם בסק המתנת לו ודוקא בסק שכל מעמו ג אבל במקום בסק"ו ס"קכ"ו מהרלב"ם בסק"ו ס"קכ"ו שמעמ מיירלב"ם כגון שקנה פרה מולבת מן העכו"ם לו מסרי ס"קכ"ו יכול למכו הבכו לעכו"ק סגולד ולא עשה הכהן דרך לקבלו ואפילו במקום שנרך לקבלו אסור ליתן לו להקניטו לו לקנו ממנו :

ה הבבו בימן הזה ישהנו עד שיפול בו מום ושוחטו על פי מומחה י ואובלו ומאכלו ז אבל לו ז אפילו לעכו"ם

(ס"ק ס"ו לו לכלכים)

ב הבכור בזמן הזה מובר אותו הכהן אפילו לישראל תמי' חי ובעל מום חי ושחוט ומקדש בו את האש' שהוא בשאר ממוני אבל אינו נמכר במקולין ואינו נשקל בלישרא ומכל מקום מותר לשקול בו מנה כנגד מנה וכנגד כלי וקופיץ והני מילי בשרו אבל חלבו ודמיו וגידו וקרניו נמכר' במקולין ונשקלים בלישרא ושמנו של גיד דינו ככשר כיון שהוא מותר מן התורה:

ג הבכור יאפילו בעל מום נאכל תוך שנתו ומאימתי מונה לו אם נולד בעל מום מונה לו מיום שנולד והוא שיודע שנולד לו חדשיו שהרי נראה לאכיל ביו' לידתו אבל אם לא ידע בודאי שכלו לו חדשיו מונה לו מיום שמיני:

סם ריש ע"ז ד א נולד לו מום תוך שנתו יג רשאי לקיימו כל ימי חדש נולד לו מום בסוף שנתו מותר לקיימו ל' יום מיום שנפל בו המום ואעפ' שהוא מתאחר לאחר שנתו ביצד בגון שנפל בו מום בט' ויום לפני גמר שנתו משלימים לו ט' ויום אחר שנולד לו מום אחר שנתו אינו רשאי לקיימו אלא עד ל' יום ויאכל:

סם ד' ונ' ה ב הבכור בזמן הזה יד עד שלא נראה להראות לחכם מקיימו שתי' ושלש שנים ומשנראה להראותו לחכם אפ נולד בו מום בתוך שנתו רשאי לקיימו כל ל' חדש ואם נולד בו מום לאחר שנתו מקיימו ל' יום:

סם לב ג ו שנה של בכור היא שנת לבנה תמימ' ב' חדש מיום ליום ואם היתה שנת מעוברת נתעברה לו ומת' לו ג' חדשים:

סם יא ד ז נולדו לו שני טלאי א' בט' ושל אדר הראשון וא' בר' חאדר השני והשנולד בר' חאדר שני כיון שהגיע יום ראשון באדר של שנה הבאה עלתה לו שנה וזה שנולד בחצי אדר הראשון לא עלת' לו שנה עד חצי אדר של שנה הבאה הואיל וגולד בחדש העיבור מונים אותו לו:

סם ד ונ' יב ח עבר ושחאו אותו לאחר זמנו אינו נפסל:

שיח

שאינו יכול למכור הבכור ולא לשחטו עד שיפול בו מום ובו ג' סעיפים:

א אין מרגילין בבכור רחינו להפשיט עורו שלם דרך מרגלותיו:

ב שחטו ונמצא טריפה עורו עם בשרו אסור בהנאה וטעון קבורה (ס"ק ט"ו ולכן טוב למוכרי לעכו"ס קודם שחיטה)

ג צריך הכהן לשהותו ולגדלו לעול' עד שיפול בו מום ד ויכול למכרו אפילו לישראל אף על פי שהוא תמים והלוקח

(סוף נט"ק ס"ו ורס"ל כלא כרשב"ם ביבמות ופוסק כמותו בקצור בשלחן ערוך סי' ל"ט ס"ב)

סכלו מדקם ונו' עד"מ דוקא כולד כאומו ועוד דאל"כ ס"ל לרבינו יהונה ולי"ת כמו כאן לל"ת מדקם שמוני ועוד דאפ לפ"ז ס"ל דמיירי כאן כשכלו לו מדקים ונה אינו כאומו אפ"ם ס"ל כלישנא קמא דלא בעינן כאומו ומיירי כאן כשנולד בו מום ולא נודע לו עד אחר שלשים יום ומת ס"ל דאין לו תקנה כלל ואפ"ה אינו אסור אלא מדרבנן ולכך כתב כאן כשכלו לו מדקים ונה ולא כתב

ג אבל לאסור לעצמות בו מחורה ע"ל פי"ק מדברים האסורים לעצמות בשם פרק ד:

שח א הבכור בין תם בין בעל מום: ב מוקר להנות הגמר בו' בש"ס ופיקח ובלבד שלא יזיזו ממקומו ופרע שטעם מפני שלא יאמרו מום עבירה בקדשים שלא יביאו מפניהם מפני הגמר מכאן ומכאן: ג כולן האורין בשבת וע"ל פי"ק ס"ק כ: ד שלא פסיט דוקא שלא פסיט פסוק מחוסר אבל לא מחוסר מום ופ"ל דדוקא דבר חסוך בתריגא כגון מעשה גיור בעיר בעיין בכ"ל:

שט א והמילוך לניכר מומחה מחום דמומחה צריך להיות בקי ג' כי' מיות בעיין לבדוק ולבקר בשם היטיב וגם מומחה שיטעון לדעת מכשיר שלא להתי בכורי בעומין והמילוך לניכר בש"ס בפ"ק: ב בתוך שזכה למעל למעלה מן המזבח מי הוי מום אבל מן המוליות ולמטה לגד פצר הזבח לא הוי מום: ג ועוד מפני בעל הטור כו' עיין בעטור שהכיר כל המומין שהם מומין אלא לניכר דכ"ע ובימין:

שי א ומכרו ואכלוהו כו' כ"ם לא אכלוהו שמזיר להם קדשים וע"ל פי"ק ס"ק כ"ה: ב אם היה נראה בעל מום קודם שנתעברה בהמה אסור לגדל בהמה דקה בעל מום וכשנתעברה בת"ח בעל מום קבוע אפי' לא נתעברה בעל מום קבוע מותר לגדל בהמה דקה בעל מום קבוע אפי' לא היה לו מום אלא בשעת גדול לגדלה בהמה גסה ובשעת גדול במקום שהיו רגילין לגדל בהמה גסה:

שיא א בשר בהמה שחוסמה לבן ד' ענגלים וים לחום שעת מוכר בשר בכור של ענגלים: ב

כל לוקחים ממנו כגון שהיו עושה מלאכה שלא בכל בכור שהוא מפקד לבעלות שלנו בשעת שחיטתו שהיכים ויקבלוהו כפי רצונו ושוא מקפיד שלהפסיד טורקו:

שיב א ולא יקנו לו אבר על הנהמה שלא בפני ג' כו' שלא כשלא היה מקיימין שיהיו מומחי' שוסקבוע הוא ואפי' שלא היו כלי מוד בפני שלא יטרחו שלא בפני שנים: ב אין רואין מומין בי"ט כגון שיש מדיחים שלנו בפ"ק מי"ק ס"ט: סי"ג

והלוקח ינהוג בו קדושת בכור בד' א שהלוקח קונה אותו לצרכו ואבל אסור לעשו' בוסחורה דהיינו לקנותו כדי להרויח ואם קנאו לצרכו ולא נצרכו יכול לחזור ולמכרו:

שח אסור עבודת הבכור ואסור גיזתו ובו ה' ס

א הבכור אסור בגיזה ועבודה ואפילו אם עבר וגזזו או תלשו בידו או אפי' נשר הצמר מעצמו אסור בהנאה לעולם ל"ש שחטו אחר כך אפי' ע"י מומחה אין השחיטה מתרת הצמר שנתלש מהיים אבל צמר המחובר השחיטה מתירתו כבשרו:

ב אם נתלש מחיים נעודנו מסובך בשאר הצמר את שנראה בשאר צמר ניתר בשחיטו את שאינו נראה כשאר הצמר והוא שעיקרו הפוך בלפי לא שו אין השחיטה מתירו:

ג כשבא לשחטו או לראות מומו (ע"י מותר) להלוש הצמר של מקום שחיטה כדי לעשות מקו' לשחיט' (°וכמר שתלש לאור כשנים) וידוקא ביד אבל לא בכלי כי' כשם רמנם כדי שלא יהא נראה כגוון:

עד סוף פרק ב' כמב ס פרב' בכורות

ד °גיזת בכור אפי' גילו גיזת בעל מום שנתערב בגיזו חולין אפי' אחת בבמה אלפים ג כולן אסורות שהרי דבר חשוב ומקדש בכל שהוא:

ה האורג ד מלא חסיט מצמ' בכו' בבגד יד לק הבגד הגס לו יקבר (טור) (ני"ה °לדוקא שלרג דכר חסוך כנון נ"טור ור"ל כיוב בכבד לאכל לאם לימו דכר חסוך בטל ברוב:

שט דיני בכור בזמן הזה ובו ב סעיפים

א בכור בזמן הזה אין לו היתר אלא ע"י מום ואפי' אם ילמו הבעלים או הכהן לכוזבו לביפה עד שימות מעצמו אינה רשאים אלא צריך הכהן לגדלו עד שיפול בו מום: ב אפי' כשיפול בו מום בגדולו וניכר לכל כגון שנקשעת ידו או רגלו וביוצא בו אינו רשאי לשחטו אלא על פי מומחה שיורה לו שהוא מום הראוי להשחט עליו ואפילו חכם מומחה ניתר על פי ג' בני הכנסת דהיינו חכמים קצת ואינם בקיאים כל כך °והאידנא דליכא מומחין אינו נשחט על פי ג' בני הכנסת אלא במומין מובהקין כגון נכמית עינו ונקשעה ידו וביוצא בהן צרימת האזן הוא מום מובהק היכא דמינכר שפיר ונראה לעינים שהוא יותר מחגירת הצפורן וביצר צרימת חאזן שנפגמה בחסרון מן התנוך ולא העור שמשפת האזן בין שנפגמה בידי אדם בין שנפגמה בידי שמים: ג ועוד מכח כעל הטור כמה מומין שמוחלין עליהן כזמן הזה והרב שאר כספר הזה נמסך °סוכב למעלה מן החוליה הוי מום ג ועוד מכח כעל הטור כמה מומין שמוחלין עליהן כזמן הזה והרב שאר כספר הזה נמסך

טור ורמ"ם בפ"ק ה' יוכב

פסקי מהרא"י סי' רמ"ל

לאחר דברי הרמב"ם ולי נראה לדסמוך על דברי הטור שכתבו על דעת הרא"ש ז"ל בפ"ק:

שי דין בכור שנשחט שלא על פי הכם ובו ג' סעיפים

א השחטו את הבכור שלא על פי חכם אפילו מראהו לחכם אח' ב ומצא בו מום אסור וה' בזמן הזה אם לא הראהו לג' בני הכנס' ב השוחטו בכור שלא על פי מומח' ומכרו ואכלוהו מחזיר להם הדמי' לא אכללוהו יקב' ויחזי' לה' הדמי' ג מי שאינו מומח' וראה את הבכו' ונשחט על פיו יקבר וישל' מביתו וכמה ישלם כ' אם הוא באי' משלם בגסה חצי דמיו ובדקה רביע דמיו וכח"ל בין ברקה בין בגסה חצי דמי °והאידנא שאפילו אין רובשדות של ישראל מותר לגדל בהמה דקה אפי' באי' הלכך אפי' באי' אף ברקה משלם חצי דמיה:

שיא דין החשוד למכור חבכור ובו ס"ק אחד

א החשוד למכור בכור לשם חולין אין קונין ממנו בשר צבאי' שדומה לבשר עגלים ואין לוקחין ממנו עורות שאינם עבודים אפי' של נקבה שמא יחתוך זכרות ויאמר של נקבה היא ואין לוקחין ממנו צמר אפילו מלבן אבל לוקחין ממנו צמר טווי ולבדים ועורות עבודים:

שיב דין הנוטל שכר לראות בכור ובו ג' סעיפים

א °הנוטל שברו להיות רוא' בכורות אין שוחטין על פיו אא"כ היה מומחה גדול וידעו בו חכמים שאין כמותו ופקח לו שכר על הראיה והביקור וצריך שיתנו שכרו בין יהיה המום קבוע ויתנו בין אם לא יהיה קבוע ולא יתנו לו שכר על הבהמה אלא פעם אחת ורואה אותה לעולם כל זמן שמביאוה בדי שלא יבא לידי חשד: ב אין החכם רואה בכור לעצמו ג אין רואין מומין ביום טוב אבל אם ראהו מערב יום טוב יכול לחקור עליו ביום טוב היאך נפל בו המום

שיג שלא להשתיל מום בבכור ובו ג סעיפים

א ג אסור להשתיל מום בבכור ואפילו לגרום לו מום כגון ליתן דבילה על גבי אזנו כדי שישלנה הכלב משם ויקטע אזנו עמה וכיוצא בזה או שאומר לעכו"ם להשתיל בו מום ואם עשה מום בידים או בגרמתו כ אין שוחטין אותו על ידו עד שיפול בו מום אח' מעצמו ואם מת אין קונסין בנו אחריו אלא שוחטין אותו על ידו:

ב אם עכו"ם אותיגוק משתיל בו מום מעצמו אם לא כיון להתירו מותר ג אפילו אם שאל למה אין שוחטין אותו והשיבו לו לפי תומם שאסור לשחטו עד שיפול בו מום אבל אם כיון להתירו כגון לאחר שרואה שהתירוהו ע"כ עושה כן לאחרים אסור: (ספק לם כיון להתירו לו לא מזלינן לקולא ד ולם עכוס מסיח לפי תומו מיסרלל נוהו לסור:

הגמ"ר דקולין פסקי מהרש"ל פ' קמ"ט ופו"כ ת"ר לשם

ג אם אמרו לעכום המשרתת בבית יהודי על הבבו' שאין לאכלו בלא מום והלכה וחתכה אזנו חשוב לרעת ואין שוחטין אותו עליו ה מפני שעכו"ם זו ביונה להתיר וגם האומרים לה שאינו נאכל בלא מום ביונו לכך שתשתיל בו מום:

פסקי מהרש"ל פ' קמ"ח הגה מותר ליתן כוכר לעכום לנדלו ולם הטיל השומר בו מום מותר ו ולא חיישינן דכיון להתירו לעבד סיולא מכיתר במומו ושמוח בכור

ד היה הבכור רודפו ובעט בו ועכן עשה בו מום מותר לשחטו עליו ז ואפילו בעט בו לאחר שניצל ממנו:

ח הבר תורה בכור שנפל בו מום עובר מות להשתיל בו מום קבוע אבל חכמים אסרוהו:

ט לי רמב"ם מס' בכורות רמ"ג

ו בכור שאחזו דם יקיו ובלבד שלא יתכוין לעשות בו מום ואם נעשה בו מום בהקוה זו הרי זה נשחט עליו:

ז מותר להשתיל מום בבכור בזמן הזה קודם שיצא לאויר העולם:

שיד מי נאמן על השתלת מום בבכור ובו א סעיפים

א ג הבהני חשודי להשתיל מום בבכור אפי' אם הוא חכם וירוש בישיבה אם עשה דבר שנראה כמערים כגון שנתן לבבור שעורים בסל בעגין שבשיבא לאכלם נפגם שפתו או כוצא בזה אין לשחטו על אותו המום: (ולפיכך כל מום שרואי לבא כידי חלש אין לשחטו עד שיעידו שמעצמו נפל בו)

טור

ל' רמב"ם פס דט"ו

ב כל המומין הראויים לבא בידי אדם נאמן הרועה עליהם לומר מאליהם נפלו ולא נעשו בכונה ושחט עליהם כ בד"א בשהיה הרועה ישרא והבבור ביד הכהן אבל אם היה הרועה כהן והבבור עדיין הוא ביד בעלין הישראלי הרי זה אינו נאמן וחושדין אותו שמא הוא חשיל בו כדי שיתננו לו (ג ולא דיועה פסקינמין על ככור

טו"כ רמב"ן ורמ"ם

על יסרלל ויש לסקל)

ל' רמב"ם פס פס

ג כהן שהעיד לכהן אחר שמום זה מאליו נפל נאמן ואין חוששין להם ד שמא הם גומלים זה את זה:

ד אפילו בניו ובני ביתו של כהן מעידין לו על הבבור אבל לא אשתו מפני שהיא כגופו: ה עד שהעיד מפי עד אחר שמום זה נפל שלא לדעת נאמן אפילו אשה נאמנת לומר בפני נפל מום זה מאליו וישחט עליו: ו לא חיו מוחזקים בו שהוא בבור ואמר הכהן בבור הוא זה ומום זה נפל בו מעצמו ה נאמן: ז בבור שהיה ביד כהן ונפל בו מום ו והעיד עליו עד אחד שזה המום מאליו נפל ואין אנו יודעים אם מום זה שוחטין עליו את הבבור ובא

פס דלק

הכהן שחוא בידו ואמר

ז הרמ"י מום זה לכתם והתירו לשחיטה אעפ"י שאין מוכיר שם הכתם כתמן ודוקא כשנותן שליכן מוכתם לגמ' מייתי כן מעצמו ויאמר הכתם התיר לי דקדמי כתון לא אכיל ולא לימכר עליה כשנותן שליכן מוכתם לגמ' עביד כדכתי וכדלקמי הרמ"ן לכתם ובדי כיהלי לגמ' הוה סבר לי לכתם מ"ל כדעבידו לבניו דמסי מום כפל כן מסיק עכ"ל הרמ"ן (וכן פסק הב"י) וכן כתב ל' רדומס מום כתיב ך' בשם ס"ל יוכח ומכיח כב"ה וכ"ל להביא גם כדברי הרמ"ן כן וכתב הרמ"ן יוכח וכן מ"ש סטור כשם הר' יוכח שם הוא מום מוכתם כתמן מעצמו שליכן מוכיח שם הכתם נ"ל שם מליכן מוכתם כן נסתפק כיון שם דמסיק פטור דקדמי ועידו עדי שבפל בו מום שברי הרמ"ן ומילתא דלגמ' הוה סבר לי לכתם מ"ל כדעבידו לבניו דמסי מום כפל כן מפלגי וכוה כשתלק כ"ב קונסת הב"ח מתניתין ד'נשתף ס"ל הטור ע"ש ולפ"ז כשנותן מוכתקין דמ"מ ברי לברי"ה לכתם וכלגמ' ל"ש ט"ו מ"ב ליכא למימר דזלמי קדמים כתון לא אכיל דהא יודע שליכן מקדמים היין דמום מיכתן הוא ולכך יש לחוש שמא לא ברי"ה לכתם אלא כשמוכיח שם הכתם כתמן דלא מסתבר לומר דעבידו לבניו דמום ברי יכולין לומר הוא מיום להמתבר לקמן מתניתין ס"ם יעידו דברי ברי"ה ג"ע לומר ישראל בלוקי ס"ל כהא דכל עכין כתמן שליכן מוכיח שם הכתם:

ח כיתבו לי ישראל הרמ"ן ונוסף ירוקם שבתוך שמו פלוני וכתב הר"ם דשמא טעה בשמו וברוקם שבתוך כן לפי שם הכתוב הר' לשעה הרמ"ן שבתוך שמו פלוני ע"כ לא קשה על מכל כשמוצא הרמ"ן ברוקם שבתוך שמו ברי ר' יונה לא הזכיר כלל ישראל לקתני ברוקם לי ממומים פלוני מייתי כתי"ר והר"ם שבתוך שמו פלוני ומ"ש לי לפרש לא משמע ליה אלא כן כלל ישראל דכשמעיד בעלים לא מהימן אלא כשהוא בתוך שנה שנתן לו בתחלת ובן ברוקם שבתוך שמו פלוני ע"ש: ט ישראל לא כשמדו כן לחתן לכם טורח שיש לטרוח קצת לדקדק ולכתוב שם פלוני ס"ל: י שיש לו בפק בכור ליתנו לכהן שנה אחת מכל מי שהוא ולמי שהוא בכור שיש לו ליתנו לכהן ובפרט מכבשים בכורים שבזמן הזה שהן חולין גמורין ואינן ראויין להקרבה כלל ואפילו לכהן אינן ראויין אלא לאכילה בלבד:

שטז

א בפק בכור ומעשר בהמה ודוקא בפק בכור שהבכורות שבזמן הזה חולין גמורין והוצרך ליתן מכן לכהן משום פטור מן הבכורות כיון דמחלישי ביה כהן עצמו שליכן מוכתם כמותם כיון שמתבפל כל זה לעיל ס"ם ס"ק י:

ב מן מוכיחין להתבפל ס"ל ישראל המוכיח ועליו להביא ראיה:

ג ולא דמוכיחין כו' שכיון שישראל לו נתנה תזקה דמוכח כבפה ליתנו למי שירצה בכל מקום שהוא בוא בחזקתו ובכהן לעולם מוכיח ועליו להביא ראיה: ד וכן בלבתה ולעיל ס"ם ס"ק יח: ד"ה לא כתב כר"ב דלכי בלבתה. ועיין שם בעיף קטן יב מה שכתבתי בזה: ה ולפי שם כתבו כן כלומר לא מבעי' תקפו בע"כ דמוכיחין מידו אלא אפי' נתנו מעצמו צריך להחזיר לו דהוה כמיל בטעות ז' ר' שכיום בכורות זה מפני שלא קדם ברשם וזה מיבו בכור לכל בכיום ז' ופרי זה פסק שברי הוא פסק זכר פקפו: ח ויש לכל במומו כו' הוא שהוא טומטום לא בני מום מפני שדרכו לקרוש: ט מכדרונים שם ע"ב דבעלמא קיל דברי בפני עצמו הן ולפיכך לא בכלל זכר ולא בכלל נקבה ולפ"ז לא הוי בכור כלל מ"ש כיון דפליגי ביה ספיסקי"ם פוסקים שהוא בכלל נקבה הבא נבי בכור חולין לקוברת ולפרי שהוא בפסק בכור ולפיכך כנוי וכלבר ולפיכך כשנולד לו מום מתר שהוא קבוע וזה שהוא שברי"ה שם הוי מום ועי' לקמ"ד ס"ק י: יא פטורה שם ס"ב מהבכורה דכלל שם בעיף זה פטור: יא וכשם נשה כן פטורה שם מהבכורה שליח בלא ולך וכן מרחיצים: יב והחרדה תקבר מכל בשלא מן צריך לקוברם שכבר יודעי שליח בלא ולך: תוך

ז הראית מום זה והתירו לשחיטה הרי זה נאמן ואין חוששין שמא לא הראהו:

ח וכן נאמן הכהן לומר על בכור בעל מום בבור זה נתנו לי ישראל במומו ואין חוששין שמא הוא השיגו דמילתא דעבידא לגלויי לא משקרי בה אינשי: נאמן ישראל לומר נתתי בכור זה לכהן במומו אפי' היה שלה והגדיל ולא חיישינן שמא אינו מכירו:

ט ישראל לא נחשדו על הבכורות אפי' שלחם לפיכך ישראל שיש לו פפק בכור שנה אחת בכל במומו לבעלים נאמן לומר שנפפל בו מום מעצמו:

יא אין רואין את הבכור לישראל עד שיהיה כהן עמו שמא יאמר לו המומחה מום הוא ומותר לשחוט עליו וילך וישחטנו לעצמו ולא יתננו לכהן שאף על פי שאינו חשוד לאכול קדשים בחוץ חשוד הוא לגזול מתנות בהונה לפיכך אם היה חכם וירוע שהוא מדקדק על עצמו רואים (וכן פסק) היה המום גלוי לכל כגון שנקטעה ידו או רגלו הואיל והביאו לחכמה מומחה הרי זה בחזקת מדקדק על עצמו לפיכך רואים לו אעפ"י שאין עמו כהן:

שיז

דין פפק בכור ויוצא דופן וטומטום ואנדרוגינוס: ובו ז סעיפים:

א פפק בכור אין הבעלים צריכים ליתנו לכהן אלא ישהנו עד שיפול בו מום ויאכלנו ואסור בגיזה ועבוד ואם תקפו כהן מיד אין מוציאין אותו מידו: ב הגה ולא דמוכיחין לותו מיד הכהן ד וכן פלכתא הנהג ג ולפילו פס נתנו לו הישראל בטעות פפיק בכור מעריך נתנו לו ולא כ' מודע לו מעריך הכהן להחזיר לו:

ב יוצא דופן ושנולד אחריו דרך רחם ושניהם אינם בכור אפי' ילדה נקבה ואחלה דרך דופן וזכר אחריה דרך רחם כיון שקדמו אחר בכור שהוא טומטום ז הרי זה פפק בכור ה ויאכל במומו לבעלין ודוק במטיל מים במקום נקבות אבל אם נטיל מים במקום זכרות בכור ודאי הוא וצריך ליתנו לכהן:

ג ט אנדרוגינוס הוא פפק בכור ויאכל במומו לבעלי:

ד מבכרת שיצאה מלידה ותזרה הריקנית הבא אחריה בכור מספק שיצאה הפילה דבר שאינו פטור מהבכור:

ה רחל שילדה כמין עז או עז שילדה כמין רחל פטור מהבכורה שנאמר אך בכור שור עד שיהיה שור ובכורו שור ואם היו בו מקצת סימני אמו הרי זה בכור והוא בעל מום קבוע שאין לך מום גדול משינוי ברייתו:

ו פרה שילדה כמין חמור וישׂ בו מקצת סימני פרה הרי זה בכור לכהן הואיל ומין החמור יש בו דין בכור אבל אם ילדה מין סוס או גמל אעפ"י שיש בו מקצת סימני פרה הרי הוא פפק בכור לפיכך יאכל לבעליו ואם תפסו כהן אין מוציאין מידו והוא הדין לחמור שילד כמין סוס ויש בו מקצת סימני חמור הרי זה פפק בכור:

(וכל כך מתלא דמקטיגן דלפס תקפו כהן מוציאין מידו)

ז בהמה דקה שטנף דהיינו שנימוח העובר ויצא החיצון פטור מהבכורה וצריך להראותו לכהן שיראה אם הוא מיחוי ולד: ח ובהמה גסה שהפילה שליא עצמה אין בה קדושה ומותר להאכילה לכלבים: שפעה חדרת דם פטורה מהבכורה יב והחדרת תקבר לפרסמה שהיא פטורה מהבכורה ח:

דין

שיז דין הלוקח בהמה מן העכו"ם ואינו יודע אם בכרה ובו ס"ג סעיפים:

א הלוקח בהמה מהעכו"ם ואין ידוע אם בכרה וילדה הרי זה ספק בכור ויאכל במומו לבעלים ואינו לכהן שהמוצי' מחבירו עליו הראיה בין אם לקחה מן העכו"ם תוך שנתה או אחר שנתה ג' ואפי' אם העכו"ם מכיר לפי תומו שנבר בכרה אינו נאמן:

(כנמר' פ"ק ד' ט' ומיהכים ל' קרנים אין מעלה ולא מוריד לפמוך עליהם)

כל ספיק ל' דאו' פ"ל מק' בכור ל"ם

ב הלקח בהמה מניקה מהעכו"ם אינו חושש שמא בנה של אחרת היא מניקה אלא הרי זו בחזקה שילדה ואפילו היה זה שמניקה במומין אחר ואפי' במין אחר (חוץ פשורה מהבכורה)

סם

ג ובן בהמה שהיא חולבת פטורה מהבכורה שרוב הבהמות אינם חולבות אלא אם כן ילדו:

תור והפוסקי' בס' רמ"ח סנה ב' הפסק

ויש לומרי' לחלוקי' מומכין על מה שהיה חולבת וכן פסקו האחרונים (ומהרש"ל בהגהותיו פ"ו ומהרי"ט ס' ל"ב פסק מהרש"ל ומהרי"ט ס"ק ל"ב) וכן נוהגין בכל מדינות אלו מיהו אם יש עוד נר היתר לזה לו מעכו"ם מה טוב לפי תומו אלא להסכים מקום ואומר מילדה מומכין להתיר ובוקי כפרות ובמקום אלא כשיש חולבות בלא ולד לכל כיוצ' אלו חולבות אלא ולד אין לא מומכין על כך לפיכך אם ספק בנון מילדה כ' ואיכא למימר לכל לחד לחינו ככור לפיכך הכי אמר ורמ"א לי במקום דאין דרך העיזים ככך לו מדרך הפרות ככך אין נחלקים ונחקור אחר זה:

ד בהמה שראינוה חולבת וידענו שלא ילדה אם אחר כך ראינוה מניקה ולא ידענו אם ילדה אותו ולד אם לא הרי זה בחזקת שילדתו:

ה מי שיש לו בעדרו מבכירות השאינן כבכירות וילדו ולא היה שם אדם ומוצא מבכילות מניקות נקבות ושאינן מבבילות מניקות זכרים אינו חושש שמא בנה של זו בא לו מצאצאי זו ושל זו מצאצאי זו אלא הדבר בחזקתו שכל אחד מניקה את בנה:

לרמ"ם פס ו ד' ט' ה' פור נכ' הר' יונה נרמ"ם

ו הלוקח בהמה מישראל הרי זה בחזקת עד שיוציאו המוכר שעדיין לא ילדה:

(ויש לומרים סהוי ספק בכור)

שיז דין בכור שנתערב ומת אחד מהבהמות ובו ג' סעיפים:

א שנים שהפקידו אצל אחד שני זכרים אחד בכור ואחר פשוט ומת אחד מהם ואינו יודע איזה מניח הנשאר ביניהם והוא בין שניהם ודינו כספק בכור:

ב מי שהפקיד בכור אצל חבירו ולחבירו פשוט ומת אחד מהם המוצי' מחבירו עליו הראיה ובין שהפקיד מוחזק יחזיקנו ויאכלנו במומו:

ג רועה כהן שנתן בהמות בחצר בעל הבית וילדה אחת מהן בכור ונתערב עם של בעל הבי' ומת אחד מהם והוא ליה בעל הבית מוחזק ויאכלנו במומו:

בסה

ספק בכור ולא לאריכן שמא ילדה מרחמת ולד אחר לפני' שלא ילדה זה לא מריכן כאן שמא ילדה זה ובכי לאריכן כ"ם: א ויש שהוא ספק דשמא מכבר ילדה אחר לפני' שלא ילדה זה ובזה לא מריכן דשמא ילדה זה ובזה ס"ל דלא מריכן כ"ם:

שיז א מי ליש בעל הבית מוחזק בו ולא לאריכן כיון שהכהן הוא הרוצה שלנו ולא מריכן כלי מקנה הכהן את הבכור מי כתיב בי' ילדה לא כתיב בי' ילדה כבר: ב ואפי' לא הביא הכהן שהוא ס"ל לא ילדה כבר:

כי ביקש ליה למיעבד מנוסח זה נסב במשמעו מיגלגל בכורותיו של בהן נחלק
וס"ל כסכים מהקפקידו דלעיל מע"י ס"ל לא מקרי לפס ידיה לפי
ליה למיעבד מנוסח בן נחלק ס"ה עדיין מנוסח בן:

שיח א בוטל מת הכתוב דכתב"ה כללקמן סעיף ד' מיהו
גם קול ספק בכור ומסור בניזה ועבודה
ויפלכלו ככהן במומו: ב ספק בכור ודינו כללעיל ס"ה סט"ו
ופטור מהקהקות כיון שקלים ביד כהן: ג אין נכהן כלום מיהו
חתי חייב בהקהקות וכן בכל הסימן ובכל מקום שיכא שקוק ספק בכור
מחמת סעיף ב' לקוק ככהן מ"מ הכא בשאר פטור מהקהקות לפל שיכא
דמי ספק בכור גלא בא לפלעיל ליד כהן חייב בהקהקות כללעיל סימן
סט"ו ס"ק ד': ד ככהן בוטל ככהוס דסמ"ס מיהו בוטל מ"מ כ
דמ"מ מ"מ ולקי בכור הוא ונה שכוטל ככהן הגם ג"כ לפל בהן ספק בכור
ומסור בניזה ועבודה ויפלכלו ככהן במומו:

שיט א יכול למחוך כו' כלל גלא יגעו לא מוקדש
וע"ל סי' ס"ג: ב ומרובו ומילך כו' כללו'
לף בשחוך מבר מבר והשליך לבלבים מ"מ מה שיגע מ"ב מרובו ומילך
חייב קכורה לפל מה שיכל מבר מ"ב מיגע מ"ב רובו אין בריך קכורה
לע"ל להכא הוא קדוש וכן מבואר בהמשפת: ג ובגע מבר ובכור
דכיון דלא חייב כילוד מ"ב כיון מחוסר פטר רחם ובגע מבר ובכור:
ד וגם כן לפל"ג לא מחוסר כילוד מ"מ מחוסר פטר רחם: ה ונפטר
מהכבורה כלומר בגע מבר: ו וגם כן ובלבד שלא יגע מבר
מבר ומבר עד שהשליך לבלבים מה שיגע מבר רובו ומרוב
ומילך בריך קכורה: ז מתקדש למפרע ומכורה לעכו"ם מיכיה:
ח מיכן מוקדש דכיון דקדוש למפרע ולגלגים מיבעי דבריך
דופן בפת מיכן קדוש: ט וגם דקדוש כו' לעניין מיבו מיגע מ"ב ל
להכא קדוש: י יגע רובו כו' ע"ל סי' ס"ג ומ"ש סס. יא
ומסוך למוכרו לעכו"ם כו' דשמא הוי כילוד. יב ובגע מחריו כו'
וזה מלגלן דרמב"ם וכן הוא בעור ובדמב"ם לפי שהוא דבריהם לא
הוי כילוד ומיירי בחוך מה שיכל מבר מבר ומלכך לפי שגע מ"ב
כולו מיכן ואילך מר בבא מחריו דכיון שיגע מקצת ע"ח מיכה וכלעיל מ"ע
מ"ב כל המוך רם"ל דלפי שמתכבד מבר מבר פוטר בבא מחריו דמ"מ פטור
דקה הוא וכ"כ הר"ב לעיל מ"ע מ"ב כ"ל דמיירי בבא מלא כולו מ"ב
כולו מלא מקצי מבבא מבר ומ"מ יגע בריך דופן או כגון מקיה לה מלומים ויגע
מתקלה מקצי בדוב מבר ומ"מ יגע בבבי ומ"ב בחור ויגע בראשון
כולו מיכן בפטר מבבי מה שיגע בראשון מתקלה מקצי בדוב מבר מבל
מה שגע מיכן ואילך מבר יגע כולו ומבר זמן ילדה ולא פשיטא
מקצי פטור בבכורה דמה בכך מ"מ מתקלה יגע מקצי בדוב מבר מ"מ מ"ב
כולל כולנה פסנט:

שך א לנוים חייבים ומלנים נריכים ליתנו לכהן כ"ב בעטז
ב ויעבבנו לעצמו ומסור בניזה ועבודה מלא
יפקיעו עד שיפול בו מום ויפלכלו במומו: ג היה נו בע"ס
כו' כלומר דוקא בסעיף ג' שקיה נו לעכו"ס שוקפות בסעיף ב' בלחד
מילף שיכול להיות שמלגלן הוא הלא מו המום מקום שכל מיוקבהמה
חלוי בו מבל מה אין לעכו"ס שוקפת בם מלא בבבר מיוקד בנון שים לו
בלחד מעכשיו מבבר מחר בנון יד מו רגל רוחץ בל שלגו יקהוך כו'
כן פירש העטז וכדריסה כתב שבריך שיקח בל הבבר לעכו"ס
וכ"ח פירש בע"ל ע"ש: מהיי

לרוב חשיב כילוד אעפ"י שרוב האבר מבפנים ומאסור למכרו לעכום ולהשליכו לכלבים ופוטר הבא אחריו ואם
יצא חציו של עובר ע"י רוב אחר מהאיברים שעל ידו נשלם יציאת חציו העובר הרי זה ספק ואסור למכרו לעכו"ם
ולהשליכו לכלבים יב והבא אחריו ספק בכורה:

שך א מי הם החייבים בבכור בהמה טהורה ודיני שותפות העכום ובו ז סעיפים:
כהנים ב לרם חייבים בבכור בהמה טהורה ויפרישנו הכהן ג ויעבדנו לעצמו: ב בהמת השותפין
חייבת בבכורה: ג שותפו העכום פוטר שאם היה העכום שותף בפרה או בעובר אפי' היה לו אחד מאלף
באם או בולד הרי זה פטור מהבכורה לפיכך המקבל בהמה מן העכום להיות משפלבה והולדות ביניהם או עכום
שקבל מישראל כזה הרי אלו פטורים מהבכורה שנאמר פטר רחם בבני ישראל שיהיה הכל מישראל:
ד ג היה לו באחד משניה אבר אחד בגון יד או רגל רואים כל שאילו יחתוך היה בעל מום הרי זה פטור ואם אפש
שיחתך אבר העכום ולא יפסל חייב בבכורה: ה עדר שהמלך נוטל ממנה מעשר כיון שעשוי של מלך בתוכו

שיח במה ספיקות בדיני בכור בהמה ובו ס

א פתל שלא בכרה וילדה שני זכרים אפי' יצאו שני
ראשיהם בא' אי אפשר שלא קדם א' הו אי ואין ידוע
איזה יצא ראשון הכהן ו נוטל את הכחוש והשני כ כפק
בכור מת אחד מהם אין לבהן כלום שזה החי כפק הוא
והמוציא מחבירו עליו הראיה וכן אם ילדה זכר ונקב הרי
הזכר ספק שמא הנקב יצא תחל לפי ג אין לבהן כלום
שהמוציא מחבירו עליו הראיה:

ב רחלות שלא בכרו וילדו שני זכרי שנידם לכהן
זכר ונקבה הזכר לכהן: שני זכרים ונקבה ד
כהן נוטל את הכחוש והשני ספק בכור ואם מת א'
מהם אין לבהן כלום שזה החי ספק בכור הוא והמוציא
מחבירו עליו הראיה:

ג ילדו שתי נקבות וזכר או שני זכרים ושתי נקבות
הרי הזכרים ספק שאני אומר שמא הנקבה נולדה
תחלה ואחר בך הזכר לפיכך אין באן לכהן כלו שהמוציא
עליו הראיה:

ד אחת בכרה ואחת לא בכרה וילדו שני זכרים אחד
לו ואחד לכהן בל א מהם ספק בכור והכהן נוטל
הכחוש מת א מהם אין כאן לכהן כלום שזה החי ספק
הוא וכן אם ילדו זכר ונקבה אין כאן לבהן כלום שזה
הזכר ספק בכור הוא:

ה גר שנתגייר ספק בכרה בהמתו קודם שנתגייר ספק
אם כ הוי ספק ואכל במומו לבעלים:

ו גל שהוא ספק בכור ירעה עד שיפול בו מום ואכל
לבעליו ואם תפשו הכהן אין מוציאין אותו מידו
ואוכל אותו במומו (ועיין לעיל סימן סט"ו דק"ל דמוכיחין
אותו מידם כאן):

שיט דין החוך אבר אחר ויתר דיני בכור ובו דס

א מבהמת המקשה לילד ז יכול להחוך אותו אבר
אבר ומשליך לכלבים ב ומרובו ומילך נריך
קכורה ג והבא אחריו בכור (ד וגם מחיכו כבור) יצא רובו
הרי זה יקבר ונפטרה מהבכורה ואם החך אבר והניחו
אבר והניהו עד שהשלים רובו הרי כל האבריצו בין
קבורה ונפטר מהבכורה כיון שיצא רובו בין שלבו
מי ותחנתקדש למפרע: (ו וגם דמיכו מקדש למכרע)
ב יצא ש"ש ומכרו לעכו"ם וחזר ויצא שלישי אחר
נתקדש למפרע (וגם דמיכו מקדש למכרע)
ג יצא שלישי דרך דופן ושני שלישים דרך רחם אינו
קדוש (וגם דמיכו מקדש)
ד יצא רוב העובר על מיעוטו אחד האיברי שהשליכו

כג (להרי"ף ורש"ם ופסק"י) מרדכי פ' ק"ל

הגה ואפילו יכול לפלק העכו"ם כמעות מיד יכול העכו"ם כאומנא מאחר שעיקר מעבוד העכו"ם על הכהמו' לכל מה שתמו מתחל שיתנו לו דמי כעל הולדו חייב בכסור:

ו בומן הזה מצוה לשתף עם העכו"ם קודם שיצא לאויר העולם כדי לפטרו מהבכור אעפ"י שמפקיע קדושתו הבי עדיף טפי כדי שלא יבא לידי מכשול להנות ממנה בגיזה ועבודה ואם יקנה לעכו"ם חלק בעובר אין הקנין חל ד לפי שהוא דבר שלא בא לעולם לכך יקנה לו חלק באם (ס"ח מי יקנה לו מה"ת ו כדי להקנות לו חלק כעובר) והקנין יהיה ז שיקבל פרוטה מהעכו"ם ויקנה לו המקום שהבהמ' עומדת שם והמקום יקנה לו חלק באם (לו מיקבל מעות מן העכו"ם ויחזור הכהן ויקנה לו אותו לא מהני דלמא מזיכך קנסא לו עם המעות:

ל"מב"ם סס ל"ל ז המקבל צאן מן העכו"ם ופסק עמו שיהיה השכר ביניהם ואם פחתו פחתו לישראל אעפ"י שברשות ישראל הם וחרי הם בקנינו הואיל ואם לא ימצא העכו"ם אצלו ממון לגבות ממנו יגבה מהבהמו' הלו ומוולדות יה' עושה כמי שיש לו אחריות עליהן ועל ולדותיהן והרי יד העכו"ם באמצע ופשורים מהבכורה הם וולדותיהן אבל ולדי ולדות חייבים שהרי של ישראל הם ואין לעכו"ם רשות עליהם° ואם העמיד ולדות תחת אמותיהן ולדי ולדות פשורים ולדי ולדי ולדות חייבים:

ע"כ

בסמ' מרדכי הגה ח ועכו"ם כעל חוב מקבל בהמת ישראל לגבלה והיה חפץ חלק כולדות וישראל אומר ליתן לו דמים ומאחר שידו שיתה תקיפה על בעל חובו כטח שעל כרחו של עכו"ם ינטרך ליקח מעות ט מכל מקום פטורה מהבכורה הואיל והעכו"ם לא רצה ליטפל בה ולא חלק כה רק בחלק ולדות° עכו"ם מקבל בהמת ישראל לטפל בה ולא חלק כה רק קבל עליו לחזירה חלק חייבת בבכורה:

מהרי"ק

שבא

בבור בהמה שמאה במה ובמי ובאויה מקו' נוהג ודין פדיונו ועריפתו וב"ג סעיפים

א בבור בהמה שמאה נוהג בכל מקום ובכל זמן ואינו נוהג בחמורי' וזה מצותו שכל ישראל שיש לו חמורה שבברה פודה בשה מן הכבשים או מן העזים בין זכר בין נקבה בין תם בין בעל מום בין גדול בין קטן ויתננו לכהן ומאימתי חייב לפדותו משיולד עד שימות אלא שמצוה לפדותו מיד שלא להשהות המצות ולאחר שיפרנו הוא חולין גמורים ומותר בגיזה ועבודה כשאר חולין והכהן יעשה גם כן בשה כמו בשאר חולין:

ל' רמב"ם פ"ב מב' כ"ל ס"ט ב אין פודין לא בעגל ולא בגזה ולא בשה שחוש ולא בטריפה ולא בכלאים ולא בבני תרומה למין אחר ואם פדה פדוי: (ויש לומרים דאם פדה כו' פטר): ד פורין בבן פקועה: (ולא אמרין פודין כבן פקועה): ה אם אין לו שה לפרותו פודהו בשיווי ו (ולו יכול לפדות בכל דבר (כ' בסמ' רמב"ם) ונותן דמיו לכהן ג לא אמרה תורה להחמיר עליו אלא להקל עליו שאם היה לו פטר חמור ששוה עשרה סלעים יש לו לפרותו בשה שוה דינר במה דברים אמורים בשהיו דמי פטר חמור מג' זוזים ומעלה אבל אם היו דמיו פחות מג' זוזים פודין אותו אלא בשה או בג' זוזין ועין יפה לא יפחות מסלע ועין יפה בחצי סלע ובינונית בג' זוזים: הגה° ופודין בסם אחד כמה פעמים כגון שם מזר וקנאו מן הכהן או במקום אים לו ספק פטר חמור ג מדינו מפרים עליו טלה וקנאו טלו: ו מיד כשהפריש השלה תחת פטר חמור-חזר הפטר חמור חולין אפילו קודם שנתנו לכהן ומותר ליהנות בו ואם מת לא יקברו והכהן זכה בשה מיד והוא באחריותו שאם מת בידי הבעלים קודם שנתנוהו לכהן פטורים ז לפיכך מיד כשמפרישו מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על פדיון פטר חמור: ז ישראל שפדה פטר חמור של חבירו הוא פדוי ופטר חמור הוא לבעליו: ח °פטר חמור אסור בהנאה עד שיפדה ואם מברו קודם פדיון דמיו אסורין: הגה °ודוקא שאכרו סתם אבל אם הודיעו ללוקח שהוא פטר חמור וקוח מוכר לו מה שפוי יותר מיסו מיפסד דמיו מותרים ואפילו לכתחלה מותר למוכרו בכה"ג ונוכל:

ל' רמב"ם פ"ב מב' כ"ל ס"ט ב אין פודין לא בעגל ולא בגזה ולא בשה שחוש ולא בטריפה ולא בכלאים ולא בבני תרומה למין אחר ואם פדה פדוי: (ויש לומרים דאם פדה כו' פטר): ד פורין בבן פקועה: (ולא אמרין פודין כבן פקועה): ה אם אין לו שה לפרותו פודהו בשיווי ו (ולו יכול לפדות בכל דבר (כ' בסמ' רמב"ם) ונותן דמיו לכהן ג לא אמרה תורה להחמיר עליו אלא להקל עליו שאם היה לו פטר חמור ששוה עשרה סלעים יש לו לפרותו בשה שוה דינר במה דברים אמורים בשהיו דמי פטר חמור מג' זוזים ומעלה אבל אם היו דמיו פחות מג' זוזין פודין אותו אלא בשה או בג' זוזין ועין יפה לא יפחות מסלע ועין יפה בחצי סלע ובינונית בג' זוזים: הגה° ופודין בסם אחד כמה פעמים כגון שם מזר וקנאו מן הכהן או במקום אים לו ספק פטר חמור ג מדינו מפרים עליו טלה וקנאו טלו: ו מיד כשהפריש השלה תחת פטר חמור-חזר הפטר חמור חולין אפילו קודם שנתנו לכהן ומותר ליהנות בו ואם מת לא יקברו והכהן זכה בשה מיד והוא באחריותו שאם מת בידי הבעלים קודם שנתנוהו לכהן פטורים ז לפיכך מיד כשמפרישו מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על פדיון פטר חמור: ז ישראל שפדה פטר חמור של חבירו הוא פדוי ופטר חמור הוא לבעליו: ח °פטר חמור אסור בהנאה עד שיפדה ואם מברו קודם פדיון דמיו אסורין: הגה °ודוקא שאכרו סתם אבל אם הודיעו ללוקח שהוא פטר חמור וקוח מוכר לו מה שפוי יותר מיסו מיפסד דמיו מותרים ואפילו לכתחלה מותר למוכרו בכה"ג ונוכל:

ל' רמב"ם פ"ב מב' כ"ל ס"ט ב אין פודין לא בעגל ולא בגזה ולא בשה שחוש ולא בטריפה ולא בכלאים ולא בבני תרומה למין אחר ואם פדה פדוי: (ויש לומרים דאם פדה כו' פטר): ד פורין בבן פקועה: (ולא אמרין פודין כבן פקועה): ה אם אין לו שה לפרותו פודהו בשיווי ו (ולו יכול לפדות בכל דבר (כ' בסמ' רמב"ם) ונותן דמיו לכהן ג לא אמרה תורה להחמיר עליו אלא להקל עליו שאם היה לו פטר חמור ששוה עשרה סלעים יש לו לפרותו בשה שוה דינר במה דברים אמורים בשהיו דמי פטר חמור מג' זוזים ומעלה אבל אם היו דמיו פחות מג' זוזין פודין אותו אלא בשה או בג' זוזין ועין יפה לא יפחות מסלע ועין יפה בחצי סלע ובינונית בג' זוזים: הגה° ופודין בסם אחד כמה פעמים כגון שם מזר וקנאו מן הכהן או במקום אים לו ספק פטר חמור ג מדינו מפרים עליו טלה וקנאו טלו: ו מיד כשהפריש השלה תחת פטר חמור-חזר הפטר חמור חולין אפילו קודם שנתנו לכהן ומותר ליהנות בו ואם מת לא יקברו והכהן זכה בשה מיד והוא באחריותו שאם מת בידי הבעלים קודם שנתנוהו לכהן פטורים ז לפיכך מיד כשמפרישו מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על פדיון פטר חמור: ז ישראל שפדה פטר חמור של חבירו הוא פדוי ופטר חמור הוא לבעליו: ח °פטר חמור אסור בהנאה עד שיפדה ואם מברו קודם פדיון דמיו אסורין: הגה °ודוקא שאכרו סתם אבל אם הודיעו ללוקח שהוא פטר חמור וקוח מוכר לו מה שפוי יותר מיסו מיפסד דמיו מותרים ואפילו לכתחלה מותר למוכרו בכה"ג ונוכל:

שבא

א בבור בהמה שמאה נוהג בכל מקום ובכל זמן ואינו נוהג בחמורי' וזה מצותו שכל ישראל שיש לו חמורה שבברה פודה בשה מן הכבשים או מן העזים בין זכר בין נקבה בין תם בין בעל מום בין גדול בין קטן ויתננו לכהן ומאימתי חייב לפדותו משיולד עד שימות אלא שמצוה לפדותו מיד שלא להשהות המצות ולאחר שיפרנו הוא חולין גמורים ומותר בגיזה ועבודה כשאר חולין והכהן יעשה גם כן בשה כמו בשאר חולין:

ב אין פודין לא בעגל ולא בגזה ולא בשה שחוש ולא בטריפה ולא בכלאים ולא בבני תרומה למין אחר ואם פדה פדוי: (ויש לומרים דאם פדה כו' פטר): ד פורין בבן פקועה: (ולא אמרין פודין כבן פקועה): ה אם אין לו שה לפרותו פודהו בשיווי ו (ולו יכול לפדות בכל דבר (כ' בסמ' רמב"ם) ונותן דמיו לכהן ג לא אמרה תורה להחמיר עליו אלא להקל עליו שאם היה לו פטר חמור ששוה עשרה סלעים יש לו לפרותו בשה שוה דינר במה דברים אמורים בשהיו דמי פטר חמור מג' זוזים ומעלה אבל אם היו דמיו פחות מג' זוזין פודין אותו אלא בשה או בג' זוזין ועין יפה לא יפחות מסלע ועין יפה בחצי סלע ובינונית בג' זוזים: הגה° ופודין בסם אחד כמה פעמים כגון שם מזר וקנאו מן הכהן או במקום אים לו ספק פטר חמור ג מדינו מפרים עליו טלה וקנאו טלו: ו מיד כשהפריש השלה תחת פטר חמור-חזר הפטר חמור חולין אפילו קודם שנתנו לכהן ומותר ליהנות בו ואם מת לא יקברו והכהן זכה בשה מיד והוא באחריותו שאם מת בידי הבעלים קודם שנתנוהו לכהן פטורים ז לפיכך מיד כשמפרישו מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על פדיון פטר חמור: ז ישראל שפדה פטר חמור של חבירו הוא פדוי ופטר חמור הוא לבעליו: ח °פטר חמור אסור בהנאה עד שיפדה ואם מברו קודם פדיון דמיו אסורין: הגה °ודוקא שאכרו סתם אבל אם הודיעו ללוקח שהוא פטר חמור וקוח מוכר לו מה שפוי יותר מיסו מיפסד דמיו מותרים ואפילו לכתחלה מותר למוכרו בכה"ג ונוכל:

ו והכהנים חשודים על דבר זה מפני שמוערים הם לבי נדיך להפריש עליו טלה כיון שהוא לעצמו: ז ומעכב טלה לעצמו שהמע"ה: ח קודמת כו לכתיב ושם לא הקדים ועירפתו משמע שפדויה קודמת: ט וילדה כ' זכרים נפיכו מכיר הכבור: י כוזן טלה מ' לכהן משום שמ' מהן ודמי בכור וכהנים חשודים כהכלה עד שיפדה: א ושם כו' טעמא דכתי דפטור ליתן לכהן משום הפע"ה מ"מ צריך הפרשה לפתקותי מיסורייהו הלכך כ' זכרים וכ' נקבות מפרים כ' טלאי, ושם לעצמו ונזכר וכ' נקבות מפרים טלה מ' וזוטו לעצמו ומעשה שבר שרי לאמכה דמשמשות הוה ל' ועכ"פ צריך לעצמו מעשה לתת דבר לכהן הטילו עליו נ"כ לעשות הפרשה לפתקותי נ"כ שפתח מן המיסור אבל כשלו הפרשות שמ"ע לתת לכהן כלום הקילו עליו נ"כ שרבוי השפתקות נ"כ מן ההפרשה ועיין כ' יב מפרים טלה כו' טעמא שזה שרי שלא יוכרים את הכהן מ"ע לעשות יותר ממה שהיה צריך לעשות הכהן הגוזרים והכהן הגוזרים לא היה צריך לעשות טלה להפריש עליו שה להפקיע קדושה טלה עליו כשיתי שרצו לעשות הגוזרים והיה כיטל לשה לעשות הכהן הוה ל"ב עשה שה שרצו לגזור הוי כמו שגזרו הכהן שה: יג מודיעין אותו כו' כדי שלא יאמר בעכו"ם שרצו מלגלין בקדשים כי אין הקדשו זה ה' קדש ומוקר בניהם ועבודה:

שכב א אין לו שיעור כיון שיכרים רק מעט לו הרבה פוטר הרבה כמפרים ומלמ: ב והכתוב כו' דמשמע שמפרה הן לו כו' כ' בעטו שכל שרשב"ם ה"פ ה"מ כבוי, כתב הטעם לפי שהכתוב מיעטו מרובה ויש בשיעור זה כדי שיקנה ולפי עומק הענין קשה מפרים מ"מ שלא לחלק בין שהכתוב ובין בעבה"פ לפי עומק הענין מדוע כתוב למעוטי כגון שכתב בהו ובכ"ב מפרים מ"מ שלא לחלק בין שהכתוב עשה עב"ד וכ"ב הכרטעורא וכן מבואר בירושלמי שם כ' דחלה ומביאו כו' לקמן ל"ם שכ"מ: ג ושם טעמא כו' מלמ ולשרפה עומדת וכו' לקמן ל"ם שכ"מ דבמותן הוה לה כחלה שהקדוש מ"מ כל מיעוט שהוא מ"מ שלא שכ"ע לעולם הוי מ"מ והכי שם בכורי ר"ב שכתבן דשכתבין שכל הענין שהוא לעולם הוי מ"מ ולפי כת שבוקין חלה לכהן: ד לפי כיוצי עדיף כו' שרי לא עלו כל ישראל עמו: ה כל המרן כו' עד כויב שהוא שהוא מרן ישראל ומיהו מלכות לכהנים נטורים: ו שהוא מכויב ובד מחסה שהוא קדוש למרן הענים ואין יכולין לשנות עצמם ויצרנקיין כשהרים ותלוקיין טמאות ושעטוי שרפה כתרומה טמאה ולכך אפרישין כ' מלגת מ' שהיא מן התורה לפרישים כשיעור ולפי מיהו טמאה כשרפה ושהיה תקנו רבנן כדי שלא תשתכח תורת חלה הלכך כיון שמיהו שלא כדי תשתכח תורת חלה מין לא שיעור דמוקמה מלמעלה: ז וכל המרן מלמעלה ולחוץ כו' שמיהו שיך לגלי כלל ואין שם מפרישין מן התורה נזרו רבנן שהוא מ' ותקנו נ"כ להפרים כ' חלות ולרמשנות

ואם מת קודם פדיון או שערפו יקבר מפני שהוא אסור בהנאה אף לאחר עריפתו הואיל ולא נפדה לפיכך אם לא פדהו ונתן פטר החמור בעצמו לכהן אסור לכהן להשתמש בו עד שיפדהו בשה ויקח השה לעצמו או יערפנו ויקבר: ז והכהנים חשודים על דבר זה לפיכך אסור לישראל ליתן פטר חמור לכהן אלא אם כן פדה חחמור בפניו או יערפנו לפניו:

ח פטר חמור קודם שיפרה אסור לעבוד בו ולנזוז בו לילהנות בשערו אבל אם היה שערו מסובך או שיש לו מכה במקום השער מותר לגזוז להנאתו והשער אסור בהנאה ויקבר:

ט ישראל שיש לו כפק פטר חמור יפריש עליו טלה להפקיע איסורו: ז ומעכב השלה לעצמו:

הגה °לא נכנס לכתוחו ולא נתנו לכהן מכהו כקופין כערפו עד שיעות ויקברנו:

תוי

י פטר חמור אין ממיתין אותו לא במקל ולא בקנ' ולא במגל ולא במגירה ולא בקרדום אלא בקופיץ ולא בניסנו בחדר וינעול בפניו עד שימות שנאמ' וערפתו:

יב מצות פריה ח קודמת למצות עריפה:

יג חמורה שלא בכרה ט וילדה שני זכרים י נותן טלה אחד לכהן וכר ונקבה כפק ומפריש טלה אחר כדי להפקיע קדושה ממנו עד שיהיה מותר בהנאה שמא הזכר נולד תחלה ושלו זה שהפריש לבעלים ואינו לכהן שהמוציא מחבירו עליו הראיה:

יד שתי חמורות שלא בכרו וילדו שני זכרים נותן שני טלאים לכהן זכר ונקבה, הזכר לכהן, שני זכרים ונקבה אחר לכהן ועל השני מפריש טלה אחד והוא לעצמו °שני זכרים ושתי נקבות אושתי נקבות וזכר אין לכהן כלום(כ °ולא כתיב לפרים וסס לעצמו)

רמב"ם טור

טו אחת בכרה ואחת לא בכרה וילדו שני זכרים נותן טלה אחד לכהן זכר ונקבה מפריש טלה והוא לעצמו:

טז הלוקח חמורה מהעכו"ם ואין ידועה אם בכרה וילדה זכר פורה אותו בשה והוא לבעלים מכני שהוא כפק:

יז ישראל שירש מאבי אמו כהן ודאי כפטר חמור ואותו הבחין ישו מאבי אמו ישראל °ג מפריש טלה והו שלו:

יח גר שבכרה חמורתו כפק קודם שנתגייר או אחר כך מפריש עליו טלה והוא שלו:

תשו' רשב"ם סי' שם ו סס

יט כהנים ולוים פשורים מבכור בהמה טמאה, (°וס"ס כהנת ולוים אלמנה גרושה וחלוצה כשהן בעלי מומין כבכור מלנו טלה פטורים שסרי ים לה סותפות כסלים) : ך שותפות העכו"ם פשור בו וכל דיני שותפות העכו"ם בשחורה כן דינו בטמאה אלא שאסור להשתתף עמו כדי להפקיע קדושתו בין שאיפשר בפריה או בעריפה:

סברת טטור ופשוט טוש

כ °שותפות כהן או לוי פושר בו: כא עכו"ם שהפריש פטר חמור יג מודיעין אותו שאינו חייב ומדי הוא מותר בגיזה ועבודה: כב פרה שילדה כמין חמורה וחמורה שילדה כמין פרה נתבאר בס"ק מן שט"ו:

שכב הפרש חלה שיש בין חלת אי לחלת חוצה לארץ ובו ה' סעיפים:

כל הסימן ל' רמב"ם פ"ם מה' נכורים

א °מצות עשה להפריש תרומה מהעיסה ולתתה לכהן שנא' ראשית ערסותיכם תרימו תרומה וראשית זה ך אין לו שיעור מן התורה אפילו הפריש כשעורה פטרת העיסה והעושה כל עיסתו חלה לא עשה כלום עד ששייר מקצת ומדברי סופרים מפרישין אחד מכ' ך מן העיסה ג והנחתום העושה למכור בשוק מפריש אחד ממ"ח: ב אין חייבים בחלה מן התורה אלא בארץ ישראל בלבד שנאמר והיה באכלכם מלחם הארץ ובומן שכל ישראל שם שנאמר בבואכם ביאת כולכם ולא ביאת מקצתכם לפיכך חלה בזמן הזה ד אפילו בימי עזרא בארץ ישראל אינה אלא מדבריהם: ג מפרישין חלה בחוצה לארץ מדברי סופרים כדי שלא תשתכח תורת חלה מישראל: ך שלש דינים לחלה בשלש ארצות ס כל ארץ שהחזיקו בה עולי בבל עד כויב מפרישין בה חלה אחת כשיעור והיא נאכלת לכהנים ושאר ארץ ישראל שהחזיקו בה עולי מצרים ולא עולי בבל ו שהיא מכזיב ועד אמנה מפרישין בה שתי חלות הראשונה אחד ממ"ח והיא נשרפת והשניה אין לה שיעור ונותנים אותה לכהן לאכלה ז וכל הארץ מאמנה ולחוץ בין בסוריא בין בשאר ארצות מפרישין שתי חלות הראשונה אין לה שיעור והיא נשרפת לט ב והשניה

והשניה אחר ממ"ח ונאכלת ומותרת לשמאים אפ"ל
לזבים וזבות ובזמן הזה שאין עיסה טהורה מפני
טומאת המת מפרישין חלה אחת בכל ארץ ישראל אחד
ממ"ח ושורפין אותה מפני שהיא טמאה ומכויב ועד
אמנה מפרישין שניה לכהן לאכילה ואין לה שיעור כשהיה
הדבר מקודם:

ה חלת חוצה לארץ אעפ"י שהיא טמאה הואיל ועיקר
חיובה מדבריהם אינה אסורה באכילה אלא על
כהן שטומאה יוצאה עליו מגופו והם בעלי קריים וזבים
וזבות ונדות ויולדות אבל שאר הטמאי במגע הטומאו'
אפילו טמאי מת מותרים לאכלה ט לפיכך בין בסוריא
בין בח"ל אם רצה להפריש חלה אחד מפרישי אותו ממ"ח
ונאכלת לקטן שעדיין לא ראה קרי או לקטנה שעדיין לא
ראתה נדה אינו צריך להפריש שניה וכן אם היה שם
כהן גדול שטבל משבבת ורעו או מוביתו אעפ"י שלא
הערי שמשו (ויש צריך לומר) שהרי והמותר לאכול
חלה הרי אשונה ואינו צריך להפריש שניה בח"ל.

הגה ויש מומרים כיון שאין חלה נאכלת כזמן הזה כלל
נם בשאר מקומות אין נריכין להפרים רק חלה ח'
ולשורפה וכן נמנהג פשוט בכל מדינות אלו אחת מפרישין
רק חלה אחת כלי שעור ושורפין לותה כמו שיש עונין
כשמפרישין כ' חלות שחלת חסור לא היה לה שעור ומכל
מקום מיהנין ליטול כזית וסאוכל חלה לפילו בחוטם לאדם
מכרך תחלה על המין שרוצה לאכול ואחר כך מברך אשר
אשר קדשנו בקדושתו על להרים ומה לאכול תרומה
כשאוכלים חלה עושין לה היסק בפני עצמה דישראל אסור
ליהנות ממנה ומותרין להסתכל בה לתמוה קודם שאוכלים ממנה:

שבת חלה הרבה היא נתנת ונאכלת ובו ס"א

א ח חלת ח"ל שמותרת לכהן טהור מיקרי רשאי לאכלה
עם זר על שלחן אחד כ לפי שאינה מרמעת
ואפי' נתערבה שוה בשוה:

הגה יש חולקין וסבירא להו להוסרת

והרמב"ם שכתבת אין לה שיעור דהוא"ל ואיכא מן התורה והשכיח
אחר מע"ח כיון שהיא כאכלת לכהנים ומותרת לטמאים כיון שאיכא אלא
מדרבנן לגמרי: ח ועורפין אותה כו' כתב מהרי"ל כה' פסח ונריך
לשורפה במדור' כפן לו כתב לפי' ר"ת דפי' קנ"ב ס"ב מהל"ם כו' ונכון
לעשותה מדורה לעצמו במקום שאין מבשלין שם לו כתבוה שאופין בה
פתניות טרם קורדן מוכן המנות שאז יזוע לו אלא תבא לידי הבאי ישרא
טרם כלייה לי סוריה כו' וכ' מהרי"ן בריבי פסח סי' קכ"ג בשם תוספת
פ' כל שעה וזיש לעשותן בשלמרמנות לעשות לה היסק בפני עצמה
וע"ש ומביאו מהר"ב בשם ס"ה וכ"ל דוקא בהאי דשרפה לשור לגר אבל
שאר הבאי מותר לגר כדאמרינן בני תרומה לקטן סי' אל"ף סי' ט בשם ס"ה
ט לפיכך בין בסוריה בין בא"ל כו' כלומר כיון שבשאר טמאים
מיקרים לאכלן הלכך קטן וקטנה שאין עליהם טומאה מגופם
לעצמן בשוקרו מטומאת מתוכ"ג מוכלין לותה וע"ע להפרים מחרת כלל
אבל היכא דליכא קטן לוקטנה אז נדול שטבל לקריו מפרים ס' לאור
ואין לה שיעור ואז לכהן ויש לה שיעור ומותרי לאכלה בטומאה לוכ"ם
וזבות ולבדות ויולדת כמו שכתבתי וקטן וקטנה בשע"ם כ"ל דבבל עכין ן
עפרים דקטן דקא חלה פ' לפי' ין שם כהן טהור רק מי שטומאה
יוצאת ממנו מין מפרישין חלה חלה אחד ושטעם כתבו הסוסקים
לפי שריך לשורפה מדיש ומעכו"ם ונם פעמים שכותבין לותה בקערה
כעין קורקי ונותנה לעבור זר לאוכלה בקערה ומעמ דהוי כמי
דפי' היכא דליתא כהן קטן אז נדול שטהור אין ליתן לשם לאכלה רק
שורפין לותה וכ' מהרש"ל פ' כ"ה ס' אין כוהנין לתת חלה כלל לן
מטמא חלה מחזיקין כזמן הזה כלל וכ' מהרי"ל כה' פסח דדרכ
לדרוס בדבים שלא לאכילה לבהן קטן שלא יאמרו חלת ח"ל כאכל נ"ב
מהרי"ן בתשובה סי' קכ"ג בדיעבד פסח לאין כוסין לתת חלה לבהן קטן
ושטעם ס"ל דאיכא חשש שאר יפרר ואתי לידי תקלה לו מטמא חלה מחזיקין
כזמן הזה בבהן ולאי עכ"ל וכ' כ"ב ס"ב ס"ם סי' ט"ו ושע"ב בסתם שם
בתקלה כסברת הטור דאמרינן לותה לבהן קטן ודבי כהנין כאי
בחלות דמנות ובחלת דבל יותה הנכה לא כהנין כלל ליתנה לבהן קטן
ונריך לחלק בין פסח לשאר יותה הנכה:

שבת

א חלת חוצה לארץ כו' לותה ח"ל שעיקרה מיבה
אלא מדרבנן אבל אלא מי' ב' מין הזה טמאין
שאיכא אלא מדרבנן ואפי' בשעת הפסח
שאיכא אלא כיון דאיכא ח"ל מיבה אלא מדרבנן ותרוויהו נריכי דטעמא
דאיכא אלא מדרבנן משום דאיכא ח"ל מיבה אלא מדרבנן ותרוויהו נריכי דטעמא
בס' קונטרס ולוקא בחלת ח"ל דוכך אבל בשאר טמאי לא כ' כלום
לעולם נריך ס"ן וכן מסוד לבטלן לכתחלה כלשעיל סוף סי' כ"ט ועיין
בכ"מ ס"ם וה מסכים דברי הרשב"ם סי' לפלן ב ולפי
שאיכא אלא מדרבנן דוקא בשאר טמאי אבל בשאר טמאי אלא מדאורי' אעפ"י
שאיכא אלא מדרבנן כיון דחלת ח"ל מיבה אלא מדאורי' אפי' בשאר טמאי
אלו אכילה כיון דחלת ח"ל מיבה אלא מדרבנן ותרוויהו נריכי דטעמא

דאיכא אלא מדרבנן מיטריך לאלי דלא חיישי כיון דטעמא דאיכא אלא מדרבנן
בשאר טמאי דלא נזרי אלא מדרבנן מיטריך כדי שלא לידמך דלא נזרי אלא
וכמו שכתבתי בסי' שלא אכילה טמא אכילה ס"ם ערוך הוא שם
ודלי כדפי' (וכוי מצאתי מין לי בדברי ר' שמעון ובמעבדי אלך דף קכ"ה ע"ב) נמ"ש בדלא דוקא בחלה כיון דלאם הוא שכיח כיש תערובת לאכי אי
לאו דאיכא אלא מדרבנן הוא נזרינן אבל בשאר איסורין לא חיישי דלאלי יתערבו וכמו שכתבתי בסי' ס"ח ס"ק ד' ט"ו ומותר לאכול אבל אלמן מ"ב בשר כזר
עם עכו"ם שאוכל בשר בהמה וכן שאר איסורים ובכי כיחא בה דלא שרי כמי משום תערובת נוסף מטעמא דאיכא אלא מדרבנן וכיון כי היכא
דלא נזרינן העלמה אטו אכילה כיון דאיכא אלא מדרבנן הכא נמי לא נזרינן משום תערובת משום דאיכא אלא מדרבנן ודלי דבשת שכיח
תערובת ואיכא למיגזר טבי ונזוק שיהו בלא בשאר כהני כיחא דלין לחמות הנזרות ו לזו וכע"ם בהוספת שם בל"ם ומכח הירושלמי כו"ע ב: ג ויש
חולקים כו' ובספר מ"מ פרק קכ"ם סעיף על הטור וכ' והכ"ב ומאי שנעת הרמ"ם לדבריהם כהרשב"ם דבטלו הרוב אפי' לזרים מלכתא במסקנתו ולא
לי כלשה דחלה ב' דמקרי עלה קלאר בירושלמי דבתנא לבתנא ב"ם דהקילו בהאי אלא מדרבנן ונם הקילו בם להתירה ליטרל ע"י ביטול
ברוב ולא קשה מה דקאמר תרומת עכו"ם בח"ל מיכא מדאורי' עב"ל דאמתי כך כתב בסוף הנזרין ולכך הסוגיא דהתיר ברובא
לא הפשיט עכ"ל ולא עמדתי על סוף דבריו דלדבריהם מכאן מוכח שמסקנת הרמ"ם כרב דלאמי כתב דאמתי עלה קאי כו' וכך הם המסך
דבריו שמתחלת כתבו הרשב"ם דבריו הרשב"ם ורב ונמ"ב דבריו דיקדק"ם דיקן דמתני' לא מיירי אלא בשאר טמאי ולא בחלה ב' דמתני' לאלי כתב
הרשב"ם דבריו עליה דרב דאמר דם לחולק על הירושלמי ולכך כתב לבאן ע"ם ונמ"ב כתב דאמתי לאלי כתב דמתני' לא מיירי בחלה ב' ולכך כתב הרשב"ם
ב' חלה' ב' אור ויש עיין בחל' שדברי הרשב"ם ויש בדברי בשאר טמאי ולא חיישי בחלה ב' ולכך לא חיישי לבאי בשאר טמאי כיון דהרשב"ם
עיל אבי בהדי דחלה ב' חל"ל בח"ל לא חיישי לבאי בשאר טמאי ולכך הקילו בהן ולא חיישי לבאי בשאר טמאי ובחלה הקילו בם להתיר
ליטרל ע"י ביטול ברוב ולכך לבאורה מיירי לפלן ליטרל בריבית ולא נריך לא דיטרל מדאורי' בחלה ב' ולכך הם המסך
דבריו הרמ"ם וכן משמע בתו"ר ב' כלל בשאר ובחלה דבחלה ב' לא הקילו דלאכי מדאורי' ולא בח"ל ב' לדיין שלא אפרישו חלה חלה אחד
ב' כ"ם לה ד' חלה ב' כלשה כ' בשם טובי זיעבי ובלי זה ברור ולא' דברי הר"ב שפסק דחלה דבכל מקום לאכי בשאר טמאי לא הקילו
בח"ל אלא בחלה ב' ולכך כתב הרשב"ם בשם טובי זיעבי ובלי זה ברור ולא' דברי הר"ב שפסק דחלה דבכל מקום לאכי בשאר טמאי לא הקילו
ב' ולכך כתב הרשב"ם בשם טובי זיעבי ובלי זה ברור ולא' דברי הר"ב שפסק דחלה דבכל מקום לאכי בשאר טמאי לא הקילו

ב' ולכך כתב הרשב"ם בשם טובי זיעבי ובלי זה ברור ולא' דברי הר"ב שפסק דחלה דבכל מקום לאכי בשאר טמאי לא הקילו
ב' ולכך כתב הרשב"ם בשם טובי זיעבי ובלי זה ברור ולא' דברי הר"ב שפסק דחלה דבכל מקום לאכי בשאר טמאי לא הקילו

ובמ"ש לעיל ס"ק כ"ו מ"ש מהרש"ל פ"כ סי' נ"ג שהביא רעת ר"י בפתרי כמתרגם
קוף קבוה דהף הכי מף"כ דברי הרמב"ן ומותר דברי רש"י מלף ודלי
כלי. מלף דק"ק דהם"ל לפרושי דבמלף כ"ע מטל ברוב וכרמף מטום שכתב
הרמ"ם דבמיכף אין מפרישין מלף מלף ס' ונם השוער כת"ע לעיל בגון פ"ם
כהן נדול שמטל לקרוש מלין מפרישין אף מלף ס' כו' לכך מסם הדברי שף
דמיקים מיכף קפיק על הטור מ"ם כל מלף שפיק מדרבנן כותבין לפני
לכהן עם הארץ מטמא לפי שבמקום שלין מפרישין מלף לאחר כנון לריכף
כהן קטן אף נדול מטטל לקרוש וכן מטמא מדברי ב"ז ומשר לאחרוני שכן
הוף דעת הטור ונהף ליתף כדכתב הרמ"ם דדוקף מלתף' דמ"ל כיון
לכהן כיון דמיכף מלף לכהן נעלמף ומ"ב כיון מלין מפרישין מלף
מלף ס' מיכף כיון לכהן עם הארץ וכ"ל דמשור בוה הוף כנד סנדת
הרמ"ם ומביכף ליה דחלת חוץ לארץ בכל ענין כיון לכהן עם הארץ
ומפי' לבי נזדים מסורה עד ק"ק ע"כ נקן דעת הרוקף סי' שכ"ט דלכהן ע"ה
כיון לכל ענין ומשור נזדים עד ק"ק ע"כ. מיהו לענין הלכה ג"ע נוה
כהן דכתב דדעת הרמ"ם דמיכף לכהן עם הארץ וכן דעת
הסם"ם כ"ם ק"ק ע"כ (ולפי זה נקון לכהן ע"ה מלף נדול כף כהן מכר
ס"ב דמיכף כהן מכר וקוף עשיר וכהן ע"ה הוף בני כפותין לענין) וכן
דעת רבינו שמשון וכן דעת בה"ג ע"ש מברטנורא ס"ד דקלף וכן פסק מהרש"ל
פ"כ סי' נ': ד דלוסרת תערובת כו' וכתב סם"ת ונריך ליזהר נם מלף
שלכלם כשנוכרף בתרך רותם מלף שלף שמאר מלכול נמותו קער ותכילו
סעור וכתב הב"ח ונמי נריך ליזהר כשכבלם מלכ בתבשיל ולין כקדרה
כדי לבטל קלף. פתבשיל יתכר לו שכקדרה כהן כדמיכף רוב פולין וכבלי
נריך בכשר ומס פוף יבשר עכ"ל. ומנהג פשוט בתב בן דורמי
שכלי חרס נכשר ג"כ נהנעלף נ' מעמים בחלת ס"ל כדמיכף בירושלמי
ובעל סמיטור ורשב"ם ומור לתי' ס"ק ס"ל כיון שלין לו עיקר בדלוריית
ע"כ שמתבר לעיל ס"ם קיל לשבין נ"ב וב"ה לענין מלף דשר דיב' לוף
להן כדלוף"ת כרשב"ם וכ"ם הכא דמיכף רוב פולין: ה ומס מזכה
ובתערבת כו' לכהני כיצד לתם מורם ונתערבם לשמוני שבהם
הפרים מלף כלל דאמי אמי' אם אין ק"ם בני סנף מותר הכל ענין וכדלקמן
דאוכל ודולק ומלף"ב מפרישין ונשהה כד"ם הל בתב מהרי"ן בתשוב סי' ע"ף
על עיסה שבתבטל ונלף כיטול מאכו שלף דים לבטל מדיין ויטול מעט
סיסה כשאר עיסה ק"ם בנד שלף ונלף יהף בשר בחלב עיסה מן שלף
עכ"ל ונ"ל דהף מפרי' חלת ס"ל לאוכל ומלף"ב מפרישין אלף מלקיכן כיון סיש
ק"ם בעת בנד שלף מן נף וברמ"ם דסולין ודלת ס"ל דיכו שף דרבנן נף
מלפרישין שתלמר למפרע מלף דוקף מכאן ולהבא שם בתערבם נאמר
שהופרש שלף ולבן כ"ל דלף לדברי שמפרישין שף בת בטלם מלף ק"ף

סייכו שם בתערבת לאחר שהופרשם קודם ולים שם מלף מעיקרף שכל בכלל נ' מלף ליש פרשם שלם אעולם אין לשמרינ וב"ם דשרשב"ם מוכר דשפר
לעיכב לבתחלה שוה בשוה שרי בבה"נ ל"ל. ועוד כ"ל דלפי' לדברי מקרי דשבוטל בנד שבעיסה ב' דשרי מטעם שלף שת
מיכו כמי שלף ומלף"ב מיכו דבר שלין מטעט עד שיש בעיסה כשנתנו ושרי עכ"ל ד"ת וב"ח לק"ם שב"ל: ו שם נא
מיכו כמי שלף ומלף"ב מיכו דבר שלין מטעט עד שיש בעיסה כשנתנו ושרי עכ"ל ד"ת וב"ח לק"ם שב"ל: ו שם נא
מכל טעמים כ"ל ד"ת וכ"ל דוקף בבה"נ שבריים טעמים קיים ויכול ליטול מלף אחרת שלף שאסורה לזרים מ"ש כיון לבהרם מנים שלא בטל בטל אסור לכ"ע:
טבל עכ"ל ומלף"ב דשם שתף כמי כשלף שלף שלא מלף מלף ע"י שיתר מטעם דהוי דבר שיל"ע כלל"ל סי' ק"ם ד' בהנ"ם דשכל כבדרי שקדם כיון דשיכף
ז ניתיר לו בבדר כו' ומה שלף מלף מאי לפי שיש ק"ם שלף ע"י שיתר מטעם דהוי דבר שיל"ע ומכאי מאי"ן נ"ל מעיקר ובכלל לפי' ר"ן מ"ש ב"ש ומ"ש ב"ם ע"ש ומ"ש בכרי"ן שם ומיש דק"ם: ז
דבשלין על שקדשות בכלל לפי' ר"ן ומ"ש ב"ש ומ"ש ב"ם ע"ש ומ"ש בכרי"ן שם ומיש דק"ם: ז
מבדר ניתיר לו מה שלאר מלף מלף ויטול ויטול לאחרת: ח ואותר לבשלה כרוב ומקור ויטול לאחרת דדוקף לענין לבשלה ז"ל
הוף דנריך ק"ם לאכל לאכלה כהן בימי טומאתו מודם דמני כרוב כדלי"ב ע"ש ורוב ומוסקים שקדלי ע"ש: ט לבשלה כרוב מטעם דרוב מיכף
בעין ומ"ש בלשון סני (ומה"ת סע"ש ל' לשעת הטור תירן דשאני לאכלם לזרים ולא ה"ל לאיכף בשרפה ועיין בשאי שמיש
דהם לאכלה לזרים מקיר טני כדלי"ת בכל הפוסקים נם בשור מטעם לקדלי ע"ש: ומיכו מלשון לבשלה דכתבלה נדיך ליזה כן תירן כי לשעת
רמ"ם שכל כלאת ס' מוכרח דדוקף בתרומה כתב הרמב"ם דמבטלה כרוב כדלי"ת ל"ל סני כמנה כרוב ולא בתרומת
ק"ל וכן מוכרח בטור שכתב לשעת הרמב"ם דמלף יכול לערבה עם שאר לבשלה שוה בשוה שלא לבשל ס"ל כמ"ש כ"ז נ"ל דם ל"ל כדמי' ולפ"ז בדלף לאכלם
לזרים אין לערב לבתחלה לבטלה עם' כרוב וכן לאחר לשער עד ק"ם אין לערב לבתחלה עם' לכ"ף ומפי' לאכלם בטומאתן לשעת הרמב"ן
ושאר פוסקי' דאף לבטלה לבתחלה מנוה דאין מבטלין אימור לבתחלה וכדי להסתכר עסיק כוה לאכלם לזר ס"ם בין ולא כתבלה וה כדברי
בתכבר כן להקל אין לבטל לבתחלה ומן לשעת הרמב"ם ס"ע ל' מימו שם מנוה כן כמ"ש כרמב"ם לשעת לכתבר
לעיל ס"ג ס"ק ל"ם דקלסיכן לים מכא שרי בין בכלאי הכרים ומוסקי' מת"י לערב לבתחלה: י ומין כה מנוה כמן כו' כלו' דלשעת
קיל דאסור לכתן לם ש"ע על הנרוסות בחלת"ל ק"ל נוה וכ"ל דקלף מדברי רב' וטור דלשע"ב דלכתב"ם יכול ליתכו לכתן מעמיינו מ"ת לאסור לכתן
לם ש"ע כדי ס"ת כתבו מרומת מ"ל: יא ודוקף כו' מין מתריסין מלף מעיסת מחרת שלף מן העוקף שלף נריך לקרוכין ימד:

שבד א שלף ס"ב כי תבואו שמן מטין ושעורים וכוסמין ושבולת שועל נם מין כדמתרם ותוכל: ב מ"נ כנים ומוסף כיצה כני
כתכין חל"ה ולרבו מוסיפים ה' כפוף מיכף שלף שרי ס"ל לבוקר ס' בתכין מ"נ שלף כתבת שלף שרי מיד כשתקח כיד מכין ס'
יפלר נילך מכין ל"ל ומרבו שלף: ג כתבלר בטור ס"ם ומ"ש מוסף מעמ בשרתי והוף ג' קוסלר"ט פסוק מעמ וכן כתבו כ"ם מהרש"ל פ"ק"ג
כדיבי שמם לסיבור שלף מוף כלי שמחזיק מעט בשום מנ' וייל"ל וה"ל סוף קוסלר"ט: לט ג כלי

רמב"ם סנף ד כלי המחזיק עשר מנכעות על עשר מנכעות כרוס סלע מנכעות ותשיעית מנכע בקרוב הוא שיעור החלה וכן מדת שיש כה' מנכעות פחות כ' תשיעית מנכע כרוס ו' מנכעות פחות כ' תשיעית מנכע הוא העומר וכל המנכעות לגו הם כוחב נודל של יד:

כ ו חמשת מיני תבואה מצטרפין שאם אין בעיסה אלא חמשת רבעים מחמשתן מצטרפין במה דברים אמורים בשערבן קמח אבל אם לש כל אחד לבדו ואין בו כשיעור ומדבקו למין אחר אין מצטרפין לא בזה הסרר החטים אין מצטרפין לא עם הכוסמין והכוסמין מצטרפין עם כל אחד והשעורין מצטרפין עם הכל חוץ מעם החטים שיפון מצטרפין עם שעורים וכוסמין ולא עם שבולת שועל וחטים שבולת שועל מצטרפין עם שעורים וכוסמין ולא עם חטים ושיפון והרמב"ם כוסמין ושבולת ושיפון מצטרפים ואם לש כל מינו לבדו ויש בו כשיעור ורוצה להפריש ממין זה על זה אין מפרישין אלא על מינו כיצד אין מפרישין חטים על שום אחד מהם ולא משום אחד מהם עליהם ז וכוסמין ושיפון מפרישין מזה על זה וכן שבולת שועל ושעורי מפרישי מזה על זה:

טור הגה עירב קב מעיסה עם קב אחר מעיסה שלינו מינו ונתלקו אחר כך והוסיף על כל אחד רוכע הקב ממינו

ט חייב בחלה כיון שלש נטורפו כשהיו מעורבים לכל אחד עירב קב קמח עם קב קמח ממינו אחר על דעת לחלקו והוסיף על כל אחד רוכע הקב ממינו פטור:

ג חמש רבעי הללוז השאור והסובין והמורסן מצטרפין להשלימה אם לשן בלא הרקדה אבל אם ריקד והפריש מורסן מתוכם וחזר ועירבן עמו אינו מצטרף:

ד קב חטים מצד זה וקב שעורים מצד זה וקב כוסמין באמצע מחברן והרי הן מצטרפין וצריך להפריש מכל מין ומין:

ה חצי קב חטים מצד זה וחצי קב שעורים מצד זה וחצי קב כוסמין באמצע מצטרפים ותורם מהכוסמין על שלשתן:

ו קב חטים מצד זה וקב חטים מצד זה וקב אורז באמצע או קב של עכו"ם או קב של חלה אינם מצטרפים (כלומר שיש בעיסה שיעור תרומה מלתה מצטרפין):

ז היה ביניהם קב של מין אחר מחמש המינים או מקב משל אשה אחרת מצטרפין:

ח קב של תבואה חדשה וקב של ישנה אינם מצטרפין היה קב של ישן מצד זה וקב ישן מצד זה וחדש באמצע מצטרפין (וי"א שיכול לחלק הכדלים ויתן לאמצע:

ט העושה עיסה מהחטה ומהאורז אם יש בה טעם דגן חייב בחלה אע"פ שרובה אורז ואם לאו פטורה:

י נתן שאור מעיסת חטים לתוך עיסת אורז אם יש בהטעם דגן חייב בחלה:

יא נתן שאור מעיסה שלא הורמה חללתה לתוך

ד כלי המחזיק כו' כתב הטעז"ש בחלה המדות אם כ"ל מ' וכעות אם ענלות כו' והביר פשוט שכוונ' מרובעות שקרי הוא מהרמב"ם כ"ן אם כוונים שלמדו מרביעית של תורס של פחם שהוא מרובע וכמו שכתבתי שם בדברי הפוסקים וע"ל ס"ק ו' וכ"כ כם מע"ש ס"ק ק"נ ע"ש: ה הוא העומר והוא החלה: ו ה"ה כיצד הבואם כיון דשם קיבה חלה על כולן אזה הרי אלו מצטרפין: ז בשערבן קמח אבל לותן יחד לכיון לשלותן יחד בל הטיסה כדלה אזה כולו הוא מצטרף: ח וכוסמין וכו' פרק שני עבודה זרה דף ל"ה ע"ב ופרש"י שהוא על זה דמיון ס"ם ומע"ג לבשלון אם אין מהן כשיעור יחד ומדבקן יחד מעריב הרבה יותר מצטרפי כגון חטים עם כוסמים וכוסמים עם בולם וכן בשאר הבאים חטים עם כוסמים ובולם עם כוסמים עם שבולת שועל ולא עם שעורים וכן שעורים עם כוסמים ולא כוסמים עם שבולת שועל ולא עם שעורים וכן שבולת שועל עם שיפון כמי שאין לה ה"ל לה"ט דלעיכן מצטרף להתחייב בחלה כיון דבעיסה אלו דחיכת אלו סוקיכה לפיכך כשלין בכל מיני שעור מעריב כל היכא דאיכא דעות מצטרפי' ומיירי בחלה לעכם אין החלה דשיכו בכל מיני שעור אינו אלא מדבריהם ולא אמרינן לפטור זה ולהפרישו על מין אחר מעריב' ומין דקרוב קרייה רחמנא הוי דומיא דחרוצה: ט חייב בחלה כיון שלש נטורפו כשהיו מעורבים לא היה להפרישו מכוח עד שיעשה לבלוק כל מין ומין בפני עצמו ואפילו הוסיף כל מין כשיעור הקב מעיכו ואפילו הוסיף כל מין כשיעור כל מין ומין בפני עצמו ואפילו הוסיף כל מין כשיעור כל מין ומין בפני עצמו פטור כיון דבשלו לגדי חיוב חלה בהוסיף על

אבל הטור סבירא ליה כרבינו יונה דבשעור ס"ג כמי דיכא הכי משמע דס"ל דגם הרמ"ה מודה דיש בילה לקח בשעור וכמ"ש בת"ה סס כסס סמ"ק ונס דמשמע שמחבר שפתב וה"ה אם הסעיסה על פטור כו' ולפי"ז לא היו נרריכים הרמ"ה והמחבר למשע' לפי שפעיסה כולה טבל דכל"ה שרי כיון דיש בילה נרבבלה ולפשר לא שרי מקר טעמא דיש בילה נרבר לא שלח כשעיקר הפעיסה הוא מיוב דס"ל שלח פרים מבל מיוב מעט ומלח מן התורה אין לה שיעור לכל כשהמעט שאור שלח הורמה חלתה לפי שהפעיסה שהורמה חלתה כדי שיהיו פרים מאור כלל ולא אר כשר מפעמא דיש בילה לכאי נרך לטעמא דטבל לעגר בבל שהוא וכפרישה כתב כתן שאור מעמא שלח הוי רמה כו' כרמ"ה דוקא שאור אבל פשיסה כל שהן אין לה שיעור לה בילה טובלת וק"ל עכ"ל ות"ש הא ס"ס הוא ס"ס מן התורה חלה הוא דלקה אין לה שיעור מן התורה: יש אם יש לנו לקחת לו עיסה כו' יש בעיסה שיעור עיסה שקיימת בחלה כוהבית בבלי לקל בעיסה אהורמה חלתה כדי שיהא מן המוקף ופני כסהן סמוכות לפ"ש שאין כונעים ולי"ל כמי נירוף בלי בלקמן סי' שכ"ה: ד מפרים מעכו עד שאור דאין זה כמפרים מן הה וכ על פטור שאין בשאור בטל בעיסה ר"ש ורמ"ה ולכאורה קשה לי"ל לפך טעמא דאין בטל בעיסה תיפוק ליה לפעמא כולו טבל ול"ל דס"ל קמאר שאין בשאור בטל בעיסה אלא דדינה כולו טבל וכ"כ מדברי סבי"ם: כא וה"ה אם בשאור על פטור כו' בלומ' שאור ס"ג וכתו שבתאר לו שאור אהורמ' חלתה לפ"ש אלא הורמה חלתה כדי שיהא כתב בהל' מפסח בשאלו למפר"ם לתר פסח על עיסה שבתבו כו' שאור ס"ג אין לפרים מתבה קלה כיון שיפרים מעכו עד שאור ומעט יותר כי אם שאם לא היו לוקחין ונותנים לתוך אם מפרים ה"ה שכל על עכו"ם ובמפרי' על הקיבוץ ואע"ג שאם כשמפרישים עם הפעיסה לתרת שבטלים מתוך זאת הפעיסה אין ס"ג לפפרים רק מעט לחלה כו' לו היה כתו ס"ם וכשבטלים לעולם אין פעיסה שאור להחמיץ פעיסה לתרת לו יהו כבטלים קודם שפרישו חלה כדי שלא יהא לפטר מפה פפרי"ם ובמ"ל בתר הכי בפשרישים חלה בעיסה לתרת וה"ה אין האשור על הפעיסה ואמר ואם יש בהאין שאין מפרישין מעט חלה גם בעיסה שפיש בה כשעור פטור אפילו עכו"ם ואמר יש בה כשעור פטור ובפר"ח כתב בשם הרא"ש בשם הגאונים דבעינן שיהא בכל פעיסה כשעור פטור ובפר"ח כתב דהיינו בשאור שהוא מחמיץ ומפסיד הפעיסה ולא בשאר דברים שאינם מחמיצים ומפסידים הפעיסה ולא בשאור שאינו מחמיץ ומפסיד הפעיסה כגון שהיה מלוח יותר מדאי וכיוצא בזה ולפי"ז אם יש בפעיסה כשעור פטור אפילו אין בשאור כשעור פטור אין לפרים ומ"מ נראה דבעינן שיהא בשאור כשעור פטור ואפילו אין בפעיסה כשעור פטור ולא נהירא לי דמאי שנא מפעיסה שיש בה כשעור פטור ואין בשאור כשעור פטור דבשניהם

שכו אחד שלש ב׳עיסות ואין בשום אחד מהם כשיעור ונתערבו: ובו ה׳ סעיפים:

א שתי עיסות שיש בשתיהן שיעור החייב בחלה ואי׳ באחת מהן כשיעור ונגעו זו בזו ונשבו זו את זו ס אם היו של שנים אפילו הם ממין אחד ג׳ פטורים מן החלה שסתם שנים מקפידים ואם ידוע שאינם מקפידים על עירוב העיסות הרי אלו מצטרפות (°ותלמידים הנומלים לפני רב סתמן מקפידים) היו שניהם של איש א׳ אם היו ממין אחד כפי מה שנתבאר בסימן שכ״ד מצטרפין וחייבת בחלה ואם משני מינים היו אין מצטרפין שסתם אחד אינו מקפיד ואם היה מקפיד שלא תגע עיסה זו בזו ולא תתערב אפילו היו מין אחד אין מצטרפות ואם האחת פת קיבר והאחת פת נאה אפילו הן של אדם אחד מסתמא מקפיד ואינו מצטרף:

ב אלם ס״ק ס״ט

ב לבאר סי׳ ס״ו סק״ב ד״ה

ג סי׳ ס״ל

ד לבאר סי׳ ס״ו סק״ב ד״ה

ה לבאר סי׳ ס״ו סק״ב ד״ה

ו סור נס״ר ס״ע ואלן וסמ״ג וסמ״ק

ז לבאר סי׳ ס״ו סק״ב ד״ה

ח סור סעיף ג׳

ב אלם ס״ק ס״ט

ג °וכולן הדין אחד עיסות שיש בכולן כשיעור אחד כגון זה שלשן בשיעור מפרישים מאחד על הכל אחד ג׳ מכולם ס כיצד כיסם שיעור מפרישים מאחד על הכל אחד: ב °נחתום ד׳ שעשה עיסה לעשותה שאור לחלק חייבת בחלה שאם לא תמכר יעשנה פת ס אבל (סלר מלם) העושה עיסה לחלקה בצק פטורה:

ג °שנים שנתנו קמח לנחתום לעשות לחן שאור אם אין בשל אחד מהן כשיעור אעפ״י שיש בכולן כשיעור פטורה (°ודוקא שערכן שלם מדעתן לכל מדעתן חייב סמרי לינן מקפידין)

ד °שנים שעשו עיסה בשיעור וחלקוה ואחר כך חוסיף כל אח׳ על חלקו עד שהשלימו לכשיעור הרי זה פטורה שכבר היתה להם שעת חובה ס והם ר״ן פטורים באותה מפני שעשאוה לחלק:

סור סנס ס״ע ואלן וסמ״ג וסמ״ק

ה °וכולן הדין כולם ג׳ שעשה כ׳קבין ס ודעתו לחלק וחלקם ס אבל אם לא עשאם ע״מ לחלקם לא מקרי המלוקה לח״כ:

ו המפריש חלה מעיסה שאין בה שיעור אינו חלה לפיכך שתי עיסו׳ שאין בשום (אחת) מהן כשיעור והפריש מכל אחת חלה ואחר כך עירב העיסות ועשאן עיסה אחת חייבת בחלה:

שכז מתי חל על העיסה חיוב חלה ובו ח׳ס:

א המפריש הלתו קמח אינה חלה ס וגזל ביד נרין ושאר העיס חייב בחלה ואותו הקמח שהפריש לשם חלה אם יש בו עומר ועשהו עיס הז מפריש ממנו חלה ורוקא באומ׳ שיחול עליה שם חלה בעודו קמח אבל מפריש קמח ואומר בשתעשה עיסה יחול עליה שם חלה דבריו קיימים:

ב °אימתי מפרישין חלה בשיתין חמים ג ויערב בקמח במים והוא שלא ישאר שם בעריבה קמח שלא נתערב במים שיעור עומר ואם אמר הז חלה על העיסה ועל השאור ועל הקמח שנשתייר ולבשתעשה כולה עיסה אחת תתקדש וז שבידי לשם חלה הז מותר ל °וכן אם מתנ׳ שתחול חלה אף על הקמח שיתערב אח׳כ בשעת עריבה ס וטוב ללמוד לנשים להתנות כן אם

ג ויבואו בשפתיהן סלם ציור בם כוכבי׳ם ושתערב בקמח וכשים לתוס שיתערבו שם ס״כ שיעור שלם עיסה שפתערבו בקמח וכשים שלם עיסה שפתערבו בקמח וכשים שלם עיסה שפתערבו בקמח וכשים

עד לאחר גמר ליסה מ"ג כלומרס כן: ו המידכה כו' כלומר דכומן הס"ם סמיו כוסין עיסתן כטהרה תקבו לסם חזל לכסים שיפרישו המלה כטהרה מיד ס"ל דקסם תקסם מעט כי חסמן סמך הטמא העיסה ויטהרו לגמרי חלה טמא לעלם תסיס רמו לכן אבל המידכה עיסו ממאות טוב להמתין מלהפריש חלה עד לאחר גמר ליסה שהעיסה כל העיסה גוף אחד:

שבת א אין להפריש כו' ויכו להפריש תרומה עדיף טפי כלמיקה"ל בכ"ד בסם הפוסקים ובפסק כוסני' לכסים לומר להפריש תרומה חלה וכתב הכ"מ דטועין דבכל הפכה יש לברך קד ומה חלה. וכ"מ מדברי מהרי"ל ומכאן נפרישה ס"ג דבכל הפכה לא תרומה חלה ועיי' בלדיסה סעיף ד':

ב ערוס לאחר: סמוך ויבא אחרי שהרוחו בולטת מהעיסה כאסה.

טור: ג רק בשאחרים: הרמב"ם: ה וכן משמע כו' ובה"מ כתב על הר"ם כוסף דבדברי מהרי"ל מפורש דלא מהיר להקילה בשהרחה לאחר' דבריל"ס ולפ"ז אין לילך אחר הרוב כאן ואיכא למיחש לספק ספיקא דאולי קלקול ואיכא למיחש לספק ספיקא מלמא מדאורייתא ע"ש:

ומשמע מה שאיכא מהרחה ואין כאן חשש קלקול מסור להפריש מלמא מדאורייתא אפילו חשש מבואל בשעת הדחק בשעיבד לאחר ולהפריש ע"ש: ו אבל לאחר גריך כו' כלומר אם שחר מפרישין לה בתוספ' ערוך לילול רשות מכל בעלי העיסה: ז ואפילו שעדיין לא בתחייב מחוסר דמ"מ יש נידון להכי"ת עיסה כלומר עיסה זו תקח על קנס להכי"ת כילוף תוס':

שבת א חלה בלחם כו' כלומר אם שחר מפרישו לכתחלה לחם לכתיב ילקיה בריסיכם נו"ס ה בלחם חלח הארץ ונו' וסחם לחם מיכו חלה אעפ"י שאיכו מקחה ושים וכה"ג:

ב שבלילתן כלילת עגבה כבי מייב בחלה חמ"ב בלילת חלה ע"ד לבשלה כדבסעיף שאחר: ג ובלבד שלא יעקה כלומר שלחלה שלא יעקה דאל טבבה בעקה פטור: ד פטורים דכיון דבלבלה ע"ד לבשלה לא חל עליה חובת חלה דבתי דעתו מולכן מיכו בדבר פוסקים חולקים דס"ל דבלילת עבה חשיבא בלבול כדלעיל ע"ד לבשלה מייב בחלה דמיד כתחייבה מעתה בלבול כדלעיל ס"ב כן לחמי לכפרים חלה בלא ברכה או לחפות מעט מעכה שעל כן יקחמי פולה בחלה וכדלעיל ס"ב ומ"ב ס"ק ו ועור פוסקים בזה מהר"ם ע"ש: ה וחפאו כו' וה"ה בקב דאפילו לא חפאו חלה לעולם כל שבעלך לחפות מקצתו כיון שקלו מעכו וחפאו חלה מקחייב כולו על ידו ומשיך לעכיו הלכה יש לדקדק לבתחלה יפרוש חלה וחק"כ יקח חלה מעט ויחפאו מיהו חס לא קלו חלה חלה מעט וחפאו גריך ג"כ להפריש חק"כ חלה מכל העיסה חלה מיכיח קלמי חלה מכל העיסה ויפרוש מעכו ומן העיסה כו' ע"ש מהריק"ש ועיין כה מ"ש קיק"ד סק"כ: ו כולה מקחייב כו' דאפילו נזדמן כדבר קעת יחלך ויחפ מעכו חיעור חלה וכקב הכ"מ דבהחלה חלה זו גריך לברך ולפ"ז אם חיכו אלא חשש דיבכן מ"מ מבדבי' על ספק דהפרישו ע"ש מהריק ולכן כיקדים ל"ח ומביכו כדבריהם ע"ש: ז ואפילו בלבד כו' אפילו בלבד לכ' לבד אחי לגורני לחפוקי היכא דאקחילו לכיכם בעת ונמר לחפות בקקה"ל ה מכח דהוה ודאי לחם מיקרי: ח מכילושו במים רותחין כו' לפ"ז דקלטי עיקרא כיון דבדר אפי' בקבור בלא מעקין לחם קריכן כיה מיכח

באותו מעט שיעור חלה ו כולה מחחייבת על ידו: ה הביר ומחפשט עליה ונאפית פטור אבל אם יש בביר גומא ושופכין אותה לחוכה חשוב לחם וחייב: מנח כנק מלופין אותו כשכבול ומוסקי אותם בסמים או ברבש ואוכלין אותו ובלא אפייה פטור ולקי שלשון כדי לאפותו חייב: ז לחם העשוי לכותח מעשיה מוכיחים עליה. עשאה כעבין דהיינו שערבו ועשאו בצורת לחם חייב ואם לאו פטור:

ח עיכה ס שנילושה במים רותחין בין שנתן רותחין על גבי קמח בין שנתן קמח ברותחין חייב

(כ"ס יס ג לחוש מיתערבו מיעור חלה לחק"כ) וצריך ג' כ"ס סמ"ג ליזהר שלא לשרוף החלה עד אחר כל העריכה:

ג ו האידנא טוב להמתין מלהפריש חלה עד אחר נמר לישה שתיעשה כל העיסה גוף אחד:

ד אוכלים עראי מן העיסה עד שתתגלגל בחטים ל"מ"ס סם ד"ל ויתערב הקמח במים ותשמשם בשעורים ותיעשה כל העיסה גוף א' הר:

ה אם לא הפריש החלה בצק אלא אפה הכל הרי זה מפריש מן הפת:

שבת דין ברכת חלה ומי ראוי להפרישה ובו ג' ס

א בשעה שיפריש חלה יברך אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש תרומה (ו אין להפריש חלה) לפיכך אסור לאיש להפריש חלתו כ ערום מפני שאי אפשר לו לברך כשהוא ערום אבל האשה תרת והוא שיהו פניה שלמטה טוחות בקרקע: טור

(אין מקום מפרישין כ' חלות לא יברך ג רק כשמפרישין כלבו סרלמוכה:

ב הסומא והשכור ד מפרישין חלה לבתחלה:

ג אין מפרישין חלה בלא רשות בעל העיסה: הגה מיהו אם ידועין זכות הוא לכעל העיסה כגון בק"ס סי' ק"כ סק"ם עסים העיס מתקלקל מותר ליטול חלק כלה רשותו זכין לאדם שלא כפניו ס וכן משרתת שבבית יכולה ליטול חלה כלה רשותו כיון שרגילות הוא לפעמי שבעלת הבית נותנת לה רשות וכ' שותפין אין גריכין לטול רשות זה מזה ו אבל לאחר גריך ליטול רשות מסכיסס (כ"ס כסס סמ"ג) ומיהו אם נתן רשות לאחרלהפריש אפילו בעודו קמח מועיל ז אף על פי שעדיין לא נתחייב והאורח יאמר לבעלת הבית להפריש לו חלה מכל עיסות שתעשה לו בעוד שהוא בביתה נדי שלא תצטרך ליטול רשות בכל פעם: מרדכי ס פ"ק דתרומות

שבת איזה פת חייב בחלה ובו י' סעיפים:

א אין חייב חלה ס אלא בלחם לפיכך הסופגנין דהיינו רכים העשוים כספוג והדובשנין והאיסקריטים והסיטונגים בדבש פטורים מן החלה:

ב עיכה ג שבלילתה רכה ואפאה בתנור או במחבת בין שהרתיח ואח"כ הדביק בין שהדביק ואח"כ הרתיח חייבת בחלה ג ובלבד שלא על ידי משקה: לעת רמ"ס ורמ"ס סוף סי' טור ותו' ופו' עכ"ל

ג עיסה שבלילתה עבה וגילגלה על דעת לבשלה או לטגנה או לעשותה סופגנין או ליבשה בחמה ועש' כן ד פטורה גלגלה לעשות ממנה לחם ונמלך לבשל' או לטגנה או לעשותה סופגנין או ליבשה בחמה חייבת שכבר נתחייבה משעת גלגול גלגלה על דעת סופגנין וכיוצא בהן ונמלך לעשותה לחם חייבת:

ד אפילו כשעושה אותה על דעת לבשלה וכיוצא בו אם דעתו לאפות ממנה מעט ס ואפאו אפילו אין טריתא דחיינו עיסה שבלילתה רכה ושופכי קאותה על הביר ומתפשט עליה ונאפית פטור אבל אם יש בביר גומא ושופכין אותה לחוכה חשוב לחם וחייב: מנח כנק מלופין אותו כשכבול ומוסקי אותם בסמים או ברבש ואוכלין אותו כמי פירות פטור: ו העושה עיסה ליבשה ז בחמה בלבד פטורה וכן קלי שלשין אותו בסמים או ברבש ואוכלין אותו ובלא אפייה פטור וקלי שלשון כדי לאפותו חייב: ז לחם העשוי לכותח מעשיה מוכיחים עליה. עשאה כעבין דהיינו שערבו ועשאו בצורת לחם חייב ואם לאו פטור:

ח עיכה ס שנילושה במים רותחין בין שנתן רותחין על גבי קמח בין שנתן קמח ברותחין חייב

טור רמ"ס ס"ג דלב

שבת של הלבות חלה שלא הלכות תרומות ומעשרות

חייבת בין שנאפה בתנור או באלפס בלא משקין:

ט עיסה שנילושה במי פירות אפי׳ בלא שום מים נפום׳ ט חייבת בחלה:

פ״ק מ״ו י יש ליזהר מלילוש במי פירו׳ שאינ׳ משבע׳ משקים יא אא״כ יערב עמהם אחת משבעה משקין:

פנה ועיין כח״מ סימן קס״ח כלהלן יב מה שם שסבע׳

ב׳ כם׳ פ״ג מסקין וש״ס עכר ולם כלא ז׳ משקין לא ישרוף חלה חלה יתן לותם לכהן קטן כמו שכתבתי לעיל סי׳ שכ״ב:

שלא דין עיסת נכרי ושותפין הפקר ובלבי׳ ובו ט״ס

א ם עיסת נכרי פטורה אפילו לשה ישרא׳ ושל ישרא׳ חייבת כ אפי׳ לשה לו נכרי נתנה לישרא׳ במתנה אם עד שלא גלגלה נתנה לו חייבת ואם לאחר שגלגלה נתנה לו פטור (נכרי ספרים חל״ג לית כלו׳ תיכל לומ׳)

ב ד עיסת השותפין חייבת:

ג ישראל ם שהוא שותף עם הנכרי אם אין בחלק הישראל כשיעור פטורה ו ואם יש בה כשיעור חייבת ז ויכול להפריש מיניה ובֵיה:

ד נכרי שהיתה לו עיסה ונתגייר גלגלה קוד׳ שנתגייר פטור אחר שנתגייר חייב אם ם ספק חייב:

ה שני עכו״ם שעשו עיסה כשיעור וחלקוה ואחר כך נתגיירו והוסיף כל אחד על חלקו אחר שנתגייר עד שהשלימו לכשיעור הרי זו חייבת:

ו חיתה העיסה בין עכו״ם וישראל בשותפות וחלקו ואח״כ נתגייר העכו״ם והוסיף על שלו עד שהשלים כל אחד לכשיעור של ישראל ם חייב ושל עכום פטורה

כנה ודוק סעשאוה ם מתחלה ע״מ לחלק לכל אחד מהם כמה שותפות ונמלכו לחלקה אח״כ אף של עכום חייבת

ז הפקיר עיסתו קודם שנתגלגלה וזכה בה ואחר כך גלגלה או ד״ק לה אחר שגלגלה וחזר וזכה בה חייבת הפקירה ונתגלגלה בעודה הפקר ואחר כך זכה בה פטורה:

ח העושה עיסה לבהמה ולחיה פטור:

ט עיסת הכלבים בזמן שהרועי אוכלי ממנה חייבת ואם לאו פטורה ודוק שניכר בה שהוא לכלבי כגון שאינ׳ ערוכה ועשוי בצורת לחם הא לאו הכי חייבת:

שלא דין נתינת תרומות ומעשרות באיזה מקום וכיצ הכהן מקבל ואם הפרשת או דרבנן ובו קמו סעיפים

כלכון עד סוף א התרומת והמעשרות ם אינם נוהגים מן התורה

סעיף ם סוף אלא בא״י בין כפני הבית בין שלא בפני הבית

ל׳ כמ״ם ערים ונביאים התקינו ש״ר נוהגת אפי׳ בארץ שנער מפני

פ׳ קרומו עד שהיא סמוכה לא״י וכו׳ ישרא׳ל הולכים ושבים שם

סוף ם והחכמים חראשוני התקינו שי״ו נוהגת אף בארץ מצרי׳ ובאר׳ עמון ומואב מפני שהם סביבות לא״י סוריא הקינה כה שדה חייבת בתרומות ומעשרות מ״ברי סופרים ושאר הארצות אין תרומ׳ ומעשרו׳ נוהגת בהן:

ב בזמן הזה אפי׳ במקום שהחזיקו בו עולי בבל ואפי׳ בימי עזרא ג אין חיוב תרומות ומעשרו׳ מן התור׳ אלא מדבריהם מפני שנאמר כי תבואו ומשמע ביאת כולכם ולא ביאת מקצתכם כמו שהיתה בימי עזרא סנה ד ים חולקין וסכירא לסו דחייבת עכשיו כל׳ כתרומות ומעשרות מדחורייתא לך לא נסנו כן: עכו״ם

ט חייבת כו׳ ורמ״ם פוסל וכן הכרעתו מסתפק בדבר לכן יש להפריש בלא ב׳ פה מ׳ ולא יש לו עיסה בלא הורמה יכיר עיסה זו שב׳ לזה במי פירות אבל עיסה בלא הורמה מלקה ויפרי׳ בלא עיסה בלא הורמה מלקה נם על זו שב׳ וכה במי פירות:

י יש ליזהר מלנוע במי פירות לתוכם כדי שלא יבלעו מן משקין כו׳ דמע״ג דמסק המחבר כסתום דחייבת כחלה מ״מ לא ידענו מה יעשה במלקה דמע״ג דכלבו עכשיו טמאי מת מ״מ חלה זו טהורה דלא הוכיחה לקבל טומאה כיון שבילושה במי פירות שלין דבר מוכיח לקבל טומאה עד שיוכיח במזקה ומי פירות ליכן כמה שכתבים מזק להכשיר לקבל טומאה ע״כ חלה זו טהור׳ היא ומסור לזרוק חלה טהור׳ ולאוכלן ג״כ ס״ל כיון שהיא טהורה ואינ׳ רוצה ומעשים ועתה מסור לאוכל תרומ׳ טהורה ויזהר ליתנה לכהן קטן כלכך לכתחלה אסור ללוש רק כשיעור נתן ס״ו מסקין כדי שיוכל לזרוק ובן הדין מכוחר בשמ״ק ועיין בדמב״ם בהל׳ טומאה תוכלין מכו׳ כן הכברי׳ שלין מכזירין לקבל טומאה שבכלל שבכן אסור ללוש: יא ולפ״ז יראה ובדיעבד לי סדוק שעיה לישב לוש קודם שחל עליה חיוב חלה אבל אחר שחל בעי פירות ובתחילה בחלה אין לערב בו אלא מסקין: יב מהו כן הוא מסקין ובסי׳ יכ בשם מהר״ם מלבלים סל״ד סיס ום׳ ל שמ״ט ל״ם:

שלב א עיסת נכרי פטורה לכתחיל ערי סופיהם ולא של עכו״ם ובכתי סדרים ובפרק מרובה חלה כרמלה דמסור כו׳ סהכזים קוכות בבק מלוחם עכום ולוקחים ממנה חלה כרמלה דמסור כו׳ ם לא שכחמר ם״ם לכמוך עד שיודיעו ומדמורייתא מעות קוכות וכן בוקבין המעו׳ קודם הגלגול יש לומ׳ כיון דדרכן כך אפי׳ בלא כתיבת מעות קודם לכן מותר כיון דסמכו״ם יודע מכמה ישראל ומדרבנן דסכי לא מתחלם ודיכו כלילו כוקבו לישראל בתחלה קודם גלגול ע״כ. ובתשובת מהרשל״ם ס״ם ס׳ כתב דלמו שפיר עבדי׳ים לבטל המכמה ע״ם: ב אפי׳ לסה דלא מולין בתר הגלגול לא לחיוב ולא לפטור רק מי שהיתה העיסה שלו כשעת גלגול: ג ה״ה כלום ומודיעין מותן שהיו נתיך רמ״ם ופרע״ם שלא יזכור העכו״ם שהוא מוכלם ועי״ל סי׳ שכ״ו ס״ק ל׳: ד עיסה שזוקק כו׳ לדוקא בעיסה לפי שהוספות אבל עיסה מרובית חייב בחלה אע״ג דלא עבי מעלק ליה בזוזי אפי׳ הכי כו׳ שיעור חלה כשל ישראל דשמא יעלוך העכו״ם שלא לישלה כן בפרק הכ״ם: ו ואם יש בה כשיעור חייב משמע דבעיה בה שיעור לעולם חייבת אפי׳ העכו״ם עומד עליו ומפורסם שיד העכו״ם בתוכו ואפי׳ קבו הקיטם כיתד וכ״ה בהג״ה ס״ם: ז ויכול להפרים מיכיה וביה כלעיל סי׳ שכ״ד סעיף ל׳ בהגה״ם שם: ח פרק חיוב חייבו חכמים לפרק לחומרא וכ״ל דלייבו דוקא מדיכא אבל מילכא דלכלחה פיה מדרבנן כלעיל סי׳ שכ״ב ס״ק ל״ב פטור מפרק ג״ע למה כתבו המחרוכים בפרק זה ועכ״פ כרלה דלייבו דלכלחה פרק כלכר בחלה כיון דכולן הוה לסוף דרבנן להפרישם בלא ברכה: ט חייבת מה״ב דבני ישרא׳ל מעוזב ק׳ביקר וחלקוה ומ״ב הוסיף כל ס׳ אלו ום אל לכ׳ עיבור אמרי׳ לעיל סי׳ שכ״ו ס״ל דפטורים שלכו פרק שכבר פיה לעיסה זו מעת מוכה קודם חלוקה חלה פיה פטורה מעוזם מעת פיה לפרק והוי זו העיסה כחלו הורמה ממכה חלקה ומזה לא יחזור לחייבה אבל בלא לוש פיה לוקח העיסה מעת חוכה ולעולם כיון קודם חלוקה כו׳ אחר חלוקה כלבך עכשיו כיון שלא מיתרו חל עליו חיוב מיכה מעת חלה וחייב להפרים חלה:

שלא א חיבה כוהנין כו׳ בכל מקום שיש חוכת קרקע חיבה כוהנת חלה בארץ ב סוריא כו׳ ם ברמב״ם סוריא יש לכרים שיש בהן כמ״ל וכן מתבאר והולך: ג אין חיוב תרומה ומעשרות מן התורה בכל מקום שזוכרו ברמב״ם והמחבר חיוב מן התורה ליכו כותן שיש בהן כולם כיחד על מרחקן ולא כותן הזה: ד ים חולקין טעמייהו דלא ס״ל ה׳ דיש תבואה חלה נכי חלה לעיל סי׳ שכ״ב סעי׳ כ׳ דכתי׳ ככותב כיש כולכם חכל לעכין תרומו ומעשרו לא נעשין ז׳ הו׳ ישרא׳ל עליה

מעשרים

ה מפרישים כו׳ לקוצץ העכו״ם מיכן מפקיע קדושת הקרקע מלא
פיו בקרקפתו ומלא פיו מלא הוי ככבוש יחיד: ו
מפקיע כשורי לישן קכין לעכו״ם כשורי להפקיע מן המעשרות ומן
השביעית: ז פטורים מכולם לכשיגמר שבעשה פירות ומרחן כיון
שהעכו״ם מהוה כזמן שהלה עליו מיכאן כשהמר לנכך ולא ליגון
העכו״ם: ח ומפרישים תרומה מייכו תרומה גדולה: ט ותרומת מעשר
מוכר לכהן ולוקח לישראל כדלקמן סי׳ ש: י מפני שהוא לומר
לכהן במעשר ולכהן בתרומת מעשר שכי כתיב מכם לכל שלין לכם יכול
לישול ממנו כלום ומפני מה אמרו לא יתן תרומת מעשר לכהן בתרומה
גדולה לפי שהקדר בתרומת מעשר כי תקנו מפני כבוד ישראל את המעשר
שכל שאתה נותן לישראל אתה מפריש ממכם תרומת מעשר ומכם
שכל שאתה נותן מן העכו״ם אין אתה נותן לכהן תרומת מעשר
שהפרשת ממכם אלא מוכר לכהן ונותן דמיו. ומה המוכר לכהן
מייכו אפילו נתן תרומת מעשר יש בה קדושה ואסורה לזרי׳ ומוכר לכהן:
יא לעונת המעשרות כו׳ ל סעיף ע״ט ופ׳ עוכרת המעשרות:
יב מייב בכל כלייכו שהייכו מכותן תרומות ומעשרות לבעלים:
יג ונותן ללוי ב שלשי המעשר לכהן ושני שלשי מתרומת המעשר כותן
לכהן ומותר השלשים של מעשר לעצמן הוא שלו ותרומת המעשר
מלותו שהשלשים מוכר לכהן כמו שבתוכר הטעם בסעיף הקודם:
יד פטורי לפי שלא נתחייב בתרומות ומעשרות ולא מין קכין לעכו״ם להפקיע
מעשרות מ״ש בשחוטה ולוקח מישראל כמו שבתוכר בסעיף ג׳ אבל כל
מין שהוא כיד עכו״ם בשעת פירות וקבעם קודם שהגיע לעונ׳ המעשרות
פטור לגמרי: טו מע״ג שגמרן העכו״ם ומרחן ומין שהוא לנכך ולא ליגון עכו״ם מייב ככל מדרכיהן לכיון שהגיעו כיד ישראל
לעונת המעשרות ונתחייב מחוברים ופטורי לוקח חוזרין ופטורי לוקח חייב
וכן העכו״ם שגמר פירות מישראל קודם לוי וליגון כיד עכו״ם מייב
בתרומות ומעשרות אלא מישראל לכהן כלום ויש לעכו״ם קכין בשוה
טז הקונה פירות מעכו״ם כשורי לכהן אלא מחוברים: יז
הקונה פירות מעכו״ם בשורי בין מחוברים אפילו קורם שבאו לעונת המעשרות אף על
פי שמרחן ישראל פטורים ואם עדיין לא הגיעו לעונ׳
המעשר ת הואיל וקנה אותם עם הקרקע חייב לעשר:
יח ישראל שהיה אריס לעכו״ם בסוריא פירותיו פטודים
מ לפי שאין לו בנוף הקרקע כלום ויש לעכו״ם קכין והחוכר והמקבל
וחשוכר שדה מעכו״ם בסוריא פירותיו פטורין:
יט ישראל שלקח בסוריא שדה מהעכו״ם ער שלא
הב אה שליש וחזר ומכרה לעכו״ם אחר שהביאה שליש
אם חזר ישראל ולקחה פעם שניה חייב שהרי נתחייב
ביד ישראל:
כ ישראל שהיה לו קרקע בסוריא והוליד לו אריס
ושלחה לו האריס פירות הרי אלו פטורים שאני אומר
מהשוק לקחן והוא שיהיה אותו המין מצוי בשוק:
כא יש שותפות העכו״ם חייבת בתרומ׳ ומעשרו׳ כיצד
ישראל ועכו״ם שלקחו שדה בשותפו׳ אפי׳ חלקו שדה
בקמתה ואין צריך לומר אם חלקו גדיש הרי טבל וחולל
מעורבי בכל קלח וקלח מחלקו של עכו״ם שאעפ״ שמרחן
העכו״ם וחייבים מדבריהם במה דברים אמורים בא׳
שהמעשרות של תורה ובשל תורה אין בדירה אבל אם
לקחו שדה בסוריא הואיל והמעשרות שם מדבריהם
אפילו חלקו הגדיש חלקו של עכו״ם פטור מכלום ונר׳
לי דהאידנא שאין חיוב תרומו׳ ומעשרו׳ באי׳ אלא מדבריה׳
גם בארץ ישראל חלקו של עכו״ם פטור מכלום:
כב פירות אי שיצאו חוצה לארץ כ פטורים מתרומו׳
ומעשרות ואם יצאו לסוריא כג חייבים ופירות חוצה לארץ כד חייבים אם נקבעו למעשר אחר
שנכנסו לארץ: כג כל אוכל אדם הנשמר שגידולין מן הארץ חייב בתרומה: אין

ג עכו״ם שקנה קרקע בארץ ישראל וחזר וישרא׳ ולקחה
ממנו פ מפריש תרומו׳ ומעשרו׳ ומה שאין כן בסורי׳
ד פירות העכו״ם שגדלו בקרקע שקנה בארץ ישראל
אם נגמרה מלאכתן ביד העכו״ם ומרחן העכו״ם פ
פטורי׳ מכולם ואם לקחן ישרא׳ לאחר שנתלשו קודם
שתגמר מלאכתן וגמרן ישראל חייבי׳ ומפריש תרומת
ומעשר ראשון פ ותרומת מעשר ומשייר לעצמו מעש׳
ראשון והוא שלו ׳ מפני שהוא אומר ללוי אני באתי
מבח איש שאין את״ה יכול לישול ממנו:
(ותרומת מעשר מוכר לכהן ונוטל המיס)
ה מכר העכו״ם הפירות שלו לישראל כשהן מחוברים
לקרקע אם עד שלא באו לעונת המעשרות
ונגמרו ביד ישראל יב חייב בכל ונותן כל מעשר ראשון
ללוי ואם מכרן אחר שבאו לעונת המעשרות מפריש
תרומות ומעשרות ונותן ממעשר ללוי לפי חשבון כיצד
לקח תבואה זרועה מהעכו״ם אחר שהביאה שליש ונגמר
ביד ישראל מפריש תרומות ומעשרות יג ונותן ללוי
שני שלישי המעשר ראשון:
ו ישראל שמכר פירותיו לעכו״ם קודם שיבואו לעונ׳
המעשרות וגמרן העכו״ם יד פטורין מן התרומה
ומן המעשרות ואם אחר שבאו לעונת המעשרות טו אף
על פי שגמרן העכו״ם חייב בכל.
ז מכר עכו״ם לישרא׳ פירות מחוברי אחר שבאו לעונ׳
המעשרות ומרחן העכו״ם ברשות ישראל אינם
חייבים בתרומה ומעשרות הואיל ובאו לעונת המעשרו׳
ברשות עכו״ם ומרחן העכו״ם אעפ״ שהם ברשות ישראל
טו הקונה פירות ההעכו״ם בסורי׳ בין תלושים ביד
מחוברים אפילו קודם שבאו לעונת המעשרות אף על
פי שמרחן ישראל פטורים ואם עדיין לא הגיעו לעונ׳
המעשר ת הואיל וקנה אותם עם הקרקע חייב לעשר:
ח ישראל שהיה אריס לעכו״ם בסוריא פירותיו פטודים
מ לפי שאין לו בנוף הקרקע כלום ויש לעכו״ם קכין והחוכר והמקבל
וחשוכר שדה מעכו״ם בסוריא פירותיו פטורין:
ט ישראל שלקח בסוריא שדה מהעכו״ם ער שלא
הב אה שליש וחזר ומכרה לעכו״ם אחר שהביאה שליש
אם חזר ישראל ולקחה פעם שניה חייב שהרי נתחייב
ביד ישראל:
י ישראל שהיה לו קרקע בסוריא והוליד לו אריס
ושלחה לו האריס פירות הרי אלו פטורים שאני אומר
מהשוק לקחן והוא שיהיה אותו המין מצוי בשוק:
יא יש שותפות העכו״ם חייבת בתרומ׳ ומעשרו׳ כיצד
ישראל ועכו״ם שלקחו שדה בשותפו׳ אפי׳ חלקו שדה
בקמתה ואין צריך לומר אם חלקו גדיש הרי טבל וחולל
מעורבי בכל קלח וקלח מחלקו של עכו״ם אעפ״ שמרחן
העכו״ם וחייבים מדבריהם במה דברים אמורים בא׳
שהמעשרות של תורה ובשל תורה אין בדירה אבל אם
לקחו שדה בסוריא הואיל והמעשרות שם מדבריהם
אפילו חלקו הגדיש חלקו של עכו״ם פטור מכלום ונר׳
לי דהאידנא שאין חיוב תרומו׳ ומעשרו׳ באי׳ אלא מדבריה׳
גם בארץ ישראל חלקו של עכו״ם פטור מכלום:
יב פירות אי שיצאו חוצה לארץ כ פטורים מתרומו׳
ומעשרות ואם יצאו לסוריא כא חייבים ופירות חוצה לארץ כב חייבים אם נקבעו למעשר אחר
שנכנסו לארץ: יג כל אוכל אדם הנשמר שגידולין מן הארץ חייב בתרומה: אין

יד אין מפרישין תרומו' ומעשרות כל מהירק בח"ל
אפי' במקומות שאמרנו שחייבו חכמי' וכן ירק הבא
מח ללארץ אעפ"י שיש עפר בעיקריהן הרי זה פטור:
שו התבואה והיתים שלא הביאו שליש כפי פטורים
מתרומ"ה ומעשרות ומניין ורע כל שזורע"ה
ומצמחת בידועה שהביאה שליש:
שז כי הפקר פטור מתרומה ומעשרות אבל הזורע
שדה הפקר כי חייב בתרומה ומעשרות:
יז דברי שאין דרך בוב בני אדם לזרעם בגנות ובשדות
לא חוקתן מן ההפקר פטורין מחלומה ומעשרות:
יח נתערבו פירות החייבים בתרומה ומעשר בפירות
הפטורים כפ אם יש לו פירות אחרים החייבים
מוציא מהם לפי חשבון פירות חייבים שבתערובת כט
ואם לאו מוציא תרומה ותרומת מעשר על הכל ומפריש
ראשון ושני לפי חשבון פירות חייבים שבתערובות:
יט ל תרומה גדולה בזמן הזה שהיא עומדת לשריפה
מפני הטומאה שיעורה כל שהוא:
סנס ומותנה בזמן הזה שלכן אינה אינה כן חבר כן עם
הארץ ואפילו אינו מיוחס רק מסוחק בכהן והוא
טורפה לא ויכול להמיכה ולטורפה ויכול להטות ממנה
כשעת שריפה לכל זר לסור ליהנות ממנה כשעת שריפתה
אם לא שכהן נוסנה עמו לכל אחר הנאות שאינו מכלה אותה
מותרת לפי לזרים כהן שהוכל לכל ישראל לב כותי כמי
שמן של תרומה ואעפ"י שעומד שהכהן וחולך לו לג לאין צריך
לכבותו עד שיכבה מעצמו וכל זה מיירי לד בתרומה
שהוכשרה דלמו נטמאת ומותר לשרפה לכל אם לא שהוכשרה
אלא שנטמאת לסור לשרפה וטוב להכשיר אותה לא קודם
מרוח כדי שתכלכל טומאה ויהא מותר לשרפה:
ואחר כך מפריש מן השאר אחר מעשר ו"והוא נקרא מעשר
ראשון לו ונותנו ללוי (לז ואף לכהן) ועל זה נאמר
בתורה כי את מעשר בני ישראל וכו' ולבני לוי הנה נתתי
את כל מעשר בישראל וכו' ואחר כך מפריש מהשארא
מעשרה והוא נקרא מעשר שני והוא לבעלי ובסימן ור"
יתבארו משפטיו ועליו נאמר עשר תעשר על הסדר הזה
מפרישין בשנ' ראשונ' לא מהשבוע ובשנייה וברביעית
ובחמישי אבל בשלישי ובששי' משבוע את שמפרישין
מעשר ראשון מפרישין מהשאר מעשר את ונותנו לעניים
ור"והוא נקרא מעשר עני ואין בשתי שנים אלו מעשר שני
לא מעשר עני לט ועליו נאמר מקצה שלש שנים תוציא
את כל מעשר תבואתך וכו' ובא ה' אלוהיך ע שנ"
השמיט כולה הפקר ואין בה לא תרומ' ולא מעשרות כלל
ובחוצה לארץ שאין בה שמטת קרקע מפרישין בשנת
השמיטה בארץ מצרים מא ובעמון ומואב מעשר ראשון
ומעשר עני מב ובארץ שנער מפרישין בה מעשר שני כמו
ברוב השנים ושנת השמיט' האמיתית היתה מג שנת
השלג (לח לפי עכו"ם מכר פירות בסכינית ליסרטן ומכר
מלכתחלה כיד יפר זל חייבים בתרומה ומעשר מפרישין מעשר עני בדין עמהן ומוכח:) ך מעשר ראשון שלוקח הלוי
מפריש ממנו אחד מעשרה ונותנו לכהן והוא נקרא תרומת מעשר ועליו נאמר ואל הלוים תדבר וכו' (ודין תרומת
מעשר כדין תרומה גדולה מיהו לפי"ז מלכתחלה בעינן ליתן כשיעור:) כא המרבה בתרומה הואיל ושייר מקצת
חולין הרי זה תרומה אבל אם אמר כל הפירות האלו תרומה מל לא אמר כלום: כב האומר תרומת הכרי
לתוכו אם בצפונו או בדרומו קרא שם וחייב להפריש ממנו תרומתו ואם לא עיין המקום מה לא אמר כלום:
כג אמר תרומת הכרי הזה בזה והכרי הזה בזה מו מקום שנסתיימה תרומתו של ראשון שם נסתיימת תרומתו
של שני: כד תרומת מעשר מו אין מפרישין אותם באומד אלא מדקדק בשיעור ואפילו בומן הזה
דבר שדרכו למדוד מדד ודבר שנשקל שוקל ודבר שאפשר למנותו ומנה הרי אפשר למנותו ולשקלו ולמדדו
ד"המונ"ה משובח ו"מדד משובח ממנו ו"שוקל משובח משניהם: וכן כלת

מח ומ"ש כו' אבל אין המוקף פטור אינו מן המובחר: מט אבל אין המוקף דכיון שאין נכריהן מיעור מן התורה אין מפרישין מוקף כשדה אבל כשופר לכהן שיעור שכבר כח מכחיש ואין יכולים לאכול אלא במוקף: נ תרומתו תרומה דסתם מן התורה לפי' בחטה מחטת סני: נא אבל אם אמר כלום שפרי אינו יכול לקיים מתכוון כסוכה: נא פטור מאחר כו' לפיכך במוקף וכן מכירת אבל סתם אינם מקפידים משכי במוקף אבל מעשיהם אינם כן אלא כמוקף לפי' ומ"ש כן לפי שנדיר לפרישי בכורים אבל לכל ומ"ש תרומת גדולה מקדש אתורה ולפיכך ומ"ש מעשר לאחין אינם כן תרומת מעשר ומקח תרומה מקדש לפיכך ומ"ש מעשר שני אין מעשר עני ומקח מקדיש ס' לאחרו עובר אבל מעשה שלאחר ומעשה לא תאמר ומקח מעשה עשו: נב ס' ממלא ומעט יותר סתם ממלא כוונת הוא מעשר מן המעשר ומעט יותר הוא תרומה גדולה משיעורה כוונת הוא בכל מהם: נג ומדי הוא עכשיו קולין עד שיפרישו התרומה: נד ומעשר שלאחין לפיכך קולין אבל שני הוא בכרי שנגדול בנד ומפרישו: נה עושה אדם כו' שכאחר כן תרומתו גם אתם לרבות אבל אין יפות הוא אומר לו כלך אצל יפות שמא יתנו לך אבל אין יפות הוא אומר לו כלך אצל יפות שמא יתנו לך לפיכך כאן אינו מקפיד ואין כאבלות: נח אין תרומתו תרומה לפיכך אתין אם יפות הוא אומר לו כלך אצל יפות שמא יתנו לבוכו הוא ס' הקפדה כאבל מוקף כו' ואם אינו כיוצא בו אבל אין מוקף: נט ואם לקט כו' לא העתיד הוא לקיט: ס לא יתרום מפני שעתיד לבוא לידך כלומר שמא יבוא אחר ויטול לבוא כאן לפיכך הוא אומר לו כלך אצל יפות שמא יתנו לך ואם יבוא לידך כאן יכול לבוא לידך: סא אפי' לכתחלה תרומה שעיקר נר כה שיעור אבל לא מעשר לוי שכיבה שיעור ומדידה ואין מיכה יכולי לכוון אתדיל: סב תרומתו תרומה אפי' בתרומה של תורה הגיל ונדרים ונדבה קיימין מן התורה כדלעיל ס"ל: סג אבל אם אינו יודע אם כרי זה תרום אין מוכרו לאחר כו': סד פירות שנתפקפו כו' לא העתיד פירות שנתפקפו קיימין בתרומות ובמעשרות דנכי תרומה כתיב תרומות וכתיב מעשרות ס"ת בתרומות ובמעשרות כ' רב ס של שכיס מעשק ואין נדיכים ליטול דשנת זה עוד אבל אם פטורים אבל תרומתו תרומה דמסתמא כל אחד אבלות מכירו עושה כשנתפקפו ואם פרס ס' מעון ולא ידע מכירו ואם מכירו ופרס תרומה שכיס מפני אבל אם ידע שמכירו פרס אם ידוע בעכיר שדרכם לסמוך זה על זה ואחד מתוך אם שמכירו ואם ידע זה שמכירו פרס לא ס"ת פרס פטור זה ס"ת סומך על מכירו אפי' ס"ת ידע שמכירו לא פרס כשעור עין יפה ועוד עין יפה אם ס"ת תרומת הלשכת תרומה הלשכת כשעור עין יפה ועוד עין יפה אם ס"ת תרומת הלשכת תרומה תרומת הלשכת ס"ת מכירו ואם לאחר אבל אם אינו מכירו אם ס"ת פרס אם ס"ת פרס הלשכת כשעור שפרס שכירו הלשכת תרומה הלשכת פרס הלשכת תרומה אבל אם אינו מכירו אם ס"ת פרס הלשכת כשעור עשה אם אבל אם אינו מכירו אם ס"ת פרס הלשכת תרומה הלשכת

לו האומר לאחר לתרום והלך לתרום פ"ח וביטל שליחותו קודם שיתרום אם שינה השליח שליחותו כגון שאמר לו תרום מן החצפון ותרם מן הדרום אין תרומתו תרומה ואם לאו תרומתו תרומה (ויש חולקין ס"ל דכל שבטל השליחות קודם שנתן לא סיכה לא סוי תרומתו תרומה:)

לז אריס שתרם ובא בעל הבית ועיכב אם עד שלא תרם עיכב אין תרומתו תרומה ואם משתרם עיכב ס"ו תרומתו תרומה:

לח האפטרופין ס"ז תורמין בכסי יתומים:

לט הגנב והגולן והאנס פ"ח תרומתן תרומה ואם הזיון הבעלי דורפין אחריהם ס"ט אין תרומתו תרומה:

מ הבן והשביר והעבד והאשה תורמין ע על מה שהם אובלין אבל לא על השאר:

מא הבן כשאוכל עם אביו והאשה בעסתה תורמין מפני שהן ברשות:

מב הפועלים אין להם רשות לתרום שלא מדעת בעל הבית:

מג פועל שאמר ליה בעל הבית כנוס לי גרני ותרום ויתרם ואחר כך בנם עא תרומתו תרומה:

מד הנכרי שהפריש תרומה משלו עב גזרו חכמים שתהא תרומתו תרומה אם הוא בארץ ישראל:

מה וכולקין אותו אם אמר כוונתי ישראל ספרסתים תיתן לכהן ואם לאו עג טעונה גניזה:

מה המתכוין לומר תרומה ואמר מעשר מעשר ואמר תרומ' עד לא אמ' כלום עד שיהיו פיו ולבו שוים:

מו הפריש תרומה במחשבתו ולא הוציא בשפתיו כלום עה הרי זה תרומה שנאמר ונחשב לכם תרומתכם:

מז המפריש תרומה על תנאי אם נתקיים התנאי עו הרי זה תרומה:

מח המפריש תרומות ומעשרות וניחם עליהם הרי זה נשאל לחכם ומתיר לו כדרך שמתירין שאר נדרים עז ותחזור חולין כמו שהיתה:

מט האומר של מעלה תרומה ושל משה חולין או בהפך עח דבריו קיימים: נ התורם את הגורן צריך שיכוין את לבו שתהיה תרומה על הכרי ועל מה שבקוטעין ועל מה שבצרדין ועל מה שבתוך התבן התורם את היקב צריך שיכוין את לבו לתרום על מה שבהרצני ועל מה שבזגים התורם את הבור של שמן צריך שיכוין את לבו על מה שבגפת ואם לא נתכוין אלא תרם סתם נפשר הכל שתנאי בית דין הוא שהתרומה על הכל: נא התורם בלכלה של תאנים ונמצאו תאנים בצד הכלכלה הרי אלו פטורים מפני שבלבו לתרום על הכל: נב אין תורמין אלא מן היפה ונראה לי דהשתא דלאיבוד אולא מפני הטומאה אין להקפיד בכך ומיהו במעשר הנותן ללוי ולעני יש להקפיד בכך: נג אין תורמין כמין על שאינו מינו ואם תרם אין תרומתו תרומה הקישית והלפפין מין אחד כל מין חמים מין אחד כל מין תאנים וגרוגר ודבילה מין אחד ותורם מזה על זה וכל אחד כלאים בחבירו לא יתרום מזה על זה ואפי' מן היפה על הרע ואם תרם אין תרומתו תרומה וכל שאינו כלאים בחבירו תורם מן היפה על הרע אבל לא מן הרע על היפה ואם תרם תרומתו תרומה חוץ מן הזונין על החטים מפני שאינם אוכל אדם: נד עט אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו ולא מדבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שנגמרה מלאכתו ואם תרם תרומתו תרומה: נה אין תורמין מהמחובר על התלוש ולא מהתלוש על המחובר ואם תרם פ אין תרומתו תרומה אבל אם אמר פירות ערוגה זו תלושים יהיו תרומה על פירות ערוגה זו לכשיתלשו פ"ח ויתלשו דבריו קיימין ואוא שהביאו שניהם שלישי בעת שאמר: נו פג אין תורמין מן הלח על היבש ולא מן היבש על הלח ואם תרם תרומתו תרומה: נז אין תורמין מפירות שנה זו על פירות שנה שעברה ולא מפירות שנה שעברה על פירות שנה זו ואם תרם אינה תרומה שנא' שנה שנה: ליקט ירק ערב ר"ה עד שלא בא השמש וחזר וליקט אחר שבא השמש אין תורמין מזה על זה שזה חדש וזה ישן וכן אם ליקט אתרוג בערב ט"ו בשבט עד שלא בא השמש וחזר וליקט אתרוג אחר משבא השמש אין תורמין מזה על זה מפני שאחד בתשרי ראש השנה למעשרות תבואה וקטניות ויקות ט"ו בשבט ר"ה למעשרות האילן: נח אין תורמין מפירות הארץ על פירות חוצה לארץ ולא מפירות חוצה לארץ על פירות הארץ ולא מפירות הפטורין על החייבים ולא מהחייבים על הפטורים ואם תרמו אין תרומתן תרומה: נט פג תרם מדמאי על דמאי או על ודאי פד תרומתו תרומה ויחזור ויתרום מכל אחד בפני עצמו: תכם

בין בתרומה תרומתה שבי סיכה תרומה במעשר כיון שמפריש תרומתן מעשר כרשות הרי הפירות מתוקנים ואין בתרומתה שבי כלום ובתרומה שבי כיון שזה כיון שיעורה בכל שהוא מה שמפריש תרומתן הרי הפירות מתוקנים ואין בתרומתה שבי כלום כ"ל: סה ובטל המשלח שליחותו קודם שידע וזה לא ידע ותרם: סו תרומתו תרומה דמסתפק שליח טועה: סז תורמין כו' ודוקא להתיר לכל לא להכיר אלא כשעזו מפטרונים לעשות שליחות התורמים אלא לפרקמטי שבי תורמין בניטין דף כ"ב וכ"ג הטעם: סח תרומתן תרומה דקטלן בידוע וזה שם הכנעני: סט אין תרומתן תרומה דרולפין מפריסה הפירות קודם שיורין ולא מייתי: ע על מה שהן אוכלין שהרי אוכלין בשדה כו' כ"ש לכל לא על שמפר שהין תורם תרום דכר שמיני שלו: עא תרומתן תרומה ואין זה שבי שליחות דכשזה תרום שמפר בע"ם ע"כ לפי דוקא שיכוין ולפ"ב יתרום שהרי אין דרך לתכשים אלא כשהן ברשות: עב גזרו תכמים כו' משום בעלי כיסים שיקלו משוכח בעכו"ם כדי לפוטרה: עג טעונה גניזה שאלו נכרי לשמים בד"ם בפני עכו"ם שמפרישים תרומה בא"י לא גזרו עליהן ומודיעין אותו שלא לתרום ואיכא תרומה בלא מעשר ובלא טבל וכ"ש הטעם: עד לפי שאין כלום שהרי מקדישים הגוף כגון הבור וכבדר שביקן פיו ולבו שוין כלעניין ס"ל: עה הן תרומה כו' דוקא בשעיקר ס"ל שכיון לתרום ואיכא תרומה ואפי' מעשר שבטל בכבור פיו אם שיכוה במחשבתו אין תרומתו תרומה אפי' כ"ש הכא: עו הן תרומה ואם לאו אינה תרומה: עז ותקוור קולין כגון שהיקה והפירות מבלים עד שיפרים פעם שניה אותם שהפרישו אין פירות פירות: עח הכריז קיימים שהכר הלוי בהעתק תורם: עט אין תורמין כו' לפי שאין הכר כנגד מלאכתו על הכר שכנגדם אלא כתו על הכר שכנגדם ולכן אם היו שני כרים זה כנגד זה וכל אחד ראוי לשמש בפני עצמו אין תורמין מזה על זה:

פה תרם כו' לפני הקטנה לפי דס"ל אין דבור מיוחד על שפת פסוק:
פו תרומתו תרומה שפסק: פז עד שיוציא כו' דסבר תרומתו
כגוי כתרם וס"ל תרומתו זו עדיין טבל: פח אין
תורמין אלא בלקוח כו' שבני שהלקוח שפיר"ש דיכול הקונה אלא
אלא מדרבנן ומגלל כתוך שדסו מיירי בתורה שכשמר הקונה ודעתו
על הלקוח וס"ל כאן אין הפטור על התיוב אלא דיכול הלוקח אין
תרומתו אין מיוכנו כאן כלקוח מישראל: פט אין תורמין מיכלים
בו גזירה שמא יפרוס שכבר לדרוך ולכתוש ושמירתו בגזירה זו ושמרנו
שלא לשם תרומה: צ אבל תורמין כו' דלמא
ליתרם מכלי מיכלים שלים כלשון זה בגזירה אין פיסה על פרש דשמיר
קפיד: צא ויכול במעשר כו' שלעולם נראין לקח כמל
יום לקחתיך בנך. צב אין תורמין כו' דס"ל אין פרשה על
פיפה צג אבל תורמין כו' שסיין והחומה אין מחד הם וס"ל
אין פיפה על פרשה: צד כתורס כו' והתורס מביא על תומה
על קומה ומצא החומה שתרס אין תרומתו תרומה שפ"ג דקרוקה בשעה
שו כיון דשעת תרומה לעיולי' שעלה בידו אין פיפה על פרש שו תרומה
צה שם שפק הוי תרומה שפסור לזרים וניזוק ויקרוס:
צו שפריש מ'מעשרה כו' ובו כשמר כי לקח מעשר בני ישראל אמר
יהיו לך נ' שהמעשר קדוש הוא ללויים זכריס וכקבוק שכל'ובני
לוי כבה כתני לקח כל מעשר בני ישראל לכהלה: צז שעשה לאחר
שפריש שעכו תרומת מעשר מולין הוא ומותר בשכילה לישראל כו'
שכשמר וכשעשה לכם תרומתכם כלבן מן הגורן וכשלשה מן היקב מה גורן
ויקב מולין לכל שכר לפי מעשר דשמן שפשלה תרומתו מולין לכל דבר
וכל מקום שכשמר בשעשרו קודש לפי פרישים ליכו שלא מעשר שני:
צח שפריסין מעשר דשמן שהבושלה שלא כדי להפריש שעכו תרומת
צט שר שהוא טובל לפי תרומה ושלו כותן תרומת מעשר
לכהן. ק ושם לעניים שלא שפריסים שותם בדי שלא
שהלכו ונטבלם שכן לאדו שלו שדכתיב כן תרימו גם שתם שתם שלים
גם שתם לרבות בכהנים: ק"א ור"ע למעשר כו' כמו שכתב לפי
פסיק כ"ד: קא שלא מן המובחר שנאמר נכר שכם שלא
שלכו ונשתב לכם כתרומת גרן וכתרומת יקב כשם שמעשר שפריסים
שלים מן הגורן ומן היקב שכן כך מעשר שפריסים ך ישראל שהלכה שכן יכ"ם שם
שפריסים מן הגורן ומן היקב: קב שלא כשדס כו' שלא מן
לפי שם שרשלין כו' שלא שו שקבל שו מכין. קג ושהרב כו'
ושם שמעשר נם פירוש טבלים שלכך ישקדק בשיעור:
שיכו שמעשר שיחול על כ"שלה שכשלי שלא שכשלו כיון שלא
פירש: שמכאן שם שרשלין: קה ואינו יכול להפריש כו' שכיון שכשר
קרקן כו' מעשר שלא יפרוס שטבל שים לו שמקום שאר על שם מעשר
שפרשה כשפריס שטבל על תרומה: קו קודם שיפריש כו' שכל
שמנות שמרך עליהן עובר לעשייתן. וכל

ס פס תרם מודאי על דמאי פו תרוכתו תרום ולא
תאבל פו עד שיוציא על ידי תרומה ומעשרות:
קא פס אין תורמין מן הלקוי על מה שגדל בתוך שדהו
ולא מלקוח מעכו"ם על הלקוח מישראל או בהפך:
קב פס אין תורמין שבלים על השיבולים ותים על שמן
וענבי על יין ג אבל תורמין שמן על זית הנכבשי
ומין על ענבים לעשותם צמוקים:
קג התורמים זיתי שמן על זיתי כבש אבל לא מזיתי
כבש על זיתי שמן מיין שאינו מבושל על המבושל
אבל לא מן המבושל על שאינו מבושל מן הצלול על
שאינו צלול אבל לא משאינו צלול על הצלול
מתאנים על גרוגרת במנין מגרוגרת על תאנים בכדה
אבל לא תאנים על גרוגרות בכדה ולא גרוגרות על
תאנים במנין כדי שיתרום לעולם בעין יפה ותורמים
חשוים על הפת אבל לא מן הפת על החטים לפי חשבון
ובבל אלו אם תרם תרומתו תרומה ונראה לי
דהאידנא דתרומה לאיבור אזלא אין להקפיד בכך וכן
בשאר דברים כיוצא בהם קד ומיהו במעשר הניחן
ללוי ולעני יש להקפיד בכך:
קד קה אין תורמין חומץ על יין ק אב תורמין על החומץ
קו קז התורם חבית של יין על היין ונמצאת חומץ אם
ידוע שהיתה של חומץ עד שלא תרמה אינה תרומה ואם
אחר שתרמה הרמיצה הרי זה תרומה קח אם סמך תרום
ויחזיר ויתרום וכן התורם כשותת ונמצאת מרה אבטיח
ונמצא סרוח:
מכאן עד סוף פרק קכל טו' סו אחר שפפרישין תרומה גדול ג מפריש א מעשרה
מחנשאר והוא הנקרא מעשר ראשון:
ל"ה כתב שם ש טו ג מעשר ראשון מותר באכילה לישראל ומותר שם עשר עד
לאכלו בטומאה לפיכך בת לוי שנבעלה בעילת זנות בוף פ"ג
נותנין לה מעשר ואוכל אבל מי ששמעה שמת בעלה או
העיד לה עד אחד ונשאת ואחר כך בא בעלה קנסו אותה
תבמים שתהיה אסורה במעשר:
סא לויס וכהנים קם מפרישין מעשר ב שון כדי להפרי
ממנו תרום מעשר וכן הכהנים מפרישין שאר תרומות
ומעשרות קם חם לעצמם:
סב אין מוציאין מעשר מיד חבהנים וכן כל מתנו כתונה
אין מוציאין אותם מכהן לכהן.

ע האוכל פירותיו טבלים וכן לוי שאכל חמעשר כשבלו אעפ שהם חייבים מיתה בידי שמים אין משלמים
המתנות לבעליהם שנאמר אשר ירימו לה' אין לך בהם כלום עד שירימו אותם הבה"ל מיתר לאדם להיות אוכל
וחולך תהלה וא"ב מפריש תרומה ומעשרות: עא מעשרין ממקום זה על מקום אחר ק ואינו צריך לעשר מן
חכוקף אבל אין מעשרין ממין על שאינו מינו ולא מן חייב על הפטור ולא מן הפטור על החייב ואם עישר אינו מעשר:
עב כל שאמרנו ברומה אין רומין מזה על זה כך במעשר אין מעשרין מזה על זה וכל שאמרנו ברומה אם
תרם תרומתו תרומה כך במעשר אם הפריש מעשרותיו ומעשרות וכל שהוא פטור מן התרומה פטור
מן המעשר וכל התורם מעשר: עג כל שאמרנו בהם לא יתרומו ואם תרמו תרומתן תרומה כך אם עשרו
מעשרותיהם מעשרות וכל שאין תרומתן תרומה כך אין מעשרותיהן מעשרות: עד השקדים המרים ב ז
בגדלן בין בקפן בין פטורים לפי שאינן אוכל: עה אין מעשרין קפ אלא מן המובחר: עו אין מעשרין באומד
קפ אלא במדה או במשקל או במנין וכל המרקדק בשיעור משובח קפ והמרבה במעשרות מעשרותיו מקולקלין
שהרי הטבל מעורב בהן ופירותיו מותרין: עז המפריש מקצת מעשר אינו מעשר אלא כמי שחלק את
תערימה אבל צריך מזה החלק שיוציא מעשר שלו כיצד היו לו מאה סאה הפריש מהם חמשה לשם מעשר קי אינו
מעשר קי ואינו יכול להפריש על החמש סאין מעשר במקום אחר אלא מהם חצי סאה שהיה המעשר שלהם:
עח המפריש תרומה גדולה או תרומת מעשר מברך קי קודם שיפריש אקב"ו להפריש תרופ"ה וכן המפריש
מעשר ראשון מברך קודם להפריש מעשר שני ואם הפריש הכל זה אחר זה מיד ולא שה
ביניהם כולן בברכה אחת ומברך להפריש תרומה ומעשרות: עט כל פרי שמקשנותו הוא ראוי לאכילה ואינו
מגיה אותו אלא כדי להפריש בגופו מיד הוא חייב במעשרות מ ב וכל

קז וכל פרי שאינו ראוי לאכילה בקטנה אינו חייב
במעשרות עד שיגיע לעונת המעשרות :

פ אשכול שהגיע בו אפילו גרגיר יחידי כולו חייב
למעשרות וכאילו הגיע כולו ולא אותו אשכול
בלבד אף כל הדוחה שיש בה אותה הנפנשיש בה האשכול
וכן כמון שהגיע בה אפילו פרידה אחת כולה חייבת :

פא שמרי יין שנתן עליהם מים וסיננן אם נתן ג׳ ומצא
ד׳ מוציא מעשר מזה היתר קז ממקום אחר ואינו
מפריש עליו תרומ׳ שהתורם בתחלה בלבו על הכל ואם
מצא פחות מארבע אעפ׳ שמצא יתר על מדתו ואעפ׳
שיש בהם שעם יין קז פטור :

פב פירות שהגיעו לעונת המעשרות וכתלשו ועדיין
לא נגמרה מלאכתן כגון תבואה שקצרה ודשה
ועדיין לא זרתה ולא מרחה מותר לאכול מהם אבילת
עראי עד שתגמר מלאכתן ומשתגמר מלאכתן אסור לאכול
מהם עראי בד׳א בגומר פירותיו למכרן בשוק אבל אם
היתה כוונתו להוליכן לביתו הרי זה מותר לאכול מהם
עראי אחר שנגמרה מלאכתן קז עד ש קבעו למעשר :

פג אחד מששה דברים קובע הפירות למעשרו׳ קיד
החצר והמקח והאש והמלח והתרומה והשבת
וכולם אין קובעין אלא בדבר שנגמרה מלאכתו כיצד
פירות שרעיתו להוליכן לבית אעפ׳ שנגמרה מלאכתן
אוכל מהם אבילת עראי עד שיכנסו לבית שלו נכנסו
לבית שלו נקבעו למעשרות קיד ואסור לאכול מהם עד
שיעשר ובשם שהבית קובע למעשר כך החצר קובע
למעשר שאם נכנסו הפירות לחצר דרך השער נקבעו
אעפ׳ שלא נכנסו לתוך הבית וכן אם מנרן או בשלן
באור או כבשן במלח או הפרישן מהם תרומה או נכנסה
שבת עליה לא יאכל עד שיעשר אעפ׳ שלא הגיעו לבית
הכניסן לבית קודם שתגמר מלאכתן הרי זה אוכל מהם
עראי התחיל מלאכתן מאחר שנכנסו לבית חייב לעשר
הכל כיצד הבנים קישואין ורילועין קודם שישפשף
משיתחיל לשפשף אחת נקבעו הכל למעשר וכן כל כיוצא
בזה וכן התורם פירות שלא נגמרה מלאכתן מותר לאכול
מהם עראי חוץ מכלכלת תאנים שאם תרמה קודם שתגמר מלאכתה נקבעה למעשר : פד קיג מותר להעריס
על תבואה להכניסה במוץ בדי שתהיה בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר ווזרה מעט מעט אחר שהכניס לבית
ופוטר לעולם מן התרומה ומן המעשרות שהרי אינו מתחיל לגמור הכל : פה קיג הגומר פירותיו של חבירו
שלא מדעתו הרי אלו שבלו למעשר : פו איזהו גמר מלאכה היין משניחנו בחביות וישלח החרצנין והזגין מעל
פי החבית אבל כשהוא בתוך הבור וכשיגביהו להעמידו בחבית שותה עראי וקולט מן הגרת העליונה ומן הצנור
ומכל מקום ושותה : פו כיצד היא אכילת עראי כגון שהיה מקלף שעורים ואוכל מקלף אחת אחת ואם קלף
וכנס לתוך ידו חייב לעשר וכן נוטל מן היין ונותן לקערה לתוך תבשיל צונן ואוכל אבל לא לתוך הקדרה אעפ׳
שהיא צוננת מפני שהיא בבור קטן וכן סוחט זתים על בשרו אבל לא לתוך ידו וכן כל כיוצא בזה :

פח כשם שמותר לאכול עראי מפירות שלא נגמרה מלאכתן כך מותר להאכיל מהם לחיה ולעופות כל
מה שירצה ומפקיר מהם כל מה שירצה קודם שיעשר ואם גמרו אעפ׳ שלא נקבעו למעשר קיד לא יפקיר ולא
יאכיל לבהמה ולחיה ולעופות אכילת קבע עד שיעשר ומותר להאכיל לבהמה עראי מן השבל ואפילו בתוך הבית
ומאכיל פקיע עמיר עד שיעשם חבילות : פט תאנה העומדת בחצר אוכל ממנה א׳א ופטור ואם צירף חייב במעשר
במה דברים אמורים כשהיה עומד בקרקע אבל אם עלה לראש התאנה ממלא חיקו ואוכל שם שאין אויר חצר קובע
למעשר : צ היתה עומדת בחצר ונוטה לגנה הרי זה אוכל ממנה בגנה כדרכו כאילו היתה נטועה בגנה היתה
נטועה בגנה ונוטה לחצר הרי זה כנטועה בחצר שאינו אוכל שם אלא אחת אחת : צא גפן שנטועה בחצר לא
ישול את כל האשכול כאחת ויאכל אלא מגרגר אחר אחר וכן ברמון לא ישול את הרמון אלא פורט את הרימון באילן
ואוכל הפרד משם וכן באבטיח סופתו בקרקע ואוכלו שם : צב היה אוכל באשכול בינה ונכנס מן הגגה לחצר
אף על פי שיצא מן החצר לא יגמור עד שיעשר : צג כסבור הזרועה כחצר מקרטם עלה ואוכלו ואם צירף
חייב לעשר וכן כל כיוצא בזה : צד קטו הלוקח פירות תלושין לאכלן נקבעו למעשר כמו שנתבאר ומאימתי
יקבעו משיתן דמים קטו אף על פי שלא משך : צה הרי שלא נתן דמים והיה בורר ומניח בורר ומניח אפילו כל
היום כולו ואף על פי שגמר בלבו ליקח לא נת חייב לעשר ואם

קז וכל פרי שאינו ראוי לאכילה בקטנה אינו חייב
במעשרות עד שיגיע לעונת המעשרות :

פ אשכול שהגיע בו אפילו גרגיר יחידי כולו חייב
למעשרות וכאילו הגיע כולו ולא אותו אשכול
בלבד אף כל הדוחה שיש בה אותה הנפנשיש בה האשכול
וכן כמון שהגיע בה אפילו פרידה אחת כולה חייבת :

פא שמרי יין שנתן עליהם מים וסיננן אם נתן ג׳ ומצא
ד׳ מוציא מעשר מזה היתר קז ממקום אחר ואינו
מפריש עליו תרומ׳ שהתורם בתחלה בלבו על הכל ואם
מצא פחות מארבע אעפ׳ שמצא יתר על מדתו ואעפ׳
שיש בהם שעם יין קז פטור :

פב פירות שהגיעו לעונת המעשרות וכתלשו ועדיין
לא נגמרה מלאכתן כגון תבואה שקצרה ודשה
ועדיין לא זרתה ולא מרחה מותר לאכול מהם אבילת
עראי עד שתגמר מלאכתן ומשתגמר מלאכתן אסור לאכול
מהם עראי בד׳א בגומר פירותיו למכרן בשוק אבל אם
היתה כוונתו להוליכן לביתו הרי זה מותר לאכול מהם
עראי אחר שנגמרה מלאכתן קז עד ש קבעו למעשר :

פג אחד מששה דברים קובע הפירות למעשרו׳ קיד
החצר והמקח והאש והמלח והתרומה והשבת
וכולם אין קובעין אלא בדבר שנגמרה מלאכתו כיצד
פירות שרעיתו להוליכן לבית אעפ׳ שנגמרה מלאכתן
אוכל מהם אבילת עראי עד שיכנסו לבית שלו נכנסו
לבית שלו נקבעו למעשרות קיד ואסור לאכול מהם עד
שיעשר ובשם שהבית קובע למעשר כך החצר קובע
למעשר שאם נכנסו הפירות לחצר דרך השער נקבעו
אעפ׳ שלא נכנסו לתוך הבית וכן אם מנרן או בשלן
באור או כבשן במלח או הפרישן מהם תרומה או נכנסה
שבת עליה לא יאכל עד שיעשר אעפ׳ שלא הגיעו לבית
הכניסן לבית קודם שתגמר מלאכתן הרי זה אוכל מהם
עראי התחיל מלאכתן מאחר שנכנסו לבית חייב לעשר
הכל כיצד הבנים קישואין ורילועין קודם שישפשף
משיתחיל לשפשף אחת נקבעו הכל למעשר וכן כל כיוצא
בזה וכן התורם פירות שלא נגמרה מלאכתן מותר לאכול
מהם עראי חוץ מכלכלת תאנים שאם תרמה קודם שתגמר מלאכתה נקבעה למעשר : פד קיג מותר להעריס
על תבואה להכניסה במוץ בדי שתהיה בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר ווזרה מעט מעט אחר שהכניס לבית
ופוטר לעולם מן התרומה ומן המעשרות שהרי אינו מתחיל לגמור הכל : פה קיג הגומר פירותיו של חבירו
שלא מדעתו הרי אלו שבלו למעשר : פו איזהו גמר מלאכה היין משניחנו בחביות וישלח החרצנין והזגין מעל
פי החבית אבל כשהוא בתוך הבור וכשיגביהו להעמידו בחבית שותה עראי וקולט מן הגרת העליונה ומן הצנור
ומכל מקום ושותה : פו כיצד היא אכילת עראי כגון שהיה מקלף שעורים ואוכל מקלף אחת אחת ואם קלף
וכנס לתוך ידו חייב לעשר וכן נוטל מן היין ונותן לקערה לתוך תבשיל צונן ואוכל אבל לא לתוך הקדרה אעפ׳
שהיא צוננת מפני שהיא בבור קטן וכן סוחט זתים על בשרו אבל לא לתוך ידו וכן כל כיוצא בזה :

פח כשם שמותר לאכול עראי מפירות שלא נגמרה מלאכתן כך מותר להאכיל מהם לחיה ולעופות כל
מה שירצה ומפקיר מהם כל מה שירצה קודם שיעשר ואם גמרו אעפ׳ שלא נקבעו למעשר קיד לא יפקיר ולא
יאכיל לבהמה ולחיה ולעופות אכילת קבע עד שיעשר ומותר להאכיל לבהמה עראי מן השבל ואפילו בתוך הבית
ומאכיל פקיע עמיר עד שיעשם חבילות : פט תאנה העומדת בחצר אוכל ממנה א׳א ופטור ואם צירף חייב במעשר
במה דברים אמורים כשהיה עומד בקרקע אבל אם עלה לראש התאנה ממלא חיקו ואוכל שם שאין אויר חצר קובע
למעשר : צ היתה עומדת בחצר ונוטה לגנה הרי זה אוכל ממנה בגנה כדרכו כאילו היתה נטועה בגנה היתה
נטועה בגנה ונוטה לחצר הרי זה כנטועה בחצר שאינו אוכל שם אלא אחת אחת : צא גפן שנטועה בחצר לא
ישול את כל האשכול כאחת ויאכל אלא מגרגר אחר אחר וכן ברמון לא ישול את הרמון אלא פורט את הרימון באילן
ואוכל הפרד משם וכן באבטיח סופתו בקרקע ואוכלו שם : צב היה אוכל באשכול בינה ונכנס מן הגגה לחצר
אף על פי שיצא מן החצר לא יגמור עד שיעשר : צג כסבור הזרועה כחצר מקרטם עלה ואוכלו ואם צירף
חייב לעשר וכן כל כיוצא בזה : צד קטו הלוקח פירות תלושין לאכלן נקבעו למעשר כמו שנתבאר ומאימתי
יקבעו משיתן דמים קטו אף על פי שלא משך : צה הרי שלא נתן דמים והיה בורר ומניח בורר ומניח אפילו כל
היום כולו ואף על פי שגמר בלבו ליקח לא נת חייב לעשר ואם

קיז לפי שקבעו כו' שאין הפקר קובע אלא בשלוקח דבר שנגמרה מלאכתו למוכרו כשעתו דומיא דהגומר פירות על שדהו דכל מה דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון: קיח שהרי לקחן במוכר ואין הפקר קובע אלא בשלוקחו כעין שהלוקח כעין שהמוכר כמש"ל: קיט זה לקנות מה לקנות פי' שהרי הם מחלוקים על לעשות מה שהם קניניות: קך ופטורים כו' ואע"פ שיש בהן שעת הע"מ בכר הכהנים לביתו וכפקיעי בילדי שכיון שהמצות כאחוז עחוקין להו אלא רמז שכל הכית מעולם ואינם מקבייבי' כמה שכתוב להם: קכא ופטורין מן המעשר שהתורם וכתה להם ולא דמי למקח: קכב בזמן שאין עליו מזונות כו' כגון שאין להלקח מלכים אלא לחרישה וכה"ג: קכג ופטורים מן המעשר שכיון שהכניסו אין להם עזונות והוא כותן להם אף על פי שלא פסק עמהן ועדיין לא נגמרה מלאכתו לא הוי מוכר עמו כל זמן שלא נגמרה מלאכתן כיון שהכניסו ומסתמא לא נתרצו למוכרן אלא לאכלן וכדי נכר בשלנו ופטורים לפומלים: קכד הן שהרי שמסתקין הם מי הוי כלל מכשל שמתרו הכתים מקובע למעשר: קכה נקבעו שכיון שבשעה שהלוקח לוקח אין עליו מזונות ולא היה לו לקבוע בשעת מקח אלא בשעת הלכך הלוקח למוכר אם רצה לחזיר ואם היה ירא שמים משגמר בלבו מעשר ואחר כך יחזיר למוכר אם רצה להחזיר:

צו הלוקח במחובר לקרקע או שלקח תלוש לשלוח להביאו קיז לא נקבעו ויש לו לאכול מהם עראי:

צז האומר לחבירו הא לך איסר זה ותן לי בו ה' תאנים הרי זה אוכל אחת אח' ופטור ואם צירף חייב לעשר הא לך איסר זה בעשרים תאנים שאבור לי בורר אחרת אח' ואוכל באשכול שאבור לי מגרגר כמנובאילן ואוכל ברמון שאבור לי פורטו באילן ואוכל באבטיח שאבור לי סנפת בקרקע ואוכל ואם קצץ את התאנים וצרפם או שקצץ האשכול או האבטיח חייב לעשר שהרי לא קנה אא חנתלש אבל אם אמר ליה הא לך איסר בעשרים תאנים אלו בשני אשכולות אלו בשני רמונים אלו בשני אבטיחים אלו קוצץ כדרכן ואוכל עראי ופטור שלא נקבעו במקח קיח שהרי לקחן במחובר:

צח המחליף עם חבירו זה לאכול וזה לאכול שניהם נקבעו למעשרות שהרי לקחו בתלוש קיט דה לקצות וזה לקצות שניהם לא נקבעו שאין המכר קובע הבר שלא גמרה מלאכתו לקח האחד פירות שהחליף לאבילה ולקח האח' חליפיהן להקצותן זה שלקח לאכילה חייב לעשר וזה שלקח להקצות לא נקבע למעשר:

צט עם הארץ שהיה עובר בשוק ואמ' שלו לכם תאנים אוכלים קך ופטורים שאין המתנה קובעת:

ק השוכר את הפועלי לעשו עמו בפירות בין בתלושין בין במחוברין הואיל ויש להם לאכול מן התור במה שהן עושין הרי אלו אוכלים קכא ופטורין מן המעשר ואם התנה עמהם שיאכלו מה שלא זכתה להם תורה כגון שהתנה הפועל שיאכלו בניו עמו או שיאכל בנו בשכרו או שיאכל אחר גמר מלאכתו בתלוש הרי זה אסור לאכול עד שיעשר הואיל ואוכל מפני החנאי הרי זה כלוקח:

קא המוציא פועלים לעשות לו מלאכה בשדה קכב בזמן שאין להם עליו מזונות אוכלים מפירות שבשדה קכג ופטורים מן המעשר והוא שלא נגמרה מלאכתן אבל אם יש להם עליו מזונות לא יאכלו ואעפ"י שלא נגמרה מלאכתן שאין פורעין חוב מן החבל (אוכלי) אוכלי אחת את מחאנה אבל לא מן הסל ולא מן הקופה ולא מן המוקצה:

קב את המבשל ואת השולק ואת הכובש קובע למעשר אבל המעשן את הפירות עד שהכשירן קכד הרי זה ספק:

קג השומן פירות בארמה או בובל או בתבן עד שהכשירה לאכילה לא נקבעו למעשר: קה מוגין במים חמין נקבע ואין צריך לומר אם בישל היין ואפי' בגת אסור לשתות ממנו עד ש עשר: קו הסוחט אשכול לתוך הכוס נקבע לתוך התמחוי אינו נקבע: קז המולח פירות בשדה נקבעו טבל הזתים אחת אחת במלח ואכל פטור: קח הפוצע זתים כדי שיצא השרף מהם פטור: קט הנוטל זתים מהמעטן שובל אחת אחת במלח ואוכל ואם מלח ונתן לפניו חייב וכן כל כיוצא בזה: קי התורם פירותיו תרומה שניה צריך לתרום אחריה שניה נקבע למעשר ולא יאכל מהם עראי עד שיוציא התרומה שניה ויעשר: קיא פירות שנגמרה מלאכתן וחשכה עליהם לילי שבת קכה נקבעו ולא יאכל מהם אפי' לאחר השבת עד שיעשר: קיב תינוקות ששמעו תאנים לשבת ושכחו לעשרן קכו לא יאכלנו למוצאי שבת עד ש עשרו: קיג תאנה שהיתה מיוחדת לו לאכול פירותיה בשבת וליקט ממנה כלכלה קכז לא יאכל עד שיעשר הואיל ופירות אלו מיוחדים לשבת והשבת קובעת: קיד היה אוכל באשכול וחשכה עליו לילי שבת לא ינמור אכילתו בשבת עד שיעשר ואם הניחן לאחר השבת קכח הרי זה גומרו:

קטו כל שאסור לזרים לאכול בתרומה כגון הגרעינין ומוצא בהן הגרעין כך אסור לאכלו מהשבל והמעשר שלא ניטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שלא נפדו וכל שמותר לזרים לאכלו בתרומה מדברים אלו כך מותר בשבל ובמעשר שלא ניטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שלא נפדו: קיו אין מדליקין קכט בשבל שמא אין מהפין בשבל ואין זורעין את השבל ואפילו פירות שלא נגמרה מלאכתן אסור לזרוע מחמ עד שיעשר קל במה דברים אמורים בתבואה וקטניות וביוצא בהן אבל העוקר שתלים שיש בהם פירות ממקום למקום בתוך שדהו הרי זה מותר ואינו צריך שבל שהרי לא אסף הפירות וכן העוקר לפת וצנונות ושתלם במקום אחר קלא אם נתכוין להוסיף בגופן מותר ואם שתלם כדי שיקשו ויקח הזרע שלהם קלב אסור מפני שהוא כזורע חטי' או שעורי' של שבל: קיז קלג אין מוכרין שבל שלא לצורך ולחבר ואסור לשלוח שבל ואפי' חבר לחבר שמא יסמכו זה על זה ויאכל שבל: קיח המוכר פירות לחברו מוכר אומר על מנת שהם שבל מכרתי ולוקח אומר לא לקחתי ממך אלא מעושרים

קלד כופין את המוכר לתקן קנסו הוא לו מפני שמכר טבל:
קלה אין פורעין חוב מהטבל מפני שהוא כמוכרו:
קלו לוקה טבל משני מקומות מעשר קלה מזה על זה:
קלז החוכר שדה מהנכרי מעשר ונותן לו והמקבל
קלח שדה אבותיו מהעכו"ם מעשר ונותן לו:
קלט כהן או לוי שלקחו פירות מישראל אחר שנגמרה
מלאכתן קמ מוציאין התרומה והמעשרות
מידיהם ונוהגים אותם לכהנים וללוים אחרים:
קמא כהן או לוי שמכרו פירות תלושים קודם שתגמר
מלאכתן ואין צריך לומר אם מכרו במחובר
קמב הרי התרומה והמעשר שלהם:
קמג הנותן שדהו בקבלה לעכו"ם או למי שאינו
נאמן על המעשרות אף על פי שלא באו לעונת
המעשרות קמד צריך לעשר על ידם נתנה לעם הארץ
עד שלא באו לעונת המעשרות אינו צריך לעשר על ידם
ומשבאו לעונת המעשרו צריך לעשר על ידם כיצד הוא
עושה עומד על הגורן ונוטל ואינו חושש למר שאכלן
שאין אנו אחראים להם:

מיכן עד סוף סעיף קל"ט הוא ל"ת עם ל"ת מעשר פני עד שמנגם ס"ת

קמה באחד בתשרי הוא ראש השנה למעשר תבואה
וקטניות וירקות ובט"ו בשבט הוא ראש השנה
למעשר האילנות כיצד תבואה וקטניות שהגיעו לעונת
המעשרות לפני ראש השנה של שלישית אף על פי
שנגמרו ונאספו בשלישית מפרישין מהן מעשר שני וכן
פירות האילן שבאו לעונת המעשרות קודם ט"ו בשבט
של שלישית אעפ"י שנגמרו ונאספו אחר כך בסוף שנה
של שלישית מתעשרים לשעבר ומפרישין מהם מעשר שני
וכן אם באו לעונת המעשרות קודם ט"ו בשבט של
רביעית אף על פי שנגמרו ונאספו ברביעית מפרישין
מהם מעשר עני ואם באו לעונת המעשרות אחר ט"ו
בשבט מתעשרין להבא: קמו הילך בשעת לקיטתו עישורו כיצד אם נלקט ביום ראש השנה של שלישית
אף על פי שבא לעונת המעשרות ונגמר בשניה מפרישין ממנו מעשר עני קמז ואם נלקט ברביעית מעשר שני וכן
האתרוג בלבד משאר פירות האילן קמח והרי הוא כירק והולכין אחר לקיטתו בין למעשר בין לשביעית כיצד
אם נלקט בשל שית אחר ט"ו בשבט מפרישין ממנו מעשר עני קמט אעפ"י שנגמרה בשניה וכן אם נלקט ברביעית
קודם ט"ו בשבט מפרישין ממנו מעשר עני נלקט בהמשי אחר ט"ו בשבט מפרישין מכנו מעשר שני ואעפ"י שהולכין
אחר לקיטתו: אתרוג בת ששית שנגנסה לשביעית אפי' היתה בוית ונעשית כבר חייבת במעשרות:
קנ האביונות של צלף נותנין עליהם חומרי האילן והומרי זרעים שאם היו משנה שניה שנכנסה לשלישית ונלקטו
קודם ט"ו בשבט מפרישין מעשר ראשון ואחר כך מפריש מעשר אחר ופודהו קנא ואחר שפורהו נותנו לעניים:
קנב פירות שנה שניה שנתערבו בפירות שלישית או של שלישית ברביעי הולכים אחר הרוב מחצה למחצה
מפריש מעשר שני מן הכל אבל לא מעשר עני שמעשר שני חול וכן פירות
שהן ספק אם פירות שניה הם או פירות של שית מפריש מהם מעשר שני: קנב כל הפטור ממעשר ראשון פטור
ממעשר שני ומן העני וכל שחייב בראשון חייב בשניהם וכל התורם מוציא מעשר וכל שאינו תורם אינו מוציא מעשל
וכל מי שאם תרם תרומתו תרומה כך אם עישר הרי הוא מעשר וכל מי שאין תרומתו תרומה כך אם הוציא מעשל
אינו מעשר: קנג פירות שהוציא מהם מעשר ראשון קודם שיקבעו למעשר הרי זה אוכל מהם עראי קודם
שיוציא מעשר שני שאין הראשון קובע לשני אבל משנקבעו למעשר אף על פי שהוציא את הראשון אסור לאכול
מהם עראי עד שיוציא את השני אות מעשר עני: קנד לא חייבו להפריש מעשר שני בסוריא:
קנה מעשר שני נאכל לבעליו לפנים מחומת ירושלם שנא' ואכלת לפני יי אלהיך במקום אשר יבחר וגו' ונוהג בפני
הבית ושלא בפני הבית אבל אינו נאכל בירושלם אלא בפני הבית שנא' מעשר דגנך ותירשך ויצהריך ובכורות
בקרך וצאנך מפי השמועה למדו מה בכור אינו נאכל אלא בפני הבית אף מעשר שני לא יאכל אלא בפני הבית:
קנו קמח בזמן הזה אם רצה לפדות מעשר שני שוה מנה בפרוטה לבתחלה פודה ומשליך הפרוטה לים הגדול
אבל לשאר נהנות צריך לשחקה תחלה וכן אם חילל מעשר שוה מנה על שוה פרוטה מפירות אחרות הרי זה
מחולל ושורף את הפירות שחילל עליהם כדי שלא יהיו תקלה לאחרים: קנז קלד ושיעור פרוטה כחצי שעורה בסף
מווקק שהוא חלק מל"ב במעה כסף שהוא אשפירו עוטומאני שמשקלו רביע דרהם נמצא שהפרוס חלק ממ"ח בקטעא
ויותר מעט וצריך לדקדק שהפירות שמחלל עליהם מעשר שני שישוו כך לפחות (קמח וע"ל סימן רנ"ד)

בשם

קן כשם שאין כו׳ ולפי שמעשר שני מהור בארץ ישראל היו צריכי׳ להביאו לירושלים ולאכלו שם כמו שכתבא׳ לעי׳ סעי׳ קל״ב ואחר שהובא לשם וכבכם לחומ׳ היו צריכים לאכלו תוך החומה ושלא להוציא חוץ לחומת ירושלים שכאמר לא תוכל לאכול בשעריך גו׳ ואכלת לפני ה׳ אלקיך גו׳ כיון שכבכם למקום אכילתו לא תוכל להוציאו לאכלו חוצה לו ואם אכלו בחוץ לוקה אלא אם לא היה רוצה להביאו שם היה יכול לפדותו ולהביא הכסף לירושלים שכאמר וכתתי הכסף וגו׳ ויצא המעש׳ שני לחולין ואוכלו בביתו אבל אחר שהביאו לירושלים והכניסו לחומה היו צריכים לאוכלו שם דוקא ושלא לפדותו שכאמר כי ירחק ממך המקום וגו׳ וכתת הכסף וגו׳ בריחוק מקום הוא כפדה ואיכו כפד׳ בקירו׳ מקום וכל זה במעשר שני טהור אבל מעשר שני טמא אסור לאוכלו שכאמר לא בערתי ממנו בטמא פי׳ בין שהוא היה טמא ואני טהור או שאני הייתי טמא והוא טהור והיכן מוזהרים על שניהם טומאת הגוף דכתיב כפש אשר תגע בו וטמא עד הערב לא יאכל גו׳ ומעש׳ שני קדוש מיקרי וטומאת עצמו ג״כ דכתיב גבי בכור בעל מום בשעריך תאכלנו הטמא והטהור כלומר אפי׳ טמא וטהור אוכלין ממנו בקערה א׳ ואין חוששין והכא במעשר שני כתיב לא תוכל לאכול בשעריך ודרשינן דהכי קאמר רחמנא הא דשראי לך גבי בכור בעל מום דכתיב ביה בשעריך ושרי ליה לאוכלו בטומאה בין בטומאת עצמו בין בטומא׳ הגוף דהא מטמא טומאת הגוף אוכלו ומטמא אותו והטהור אוכל עמו הייכו טומא׳ עצמו וכל זה לא תוכל לאכול בשעריך גבי מעשר הרי שמעשר שני טמא איכו כאכל אבל מותר לפדותו אפי׳ בירושלים דכתיב לא תוכל שאתו ואמרו חול אין שאת אלא אכילה שכאמר וישא משאת מאת פניו דה״ק קרא כי ירחק ממך שיהא מעשר טהור חוץ לירושלים אז אפילו הוא בירושלים אלא שאי אתה יכול לאוכלה שכטמא וכתת הכסף גו׳ כן היה דיכיו באי׳ אבל בזמן הזה כשם שאין אוכלין אותו טהור בירושלי׳ דאיכו כפדה בקרוב מקום כיון שהוא טהור אעפי׳ שאין אוכלין אותו ואין מחללין אותו ואין מוכרין אותו ואם נכנס בירושלים אף בזמן הזה אין מוציאין אותו משם אלא מכיחין אותו שם עד שירקב לפיכך אין מפרישין מעשר שני בירושלים בזמן הזה אלא מוציאין הפירות בטבלן חוץ אי׳ ומפרישו שם ופודהו שם ואם הפרישן בעיר בזמן הזה ירקב בד״א במעשר שני שלא כטמא אבל אם כטמא פודין אותו בירושלים ויכול אותו להכשירו לקבל טומאה כדי שיטמא מיד שיגע בו דהא אכתכו טמאים ויהא לו היתר בפדיון שם בירושלים: קנא ואי״צ לפרש דהא אכו רואין שעומק בפדיון: קנב ויצאו הפירות לחולין ובזמן הבית מעלין המעות לירושלים ומוציאין אותו שם שכאמר וכי ירב׳ ממך הדרך כי לא תוכל שאתו וגו׳: קנג אלא בכסף דכתיב וכתת הכסף וגו׳: קנד שיש עליו צורה כו׳ דכתיב וצרת הכסף דבר שיש בו צורה: קנה ואין פודין במטבע שאיכו יוצא כו׳ כו׳ שכאמר וכתת הכסף בכל אשר תאוה כפסך שיהא ראוי להוציאה: קנו ואיכו פודה שכאמר וצרת הכסף בידך: קנז ואין מתודין ודוי זה כו׳ שכאמר כי תכלה לעשר גו׳ ואמרת לפני ה׳ אלקיך בערתי הקדש מן הבית: קנט ביט האחרון כו׳ שכאמ׳ כי תכלה לעשר ברגל שכל המעשרות כלין בו שזהו פסח של שכה רביעית ושביעית דבסוכות עדיין הרבה פירות של שלישית מחוברים ולא הגיעו למעשרות עד הפסח. קס אלא ביום כו׳ דכתיב ואמרת לפני ה׳ אלהיך בערתי הקדש מן הבית ומסיך ליה הוא ה׳ אלהיך מצוך: קסא ואם רצו כו׳ אבל מצוה מן המובחר שכל א׳ אמרו בפני עצמו: קסב איכו מתודה כו׳ שכן הוא בודוי בערתי הקדש מן הבית וערב ליט האחרון של פסח היה הביעור וכ״ת למה היו מבערין ערב ליט של פסח קודם החג שכל המעשרות כלין בו כדי שיהיו לו מה לאכול ברגל שהיה אוכל מן המעשר שני שהביא לשם לכך לא היו מבערין עד קרוב לכלו׳ הרגל דהייכו בע״ט האחרון ולמחר מתודין כו׳: קסג ואיכו חייב לבערן כיון שלא הגיע ומכם: קסד מי שהוה כו׳ ומתודה למחר שכתיכת המטלטלין ע״ג קרקע איכו אלא מתכה שיש בו חוזק אבל לא יקבה להם המתכות בחליפין מפני שכראה כמכירה ותרומו׳ ומעשרו׳ ושאר מתכות כאמר בהן כתיכה לא מכירה: קסה איכו מתודה מפני שבע וידוי כתובי׳ כל המתכו׳ כסדרן שמתוד׳ לפניו יתבר׳ שקיי׳ כולם כמו

קלה קן כשם שאין אוכלים מעשר שני בזמן הזה בירושלים כך אין פודין אותו שם ואין מחללין אותו ואין מוכרים אותו ואם נכנס בירושלים אף ב זמן הזה אין מוציאין אותו משם ומניחים אותו שם עד שירקב לפיכך אין מפרישין מעשר שני בירושלים בזמן הזה אלא מוציאין את הפירות בטבלן חוץ לעיר ומפרישין אותו שם ופודהו ואם הפרישן שם בזמן הזה ירקב בד״א במעשר שני שלא נטמא אבל אם נטמא פודין אותו בירושלים:

(ויש להכשירו כדי שיקבל טומאה ויהא לו היתר בפדיון.)

קלו הפודה מעשר שני אומר הפירות האלו מחוללות על מעות אלו ואם לא פירש אלא הפריש מעות כנגד הפירות דיו קכא ואינו צריך לפרש קכב ויצאו הפירות לחולין:

קלז הפודה מעשר שני קכג מברך אקב״ו על פדיון מעשר שני ואם חיללן על פירות אחרות מברך על חילול מעשר שני והפודה או מחלל מעשר שני של דמאי אינו צריך ברכה:

קלח אין פודין מעשר שני אלא בכסף וכן אם פדה מעשר שני שלו שהוא מוסיף חומש לא יהיה החומש אלא כסף בקרן ואינו פודה בכסף שאינו מטבע אלא בכסף מפותח קכד שיש עליו צורה או כת׳ ואם פדה בלשון של כסף וכיוצא בו הוא הנקרא אסימון לא עשה כלום ואין פודין בפחות מפרוטה מפני שהוא כפודה באסימון קכה ואין פודין במטבע שאינו יוצא באותו זמן ובאותו מקום קכו ואינו פודה במעות שאינם ברשותו ואפשר שאין דברים אלו אמורים אלא בזמן שב״ה קיים אבל עכשיו שאין מעשר שני נאכל אין להקפיד בכך ומ״מ יש לחוש בדבר ואף בזמן הזה לא יפדה מעש׳ שני אלא על כסף שיש בו מטבע הוצ׳ מהם ברשותו או יהלל על פירות אחרים:

קלט הפודה מעשר שני קוד׳ שיפרישנו כגון שאמר מעש׳ שני של פירות פדוי במעו׳ אלו לא אמ׳ כלום ולא קבע מעשר אבל אם קבע ואמר מעשר שהוא בצפון או בדרום מחולל על מעות אלו הרי זה פדוי:

קם מצות עשה להתודות לפני י״י אחר שמוציאין כל המתנות שבזרע הארץ וזהו הנקרא וידוי מעשר קמו ואין מתודין וידוי זה אלא אחר השנה שמפרישין בה מעשר עני:

עד הסי׳ ל׳ רמב״ם פ״א מה׳ מעש׳ סב

קמא אימתי מתודין במנחה קכט ביט האחרון של פסח של רביעית ושביעית:

קמב אין מתודין קס אלא ביום וכל היום כשר לוידוי המעשר ובין בפני הבית בין שלא בפני הבית חייב לבער ולהתודות:

קמג וידוי זה נאמר בכל לשון קסא ואם רצו רבים להתודות באחד מתודים

קמד קסב אינו מתודה עד שלא ישאר אצלו אחת מהמתנות ע״ט האחרון היה הביעור ולמחר מתודין ופירו׳ שלא הגיעו לעונת המעשרות בשעת הביעור אין מעכבין אותו להתודות קסג ואינו חייב לבערן:

קמה קסד מי שהיו פירותיו רחוקים ממנו והגיעיום הביעור הרי זה קורא שם למתנות ומזכה להן לבעליהן על גבי קרקע או למי שזוכ׳ להן לבעליהן ומתוד׳ למחר: קמו אם הפריש המתנות שלא על הסדר או אם נשרף טבלו או אם הפריש מעשר בטומאה

קסה אינו מתודה

הגה

סנג הרב המחבר כזה שמיטיב כל לימי מעשר עני שכתבנו
השור שים לגמור מסם הרכב לימי נדק המוסני הלחילכן
ולפעמר שסמך עצמו על מס שכתבתי בלימי נדקה לך נס בלימי
תו ומות ומעשרות הסמיטו כמס לימים שכתבנו הטור וסבנים
לחרים תפתיסם וכל זה נרס לו שסתפיק לכרי הרמב"ם ס'
תרומות ומעשרות שכתבנם וכלשיטם ולא מת נכו לכרי לחרים
קס"ו והלונה לעמוד על עיקרי הלימים יעיין כפנים:

שלב דין מתנות עניים ובו סעיף אחד:

א לקט שכחה ופאה אם אין עניי ישראל מצויים שם
ליטלם ג אין צריך להניחם:

סנג והלילכך לין נוהגין כהן לכני שהרוב עכו"ם ולם ימיחוס
ג יכולו עכו"ם ליטלום:

שלג דיני ראשית הגז: ובו יד סעיפים:

כל הסי' לרמב"ם פי' מע' עכו"ם

א ג ראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ בין בפני הבית
בין שלא בפני הבית: (ולא לכר תורם לחלית הגז
נוהג לפילו כחו"ל לגלי סלא נהגו כן:

ב אין חייבים בראשית הגז ג אלא הבבשים בלבד וכרים
ונקבו ואם היה צמרן קשה ואינו ראוי ללביש פטור:

ג גזז הצמר ולבנו ג חייב אבל אם צבעו פטור:

ד הגוזז את המתה פטור (התולש כמר רחלים בידו ולא
גזז חייב:)

ה המפריש לראשית הגז ואבד חייב באחריותו עד
שיתננו לכהן:

ו האומר כל גזותי ראשית דבריו קיימים:

ז ד הלוקח גז צאנו של נכרי אחר שגזזן העכו"ם פטור
מראשית הגז ואם לקחו הצאן לגיזתן חייב אף על פי
שגדלה הגיזה ברשות העכו"ם ואעפ"י שחוזרים הצאן לעכום
אחר גיזה חייב:

(ויש חולקין ואומרים לפטור שם לא קנס הנאן לגיזתן:)

ח ה הלוקח גז צאנו של חבירו אם שייר המוכר מעט מצאנו
להגוז חייב להפריש מהנשאר על הכל ו ואעפ שלא
התחיל המוכר לגזוז ואם לא שייר כלום ז הלוקח חייב להפריש
ואם היו שני מיני כגון גיזה לבנה וגיזה שחורה ומכר מין ז
והניח המין האחר זה נותן לעצמו על מה שלקח וזה נותן
לעצמו על מה שמכר:

סנג קנס נז נאמנו על חבירו שם סייר המוכר קנת גיזה

כמו שכתוב בפרשה לסייבו כסדרן כמו שלריך הקנס זה מעשר שני מן
הכיתה זה חלה כו' שלש ברמב"ם פ"ו מה' מעשר שני ואם לא קיימם כשלל
לו שכבר ס' מסם שרי לא קיימם כולם ויש מקור לפנין יתבריך וכתיב
דובר שקרים לא יכון נגו': קסו ושרונה לגמוד על עיקרי הלימים'
יעיין כפני ונשתיק בקיצור מן הטור עם תוספות טעמים וכמ"ש בשטח
מעשר שני של שכח על ידיה ונדיה בקרם מעשר שני שכונתם כ לעכו"ם כמו
שכתבתי ויש מקומם לעצות כן כלל מה שידעו לנו כשומה כמו שידעו
ושם כלו שכתבתי' בשלו לנו לעשם כך ליתן לכל ס' לכני שכתבו נותן לכהנים ומכלו
כשעריך ונשכעו ושם אין לנו ליתן לכל ס' לכני שכתבו נותן לכהנים וכן
מחלקים כיכיסם ושם הכיאו לכיתו מחלק' כמו שידעה נ"ל לנו מן מע ש
לכל אחד אלא כדי ונשכעו אלא כאחד עשרה שכתבו שם ושכל נ
מעשרו ונשכע שכל כביתו לא שייך לומר ושכל ונשכע שהרי ליכו מוכיח שם
ליקח כלו לנים ושם לנשום לנשום כותבין לנשם תחלה ומיוחים מוקם שסוף
כסדר להתחין שם שהרבה ושם ס' כותבים לנים כשהוא מחלקו בשדה אין
בו טוחת הכאה לנעלים אלא העכו"ם ומוטלים לוחו כע"כ דכתיב
ולכלו ונוחר מעשרן ושם לו כע"כ של כעכ"ג ושפי' שכי שהרי מוכיחין
לוחו שידו שכל המחלק כביתיה כו טוחת הכאה לנעלים ומוחכו לכל ע
שידבה לכאחד קרא כתיב תוכיח לת כל מעשר ומשמע דכשעה"כ חלים
ולחוכיח ולחלק לכל מי שידבה ושייכו שם שהביא לו ביתו אלא הוא יכול
לסכיחו כגוון שמחלק נשמים. שם כגו וכ"ש לחין ושכי חוחיין שהיה ס' מהן
שני שכי כותן לו מעשר שני של: שכי עניים שקבלו שדה כאר סנת
זה מפרים מעשר שני של חבלו ומוחן לחכירו וכן מפריש חכירו מחלקו
ומוחן לו מעשר שני של חבלו ושפי שאמר חורם וכל הלוי ושכר גו' ואכלו
גו' משמע שאכלו כחכם כי הוא שלשם לפיכך לעניו לוכל לין פורשין
כו שלוש ולל מלמין כו לת שהנמולין כגון שחכרו יששם עמו שם: וזה
כל לשם לו נמולו של שלשם לו מעשר שני שהוא כמו פורש כו לת מוכן
ולל פורשין כו לת שכשוין שזה נ"ב מוטל של לעשותו כלל מנוח שעשר
שני והוי כמו פורש מוכו ולל מוחין כו שוכיכוחת ולין מוחכין ממכו
לדקה כגון שפשקו שלו כפי שעיר לדקה לת יקן לוחו מעשר שני
שכשלשה פורש מוכו כע"ב לחכל מלמין ממכו לכר שלו נמ"לות שפשים של
מלוה ולריך לשחיית שהוא מעשר שני כיכר כגון שם נמל עמוחכ"ר
מעשר כחכל שלישעו ושם"כ חירש חכל לחכירו לזה מוחר לשלם לו נמול
שהרו מעשר שני כפי שלם יחכטל לגמול חשר של מלוה ולריך להוליע
לחכירו שהוא מעשר שני כפי שלם יחכטל לגמול חשר של מלוה ולריך להוליע
גמול ום לי פורש מוכו כע"ב ושה שחמרכו למעלה שלין מלמין
נו לת שהנמולין שיכין לשם חנאוליו של לכר שרשות לא הקרו לו מעשר
שהוא מוליע שהוא מעשר שני וכוחב לוחו לחכר עיר כטוחת הכאה
פי' שכם שחתפק כשרשי נכור ומפרפין לוחו מחחת טוחה שעוכה
להם שחתפק כשרשי לוחו לו מעשר שני כטוח לשלם לו מחמ' לוין
וכטוח מע"ב לת יו סולחין לו נדקה מן הכיס כפפיק לשני כהלכות שני
כיכו מהוא דנגלי הוא לו לכני קעיר לפרש שכם שחתפק כשרשי
מן הנדקה שכל מעשר שני שנלחין לו ע"ב הנוהן לו ע כניר למעשר שני
הוא מלא מהוי כחכמה ודוקן דרך כטוב ומין מוכיחין לוחו מחל לת
לכתיב וכתיב כשעריך כשעריך וכתיב ונשכעו כשעריך ונשכעו וכל שרוחיו
ושחתי שרות שם לו ע"ב טוכלין שחסור לחכול לתרומה קול שפרשתן לת ע"ב

רמ"ע מין כו קדושה שרי כשכל לוריס שם"ס דילפינן מ"ש מכ שעריך דכתיב נכי מעשר שני שכל מין חייב שכל טבל וה"ה ע"ה ועל כולם שכרך כשעת
שפרשתן ושם לו על מעשר שני כשם שנוה להפריש כיון שטוכל לת שהכוחה:

שלב

א ג להכיאם שמין כוהנות מן שהורה שלא כארץ וכא"ל שם דרכנן: ב יכולו עכו"ם כו'כני ושוד שמעשר לוחר רע"ב
לא שמרו שכח ל' חייבים שלא כח"ל שהמוכ'לארץ דכשם שחייב כתרומה ומעשרות חייב כמתנות שכל כיולות שרחוק ס כשם
שפרשתן ושם לו על מעשר שני כשם שנוה להפריש כיון שטוכל לת שהכוחה:

שלג

א רשב"ם הגז דכתיב ראשית גז נאמר שכל לתת מרשית גז נאמר לכהן: ב שלא שכבש'כו'
לכיון דשלא רשאתה טעמא דרשב"ם הגז כשרות דכתיב ורשית גז נאמר לתת כן כו' כתר גז לעיתוד לגזרת שכר שרי
לגזרת דהייבו דשלים שנאמרו רשני לגשות מעשו שכלת לבנדי כהונה: ג חייב שלא מעשה כגוון שנאמר כלום שלכם
כשגז ונכוא קודם שיתן מהר שרשית גז שקבלו כשיכו ושו כחזיק מתנות כהונה לו שלכלו לת שלא ס"ל שעיף ל"ל: ד הלוקח גז
כאלו כו' לפי דלעת המוכר דלוקח כשכוכה גז נאמר של עכו"ם שאר גוזן שעכו"ם כיון שהים לו מוכר גיזתן
כלומר שלקח שניהם כשעדו כאשר לת ע"ב שלא לקח גוף הצאן שלא הגיזה בלבד כיון שלקחן כאשר קודם שהוכר
כרשות עכו"ם ושפעל שעיקר קנין של עכו"ם היה והים שולקים שוכרי לשלילו לקחן כאשר כשהגוף קנין ל של עכו"ם וה"ה
שיין שם לקח שם קנין לגיזתן כלומר מיסים שלו כשעת הגיזה וכוץ: ה הלוקח גז נאמר של חבירו כעודנו כאשר: ו ושעל ל
שהקול כו' לשוקח מין שלם מוכר שעכום כשוכה ושעכם לכהן נבי מוכר היא: ז הלוקח שיין לשפרים שלומר לשאר שהכם לכהן לא עכום
לך ושם שלקשני שעך שעוכה לא לקחתי שלא כעד שנקרין מוכן שהלך' של כהן: ושם

ח ואם פירש לו מהי מוכר לך הכל אם לאחר גיזוז מכרים במוכר חייב דאם מפעמת גיזוז על עליו ליתן ולאחר מכרים והלוקח פטור דלמן גז נמלך הוא ואם כשגזז מקודם מכר לו ופירש לו הכל מהי מוכר לך מכרים פטורים המוכר פטור דכשגזז מכוון מכר לו על עליו ראשית הגז וכשגז לאחר גז נמלך הוא דגיזוז לאחר גיזוז הלוקח פטור דלמן גז נמלך הוא הכהן מילט ואם לא נתחלל ואם נתחלל כהן מכר במוכר ולפקיד במוכר מ"ד מכנה: ט אין פחות מכשיעור כמה שנתבאר במקום שכתבתי ודרכו כי מפעמת מלוקח בעליהן למוכר: י רק ה' סלעים מכסל ומדרבנן למן התורה כבל דהו מני:

שלד א על לכר מיסור כו"ל סעיף א' ואם מכרין בפחים ורבנן: ב מכרין מוהן לחלתר מפעמ לפילו בלא שהלוקח מיכו בקונדרס כהכיא כי מפעמת דפילו לכר מיסור לא כשגז אלא למחר שהלוקח: ג ואין כרוי פחות מל' יום כתב ב"ש בקונדרס ר"ל אם מכס כיהו מפוס כשגזז וכלך לו אין מכירין לו עד אחר ל' יום לדידהו ולדידן ז' ימים לכיון דלכך לו מפעמת כיחל ליס שיתירוהו אחר זמן זה וכן פירוש רש"י בשמ ב' אדרו ומהרי"ל כדאיתא שם שניהם מכירין לשתר ומוכין למחר ז' ומקרי מין אחר ל' דהא בשם תל"ן כ"ל לכלכ לכל לא למעט מפני שלא יהיו לפ' מן הרשומי שכתב כן עכ"ל ור"ל דוקא מין לפרס דאין כיל שב"ד למעט הכדוי פחות מל' יום דהא ליתא כדלקמן סעיף ו': ד ממקומי לו עור פלגיס יום כו"ע ין כמ"ש סי' ל"ו: ה בכדוי דיהיו כלומר שלכ"ג: ו כשיש עכין בגדים אחרים לקמן סעיף ל"ד: ז אין יוצאין כל לחמתו ול"ל חמות אלו הן מ' לחמת דהייכו פחות כלחמתן ול' לחמות גלגל כך, ול"ל אלו הפסי לפילו כר"ח אלו כמחטא אלו כשהם בפקר אבל לא בבית אחר. מקוטרים כהכיא ב': ח ואין מוכיר עליו כן לוקח כתפלה מקחתי עבדים כדלקמן סעיף י"ח אבל לא שכתכר מקחתי מאיזו בית אחוזה אלא בית אחוזה אינו מוכיר כן לוקח כתפלה אלא כשהוא בית אחוזה בכ"מ כ"כ המחבר בס"ח סי' כ"ב סי': י עוקר להתפלל בעודו בב"ח אפ"כ מיירינן עליו לחחמיר בכך כ"כ המחבר שם סעיף י"ח: יא ואפור בהכנסת כו' אבל מ"ע קריאה ועטיפ' וכפיית המטה כאבל ומותר בתפילין ומוכח בתשובת המטה וכתפילין ושלא מנוס כן המחבר רוב הפוסקים: יב שלא יקנוח ידיהם כו' כלומר מותן שכאן לר' לחמתיו אבל מותן מכאן לא כשהם שם וכאן מ"מ להתרחק בלקמן בסי': יג ובכיולא בשבאל כ"כ בס"ח סי' תקפ"ד ס"ו ולקמן סי' שפ"ב ס"ד. ותימה דבסי' פסק כאן דמותר בכיולא שבאל כ"כ בהלכות ס"ם קע"ג בשם הסמ"ק וכאן כתוב: יד ואפור לכבוס לבישתו בעודו בכיתו וכתב בל"ח שלא מצאתי כן בשום אחרונים לשתרו למטה (ובקבו בר"ב לעיל בסי') ולפשוט לשלך בין בית לבית בקבוצה בעיר ובכ"ש בשום אחרונים שכתבו בשם הסמ"ק ר"ל בשם תשובת מהרי"ל סי' קע"ב) ומסקנא: טו ואין מחלוק בין עשוי כו' כ"ש לי שהלך בשפה ל' לחמות שם: טז ומשמע מכאן על מרוכזו שלא לבטשות עליו בל כבגדו על עכן: יז וקורעין כו' ל' סי' שמ"ח ס"ב: יח ולא חולצין מכל

ניזוז לעצמן שוב חייב לא פייר מהם כלום שלוקח חייב ליתן
ט ואם פירש לו מהי מוכר לך הכל פטורים:
ט כמה צאן יהיו לו ויהיו חייבות בראשית הגז אין פחות מחמש והוא שיהיה בגיזה שלהם אין פחות ממשקל ששים סלע ותהיה גיזת כל אחד מהמשתן אין פחות מזה סלע ואם היתה אחת מהן גוזזת פחות מכ' אעפ"י שהמשתן גוזזות ששים סלע או יותר פטור:
י השותפים חייבים והוא שיהיה בחלק כל א' כשיעור אבל ה' צאן בלבד של שני שותפין פטורין:
יא ראשית הגז מצותה בתחלת ואם הפריש בין באמצע בין בסוף יצא:
יב היו לו חמשה צאן וגזז אחת מהן בלבד ומכר גיזתה ואחר כך גזז שנייה ומכר גיזתה וא"כ גזז שלישית ומכר גיזתה הכל מצטרפות לראשית הגז והוי' לאחר כמה שנים (ו"ס אם מכר קנת הגזין לאחר שהתחיל לגזוז) ויש לו להפריש מן החדש על הישן ומזה על זה (היו לו כ' מיניה רע וטוב לא יתן הרע על הטוב אלא יתן מכל לאחד לפי שיעורו) אבל אם היתה אחת וגזזה ואחר כך קנה שניה וגזזה והניח גיזתה ואחר כך קנה שלישית וגזזה והניח גיזתה אינם מצטרפין:
יג מי שהיו לו גיזות רבות של ראשית הגז ורוצ' לחלק לבהמים לא יתן לכל אחד פחות ממשקל ה' סלעים מלובן כדי בגד קטן לא שילבנו ואחר כך יתן אלא יתן לו מצמר הגיזה כשהוא צואי כדי שיהיה בו אחר הליבון חמש סלעים או יותר שנאמר תתן לו שיהיה בו כדי מתנה המועלת: (לכל היו חייב ליתן י' רק ה' סלעים מהכל)
יד ראשית הגז חולין לכל דבר לפיכך נותנין אותן לכהנת אעפ"י שהוא נשואה לישראל,

שלד היאך נוהגין עם המנודה או המוחרם ועל מה מנדין ובין התרתו: ובו מ"ה סעיפים:

א העובר על דבר שנס מכת ממון טור
ב מנדין אותו לאלתר אין מנדין אותו על
ג ואין נידוי פחות מל' יום אם איתרו בו ג' פעמים בסיומו
אינו חוזר בו שוב לנדותו כ"כ מן הסכית בין כשני
לאחר שלשים יום וא"ם אי"ת בתכאר בתוכן המשפט
אינו חוזר בו ד ממתינים סימן לו:

לו עוד שלשים ומהרימין אותו אפי' בגע הרגל בתוך ל' יום אינו מבטל אותו במה דברים אמורים בנידוי שלשים יום ה בנידוי דידהו אבל נידוי דידן ו בנידוי דידהו שהיא ז' ימים ונופלה דיורין חד יוכא: (ומנדין למי שהוא חייב נידוי ותפילו ים לחום מעל ידי כן יגע לתרכות רעה תין נחום כתך: ב המנודה ז אין יושבים בד אמותיו חוץ מאשתו ובניו (ויש מומרים לקח כני ביתו ס' ימים להקל ואין אובלין (ומותין) (טור) עמו ח ואין מימנין עליו ואין מוכרין לו ואין קונין ממנו ואין נותנין לו שלום ואין מחזירין לו אבדתו ואין עושין לו פיוסין ואין מניחין אשתו ובניו ועבדיו ושפחתו ללכת לבית הכנסת ואין מגלחין לו ואין מספרין לו ואין מכבסין לו ואין מגיהין לו ואין מלמדין את בניו תורה ואין נוטלין ממנו צדקה ואין מקבלין ממנו שום דורון ואין משיבין אבידתו ואין עושין לו שום שליחות ואין מקבלין עדותו ואין נושאין ונותנין עמו ואין לוקחין ממנו ואין מוכרין לו דבר מכל הדברים האלו אלא מה שהוא צריך לו לפרנסתו ולפרנסת אשתו ובניו הקטנים שהם בתוך ביתו ואין מוכרין לו אלא בדמים יקרים ואין מקבלין ממנו אלא מעט מעט ואין מוזלין לו ואין מקבלין ממנו אלא מעט מעט ואין מוכרין ל

והני מילי לאפקירותא ועובר על דברי חכמים אבל לממונא כיון שמת פשוט מגזירתם ואין סוקלין אותו ומכפרין אותו כראוי:

סעיף ד אפילו נידוהו משום עובר על דברי חכמים אם חזר בו אף על פי שלא התירו נידוי מתעקין עמו לכל דבר:

ה אף על פי שאסור לאכול ולשתות עם המנודה או המוחרם מכל מקום האוכל ושותה עמו אין לו דין מנודה:

ו אם רצו ב"ד למעט הנידוי משלשים יום או להוסיף תרשות בידם:

כג ימים ומכ סנה סי' רמ ס"ק ט וכ"כ בכנ"ג אות ב' סמ"ג עשין ק"ן ס"ק ז

ז ב"ד יכולים לעשות נידוי לשעה כגון שרואים שהחוטא עתיד לחזור בשעה שיגיע זמן מתירין לו אם ירצו אף אם לא יחזור בו ומכל מקום טוב הוא שלא יתירו לו אם לא יחזור בו של תשעים ראשונים:

ח אם יצאו בית דין להחמיר על עצמן ולהרחיקו הרשות בידם:

תשו' רמב"ן ס' רמ"ל

ט אם ראו בית דין קושי האיסור והעבירה מחרימין גם האוכל ושותה עמו והיושב בד' אמותיו:

תשו' רמב"ם ג

י אם ראו בית דין לנדות ע"פ שלא יזמן בג' ולא יתפלל בעשר ולא יקברו לו מת ולא ימולו לו בן רשאים הם:

עד סוף ס"ג יא

כא אם נתנדה על עבירה אינו מצטרף לעשרה:

שו"ת הרשב"א ח"א סי' תכ

יב הא דאמרינן במנודה סתם שהוא אסור בדיני המנודה דוקא מנודה לבית דין שהוא מנודה לכל אדם בין דלא אתי לבי דין או דלא צייתי דיניה או לאפקורות או לדבר עבירה בין שנידוהו בית דין בין שנידוהו כל אדם דינו שוה בין לעירו בין לעיר אחרת אבל מנודה לחצאין כגון תלמיד שנידוהו לכבודו ובן פנודה לעיר אחרת שנידוהו לכבודם אינו אסור בכל דין המנודה אלא שבני אדם מרחיקין אותו כדי לביישו כו אבל אבילות אין עליו:

יג הא דאמרינן סתם נידוי שלשי היינו לענין כשמנדין אותו כך אומרים פלוני יהא בנידוי שלשים יום ומכל מקום אם חזר בו כך אם היה הנידוי בשביל ממון או אפקורות ופייס לבעל דינו מתירין אותו לותר ואפי' אם לא חזר בו ישמי שאומר מתירין לו לאחר שלשים יום והוא שיבא לבית דין ומבקש שיתירו לו אבל אם מזלזל בנידוי ואינו מבקש שיתירו לו מניחין אותו בנידוי עד שימות כו' ויש מי שחולק בזה (ומכר לחף לאחר שלשים מתירין לו מיחזור ותוך לאין מתירין לו עד שיחזור ממה שעשה:

כ"ג כתב רמב"ם בענין ג' ס"ק ג

יד נויפה הוא שאדם גדול גוער בו לומר במה פלוני חצוף וכיוצא בו כדי שיהא משפטו שוה בביתו ויהא נכלם ולא יראה פנים למי שהכלימו וימעט בשחוק ובדיבור ובעסקיו ויצער עצמו לעיני רואיו אבל אין צריך להתרחק מבני אדם לא באבילה ושתיה ולא בשאלת שלום ואין צריך לנהוג באחת מכל דיני האבל ואין צריך לפייס למי שהחציף כנגדו ואין צריך שיתירו לו אלא כיון שנהג כנזכר ומן נויפה מותר מכולא:

תשו' רל"ך ס' כ"ג

טו סנה נתפלו לא חמר לי סנדול כלום ע"ש ויולע בעיניו סלדם נדול נקט כלכו עליו צריך לנהוג נויפ' כעכמו:

כ' לי' רמכם שו מנודה לרב מנודה לתלמיד (יז מכל יומו מנודה לאחר שחכמים) מנודה לת"ח למיד שנידוהו לכבודו אינו

ב' מקצת מנודה לכל ל אבל מנודה הוא לשאר העם (יח שאין חכמים אכלו לא חכמים אפילו קטנים ממנו) ודוקא

לא לפקרונות הגוף מן התלמיד והתלמיד עצמו צריך נידוי:
לב ואין תלמידין יכולים לעמוד בנזיפות כו"כ הר"ב ג"כ לעניין כו"ם ר"ל לענין נזירת הקהל: לג למי שכתב בפנים שעשו שלא כדין: לד היכו שכתב ב"ה לגדול מן התלמיד בתכתם היכא דלפלוגי אוקי גדול קטן התלמיד על אוקי הדא שכתבו ר"ת ז"ל כיון דלית ליה מכודא לרב ליכא למיחש לכתוב כן כיון: לה שכל מקרי מל"ת מקרי בעשה דלפלוגי אוקי לאקרי לכתוב הרב לעשה כיון מקרי בעשה ובעשה כ"ע מיכן דלית ליה דוקא ר"ת ז"ל דפשיטא ליכולים להקרי: לו שלפלוגי שם שכתב הרב לפניהם שם כ"ש כלומר שלפלוגי שם שכתבו אוקי הכי דלפניהם ל"ת עד שיעשה ועכ"ל מי' דמ"ע שכתב ת"ת בזמן הזה יכול לעכב: לז זקן שכתב כן כלומר ת"ת שכתב שעשה שכתב כשלכם דשפיר כן לית ליה כידוי ר"ת ז"ל כיון דלא אוקי לכתוב שהעתיד לחיות כידוי וכשמפרש הרב ומוכיח: לח פי' שלא שמעו שכתב כן' ובשם ר"ת פי' לקיימו כשלא בזמן כלל שלא שמעו שכתב כמו שכתב לכבדו בקיצור ולידור מן כידוי כדוני מקיים כשם שכתב לתלמידי כשהגיע לפניהם רבו (וכ"ש הרא"ש והמחבר לעיל סעיף) ועוד תירוץ לתלמידי שכלם אומנו שלא כדין שעשו שכשלכם כדאי מן כדוי כידוי וכ"כ הרמ"א בעשה ע"ל סעי': לט שכתב לעיל כו' פי' הב"י דשייכי במכתב בעשה דלפקיר כשנדם שעשו שלא שמעו כני דיכא בעשה לב"ד בעשה לב"ד שעשה שלא נזדמן לב"ד אז בשם קדושה דב"ד לב"ד שבכרה דיכו שום מין לעיר מחרת דלכל ישראל הוא שעשה ולתלמידים כשהגיע כן כידוי וכ"פ הרמ"א בעשה ע"ל סעי': מ שכתב כן כידוי: מא שכתב כשעשו לכבודו: מב לו כידוי שעשה כדלפלוגי אוקי לכתוב כמו לענין כדרים לעיל סי' רכ"ח שכתב הרב"ח בשכתב כלן שעשה דשקטינן דמוכח בידוי שעשה שלא לו שלא כדין שעשה כן נכרלה לשלוח כשפיכת נפיכ נמי וכשכר כדיכי כדרים שעשה כשכ: מג ברוך שכח ונדולים כו' שכתב כרלה"ר בהשמטת כו' דהא דשעה שעשה כשמשמיטים נשמה כשכתב כשלא כדין תוך זמן שכדר שעשה כשיטים הזמן שכל ג' לו יכיר שעשה שעשה שלא כשכתב כשכידה שכיר שלפי' לכו שעשה על דבר שעבר כשיטים לו ושקיטרין לו כל ג' לו יכיר שעשה שכל כדוני כשיטים כשכתב כשכידה שכיר שלפי' לכו

ודוקא שהמנודה מסופק בש"ת אם יכול לקיימו
אבל אם בטוח לו שיכול לקיימו אין צריך התרה:

לא אפילו אם קבע זמן שאמר יהא בנידוי אם
לא אעשה דבר פלוני לומן פלוני יכולין להתירו מיד
אע"פ שלא הגיע הזמן:

לב המנדה עצמו בעולם הזה ובעולם הבא"א מי
שאין לו התרה לכן שומר נפשו ירחק ממנו:
(ועיין סימן רכ"ח סעיף י"ו)

לג ת"ח שנידה לעצמו מתיר לעצמו אפי' נידה על
דעת פלוני ואפי' על דבר שחייב נידוי אינו יכול להתיר
שאומר שאם היה חייב נידוי אינו יכול להתיר
לעצמו (ר"ן פ"ק דכתובות כתב רשב"א) ויש מי שאומר שאם
היה מט דרך שבועה אינו יכול להתיר לעצמו:

לד מי שאינו ת"ח שנידה לעצמו יש מי שאומר כ
שצריך כמ עשרה שיתירו לו:

לה נידהו בהלום הוי נידוי וצריך התרה ואפי' התירו
לו בחלום אינו כלום נ ואפילו יודע מי נידהו
א להתירו כד וצריך עשרה בני אדם ששוני הלכות
להתירו לא מצא שורה אחריה עד פרסה לא מצא מתירין
לו אפי' עשרה ששונים משנה לא מצא מתירין לו אפילו
י שיודעים לקרות בתורה לא מצא מתירין לו אפילו י
שאינם יודעים לקרות לא מצא במקומו עשרה מתירין
לו אפי' שלשה: (כה ולא יתלין לו שתרה רק על
ידי עשרה שמם הלכות לו מסנהדרין ומיהו סגי לתלמיד
כזה לחתר זה:)

לו יש אומרים מי שנדהוהו בחלום ושלח שליח להתי
לו שלא בפניו מ אם מצא השליח העשרה
מכונסין מתירין לו כמ ואי לא לא:

לז השומע חובלה חשם מפי חבירו לשון או
שנשבע בפניו לשקר או שברך ברכה שאינה
צריכה חייב לנדותו ואם לא נידהו הוא עצמו חייב
נידוי וצריך להתיר לו מיד כדי כמ שלא יהא מבשל
לאחרים:

לח בד"א כשהיה הנשבע הזה או המברך לבטלה
מזיד אבל אם היה שוגג ולא ידע שהוא אסור
אסור לנדותו:

לט המנדה את חבירו שלא כדין אמר ליה חלת
אדרבה נידוי של שכי נידוי והני מילי
שוה רשני הוא גבוה רבת (כמ לקמן סי' סמך)
(מסרלק סורס קכ"ח) או שאינו ידוע מי הוא דהיישינן
שמא הוא יותר גדול מהמנדה אבל אם המנד שלא כדין
ת"ח כמ והאחר אינו ת"ח לא:

מסרלק סוף סעיף ל"ט

סמך סא והוה הדין תלמיד נגד רבו לא אכל לומ לדרכה
אלא אם כן נטל רשות מפית דין מי שאמר לחבירו אל
תעשה דבר זה כנידוי וזה אומר לו לדרכה לקף על פי שעושה
אלא כדין סג מכל מקום מידוי מסוי הסגי נם כן לימי כלום קוטל
אלא מידהו סתם רק שאמר לו אל יעשה הדבר כנידוי:

תלמיד

סא וסתמא כן תלמיד חכם אע"פ שלא למד מעולם לסבי התכונה
מסרלק סם ולכאורה קשה למה כתב מסרלק סם דהיינו דוקא לת"ח
שצריך שהמתכבדים יכירוהו אבל להרשב"ם שסובר שאפי' כוקף לת"ח
ל"ת אע"פ כן שפיר זה תייב כנידוי כ"ש תלמיד שמכבד לרשב"ם ומשמע
ומכ"ש כ' ור"ל שפיר שהעתיק מ"ש הטעיף מ"ב שמחכר לרשב"ם ומשמע
שמחכר פליג אמסרלק כהא אלא ס"ל כדעת הרמב"ן דנדרי הרשב"ם דלקמן
דמיירי בכלים לת"ח דוקא ומכ"ש כ' ס"ל כהרשכן לקמן סי' רמ"ח
ומכל מיירי בכיכו דגדול כבר. סב ומ"ש תלמיד כו' כתב מסרלק
שם דתלמיד תמו מסר"ם כרשם דאפי בעצם הדבר וכידוע בעכין שם ל' לשון
מיכו כלומ כו' ומפי' לדעת הרשב"ם סמ"ד כוקף ומכרין ומוהו מכל מקף כוקף. ריכב שם:

סב ומ"ש כידוי מסי אמר תלמיד מדרכה כידוי ומכ"ל כ' ל"ת ועיין מסרלק עמ"ש מסרלק כוש: סג ומ"ש כידוי מסכ נ"ב

ת"ח

מ פד תלמיד חכם שביזהו רשע פה על שנידהו ואמ׳ ליה הרשע אדרבה יכריזו על הרשע שהוא מנודה ויעמוד בנידויו שלשים יום ואחר כך יבקש מהילה ברבים כנ״ל הורה הרא״ש :

מא מו אח גדול בשנים שביזה לאחיו הקטן בשני והוא ת״ח ונידה הקטן בשנים לגדול בשנים נידויו נידוי :

מב חכם זקן בחכמה או אב בית דין שכרחאין מנדין אותו בפרהסיא מז לעולם אלא אם כן עשה בירבעם בן נבט וחביריו אבל כשחטא שאר הטאות פח מלקין אותו בצינעא וכן כל תלמיד חכם שנתחייב נידוי אסור לבית דין לקפוץ ולנדותו במהרה אלא בוודאי ונשמטים ממנו וחסידי החכמים היו משתבחים שלא נמנו מעולם לנדות תלמידי חכמים ואף על פי שנמנים להלקותו אם נתחייב מלקות או מכת מרדות ואי כנו שומעניה כגון שמת עסק בספרי אפיקורס ושותה במיני זמר או שחבירין מתביישין ממנו פט ושם שמי׳ מתהלל על ידו משמת בן ליה :

מג על כ״ר דברים מנדין את האדם ואלו הם א׳ פ המבזה את החכם אפילו לאחר מותו . עמ ב׳ המבזה שליח בית דין ג׳ הקורא לחבירו עבד ד׳ עכ המלוה בדבר אחד מדברי סופרי׳ ואין צריך לומר מדברי תורה . ענ ה׳ מי ששלחו לו בית דין וקבעו לו זמן ולא בא . עה ו׳ מי שלא קבל עליו את הדין מנדין אותו עד שיתן ז׳ מי שיש ברשותו דבר המזיק בעזיקאותו עד שיסיר חנוק . פח ח׳ המוכר קרקע שלו לעכו״ם מנדין אותו עד שיקבל עליו כל אונס שיבא מהעכו״ם לישראל חבירו בעל המצר . פו ט׳ המעיד על ישראל בערכאות של עכו״ם ומוציא ממנו ממון בעדותו שלא כדין מנדין אותו עד שישלם . פז י׳ שבח כהן שאינו מפריש המתנות ונותנם לכהן אחר מנדין אותו עד שיתן . פח יא המהלל יום טוב שני של גליות אף על פי שהוא מנהג . פט יב חעושה מלאכה בערב פסח אחר חצות . צ יג המוכיר שם שמים לבטלה או לשבועה בדברי הבאי . צא יד המביא את הרבים לידי אבילות קדשים בחוץ . צב טו המביא רבים לידי חילול חשם . צג טז המחשב שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ . צד יז המבשיל את העור . צה יח המעבר את הרבים מלעשות מצוה . צו יט שבח שיצתה שריפה מתחת ידו . צז כ׳ שבח שלא הראה בדיקת סכנו לחכם פד כא המקשה עצמו לרעת . פח כב המגרש את אשתו ועשו בינו ובינה שותפות או משא ומתן המביאין להוקק זה לזה כשיבואו לבית דין מנדין אותם : פו כג חכם ששמע עתו רעה פז כד המנדה למי שאינו חייב בנידוי :

סנג ואין נכיכין לעגין נידוי עדות ורחייב כרורה אלא לומר הדעת כאמתות הדברים שמתובע טוען כדי ואם אפילו אמת אפילו קטן נאמן שתן הדעת הדבר :

מד פט חכם שהורה להתיר במים שאין להם סוף חייב נידוי ג׳ ובן מי שעובר על נדרו בל בית דין (ירושלמי פ״ק דמ״ק ופ״ק דמגילה) אלא אם כן יש חבורות בעיר . ובן מי שעושה קלים וחמורים או גזירה שוה לעקור דבר מן התורה (קונדרס והוא בסקורן רנה) או שואל דבר שאי אפשר . ובן מי שיש לו עירעור על חבירו בדבר אחד ומוסר אותו למלך או לשופט מ מתין ליה עד דמייתי ליה וקיימי בבית דין ובן תלמיד חכם המתווכח במחלוקת בנגד הרבים ובן חמורה הוראה במקום רבו : (סה ום״ם סמ״ק דסנהד׳ מא א צורבא

פד ת״ק כו׳ בתשו׳ הרש״ם סי׳ תק״ם ום״ן כו׳ בהגה דמיי׳ פכ״ה סמ״ן כ״ב : כה על שביזהו ומיירי שכרכוהו כדין ובן בעצמו נדם שביזהו רבו עד שכרכהו ובן הוא בתשו׳ הרש״ם סי׳ תקפ״ה מעתה דם״ם שביזה את הקהל עד שכרכהו כך כרכהו ולאחר שכרכהו ס״ל הרשב״ם ולרבינו ור״י ולהרי״ף כרכהו כדין מכריזין המבזה את הקהל כדלקמן רמ״ג : סו אם נדול בן כפול לעיל סי׳ ר״מ סכ״ג ושם מבואר סעיף : סז לעולם את׳ אור ושרף כמה פעמים : סח מלקין אותו בפעם א׳ וכשב בם כביר עשר לילה פעם א׳ כ״ל בשם כ״ל ואומרי׳ בכבר ושב כביר : סט ושם שיש מתקלל עד שלומדים עליו שרף לילה מרי לעלבי : ע המבזה את החכם שקבלו עליו להורותינו בתורה כ״ל בשם שקבלוהו : עא כ׳ המבזה את הלמוד ד״ה עיין בס״ם ס׳ : עב המלוה את ה״ם מדברי סופרים הקשה הר״ן לדעת הרי״ף ואחרי׳ המלוה לעבור על דברי חבריו דרבנן מלקין לים אלא אם כן עשו תקנה ויריד לכל מלתא דעיקר מדרבנן דעיקר מדרבנן אין עקר לים עקר לכולי מנוד מעשיכין לים קבל בלבר שעיקרו מן התורה והוא עובר על מה שמרו חכמים מכין מלקות מכת מרדות וכתב עליו בכ״מ גדל וק״ל דה״ל כעין עיקר מן התורה מה נא שי שמכת לכך פ״ל דמתקפק בלבר מל״ם ממיר טעי מעובר על לבר מדבריהם ולפיכך מעמיד שמעובר עליו מיד מלקות מדרבנן ומתקפק אי המלוה ל״ב דידוי עכ״ל ולא ידעתי מאי מתקיף לה דלמא מדרבנן כיון דאין עיקרם מן התורה אלא ע״י שמכת מכדין מותו דכי עקר לים עקר לכולא מנוד וכ״כ בר׳ פרקים שכתבתי להלים ולא ל דמיירי דעיקרם מדרבנן כי עקר לים עקר לכולא מנוד מעשיכין לכל כי האי ובמיירי בתי מתני כדו מתי ר״ת בן הגר שתקפק בכתוי כו׳ ועל הירושלמי עדיין קשה קושית הר״ן דלמאי מעשיכין על המלל ל שכ גלוית ושעונה מלפיה בע״פ מקר קנות וכן הרוצח את הנפש וה כו מלוסו ל יין סי׳ שמ״ג וה״כ כ״ל כהר״ן : עג כ׳ מי שנלאו עיין בס״ם ס׳ : עד ו׳ מי שלא כ׳ עיין בס״ם ס׳ ק׳ : עה ז׳ המוכר כ׳ עיין בס״ם ס׳ קע״ם ס״ם : עו מ׳ המעיד כו׳ עיין בס״ם ס׳ ל״ם ס״ם : עז טבח כהן ע״ל ס״ם ס״ם סעיף כ״ל : עח ט׳ המהלל כו׳ עיין בס״ם ס׳ ל״ם ס״ם : עט י׳ העושה כו׳ עיין בס״ם ס׳ ל״ם ס״ם : פ יא המוכיר כו׳ לבטלה : פא יב שמשמיר כו׳ ברמ״ה בשם הר״ם ז״ל דוקא כשמשמיר וקובע ע״ם אם ובניהם לקבוע בהן זמן שמיר ב״ם קיים אבל לשמור בקובעות ומולות כיון שבניהם מלריכה מנוס הוא כדאמרי׳ בסוף כל כתבי ב״ב לשמור כל חיובי לשמור מקופות ומולות ואיכו מובן עליו בכתוב אומר ותתפוצצנה לך ביבוטיהם : פב יג טבח כו׳ ע״ל ס״ם ס׳ קיט : פג יד שמכיר כו׳ לעיל ס״ם ס״ג וכבר כתבתי שם דאין דין זה בזמן הזה . פד כ״ה שמקשה כו׳ עיין בס״ע ס״ג : פה כ״ב המגרש כו׳ עיין בס״ע ס׳ קיט ס״ם : פו כ״ג מכה כו׳ לעיל ס״ע : פז כ״ד המכריח כו׳ לעיל ס״ע : פח המכריח לפי שלין כו׳ ק״ל כיון שהוא כו׳ כיון דלא מכוין לכך הוי כגרמא ומותר ומשמע דבגרמא אפי׳ לכתחלה מותר כמו שכתבו התוס׳ בפ״ק דב״ק ובכמה מקומות ועיין בס״ע ס״ג ס״ק ל״ב ובמ״ש שם בשם הרמב״ם ז״ל דמיירי בגרמא שהוא מכוין לכך ומ״מ לא מהני ליה כוונתו כיון שהוא דבר שאין דרך בני אדם לעשות כן ועיין בס״ע ס״ג ס״ק ל״ג

טור בית יוסף ד"ה מה צורבא מדרבנן יכול לנדות למי שהפקיר כנגדו נה ואם רינו פסוק כגון שקראו עבד הוא נה
שלחן ערוך סי' מנודה לכל ישראל ואם אין דינו פסוק אינו מנודה נג
אלא לקטנים ממנו (ופיו לא כיוצא כפירוש רק שכיון לכוונתו לפי לומדנה המוכחת:)
סנ"מ מפרש"י מי ראובן שחייב לשמעון ממון נד ומסרב מלפרעו
מנלמין אם נידה שמעון לראובן שיפרענו נה נידוי נידוי:
סנה נו אין אומרים לא עכיר לכם לנפשים לנכות חכירו על לכר ממון וכן עיקר (שלחן ערוך ס"ס כסה מסר"מ ורמב"ם) נז כל שכן לם חכירו אומר להניח לו בייח דין (מסרי"ם ס'קכ"ט):

מו המבזה את החכם אפילו בדברים ואפי' לאחר מיתה נה אם יש עדים בדבר בית דין מנדין אותו בדבים
והם מתירין לו כשיחזור בתשובה אבל אם החכם חי אין
ב מתירין לו עד שירצה החכם שנידוהו בשבילו (מיהו לם עשה סמוטל עליו ואין החכם רוצה למחול מתירין לו כילוי) וכן החכם בעצמו מנדה לכבודו לעם הארץ שהפקיר כנגדו ואין צרי' לא עדי' ולא התראה ואין מתירין לו עד שירצה החכם ואם מת החכם באים ג' ומתירין לו:
שלחן ערוך סי' קכ"ט סנה נח ועי' לסוף סי' רמ"ג לם דנין כזמן סזה דין ת"ח הקולח לחכם מלבין אף מסור הין לך כיוצי נדול מזה ומנדין על זה:
ת"ם סי' רצ"ו מה אם נידו לאדם אחד על שעבר עבירה ונזר השר עונש על מי שיחזיק הנידוי חייבים ליכנס בספק עונש כדי להחזיק דתינו אבל אם נידוהו על דברי' שבינו לחבירו כגון שהולינו לערכאות אין אנו חייבים ליכנס בסכנת העונש:
שלחן ערוך סי' קכ"ו סנה נט ועיין לעיל סימן רכ"ח סעיף מ"ח נם סימן רל"ב סעיף כ"ב לאפוי סחייב לדם למחות כעוכרי עכירה וכל מי שראינו מוחה וכידו למחות כתפס כלותו עון מ"מ אין לדם חייב לסוכיח ממנו על זה ולכן נהנו להקל מלמחות בעוכרי עכירה שים לחום שיהו עומדין על נופיהו ומלוליהו:

שלה

מתי מבקרין החולה ואיזה חולים מבקרין וכיצד מתפללין עליו וב' סעיפים:

כל סי' שור א מצוה לבקר חולים הקרובים והחברים נכנסים מיד
בקיצור שם ת"ם והרחוקים אחר ג' ימים ואם קפץ עליו החולי אלו ואלו נכנסים מיד: ב אפילו הגדול ילך לבקר הקטן ואפי'
להרמב"ן כמה פעמים ביום ואפי' בן גילו וכל המוסיף הרי זה משובח ובלבד שלא יטריח לו: סנה יש לומרים דמוכח
שלחן ערוך סי' קכ"ו ס"ם כ"ב יכול לילך לבקר חולה ולא נרחיק לי ג שלא לא יבקר חולה ולא יכנס לכל סחולה סוכלו שלא יכנס בשעת מיתתו ולא יגיעו לו שלא
כ' כסס נרחיק לי: ג המבקר את החולה לא ישב על גבי משה ולא על גבי כסא ולא על גבי ספסל אלא מת עשוף
(וכנע"י וחו' ויושב לפניו ששכינה למעלה מראשותיו: סנה והוקק כסס חולה סוכב על הארץ להיוסב נכוח ממנו לכל כסס סוכב
זקנ"מ) על המטה מותר ליסב על כסא וספסל וכן נוהנין: ד אין מבקרין החולה בשלש שעות ראשונות של יום מפני
שכל חולה מיקל עליו חוליו בבקר ולא יחוש לבקש עליו רחמים ולא בשלש שעות אחרונות של יום שאז מכביד
כי כסס רמב"ן עליו חוליו ויתיאש מלבקש עליו רחמים: (וכל סביקר ולא יקיים המנוח) כשמבקש עליו
רחמים ג אם מבקש לפניו יכול לבקש בכל לשון שירצה ואם מבקש שלא בפניו לא יבקש אלא בלשון הקדש:
ו יכלול אותו ד בתוך חולי ישראל שיאמר המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל ובשבת אומר שבת היא מלועוק
ס ולפואה קרובא לבא: ז אומרים לו שיתן דעתו על עניניו אם הלוה או הפקיד אצל אחרים הלוו
לו או הפקידו אצלו ואל יפחד מפני זה מהמות: ח אין מבקרין י לא לחולי מעים ולא לחולי העין י ולא לחולי
חראש ונן כל חולי רתקיף ליה עלמא וקשא ליה דיבורא אין מבקרין אותו בפניו אלא נכנסין בבית החיצון ושואלים
ודורשין בו אם צריכין לכבד ולרבץ לפניו וכיוצא בו ושומעין צערו ומבקשים עליו רחמים: ט מבקרין חולי
עכו"ם מפני דרכי שלום: י ט בחולי מעים אין האיש משמש את האשה אבל האשה משמשת את האיש:
כי ס"ב סנה יש לומרים סמי שים לו חולה כביתו ינך לכל חכם שבעיר מיכקש עליו רחמים י וכן נהנו לכרך חחולי כביתי
הכנסת לקרוא לכם שם חלם כי סמי הסם קורא נזר דינו
כיחום

א כיצד מבקרים קודם שכיבוד הוא נ"ח שעה המיוחס
ועם המתים · וכתב הב"ח כשם"ל לקמיים שכיבה בקור חולים
החולי ועוסק בהשמועת מבלים מבלי בשלמה לקמיים שכיבה בקור חולים
קודם כדי לבקש רחמים עליו שיחיה או לדבר עמו ולכבד לפניו דשמוע כשלנו
מתייחו ועי"ל ס"ר"מ סי"ב: (דין מי שלסר בכאתו על מניינו אם יכול
לבקרו כתבאר בס"ר"כ ס"ד:)

שלז א בתכה התורה כו' שלש יאמר אם לי לבער הרע שאם
לעשות וכמנהגי הורג בזונג: ב ואם
ריפא שלא ברשות הורג ומזיק חייב בתשלומין
אפילו ריפא ברשות ומזיק חייב בתשלומין מכל מה שהזיק בעוד
שלא ריפא ברשות ב"ק דף פ"ה ע"ב: ג וכן מעשה בפרישה ס"ו:
ואם המית כו' ומ"ש ס"ג למעט בשביל חסד שעות ומנוח הוא כמו
שכתבתי: ד אמור כו' לשבוע נופל הוא ורחמיך לחרב והשבוע
לו לרבות שבוע נופל: ה ולכאורה שלמעט הרופא לפולי לא
להתעסק עמו שיעשה לרפואתו כך וכך: ו שכל מנות עשה
דרמיה לכ"ע אם כן למאי כו' כ"ל: ז ולא מפקיעין מידו
מיד שלהן וכ"ב כתב דכ"ל חייב שלו ס"ג ל"ח שאם כבר קבל הרופא
שכר שקבלו ודרי הוא כיולו שאין מניחין מידו שלא שלא קבל כלום
שלא שקבלו לו ובקתייבו לו בבך וכך מריחין לשלם לו אם שכתבו לו ע"ש:

שלז א ואין קורעין כו' פי' ל"ח שאין מודיעין לחותו שאם
יקרוע שעתו שלא שלפי כוחו לו אין מצוים לו
לקרוע שאם תבדל לשנתו וכ"כ הב"ח בשם הרי"ן: ב ואין בוכים
כו' כתב הב"ח בשם רש"י ולא עוד שלא אין בוכים ואין מספידין
בפניו לפי שלמת שאינו קרובו של חולה שלא יבכר את לבו פי' לבין
שרואה החולה הוא שוה בפלגי את ובוכין ומספידין עליו בפניו בבכר
לבו ויפקרו שאם יחזור בם ואטעם זה מבקיעין המבכאים בפניו
שעי' המבכאים נזכר לית את לחזור בלבו ויתבטל שאם יחזור בם הוא
קרוב לפרש שאין בוכין ומספידין כמי שיירי שאת לו את ונפלא לו שאת
לשמר וכן מבקיעין המבכאים על את שלו:

שלח א מוצאים לו להחזיר שכן דרך כל המוחזקין מחולין
עור · וס"ם שכת דף ל"ב ע"ב · וכתב הב"ח ומשמע
דוקא בכטה למות אבל בלא כטה למות אין מוצאים לו להחזיר שכן דרך
יקר שכבר לבו ונעבד שם ל"ל פרכה הולבי בזוז ומחזירים מ"מ בשאוצאים
לו לאדם שחזיר שכן דרך כל המוחזקים מחזירים ידע הוא שאם וכן הוא
שלא דאל"כ לא היו מוכירין מיתתו בפניו ניחים בשבר לבו לפיכך מ"מ לו
כך אבל בכטה למות כו' כרמה מדברין דאוצאים לו להחזיר שכן דרך כל
המוחזקים מחזירין ולבך מ"מ לו כך אבל בכטה למות אבל בפרישה כתב
דשאי שכן דרך כל המוחזקים מחזירין ל' הטור הוא ולא שיאוצאים לו כך ומ"ל
פני בכטה למות מ"מ לו כך ומ"ב סשכ"ח הביא שם ל' רבי שכתב
לוחזרים העוחזקים שם שכן דרך כל המוחזקים שחזירין בשבאדרין
כו' אין לשבת רבי לומר שבעוחזקים שם אוחזרים כל המוחזקים שחזירין
דמ"ל היינו כתב בשבאדרין כו' אבל שאי שכן דרך כל המוחזקים
דכור אחר הוא ומשמע שכן דרך כל המוחזקים שחזירין ומפרש
בעוחזקים שם ומ"ל מפרש שכן דרך כל המוחזקים כו' אבל שכן דרך כל
המוחזקים כשבאדרין כו' ל"ח כרמה דוקא בכטה למות אוחזרים
לו שחזיר דאל"כ חוכא שאם יכול ויבאר לבו מ"ל בלא בטה למות אין
אוחזרים לו כך שבאדרין ים לו שהות שיוכל להחזיר אבל בכטה למות
ים לאחר שיעות שחזיר כבר מיד:

שלט א הרי הוא כאי לכל דבר ואחור לעשות לו דבר
שחקרב מיתתו · ובתב הר"ן הרי הוא כאי לירש
נט ולשחכם וכשן רשאי לישכם לבית שהוא עומד כו' ואעפ"י שרוב נוסחי'
לא חיה ע"כ ואכ"מ הב"ח בשאם ולקמן ס"ג ע"ש בתבאר דאחור לישכם
לבית שים הוא נוסחא ס"ב: ב אין קוברים כדי שלא יפחד עין: ג
ואין סכין ואין מדיחין מכחב הוא שעושים לכבוד שת לחדיח וזהעד שאל
בשרו: ד ואין סורטין שכר שחזיר מפני שעפ"י שאין מסכימים שת
שלא

שעת על סוס לבר שם כאו כר וכשנים

כל כא (ורמבם פ"ל מאכילות ס"ם ס"ם)

א מיחום מלכלים קודם לכי קור חולים:

שלז דיני הרופא ובו ג' סעיפים:

כל סעי' פרק מרבה

א ב נתנה תורה רשות לרופא לרפאות ומצוה היא
ובכלל פיקוח נפש הוא ואם מונע עצמו הרי זה
שופך דמי ואפי' יש לו מי שירפאנו שלא מן הכל אדם וזכה
להתרפאות ומיהו לא יתעסק ברפואה אלא אם כן הוא
בקי ולא יהא שם גדול ממנו שאם לא כן הרי זה שופך
דמים ואם ריפא שלא ברשות בי"ד דין חייב בתשלומין
אפילו אם הוא בקי ג ואם ריפא ברשות בית דין ושעה
והזיק פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים נ ואם המית
ונודע לו ששגג גולה על ידו:

ב הרופא ד אסור לישול שכר החכמה ה והלימוד
אבל שכר הטורח והבטלה מותר:

ג מי שיש לו סמנים וחבירו חולה וצריך להם אסור לו
להעלות ברמיהם יותר מן הראוי ולא עוד אלא אפי'
פסקו לו ברמיהם הרבה מפני צורך השעה שלא מצאו
סמנים אלא בידו אין לו אלא דמיהן אבל אם התנה בשכר
הרופא הרב חייב ליתן לו שחכמתו מכר לו ואין לו דמים:

סמ ד"ם ו"ם ס"ם ס"ם ס

ואין נותנין על כריסו לא קערה ולא מגריפה ולא צלוחית של מים ולא גרגיר של מלח ואין משמיעין עליו עירורי ואין שוכרין חלילין ומקוננות ואין מעמיצין עיניו עד שתצא נפשו ס וכל המעמץ עם יציאת הנפש הרי זה שופך דמים ואין קורעין ולא חולצין ולא מספידין עליו ולא מבניסין עמו ארון לבירי עד שימות ואין פותחין עליו בצרוק הדין עד שתצא נפשו:

ריבב סי' קלד סנס ד' ירושלמי כפס ר"ן פסיק"ד בכל כתבם פ' אלפסי מנלחין

ד ונ"ל דאין מוכיחין לו קבר לך על פי שאינו עתיד לימות מיד אלא אפילו כבר נתייאש הרופאים ואמרו שימות עד למחר שלא יקברנו כן תמת כלותו היום שמא נמצא בו חיים ויחזור בתשובה ויחיה ויאמרו מתרמה כנגן מי שמוציא נפשו זמן מרובה ולא יוכל להפרד ו אסור להשמיע הכר ובכסת מתחתיו מפני שלומרים שים מנוחת עופות מקנת סנורמין זה וכן לא יזיזוהו ממקומו וכן אסור לגעת מפתחות בית הכסא תחת ראשו כדי שיפרד לאט לאט ים שם הכר סנור עיכב יציאת הנפש כנגן שים שמוך לאותו בית קול הנפק כנגן חוטב עצים לו שים מלא על לשונו ושו מעכבים יציאת הנפש מותר להסירו משם דאין כאן מעשה כלל שלא שמסיר המונח:

טור וספוסקי כפס מהר"מ מרוטנבורק

ב מי שאמרו לו ראינו קרובך גוסס היום שלשה ימים צריך להתאבל עליו (ם לולחי כבר מת:)

ג אומרים צידוק הדין עם יציאת נשמה ובשמגיע לדיין אמת קורע האבל: (רשב"ן כפ"ק ובכלבו)

כלבו כפ"ה ד כיון שנטה אדם למות אין רשאין ליפרך ממנו כדי שלא תצא נפשו והוא יחידי (ומטה לעמוד על שלש כשעת יציאת נשמה שם כב' ויחי עוד לבחר לך ירחק משמת כי ירחק מכמים ימותו נו' (תשלי' מ"ט: (הגהת אלפסי)

כלבו ה ט מנהג לשפוך כל המים שאובים שבשכונת המת:

שמ

ענין הקריעה שעורה ומקומה ועל מי קורעין ובאיזה זמן קורעין ובו ל"ט סעיפים:

א מי שמת לו מת והוא מהמתים ס שראוי להתאבל עליהן ב חייב לקרוע עליו וצריך שיקרע מעומד ואם קרע מיושב לא יצא (וצריך לחזור ולקרוע ולכתחלה צריך לקרוע ג קודם שיסתום פי המת: (כי כפס פמ"ק)

מור כפס הרא"ש ונ"ל ורמ"ם (והגמי' וכ"כ לדע' הלב' ורש"ן ומרד' פמ"ק אלו מנהגים בפמק ומהרי"ו וכלבו

ב מקום הקריעה בכל מקום בית הצואר לפניו אבל אם קרע לאחריו (לו כפולי הכנד) (טור) או מן הצדדין לא יצא:

סנה ונ"ל שיעור קרע שפה קורע כפולי הכנד וכן נהגו להקל לקרוע כפולי הכנד ד כשקורעין על שלשה מתים שיהיו מתאבלים עליהם לכל על המתים פחם קרובין ומתאבלים עליהם לעיכו יוכל בקריעה זו וצריך לקרוע בכית הנשמה וכן נהגו:

ג שיעור קריעה שפח ואם קרע על מת ובא להוסיף באותה קריעה על מת אחר ס אם אחרו סגי בכל שהוא ואם הוא בתוך צריך שפח ועל אביו ואמו אפילו אחר ז קורע עד שיגלה את לבו: ד כשם שקורע על קרובו שמתאבל עליו כך קורע בפני קרובו על מת שמת לקרובו כיצד הרי שמת בן בנו או אחי בנו או אם בנו חייב לקרוע בפני בנו וכן קורע ו על חמיו וחמותו והאשה קורעת על חמיה וחמותה: (ואין מיטנין עכשיו כן וכמו שיתבאר לקמן סימן שע"ד לענין הלכות)

טור כג' רמב"ן וכ"כ לפ"ק לרע"ב מרד' סוף פ"ק

ה העומד בשעת יציאת נשמה של איש ז או אשה מישראל חייב לקרוע ואפי' אם לפעמים עושה עבירה לת יאבון או שמניח לעשו מצוה בשביל טוהה (הפוסקי' טור כפס הל"ת): סנה ס לכל רגיל לעשו עבירה כיולי עכו"ם על מתיהם וכל שכן על מתיהם של ישראל ואפי' הם רשעים גמורים ואפי' מומר לעבוד כוכבים ומזלות ואפי' מומר לאכול נבלות ולהכעיס ואפי' מומר שנשבע לשקר בשם ואפי' מומר שחילל שבתות בפרהסיא ואפי' מומר שאכל בחלב בזמן הזה שכל העולם נזהרים בו

ב ואפי׳ שאומר אם כן מ״מ אסור קאמר אפי׳ אם כן חייב לקרוא אלא כשכיון ולכ״ע כשכיון לקרוא אפי׳ אינו אומר עכשיו כיון שחייב לקרוא כ״כ הכ״מ וע״ש שפירש ולפ״ז אפי׳ שאומר עכשיו כשידע כיון שחייב לקרוא כ״כ הכ״מ וע״ש שפירש ולפ״ז אפי׳ שאומר עכשיו כשידע כיון שחייב לקרוא כ״כ הכ״מ וע״ש שפירש ולפ״ז אפי׳ שאומר עכשיו כשידע כיון שחייב לקרוא כ״כ הכ״מ וע״ש שפירש ולפ״ז

ג ואפי׳ שאינו גדול בתורה אעפ״י שלא עמד בשעת יציאת נשמה חייב לקרוא עליו יכ והוא שיעמוד שם בין מיתה לקבורה יג ותלמידי חכמים פטורים מקריאה זו :

דגש ואפי׳ לחין חייב לקרוא על קרוב כשר אלא אם כן עומד עליו כשיצא ויהיה כאחד מהם לכל חייב לכבות ולהתאבל עליו וכן כשנגמר להקבר :

ד על חכם ועל תלמיד חכם ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומרה קורעין עליו אפילו לאחר קבורה ביום שמועה יד אם הוא תוך שלשים יום וקורע עליו בשעת הספדו (טו לא קרע ביום שמועה וכבר עבר זמן הספדו ולא קרע מוכ לא יקרע עליו טז עד שיגמלין את לבם וכבר נהגו תלמידי חכמים בכל מקום לקרוע זה על זה שפחה אף על פי שהם שוים ואין אחד מהם מלמד את חבירו :

דגש טז ואפי׳ לחין קורעין על חכם אלא על כ׳ הוא רבו או שיורעין הסמוכות לו ומתלמד דשייכו יז וכן נהגו להקל כמדינת אלו :

ה יח על רבו שלוב וחכמתו ממנו אם מקרא מקרא ואם משנה משנה אם תלמוד תלמוד קורע כל בגדיו עד שמגלה לבו יש אומרים שאינו קורע אלא שפחה ואינו מאחה לעולם ואפילו משמועה רחוקה קורע עליו לעולם ואם לא למד רוב חכמתו ממנו אינו קורע עליו אלא כדין שאר מתים שהוא מתאבל עליהם ואפילו לא למד ממנו אלא דבר אחד בין קטן בין גדול קורע עליו :

דגש יט אומרים לקרע בשלו רבו שחכם מכתו כמי שיכו מתחלה כי תלמידי חכמים מיוסרים ביקר ומקטים ומפרקין זה לזה ולומדים ביקר יש אומרים מדיין כרב שלימד מוכסן יש אומרים שלין כרב מוכסן יש אומרים לחין נריכין לקרוע אלא על רבו שלמדו רוב חכמתו אבל מכרים שלומדים זה עם זה או שהחיה פיהו כרבו אחד היו אלא מומחה בשלמה ויכול לכתוב נהוג שיכול אלא נהוג לא מסוג אלא אין מורין כן ולכן נהגו להקל כמדינות אלו :

ו כ על כל המתים קורע עליו שפחה בבגד העליון ודיו ועל אביו ואמו קורע כל בגדיו אפילו הוא לבוש עשרה עד שמגלה לבו ואם לא קרע כל בגדיו לא יצא וגוערים בו וכל זמן שאותו הבגד עליו אומרים לו קרע אפילו לאחר שלשים :

ז אפרקסותו אינו צריך לקרוע יש מפרשים שהוא בגד החיצון הדבוק לבשרו ויש מפרשים דהיינו בגד העליון שקורע קאפ״ה ופשט המנהג שלא לקרוע הקפ״א על שום מת אפילו על אביו ואמו ולקרוע על אביו ואמו שם החלוק שקורין קאמיזה :

דגש וכמדינות אלו אין נוהגין כן אלא אין קורעין החלוק על פתחו שהוא כנד הזוטה ך ולא הסדכל העליון כא לכל שאר בגדיו קורע כאביו ואמו ואחר אחר המלכות שעליון תחת הסדכל סמ״ג דגש רבותינו הצרפתים :

יא אחד האיש ואחד האשה שוים לענין קריעה כב שאם שהאשה קורעת תחת החתון ומיאוריתו לאחריה וחוזרת וקורעת העליון :

יב על כל המתים אם רצה מניח שפת הבגד שלימה וקורע מהשפה ולמטה ועל אביו ואמו צריך לקרוע כל השפה : (יגלח לחף על שאר מתים צריך לקרוע שפה וכן מוכנין) : יג על כל המתים יש לו לקרוע בפנים שלא בפני אדם לפיכך יש לו להכניס ידו בפנים וקורע בצינעא

פיין טור וכ׳

ל״ק לעיל וכנגמ׳ פ״ק בשם רמכ״ם

כך משמ׳ טור וכ׳ עד כוף בשע״ת ל׳ רמב ס״ק מה מקכל

רמ״ם ורשב״ם בשם ר״ת

רמב״ם פ״ט מ״ה נרמב״ן ורשב״ם

טור ורש״י וע״פ ב׳ הגהות אשר׳ מרד״כ מכל בשם הגלגלת (וכנמ׳ בשם הר״מ)

כמ״ש בסמ״ק וכלבו בשם רבותיו בפוסקי וסמ״ק לפי׳ הערוך

ערך ומרדו ס״ג

אבל על אביו אינו קורע אלא מבחוץ בפני כל אדם:

יד על כל המתים רצה קורע ביד רצה קורע בכלי על אביו ואמו ביד. על כל המתים אם בא להחליף תוך ז׳ימים מחליף ואינו קורע כג על אביו ואמו אם מחליף תוך ז׳ קורע כל הבגדים שהוא מחליף ואינו מאחה לעולם כמו בפעם הראשון: (על כל המתים יכול להחזיר קרעו לאחריו תוך שבעה שכל לא כאביו ואמו:)

טו על כל המתים שולל לאחר ז׳ ומאחה כי לאחר ל׳ יום (כה ואין חילוק שם בין כשם הרגל או לא) (קטנים כשם רשכ״ם) על אביו ואמו שולל לאחר ל׳ יום ואינו מאחה לעולם והאשה שוללתו לאלתר מפני כבודה:

שכל השקרין פי׳ ו׳ הגה וכל זמן שאסור בגילוח לפילו לחכר ראש קריעה על ידי אחר אסור ויש מקומות שנהגו להחמיר לפילו על אחר מתים שלא בגילוח תוך ל׳ ואז לפילו ראש הקריעה לאסור לחכר על ידי אחר:

טז על כל המתים אם רצה חולץ כתף על אביו ואמו חייב לחלוץ כתף והולך כך לפני המטה עד שיקבר ואם הבן אדם גדול ואין כבודו שילך כתף אין צריך לחלוץ:

לרשכ״ם פ״ט משה שכל

יז נשיא דומה לאב לחליצת כתף ולקרוע מבחוץ ולאחיו כל הקורעין על חכם שמת כיון שהחזירו פניהם מאחורי המטה שוללין ומאחין למחר וחכם שבאה שמועתו שולל בו ביום ומאחה למחר ועל נשיא ועל רבו מובהק שולל למחר ואינו מאחה לעולם על חכם חולץ מימין ועל אב בית דין משמאל ועל נשיא מכאן ומכאן ועל אביו ואמו ועל רבו מובהק רצה מכאן רצה מכאן ואם רצה חולץ שתיהן: (ויש לעכשיו כזמן הזה שלא נהגו לחלוץ כתף כלל וכן מנהגין בפידכם:)

כלבו כשם רי

יח על כל המתים אם לא שמע אלא לאחר שלשים יום אינו קורע כו ומי שאין לו חלוק ונודמן לו תוך שבעה קורע אחר ז׳ אינו קורע על אביו ועל אמו קורע והולך לעולם: (כז כל כנדין:)

שערים סי׳ נ

יט כשם שאסור לאחות קרע שאינו מתאחה כך אסור להפוך צד עליון של בגד למטה ולאחותו ואפילו הלוקח אותו אסור לאחותו לפיכך אם בא למכרו כח צריך להודיעו ואם מכר לו כראשונה ולא הודיעו אסור לאחותו עד שידע שאינו מהקרעים שאינם מתאחים ואסיר למכרו לעכו״ם:

ך הקורע מתוך כט המלל ומתוך השלל ומתוך החיקוי ומתוך הסולמות לא יצא אבל מתוך איהוי אלכסנדרי ג׳ דהיינו תפירה שהיא שוה למעלה ובולטת מלמטה יצא:

סמ״ג כשם רשכ״ל

כא קרע על המת ומת לו מת אחר תוך ז׳ קורע לו קרע אחר לאחר ז׳ מוסיף על קרע האחר כל שהוא. מת לו מת שלישי לג אחר ז׳ של שני מוסיף עליו כל שהוא וכן מוסיף והולך עד שבורו הגיע לשבור מרחיק ג׳ אצבעות וקורע נתמלא לפניו לד מחזירו לאחוריו נתמלא מלמעלן לה חופרו למטה נתמלא מכאן ומכאן נעשה כמי שאין לו חלוק שאינו קורע: כב אמרו לו מת אביו וקרע ואחר ז׳ מת בנו והוסיף מתאת התחתון ולא העליון. אמרו לו מת בנו וקרע ואחר ז׳ מת אביו אינו מוסיף אלא לה קורע קריעה אחרת שאין אביו ואמו בתוספת: כג מי שמתו לו שני מתים באחד או שבאת לו שמועה משנים באחד קורע קריעה אחת על שניהם קרע ואחר כך מת לו מת אחר (תוך שכעה) קורע קרע בפני עצמו בין באותו קרע עצמו שמוסיף בו וקורע עוד טפח או מרחיק ג׳ אצבעות וקורע טפח לאחר ז׳ מוסיף על קרע ראשון כל שהו מת אביו או אמו ואחד משאר קרובים קורע תחלה על אביו או אמו ער לבו ומרחיק שלשה אצבעות וקורע טפח על המת האחר. מת אביו וקרע ואחר ז׳ מת אחד מהקרובים מוסיף על קרע הראשון ות׳ חתון מתאחה ועליון אינו מתאחה. מת אחד מהקרובים וקרע ואחר כך מת אביו או אמו בין בתוך ז׳ בין לאחר ז׳ מרחיק ג׳ אצבעות וקורע מן הצד בשפת הבגד לו שהרי צריך להבדיל לכמי שפה וקורע עד שמגיע ללבו מתו אביו ואמו כאחד קורע קרע אחד על שניהם: אמרו

בג על מלין ואמו מת מחליף כו׳ סיימו כאחד מחליף כל כשכת קרע על מלין ואמו מחליף ופי׳ כן קורע ואם אין לו להחליף מחזיר הקרע לאחוריו כדלקי׳ נמי פ״ק ד׳ ע״ח וכ״כ הרמב״ם כאן וכן משמע לקמן פ״ו ת״ע ס״ם סיימו דוקא כשמחליף בגדי של חול לבגדי שבת כוסנין סיפור כלקמן ס״ם ט״ס ע״ש: כד לאחר ל׳ מותר ג׳ לגלוח כשרבו הרגל ודוקא מותר לעבד לאחר שהתגלח מכאן שהרי׳ פ׳ ו׳:

בה ואין חילוק בין כלעג לא׳ ג׳ הרגל מכטל נורת׳ ול׳ כלקמן פ׳ סמ״ם סיימו דוקא לעבין מלגלוח אבל לעבין קריעה וכל מילי דקריעה בעי׳ ול׳ משם כ״כ כ״ם הגמי׳ כשם רשכ״ם ודוקא בתשובת מיימוני. ומיהו מילי כשהגו לחמות הקרע כל שפשף הלגלוח וכרש״י דמשמ׳ דמשמ״ם דרשכ״ם דמרי׳ בם״ם דלגלוח לחוד וקריעה לחוד ולכן קשה בהרמב״ן (לקמן פ״ט ל׳) דכשם שאין מתגלחין על הקטן כך אין קורעין דכל דמרי׳ בם״ם דלגלוח לחוד וקריעה לחוד סיימו דאין לנהוג כל שפשף הלגלוח דהרמב״ן כתב דמילי דלגלוח אבל לעבין כל שהו מילי אין מילוק וכ״ם הרמב״ן שם ומשמע כי׳ וכתב דהכי מסתברא ול׳ משמע דכל הגורס סס״ם שכתבנו הפוסקים שתמך שהרגל מכטל נורת׳ ול׳ משמע כן כ״ל: כו ומי שאין לו חלוק לקרוע בגדו שאסור לילך בלא בגדים (פי׳ בגדין קרועים) אם יכול לכבס בגדים שלובש ראוי׳ לו אין לו אלא חלוק הקטן הקטן שלו קורעין כלעיל סעי׳ ג׳ כשנה כ״ו: בז כל בגדי היכן שהן שלו כשעת שמועה אבל לא חלוק שמחליף כלעיל סעי׳ ז׳: כח צריך להודיעו שהוא עתה מחליף כלעיל סעי׳ ז׳ ל״ל לשולחיעו דהא פי׳ בסמוך לחלוקו כלעיל סי׳ ט׳ כאן ואת כאן. רמ״ן. וכ״ם כתב דל״ל דהסתם דין הוא כ״ש כלל ופרט דין קריעה דלעיל כ״ע דיבא לקריעה נמי: כט כלעיל סעי׳ ם״ם זה פירושו: ל דקיימו תקירה כו׳ והוסיף בל״ם שקורע בל״ם כאן שעוסקין בתפירת הכתובת. וי״ל שאותן כאן שעוסקין בתפירה שעוסקין בכתי סוגיות שקורעין וכופלין הבגד היינו משתפירה לבתי גדלי התפירה ותופרין אותו בזכי גדל ואותן שאין עד שאין כיכר התפירה פרישה ועכ״ל: לא קרע לאחר שיישן שהחלוק קרוע מוסיף וקורע עוד טפח אף על פי שמרחיק ג׳ אצבעות וקורע עוד טפח כלקמן סעי׳ כ״ג: לב לאחר ז׳ של שכר כתב הכ״מ משמע שם מת לו מת תוך ז׳ לבתי תעני׳ שקרע שבי קרע לאחר ת״ע אין לחוש כל שהוא על קרע ראשון כי׳ ולי כראשה מיבעי דכתוך ז׳ של שבי צריך טפח ואפשר ס״ל קשמר אין לחוש עליו כל שהוא אלא צריך טפח ודוקא: לג מחזירו לאחוריו וקורע מלבניו: לד הופכו למטה ויש לו ניתוק מלאחריו ויקרענו: לה קורע קריעה אחרת כו׳ והכ״מ כתב דשם קרעו קריעה ראשונה שקרע על כבן הגדיל קמי שפשף ג׳ קריעה אחרת ושני כתב שוה לקרע ראשון ואין זה כראשה צריך לחוש לפי׳ ראשון מוכח מהרמב״ן דלהרמב״ם לפי׳ הבדיל קמי שפשף צריך קריעה אחרת וכן משמע פשט דבריו וכתב עליו הרמב״ן שיתכן כוון וכ״ת ר׳ ירוחם וכ״כ כי׳ בשם הרלב״ח וכן בראשה דשתשל״ב שפשף שכתב לעיל סעי׳ ג׳ מכוונין להבדיל שפה על כל המתים שתם כאן וכסעי׳ כ׳ כדברי המחבר וכן נעטן: לו סברי צריך כו׳ משמע לע״ת שהבדיל קמי שפשף גם בקריעה דראשונה מ״מ כיון שצריך גם עתה להבדיל מ״ל כל שהוא מיבעי להבדיל לכך צריך קריעה חדשה: שכל

לז לכל למרו לן כו' וכ"ה פסק רבכה"ג לא יצא ידי קריעה ולא
ידי קרי פסק סלא בקורע על מתו מי פסוק ס"ג לחזור ולקרוע פמ'
ד"ל מדפ"ס ועו"ש ל"ל סל"ל: לח יצא וכתב ד"ע בבסס כ"ג פ"ע
דפס פ"ל מת לו מתפסק ולי"ו ודע לי"ו וקרע פסק וצא"כ כוודע לן מי
הוא יצא ידי קריעה דים כריר"ע ב"כ: לט יצא ידי קריעה כו' לכל למרו
לו מת וקרע ולא מת ולא"כ מת לא יצא ידי קריע. רמב"ן בפ"ק ומכילתא
פטור: מ ידי קריעה ולעבכין"ו מי מלכות קרוב כ"ש לומר כיון
פחלה עלין לכלות וכהנו לעפי' שבטל מקנתכ"ש בשונג עולין לו ואין
תחלטין לכלות וכבר זה נ"ל בתוך ת"ע. רמב"ן בס ומכילתא פטור וע"ל
פ' שב"נ: מא מקרעין לו מפני עגמת נפש ועיין בפטור מ"ם בפס
פרק"ן בלוח וע"ל פ' שב"נ: מב לא יצא כו' לא"ל לקרוע בשבת
מנוף פחלק פ"כ עבירה לעפי' שהמעשה שעשה הוא עבירה לכל שכא
נוף פחלק הוא עבירה: מג דלא קים כו' לכל קים לן דכלו מלכים
כגון שבטל ופירש לא מת בתוך ל' קורע ומתחלל עליו: מד
רק על לאחין כו' לאין מילוק בין יום קבורה לי"ם שעשה רק בין לאחין ולא
ושאר קרובי' ב"ם: מה לכל על שאר מת כו' כלומרקרובין לכל
פאר מלם כאר בהנו לפקל פלא לקרוע כלל כדאי"ל פ"ק ד"ב בהנ"ם:
מו ומקום פלין מבטל כו' כתב בתוס' שאפי' בביתן פ"ב דפ"ו
לכובעל פולין דלגו כשכבו בהנו פלא לקרוע כי פס על
לכובעל לם וכ"ם פ"ב פ"ק ד"ם פ"ע ולכל בלבות פולין ים
לקרוע על כולם: מו תפי' רמוקם כו' ולפי' מבהני כו' לפי'
פ"ק ל"ם דלין קורעין על שאר קרובי' בפ"ק לא בהנו כך פלא פ"כ
דיכל לקרוע לאחר הרגל לכל היכא דבעצית רחוקה לאחר הרגל דקי
לקרוע לאחר הרגל בפא ל"כ מבהנו ים לתקום פשלכה וכ"ב הנלוכי ב"ל
וכתב מהרם ל"ל היכא דשמע שמועה רחוקה פ"כ קורע הרגל לפ"ו על
לאין ולאו ע"כ עכ"ל כ"ה: מח קרעו ולאחו פ"ב דבל פלא לין
פלחין לעולם כלל פ"ק ס"ו פלאי הכא פס לנו לקרוע
פלא יכניים פס לא הקבורו פלכך פלאחו: מט ולפס לא הודיע
פהלך לבקר בוקאולם: נ לא יצא כו' וכ"ל לפ"ק פס קרע לא יצא דהוי
סומל פלא פדעת ונזלן הוי וכתלוק הנוחל לא יצא כלל לפ' סכ"ט: נא
וכ"ה כן לפעל"כ ל"ל דפס כתב פלא פלק פתכ"ר ל"ל כי פ"ק פפלא
כדי פילך ויחזיר עכ"ל ר"ל דסומל בקש פהפסיל ס"כ בלא בתכונן פלא
לטובת הסומל לפלא בקשתו וי"כ ל לומר לן לא הפלתי לך פלא פהלך
ותחזור פכל הכא כתב הפשט לי לאחרו כן ר"ל שהפסיל בא פעצמו לזכו'
לפעצמו כמנוי פיקיים מצות כיפס לכל"ם פ"ב כל יום ויש"ל רפ"ק פנוס
עליה כן כ"ל וכ"כ וכפ"ע וכתבו ייסוכים פתרי דמוקים גם לא כתי"ב
לפי דבריהם לא"ש בורך כתבו פט"ו דין זה כאן פלין לו פ"ב פלא
פה מ"ם לפה הכי"ל כנ"ל דברי הרפב"ם שכפ"מ כאן לכל לדידי' פ"ם
דכפ"ע מיירי לעבין ממוכח וכאן לעבין לישור לדוק: נב קורעין
כו' לכפיר ויפוק דוד בכגדיו וקרעם על שאול ועל עם פ"כ כפלו בתרב
וכ"כ בפס ר' יוחנן דלפי פפשוט ברש"י שהיה להתפלל כל היום ולפי"ך
לי"ו סוכל עד למחר ע"כ ומ"ו לו"מ וכרי"ף ס"ם דמלין למחר:
והוא ס"שמעו מישראל לדעת הרפב"ן וקשור דכפ"ע יוכל קרוע
לפי"ו כעכו"ם ופי' פס הי"ו לפי פס שפי' פוש לעבדי הרפב"ם ופפס"ק
נד לפי"ו כי"שראל פועד חייב לקרוע ולפין לדברי מוכרח ס"ע
נה לפי"ו שומע מהעדי"כו כגון שמע מהעדים שפלוני
כיך פפס לפעפי' שלין פעד מוכיח הנדוף פפ"ו פפס חייב
פשומע יפי העד לקרוע ול"ל לשמע עפי שכי העדים בב' לפלא פשמע הנדוף מפי כל
לין העדים וה"ם כשפיכו על כשפיכו בב' לפלא פשמע הנדוף מפי כל
פשומע עפי לוחו שמע הנדוף פפ"ו לא הוכיח פפס חייב פשומע
הנדוף מפי פלא שמע פלוני נדף פפס חייב פשומע לקרוע לכל
הנדוף מפי פחד פלוני נדף וה"ם פפס ועמו לא שמע הנדוף מפי
פשומע מפי לחד מעבדים לין זה פלחרון חייב לקרוע כל זה כתוב
בספר ת"ם דלחתי בירושלמי עכ"ל כ"ח: נו שכשרף וה"ם בקרע
וכחתך וכעתק כורוע כין ישראל כין מעכוס דשכל פלני כשרף פחלול
פפס כורוע כ"ח: נז קורע ב' כו' על כשכח וה"ל הגרי"ל:
וכמעפפס פים כשרף יוקים לחת הפעלה: נח לשלמן שמחו כ"ל פ"ל הגרי"ל
ס לשלמן תפילים דשכח שיפה בשיפה לחת: נא

כב אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא שהוא בנו ר"ן פורפ"ס וכ"ן
יצא ידי קריעה והוא שנודע לו בתוך כדי דיבור
יאם לא נודע לו עד אחר כדי דיבור לא יצא לו אבל אם
אמרו לו מת לך מת וכסבור אביו הוא וקרע ואחר כך
נמצא שהוא בנו לא יצא אפי' לא נודע לו עד אחר כדי דיבור:
כה היה לו חולה ונתעלף וקרע עליו ואחר כך מת אם
מת תוך כדי דיבור של קריעה אין צריך קריעה
אחרת ואם לאו צריך קריעה אחרת:
כו אמרו לו מת אביו וקרע ונהג קצת ימי אבילו ואחר סור בס"ר"מ"ן
כך אמרו לו לא מת והפסיק וחזרו ואמרו לו בפעם וע"ם
הראשון מת כמו שאמרו הראשוני לא יצא ידי קריע:
כז קטן שמת לו מת אין מקרעין לו:
כח הקורע בשבת על מתו אף על פי שחלל שבת טור בס"ר"מ"ן
יצא ידי קריעה:
כט הקורע בחלוק גזול לא יצא ידי קריעה: סס
ל קטן דלא קים לן ביה שכלו לו חדשיו שמת
בתוך ל' או אפי' ביום שלשים אין קורעים עליו:
לא אין קורעין ביום טוב אפי' ביום טוב שני של גליות
אפי' קרובים של מת אבל בחול המועד קורעין על
כל אחד בפני מה שהוא אם עומד בשעת יציאת נשמה או
אם הוא אדם בשר או חכם על כל אחד בדינו שנתבאר:
לב נוהג שמקנין שלין לקרוע כמועד לא רק על לכיו ת"ם סי' רפ"ם
ונמו סס ועל שאר מתים קורעין לאחר המועד
מו וכמקום שלין מנהגים לקרוע על כולם:
לג שמע בהגל שמועה קרובה קורע ואפי' אם אחר
הרגל מו תהיה רחוקה:
לד החולך בבגד קרוע לפני המת שמראי עצמו שקרע
ולא קרע הרי זה גואל את החיים ואת המתים:
לה האומר לחבירו השאילני חלוקך שאבקר את אבא
שהוא חולה והלך ומצאו שמת סס קורעו ומאחו
ומחזיר לו חלוקו ומשלם לו דמי קרעו סס ואם לא
הודיעו הרי זה כ לא יגע בו:
לו המשאיל לחבירו חלוק לילך בו לבית האבל אינו
רשאי לישתל ממנו עד שיעברו ימי האבל:
לז וכחוזן המסתפרין שמ"ח סעיף כ"ג פסק כן:
לח קורעין על שמועו' רעות כגון שנקבצו רוב הצבור
למלחמה ושמעו שנגפו לפני אויביהם אפי' לא נהרגו
אלא המיעוט מהם (והוא הדין פס שלכו כשבי.) כ"ב פ"ם
לט השומע ברכת השם ואפי' ברכת הכינוי (ולא ילו ר"ת ס"כ
חייב לקרוע נג מה"ע פ"ה
לחמרו כלשון לעז הוי ככינוי (כ"ב פ"ל מיומות) נג
והוא שישמענה מישראל (כ"ה וא"ה לכזון כזה מומר לכיו
כעכו"ם) כ"ה אפילו השומע מהעדים חיאך ביוך פלוני
חייב לקרוע ומערים אינם צריכים לקרוע פעם אחרת
הרואה ספר תורה מ שנשרף או תפילין או אפילו מגילה
אחת מהנביאים או מהכתובים כז קורע שתי קריעות
ודוקא ששורפין אותו בזוע כח וכמעשה שהיה:
מ הרואה ערי יהודה בחורבנן או ירושלם או בית
המקדש חייב לקרוע (ועיין כת"ם סימן תקס"ח.
נ אלו הקרעים רשאים כש למוללן ס לשוללן
סם ללקטן לעשותן

כמין

סג כמין סולמות למחלתו אבל אין מתאחין לעולם:

שמא

מי שמתו מוטל לפניו בשבת או ביום
ודיני האונן ובו ו׳ סעיפים

א ס נר שמת לו מת שהוא חייב להתאבל עליו ב
קורס קבורה נ אובל בבית אחר אין לו בית
אחר אובל בבי׳ חבירו ד אין בית לחבירו עושה לו מחיצ׳
ת״כ ואובל ° ואפילו מחיצה של סדין סגי אם תקע שולי הסדין
בענין שאינו נישל ברוח אין לו דבר לעשות מחיצה
מחזיר פניו ואובל ובין כך ובין כך ס ואפילו הוא בעיר
אחרת ו אינו מיסב ואובל ואינו אובל בשר ואינו שותה
יין ואינו מברך בהמ״ז ואין מברכין עליו ולא מזמנין עליו אפילו אם אובל עם אחרים
שמברכים לא יענה אחריהם אמן ופטור מכל מצות
האמורות בתורה ואפי׳ אם אינו צריך לעסוק בצרכי המת
טור כגון שיש לו אחרים שעוסקים בשבילו ° ולא שאפילו
אם ירצה להחמיר על עצמו לברך או לענות אמן אחר
המברכין אינו רשאי (ועיין כה״ח סימן ע״ב) ובשב
ר״פ שמתו ז אובל בשר ושותה יין (ז״ח ירנה) ומברך וחייב
בכל המצות חוץ מבת שמיש המטה שאסור בו (ומות׳
ניל) לבית הכנסת כסבת ואף כאוכל אין לאסור רק מלחר
מלאסור לסתפל מס יעשה סס (כל בו) ואם צריך להחשל
על התחום כדי לעסוק בצרכי המת חל עליו אינות
ליאסר בכולן משעה שמתחיל ללכת כדי להחשיך
על התחום ואם רוצה לקברו בי״ט ראשון עי עממיקאס׳
בכולם וכל שכן בי״ט שני שהוא בעצמו יכול לקברו שחלו
סנ״ס ס״ע עליו כל דיני אינות (ר״י ° לס דתלמיד על רבו מוכתק לאסור
לאכול כאר ויין כל זמן שמוטל לפניהם:

טור שלחן ב ° מי שמת לו מת בשבת יאכל במוצאי שבת בלא
לשלחן הבדלה ולא יתפלל ולא בבקר קודם קבורה
ולאחר קבורה יתפלל תפילת שחרית אם לא עבר זמנה
אבל תפלת הערב לא יתפלל שבבר עבר זמנה ולא דמי
לשבת ולא התפלל ערבית יש שמתפלל שחרית שתי׳
עקד״ע ושרד כיון שבלילה לא היה חייב להתפלל ולעניין ° הבדלה
ומנסקי׳ יג יבדיל אחר שיקבר המת:

ג מקום שנוהגים שכתפים מיוחדים להוציא המת
ולאחר שנתעסקו הקרובי בצורכי הקבור׳ ימסרוהו
להם והם יקברוהו משמסרוהו להם מותרי חקרובים
בבשר ויין יד אפילו קודם שהוציאוהו מהבית ששוב אינו
מ׳של עליהם:

ר׳ יוכפ׳ מי הנס ° מקום שנוסחין המת מעיר לעיר אם מקוסקרוב הוא
סמתו הוי כאלו מוטל לפניו לכל אם הוא מקום רחוק כגון מסלנ כ׳
ימים מותר עד שיכוהו לעיר קבורתו.

טו וספום כב׳ ד ° מי שמת בתפיסה ולא ניתן לקבורה יה לא חל
קורסקר׳ על הקרובי אנינות ומצוות לא חל עליהם טו
בגין שלא נתיאשו מלקוברו וכן אם קרובי המת בתפיסה אין אנינו׳ חל עליהם וכן מי שנהרג בדרך או גררתו חיה
או שטפו נהר ולא נתיאשו מלקוברו אין על הקרובים לא דין אנינות ולא דין אבילות ומונים לו שבעה ושלשים
טו כ״ס רמב׳ ן מיום שנתיאשו מלקוברו: ה בל זמן שלא נקבר חמת אינו חולץ מנעל וסנדל ואינו חוב בעטיפת הראש
סס וכתו׳ וכמר׳ ובכפיית המטה ° אבל אסור לישב או לישן על גבי מטה אפילו בפורה: הגה ° טו וכ״ם מאסור כתמים המטה
פ״ק לכתו כות ויש לאסור כרחיצה וסיכה וסמיחה וסלוק מלוס וכתסבולת יו וכמלאכה (טור בשם רשב״ן) אבל מותר לנעול מפתח כיתו
בשלו (פנהמי פ״ר בשם סמ״ק): ו המשמר את חמת אפילו שאינו מתו יח פשוט מקריאת שמע ומכל מצו׳ האמורות
בתורה היו שנים זה משמר וזה קורא:

שמב

מי שחכין צרכי חפתו וסת לו מת שחייב עליו אבילות ובו סעיף אחד:

א מי שחכין כל צורכי חופתו ש שאפת פתו ושבח שבחו ומוג יינו ומת אביו של חתן והוא

סב כמין קסולמות קפ׳ כמעלות בסולם שמופר כ׳ קפ׳ ירות ומפסיק ומופר
לשטה ומכוין כין קפ׳ ירך לקפ׳ ירות הפסק בלוז מדכרי ר׳
יהופ שכבלי כ׳:

שמא

א מי שמת לו מת קפ׳ לו׳ מוטל לפניו מלא
מוטל עליו לקברו כל דין מוכן עליו וכמ
סיבבלי: ב קודם קבורה הוא מוכן ואסור בכל מדברי שמוכן
לפסור כסן בכל לשחר קבורה קפ׳ לו כשוכו וס שמת מין דין מוכן עליו
כ״ב בסמ״ג ובשחר פוסקים וכ״פ בכ״מ: ג מוכל בבית אחר ואם
מלו לפניו מוטר לאכול בבית שהוא שם · פרישה וכ״ב בב״ח מוכל בבית
אחר אע״ג כמוטל לפניו ואיכא מאוס לוענ לרש שם מוכל בפניו וס
ולפי שפסור לפי׳ בשבת פ״כ: ד מין בית לחבירו כגון
שהוא שרוי בין השמשו׳ · מרדכי וב״מ: ה ואפי׳ הוא
בעיר אחרת מאחר שאין לו מי שיקבסנו עמו בעירו שמת מין מוכן
עליו ויכיכ כרשב״ם שהוא שלוחו של שטור מכל מכ״מ פסק
כל״ת דקרוב׳ שבעיר אחרת מין דין מוכן עליהם כפ״ב מין לאת קרוב׳
שמתאבלים עליו בעירו שמוטל עליהם לקברו מכל מם יש לו קרובים
שמוטל עליהם לטפל בעירו מין דין מוכן על אותן שקרובים שבעיר
לשחר פ״ם: ו מיכו מסב ומוכל פי׳ על השלחן אין על השמה.
ז מם ירנה לכיון שהוא מוכן לאכול מם ירנה יכול ואם ירנה
לא יאכל שלשה מוכה על השלחן שיאכל בשר וישתה יין בשבת
שחרי שמרו עשה שבשך חול ולא בקבוך לבריות שלבך בכל דבר שהוא
עכוה ס״ב לעשותו בשבת שבל זה רשות הוא מם ירנה יאכל בשר וישתה
יין ואם לא ירנה יכיח עבר פ״ל ותקי׳ ומצוה לבריו׳ ותפלה חייב בשר ויין
וכ״ב עכה שמבר הר״ב פ״ב מם ירנה קודם ומברך. ח ואין צריך
להמתין כין עיין בפ״ח ס״ע ותקי״ם ס״ע ק׳: ט וכ״ם
כ״ם שכי שלו נלית שהוא בעצמו יכול לקברו כמו שבתבאר בפ״ח ס״ק ס״ב
פ״ב ומהרי״ל כתב בשם מהר״ם שלו מת כיכי עבדי מעבדת לעבד ערב
שמותר להספל לקדש בלילי שמתחילת תודש שמחרין מפוש לאין לחיכף לי״ט
ע״ב ועיין בדרישה שכי״ל טעמו לכיון דכ״ט שכי כיכים שיהא מותר לתקוע
פתקיכי׳ לתפוח הקבר ונשאר שלאכות ובפ״ם בפ״ק ס״ב מיקל ס״ב מיכו
מוטל עליהם הרבה ולכן אין דין מכיכות כוקב כלילה כ״ש ביום ולפי
ס״ם בכלל לל״ט שכי מיכו כוקב כו דין מכיכות אבל דאסור לאקח כן שלא
כ״ל דאסור׳ בלא פ״ל כהרש״ם שלא פ״ל בפ״ב דף רמ״ח סוף ע״ב וכ״ם
פוסקים דם״ם דיכן מולך מירושלמי ובכל עכין אין מכ״לות כוקב
ט״ט שכי שפי׳ כיום וכיו משמע ליכסב דומיא דמאור״ם מיום דאין מכ״לות כ״ט
ולפי לדיכן דקיל כהרש״ם פ״ב ס״ם בלילה אסור לקדש: ו ז
כו׳ וכ״ב המחבר לעיל פ׳ רמ״ב סעיף כ״ז ולקמן פי׳ שמ״ד ס״ב בשתים:
יא שמתפלל שחרית שתים וכמ״ם בפ״ח ס״ק ס״ב:
יב שם לו קודם כן שמבבי שלא חל עליו חיוב אבילות:
יג יבדיל אחר שיקבר אחת עד סוף יום שלישי שבתבת כמ״ש
ס׳ רכ״ט סעיף ו׳: יד לא חל כלל כדי שיוכל לאכול מוטל
לפניו כיון שלא כיתן לקבורה: טו כיון שלא כתבו אלא מלקוברו
ואפילו המוטל בינתיים ברחוק ממנו ברבים מ״ש כיון דבמקום תלוי הדבר שאם
יתקיים כדעים מועטים ומפני כך לא חלה האבלות עדיין אבל אם מיתה
בעיר שלא לתכו לקבורה מיותה שבאותו לילה מתיתו מתין ליכיכו לוכל עד שיתה
לכיטל ולכך הלכה לוכל עיר כן מתבאר מדברי הרמב״ן ושאר פוסקים.
טו וכ״ם שאסור בתשעים המשמ׳ דקפ׳ בשבת לאסור כמ״ש לעיל
סעיף ו׳. יז ובשלאה ס״ל כמ״ג ומ״ם ס״ב:
יח פטור מק״ש כו׳ דעוסק במצוה פטור ומבו׳ משמ׳ המחבר:

שמב

א שאסור בתו ובשבח בו כתב הב״ח דוקא שבכין כל נרכו

והוא במקום שאינו מצוי לימכר ואם תדהה החופה יפסיד מה שהכין או שמתה אמה של כלה ואיבא לי
תמרוקי נשים וקישוטין שאינם מתקיימים:

(מלחר מלין להם מי שיטרח כעכורם בפעם לחרת)

ג מכניסין את המת להדר ואת הדרגן ואת הכלה לחופה ובועל בעילה מצוה ג ופורש וכין שהלה עליו החופה הויא לידיה כרגל ד ונוהג שבעת ימי המשתה ואחר כך נוהג שבעת ימי אבילות וכל ז' ימי המשתה נוהג בהם דברים שבצינעא ה ואסור בתשמיש המטה הלכך כל שבעת ימי המשתה ושבעה ימי האבל ו הוא ז' ישן בין האנשים וחיי אשה בין הנשים:

טור בם רפם

הנה ז' אסורה ליחד עמו כיום כמו בלילה וחין נזדיך לשיות להם כ' שמירות רק הוא כין כ"כ ישמ"ה

בלילה שם רפם כלה

האנשים לו היה בין הנשים ח' ואם חינן יכנס כחדר לחד לין נזדיכין שמור כלל ולא בלילה נזדיך שתי שמירות וכיום מותר להתייחד עמו (טור בשם רשב"ם) ט ומהנהג ליקח ט קטן לחל יתחן וקטנה לחל הכלה וחין מייחדין כיום כלל קטן חו קטנה:

טור בם רשב"ן (ורחנכ פ ע בחכן שם

ולעניין שלשים י אינו מונה אלא מ' ימי האבילות וא"ל יא וכל שבעת ימי החופה מותר בגיהוץ ותספורת ואם אין לו פסידה בגון במקום שמצוי למכר מה שהכין או אפילו אית ליה פסידה ומחא אמו של חתן או אביה של כלה או אחד משאר קרוביהם שנשאר מי שיכין להם לפעם אחרת לא תזיזו לדחו' האבילות אלא קובר אותה מיד ונוהג ז' ימי אבילות ואחר כך מכניסין את החתן ואת הכלה לחופה מיד ונוהג ז' ימי המשתה: שמג

נרכו מופתו לכל אם לא הכין הכל כגון שמפה פתו וטבח טבחו ולא מזג יינו אף על פי שכבר הקיש בא"ד נדיך להסתדל להכין לו יין דהקיש קרוסה ויסתדל להכין פעם לחרת נם הפת והכשר בא"ד ולין יכרין מוכרחין דהא עכ"פ אם לא יעשה הקרוסה מיד יפסיד מה שהכין ככר ושוב אין מכין לה אם שכבר נפסד דכפי דנדיך להסתדל להכין יין סיתך יסתדל להכין פת ובשר ורלים לדברי שבדעוים פ"ק דשקוטות לא כתב אלא מי שהיה עשיר טובה וייכו מזוג ומת אבין של מתן כו' אלא כתב פתו לפניו וכן מ"ם הב"ה וכ"ל דשכיכו כל השבשיטים כו' שיכו מוכרח מטעם' דשמין כיון לשהקרוסה מים מיכף הפסד ובמ"ש בסר"ן והמחבר כתבו אלא כתב אלא מי שהיה עשיר טובה ויכו מזוג ומת אבין של מתן כו' אלא כתב פתו לפניו וכן מ"ם הב"ה וכ"ל דשכיכו כל השבשיטים כו' שיכו מוכרח מטעם' דשמין כיון לשהקרוסה מים מיכף הפסד ובמ"ש בסר"ן והמחבר כתבו

ב מכניסין אותה לחדר כו' דלא כתב כן אלא לפי שהיה נוהג כן ולא משום דבעי לאשמועינן דבעי לאשמועינן דבעי לאשמועינן

שמג מצות הלויית המת ובו ב׳ סעיפים

א מת בעיר כל בני העיר אסורין במלאכה ו שכל הרואה מת ואינו מלוהו עד שיחזיר לו כל צורכו בר נידוי הוא ואם יש חבורות בעיר שכל אחת מתעסקת במתי ביומה מותר ביום שאינו יומה בד׳ אשלא בשעת הוצאתו אבל בשע׳ הוצאתו הכל בטלי כדלקמן:

ב בכפר קטן אין שואלין שלום זה לזה כשהמת בעיר:

הגה ג וכ׳ם אין שואלין כשלוכ׳ם מת על הקברות אלא כשאין מתעסק שואלין מתעסק ד׳ אמות מן הקבר: פסקי מהרא׳ מי׳ כ׳ם וכלבו כשם סמ׳ם

שדמ חיוב ההספד וגודל שכרו וכיצד ועל מי מספידין ובו ב׳ סעיפים

א מצוה גדולה להספיד על המת כראוי ומצותו שיריס קולו לומר עליו דברים המשברים את הלב ו כדי להרבות בכיה ולהזכיר שבחו ואסור להפליג בשבחו יותר מדאי אלא מזכירין מדות טובות שבו ומוסיפין בהם קצת דק שלא יפליג ואם לא היו בו מדות טובות כלל לא יזכיר עליו וחכם וחסיד מזכירים להם הכמתם וחסידותם וכל המזכיר על מי שלא היה בו כלל או שמוסיף להפליג יותר מדאי על מה שהיה בו גורם רעה לעצמו ולמת:

ב כשם שמספידין על האנשים כך מספידין על הנשים כראוי להן (ונספדות כין האנשים והחכמים:) טור

ג במקום שרגילין להשכיר מקוננות להספיד חייב להשכיר מקוננות להספיד על אשתו ואם לא רצתה באה ומשכיר ומוציא ממנו בעל כרחו:

ד קטן בן כמה שנים יהיה כשמספידין עליו כ עניים בני ה׳ עשירים בני שש בני זקנים כבני עניים אבל צידוק הדין וקדיש אומרים על תינוק משעברו עליו ל׳ יום: הגה ג ואין נוהגין כן אלא עד שיהיה בן ל׳ יום ס׳ מיוחס כמטה כלקמן סימן ש׳נ סעיף ס׳: ה בני עשירים ובני חכמים ז מוספידים קצת על שבח מעשיהם: ו תינוק שיודע לישא וליתן מספידין אותו במעשה עצמו ואם אין לו מעשים מספידין אותו מעשה אבותיו ואם אין להם מעשים מספידין להם במעשה קרוביו: ז הכלה מספידין אותה ח בין במעש׳ אביה בין במעשה בעלה: ח המחותך והמסורס וחנפלים ובן ח׳ כן בן ט׳ והעכו׳ם והעברים י אין מתעסקין להספד וללוות: ט יורשים שאינם רוצים לפרוע שכר הספדן מוציאים מהם כעל כרחם: י מי שצוה שלא יספדוהו שומעין לו: (כ׳ם אם נוהג שלא לנהוג עליו נוהגין שאינם מתעסקין לו.) מסרו״ם ל׳ ז׳ ודעב׳ קנס קנ״ם

יא איסור תלישת שיער וכן שריטה על מת בס׳ק׳פ: יב העם העסוקים בהספד כל זמן שהמת מוטל לפניהם נשמעים אחד אחד וקורין את שמע ומתפללין אין המת מוטל לפניהם הם יושבים וקורים והאונן יושב ודומם הם עומדי׳ ומתפללים והוא מצדיק עליו את הד׳ין ואומר יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי שתגדור פרצותינו ופרצות עמך בית ישראל: יג לאחר קבורה מפסיקין ההספד בין לק׳ש בין לתפלה (ועיין כלורת חיים ס׳ע׳כ):

יד אין עושין שני הספדין בעיר אחת אלא אם כן יש שם רוב עם ליחלק לשנים ויהיה בכל הספד עם בדי צרכו: טו אין עושין ב׳ הספדים בעיר אחת אא׳כ יש בדי להספד שבחיו של זה ושבחיו של זה: יו אין אומרים בפני המת אלא דברים של מ״ת בגון צרכי קבורתו והספד אבל שאר כל דבר זה אסור והני מילי בדברי תורה אבל במילי דעלמא לית לן בה: יז מותר לומר פסוקים ודרשה לכבוד המת בתוך ארבע אמותיו או בבית הקברות: יח הכם שמת בית מדרשו בשל שטופדין אותו כל ז׳ אבל שאר מדרשות עוסקים בתורה אפילו כשעת הספד ואחר ההספד אין תלמידיו מתקבצין בבית מדרשו אלא מתחברים שנים שנים ולומדין בבתיהם אב ב׳ד שמת כל מדרשות שבעיר בשלין והרגילין להתפלל בבית הכנסת משנים מקומם . נשיא שמת כל בתי מדרשות שבכל מקום שמספידין אותו בטלים ואחר ההספד אין נכנסים לבית המדרש אלא מתחברים שנים שנים ולומדין בבתיהם וכל בני העיר מתפללים בבית הכנסת האבל בין בחול בין בשבת חוץ מקריאת התורה בשבת ושני וחמישי שקורין בבית הכנסת ולא ישפלו בשוק אלא יושבים משפחות משפחות ודרים כל היום: יט מספידים ת׳ח ונשותיהם בבית הכנסת ובבית המדרש אבל לא שאר העם: כ חכם ואלוף ונאון מכניסין אותו לבית המדרש ומניחין המטה במקום שהיה דורש וסופדים אותו שם ונשמוציאים המטה סופדין אותו עד בית הקברות ובכל יום חשביעי עולים לבית הקברות ופבקרין אותו וכן ביום שלשים ותכלית ז׳ב הדש סבקרין ומשב בין אותו:

שמה

כל סספיקטור בס׳ק׳ כ׳ם נמין

שמג

א מכל סרופס סמתכו׳ כ׳ל טעות וכ׳ל כל סרופס כן ועיין כטור ב כלקמן

סיימן שם ס׳ק כ׳: ג וכ׳ם שמין סופלין כשלוס כבית הקברות כשים מת שם שמני כעיר נדול׳:

שדמ

א כדי להרבות בכיה וכל סאוריך למעות על מדם כשר הקב׳ם סופדין ומכ׳מין כבני׳ נמוין וכל סמתעכל כשספדו על מדם כשר מיכו שמריך ימים ולשני לקברו: כסיים ס׳ם: ב מכ׳ם כבני׳ מתעכל על כבני׳ ומ׳מתעכל לא׳ שמין לו משום מקרת: ג ואין כוסנין כן׳ וכשאין ק׳ק לוכלין כוסנין שכל כן לומרים נדוק סדין וקדיש וכשלוסק לי שנש כשאר קכלות כוסנין כן וכן רמוי לנסוע: ד מוסיפין כ׳ מסוס כבוד לכוסק: ה אין מתעכלין כעלה שלוסה עמו ומיכו יוליכ עמו: ו אין מתעכלין לספד וללות אלא נדכי משם וקכורת מתעכלין עמהם טור: ז יוליכ כו׳ דוקא שיהיו ממון המת כשל׳ כ מני׳ אין מוכיחין משם כעל כרחו כלקמן סי׳ שמ׳ם סעיף כ׳: ח מוכיחין משם לספ׳ קרוב לשכבת הוא ומתעכס זה שמתין לו כשלוער על תכשיטי הכן ואין כן ס׳ם סימן כ׳ה סעיף ל׳: ט אין שומעין לו לכל מה שמצוה אלא לכבוד הוא ומשם לכבוד הכהונה כשם כ׳ם מדים כיון דלמיכו מיך כשאר מתים אלא כבכוד שכ ומשם מצוה לקיים דכריהם שהיו: י אין עושין כן ס׳ם שכ׳ל: יא אין שומעים כו׳ שמצוה דעת המתכר דל׳ת לפילו מון ל׳ שמות לפסור ומילי דעלמא אפ׳ תך ל׳ שמות שרי וכ׳ם פסק דל׳ת לפסור מון ל׳ שמות ומילי דעלמא מיכו לפסור אלא תוך ל׳ שמות ודכריו של מת מותר אפ׳ לו כל ל׳ תוך ל׳ וכן כהנו לדרו׳ כלנדות ופסוקים אפ׳ תוך ל׳ שמות כשני המתים ונשין מעכין לעכין של מתעסקין לספוד אפ׳ כשני מתים כשאין מוליכין אותו ומקיימין אותו שם ס׳ם כן ס׳ב וכתב המרדכי דכל מקום שנהגו להקל לו ונקי מדר שמת מוכח כן מהגב כל שמות וכן כשם כ׳ם ונ׳ל ס׳ם : יב שמור מעשה לנוף מרף עושין.

שמה

א אין מתעסקין לכתי׳ ולת לאכס לכס סוחיכ׳
לדיום ונ׳ שעון נדול הוא שמאבד עצמו
לדעתו בקצ׳ נתסוכת קרטב״ס סי׳ תעם ס״ג דלף שאמרו בכל מקום אין
מתעסקין עמהם לכל דבר לא לעכין קבורה וקבריכים אמרו אלא שאין
קורעין ולא מולצין ועכי׳ל ס״ק: ב ולא קורעין כו׳
מצטע שאין קורעין עליו כלל אפי׳ הלכלים אלא דעת קרטב״ן וקטור
שהלכלים קורעים עליו והלי אין קורעין פי׳ לרחוקים:

ג כגון שאמר הרי הוא עולה כו׳ וכתב הרמב״ן שאפי׳ אלא רלקו
אפי׳ לעצמו כיון שאמר הרי׳ עולה לרלקו הנה ואפי׳ לעצמו
אי אפשר שיזקק לדעת עצמו שהרי כ״ל לרלקו לאפי׳ לעצמו
אלא עולה כו׳ ולא רלקו עולה לדבורים; לחול לא שכיכן ולא׳ כשזקק
שאכל עצמו לדעת וכתב שדבריו נכונים: ד לו הרגיש
כו׳ ע״ל סי׳ שם ס״ד סעיף ל׳ דין הרגיש: ה מי שנכנס כו׳ שאמר דל״ל
דל״ת דכיון שנכנס ונגל ונסתיר עצמו לעיכוי בדיכיכם לא יזקקל עליו
דס״ל שאכל עצמו לדעת קס״ל דלא לאפי׳ שהיה שכור שיכול לברוק שכל
שעשה עכשיו הנכנס ונגל שאכלים עליו דלא מזיכ כפורש שדבריו שכ׳ בור
לשקען סעיף ס״ך שעשה שדברי הרב״ן וכן כתב הרשב״ם בתשובה ס״ם
תשסב דשאל שבעלי עכירה כגולכים וכס״ג לייכן שכלל הפורש שדבריו
שכור ולפ׳ הנכנס ונגל שאתו על שעתו שאכלין עליו וכתב הרב״ח
שכן נוהגין ושעפי׳ שכתשובת שדברי ס״ק כתב שאפי׳ הנכנס הנה שכדברי
כדיכים ע״ל ס״ג בשפתי׳ שקבל הנוכח כו׳ לא ידעכ׳ פירושו וכוונתו שים לו
כשרה ושל״ם דלפ״ז לרוצי כ״ל לכס שם ס״ם אפי׳ עוכרי ע״ם כלאיקא
שכ׳ כנגד הדין שאומרים לו התזדם שכל התזדם יש לו ת״ח ושכל שאי
שאפשר התזדם כאו שכתבת כו׳ אין ר״ל דלזקק אי׳תו שכתרג שהי כשרה
וכאו שכתבו הרב״ם שדברי שלא ס״ם אפי על שעתו הוי כשרה כשאפשר התזדם
שלא דעובדא לשקק הוי כשהרג שיהו לעיכוי ס׳ ס״ם שעיף ס׳ כתב הרי״ב
דבריכ״ל לעזות שכרם אין שאכלין עליו וכרשם דשייכו כשלא התזדם
קודם שיעתו: ו כשאול המלך שכרג את עצמו לפי שרשם
שפלשתים יעשו כו׳ ברצונכם ויהרגוהו: ז שכתוב כו׳ כשאול לעיל
סי׳ שלד ס״ק ג׳: ח לוכזים לכתב כו׳ וכתב הטור שם ברמ״ן
גיאות שכאלים שאכלים וקרובי המת לוכזים שקורים וכל אי׳זה שם ומקום ים
לעשות כפי שכהגו: ט ושאתים על שאכלו שכלילו של מקום
דכתיב כאכול המלך שכרג את עצמו לפי שרשם
ס״ת ס״ק כהג״ה:

שמו

א לא יעשה כתוכו שכוח שכורג לכאת שמת
שמוציאים אותו כלוכי הכלוב הוא לאחוז של
אלוכי זה וכתב שפרישה לשם כקבר אותר וכתב הב״ח לדוקק שלוב בעיר
אבל כשלכותיכו שכולכין מן לעיר על פני השדה אותר לשכות כלל
העיירות וע״כ לין דין זה כוהג כלל בכל שכאו:

שמד

א מי שמת כו׳ עיין מזה בא״ם סי׳ תקיז סעיף ג׳:
ולין מתכיכין על התכוש כשכת לכבוש נכבי
שמת כתכלר בא״ם סי׳ ס״ג ס״ג ולין עכו״ם שעשה קבר וכבוש חלולין
שכתב בתכלר שם סי׳ שכ״ד סוף ט״ז ע״ש: ב כ״ל כו׳ וכתב העטור
ולכו כוהגין להוכיר אפי׳ פעם הרשב״ם אפי׳ כתוך שכרג:

שמה

א סוברין כו׳ לין כן עשה דבכי הלחוני ולא
עשה כל תשמיש שזהו כבולה בלא שעשו
לקבים בכלי תשמיש ואפ״ם סוברין מלכלי תשמיש דוקא ולא דבכי
לקבים: ב אסור לאכול ושתות:

שמה

דין המאבד עצמו לדעת ומנודה והרוגי
ב״ד והפורשין מן הצבור ובו ח׳ סעיפים

א המאבד עצמו לדעת ס״ג אין מתעסקים עמו לכל
דבר ואין מתאבלין עליו ואין מספידין אותו ג׳ ולא
קורעין ולא חולצין אבל עומדין עליו בשורה ואומרים
עליו ברכת אבלים וכל דבר שהוא כבוד לחיים: ל׳רמב״ם ס״פ ט׳ מע׳ אב׳

ב איזהו מאבד עצמו לדעת ג׳ כגון שאמר חבי הוא
עולה לראש הגג ראותו שערד מיד דרך כעס
או שהיה מיצר ונפל ומת הרי זה בחזקת שאיבד עצמו
לדעת אבל אם ראוהו חנוק ותלוי באילן ד׳ או הרוג
ומושלך על גבי סייפו הרי זה בחזקת כל המתי ומת עסקי
עמו ואין מונעין ממנו דבר:

ג כגון ס׳ מי שנכנס ונגל ועל ידיו כן נכנס כדין מלכות תרומה ס״ק ב׳
מתאבלין עליו לס לין כו סכנס מפני לימת המלכות
ולא מיקרי מאבד לדעת:

ד קטן המאבד עצמו לדעת חשוב כשלא לדעת וכן
גדול המאבד עצמו לדעת והוא אנוס ו׳ כשאול
המלך אין מונעין ממנו כל דבר:

ה מנודה שמת דינו כמאבד עצמו לדעת אין קורעין
ולא חולצין ולא מספידין עליו ומניחין אבן על ארונו
וחכי מילי באפקירותא כשעובר על דברי תורה אבל
בממונא כיון שמת פטור מגזירתם ואין מניחין אבן על
ארונו ומספידין אותו כראוי:

ו כל הפורשים מדרכי צבור והם האנשים שפרקו עול
מצות מעל צואריהם ואין נכללים בכלל ישראל
בעשיית בכבוד המועדות וישיבת בתי כנסיות ובתי
מדרשות אלא הרי הם כבני חורין לעצמן כשאר האומות
וכן המומרים והמוסרים כל אילו אין אוכלים ואין מתאבלים
עליהם אלא אחיהם ושאר קרוביהם ס׳ לובשים
לבנים ומתעטפים לבנים ואוכלים ושותים ט׳
ושמחים:

קטן ספור מן סנכו׳ ולא רכס לשאת עמס כמסי׳ ואחרכוכי׳ (ת׳רמב״ם פי׳ תעם ג׳)
מתאבלים עליו אבל לא מן שאר כני העיר כריכים לכבל
ממלחכתן כשכילו לעשות עמהו (כ״מ נכי פוף פ״ק)

מרד והנעלי בכסס ר״ת ו קטן בן שנה או שנתים שהמיר׳ עם אמו ומת
אין מתאבלין עליו: (ע״ל סימן שכ״ו)

ז מי שנפל בים או טבע בנהר או אבלתו חיה אין
מונעין ממנו דבר:

ח ארון העובר ממקום למקום אם שלדו קיימת עומדין
עליו בשורה ואומרים עליו ברכת אבלים ותנחומי
אבלי אם יש אבילי שמתאבלין עליו ואם אין שלדו קיים׳
אין עומדין עליו בשורה ואין אומרים עליו ברכת אבלים
ולא תנחומי אבלים:

שמד

מי שקרובו צלוב בעיר לא ידור בה וכו׳ סעיף אחד:

ח מי שהיה בעלה עמה צלוב בעיר או שאשתו עמו צלוב בעיר או אביו ואמו ועדיין לא בלה הבשר כלו ט׳ לא ישהה
בתוכה אא״כ היתה גדולה כאנטוכיא שאין אלו מכירין את אלו ולא ישהא בצד זה אלא בצד זה:

שמד

שלא לעורר על מתו שלשים יום לפני הרגל ובו ג׳ סעיפים:

א ט מי שמת לו מת לפני שלשים יום הסמוכים לרגל לא יספדנו משיכנסו שלשים יום הסמוכים לרגל ואפילו יש
לו הספד בלא זה וכן שמת לו מת בתוך ל׳ יום קודם הרגל ואפי׳ מת ערב הרגל אסור להספיד על המת שמת לו
לפני ל׳ יום קודם המועד: ב מי שבאה לו שמועה בתוך ל׳ יום קודם הרגל ג׳ נראה לי שמותר לספדו
אף על פי שהיא רחוקה: ג מה שאנו נוהגין בשלום השנה לקונן ולהזכיר נשמתו נראה לי שאינו בכלל
זה ומותר לעשותו סמוך לרגל:

שמת

דין שרפה על המת והאומר אל הקברוני ובו ג׳ סעיפים

א ט שורפין על המלכים (לו׳ על הנשיאים) משתין וכלי תשמישין אבל על החריגות ג׳ אסור והאומ׳ טו׳ כ׳ שתוספ׳

ב חאומר אל תקברוהו מנכסיו ג אין שומעין לו ד
אלא מוציאין מיורשין כל צרכי קבורתו בעל כרחו
וכן כל מה שרגילין לעשות לבני משפחתו ואפי׳ האבן
שנותנין על הקבר ס והוא שירשו ממון מאביהם:
ג אפילו מי שאינו ממון שצוה ואמר אל תקברוהו
אין שומעין לו:

שמט

שמט אסור הנאה במת ובתכריכיו ובו ד׳ ס

א מת בין עכו״ם בין ישראל תכריכיו פ אסורים
בהנאה ודוקא שהזמינם לצרכו ונתנם עליו אבל
בחזמנה לבר אפילו עשאם לצרכו לאחר שמת לא
נאסרו ג דהזמנה לאו פעולת היא ובן אם נתנם עליו ולא
הזמינם לכך עדיין לא נאסרו:

בקמצא מרפ״ק דף לערכין

ב נויי המת דהמחברים בגופו כגון פאה נכרי וכיוצ׳
בה אסורים כמו המת עצמו(ג) ודוקא כשסם קטורים
כשעורת נופה אבל אין קטורין מותר ולכן מותר ליטול
טבעיות שכילו על מתים וכיוצא בזה(ב) אבל אם בסתם אבל
אם צוה שיתנו נויי נופו המחוברים בו לבנו או לבתו
או לצורך דבר אחר מותרים אבל שערו ממש אפי׳ אם
צוה עליו אסור בהנאה:

טור הגה ס אפי׳ סיננית לכרכן כשערה שלעפ״ע שכנגד
ליכה אין שערות יכולין עד שתקטל.

כשכ״נ בכריתי׳ קוטע בטור ג ס אם היו אבריו או מוקי עליו כלים ד מצו לאחרים
להצילם אם לא נגעו פ במשה הנקברת עמו:

כלל בפרק״פ פנה קשה כ״ת כפרק ו״ס ס ואפי׳ סיננית חייב כשמירתן ואפי׳ לאכילו ולשתו
ומזרו וזרקם וכשברו חייב המחזיר לשלם דמי כזרקן
למקום גדולי חיות ולסטים:

טו״כ רמ״ם (יהוסף סו״מן) ביה מקרקעי כ״ה וכ״פ בפרקים שכל ד כל המרבה בלים על המת הרי זה עובר משום בל
תשחית:

אבל אם נגעו בה ו אפי׳ הם עליו ז אם הם של אותו שזורקין
עליו פ והוא שיזרקם על דעת שיקברו עמו:

הגה סדקי סטיסרו עליו וכל הכלים שמוליכין המת עליהן
לקבור לא כשברו דהרי לא נתנם שם ע״מ לקברו עמו

ד כל המרבה בלים על המת הרי זה עובר משום בל
תשחית:

שנ

שנ דברים העושים למת ואין בו משום דרכי
האמורי ובו סעיף אחד

א אם רצו מתירין שערות לכלות ומגלים פני חתנים
ונותנין דיו וקולמוס בצרו פ ותולין מפתחו של
מת ופנקסו בארונו משום עגמת נפש ועושים חופת
לחתנים וכלו ותולין בהם דברי שלא הביאו אוכל נפש אבל דברי שהבי אוכל נפש אסור מפני שהם נאסרו בהנאת

שנא

סו״כ רמ״ן עור כשפ״ק

שנא דין כלאים וציצית למת יבו ב סעיפים

א תכריכי חמת מותר לעשותו פ מכלאים ב אין קוברין את המת אלא בטלית שיש בו ציצית:

הגה ולא לחין נדיך טיננית וכסנו לקוברו כטיננית כ אלא שפוסלין הטיננית תחלה ולכוכין לחלך מן הכתפות:

שנב

שנב באיזו בגדים קוברין ואין האיש מלביש חאשה ובו ד סעיפים

א פ אין קוברין המת בתכרין יקרים ואפי׳ לנשיא שבישראל. ב נהגו לקבור בבגדים לבנים:

ג כ האיש אינו כורך והקשר האשה אבל האשה כורכת ומקשרת ד מעצימין עיניו של מת
ואם נפתח פיו קושרין לחייו ופוקקין נקביו אחר שמזיחין אותו במימי ב שמים וגוזזין שערו: הגה וכסרא
ומיישרים אותו ישיב ככל מקום שיהא נקי מכל טומאה וטחין רקמו בכתים מרופין כקליפתן שלגבי סוף שחזור בעולם.

שנג

שנג היאך מוציאין מת גדול או קטן ובאיזו משה ובו ז סעיפים

א בראשונה היו מגלים פני עשירים ומכסים פני עניים מפני שמשחירי בשעות בצורות והיו עניים חיים מתביישי
התקינו שיהיו מכסים פני הכל. ב פ אין מניחין ספר תורה על משתו של חכם: ג כבודו של חכם
להוציאו דרך הפתח ולא לשלשלו דרך גגות ובמשה ראשונה ולא לשנותו ממשה למשה: ד תינוק בן שלשים
יום מוציאין אותו בחיק לבית הקברות ולא בארון ונקבר באשה אחת ושני אנשים: ה אבל לא באיש אלא בנשים משום
יחוד ז ואין עומדין עליו פ בשורה ולא עליו בכנת אבלי ותנחומי אבל ואפי׳ אין קים לן שכלו לו חבירו: בן

ו כלומקמא פ' כב סר רסב שלכו כיטל סלא על הכפרים ומ"ב מטה
גיולה: ז מוכלין כו' כתכאר לפ"ם רם נ:

שנד א סתם רמסגן סייכו לומר שמת רמסגן: ב
ומס סיו מלינין כו' כלנ' סס רגילים לכלין הרמסגן
לכתוכו כלכלקין ס' שכל מוכיחין שתכשכי דסס על כלוס לכ יב לכ
עכשיו רמסגן: ג לין עומדין עליו כו' כלי שלא לעכב קבורת סכבי:
ד סוכו' סכ' וקברוהו כלין ועומדין כשורס על הרמסגן ומכבי כמס:
ה ומין מכמתין כ' מכלים כמס שלא מכמתין לומר זס שמתו כמלכים
לכתי כקוס:

שנה א לין מכיחין כו' מפכי שקדוכה ליכול: ב
ומין עולין כו' שלין ככוד לככס שמכניס פעיר
שכל סיו' כוסגין על כ"ג כוויו ס"ס שלא כמס כשוסלין לומר לקבור:

שנו א יסדו לכוכי' זס שמת ל"ס מעות לו שלר לכריס
שכתבו ליורשיו שלא מעמס שקבי ליס זס שמת כשנכנסיס
כמ"ש שלא קבל קובמה ומת שלא ל"ס ולא ס"ל לכתוב
זס הגוויס ומת שלא ל"ס ולא ס"ל לכתוב ליורשיו ומ"ל סי' רכ"נ ס':

שנז א סו מכוכה לפי שלין דרך להספיד ולהקבל עליסס
ברכה שלכך יתר ככוד לכס כשכקבריס כשהלה
עכיעמדו ברכה ולא יספידס שלכל שלא ומת שמיב להספידס ולקוכן
עליסס ברכה שמפר לסוכיח זה מנוכה:

שנח א פטורים מק"ס מעוסק כמצוה פטור מקריאת
ב לין עוד לין כו' שלא להספיד מוכיח שלא כל
אם יש לס לה לכן כה: ד מצטרפין לומר כו' שכתב שמלא
ומעט הסעמ"ס שמעתי כלי לכריס רומות הטומאה ברוצים להסוין
כו שלא לכבים עמו לקבורה כי כשמעמידים לומר הולכים לכס וכיוצא
אם א"ס כשס מלין שלא ל"ג להעמיד לומר כו' ב"ג שס לין כ"כ רומות
טומאות מכויית:

שנט א מקו' שכהגו כו' שכתב ברמב"ן ומטור מתוספת' מקומו'
שכהגו להיות מלבים הולכים לפני המטה קולבים.
וכתב אב"ח הילכך ל"כ מכהגו כהל כת מלבים שלא קולבים כין שאר
כתם: ב ים למחוק כו' כלומ' שיעמוד שאר המטה וכלבי ל שניך
ב"מלבים למחוק שלא יהיו מקבלים שאר המטה אלא עומדים כין
נוטלים דעה לעולם ס"ל:

שס א מעבירין לפי המת שלפני הכלה להככיסה למוסף
לשלולם מנוחת הם קודמת למנוחת המתים ועיין
מנוחת הכלה להככיסה למוסף מתים לפי תוהו כדלה נגו': וכן

שסא אסור להלין המת ומתי מותר להלינו ובו ב' סעיפים:
א אסור להלין המת אלא אם כן הלינו לכבודו להביא לוארון ותכריכין או מקום ת"ח או כדי שיבאו
קרובים או להשמיע עיירות: ב כל המתים המטהר להוציא משתו ל הרי זה משובח אבל על אביו ועל אמו
הרי זה מגונה אלא אם כן היה ערב שבת או ערב יום טוב או שהיו גשמים מולפים על משתו:

שסב נושאי המטה פטורים מק"ש ומתפלה ובו ג סעיפים:
א נושאי המטה וחלופיהן וחלופי חילופיהן בין אותם שהם לפני המטה בין אותם של אחריה מאחר
שלמטה צורך בהם ל פטורים (מקריאת שמע) ושאר המלוין את המת שאין למטה צורך בהם חייבים ועיין כמ"ש
סי' ע"כ): ב כ אין מוציאין את המת סמוך לק"ש כל שאין שהות להוציאו ולקברו קודם שיגיע זמן ק"ש ואם
התחילו להוציאו אין מפסיקין כדי לקרות: סנה "יש להמתין מלקוכרו עד שיוכלו לספר שכבר התכללו רוב הקהל
ואין מוליך כוס כין כק"ס של שחרית ויש מקילין בכל ערבית של חול ומנהג כל העולם: ג נ "במקום
שיש כתפים מיוחדים לשאת את המטה אסורי' בעגילת הסנדל שמא יפסיק סנדלו של א' מהם ונמצא מעכב מהמצוה:
סנד "יש מקומות שנהגו שהלכים יוכלים לחתום מן שכית והקרובים והמטה לחריסס והרחוקים מותנין המת על המטה
ולוקחים הלכים והקרובים המטה על כתפיהם ואח"כ כשמגיעי עם המת לקברות ד מעמידים
אותו כל ד' אמות קודם שנקבר וכן נהגו שהיו כ"נ פעמים קודם שהומרים עליו ג' דוק הדין "ויכיים שאין אומרים
דוק הדין אין נריכים להעמיד אותו:

שסג מקום יציאת המת והאבלים ובו ב' סעיפים:
א ל מקום שנהגו לצאת נשים לפני המטה יוצאות מקום שנהגו לצאת לאחר המטה יוצאות
ויעכשיו נהגו שאין יוצאות אלא לאחר המטה ואין לשנות: ב כ "יש למנוע מלצאת נשים לבית הקברות אחר המטה:

שסד מת וכלה מת ומילה אי זה קודם ובו סעיף א':
א אם פגע מת וכלה זה בזה ל מעבירין המת מלפני כלה וכן אם אין בעיר כדי לזה ולזה מקדימין ומכניסין הכלה
לחופה ואחר כך קוברים המת אבל אחר שנכנסה לחופה ויש לפניו לנחם אבל ולשמח חתן תנחומי האבל קודם

ה "בן שלשי' יום גמורות יצא ו בדלוסקמא הנשלת כל הסעיף ל"
באגפיים ועומדין עליו בשורה ואומרים עליו ברכת רמ"כ ופפ"ת
ותנחומי אבלים: בן ל' חדש יוצא במטה כל היוצא עם שמל
במטה רבים מצהיבים עליו ושאינו יוצא במטה אין רבים
מצהיבין וכל הניכר לרבים מתעסקים בו וכל שאינו
ניכר לרבים אין רבים חייבים להתעסק בו:

ו "תינוק שמת קודם שנימול ז מוהלין אותו על טור וסמ' כס
קבר בלא ברכה וקוראין לו שם: ר' כתשן נמק

ז אין מוציאין מת במטה אא"כ היה ראשו ורובו קיים:

שנה עיר שיש בה ב' מתים איזה קודם ובו סעיף א'

א עיר שיש בה שני מתים מוציאין ל את הראשון
ואחר כך מוציאין השני ג ואם היו מלינים הראשון
מוציאין השני חנם ותלמיד חכם מוציאין החכם ת"ח ועם
הארץ מוציאין ת"ח אשה ואשה מוציאין האשה מפני
שקרובה לבית הניוול חוציאו ראשון וקברוהו ג אין
עומדין עליו בשורה ואין אומרים עליו ברכת אבלים ולא
תנחומי אבלי' ער שיוציאו השני ד חוציאו השני וקברוהו
באים ועומדים בשורה מנחמים ופוטרים את הרבים ס
ואין מנחמים שני אבלים כאחד אלא אם כן היה כבוד
שוה וקילוסן שוה:

שנו דברים שמשנים באשה יותר מבאיש ובו סעיף א'

א ל אין מניחין מטה של אשה ברחוב מפני הכבוד
(ג "ומין עולין כאכר עיר על המטה:) טור

שנז גבו לצורך המת והותירו ובו סעיף א'

א מת שלא היה לו צרכי קבורה וגבו לו והותירו אם
כשגבו ל יחדו לצרכי זה המת ינתנו ליורשיו
ואם לאו יעשו מהם צרכי מתים אחרים:

שנח אסור הלנת המת ומתי מותר להלינו ובו ב' סעיפים: לכל רכמי
א אסור להלין המת אלא אם כן הלינו לכבודו להביא לוארון ותכריכין או מקום ת או "כדי שיבאו ורמ"ן ופפ"ת
קרובים או להשמיע עיירות: ב כל המתים המטהר להוציא משתו ל הרי זה משובח אבל על אביו ועל אמו
הרי זה מגונה אלא אם כן היה ערב שבת או ערב יום טוב או שהיו גשמים מולפים על משתו:

שנט נושאי המטה פטורים מק"ש ומתפלה ובו ג סעיפים:
א נושאי המטה וחלופיהן וחלופי חילופיהן בין אותם שהם לפני המטה בין אותם של אחריה מאחר
שלמטה צורך בהם ל פטורים (מקריאת שמע) ושאר המלוין את המת שאין למטה צורך בהם חייבים ועיין כמ"ש
סי' ע"כ): ב כ אין מוציאין את המת סמוך לק"ש כל שאין שהות להוציאו ולקברו קודם שיגיע זמן ק"ש ואם מבואר בפ"ת
התחילו להוציאו אין מפסיקין כדי לקרות: סנה "יש להמתין מלקוכרו עד שיוכלו לספר שכבר התכללו רוב הקהל סי' ע"כ
ואין מוליך כוס כין כק"ס של שחרית ויש מקילין בכל ערבית של חול ומנהג כל העולם: ג נ "במקום טור וכפו' ירוש'
שיש כתפים מיוחדים לשאת את המטה אסורי' בעגילת הסנדל שמא יפסיק סנדלו של א' מהם ונמצא מעכב מהמצוה: כלבו
סנד "יש מקומות שנהגו שהלכים יוכלים לחתום מן שכית והקרובים והמטה לחריסס והרחוקים מותנין המת על המטה סם וכיוצא
ולוקחים הלכים והקרובים המטה על כתפיהם ואח"כ כשמגיעי עם המת לקברות ד מעמידים ס"כ כתם מהרי"ל
אותו כל ד' אמות קודם שנקבר וכן נהגו שהיו כ"נ פעמים קודם שהומרים עליו ג' דוק הדין "ויכיים שאין אומרים
דוק הדין אין נריכים להעמיד אותו:

שסג מקום יציאת המת והאבלים ובו ב' סעיפים:
א ל מקום שנהגו לצאת נשים לפני המטה יוצאות מקום שנהגו לצאת לאחר המטה יוצאות
ויעכשיו נהגו שאין יוצאות אלא לאחר המטה ואין לשנות: ב כ "יש למנוע מלצאת נשים לבית הקברות אחר המטה: ס' כוופר ס'
ויקהל

שסד מת וכלה מת ומילה אי זה קודם ובו סעיף א':
א אם פגע מת וכלה זה בזה ל מעבירין המת מלפני כלה וכן אם אין בעיר כדי לזה ולזה מקדימין ומכניסין הכלה
לחופה ואחר כך קוברים המת אבל אחר שנכנסה לחופה ויש לפניו לנחם אבל ולשמח חתן תנחומי האבל קודם

ג ובן הבראת האבל קודם למשתה של התן במה דברי אמורים שיש בידו ספק כדי שניהם אבל אם אין בידו כדי שניהם משתה התתן קודם. (°פתן ואכל כבית הכנסת יונח התתן עם קומכיהו תחלה ואח"כ יאכל ומכחמים ובן הקרובים שלפה לוכלים עם התתן כשיגיע ולא עם האכל) המת והמילה המילה קודמת ואם הוא מת מצוה ג מת מצוה קודם:

כי נפש שנאה פוד

ששא הלויית המת ובטול תלמוד תורה להלויתו ובו ה סעיפים:

א מבטלין תלמוד תורה להוצא המת למאן דמתני לאחרי אין לו שיעור אפי יש עמו כמה אלפים מתבטל בשבילו ולמאן דקרי ותני דהיינו ג שקרא ושנה ועדיין לא שנה לתלמידים ג אם יש רבוא אין צריך להתבטל בשבילו למאן דלא קרי ותני °כיון שיש לו מישהו עסק עמו אין צריך להתבטל בשבילו דוהוא שיש שם עשרה (°ולא דמכשיו מן הסתם מבטלין דאין לך אחד מישראל סוס שלא יהיו במקרא לו כמנין) ואשה לא שדינה כמאן דקרי ותני. ולא שדינה כמאן דלא קרי ותני (בבא קמא כשור) ובן נהגו באשה תינוק לקולא ס °ואין מבטלין תלמוד תורה למת כשיש מי שיתעסק עמו כל צרכו אלא עוסק בתורה ואינו צריך לצאת ולראות אם יש עמו כל צרכו אם לאו אלא בין שיש שם מי שיעשה מעשה תלמיד ותינוקו של קודם ו °ותינוקו של בית רבן אין מבטלין כלל:

כי נפש שנאה פוד
טור נפש שנאה
כי נפש שנאה פוד
פ"ב דכתובות כפ מפ"ג
ל"מכן נפ"ק
שור נפש מרך
לא מיוכי וכפ

ב בר"א שמבטלין ת"ת ללוותו בשעת הוצאתו אבל כל זמן שמושל לקברו אין מבטלין בשבילו ת"ת אלא אם יש חבורות בעיר שכל אחת מתעסקת יומה איתה שאינה יומה מתרת בין בתלמוד בין בשאר מלאכות ובשעת הוצאה מבטלין מכל שאר מלאכות ובאי ללוותו אפי לא קרי ותני דלא מפלינן בין לא קרי ותני לא בביש לת"ת אבל בשאר מלאכות אפי לא קרי ותני הכל בטלים ובאים ללוותו ואם אין חבורות בעיר כל בעלי מלאכות צריכי להתבטל ולהתעסק בו עד שיקבר אבל מתלמוד תורה אין צריכים להתבטל אלא בשעת הוצאתו כדאמרן:

ג הרואה את המת ואינו מלוהו עובר משום לועג לרש ובר נידוי הוא ולפחות יליונו ארבע אמות:

ד אפילו במקום שאינו צריך ללוות את המ צריך לעמוד מפניו:

ה ארון העובר ממקום למקום אם שלדו קיימת צריכין ללוותו כמו בשעת הוצאת המ:

ששב לקבור בקרקע ואם קוברין שני מתים יחד ובו ו סעיפים:

א נותן מתו בארון ולא קברו בקרקע עובר משום מלין את המת ואם נתנו בארון וקברו בקרקע אינו עובר עליו:

ב ומ"מ יפה לקוברו בקרקע ממש אפי בת"ל: ב נותנים המת ג על גביו ופניו למעלה כארם שהוא ישן

ג אין קוברים שני מתים זה בצד זה אא"כ היה דופן הקבר מפסיק ביניהם ולא המת בצד עצמות ולא עצמות בצד המת אבל נקבר האיש עם בתו הקטנה והאשה עם בנה קטן ועם בן בנה קטן נ זה הכלל כל שישן עמו בחיין נקבר עמו במותו: ד אין נותנין ב' ארונות זה על זה ואם נתן כופין העליון שיפנה ואם יש בניהם עפר ששה טפחים מותר: ה אין קוברים רשע אצל צדיק אפי רשע הגון ס וכן אין קוברי צדיק ובשר ל"ירושלמי בפ"ק דכתובות כפ מפ"ג בעוני אצל חסיד מופלג (ו מכל קוברי כעל תשובה מלך נדיק גמור) ו °שנים שהיו שונאי זה לזה אין לקוברם יחד

שסג

אסור פנוי המת והעצמות ממקומן וכו' ס"ג:

א אין מפנין המת והעצמות לא מקבר מכובד לקבר מבוזה ולא מקבר בזוי לקבר בזוי ולא מבוזה למכובד ואין צריך לומר ממכובד לבזוי ב ובתוך שלו אפי' ממכובד לבזוי מותר שערב לאדם שיהא נוח אצל אבותיו וכן כדי לקוברו ג בארץ ישראל מותר ואפי' בחו"ל נתנוהו שם על מנת לפנותו מותר בכל ענין ואם אינו משתמר בזה הקבר שיש לחוש שמא יוציאוהו עכו"ם או שיכנסו מים או שהוא קבר הנמצא מצוה לפנותו: (ים מוהגין לתת מפפר לתוך הקבר וים למנהג זה על מי סיכמוך (מדרש קהלות פ' ויקי)

ב ד אין מוליכים מת מעיר שיש בה קברות לעיר (אחרת) אלא אם כן מחוצה לארץ לארץ: הגה או מוליכין אותו למקום קבורת אחיו ואם נתן להוליכו ממקום למקום לא מצוה לקוברו בביתו אלא בבית הקברות סומעין לו מותר ליתן סיד על גביו כדי לצבור הכסר מהר ולהוליכו למקום אחר נוח:

ג אין מלקטין עצמות לא מתוך הארון ולא מתוך הקבר לצרור זה לקבור שם מת אחר או לצורך המקום:

ד מקום שנוהגין לקבור במהמורות בלא ארון עד שיתעכל הבשר ואחר כך מלקטין העצמות וקוברין אותן בארון מותר:

ה ארון שפינהו אסור בהנאה אם הוא של אבן ושל חרס ישבר ושל עץ ישרף:

ו המוציא נכרים בבית הקברות ולא יוציא ממקומם: אסור לפתוח הקבר אחר שנסתם הגולל אפילו אם עוברים הורשים לפתחו כדי לבדוק אם הביא שתי שעורות:

שסד

אסור הנאה של קבר ואבן ובנין וכו' ס"ד:

א קבר של בנין אסור בהנאה אבל קרקע עולם של קבר אינו אסור: הגה ויש להקרקע שלקחו מן הקבר וחזרו ונתנו עליו טור בשם הרי"ו

ב דמי תלוש ולכתחלה יחכו לסוף כהלכה ג ים מוסרין עור ליסב על פתח סמוך לקבר למנכ' ואם מוליקין ומתירי (טור בשם הרא"ש) הכלי שמוסרין וקוברי' כשהם מותרי' כהלכה ויש להתירם כהן אלא מדעת הנכרי כמו כאחר נזקקי: והא דקבר של בנין אסור לעולם דוקא שבנאו לשם מת ונתנו בו אפילו על דעת לפנותו ואפילו לא נתן בו אלא נפל אבל אם בנאו לשמו ולא נתנו בו ד מותר וכן אם נחנו בו אדעתא לפנותו ולא הזמינו מתחלה מותר לאחר שפינהו אבל אם נתנו בו על דעת להיות בו עולמית אסור אפילו לאחר שפינהו ואפילו לא בנאו לשמו ואם לא בנאו לשמו ונתנוהו בתיכו והוסיף בו דימוס לשמו כולו אסור אפילו לאחר שפינהו ואפילו שקברו שם על דעת לפנותו ואם מכיר הדימוס שהוסיף לשמו מסירו והוא לבדו אסור ושאר הקבר מותר: ב קבר הנמצא ד מותר לפנותו ופינהו מקומו טהור ומותר בהנאה ו קבר היורע אסור לפנותו פינהו ו מקומו טמא ואסור בהנאה ז והרמב"ם גורס קבר הנמצא מותר לפנותו ופינהו מקומו טמא ואסור בהנאה קבר היורע אסור לפנותו פינהו מקומו טהור ומותר בהנאה: ג מת מצוה שמצאו אדם בשדה וקברו שם אפילו שלא מדעת בעל השדה אסור לפנותו שמת מצוה קונה מקומו ו וכל המוצא צריך לקוברו במקו' שמוצאו ואם מצאו על המצר שצריך לפנותו משם מפני הרבים שלא יאהילו עליו אם מצאו בין שדה לשדה ניר מפנהו לשדה בור בין שדה לשדה ניר מפנהו לשדה זרע בין שדה לשדה זרע מפנהו לשדה ניר בין שדה לשדה בור מפנהו לשדה זרע בין שדה לשדה זרע מפנהו לשדה נכרים אילן לשדה כרם מפנהו לשדה אילן ואם שתיהם שוות מפנהו לקרובה שבהם ואם שתיהם שוות בקירוב מפנה לא זה ולא זה מהם שיצה במת דברים אורים כמוצאו חוץ לתחום אבל אם מצאו בתוך התחום מביאו לבית הקברות ואינו נקרא מת מצוה אלא אם כן מצא ראשו ורובו: ד אם מצאו ישראל הרוג יקברהו כמו שמצאוהו בלא תכריכין ולא יחלצו כי אפ לו מנעליו: הגה וכן עושין ליולדת שמת ו' מולמין סמלבישין אותם למעלה מכנדיהם תכריכין (מנעיל סם כשם רי מזרחי) ונוהגו שלין עושין להם תכריכין כשאר מתים רק קוברין אותו בכנדיו ולמעלה מהם שלין כשאר מתים:

מב ב ה קבר ס"ד ס"ה

ה קבר המזיק את הרבים כגון שהוא סמוך לדרך אפי׳ נקבר שם מרעת בעל השדה מותר לפנותו ומקומו טהור יב ואסור בהנאה אם קדם הקבר אבל אם קדם הדרך מקומו יג מותר בהנאה :

מרד׳ סוף מ״ק פ״ם פ״ג ו קבר שפיהו היכא דמותר בהנאה יד לא יעשנו בית התבן ולא בית העצים ולא בית האוצרות :

ז החוצב קבר לאביו וקברו במקו אחר טו לא יקבר בו הוא עולמית משום כבוד אביו אבל אחר מותר לקבור :

ששה

החופר קבר פטור מק״ש ובמה מרחיקין הקברות מהעיר ובו ב׳ סעיפים :

א החופר בוך למת ו פטור מק״ש ומן התפלה ומן התפילין ומכל מצות האמורות בתורה ואם הם שנים והגיע זמן ק״ש אחד עולה וקורא ק״ש ומתפלל וחוזר זה וחופר ועולה חבירו וקורא ק״ש ומתפלל ורוקא בוך דלא חפיר ליה אלא חד אבל אם היה מקום ששנים יכולים להתעסק כאחד פטורים : טור רכט׳ ראש׳ן

ב ג מרחיקין הקברות מהעיר חמשים אמה :

ששו

דין המוכר קבר ואשה שירשה קבר ממשפחתה ובו ד׳ סעיפים :

א ו המוכר קברו וחרך קברו מקום מעמדו ומקום הספדו כ באים בני משפחה וקוברין אותו בעל כרחו של לוקח ומחזירין את דמיו:

ב אשה שירשה קבר ממשפחתה נקברת בתוכו היא

ג אבל לא יוצאי יריבה אלא אם כן ראתה אותם בחייה :

מכל רבתי סנהדרין ותו״ם

ג אביה אומר תקבר אצלי ובעלה אומר תקבר אצל בעלה ו״ש גורסין תקבר אצל אביה ואם יש לה בנים ואומרת אצל בני קוברים אותה אצל בניה :

ד אביה אומר לא תקבר אצלי ובעלה אומר לא תקבר אצלו ד קוברים אותה אצל בעלה :

ששז

קוברים מתי עכו״ם ושלא יהלך בבית הקברות בתפילין וציצית ובו ו׳ סעיפים :

א ו קוברים מתי עכו״ם ומנחמים אבליהם מפני דרכי שלום :

ב לא יהלך בבית הקברות או בתוך ד׳ אמות של מת ותפילין בראשו משום לועג לרש ואם הם מכוסים מותר :

ג כ לא יהלך בבית הקברות או בתוך ד׳ אמות של מת או של קבר וספר תורה בזרועו ויקרא בו ג או יתפלל והוא הדין על פה אסור לקרות אלא אם כן לכבוד המת כמו שנתבאר (ועל״ל סי׳ סל״ה סעיף ו״ו) :

ד מותר לינגב לבית הקברות או לתוך ד׳ אמות של מת או של קבר וחא לבוש ציצית והוא שלא יהא נגרר על הקבר אבל אם נגרר אסור משום לועג לרש

טור נסס סל׳ יונק ° במה דברים אמורים בימיהם שהיו משילים ציצית במלבוש שלובשי׳ לצורך עצמן ד אבל האידנא שאין אנו לובשין אותו אלא לשם מצוה אסור אפילו אינם נגררים והני מילי כשהציצית מגולם אבל אם הם מכוסים מותר : ה יש נוהגין לקשור שני ציציות שבשני כנפים זה עם זה כשנכנסים לבית הקברות ולא הועילו כלום בתקנתם (ועיין כל״ח סי׳ כ״נ) ו כיון שהלחיק ד׳ אמו׳ קורא ומתפלל ואפי׳ רואה הקבר או בית הקברו׳ ואם יש שם מחיצה סמוך אפי׳ תוך ד׳ אמות לקבר :

שלא

ששח א אין פיזורין כו׳ מפני כבוד המת: ב ואין מפסיקין שם משום מלאכה לא של רבים שם: ג שורפין במקומן אין כבוד של מתים אלא קבורה אף עצמות שלא יתפזרו ממקומם: ד מותר לקרות כו׳ כתב הב״ח מה שכותבין בצידי הקרעים ללקוט הפירות למכרם ושדמים לבקר ומקנתם כותבים לוקחים לעכו״ם שומר שכר והעכו״ם יעשה לו כ״כ כן כתב הב״ח נראין לי׳ דאפי׳ שלא יכתוב כלום ולא הגי זרוע אלא במקום שאין כן שפיר כתב:

ששט א ולא לילכן כו׳ מעשי שאין כאן אלא שפיר טוענה הכהן מוסיף על המת ליכנס לעמוד תחת העבים ושאיכים מפני שאין על המת לכסות כאן לא אבל לעמוד תחת הסלע אלא מטעם לחיבו ידוע תחת חיוב פריסה: ב וכל ארץ העמים כו׳ כותן מביא לו בשדה אמור לכהן לילך מארץ ישראל לארץ העמים שהוא טומא לארץ שאין העכו״ם קוברים מתיהם בכל מקום: ג לשמועות לקרב לחבר ארי הוא כחלל ומ״ם לכל מיני מתכת:

שעא א ורוב בשר עמה כו׳ ומשמע בש״ס דחולין דף כ״ג דבזקן אפי׳ כלא רוב בשר מטעם בחולה וכ״כ מברש״ל ע״ש דחולין ס״ל ומשמע הוא מהקם דלא כעצם ניסתרא שכחתך לריפואו בעלמא כולה או בשדרה עד שלשה או שכחלק לב׳ חלקים ומשמע בחולה וכ״כ מברש״ל שם: ב מבנו כו׳ לכל מלבניו לא ג ומ״מ אמור לכהן כו׳ אפי׳ טומאה שאין בה כרת כגון חילול ים נגיף ד ונשוב להחמיר וכ״ש כתב דאל יהיה ולהגיד לו כדים נוסף כמו לקולא ע״ש. מיהו כרשם דמ״ב להקיז לו כדים נוסף כמו שכיכין להקיז כדים אחר כלקמן סי׳ שע״ב וכן שם הגיד לו ונוסף עדים אחר להמתין עד שיבא עמו ומ״כ וכן וקרוב הדבר לומר שלא לצאת כלל אפי׳ עם כן נוסף להכי משמע ליכא לאסור ליכנס לבית כו׳ משמע דקל ליכנס לאסור אלא שכהן להמתיר ולכאורה כי מלבושי שמדלכי ונשאר פוסקים משמע לחין חילוק:

שעא א אסור לכהן ליכנס כו׳ כתב הרוקח סי׳ שם ע״ז אבל כהן מעוברת מותרת ליכנס בהלל שאת שם הוא שאת כפל הוא לו שאת בקבר הוא: ב שאפשר שם חוצה כו׳ ומשמע ס״ק להלכות ליתן לשרינות שבלוכות חוצין סי׳ שם היה מלון כין כ׳ בתים ושטומאה בבית מ׳ ואין עכו״ם דקים לו טפי כרגל בלוכות שם ירוע בקלוע לעצמו שם ביכיסה אור לומר כין שאין שם פוחת טפח לף כאן מאפשר שרי זה חוכן ולא ישערפו בקבי הסרינות לפוחת טפח וכ״פ הרמב״ם פ״ג מ״ט טומאת שאת וכ״כ שם ע״ב עוף עשין לע״ז וכ״כ שם: ג וכל שכר המקבל טומאה כו׳ עיין ברמב״ם שם כלים מהן שכרים שמקבלים טומאה לו לאו: ד שכית טהור כו׳ דטומאה בוקעת ועולה כיון שאין מוכחת תחת שמרוכה ואפשר שאין כאהרוכה פוחת טפח ואין טומאה מתפשטת לצדדי שכית הוחיל שים מקום לטומאה לצאת לאהרוכה שכבנין שכיכה מוחרת ליורת לשכית כיון שאין כאהרוכה טפח שאם היה כאהרוכה טפח הוה שכבנין בית ונטמא כמו שכר: ה שכי שכרים שמקיפים לשכית כפני עצמן ואפילו שם לפנים מן שכית: ו שכיתשאת כו׳ דשוף טומאה לבאת ואפילו אהי כלאי שכי החצלי זיזים מוכחים שכית ואין טומאה ככבאת בחדרים כיון שלהתשיכים כיצולות אבל כשפתקו חוכה טומאה אין שכרים: מגר

ששט שלא לנהוג קלות ראש בבית הקברות ובו ג׳ סעיפים:

כלבו סע״ב כי בשם של׳ ירוקם

א בית הקברות ו אין נוהגין בהם קלות ראש (כגון לפנות שם או לאכול ולשתות שם ואין קורין ואין סוכין שם ג ואין מפסיקין שם משמועה) ואין מרעין בהם בהמו׳ ואין מוליכין בו אמת המים ולא ישייל בהם לקפנדריא ולא ילקט מהם עשבים ואם לקט (או) שצריך ללקטן לצורך בית הקברות ג שורפן במקומן:

כמשמ״ש ס״ק ומרדכי ת״ק פ׳ רפ״ל ומשכיו סי׳ כ׳

הגה וכן אין ליקח מקרקע שנלקח על קבר לא״נ דמותר כהכלח וכל זה אינו אלא מקום שכבר אבד ואין יד הקהל משגת מוכרים לכרי להניל הקברות מיד עכו״ם אבל מקום שיש בו קברות אע״ג דאין יד הקהל משגת מוכרים שם צריך לותו לרפואה מרי וכן מותר ליהנות מהעשבים שעל הקברות או פירות לילנות שעליהם לצורך הקברות כגון שהמוכל עכו״ם מרעה בהמות על הקברי וא״ל למחות כיון כי אם כהונאה מרובה ואין יד הקהל משגת מוכרים לכרים שו כרי להניל הקברות מיד עכו״ם אבל מקום שכבר אבד אין לין לכרים על הקבר למכור לצורך הכונאה אם יד הקהל משגת ומכירים למחות כהונאה מועטת צריכים למחות אם אין חשש כלבר שהמוכל יתנרש כהם על ידי זה אבל כלאו הכי אין צריכין למחות:

תוספ׳

ב אילנות שנוטעין בבית הקברות ד מותר ללקט פירותיהם מאחר שאינם על הקברות עצמם:

ג קבר חדש נמיר ונמכר ונחלק והישן אינו נמדד ולא נמכר ולא נחלק:

ששט על איזה שומאה הכהן מוזהר ובו סעיף א׳:

א הכהן מוזהר שלא לישמאת במת ולא לכל שומאת הפורשות ממנו ולא לגולל ולא לרופף ולא לאבר מן החי שיש בו כדי לעלות אכוכת אם היה מחובר ו ולא לאילן המסך על הארץ וענפיו מובדלים זה מזה ושומאה תחת אחת מהם ואין ידוע תחת איזה אוהבים היוצאים מהגדר ושומאה תחת אחר מהם ואין ידוע תחת איזה וכן שדה שנחרש בו קבר ואין ידוע מקומו ג וכל ארץ העמים אסור לכהן ליטמאת בהן:

כלבו בשם מ׳ ירמיה ומצו׳ דרבינו מ״ש מעצו בשם י׳ רבינו כן פסקתים

הגה \ ילף דכתיב לאמור ג למתות לאחר שנטמא כמת יום מקילין וכן נהגו לשקל ואין נזהרין מזה (תצו לשם ב״ש שם בשם הרמב״ן ועיין בתוס לקמיר כאריכות)

שע מי הוא החשוב במת אף על פי שעורנו חי ובו סע״ב:

א מי שנשברה מפרקתו ו ורוב בשר עמה וכן מי שנקרע ג מגבו כרגו אפילו עדיין הוא חי חשוב כמת ומטמא אבל גוסס ומי שנשחטו בו ב׳ סימנים או כ׳ סימנים (ים מתירין ד

כל סוף מ״ק ועיר פ״ג כשם ס״ג

פצוע פצעים הרבה אינם מטמאין עד שתצא נפשם ג ומכל מקום אסור ליכנס לבית שיש בו גוסס (ים מתירין ד וטוב להחמיר:

שעא דין אחל היאך מביא הטומאה ובו ג׳ סעיפים:

א ו אסור לכהן ליכנס תחת אהל שהמת תחתיו אפילו הוא גדול הרבה ואפילו לבית אחר או לעליה אחרת הפתוחים לאותו בית בנקב שיש בו שפח על שפח ובירת לאותו בית עד עולם ואם סתם הנקב מותר לו ליכנס לבית האחר ג שהסתימה חוצצת אפילו לא בטלו להיות שם עולמית והני מילי שסתם כל הנקב אבל אם לא סתם כל הנקב אלא מעט השפח אם נתנו להיות שם עולמי ממעט וחוצץ בפני הטומאה שלא תעבור ואם לאו אינו ממעט:

הגה שפח ס׳ כני העיר (וכן טומאה גסריף ורש״ג ורמב״ם (ומר׳ פ׳ לף יקבור

הגה ג וכל דבר המקבל טומאה לו׳ הבית שהוא בהם סתיכה (שם) ב ארובה שבין בית לעליה ואין בה פותח שפח וכזית מהמת למטה בבית כנגד ארובה ד הבית שתחור והעליה טמאה: ג ו שני חדרים פתוחים לבית ובכל אחת חצי זית מהמת ודלתותיהם נעולים ו הבית טמא והם טהורים ואם נפתחו גם הם טמאים:

ד ז חצר המוקפת זיזין ואכסדראות וטומאה באחד מהבתים ח אם כל פתחי הבתים והחלונות
הגה"ט בעולי טומאה יוצאת לתחת הזיזין והאכסדראו' יוהטעם מפני דסוף סוף הטומאה נכנסת דרך שם רוחין כחלון ינחת
פסקי מהרי"ק ט ולכן ים מתירין לכהנים לילך דרך שער העיר שסוף
סי' כ"ח וכלבו סתם נכנסת לתחת (מהרי"ק שם בשם י"א) וסיקל לן
הפסיל במקום שלא נהגו להחמיר: י ואם נפתח ח
חלון או פתח מצד האחר ואותם של צד החצר כלם
נעולים אין הטומאה יוצאת לתחת הזיזין ואם נפתח גם
כן אחד מהם לצד הזיזין הטומאה יוצאה מהבית לתחת
הזיזין יא וכן אם טומאה תחת הזיזין נכנסת מתחתיהן
לבית יב לכן יל גגים הבולטים למעלה להוץ על פתחי
הבתי' וטומאה באחד מהבתי' כל הבתים טו שפתחיהם
פתוחים טמאים:

מהרי"ו בפסקיו הגה כ' גנין שלהן מונעין זה כזה לעבור שלהן כיוצא בהם רק
פחות מג' לח חוי חכור לטומאה שלא לחמירן לכוד
כי הם טומאה להחמיר טז וחם הוי זה למעלה משה לעבור שלהן מונעים
להרי"ף לחמירן חכיט רמי וכלנו מונעים: יז שכהנים לחין יכולן
תשו' מהר"ם סי' לכוף לקרוב המת שיוכלו המת ממקומו כדי שהם
סי' ט יהיו רשאים ליכנס לבתיהם שלא במקום שדרך להוציא כל
המתים:

ה יט אסור לקרב תוך ד' אמות של מת או של קבר
במה דברים אמורים שאין הקבר מסויים במחיצות
גבוה כ טפחים אבל אם הוא מסויים במחיצות גבוהות
תשו' רשב"ם עשרה טפחים או בחריץ עמוק כ טפחים אין צריך להרחיק
סי' קל"ו ממנו אלא ד' טפחים: (יט ומותר לכהן לעמוד תחת כית
שיש כומת ומותר ליגע בכותלו שלא יהא שום לכר
מלהיל עליו:)

מרד"מ פ"ק והגמי פ"כ ו מת המונח בספינה ך אם היא קטנה שמתנדנדת
בם תשו' רשב"ם כשרוכבין בה אסור לכהן ליכנס בה:
ותשו' רשב"ם (סי' כ"ח)

שיעב

החר טומאה במקום מצוה ודין קברי עכו"ם ובו ב' סעיפים

א אף על פי שהכהן אסור ליכנס ל לבית הפרס או
לארץ העמים אם צריך לילך שם לישא אשה או
ללמוד

ז חצר המוקפת כו' כלומר בתי חצר שהם פתוחים לצד החצר ולא לצד
שהבי דהייבו למחוצי החצר לכל בתים ב' פתחי' וכן חלונות ל' פתוח
לצד שהבי דהייבו למחוצי החצר לכל בתים ב' פתחי': ח אם כל פתחי הבית
והחלונות כעולים כו' כ"ל ור"ל כשבטל לגמרי שהטומאה בתוכו
כעולים מכל צד בין לתוכו בד שהפתוח לחצר בין לתוכו בד שהטומאה יוצאת לתחת הזיזין ואכסדראות וכל מה שהפתוחין טמא לכיון
דלין מקום לטומאה לנחת אלא דרך שם זיזין וכל מה שהפתוחין כלולו ככר הוא
שם דנזדו מכתים על כל המקומות דסוף הטומאה לנחת בד' ומין יוצא
דרך חיזה גם לכל לא מ"מ לחלו בתים שהם שאר פתוח' בתים פתוחים מן
כעולים דמ"מ הטומאה יוצאת לתחת הזיזין והפתוחים לרשות ה"ר מ"מ
לשאר פתוח' בתים פתוחים חו היו ב' כהנים הפתוחים טמאים
וכל מה שבתוכם שים טמא כי הטומאה יוצאת לתחת הזיזין בין בסוף
הטומאה לנחת ובין ב"ב יוצאת מתחת הזיזין וכשכם לבתים הפתוחים:

ט ולכן יש מתירין כו' לפיכך אין להחמיר בבית של גידול הדין
דלהרכה לוקחו פתוחה בה לשמש לא שלא הפסיל פסין מהרי"ק שם
וכתב בספר מע"מ דף ק"ם סוף ע"ב שהשעם זה יפתוח בבית גדול הדין
שאין כן שלא פתוח אלא שנו מכבדין ומוציאין אותה משם לכל שם יש כו
ב' פתחים שבפתוח אלא מכבדין ובפתוח שמוציאין כמו שים בבית גדול
הדין שכ"ק פרשב"ם להפסיל אין לכבדו' לכבם בלוקחו פתוחה שמוציאין
ממנו משם: י ואם כפתוח חלון או פתוח אחר שאינו פתוח כלל:

יא חלון
הסגר שבלוקחו פתוחה יש שהרי לגד הסגר הוא כעול: יב
או פתוח שים כו' ל"ל כ' הוא בעשו"ה מהרי"ם סי': יב
וכן אם טומאה פתוח הזיזין בכבית מתחתיהן לבית הייבו כשהבית פתוח:

יג וכן גנין הכולמין כו' ל"ל כתב מהרש"ל והשלמה ס בשם תשובת
מהר"ם שלו כשהוא שים עיתוי ועשו קורות שים בהיקפן שפת
מחני למחני ורשי קורות בכבים פתח הגנין שאבלן ומכלן והטומאה
בכבית פתוחים והקורה מביאה הטומאה מגג לגג ומפח שטוח בכל הבתים
מכלן ומכלן ג"כ כשים מפח ב"מ בלחד מן הבתים כמפח שהמחני מחובר
על קורות העירוב ע"י וכתב הב"ח שהקורה צריך שתהיה עגולה ג"ט
כדי שתהיה רחבה שפח וכל שים בה קורה שלא יהיה שום שפח רחבו שפח:

יד וגנין הכולמין כו' כתב הריטב הכל תלוי בגג שם ג' שפחים רחבו שפח
שהפח בתוכו ומשם בלח מהגג שלפני שפחים להגג של הבית
ולח שלין הבתים פתוחים זלו שלא שים מחיצה ביניהם מן הגג לח שלין
עליה גג קטן שם הקורות הוחם עליה רחב שפח דהא כשהוא שלח בלחם
מהפחים לגג והגג עקיר לח כל הבית הרי טומאה מהפחת הגג שהוא מן
הפחת לותו מהיצה ולותו מהיצים מביא הטומאה הפחת גג הבית הסמוך לה
ובכשם תיכו דרך בתים לו מוכן מן הגג ושוא מלהיל על הבתים שפתוחים לה מכל צד
בתוכו לח שים לו גג מן הגג ושוא מלהיל על הבתים שפתוחים לה מכל צד
לין הטומאה בלח שם ושם שרגילין לומר לשם הגג עוקף עוקף חוזה גבוה לוקף
חומה לין בם כ"מ לענין צד שלפני הפתח לו שם לין חוזה גבוה
לפני הפתח הרי שיש הטומאה מגג של הפחת הגג שלפני הפתח הבית
בתוכו שלא יביא הטומאה מגג של הפחת הגג שלפני הפתח הבית
הסמוך לה שמן הגד ליכל חוזה שבחת הגג מלילין זעו לית לן בם עכ"ל ולי כרלה שבריך שיהא גג מוהל טפח שהחלה עד סוף לכל כל שים
כיוסים הפתח כחוזה גבוה לה שים עבה כמה טפחים כיון שלין להל טפח סוב לין לטומאה מקום לילך וכן הסכימו רבים ונדולים וכן המכסג
פשוט: שו שהפחים פתוחים טמאים לכל מם לן מחוחים טהורים ולפיו לה כשהטומאה בח בחיכו הפחים לסגור הפחים בחיכו
וחלונותיהן ולה לנעלן שהן עד שלחר הוציאת הפחת לין נדריכין לנעלן הפחת הן וכ"כ בדריב מם לן בית שהוא
כעול בחלונותיהן וכוונא לו שהגיע הטומאה לל ויחסר לנעלן הפחת הפחר עד שלחר הוציאת הפחת הרי כל זמן שלח נעלן הפחר לל בכשנעלן הטומאה
לתוכו וכשיפתח בכשם הטומאה לתוכו: טון ואם יש למעלה מזה כו' כתב הב"ח כשיש הגג מעלין הרבה למעלה מג' טפחים כיון שים
בגגו טפח לח ריכן הביט רמי כו' ע"ש: יז הכהנים מיכם יכולים כו' כתב הב"ח כרלה לחם הוא כפל לילך מ' מזה בגגו כותבי לותו להוציא
מהקומו כדי שיכנסו לביתם: יח ומסור לקרב תוך ד' לחות כו' כתב הדריב מכלן שוכח לחם' תוך ד' לחות של חת המת לם יכנו
מסור לקרב כהן מזה לחוכח לחם ל"ל לו מזה נזרק טמח יגע בחת בגדיו לף יוליכו מסור לגעת ג"ת לף מזה כמו
שחיכה גבוה עזרה טפחים וכן הסרבי וכב"ח כתבו לחסור וכ' הכיפי ע"ם ולף כמו שזכרתי חקילין לכהן סדורה עליו לעמוד לחם' תוך ד' לחות
של חת כיון ם חת חוכח לפניהו ויכיר עכ"ל ולי כרלה שטעם חוקן המקילין דלוחקו בחת שוכח בבית כהך גוונא דשרי סט"ו וכן כהך דמרכבי
וב"ח בחת שוכח בפניהם כשהיה לפני כחוכח בבית שהוא בחוקו חקיעתו חוכח ל' לחות ל' חוכח על המשה וכן מחלוק הרוקח סי' שט"ו ולל חת בבית
חוכח מסור לכהן לילך בתוך ד' לחות חוכח כשהוא בקבר שהוא כפל לחת לטומאה בחוכח לחם' ל' לחות ובחת בידוע חדין חוכח
לילך חוכח לפני שם קביעתו עכ"ל ומ"ם חעתידין חוכח כרלה דכ"ש כשהוא לחן חוכח על המשה לחין חוכח: יט ומותר לכהן לעמוד כו'
ולין מילוף כין כיחפתוח חו חוכח לעכין זה וכב"ח כתב דיש להסתיר דלף בביתו חוכח שם פרץ פניתו ומת בחוכו חוכח ל' לחות שבביתו ע"כ וכ' הרוקח סי' שט"ו חת בבית חוכח לסור לכהן לילך בתוך ל' לחות
כה מסור ליכנס כה חפי' מון לך ל' לחות של חת כיון שלא ים בגדולה שלילה שהוא שלא בקבר חת מקבר כשהוא מחובר חוכח חון לך ל' לחות
של חת: ד ומס יש מקנה שהוא שלא בקבר חת מקבר כשהוא מחובר חוכח חון לך ל' לחות

שיעב א לכיח שפרש קוף שלא שכחוב כו קבר:

ללמוד תורה ואין לו דרך אחרת יכול לעבור דרך שם אפי׳ אם מוצא ללמוד במקום אחר וכן אבל העובר דרך שם יכול לילך אחריו לנחמו וכן משמא בשומאה של דבריהם לדון עם העכו״ם ולערער עמהם מפני שהוא כמציל מידם וכן בל ביוצא בזה:

ס״ק כ״ג ס״ק כ״ד

הגה כהן שנכנס ערוס ז וטוח בחוהל עס המת ולא ידע לו לכן להניד לו אלא יקראהו לו פתס ויכול כדי שילבים עצמו תחלה אבל אס כבר הניחו לו אסו להמתין עד שילבס עצמו ודוקא אס טוח בחוהל המת אבל אס טוח לחוריית אבל אס טוח בכית הפרס או לרן העמי אסור טומאה דרבנן ילבים עצמו תחלה דבזול בכוד סברית וכמו שכתבתי לעיל סימן ג׳ לעניין כלאים כהן שטוח יסן ומת עמו בחוהל ג נריכין לסקיטו ולהניד לו כדי שיכל:

(ס״ק י״ג ס״ק ט״ו) מהר״ם וקו״פ בסקכל המכב (והגהת בש״ע רמ״ב)

ב קברי עכו״ם אין מקילין בכהן להטמיר אבל קבר של מומר ומת כשר לגמרי (בש״ע בהגה רמ״ב ס״ק ל״ד ומ״ב ס״ק ס״ב) ועיין בל״ש סימן ג׳ סעיף כ״ב ד׳ ומ״ש בזה בסימן רמ״ב סעיף ס״ב:

שער ג

איזו כהן מוזהר על הטומאה ואיזה מתים מטמא ועד מתי מטמא ובו ט סעיפים

א בשם שהכהן מוזהר שלא לטמא את עצמו כך מוזהרים הגדולים על הקטנים: (וזוקק לטהרתן כדי שלא יטמאו ולא יטמאו לכל אדם מקטנים מטמאין מעצמן ואין כאן חיוב לגדולים להפרישם:)

ס״ק ס״ב ס״ק ס״ג

ב אפילו בעל מום מוזהר מלטמא את אבל חלל וכהנת מותרים לטמא:

ג בל המתים האמורים בפרשה שבהן משמא להם מצוה שישמא להם ואם לא רצה משמאים אותו על כרחו אחד האיש ואחד האשה:

ד אלו הם הקרובים שמישמא להם אשתו ובנו ובתו ואחיו ואחותו הבתולה הקרובה לו שהיא בשרה ואבל פסולה או גרושה או ארוסה לא אונן ולא מישמא להן וכן היא לא אונסת ולא מישמא לו ומישמ לאמו ואפילו נתחללה ולבנו ולבתו דקים ליה שכלו לו חדשיו או שהם משלשים יום ואילך אפילו הם פסולים חוץ מבנו ובתו משפחה או נכרי ודוקא שהם משלשים יום ואילך או דקים ליה שכלו לו חדשיו ולאחיו ולאחותו מאביו אפילו הם פסולים לא אם כן הם בני שפחה או נכרי אבל לאחיו ולאחותו מאמו אינו מטמא (וכן לינו מטמא) לאחותו ארוסה אפילו היא ארוסה להכהן ולא לאניסה ומפותה אבל מטמא לאחותו אר סה שנתגרשה וביגר ומובת עץ ומי שמאה לשומר יבם אפי׳ אם כתב בכתובתה אי מיתת בלא בנים תהדר כתובתה לבי נשא:

ת״ה סי׳ רפ״ג

ה כל אלו שמיטמא להם אפי שלא לצורך ויש דוקא לצורך הגה ולסכרת הרחוק לפי מת לו מת בסכת שלפי לפרסם לקברו כו כיום שרי לטמאות לו ולשמרו כדי שלא יסרח מוטל כביזיון (ת״ה סס) ונכון להחמיר כסכרת הקרוב אלא לטמאות רק לנורך קבור ולסכי לו לחרון ותכריכין:

בס״ק ס״ו סכ״ב ס״ק ס״ז

ו אינו מטמא להם אלא עד שיסתום הגולל:

ז אסור לכהן להתטמא למת אפי בעריות שמים מא לקרוביו לפיכך כהן שמת לו מת צריך לוהר ולקברו בסוף בית הקברות ולא יבנס לבית הקברות ולא יתטמא בקברו אחרים בשיקבור מתו: הגה ז ודוקא לאחר שפירש מתו לכל בעוד שסוק עוסק בתו מותר לטמאות לף לאחרים: ח כהן שפירשו אבותיו מדרכי צבור כגון הסוותות אינו מטמא להם ולא להרוגי ב״ד ולא

ת״ה סי׳ רכ״ב טור

(ס״ק ס״ג ס״ק ס״ד) ועיין בל״ש סימן ג׳ סעיף כ״ב ד׳ ומ״ש בזה בסימן רמ״ב סעיף ס״ב:

מי שמאבד עצמו לדעת ולא לספק בגון שנתערב ולדה בולד חבירתה או ספק בן ר' שעה לראשון או בן שבעה לאחרון:

ל"מע"ס פ"ב מה' אבל ה"ז

ס אין הבהן מיטמא לאבר מן החי מאביו ולא לעצם מעצמות אביו ובן המלקט עצמות אינו משמ' להם

ע"כ

אעפ"י שהשדרה קיימת י"ג חסר ממנו כל שהוא אפילו הוא מונה אצלו אינו מיטמא לו שאינו מיטמא אלא לשלם ויש מי שאומר דהני מילי ד בשחסר לאחר מיתה אבל אם חסר ממנו אבר בחייו ומת מיטמא לו אעפ"י שאינו שלם:

תוי"ד רשב"ם כתוס' ר"ם מתוי"ד

(ולא עליכו מטמא לכהנים דמיקרי חסר ונכון להסמיך)

שער טומאת כהן למת מצוה לנשיא ולכבו (ועל איזה מת מתאבלים ובו א סעיפים)

א מצוה להטמאת למת מצוה אפי' הוא כהן גדול ונזיר והולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ומצא מת מצוה הרי זה מיטמא לו:

ב אינו נקרא מת מצוה לענין זה אא"כ מצא ראשו וגופו ואם מצא ראשו וגופו חוץ מאבר אחד פ חוזר לישמאת בשביל אותו אבר:

כל הפעיף ל' מאב"ס פ"ב מה' אבל ה"ט כת' תוספתא

ג איזהו מת מצוה שמצאו בדרך או בעיר של עכו"ם ואין לו קוברים וממקום שמצאו אינו יכול לקרות ישראל שיענחו ויבא לישפ' בו ולקוברו אסור לו לוון משם ולהניח את המת אפי' לילך להביא קוברים לא ישמא עצמו ויקברנו אבל אם היו ישראל קרובי למקו' המת שהמוצ את המת קורא אותם והם עונים לוובאים לקברו אין זה מת מצוה שישמא עליו הכהן לא קורא אותם והם קוברים באו בני העיר אם יש לו בל צדדו מושך את ריו:

בי"ם פ"ב"כ כתב ר"ת בשם ר"ת בי"נ פ"ת"כ

הנה לא אם אינו מוכח שיקברוהו רק כשכר אינו חייב לשכור משלו אלא מטמא אם יכנס את הכמנה ואלא ידעינן אם עכום אם ישראל הוא ג לזלין כתר רוב הכמנה אם אם יש לא ג שמכל לומר כל קבוע כמחנס על מחנס:

ד כל הקרובים שהכהן מיטמא להם שהם אביו ואמו ובנו ובתו ואחיו ואחותו מאביו הבתולה ואשתו מתאבלי עליהם ועוד הוסיפו עליהם אחיו מאמו ואחותו מאמו בין בתולה בין נשואה ואחותו נשואה מאביו שמתאבלים עליהם אף על פי שאין כהן מיטמ' לה"ם וכשם שהוא מתאבל על אשתו כך היא מתאבלת עליו ודוקא אשתו כשרה ונשואה אבל בתולה או אירוסה לא אבל בנו ובתו ואחיו ואחותו אפילו הם פסולי מתאב' עליהם חוץ מבנו ובתו אחיו ואחותו משפחה ונכרית שאינו מתאבל עליהם:

ה גר שנתגייר הוא ובניו או עבד שנשתחרר הוא ואמו אין מתאבלין זה על זה:

סנה' פ"ד מ"ה מתוס' מעשה שכת לגמי' ק"ל מלכנ"י ק"ד כן טו"ס ר"ם ס"ה וכו' כ"מ"ש (ועיין בת"ס שכל קרובי המת ו הפסולין לו לעבוד מלאים קנת תכילות כענין כל שבוע הרי"ש ולהיות עד לאחר שבת הרי"ש ולהיות בת"ס ו"מ)

(ר"ה ס"נ שכתנייר עם אמו אין מתאבל עליו) ו כל מי שמתאבל עליו מתאבל עמו אם מת ודוקא בעודו בפניו אבל שלא בפניו אין צריך לנהוג אבלות חוץ משאשתו שאעפ"י שמתאבל עליה אינו מתאבל עמה על אביה או על אמה משום כבוד חמיו וחמותו אבל על אחיה ואחותו או בנה ובתה מאיש אחר אינו מתאבל עמה ומ"מ אינו יכול לבופה להתקשט אבל יכולה למזוג לו הכוס ולהציע לו המטה ולחוץ פניו ורגליו וכן היא אינה מתאבלת עמו אבל חמותה כשמתו חמיה או שאר קרוביו שמתו אינה מתאבלת עמו:

סנה' ס"ב ס"ה מתוי"ד סי' שע"ה ס"ב

ולא להיליכו מטמא לכהנים קנת תכילות כענין כל שבוע ולהיות עד לאחר שבת הרי"ש ולהיות בת"ס ו"מ וכן מסנין היליכו מלא להתאבל כלל עם המתאבלים וכל המחמיר בזה הרי זה משובח (הגהמי"מ) ומ"מ כהנים

שהרב דסך לומכים ברחיצה על קרובי המת המסולים לעפרות דהייכו
שכי כשכי אע"ב שאין מתאבלין ונם ש"ם להמתיר שאין להחליף כלל
מבגדי חול כשכת כלומנו שמתאבלין אין כרשה כן מדברי הם אלא מעכין
רק קנת מבגדיהן ומ"ש ברשה דהולכים בהברים אלו אחר המכבה.

ח אין מתאבלין על כן שמעתי דאיירי דלא קיים לן שכלו מדעתו
והייכו שמשיב הכא על המשנה ונל בן מכוי יונע לפה
התם אלא בשרו שערו ונפרעין כולהו כהכ"ם שכתב על הכא ומ"ש
הנה שערו ולא בשרו שערו ונפרעין כן הייכו משום דאי בשרו שערו
ונפרעין ודאי מתאבלין כיון דספק הוא אם כלו מדעתו אלא לן
מדעתו כיון דלא מת עד לאחר ל' ונם בשרו שערו ונפרעין והכי כתב על
הנה שערו זו הייכו יו"ט כו' ונשנה ונשה מתוך קלמוסו דהרב כשוט
כדפי' שכ"ל ולא עמדתי על טוף דעתו דהא הכי איירי דשמא מתוך
ל' נכן מיירי בשבשת שערו ונל בשוף מ"ק והיכי דלא קיים לן אי כלו לו
מדעתו או לאו ולא בשרו שערו ונפרעין ומתניתין ל' לין מתאבלין עלין
עכ"ל ודוחק לומר דמתניתין הא ל' דיכו כלאחר ל' דאפי' קודם ל' מותר
דיום ל' בתוך ל' וכדמסיק הא אפי' כפ"ם הכי אכור ים דקיימ"ל וכן דעת
הרמב"ן והטור להדיא דאם מת ביום ל' אפילו בשרו שערו ונפרעין לין
מתאבלין עלין ש"מ דבא לאם כלו מדעתו ל' וכן דעת המחבר:

ט ומ"ש מדאחר ל' יום כו' כ"כ ל' ורע"ל לין מתאבלין עד שמת תוך ל'
ולא מצאתי מדוק הוא אי נזוח בן קיימת לפילו נם ומשמת מספק
בן קיימת הוי לא כהשמט שכתב שאין מתאבלין על זה ומ"ש מצאתי
ל' המחבר שמי כתב כן הים דבא ודאי ליתא וכבר הקשו עליו הב"ח בוח
וכן משמע להדיא כמה נוסיא שמחבר מקור דין זה ומביאו כ"מ ולא הבו
על הקושיא שמת לאר מהן תוך ל' ומ"מ לי לאר לאריכן מדמסקי אי
הרמבן כמי כן קיימת אי ואין מתאבלין עלין עכ"ל תשובת הרמב"ן ל' ן
ם' כהנ"ם ועיקר: י על רבו כו' ע"ל ס' רמ"ב סעיף
כ"ו: יא שאין מתאבלין עליהם כו' שכל עלי בהיסם הפני קולטים
אע"פי שהרמבן היה כפל כן בוזנין:

שעה א

לפיכך לאחרת כו' משמע דוקא כשמעה
מותו לעיר אחרת אבל הקוברים בבית
הקברות שמוך לעיר הסוברים מעיר לעיר מיכן מתאבלין עד שמעה
להם שכבר נקבר ברמב"ן וכ"ם בה. וכ"ש ע"כ לעכין קובר אחיו בעיר
הרבה וכדלקמן בפוסק ם בשם בעל הלכות: ב ואם נדול
המשפחה כו' משמע דוקא לאחרת מולין כתב נדול המשפחה לאין
מיכן אלא משיקבר אבל אי נדול המשפחה הוא אבל אבל שכשלרובן
אין מעלה ומוריד אלא משיקבר כהקולבים עם המת לאיכן מוכין אלא משיקב"
וכדמשמע סמוך שאני ה' וכ"כ הסום פרק אילו מנלמין דף כ' סוף ע"ב
דיש לומר דמקדירו אם יכו כו' דהקולבים עם המת משיקבר הנדול כן
נדול הב בבית בין קולך לבית הקברות וכן המבהב עכ"ל אבל הסור
בתב דכבל הולך אחר נדול בבית דלמה כשאר בלן אלו ואלו מוכין משיקב
המת וכן כרשה דעת הרמב"ן בפ"ה דף ע"ז ע"ב והרמ"ם פ' אלו מנלמין
בתוך שכתבו שם הירושלמי מ"ם ואלו עמדתי על טוף דעת כי שכתב
נר דמת הרמבן כירושלמי מנומנם כו' שאני נידתו אותה בלות בבית
הרמ"ם שיהו לפי שם שהבית הכל כותם הירושלמי מוכח לעכין דיכול
כדעת התוספת הכ"ל באי ברישא זו עיקר דהא בירושלמי פריך לית
הכוי תכי אלו שכבן מוכין משיקב המת אלא ששם מוכין משיקב הנדול
ותירוצו תכי אלו ואלו משיקב הנדול ומשני ר' סימון דהכל הולך אחר
נדול המשפחה ואם שיקבו אלו ואלו מוכין משיקב המת והכי הייכו כשים נדול הבית בתוך אלא ואלו ואלו מוכין משיקב
אלא להמתיר וכ"ל שכן דעת רמ"ם שכתב בפרקי פ"מ שכתב משיקב המת ומשם
שהלכו עם המת לקוברו משמע מתוך דברי רמ"ם שמוכה משיקב הנדול
לדברי ר' אבהם מוכה משיקב המת אלא ששם נדול הבית ואם כ' כתב
ואם היה נדול הבית בכה"ק בהא אלו דברי רבותיו רמ"ם פ' דאבלות מוכין
משיקב הנדול כו' ע"ש: ג אף אלו שכבתן כו' ומדברי רמב"ן
דף ל"ח ע"ב מבואר דדוקא אם יכול לבא אל הקבר תוך ג' אבל אם אינו
יכול לבוא תוך ימים אלו שכבית מוכין מיד ונדול הבית שכב"ם משיקב
הנדול ואין כנדרים עמו ומשבים שם כך בם"ם הא דתלתא נו תלתא כו'
ואפשר נם המחבר ס"ל הכי אלא שכתב כלל אם יקבר המת
בתוך ל' אלו שכבתן יכולו ימים רבים ולא יתם לו אבלו עד משיקבר
אף שפי' רמב"ן בם"ם דתוך ל' בהא אלו שכבתן כו' ד אי"ב דבית

רוחצים ואין מסנים קנת בנדיהם כמו בשאר שבת ויש
מקומות שנהנו עוד להחמיר בעניינים אחרים ושעיק כמו
שכתבתי וכל זה בשמועה קרובה או שהיה אצל המיתה
אבל בשמועה רחוקה אין לאבילות זו מקום כלל (שכל בת"ם
סי' רכ"ג) מי שרונה להחמיר על עצמו להתאבל על מי שאינו
נריך לו ללכות שקורים על קרובו אין מוחין בידו:

ז אין מתאבלים עם הקרובים שמתאבלי עליהם
אלא בשמתאבלי על קוברה דשא ר בנון בנו ואחיו
שמתאבל על בן ובת שלהם אבל על קוברה דקידושין
שלהם בנון שמתה אשת בנו או אשת אחיו או בעל בתו
או בעל אחותו אינו מתאבל עליהם:

ח חיבוק כל שלשי יום ויום שלשים בכלל אין מתאבל
עליו אפי' נמרו שערו וצפרניו ומשם ואילך מתאבל
עליו אא"כ נודע שהוא בן ח' או קיים ליום ה' שכלו לו
חדשיו כנון שבעל ופירש ונולד חי לט' חדשי נמורים
אפי' מת ביום שנולד מתאבלים עליו:

(סספק כקט לרלסנן בן לאחרונים מתלכלים עליו)

ט ישמ שאומר דתאומים שמת אחד מהם תוך
שלשים יום ט והשני חי ומת אחר ל' יום אין
מתאבלין עליו:

י על רבו שלמדו חכמה נוחג דיני אנינות אלא
שמברך ומזמן ומתאבל עליו בחליצת סנדל וכל
דיני אבלות יום אחד:

יא נשוא אעפ"י שהכל משמאין לי אין מתאבלין עליו:
הנ"ם יש לחוש מתלכלין על כן ברלסנן לו כן הכבוד שמת
לאחם והמכהב הוא מנסב טעות אלא חייבים
להתלכל עליהם ומ"מ נשתרבב המנהב בעירינו ש מחוץ
לכ ואם הולכים לאחר כמיהם הרלסנן לבית הקברות: יש
כשעת הדבר אין מת לכלוך משוט בישות ת"ח ושמעתי קנת
בסנו כן:

שעה

אימתי מתחיל האבילות ולמי שמפנין
מקבר לקבר ובו יא סעיפים

א מאימתי חל האבילות משנקבר ונגמר סתימת
הקבר בעפר מיד מתחיל האבלות ומעמך ראשו
אבל אינו חולץ מנעליו עד שיגיע לביתו ועשיו נוהגי
לחלוץ מנעל מיד כדאית בסי' שע"ו:

הנה ועל סי' שפ"ב כ"ם סיים סכו שנשתי שקבר ואתה תחיל תלכ
ולא כ מודע לו שטעה חוזר ומתחיל שלכלו מחדש:

ב מי שרדכן לשלוח חמת י למדינה אחרת לקברו
ואינם יודעים מתי יקבר מעת שיהודו פניה מללות
מתחילין למנות ז' ושלשים ומתחילין להתאבל וההולכי
עמו מונים משיקבר נ ואם נדול המשפחה הולך עמו
נ אף אלו שבבאן אינם מונים אלא משיקבר ונדול
משפחה ל היינו דביתא סמיך עליה וגריר כלהו בתרי
לא שנא אח לא שנא בן קטן ויש מי שאומר וא
שיהא בן ג':

ג אם מפנין את המת מקבר לקבר אם קברוהו בקבר
ראשון על דעת להיות קבור שם עולמית אלא
שאח"כ נמלכו לפנותו משם אין מונין לו אלא משיקבר
בקבר ראשון אפילו פינוהו תוך ז' אבל אם בתחלה קברוהו
על דעת לפנותו בשיזדמן להם מתחילין אבלות מיד
ואם פינוהו תוך ז' חוזרין ומונין משיקבר שנית ואם לא

ת"ח ס"ם כלל כו

טו"כ רמב"ם וכו"ם ס"ם מ' מכל והנסוף בסם רמ"

רמב"ן

ת"ח סם כלל כו

ל"ח סם ס"ם ס"ם ל"ו ע"כ מנ' ירושלמי טו"ו וסיפוס כ"ם ס"ם ניסוף

פינחו עד לאחר שבעה כבר עבר אבלותם ואין
מתאבלים עליו פעם אחרת ואם מתחלה היה דעתם
לפנותו משם תוך ז׳ אין מתחילין למנות עד שיקבר בקבר
השני׃

רמ״ם ומר״ע ד׳ ד °אם נתנו המת בארון ונתנוהו בבית אחר לפי שהית׳
סמ״ג נמצ״ם העיר במצור מונים לו מיד שבעה ושלשים אעפ״י
סמ״ק כ״פ ר׳ שדעתם לקברו בבית הקברות אחר המצור יום או תימת
כ״כ כ״פ ר׳ ארון הוי בקבורה וחל עליהם אבילות מיד׃
קלנס מן הזקן ה הרוגי מלכות שאין מניחים אותם ליקבר מאימתי
ול׳ רונס מתחילים להתאבל עליהם ולמנות ז׳ ושלשים
ו משיתיאשו לשאול למלך לקברן אעפ״י שלא נתיאשו
מלגנוב אותם׃

רע״ה ומ״ן ו °מי שהודיעוהו שצלבו עכום קרובו בעיר אחרת
ונהג אבלו׳ מיד ואח״כ נודע לו שעדיין עומד בצליב׳
אותו אבילו לא עלה לו וחזור ומונה משיקבר או
משיתיאשו מלקוברו׃

עיטור כ״ת ז °מי שטבע במים שיש להם סוף או שיצא קול
ר״ף שהרגוהו לסטים או שגררתו חיה מאמתי מונים
ברייתא מכילתא משיתיאשו לבקש מצאוהו אברים אברים ומבירין אותו
רמב״ן בסימני גופו אין מונין לו עד שימצא ראשו ורובו או
לבעל הטורים תיאשו מלבקש ואם נמצא אחר שנתיאשו ממנו אין
הקרובים צריכים לחזור ולהתאבל אלא הבנים ט אם הם
שם בשעה שנמצא מתאבלים אותו היום דלא גרע
מליקוט עצמות אבין אבל אם אינם שם ושמעו אחר
שעבר היום אין צריכין להתאבל׃

מרדכי פ״ק °אם סלקו מתיהם לעיר אחרת ׳ סדיכם להתחיל
הנהגות מיד חזרו ולא מיתן לקבורה ומן לרוך אין צריכין
ואח״כ נתפם אחת להפסיק אבילות ואין צריכין לחזור ולהתחיל אח״כ דמחר
סדיכם להתחיל מיד אין צריכין להפסיק׃

הגה״מ פ״ק ח °מי שמת לו קרוב ולא ידע עד שבא יום למקום
כל הפרק׳ ל׳ שמת שם המת או למקום קבורה °אם היה במקום
רשב״ם בב״מ פ״ה קרוב שהוא מהלך ג׳ פרסאות שאפשר שיבא ביום אחר
ד״ז אפילו בא ביום חז׳ אם מצא מנחמים אצל גדול בבי׳ אפי׳
טו״ת רא״ש שנגערו לעמור היאיל ומצא מנחמים (°דהיינו שנותנים
עדיין קנת לאבילות) עולה לו ומונה עמהם תשלום ל׳ יום
ואם לא מצא מנחמים מונה לעצמו וכן אם היה במקום
רחוק אפילו כא ביום שני מונה לעצמו שבע׳ ושלשים
מיום שבא׃

בן הוש טעור הגה יב ואין לאבלים שום כח לאחדותן הגדול בכית
רק

שמוך עליה כו׳ לקמן כתבתי בשם הרשב״ם דמי שמת לאחיו שבעל בקרא
נ״ם ע״ש׃ ה ופתיחת שלרון הוי בקבורה כלומר שם ב״נ דקקל לאבל
סעיף ג׳ לשון שכיבות שלא שמתם הגולל דהיינו שנקבר וכמאר
מתיחת הקבר בעבר הירדן הגולל שלבל בעבור ד״ל שבקבורתו בבית אחר
ומתחת שלרון הוי בקבורה דהוי בכלל מלקברו דשם ב״נ דרמזי לקברו
שם ב״ב בשם ר״ת ב״ה קבורה מעלייתא לדידהו שהרי שם
תלבר בשיר לא יקברוהו בעבין שלר וכן בלשון בבל וב״ה טרח לשיבב
דברי שלבור בע״ח ע״ש׃ ו מי שיתיאשו כו׳ לשון מיתוק הוא
בתיאש תוך ל׳ שלר שלר ב׳ בן שבשעת הפסוקים׃ ז מי שטבע
בימים שיש להם סוף כו׳ לשון להם סוף לשון שהם סוף לשון
שם סוף לשון שמתבלין עליו בבל ובא״ם שבי בשם שיטור בשם שיטור
הרי״ף מי שטבע בימים שיש להם סוף לשון שיתר לשון לא יבשו שלבו׳
והא לתניא בשלבל דתני טבע בבבר מיבא שבשבל ואת לא שבשבל
לימים שיש להם סוף בו׳ בבא ובן ב״ב ב״ם ב״ו ב״ם ב״ו ב״ם ב״ו ב״ם
סיבו בתי בשבין שמותיתם לשם שבשם דשבשם ושבשם דשבשם
ברייתא סיבו בבל שבשבל ב״ב ב״ם ב״ו ב״ם ב״ו ב״ם ב״ו ב״ם
ע״ז ע״ש׃ ח אין סקדושים נדיכים להתאבל כ״ב טור ותמיה לי
דשם כיון דלא נדע שלקוט עצמות ב״ב נם הקדושים נדיכין להתאבל
בלקמן ס״ת ב״ג סעיף ג׳ ובסעיף ה׳ בבבא דמשמע ליה בבי׳ מיבבת דרמ״ם
בשם מסר״ם דשם סדיכות בשלר בבו ונדע בבו שלר שבדרתו לא נדע
מיבם לילוט עצמות בו׳ משמע ליה דשבא לילוט דוקא בבו אבל אבבל שבבר
בשלר מסוס דמסר״ם שם שבשלי לשובבת דר׳ לל׳ לילוט שבשבע ב׳ בבדרתו שם
בבו ואם ב״ב בשלר ב״ם הוזכר שם רק בשו שלם שלי אבבל שם ב״ב שלר
קדושים דשם מיירי דוקא שלא בשבל דבתי בל שקדושי בתיתו
קדושים שלי בשעת לילוט עצמות ב״ם ונם דברי ר׳ ירוחם בתיב ב״ם
ב״ם שנומנתים שבשלר ושם שם ב״ב בשבע שבשר ושקברום שורה לשלילוט בל
דאין שבשבלין שלי שם לי בבו אבל ר׳ שלייר בתב דבבו שבשבלין בל
שותו סיום ב דאין לילוט עצמות בו׳ ויש לייבב דבבי שבשי וש״ם שלר
קדושים ב״ב בתא לשלוקי שמותו שבשבלין עם מי שבשבלין בדלבי
מי״ב ס״ב סעיף ו׳ ב״ב להשבלין בשן אבל דברי שב״ם ב״ב לייבב בן ובע״ז
שם שם שה בו׳ שורת דיאלת׳ בן לשבשב בל שלין בן שם לא שמעו בשותו
הי״ו אבל ודאי אעפ״י שם בן שם שמעו בשותו סיו נדיכין להשבלין בל שותו
סיום בלקמן ס״ת ב״ג סעיף ה׳ ולפי״ש ב״ם בשמיות בקדושים סדיכם׃

ז נדול הבית אעפ״י שהוא לעיר אחרת בלילה שעבר ב״ב ב״ב ושבי
בל״ש ולבסוף בתב שר״ב שם שלחו שבשים לעיר אחרת בו בבא ב״ם
שבאותה העיר שם שבשלר שיהיו שבשבלין עד שבשלר לשם שבקברי
וב״ש לעיל ב״ק ב׳׃ יא לשון שמת לוקח שבא שבשם
לשלום שמת שם שמתו למקום קבורה שבבל שם לא היה לא שלום שמתו
ולא שלום קבורה בל שלחר שובה לעצמו ב״ב הנהגת אבילי שלו ושבי
ג ול״ש׃ יב ו״ש בו׳ לאחר שבא לשלר שבשך בשלר ב״ש בבל
שלעת שרא״ם (שהעתיק שלאחר דבריו בלן) בתיב שרי״ף שבשבי
שלבתוב דין דהגל נדול בבא ב״ק בן נדול שבית שהלך לב״ש לי׳ בוה שובה
שם שבשבם הגולל ולשון שור שבל בבי שבית בי״ם ג׳ וש״ם שובים שבי״ם שיקורן קרוב שובה עם נדול שבית לשלרין שוש בנר
לא לאחר בבי שבית שב״ל ושבי״ו ל״ש ובתב עליו ושבי שוש בשבת שרא״ם שוש שבית רבותיו שנרשתים ול״ש בשבי״ן שרא״ם שבשי
בי בשרוכה ולבן בראש בבותיהו בקטיבן דהלבה בדברי שבקיל בשבל ושו דבבלי התום׳ ול״ש ושרא״ש רבים בי בשו נם שרא״ש בתרתי שוש ושבשים
לשברתן וכן הלבה שב״ל ושב״ם זה בתב שר״ב בלן ול״ש לשקל בשברת זו בי שם בבל בשאת אין דברי שבי בראש בלא בראש
עיקר בש״ם שרא״ן לדעת הרי״ף ושבי״ו בי דם ל״ל לאפילו בא שגדול שבל בבי שבית שבית בוך ז׳ שובה שעשם הגולל בין שבא שעקו קרוב
לו רחוק וכן אפילו קטן שהלך לבה״ק ושוב תוך ז׳ שובה שעשקו שלר לבם שבית נדול שבית שבור נדול שבית
אפי׳ בי״ם ז׳ שובה שעשקו שלא שבר שעו ושבשבו בולם שובין ש׳ שוש שבא זה שעקום קרוב וש״ב נם לעדת שרא״ש בן שבוש שלך שעם בדרך הרי״ף
דבו ש״ם והשו״ג דף רמ״ו ע״ב בתב בל שרא״ש ושבדברי ר׳ ירוחם בתיב ב״ם ב״ם בראש בשו״ם בן ע״ם . ולדעת הרא״ש בראש
לי לשברים הם לשתף בנו שלתף על שתת שבוכה ולא הוזכר לדברי בש״ם שם שור הגדול לבי״ו שם לא שלא לשעולם שיבא שהלך הגדול לבם״ק ושבא
שם תוך ג׳ שובה שעשקו לשתר ג׳ שובה שעשקו לשעמו ושם לא שלך לבה״ק אי שלפי׳ בא בי״ם בו׳ שעשקו בי שעשקו בי בי״ו דבתב הרא״ם הלך גדול שבית
לבם״ק בו׳ ובא שתר שלר בן שתתין תוך ג׳ שמו בו׳ שבל שטור ב״ל דבראש שעשרם הם לשתף בנו שלתף על הגדול לדברי שב״ל בראש בתב הרא״ם ובא שתר
בן שתתין תוך ג׳ בי״ו שעשם לשבא שתר ג׳ בעבור שהגדול בבית אי בשיטה ובל״ש בן לשתם שובה שעשקו בשבור שגדול תוך ג׳ ודוקא ובם לדברי ב״ל
שם דבתב הרא״ם ושם לשתב״ן ר׳ יעקב בבא בין תוך ג שבי״ו בי״ו לשתר ג ובין לשתר ג שבי״ו דהגדול בבית שלא בין תוך
תוך ג׳ אי לא ולי״ש לא שמעו בי שמעו בי״ב לבראש שבר בן שתתין בראש הגדול בבית שלא בין תוך ג׳ אי לא ודוק ולדעת

ודעת ס"ם ורש"י ותוספות הנדפסים בש"ס דפנו ופירש דעת' הכל תלוי במה שמנהג מוכיח עמהם אז לא לסם הגדול מוכיח עמהם אז גם הכא מסתמא קרוב מוכיח עמהם וסם הגדול מוכיח לענינו אז גם הכא מוכיח לענינו וע"כ מוכרח לפרש דבריהם שהגדול הלך לבה"ק קודם פטירת הגדול דאל"כ לא משכחת לה שהגדול מוכיח לענינו והלכך לפרשם שחילקו בין לעניין לחתר ג' דיכא הכא סם מזר הגדול תוך ג' שאז מוכיח עמהם גם פטירת הגדול גם הכא מוכיח לענינו לפרשם אז גם הכא מוכיח לענינו ואין מוכיח עמהם ולא עם הגדול רק לענינו אבל כשמזר הגדול ג"כ מן המת קודם פטירת הגדול פטירת הגדול מיד לענינו עם שאר כל פטירות שלא הלך לבה"ק וחזר תוך ג' ימים מ"מ הרי הוא מוכיח עמהם וכיון שמוכיח עמהם אף לבה"ק גם הכא מוכיח עמהם עתה אין אז רק שבא מקום קרוב אבל לחתר ס"ם מיהו תלוי באיזה שהוא מוכיח עמהם אז לא פלא אבל תלוי כיון שם הא תוך ג' אז לא

טו בר"א בשלא שמע עד שבא אבל אם נודע לו ביום השני והתחיל להתאבל לא יקצר אבלתו בשביל שבא אצלם :

טור כאן רל"ם

ז מי שהוא אבל ובתוך שבעה מת לו מת אחר מונה משלכי סוף שבעה למת אחרון ועולים לו לתשלום שבעה ימי מ"קונאמי אבילות הראשון :

מי פ"ם

ופשיטא דאם הגדול פטירתו בשוה עם שאר כל פטירות שבעולם דאין לחלק בין תוך ג' לאחר ג' דכל שלא הגדול לבה"ק אין להתעסק בשרשי המת לעשות לו מצבה אז נמוך הקבר כלפי שתתפלל עליו התפלה אבילות דאין לחלק בין תוך ג' לאחר ג' וע"כ כתב הרמ"ק בשם הטור ור"ת ז"ל כתב כשבא הרמ"ם לשם לבה"ק לא מסר הקבורה לנוכרי אלא לישראל ואפילו הכי כתב הרמ"ם ז"ל כתב

מרד"ם כסם מכל"מ

יא יד °מי שהתפללו ערבית ועדיין הוא יום ושמע שמת לו מת ישמי שאומר שמונה מיום המחרת טו ואותו יום אינו עולה :

שיעור

מנהג המנחמין ודין מת שאין לו מנחמים ובו ד סעיפים :

א אין המנחמים רשאים לפתוח עד שיפתח האבל תחלה והאבל מיסב בראש וכיון שנענע האבל בראשו בענין שנראה שפושט את המנחמים אינם רשאים לישב אצלו : (לין לכל לו חולה מיכים לעמוד לפי מכמי כסיף) :

ם"ם פ"אנ' מגלמין

ב והבא לכבד את חבירו ולקום מפניו אומר לו שב אלא אם כן הוא אבל או חולה דמשמע שב באבילות שלך שב בחולי שלך :

כן מצע כפ"מי מעמקו ובכנף מלמפי

סנה °לא יאמר לדם לא נפרעתי כפי מעשי לו כיוצא כדברים אלו אלא יפתח פיו לשטן ואל יאמר לדם לאבל מה לך לעשות כי לי לאפשר לעמוד מזהו כנדוף דמשמע הא לם לאפשר לעמוד היום עוסק אלא יקבל על ו נזירת הש"י מלהכה : (כ"פ סור שכנף דמשמע כן כפ"ם)

ג מת שאין לו אבלים להתנהם באים עשרה בני אדם כשרים וישובים במקומו כל ז' ימי האבלות °ושאר העם מתקבצי עליהם ואם לא היו שם עשרה קבועי בכל יום ויום מתקבצים עשרה משאר העם וישובים במקומו : סנה ולא רחיתי מהנין כן וכתב כמהר"ל מסנוס להתפלל כעשרה כל ז' כמקו' שנפסר שם הלדם פ והיינו על לדם שלא היית קרובי יהודים להתלבל עליו אלא יש לו כשום מקום שמתלבלים עליו כין נורך וכזה רשוי לכהוב :

לי"מכ"ם מכילו הטור

ד עשיו נוהגים שאחר שנגמר סתימת הקבר מעפרן (לו לאחר שסכך הלבל פניו מן השמש) ג חולצין מנעל ושנדל ג ומרחיקין מעט מבית הקברות ואומרים קדיש דהוא עתיד להדחא עלמא ד ואחר כך ס תולשין עפר ותולשין עשבים ומשליכים אחר גיום ורוחצין ידיהם במים :

מצו מהר"ל סי' כ"נ כם"ם

סנה °לא סיוסכים ז' פעמים מפני סהרוחות מלוות לותו וכל זמן סיוסכין כורחין ממנו וכמדיות אלו לא נהגו ליסב ו רק שלשה פעמים לחר סרחנו הידים ולומרים כל פעם ויהי נועם וגו' ויסב כשתי וגו' וכשנקבר סתי כיון יכולין ליסב כך ג' פעמי כמו בחול והוא הדין לם נקבר סמוך לשבת עומדין כן בשבת °ונהגו לשקדיד לם יכנם לדם לבית לחר קדם סירחן ויסב ג' פעמים ומנהג לכותיכו תורים ומנהג °כמדרשות לומר קדיש על לא ע"כ נהגו לומר על לא ולם קדיש כתרל"א לדם וכן נהגו להפטיר בנביא ולהתפלל ערבית כמוצאי שבתות שחוזרין שמחורין שבשמות לגיהנם וכשהכן מתפלל ומקדש ברכים פורס לחיו ולחמו מן הגיהנם (כלבו כשם סנ"ם) ונהגו לומר קדיש על לחם לעפי שהלך חי עדיין לימו כידו למחות לכמו שלא יאמר קדיש על לחמו : מנוס להתעטות

לחמות . כתב בב"י כשם ס"ם דלם נקבר בלילה ס"ם לא נזדוק קדיש בשם ס"ק וכ"כ כשם הכלבו : ד ולם"ב מקולם"ם מפר כן ולומרים וכוך כי עפר לחכהו ונם פוא רמז לתחיית המתים מעפרם עד ויכינו ויפרחו מעיר כעשב לחרן : ה תולמים עפר כו לומר מומלה זו לימם כמסרת לפ כמעין נ' לכרים מללו מים ולפר פרה ולחזוב . רמב"ן ובכלבו כתב מולמים עשבים בקרוב עפרם וזורקים על רחמן דרך קבר ע"ל וזרקו עפר על רפאים פ"מ : ו רק נ' פעמים כן נ"ל בשעה שכתב דים ליפר ג' פעמים כפסוק דכי מלאכיו יצוה לך ונו' ויאמר מקח נבול כו"ם כוה פוד הקבלם להכרים כתות סטומלה ע"ם וכ"כ בפרי"ם בשם מהרש"ל לומר ג' פעמים כפסוק כי מלאכיו כו' ע"ב : ז

ז ג' לחמין וחים ככרי כו' כלומר ככרי ואפילו חם שלהן אפי' קיפ תוכב:
ח תחוך ו' לאכלם כו' כתב בשכנים ואפילו בזמן שכתוך ו' אכל
כאוכל מיכו הולך לב"ח אך ק"ו שכן ואפילו בר מצוה
ומהלך לב"ח כל ו' לומר קדיש אז מי שאירע לו מיתת אב ואם קוך לוקח ו'
יאמר קדיש יקום פעם א' ע"כ ובדיעבד אי שכחה אכלוקו ברגל כגון
שעה א' לפני הרגל בשלה מאכל נזדרך ו' אז ל' ו"ל ש"ד אין לו ג' ימים
כאוכל כמו בשכח בקרי כדין הולך לב"ח · כתב בקצוי"ח ס' ע"ג בקרי
בשכנים סוברי' זה אח זה דמתפללה כתב יום שמת לו ואם לקוכב דוקא
אח כן ל"ב"ח בן ל"ב אבל אבל לקוכב כל אותו יום שמעכיב כל ש"כ בן תפלת
ערבית שחרית ומנחה וכן קדישים של אותו יום שומעים לפני העמוד
אלמא דם ל' דיוקי ניים עליה ואוב כתב כהן ל"ב אבל ניים מורם ים
לאורת קדיש ו' אבל בן ל' אורם אחלק אינו כל הקדישים והתפלות אלמא
דבן ל' עדיף ויתרן דבריש מיירי ים שרכב יאר ניים דאם נא יאמרו
כלל עבר זמכו בטל קדישו ואפי"ה בשכנים אם כבן ל' קטן לומי
שמירב יאר ניים תוך אותו ו' יאמרו קדיש יקום פעם ג' זכו דוקא יאר
ניים מעשים דעבר זמכו בטל קדישו אבל לבן ל"ג ליכן אפי' קדיש ג'
עכ"ל ולפ"ז אשמעא לכי בריש אם שרכב יאר ניים ויצוד שרכבה דוקא אח
בן ל"ב ן בן ל"ב אבל אלמא דבנוכי דליירי ל"ב אבל מיירי כל
אבל ולפי מיירי אפי' כ"ג ' · ועוד דל"ב מלי ל"ב קוף לאלמא ל"ב
לילכא אלא ג' ל"ב דוקא אפי' ל"ב אבל ובא דוקא דבן ל' ל"ב מכוס
דים שרכב ל"ב אלא כדאמר בשכנים כשמעון למיירי שים רק ל"ב ואפ"ה
דוקא אח בן ל' ל"ב דאם עשכנים דל"ב עדיפא מל' · וכן משמע מהעטו
שכתב לקמן לדעת השכנים כן ול"ק א"ב בסוף לאורם ל"ב ים לו רק
קדיש ג' ובכן ל' אולם עם התוכב כן ל"ב לילי דוקא לעכין אורם כגד תוכב
בן ל' דיוק מפוש דמני התוכב לומר אין אדין לך ליתן כלל לבני ל"ב
דשכיפה בן ל' או יאר ניים או בני ל"ב אבל אין לאורם כלום אלא כיון
דאמר ל' וכו' אבל אבל אמר קולך עמי אבל כיאר ניים שומעו קבוע וגם
ידוע לו קודם לבן שכח תפילה ואמר בשלמי לי לך בקדיש ג' אבל
בבן ל' לילי לומר שכי ובפ' דוקא לדין בקול ל' לדיוק ג' אבל אם אירע בן ל'
תוכב תוך ו' לקטן ים לו ב' קדישי ג' ובכי כתוב : ש שם קודמים
בן בשכנים דאפי' הוא בכרי דוקא את התוכב אפי' בן ל' אבל
יאר ניים : · תוך שלשים ים לו קדיש ג' ליאר ניים אבל לבן
ל' אפילו אין לו כלום אם התוכב בן שלשים דוקא את התוכב בן ל' בתפלה
ובקדישים לפני העמוד לך בקדיש ובפרישת שמע שעל פתח כ"ג שכיפה אין בן ויפלקו בגמרא כ"ב בשכנים : וים שכנים אחרים בקדיש ופרישת
שמע שעל פתח ובקדיש בקרוב ובשלשים · ועיין עוד בשכנים מליכי מלי : · תוך שלשים ים לו קדיש ג' משמע דאם יש ג' קדישים
בעון כזכת אומר בבן ל' קדישים ויאר ניים קדיש ג' וכן משמע באסרילו סוף פ' תפלה · ובשכנים כתב ויום שמת בו אב ואם לתוכב דוקא את בן
שלשים עכ"ם בן ל' אדם לתוכב כל אותו יום שמתפללה ערבית שחרית ומנחה וכן הקדישים של אותו יום שאומרים לפני העמוד ע"כ ·
מיכו סלכוח בש"ס ופוסקים ל"ג בסוגיא על זה ולי ולי כרשם שאין ניים דוקא את בן שלשים אבל ובל אלא די לו בקדיש אחד עכ"ל ובזה כדעת
שכ"ל והרב וכ"פ בתשובה מ"ב פ"ע ובן תיקר ובכתב עוד שם דאפילו דוקא אלא יאר ניים אחד אבל אבל אינו אלא אחד בבן שלשים
יאר ניים שם רבים ואפי' אחד ליכן קדיש קטן בכתב ל' ניים אבל ובא"ב כדיקין ניים מפכיש יאר ניים
שם לא יאמר יאר ניים קדיש שים לאחר עבר זמכו ובטל קדישו מצ"ל בבן שלשים ע"כ · ואפשר מסוגיין לייסב דבכי
מכהנים אפילו יאר ניים מוברים בתיקר זה וכ"ש לבן ל' אבל אבל אין לו קדיש אפי' אחד ואפי' אין לו כלום : יא ואם בכרי הוא כאחד מבכי העיר
מכהנים אפילו יאר ניים מוברים בתיקר זה וכ"ש לבן ל' אבל אבל אין לו קדיש אפי' אחד ואפי' אין לו כלום : יא ככרי
לעכין קדיש זו סולכים אחר השכנה ים קדישי דתוכב דוקא את אורם ים מקומות דכפיני דקאי בן ובמקומות דכפיני דתוכב דוקא את
מכהני אבל מקום פעם דשוכב ים דשוב לכבי להתפלל ולומר קדיש יתום פעם אחד · כ"ב בשכנים · וכ"ל דהם דים לן לאורם קדיש אחד
מכהני דסוי כאן תוכב כן ל"ב אדם ולפ"ז סיכא דשוכב אין לן קדיש אחד כגון כאן שים וכ"ב גם לאורם אין לו כלום : יא ככרי
כתב בשכנים שם אותו שמת לו כבים בעיר אחרת וכאו לכם אינם בקבילים בשכיל שכיכם שם שכבר שם לא אותו שמת לו כבים בעיר אחרת וכאו לכם אינם בקבילים בשכיל שכיכם שם שכבר שם לא אותו שמת לו כבים בעיר אחרת וכאו לכם אינם בקבילים בשכיל שכיכם שם שכבר שם לא
וכל דרי הקהלה מוכבים הן אותן שכותבים עם לו משרתי הקהלה ואפילו עכרי העיר שים לכם שם דירת קבע כולם מוכבין כתוכבים
ואם אדם קובע דירתו תוך הקהלה לו משעה שכוא נעול עם דרי הקהלה לו משעה שכוא חייב ליטול עם דרי הקהלה תשוב כאורח מעכיב
ע"ב שכריך ליתן שכם להנשמן וכן לימכח מי שעשקר דירתו אין הקהלה לו משעה שחייב ליטול עם דרי הקהלה תשוב כאורח מעכיב
עדיין ליתן שכם להנשמן . ואם ים לבעל סבית אלמד לו שכם בשוכר לומן והוא שכני שאין לו אלא וכבים וכן בן בוא וכבים לו בן בוא כקרא תוכב אבל אם ים לו
שכם וכבים באותו אקום אחר לו דיכו ככרי · ואם בעל הבית מגדל בביתו יתום אפילו בשכר ואין לו אלא אחד מהם אחר לו אחר תוכב אבל אם ים לו
לו אלא לו אם לו דיכו קרוב תוכב אפילו אם אינו נדלו בתורת נקוט אב"ם אם בוא אצלו בשכר עכ"ל · וכלשה דבעריס וכתורים כלומדים כיכיבה אפילו
לו אלא לו אם לו דיכו קרוב תוכב אפילו אם אינו נדלו בתורת נקוט אב"ם אם בוא אצלו בשכר עכ"ל · וכלשה דבעריס וכתורים כלומדים כיכיבה אפילו
ים לשם אלא לו אם באותו אקום אחר ים לשם דין תוכב ואפילו בעב"ב אלמד כיאיכא אחעבי ים לו אחד וכבים באותו אקום שאיכא
ובבא אם אבל אקום דין תוכב ים לו באותו אקום שהוא לומר וכבי כתוב : יב כולכים אחר בשכנה וכתב בשכנים דכיכא שאיכם כבי
אלמא אם אביהם אין ניים לו אביהם לו תוכב דוקא את אורם לומר קדיש יתום בעמוד אלא כפרישת שמע וקדיש אבל הפתח
מלמד אם אביהם אין ניים לו אביהם לו תוכב דוקא את אורם לומר קדיש יתום בעמוד אלא כפרישת שמע וקדיש אבל הפתח
מכיון שיש ויפלקו בגמרא ואם תוכב ואורם אפ"ה מולקים בשוה · יג אבל לא בהגו להתפלל בשכיכות ו"ש וכבים אורחים
מ"ב שם אפילו כן ל' בגמרא ואוכב וכן ל' קטן ואורם אפ"ה מולקים בשוה : יד בשומר שכבא דוקא כאבל את
בעמוד וכ"ב עשרה שיכא לילכא דעדיף עיבים מוכיר כ"ב עשרה כבים וסלכות מ' מ"ע :

על מעטו לא וכן כתבתי לעיל מי"ם כשכבא ים לו בשרש עכ"ל ל"ע :

אבל בעשרה

ג' לחמין וחים ככרי הנ' לחמין נוטלין ג' קדישים ואחר נוטל קדיש אחד וכהנו שאם מניע לאדם יום שמת לו אביו ואמו שאומרים עליהם קדיש יתום לעולם ומי שיודע להתפלל כל התפילה מתפלל ואם יש אבלים אחרים כהנו ו' מתוך ו' לאבלם ט הם קודמין ואין לו קדיש כלל · תוך שלשים לו קדיש אחד לאחר ל' כל הקדישים על אותו היום שם שלו ומונין שבעה ושלשים מיום הקבורה לעבי' שלא שמע אחל מיל · יא ואם בכרי יש אנו כ"מ אבל אחד מבני העיר לעניין קדיש זו יב הולכים אחר המכנס ואין מקום לקדיש זו שלא על אב ואם כלבד אבל לא כשאר קרובים ואם אין בבית הכנסת אבל על אביו ואמו אומר לותו קדיש מי שאין לנאב ואם כעד כל מתי ישראל יש מקומות שנהגו שאחר קרובים אומרים קדיש על קרובים כשאין אבלים על אביהם ואמם · יש מקומות שאפילו יש אבלים על אביהם ואמם אומרים שאר קרובים אלא שעושים כשרה ביניהם שאין אומרים כל כך קדישים כמו אבלים על אב ואם וחולכים ככל זה אחר המנהג וכלבד שיהא מנהג קבוע בעיר ואבלים אומרים קדיש אפילו בשבת ויו"ט יג אבל לא נהגו להתפלל בשבת ויו"ט אעפ"י שאין אומר בדבר (תשובת אשרילו) אבל בימות החול מי שיודע להתפלל יתפלל ואחר מועיל מקדיש ותוס שלא כתקן אלא לקטנים ומי שאינו יודע להתפלל כל התפלה יתפלל למכנה ואח"כ יאמרו קדיש ותפלה רק יזהר אדם שלא יעבור אביהם ואמם רבעים כי מעפש רבעים כ"ב אדם · יד ואם אין אבלים כאן ובאו אחר כך אבלים אחרים הבניים ים להם הקדישים והתפילות כל שלשים יום מיום הקבורה אעפ"י שלא שמעו · טו דאמר אמרכ כיון עכו"ם בניו אומרים עליו קדיש וע"ל סימן ע"ח דין

אבל בעשרה

בכיון שאב אם אבל בעשרה שומע ע"ל

בכיון שאב אין מקדישין על

בכיון שאב אבל

בכיון שאב אבל

דל"ך בית יום ובכיון שאב

שעד

דין עבדים ושפחות ומנורה שיש להם אבלות ובו ג סעיפים:

א העבדים והשפחות אין עומדים עליהם בשורה ואין אומרים עליהם תנחומי אבלים אלא אומרים לו המקום ימלא חסרונך בשם שאומרים לארם על שורו והמרו:

טור בשם רמב"ן ב °אבל מנורה אין מברכין אותו ואין אומרים לו תנחומי אבלים:

ג מנורה שמת מנחמים אבליו:

שעה

דיני עבודת הבראה לאיש ולאשה ובו ג סעיפים:

א אבל אסור לאכול משלו בעבודה ראשונה אבל בשניה מותר אפילו ביום ראשון ומצוה על שכניו שיאכילהו משלהם כדי שלא יאכל משלו ויכול אחד להאכיל את חביריו בימי אבלו והוא יחזיר גם כן ויאכילנו בימי אבלו ובלבד שלא יתנו בתחלה:

ב אשה שאירעה אבל אין לאנשים להברותה אבל נשים מברים אותה ג ואשה נשואה שאירעה אבל אינה יכולה לאכול בעודה ראשונה משל בעלה וכן מי שיש לו סופר או שכיר אם אוכל בשכרו ואירעו אבל לא יאכל בעודה ראשונה משל בעל הבית אבל מישון עני או יתום או לבנו ובתו בלא תנאי ואירעה אבל יכולין לאכול בעודה ראשונה משל בעל הבית:

ג אם רצה האבל שלא לאכול ביום הראשון מותר לאכול משלו אפילו בעודה ראשונה:

טור בשם רוב הפוסקים סנה °וכן אם לא הכלוהו ביום לאכול עמהם עד הלילה מותר לאכול כלילה מעלו ואין צריך שכרוהו:

טור בשם ירוש' פרק קמא דמ"ק ה"ב ד °היו נותנים להתענות ביום מיתת החכמים:

ה °מי שנקבר בערב שבת סמוך לחשכה קודם ב"ה ישמי שאומ' שמברין אותו או ולי נראה דכיון שאנו חובה שוב שלא לברותו או מפני כבוד השבת ובן נוהגין: ו אין מברין על הקטן אלא אם כן הוא בן שלשים יום שלמים או קים ליה בי' שכלו לו חדשיו: ז מרביצין ומכבדין בבית האבל ומדיחין קערות כוסות וצלוחית וקיתונות ואין מביאין שם לא בשמים ולא מוגמר אבל מביאים אותם בבית שהמת שם ואין מברכים עליהם ואין אומרים שמועה ואגדה בבית האבל אלא ישבין ודוממים: ח °בין שנקבר המת מותר לאכול בשר ולשתות יין מעט בתוך הסעודה כדי לשרות אבילה שבמעיו אבל לא לרוות: ט מקום שנהגו להברות בבשר ויין ומיני משעמים עושים ומברין תחלה: י בבצים או בתבשיל של עדשים זכר לאבילות ואחר כך אוכלים כל צרכם:

ג רמב"ם פ"ל מא"ב פ"ג ל"ו קנעי' פ"ג מערכי פ"ק ירושל' מרד כב' ג' קנעי' פ"ל בש"ג מקירוס

יא °אין לאכול עם האבל כל כך בני אדם שיתחלקו לשני מקומות: יא ט °היבא שצריך למנות שבעה אחר הרגל ובן יא אם שמע שמועה בשבת צריך להברותו הברה ראשונה שבימי אבלות: (°ולא מכיון שנקבר יום ראשון אין מברין אותו וכן מוכיח כן ומרד"ם פ"ק) יב °אין מברין על שמועה לחוקה: יג °פרים מנחם גדול דבהון ובשבת פרים כאורחיה:

שעט

דין ברכת המזון בבית האבל ובו ה סעיפים:

טור כללו א בשמברכין ברכת המזון בבית האבל אומר ברכה רביעית בנוסח זו בא"א אמ"ה האל אבינו מלכינו בוראינו גואלינו ב קדושינו קדוש יעקב רועינו רועה ישראל המלך הטוב והמטיב לכל דור ודור שהוא הטיב הוא מטיב הוא ייטיב לנו הוא גמלנו הוא גומלנו הוא יגמלנו לעד לחן וחסד ורחמים ורוח והצלה ג °סנס לוקח כפסות כמשכט סנהדרין בעולמו לעשות כן כרצונו כי כל דרכיו משפט ואנחנו עמו ועבדיו ואנחנו חייבים להודות לו ולברכו נוסף פרנסת ישראל הוא יגדור פרנסנו סלת מעלינו ד ומעל אכל זה לחיים ולשלום: ב °יש מוסיפים בברכת שלישית נחם ה אלהינו את אבלי ירושלם ואת האבלים המתאבלים באבל הזה נחמם מאבלם ושמחם מיגונם כאמור ג באיש אשר אמו תנחמנו וכו' באל ד מנחם ציון בבנין ירושלם: ג °יש אומרים בברכת זימון נברך מנחם אבלים שאכלנו טוב כם רמב"ן משלו: ד °בשבת אם ברך ביחיד או ג אבלים מברך כדרך בחול דצינעא (סוף) ואם אכלו אחרים עמו ובברכו אין מזכירין מעין המאורע דבין ראיכא אחרים ס לאו צינעא הוא: ה אבל

ו אבל מצטרף כו׳ מלכרי המרכי כרש לרעוה רשמוכ שמבין לת
השכל שפסור לאכלה אפלו אין האבל מצטרף כברכת המזון וכ׳כ
ברוקח פי׳ ס״ג דכשמברכין ברכת המזון כשעת כבר אתו לין האבלים מן
המבין כדלמריכן בפ״ק דכתובות ול״ל דלמריכן התם דף ק׳ ע״ב דכברכ׳
ברכה אין אבלים מן המבין ופירש״י שם דהייכו כשמברכין את האבל
פעודם דשכוכה מצל המריס כדלמריכן נמ״ק הין מברכין לומו ברכה
כו׳ נמצא לכו דם״ם אילימא לילכא רחב׳ מ״ע כשעודת שברלת שלינ
מילתא ופעמי׳ שהתוס׳ כתבו כאן לילה דף כ״ג ע״ב דכברכת המזון האבל
מצטרף לשמר דשוד כשעודה דשברלת ולת מיירי אלא כשאר
אבלות :

שפ א ואסור שוזה כאבל כתוך ביתה פי׳ לין מתירין לה אלא
אלאכה אל ביצוע ואל ערלי׳ כגון לסירת טווה כאבל
כתוך ביתה ואם אינה מספקת כוזה עוזה לומכות אלא כביצוע תוך
ביתה עכ״ל טור : ב כדרך שמותר לכתוב כתם כו׳ כמו שכתבתי
כתם פי׳ לקו״ט ס״ב : ג וכגיו וכבותיו כו׳ פי׳ אפי׳ אם נדולים אם
קטנים על אלאכתו עכ״ל טור ושטו׳ וה״ל כ״ש קטנים שכשהיכים על
אלאכתו אינה אינם קטנים על אלאכתו אפי׳ קטנים שעשה ידיעין לעצמן
כמו שכתבתי כתם פי׳ ע״ל ס״ב : ד אפילו כו׳ אפי׳ כדבר האסור
כמועד שהוא אסור לעשות מפני כבוד המועד אבל כאבל שמוזה
על אחרים אלא שהוא אסור לישא אשה ולשמוע נגינה : ה מותר לעשות
האבל כעצמו אפי׳ הוא דבר שיש בו טרחה ושעשה אומן משתכר בו פי׳ :
ו לעשות כן שייכו ושעשה כן בשעת כתם פי׳ : ז ומ״מ אם
פירות או שפחות כו׳ הטעם כיון שהוא דבר שאיכו מצוי וכן משמע
בש״ג בפ״ק דקו״ט ס״ב דאל כבלאה שהעטו כאן השעיה להני הפסד
מרובה ע״כ : ח מזוה להני דבר האבוד שאם לא ילוה להם יאבו
אחרים ילוו להם וילוו להם אבל אבל עצמו אסור : ט
לשלוחי עליו כלומר לשלוח אחרים שיקבלו המעות שהם דם״ל דבר
אחר : י פשילין תולים וירק שאל יתולו שהם דברים
כו׳ כלומר כל הדברים שאל התירו במועד משום דבר אחר וכם״ג אל
משום טרך המועד כולם אסורים בשבת כו׳ : יב בפרישות כו׳
פרישות שייכו לשלים ולרבים מכירו שמוזלו שכוח יותר : יג
עוזה מעט אף בדבש וקבלנות שכותן לו מעות שכוח יותר :
אבל על אחרים מותר שאין זה בקרל מלאכת האבל אלא מלאכת כעל
משלה : יד לא יעשה כיון שאין אבלו בפרישות או בקבלנות : טז
מותר לו מותר כ״ל ומותר שייך בפרישות
ובקבלנות : טז ים אומרים להקל בקרקע בקרקע מרי לפרישות
קיימא משא״כ בבית : יח אבל על אחרים מרי משעת שפלו לו מיכו
דבר האבד וכן משעת לסלוע כעטו ומשה לשעבד לשעיל משא״כ ו״ה
אסור אפי׳ על אחרים ע״מ שכל מותר על אחרים וכוח יקח
משבר מן כשעלי׳ מפרי אין עיקר המלאכה אלא עכ״ל ומיון זה כוכיח הר״ב
מברט״ם שכתב על פרשי אם אפי׳ אם היה לאבל מותר אל משכר אבל
לאחר משעת כוח עצמו מלאכה כ״ל קולא גדולה דאם אפי׳ עבדי המתפרכם
מן הקרקע לא יעשה כביצוע בתוך ביתו ג׳ ימים הרי אלו אסורים ומשמע
מעט מרי לה לשעות מלאכה כחרים עכ״ל ומשמע לה להר״ב
ז״ל שכתב אם אפי׳ כו׳ משמע דוזה מצטרף עכ״ל קולא גדולה כו׳ משמע
הא על אחרים מרי ולפעל״ד מדאמרי׳ לה לעבדי המתפרכם מן הקרקע
משמע דאפי׳ אחרי׳ אסור ס״ל משמע מלאכה ס״ל קולא
גדולה דאם אפי׳ עבדי המתפרכם מן הקרקע אסורים אבל אם אין מוכרים
אלא אם כן כלם אם אפי׳ רבים אם על אם אין מוכרים אלא מוכרים
אם אין מוכרים או מוכרים אם לו כשאפשר אבל אחרים למשלך
הוזם או מדשים מרי אלו יעבדו אם לעצמם ולא יפסידו שכרם עכ״ל אלא
קשה ואמר אם אפי׳ אם משה הוא מצטרף אלא קולא גדולה אלא כשאין
לבשתן לאוד וכפי הר״ב ולא כשהוא מצטרף אבל לא כשאין
אחרים נוזקין אלא כשהוא מצטרף אבל אם אין אחרים נוזקין
אפי׳ כשהוא מצטרף אבל אם אין אחרים נוזקין אפי׳ כשהוא מצטרף
לעשות כן אבל אם אין אחרים נוזקין אפי׳ כשהוא מצטרף
בשעת כו׳ שאין יכול לעשותו אלא כפרישות : יט ואם
יש לאבל המור או ספינה טו מוכר או מושכר ביד אחר הרי זה לא יעשה בימי אבלו של בעל החמור
והספינה אם לא ששברו קורם שהתחיל האבלות ועדיין לא בלה הזמן אבל אם כלה הזמן אסור : טז אם
היה החמור והספינה ביד אחרי למחצה לשלישי ולרביע יש מתירי׳ טו ויש אוסרים : יז אם האבל מושכר לאחר
לא יעשה מלאכה בימי אבלו יז מכל על אחרים מרי : יח היתה מלאכת אחרי בידו יח אפי׳ בדבר תלוש בגון
לארוג בין בקבלנות בין שלא בקבלנות לא יעשה ;

ה ג אבל מצטרף לתפלה ולזימון בין לג׳ בין לעשרה מרד״ם סוף ס״ק

שפ דברים שהאבל אסור בהם ובו כ״ה סעיפים :

א אלו דברים שהאבל אסור בהם במלאכה ברחיצה
וסיכה ונעילת הסנדל ותשמיש המט׳ ואסור לקרות
בתורה ואסור בשאלת שלום ובבניסה וחזיב בעטיפת
הראש ובבפיית חמשה כל שבעה ואסור להניח תפילין
ביום הראשון ואסו׳ בגיהוץ ובתספור׳ ושמחה ואיחוי קרע
כל ל׳ יום . (וכל לכרי לבלות נוהגין בין כיום ובין כלילה) :

ב מלאכה ביצד כל ג׳ ימים הראשונים אסור במלאכה
אפי׳ עני המתפרנס מן הצדקה מכאן ואילך אם הוא
עני ואין לו מה יאכל עושה בציבור בתוך ביתו ו ואשה
שזה בפלך בתוך ביתה אבל אמרו חכמים חבא מאירה כלבונם פר״ת
לשכיניו שחצריכה לכך : ג כלך שמותר לכתוב כתול נ״ם זה
שמועד כך מותר לכתוב כימי אכלו לכל לא כעניין אחר
ג בשם שהוא אסו׳ בעשיית מלאכ׳ כך הוא אסור לישא ל׳ רמב״ם פ״ה
וליתן בסחורה ולילך ממדינה למדינה בסחורה :

ד אפילו דבר האבד אסור האבל לעשות בין הוא בין ל׳ רמב״ן בת״ה
עבדיו ושפחותיו ג ובניו ובנותיו שמעש׳ ידיהם שלו : מרד״ם פי
ה אסור לעשות מלאכתו ע׳ אחרים (חפי׳ עכו״ם) שבפך
אלא אם כן הוא דבר האבד שדבר האבד מותר
לאבל לעשות על ידי אחרים ו אפי׳ דבר האסור במועד
משום טירחא מותר ואפי׳ הוא מעשה אומן :
חנה נוהג לא יעבל לא בעשות על ידי אחרים והוא דבר טור בש׳ רמב״ן
שאבל ו מותר ו לעשות שאבל בעצמו ולאחר נ״ם ס״ק ל״ב ירושלמי
ג׳ימים הראשונים ים לקבל ואפי׳ תוך ג׳ והוא שפסד מרובה :
ו פרקמטיא שלו בדבר האבוד שאם לא ימכור יפסיד טור
מהקרן נמכר׳ על ידי אחרי׳ אבל אם לא יפסיד מהקרן
אלא שאם ימכרנה עתה ירויח בה יותר משאם ימכרנה
אחר כך אסור ז ומכל מקום אם שיירות או ספינות באו
או שהם מבקשים לצאת ומוכרים בזול או לוקחים ביוקר
מותר למכור ולקנות על ידי אחרים אפי׳ שלא לצורך טור בש׳ רמ״ם
תשמישו אלא לעשות סחורה להשתכר : סמ
ז להלוות לעכו״ם ברבית לאותם שרגילי ללוות ממנו
מותר להלוו׳ להם על אחרי׳ ם משו׳ דהוי דבר האבד :
ח אי מסיק זוזי באינשי והאידנא משנח לחו ובתר הכי
לא משכח להו שרי ט לשדורי עלייהו :
ט אם יש לו דין על אדם אינו תובע כל ז׳ ואם הוא
דבר האבד בנין שביקש לילך למדינת הים או
שעידיו הולים עושה מרשה ורן עמו :
י כל הדברים שהתירו במועד משו׳ צורך המועד
כלם אסורים באבל אפילו על ידי אחרים :
יא אבל ששדהו ביד אחרים יב באריסו׳ או ביכירות
או בקבלנות הרי אלו עובדין כדרכן בימי האבל של
בעל השדה ואפילו נשלם זמן חכירותם קודם ונשארו
בשדה כמו שה ו :
יב אם האבל הוא אריס בשדה של אחרים לא יעבור
הוא בעצמו יג אבל על ידי אחרים מותר :
יג אם יש שכיר יום שעובד שדה האבל אפילו
בעיר אחרת יד לא יעשה :

סנה ס"ם ואם הוא דבר האכול יעשה על ידי לחרים
מרדכי פ' אכל ס"מותר לקבל מלאכתם כימי אבלו לעשותה לאחר
כך וכלבד שלא יפקול ולא ימהר כדרך שהוא עושה כשאר
פעמים:

יח ך היתה מלאכתו ביד אחרים בקבלנות בחבר
תלוש בביתו כ"ם לא יעשו בבית אחרים יעשו:
(ור"ן) ס"וכלבד שקבלו שמלאכתם קודם שנעשה אבל):

יט היה לו בנין ביד אחרים בקבלנות בחול או בחול
המועד לא יעשו אפילו הוא חוץ לתחום העיר ואם
אלו הקבלנים עכו"ם כ"ב מותרים לבנותו בשבת ויום
טוב שחלו בימי האבל אם הוא חוץ לתחום העיר ואין עיר
אחרת שבה ישראל בתוך תחום של אותה בית:

ע"פ הרא"ש ב אם קבלו אחרי לחרוש ולזרוע שדהו לא"ם שמותרין
לחרוש ולזרוע בימי אבלו של בעל השדה ויש מי
שאוסר:

כא שני שותפי חנונים שאירע אבל לאחד מהם נועלים
חנותם שלא יעשה השותף כ"ג בפרהסיא אבל
יכול לעשות בצנעא בתוך ביתו אפי' בעסק השותפות
ואם האבל ארם חשוב והשותפות נקרא על שמו שאפי'
אם יעשהו בצינעא בתוך ביתו ידוע שיש לאבל חלק בו
אסור לשני לעשות אפילו בתוך ביתו:

כב בבור הבית הראת כותח והצעת המטו' אין בהם
משים מלאכה לאבל ס"וכן מותר לאשה לאפות
ולבשל בימי אבלה (כל הצריך לה לכל מה שימנו צריך לה
לאכול) ס"וכן אשה המשרתת בבית בעל הבית את"ו ארעה
אבל מותרת לאפות ולבשל ולעשות שאר צורכי הבית
בין שהיא משרתת בחנם בין בשכר:

כג ההולך ממקום למקום לסחורה ושמע שמועה
קרובה אם יכול למעט שלא לעשות שוכ עסק
באותה העיר מושב ואם לאו שאם לא יקנה באותה העיר
לא ימצא יקנה לצורך הדרך דברים שיש בהם חיי נפש:

כד על כל המתים רצה למעט בעסק סחורה המותרת
לרבנן דבר האבד ימעט רצה אינו ממעט על אביו
ועל אמו ימעט:

כה על כל המתים אסור עד שלשים יום לילך בסחורה למרחוק דאיכא פרסום גדול ודומה לשמחה שהולך
בשיירא גדולה ושמחים הרבה בדרך באביו ואמו עד שיגערו בו חביריו ויאמרו לך עמנו:

שפא

אם רחיצה וסיכה לאבל וכו' סעיפים:

מרדכי פ' ואלו ג' א רחיצה כיצד אסור לרחוץ כל גופו אפי' בצונן אבל פניו ידיו ורגליו בחמין אסור בצונן מותר ואם היה מלוכלך בטיט
וצואה רוחץ כדרכו ואינו חושש: סנה וכל זה מדיבק אימא לסור רק אכל לחר כך מותר כרחיצה ס"ש סנהגו
הלילה לאסור כל רחיצה כל היום ואפי' למוך הרחם לאסור ואין לשנות סמנהג ס"כי מנהג קדוש הוא ונתייסד על פי ותיקין:

ב סיכה כיצד אסור לסוך אפי' כל שהוא אם מכוין לתענוג אבל אם היא להעביר הזוהמא מותר וא"צ לומר משום
רפואה כגון שיש לו חטטין בראשו: ג יולדת אבילה ס שצריכה לרחוץ מותר ובן מאן דאית ליה ערבוביא
בראשיה מותר לחוף ראשו בחמין דלא גרע מאסטנים שמותר לריחוץ כל גופו ס"ולא כל מי שאמר אסטנים אני מתירין
לו אלא דוקא שהוא ידוע שהוא אסטנים ומתנהג בנקיות ואם לא ירחץ יצטער הרבה ויבא לידי מיחוש: ד מי
שתכפוהו אבילין שאירעו באבילות זה אחר זה מותר לרחוץ כל גופו בצונן: ה ס"נדה שנודמנה זמן טבילתה
בימי אבלה אינה טובלת: סנה ג וכל שכן שאינה נוהגת בלכוש לבנים אכל מיד לאחר ז' לענין סנהגו לאסור כרחיצה
כל ל' מ"מ שיהא מותרת רק בתכשיטי קנת ס"וחלוק לבן תלבוש וסדין לבן תניח שלא תכא לידי ספק: ו אשה לא
תכחול ולא תפרקס בימי אבלה ז שכל אלו אסורים ברחיצה ואשת איש אינה אסורה לא תוך ז' אבל אחר ז' מותרת
בכל כדי שלא תתגנה על בעלה כלה שאירע אבל תוך ל' יום לחופתה מותרת להתקשט אפי' תוך ז' בונרת שאירעה
אבל כיון שעומדת לינשא מותרת בכיחול ופרקוס אבל אסורה ברחיצת חמין כל גופה ונערה אבילה אסורה אפי'
בכיחול ופירקוס:

שפב

אסור נעילת הסנדל לאבל וכו' סעיפים:

א אסור בנעילת הסנדל דוקא של עור אבל באנפליא של בגד או של גמי או של שיער או של עץ מותר שאין
מנעל אלא של עור ואם הוא של עץ ומחופה עור אסור: ס היה מותרת לנעול כל ל' יום מפני שהצנה קשה
לה: ג כל אדם מותר לנעול במקו' שיש סכנת עקרב: ד אבל ומנודה שהיו מהלכי בדרך מותרי בנעילת הסנדל
מרדכי ובשיגיעו לעיר חולצין ג ויש מישאום שאם היה עיר שרובה עכו"ם אין חולצין עד שיבנס לרחוב היהודי: אם

יט ואם הוא דבר האכול כגון והעטן כתב הגר"ז כל שפ"ם היכן דבר האכל
מותר לעצמות עכ"ל לפרש כיון שעיקר המלאכה היכן שהוא וכמו
שכתבנו בסעיף ז' נמי הוא עצמו מותר אכל כ"ל ודעת הר"ב כרמ"ה דלוקח
שפ"ם שמוכר מותר לאוכלו אף לאחרים שרי משום ש"ם כמ"ש
ז' דכשהוא עצמו מותר אף לאחרי אם לא דבר האכל ס"כ כ"ם שכא:
ך פיסקא מלאכתו כו' וכתב ר' ירוחם בשם המפרשים מתכוין ללמוד
שאם היה לאכל מלאכת מי שמפר אף פועל שלא יעשה בביתו ואכילתו
כל': כא לא יעבוד תפילין הוא חוץ לתחום שעיר ותפילין מעיר לאם
קודם שהכל אף קודם חול המועד לאחר מכאן מתחיל העין סכיון שיכלו
בני אדם לילך אם וירצו שלא המלאכה ויאמרו רצו זה שמעיר מלאכתו לאחרים
ביאי שהכל אף בחול המועד ולא ילבשו בגדי יום קודם לבן:
כב מותרים לכתחלה כו' אם הוא חוץ לתחום כו' לכתחלה למינהג מכוש
שאין שכיר שעיר מנוים שם שיכיו שלא לילך אף אל שלא
ישראל שם: כג בפרהסיא כו' זה שמותר לש"ם בבית ולכתבין הלכה
כיון שהרי"ף והרא"ש מסכימים לדעת ס"שכי מקשינן ולא"ת בבבא שכיית
שתיקין דבריו שבבא שלא כדעת ס"שכי מקשי' וכתירוצו של הראב"ד וכך שם דברי
רבינו עכ"ל אבל ב"ע דבריו שבבא מקשי' על דבר הרי"ף וזה שהרא"ש
שילך בתר הרי"ף והרא"ש ואין מתלקים
בין שבעל לפרסם כהראב"ד וכדאמרינן בפרק"ן והרא"ש ב"ע:
ועיין בתשובת מהרש"ל סי' סו:

שפא א

אבל שבתוכו שלילה לאסור רחיצה כל ל' כו' כן
ל' וכן הוא בעטן ולא כמו שכתבתם בשפרים
כל רחיצה כל ל' לודאי רחיצה בצונן ליכא לחיזוקי כלל: ב שהריכה
לרמון מותר אפי' ביום ראשון שם אין לה צורך כ"כ לחפשר ביום
ראשון כ"כ שהחדרים: ג ס"ם שהיכה רומצתה בלום' כיון דטבילה
לאו לתענוג היא ולא לטבילה בזמנו מצוה אסור כ"ם רחיצה ללבנים לבנים וכקצו'
מצוה בכימים ס"ם לחלק על הרב לדקדק שבילה קיל לאסור כיון שהיכו
לצורך אבל רחיצה ללבן לצורך מצוה שלבך כיון כמ' כיון כו' מי
שבלה מלבים ותיכיב כדלקה כשאר יומות שבשים ושרחיצה לשבות
קנת וכמ"ש שהו' ושייכא שלא מדעתן רק בלומקו מקום זכין ירכותי כיון כשאין
כיון בשוקע כ"ב לכרי: ד שבל שלו מצוה כרחיצה שלא לצורך ז' כלל
מיסו לשבין זה מיירי מרחיצה שלצורך ז' אם לא כשמת ס"ה ורמ"ם
שרי מיירי לשאר ז' כלל לענין ס"ק:

שפב א

סיכה כו' זה"ם חולה ומי שיש לו מכה כרגלו
כלשיקת נשי"ם סי' קלד ס"ג: ב ויש מי
שמוסיף וכתב כר"ב נשי"ם סי' קכ"ד ס"ו סכן כהגו: ולא

ג ולא דמיתי כוסנים כן היינו משום דשעת העבור וכדלעיל בסעיף כ"ב
כעל דין וכאן כשמתקבר מיד אחר ל' ע"כ מיהו היכא
דליכא פחד דשעת העבור יש לחלק מיד כשיוצא מהקברות כדלעיל ס"ה
סע"ס ום"ס סע"ס ל':

שפג

א כתב בהגהות דרישה כו' כתב הפרישה פי' שפילו
בהגהות דרישה לשיטת יותר קולא והוא
מיהו אכל דבר המחמץ עכ"ל ולא דק דלשיטת כאן גופא
דרישה שיטת יותר מקובל מדברי הרבה אחרונים כאן גופא
אכל בדברי הפוסקים ז"ל לכאורה דק ס"ס: ב הוא בבגדו כו' אכל
בגדים לאחר שנכבסו אפילו כשעת ורגל טוד ורחצן:
ג אכל אם אמרו לכתין שמקילו לו לרחצו והתירו לו לכתוב ואי אפשר
שיהיה כתיב דלמתי מלולי ביה אכל אם כתב כבר לתוכף כו' ליכא
למיחש דאמרי מלולי שרי לא מקילו לו כלום שקדמו לכן ואי אפשר יכן
אי משום אכל כרגל מותר לו להתייחד כמ"ש בר"ס לקמן סי' שנ"ה ס"ב
שרי לא מקילו לו כלום דבר אלא הרגל מעכבו הוא שמקפיד ונם ליתבים
לפנוי שמחה כ"כ במו שכן כ"כ הפוסקים:

שפד

א אסור לקרות בקורא בכתיבה בקולי יש יתרים
משמקי לה: ב ואם רגיל בריבים כו' בתב
בכדק הבית בשם ס"ת מלשוני תיכוקות כתבו ט"ש וכ"כ מהרש"ל בתשובה
דמשמע מלבד הוא בשמיכוקות כתבו ט"ש וכ"כ מהרש"ל בתשובה סי'
ס' ע"ש: ג אסור לו כו' בתב הבית יוסף ומשמע דכשיש ס"ת בעיר בתב
בר"ב דבעיר שם בתי אחר אלא הוא עיקר לקריאתו ובתן לא בתב כלום
מכ"ל ולפ"ז לכאורה משמע דאסור לכל אדם לקרות בספרי תורה שלא
לצורך כן ומדין אם לומדת בשבת לצורך שבת מדין דמיירי בכל הס'
אדרבה מיבעי לומדת בשבת לצורך מותר לעולם עבו' דמל"ב ס"ל מלעולת
דפרישה ומדין לכל הפרישה נמצא בשבת ובכי משמע שהם להקיל
ס"ב: ד ומצוה להתפלל כו' ע"ל סי' ס"ם ס"ג: ה מדין
לכאורה מדין מלעולת לקמן בלקמן ס"ם סע"ג:

שפה

א ויש מקילין במילכא בכפ"ת בכלום שלא אכל
ושתו אחר ל': ב אם לא שיתלוקו כו' בתב מדין
זה נראה בכון דמ"ב בוך נ"מ ולא מציכו לכלום פוסק שמילכא בכך:
ג עד שיצערו נ' רגלים כלקמן סי' שנ"ב ס"ב: ד מקום כו'
ויש מלעולת בכלום בפוסקים ד"מ שיש לכל אחד לחוד אחר
ומשמע מדברים בשבת ושם ואחר להדן ואחר מדברי יוסף משמע מקום
אכל שלום עליכם כמנהג מקומי ועיין בס"ו סי' רפ"ו:
סעו סעיף

אין אחר אחר הוא ונריכין לו לאכל אחר לומר הלכה לתלמידיו וכן מסנים לעפי שים מקילין: ב אם האבל כהן
ואין בבית הכנסת בהן אחר ג אסור לו לעלות לקרות בתורה: ג אם אין שם מי שיתפלל להוציא את הרבים
ידי חובתן יכול האבל להתפלל להוציאן: סנס ד ומנהג לתפלל מעריב כמקומות שם אחרי אין אכל כיום כזה
בחת רוח לבשמים ואכל מנטרף למנין: ד אבל מותר לקרות באיוב ובקינות ובדברי הרעים שבירמיה ובהלכות
אבילות (ועיין כה"ח סי' תקל"ד סעיף כ') ונהני מילי בינו לבין עצמו אבל אינו לומד עם אחרים אא הם ישבים ונושאים
ונותנים בהלכות אבילות ואם שעי משיבן בשפה רפה והוא אינו שואל והני מילי כשאין רבים צריכין לו אבל אם
רבים צריכים לו אפילו בהלכות אחרות מותר כראמרן: ה אבל שיש לו בנים קטנים ה אין לו לבטל מלימודם:

שפו

דין שאלת שלום באבל ובו ג סעיפים:

א אבל אסור בשאלת שלום כיצד שלשה ימים הראשונים אינו שואל בשלום כל אדם ואם אחרים לא ידעו שהוא
אבל ושאלו בשלומו לא ישיב להם שלום אלא יודיעם שהוא אבל. משלשה עד שבעה אינו שואל ואם אחרים
לא ידעו שהוא אבל ושאלו בשלומו משיב להם. משבעת ער ל' שואל בשלום אחרים שהם שרויים בשלום ואין
אחרים שואלים בשלומו וכ"ש שמשיב למי ששואל בשלומו. לאחר ל' הרי היא כשאר כל אדם בד' אבשאר קרובים סנס ואחר
אבל על אביו ואמו שואל בשלום אחרים אחר ז' ואין אחרים שואלים בשלומו ער אחר ל' חדש: סנס ואחר
אסור בשאלת שלום כ"ם אסור להרבות בלבושים ואם עושה לכבוד רבים כגון שרבים בחים לבחתו מותר לומר להם לבו
לבתיכם לשלום להלבוש רבים שרי ו ויש מקילין אפילו בשאלת שלום אכל לאחר ל' ואין טעם להם ג אם לא שיחלוקו
לומר שזה שם שאנו מסנים לא מקרי שאלת שלום שבימיהם ועיין כה"ח סי' נ"ב: ב המוצא את חבירו אבל תוך ל' יום
מדבר עמו חנחומים ואינו שואל בשלומו לאחר ל' יום שואל בשלומו ואינו מדבר עמו חנחומין כדרכו אלא מן הצד
שאינו מזכיר לו שם המת אלא אומר לו תתנחם מתת אשתו ונשא אחרת אינו נכנס לביתו לדבר עמו חנחומין מצאו
בשוק אומר לו תתנחם בשפה רפה ובכובד ראש אבל אם לא נשא אחרת מדבר עמו חנחומין ג ער שיעברו ג' רגלים
ועל אביו ועל אמו מדבר עמו חנחומין כל י"ב חדש לאחר י"ב חדש מדבר עמו מן הצד: ג ד מקום שנהגו להיות
שוהים בשולי אבלים בשבת שוהי וכתב הרמב"ם שהאבל נותן שלום לכל אדם בשבת שהוא מכלל דברי שבפרהסי:
סנס ואסור בסלוח מנות לאכל על לכיו ואמו כל י"ב חדש אפילו בשבת כמקום שנהגו בסלוח בשבת לאכל במקום

שנהגו לשלוח בשבת נם זה מרי:

שפו עטיפת הראש באבל ובו סעיף אחד :

א אבל חייב בעטיפת הראש דהיינו שיכסה ראשו בטלית או בסודר ויחזיר קצתו על פיו ועל ראש החוטם והגי מילי שצריך עטיפה בכל היום אבל כשבאין מנחמים אצלו מגלה ראשו לכבודם :

הגהות סנה ב ויש מקומות שנוהגין כמדינתינו שנעטיפה וכן המנהג פשוט ואין למחות בידם כיון שלא נהגו אבותינו :

שפז דין כפיית המטה ובו ב׳ סעיפים :

א אבל חייב בכפיית המטה ובשע׳ שינה ואכילה יושב על מטה כפויה אבל כל היום אינו יושב אפי׳ על מטה בפויה אלא על גבי קרקע וכן המנחמים אינם רשאים לישב אלא על גבי קרקע :

סכל בטור ופנ׳ ב ג עכשיו לא נהגו בכפיית המטה מפני שאמרו העכו״ם שהוא מכשפו׳ ועור שאין המטו׳ עשויות במשות שלהן כדי שיתאנ׳ בהם כפיה :

שפח אבל ביום ראשון אסור להניח תפילין ובו ב׳ סעיפים :

טור בש׳ רפ״ם א אבל אסור להניח תפילין ביום ראשון ג ואחר שהנץ החמה ביום שני מותר :

ב מבעי ליה לאבל ליתובי דעתיה לכוונו ליבית לתפילין שלא יטיח דעתו מהם אבל בשערי הכפר ובבי לא מנח להו :

שפט אבל אסור בבגילת בסותו ורין גיהוץ ובו ח׳ סעיפים :

כדעת רי״ף ומיימוני טור בש״ס ומרדכי וכלבו א אבל אסור לכבס כסותו כל שבעה ימים אפי׳ במים לבד ולאחר שבעה מותר וכשם שאסור לכבס כך אסור ללבוש המכובסים קודם לכן (ג ולאחר ז׳ שרי כ וכעולם נסתו כן ליכול וכן נהגינן מלדם לאחר ג לובשים תחלה ולאחר כך לובשים מלבושים וכן נהגינן כמדינות תלו לאחר שבעה ולם לכבסו מלדם לאחר ד רק שעה לאחת ה׳ בכך) (כלבו ומ״ש) ואין צריך לומר שאסור ללבוש הרשים ונם הסרים והמצעות של משה אסור לכבסן ולהציע המכובסין וכן משפחות הידים אף על פי שמותר לכבסן במועד וכן כל אותן ששנינו שמותר לכבסן במועד כגון היוצא מבית השביה ומבית האסורים והמגודה שהתירו לו חכמים והנשאל להכם והותר והבא ממדינת הים שהלך להזריח ז ולא היה לו פנאי לגלח אסור בימי אבלו שאם אירעו אח מהם קודם האבילות ונכנס מיד לתוך האבילות ז אסור לכבס אא״כ אירעו אחר מהם ותכפוהו מיד ב אבילות זה אחר זה אז מותר לכבס אף בנתר וחול אפי׳ תוך ו׳ ובלבד שיעשנו בצינעא בתוך ביתו ואחר שתכפוהו אבילות זה אחר זה מכבס כמים אבל לא בנתר ואוהל : ב מותר לכבס בגדי קטנים שמת אביהם : ג אסור ללבוש תוך ז׳ בלים חדשים צבועי׳ ושנים יוצאים מתחת המכבש : סנה ד לחסור ללכות כנגדי שכת תוך ל׳ שכועו׳ הרי שמוני לכל לחר כך מותר לפי על לכיו ולחמו וכן לעשו כנגדי חדשים מכל מקום יסור כל יב חדש : ד אסור תוך ו׳ לכבס ולהניח בין על ידי עצמו בין על ידי אחרים ואם היתה בסותו בקבולת ה ביד אחרים מכבס אותו כדרכו כמו שאר מלאכתו בתלוש שביד אחרים בקבולת : ה כל ל׳ יום אסור ללבוש (ו לכתחלה תתיני) בגד מגוהץ והוא שיהא לבן וחדש ואפי׳ הוא של פשתן ועל אביו ועל אמו אסור עד שיגיע הרגל אחר ל׳ ויגערו בו חביריו : ו גיהוץ אפי׳ בלשון ערב וא״א דהיינו כיבוס במים ואפר או בנתר ובודית : ז אחר ז׳ מותר לנהץ בין לעצמו בין לאחרים ולא אמרו ל׳ יום לגיהוץ אלא ללבוש : ח ט יש מי שאומר דהאידנא ליכא איסור גיהוץ שהרי אמרו גיהוץ שלנו ככיבוס שלהם :

שצ דיני גלוח וסריקה באבל ובו ז׳ סעיפים :

טור עסק רין גילות מרדכי א אבל אסור לגלח שערו אחד שער ראשו ואחד שער זקנו ואחד כל שער שבו ואפי׳ של בית הסתרים כל ל׳ יום ושער שעל השפה ומהצדדים ג כל שמעכבת האבילה תוך ז׳ אסור אחר ז׳ מותר : ב ישב לגלח ואמרו לו מת אביו הריזה משלים ראשו אחר המגלח ואחר המתגלח ומה שהספר גומר היינו בדליכא ספר אחר במתא : ג כל אותם שאמרו מותר לגלח בחול המועד אם אירעו אחד מאלו קודם האבילות ונכנס מיד תוך האבל אסור לגלח אבל אם אירעו אחר מאלו ותכפוהו מיד ב׳ אבילות זה אחר זה מגלח כדרכו בין בתער בין במספרים ואפי׳ תוך ז׳ ואדם אחר שתכפוהו אבילות זה אחר זה מיקל שערו בתער אבל לא במספרים (וכלבו פ״ע כנ״ע) :

כנ בש׳ רפ״ן ד על כל המתים מגלח לאחר ל׳ יום על אביו ועל אמו עד שיגערו בו חביריו : סנה

ב לסרוק כו׳ כלומר מסר מעיף ל׳ שסרי כרסם סעיף ל׳ ולא כרסם סעיף ה׳ ולא כעטו׳ שמלק מעיף ה׳ לב׳ סעיפים ע״ש שם ל״ל סעיף תדם כמו שסוף במקצת ספרי הס״ע וכך ל״ל שמסה מוקדת בכטילת סעיר שחר ז׳ הב״ח ויש מוסרים שף למסה וכן ציקר ע״כ וכן הוא בהקדמת סמ״ק ע״ש ועיין בב״י כ׳ בדעתו וכ״מ מסח דבמקומות שדרכה של מסה שעדות שילון כגון רבוי שעדות דבידע׳ וכך בידע׳ מוקר ליטל לשחר ז׳ ע״ש : ג בשסה כו׳ וכב׳ משמע דשמיט לים מוקר שלין כאן לא תעביו ולא שמחה ול״ל דלא בקט שסה וכב״ח כתב שמשה שט״ם הוא ונדיך לכב״ה לשרוק רשמו כו׳ וכן הוא בעטו׳ שך בב״ח ס״ק ס״ח ומביאו בס״ח :

ד ול׳ ד שבב״ם כו׳ ולפעד״כ דדוקא בקט עבו״ם דשלשה שם כן אפילו לים לשתרי לגלח או ליטול בפורכין עי׳ ירושל שחר אלא ודאי כיון דשלושתן הוא לשון אחד ול״ב בשמעי שרי בשסה טפי בשלושה מכחיש עצמה ונם דוקא נאמר דשרכה לישבת דשבת ד״ה בקט דשה שמכחר ס״ל בש״ם ס׳ שקל״ב דאמרי׳ ליטול בפורכין בש״ם ונקאמר דעבו״ם אחד לשים לעבו״ם אחרת ומקום מצוה לא נזדו ול״ב כ״ה בשבל דשה קול שים לעבו״ם אחרת שפי׳ בדבר שלישי של שבת וכדלעיל בלבות כלומי בשמה ס׳ רבו״ם ל״ו ולא כן שכח דנוקא לעבו״ם שרי דשים לעבו״ם לא שמור אלא משום שבות ומקום מצוה לא נזדו שבל ליטול לשחר ודוק :

שצא

א שמחת מריעות פי׳ שעושים ביו״ט זה עם זה שלוכלים ושותים זה עם זה ס״ם ולוכלים עם זה לשחר : ב יב קודם ולפי שסה שעוברת שני ביב קודם כ״ב שעניקים : ג שבל תוך ל׳ לשמור משמע שפי׳ בשחר קרובים וכן משמע בירושל וכן הוא בהרא״ש שסכים עם קודת השלה שמביא מקור לדין זה ע״ש וכן בל״הרא״ש שברש״ם וכן לדבריו שמלות שלוש לעיל ם מן שם ם ולעכין כשושין לקמן סימן שם ב מין חילוק בל״ב ן מכיו ומשמע בשחר קרובים וכב״ח לא פי׳ כן ולפעד״ב כמ״ש : ד ויכול לללכוש קשת בגדי שבת שמיט תיבת קשת ומולי גם הר״ב ל״ד בקט ש״ם ד׳ יכול ללכוש בל בגדי שבת וכן כוכבין : ה ובלבד שיסה שחר ל״ו כו״ע שם כאן פ׳ שב״ם דים לסקיר לשבל על שחר קרובין תוך ל׳ כמו בכניסת יקום ויתום ולעני ולשון הרב לא משמע כן אלא בראשה כמ״ש שם ק״ב ג׳ : ו וכב׳ שלא יסה בשקום שמחה כגון בבית אחיו שחר בש״ל וכן הוא בעטו׳ :

ז לשבול בלוקה שעושה של דגים כו׳ בקצה הב״ח מיהו בלילה ל׳ לף על פי דבוקבים בק״ק קדמקא שלא לברך שבשמחה בעיבו׳ אין לשבל בלוקתו שעושה דל״ד ליום ב׳ שבשר בעל בעילת מצוה בלילה ל׳ בתי מבבים ולבך עושים שעושה של דגים ביום ב׳ משום ברכת דגים בדף יתף ם״ק דשבוקות הלבך ם בו בקדמת שעושה שמחה ואין מוסרים לא שחר ולא שם שמחה שמעובו שבל בלילה ל׳ שקיי בעילת מצוה שמברכים שחר ברית ולא בנעדו שבושים ושה שלא לברך בשעת בעילה שם שמחה בשעובו הוא שבבי שמשפים שם שבשים ובשים בו ע״ש :

ח יש לשסור לשבול בו׳ ובתב העטו׳ ולא דשיתי בוסנים בן ושבי מוסר שכר שם שבו מצוי לא שייך בו שבשב בש״ם בלילה ל״ם ק״ק ולא דשיבו שיבו דשים ושבי דשיתי בוסנים לשיסור בם לקמן ם ת״ב בתב שר״ב בשסה לשיסור :

סנה ולין שרגל מסבי לים פנע קולם שינערו בו שבירין ועיין בח״מ סימן תקמ״ח ומיעור נערה יש בו פלוגתא ומה נים בב׳ חדשים ובמקו מת הלנו ונהבין בחין מסתברין על שב ולם בל יב חול לם לף למוך בנון שבבייל עליו שערו לו שבולדין בעבו״ם ומתנול בינייסבשערותיו דמוסר לספר : (שבל)

ג לשרוק ג האשה בבנדק מותר אפי׳ חוך ז׳ ר״ירוק ועפ״י

ז נשם שיאסור לגלח בל שלשים יום בן אסור בבני לישול ציפרנים בבלי אבל בידיו או בשיניו מותר אפילו תוך שבעה ואשה שאירע שבילתה אחר שבעה תוך שלשים אם תשול צפרניה בידיה או בשיניה אינה נושלת יפה אלא תאמר לעבו״ם לישלם להבתער או במספרים : בנמ״י

סנ״ם ד ולאו דוקא עבו״ם שף הוא הדין ישראל ומרבה לישבה לבול שמועה בקט : ל״ע

שצא

א אסור בשמחה לפיבך לאיקח תניק בחיקו בל ז׳ שמא יבא לידי שחוק :

ב על בל המתים נבנס לבית המשתה לאחר ל׳ יום על אביו ועל אמו לאחר י״ב חדש ואף אם השנה מעוברת מותר לאחר י״ב חדש ומיהו ם שמה מריעות שהיה חייב לפרוע אותה מיד מותר לעשות מיד אחר שבעה אבל אם אינו חייב לפרוע אסור לישבס לרה״ עד ל׳ ועל אביו ועל אמו אעפ״י שחייב לפרוע אסור (עד) לאחר י״ב חדש :

סנה וכחבורת מנוס כגון שמת יתום ותומת לשם שמים ואם לא ירצול בל שם יתבטל שמעשה מות לאחר שלשים נ לבל תוך שלשים אסור לבל שעודת מנו שבעולם לבל שעודת מנוס לנית בים שמחה מותר לבבם בה בגון פדיון הבן או שעודת ברית מילה מותר לאבול שם לפי תוך שבירה ובלבד שלא ינא מפתח בידו״ נים לוסרין בשעודת ברית מילה ושמנהג שלא לאבול בשוס שעודה בשלשה בל״ב חדם שם הוא מון לבידו ובתוך הבית מקילין שאובל בבידו בשעודת ברית מילה ובל שבן בשאר שעודות שלין בשם שמחה שבל בשעודת ניסודין יש להחמיר בן בראה לי לאבול שלום בעל ברית או מוהל לבבם בגדי שבת עד לאחר המילה ומותר לבבם למילה לאבול שם שם הוא לאחר שלשים לשעבי שלין שם לה בבידו :

ג ליבנס לחופ שלא בשעת אבילה לשמוע הברבות יש מחירין ויש אוסרי אלא עומד הוץ לבית לשמוע הברבות :

ר״ם ק״ם ר״מ ב בפסקו ומנוד ומהרי״ל ומהרי״ן

בדעת רמ״ם

ר״ירוק ועפ״י

בנמ״י

ל״ע

בנמ״י

בדעת רמ״ם

מרדכי

בי״ם תקוב מהרי״ל

ב״דעתו בעור

טור

בנמ״י

סנה שבל לא יבנם לבית בלל בשעת שעומדים שם בשזמנו׳ חתן וכלה ומבנין שם בשבתו ובמדינות הלו ובל זה שם בי״ם לאבים בבית שעושין שחתונה ואוכלין ושותין ושמחין שם לאבל בחופה שעושין בבית שבנסת שמברבין שם ברבת וכשושין ואין שם שמחה בלל אותו שעה מיד לאחר שבעה ולא בלבד שלשים וכן נרחה לי״ם לוסרין עד שלשים וכן מקומות שמחזירין שמחה לחירוסין ובשושין בהיות שאבל עומד בל יב חדם חון לבית הבנסת ובבל מבום שרחה דשבל יכול לברך ברב לחירוסין ובשושין ויכול תחת החופה שבבית הבנסת וכן יכול להבנים חתן בדרך ולרבנו שמני לשים מבנים החתן תחת החופה שבבית הבנסת ובן יכול לישב בבית שמחה שבבים ובן מהנין״ם מתירין לאבל לאבול בשעודת בשושין ובלבד שיהא שמחה שבבים ובן מהנין״ם ה ובלבד שלא יהא במבום שמחה בגון בבית אחר״ם לוסרין ובן מהנין רק שבאבל מחמת שם יהא ואוכל בבידו ממה שעושין לו מן השעודה״ם מתירין לאבל ו לאבול בחותה שעודה שעשו״ם לאחר הבשושין בי מאחר שבבר בשקו לומר אית ליה היבר שלין שמחה בחותה שעודה שעשו״ם לאבל לאבול בשעודה בלילה שבים שמחת אבילה עד לאחר שלשים :

שצב אבל אסור בכל ל' יום לישא אשה ובו ג סעיפים

א אסור לישא בכל ל' יום אפילו בלא סעודה ולאחר ל' מותר אפילו על אביו ואמו ואפילו לעשות סעודה ומותר לקדש אשה אפילו ביום המיתה ואפילו שלא יעשה סעודה אלא אם כן עברו שלשים.

ב מתה אשתו אסור לישא אחרת עד שיעברו עליה שלש רגלים (ואפילו לכנס לבית המשתה ביום טוב כשאר קרובים) אבל השנה ויום כיפורים אינם חשובים ברגלים לענין זה ואם לא קיים ד מצות פריה ורביה או שיש לו בנים קטנים או שאין לו מי שישמשנו ב מותר לקדש מיד ולכנוס אחר שבעה ולא יביא עליה עד לאחר ל' יום אא"כ לא קיים מצות פריה ורביה שאז מותר לבא עליה אחר שבעה:

ג ומותר בכל תכשיטי אכילות לתכשי ולחמו מותר ליפות עלים לתוך שבעה אם לא שהלכו לו מאירים ומשרתים מכל מקום אם אין כתנו כלתו תלבש בביתו אתוכל לפחות ה' לחש מי שמוחל עשיר יכולת בידו לשכור

הלכות אבילות שצד שצה שצו שצז שצח יורה דעה רמז

שצד א ואין מספידין לותו אלא ביום שמועה:
ב ופוקדים על המתים כו' כת' ופקדים וגו' ואין פקידה אלא שלשים יום דוקא כיצד שלשים יום מביאין את הכותים ואין מביאין אותם אחר שלשים יום שנאמר ויבכו בני ישראל את משה וגו' ויתמו ימי בכי אבל משה שלשים יום ואין בכי אלא שלשים יום שנאמר ויבכו בני ישראל את אהרן שלשים יום כל בית ישראל:

שצה א כיון שהכין כו' כיון שהכין לו מלאכתו מוכר מיד כשהכין החמה: ב לא ספידין כיון דלית להו בחדשים: ג ובהנו להוסיף ואפילו על מלא מותר ביום כשהכין כוסו כו' דיין כי חולה כן הוא בתרומת שדמן פ' ר"ב מיהו כשהכין מעורכת דמותר לכבס ביום שמתו לאחר כ' חולה כלשון ב' ימים פ"ק ב"ק מכאן דין כ' חולה שמת בו ביום לא מקרי מת ביום שמת ביום קדים ובדמתכבס כו' ביום לאחר שכבר הכניסו מלאכתו חוב ליכא לאחר ב"כשב"ב ואפילו כ"כשב"ב ובדאיכא דחוקא בשאר ב' ימים שמת בו ביום שמת בו ביום לכל לאכול בשעורים של שמתו ואפילו לאחר כ' ימים ב"ק ב"ב:

שצב א מיהו קורין כו' כתב הב"י דמכאן שמע לה מהכי כגון שהיה חולה ומסוכן שלא לקרותו מן שבת לשבת דשמא ילדה ואחר לכתיבה ולדרשה ולא מיד לאחר שבת דשמא מסוכן כיון שהיה בשבת שמא שמת לו מתוך כך ולא בא לו לבית הכנסת שמא חלה בשבת שמור לבוקר ולדרשה בלילה ומשבת ואילך שמא חלה בו ביום ליכא:

חוכמת קריעה ע"כ: ב לאפילו לאחר כלה"ל ס"ס:

ג ואפי' בנדיל וכו' ס"ס כדאמר בר"ה דבנדיל תוך ל' מוכח דל' מצטרף שנדיל לאחר ל' כמל' מאחר נזדקן ל"ס מיהו אם שקרו שלא ילדה אלא ס"ס דנדיל לאחר ל' ס"ס דנדיל לאחר ל' לא מקרי בעלמא:

שצו א מתאבלים כו' וכתב הרמב"ן ז"ל הכלל כל אדוק שמתו מתאבלים עליהם הקרובים מתאבלים עליהם ד"פ וכו' ועיין בפ"י בכתובות ערבות שמתו עליהן ואפילו עליהם וכתב עוד כ"מ היכא שכתבו לאחד שמת קרובו ואיכא שמת לו מי שהוא ב' להתאבל כל כמה דאיכא למיקם מתקיים מתקיים ומתריכן בשמת מקרוב מת וכן הוא בתוספתא לב מיהו היכא שהוא כתוב על פי הכתב מתריכן מסתמא לאחר ל' הוא דאם היתה לאחר ל' מיד היה כותבו בפתח הספר ומשמע הכתב לידו תוך ל' לא היה כותבו בפתח אלא היה מתאר כ"ב וכ"ש וכמו כן בתוספתא ר"מ מיכן היה דניך להתאבל משמע דמתקיים מחוקקים וכתב דאם תירץ שהורו לרבים להתאבל מפסק ואם כ' מודע לו למפרע מ"מ תוך ל' כ"ע אם יחזור ויתאבל אבל לא ע"מ ולמעשה כ' דניך להתאבל ככה"ג וע"ל ס"ס דבאמרו לו רבים קרובך נפטר היה מתאבל למוקמין ליה מחוקקים מי וע"ל ס"ס דבאמרו לו רבים קרובך נפטר היה

ג' ימים דניך להתאבל עליו:

שצח א כו' אתים עשה מכין ואמו כבו וכתו לחיין ואחותו בתולה ואשתו כשומה: וגם

ראש חדש ניסן: הגה ג ונהגו להוסיף עוד יום אחד לחומרא כדין כ' חולה וכן הוא:

שצד דין אבל שלא נהג אבילותו כל שבעה ובו ג' סעיפים:

א אבל שלא נהג אבילות תוך שבעה בין במזיד משלים אותו כל שלשים חוץ מקריעה שאם לא קרע בשעת חימום ג אינו קורע אלא תוך שבעה חוץ מאביו ואמו שקורע ג אפילו לאחר שבעה:

ב במה דברים אמורים בשלא נהג אבילות כלל כל שבעה אבל אם זלזל במקצת הימים ולא נהג בהם אבילות וכגון מי שאמרו לו שמת לו מת ביום הא' והיה בעיר אחר ולא נהג אבילות וביום השני בא לעירו ונהג אבילות אין צריך להשלים ומונה שבעה מיום הראשון: ג קטן שמת אביו ואמו ג ואפילו הגדיל תוך שבעה בטל ממנו כל דין אבילות ואינו חייב בו:

שצה דיני עדות לנהוג אבילות על פיהם ובו ב' סעיפים:

א ג מתאבלין על פי עד אחד ועד מפי עד ועכו"ם מסיח לפי תומו: ב שנים אומרים אומרים לאמר ג אינו מתאבל:

שצו אבילות יום ראשון דאוריתא ובו ב' סעיפים

א אבילות יום ראשון אם הוא יום מיתה וקבורה תורת דאוריתא ושאר הימים מדרבנן במה דברים אמורים ג בשבעה מתים המפורשים בתורה שכהן מטמא להם אבל אותם שתשפיו עליהם כדאיתא בסימן שע"ר אפי'

שצז שלא להתקשות על המת יותר מדאי ובו ג' סעיפים

א אין מתקשין על המת יותר מדאי וכל המתקשה על יותר מדאי על מת אחר הוא בוכה אלא ג' ימי לבכי שבעה להספד שלשים לתספורת ולגיהוץ:

ב בר"א בשאר העם אבל תלמידי חכמים הכל לפי חכמתם ואין בוכים עליהם יותר מל' יום ג ואין מספידין עליהם יותר מל' חדש וכן חנם שבא שמועתו לאחר ל' חדש אין מספידין אותו:

ג יוצאין לב"ה ג ופוקדים על המתים של שלשה ימים שמא עדיין הוא חי:

ד כל שלשה ימים יראה האבל כאלו חלב מונחת לו בין כתיפיו משלשה ועד שבעה כאלו עוקה כנגדו בקדן זוית משבעה ועד שלשים כאלו עוברת לפניו בשוק וכל אותה השנה הדין מתוחה כנגד אותה משפחה ואם נולד בן זכר באותה משפחה נתרפאת כל המשפחה:

ה אחד מהחבורה שמת תדאג כל החבורה:

ו כל מי שאינו מתאבל כמו שציוו חכמים הרי זה אכזרי לא יפחד ויראג ויפשפש במעשיו וחוזר בתשובה:

שצח מקצת יום השביעי והשלישי ככולו ובו ג' סעיפים:

א נין שעמדו מנחמים מאצל האבל ביום שביעי מיתר בבל דברים שאסור בהם ברוך שבעה דמקצ' היום ככולו לא שנא מקצת יום שביעי לא שנא מקצת יום שלישי ג כיון שהגיע החמה ביום שלישי בטלו ממנו גזרו שלשים

הגה וכמדומה לנו שאין המנחמין רגילין לבא כיום הז' כדי להמתין עד שעה שרגילין המנחמין לבא ימים להיות לאחר יציאת הכנסת שרגילין לבא מנחמי כן מלאה ג' ולא כמו שרגילין להמתין שעה על היום דאין הכי תלינן רק כעין הת' שמנחמין:

ב שמע שמועה רחוקה בלילה בין דשני בשע' אחת סלקא אפילו בלילה:

ג מי שמת אביו או אמו בראש חדש ניסן ג לא אמרינן בב' שבאדר שאחריו מקצת היום ככולו לא צריך להנהיג דברים האסורים בי"ב חודש עד שיכנס

שצט דין אבל שלא נהג אבילותו כל שבעה ובו ג' סעיפים:

א אבל שלא נהג אבילות תוך שבעה בין במזיד משלים אותו כל שלשים חוץ מקריעה שאם לא קרע בשעת חימום ג אינו קורע אלא תוך שבעה חוץ מאביו ואמו שקורע ג אפילו לאחר שבעה:

ב במה דברים אמורים בשלא נהג אבילות כלל כל שבעה אבל אם זלזל במקצת הימים ולא נהג בהם אבילות וכגון מי שאמרו לו שמת לו מת ביום הא' והיה בעיר אחר ולא נהג אבילות וביום השני בא לעירו ונהג אבילות אין צריך להשלים ומונה שבעה מיום הראשון: ג קטן שמת אביו ואמו ג ואפילו הגדיל תוך שבעה בטל ממנו כל דין אבילות ואינו חייב בו:

שצט דיני עדות לנהוג אבילות על פיהם ובו ב' סעיפים:

א ג מתאבלין על פי עד אחד ועד מפי עד ועכו"ם מסיח לפי תומו: ב שנים אומרים אומרים לאמר ג אינו מתאבל:

שצח אבילות יום ראשון דאוריתא ובו ב' סעיפים

א אבילות יום ראשון אם הוא יום מיתה וקבורה תורת דאוריתא ושאר הימים מדרבנן במה דברים אמורים ג בשבעה מתים המפורשים בתורה שכהן מטמא להם אבל אותם שתשפיו עליהם כדאיתא בסימן שע"ר אפי'

כ"מ ורמ"א אפי' ביום ראשון הם מדרבנן כ"ג וא"א שאף אבילות יום ראשון דמיתה וקבורה הוי דרבנן כבל המתים:

שצט דיני אבילות ברגל בראש השנה ויו"ט של גליות ובו ל"ד סעיפים

א הקובר מתו קודם הרגל בעינן שחל עליו אבילות ונהג בו י"ח אפילו שעה אחת קודם הרגל הרגל מפסיק האבילות ומבטל ממנו נזרת שבעה כ"ג וימי הרגל עולים לו למנין שלשים הרי שבעה לפני הרגל וימי הרגל ומשלים עליהם השלשים ודוקא מנהג אבילות באותה שעה אפילו לא נהג אלא דברי שבצינע כגון ששמע שמועה קרובה ביום שבת שחל להיות בערב הרגל שאף על פי שאינו נוהג אלא דברי שבצנע הרגל מפסיק אבל אם שגג או הוזיר ולא נהג אבילו (לו) שהיה קרוב להשכחה ולא היה יכול לנהוג אין הרגל מבטל האבילות וכ"ש אם לא ידע מיתת המת קודם הרגל שאין הרגל מבטלו ג אלא נוהג ברגל דברים שבצנעא ומונה שבעה אחר הרגל ובאותה השבעה מלאכתו נעשית על אחרים ועבדיו ושפחותיו עושים בצנעא בתוך ביתו דיניו דכבר נתבטל בשבעת ימי הרגל ממלאכת אף על פי שלא נתבטל מחמת האבל אלא מחמת הרגל סוף סוף נהג בדין אבילות בעניין מלאכה הילכך אין להחמיר בו כמו בשאר אבילות ומלאכתו נעשית על אחרים וכל ימי הרגל כבי מתעסקי בו לנחמו ד הלכך אין מתעסקין בו לנחמו אחר הרגל ורגל עולה למנין שלשי דהיינו ג' יהוץ ותספורת נוהגים ברגל ולא מתורת רגל בלבד אסור בהם אלא אף מתורת אבל שהרי מחוסרת הרגל מותר ללבוש בלים מנוהצים חדשים ולבנים ה ונוטל צפרניו במספרים ושמח שמחת מרעות והבא ממדינת הים ומבי השביה והשאר שמנו חכמים מותרין לספר ולכבס ומדין אבילות אסור בכל כמו בחול:

סמ"ג עשין נ"ח כ"ג בש"ע ורמ"א ורמ"ב) בי"ב ב"י ר"ס

ב הקובר מתו ברגל ו בחול הם עד שלא נוהג דין אנינות כל זמן שלא נקבר ולאחר שיקבר נוהג דברים שבצינעא (ומ"מ מותר לייחד עם אשתו ע"ל סי' ס"נ וכל"מ סימן תקמ"ח) והרגל עול למנין שלשי שמשלי עליו שלשי אפילו קברו בחג הסכות ז לא אמרי דשמיני עצרת מבטל ומת עסקים ברגל לנחמו: סנה וכל מלאכה המותרת לעשות לו כמועד כדכר המותר לעשות לעצמו וכן מה שמן דכר המותר על אחרים כבתיהם עושין ועבדיו ושפחותיו עושין בצנעא תוך ביתו: ולאחר הרגל מתחיל למנות שבעה ולשלשי כלו ז למית המת אעפי שעדיין לא כלו ימי האבילות מלאכתו נעשית על ידי אחרים בבתיהו ועבדיו עושין לו בצנעא בתוך ביתו ואין רבים מתעסקי בו לנחמו אחר הרגל מנין הימי שנתחמו ברגל אבל מראים לו פנים בגון אם קברו בשלשה ימים הראשונים של רגל מלאכתו נעשית על אחרים בשלשה ימים אחרוני של אבל ח ובמקומו שעשים שני ימים מנוח השבעה מ"ש שני האחרון הואיל ומדבריה הוא עולת מהמנין ומונה מאחריו ששה ימים בלבד: ג אם קברת מתו שבעה ימים קודם הרגל ונהג בהם נזירת שבע הרגל מבטל ממנו נזירת שלשים אפי' חל יום שביעי בערב הרגל דמקצת היום ככולו ועולה לכאן ולכאן ומ"ת לכבס ולרחוץ ט ולספר בערב הרגל (י' סימן תקנ"ב) וכערב פסח מותר בכל לחר חנות דהייני מזמן סחיטת הפתח ואילך ועליך סיוע קודם יב לחול ולחרים אסורים עד לאחר חנות) וכן אם חל שמיני בשבת שבערב הרגל מותר לכבס ולרחוץ ולספר בערב שבת ואם לא גילח בע"ש או בע"ש מותר לגלח את הרגל שכבר נתבטל ממנו נזירת שלשי אבל בחול המועד לא יגלח כיון שהיה אפשר לו לגלח קודם הרגל ואם חל שביעי שלו בשב' ערב הרגל אסור לגלח בע"ש ומותר לגלח אחר הרגל וכן בחול המועד כיון שלא היה יכול לגלח קודם הרגל:

ד האי דרגל מבטל נזירת שלשים בשאר מתים אבל באביו ואמו שאסור (למתר) יג ער שיגערו בו חביריו אפילו פגע בו הרגל לאחר שלשים יום אינו מבטל: ה אם חל אחר מימי האבילות חוץ

מהשביעי בערב חרגל

מותר

ב ז"ל כו' נסכי קיל כלקמן סי' נ"ב סי"ג:

שצט א

לפיל סעיף ח' כל שעה ושעה כדין זמכיות וכ"כ בתשובת משקת כסף ס"ק ל"ד.

ב וימי הרגל עולים בו' ואפילו כו' ס"ב בתשובת לקמן סי' נ"ב סי"ג:

ג סלקא כוכבו כרגל דברי שבצינעא ולא כדין שבפרהסיא כמו"ש סי' ת"ו סי"ב:

ד סלקא מן מתעסקין בו לנחמו ורגל עולה למנין ז' ויכו כבודא לו מיתת המת כרגל מתעסקין בו לנחמו ורגל עולה למנין ז' ויכו כבודא לו מיתת המת כרגל מתעסקין בו לנחמו ורגל עולה למנין ז' ויכו כבודא לו מיתת המת קודם הרגל מיירי סלקא ל"ל קמ"ל דס"ל כרגל:

ה וכוטל נתרכין בספרים סיבו לשון המשכר כ"ם סי' תקל"ב מכל מקום קיל להקל כ"ם ברגל ומקום כאן סלכרים לפי מקום דיכי מוכח: ו כ"ם ס"ב כ"ט סי' תקי"ט כ זהנכ לקברו עד שמתעסקים בו עליו מכיוון כלשון ס"ת ס"ב ולפ"ז מיקבר כל מלאכתו מהכנים בו: ז לא מתיכין דס"ל מכטל ומן ס"ת עולה דק לי"ם מקח כשקברו ברגל כ"כ כנסכי ברגל כ"כ ומכיון כי ודוקא כשקברו קודם חג הסכות דעולה ס"ת ג' לגלח ס"ק ל"ו משמ"כ ב"ח ובכ"מ כ"כ בשם תשובת ומרכיו ופסק כן בלבוש כשהרים ל' בתשובת סימן ס' שכתב דמבטל הוא דמיכו מכטל הא לעכין לגלח סי' תקמ"ח ס"ק ל"ו עולה ס"ת ג' לפי' קברו ברגל מיכו כתשובת משקת כסף סי' ס"ב ס"ק ל"ו כמשרים ל"ל ס"ק ח וכן כרמה בתשובת הרדב"ז ס"ק ח: ח ובתשובת מהרי"ט כ"מ כתב שם ס"ק ס"ב וה ס"ק כ"ב סי' ס"ב ס"ק כ"ב כגון שם לו מתכ"ט דמהרי"ט מכיח סי' ס"ב ס"ק כ"ב ס"ק ל"ו ס"ק ל"ו ס"ק ל"ו

יד מוקר לכבם דכבר כתב ממכנורת"ן לקמן לסמוך מסו"ל לומר כתכתב
מיכו גזרת"ל כיון דאין כאן ג' קודם הרגל : טו מסוי
צד סל"ה כיון דלפני מיתתו : טז וכן מוכחין וכתב בת"ס
רפ"ו דלפני מיתתו מת בע"ש ומוטב שת ערב הרגל מוקר לרחוץ
לפי מכבדיו ואין לקשות דלקמן כתב הר"ב וכן מוכחין דהא לעיל
כתב הר"ב לכאן כשבין ויום ג' קודם כל ל"כן לעיל ל"ם בת"ס
כיון מיסוד כבודם כל ל' ל' לפני מיתתו מוקר ומדיכא ברי
מדברי הר"ב בם וכבא גמוס כבוד הרגל לא כשנו לקמיר
ויתבא דהא בת"ס בם ויש בשם מסר"ם מפילו לא כתב
שעה א' לפני הרגל מוקר כרבינו ומוי לעיל לא כתב
ל' מסוי כל ל' ובת"ס בשם מסר"ם בם ומ"ש בת"ס

יורה דעה ת תא תב הלכות אבלות ש

כ"כ טמקל"מ

שכשם שלא מנהגו לקחת כל שלשים כשהלך נוכח שרי מסו׳ בכוד שבת ו"ה כל כיוצא בזה כגון לחזור על מקומו כלי שבת וללכוש בגדי שבת כמי שיש לו שלא מנהג כעלמ׳ כמו שנתבאר לעיל סי׳ שפ"ט ועיין ואעפ"י שיש לחלק כין דשיטת שלשים כשבת וכין דכריס הלו שלפסר לו לעשות כשבת מ"מ אין נראה לי לחלק ככך:

תא דברים הנוהגים בחול המועד ובו ו סעיפים

א אין מניחין את המטה ברחוב בחול המועד שלא להרגיל את התספר שאסור להרגיל את התספר בחול המועד אלא לכבוד תלמיד חכם לפיכך אין מוליכין המת לבית הקברות בחול המועד עד שיהיה בל הקבר מתוקן ומזומן:

ב אין קורעין בחול המועד אלא מי שהוא חייב לקרוע כדאי׳ בסי׳ שס"ו אבל מי שאינו חייב ורוצה לקרוע מפני הכבוד אסור:

ג שמע בה"ה שמועה קרובה חייב לקרוע:

ד אין חולצין כתף במועד ואין מברין בו אלא קרוביו שלמת אבל הקרובים מברין והוא הדין לחנוכה ופורים וראש חדש וכשמברין אין מברין אלא על משות זקופות אבל בל"מ אפילו ביום טוב שני אין קורעין ולא חולצין ולא מברין במועד אבל מברין על החכם לתוך הרחבה כדרך שמברין את הקרובים שהכל בקרוביו:

ה נשים בחול המועד מענות דהיינו שבולין עונות כאחת אבל לא משפחות דהיינו להכות כף על כף בראש חדש חנוכה ופורים מענות ומשפחות אבל לא מקוננות דהיינו שאחת מדברת ובולן עו המת לו׳ מענות ולא משפחות והני מילי לאינש דעלמ׳ אבל לתלמיד חכם בין בחול המועד בין ב ופורים מענות ומקוננות כרלכן בחול והני מילי בפניו אבל שלא בפניו לא ויום שמועה אפילו ד

ו °אומרים על המת צידוק הדין וקדיש כדרכן וכן בל"ש שני אבל בל"ש ראשון כיון שאין מת עסקין ב אותו: °כגון יום שלקין אלא לומר נחום אין אומרים שו אלא לומר נחום סדין ל פליו אומרים כאן תפלה ולכן אין אומרים נם כן כשקוברין מת ז אחר חנות כערב שכ קוברים אותו כלילה אלין אומרים קדיש ולא נחום אלין: ח מת לו מות קורם פורים ופגע בו פורים ל °ומי אין אבילות נוהג בו לא בל"ד ולא בט"ו אלא דברים שבצנעא ניהג וחייב לשלוח מנות אין מתאבל בהם עולים לו ממנין השבעה כמו שבת:

תב דין שמועה קרובה ורחוקה ובו יב סעיפים

א מי שבאה לו שמועה שמת לו קרוב אם בתוך שלשים יום הגיעה השמועה אפילו יום שלש שמועה קרובה וחייב לנהוג שבעה ימי אבילות מיום שהגיע השמועה וקורע ומונה שלשים י לתספורת עם שאר דברים כללו של דבר יום שמועתו הקרובה ביום הקבורה ואם שמע מיום שלש צריך לנהוג אלא שעה אחת ל"ש שמע ביום ל"ש שמע בלילה ונהג מקצת אבילו אחת עולה לו ואפי׳ שמע על אביו ואמו °והני מילי לענין גזירות שבעה אבל לענין גזירת שלשים בו בתספורת עד שיגערו בו חביריו ובגיהוץ עד שיגיע הרגל ויגערו בו וכן בשאלת שלום ולנכס לבית מיום מיתה ולא מיום שמועה ו לפיכך אם באת לו שמועה על אביו ואמו לאחר ל׳ אינו נוהג אף בגזירת שלשים: ב °השומע שמועה רחוקה אין צריך לנהוג כל דין אבילות צריך לא עשיפה ולא כפיית המטה ומותר במלאכה רחיצה וסיכה ות שמיש המטה ובתלמוד תורה ואם ברגליו צריך שיכפ׳ מטתו או יעשוף ראשו שצריך שיעש׳ מעשה שניכר כו שעש׳ משו׳ אבילו׳ ואם תי או במלאכה או שהיה רוחץ וכך ובאת לו שמועה מפסיק שעה את׳ משום אבילו׳ וחוזר למה שבידו לבוש תפילין אינו צריך להלצן ומ׳ מאינו יוצא׳ די אבילו׳ בהפסק זה וצריך שיעשת מעשה שניכר ש אביל׳ כגון חליצ׳ מנעל או כפיית המטה ועטיפה ומיהו בחרא סגי: ג אין מברין על שמועה רחוקה קורעין על שמועה רחוקה ועל אביו ואמו קורע לעולם (וכמקום שיש לו לקרוע ד אסור להתיר על עכמו ה ד השומע שמועה בשבת או ברגל ולמוצאי שבת ורגל נעשית רחוקה אינו נוהג אלא יום אחד °ו אסור כדברים של צינעא: ו השומע שמועה רחוקה בשבת או ברגל אינו נוהג אפילו דברים שבצינ

ז °ורגל נוהג ששעה אחת וריו: ז °השומע שמוי

טור כשלחנן סו׳ כס׳ כמ רכוותף ע"ם כלכו

טור כס׳ כל"ש

כן תקע מרמב׳ נכ׳ ומרדכי

טו׳ כס׳ רשכ׳ן

טור כס׳ רשכן בל כסעיף

לשורר שיר רננות · רשות ושפע תמונות · לזרע נדקות מצמיח ישועות · חרוזים על הלכות הקטנות : וכל סובר הוא
הפרט הוא לו · שבשבת הזאת : נעמר הדפסת החבור בחופן הכלות · בעזרת אלה הכבודות · ושלם
ונשמי בו נחלות · הלל ירחמי נפלאות · ויכילני מתלאות · יעשה עמי לטובה לות ·
כי כך יי בטחתי אלי למוסעות · הקוק לדשם דעו"ת :

מחיית	אחן שיר ושבח ·	לאל המציא רוח ·	הבין לנו שבת ·	לזבוח הזבח :	דינו ע"ל פ"ה צו"נו
ת טרפות	בנבלה וטרפה ·	נפשינו נצרפה ·	מי זאת הנשקפה ·	בחלב החופה :	חל"ב אשו"נו
לכת גיד	גיד נשה ממקומו :	ויאבק עמו ·	סמאל שר עמו ·	כי נגע הוא עצמו :	בכ"ף ויר"ך אבי"נו
הכשר					
הלכות דם	דם שהנפש בו ·	הכנוס בלבבו :	בכרת חיובו :	אך אל מרוב טובו ·	מכ"ל ד"ם הזהר"נו
ומליקה					
הלכות סימני	הנאכלין חלבן :	היא שאין לה ניבין ·	בלבד שיניר בן :	גמל"י אל · בין :	טמא לטהור הבד"לנו
בהמה וחיה					
הלכות נגיס	ומיני תולעים ·	גם דגים השמאים ·	וחגבים נמצאים ·	בשמם אין נקראים ·	כל"ם אסרנו
ותולעי' וחגבי'					
הלכות כשר	ואת תורת השהורה ·	בחלב נאסרה ·	אין לו אם ביצירה :	מותר מן התורה :	ואס"רו חכמי"נו
בחלב					
הלכו' פתוס' לקו'	חשו לבנותיהם ·	על כן יין נסביהם :	פתם בשוליהם :	הוא בגזרתיהם :	ונמ"רו ונמ"נו
ניין נסך					
הלכות עו"ג	שמא טמא תקיא :	חמסכה צרה :	כדוה תזרה ·	אין בהם שום עזרה :	אלא ידיחוולא יאוי"נו
הלכות רבית	יבוש מלוה הונו :	בנשך ממונו :	מעיד הוא בזדונו :	שכופר באדונו :	ל"א יקיץ עמ"נו
הלכות כשוף	כשוף מעשה שדים :	גם שאלת הבלדים ·	נתרחק לירידים ·	לא נחש ביהודים :	ל"א נקס"ם עמ"נו
ומעשה שדים					
הלכות כלא	לא תקרב אל נדה ·	בל תקיל ראש נגדה ·	שכן הוא בירורה :	קורין לה גלמודה :	אב"ל אסור ה"ה לי"נו
הלכות כלאים	מה שתדור שלם :	כי אם העלם תעלם ·	אחריתך תכלם :	הן צדיקים ישחלם ·	מ"ה אנ"ו מ"ה צדקנו
הלכות כבוד	גם כבד אם ואב :	ראש מאמרו נערב ·	נאה דרש הרב ·	אז לפני הר חורב :	א"ל חל קרב"נו
אב ואם					
הלכות תלמוד	כמבוני באשישה ·	אתחנן בקשה ·	מעתיק קרישא ·	בתורה הקדושה :	יא"ר עי"נו
תורה					
הלכות נדקה	עני תחזיק ידך :	והיה משגב לדך ·	תן עליו מהודך ·	תמשוך עמו חסדך ·	ובגלל זה ידוה בכל"נו
הלכות מילה	פרי צאצאינו ·	התם אות מלכינו ·	תורה צוה לנו ·	לימול את בנינו :	ולהמול ילידי בספ"נו
הלכות עבדים	צוה למול גרים :	חכה בסנורים ·	פרעה עם המצרים :	כי שמו ביאורים ·	בנ"נו זכור
ונרים					
הלכות ס"ת	קול קול יעקב קורא ·	בחבו לכם תורה :	ומזוזה לדירה :	ותפילין לזכירה ·	כבלם הז"ה האמי"נו
תפילין ומזוזה					
הלכות עבלם	רשום דיני ערלה ·	כלאים סביב לה ·	תוקד אש העולה ·	מן הארץ כלה :	אור ירלק"נו
וכלאים					
הלכות כבור	שה פרה בחמור :	בבכורי חם אמור ·	חפך דינם לגמור ·	לכן צוה לשמור ·	לא"ל בכור בנ"נו
הלכות חלה	תרימו התרומה ·	מעיסה מקבה :	גם יעלה לחומה :	מעשר פדיון שומא ·	בפרו"ה ישלו
תרומ' ומעשר					
הלכות קרם	שב"תי גם ראה ·	ראיתי התלאה ·	חנמצא ובאה ·	על חרם ושבועה ·	הש"בחסדו מה"סיצילי
הלכות כקור	הכ"ן המרובה :	בבגדים היה בא ·	בגלל חולי אהבה ·	התפלל הקשיבה :	מל"כי אמר
חולים					
הלכות הבלת	חז"ק קריתינו :	שלם יום אבלינו :	נחמינו צורינו :	ממעשה ידינו :	בימינך החזקה פדי

K. AKAD. KÖNYVTÁRA

B
880.

שפתי כהן